COLECȚIA ROMANULUI ISTORIC

t. h. white

Arthur, regele Camelotului

T.H. White

Arfhur,

regele
Camelotulu
iCoperta de **Emilia** Bob**oi**a
T.H. WHITE
ONCE AND FUTCKE KINC CAMELOT
Fontana Eocks
Toate drepturile asupra
acestei versiuni sînt
rezervate Editurii
UNIVERS
.T.H. White
Arthur, regele Camelotului
Traducere şi note de Alin Unteanu
Bucureşti • 1974
Editura UNIVER

SCUVINT ÎNAINTE AL TRADUCĂTORULUI

După cum îşi va putea da seama cititorul, cartea aceasta redă o legendă, mai bine zis un ciclu de legende, într-o formă modernă, punînd în acelaşi timp o serie de probleme de ordin filozofic, moral şi politic.

Un critic englez spunea, pe drept cuvînt, că T.H. White a zugrăvit un vis minunat al Evului Mediu aşa cum nu a fost niciodată, dar cum ar fi putut sau ar fi trebuit să fie.

Cine a fost acest scriitor englez, la care modernismul se îmbină ciudat de armonios cu tradiţia; omul care a disecat sufletul medieval, învelit în armură, cu delicata floretă a psihanalizei ; omul a cărui opinii a provocat la vremea publicării ei un val de proteste sau un ropot de aplauze, dar care nu a lăsat indiferent pe nici un cititor ?

Terence Hanbury White s-a născut la 29 mai 1906 în Bombay, India. A primit o educaţie cu adevărat aleasă, ceea ce va explica preocupările lui de mai tîrziu. După terminarea studiilor la Carn- bridge, a predat la Colegiul Stowe, rlucind o viaţă retrasă la ţară, la Stowe Kidings, în comitatul Buelringhanishire.

Recunoaşterea pe plan literar a venit treptat. Pînă la a opta carte (între 1921 şi 1939 a scris şapte cărţi), era aproape necunoscut în Marea Britanie. Apariţia primului său roman din ciclul Arihurian — *The Sword în ihe Stone (Spada din stîncă)* i-a adus celebritatea. Mai mult încă, se poate spune că romanul acesta, precum şi cele ce i-au urmat, au provocat în Anglia un cuLt al lui White — un foarte activ şi clar exprimat cult al literaturii sale.

White a fost sortit să fie unul dintre acei scriitori controversaţi cărora cititorii le sînt fie devotaţi cu trup şi suflet, fie atît de vrăjmaşi, încît dau impresia că i-au primit romanul ca pe o insultă personală sau, în orice caz, una adusă tradiţii*

Odată cu succesul obţinut de *The Sword în Ihc Stone.* scriitorul se consacră exclusiv ciclului Arihurian. care i-a adus faima literară şi cinematografică. (în Statele Unite s-a turnat un *muxiral* de mare succes, *Camelot,* inspirat din romanul de faţă).

Falsele romane istorice ale lui White, pe jumătate fantezie, pe jumătate parodie, cu aluziile sale frecvente la istoria anilor noştri sînt, fără îndoială, de o remarcabilă originalitate.Să luăm de exemplu romanul pe care-l prezentăm cititorilor noştri. Publicat în 1958 (cu şase ani înainte de moartea autorului), alcătuind de fapt o tetralogie şi reunind cîteva succese răsunătoare ale autorului dintre anii 1939—1941, romanul, care la prima vedere se ocupă de legenda Regelui Arthur şi a Cavalerilor Mesei Rotunde, cuprinde de fapt tot ce-şi poate imagina mintea îndrăzneaţă a unui scriitor modern, îmbinînd o multitudine de idei, tendinţe, aluzii, stiluri. într-un tot unitar, din care orice eclectism este cu totul exclus. Poţi găsi uneori chiar pe aceeaşi pagină: diverse aspecte ale argoului modern, a ceea ce englezul denumeşte cu termenul larg de „alang" mergînd de la limbajul studenţesc pînă la vulgarul ,.cockney" alături de limbajul arhaic al cavalerilor medievali, alegoria politică şi alegoria poetică, misticismul medieval şi ateismul, aluzii cam decoltate, împreună cu gingăşia iubirii pure, terminologia tehnică modernă şi limbajul de război, humorul gălăgios, grotesc şi sentimentele delicate, anacronismele deliberate, pline de haz, alături de documentul istoric.

Explicaţiile de mai jos sînt menite ca, în parte cel puţin, să permită cititorului să nu se lase derutat de modul insolit, loial demitizant, în care sînt prezentate isprăvile lui Arthur, Lan- celot, ale năstruşnicului Merlyn şi ale celorlalţi cavaleri ai Mesei Rotunde.

Variaţiunile pe tema Legendelor Arthuriene sînt, încă de la început, extrem de numeroase, dar, în general, mai toate respectă acelaşi fir narativ, inclusiv cele în transcripţia lui Malory.

Fără îndoială, dacă a existat vreodată un rege Arthur, fiu al lui Uther Pendragon (ceea ce înseamnă în celtică „mare şef de război") şi al nefericitei Igraine, acesta trebuie să fi fost şi el un celt, un Gael, „unul dintre Cei Vechi" şi în orice caz nu un franco-normand, aşa după cum, cu multă graţie, vrea să ne facă Malory să credem şi, după el, T.H. Vhite. Aşa că lăsînd la o parte pentru o clipă legenda şi întorcîndu-ne la o probabilă realitate, serialul prezentat de televiziunea noastră şi de care cititorii trebuie să-şi mai aducă încă aminte are şanse să fie mai apropiat de „realitatea istorică" decît legenda lui Malory şi. implicit, romanul nostru. Aceasta măcar datorită faptului că serialul de care am pomenit se referea la o epoca în care bretanii luptau împotriva invadatorilor saxoni (după 449). iar cartea noastră fie referă la o imaginară epocă de după 1066 (bătălia de la Hastings şi invadarea Angliei de franco-nomianzii conduşi de WilUam Cuceritorul.)

Oricum ar sta lucrurile, fapt este că Arthur nu apare ca personaj în nici una dintre operele presupuşilor săi barzi şi istorici contemporani.

Prima referinţă neîndoielnică la Arthur apare într-o lucrare istorică, scrisă în latină şi pusă pe seama lui Nennius (Ninniaw, în celtică), *Historia Brittonum* — Istoria Britonilor (c.800). **I11-** tr-un scurt paragraf, Arthur este creditat aci cu douăsprezece mari bătălii, în ultima dintre care. cea de la Muntele Badon, ar fi trecut pe lumea cealaltă nu mai puţin de 960 inamici, toţi omorîţi chiar cu propria lui mînă, în luptă dreaptă. Arthur este numit aici *„dux bellorum*adică

tot „mare şef de război" cam la fel ca şi taică-său, ceea ce, trebuie recunoscut, nu este deloc de bun augur pentru siguranţa veridicităţii surselor documentare, dar este un început fericit pentru cariera de legendă a lui Arthur şi a companionilor săi.

Şi astfel, odată cu trecerea secolelor, odată cu ştergerea şi încurcarea surselor documentare (de care cu atîta spirit se plînge White), se înmulţesc tot mai mult sursele legendare. Realitatea păleşte din ce în ce, istorie reală se şterge, caracterele personajelor de mult uitate, a căror cenuşă a fost spulberată de toate cele patru vînturi, sînt înlocuite cu altele, ale prietenilor şi duşmanilor celor ce povestesc la gura sobei sau înnegresc pergamentul în ceas de veghe în vreun cotlon de mănăstire.

Şi astfel dispare crudul, neînsemnatul şi realul Arthur şi apare bunul, dragul, marele Rex Arthur, regele nostru imaginar.

Rînd pe rînd, detaliile se acumulează, trecerea secolelor dă tot mai multă viaţă legendei„

În *Cartea Neagră din Carmarthen* (scrisă la sfîrşitul secolului al XII-lea), poemul velş se referă la mormîntul inexistent al lui Arthur — ceea ce avea să devină baza credinţei în reîntoarcerea lui Arthur în Camelot.

Un alt poem celtic, *Kulhwch şi Olwen,* îi pomeneşte pe Bedwyr (Bedivere) şi pe Kai (Kay).

Toate aceste poeme precum şi multe altele, prea numeroase şi prea puţin cunoscute pentru a mai fi citate, au o vîrsiă incertă. Fapt este că materialul celtic este ţărîna pe care a crescut una dintre cele mai frumoase legende franco-normande.

Adevăratul fondator al Legendei Arthuriene este Geoffrey of Monmouth (c.l 100—c. 1155). Opera sa latină *Historia Regum Gri-tanniae* (c.1138) pretinde să facă un tur de orizont al unor fapte istorice, dar este probabil, în cea mai mare măsură, rodul imaginaţiei autorului, brodînd pe canavaua tradiţiei celtice. Principalele elemente ale Legendei Arthuriene au fost ţesute. Lipseşte doar floarea brodată în mijloc : Masa Rotundă şi cel mai vileaz cavaler : Lancelol.

Robert Wace (c.lloO—c.1175), „traducînd" lucrarea lui Geoffrey în franceză, practică două mici adăugiri: ca prin farmec apare Masa Rotundă şi odată cu aceasta, se schimbă şi esenţa poveştirii, dintr-o primitivă legendă anglo-saxonă într-o maiestuoasă legendă-poem, tipică pentru cultura medievală franco-normandă.

O nouă traducere — o nouă schimbare, Layamon un preot din Worcestershire, rescrie poemul în engleză (c.1205), sau, mai curînd, în ceea ce de regulă se numeşte *mid-english.* Pentru prima dată. Legenda lui Arthur apare în engleză, sau în ceva asemănător cu engleza zilelor noastre. Sînt folosite elemente ale prozodiei anglo-saxone şi se dau largi explicaţii asupra originii Mesei Rotunde.

După Layamon. dezvoltarea legendei părăseşte pentru o bună perioadă de timp pămintul ceţos al Gramaiyei şi poposeşte în Europa continentală.

În Legenda Măriei de France (1154—11 «01, scrisă în franc-«:«, este istorisită povestea lui Tristram şi Iseult.

Fără îndoială, cea mai de seamă dezvoltare continentală a romanului cavaleresc al lui Arlhur este adusă ele Chrétien de Troyes

(c.1140—c.1101), a cărui lucrare a fost de curînd tălmăcită în românește.

Aci apare pentru prima dată Lancelot și Le *Checalier de la Charctte*. Pe scurt, cele două mari contribuții ale lui Chrétien au fost: a) unirea într-un tot închegat a clementelor disparate și alcătuirea. în acest tel. a ciclului Legendelor Arthuriene: b) imprimarea caracterului de ,.roman de dragoste" întregului ciclu.

Interpretarea dată de Chréüen Legendelor Arthuriene este cea care a dus la proliferarea acestora în toată Europa apuseană : Franța — Robert de Barron. Îleroul, Thomas de Bretagne. B6- dief : Italia — Rusticano di Pisa : Germania — Uarlmann von Aue. Eilhart von Oberge. Wolfram von Eschenbach. Cottfi-icd von Strassburg, Waller von der Vogelweide.

Arthur și oamenii săi au intrat și în sculptură. Astfel, portalul de nord al Catedralei din Modena are o sculptură din secolul al XIt-lea pe care apar călare Artus de Bretani, Galvaginus (Gowaine) ș.a.

Clt despre literatura engleză medievală, fără îndoială, nu se putea lăsa mai prejos. Cea mai reușită dintre toate povestirile Legendelor Arthuriene rămîne opera lui Thomas Malorv. scrisă cam pe la 1470 și tipărita de Caxton în 1485.

Știm ;k/um vă Thomas Malory (c. 140K—1471), autorul lucrării *Mortr Uarthur* este identificat de unii istorici cu Sir Thomas Malory. cavaler du Kewbold Revcl (Warwtclvshire).

Se poate astfel spune că personajul ce apare în ultimele pagini ale cărții noastre, pajul cu ochii limpezi și inocenți. atÎ1 de încrezător în bătrînul Rege Arthur și căruia acesta din urmă îi incrcdințeuzu flacăra ideii lui. nu este altul deci! cal ce-uvea să devină Malory

Malory — cu modest ie — pretinde că nu face altceva dorit să tr'aducă o carte franțuzească. De fapt, apelînd la mai mu'.le surse a făcut din a sa *Morte Darlhur* o compilație de geniu. DinTr-ua vraf de istorii fără cap și coadă, risipite și prea puțin inteligibile. Malory a reușit esențialmente să dea naștere unei narațiuni unitare, condei>sînd. eliminind contradicțiile, minima- lizind elementele fantastice și supranaturale, și oferind, acolo unde erau necesare, tranzițiile și explicațiile potrivite.

În ultimă esență, performanța lui Malory constă într-o unitate a lucrării, fără precedent în operele anterioare, deoarece, pe de <> parte, organizează întreg ciclul în jurul „Nașterii, vieții și faptelor regelui Arthur și ale nobililor săi cavaleri ai Mesei Rotunde". rcducind. pe de altă parte, acțiunea principală la două moiivi- : Căutarea Sfintei Cupe. cunoscute și sul? numele de San- gi-eal. mistuitoare.-! iubiie dintre Lancelot și Guenever.

Terna Legendelor Arthuriene a prezentat întotdeauna un în-**tt:v»** deosebit puutru scriitorii anglo-saxoni. înainte de a scrie *Paradisul pierdui*. Milion plănuise o epopee despre Arthur. Prinți-« numeroșii poeți englezi care au folosit materialul arthurian st' numără Spencer, Dr.vden. Teruiy.son. Swinburne. Morris. Ar- notd ele. Două opere wagneriene. *ParxifaL* și *Trista» și Isnlda,* sînt bazate pe materialul Legendelor Arthurieiie

în romanul său. White concentrează ,și mai mult intriga narativă. renunțînd în bună parte la povesteai lui Tristram și Isoulde. pe

care o pomeneşte doar în treacăt, şi care repre/.iula, de fapt. şi în opera lui Malory un fir narat iv secundar.Eho evident că T.H. White şi l-a ales cu model pe Tenny- son — nu însă un model de urmat, ci dimpotrivă. În ixiemele şale *Galahad* şi în special 111 *Idilele. IU-ţiclui.* Tenny.son îşi lafăie idealul moral tipic victorian, fiind convins că moralitatea burgheză conformistă este cheia fericirii şi bunăstării. Nu cred că ar fi corect să afirmăm că White s-a dezbărat total de concep- ţiile lui Tenny.son. aşa cum susţin unii critici englezi. Am spune mai degrabă că White esie un om modern, care nu poate admite victorianismul desuet sub nici o formă şi, în orice caz, nu cu element constitutiv al romanului său. White n-a făcut operă de modernizare în sensul literal al cuvintului, ci a scris un roman de un modernism eui- generis, în care inima medievală bate în ritmul contemporan. Povestea medievală a fost transformată prin farmecul talentului său într-un roman al zilelor noastre, în care absurdul — atît de drag englezilor — îşi are locul bine delimitat, dar ale cărui implicaţii majore privind soarta lumii contemporane, problemele fascismului, păcii şi războiului sînt dezbătute pe calea parabolelor transparente. Pînă şi idealul cavaleresc arthurian se modernizează ; minunatele isprăvi cavalereşti au, acum, un scop, ţintind mult mai sus decît ar fi putut bate vreodată arcul minţii unui rege feudal. Tema destinului individualităţii izolate, dornice să înţeleagă lumea în care trăieşte şi cu care este silită să facă compromisuri dureroase, ideea elaborării unei adevărate „politici de stat-', concepţia modernă de guvernare reprezintă, bineînţeles, tot atîtea idei ale vremurilor noastre, transpuse în acest ţncîntălor amalgam de anacronisme.

Un roman de dragoste sau de război ? Un roman istoric sau o parodie ? Un roman poiitico-filozofic sau un basm ? Cîte puţin din toate. Şi toate împreună (şi poate încă ceva) vor face ca da- tcrită modului insolit de a trata una dintre cele mai frumoase legende din lume, datorită contemporaneităţii arzătoare a problemelor pe care le pune acest roman „istoric", greu de îngrădit într-o formulă, datorită diversităţii derulante dar nu mai puţin fascinante a stilului, cartea să ofere şi cititorilor noştri o lectură interesantă.

INCIPIT LIBER PRIMUS

SPADA DIN STÎNCĂ

Şi nu-i ţărînă, Apă, lemn. văzduh de riiid, • Ci-i a lui Merlyn Insulă din Gramarye [1] Acela-l locul în care tu şi eu vom pribegi.

Lunea, miercurea şi vinerea aveau Protocol de curte şi Summulae Logicales, iar restul săptămînii Codul de Legiuiri, Recitare şi Astrologie. Guvernanta nu se prea descurca uşor cu astrolabul [2] şi de fiecare dată cînd se încurca de-a binelea, îl smulgea din mina lui Art şi-l pocnea peste degete. Pe Kay nu-l lovea, fiindcă atunci cînd va creşte Kay mare, va deveni Sir Kay, stăpinul moşiei.

Lui Art îi spuneau aşa fiindcă o-ar fi avut rost să se ostenească să-i zică pe numele întreg — Arthur. Kay fusese cel dintîi ce-l botezase astfel. Lui Kay nimeni nu-i spunea decît pe nume, întrucit era prea demn de cinste, şi nimeni n-ar fi cutezat să şi-î învrăjbească cu vreo poreclă, căci prea bine se ştia ce cumplit s-ar mai fi mîniat de-o asemenea mîrşavă încercare. Guvernanta avea părul roşu şi, undeva pe trup. o

rană misterioasă de pe urma căreia dobîndea mare consideraţie, arătînd-o. în spatele uşilor închise, tuturor femeilor din castel. Se credea că rana ar fi fost plasată cam în locul pe care domnia sa obişnuia să sadă, şi se pare că ar fi fost provocată atunci cînd, din greşeală, la o petrecere la iarbă verde, se aşezase pe o armură. În cele din urmă, s-a oferit să i-o arate şi lui Sir Ector, care era tatăl lui Kay. dar au apucat-o pandaliile şi a fost dată afară. S-a aflat după aceea că timp de trei ani de zile fusese la balamuc.

După-amiaza, programul era : lunea şi vinerea, călărie Şi atacul cu lancea ; marţea, vinătoare ?u şoimul ; miercurea, scrimă ; joia, tragere cu arcul ; sîmbăta, teoria cavalerismului, cu melodiile ce trebuiau suflate din corn

« Gramarye — nume de«emnînd tfirimul de basm al Legendelor Art-

" Astrolat) : un ine! evreul..: sau ua disc de metal pe rare se projeeta- gfera cereasca. Astrolabul era de obicei împodobit cu desene şi avea pe tnargtne grade, Xiind cunoscut încă de pe vremea grecilor antici şi folor.it pentru măsurarea altitudinii stelelor.

la tóale ocaziile, terminologia şi eticheta vîn£tovii. Dacă făceai, de pildă, vreo greşeală cînd trebuia sa trîmbr.ezi moartea unei căprioare sau sfîrşitul unei partide de vină- toare, erai aplecat peste animalul ucis şi plesnit cu latul spadei. Asta se numea că le spădeste. Kra mai mult un soi de joacă gălăgioasă decît un lucru serios, can aşa cum este tot tărăboiul acela cînd îi i creşte prima oară **1**)arba, cu rasul şi spin**jl**aiul cu bidineaua şi aşa mai departe.

Kav nu era „spădit" de.şi făcea deseori greşeli.

('iiid scăpară de guvernantă, Sir Ector spuse :

-- La urma urmei, la dracu' cu tolu', doar n-n să-i lăsăm pă băi el ii ăştia să-şi facă de cap toată ziua şi s alerge ca nişte zăbăuci, ce mama naibii ! La virsta lor ;ir trebui, pentru ca să zic aşa, ch să aibă o edicăt une de prima mină. Cînd eram ca ei, răceam toată latina şi bazaconiile astea la cinai în fiecare dimineaţă. Cea :nai fericită vreme din viata mea. la dă-mi şi mie sticla ni Porto.

Sir Crummore Crummursum, care rămăsese peste noapte la Sir Ector, deoarece fusese prins de imu..erupe cînd luase urma unui mişel în cursul unei urmăriri ce se prelungise peste măsură, spuse că atunci cînd era fie vîrsla lor, era biciuit în fiec-are dimineaţă, fiindcă se ducea cu şoimul după vînat în loc să toceascâ. Acestei slăbiciuni a domniei sale îi atribuia el faptul ca n-a putut niecind să treacă de viitorul simplu al lui *Wor.* Îşi *riuse aminte că asta însemna că făcuse cam o treime din pagina din stingă şi, dará nu se-nscia. ajunsese la padina nouăzeci şi şapte.

Ti întinse lui Sir Lctor sticla de Porto.

Sir Ector întrebă :

— Cum a fost urmărirea de azi ? Bunicică ?

Sir Grummore răspunse :

— Ei, nu chiar aşa de rea. De fapt. aş zice c-a fost chiar o zi straşnic de bună. Am găsit un individ, unu" pe caee-l cheamă Sir Bruce Saunre Pité care-a retezat capul unei fete în

Weedon Bushes. l-am fugărit pir.ă la plantaţia Mixbury în lÎicesler, de unde s-a întors din drum şi i-am pierdut urma în Pădurea Wicken. Trebuie să fi alergat, al naibii, cam la vreo douăzeci şi ‑nci de mile.

— Grozav tipii', făcu Sic Ector. Dar. ştii. în legătură cu băieţii ăştia şi cu toată latina lor. adăugă bat rinul domn. A mo. Ainas, mă-nţelegi, şi toată ziua fug ele colo -:-ol<> ca nişte derbedei ; ce mă sfătu ieşti ?

- Ei, zise Sir Grummore, apăsîndu-şi cu degetul o 'nani şi răcind cu ochiul la sticlă, asta cere gindire. nu glumă, dacă n-ai împotrivă că vorbesc astfel.

— Vai de mine, n-am absolut nimic împotrivă. Foarte drăguţ din partea dumjtalc, că măcar vorbeşti. Mă rog, îţi sîiu foarte îndatorat. Mai serveşte-te cu nişte Porlo.

— Iîun Porto ăsta !

— Îl am de la un prieten de-al meu.

— la spune, cu băieţii ăştia. C'ili sînt de fapt, ai ?

— Doi, precizii Sir £?.tof, vreau sfi zic, dacă ii socoteşti pe amîndoi.

— Presupun că n-ai putea să-i trimiţi la Eton ? întrebă cu prudenţă Sir Grummore. Sigur, e-un drum lung, ştiu, ştiu...

Pară îndoială că nu El.ou a fost cel pomenit în discuţia celor doi, fiindcă se ştie că numitul Colegiu ai Fecioarei Maria Prea-Binecuviutata nu a fost fondat decît îu 1140, deci mult mai tîrziu. dar exista un loc asemănător.

De asemenea, trebuie spus ca ei beau vin de Mcthe-glyn. şi nu Porto, dar poateră-i mai uşor să-ţi imaginez^ gustul dacă vorbim despre vinul nostru din timpurile moderne.

— Nu-i vorba de distantă aici, spuse Sir Ector, clar e uriaşul cela, Nu-ştiii-eum-îl-cheamă, în drum. Mă-nţelegi, înseamnă să treci prin ţara lui.

— Cum zici că-l cheamă ?

-— t ite, că nu poi sît-mi aduc aminte de numele lui, nici de-al naibii. Ptiu ! Ala care locuieşte lîmţă Apa Ci finita.

•— Galapas, zise Sir Grummore.

— Aşia-i individul !

AtUnra, singurul lucru cârc mai răniînc este să faci rost (lc-un preceptor.

Vrei să spui, unu* care te-nvafă.

■— Asta c, spuse Sir Grummore. Un preceptor este, care va să zică, unu' care te-nvaţă.

— la mai ia nişte Porto, îl îndemnă Sir Ector. Ai nevoie după toată goana de azi.

— Splendidă zi ! Numai că se pare că-n zilele noastre nu se mai ucide. Alergi douăzeci şi cinci de mile şi apoi rămîi numai cu urma sau pur şi simplu laşi totul baltă. Şi cel mai râu e cinci porneşti o urmărire nouă.

— Noi ucidem pe toţi copiii uriaşilor noştri, spuse Sir Ector. După asta, te pun ei pe fugă, nu-i vorbă, dar eu scap întotdeauna.

— Şi-au pierdut mirosu' uriaşii ăştia, observă Sir Grummore. Dacă-mi permiţi să spun, aşa se întîinp'.ă în-

totdeauna cu uriaşii ăştia mari într-o ţară mare. Îşi pierd mirosul.

— Uite, dar chiar dacă aş vrea să fac rost de-un preceptor, spuse Sir Ector, nu văd cum l-aş putea obţine.

— Dă un anunţ, îl statui Sir Grummore.

— Vai, dar am dat! S-a strigat în „Humberland News- man and Cardoile Advertiser".

,— Atunci singura cale ce mai rămîne, spuse Sir Grummore, este să pornim o expediţie.

— Vrei să spui, în căutarea unui preceptor ?

—■ Asta e.

— Hic, Haec, Hoc, spuse Sir Ector. Mai bea ceva din. chestia asta, oricum s-ar numi.

— Hune, completă Sir Grummore.

Astfel că se decise. După ce Grummore Grummursum plecă a doua zi acasă, Sir Ector îşi făcu un nod la batistă să-şi aducă aminte să pornească o Expediţie după un preceptor, de îndată ce ar fi avut timp pentru asta şi, deoarece nu prea ştia ce-ar trebui să facă, le spuse băieţilor ce-i sugerase Sir Grummore şi-i preveni ca între timp să nu fie derbedei. Apoi, plecară să strîngă fînu].

Era în iulie, şi fiece bărbat sau femeie de pe moşie ce se putea ţine pe picioare, muncea în luna aceea la ■cîmp, sub supravegherea lui Sir Ector. În orice caz, cu acel prilej, băieţii ar fi fost scutiţi de edicaliune.

Castelul lui Sir Ector se ridica într-o poiană enormă dintr-o pădure încă şi mai enormă. Castelul avea o curte şi era înconjurat de un şanţ cu apă cu ştiuci înăuntru. Şanţul era traversat ele un pod de piatră fortificat, care se sfîrşea pe la jumătatea drumului, deasupra şanţului. Cealaltă jumătate era acoperită de un pod basculant din lemn, care era ridicat în fiece noapte. De cum treceai podul basculant, te şi găseai în capul uliţei satului -— avea numai o singură uliţă — şi aceasta se întindea cam pe-o jumătate de milă, cu case acoperite cu paie şi făcute din tencuială pusă pe nuiele. Casele se înşiruiau de-amîndouă laturile uliţei, care împărţea locul defrişat în două cîmpuri imense, cel din stînga fiind cultivat pe sute de fîşii lungi şi înguste, iar cel din dreapta, care se întindea spre rîu, fiind folosit drept păşune. Jumătate din cîmpul din dreapta era împrejmuit cu gard, pentru ca să se poată slrînge finul.

Era iulie, o adevărată vreme de iulie, aşa cum se în- - tîtriplii pe vremuri în P.ătrîna Anglie. Toată lumea se rumenise şi toţi căpătaseră o culoare ca a Pieilor Roşii, cu dinţi ce te băgau în sperieţi şi ochi ce-arunc.au fulgere. Cîinii se mişcau ca ameţiţi, cu limbile sr-oase de-un eot sau zăceau gîfîincl pe unde apucau, mai pe la umbră, în timp ce caii de fermă năduşeau şi-şi smuceau cozile şi încercau să alunge tăunii de pe pîntece cu neîndemî- Tiatice lovituri de copită ale picioarelor din spate. Pe islaz, vacile se mişcau ca apucate de draci şi puteai să le vezi galopînd de colo pînă colo cu cozile în vînt, ceea ce grozav îl mai înfuria pe Sir Ector.

Sir Ector stătea pe vîrt'ul unei căpiţe, de unde putea vedea ce făcea toată lumea, striga poruncî în toate părţile

peste cîmpul ele două sute de acri şi tare se împurpura la faţă. Cei mai buni cosaşi lucrau în linie, încle- părtîndu-se spre o fîşie unde iarba era încă netăiată, cu coasele vîjîind în soarele puternic. Femeile greblau finul uscat, îngrămădindu-l cu greblele lor de lemn în fîşii lungi, iar doi băieţi se aţineau cu furcile de amîncloua părţile fîşiei, intorcînd finul ca sa poată fi adunat cu uşurinţă în căruţe. Veneau apoi nişte harabale mari, huruind din roţile de lemn prevăzute cu erampoane, trase de cai sau de boi albi şi leneşi. în vîrful căruţei stătea tin om ca să primească finul şi să conducă munca celorlalţi, cîte un om mergea de fiecare parte, adunând cu furca fînul ce-l pregătiseră copiii şi apoi aruncîndu-l în căruţă. Harabaua era condusă pe fi.şia din rele două rîn- duri de fin şi încărcată, într-o rotaţie strictă, de la oiştea din faţă pînă în spate, omul cocoţat pe capră strigînci cu o voce neînduplecată unde anume voia să fie aruncată fiece furcă de fîn. încărcătorii îi bodogăneau pe copii că nu aşezaseră ca lumea fînul şi-i amenințau c-o să-i burduşească bine cînd i-or prinde din urmă, dacă nu se mişcă mai repede.

Cinci furgonul era bine încărcat, era tras pînă la stogul pe care se afla Sir Ector şi Imul era luat cu furca şi urcat în stog. Era uşor sa pui fLiu] în stog, fiindcă fusese aburcat în căinţă cu bună rindualâ — nu ca-n zilele noastre, ca finul ăsta modern — şi Sir Ector mergea în patru labe pe vîrfu] stogului, încurcîndu-i pe cei care făceau treabă cu adevărat şi dind din picioare şi asudînd şi de abia zgîriind fînul cu furca sa şi încerc- ind să facă stogul să stea drept şi strîgînd în gura mare că o să se prăbuşească totul, de îndată ce s-or porni vuiturile de Vest.

Tare mult ii mai plăcea lui Art siriusul finului şi era mdemînatic la treaba asta. Ivay, care era cu doi ani mal mare. stătea în general pe marginea snopului pe care încerca să-l ridice, ceea ce avea ca urmare faptul că ¡muncea de două ori mai mult decît Art, cu numai jumătate de randament. Dai- cum nu-i plăcea să fie bătut la nimic, se lupta de ceasul morţii cu nemernicul de fîn — de care îi era o seîrbă şi-o greaţă de parcă ar fi fost o otravă - pînă ce i se făcea rău de-a binelea.

Ziua după vizita lui Sir Grummore a fost mu li mai anevoioasă pentru oamenii ce-au trudit din zori de zi, de la primul muls şi apoi piuă spre amiază, la al doilea muls şi, iarăşi mai departe, pînă la apusul soarelui. în bătălia lor cu acel element fierbinte.

Fiindcă, au adevărat, fînul era pentru ei un element ca marea sau ca aerul, în care se scăldau şi se afundau şi în care respirau chiar.

Semințele şi resturile mărunte li se lipeau în păr. în gură, în nări şi ei lucrau înainte, cu toate fărîmeie de paie ce-j gîdilau şi-i mîncau sub haine. Nu purtau multe veşminte, şi între muşchii lor luneco.şi umbrele păreau albastre pe pielea arsă cum îi nuca coaptă. Acei pe caro tunetul îi înspăimînta, nu se prea simţiseră În apele lor în dimineaţa aceea.

După amiază, a izbucnit furtuna. Sir Ector i-a ţinut pe oîmp pînă ce fulgerele au ajuns chiar deasupra capului şi atunci, cînd cerul era negru ea noaptea, ploaia a venit

năpustindu -se asupra lor, de i-a muiat într-o clipită şi nu puteau vedea nici la o sută de paşi. Băieţii s-au vîrît înghemuiţi sub harabale, înveliţi în rin să-şi încălzească trupurile şi să se ferească de vin tul care acum bătea rece. Glumeau între ei, pe cînd furia stihiilor se dezlăn- ţuia înainte. Kay tremura, nu pentru că i-ar fi fost irig, dar glumea şi^el ca toţi ceilalţi, fiindcă nu voia nicicum să arate că îi era teamă. La ultimul şi la cel mal puternic trăsnet, fiştesare a tresărit fără voie, şi fiecare l-a văzut pe celaia.t cum se-nl'ioara, mai apoi însă şi-au alun- gat ruşinea cu rîsete.

Dar asta a fost şi sfîrşitul strmsului finului şi începutul jocului. Copiii au fost trimişi acasă să-şi schimbe hainele. Bătrîna matroană care le fusese doică făcu rost de pieptare uscate dintr-un clulăpior, şj le frecă ridichea că-şi caută moartea cu luminarea, şi-l învinui pe Sir Eetor că-i ţinuse atît de mult pe cîmp. Apoi îşi traseră peste cap cămăşile spălate şi proaspăt călcate şi ieşiră în fugă în curtea ce strălucea şi mirosea reavăn, după ploaie.

— Eu zic sa-l luăm pe Cully şi să vedem clacă putem prinde nişte iepuri, siriga Ari.

— Doar nu crezi că iepurii or să iasă la plimbare pe udeala asta, spuse Kav cu voce sarcastică, ineîntat că l-a prins pe picior greşit la cunoştinţele de ştiinţa naturii.

— Lasă, că imediat se usucă.

— Hine. Dar să ştii, eu îl duc pe Cully.

Kay stăruia întotdeauna să ducă numai el uliul porumbar şi numai el voia sa-J facă să zboare, atunci cînd mergeau Ja vînătoare cu şoimul. Asta era şi dreptul lui, nu numai fiindcă era mai marc, dar şi fiindcă era pro-

priul fiu al lui Sir Eetor. Cu Art, lucrurile nu stăteau chiar aşa. Nu prea înţelegea el ele ce, dar întotdeauna povestea asta il laeea să se simtă nefericii, fiindcă, oricum, Kay se părea că o priveşte ca pe ceva eare-i dădea superioritate asupra lui Art. Ca să nu mai spunem că, fără îndoială, era ceva deosebit să n-ai nici mamă, nici tată, şi Kay îi arătase şi-l învăţase că nu e bine să fii deosebit de alţii.

Nimeni nu vorbea cu el despre asta, dar "ind era singur, Art se gindea la necazul lui, şi se fră- mînia în sinea sa. Nu-i plăcea ca cineva să aducă 111 dis- cuţie chestiunea. Şi fiindcă ceilalţi băieţi aminteau mereu de necazul lui cînd se ridica problema întiietăţii, se obişnuise să cedeze de îndată, înainte ca alţii să apuce să mai pomenească ceva. Ca să nu mai arătăm că-3 iubea pe- Kay şi era un slujitor

înnăscut. Era, cum s-ar zice, un adorator al eroilor

— .Haide, ce mai stai ! strigă Art, şi o luară la fugă eîŧ îi ţineau picioarele spre sălaş, făcînd în drum nişte tumbe. Sălaşul era una din cele mai importante parii ale castelului, şi era aşezat lîngă staulele vitelor şi cuştile cîinilor. Era aşezat cu spatele la soare şi cu faţa la miazănoapte. Ferestrele din afară trebuiaiu să fie mici, din pricina fortificaţiilor, dar ferestrele care dădeau înăuntru, în curte, erau mari şi însorite. Erau închise cu şipci de lemn bătute în cuie una lîngă alta şi aşezate numai vertical. Nu exista nici un geam, clar ca să fereascâ şoimii de curent, la ferestrele mai mici se pusese fîşii de corn de bou tăiate subţire. La capătul sălaşului era o vatră mică şi un fel de oclaie, cum e lîngă grajd, unde şed rîudaşii să-şi cureţe clisa după ei în nopţile umede, după ce-au ieşit la vînătoare de vulpi. Aici se găseau cîieva scăunele joase, un cazan, o laviţă cu tot felul de cuţite, cuţitaşe şi instrumente chirurgicale şi cîîeva policioare cu vase pe ele. Vasele erau etichetate : Nucşoară, chim bir, zahăr de orz, leac de gîleeavă, leac pentru capie, leac pentru tremurici, precum şi multe alte doftorii şi esenţe pentru lucrat pielea.

Bucăţi ele piele, din care se eroi seră glugi, cureluşe şi chingi pentru picioarele şoimilor atîrnau de perete. Pe un şir bine rînduit de cuie. erau atîrnate toate cele de trebuinţă pentru un şoim învăţat la zbor şi anume :: clopoţei indieni şi cureluşe şi ineluşe de argint, toare marcate cu numele ,,Ector" pe ele.

O poliţă specială şi cea mai arătoasă dintre toate, cuprindea tot felul de glugi de şoimi : glugi din iuft, vechi şi crăpate care fuseseră tăcute pentru păsări cu mult înainte ca să se fi născut Kay. glugi mititele pentru erete sau ceva mai mari pentru vinderei splendide glugi noi pe care oamenii le făcuseră să-şi mai scurteze din plictisul serilor lungi de iarnă. Toate glugile, în afară de cele făcute din iuft, erau lucrate în culorile lui Sir Elor piele albă cu aba roşie pe margini şi un mănunchi de pene cenuşiu-albastre la vîrf. din cele smulse de la gîtul bîtlanului. Pe laviţă, erau aruncate un talmeş-balmeş de vechituri care pot fi găsite în orice încăpere ca aceea, bucăţi de frânghie, sîrmă. metal, unelte, nişte brînză şi nişte piine din care se-nfruptaseră şoarecii, o ploscă de piele, nişte mănuşi de şoimărit pentru mîna stingă, toate purtate, cuie, bucăţi din pînză de sac, cîteva momeli şi nişte răbojuri grosolane scrijelite în Temn. Pe **olɢ sᴇ** pu— tea citi : ,,Epuri dă viezu-ini! 1. 1, 1, 1, 1. 1, i. 1, Epuri

ele la care se Intrcbulrtteacă, pentru vînătoare, numai masculii. 18

dă cîmp, 1, 1,], 1 etc." Se pare că cel care le întocmise nu era prea mare meşter la scris.

În toată lungimea camerei, cu soarele după-amiezii luminindu-le din plin, erau întinse leaturile de protecţie de care fuseseră legate păsările : doi ereţi mici, care tocmai fuseseră împiedicaţi să sfîrtece un şoim pelerin nu prea de folos în ţinutul acela împădurit, dar ţinut mai mult aşa, de făloşenie, un uliu cu care băieţii făcuseră primii paşi în vînătoarea cu şoimii, un coroi[1] pe care Sir Ector era destul de mărinimos să-l ţină pentru preotul parohiei şi, băgat într-o cuşcă,. într-un lăcaş special, rezervat numai pentru el în capătul camerei, vindereul porumbar Cully.

Sălaşul era ţinut în ordine şi curăţenie, cu rumeguş pe podele ca să absoarbă murdăriile de la păsări, iar resturile erau strînse cu grijă în fiecare zi. Sir Ector trecea pe acolo în fiece dimineaţă la ora şapte, cînd cei doi şoimari stăteau smirna afară lîngă uşă. Dacă cumva ar fi uitat să-şi perie părul şi să arate ca lumea, apoi îi şi- băga la arest şi nu mai ieşeau din cazarmă. Regimul era militar şi ordinul nu se discuta.

Kay îşi puse una dintre mănuşile de protecţie pentru mîna stingă şi-l chemă pe Cully de pe leaţ — dar Cully, cu toate penele strînse şi cu un aer răuvoitor, se holbă duşmănos la el, cu ochii de culoarea gălbinelelor şi refuză să se mişte. Astfel că sărmanul Kay fu silit să-l ridice el.

— Şi zici c-ar fi bine să-l punem să zboare ? întrebă Art, cu îndoială în glas. Tocmai cînd ii. năpîrleala mai mare ?

— Te cred că putem să-i dăm ghes la zburat, i-auzi la nătăfleaţă ăsta î spuse Kay. Are nevoie numa' să fie un pic plimbat, asta-i tolu' şi-ai să vezi tu p'ormă.

Aşa că ieşiră prin cîmpul cu finețe, băgînd de seamă cum finul, care fusese strîns şi greb'at cu grijă, era iarăşi îmbibat de apă şi nu mai era bun de nimic, şi intrară în terenul de vînătoare unde începeau să crească ■copacii, încă răsfiraţi şi arătînd mai mult a parc decît a pădure, clar îndesindu-se din ce în ce, pe măsură ce se apropiau de umbra codrului. Iepurii îşi făceau cu sutele vizuinile sub copacii aceia, atît de aproape una de realaltă, încit greutatea nu era sa găseşti un iepure, ci să-l och.eşii citul se gaşca destul de departe de vizuina lui.

— Hob zice că nu trebuie să-i dăm drumul lui Cully. pînă cinci nu s-a ridicat cel puţin de două ori, spuse Art.

— Hob nu ştie nimic despre şoimi. Nimeni nu e în stare sa spună dacă un şoim e bun de zbor, în afară de omul care-l poartă. Şi-apoi, ce mai vorbă multă, Hob nu-i decît un şerb prost, adaugă Kay şi începu să desfacă legătura de la piciorul şoimului.

---

[1]Coroi, sau uliul păsărilor, păsărar (Accipiter rasus).

Cînd simţi că legăturile îi sini înlăturate — cu alte cuvinte că era pus în dispoziţie de vînâtoare — Cully făcu cîteva mişcări de parcă voia sa se ridice în cier. îşi zburli creasta, penele de pe umăr şi fulgii moi de pe picioare. Dar în ultimul moment, îşi schimba dintr-un motiv oarecare ghidul şi se lăsă în jos, fără să mai dea diri aripi. Mişcarea aceasta a şoimului îl făcu pe Art să ardă de nerăbdare să poarte şi el pasărea. Se simţi deodată plin de încredere în sine şi era sigur ca ar putea să-l facă cumva pe Cully să zboare, seărpinînclu-i picioarele şi mîngîindu-l uşor şi riclieîndu-i penele de pe piept, numai de l-ar fi lăsat şi pe el să umble cu şoimul, în loc să se Urască după Kay ca un dobitoc, cu prostia asta de momeală în mînă. Dar îşi dădea seama ec neplăcut ar fi fost pentru celălalt să-l tot piseze cu poveţe, aşa că păstră tăcerea.

La fel ca şi în vinătoaiea modernă, uncie n-ai voie niciodată să-l critici pe cel ce comandă, şi la şoimăritul din timpurile acelea era deosebit de important ca nici un sfat din afară să nu tulbure judecata şoimarului.

— la-ho ! strigă Kay. aruneindu-şi înainte braţul, ca să-i dea şoimului avînt să-şi ia zborul.

Un urecheat tocmai o tulea pe iarba firavă din faţa lor. şi Cully se înălţă în aer. Mişcarea ii luase pe tustrei prin surprindere — pe Art. pe iepure şi pe şoim —- şi toţi rămaseră o clipită- încremeniri. Apoi. aripile uriaşe ale asasinului aerian începură să lopăteze acrul, dar fără tragere de inimă şi cam nehotărite. Iepurele dispăru-într-o vizuină ascunsă. Şoimul zbură în sus, năpustindu-se ca un copil ce se dă huţa în leagăn, pînă ce-ajunse la un copa? şi acolo îşi strînse aripile şi se aşezâ liniştit pe-o cracă. Cully se uită în jos la stăpînii săi. deschise ciocul într-un oftat de-alcan şi rămase nemişcat. Cei doi simţiră cum le-ngheaţă singele în vine.

CAPITOLUL 11

După ce trecu eităva vreme, pe care şi-o peirecură fluieri nd, momind şi urmărind şoimul morocânos ce era mereu deranjat clintr-un copac în altul, Kay j.şi ieşi din fire.

— Lasă-l atunci să se ducă, ducă-i-s-ar numele ' spuse el. Oricum, nu-i bun de nimic.

— Vai de mine, da' ştii că nu putem sa-i lăsăm, strigă Ari. Nu te gîndeşti ce-ar spune llob ?

— K şoimul meu, nu al lui llob, exclamă furios Kav, şi-apoi ce-mi pasă ce zice Hob. Nu e altceva decît o slugă.

— Dar Hob l-a dresat pe Cully ! Sigur că da — să-l lăsăm, că nu noi a trebuii să stăm ca Hob treji trei nopţi la rind, şi să-l purtăm cît ii ziua de lungă şi să ne chinuim viaţa cu el ! Să ştii că n-am obrazul pierd şoimul lui Llob. Ar fi groaznic.

•— N-ai decîl să-l slugăreşti atunci. Hob este un do-bitoc şi ăsta e un şoim care nu face două para.'e, Cine are nevoie de-o asemenea podoabă de şoim ? Dacă n-ai altceva mai bun de făcut, stai cît vrei cu el aici. Să ştii că eu mă duc acasă.

— Bine. Am să rămin ; dacă vrei, te rog, trimite-J pe Hob, cînd ajungi la castel.

Kay o porni la drum în direcţie greşita, turbat în sinea lui, fiindcă ştia că băduse păsării drumul fînd nu era pregătită de zbor, şi Art trebui să strige după el şi să-i arate direcţia bună. Apoi, cînd Kay dispăru, Art se aşează sub copac şi privi în sus la Cully. ca un motan care pmdeşte o vrabie, cu inima bătîndu-i să-i spargă pieptul.

Lui Kay n-avea de ce să-i pese, fiindcă nu se omora după şoimărit, pe care-l considera doar o treabă potrivită -cu starea socială a unui băiat de rangul lui, dar Art avea ceva din credinţele unui şoimar ş; ştia că un soim pierdut era cea mai mare nenorocire cu putinţă. Ştia că Hob muncise la Cully paisprezece ore pe zi, ca să-l înveţe toate deprinderile, şi truda-i fusese ca lupta Simţului Jacob cu îngerul. Dacă s-ar fi pierdut Cully, s-ar fi pierdut şi o parte din Hob. Art n-ar fi putut să îndure mustrarea pe care ar fi citit-o în ochii şoimarului, după toată osteneala pe care şi-o băduse să-i înveţe meşteşugul

Şi-acum, ce să facă ? Mai bine să stea liniştit, punînd momeala pe pămînt, astfel incit Cully să se liniştească şi să se coboare cînd i-o veni cheful. Dar Cully nu avea nici cea mai mică intenţie să facă aşa ceva. Mincase pe săturate în seara trecută şi nu-i era foame. Era în toane rele din pricina zăpuşelii din cursul zilei. Fluieratul şi vînzoleala celor doi băieţi de pe pămînt şi toată urmărirea asta din copac în copac îi turburaseră mintea care nu fusese niciodată prea sănătoasă. Nu ştiˆ el prea bine ce voia să facă, dar în orice caz era altceva decît voia toată lumea. Se gîndea că s-ar putea să fie plăcut să ucidă ceva, doar aşa, de-al dracului.

Mult timp după aceea, Art se găsea la marginea ade-văratului codru, iar Cully pătrunsese înăuntru. Se apropiaseră din ce în ce mai mult unul de celălalt într-un şir întreg de urmăriri de la un copac la altul, pîrtă ce se depărtaseră de castel mai mult clecit îndrăznise vreodată băiatul să se aventureze, şi acum ajunseseră la marginea domeniului.

Probabil că lui Art nu i-ar fi frică de pădurea engleză din zilele noastre, clar desişul de nepătruns al Bătrînei Anglii era altă căciulă. Nu e vorba doar că se găseau în codru o mulţime de mistreţi sălbatici care rimau cu furie peste tot. în acel anotimp al anului şi nici de faptul că vreun lup singuratic, scăpat din haită — peste iarnă, putea să se strecoare de după fiece copac, cu ochii spălăciţi şi gura băloasă. Animalele primejdioase şi turbate nu erau singurele vieţuitoare ale acestei întunecimi suprapopulate. Cînd oamenii înşişi deveneau haini, acolo îşi căutau adăpost, proscrişi, setoşi de sînge, vîclem ca şi corbii, şi la fel de prigoniţi. Art se gîndea în special la un om pe nume Wat, nume pe care sătenii îl foloseau ca un bau-bau pentru copiii neascultători. Omul locuise pe vremuri în satul lui Sir Ector. şi Art şi-l mai amintea încă : se uita cruciş, n-avea nas şi era cam slab la minte. Copiii aruncau

cu pietre după el. Dar într-o zi, Wat s-a înfuriat şi a prins un copil a scos un miriit şi l-a muşcat pe copil de nas, cle-a rămas cu el în gură. Apoi, a fugit în pădure. Acum, copiii din sat aruncau cu pietre după băiatul care rămăsese fără nas, dar se credea că Wat mai era încă în pădure, mergînd în patru labe şi îmbrăcat în piei de animale.

Mai erau în acele legendare timpuri şi vrăjitori în codru, precum şi-o sumedenie de animale ciudate care nu sînt cunoscute lucrărilor moderne de istorie naturală. Pe lîngă toate acestea, mai trăiau în codru şi tot felul de bande de haiduci saxoni — nu ca Wat — care vieţuiau laolaltă şi erau îmbrăcaţi în veşminte verzi şi trăgeau cu săgeţi ce nu-şi greşeau niciodată ţinta. Mai existau în pădure şi câţiva balauri, din aceia mai micuţi, care trăiau sub stînc-i şi ştiau să şuiere ca un ibric ce stă să dea în foc.

Trebuie adăugate la toate cele de mai înainte şi faptul că începea să se întunece. Codrul era fără potecă şi nimeni din sat nu ştia ce se găsea de cealaltă parte. Se lăsase tăcerea nopţii, iar copacii înalţi se profilau, pri- vinau-l pe Art, fără să scoată un sunet.

Îşi dădea seama că ar fi mai sigur să se întoarcă acasă, cît mai ştia unde se găseşte — dar avea o inimă neînfricată şi nu voia să cedeze. Înţelese că dacă Cully apucă să doarmă în libertate măcar o noapte,-s-a terminat cu el — se va sălbătici din nou şi nimeni nu-l va mai putea stăpî'ni vreodată. Cully era un călător înnăscut. Dar, dacă ar fi avut norocul să-i dibuiască locul unde va adormi şi dacă Hob ar putea cumva să vină cu un felinar, poate că ar mal fi putut să pună mina pe el, cît era încă' adormit şi zăpăcit de lumină. Băiatul putea întmcîtva să vadă locul unde se cuibărise şoimul, cam la o sută de iarzi, printre copacii deşi, fiindcă corbii ce se îndreptau spre cuiburi, se îngrămădeau în acel loc.

Făcu un semn pe unul dintre copacii de la lizieră, în speranţa că ar putea să-şi găsească drumul înapoi, şi începu apoi să-şi croiască drum prin desiş. îşi dădu seama, după croncănitul corbilor, că şoimul se depărtase.

Noaptea se lăsă liniştită, pe cînd puştiul se mai lupta încă cu desişul de arbuşti de rug. Continuă încăpăţînat să meargă înainte, ciulindu-şi urechile, urmărind peregrinările lui Cully, care era din ce în ce mai somnoros, pînă ce, în cele din urmă, cînd se lăsă de-a binelea întunericul, văzu într-un copac silueta curbată a păsării, profilată pe cer. Art se aşezâ sub copac în linişte, să nu mai tulbure pasărea ce se cufunda în somn, iar Cully, stînd într-un picior, îi ignora existenţa.

„Poate, îşi spuse Ari în sinea lui. chiar dacă n-o veni Hob — şi, dacă stau şi mă gîndesc bine, nici nu văd cum ar putea să vină acum prin pădurea asta n ocal cată de picior de om poate c-am să pot totuşi să mă catar de unu" singur pe la miez de noapte, c-înd îi somnul mai actioc, şi să-l dau jos pe Cully. Cred c-o să-l găsesc tot aici pe la miezul nopţii, şi c-o să

adoarmă adine. Am să-i vorbesc în şoaptă, să creadă că-i aceeaşi persoană care vine să-l ia cînd are capul acoperit cie glugă. Da' o să trebuiască să fiu atent cum mă urc în copac — încet, încetişor. Şi-apoi să vezi poveste, dacă pun mina pe el, cum o să-mi găsesc drumul spre casă, şi cînd ajung la castel, de-abia că podit" o să fie tras. Dar poate c-o să am noroc să mă aştepte cineva, fiindcă le-o fi spus Kay că am rămas afară. în ce parte-o fi rastelul l Mamă, ce bine-ar fi fost să nu fi plecat Kay

Se cuibări printre rădăcinile copacului. încerci ud să găsească vreun loc mai comod, unde să nu-i intre intre omoplaţi lemnul tare.

,.Trag nădejde că drumul se al'lă în spatele moliftului cela îcalt cu vîîTal ca un spic. Ar trebui să incerc să-mi aduc aminte în ce parte apune soarele, aşa că atunci cînd o răsări, să ştiu în ce parle s-o apuc. Aoleu, parcă s-a misc-al ceva sub molift? ! Oh, ce n-aş da să nu-l întîlncsc pe-apucatul cela de Wat şi să rămin cu nasu"' întreg ! Şi ce plictisit arată nenorocitul de Cully, cum «ta într-ui picior cíe parcă nu s-ar fi intîmplat nimica !"

Tocmai cînd cugeta astfel, se auzi un zbirniit şi-o pocnitură, şi, cînd se uită mai cu luare aminte. Ari gas! că-i crescuse între degetele rnîinii drepte, adine înfipta în copac, o săgeată. Îşi trase mina într-o parte. înainte de-as cía seama că fusese o săgeată, crezînci că fusese înţepat cie vreo gîză. Apoi, toate se petrecură încet. Avu vrime să se uite cu atenţie la săgeată şi să vadă ce fe! era ş" să ba^c de seamă că pătrunsese în lemnul tare al copacului cam trei incii. Era o săgeată neagră, cu ciungi galbene în jur. de parca ar fi fost o viespe şi pana-i di' cocoş era galbenă. Celelalte două pene erau negre. Erau, de fapt. pene de gîsc-ă vopsite.

Pe ioc. Art îşi dădu seama că, deşi îi fusese grozav de teamă de ameninţarea pădurii înainte ca aceasta să se fi concretizai, acum că trebuia cu adevărat să dea piept eu

primejdia, îi pierise
orice frică. Se ridică
iute

;în picioare — dar mişcării* i se-'parcau a Îi prea încete — şi se dădu după copac.

Tocmai cînd Tăcea treaba aceasta, o altă săgeată veni zbîrnîincl. vÎjj ! : dar de data asta se îngropa toata, lasînd numai penele afară. în iarbă, şi rămase nemişcată, de parcă ar Ti fost de cînd lumea în acel loc.

De cealaltă parte a copacului, găsi o mulţime de ferigi înalte de sase picioare. Erau, vezi bine. un adapost bun. de nu l-ar fi trădat prin foşnete. Auzi apoi o a treia săgeată şuiertnd printre ramurile ferigilor după care ceva ce părea a fi vocea unui om u-intind nişte înjurături, dar asta nu era prea aproape. Apoi auzi omul. sau ce-o fi fost, alerglud printre Ferigi. Probabil că îl durea inima să mai sloboadă şi alte săgeţi — fiindcă pe vremea aceea erau nişte lucruri valoroase şi s-ar fi pierdut cu siguranţă prin frunziş, fără să-şi atingă ţinta.

Art se strecura ca un şarpe, fugea ca un iepure, ţîşnea ca o bufniţă tăcută. Era micuţ şi fiinţa aceea vrăjmaşă n-avea nici o şansă împotriva lui în jocul acesta. în cinci minute, se şi găsea în siguranţă.

Asasinul îşi căută săgeţile şi se depărta apoi mormăi nd — dar Art îşi dădu seama că, deşi scăpase de arcaş, rătăcise drumul şi nu mai ştia unde se află şoimul Nu avea nici cea mai mică idee unde s-ar fi putut găsi. \sa că se hotărî să se culce o jumătate de oră. ghemuit sub copacul prăbuşit sub care se ascunsese, ca să-i dea timp făpturii aceleia necunoscute să se îndepărteze şi ca să-şi mai liniştească bătăile inimii. Inima se pornise să-i spargă pieptul, de îndată ce-şi dăduse seama că reuşise să scape.

,,Vai de mine, gindi el, m-am rătăcit de-a binelea şi uite că n-am scăpare. Ori răni în fără nas, ori mă străpunge vreo viespe de săgeată, ori poate <» să mă mănînce vreun balaur şuierător, sau vreun lup. sau mistreţ sălbatic, sau un vrăjitor — asta, bineînţeles, dacă vrăjitorul mănîncă băieţei ca mine — ceea ce cred că trebuie să Ic intre 111 obicei. Toi ce-mi mai rămîne acum este doar să-mi pară rău că n-am fost cuminte şi am mimat-o rău pe guvernantă cînd nu ştia ce să facă cu astrolabul. Vai, de-aş ti arătat mai multă dragoste preabunului meu lutorc vSir Eclor. atîl cît merita inima lui de aur."

Toate aceste gînduri melancolice ce îi treceau prin cap şi. în special, imaginea bunului Sir li clor cu furca lui şi cu nasul roşu, îi umplură ochii de lacrimi şi se întinse sub copac, cu inima pustiită.

Soarele lumina părelnic, pîlpîindu-şi ultimele raze într-un prelungit rămas-bun, şi luna se înălţa cu tragică măreţie deasupra vrr furi lor argintate ale copacilor; de-abia atunci îşi luă Art inima în dinţi şi îndrăzni să se scoale în picioare. îşi scutură de pe haină resturile de crenguţe şi muşchi şi o porni laʲ întîmplare, pradă disperării, alegînd drumul cel mai uşor şi încredinţîndu-se mai presus de toate bunăvoinţei Domnului. Hălăduise precum vă spusei cam vreo jumătate de ceas — şi uneori se simţea destul de vesel chiar — fiindcă era răcoare şi

ochiul se bucura de vederea codrului sub luna strălucitoare din miez de vară — cî-nd iată că dădu peste cel mai frumos lucru pe care-l văzuse pînă-n clipa aceea, în scurta lui viaţă.

în pădure era un luminiş, o pajişte largă ce se întindea în bătaia lunii şi razele albe străluceau de-ţi luau ochii pe trunchiurile copacilor din cealaltă parte a poienii»

Era o pădure de mesteceni şi trunchiurile lor sînt întotdeauna mai frumoase în lumina de mărgăritar a. lunii. Printre mesteceni, trecu ceva ca o boare şi se-auzi un clinchet argintiu. înainte de clinchet nu erau decît mestecenii, dar imediat după aceea se ivi un cavaler îmbrăcat în zale din cap pî-nă-n picioare, profilîndu-se liniştit, tăcut şi nepămîntean printre copacii maiestuoşi. Era călare pe-un cal alb, uriaş, care stătea la fel de pierdut ca şi stăpînu-său. Călăreţul ţinea în mîna dreaptă o suliţă de turnir, sprijinită cu minerul de scara şeii, lucioasă şi înaltă, ridicîndu-se din ce în ce mai sus printre cioturile copacilor, pînă ce se contură pe cerul de catifea. Totul era scăldat în lumina lunii, totul părea de argint şi era aşa de frumos că-ţi pierea graiul.

Art nu ştia ce să facă, nu ştia dacă nu era riscant să pornească spre cavaler, fiindcă în pădure erau atît de multe lucruri îngrozitoare, încît pînă şi-un cavaler putea să fie o stafie. Şi zău, că tare fantomatic arăta, aşa cum se ivea în noapte, meditînd la hotarul beznei. în cele din urmă, băiatul se hotărî că, de-ar fi chiar o fantomă, era fantoma unui cavaler şi cavalerii erau legaţi prin ju- rămînt să-i ajute pe cei în suferinţă.

•— Vă rog să mă scuzaţi, spuse el, cînd se găsi sub silueta misterioasă, aţi putea vă rog să-mi arătaţi drumul înapoi spre castelul lui Sir Ector ?

La acestea, fantoma tresări aşa de tare, că aproape căzu de pe cal şi slobozi un „beee" înăbuşit prin vizor, de parcă era o oaie.

— Scuzaţi-mă, începu din nou Art, dar se opri înfricoşat, în mijlocul vorbei.

Fantoma îşi ridică viziera, dînd la iveală doi ochi enormi, reci ca gheaţa şi exclamă cu o voce neliniştită : „Ce ? Ce ? Ai ?", îşi scoase apoi ochii — care se dovediră a fi o pereche de ochelari cu rame de baga, aburiţi de răsuflarea dinăuntrul coifului — încercă să-i şteargă de coama calului, ceea ce, bineînţeles, nu făeu decît să-i ■murdărească şi mai rău ; îşi ridică amîndouă mîinile deasupra capului şi încercă să-i şteargă de pana de struţ din coif ; lăsă să-i cadă lancea ; îi căzură şi ochelarii; se dădu jos de pe cal să-i caute — în care timp viziera îi căzu pe ochi ; îşi rj,dieă viziera ; se aplecă după ochelari ; se ridică din nou, pe cînd viziera se închidea iarăşi şi exclamă cu o voce jalnică :

— Oh, Doamne, Dumnezeule ! Ce viaţă !

Art îi găsi ochelarii, îi şterse şi-i dădu fantomei, care şi —i puse imediat (viziera se închise de îndată) şi începu, din toate puterile, să se caţăre înapoi pe cal. Cînd se află acolo, întinse mîna după lance, pe care Art i-o încredinţă, şi. simţindu-

se cu totul în siguranţă. îşi deschise cu mîna stingă viziera şi-o ţinu de data asta deschisă. Se holbă la băiat, cu mîna pusă pavăză deasupra ochilor — ca un marinar ce-ncearcă să zărească pămîntul — şi exclamă :

— Ah — ha — ha ! Ia să vedem noi pe cine-avem aici, ai ?

— Vă rog, domnule, spuse Art, sînt un băiat al cărur tutore este Sir Ector.

— Un iip cu totul îneîntător, spuse Cavalerul. Nu l-am întîlnil în viaţa mea.

— Puteţi să-mi spuneţi cum ajung înapoi la castel ?

— Habar n-am ! Şi eu îs străin p-aicea.

■— M-am rătăcit, spuse Art.

— Ştii c-ai haz, băiete ? ! LTite, eu m-am rătăcit de 17 ani. Numele ăsta. Regele Pellinore. nu-ţi spune nimica ? continuă Cavalerul. N-ai auzit de mine, ai ? ! Viziera se-nchise cu un pocnet, ca un ecou la „ai ! dar în imediat deschisă din nou. Uite, se iac acum Je Sfintu' Mihai 17 ani de oînd mă ţin după Fiara Căutărilor. Ce mai, e grozav de plictisitor '

— cred şi eu că e, spuse Art, care ti-auzise niciodată de Regele Pellinore şi nici de vreo Fiară a Căutărilor, dar care se gîndi că-i mai sigur, în împrejurările dale, să-i ţină Regelui isonul.

— Asta e povara celor din neamul Pellinore, spuse regele, cu mîndrie. Numai ud Pellinore o poate prinde — adică bineînţeles şi-o rudă mai apropiată. Toţi Pellinorii n-au decît asta în cap, o eclueaţiune cam săracă, asta e. Şi pe deasupra şi cu bălegarul ăsta...

— Eu ştiu ce-i bălegarul ăsta, spuse băiatul cu interes. Murdăria Fiarei urmărite. Luptătorul îl pune în cornul lui, ca să-l arate stăpînului, şi după el se poate spune clacă fiara e cea căutată sau altcumva şi, de asemeni, în ce stare se află.

— Un băiat inteligent, remarcă Regele. Foarte deştept. Ei uite, eu car balegă din asta cu mine, practic tot timpul. Un obicei neigienic, adăugă el, începînd să arate demoralizat, şi cît se poate de inutil. Ştii, există o singură Fiară a Căutărilor, aşa că nu încape discuţie dacă e sau ba cea legitimă.

Aici, vizorul lui începu să se lase în jos ati! de mult. încît Art se hotărî c-ar fi mai bine să uite de propriile lui necazuri şi să încerce să-şi mai înveselească tovarăşul, punîndu-i întrebări asupra singurului subiect în legătură cu care acesta părea să fie competent să vorbească. Era oricum mai bine să vorbeşti cu un rege pierdut, dorit să stai singur în pădure.

— Şi cum arată Fiara Căutărilor ?

— Ah, ştii drăguţă, noi îi mai spunem şi Fiara Clati- saută, replică monarhul, luîndu-şi un aer învăţat şi începînd să vorbească foarte volubil. Ei, Fiara Glatisantă sau, cum i se mai spune, Fiara Căutărilor — poţi s-a numeşti cum vrei — adăugă el cu bunăvoinţă, fiara asta are capul unui şarpe, aşaa, şi corpul unui ghepard, coap- scle unui leu şi

picioarele unui cerb. Oriunde merge, fiara aceasta face un zgomot în burtă, de parcă ar fi treizeci de perechi de ogari care caută urma. Bineînţeles. în afară de momentele în care bea, adăugă Regele.

Trebuie să fie ceva. un monstru îngrozitor, spuse
Art, uitîndu-se neliniştii în jurul lui.

— Daa. un monstru îngrozitor, repetă Reaele. E Fiara Glatisantă.

— Şi cum o urmăriţi ?

Se pare că aceasta era o întrebare cam nepotrivită iiinclcă Pellinore începu s-arate şi mai deprimat.

— Am o căţeluşă, spuse e] cu tristele. Uiie-o colo' în şa. o vezi ?

Ari privi în direcţia ce-i fusese indicată de un deget deznădăjduit şi văzu o bucată mare de frînghie, răsucită în jurul unui copac. Celălalt capăt al fringhiei era legat de şaua Regelui Pellinore.

— N-o prea văd.

— Cred că s-a întors de cealaltă parte. Căţeaua asta merge întotdeauna exact în partea opusă direcţiei în care merg eu.

Ari se duse spre copac şi găsi acolo un dulău mare şi alb, care se scărpina de purici. De îndată ce-l văzu pe băiat, căţeaua începu să dea din coadă, mişeîndu-şi tot corpul şi rînjind fără noimă, gîfiind în eforturile ei de a-i linge rana. cu toată frînghia cu care era legată. Era prea încurcată în jurul copacului ca să se poată mişca.

— E o căţeluşă destul de bună, spuse Regele Pellinore, numai că prea gîfîie şi se-ncurcă în toate alea pe drum şi mereu «merge în direcţia contrara. Cu căţeaua asta şi cu vizorul care-mi cade mereu, pur şi simplu uneori nu mai ştiu încotro s-o apuc.

— De ce nu-i daţi drumul să meargă singură ? întrebă Art. Cred că ar urmări Fiara la fel de bine.

— Nu, o ia la sănătoasa şi n-o mai vezi uneori cîte o săptănună întreagă. Te simţi cam singur fără ea. adăugă Regele, tot urmărind mereu Fiara pe toate coclaurile, şi neştiiud niciodată unde te afli. Ştii, oricum, îţi oferă puţină companie.

— Da. pare să aibă o natură prietenoasă.

— Prea prietenoasă. Uneori mă întreb dacă urmăreşte cu-adevărat Fiara.

■— Şi ce face eînd o vede ?

— Nimic.

— Ei, în fine, spuse Art, cred că, după un timp, o să înceapă s-o intereseze urmărirea.

— Oricum, uite că s-au făcut opt luni de cînd n-am mai văzut picior de Fiară.

Vocea bietului om devenise, încă de la începutul conversaţiei, din ce în ce mai tristă, şi-acum pornise să fon- laie de-a binelea.

— Acesta este blestemul Pellinore-ilor, exclamă el. Să se chinuie mereu după Fiara asta fioroasă. Şi dacă stai să te gîndeşti mai bine, care naiba-i rostul ei ? întîi trebuie să te opreşti să descurci căţeaua, apoi îţi cade viziera, după aia nu vezi nimic prin ochelari. N-ai nicăieri unde să dormi, nu ştii niciodată unde te afli. Iarna —, reumatism, vara — insoîaţie. Toată armura asta îţi ia ore întregi ca s-o pui pe tine şi, în fine, cînd ai pus-o, ori te coci în ea, ori îngheţi, ca să nu mai vorbim că ruginește mereu. Şi după aia, trebuie să stai toată noaptea şi să-i dai lustru. Oh, Doamne, ce n-aş da să am şi eu ca tot omu" o casă drăguţă în care să locuiesc, o casă drăguţă cu paturi înăuntru şi perne şi cearşafuri adevărate. De-aş fi bogat, asta mi-aş cumpăra. Un pat bun, c-o pernă bună şi-un cearşaf bun pe care poţi să te-ntinzi, şi atunci aş lăsa calul ăsta afurisit într-o pajiște şi i-aş spune afurisitei ăsteia de căţele să fugă unde vrea şi să se joace, şi-aş arunca naibii toată afurisita asta de armură pe fereastră şi-aş lăsa afurisita aceea de Fiară să se ducă şi să se fugărească singură — uite, asta aş face !

— Dacă aţi putea să-mi arătaţi drumul acasă, spuse eu şiretenie Art, sînt sigur că Sir Ector v-ar da un pat pentru o noapte.

— Vorbeşti serios ? strigă Regele. Cum, să dorm chiar într-un pat ?

— Da. Un pat cu saltea de pene.

Ochii Regelui Pellinore se rotunjiră ca două cepe.

— Un pat cu saltea de pene, repetă el încet. O să aibă şi perne ?

— Perne de puf.

— Perne de puf ? şopti Regele, ţinîndu-şi suflarea. Şi apoi, slobozind-o deodată : Ce casă minunată trebuie să aibă domnul tău !

— Şi nu cred să fie la mai mult de două ore depărtare de-aici, adăugă Art, încercînd să tragă spuza pe turta lui.

— Şi domnul acesta te-a trimis chiar să mă inviţi la el ? (Uitase că Art îi spusese că s-a pierdut). Ce drăguţ din partea lui, cît de frumos din partea lui, nu-i aşa, ai ? !

— Da, şi va fi încântat să ne vadă, spuse Art, de bună credinţă.

— Oh, ce frumos din partea lui, exclamă din nou Regele, începînd să tragă de toate hamurile calului. Ş; ce domn bine trebuie să fie ca să aibă un pat cu saltea de pene ? ! ! Presupun că va trebui să-l împart cu cineva ?, adăugă el, cu inima îndoită.

— Veţi putea să aveţi un pat numai pentru domnia- voastră.

— Un pat cu saltea de pene numai al tău, cu cearşafuri şi o pernă — poate chiar cu două perne, sau o pernă şi un puişor — şi să nu fie nevoie să te scoli la vreme pentru (micul dejun ! Tutorele tău se scoală la vreme pentru micul dejun ?

— Niciodată, spuse Art.
— Purici în pat ?
— Nici măcar unul.
— Ei bine ! exclamă Regele Pellinore. Sună al naibii de frumos, trebuie să recunosc. O saltea de pene şi-am scăpat şi de bălegarul acela. Cît ziceai că ne ia ca să ajungem acolo ?
— Două ore, răspunse Art — dar trebui să strige al doilea, euvînt, fiindcă sunetele vocii lui fură înecate de un zgomot care tocmai în momentul acela se stîrmise de undeva, chiar lîngă ei.
•— Ce-a fost asta ? exclamă Art.
•— Ascultă ! strigă Regele.
•— Cerule, îndurare !
— E Fiara !
Şi, imediat, pasionatul vînător uită de orice altceva şi-şi văzu numai de datoria lui. îşi şterse ochelarii de turul pantalonilor, singura bucată de stofă accesibilă pe trupul lui, în timp ce pretutindeni se stîrnea ţipătul sîngeros. îşi aşeză ochelarii în echilibru pe vîrful nasului lung, tocmai înainte ca viziera să se închidă automat cu un pocnet. îşi prinse lancea de turnir în mîna dreaptă, şi-o porni în galop în direcţia zgomotului. Frînghia care era răsucită în jurul copacului îi reteză scurt elanul şi Regele se prăvăli de pe cal cu un zăngănit îngrozitor, în timp ce idioata de căţea slobozi un lătrat scurt şi melancolic. Peste o secundă se găsea iarăşi în picioare — Art era convins că ochelarii trebuie să se ii spart — ţopăind, cu un picior prins în scară, în jurul calului alb. Chingile trecuseră şi proba aceasta şi, într-un lei sau altul, se trezi iarăşi în şa, cu lancea-i de turnir între picioare, şi apoi iată-l galupind de jur împrejurul copacului, în direcţia opusă celei a în care căţeaua se răsucise pînă ce *se* încurcase. Ocoli copacul de trei ori mai mult decît era nevoie, în timp ce căţeaua alerga şi hămâia în cealaltă parte şi, după patru sau cinci încercări, am îndoi se eliberară de orice piedică.
— Iuliu-uhu-hu, uba-tliba-duu ' strigă Regele Pelli- oore, fluturîndu-şi lancea în aer şi legănîndu-se aţiţat în şa. Apoi, dispăru în bezna pădurii, cu javra nefericită tîrîn- du-se după el la celălalt capăt al frînghiei.
CAPITOL! L III
Băiatul dormi un somn dulce la adăpostul desişului unde isi făcuse culcuşul, somnul acela aţipit, dar odihnitor, al celor care dorm pentru prima dată în aer liber. La început, se cufundă uşor sub pînza lină a somnului şi lunecă asemenea unui somon în apa joasă a vadului, alît de aproape de suprafaţă, încît îşi închipuia că se află în aer. Se credea treaz, cînd somnul il şi luase pe aripile lui.
Vedea stelele deasupra feţei învirtindu-se pe axele lor tăcute şi fără odihnă şi frunzele copacilor fremătînd între ele şi auzea cum se mişcă iarba. Toate zgomotele acestea, de-abia bănuite, de paşi şi bătăi moi din aripi, sau sunetul furişat al

trupurilor ce se strecurau printre firele de iarbă, sau zornăitul metalic al ferigilor — toaie acestea l-au înspăimîntat sau i-au atras atenţia la început, drept care se întorcea mereu să vadă ce se întîmplă — dar nu vedea nimic ; apoi, toată şopoteala asta începu să-i mîngiie auzul, şi nu-l mai interesă să ştie ce e, ci lăsă lotul în plata Domnului; înotă din ce în ce mai adine şi mai adînc, făcîndu-se ghem în brazda de iarbă înmiresmată, în pămîntul acela cald, în apele fără de sfîrşit de sub pămînt.

Adormise cu mult greu în noaptea limpede de vară scăldată în lumină de lună nouă, dar după ce trecuse hotarul somnului, nu-i mai venise deloc greu să rămînă pe acel tărîm fericit. Soarele răsări, devreme, făcîndu-l să se răsucească cu nemulţumire, dar învăţase, atunci cînd îl furase somnul, să învingă lumina, şi-acum nu se mai deşteptă. De-abia pe la nouă, la cinci ore după răsăritul soarelui, se întoarse pe partea cealaltă, făcu ochii mari şi se trezi de îndată. Îi era foame.

Auzise el de oameni care se hrăniseră multă vreme numai cu poame de pădure, dar ideea asta nu părea prea practică pentru moment, fiindcă era iulie, şi pădurea nu mai avea roade. Găsi două boabe de fragă şi le mîncă cu lăcomie. Erau grozav de gustoase şi ar fi vrut să fi fost mai multe. Apoi ar fi vrut să fie aprilie, să poată găsi cîteva ouă de păsări, sau să nu-l fi pierdut pe Cully, iar şoimul să-i fi prins un iepure pe care l-ar fi pregătit la foc mărunt, frecînd două bețe unul de altul ca indienii de rînd. Dar vezi că-l pierduse pe Cully, şi tare bine-ar fi fost să nu se fi rătăcit el însuşi şi apoi, oricum, bețele nu s-ar fi aprins, oricît le-ar fi frecat.

Hotărî că era imposibil să se fi depărtat cu mai mult de trei sau patru mile de casă şi că cel mai bun lucru pe care-l putea face, era să stea liniştit şi să tragă bine cu urechea : doar, doar o auzi zgomotul făcut de cosaşi, dacă avea noroc să bată vîntul către el şi în felul acesta să dea de urma drumului spre castel.

Dar tot ce-auzi fu un slab zăngănit în depărtare, ceea ce îl făcu să se gîndească că Regele Pellinore trebuie să fi fost iarăşi pe urmele Fiarei lui. Numai că vezi, zgomotul era atît de regulat şi ciudat, încît îl făcu să se gîndească că Regele Pellinore făcea vreo treabă specială, cu mare răbdare şi concentrare — aceea de a încerca, de pildă, să se scarpine pe spate, fără să-şi lepede armura. Se îndreptă spre locul de unde venea zgomotul.Dădu de-un luminiş în pădure, şi-n acel loc se afla o căsuţă de ţară, din piatră, ce părea să fie foarte confortabilă. Casa — deşi Art nu avea cum să-şi dea pe loc seama de lucrul acesta — era împărţită în două. Partea mai mare era ceea ce s-ar numi în zilele noastre camera de zi — o cameră înaltă, fiindcă se-ntindea de la podea pînă-n tavan, şi în această cameră ardea pe jos un foc al cărui fum ieşea în cele din urmă printr-o gaură din stuful de pe acoperiş. Cealaltă jumătate a căsuţei era împărţită în două caturi de o podea orizontală care trans- (formase jumătatea de sus într-un dormitor şi un cabinet, în timp ce jumătatea de jos servea

drept cămară, magazie, staul şi hambar. În camera de jos locuia un măgar alb. La camera de sus ducea o scară.

În faţa căsuţei se afla un puţ. şi zgomotul metalic pe care-l auzise Art era provocat de un domn de o vîrstă foarte înaintată care scotea, cu ajutorul unui lanţ şi al unui miner, apă din fîntînă.

Clang — Clang — Clang, se auzi lanţul coborîndu-se, pînă ce găleata lovi buza puţului şi apoi :

— Dar-ar dracu'n tine să dea spuse bătrinul. Ai putea să crezi că după toţi anii ăştia de studiu, am şi eu clreptul la ceva mai mult decît 'mnezeii lui de puţ cu "mnezeii ei de găleată, indiferent cît 'mnezeii ei ar putea să coste. ...Azi şi mîine, adăugă venerabilul domn, săltînd găleata afară din fîntînă cu o căutătură pizmaşă, de ce mă rog n-ar putea să ne dea lumină electrică şi apă curentă de la companie ?

Era îmbrăcat într-o mantie fluturîndă. cu eşarfă de blană. Mantia avea semnele zodiacului brodată pe ea, cu diverse însemne cabalistice, cum ar fi triunghiuri cu ochi în ele, tot felul de cruci stranii, frunze de copaci, oase de animale şi păsări şi un planetarium ale cărui stele străluceau ca nişte cioburi de oglindă, în soarele care bătea în ele. Avea o pălărie ţuguiată ca tichia nebunului sau ca pălăriile acelea ciudate purtate de doamnele din vremea aceea, doar cu deosebirea că de obicei doamnele mai purtau şi o fîşie de voal agăţată de vîrfu! ei. Mai avea de asemenea şi o baghetă de *lignum vitae* \ pe care o lăsase pe iarbă, în spatele lui şi o pereche de ochelari cu ramă de baga, cum erau acei ai Regelui Pellinore. Erau nişte ochelari neobişnuiţi, fiindcă nu aveau braţe ca să fie prinşi după ureche, şi aveau o formă de foarfeci sat! mai degrabă erau asemănători cu antenele viespii tarantule.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule, spuse Art, aţi putea cumva, clacă nu vă supăraţi, să-mi arătaţi drumul pînă la castelul lui Sir Ector ?

Bătrînul domn lăsă găleata din ţmînă şi se uită la el.

-— Numele tău trebuie să fie Art, nu-i aşa ?

— Da, vă rog, domnule.

— Pe mine, spuse bătrînul, mă cheamă Merlyn.

— Incîntat de cunoştinţă, domnule.

-— Mda, şi eu.

După ce se. încheiară aceste formalităţi, Art avu răgazul să-l privească mai de-aproape. Vrăjitorul se holba la el cu un fel de curiozitate binevoitoare, fără să clipească din ochi, lucru care-l făcu să-şi închipuie că n-ar însemna o prea mare grosolănie din parte-i clacă s-ar zgîi şi el la bătrîn, în orice caz nu mai mare decît aceea de a se uita la una dintre vacile tutorelui său care ar sta neclintită, cugetînd asupra personalităţii celui din faţa ei, în timp ce şi-ar rezema capul de poartă.

Merlyn avea o barbă albă, lungă şi două mustăţi lungi şi albe care atîrnau în jos, tivindu-i barba. La o cercetare amănunţită se dovedi că era departe de a fi curat. Mă rog, asta nu însemna că avea doliu sub unghii, sau alte chestii de genul

ăsta clar, după cîte se pare, nişte păsări de o mărime considerabilă nu avuseseră altceva mai bun de făcut decît să-şi încropească cuib în părul lui. Art era deprins cu felul în care-şi făceau cuibul uliii [1]i şoimii, amestecul acela nebunesc de beţigaşe şi rămăşiţe care fuseseră smulse de la veverițe sau ciori, şi ţinea minte cum erau împroşcate ramurile şi rădăcina copacului cu tot felul de găinaţuri albe, cu oase roase, pene murdare şi diferite resturi. Cain asta era impresia cu care rămăsese de la Merlyn.

Bătrînul era vrîstat cu murdării de pasăre în special pe umeri, printre stelele şi crucile mantiei, iar de pe vîr- ful pălăriei dumisale se lăsa încet în jos un păianjen, în vreme ce el se holba şi clipea încet din ochi la băieţelul din faţa lui. Avea zugrăvită pe faţă o expresie de adîncă îngrijorare, de parcă încerca să-şi reamintească vreun nume care începea cu Belzeb, dar care se pare că era pronunţat în cu totul alt fel, ceva cum ar fi Scaraoţchi sau Aghiuţă. Ochii lui albaştri, blajini, care apăreau foarte mari şi rotunzi de după ochelarii de tarantulă, se înceţoşau treptat pe măsură ce se uita la băiat şi, în cele din urmă, îşi întoarse capul cu o expresie resemnată, de parcă, în definitiv, toată povestea reprezenta prea mult pentru puterile lui.

Îţi plac piersicile

1 Lemnul vieţii (lat.)

— ?O, da, chiar foarte mult, răspunse Art şi pe dată simţi cum îi hisă gura apă şi curînd i se umplu de lichid dulce şi plăcui.

— Mda. da' ştii că sînt c-am rare în anotimpul acesta, spuse dojenitor bătrînul şi se îndreptă spre căsuţă.

Art o porni după el, deoarece acesta era lucrul cel mai simplu pe care-J putea face, şi se oferi să-i care găleata (ceea ce păru să-l înelînte pe Merlyn, care i-o dădu imediat) şi aşteptă apoi pînă ce numără cheile — timp în care bătrînul bombăni cumplit şi le rătăci de vreo cîteva ori şi apoi le scăpă în iarbă. în fine, după ce-şi croiră drum în casa zugrăvită în alb şi negru, cu atîta greutate de parcă făceau o spargere, Art se căţăra după gazda sa pe scară şi se trezi în odaia de sus.

Era cea mai nemaipomenită încăpere în care intrase vreodată în viaţa lui.

De căpriorii acoperişului atârna un CORCONDRIL adevărat, avînd o înfăţişare grozav de vie şi înfiorătoare, cu ochii de sticlă şi cu coada lui solzoasă. C'înd slăpînu-său intră în cameră, monstrul făcu cu ochiul în semn de salut, deşi era împăiat. Erau în camera aceea mii de cărţi legate în piele cafenie, unele dintre ele legate cu lanţuri de rafturile bibliotecii, iar altele proptite una de cealaltă de parcă băuseră prea mult şi nu mai aveau încredere în propriije lor forţe sa se ţină pe picioare. Mirosul lor de mucegai şi culoarea cafenie, robusta, îţi dădeau o senzaţie de siguranţă. Apoi. se mai găseau acolo o imulţime de păsări împăiate, feluriţi papagali, şi coţofene, şi pescăruşi şi păuni, cărora nu le lipseau decil două pene şi păsărele mici cît un gîndac şi o ipotetică pasăre plîoenix care mirosea **îi** tămîie şi a scorţişoară. E clar că nu putea să fi fost cu adevărat o pasăre plîoenix. fiindcă e prea bine ştiut şi stabilit că o asemenea pasăre nu poate exista dccît una în acelaşi timp. Deasupra pri- chiciului era masca unei vulpi, şi sub ea se găseau scrise cuvintele: GRAFTON DE LA Bl CKINGHAM LA DA- VENTRY, 2 ORE ŞI 20 MINUTE, şi de asemenea un ditamai somon de patruzeci de livre, cu cuvintele AWE, 43 otiin., EliLLDOG scrise sub el, precum şi un ʌ"asilisc [1] sub care seria cu litere latine mari o formulă magică.

Şi mai erau acolo mai mulţi colţi de mistreţ, precum şi ghearele unor tigri şi ale unor gheparzi aşezate simetric pe perete, precum şi un cap mare de Ovis Poli, şase şerpi de casă într-un iei de acvarium, cîteva cuiburi de viespi frumos aşezate într-un cilindru de sticlă, un stup obişnuit ai cărui locatari ieşeau şi intrau în voie pe fereastră, doi pui de arici în vată, o pereche de viezuri care începură de îndată să chiţăie din toate puterile Yik — Yik — Yik — Yik de îndată ce apăru vrăjitorul, douăzeci de cutii care conţineau nişte larve — beţigaşe şi şase cu omizi de molii şi chiar un oleandru de doi bani şi jumătate — toate omizile se hrăneau desigur cu frunzele care le priau cel mai bine — o iadă de arme cu tot felul de puşti şi flinte care n-aveau să fie inventate derît cu cinci sute de ani mai tîrziu, o

cutie de undiţe, o comodă plină de musculiţe pentru somoni pregătite chiar de Merlyn, un alt sorin ale cărui sertare erau etichetate : Mandragora, Mătrăgună nouă, Barba Moşului etc., un smoc de pene de curcan şi pene groase de gîscă pregătite să se facă din ele pene de scris, un astrolab, douăsprezece perechi de ciubote, o duzină de mreje, trei de capcane de iepuri, douăsprezece tirbuşoane, cîteva cuiburi de furnici aşezate între două farfurii de sticlă, bu- telcuţe de cerneală în tot felul de culori de la roşu pînă la violet, ace pentru cârpit ciorapii, o medalie de aur pentru cel mai bun savant cîe la Winchester, patru sau cinci flaute, un cuib de şoareci de cîmp — toţi vii —, două cranii, o mulţime de sticlă şlefuită, sticlă veneţiană, sticlă de Bristol şi o sticlă de lac email de culoarea fisticului, nişte porţelan de Satsuma şi Cloisonné, a paispre-zecea ediţie din Encyclopaedia Britannica (impresia creată de aceasta din urmă era stricată de senzualismul farfuriilor de un gust îndoielnic) două cutii de vopsele (una cu ulei, alta cu acuarele), trei globuri ale lumii geografice cunoscute, cîteva fosile, capul împăiat al unei girafe, şase furnici războinice, cîteva retorte de sticlă cu cazane, becuri Bunsen etc. precum şi un set complet de cartonaşe cu poze cum se găsesc în pachetele de ţigări, zugrăvind diverse păsări sălbatice pictate de Peter Scott [1].

» Scott Peter, pictor şi grafician englez contemporan, ale cărui subiecte 6int alese de obicei din lumea animală.

Merlyn îşi scoase din cap pălăria ţuguiată, înainte de a pătrunde în acea încăpere, fiindcă risca să atingă acoperişul cu ea şi, imediat, într-unui din colţurile întunecoase ale camerei, se auzi un galop rapid şi un fluturat moale de aripi şi o bufniţă de culoarea pielei tăbăcite se aşează pe tichia neagră, care-i proteja vîrful capului.

— Oh. ce bufniţă drăguţă ! strigă Art.

Iar cînd se îndreptă spre ea şi întinse anina, bufniţa se umflă deodată în pene de părea de două ori mai mare, se înălţă ţeapănă ca un vătrai, îşi închise ochii doar atît cît să mai poată arunca o privire printre pleoape — aşa cum fac copiii cînd li se spune să închidă ocliii la de-a v-aţi ascunselea — şi spuse cu o voce şovăitoare :

— Nu există nici o bufniţă.

'Apoi îşi închise ochii cu totul şi îşi întoarse capul.

— Nu vezi că-i doar un băieţel, spuse Merlyn.

— N'u există nici un băieţel, continuă, plină de op-timism, bufniţa, fără să se întoarcă.

Art fu atît de surprins să afle că bufniţa ştia să vor-bească, încît uită de buna-purtare şi se apropie în tăcere. La această faptă, pasărea deveni atît de nervoasă, încît se scăpă în capul lui Merlyn — de fapt, toată camera era albă de găinaţ •— şi-şi luă apoi zborul, cocoţîndu-se pe cel mai îndepărtat punct al cozii corcondriluiui, unde era greu de ajuns-.

— Ştii, adevărul e că nu prea sîntem obişnuiţi cu musafirii, explică vrăjitorul, ştergîndu-şi capul cu jumătatea unei pijamale uzate pe care o întrebuinţa special pentru acest

scop. Aşa că vezi, Arhimede e cam ruşinos eu străinii. Hai, vino încoace Arhimede, vreau să-ţi fac cunoştinţă cu un prieten de-al meu pe care-l cheamă Art.

Şi iată că întinse mîna spre buhâ, care veni legănîn-du'-se ca o raţă de-a lungul spinării corcondriluiui — mergea aşa legănat să nu cumva să rupă coada monstrului — şi sări apoi jos pe degetele lui Merlyn, dîncl semne serioase de nesupunere.

— Ei, şi-acum, fii atent : întinde degetul şi pune-l în spatele picioarelor lui. Nu, pune-l sub coadă. Aşa...

După ce Art făcu întocmai cum îl sfătuise bătrînul, Merlyn împinse uşurel bufniţa înapoi, aşa că acum degetul băiatului îi împingea picioarele din cealaltă parte şi nu-i mai rămînea altceva bietei păsări decît să se lase pe degetul lui sau să-şi piardă echilibrul. Bufnita i se urcă pe deget. Art stătea acolo încîntat, în timp'ce picioarele învelite în puf se încleştau în degetul lui şi ghearele ascuţite îi zgiri.au pielea.

— Haide, spune frumos „bună ziua", o îndemnă M-rlyn.

— Nu vreau, răspunse Arhimede, uitîndu-se în altă parte şi ţinîndu-se tare pe poziţie.

— Vai, clar ce drăguţ este, spuse din nou Art. Il aveţi de mult ?

— Arhimede locuieşte la mine de cînd era mic, ce mai vorbă, il ţin minte de cînd avea un căpşor nu mai mare decît un puişor de găină.

— Păcat că nu vrea să vorbească cu mine.

-— Uite, poate dacă o să-i dai şoricelul ăsta, aşa, frumuşel şi politicos, o să se deprindă să te cunoască ceva mai bine.

Merlyn scoase de sub tichie un şoarece mort.

— Îi ţin întotdeauna aici, şi şoarecii şi viermii de pescuit. E cît se poate de comod...

Şi apoi i-l întinse lui Art. care la rîndul lui îl oieri cu multă prudenţă lui Arhimede.

Ciocul încovoiat, cafeniu arăta grozav de periculos, dai-Arhimede nu făcu nimic altceva decît să se uite cu grijă la şoarece, clipi din ochi spre Art, se mută mai aproape pe deget, îşi închise ochii şi se aplecă înainte. Stătea acolo cu ochii închişi şi cu o expresie de extaz pe faţă, de parcă spunea Tatăl Nostru, şi apoi, cu cea mai caraghioasă muşcătură piezişă, apucă îmbucătura atît de delicat, încît n-ar fi spart nici măcar un balon de săpun. Rămase aplecat înainte, cu ochii închişi, cu şoarecele suspendat, atîrnîndu-i din cioc, de parcă nu era sigur ce să facă cu el. Apoi îşi ridică piciorul drept -— era dreptaci, deşi oamenii îşi închipuie că numai ei pot fi — şi puse stăpînire pe şoarece. Il ţinea în gheare cum ţine un băiat un băţ sau o piatră pe care vrea s-o arunce, sau cum ţine un poliţist bastonul, se uită la şoarece şi îi ciuguli coada. Îl întoarse astfel încît să vină cu capul întîi, fiindcă Art i-l întinsese de-a-ndoaselea, şi apoi îl înfulecă.

Se uită la cei din jur, cu coada şoarecelui atîrnîndu-i în colţul gurii — de parcă ar fi spus : „Ce-ar fi să nu vă mai zgîiţi la mine ? Ce, n-aveţi tinde vă uita în altă parte îşi întoarse cu bună creştere capul, înghiţi coada şoarecelui, îşi scărpina barba de marinar cu degetul stîng de la picior şi începu să-şi vălurească penele.

— Hai, lasă-l în pace, îl povăţui Merlyn. Poate că nu vrea să se împrietenească cu tine pînă ce n-o să vadă ce fel de om eşti. Ştii, cu bufniţele nu poţi niciodată să legi prietenii trecătoare.

— Poate c-o să vrea să stea pe umerii mei, spuse Art, şi pe loc îşi lăsă instinctiv mîna în jos, astfel că bulia, căreia îi plăcea să se simtă cît mai la înălţime cu putinţă, se săltă pe mînă, pînă ce-i ajunse pe umăr şi se aşeză cu precauţie chiar lîngă urechea lui.

— Ei, şi-acu' să luăm masa de dimineaţă, propuse Merlyn.

Atunci văzu Art cel mai desăvîrşit mic dejun care fusese vreodată aranjat pentru două persoane, pe o masă lîngă fereastră. Văzu mai întîi piersicile. Erau acolo şi pepeni galbeni, căpşuni cu smîntînă, biscuiţi, păstrăv rumenit care sfîrîia fierbinte, nişte biban la grătar care arăta încă şi mai atrăgător, pui rumenit cu multe mirodenii, la care numai clacă te uitai simţeai cum îţi arde gura, rinichi cu ciuperci pe pîine prăjită, tocăniţă proaspătă. mîncărică gătită cu praf de *curry* şi cafea aburindă sau cea mai bună ciocolată cu frişca, toate astea din belşug, în ceşti mari.

— la puţin muştar, spuse vrăjitorul, cînd ajunseră la rinichi.

Căniţa de muştar se ridică în picioare şi o porni spre farfuria lui Art pe picioruşele ei de argint, legănîndu-se, precum bufniţa mai înainte. Îşi descolăci apoi toartele şi îşi apucă cu o toartă căpăcelul. ridici n ci u-l cu exagerată curtenie, în timp ce cu cealaltă îl servea cu o linguriţă de muştar.

— Vai, ce mult îmi place căniţa asta de muştar ! strigă Art. Unde oare aţi găsit-o ?

La aceste cuvinte, căniţa străluci toată, un zîmbet i se înîinse pe faţă, şi se împieptoşă, dar Merlyn o pocni în cap cu o linguriţă, aşa că se aşeză şi-şi ţinu de îndată gura.

— Mda, nu e o căniţă rea, spuse el în silă. Numai că are tendinţa să-şi dea aere.

Art fu aut de impresionat de bunătatea bătrinului ' •şi iu special de lucrurile minunate pe care acesta le sla- pînea. încît nu prea-i venea să pună întrebări personale. Se părea că-i mai politicos să 'stai liniştit şL să nu vorbeşti neîntrc.bat. Numai că vezi. Merlyn nu vorbea prea mult, şi atunci cînd vorbea, nu tc întreba nimic, aşa că Art nu avea prilejul să întreţină o conversaţie. Jn cele din urmă, curiozitatea îl învinse şi puse o întrebare care-l frămînta de rîtăva vreme.

— Nu vă supăraţi, aş vrea să vă întreb ceva.

■— De-asta sînt aici.

— Cum aţi ştiut să puneţi masa pent.ru două persoane ?

Bătriuul domn se lăsă pe spate în scaun şi-şi aprinse o pipă enormă din spumă de mare. (..Doamne. Dumnezeule, uite că trage Coc în piept", se gîndi Art. care n-au- zise niciodată de tutun) înainte de a fi gata să răspundă. Parca pus în încurcătură, îşi scoase tichia — irei şoareci morţi căzură din ca — şi se scarpină în mijlocul capului chel.

— Ai încercat vreodată să desenezi, uilîndu-te în oglindă ? întrebă el.

— Nu. nu cred.

— Oglindă ! făcu Merlyn, intinzInd mina. De îndată, în mină ii apăru o oglinjoară micuţă pentru machiaj.

— Nu asta, mă prostule, spuse minios. Vreau una destul de mare ca să te poţi rade în ca.

Oglinjoara ele machiaj dispăru şi în locul ei se ivi o oglindă de ras cam de vreo 30 de centimetri pătraţi. Ceru apoi imediat, una după alta, un creion şi-o lrirtie. Primi un creion neascuţit şi ziarul „Morning Post"[1]; le trimise înapoi; primi un stilou fără cerneală şi şase topuri de hîrtie de împachetat: le trimise înapoi : izbucni într-o criză de nervi. în cursul căreia pomeni deseori numele Maicii Preciste şi obţinu în cele din urmă un gralit —■ electrod de cărbune şi eîteva foiţe de hîrtie de ţigară, cu care se mulţumi.

Puse una dintre foiţe în faţa oglinzii şi Făcu cinci puncte.

■— Acum, spuse el, aş vrea să ■unească punctele astea între ele ca să facă un W, dar uitindu-te numai în oglindă.

Art luă cărbunele şi încercă să facă ce i se ceruse.

— Ei, nu-i chiar aşa de rău, spuse şovăielnic vrăjitorul, şi dacă stai şi te gîndeşti bine, ai putea chiar să spui că seamănă întrucîtva cu un M.

Căzu apoi într-un fel de reverie, mîngîindu-şi barba, scoţînd foc pe nări şi holbîndu-se la hîrtie.

■— Da, dar masa ?

•— Ah, da. Cum de-am ştiut să pun masa pentru două persoane ? Păi tocmai de asta ţi-am şi arătat oglinda. Vezi mătăluţă, oamenii obişnuiţi se nasc privind înainte în TIMP, dacă mă-nţelegi ce vreau să spun, adică se nasc şi trăiesc în

[1]Joc de cuvinte rezultat din cele două sensuri ale substantivului yăper — ziar şi hîrtie.

direcţia Timpului, şi aproape toate lucrurile din lume merg în aceeaşi direcţie. Asta, bineînţeles, face ca viaţa lor să fie foarte uşoară, la fel cum ar fi destul de uşor, spre-o pildă, să uneşti punctele astea într-un W, dacă ţi s-ar permite să te uiţi la ele direct, în loc să te uiţi de-a-ndoaselea. Dar uite că eu, din nefericire, m-am născut la capătul celălalt al TIMPULUI, şi acum trebuie să trăiesc de-a-ndoaselea, pornind de la sfîrşit spre început, şi sînt înconjurat numai de oameni care trăiesc de la început spre sfîrşit. Unii zic că asta ar fi darul celei de-a doua vederi.

Se opri din vorbă şi se uită la Art cu îngrijorare.

-— Nu cumva ţi-am mai spus asta înainte ?

— Nu, nici n-aveaţi cum, că ne-am întîlnit numa' de-o' juma' de oră.

— Atît de puţin timp a trecut oare ? întrebă Merlyn, şi o lacrimă grea i se scurse pînă-n vîrful nasului. O şterse cu pijamaua şi adăugă cu nelinişte-n glas : — Atunci, am să ţi-o spun din nou ?

— Păi, nu ştiu, răspunse Art, doar dacă n-aţi terminat încă să-mi spuneţi ce voiaţi.

— Vezi drăguţă, asta este cînd te încurci cu Timpul, — neapărat te-ncurci şi cu timpurile. Dacă ştii ce se *va* întîmpla şi nu ceea ce *s-a* întîmplat cu oamenii, asta înseamnă că-ţi va veni întotdeauna greu să împiedici ceva să se întîmple, dacă nu vrei să se fi întîmplat, înţelegi ce vreau să spun ? Asta-i exact ca desenatul în oglindă.

Adevărul e că Art nu prea înţelesese, şi era gata să spună că îi pare grozav de rău pentru Merlyn dacă toate lucrurile astea îl făceau nefericit, cînd simţi deodată o senzaţie ciudată la ureche.

— Nu mişca, spuse bătrinul, tocmai în clipa cînd Art era cît pe ce să tresară, şi băiatul rămase nemişcat.

Arhimede, care stătea uitat de toţi pe umărul lui, se-lipi încetişor de el. Ciocul îi era la un capăt de aţă de. lobul urechii lui Art şi puful îl gîdila pe după ureche. Deodată, o voce răguşită şopti :

— Bună ziua, şi vocea era atît de aproape că parcă îi răsuna în cap.

— Vai, ce bufniţă scumpă, strigă Art. uitînd pe data de necazurile lui Merlyn. Aţi văzut că, pînă la urmă, tot s-a hotărît să vorbească cu mine !.,..

Art îşi lipi capul de penele moi şi dulci la pipăit şi bufniţa roşcată, luîndu-i virful urechii în cioc, îl gîdilă uşor, de parcă îl săruta cu tandreţe.

— Ştiţi, am să-i spun Archie !

— Ba, mă rog matale, sper că n-ai cumva de gînd să faci asemenea năzbîtie ! exclamă numaidecît Merlyn, cu o voce aspră şi mînioasă, iar bufniţa se retrase în cel mai depărtat punct al umărului său.

— Vreţi să spuneţi că nu se cade ?

— Păi sigur că nu : Dac-o porneşti aşa, o s-ajungi" să-mi spui şi Bufv, sau Buhy, sau mai ştiu eu, Bufy- Grasa, aşa —, ca să ştii o socoteală ! — spuse cu amărăciune şi necaz în glas bufniţa noastră.

Merlyn îl apucă pe Art de mînă şi-i spuse cu blîn- deţe :

Tu eşti cam tinerel şi n-ai cum înţelege asemenea lucruri. Dar să ştii de la mine. că bufniţele sînt fiinţele cel mai bine crescute, mai credincioase şi mai oneste din cîte trăiesc pe pămîntul ăsta. Aşa că, te rog, bagă de seamă, nu cumva să-ţi treacă prin cap să fii familiar, grosolan sau vulgar cu ele sau să te apuci să-ţi baţi joc de ele şi să le faci să pară caraghioase. Nu ştiu de al ştiinţă de lucrul acesta, da' mama lor este Atena, zeiţa înţelepciunii, şi dacă adeseori se întâmplă să facă pe bufonul cu tine ca să te distreze, o asemenea purtare este tocmai privilegiul celui cu adevărat înţelept. Aşa că vezi, nici gînd să-i spui unei bufniţe Archie.•— Te rog să mă ierţi, bufniţă : îmi pare rău. se scuză Art.

— Şi mie îmi pare rău, băiatule, spuse bufniţa. Îmi dau seama c-ai vorbit astfel din neştiinţă, şi regret din ţoală inima c-am putut fi atît de meschină să mă simt jignită de cineva căruia nici prin gînd nu-i trecea un asemenea lucru.

Se vedea cîl colo că bufniţei îi părea rău de-a bine!ea şi arăta atît de muncită de remuşcări, încît Merlyn trebui să adopte un ton vesel şi să schimbe subiectul :

-— Ei, dragii mei, spuse el, acum c-am terminat masa, cred că ar ca.ni Ti vremea să găsim tustrei drumul înapoi spre castelul lui Sir Ector. Ah, vă rog să mă scuzaţi, adăugă el, de parcă era să uite — şi, intoreîndu-se spre vasele murdare de la masă, îndreptă spre ele un deget noduros şi porunci cu o voce severă :

— Spălaţi-vă !

La aceste cuvinte, toate farfuriile de porţelan şi tacîmurile se îngrâmădirâ, golind într-o clipită masa, faţa de masă se scutură de firimituri pe fereastră şi şervetele se grăbirâ să se împăturească frumos. Toate o luară apoi la fugă în jos pe scară spre locul unde lăsase Merlyn găleata cu apă şi porniră să facă un asemenea zgomot şi să zbiere atît de tare, de parcă erau o puzderie de copii, cărora tocmai li se dăduse drumul de la şcoală. Merlyn se duse pînă la uşă şi strigă :

— Atenţie, vă rog ! Alo ! Alo ! Să nu se spargă nimeni ! Dar vocea lui fu cu totul înecată de vacarmul ţipetelor ascuţite, plescâiturilor şi exclamaţiilor de „Mamă, ce rece e !", „Gata, eu ies, mie mi-a ajuns !" şi „Fii atent, vezi că mă spargi !", sau „Haide, bă, să-l băgăm la fund pe ceainic !"

— Şi chiar veniţi cu mine tot drumul pîn-acasă ?! întrebă Art, căruia nu-i venea să creadă vestea cea bună.

— De ce nu ? Altfel cum pot să fiu preceptorul tău ?

La aceste cuvinte, ochii lui Art se făcură tot mai mari şi mai rotunzi, pînă ce-ajunseră să semene cu cei ai bufniţei care-i stătea pe umăr. Se făcu apoi tot mai roşu la faţă şi respiră de parcă pieptu-i era gata să se facă bucăţi.

■— Mamă Doamne ! Păi asta înseamnă c-am fost într-o Expediţie, exclamă Art, în timp ce ochii îi seînteiau de emoţia descoperirii.

CAPITOLUL IV

Art începu să strige, cîriri nici n-ajunsese măcar la m i j locul podul ui mobil.

— Uite pe cine-am adus. spuse el. Ştiţi c-am fost într-o Expediţie ! Şi-au tras în mine cu trei săgeţi. Şi- aveau dungi negre şi galbene. Pe bufniţă o cheamă Arhi- mede. L-am văzul pe Regele Pellinore. Domnul acesta este dascălul meu, Merlyn. Am Cost într-o Expediţie, în căutarea lui. Şi era pe urma Fiarei Căutărilor. Adică, Regele Pellinore. Şi mi-a fost o frică în pădure !... Merlyn a pus farfuriile să se spele singure. Salut, Hob. Uite, l-iun adus şi pe Cully cu noi.

Hob nu făcea altceva dccît să se uite la el. dar îl privea cu o asemenea mîndrie, ci fui» lui Art se aprinse toată. Vezi bine, nu era de colo să le-ntorci iarăşi acasă şi să te-niîlnesti din nou cu toţi prietenii tăi şi pe deasupra să mai fi aranjat toate cum nu se poate mai bine.

Hob zise cu o voce grosolană :

■— Apăi, după cum bag io dă seamă, stăpîne dragă, o să mai scoatem din 'mneatale un soi mar şi jumătate, nici vorbă !

întinse mîna după Cully, de parcă n-ar mai fi putut rezista o clipă fără să nu-l ţină pe braţ clar, în acelaşi timp, îl atinse uşor cu palma şi pe Art, dezmierdîudu-i pe amîndoi, fiindcă nu era prea sigur pe care dintre ei era mai bucuros să-i vadă reîntoreîndu-se. Îl luă pe Cully şi-l aşează pe mănuşa lui. Semăna în clipele acelea cu un olog care-şi punea la loc piciorul de lemn cu care era obişnuit, după ce-l pierduse multă vreme.

— Merlyn l-a prins, spuse Art. L-a trimis pe Arhimede să-l caute, pe cînd ne îndreptam spre casă. Şi., după aia, Arhimede a venit la noi şi ne-a spus că l-a văzul şi că prinsese un porumbel şi tocmai îl mînca. Am mers şi noi acolo şi l-am speriat. După treaba asta, Merlyn a lipit şase pene din coada porumbelului într-un cerc în jurul porumbelului şi a făcut dintr-o sfoară lungă un laţ pe care l-a trecut după pene. Un capăt al laţului l-a legat de-un băţ înfipt în pămînt, apoi ne-am ascuns după nişte tufişuri, la celălalt capăt. Merlyn a spus că nu vrea să facă vrăji ; zice că nu se cade să l'ac-i magie în Marea Artă — ar l'i fost la fel ele necinstit ca şi cum te-ai apuca să ridici o mare statuie prin asemenea mij**ii** loace. Trebuie neapărat să foloseşti dalta. Aşaa,... şi-apoi, Cu'.ly s-a întors să-şi termine porumbelul, iar noi, de după tufişuri, am tras de sfoară şi laţul a alunecat pe pene şi l-a prins de picioare. Mamă, să fi văzut ce furios mai era Cully ! Dar s-a mai potolit, eind i-am dat porum- belul.

Ilob făcu o plecăciune către Merlyn, pe care acesta i-o întoarse cu multă curtenie. Se priveau unul p^ celălalt cu solemnă admiraţie, cunoscîndu-se între ei ca meşteri ai aceleiaşi arte. Cînd or rămîne între patru ochi, vor vorbi cu plăcere neostoită despre meşteşugul şoimă- riei, deşi Hob era din fire un om tăcut. Dar pînă atunci, vor trebui să-şi aştepte timpul.

— Ah, Kay, strigă Art. cînd îl văzu că apare împreună cu doica lor şi cu alţii care-i întâmpinau cu bucurie. Uite, am găsit un vrăjitor care o să ne fie preceptor. Ştii, are o cănită de muştar care merge singură.

— Mă bucur că te-ai întors, spuse Kay.

— Vai de bătrîneţele mele, da' unde dormişi, cona- şule Art, exclamă doica. Ia te uită şi matale ce-ai făcut din vesta curată ! Păi se poate aşa ceva — ai murdărit-o toată şi-ai rupt-o. Păi zău, drăguţule, să ne faci asemenea istorie, nici nu ştiu ce să mai zic. Şi, poftim, ia te uită la păru" din cap, că-i tot plin de praf şi de crenguţe, de zici că-i alta aia. Vai, mieluşelu' mantii, că tare zăpăcit şi-afurisit mai eşti !

Sir Ector ieşi cu un aer foarte aferat, cu apărătoarele de picior desfăcute şi răsucite şi, tragîndu-le după el, se apropie şi-l sărută pe Art pe amîndoi obrajii.

— Măi, măi, măi, ce mai comédie, exclamă el cu mare emoţie în glas. Uite că ne-am întors, halal să-ţi fie. mă' băiete. Şi ia zi, unde am fost tot timpu' ăsta şi ce-am făcut ? Poţi să-mi spui şi mie ?! I-auzi comédie, un copil să-ţi întoarcă toată casa cu fundu'n sus, ce zici dom'le, d'aşa poveste ?!

Dar în sinea lui era grozav de mîndru de Art că adusese sufletul să rămînă după un şoim. şi era încă şi mai mîndru să vadă că pusese mîna pe el, fiindcă Hob avea grijă să ţină pasărea sus, s-o vadă tot omul.

— Oh, domnule, spuse Art, am pornit în Expediţia de care aţi pomenit, ca să găsesc un dascăl potrivit, şi iată că l-am găsit. Vă rog să nu vă supăraţi — Lată-l, e domnul pe care-l vedeţi acolo, şi-l cheamă Merlyn. Domnia- sa duce pe măgarul acela alb citlva arici şi bursuci şi şoareci şi furnici şi felurite alte vietăţi, fiindcă nu puteam să-i lăsăm să moară de foame. Dînsul e un mare vrăjitor şi poate face ca lucrurile să apară din senin.

— Ah, aşa care va să zică, un vrăjitor, se miră Sir Ector, punîndu-şi ochelarii şi privind cu mare atenţie la Merlyn. Magie albă, sper V!

— Neîndoios. îl asigură Merlyn. care aştepta răbdător printre oamenii de rînd, cu braţele încrucişate pe mantia sa solomonică, în timp ce Arhimede stătea foarte ţeapăn şi parcă alungit pe vîrful capului său.

— Mda, da", fără supărare, ştiţi că-i obiceiul să aveţi nişte recomandaţiuni, spuse Sir Ector cu neîncredere în gh's.

— Recomandaţii ! Tăcu Merlyn, intinzînd nuna.

Pe dată, în mînă îi apărură cîtcva tăblite grele semnate de Aristotel, un pergament semnat de Hecate şi cîteva copii bătute la maşină semnate de decanul de la Trinity College, Oxford, care n-avea cum să-şi amintească că l-a întîlnit. Toţi aceştia îl descriau pe Merlyn ca pe un om de ispravă.

— A. nu-i mare lucru, le-a scos din mînecă. am mai văzut eu chestii de-astea, spuse cu multă cuminţenie Sir Ector. Da" altceva, mai ştiţi să faceţi ?

— Pom ! porunci Merlyn.

De îndată, în mijlocul curţii crescu un dud enorm, cu poamele zemoase şi albastre, gata să cadă una după alta pe pămînt. Trebuie recunoscut că treaba asta era cu atît mai remarcabilă, cu cît dudele **m**. respectiv, duzii au apărut în Anglia ceva mai tîrziu, şi anume de-abia pe vremea lui C'romwell.

— Da. sigur, chestia asta se face cu nişte oglinzi, comentă Sir Ector.

— Zăpadă, comandă Merlvn. Şi o umbrelă, adăugă el în grabă.

Cît ai zice peşte, arama cerului de vară se preschimbă într-un bronz rece şi întunecat, şi fulgii cei mai mari pe care-i văzuseră vreodată oamenii din acele locuri începură să cadă, plutind din cer, şi se aşternură pe creasta parapetului.Nici n-apucară să deschidă bine gura şi se şi lăsase zăpadă de-o palmă şi tremurau cu toţii în bătaia vîntu- lui stârnit ca din senin. Nasul lui Sir Ec.lor căpătase o îngrijorâtoare culoare albastru-vineţie şi de vîrf îi atîrna un ţurţure, în timp ce toţi, în afară de Merlyn, aveau pe umeri un strat bun de zăpadă. Merlyn stătea în mijloc şi ţinea umbrela, sus deasupra capului, din pricina bufniţei.

— Asta-i hipnotism, spuse Sir Ector, clănţănind din dinţi. Ca indivizii ăia din Indii. Da' merge, merge •— merge chiar foarte bine, adăugă el în grabă. Sînt sigur că sînteţi foarte potrivit pentru slujba ele preceptor şi c-o să-i învăţaţi o mulţime de lucruri folositoare pe băieţii ăştia ai mei.

Zăpada se opri imediat şi soarele apăru în toată strălucirea lui.

— Păi o treabă ca asta îi tocmai bună să-ţi bage 'niomonia în oase, spuse doica, sau să înspăimînte pe toţi comis-voiaj orii cu elastice.

În vremea asta, Merlyn îşi strînse umbrela şi i-o întinse înapoi văzduhului, care se grăbi s-o primească.

— Doamne, că mare-i grădina Domnului... Un băiat singur, să pornească de capu' lui într-o Expediţie ca asta. Ei, ce să-i faci. Cît trăieşti, tot înveţi.

— N-aş prea zice că-i mare scofală de toată expediţia asta a lui, spuse Kay. Dacă stai şi socoteşti, n-a făcut altceva decît să pornească după şoim.

•— Da, conaşule, dar s-a întors eu şoimul, observă mustrător Hob.

— Ei, află de la mine, i-o întoarse Kay, că sînt oricînd gata să pun rămăşag că bătrînul a prins şoimul, şi nu el.

— Kay, spuse Merlyn, deodată înspăimîntător, adevăr grăiesc : limba ţi-a fost mereu trufaşă şi otrăvită şi aducătoare de nenorociri. Ascultă la mine ! Supărarea îţi va veni din propria ta linubă vrăjmaşă !

La aceste cuvinte, toată lumea se simţi stînjenită, iar Kay, în loc să se înfurie cum îi era obiceiul, îşi înclină capul. Dacă stai şi judeci drept, nu era o fiinţă cu adevărat rea, ci mai

degrabă un băiat deştept, iute, mîndru, înflăcărat şi ambiţios. Era una din acele făpturi sortite să nu fie nici supus şi nici conducător, căci avea o inimă plină de năzuinţe, nerăbdătoare şi frămîntată în corpul prea slab care o închidea. Mcrlyn se căi de îndată pentru asprimea lui.

Făr-u să apară din văzduh un cuţit aş de vînătoare, din argint, pe care i-l dărui băiatului ca să-l împace şi să-şi uite necazul. Plasei ele cuţitului erau făcute din craniul unei hermeline, şi era dat cu lac şi lustruit ca fildeşul, şi lui Kay îi plăcu tare mult.

CAPITOLUL V

Locuinţa lui Sir Ector se numea Castelul Pădurii Sălbatice. Semăna mai degrabă cu un orăşel sau eu un sat decît cu locuinţa unui singur om — şi chiar aşa, în vremuri de restrişte devenea un sat. Iar vremurile descrise în această carte sînt cu adevărat vremuri tare tulburi. Ori de cîie ori vreun tiran din vecinătate pornea un atac sau o invazie, toată suflarea de pe moşie se strîngea, cu mic, cu mare, în castel, mînînd în faţa lor vitele înspăimîntate şi rămîneau în curtea prejmuită a castelului, pînă ce trecea primejdia. Căsuţele din nuiele şi tencuială ardeau aproape întotdeauna pînă-n temelii, şi trebuiau apoi să fie reconstruite, fără a fi sfinţite. Din pricina asta, nici nu merita să se construiască o biserică în sat, fiindcă tot ar fi trebuit mereu să fie reconstruită şi mutată din loc în loc. Sătenii mergeau la biserică în capela castelului. Cu acest prilej, duminica, luau la purtare cele mai bune haine pe care le-aveau în scrinuri şi se îngrămădeau pe stradă, spre biserică, păşind cu pasul plin de sine — cu mersul lor de Duminică — arun- cînd în toate direcţiile priviri demne şi nehotărîte, de parcă ar fi vrut să ţină în taină locul spre care mergeau cu toţii, iar în zilele obişnuite ale săptămînii veneau la liturghie şi la vecernie îmbrăcaţi în hainele lor de toată ziua, însă păşeau cu mai mare bucurie şi fără sfială. Pe vremea aceea mergeau cu toţii la biserică şi, pe deasupra, le mai şi plăcea treaba asta.

Castelul Pădurii Sălbatice mai poate fi văzut şi-n zilele noastre, cu zidurile lui minunate, azi năruite, acoperite de iederă, stînd vajnic, acoperit de răni, în salea viaturilor şi sub soarele arzător. În castel şi-au găsit lăcaşul ci leva şopîrle, iar ciieva vrăbii înfometate îşi caută adăpost de frigul iernii printre frunzele de iederă, iar o bufniţă de hambar înzestrată cu spirit melodic le gonește mereu, fugărind prin aer stolul înspăimântat şi bătînd iedera cu aripile, ca să le facă să plece din bine- cuvîntatul adăpost. Bună parte din zidul de protecţie e dărîmat pînă-n temelii, deşi poţi încă să-ţi dai seama unde se găseau fundaţiile celor douăsprezece turnuri rotunde care străjuiau castelul. Turnurile erau rotunde şi se proiectau din zidul castelului pînă-n şanţul cu apă din jur, astfel încît arcaşii puteau să tragă în toate direcţiile şi să aibă sub ochi orice punct al zidului, înăuntrul turnurilor se găseau scări în spirală.

Scările ocoleau un fel de stîlp central şi. din loc în loc, acesta era găurit ca să se poată slobozi săgeţile pe acolo. Chiar dacă vrăjmaşul ar fi pătruns în curte, trecînd de zidul exterior de protecţie şi ar fi croit drum pînă la baza turnurilor, apărătorii puteau oricînd să dea înapoi şi să •tragă din locurile unde se curba scara, prin aceste fante, în duşmanii care s-ar fi ţinut după ei.

Partea din piatră a podului mobil, cu cele două turnuleţe de pază de deasupra podului şi eu foişoarele pentru santiBelele care se adăposteau în gherete, sînt şi azi în stare destul de bună. Toate acestea erau înzestrate cu felurite vicleşuguri. Chiar dacă, prin cine ştie ce minune, duşmanii ar fi trecut peste podul de lemn, care oricum era ridicat la primul semn de primejdie, astfel încît inamicii să rămînă cu buza umflată, tot n-ar fi reuşit să pătrundă în castel, fiindcă intrarea era închisă de o barieră-ghilotină. la care era adăugat un ditamai buştean, astfel că, la căderea ei, fie că ar fi fost zdrobiţi, fie pironiţi la pămînt, fie amândouă la un loc. Pe lîngă acestea, În podeaua turnului de pază exterior, se găsea un chepeng menit să azvîrle pînă la urmă duşmanii în şanţul umplut cu apă. La celălalt capăt al fortificaţiei exterioare se găsea o altă barieră ghilotină, astfel încît vrăjmaşii puteau fi prinşi între cele două bariere şi nimiciţi de sus, deoarece foişoarele suspendate aveau în podele găuri prin care apărătorii aruncau drept în capul lor, la nevoie, tot felul de lucruri prea puţin plăcute. În ceie din urmă, trebuie amintit că, în ghereta de pază,, se găsea în mijlocul tavanului boltit o gaură nu prea mare şi tăiată cu grijă, împodobită cu ornamente şi flori meşteşugit lucrate. Gura aceea ducea la camera de sus, unde se afla un cazan în zare clocotea uleiul sau plumbul topit.

Ei, cam atît despre mijloacele exterioare de apărare. De cum treceai de zidul de protecţie, te pomeneai într-un fel de gang mai larg, probabil plin de oi înspăimîn- tats, şi în faţa ochiîi r tăi se ridică un castel cu totul diferit. Era castelul din curtea interioară, cu cele opt tunuri ale sale, care se mai păstrează încă intacte. Ce plăcut e să te caţeri în cel mai înalt dintre ele şi să stai acolo, întins, privind în depărtare spre ţinutul de Graniţă, denumit Marches, de unde veneau în trecut toate relele şi primejdiile pămîntului, şi deasupra ta să nu fie nimic altceva decît soarele paşnic şi, eind ţi-arunci privirea în jos, să nu vezi nimic altceva decât nişte turişti mititei, plimbîndu-se de colo-colo, fără să le pese de săgeţi şi smoală clocotindă... Şi, gîndeştcvte numai cîtor secole a ţinut piept turnul ăsta de necucerit ! Şi-a schimbat ele mai multe ori stăpînii, o dată prin asediu, de două ori prin trădare, dar niciodată prin asalt. În turnul ăsta se urca caraula. De aici străjuia ju privirea deasupra codrilor albaştri pînă hăt-departe. spre Ţara Galilor. Bătrinele oase albite aie străjerului zac acum

sub pardoseala capelei, aşa că în locul lui trebuie să veghezi tu.

Dacă nu ţi-e teamă de înălţime şi le vei apleca în jos (Societatea pentru Protecţia a Nu-Mai-Ştiu-Ce a şi ridicat de fapt o balustradă pentru protecţia ?elor care suferă de ameţeli) poţi vedea întreaga anatomie a curţii interioare, întinsă sub privirile talc ra o hartă. Poţi să vezi capela, acum lipsită de acoperiş şi deschisă de tot către Dumnezeu, precum şi ferestrele sălii mari de primire cu solarul construit deasupra ei. Şi mai poţi să vezi hornurile gigantice şi le cuprinde mirarea cu ••Îlă iscusinţă erau trase fumurile de pe lături în hogeacul principal ; apoi un şir de private care au fost acuin transformate în publice (— closete, vreau să spun —), şi bucătăria enormă. Dacă îţi plac asemenea lucruri, înseamnă c-ai să petreci zile întregi, poate chiar săptămâni la rînd, încereînd să-ţi închipui, pas cu pas. unde se găseau grajdurile, care erau sulasurile pentru şoimi, unde era ocolul vitelor, sala de arme, hulubăria. putui fîn linii, potcovăria, coteţele cîinilor. tabăra soldaţilor, camerii preotului şi odăile Domnului şi. Doamnei. Pe nesimţite, se va înfiripa în faţa ta o lume ele mult dispărută.

Şi toţi omuleţii aştia — trebuie spus ca erau mult mai mărunţi decît oamenii din zilele noastre şi că ne-ar fi destul de greu să intrăm în armurile care au mai rămas de la ei — ca la un semn, vor începe să se zorească printre razele puternice ale soarelui, oile or să-nceapă să beliăie ca întotdeauna şi poate că, de undeva, dinspre Ţara Galilor, or să zbîrnîie iarăşi săgeţile cu trei pene care, cînd se înfig, arată de parcă nic-i nu s-ar fi urnit vreodată.

Locul acela era, fără îndoială, un adevărat rai pentru un băieţel ca Art. Alerga de dimineaţă pînă seara prin clădire ca un iepure ele cimp prin labirintul lui complicat, cunoştea fiecare colţişor din castel, ştia totul despre el şi-l puteai găsi pretutindeni : îi cunoştea mirosurile, locurile unde te puteai căţăra să nu te mai găsească nimeni, culcuşurile moi, ascunzişurile, parapetele de unde puteai sări cît îţi poftea inima, balustradele bune pentru tocit fundul pantalonilor, ungherele cele mai nebănuite, cămările de provizii şi. într-un cuvînl, toate binefacerile unui asemenea palat. Ca o pisică, îşi găsea în fiecare anotimp locul care-i plăcea cel mai mult şi. cît e ziua de lungă, tot zbiera şi fugea de colo pînă colo şi se lupta şi clădea peste oameni şi-şi băga nasul pretutindeni şi visa cu ochii deschişi, jucîndu-se fără încetare de-a Cava- leru"—fără—de—prihană. Uite, chiar acum s-a băgat în coteţul cîinilor.

Adevărul e că oamenii din zilele acelea aveau idei întrucîtva diferite de cele actuale, despre felul cum trebuie dresaţi cîinii. Dresajul era mai mult o problemă de dragoste decît ele rigurozitate. Imaginai,i-vă un maestru modern de vînătoare, culcîndu-se laolaltă cu haita de cîini... Şi totuşi Flavius Arrianus spune că „Cel mai bun lucru pentru ei este să poată dormi laolaltă cu o persoană anume destinată pentru aceasta, fiind acest lucru de bună folosinţă, căci îi face mai umani şi fiindcă mult se bucură în tovărăşia omului ; şi, de

asemenea, dacă noaptea lc-a fost tulburată, sau cumva suferit-au ele relele timpului, veţi şti de acest fapt şi nu-i veţi folosi a doua zi la vînătoare."

La coteţele haitei lui Sir Ector se găsea un băiat de i se spunea Hăitarul, ce-avea poruncă să trăiască zi şi noapte laolaltă cu animalele. El era un fel de Şef de Haită şi treaba lui era să scoată cîinii de vînătoare în fiecare zi la plimbare, să le smulgă spinii din labe, să-i ferească de buboaie, să le lege sau să le pună la loc vreun oscior ce le ieşise din încheietură, să le dea leacuri pentru viermi, să-i ţină de o parte şi să-i îngrijească dacă se umpleau cu răpciugă, să Je fie judecător şi să-i împace cmd se luau la bălaie şi să doarmă noaptea ghemuit printre ei. Şi dacă o să-mi fie cu iertare, v-aş mai da un citat erudit asupra felului în care un asemenea Hăitar era descris, mult mai tîrziu, de Ducele de York — cel care a fost ucis la Agincourt[1] —, în lucrarea sa „Maestrul de vînătoare" : „Şi, de asemeni, băiatul să fie învăţat a scoate haita la plimbare de două ori pe zi, o dată dimineaţa şi o dată pe seară, dar aceasta cînd soarele mai e încă pe cer, şi mai cu seamă să bage de seamă la aceastâ poruncă pe vreme de iarnă. Apoi să lase cîinii să zburde în voie şi să se joace la soare pe-o pajişte, şi-apoi să ia fiece cîine la pieptănat, unul după celălalt, şi să-i şteargă bine de sudoare cu o mînă de fîn, iar aceasta s-o facă cu luare aminte în toate dimineţile anului. Şi să-i ducă apoi într-un loc cu pămînt mănos, unde creşte iarba fragedă şi griul şi alte lucruri pe care Domnul le-a lăsat pre pămînt, ca astfel să fie în putinţă a se hrăni pe dînşii cu rodul pămîntului, căci leac şi vindecare e acesta pentru ei". Şi, astfel „fiind mintea şi inima băiatului aceluia numai spre cîini îndreptate", bineînţeles că şi cîinii de vînătoare deveneau „frumuşei şi prietenoşi şi curăţei, bucuroşi şi veseli şi jucăuşi şi plăcuţi oricărui suflet ele om, elitră nu şi pentru fiarele sălbatice, cu (tare se-arătau tare hapsîni, aprigi şi vrăjmaşi".

Hăitarul lui Sir Ector nu era altul clecît însuşi cel care fusese lipsit de nas ele către cumplitul Wat. Nea- vînd un nas ca tot omu' şi, pe deasupra, fiind mereu supus batjocurii şi pietrelor aruncate de ceilalţi copii din sat, ajunsese să se simtă mai în largul său cu animalele. Le vorbea, nu maimuţărindu-se şi copilări ndu-se ca o fetişcană care mîngîie un dulău, ci destul de corect, folosind tot felul de lătrături şi mîrîituri. Il iubeau toţi cîinii cu adîncă slavă şi recunoştinţă, fiindcă le scotea din talpă tot felul de ţepi şi spini care le-amărau viaţa şi, imediat ce aveau un necaz sau o suferinţă, veneau la el. Înţelegea de îndată care era baiul şi de obicei reuşea să-i ajute. Cîinii erau norocoşi să-şi aibă mereu lîngă ei pe Dumnezeul lor. în formă vizibilă.

Lui Art îi plăcea tare mult de Hăitar, şi-l considera un băiat foarte deştept, fiindcă putea să facă ce voia din cîinii lui

---

1 La 25 octombrie 1413, lingfi Agincourt (Pas de Calais), arcaşii englezi ai lui Henric al V-lea au înfrînt cavalerii francezi, neputincioşi în armurile lor grele.

— ştia să-i pună să facă tot ce-i trecea prin minte numai prin - gesturile mîinilor —• în vreme ce Hăitaru' îl iubea pe Art cam cum îl iubeau cîinii pe el însuşi şi aproape că-l diviniza, fiindcă ştia să citească şi să scrie. Îşi pctreceau multă vreme împreună, jucîndu-se cu cîinii din cotețe.

Locul în care se găseau cotețele era la parter, lîngă sălaşuri şi deasupra lor se construise o hulubărie, aşa că acolo era cald iarna şi răcoare vara. Haita era formată din tot felul de cîini şi cățele, li chemau Clumsy, Tro- wneer, Phoebe, Colle, Gerland, Talbol, Luath, Luffra, Apollon, Orthros, Bran, Gclert Bounce. Boy, Lion, Bungery, Toby, şi Diamond. Pe cel care-i aparţinea numai l'ui Art îl chema Cavall şi, tocmai cînd Merlyn intră în încăpere, se întîmplă că băiatul îl lingea pe Cavall pe nas şi nu invers, cum s-ar putea crede — aşa că Merlyn îl găsi în această postură.

—• Peste-o vreme, aşa ceva o să ajungă sa fie consi- derat -ca un obicei cu totul neigenic, observă Merlyn, deşi eu personal nu sînt de-acord. În definitiv, tot Dumnezeu a făcut botul animalelor aşa cum a făcut şi limba ta. Dacă nu chiar mai bine, adăugă filozoful îngîndurat.

Art nu înţelegea nimic din ce vorbea Merlyn, dar îi plăcea să-l asculte. Nu-i plăceau oamenii mari care vorbeau cu el de parcă ar fi fost un ţînc, ci numai cei care vorbeau ca de obicei şi-i permiteau să sară de la un subiect la altul, pe urma gîndurilor lor, prinzind cîtc-un înţeles ascuns, mai ghicind, mai înţelegînd cîte-un cuvin I cunoscut sau rîzînd pe-nfundate de vreo glumă încurcată pe care-o pricepea de îndată. Simţea atunci voioşia delfinului care se cufundă şi ţîşneşte prin oceane necunoscute.

— Ce-ar fi să ieşim afară ? întrebă Merlyn. Cred că ar cam fi vremea să începem lecţiile.

La aceste cuvinte, lui Art mai că i se înmuiară picioarele. Preceptorul său era la castel de-o lună de zile, şi- acum era August, dar pînă atunci nu făcuseră nici o lecţie. Îşi aminti acum deodată pentru ce venise Merlyn acolo şi se gîndi cu groază la Summulae Logicales şi la astrolabul jegos. Ştia însă că n-are nici o scăpare, aşa că se ridică resemnat în picioare, după ce-l mai mîngîie o dată fără nici o tragere de inimă pe iubitul său Cavall. Se mai gîndi apoi că, la urma urmei, poate că n-o fi chiar aşa de rău să ia lecţii cu Merlyn, care la o adică ar fi în stare să facă pînă şi vechiul Cod de Legiuiri să fie mai interesant, în special dacă ar vrea să practice nişte vrăjitorii.

Intrară în curte, sub un soare atît de arzător, încît fierbinţeala din vremea strînsului finului părea să fi fost o nimica toată. Simţeai pur şi simplu că te coci de căldură. Norii de furtună care apar de obicei pe-o asemenea zăpuşeală umpleau cerul, coloane înalte de nori cumulus cu marginile de- o strălucire orbitoare, dar n-avea totuşi să fie nici o furtună. Era prea cald chiar şi pentru aşa ceva.

— Măcar dacă n-ar trebui să intrăm într-o clasă înăbuşitoare, se gîndi Art, şi de-aş putea să-mi lepăd hainele şi să înot în şanţul cu apă al cetăţii.

Traversară curtea şi traseră adînc aer în piept, înainte de a trece în fugă prin ea, de parcă ar fi mers prin- tr-un cuptor încins. La umbra gheretei părea mai răcoare, dar în turnul de pază era aproape insuportabil de stat, fiindcă zidurile închise se înfierbîntaseră ca f-jcul. Inc-o ultimă goană prin fierbinţeala deşertului şi ajunseră la podul mobil — te pomeneşti că Merlyn o fi ghicit la ce-i zburase gîndul ? şi se uitau amîndoi în jos la apa şanţului.

Era anotimpul nuferilor. Dacă Sir Ector n-ar fi pus să se cureţe o porţiune din şanţ de florile de nufăr, toată apa ar fi fost acoperită de flori albe, plutitoare. Dar aşa, cam vreo douăzeci ele metri de fiecare parte a podului erau curăţaţi în toţi anii şi, dacă voiai, te puteai arunca fără grijă de pe pod. Şanţul era adînc, nu glumă. Era folosit Cei eleşteu, astfel încît locuitorii castelului aveau peşte vinerea şi. pentru acest motiv, constructorii avuseseră grijă ca să nu lase apele murdare să se scurgă în eleşteu, care era în fiecare an plin de peşte.

— Aş vrea să fiu un peşte, spuse Art.

— Ce lei de peşte ?

Era aşa de cald ;-;i-li venea greu şi să te gîndeşti cam ce fel fie peşte ai vrea să devii, clar Art işi alinţi privirea în adîncurile reci de chihlimbar, unde se zbenguiau în voie o liotă de bibani mărunţi.

— Cred c-aş vrea să fiu biban, spuse el. Bibanu" e mai curajos decîl nătinga de oeheană şi nu e ucigaş ca ştiuca.

Merlyn îşi scoase pălăria, ridică în văzduh, cu deosebită amabilitate, bagheta de *Ligitum rit.ac* şi pronunţă alene :

— letuimsnart eletncmilpmoc clem iul uutpen iş lăgoar ăs cif tîta cd l.ugărd ăs etpccea ac lutaiăb atseca ăs ânîved ei.şep.

De-ndată se auzi mare zarvă şi vuiet, de parcă s-ar fi ciocnit între ele mii de scoici şi cochilii şi melcişori şi, deasupra crestei zidului apăru un domn corpolent, c-o falâ de chefliu, care stătea comod pe un nor bine- u mflat.

Pe burtă avea tatuată o ancoră, iar pe piept i se întindea tatuajul unei sirene vînjoase sub care scria Mabel. Domnul scuipă cît colo o bucată de tutun pe care o mesteca, îl salută cu cordialitate pe Merlyn, şi îşi îndreptă tridentul spre Art,. Art îşi dădu seama că nu mai are nici o haină pe el. Şi mai descoperi că se dăduse peste cap de pe podul mobil, căzînd, cu o ploscăitură, pe-o parte, în apă. Văzu că, deodată, şanţul şi podul se făcură de sute de ori mai mari. Şi-atunci de-abia înţelese că se transformase într-un peşte.

— Oh, Merlyn. strigă el, haide cu mine, te rog ?

— De data asta, uite că vin, spuse chiar lîngă urechea lui un lin mare şi grav. Da' să ştii că pe viitor va trebui să te descurci de unul singur. Educaţie înseamnă experienţă, iar esenţa experienţei este încrederea în propriile tale puteri.

Ari văzu :-ă nu c un lucru chiar aşa de uşor să devii deodată alt soi de făptură a Domnului. Nu merge să încerci sâ înoţi ca omul. fiindcă tot ce reuşeai să faci era sâ te rnişt, ca un tirbusou şi, pe deasupra, mai înaintai şi ca melcul de-ncel. Necazul era ca nu ştia încă să înoate ca peştii.

— Nu aşa, spuse linul cu glas înăbuşit. Pune-ţi bărbia pe umărul sting şi fă nişte plonjeuri — iişa, ca şi cum le-ai da peste cap. Sa lăsăm deocamdată aripioarele — ne ocupăm de ele mai la urmă.

Picioarele lui Ari se uniseră şi-i alcătuiau acum trupul ca un fuselaj. iar labele picioarelor deveniseră aripioara din coadă. Braţele i se transformaseră în alte două aripioare — de un roz delicat — şi simţea că pe undeva, pe burtă. îi încolţiseră alte aripioare. Capul, nu ştiu cum, îl ţinea astfel încît privea tot timpul ipesto umăr, aşa că atunci cînd se îndoi din mijloc, degetele de la picioare i se apropiară de ureche în ioc să-i atingă fruntea. Era de un verde-oliv foarte frumos, şi tot corpul îi era parcă prins într-o armură zgrumţuroasă de argint, iar pe laturi avea nişte dungi de culoare mai închisă. De fapt. nu era. el prea sigur care îi erau laturile, unde-i era faţa şi unde dosul dar, în orice caz, :-eea ce se pare că-i era acum pîntecul avea o culoare alburie care, după părerea lui, era foarte reuşită, iar spatele îi era înarmat cu o aripioară mai mare. cu o înfăţişare cu adevărat superbă şi care, la nevoie, în caz de războI, putea fi ridicată în sus şi avea ţepi în ea.

Se apucă să facă tot felul de plonjoane şi să se dea peste cap, tot timpul sub supravegherea linului, pînă cînd îşi clădu deodată scama că înoată cu capul în jos, drept în nămolul de pe fund.

— Ei, fii atent ! Foloseşte-ţi picioarele ca s-o iei la stingă sau la dreapta, îl povăţui linul. Pentru ce crezi, mă rog malale, că ai aripioarele alea de pe burtică, ia spune ? ! Dacă vrei să nu te răstorni, te rog să le foloseşti şi să le întinzi ca lumea. Să ştii că acum trăieşti în două planuri, nu în unul, ca înainte.

Art descoperi atunci că poate să-şi menţină oarecum echilibrul modificînd înclinaţia aripioarelor-braţe şi ale celor care-i crescuseră pe abdomen. Se distra de minune şi, încet, înceî, o porni răzleţ.

— Vino imediat înapoi, spuse linul. Trebuie să-nveţi să înoţi ca lumea, înainte de-a porni de capul tău.

Art se întoarse spre dascălul său. într-o serie de zig-zaguri, şi remarcă :

— Am impresia că nu prea ţin direcţia.

— Păi sigur că da. Asta din cauză că înoţi din umăr. înoţi de parcă ai mai fi un băiat, şi te îndoi mereu din şolduri. Uite, încearcă acum să faci plonjoane şi să te arunci în jos cu gîtul înainte şi fii atent, mişcă-ţi corpul tot atît spre dreapta cît şi spre stingă. Şi nu uita să-ţi foloseşti coada.

Art dădu de două ori cu toate puterile din coadă şi dispăru cu o plescăitură într-un hăţiş de mătasea broaştei ce se afla la cîţiva metri mai departe.

— Ei da, aşa-i mai bine, spuse Iinul, care nu mai putea fi văzut în apa măslinie întunecată, în timp ce Art de-abia reuşi să iasă din desişul de alge, zbătîndu-se şi mişcîndu-şi aripioarele-braţe. Porni în înot unduit, grăbindu-se apoi pe cît putea spre vocea pierdută în apă, numai aşa, ca să facă pe grozavul.

— Bun, spuse Iinul, cînd se ciocniră cap în cap. Dar să ştii că, fără orientare, tot curajul tău nu face două parale. Ia vezi, poţi face şi tu figura asta ? adăugă el.

Fără nici un efort aparent, Iinul se dădu peste cap şi intră în adîncuri sub un nufăr. Fără nici un efort aparent — dar Art, care era un învăţăcel cu multă iniţiativă, urmărise cea mai mică fluturare a aripioarelor Iinului. Apoi îşi mişcă şi el aripioarele în sensul contrar acelor de ceasornic, făcu cil vîrful cozii o uşoară mişcare bruscă, dovedind mare îndemînare, şi uite că acum se afla întins lîngă Iin.

— Bravo, măi băiete, exclamă Merlyn. Haide acum să facem şi noi o plimbare înot.

Art învăţase să-şi ţină echilibrul şi era în stare, de bine — de rău, să se mişte de colo pînă colo. Avea acum răgazul să privească universul extraordinar în care-l aruncase tridentul domnului aceluia tatuat. Era o lume cil totul diferită de cea cu care era obişnuit. În primul rînd, cerul sau firmamentul de deasupra lui era acum un cerc perfect. Orizontul se închisese.

Dacă vrei să-ţi închipui cam ce vedea şi simţea Art, atunci ar trebui să-ţi imaginezi un orizont rotund, doar la cîteva degete deasupra capului tău, în locul orizontului întins pe care-l vezi de obicei. Şi sub orizontul acesta de văzduh, ar trebui să-ţi imaginezi un alt orizont de sub apă, sferic şi aşezat în mod practic cu josul în sus — fiindcă suprafaţa apei era ca un fel de oglindă pentru tot ce se găsea sub ea. Da, trebuie să recunosc că nu e prea uşor să-ţi înfăţişezi lumea de acolo. Şi ceea re făcea ca totul să fie şi mai complicat, era faptul că toate lucrurile pe care oamenii le consideră ca sălăş- luind deasupra apei erau refractate cu toate culorile curcubeului. De pildă, ducă stăteai pe malul apei şi încercai să-l prinzi în undiţă pe Art sau pe un altul ca el, el le-ar fi văzut dinăuntru, la marginea farfurioarei de ceai care era văzduhul de deasupra nivelului bălţii, nu ca pe o singură persoană ţinînd în mînă instrumentul ucigaş, ci ca pe şapte oameni, ale căror contururi erau desenate în culoarea roşie, portocalie, galben, verde, albastru. indigo şi violet, toţi şapte fluturînd deasupra apei o undiţă în diverse culori. Aşa că, vezi, de fapt pentru el ai fi fost un fel de om-curcubeu, o izbucnire de culori orbitoare, o învălmăşeală de raze şi de nuanţe care se topeau una în alta, un corp ciudat

înconjurat de o aură mirifică. S-ar putea spune că, pentru Art, ardeai pe apă ca regina Cleopatra din poezie.[1]

Şi-apoi mai era ceva grozav de plăcut în toată această experienţă şi, anume, că Art îşi pierduse orice greutate. Nu mai era legat de pămînt şi nu mai trebuia să-şi tîrşească paşii pe o suprafaţă întinsă şi plicticoasă, apăsat ele gravitate şi de greutatea atmosferei. Putea acum să facă ceea ce doriseră oamenii dintotdeauna, adică putea, în fine, să zboare. Dacă stai să te gîndeşti bine, nu-i nici o di ferenlă clacă zbori în apă sau în aer. Şi cel mai grozav lucru este că Art nu trebuia să zboare într-o maşină, trăgînd de tot felul de manete şi stînd ţeapăn într-un scaun, ci avea deplina libertate de a face tot ce-i trăsnea prin cap cu propriul său trup, Era exact 'ca într-un vis, un vis frumos în care plutești şi zbori după vrere.

Tocmai cînd să pornească în turul lor de inspecţie, o ocheană tînără şi, pare-se, grozav de timidă, apăru la vedere, palidă de emoţie şi ele agitaţie, fîţîindu-se fără nici o noimă printre tufişurile de brăcliş şi mătasea broaştei. dîndu-le ocol şi parcă neştiind ce să facă. Se uita la ci ru ochii mari şi temători şi era evident, că voia ceva, dar nu era în stare să se hotărască.

— Apropie-te ! spuse cu gravitate Merlyn.

La acest semn de consideraţie, ocheana se năpusti ca o găină speriată, izbucni în lacrimi şi începu să-şi gîngăvească mesajul.

— D-cl-d-dacă n-n-nu vă supăraţi, d-d-d-dom' doctor, bîlbîi sărmana creatură, vorbind ca o apucată, că de-abia puteau înţelege ce spunea, Doamne, d-d-dom' doctor, avem în fa-iamilie un c-e-caz ceva, o gro-grozăvie, v-v-vă rog, d-d-dom' doctor şi m-mă gîndeam c-c-c-aţi putea să veniţi pu-pu-puţintel, s-săru' mina ?... E să- să-săraca Mama noastră d-dragă. e-ca-eare tot timpu' vrea s-să-noate cu burta-n sus, şi zău aşa a-arată g-groaz- nic şi vo-vorbeşte aşa ciu-ciu-ciudat, c-că ne-am gîndit r-ar t-t-t-trebui să-i facem r-r-rost de-un doctor, d- d-dacă nu vă supăraţi, d-d-dom' doctor ? C-C-C-Clara mi-a spus s-s-să vă zic aşa, d-d-d-dom' doctor, eu zic că m-m-aţi priceput, nu-nu-nu-i aşa ?

Ajunsă aici, sărmana ocheană începu să gîlgîie şi să se bîlbîie în aşa măsură, încît una peste alta, gîngă- veala şi starea ei lăcrimoasă o făcură prea puţin lesne de înţeles, deveni cu totul incapabilă să-şi mai exprime durerea şi rămase tăcută, zgîindu-se la Merlyn cu ochi plini de jale.

— E-n regulă, drăguţă, spuse Merlyn. Ei, haide, du-ma la Mama voastră, şi-o să vedem ce putem face.

O porniră tustrei spre întunecimea de sub podul mobil, în solia lor de alinare a suferinţelor.

— Cam nevropate ocheanele astea, în general, îi suflă Merlyn în aripioara de lîngă ureche. E probabil un caz de

---

1 Referire la Shakespeare, *Antoniu* fi *Cleoimlra,* act. II. se. 2, y 199—200 :... „Precum un tron de flăcări, barca ei ardea pe rîu"...

isterie nervoasă, care-i de competenţa unui psihanalist mai curînd decît a unui medic internist.

Mama Ocheanei stătea întinsă pe spate, aşa cum le fusese descrisă. Stătea cu ochii pe jumătate închişi, îşi încrucişase aripioarele pe piept şi numai din cînd în cînd mai slobozea o bulă de aer. Toţi copiii ei se strînseseră în cerc în jur, şi de fiecare dată cînd sufla o bulă de aer, se înghionteau unul pe celălalt şi oftau a mare durere. Mama avea întipărit pe faţă un zîmbet serafic.

Ei, ia să vedem şi noi, spuse Merlyn, înveşmîntîn- du-se în atitudinea cea mai potrivită pentru suferinţa bolnavei, cum se mai simte astăzi Doamna Ocheană ?

.Mîngîic pe cap pe imcurii şi micuţ,ele slrînsc în jurul maniei lor şi înainta apoi cu unduiri maiestuoii.se spre pacientă.
Cred că acum ar fi cazul să pomenim că Merlyn era un peşte mare. de «teva ocale bune. cu pielea frumos colorată, cu solzi mărunţi, cu un strat de grăsime sub aripioarele lunecoase şi avea nişte ochi de un galben strălucitor — în general, se poate spune că avea o înfăţişare cît se poate de respectabilă.
Doamna Ocheană întinse o aripioară fără vlagă, oftă cu afectare şi spuse :
— Vai, doctore, vasăzică aţi venii în cele din urmă ?
— Mda, răspunse doctorul, cu voce profundă.
Apoi le ceru tuturor să închidă ochii. Art se făcu numai că-i închide şi privi pe furiş — Doctorul începu să înoate în jurul suferindei într-un dans lent şi maiestuos. Tu vreme ce dansa, murmura un dcscîntoc, care suna cam aşa :
Terapeutic, MJefantic. Diagnoză Bum ! Pancreatic, Microstatic
Anti-toxic, Dum !
Să-ţi fie normal :
metabolismul
catabolismul
hodorogismul
bolborosismul
Bum !
Snip — snap — snorum
taie-i abdonorum !
Bum !
Dispepsie,
Anemie
Toxemie
Un-doi-trci
Vin cu lupii după ei
care nu eşti gala
te-am luat cu lopata
Fugi deochi dintre ochi
Şi rămii curat, curat şi luminat
Cum Domnul te-a lăsat !
La sfîrşitul cîntecului, înotă atît de aproape de pacienta lui, încît o atinse, lipindu-şi solzii netezi de pe lături de solzii ei, mai deschişi la culoare şi mai aspri. Poate că avea de gînd s-o vindece prin atingerea trupului său vîscos — fiindcă se ştie prea bine că toţi peştii merg la lin după medicamente — sau poate că o vindeca prin masaje sau hipnotism. În orice caz, Doamna Ocheana încetă deodată să mai dea ochii peste cap, se întoarse pe faţă şi spuse :
— O, domn' doctor, dragă domnule, nici nu ştiţi ce bine mă simt. Ştiţi, mă gîndesc că aş înînca puţin vierme acum.
— Nu. Absolut- deloc viermi, decretă Mer'yn, cel puţin pentru două zile. Uite, îţi dau aici o reţetă pentru o fiertură tare de alge — s-o iei la fiecare două ore. Doamnă Ocheana, ştiţi că trebuie să luăm în serios problema sănătăţii şi să ne punem pe picioare ca lumea. În definitiv, nici Roma nu a fost ridicată într-o singură zi.

Apoi, mai mîngîie încă o dată pe toţi puii de ochearia, le spuse să fie cuminţi ca să crească şi să se facă nişte peştişori frumoşi şi curajoşi ; după aceea, se depărtă înotînd în întuneric, cu un aer de mare importanţă. Tot drumul, pufăia drn gură ca o locomotivă.

— Ce-aţi vrut să spuneţi cu Roma ? întrebă Art, cînd se depărtară destul de mult ca să nu mai fie auziţi de familia Ochenelor.

Dumnezeu ştie, habar n-am !înotau mereu înainte, unul lîngă altul. Meiiyn îi dădea din cînd în cînd sfaturi şi-i atrăgea atenţia cînd uita să-şi folosească coada, iar ciudata lume subacvatică începea să-şi dezvăluie tainele ; era minunat de răcoare şi plăcut după fierbinţeala de-afară. Pădurile inari de brădiş se profilau delicat şi printre tulpinele plantelor puteai zări grupe întregi de nisipari care mergeau la şcoală şi învăţau să-şi facă exerciţiile fizice într-un perfect unison. La cuvîntui UNU, toţi luau poziţia de drepţi; la DOI, făceau stînga-mprcjur ; la TREI, toţi ţîşneau şi se azvîr- leau asupra unei scoici din care se putea ciupi ceva de mîncare. Melci de apă se tîrau agale pe tulpinile nuferilor sau pe spatele frunzelor lor, în timp ce midii de apă dulce stăteau pe fundul apei. fără să facă nimic mai ■deosebii. Carnea lor avea o culoare roză ca cea a somonului şi arătau ca nişte pahare cu apetisantă îngheţată de căpşuni. Ceata micilor bibani — ciudat lucru, dar se pare că toţi peştii mai mari se ascunsescră — aveau pielea fină şi obrazul subţire, aşa că se înroşeau sau păleau la faţă ca o gingaşă doamnă dintr-un roman din epoca victoriană. Numai că, vezi, cînd se înroşeau, aveau o culoare puternică măslinie, şi nu se înroşeau de cine ştie ce sfială, ci de furie. Cum se întîmpla ca Metiyn şi tovarăşul său să treacă pe lîngă ei. îşi ridicau aripioarele cu ţepi de pe spate a ameninţare, şi le lăsau apoi în jos, numai cînd vedeau că Merlyn era un Lin. Dungile negre de pe laturi îi făceau să arate de parcă tocmai ar fi fost scoşi de pe grătar, şi era interesant că *i aceste dungi îşi schimbau culoarea, devenind mai deschise sau mai închise, după starea lor de spirit. Apoi, cei doi călători trecură în drumul lor pe sub o lebădă. Pasărea aibă plutea deasupra lor ca un zepelin, şi nu se zărea nimic din ea în afară de ceea ce se găsea sub apă. Partea scufundală în apă era perfect vizibilă şi-ţi puteai da seama că lebăda plutea oarecum înclinată pe-o parte, cu un picior slrîns sub ea.

— Iute, spuse Art, e sărmana lebădă care are un. picior deformai. Poate să înoate numai cu un singur picior, că sărăcuţa e ologită de celălalt.

— Prostii, spuse lebăda cu arţag, băgîndu-şi capul în apă şi încruntîndu-se cumplit la ei, de i se vedeau nările negre şi fioroase. Lebedele se odihnesc întotdeauna în poziţia asta şi aşa ne place nouă să stăm, aşa că, măi individule, păstrează-ţi mila aia de peşte împuţit pentru tine. Aşa să ştii !

Continuă să se uite de sus cu ură la ei. ca un şarpe alb ce pătrunsese deodată prin tavanul lumii lor, şi o pierdură din vedere numai cînd se mai îndepărtară.

— Tot înoţi înainte ca năucu' — se supără Iinul — de parcă n-ai avea nimic de ce să-ţi fie teamă. Tu nu vezi că locul în care te afli este la fel de periculos ca pădurea prin care-a trebuit să treci ca să mă găseşti ?

— Nu zău ? !

Art se uită cu atenţie şi la început nu văzu nimic. Apoi zări o formă mică, aproape transparentă, stînd nemişcată, aproape de suprafaţă. Ieşea din umbra unui nufăr şi se bucura vădit de lumina şi căldura soarelui. Era un pui de ştiuucă, absolut ţeapăn şi care probabil aţipise la căldură. Arăta ca o tijă de plantă sau ca un cal de mare întins pe burtă. Dar, oricum ar fi arătat, trebuie să ştiţi că alunei cînd va creşte mare, va deveni un adevărat bandit-,

— Uite, am să te duc să vezi pe unul dintre aceştia, spuse linul, împăratul acestor locuri. Ştii, ca doctor eu mă bucur de imunitate, şi îndrăznesc să spun eă te va respecta şi pe tine, ca pe un companion — dar fii ateni, păzeşte-ţi coada, dacă cumva i-o trece prin cap să-şi arate colţii de tiran.

— El este Regele Şanţului ?

— Da, el e. Lumea de pe aici îi spune Bătrînul Jack, şi unii îi spun Petru cel Negru, dar cei mai mulţi nici nu-i pomenesc deloc numele. Îi zic doar Mr.P. Ai sa vezi acum ce-nseamnă să fii un rege adevărat.

Art începu să rămînă puţintel mai în urma mentorului său şi poate că bine făcu fiindcă, înainte de a-şi fi dat seama, se şi trezirâ la locul destinaţiei lor. Cînd îl văzu pe bătrînul despot, şi-mţi cum i se scurg prin trup fiori reci ca gheaţa şi se dădu înapoi cuprins de groază, fiindcă numitul Mr. P, avea patru picioare lungime şi greutatea lui trebuie să fi fost de-a dreptul incalculabilă. Corpul enorm, pierdut într-un spaţiu iluzoriu şi aproape invizibil printre tulpinile plantelor de apă, se sfîrşea cu o faţă care fusese pustiită de toate pasiunile unui monarh absolut — de cruzime, durere, vîrstă, mîndrie, egoism, singurătate şi gînduri prea împovărătoare pentru mintea unei singure fiinţe. Stătea acolo nemişcat sau de-abia planînd, cu gura lui mare şi ironică, strîmbată permanent într-un rictus de melancolie, cu fălcile slabe, proaspăt-rase, care-i dădeau o expresie rapace tipic americană, ca aceea a Unchiului Sam. Era o fiinţă lipsită de scrupule, fără iluzii, logică, prădalnică, feroce, nemiloasă — clar nestemata ochiului lui era ca aceea a unei căprioare lovite — nişte ochi mari, temători, simţitori şi plini de mîhnire. Nu făcu nici o mişcare, dar se uită la ei cu ochiul său îndurerat.

Art se gîndi în sinea lui că nu-i prea plăcea Mr.P.

— Măria-ta, spuse Merlyn, fără să acorde nici cea mai mică atenţie nervozităţii lui Art, am adus cu mine un tînăr învăţăcel ce-ar vrea să profeseze.

— Să profeseze ce ? întrebă încet Regele Şanţului, de-abia descle.ştîndu-şi fălcile şi vorbind pe nas.

— Puterea, răspunse Linul.

•— Lasă-l să vorbească el singur.

— Vă rog, domnule spuse Art, eu nu ştiu ce-ar trebui să vă întreb.

— Nu există nimic, spuse monarhul, în afară de puterea pe care încerci s-o cucereşti : puterea de a muşca şi puterea de a digera, puterea de a căuta şi puterea de a găsi, puterea de a aştepta şi puterea de a pretinde, toată puterea şi neîndurarea care izvorăşte din capul tău.

— Vă mulţumesc, domnule.

— Dragostea este o farsă pe care n-o joacă forţele evoluţiei. Plăcerea este momeala pe care tot ele ne-o întind. Nu există nimic altceva decît putere. Puterea este a minţii, dar ea nu e de ajuns. Pînă la urmă, puterea trupului este cea care hotărăşte totul şi dreptatea este întotdeauna de partea puterii. Şi-acum, cred că e vremea să te cam duci, tinere, fiindcă găsesc că această conversaţie cu tine este foarte neinteresantă. Cred, de fapt, că s-ar cuveni să pleci chiar de îndată, căci gura mea îndelung dezamăgită s-ar putea hotărî brusc să te bage în gîtlejul meu imens şi să te treacă printre dinţii mei ascuţiţi. Da, dragul meu, cred, cum să-ţi spun, cu toată convingerea că ar fi înţelept din parte-ţi să ştergi putina chiar în clipita asta. Da, da, zău că mă gîndesc c-ar trebui să fugi de să ţi se piardă urma. Aşa, un lung bun rămas întregii mele măreţii.

Art era aproape hipnotizat de vorbele falnice ale suveranului şi nu-şi dădu seama că gura cu buzele închise se apropia de el tot mai mult. Totul s-a întîmplat pe nesimţite, fiindcă discursul îi distrăsese atenţia şi, deodată, gura se profila ameninţătoare nici la un deget de nasul lui. Şi, odată cu ultimele cuvinte, gura se deschise, imensă şi înfiorătoare, căscîndu-se hămesită cît o lăsau încheieturile. înăuntru se pare fă nu era altceva decît o mulţime de dinţi, dinte lîngă dinte, nişte dinţi ascuţiţi ca nişte spini, aşezaţi parcă pretutindeni în hăul gurii, în rînduri drepte şi vălurile, cum sînt cuiele din cizmele călăului' şi numai în ultima secundă fu în stare să se smulgă din vrajă şi să-şi recapete stăpânirea de sine, s&-sî aducă aminte de învăţămintele lui Merlyn şi să scape. Toţi dinţii aceia clămpăniră în urma lui. cît pe ce să-i apuce vîrful cozii, tocmai atunci, cînd executa cea mai grozavă săritură pe care o încercase de cînd era peşte.

Cînd să iacă a doua săritură, se trezi din nou pe pămînt uscat-, stînd lîngă Merlyn pe paşnicul pod mobil, sub soarele fierbinte, năduşind în hainele lui înăbuşitoare.

CAPITOLUL VI

Într-c joi după-amiază, băieţii îşi făceau ca de obicei ora lor de tragere cu arcul. La cincizeci de iarzi depărtare una de alta, se găseau două ţinte de paie şi, după ce trăgeau cu arcurile într-una dintre momîile acelea, m-aveau altceva de făcut decît să se ducă la locul ţintei, să strîngă săgeţile, să facă stînga-mprejur şi să tragă apoi în cealaltă ţintă. Era încă o prea frumoasă zi de vară şi la prînz mîncaseră un clapon bine rumenit, aşa că Merlyn se retrăsese la marginea terenului lor de trageri şi se aşezase sub un copac umbros. Să fie din pricina căldurii şi a claponului şi a smîntînii grase pe care-o turnase din

belşug peste budinca dulce, să fie din cauza mişcării continue a băieţilor de la o momîie la alta şi a vîjîitului săgeţilor care intrau în paie — zgomotele acestea erau la fel de adormitoare pentru auz, ca fîşîitul coasei prin iarbă sau al unui meci de cricket la ţară — sau să fie oare din vina dansului stropilor de soare care răzbăteau printre frunzele copacului, nu ştiu ; dar oricare ar fi fost motivul, venerabilul se cufundă în curînd într-un somn dulce, la ceasul siestei.

Tragerea cu arcul era pe vremea aceea o ocupaţie foarte seriosă. încă nu fusese dată pe mîna indienilor sau a ţîncilor care se jucau. Dacă se întîmpla să nu tragi bine cu arcul, te înfuriai, nu glumă, cam la fel cum fac în zilele noastre bogătaşii care pornesc la vînătoare de fazani. Kay trăgea prost. Se căznea prea tare şi încorda arcul peste măsură,

slobozind chinuit
săgeata. în loc să lase
arcul să meargă lin şi
săgeata să pornească
dintr-o bucată

— .Ei, ia mai dă-o încolo ! spuse el. M-am săturat de scîrbele astea de momîi. Haide să tragem în papagal.

Lăsară momiile şi traseră cîteva săgeţi, ĩ" papagal — care era de fapt tot o ţintă, făcută să semene cu un papagal, vopsită în culori aprinse şi fixată în vîrful unei prăjini — şi Käy rată şi de data asta toate săgeţile. La început, îi trecu prin cap : „Ei, află de la mine că o să lovesc pe ticălosul ăsta de papagal, de-ar fi să pierd şi ceaiul de la ora cinci". Apoi, după un timp, se plictisi şi de treaba asta.

Arthur propuse :

— Haide atunci să ne jucăm de-a „ţinta pe drum". O să ne putem întoarce peste o juma' de oră şi-o să-l trezim atunci pe Merlyn.

„Ţinta pe drum" era de fapt o plimbare cu arcurile şi cu săgeţile la ei, din care se opreau din cînd în eîn'd şi trăgeau într-o ţintă pe care-o alegeau amîndoi. Uneori ţinta era un muşuroi de cîrtiţe, alteori un pîlc de rogoz, sau chiar vreun scaiete mai mare care se găsea chiar lîngă picioarele lor. Schimbau mereu distanţa de la oare trăgeau în toate aceste lucruri, alegînd uneori o ţintă pînă la o sută douăzeci de iarzi depărtare — distanţa maximă la care puteau trage arcurile băieţilor — şi alteori greşind un scaiete care se afla la cîţiva paşi, fiindcă săgeata sare întotdeauna în sus cu cîţiva centimetri, cînd părăseşte arcul. Pentru o ţintă atinsă în plin, primeai cinci puncte, iar dacă săgeata se înfigea la o lungime de un arc, primeai un singur punct, şi la sfîrşit adunau toate punctele şi vedeau cine-i cîştigătorul.

în joia aceea îşi alegeau cu multă grijă şi chibzuinţă ţintele ; pe lîngă asta, iarba de pe cîmpul cel mare fusese cosită nu de mult, aşa că nu trebuiau să-şi bată capul căutînd multă vreme săgeţile rătăcite — ceea ce se în- tîmplă mai întotdeauna cînd săgeata nimereşte prin vreun tufiş sau unde-i iarba mare, de fapt, la fel ca la golf, cînd îţi cauţi mingile de ţi se urăşte de tot şi de toate. Rezultatul fu că se depărtară mai mult ca de obicei, şi se găsiră curînd la marginea codrului sălbatic, în care-l pierduseră pe Cully.

— Eu zic să mergem în cîmpul de vînătoare, unde-s vizuinile iepurilor, să vedem dacă nu putem cumva să nimerim vreunul, propuse Kay. E oricum mai plăcut decît să stăm şi să tragem aşa, în toate movilitele eare ne ies în cale.

Aşa că plecară pe loc într-acolo. Aleseseră doi copaci cam la vreo"clouă sute de iarzi unul de celălalt- şi fiecare dintre ei se puti pe după un trunchi, aşteptînd să se ivească iarăşi urechi al ii speriaţi. Stăteau nemişcaţi, cu arcurile ridicate şi săgeţile pregătite, astfel încît să facă cele mai puţine mişcări cu putinţă, cînd iepurii ar ieşi la promenadă. Nu le era prea greu nici unuia dintre ei să stea astfel, fiindcă prima probă pe care fuseseră siliţi s-o treacă la tragerea cu arcul era tocmai aceea de a sta smirnă cu arcul ridicat şi cu săgeata pusă — pe puţin o jumătate de oră — pîndind ţinta ce-avea s-apară. Fiecare avea şase săgeţi şi erau învăţaţi să le sloboadă şi să-

ncaree iară arcul şi-apoi să le tragă din nou, înainte ca iepurii să fi prins fricã. Şi numai după aceea trebuiau să tulbure liniştea animalelor, şi mergeau să adune săgeţile, sau. cine ştie, iepurii ucişi. Toate acestea, fiindcă o săgeată nu face atîta zgomot şi nu-l tulburã decît cel mult pe cel căruia îi este adresată.

La a cincea săgeată, Kav avu mare noroc. Îşi potrivise lovitura tocmai cum trebuia, după distanţa la care ţintise şi după tăria vîntului, şi vîrful ucigaş lovi un iepure drept în cap. Prostul stătuse să se uite la Kay, întrebîndu-se parcă ce era fiinţa aceea ciudată care stătea nemişcată şi îndreptase cine ştie ce drăcovenie spre el.

— Bravo, bine ţintit, strigă Art, şi alergară amîndoi să ridice animalul ucis. Era de fapt primul iepure pe care-l nimeriseră vreodată şi, din fericire, săgeata îl omorîse, aşa că fură scutiţi de spectacolul zvîrcolirilor iepurelui.

După ce-l curăţiră cu grijă pe dinăuntru, despicîndu-l cu cuţitul de vînătoare pe care 11-l dăduse Mcrlyn — asta ca să păstreze vînatul proaspăt şi să nu prindă miros — şi după ce trecură unul dintre picioarele din spate prin încheietura despicată a celuilalt, după cum grăiau legile vînătoni. ca să le fie mai uşor la cărat, cei doi băieţi se pregătiră să se întoarcă acasă cu prada lor. Dar înainte de a-şi slăbi arcurile, se învăţaseră să respecte un fel de ceremonie. În fiecare joi după-amiază, după ce fusese trasă şi ultima săgeată adevărată, li se recunoştea dreptul de a-şi încorda arcul încă şi mai mult şi să sloboade — numai aşa, în joacă, — o ultimă săgeată drept în sus, deasupra capotelor lor. Era în parte un gest de adio, în parte de triumf, şi ori ce-a i zice, era tare frumos chiu săgeata se înălţa spre neant. Acuma, trăgeau săgeata asii în semn de salut pentru prima lor jertfă.

Art urmări cu privirea cum i se ducea săgeata în sus. Soarele se lăsase într-o rînă spre apus, a înserare, iar copacii, umbroşi, îşi alungeau siluetele pînă spre locul în care se găseau ei, mvălumdu-i în răcoarea serii ce-avea să vină. Aşa că atunci cînd săgeata trecu de întunecimea copacilor şi se înălţă în soare, începu să ar<lă pe fîşia de cer a amurgului la fel de aprins şi real ca şi soarele. Şi-apoi, cu clor de ducă, se înălţă ca nebună mai sus şi mai sus şi încă şi mai sus, nu şerpuitoare şi şovăielnică, cum ar fi zburat dintr-un arc prea puţin încordat, ci avînltîndu-se spre înălţimi," (înotînd, aspirând către ceruri, statornică, aurie şi superbă. Şi tocmai cînd îşi pierduse din forţă, cînd rîvna ei fusese întunecată de pu- 1erea destinului şi era gata să-şi piardă elanul, să se întoarcă, să se înfigă în sinul mamei-pămînt, tocmai atunci se întîmplă o mare minunăţie. Din noaptea care se lăsa, apăru l'îlfiind lenevos din aripi o coţofană. Veni ţintă, nu şovăi nici un moment, şi luă săgeata din zbor. Se depărtă apoi greoaie, înălţîndu-se şi pierzîndu-se în zări, cu săgeata în plisc.

Kay fu tare înspăimîntat de semnul acesta rău, dar Art era pur şi simplu furKte. Îi plăcuse zvîcnetul săgeţii, năzuinţa ei arzătoare de a atinge lumina soarelui care se stingea şi, pe

lîngă toate astea, nu-i vorbă, era şi săgeata lui cea mai bună. Era de fapt singura deplin echilibrată, ascuţită, cu penele bine fixate, frumos tăiată su se potriveascâ în tăietura arcului, liind perfect dreaptă şi fără nici o ciobitură.

CAPITOLUL VII.

Călăria şi atacul cu lancea aveau rezervate două după-amiezi pe săptămînă, fiindcă erau cele mai importate materii ale educaţiei unui nobil, în zilele acelea de mult apuse. Merlyn bombănea mereu nemulţumit de toate exerciţiile fizice, spunînd că în zilele noastre oamenii cred că eşti un om învăţat, dacă poţi să dobori pe un altul de pe cal şi că mania asta cu tot felul de întreceri însemna sfîrşîtul silinţei la învăţătură. Adevărul e ca nu se dădeau burse, ca pe vremurile copilăriei lui Merlyn, şi toate şcolile particulare fuseseră silite să-şi coboare nivelul cerinţelor lor, dar Sir Ector, care era un mare conservator şi admirator al atacului cu lancea, spunea mereu că bătălia de la Crecy [1] a fost cîştigată pe terenurile de antrenament de la Camelot. [2]

Treaba asta l-a înfuriat pe Merlyn în aşa hal, că l-a blagoslovit pe Sir Ector cu un reumatism chinuitor, două nopţi la rînd, înainte de a se îndupleca de durerile lui. Atacul cu lancea era o mare artă şi avea nevoie de multă practică. Cînd doi cavaleri luau parte la un turnir, îşi ţineau lăncile în mîna dreaptă, clar îşi îndreptau caii. unul spre celălalt, astfel încît fiecare să-şi aibă adversarul în partea stîngă. Baza lancei, era de fapt ţinută în partea opusă celeia spre care şarja duşmanul. Asta ar putea să pară un obicei cu totul nelalocul lui cuiva care, să zicem, îşi croieşte drum lovind în dreapta şi-n stînga cu o cra- vaşă de vînătoare, dar obiceiul îşi avea motivele sale bine chibzuite. În primul rînd, asta însemna că scutul putea fi ţinut pe braţul stîng, aşa că adversarii se năpusteau scut în scut, pe deplin feriţi de lovituri nimicitoare. Mai însemna că un om putea fi descălecat cu latura sau muchia lancei, eu un fel de lovitură puternică orizontală — dacă nu erai sigur că poţi să-l dobori cu vîrful lancei. Aceasta era cea mai umilă sau cea mai puţin măiastră lovitură dintr-un turnir.

Un bun cavaler — luptător la turnire, cum era Lancelot sau Tristram — folosea întotdeauna lovitura cu vîrful lancei, fiindcă, deşi mai pretenţioasă şi mai uşor de ratat în mîini neîndemînatice, avea avantajul unui contact mai rapid cu vrăjmaşul. De pildă, dacă un cavaler pornea atacul cu lancea ţinută rigid şi piezîş, astfel încît în momentul ciocnirii să-şi mături adversarul din şa, celălalt cavaler, ce şi-ar fi ţinut lancea cu vîrful îndreptat înainte, l-ar fi lovit şi l-ar fi doborît de pe cal cu o lun-

« Bătălia de la Crecy <134fi), o celebră victorie a armatei engleze asupra celei franceze, în timpul războiului de 100 de ani. deosebit de importantă în istoria războaielor.

[1] Expresia aminteşte celebra ripestă a lui Lloyd George, prim-mi- nistru al Angliei în timpul primului război mondial, care a spus : , Bătălia Flandrei a fost cîştigată pe terenurile de antrenament de la Elon"!

gime de lance, înainte ca lovitura plănuită de adversar să poată să-şi atingă ţinta.

Mai era apoi'ei modul în care trebuia ţinută lancea pentru lovitura cu vîrful. N-avea nici un rost să te ghe- muieşti în şa ca o fiară înspăimîntată şi să te-agăţi de lance într-o strînsoare disperată şi rigidă, înaintea marii ciocniri, fiindcă dacă o ţineai aşa ţeapănă, însemna că vîrful ei căta tot timpul fie în sus, fie în jos, după galopul vijelios al calului, şi puteai atunci să fii imai mult ca sigur că n-ai să-ţi atingi ţinta. Dimpotrivă, trebuiai să ai tăria să stai în şa, în largul tău, mai lăbărţat, să ţii lancea uşor şi în echilibru faţă de mişcările armăsarului. De-abia în ultimul moment al ciocnirii, îţi încleştai coapsele pe laturile calului, îţi aruncai toată greutatea trupului înainte, apucai lancea strîns cu toată mîna şi n-o mai ţineai ca înainte, numai între două degete, şi-ţi lipeai strîns de cap cotul drept ca să poţi rezista la tăria izbiturii.

Să nu uităm de problema mărimii sulifei. E clar că •un om care ar fi avtit o sulifă de o sută de metri lungime, ar fi lovit şi doborît mai curînd un adversar care ar fi avut o lance de numai trei sau patru metri, înainte ca acesta să poată măcar să se apropie de el. Da, asta-i drept; dar era imposibil să se facă o lance de-o sută de metri şi chiar dacă s-ar fi putut cumva face, ar fi fost peste puterile oricărui om s-o poarte şi s-o mînuiască. De aceea, luptătorul trebuia să afle lancea de lungimea cea mai mare pe care ar fi putut s-o manevreze cu cea mai mare repeziciune în anume ocazie, şi pe aceea trebuia s-o folo- sească, oricare ar fi fost duşmanul său.

Sir Lancelot, care va apare niţel mai tîrziu în povestea noastră, avea sulife de mai multe dimensiuni şi cerea, după nevoie şi împrejurare, să i se aducă Sulifa Mare sau Sulifa Măruntă.

Trebuie apoi pomenită şi problema locurilor în care trebuia lovit adversarul. În sala de heraldică a Castelului din Pădurea Sălbatică se găsea un tablou mare al unui cavaler în armură, care avea desenate nişte cercuri în jurul punctelor sale vulnerabile. Aceste puncte variau în funcţie de stilul de armură, aşa că trebuia să-ţi studiezi vrăjmaşul înainte de a porni la atac şi să alegi un punct în care să-l izbeşti. Armurierii buni — cei mai buni dintre ei — locuiau în Warrington, şi mai locuiesc şi- acuma tot pe-acolo — aveau grijă să facă toate încheieturile şi părţile din faţă ale costumelor de luptă din bucăţi convexe, aşa încît vîrful lancei să alunece pe ele. Aparent ciudat, scuturile armurilor gotice aveau ân general tendinţa să fie concave. Aceasta fiindcă, oricum, era mai bine ca vîrful sulifei să rămână înfipt în iscut, decât să alunece în sus sau în jos şi să lovească, poate, vreun punct mai vulnerabil al trupului. Cel mai potrivit loc dintre toate pentru lovit adversarii erau chiar în panaşul coifului de turnir, asta, bineînţeles, dacă respectivul cavaler era atît de înfumurat încît să poarte un panaş mare de metal, în a cărui lucrătură şi podoabe vîrful lăncii îşi putea găsi lesne lăcaş de moarte. Şi mulţi erau cei atât de încrezuţi, încît îşi împodobeau panaşurile coifurilor cu tot felul de urşi şi balauri,

ba unii chiar cu vase de război sau castele -— clar Sir Lan ce - lot se mulţumea întotdeauna cu un coif fără podoabe sau numai cu un mănunchi de pene prin care vîrful lăncii ar fi trecut ca prin iarbă sau, uneori, cu vreun prilej anume, purta legată o fişie din mî.nec:ft unei preafrumoase domnite.

Ne-ar lua cam prea multă vreme să intrăm în toate detaliile interesante cile atacului cu lancea şi ale modului coreci în care trebuia făcut acesta, toate amănuntele pe care se cuveneau să le înveţe băieţii, fiindcă în zilele acelea trebuia să fii mare meşter în ale luptei şi să cunoşti meseria armelor până în cele mai mici nimicuri. Trebuia să ştii care-i lemnul cel mai potrivit pentru suliţe şi de ce anume, şi chiar felul în care trebuie să le faci, astfel încît sa nu plesnească sau să se îndoaie. Erau o mie de probleme controversate în legătură cu armele şi armura, şi toate trebuiau să fie bine înţelese.

Cum ieşeai din Castelul lui Sir Ector, dădeai peste un câmp de turnir — deşi tu-rn iruri nu se mai puseseră la cale încă de pe cînd se născuse Kav. Terenul era o poiană înverzită, eu iarba tunsă mărunt, cu un val de pămînt acoperit şi el de iarbă, ridicat în jurul terenului, pe care se puteau înălţa la nevoie corturile. Într-o parte era un fel de tribună centrală din lemn, pe piloane. pentru ca doamnele de la curte să poată vedea mai bine. Acum. cîmpul era folosit numai ca teren de exerciţii pentru atacul cu lancea şi, în acest scop, la un capăt at terenului se făcuse o momîie, iar la celălalt se fixase un inel. Momîia era un sarazin de lemn. urcai pe-o prăjină. Sarazinul avea fata zugrăvită într-un albastru ca sineala, o barbă roşie şi ochi de te băgau în sperieţi. în mina stingă ţinea un scut, iar în dreapta, un iatagan lat din lemn. Dacă-l loveai în mijlocul frunţii, totul era în regulă, dar dacă îl izbeai cu lancea în scut sau în orice altă parte, fie în stingă, fie în dreapta liniei de mijloc, atunci se învîrtea cu mare iuţeală şi îţi altoia o lovitură din spate, de vedeai stele verzi, oricît te-ai fi ferit.

Vopseaua era scorojită şi zgîriată pe ici, pe colo, şi lemnul ciobit deasupra ochiului drept. Cît despre inel. era pur şi simplu un inel obişnuit din fier, legat cu un fir de aţă de un fel de spînzurătoare. Dacă reuşeai să bagi prin inel vîrful sulitei, atunci firul se rupea şi puteai să te îndepărtezi în galopul calului, plin de mîn- drie. purtând în jurul sulitei inelul victoriei.

în ziua aceea era mai răcoare ca de obicei, fiindcă bătea la uşă toanma şi cei doi băieţi se găseau pe terenul de turnir cu maestrul de arme şi cu Merlvn.

Maestrul de arme sau majurul, cum i se mai zicea, era un domn ţeapăn, palid la faţă, o namilă de om care îşi purta mustăţile cu mare laloşenie, unse cu ceară şi întoarse cu vîrful în sus. Defila întotdeauna cu pieptul scos în afară, de parcă era un porumbel îndrăgostit, şi-i plăcea să strige cu orice prilej cu putinţă : „Ascultă la mine comanda ! La cuvîntul „UNI"*,... îşi dădea atît de mare osteneală să-şi sugă burta, încît se poticnea deseori din mers. fiindcă nu reuşea să vadă pe unde calcă, din pricina pieptului prea scos în afară. îi plăcea grozav

să-şi facă muşchii să joace, lucru care îl supăra şi-l plictisea pe Merlyn.

Art stătea întins lîngă Merlyn, la umbra tribunei oficiale, şi se scărpina, căutîndu-se de căpuşe. Sccerile mari cît nişte fierăstraie nu fuseseră lăsate de multă vreme din mînă şi griul era strîus în căpiţe de opt picioare înălţime, care se ridicau printre spicele retezate spre capăt, cum se obişnuia pe vremea aceea.Art avea nişte mîncărimi teribile. Pe deasupra, îl mai dureau şi umerii şi îi ardea o ureche ca focul, de eînd greşise lovitura şi îl pocnise sarazinul eu paloşul de lemn — fiindcă, bineînţeles, antrenamentul de turnir se făcea fără armură. Era încîntat că-i venise şi lui Kav rînuul acum să treacă prin încercarea cea grea şi stătea întins lenevos la umbră, mai moţăind, mai scărpinîndu-se, mai tresărind ca un dulău aţipit şi, îndeosebi, bucurîn- du-se de petrecerea ce i se oferea.

Merlyn, care stătea cu spatele la toate isprăvile astea atletice, repeta şi încerca să-şi aducă aminte o vrajă pe care-o uitase. Era un descîntec de desfăcut — să-i desfacă majorului frumuseţea de mustăţi pe care şi le tot răsucea, dar cum nu prea mai ţinea bine minte vraja, nu-i descreţise decît o mustaţă şi majorul nici nu băgase măcar de seamă. De fiece dată, cum îi ieşea vraja lui Merlyn, şi-o şi răsucea distrat înapoi, iar Merlyn, cuprins de toţi ¡dracii, blestema şi-o lua de la capăt. O dată, îi făcu majorului alt pocinog : urechile începură pe nepusă masă să-i fîlfîie şi omul se uită surprins şi cătrănit către cer.

De departe, din celălalt capăt al terenului de turnir, vocea majorului ajungea pînă la ei, plutind prin văzduhul liniştit.

— Păi nu, nu, i-auzi vorbă : Păi, conaşule, vezi bine c-aşa nu-l ocheşti cît îi lumea. Ţineţi cum se cade lancea, ce Dumnezeu ? ! Sulița se ţine între degetu' mare şi-arătătorul mîinii drepte, şi scutul se ţine în linie cu vipuşca de la pantaloni...

Art îşi frecă urechea care-l durea şi oftă a mare supărare.

-— Ce te mîhneşti aşa ?

— Nimic. Mă gîndeam numai.

— La ce ?

— Oh, mai la nimica. Mă gîndeam la Kay, care învaţă să devină cavaler.

— Mda. şi ce să zic că şi ai motiv să iii supărat ! exclamă Merlyn cu vehemenţă. O grămadă de inorogi fără minte, care se tot fudulesc şi se socotesc învăţaţi şi educaţi, numai fiindcă ştiu să se împingă jos de pe cal unul pe celălalt cu o prăjină ascuţită ! Ptiu, mă scîrbeşte ! Păi, ce mai, sînt convins că Sir Ector ar fi fost mai bucuros să aibă drept preceptor un ciupit de microbist al turnirelor, care să legene toată ziulica un băţ între degete, ca o maimuţă antropoidă, decît un vrăjitor de reputaţie internaţională şi de o probitate cunoscută pretutindeni — eu diplome de merit de mîna întîi de

la universităţile din toată Europa Asta-i dom'le ! Nenorocirea cu aristo-
74 ' eraţi a asta normandă este că sînt cu toţii nebuni după competiţii sportive şi tot Telul de drăcii d'astea, asta e, drăguţă, nebuni şi nimic altceva !

Se întrerupse plin de indignare din vorbă şi făcu, de data asta cu bună ştiinţă, să-i flutureîncet de două ori urechile bietului majur, şi amândouă la unison.

— Nu mă gindeam chiar la cista, spuse Art. Ca să fiu sincer, mă gîndeam ce bine-ar fi să devin şi eu un cavaler cum o să fie Kay.

— Şi ce-i cu asta, doar o să devii şi tu cavaler **nu** peste multă vreme, nu-i aşa ? ! întrebă bătrînul cu nerăbdare în glas.

Art nu răspunse.

— Ce, nu-i aşa ?

Merlyn se întoarse pe călciie şi se uită cu luare aminte, prin ochelari, la băieţelul întristat.

— Ei, ia ascultă la mine, care-i baiul acum, mă rog matale, ei, ia spune ? întrebă el amenințător.

Cercetarea feţei băiatului îi arătase că elevul lui făcea eforturi disperate să nu înceapă să plîngă, şi dacă i-ar fi vorbit cu voce blajină, fără îndoială că n-at mai fi putut să se ţină şi ar fi izbucnit în lacrimi.

— Eu n-am să fiu cavaler, răspunse cu răceală În voce Art. Şmecheria lui Merlyn îşi făcuse efectul şi nu mai avea chef să-şi bocească soarta: dimpotrivă, avea chef sâ-i tragă una cu sete lui Merlyn. Eu n-am să fiu cavaler, fiindcă nu sînt de-adevăratelea fiul lui Sir Ector. Kay o să fie uns cavaler, iar eu am să-i fiu scutier.

Merlyn îi întoarse din nou spatele, dar ochii îi străluceau în dosul ochelarilor.

— Cu atît mai rău, spuse el, fără pic de milă.

Art nu mai îndură şi dădu frîu liber gîndurilor care-l frămînta'u.

— Oh, strigă el, ce mult aş fi vrut să mă fi născut şi eu c-o mamă şi c-un tată numai ai mei, să pot şi eu deveni cavaler rătăcitor !

— Şi, mă rog, matale, ce-ai fi făcut atunci ?

— Vai, aş fi avut o armură splendidă şi zeci de sulițe şi un cal înalt, negru ca pana corbului, şi mi-aş fi spus Cavalerul cel Negru. Şi mi-aş fi îndemnat calul spre un izvor sau un vad de trecere, sau în vreun alt loc umblat şi i-aş fi provocat la luptă pe toţi cavalerii care treceau pe acolo, să ne batem pentru onoarea doamnelor noastre, dar le-aş fi cruţat vieţile, după ce i-aş fi dobori t. Şi-aş fi trăit tot anul în aer liber şi-aş fi locuit într-un cort de campanie, şi n-aş face tot timpul nimic altceva decît să mă lupt în turnire şi să plec în Expediţii de căutare şi să cuceresc tot felul de premii la turnire şi n-aş spune la nimeni cum mă cheamă.

— N-aş zice că nevastă-ta s-ar bucura cine ştie ce de-o asemenea viaţă.

— Păi, nici n-am de gînd să am vreo nevastă. După mine, sînt toate nişte proaste. Oricum, va trebui să am **o** domniţă, adăugă cam stînjenit viitorul cavaler, fiindcă **o** să trebuiască să-i port năframa la coif şi să fac tot felul de isprăvi în cinstea ei.

— Şi ce-ai zice să vezi nişte cavaleri rătăcitori adevăraţi, ai ? întrebă cu glas scăzut vrăjitorul. Numai aşa, pentru educaţia ta ?

— Vai, sigur că da! De cînd mă aflu aici, n-am văzut niciodată nici un turnir adevărat.

— Mda, mă gin dese că s-ar putea aranja.

— Vai, te rog, te rog frumos. Sigur că da, ai putea să faci ceva şi să mă duci acolo, aşa cum ai făcut şi cu peştii.

-— Cred că într-o oarecare măsură, treaba asta ar putea Ti considerată ca educativă.

— Păi, te cred şi eu, e foarte educativă, întări Art. Nici nu există ceva să fie mai educativ, decît să vezi nişte calaveri adevăraţi care se luptă. Haide, te rog din suflet, te rog, fă asta !

-— Ai vreo preferinţă pentru-un cavaler anume ?

•— Regele Pellinore, spuse imediat băiatul.

Avea o slăbiciune pentru domnul acesta de !a întîl-nirea lor ciudată din Pădure.

Merlyn spuse :

•— Bine, e în regulă. Te rog să-ţi pui mîinile în şolduri şi să-ţi relaxezi muşchii... *Cabricias urci thiirum, Catalamus, singulater, nominativa, haec musa.* Acum închide-ţi ochii şi ţine-i bine închişi. *Bonus, bona, bonum.* Gata, am pornit-o. *Deus Sanctus, est-ne arcitio Latinas ? Etiam, oui, quare ? Pourquoi ? Quai substantivo el adjec- tivum concordat în generi, numerum et casus.* Uite, c-am ajuns.

Pe cînd se desfăşura această incantaţie, pacientul simţi nişte senzaţii cam ciudate. La început, îl auzea pe major cum răcnea la Kay.

S•— Nu aşa. nu aşa. ţine-ţi călcâiele înapoi şi aruncă-ţi corpul înainte din şolduri.

Apoi cuvintele se făcură din ce în ce mai mici şi mai mici. de parcă s-ar fi uitat ia propriile lui picioare prin' celălalt capăt cil unui ochean şi începu să se învîrtă ca un titirez, de parcă s-ar fi găsit la 'capătul unui vîrtej care-i sorbea în văzduh. Apoi nu mai auzi nimic; decît un vîjîit puternic care se rotea şi un zgomot şuierător care căpătă o asemenea intensitate de uragan. încît simţi că nu-l mai poate indura nici o clipă. Şi tocmai atunci se lăsă o tăcere totală şi se auzi vocea lui Mciiyn, spunînd :

— Uite, c-am ajuns.

Toate acestea se petrecură în cam tot atâta vreme, cît i-ar trebui unei rachete de doi bani' jumate să pornească cu şuierătura ei de foc să se ridice în cei-, să se întoarcă înapoi din înălţimi, şi să se facă bucăţi într-o furtună de stele aprinse în zeci de culori. îşi deschise ochii tocmai atunci, cînd resturile invizibile ale rachetei ar fi atins pămîntul.

Stăteau întinşi sub un mesteacăn din Pădurea Sălbatică.

— Uite, c-am ajuns, repetă Merlvn. Haide, scoală-le în picioare şi scuturâ-ţi hainele. Şi iată, colo'şa se află prietenul matale. Regele Pellinore, dînd ghes spre noi peste cîmp — continuă vrăjitorul, cu un ton de vădită satisfacţie, fiindcă toate farmecele îi ieşiseră dintr-uri foc, fără nici o încurcătură.

— Hei, hei, strigă Regele Pellinore. ba lăsîndu-şi în jos, ba ridicîndu-şi viziera. Păi, ăsta-i băieţelul cu patul de puf, nu-i aşa. ai, aud ?

— Da, aşa-i spuse Ari. Şi sînt foarte bucuros să vă revăd. Aţi reuşit să prindeţi Fiara ?

— Nu, răspunse Regele Pellinore. Nici gînd. Nici urmă de ea. Ei, vino aici. căţeaua naibii, lasă tufişul ăla în pace. Cuţu, cuţu. Vino-ncoace, răutate ce eşti ! Aleargă tot timpul ca nebuna, nici nu ştiu ce să mă mai fac cu ea. Uite la ea, ce face ! E moartă după iepuri. îţi spun că nu-i nimic acolo, afurisită căţea. Cuţu, cuţu, hai, fi drăguţă şi vino încoace, haide, vino aici la cîlcîi, să arătăm şi noi că ştim să ne purtăm, haide, drăguţo, fir-ai a naibii. Şi mai lasă odată tufişul ăla. Vino la cîlcîi imediat, imediat aici, cum îţi spun eu ! Nu vine niciodată la cîlcîi, adăugă el, eu disperare în glas.

La aeesie cuvinte, cîinele stîrni din tufiş un fazan, care ţîşni în sus cu un zgomot teribil, iar căţeaua se în- fierbîntă într-atît, încît începu s-alerge ca apucată în jurul lui stăpînu-său de trei ori sau de patru ori la capătul funiei cu care era legată, gîfîind răguşită şi înecată, de parcă ar fi avut astmă.

Calul Regelui Pellinore stătu răbdător, în vreme ce funia i se încolăcea în jurul picioarelor, iar Merlyn şi Art trebuiră să prindă căţeaua şi s-o dezlege înainte ca să poată continua conversaţia.

— Ei, bravo, spuse Regele Pellinore. Trebuie să vă spun că vă mulţumesc foarte mult. N-ai vrea să mă recomanzi prietenului dumitale, ai, aud ?'!

— Dînsul este dascălul meu Merlyn, un mare vrăjitor.

— Tneîntat de cunoştinţă, răspunse Regele. îmi face întotdeauna plăcere să întâlnesc vrăjitori. De fapt, îmi face întotdeauna plăcere pe oricine-aş înîîlni. Oricum, trece timpul mai uşor într-o Expediţie.

— Salve, spuse Merlyn, în maniera sa cea mai misterioasă.

— Salve, răspunse şi Regele, doritor să facă o impresie cît mai bună.

Dădură mîna unul'cu celălalt.

— Aţi spus „Salve", întrebă Regele, uitîndu-se cam nervos în jurul lui. Mă gândeam că azi o să fie o zi liniştită, fără canonade.

— Voia să spună „Bună ziua", explică Art.

— Ah, da, bună ziua.

Îşi dădură din nou mîna.

— Bună ziua. spuse Regele Pellinore. Cum găsiţi că e vremea astăzi ?

-— Zic că arată a anticiclón.

— Ah, da, spuse Regele. Un anticiclón, care-va să zică. Mda. ştiţi, mă gîndesc că e timpul să plec.

Spunînd aceste cuvinte, Regele fu cuprins de un tremurici ciudat, îşi închise şi-şi deschise de mai multe ori viziera, îl apucă tuşea, făcu un nod din dîrlogii calului, exclamă : „Poftim, nu v-aud bine ? !" şi arătă semne vădite c-ar avea intenţia s-o pornească în galop mărunt.

— Ştiţi, dînsul nu face decît magie albă, explică Art. Nu trebuie să vă fie frică de el. Este cel mai bun prieten al meu. Maiestate, şi-apoi să ştiţi că în orice caz, de obicei încurcă vrăjile.

— A, da, înţeleg, replică Regele Pellinore. Magie albă. Ce mică-i lumea, nu-i aşa ? Mda. Bună ziua, domnilor.

— Salve, spuse Merlyn.

— Salve, spuse Regele Pellinore.

Dădură a treia oară mîna unul cu celălalt.

— Dacă aş îi în locul dumneavoastră, spuse vrăjitorul, n-aş pleca tocmai acum. Sir Grummore Grummur- sum vine să vă provoace la o luptă cu lancea.

— Ei, nu zău. Şi chiar vorbeşti serios ? Sir Nu-mai-ştiu-cum vine aici să mă provoace pe mine la luptă ?

— În mod absolut sigur.

— Îi dau clase, ce zici ?

— Păi, dimpotrivă, eu aş zice c-o să fie un meci destul de strîns.

— Ei, asta-i, exclamă Regele, stai şi n-ai ce Tace cu lunile şi acum uite, vin toate alea în salve.

— Salve, spuse Merlyn.

— Salve, spuse Regele Pellinore.

— Salve, spuse Art.

— Gata, gata, am terminat. Nu mai dau mîna cu nimeni, anunţă monarhul. Trebuie să presupunem că ne-am mai întîlnit.

— Şi e-adevărat că vine Sir Grummore — întrebă Art, schimbînd în grabă subiectul — ca să-l provoace pe Regele Pellinore la o bătălie ?

— Uită-te colo, îi arătă Merlyn şi amîndoi se uitară în direcţia degetului întins.

Sir Grummore Grummursum venea strunind calul în buiestru şi tocmai trecea, îmbrăcat în armură completă de războiu, prin poiană. În locul coifului său obişnuit cu vizieră, purta de data asta un adevărat coif de turnir, care arăta ca o găleată mare de cărbuni şi care i se bălăbănea pe cap în mersul calului.

Venea cîntînd vechiul său cîntec din şcoală. „Haide, haideţi, cu toţii să mergem la turnire, „Ţineţi-vă uniţi, tot unul, din crupă pin' la coamă „Şt nu lăsaţi vreodată, nici vrăjmaş, nici boală „Să vă piardă ce-aveţi mai scump — sfînta iubire „Pentru vechea, draga şi bătrîna voastră şcoală. „Nu pierde timpu". ţine pasu', haide şi tu, oricît ai fi
de poamă,
„Şi luptă, măi flăcău, pîn'ce ţi-o suna şi ceasu' ,,Şi-o răsuna puternic glasu' „Celor ce sînt cu-adevărat bărbaţi „Hai ţine, ţine pasu' !" ■

■—• Doamne, Dumnezeule, exclamă Regele Pelîhiorc. Au trecut aproape două luni, de cinci n-am mai avut un turnir ca lumea, şi iarna trecută a trebuit să particip la optsprezece. Cred că mai ţineţi minte, era în vremea turnirului de iarnă, cînd s-au lansat cei tineri, şi la toţi le-am acordat handicapuri.

În timp ce vorbeau, sosi şi Sir Crummore, care-l recunoscu imediat pe Ari.

— 'Mneaţa, i se adresă Sir Grummore. 'Mneata. eşti băiatu' lu' Sir Ector, nu-i aşa ? Şi cine-i tipu' cu pălăria aia caraghioasă ?

— Acesta este preceptorul meu, spuse la repezeală Art. Ştiţi, Merlyn, vrăjitorul.

Sir Grummore se uită la Merlyn — pe vremea aceea, vrăjitorii erau consideraţi mai degrabă a aparţine stării de mijloc, de către adevăraţii luptători cu lancea — şi spuse cu un aer distant :

— Ah, înţeleg, un vrăjitor. Încîntat, dom'le.

— Iar acesta este Regele Pellinore, îl prezentă Art. Faceţi cunoştinţă : Sir Grummore Grummursum — Regele Pellinore.

-— Bună ziua, spuse Sir Grummore.

•— Salve, răspunse Regele Pellinore. Nu, nu, vreau să spun, totul o să fie în regulă, să nu mă-nţelegeţi greşit...

— Frumoasă zi, spuse Sir Grummore.

•— Da, foarte drăguţă, nu-i aşa ?

— Aţi pornit în Expediţie azi ?

— Oh, da, vă mulţumesc. Ştiţi, eu sînt în totdeauna în Expediţie. Urmăresc Fiara Căutărilor.

— Oricum, zic că i-o treabă foarte interesantă, nu-i aşa ?

— Oh, da, bineînţeles, interesantă, interesantă. Vreţi să vedeţi nişte rahat de la ea, vreau să zic, nişte bălegar din acela, aşa ştiţi, cum scrie la carte.

— Sfinte Sisoe, auzi întrebare ! Sigur că vreau să-l văd. I) aveţi la dumneavoastră ?

— Da, mă rog. Mai am acasă nişte răhăţişuri, dar să ■ştiu că şi astea sînt foarte bune.

— Doamne sfinte, uite c-am apucat şi ziua asta. Va să zică, astea sînt bucăţi din bălegarul ei.

— Da, domnule, acestea sînt.

— Interesant bălegar.

— Da, nu-i aşa că sînt interesante ? Numai că, vedeţi, pînă la urmă ajungi să te plictiseşti şi de ele, adăugă Regele Pellinore.

— Mda, mă rog. Şi cum ziceam, e o zi frumoasă, nu-i aşa ?

— Da, e destul de frumoasă.

— Şi re aţi zice, să ne batem în sul iţi, ai ?

— Da, mă gînclesc că ar fi mai bine să ne luptăm, da, da, mult mai bine, spuse Regele Pellinore.

— Şi pentru ce o să ne batem ?

— Ei, poftim acuma ! Păi, ca de obicei. E cineva atît de amabil să mă ajute să-mi pun ca lumea coiful ?

Pînă la urmă, trebuiră să-l ajute toţi trei, fiindcă era o adevărată performanţă tehnică să reuşeşti să deşuru- bezi şi să desfaci toafe şuruburile, bolţurile, buloanele şi piuliţele pe care Regele le pusese slrîmb cînd se grăbise dimineaţa, şi nu era prea uşor să-l scoţi din coiful cela strîmb şi să-i pui înapoi coiful de luptă. Coiful de luptă era ceva ce semăna cu o canistră de benzină, căptuşit înăuntru cu două straturi bune de meşină moale şi trei degete de paie.

De îndată ce fură gala, cei doi cavaleri se postară la cîte-un cap al poienii şi apoi înaintară pentru a se în- tîlni la mijloc.

— Cinstite cavalere, începu Regele Pellinore, mă rog matale — numele să mi-l spui.

— Aceasta pre mine mă priveşte, răspunse Sir Grum- more, folosind formula corectă.

— Astă vorbă nu fu cu respect grăită, spuse Regele Pellinore. Şi cat să-ţi spun că tot cavalerul e legat să-şi mărturisească în văzul lumii numele, ci numai şi-l ascunde pentru temei de ocară.

— Şi fie chiar aşa, eu hotărăsc că numele nu mi-l vei afla cu nici un preţ.

— Atunci trebuie să rămîi aci şi să te baţi în sulişe cu mine, cavaler necredincios şi prefăcut !

— Nu cumva ai greşit aici, Pellinore ? întrebă Sir Grummore. Dacă nu mă înşel, era altfel : nu, „trebuie să rămîi"[1], ci „vei rămîne"[1].

— Vai ele mfee, vă rog să mă iertaţi, Sir Grummore. Da, bineînţeles aşa ar ii trebuit să spun ! — Atunci vei rămîne aci şi te vei bate în sulițe cu mine, cavaier ne-credincios şi prefăcut!

Fără alte cuvinte, cei doi domni se retraseră în capetele opuse ale terenului, îşi cumpăniră sulițele şi se pregătiră să se năpustească unul spre celălalt în prima ciocnire.

— Eu zic că mai bine ne-am urca în copacu' ăsta, spuse Merlyn. Nu poţi să ştii niciodată ce se va întîmpla într-un turnir ca ăsta.

Se căţărară în fagul cel înalt de la marginea poienii, care-şi întindea ramurile confortabile în toate direcţiile, şi Art se aşeză în capătul unei crăci solide, la aproape cinci metri înălţime, dintr-un loc din care avea o bună perspectivă. Nimic nu era mai comod decît să stai pe o cracă de fag.

Pentru ca să puteţi să vă imaginaţi cumplita bătălie la care o să fiţi martori, trebuie "cunoscut un lucru. Un cavaler în armură completă din acele zile, sau în orice caz în zilele în care-şi purta echipamentul complet, căra de obicei în spate ce-l puţin încă o dată greutatea lui, sub formă de metal. Deseori, cîntărea nu mai puţin de 140 de kilograme şi ajungea uneori până la 160 şi mai mult. Asta însemna că armăsarul lui trebuia să fie un cal de cărăuşie, enorm şi lent în mişcări, cum ar fi caii pe care-i întrebuinţăm în zilele noastre la munca cîmpului şi că, pe deasupra, mişcările cavalerului erau atît ele stînjenite de propria sa greutate, ele greutatea poverii sale ele fier şi de tot felul ele căptuşeli. încît era tras în jos şi potolit în avîntul lui, aşa că se mişca aidoma ca într-un film rulat cu încetinitorul.

— Au pornit ! strigă Art, ţinîndu-şi suflarea de emoţie.

încet şi maiestuos se urniră caii mătăhăloşi la pas, greoi şi huruind din toate încheieturile. Sulițele, care fuseseră aţintite spre văzduh, se înclinară pe o linie orizontală şi căutau acum una spre cealaltă. Se vedea că hegele Pellinore şi Sir Grummore clădeau pinteni din toate puterile cailor lor şi încercau să scoată tot ce se

■ Scena turnirului parodiază o srenă similară descrisă eroic de Wal- ter Scott în *Ivanhoe.*putea din ei, şi numai după cîteva minute, puteai cu uimire cum cele două splendide animale începură să tropăie într-o imitaţie de trap. care zguduia pămintul sub ei.

Zornăind, huruind, bocănind, bufnind, hodoroEţiid, caii se mişcau înainte şi acum cei doi cavaleri îşi fluturau la unison coatele şi picioarele, săltînd în şa în hur- ducăneala cailor. Apoi se observă un fel de schimbare a ritmului, şi calul lui Sir Grummore se vedea cît colo că făcea eforturi mari să pornească în galop. Peste un minut, şi calul Regelui Pellinore se apucă să facă acelaşi lucru. Era un spectacol cumplit.

— Vai de capu' meu, exclamă Art, simţindu-se ruşinat la gîndul că setea lui de sînge era vinovată că-i făcuse pe aceşti doi bravi cavaleri să se bată în sulițe în faţa lui. Crezi cumva c-or să se omoare între ei ?

— Păi, ştiu eu ? E un sport cam periculos ăsta, spuse Merlyn, dînd din cap.

— Acuma ! strigă Art.

În bătaia asurzitoare a copitelor pe pămînt, care făcea să-ţi îngheţe sîngele în vine, cei doi preaputernici călăreţi se apropiară şi se ciocniră. Sulițele şovăiră o clipă, numai la cîteva degete de coifurile amîndurora — fiecare dintre ei alesese cel mai greu punct de atins — şi apoi galopară înainte, în direcţii opuse. În plin galop, Sir Grummore intră cu sulița drept în fagul unde se cocoţaseră cei doi şi-o înfipse destul de adînc în trun- chiul copacului, în care se opinti şi rămase ţeapănă.

Regele Pellinore, care îşi pierduse firea şi fusese luat de valurile entuziasmului său, dispăru cu totul undeva, în desiş.

— Pot să mă uit ? întrebă Art care, în momentul de cumpănă, închisese ochii pentru mai multă siguranţă.

— Poţi, sigur că poţi, totu-i în regulă, spuse Merlyn. O să mai dureze, pînă o să poată să revină fiecare la locul lui.

— Ptrr, Ptrr, ho boală, stai naibii, un'te duci ? strigă Regele Pellinore cu o voce înăbuşită şi cam pierită, de departe, printre tufişurile de ienupăr.

— Hei, alo ! Pellinore, u-huu ! strigă din toate puterile sir Grummore. Intoarce-te înapoi, colega, aicea sînt!

Interveni o lungă pauză, în care cei doi cavaleri făcură cele necesare, pentru a-şi relua complicatele poziţii de start şi, în cele din urmă, Regele Pellinore se găsea în capătul opus celui din care pornise înainte, în timp ce Sir Grummore îl privea din locul în care se găsise în prima ciocnire adversarul lui.

— Cavaler trădător ! strigă Sir Grummore.

— Prcdă-te, mişelule, ai, ce zici ? replică Regele Pel-

I.şi cumpăniră din nou lăncile, şi se năpustiră la atac.

— Vai, spuse Art, sper să nu se rănească.

Dar cei doi cai înşeuati bîjbiiau cu răbdare drumul unul spre celălalt, iar cei doi cavaleri se hotărîră în acelaşi timp

asupra loviturii de măturã. Aşa cã fiecare îşi ţinea sulița în unghi drept spre stînga, şi înainte ca Art sã mai apuce sã mai spunã mãcar „pîs", se auzi o bufnîturã grozavã, care avea totuşi un clinchet melodios. Bang ! fãcu armura, ca un omnibus izbit c-o lovitură de ciocan, şi-n clipa următoare cei doi luptători stăteau unul lîngă celălalt pe pajiştea înverzită, în timp ce caii lor galopau în direcţii contrare.

— Splendidă căzătură, comentă Merlyn.

Cei doi cai se opriră din goană şi, cu datoria împlinită, începură resemnaţi să mănînce iarbă. Regele Pellinore şi Sir Grummore stăteau uitîndu-se ţintă drept în faţa lor, fiecare încleştat încă, plin de speranţă, de sulița celuilalt pe care-o ţinea sub braţ.

— Mamă Doamne ! spuse Art. Ce mai buşcală ! Dar, oricum, se pare că nimeni n-a păţit nimic pînă acuma.

Sir Grummore şi Regele Pellinore se ridicară de jos cu multă osteneală.

— Păzea, strigă Regele Pellinore.

— Dumnezeu să te aibă în pază ! răcni Sir Grummore.

Cu aceste cuvinte, îşi trăseră săbiile şi se năpustiră cu atîta sălbăticie unul la celălalt, încît fiecare, după ce făcu celuilalt o crestătură în coif. se întinse pe neaşteptate pe spate.

— Pfui, făcu Regele Pellinore.

— Ptiu. făcu şi Sir Grummore, stînd de asemenea în şezut.

Cerule ! exclamă Art. Cc mai luptă !De dăta asta, cavalerii îşi pierdură de-a binelea cumpătul şi lupta se încinse cu toată seriozitatea. Nu se poate spune totuşi că treaba asta avea prea mare importanţă. fiindcă erau atît de bine ambalaţi şi înveliţi din toate părţile în metal, încît oricum nu aveau cu,n să se deterioreze prea mult unul pe celălalt. Dura atît de mult ca fiecare adversar să se poată ridica în picioare după vreo căzătură, şi orice lovitură, atunci cinci cîntă- reai aproape o optime de tonă, era o sarcină atît de împovărătoare, încît fiecare etapă a luptei putea fi observată şi ctsiipănită cu grijă.

în prima etapă. Regele Pellmore şi Sir Gruminore au stat în picioare, unul în faţa celuilalt, cam o jumătate de oră şi s-au pocnit fără încetare peste coifuri. Ţinînd seama de faptul că nu există posibilitatea decît a unei singure lovituri o dată, treaba în general era făcută cu rîndul, Regele Pellmore lovind, în timp c-c Sir Grummore îşi mai trăgea sufletul şi viceversa. La început, dacă vreunul dintre ei scăpa sabia din mină sau, cine ştie cum, i se înfigea în pămînt, celălalt- profita de ocazie şi-i ardea adversarului cu sete vreo două sau trei lovituri în plus, în timp ce acesta din urmă bîjbîia după sabie sau încerca răbdător s-o scoată din pămînt. După un timp însă, cînd au mai obosit, intrară oarecum în ritm cam aşa cum sînt jucăriile acelea mecanice de la tir, care încep să funcţioneze cinci ai atins ţinta şi taie un buştean. În cele din urmă, mişcarea şi

monotonia le-au redat voia bună şi începură să se plictisească şi de această ocupaţie.

A doua fază a fost introdusă de comun acord ca un fel ele schimbare.

Sir Grummore o porni, şon Viciind spre un capăt al poienii, în vreme ce Regele Pellinore se tîrî pînă-n celălalt capăt. Apoi, făcură stingă împrejur şi se legănară o dată sau de două ori, înainte şi înapoi, ca să se echilibreze şi să lase cît mai mult din greutatea trupului pe degetele de la picioare şi astfel să poată alerga. Căci, atunci cînd se înclinau înainte, trebuiau să alerge înainte, ca să-şi menţină cît de cît echilibrul, iar dacă se întîmpLo să se încline puţin prea mult pe spate, ar fi căzut imediat jos. Aşa că, vezi bine, pînă şi mersul obişnuit era o problemă complicată. Încît, de cum simţiră că îşi repartizaseră greutatea în faţă, cum trebuie, astfel că dacă ar mai fi stat o secundă nemişcaţi s-ar fi prăbuşit pe burtă, fiecare dintre ei o porni la trap pe cît îl ţineau puterile. Se repeziră înainte de parcă ar fi fost doi porci mistreţi înfuriaţi.

Se întîlniră la mijloc, piept în piept, cu o zarvă de navă care naufragiază şi de clopote de catedrală trase în ziua de Paşti, şi amîndoi, ricoşînd cu putere, se prăbuşiră fără suflare pe spate. Rămaseră astfel întinşi cîteva minute, gîfîind cu ostenealã. Apoi începură incet- încet să se înalţe pe picioare, şi era evident că de data asta îşi cam pierduseră calmul

Regele Pellinore nu numai că-şi pierduse calmul, clar părea să fi fost un pic cam năucit de ciocnire. Se ridică în picioare cu faţa în cealaltă parte şi nu-l găsi nicăieri pe Sir Grummore. Lucrurile erau însă lesne de înţeles şi de iertat, dacă stăm şi ne gîndim că nu putea să vadă decît prin crăpătura îngustă care mai rămăsese după ce lăsase în jos viziera — şi care mai era şi la vreo trei degete depărtare de ochii lui, datorită căptuşelii de paie a coifului — dar, oricum ar fi stat lucrurile, părea destul de încurcat. Poate că-şi spărsese ochelarii.

Sir Grummore nu pierdu vremea şi ştiu să profite de avantajul oferit.

— Na, ia-o şi pe-asta ! răcni el, dîndu-i nefericitului monarh o lovitură puternică cu amîndouă mîinile peste tigvă, tocmai atunci cînd acesta îşi întorcea încet capul dintr-o parte în alta, privind în direcţia opusă.

Regele Pellinore se întoarse morocănos, clar adversarul fu prea iute pentru el. Îi ocolise pe dimprejur, aso că acum se găsea-iarăşi în spatele Regelui, şi-i mai clădu o lovitură înfiorătoare. în acelaşi loc.

— Unde eşti ? întrebă Regele Pellinore.

— Aici, răspunse Sir Grummore, dîndu-i încă una.

Sărmanul Rege se întoarse pe cît putea de sprinten. dar Sir Grummore îl trase iarăşi pe sfoară.

— Cucu, înapoi! strigă Sir Grummore, pocnindu-î iarăşi.

— Eşti un nemernic, spuse Regele.

— Poc! răspunse Sir Grummore, făcînd întocmai ceea ce spusese.

Acum nu ştiu : ori că era din pricina ciocnirii dinainte, ori că loviturile repetate în moalele capului începea.! să-l supere, sau poate din cauza caracterului viclean »! adversarului său — fapt este că Regele Pellinore dădu semne vizibile că mintea i s-ar fi tulburat. Se legăna înainte şi-napoi, sub grindina de lovituri, care-i era administrate şi-şi mişca fără putere braţele

— .Sărmanul Rege, iâcu Art. De-ar înceta să-l ¹A lovească.
De parcă ar fi auzit rugămintea lui, Sir Grummore i.e opri din trudă.
— Vrei Pax, întrebă el.
Regele Peliinare nu dădu nici un răspuns.
Sir Grummore îi mai o tânji una peste ceafă şi spuse
— Să ştii că dacă nu spui Pax, îţi tai capu'
.— Nici vorbă, spuse Regele.
Bang ! făcu sabia în vîrful capului.
Bang ! îl pocni încă o dată.
Bang ! a treia oară.
— Pax ! zise Regele Pellinore, vorbind cam nedesluşit.
Apoi, tocmai cînd Sir Grummore se destindea, de- gustind fructele victoriei sale, se întoarse cu o sută optzeci de grade, se năpusti asupra inamicului său, strigă din toate puterile „NON" ! şi-l lovi zdravăn în capul pieptului.
Sir Grummore căzu lat pe spate.
— Ei, asta-i bună ! exclamă Art. Ce mai escrocherie! Nu m-aş fi gîndit că-i capabil de aşa ceva.
Regele Pellinore se aşează de îndată pe pieptul victimei sale, crescînd astfel greutatea ce-l apăsa pe bietul om cam la un sfert de tonă şi făcînd eu totul imposibilă orice încercare de mişcare, şi începu apoi să desfacă coiful lui Sir Grummore.
— Ai spus Pax !
— Am spus Pax Non, numai că-n şoaptă, că nu mai aveam suflare.
— Asta-i curată pungăşie !
— Ba nu e !
— Eşti un nemernic !
— Ba nu sînt !
■— Ba da, eşti !
— Ba nu, nu sînt!
— Ba da, eşti !
— Am spus Pax Non.
.— Ba ai spus Pax.
— Ba nu, n-am spus.
— Ba da. ai spus.
— Ba n-am spus.
— Ba ai spus.
Tot discutând aşa. coiful lui Sir Grummore fu des făcut şi-i văzură capul dcscopcrit uitindu-se cu ură la Regele Pellinorc, purpuriu la faţă.
— Predă-le, mişelule ! strigă Regele.
— Nici gînd ! spuse Sir Grummore.
— Păi n-ai ce-i face. trebuie să te predai, că dacă nu, să ştii că-ţi tai capul.
— Bine, n-ai decît să-J tai.
— Ei, haide, dom'lc, doar ştii că trebuie să te predai dacă ţi-am scos coiful.
— Chiar că mă grăbesc Mă fac că mă predau, spuse Sir Grummore.

— Bine. atunci îţi tai capul.
— Nu-mi pasă.
Regele îşi agită ameninţător sabia.
— Haide, haide, ce mai aşteptţi V Dă-i drumu', spuse Sir Grummore.
Regele îşi lăsă în jos sabia şi spuse :
-— Iii, hai, te rog frumos, predă-te !
— Tu să te predai, replică Sir Grummore.
— Bine, dar asta-i cuhnea. Cum să mă predau eu ? Păi nu vezi că stau pe tine. I-auzi, ce, în definitiv, tu stai pe mine sau eu pe tine ? !
— Bine, atunci tot ce pot face pentru tine este să mă fac că mă predau.
— Ei, haide. Grummore. Să ştii că mă bate gîndul că eşti un adevărat netrebnic că nu te predai. Ştii foarte bine că nu pot să-ţi tai capul.
— Nici prin cap nu-mi trece să cedez unui trişor care începe să lupte după ce-a spus PAX.
— Mă faci trişor ! Pe mine ! Să ştii că nu sînt trişor !
— Ba eşti un trişor !
— Nu sînt !
— Ba eşti !
— Nu sînt !
— Ba eşti !
— Foarte bine ! spuse Regele Pellinore. Poftim, scoală-le frumuşel şi puue-ţi coiful şi ne batem iarăşi. N-o să-mi spună mic orice nătărău că sînt trişor. Ei, lasă. dom'lc. că vedem noi !
— Trişoruk: ! strigă Sir Grummore.
Se ridicară în picioare şi-şi făcură de lucru cu coiful, şuieri nd unul la altul. „Ba eşti !" ,,Ba nu-s !" pînă ce în cele din urmă coiful îi fu montat la loc. Apoi **se** veira- seră în capetele opuse ale poienii, se înclinară, îşi lăsară toată greutatea în faţă şi porniră huruind şi duduind unul spre celălalt, ca două tramvaie care au prins viteză.

Din nefericire, erau acum atît de cătrăniţi amîndoi, încît n-au mai fost atenţi şi, în furia momentului, nu reuşiră să se ciocnească. Avîntul armurii lor era prea mare ca să-l poată stăpîni, aşa că fugiră o bucată bună de drum, înainte de a se putea opri. Urmă apoi un lucru tare ciudat : se învîrtiră amîndoi mai multă vreme, fără ca nici unul dintre ei să ajungă să fie văzut de celălalt.

Era tare amuzant să-i poţi urmări, Tundcă Regele Pellinore, care era păţit şi nu mai voia cu nici un chip să fie iarăşi prins pe neaşteptate pe la spate, se învîr- tea :-a un titirez. încercând să vadă ce se petrece în spatele lui, iar Sir Grummore, care folosise el însuşi stratagema, făcea acelaşi lucru. Rătăciră astfel vreme de cinci minute, ba oprindu-se şi rămînînd nemişcaţi în ascultare, ba zornăind şi ghemuindu-se la pămînt. furi- sîntlu-se, încercând să-şi vadă duşmanul, mergind în vîrful picioarelor şi, din cînd în cînd, dînd cîte o lovi- tură la întîmplare în spate.

La un moment dat. nu erau dec-îț eîțiva metri între ci, și stăteau încordați, unul în spatele altuia, ca s-o pornească apoi iarăși, tiptil-tiptil, în direcții opuse, cu infinite precauțiuni ; o dată. Regele Pellinore l-a și izbit pe Sir Grummore cu una din loviturile lui în spate, dar apoi se răsuciră imediat amîndoi atît de repede și-11 toate direcțiile, că iarăși se prostiră și se năucirâ de-a bînelea.

După vreo cinci minute de asemenea ciudată urmărire, Sir Grummore spuse :

— Ilaide, las-o baliă, Pellinore. N-arc nici un rost să te-ascunzi. Să știi că te văd.

-— Da' nu mă ascund deloc, ce, te-ai zurlii de tot ? ! exclamă cu indignare Regele Pellinore. Spune-mi unde BÎnt ?

Se descoperiră unul pe celălalt și se apropiară, față în față.

— Netrebnicule ! strigă Sir Grummore.

— Ptiu ! Jigodie ! Mai și vorbești ! se burzului Regele Pellinore.

Însi întoarseră spaie'e unul altuia și-o porniră spre locurile lor, fierbînd de indignare.

— Pungășiile ! strigă Sir Grummore.

— Fanfaron nenorocit ! îi răspunse Regele Pellinore.

Spunînd aceste cuvinte, își adunară toate puterile pentru ciocnirea hotărîtoare, se înclinară în față, își lăsară capetele în jos ca doi țapi furioși și-o porniră cu mare îndîrjire să pună capăt luptei în izbitura finală. Dar, vai, nu s-ar putea spune că țînteau prea bine. Trecură cam pe la vreo cinci metri distanță unul de celălalt, în plină viteză, făcînd pe puțin opt noduri pe oră, ca vapoarele care se ating aproape în noapte, fără ca nimeni de pe punte să schimbe vreo vorbă, și se năpustiră înainte spre osînda ce-i așteptа. Ambii cavaleri începură să dea din mîini ca niște mori de vînt, în sensul opus acelor de ceasornic, într-un efort zadarnic de-a pune frîu înaintării lor vijelioase. Amîndoi înaintară cu ardoare neostoită. Apoi, Sir Grummore se buși cu capul de fagul în care se cocoțase Art, iar Regele Pellinore se ciocni de un castan, în celălalt capăt al poienii. Copacii se cutremurară, pădurea răsună. Mierlele și veveriţele blestemară îngrozite, iar porumbeii guleraţi zburătăciră din ascunzișurile lor înfrunzite, cale de-o poștă, de jur împrejurul cumplitei întîmplări. Cei doi cavaleri rămaseră încremeniți cît să numeri pînă la trei. Apoi, cu un ultim zăngănit unanim și melodios, căzură amîndoi sleiți de puteri pe pajiștea fatală.

— Aș zice că s-au sonat, spuse Merlyn.

— Vai de mine, exclamă Art. Nu s-ar cuveni să ne **co-** borîm >i să mergem să-i ajutăm ?

— Păi, știu eu ? Am putea la o adică să le turnăm apă în cap. clacă am avea apă, rosti Merlyn cu un aer gînditor. Dar nu prea cred c-or să fie mulțumiți că le ruginim armura.

Las' c-or să se dezmeticească ei şi-aşa. Ca să nu mai vorbim c-ar fi şi timpul să ne întoarcem acasă.

— Dar ar putea să moară, sau să fi şi murit !

— Ascultă-mă pe mine cînd îţi spun că n-au murit. Peste-un minut sau două să vezi c-or să-şi vină-n fire şi-or să se ducă fieştecare la casa lui să-şi pună burta la cale.

— Sărmanul Rege Pellinore, n-are nici un cămin un' să se adăpostească.

— Lasă, n-avea nici o grijă. O să-l invite Sir Grummore să stea peste noapte la el. Or să fie cei mai buni prieteni de pe lume, cinci or face iarăşi ochi. Aşa se întâmplă întotdeauna. Se împrietenesc la cataramă.

— Şi chiar crezi c-aşa o să fie ? !

— Măi, drăguţă, eu nu cred ; eu ştiu! Haide, că n-avem timp de pierdut, închide ochii şi s-o pornim.

Art cedă în faţa atotştiinţei superioare a lui Merlyn.

— Şi crezi, întrebă el cu ochii închişi, că Sir Grummore o să aibă un pat de puf ?

— Mai mult ca sigur !

— Ei, atunci îi bine ! Asta o să fie o răsplată a suferinţelor, chiar dacă sărmanul a ieşit cam buimac din isprava asta.

Fură rostite apoi cuvintele acelea latineşti şi Merlyn făcu toate trucurile sale tainice de cuviinţă în asemenea ocazii. Vîrtejul larmei şuierătoare şi spaţiul îi primiră. Peste două secunde, stăteau întinşi sub tribună, iar vocea majurului se auzea mugind din cealaltă parte a terenului de turnir.

— Păi nu, nu aşa, conaşu" Art, ce crezi matale, că aşa merge ? ! Gata, ai moţăit destul la umbră. Ia hai mătăluţă şi fă-te 'ncoa, la soare, să te văd şi eu la ochi, să stai aici cu conaşu' Kay, haide, haide, fuguţa. Ascultă la mine comanda ! : Un, doi, un', doi ! haide, haide să vedeţi şi voi ce-i aia turnir adevărat.

CAPITOLUL VIII

— Era o seară rece şi umedă, aşa cum se întîmplă uneori să fie chiar şi spre sfîrşitul lui august, şi Art nu mai ştia ce să facă în casă. îşi petrecu cîtăva vreme printre cîini, vorbind cu Cavall, apoi o porni aşa, de doru' lelii, pe la bucătărie, să ajute la curăţatul şi lustruitul vaselor. Dar acolo era prea cald. Era obligat să stea în casă din pricina ploii, de către femeile din gospodărie şi asta îl călca pe nervi, aşa cum se întîmplă prea adesea cu nefericiţii copii ai generaţiei noastre; dar pe lîngă asta, tristeţea şi umezeala de afară îi tăiau orice elan să iasă din casă. îi era tare urît şi nu înghiţea pe nimeni.Ei, fir-ar să fie, mă băiatule, spuse Sir Ector. Ia mai şterge putina de-aicea şi nu mai sta tot timpu' lîngă fereastră să-ţi plîngi aleanul. Haide, du-te şi gă- seşte-l pe dascălu' lău. Poftim, uite cum işi pierde vremea ! Păi, să ştii de la mine, cînd eram eu de vîrsta ta, nu pierdeam un moment, şi nu trecea o zi din asta umedă fără să mai studiem şi noi cevaşilea, să ne mai ieducăţim şi noi minţile.

— Art e un timpit ! spuse Kay, de cum îl văzu.

— Haide, maică, fugi de-acilea, că n-am vreme de bîzdîcurile tale acuma, du-te că nu-mi văz nici eapu' de treburi cu toate rufele astea care trebui' să le spăl ! se plînse bălrîna lor doică.

-— Păi, să nu-ţi fie cu supărare, conaşule, zise Hob. Da' mă rog, vezi-ţi de treabă şi du-te în odaia matale şi lasă păsările în pace.

-— Haidi, haidi, că n-am vreme, îl repezi majuru'. N-ai ce căuta ici-şa. N-am vreme de tine acu'. Am de lustruit toată armura asta, grijania ei !

Cînd se întoarse iarăşi la cuştile cîinilor, pînă şi Hăitarul lătră la el.

Atunci, Art îşi tî.rî pasul şleampăt spre camera din tum, în care Merlyn era ocupat să-şi tricoteze o scufie de noapte din lînă, pentru nopţile de iarnă.

— Uite-aici, nu ştiu ce Dumnezeu că tot scapă ochiu' ăsta. Fac ochiu' strîns şi-l dau de două ori ca să iasă bine marginea, da' nu-mi dau seama de ce tot scapă, spuse vrăjitorul. Ochiurile astea de-aici trebuie prinse ca foile cepci şi 'totdeauna cînd ajung la vîrful scufiei, îmi fac pocinogu' !

— M-am gîndit că n-ar fi rău să mai primesc şi eu ceva edicăţiune, spuse Art. Cît mi-am bătut capu', n-am găsit nimic de făcut.

— Aha, va să zică 'mneatale consideri că educaţia este ceva care se face cînd n-ai nimic mai bun de făcut ? !, se interesă cu reavoinţă Merlyn, fiindcă nici el nu era în apele lui.

— Ei, nu chiar aşa, da' oricum, oarecare educaţie tot s-ar putea face şi ca să treacă vremea.

-— Nu zău, educaţia mea, cu alte cuvinte ! ? întrebă Merlyn, cu ochii fulgerînd.

— Hai, Merlyn, exclamă Art fără să răspundă la întrebarea provocatoare a vrăjitorului, te rog frumos, dă-mi şi mie ceva de făcut, fiindcă mă simt atît de nefericit. Nimeni n-

are nevoie azi de mine, şi zău dacă pot să mai stau cuminte. Plouă afară, de mi s-a urît cu totul.

— Ar trebui să-nveţi să tricotezi.

— Nu s-ar putea să ieşim afară şi să mă fac ceva, ştiu eu, un peşte sau ceva în genul ăsta ?

— Păi ai fost o dată peşte ! Ce mai vrei acum ? ! Cine are cap de învăţat, nu-i nevoie să-l tot pisezi ! O dată-i de-ajuns !

— Bine, atunci poate că s-ar putea să mă Tac pasăre ?

— Dacă ai avea ceva în tărtăcuţă, ceea ce nu-L cazul, ai şti că unei păsări nu-i place să zboare pe ploaie, fiindcă îşi udă penele şi i se lipesc. Dac-ar ieşi pe o asemenea vreme, s-ar uda leoarcă.

— Aş putea să fiu şoim în sălaşul lui Hob, spuse cu îndrăzneala Art. Asta ar însemna că stau înăuntru şi nu mă ud.

— Ei, asta zic şi eu că se numeşte pretenţie, nu glumă ! se minună bătrînul. I-auzi ce mai idee, dom'le, îi trece prin cap copilului ăstuia ! Auzi, să-l fac soim şi altceva nu. Pfui !

■— Ştii că atunci cînd vrei o să mă faci şi şoim, strigă Art, dar îti place să mă chinuieşti, fiindcă n-am ce face şi plouă afară. Nu mai p<>t să mai înghit viaţa asta !

— Hodoronc-tronc !

— Te rog, spuse Art, te rog din tot sufletul, dragă Merlynel hai, fă-mă şi pe mine şoim. Sîi ştii. că dacă nu mă faci şoim, ai să \ezi ce-am să fac. Nici măcar nu ştiu ce-am să fac !

Merlvn lăsă din mină scufia tricotată şi se uită la elevul lui peste ochelarii lăsaţi pe vîrful nasului.

— Băiete, spuse el, ai să fii tot ce-ţi trece prin cap sau chiar mai mult-, toate lucrurile din lumea animală, vegetală sau minerală, ai să te faci protozoar sau virus — asta am s-o fac înainte de-a termina tot ce trebuie să înveţi de la mine — dar să ştii că va trebui să ai încredere iu puterea mea de a vedea lucrurile în viitor, încă n-a venit timpul să fii şoim — uite, în primul rînd acum Hob este în sălaş şi hrăneşte păsările — aşa că cel mai bun lucru pe care poţi să-l faci ar fi să te aşezi frumuşel pe scăunel aici şi să înveţi să fii fiinţă umană.

— Foarte bine, aşa am să fac, dacă aşa stă treaba, se resemna Art şi se aşează liniştit. După cîteva minute, adăugă : Acum aş vrea să ştiu : am voie să vorbesc ca **o** fiinţă umană sau trebuie să-mi ţin gura ?

•— Tot omul are voie să vorbească.

— Ei, atunci e bine, fiindcă tocmai voiam să-ţi pomenesc că ţi-ai tricotat barba în scufia de noapte şi că pînă acuma ai împletit trei rînduri de barbă cu andreaua.

— Ce ? ! Ptiu, fir-ar să...

— Eu zic că cel mai bun lucru ar fi să tai capătul bărbii. Să aduc nişte foarfeci ?

— De ce nu mi-ai spus mai înainte ?

— Am vrut să văd ce-o să se-ntîmple.

■— Să ştii, băiete, că îţi asumi un mare risc, spuse vrăjitorul. S-ar putea să te transform într-o felie de pîine şi să fii apoi prăjită.

Spunînd aceste cuvinte, începu să-şi scoată barba din împletitură, bodogănind în sinea lui şi fiind în acelaşi timp foarte atent ca nu care cumva să desfacă un ochi din scufia de noapte.

După un timp, cînd se gîndi că preceptorul său se mai calmase, Art îndrăzni să întrebe :

— E la fel de greu să zbori, cum a fost să învăţ să înot ?

-— Nici n-o să trebuiască să înveţi să zbori. N-am de gînd să te fac şoim şi să-ţi dau apoi drumu' în largu' tău. Am să te bag în sălaş să stai acolo o noapte, să fii şoim în rîndul şoimilor şi să vorbeşti cu ceilalţi. Asta înseamnă să înveţi : să-i asculţi cu atenţie pe experţii în problemă.

— Or să vorbească ?

— I-auzi, păi te cred şi eu ! Vorbesc în fiece noapte, cufundaţi în întuneric. Povestesc despre felul în care-au fost prinşi, despre ceea ce îşi mai amintesc de casa părintească, despre spiţa din care se trag şi despre faptele măreţe ale strămoşilor lor, despre instrucţia lor şi despre ce-au învăţat şi despre ce-au să mai înveţe. Zău că e o adevărată conversaţie militară, aşa cum poţi s-auzi la popota ofiţerească a oricărui regiment de cavalerie care se respectă : tactică militară, armament, echipament de instrucţie, şmotru, pariuri, vînători celebre, vin, femei şi cîntece. Şi mai au un subiect favorit — continuă el — şi acesta este mînearea. Este un gînd deprimant dar. bineînţeles, toţi voinicii ăştia sînt antrenaţi în special cu arma foamei. Fac sărmanii o foame, mai rău ca ultimu' cerşetor — şi se tot gîndesc la cele mai bune restaurante, unde se duceau pe vremuri şi ce chiolhanuri teribile trăgeau, cu şampanie, caviar şi cu ţiganu' care le cînta la ureche. Bineînţeles, toţi se trag din neam de nobili.

— Ce ruşine că trebuie să fie ţinuţi prizonieri şi flă- mînzi tot timpul !

— Ei, nu-i chiar aşa. Să ştii că nu-şi dau seama că sînt prizonieri, în orice caz nu mai mult decît pot să înţeleagă lucrul ăsta ofiţerii de cavalerie. Se consideră că sînt destinaţi profesiunii lor, cum sînt închinaţi ordinului lor — cavalerii. Vezi tu, drăguţă, ca să intri în rîndul celor din tagma sălaşului, trebuie să fii pasăre de pradă şi asta înseamnă ceva pentru ei. Ei ştiu în felul ăsta că nimeni din clasele inferioare nu va putea să intre printre ei. N-ai să vezi niciodată pe un leaţ de-al lor o mierlă sau mai ştiu eu ce pleavă din asta. Şi-apoi, rit despre partea foamei, nimeni nu moare acolo de asta. Se poate socoti că se află la instrucţie, mă-nţelegi, şi ca oricine care se află în perioada de instrucţie severă, bineînţeles că le zboară gîndul la mîncare.

— Şi eu, eu cînd pot să încep ?

— Chiar şi-acuma, dacă vrei. Intuiţia mea îmi spune că Hob a terminat chiar în clipa asta treaba pe care-o avea în sălaş. Dar mai înainte de toate, aş vrea să ştiu ce fel de şoim ai vrea să fii.

— Cred că erete [1], spuse cu politeţe Art.

Răspunsul îl măguli pe vrăjitor.

— O alegere cît se poate de bună şi, dacă n-ai nimic împotrivă, o să începem acţiunea chiar acum.

Art se ridică de pe scăunelul lui cu trei picioare şi se postă în faţa dascălului său. Meiiyn lăsă deoparte andrelele şi lucrul de mînă.

— Mai întîi, fă-te mic, spuse el, apăsîndu-l pe creştetul capului, pînă ce se făcu puţintel mai mic decît un hu'ub. Aşaa... Acum stai în vîrful picioarelor, îndoaie

» În limba engleză Merlin înseamnă erete.genunchii, lipcşte-ţi coaiele de coaste, ridică-ţi mîinile la nivelul umerilor şi ţineţi primele două degete împreunate şi la fel şi cel de-al treilea şi cel de-al patrulea. Uite, cam aşa.

Spunîud aceste cuvinte, bătrîouJ necromant se ridică el însuşi în vîrful degetelor.

Art il imită cu grijă şi se întrebă ce se va mai în- tîmpla. Ceea ce se intîmplă fu cu totul surprinzător : Merlyn, care spusese ultimele cuvinte ale vrăjii în şoaptă, se transformă deodaiă într-un condor, lăsîndu-l pe Art în vîrful picioarelor şi complet neschimbat. Magicianul stătea de parcă s-ar fi uscat la soare, cu aripi gigantice de aproape trei metri, cu un cap portocaliu aprins şi un mol ca purpura. Arăta foarte surprins de schimbare şi părea destul de caraghios.

— Hei, întoarce-le, strigă Art. Ai făcut n schimbare greşită.

— Asta-i din cauza curăţeniei generale, exclamă Merlyn, revenind la înfăţişarea sa obişnuită. Dacă dai voie unei femei să-ţi intre măcar o jumătate de oră în camera de lucru, nu mai ştii uiule-ai pus vraja şi nu mai ştii nici dacă o mai ştiai sau nu. Hai, ridică-le şi-o să mai încercăm o dată !

De data aceasta, Art care era gata micşorat, simţi cum îi zvîcnesc degetele de la picioare şi cum încep să zgîrie podeaua. Mai simţi cum i se înalţă călciiele şi cum îi ies în afară şi avii senzaţia că-i intră genunchii în burtă. Coapsele i se scurtară deodată. De la încheietura mîinii pînă la umeri îi crescu o pieliţă subţire ca o pînză de păianjen, în timp ce din buricul degetelor de la mîini îi apărură pene moi care în cîteva clipe crescură şi se întăriră, dînd la ivealâ o aripă de toată frumuseţea. De-a lungul antebraţului, îi încolţiră cîteva pene şi fulgi mai mărunţi, iar din buricul degetelor mari îi crescură nişte minunate pene de care putea să fie mîndru.

Cît ai clipi din ochi, îi crescură şi penele din coadă, cu penajul suprapus şi simţi cum îi răsar din piele penele mari earc-i acopereau spatele şi umerii, ascunzînd sub ele purul şi penele mai puţin însemnate. Art aruncă o privire iute spre Merlyn, îşi vîrî brusc capul printre picioare eăutînd parcă nu ştiu ce, îşi înfoie penele şi începu să se scarpine în bărbie cu gheara ascuţită a unuia dintre degetele de la picioare.

— Buun ! spuse Merlyn. Ei, acum ţuşti pe mîna mea ! Iii, fii atent şi nu te ţine aşa, că mă zbirii ! Ascultă ce vreau să-ţi spun. Uite, am să te duc în sălaş, de unde iese Hob chiar acum, după ce l-a zăvorit pentru noapte, şi am să te las acolo, liber şi fără glugă, între Bal în şi Ba lan. Şi-acum, fii cu mare băgare de seamă. Nu cumva să te apropii prea mult de vreunul din ei, iară să le vorbeşti mai înainte. Trebuie să le gîndeşti că cei mai mulţi dintre ei au gluga pe cap şi, dacă-i iei prin surprindere, ar putea să facă ceva necugetat. Poţi să te înerezi în Balin şi Bălan, de asemenea în Vinderea şi în Coroi. Dar oricum, nu te apropia de-un şoim, dacă nu eşti chemat înainte. Şi, cu nici un chip, să nu care cumva să te apropii de colivia specială a lui Cully, fiindcă nu poartă glugă pe cap şi

dacă are măcar cea mai mică ocazie, o să încerce să iasă prin plasa coliviei. Sărmanul, nu-i prea sănătos la cutiuţă şi dacă pune gheara pe tine, atunci s-a terminat — n-ai nici cea mai mică şansă să scapi cu viaţă. Să ţii minte că o să ic afii într-un fel de cazarmă spartană. Tipii de acolo sînt militari de carieră, adevăraţi mercenari, cu multă experienţă. Ca proaspăt recrut, singura ta treabă este să-ţi ţii clanţa închisă, să nu vorbeşti neîntrebat şi să nu întrerupi pe superiorii tăi Ne-am înţeles 7

— Ei, nu-i chiar aşa. Eu zic că sînt ceva mai mult decît un subaltern, dacă sînt ercte, spuse Art.

— Mda, de fapt, eşti oarecum mai ceva decît soldat prost. Ai să vezi, de pildă, că Vindereul şi Coroiul or să fie foarte politicoşi, dar să nu dea naiba-n tine şi să-n- trerupi din vorbă pe ereţii şi şoimii cu grad mai mare. Vezi că e o şoimăniţă pelerină care are grad de colonel onorific al regimentului. Cît despre Cully, e şi el colonel, chiar dacă e la pifani, aşa că vezi cu cine ai de-a /face şi deschide gura atît cît se cuvine într-o asemenea companie.

— Da, da, n-avea nici o grijă, am să fiu atent, îl asigură Art, care începea să se simtă înspăimîntat.

— Bine, atunci am să vin să te iau dimineaţa, înainte de a se trezi Hob.

Toţi şoimii păstrară tăcerea în timp ce Merlyn îl ducea pe noul lor tovarăş în sălaş şi rămaseră tăcuţi cîtăva vreme după aceea, cînd fură cu toţii înghiţiţi de liniştea şi întunericul nopţii. Ploaia încetase şi pe cer se înălţase o lună plină ca un bostan iar noaptea de august era aşa de senină, că puteai vedea în curte, la cincizeci de paşi, o omidă păroasă cum se tîra în sus pe zidul de gresie al turnului principal. După numai cîteva momente, ochii i se obişnuiră cu lumina difuză din sălaş. întunericul se subţie din ce în ce şi în lumina ciudată, argintie, care era parcă spulberată în văzduh, se ivi o privelişte cutremurătoare şi misterioasă.

Fiecare şoim stătea învăluit în argint. într-un singur picior, cu celălalt strecurat sub pavăza aripii, şi fiecare dintre ei era o statuie neclintită a unui cavaler în armură. Erau gravi, înzăuaţi din cap pînă-n picioare, cu coifurile lor de pene şi cu pinteni la picioare.

Perdeaua de pînză groasă sau de sac a leaturilor pe ■care se găseau, se mişca maiestuos într-o pală de vînt, ca odăjdiile preoţilor într-o capelă, iar nobilimea fermecată a văzduhului stătea neabătută 111 cavalerescul priveghi cu o cavalerească răbdare. Pe vremea aceea, şoi- marii acopereau cu glugă capetele tuturor păsărilor de vînătoare, chiar şi uliul porumbar sau eretele, ceea ce în zilele noastre, conform practicii stabilite, nu se mai obişnuieşte.

La vederea acestor siluete grandioase, stînd nemişcate de parcă ar fi fost tăiate în piatră, Art îşi ţinu suflarea. Era atît de copleşit de măreţia lor, încît n-ar mai fi fost nevoie de avertismentul lui Merlyn ca să-.şi cunoască lungul nasului şi să

se arate atît de umil pe cît se cuvenea într-o asemenea societate.

Curînd, se auzi un clinchet uşor de clopoţel. Marea Şoimană Pelerină se miscase cle-abia simţit şi spuse cu vocea ei nazală, vorbită pe nasul atît de aristocratic :

— Domnilor, puteţi conversa !

Urmă o tăcere mormîntală.

Numai dintr-un colţ depărtat al camerei, care fusese împrejmuit cu o plasă pentru Cully — el stătea acolo fără glugă pe cap, nelegat şi înconjurat de penele care-i căzuseră cînd năpîrlise — se auzi bodogăneala slabă a colericului colonel de infanterie.

— Negri afurisiţi ! mormăia el de-abia desluşit. Guvern afurisit ! Politicieni afurisiţi ! Bolşevici afurisiţi ! Şi ce văd oare aci nu este cumva un pumnal cu minerul întors către mine? Ce ungher afurisit ! Ce viaţă afurisită ! Oh, vai, Cully, mai ai în faţa ta doar un ceas scurt de petrecut pe'ceastă lume, şi-apoi pe veci fi-vei blestemat!

— Colonele, spuse cu răceală Şoimana, te rog, nu înaintea ofiţerilor mai tineri.

— Vă cer iertare, Doamnă, reveni imediat sărmanul colonel. Ştiţi, capul meu mă mai lasă din cînd în cînd, vă rog să mă iertaţi. Ăsta-i blestemul meu, vai şi amar de zilele mele !

Din nou se aşternu tăcerea, formală, groaznică şi neclintită.

— Cine este noul ofiţer ? întrebă prima voce, cumplită şi, în acelaşi timp, melodioasă.

Nimeni nu răspunse.

—• Vorbeşte, domnule ! porunci Şohnaniţa Pelerină, privind ţintă în faţa ei, de parcă ar fi vorbit în somn.

Nici imul nu-l putea vedea prin gluga trasă peste cap.

— Dacă nu vă e cu supărare, eu sînt un erete... Se opri, înfricoşai de nemişcarea ce-l înconjura.

Balan, care era unul dintre ereţii adevăraţi care stătea lîngă el, se aplecă şi-i şopti cu amabilitate în urechc :

— Nu-ţi fie frică ; spune-i Doamnă, că aşa-i place.

— Sînt un erete, Doamnă, de nu vă e cu supărare.

— Un erete. Aha, asta-i foarte bine. Şi, mă rog, din ce ramură a ereţilor te tragi ?

Art n-avea nici cea mai mică idee de ramura din care s-ar fi tras, şi-i era grozav de teama să nu fie prins cu ocaua mică.

— Madame, spuse el, sînt unul din ereţii care-şi au obîrşia în Pădurea Sălbatică.

Iarăşi se aşternu tăcerea, tăcerea de argint de care începuse să se teamă.

După un timp, colonelul onorific vorbi în cele din urmă cu vocea sa înceată :

— Sînt Eretsonii din Yorkshire, şi Ereţii Galezi, şi familia Mc'Erett din Nord. Apoi mai sînt cei ce se înrudesc cu

Salisbury d'Eret; ca să nu mai vorbim de cei din împrejurimile lui Exmoor sau familia O'Herret din Con- naught. Dar nu mi-aduc aminte deloc d» vreo familie din Forest Sauvage.

— Ştiţi, Doamnă, îndrăznesc să spun că s-ar putea să fie cumva o ramură colaterală, vorbi Balan.

— Să-i dea Dumnezeu sănătate, gîndj Art. Mîine am să-i prind o vrabie şi am să 3-o dau s-o mănînce. eînd n-o fi atent Hob.

— Da, fără îndoială, aceasta trebuie să fie soluţia, căpitane Balan.

Din nou se lăsă tăcerea.

Într-un tîrziu, Şoim an a pelerină sună din clopoţel şi spuse :

— O să începem cu catehismul, înainte de a-l pune să jure.

Art îl auzi pe (Joroiui din stingă lui începînd să tuşească nervos la aceste cuvinte, dar Şoimăniţa pelerină nu-i acordă nici cea mai mică atenţie.

■— Erete de Pădurea Sălbatică, spuse Şoimăniţa, ce este Fiară de Picior ?

— O Fiară de Picior, răspunse Art. binecuvîntind stelele că Sir Fctor se îndurase să-i dea o edicaţiune de prima clasă, este calul, ogarul sau şoimul.

— Şi de ce sînt toate acestea denumite Fiare de Picior ?

— Fiindcă toate aceste dobitoace ale Domnului depind de puterea picioarelor lor, aşa că după lege orice stricăciune adusă picioarelor unui şoim. ogar sau cal este socotită ca stricăciune pricinuită vieţii lor. Un cal ologit este un ral mort.

— Bine. foarte'bine, spuse Şoimăniţa. Acum, spune-mi, care sînt cele mai de seamă membre pe care ii le-a dat Cel de Sus ?

— Aripile mele, grăi Art după un moment de gîndire, mai mult la nimerealâ, fiindcă nu-.şi prea dădea seama cam ce voia Şoimăniţa.

La auzul acestor cumplite vorbe, încăperea se umplu de clinchetul clopoţeilor de argint ale tuturora, şi toate acele chipuri cioplite îşi lăsară, eu adîncă amărăciune, amindouă picioarele pe pămint. Mulţi îşi încleştaseră ghearele de leaţ, tulburaţi şi amenînţători.

— Ce-ai spus ? ! chemă cu glas mare Şoimăniţa.

— A spus Aripile lui afurisite, spuse Colonelul Cully din colţul lui. Şi-afurisit să fie ăla care-mi spune mie că nu sînt în toate minţile şi să-l las în pace !

— Dar pînă şi-un sturz are aripi !, strigă Vindereul, cleschizîndu-şi pentru prima dată cu îngrijorare ciocul ascuţit.

-— Gîndcşte-te mai bine ! îi suflă Balan. în şoapta de-abia auzită.

Ari se gîndi cu înfrigurare.

Un sturz are aripi, coadă, ochi, picioare -— după cît se pare, nimic să-l deosebească de un şoim.

•— Ghearele mele !

— Da, merge, e suficient, spuse cu blîndetc Şoimăniţa, după una dintre lungile şi înspăimîntătoarele sale pauze. Răspunsul s-ar fi cuvenit să fie „Picioarele", la fel ca şi la celelalte întrebări dar e suficient, dacă spui şi „Ghearele". Toţi şoimii — desigur că folosim termenul destul de vag, fiindcă se găseau acolo şi şoimi, şi vinderei, şi ereţi, şi ulii — îşi ridicară iarăşi piciorul la care purtau clopoţelul şi se aşezară din nou în poziţia lor favorită de repaos.

— Care este prima lege a piciorului ?

(-— Gîndeşte-te bine, îi spuse prietenos micul Balan, ascunzîndu-şi pliscul în aripă.)

Art cugetă o vreme, şi ghici :

— Să nu lase niciodată să-i scape nimica !, spuse el.

— Ultima întrebare, vesti Şoimăniţa. Cum vei putea să ucizi tu, în calitate de Erele, o hulubiţă care-i mai mare decît tine ?

De data asta, Art avu noroc, cuci tocmai îl auzise povestind pe Hob despre felul în care Balan făptuise o asemenea ispravă cu cîteva zile mai înainte, aşa că răspunse cu prudenţă :

— Aş sugruma-o cu piciorul meu !

— Foarte bine ! zise Şoimăniţa.

— Bravo ! strigară şi ceilalţi, ridicîndu-şi penele.

— Nouăzeci la sută, constată Coroiul, după ce făcu rapid adunarea. Asta numai dacă-i daţi jumătate de punct pentru „Gheare".

— S-o ia dracu' de treabă...

— Colonele, te rog !

— Balan îi şopti lui Art :Colonelul Cully nu prea e în ioate minţile. Se pare că are ceva la ficat, dar Vindereul crede că e din cauza tensiunii constante în care trebuie să trăiască, să-şi ducă zilele sub stindardul măriei sale, Doamna. El zice că, odată, măria sa a vorbit cu el de la înălţimea rangului ei social, mă înţelegi, de la cavalerie la infanterie şi el s-a uitat doar o dată la ea, în sus, **a** închis ochii şi **l-a** apucat, aşa, un fel de-ameţeală. Te rog să ""mă crezi, se spune că n-a mai fost niciodată acelaşi de-atunei.

— Căpitane Balan, nu e politicos să şoptești prin colţuri, spuse Şoimăniţa. Ei, şi-acum o să trecem la jurămînt, să-l primim pe noul nostru ofiţer în rîndul nobililor. Poftim, Padre, e rîndul domniei-tale.

Sărmanul Coroi, care de la un timp devenise din ce în ce mai nervos, se înroşi pînă la rădăcina penelor şi începu să îngăime un jurămînt complicat despre tot felul de glugi, inele şi cureluşe de piele pentru picior.

— Cu acest inel te leg spre... auzi ca prin vată Art... iubeşte, cinsteşte şi supune-te... pînă ce această cureluşă ne va despărţi.

Dar înainte ca părintele să ajungă la sfîrşitul litaniei, izbucni în lacrimi şi spuse printre hohote de plîns :

— Cruțare, măria ta, să mă ierți, dar am uitat să păstrez moaștele 1

(— Moaștele sînt oase și alte chestii din astea, explică în șoaptă Balan, și bineînțeles că e musai să juri pe ele).

— Ai uitat să păstrezi moaștele ? ' Bine. dar este de datoria ta să le păstrezi.

— Ș-știu, știu, da'...

— Și ce-ai făcut cu ele ?

Vocea Coroi ului tremură sub enormitatea confesiunii :

— Le... le-am cam mîncat. hohoti nefericitul preot.

Nimeni nu spuse nimic. Mîrșava abandonare a sfintei datorii era prea groaznică, pentru a putea fi exprimată în cuvinte. Toți se lăsară pe amîndouă picioarele și-și întoarseră capetele oarbe spre locul în care se găsea vinovatul. Nici măcar un cuvint de reproș nu fu rostit, în liniștea profundă care se așternu, timp de vreo câteva minute, nu se auzi nimic altceva decît depravatul preot, smiorcăindu-se și sughițînd de plîns.

— Ei, asta-i situația, zise în cele din urmă Șoimănița, inițierea va trebui să fie amînată pînă mîine.

— Dacă-mi este cu iertare. Măria ta. spuse Balin, poate că am reușit totuși să punem la cale Ordalia [1] și în noaptea aceasta ? Dacă nu mă-nșel. cred că prezentul candidat este liber, fiindcă n-am auzit ca omul care l-a adus să-l fi legat.

Cînd se pomeni de încercarea Ordaliei, Art simți că pe undeva, în trupul lui de om-pasăre, începe să-l ia cu tremurici și hotărî pe loc că Balin nu va căpăta nici măcar un oscior din vrabia pe care i-o va da lui Balan, a doua zi.

— Mulțumesc, căpitane Balin. Tocmai reflectam și ea asupra acestui subiect.

Balin nu răspunse nimic.

— Candidat, ești liber ?

— Oh, da, Doamnă, da, sînt liber, cu voia domniei-voastre ; dar știți, mă gîndesc că nu e nevoie de Ordalie, vreau să spun, că mă pot lipsi de ea.

— Ordalia este un lucru bine stabilit.

— la stai puțin, nu mai mi-aduc aminte, continuă gînditor colonelul onorific. Care a fost ultima Ordalie pe care am avut-o ? Căpitane Balan, îți mai aduci aminte ?

— Ordalia mea. Doamnă, spuse prietenosul erete, a fost să stau cu capul în jos, agățat de curelușe, în timpul celei de a treia strigări a caraulei din turn.

— Bine, clacă e liber, nu poate face așa ceva.

— Ei, ați putea s-o faceți dumneavoastră într-un fel.

---

1 Probă jud'/.irH cu caracter de tortură, considerata ca judecată divină și folosită în antichitate și în Evul Mediu, spre a se dovedi vinovăția sau nevinovăția unui împricinat.

— Trimiteţi-l să stea lîngă Colonelul Cully, cît timp clopoţim noi de trei ori, sugeră celălalt erete.

— Vai, nu ! strigă ca-n agonie smintitul colonel din colţul său întunecat. Oh, nu, nu, măria ta ! Te implor, să nu faci asta ! Căci, vai mie, sînt un ticălos sortit pieirii, măria ta, şi nu pot să răspund pentru faptele mele. Cu plecată şi smerită rugăciune, cruţă-l şi fie-ţi milă de ăst sărman tinerel şi nu ne du pre noi în ispită.

— Colonele, controlează-te te rog! Ordalia aceasta este cît se poate de potrivită.

— Vai de mine, Doamnă, dar am fost prevenit să nu cumva să mă apropii de Colonelul Cully.

— Prevenit ? Şi de cine mă rog ?

Sărmanul Art îşi dădu seama ce gafă făcuse şi înţelese că are de ales între a se da în vileag ca fiinţă umană, ceea ce însemna evident şi încetarea oricărei incursiuni în tainele şoimilor, sau trecerea prin cumplita încercare a Ordaliei, în scopul de a-şi desăvîrşi educaţia. Oricum, ~nu-i plăcea să fie laş

— .Voi sla lîngă Colonel, Doamnă ! spuse el, şi-.şi dădu imediat seama că vocea îi sunase cam provocatoare şi insolentă.

Şoimăniţa pelerină nu acordă însă nici cea mai mică atenţie tonului vocii lui.

— Foarte bine atunci, spuse ca. Dar, mai înainte de a porni la o asemenea ispravă, se cuvine să înălţăm un imn. Ei, părinie, dacă nu cumva ţi-ai mîncat şi imnurile precum ai făcut cu sfintele moaşte, eşti atît de amabil să ne dai tonul şi să dirijezi imnul vechi, nu cel modern, nr. 23 ? — Imnul Ordaliei !

-— Şi dumneata, domnule V'., se adresă ea Vindereului, ai face mai bine să renunţi la eîntat, fiindcă urci întotdeauna prea mult şi strici toi corul.

Şoimii stăteau nemişcaţi în lumina alburie a lunii, în timp ce Coroiul numără :

— I 'nu, doi, trei, şi !...

Atunci toate ciocurile acelea coroiate sau ascuţite ca un pumnal se deschiseră la unison sub glugile care le acopereau capetele şi iată ce psalm de glorie înalt ară, unindu-şi vocile de bronz :

Viata-i sînge, sînge vărsat ca sfînt prinos. Ochiul de şoim
sfidează osinda lară a se teme, Doar fiara häiţţiitâ învaţă
refrenul mincinos TI MOR MORTIS CONTURBAT ME
Fiara de picior îşi cintă imnul ! Apucă bine ! Căci carnea îi e
vină şi ucigaşe gheara Tăria-i pentru tare ; stăpînă este fiara TI
MOR MORŢIŞ EXULTAT ME
Ruşine celui trîndav, durere celui slab şi piară, Moarte cel ui laş
care fuge de voi
Sînge pentru sfîsietoarea fiară, cu aripă şi cioc şi ghearâ TIMOE
MORT1S — aflaţi : sîntem Noi !

— Foarte bine, spuse Şoimăniţa. Căpitane Balan, ai cam luat-o pe alături la Do-ul final. Ei. şi-acum, candidat, te vei duce şi vei sta lîngă plasa Colonelului Cully, cîtă vreme noi vom suna de trei ori din clopoţei. La al treilea clinchet al clopoţeilor, vei putea să te depărtezi cît de repede vei dori.

-— Prea bine. Doamnă, încuviinţa Art, căruia îi trecuse orice spaimă, atît era de plin de indignare fată de această nedreapta ordalie. Făcu un salt scurt, ajutîndu-se de aripi, şi-n clipa următoare stătea în capătul cel mai depărtat al lealului de proiecţie, chiar lîngă plasa de fringhie a îngrăditurii lui Cullv.

— Băiete, strigă Colonelul nu o voce de dincolo de mormînt. băiete, să nu care cumva să te apropii de mine, nu le-apropia Oh. nu-l ispiti pe Sat an. nu-l atîla pe necuratul din mine, nu mă duce la pierzanie !

— Nu mi-c teamă de dumneavoastră, domnule, spuse Art. Vă rog să nu vă zbuciumaţi, fiindcă 11-0 să ni se înlîmple nimic rău.

— I-auzi, cică n-o să ni se înlîmple nimic ! O, dar pleacă, fiinţă nesăbuită, pleacă pînă nu-i prea tîrziu ! Simt cum freamătă-n mine chemările străbune.

— Fiţi calm. domnule. N-aveţi de ce vă teme. Aşteptaţi numai să sune de trei ori din clopoţei.

La aceste vorbe, cavalerii îşi lăsară în jos piciorul ascuns sub aripă şi umplură încăperea cu clinchetul gingaş şi solemn al primului semnal.

— Oh. vai mie ' Doamnă, doamnă ! strigă Colonelul cuprins de chinurile lui Tantal. Tndură-te, în.dură-te de o fiinţă însetată de sînge. *Sunaţi plecarea vechiului/ Vestiţi sosirea noului !* [1] Nu mai pot, nu mai pol să suport.

— Fiţi curajos, domnule ! spuse Art cu blîndeţe şi înţelegere.

— Auzi, să fiu curajos ! Păi bine. doar două nopţi lrecut-au de cînd am stat faiă-11 faţă, la miez de noapte, pe-o alee din spatele bisericii Sfîntu' Mark, cu ducele ce purta pe umăr piciorul unui om : Oh, groaznic mai răgea !

-— Nu-i nimic, nu-i nimic, păstraţi-vă calmul !

-— Nimic i Spunea că-s lup, numa' că singura deosebire e că pielea lupului are părul pe dinafară, iar a mea e pe dinăuntru. Apucă dar un pumnal şi sfîrtecă-mi carnea şi vezi dacă te mint. Oh, în clipa obştescului sfîrşit. sfîrtecă-mi carnea !

Clopoţeii sunară pentru a doua oară.

> Două versuri celebre din poemul *New Ycar's Eve* de Alfred Tennjr-

Art simţi că-i bate mima atît de tare de parcă voia să-i spargă pieptul, iar Colonelul începu să alunece spre «1 de-a lungul leatului. înainta sacadat, de parcă era în transă, înfigîndu-.şi ghearele în lemn într-o strînsoare convulsivă la fiecare pas pe care-l făcea spre Art. Sărmanii lui ochi, dementi şi plini de sumbră meditaţie, priveau cu ură spre lumina lunii şi străluceau sinistru în întunericul chinuit al frunţii lui încruntate. Nu era de loc triumfător, tremura de groaza lui Art şi ştia totuşi că va trebui să-l ucidă.

— Şi dacă n-ai încotro şi trebuie s-o faci atunci cînd c timpul s-o faci, şoptea Colonelul cu mintea tulburată, atuneea-i mai bine s-o faci repede. Cine să-şi închipuie că flăcăul ăsta are aiîta vînă-n el ? !

— Colonele ! strigă Art, dar nu se mişcă din loc.

— Băiete, nu mă lăsa ! Vorbeşte cu mine, opreşte-mă, oh, îndurare !

— În spatele tău e o pisică, spuse cu calm Art, sau un jder, nu văd prea bine. la uită-te acolo !

Colonelul se întoarse iute ca acul unei viespi şi privi ameninţător în întuneric. Nu văzu nimic. îşi întoarse din nou cruzimea ochilor spre Art, ghicind păcăleala. Vorbi apoi, cu vocea rece a unei năpîrci :

— Mă stîrneşte clopotul.! Să nu-l auzi, tu, Erete, căci dangătul lui te cheamă în rai sau în iad !

Şi, chiar aşa, tocmai cînd Colonelul spuse aceste cuvinte, se auzi cel de-al treilea clinchet, şi onoarea ii îngăduia să plece. Ordalia se terminase şi Art putea să zboare. Dar cînd să se mişte, mai iute ca orice mişcare sau zbor de pe lumea

aceasta, groaznicele seceri ale ghearelor lui Cully ţîşnirã, fulgerarã, trãznirã mai repede decît putea ochiul sã vadã — şi cu o lovitură puternică, cu o încleştare feroce, marile iatagane îl apucară pe Art ca un poliţai înfuriat şi se prinseră de penele lui.

— Se prinseră, şi strînsoarea lor era irevocabilă. Îl înş- făcară o dată, şi încă o dată, muşchii enormi ai coapselor se încordară în două convulsii. Apoi, în clipa următoare, Art o zbughi la vreo doi stînjeni de colţul în care era să-şi lase zilele, iar Colonelul Cully stătea într-un picior, cu cîteva bucăţi din sfoara plasei eare-i împrejmuia colţul şi cîteva din penele din aripă şi coadă ale lui Art. Cîţiva fulgi mai zburătăceau prin aer, amintind de lupta nemiloasă ce avusese loc.Ei, un curaj pe cinste ! Ai stat cum se cade ! strigă cu mare încîntare în glas Balan.

— Iată o dovadă de curaj, cum numai un adevărat gentleman ştie să dovedească, spuse cu admiraţie Şoi- maniţa, 1'ără să se supere că din nou Căpitanul Eaian vorbise înaintea ei.

— Amin ! grăi Coroiul — preot.

— Vitează inimă ! adăugă Vindereul.

— Nu s-ar putea să-i închinăm Cîntecul Triumfului ? întrebă Balin, înduioşat.

— Bineînţeles, aprobă Şoimăniţa.

Şi cu toţii intonară în cor, conduşi de Colonelul Cully care cînta cît îl ţinea gura, mugind triumfător în lumina sinistră a lunii :

Muntele că de e-nalt,
Pasărea-i mai aprinsă
Valea că-i mai întinsă
Paserile-s mai grase, laşe şi domoale.
Aşa că mai drept e dacă socoti
ca cele clintii să tragă foloasele
iar cele din urmă toate ponoasele.
Iepuraş-iepurel, iepure mititel Ce-mi ieşii în cale, C-acum e de jale ? Iepurele ghem mi se face, sufletu-i că se desface, pîn' să se facă la loc noi l-am şi luat în cioc. SÎngele-i ca mierea, plînsetu-i ca fierea plînsetu-i amar, noi n-avem habar. Unora le place, ciocîrlia-n pene, nor de puf să zboare, gheara s-o omoare. De la picioare unii potîrnichea-o jumulesc. Altora le place capul să li—1 frîngă şi-apoi să-l smulgă.
Dar Art al nostru
Rege e ele şoimi,
căci al său picior
iute mai loveşte,
tare mai izbeşte,
viaţa-o isprăveşte.
Dobitoace, paseri
toate ii sînt jertfă.
Faptele-j. măreţe sînt prinos,
corului de slavă, imn glorios.

— Fiţi atenţi la ce vă spun eu ! strigă frumosul Ba- lan. O să avem un Rege pe cinste în tînărul ăsta candidat, cînd s-o mai mări niţeluş. Şi-acum, hai băieţi, să mai cîntăm o dată în cor, aşa, ca încheiere :

Dar Art al nostru
Rege e de şoimi,
căci al său picior

iute mai lovește,
tare mai izbește,
viața-o isprăvește.
Dobitoace, paseri,
toate îi sînt jertfă.
Faptcle-i măreţe sînt prinos
corii lui de slavă, imn glorios.

CAPITOLUL IX

— Ptiu ! făcu Art, de cum se scula din pat, a doua zi dimineață. Ce mai adunătură de grozavi !

Kay se ridică în capul oaselor şi începu să-l dojenească ca o vevericță înfuriată :

— Unde-ai fost ast' noapte ? strigă el. Cred că iarăşi te-ai cățărat afară. Să ştii că am să te spun lu' tata şi să vezi ce-o să-ți mai tăbăcească pielea. Ştii că n-ai voie să ieşi afară după ce s-a dat stingerea. Ce-ai făcut ? Te-am căutat peste tot. Ştiu eu că te-ai lăsat în jos pe burlan.

Băieții aveau un sistem să alunece în jos pe un burlan, care se vărsa în şanțul castelului, în care puteau să înoate cu prilejuri de taină, cînd ar Ti fost nevoie să se găsească afară în vreme de noapte — cum ar fi, de exemplu, să stea la pîndă după vreun viezure sau să prindă lini -care pot fi apucaţi cu undița, după cum se ştie. numai înainte de crăpatul zorilor.

-— Oii. tacă-ți gura ! spuse Art. Mi-e somn.

Kav urmă :

— Trc-zește-le, haide, trczesie-te, dobiiocule ! Spu- ne-mi uude-ai Cost.

— Nu-ți spun !

Ştia că. Tară nici o indoială. Kay n-o să-i creadă istoria şi o să-l facă mincinos sfruntat şi apoi o să se înfurie mai rău ca întotdeauna.

-— Să ştii că dacă nu-mi spui, o să le omor !

— Păi nu mă omori tu pe mine, mă, acesta !

-—- Ba am să te omor !

Art se întoarse pe cealaltă parte, cu fundul la Kay.

— Dobitocule ' spuse Kay. Apucă o bucată bună din brațul lui Art, acolo unde-i carnea mai fragedă, şi îl ciupi cît îl ținură puterile. Art zvîcni ca un somon care fusese deodată prins în undiță, şi-l lovi cu toată puterea în ochi. Cît ai zice peşte sări amîndoi din pat, palizi şi cu mutre indignate, uitîndu-se cu furie unul la celălalt şi a vin d o înfățişare de iepuri jupuiți -- fiindcă în zilele acelea nimeni nu purta vreun vcşmînt atunci cindse culca — şi dînd din mîini, precum nişte mori de vînt, în încercarea de a-şi face unul altuia cît mai mare rău.

Kay era mai mare, şi ca virsiă, şi ca statură, decît Art, aşa că pînă la urmă el ar fi trebuit să învingă, numai că era grozav de nervos şi plin de imaginație. Vreau să zic că îşi putea imagina efectul fiecărei lovituri pe care ar fi primit-o, şi aceasta ii slăbea apărarea. Art era ca un vifor s tir nit :

— Lasă-mă'n pace. nu vrei, nu-i aşa ?!

Şi, rostind aceste cuvinte, nici nu-i trecea prin cap să-l lase el în pace pe Kay ci, ţinînd capul în pămint, se îndesa mereu în duşman şi-l pocnea cu braţele.

Începură să se loveaască cu toată puterea peste faţă.

Kay avea o alonjă mai mare şi un pumn mai greu. Îşi întinse braţul, mai mult ca să se apere decît de altceva, şi Art se înfipse cu ochiul drept în pumnul lui. Cerul căpătă brusc o culoare neagră, şi făcu un zgomot teribil, fiind brăzdat de o ploaie de meteoriţi. Art începu sa plîugă cu sughiţuri şi să gîfîie din greu. Reuşi să plaseze o lovitură în nasul adversarului, şi acesta — atît nasul, cît şi adversarul — începu să sîngereze. Kay renunţă la gardă, se întoarse cu spatele la Art şi spuse cu o voce rece, fonlfăită şi încărcată de reproşuri amare :

— Uite, mă, ce mi-ai făcut ! Uite că-mi curge sîngele !

Lupta se sfîrşise.

Kay se întinse pe podeaua de piatră, făcând băşici de sînge pe nas, iar Art, care era împodobit cu un ochi vînăt de toată frumuseţea, scoase o cheie enormă din uşă şi-o puse sub spatele lui Kay, să-i oprească sîngele. Nici unul dintre ei nu scotea vreo vorbă.

Curînci clupă aceea. Kay se întoarse pe faţă şi începu sa suspine :

— Merlyn face totul pentru tine, dar nu face nimic, niciodată pentru mine.

La aceste cuvinte Art simţi că se purtase într-adevăr ca un măgar şi se simţi ruşinat. Se îmbrăcă în tăcere şi o porni în grabă să-l găsească pe magician.

Pe drum fu însă ajuns din urmă de doică.

— Of. mă pricăjitule ! exclamă ea scuturîndu-l de braţ, iar te luaşi la bătaie cu conaşu' Kay. Pe cinstea mea, ia te uită la ochiu' ăla că s-a umflat de-ar crăpa dă ciudă ş-un morun, zău aşa !

— Lasă, că n-am păţit nimica ! E lotul în regulă ! spuse Art.

— Pă' tocmai asta-i, că nu e. mă maimuţoiule, strigă doica înfuriindu-se şi arătînd semne că ar cam avea chef să-i dea una clupă ceafă. Şi, mă rog matale, cum te-ai oploşit cu asemenea podoabă, că puteai să rămîi şi fără lumina ochilor. Doamne fereşte de ceasu' rău! Hai, ia spune, pînă nu mă aprind şi-ţi dau vreo cîteva bune pe spinare, să te în veţi minte altă dată.

— M-am lovit de stâlpul de la pat, pe întuneric, răspunse Art, posac.

La aceste cuvinte, bătrîna doică îl cuprinse pe dată şi-l strînse cu tărie la pieptu-i îmbelşugat, îl bătu înduioşată pe spate şi spuse :

— Ei, haide, gata cu supărarea, sufleţelu' meu. Uite, tot o istorie de-asta mi-a spus şi Sir Ector cînd l-am prins c-un ochi vînăt, ce să zic, să tot fie vro douăzeci ds ani şi mai bine d-atuncea. Aşchia nu sare departe de copac. Cum s-ar zice, familia de os bun ţine la o min- ciuriă bună, ai ?! Ei, haide,

mă' băiete, hai cu mine în bucătărie şi-o să cîrpim o bucată bună de carne-nsîn- gerată peste ochi şi-o să se soarbă cît ai zice peşte. Da' să ştii ele la mine, că nu se cade să te baţi cu unu' care-i mai mare ca tine.

— Lasă-mă, doică, că ţi-am zis că n-am nimica, nu mă doare, nu-i nimica — lasă-mă, e-am o treabă, replică Art, scîrbit ele atîta tevatură.

Dar soarta era crudă de-astă dată şi nu era chip să scapi din gheara grijulie a doicii. Îi trebui o jumătate de oră pînă să poată scăpa şi atunci numai cu preţul unei hălci de carne umedă şi crudă, scîrboasă, pe care se legase s-o ţină pe ochi, pînă s-o dezumfla.

— Nimic mai bun ca o bucată din asta zemoasă ca să tragă tot rău' din tine, spuse cu adîncă ştiinţă doica, iar bucătăreasa adăugă :

— Păi da, zău aşa, că n-am avut o bucală mai fainâ şi mai în sînge de la Paşte.

„Ei, dacă-i p-aşa, atunci ţin scîrboşenia asta pentru Balan, ca să-i mulţumesc de purtarea lui-', gindi Art, pornind iarăşi în căutarea dascălului său.

Tl găsi, fără prea mare bătaie de cap, chiar în camera din turn, pe care acesta şi-o alesese în ziua în care sosise la curtea lui Sir Ector. Tuturor filozofilor le place să locuiască în turnuri, ceea ce lesne se poate constata vizi- tînd camera pe care şi-a ales-o Erasmus la colegiu la Cambridge, dar turnul lui Merlyn era chiar şi mai frumos decît acela. Era odaia la cea mai mare înălţime din tot castelul, chiar sub lăcaşul pîndarului din turnul principal, şi de la fereastra ei puteai să-ţi rătăceşti privirile peste cîmpul deschis — care ţinea loc şi de crescătorie naturală de iepuri — de-a lungul parcului şi terenului de vînătoare, pînă ce ochiul îşi pierdea puterea deasupra vârfurilor albăstrii ale copacilor din Pădurea Sălbatică. Marea aceasta ele arbori înalţi şi înfrunziţi se întindea pînă hăt, departe şi arăta, văzută de sus, cu pilcurile de copaci, cu desişurile şi luminişurile ei, ca un ceaun de terci, gata să dea în clocot şi făcînd băşici sub pieliţa încinsă, care s-a închegat deasupra. Pădurea îşi întindea verdele de necuprins pînă spre munţii îndepărtaţi, pe care nu se încumetase nimeni să-i calce vreodată, şi spre turnurile şi palatele fastuoase ale cerului, acoperite de nori.

Comentariile lui Merlvn asupra ochiului vinăt fură de o natură pur medicală.

— Schimbarea culorii, explică el, este cauzată de hemoragia din ţesuturi — aşa numita echimoză — şi îşi schimbă culoarea de la purpuriu închis, la verde, apoi galben şi de-abia după aceea dispare.

După cil se pare, la asemenea vorbe nu exista nici un răspuns logic.

— Dacă nu mă-nşcl, ai făcut treaba asta. continuă Merlvn, bătîndu-te cu Kay ?

— Da. De unde ştii ?

— Ei, cum să-ţi explic eu, de aia.

— Aha. Ştii, acum am venit să discutăm ceva în legătură cu Kay.

— Vorbeşte. întreabă. Am să-ţi răspund.

— Uite ce e : Kay gîndeste că nu e frumos că tu mă faci pe mine tot felul de lucruri şi pe el nu. Nu i-am spus nimic despre ce s-a întîmplat, dar cred că a ghicit singur ceva. Ca să nu mai vorbim că şi eu gîndesc că nu prea e corect faţă de el.

— Da. Nu e corect.

— Va să zică data viitoare o să ne transformi pe amin doi ?

Merlyn îşi terminase micul dejun şi pufăia din pipa din spumă ele mare, care îl făcea pe învăţăcelul său să creadă că scotea foc din el. Mai trase cu sete un fum, se uită la Art, deschise gura să vorbească, se răz- gîndi, scoase pe nări nişte şerpi de fum şi îşi umplu încă o dată plămînii.

— Uneori, trebuie să ştii, viaţa pare să fie nedreaptă. Ştii povestea cu Eliah şi Rabinul lachanan ?

— Nu, răspunse Art.

Se aşează plin de resemnare în cea mai confortabilă parte a podelei, dîndu-şi seama că îl aştepta o poliloghie asemănătoare cu cea a oglinzii, de care îşi mai amintea încă.

— Rabinul acesta, spuse Merlyn, a pornit într-o călătorie împreună cu Profetul Eliah. Au mers, au tot mers ziua-ntreagă şi au ajuns la căderea nopţii în cocioaba umilă a unui sărăcan, a cărui singură avere era o vacă costelivă. Sărăcanu' şi nevastă-sa au dat imediat fuguţa şi i-au întîmpinat cu bucurie pe cei doi străini, le-au dat bineţe şi le-au oferit toată ospitalitatea de care erau în stare, după punga !or goală. Eliah şi Rabinul au fost ospătaţi cu Japte cald, cu pîine şi cu unt făcut în casă şi au fost culcaţi în cel mai bun pat. Dar dimineaţa, Cînd s-a sculat, sărăcanu' şi-a găsit vaca moartă-n staul.

— Aha ! Zi-i 'nainte.

— Şi iarăşi au pornit-o la drum, şi-au mers şi-au tot mers, iar seara au ajuns la casa unui negustor foarte înstărit şi j-au cerut cu umilinţă adăpost. Negustorul era rece şi mîndru şi bogat, iar tot ccea ce făcu pentru sfîntul profet şi pentru tovarăşul său de drum, fu să-i adăpostească în grajd şi să-i hrănească cu pîine uscată şi cu apă. Şi totuşi, dimineaţa, Eliah i-a mulţumit din toată inima pentru :eea ce făcuse şi a trimis după un zidar, ca să-i repare negustorului unul dintre zidurile grajdului care stătea să cadă — asta în semn de recunoştinţă pentru bunătatea sa.

Rabinul Jachanan, incapabil să mai păstreze tăcerea, îl rugă pe sfînt să-i explice înţelesul purtării sale faţă de oamenii care-i adăpostiseră.

-— În ceea ce priveşte pe sărmanul care ne-a primit cu atîta ospitalitate, răspunse profetul, se hotărîse că în acea noapte ncvastă-sa să moară, dar ca răsplată pentru bunătatea lui, Dumnezeu Atotputernicul s-a îndurat să-î ia vaca în locul nevestei. Iar zidul zgîrcitului de bogătaş l-am reparat, fiindcă lîngă locul acela stătea ascuns un sipet cu galbeni, iar ducă

zgîrie-brmză acela l-ar fi reparat el însuşi, cu siguranţă că ar fi descoperit comoara. Deci nu te ridica şi spune Domnului : „Ce faci, Doamne ?" Ci spune în inima ta : Oare tot ce face Domnul poate să fie altfel decît drept ?

— Da^ e o poveste frumoasă, spuse Art, fiindcă se pare că povestea se terminase.

•— îmi pare rău, spuse Merlyn, că trebuie să fii singurul care primeşte orele mele suplimentare, dar vezi, tu, drăguţă, eu am fost trimis aici tocmai pentru asta.

— Dar nu văd ce rău ar putea să-i facă lui Kay să vină şi el la orele mele.

— Nici eu nu văd. Dar nici Rabinul Jachanan n-**a** văzut de ce zgârcitului trebuia să i se repare zidul.

— Da, înţeleg asta, spuse Art cu şovăială în glas, totuşi mă gîndesc că a fost o adevărată porcărie că a murit vaca. Şi cum, adică, Kay n-o să fie nici măcar **o** singură dată cu mine ?

Merlyn spuse cu blîndeţe :

— Poate că ce-i bun pentru tine ar putea să fie rău pentru el. Ca să nu mai pomenim că nici nu m-a rugat vreodată să-l transform în ceva.

— Bine, da' ştiu eu că vrea să fie şi el transformat. Să ştii că eu îl iubesc tare mult pe Kay şi multă lume nu-l înţelege. N-are ce face, trebuie să fie mîndru, fiindcă ii e frică.

— Văd că tot nu mă-nţelegi. Poftim, ia gîndeşte-te că ieri noapte s-ar fi transformat el în erete, ei, ce zici că s-ar fi întîmplat cu el dacă n-ar fi făcut faţă Ordaliei şi şi-ar fi căutat inima prin pantaloni ?

— De unde ştii de Ordalie ?

— Uite-aşa ! De data asta, tot de aia !

— Foarte bine ! spuse plin de încăpăţînare Art. Dar dacă nu şi-ar fi pierdut cumpătul, şi-ar fi făcut faţă Ordaliei ? Nu văd de ce-ar trebui să se poarte aşa cum crezi matale !

— Ei, ce mai pisălog de băiat! Ia mai lasă-mă în pace ! strigă pătimaş vrăjitorul. Am impresia că azi dimineaţă nu eşti în stare să pricepi nimica. Ascultă, de fapt, ce vrei tu ele la mine acuma ?!

— Să mă prefaci pe mine şi pe Kay în şerpi, sau în alte chestii din astea !

Merlyn îşi scoase ochelarii, îi trînti de pămînt şi începu să sară pe ei cu amîndouă picioarele.

— Oh, Doamne, să mă ia Castor şi Pollux în Bermuda ! exclamă el plin de furie, şi pe dată dispăru într-un vîrtej înfiorător.

Art se mai holba încă la scaunul dascălului său cu deplină nedumerire cînd, peste eîteva momente, Merlyn reapăru. Îşi pierduse pălăria, iar părul şi barba îi erau încîlcite, de parcă ar fi fost purtat de crivăţ. Se aşeză din nou, punîndu-şi mantia în ordine cu degete tremurînde.

— De ce-ai făcut asta ? întrebă Art.

■— Am făcut-o, pe naiba ! N-am vrut s-o fac.

— Vrei să spui că numiţii Castor şi Pollux te-au dus pînă-n Bermuda ?

— Gata ! Să-ţi fie de învăţătură, replică Merlyn, şi să nu cumva să înjuri. Nu e frumos şi, după cum vezi. nu **e** nici practic. Da' hai mai bine să schimbăm subiectul.

— Păi da, vorbeam de Kay !

— Da' şi ceea ce tocmai voiam să-ţi spun înainte de — hm, mda — vizita mea inoportună la Domnul Îiermoothes, care se pare că mai este încă supărat, era **că** nu pot să-l prefac pe Kay în diverse lucruri. Cîncl am fost trimis aci, nu mi-a fost încredinţată o asemenea putere. De ce-i aşa şi nu altfel, nici eu şi nici tu nu putem spune, dar asta e, asta-i situaţia şi n-ai ce-i face ! Am încercat să-ţi sugerez oarecare motive pentru care stau lucrurile astfel, dai- văd că nu vrei să le bagi la cap, aşa că nu-ţî mai rămîne altceva de făcut decît să accepţi realitatea aşa cum e ea. Şi-acum te rog să nu mai vorbeşti pînă ce nu-mi recapăt suflarea, şi pălăria bineînţeles.

Art se aşează liniştit, în vreme ce Merlyn îşi închise ochii şi începu să' mormăie ceva în barbă. Curînd, pe creştetul capului îi apăru o ciudată pălărie neagră şi cilindrică. Era un joben.

Merlyn îl luă de pe cap, şi-l examina îndelung cu o expresie de dezgust şi spuse cu înverşunare în glas :

— Poftim, şi asta se numeşte la ei serviciu !

Apoi întinse jobenul înapoi văzduhului. Tn cele din urmă se ridică, cuprins de enervare şi exclama cu severitate :

— Vino imediat aici !

Art şi Arhimede se uitară ui:ul la celălalt, intrebin- duse ce însemna toată povestea asta — Arhimede stătuse în tot acest timp pe pervazul ferestrei şi se uitase la peisaj ; el nu-l părăsea niciodată pe stăpînu-său, dar Merlyn nu-i acordă nici o atenţie.

— la ascultă aici, se adresă Merlyn furios, pe cît se pare vorbind nimănui — te crezi spiritual, ai ? Iti baţi joc de mine ?!

— Foarte bine, atunci te rog să-mi spui de ce-ai făcut poanta asta ?

— Asta nu se numeşte scuză ? Te cred că am cerut-o pe asta pe care o purtam.

— Bine, mă, prostule, bineînţeles că pe asta pe care-o purtam acum. N-am nevoie de-o pălărie pe care-o purtam în 1890. Ce, ţi-ai pierdut cu totul simţul timpului ? !

Merlyn îşi scoase de pe cap tichia de marinar rare tocmai îi apăruse pe creştet şi i-o întinse din nou văzduhului să se uite la ea.

— Ei **port** im-, asta ce mai e? Asta-i curat anacronism, spuse el cu severitate. Chiar asta-i. o porcărie de anacronism.

Arhimede părea să Fie obişnuit cu asemenea scene, fiindcă interveni cu o voce plină de bun simţ :

— De ce nu-i spui pălăriei pe nume, stăpine ? Spune „Vreau pălăria mea de vrăjitor", în loc de „Vreau pălăria

pe care-o purtam". Poate că săracu' nu poate să trăiască în direcţia opusă ca matale.

— Vreau pălăria mea de vrăjitor, rosti bosumflat Merlvn.

Pe dată, pălăria cea conică, cu vîrful ei ascuţit şi caraghios îi crescu pe cap.

Tensiunea din aer mai scăzu. Arl se aşează înapoi pe podea, iar Arhimede îşi reluă complicata toaletă, treeîn- du-şi penele de pe aripi şi din coadă prin cioc, ca să-şi netezească fulgii : fiecare fulg avea sute de firişoare pe el, alcătuite în mii de elrligele gingaşe, care toate la un loc se uneau şi ţineau penele lipite una de cealaltă. Cu mişcări line, Arhimede îşi aşeza penele, fiecare la locul ei.

Merlyn spuse :

— Te rog să mă ierţi ; nu prea am o zi bună azi şi nu mă simt în apele mele.

— Ştii, în legătură cu Kav, reluă Art. Chiar dacă nu-l poli preface _în nimic, nu s-ar putea cumva să ne faci rost de-o aventură, fără să fie nevoie de nici o schimbare ?

Merlyn făcu un efort vizibil să-.şi stăpînească ciracii şi să ia în consideraţie problema cu calm şi imparţialitate, fiindcă se săturase de-a binelea de subiectul asta.

— Uite ce e. să fie clar odată pentru totdeauna. Nu pot să fac nici o vrajă pentru Kav, spuse el vorbind încet, în afară de propriile mele vrăji pe care le am oricum la dispoziţie. Vreau să spun. retrospecţia şi introspecţia, şi cam asta-i tot. Ai vreo idee cam la ce ţi-ar folosi toate astea V

— Şi ce face retrospecţia ta ?

— Păi. ce să facă ? ! îmi spune ceea ce se numeşte Ja voi că se va întîmpla În viitor, iar introspecţia îmi zice ce se întîmplă sau ce s-a întîmplat în alte locuri.

— Şi se întîmplă ceva chiar acuma, ceva care ne-ar interesa pe mine şi pe Kav şi pe care-am putea merge să-l vedem ?

ʼ Merlvn îşi trase o palmă zdravănă peste frunte şi exclamă foarte tulburat:

— Ptiu, păi sigur eră da, cum nu ! Bineînţeles că da. şi trebuie neapărat să vedeţi treaba asta. Haide, ia-l pe Kay şi grăbiţi-vă. S-o porniţi imediat după liturghie. Mîncaţi bine înainte şi-apoi s-o porniţi. Da, sigur că da. Să mergeţi drept la fişia de orz a lui Hob din cîmpul deschis şi să ţineţi drumul ăsta pînă cînd o să ajungeţi la ceva. Să vedeţi, o să fie splendid, da, sigur că da, o să vă placă la culme, iar eu o să trag un pui de somn după-amiaza în loc de porcăria aia de Summulae Logi-cales. Sau, am şi dormit ?

— Nu, nu, n-ai dormit încă, stăpîne. spuse Arhimcde. Este încă în viitor.

— Splendid, splendid ! Şi fii atent, Art, nu uita să-l iei cu tine şi pe Kay, să pot şi eu aţipi liniştit.

— Şi ce-o să vedem ? întrebă Art.

— Ei, nu-mi mai bate capu' pentru un fleac ca ăsta. Hai, şterge-o acum, şi fii băiat cuminte, şi vezi nu cumva

să uiţi să-l iei şi pe Kay cu tine. Nemaipomenit (dom'le). Cum de nu ţi-a venit ideea asta mai înainte ? Auzi, să nu uiţi să te ţii după fîşia de orz. Mmm, ce binc-o să fie ! E prima zi liniştită pe care-o am şi eu de cînd am început afurisita asta de dădăceală. Mai întîi de toate, mă bate gîndu' să trag un puişor de somn înainte de prînz, şi după aia, n-ar fi rău să mai aţipesc puţin înainte de ceaiu' de la cinci. Mda, da' trebuie să mă gîndesc ce-o să fac înainte de cină ? Ei, Arhimede, ce să fac înainte de cină ?

— Păi, eu zic să trageţi un pui de somn, răspunse cu glas rece bufniţa, întoreîndu-i stăpînului său spatele, deoarece lui, ca şi lui Art, îi plăcea să vadă viaţa.

CAPITOLUL XArt ştia că dacă i-ar fi povestit prietenului său mai mare despre convorbirea cu Merlyn, Kay ar fi refuzat la gîndul că se milostivea careva de el şi n-ar fi venit nici în ruptul capului. Aşa că păstră tăcerea. Ciudat lucru, lupta pe care-o dăduseră dimineaţă îi împrietenise din nou, şi fiecare se putea uita în ochii celuilalt cu un simţămînt nedesluşit de afecţiune. O porniră împreună încă stînjeniţi, fără explicaţii şi, după vremea liturghiei, se aflară la capătul fîşiei de orz a lui Hob. Art n-avu nevoie să-şi bată prea mult capul să născocească vreo poveste. Cînd se găsiră acolo, totul deveni foarte simplu.

— Hai să mergem înainte, propuse el. Merlyn mi-a zis să-ţi spun că dacă mergem înainte, o să se ivească ceva special pentru tine.

— Ce fel de lucru ? întrebă Kay.

— O aven tură.

— Şi cum ajungem la ea ?

— Păi, trebuie s-o ţinem înainte pe linia care-o face fîşia asta de orz şi cred c-o să intrăm în pădure. Trebuie să avem tot timpul soarele în stînga, bineînţeles, socotind că înaintează mereu.

— S-a făcut, spuse Kay. Şi eare-i aventura ?

— Nu ştiu.

O porniră de-a lungul fîşiei, şi urmară linia ei imaginară prin parc şi-apoi mai departe, peste terenul de vînătoare, încordîndu-şi mereu ochii, doar, doar or vedea ceva miraculos. Se întrebau clacă nu cumva aveau ceva nemaivăzut cei cîţiva fazani pe care-i stîrniseră în drumul lor şi Kay era gata să jure că unul dintre ei era alb. Dacă ar fi fost alb, şi dacă din înălţimi s-ar fi prăvălit deodată un vultur negru, atunci ar fi ştiut că-i paşte vreun miracol, sau că vreo aventură nemaivăzută şi nemaipomenită le dă tîrcoale şi că tot ce ar fi avut "de făcut ar fi fost să se ia pe urmele fazanului — sau ale vulturului — pînă ce-ar fi ajuns la fecioara din castelul fermecat. Da, dar din nefericire, fazanul nu era alb.

La marginea codrului, Kay spuse :

— Va să zică, o să trebuiască să intrăm în el ?

— Ştiu eu, Merlyn mi-a spus să ţinem tot mereu linia fîşiei de orz.

— Bine, hai atunci, spiise Kay. Să ştii că nu mi-e frică. Dacă aventura e făcută pentru mine, înseamnă că nu poate să fie rea.

Intrară în pădure şi fură surprinşi să vadă că drumul nu era rău. Nu era mai greu decît un drum neumblat dintr-o pădure mare din zilele noastre, în vreme ce codrii obişnuiţi din vremurile acelea semănau mai degrabă cu o junglă de pe Amazon. Pe vremea aceea nu existau proprietari de terenuri de vînat fazani, care să aibă grijă să se mai tundă arbuştii, ca să nu te zgîrie crengile ascuţite şi nu existau încă nici a mia parte din numărul cheresligiilor din vremurile de azi, ca să aibă grijă să dea la tăiat copacii potriviţi pentru treaba asta. Cea mai mare parte din Pădurea Sălbatică era aproape de nepătruns, un iei de barieră enormă din copaci eterni, cei morţi prăbuşindu-se peste cei vii şi fiind legaţi de ei cu funii groase de iederă, iar cei. vii, luptindu-se unul cu celălalt să ajungă mai repede la soarele care le dădea viaţă ; pămîntuî era mocirlos şi apa mustea cu lunile printre şerpii rădăcinilor şi, adeseori, pasul devenea primejdios, fiindcă straturi groase de iască sau lemn putrezit se aşternuseră cu vremea şi puteai să te prăbuşeşti cînd nici cu ghidul nu gîndeai prin trunchiul găunos al unui copac cloborît drept într-un furnicar uriaş, sau să te încurci în vrejurile de rug şi de volbură şi caprifoi şi rochiţa rîndunelii şi desişuri de tot felul, care să te zgîrie şi să ţi se încolăcească pe după mîini şi picioare şi să te umple de sînge, înainte a face trei paşi.

Dar drumul ăsta era bun. Fîşia lui Hob dădea spre ceea ce părea a fi o succesiune de luminişuri, locuri umbroase şi pline de murmur tainic, în care florile de lămîîţă sălbatică atrăgeau miriade de albine zumzăind fără-ncetare. Vremea insectelor trecuse în parte, şi-acuma era vremea viespilor şi a fructelor care dau în pirg ; dar mai erau încă mulţi fluturi zugrăviţi în toate culorile pămîntului, amirali înveşmîntaţi în purpură sau ciudate carapace de broască ţestoasă, care culegeau nectarul izmei în floare. Art smulse o frunză de izmă şi o plescăi, simţindu-şi gura împrospătată la fel ca şi băieţii care mestecă în zilele noastre gumă de mestecat.

— Ciudat lucru, spuse el, da' uite c-au fost oameni călări pe aici. Uite, uite colo o urmă de potcoavă.

— Păi, nici nu-i de mirare, spuse Kay, uite-acolo şi omu'nostru.

Şi chiar aşa, în capătul următorului luminiş, stătea un om cu un topor zdravăn lîngă un copac pe care-l doborîse. Era un omuleţ cu o înfăţişare tare ciudată, cocoşat şi cu o faţă ca lemnul de mahon, şi era înveş- mîntat într-o mulţime de bucăţi de piele veche pe care şi le legase de trup, de picioarele şi mîinile cafenii cu nişte curmeie de care Domnul ştie de unde făcuse rost. Minca un coltuc de pîine şi mușca dintr-o bucată de brînză de oaie, tăiată înainte cu un cuţit, pe care anii îndelun- gaţi de ascut.il ii subliasera într-o lamă îngustă, cît de- getul. Se sprijinea cu spatele de unul dintre cei mai înalţi copaci din cîti văzuseră vreodată. Aşchii albe de lemn erau împrăştiate de

jur împrejurul lui. Se vedea că ciotul copacului doborît fusese tăiat nu de multă vreme. Ochii ii erau luminoşi şi iuti. precum ai unei vulpi.

— Eu zic că el o aa fie aventura, şopti Ari.

— Nu zău. ripostă Kay. Cavaleri înzăuati sau sau alte lucruri asemănătoare sînt o aventură, da nu nişte, bătrîni jegosi care taie lemne. Da' oricum, hai să-l întrebăm ce se mai inlîmplă pe-aici.

Se îndreptară spre micuţul pădurar care se ospăta cu mare osirdie şi nu părea să-i fi văzul, şi-l întrebară unde ducea u>i şirul cela de luminişuri. Il imrebară de două sau de trei ori. înainte de a descoperi că sărmanul om era fie surd, fie nu în toate minţile, fie amîndouă. El nici nu le răspunse, nici nu se clinti din loc.

— Ei, hai să mergem, spuse Kay. Probabil că e într-o ureche, la fel ca şi Wat şi nici măcar nu stie pe ce lume se găseşte. Hai sa mergem şi să-l lăsăm naibii pe nebunii" ăsta bătrîn.

O porniră la drum şi mai merseră aşa aproape o milă. şi drumul mai era încă bun. Nu s-ar putea spune că erau chiar polec' şi luminişurile nu erau legate între ele. Oricine ar fi nimerii într-o asemenea poiana, s-or fi gîndit, că aceea era singura, dar eind

ajungea spre capătul ei, descoperea o alta, ascunsă de un pîlc de copaci. Din eîud în cînd, găseau cile o buturugă de copac cu semne de topor pe ea, dar cei mai mulţi butuci fuseseră acoperiţi ca grijă de vrejuri de rug sau chiar smulsi de-a binelea din pămml. Art se gîndi că şirul acela de luminişuri fusese făcut de mîna omului

.La marginea unei asemenea poiene. Kay se înclestă de braţul lui Ari şi-i arătă în tăcere cu degetul spre celălalt, capăt. Acolo se găsea un fel de val de pămînt înverzit, rididndu-se lin şi adăpostind pe culmea lui un platan gigantic, înalt de aproape treizeci de metri. În acel loc se ¿nai găsea şi un om la fel de gigantic, întins de ţi-cra mai mare dragul să te uiţi la el, iar lîngă el adăsta un dulău. Omul îli sărea în ochi de cum îl vedeai, la fel ca şi platanul fiindcă, aşa întins cum stătea, îţi dădeai pe dată scama că avea peste doi metri înălţime, asia clacă mergea desculţ, iar ca îmbrăcăminte nu purta altceva decît o mîndrete de Fustanelă scoţiană, făcută din fir tors din lină de Lincoln, vopsită în verde. Pe antebraţul sting purta o

apărătoare de piele. Pieptul lui enorm şi cafeniu servea drept pernă pentru capul dulăului — caic- îsi ciulise urechile şi-i urmărea atent din priviri pe cei doi băieţi, dar altfel nu făcea nici o mişcare — şi muşchii i se înălţau în ritmul calm al respiraţiei. După cîte se parca, omul era adincit în somn. Lingă el se afla un arc lung de şapte picioare, cu elïeva săgeţi, dintre care fiecare nu măsura mai puţin de un metru. Omul, la fel ca şi tăietorul ele lemne, avea culoarea lemnului de mahon. şi firele de păr crescute în smocuri crete pe piept păreau spulberate cu praf de aur, de fiece dată cînd razele soarelui băteau în ele.

— Asta este ! şopti plin de emol.ie Kay.

Se apropiară cu mare precauţie de uriaşul întins, mai mult de teama zăvodului. Dar clinele continua să nu facă nimic altceva decît să-i urmărească din ochi. apăsîn- botul de pieptul iubitului său stăpîn. şi dînd din lară cel mai mic semn de suspiciune. Îsi vintura coada, **rără** s-o ridice de pe pămînt. de-abia măturînd iarba cu ea. Omul îşi deschise ochii — iară Îndoială, se făcuse numai că doarme — zimbi către cei doi băieţi şi făcu semn cu degetul cel mare, indicmdu-le să meargă mai departe, de-a lungul poienii. Apoi încetă brusc să le mai zîmbeaseă şi-şi închise iară ochii.

— Vă rog să mă scuzaţi, spuse Kav, ce se întîmplă aici ?

Omul nu dădu nici un semn că ar avea de gînd să le răspundă şi ţinu mai departe ochii închişi, dar îşi ridică din nou mîna şi le făcu semn cu degetul cel mare s-o pornească mai departe.

— Nu vezi că ne face semn sa mergem mai departe, spuse Kay.

•— Asta zic şi eu că e aventură, răspunse Ari. Mă întreb clacă nu cumva tăietorul cela de lemne cam surd sau nebun nu s-o fi urcat în copacul înalt de care se sprijinea şi-o fi Tăcut semn spre copacul de-aici ră venim? După cite s-ar zice, omu" de-aici mai mult ca sigur că ne aştepta să venim i'ricoa.

La aceste cuvinte, uriaşul pe jumătate dezgolit deschise un ochi şi se uită la Art cu oarecare uimire. Îsi deschise apoi amîndoi ochii, rîse cu toată faţa. se ridică în capul oaselor, mîngîie dulăul, culese de pe pămînt arcul cel lung şi se ridică în cele din urmă în picioare.

— Ei, foarte bine, dacă-i pe-aşa, cuconaşi dumneavoastră, spuse el, rîzînd încă. Văz că nu-i chip să vă ducă cineva pe domniile voastre. Apăi ştiţi cum se zice, că şi ou' mai învaţă uneori găina.

Kav se uită la el cu desăvîrşire uimit.

— Cine eşti ? întrebă el.

— Naylor, răspunse uriaşul, John Naylor îmi fuse numele cînd fu să fie în lumea ceea largă d'apăi acuma, că-s om al pădurii, îmi zicea John Little pentr-o vreme, şi, d'un timp încoace, ăi mai mulţi s-au deprins să-mi zică de-a-ndoaselea, şi mă cheamă Little John.[1]

— Vai ! strigă cu mare încîntare Art. Da' ştii că am auzit de matale, zău aşa, cînd ne spun pe seară poveşti saxone, despre dumneata şi despre Hobin Hood.

— Nu, nu Hood, spuse cu glas dojenitor Little John. Apăi ăsta nu-i chip să-l numeşti pe un om ca el, şi nu aci, în codru', zi-i pe numele lui aşa cum se cade.

— Bine, dar aşa i se zice în toate poveştile, Robin Hood.

— Ei, vezi, ăsta-i păcatu' cu flăcăii ăştia prea-nvăfaţi. Tot ce ştiu, ştiu pe dos. Da' hai acum, că-i vremea s-o pornim.

Mergeau cîte unul de fiece parte a vlăjganului, şi trebuiau să alerge-cîte trei paşi, în vreme ce acesta făcea unul singur, şi c'e-abia puteau să se ţină după el, fiindcă deşi era încet la vorbă, mergea tare repede pe picioroan- gele lui desculţe.

Cîinele păşea la trap, ţinîndu-se la glezna lui stăpînusău.

— Vă rog să-mi spuneţi, dacă nu vă e cu supărare, întrebă Art, unde ne duceţi ?

— I-auzi întrebare ! Păi mai e vorbă, la Robin 'ood. vezi bine. Ce, nu eşti matale atît de ascuţit la minte să ghiceşti asta şi singur, conaşule Art ?

Uriaşul strecură o aruncătură piezişă cu coada ochiului către cei doi băieţi, fiindcă ştia că-i înfundase cu vorbele acestea şi le pusese două probleme, amîndouă tare greu de rezolvat — prima, care era numele adevărat al lui Robin Hood şi a doua, de unde pînă unde să ştie Little John numele lui Art ? !

Art se hotărî să încerce să descopere mai întîi răspunsul la cea de-a doua întrebare.

— De unde-mi ştii numele ?

— Ah, făcu Little John. Iae-aşa, mai ştiu şi io cîte ceva.

— Şi Robin Hood ştie că venim ?

— Hai, că nu mai merge aşa ! Un cărturar ca matale, apăi trebe neapărat să-i zică numele cum se cade, aşa, cărturăreşte.

— Ei bine, şi care-i numele ? întrebă băiatul cu un strigăt ascuţit, atît din pricina exasperării, cît şi a faptului că de-abia îşi mai trăgea suflarea, într-atît trebuia să fugă ca să se poată ţine după mersul uriaşului. Chiar acum ai zis eă-l cheamă 'ood.

— Ei, aşa zic şi eu, Robin 'ood. care va să zică, precum codrii în care hăiăduim tustrei. Şi să ştii. mă hulu- baş. că mare nume-i asta !

— Ah, Robin Wood

— Iac'aşa, că bine ziseşi. Robin 'ood. D-apoi cine alt[1] să fie, că nu-i dînsu' dregătoru' lor ? ! Vezi matale, codrii ăştia e locurile slobozeniei şi-i locuri tare frumoase şi dragi

---

1 Micul .To-hn fengl.).

inimii noastre. Şi cum să nu fie aşa, că aici te leagănă somnu, c-o fi vară. c-o fi iarnă, şi-aici vîuezi. pentru tine şi pentru cei de-un rînd cu tine, şi niciodată nu flămînzeşti ; şi-i ştii miroasele şi adierile cînd dau în mugur drăguţele de frunzuliţe de pe copaci, atunci cînd le vine ceasu", şi bagi de seamă numa' după prima pală de vînt cînd e timpu' să se scuture, tot după rînduiala Celui de Sus : şi te-nveţi să te furişezi că nici fiara nu te vede şi te strecori unde ţi-e pofta inimii şi nici suflet nu te aude ; şi tot Codru-i cela care te încălzeşte cînd te doboară oboseala — păi. da, mă puişori, adevăr vă zic, tare-i bun codru" pentru un om liber la mînă şi la suflet.

Kay spuse :

— Da' după cîte ştiam eu, oamenii lu' Robin Wood purtau nădragi şi veste din ţesătură verde din Comitatul Lincoln ?

— Apăi chiar *i/^A* şi facem, da numa' iarna, cînd avem nevoie de ele, or le purtăm cu jambiere din piele, cînd lucrăm lemnul. Da' acu", că e vară. e mai nimerit

» Wood — pădure (engl.). *Hood* — glugă (engl.j.

să te-mbraei astfel, mai cu seamă cinci stai ore întregi de strajă şi n-ai altceva de făcut, numa* să te uiţi şi să vezi să fie totu'n pace şi linişte.

— Care va să zică, erai de strajă cintl am venit noi ?

— Vezi bine, şi tot aşa şi Moş Much,ăl de-ai vorbit eu el cînd aţi ajuns la copacu' cela doftorii.

— Şi eu cred, exclamă Kav triumfător, că fortăreaţa lui Robin Wood este acolo, în copacul acela înalt de care ne apropiem.

Se apropiau de locul unde sălăşluia Voievodul Codrului. Era un tei mare cam cît cel care creştea pe vremuri la Moor Park, în Uutfordshire, şi zău că n-avea mai puţin de treizeci de metri în înălţime şi mai bine de cinci metri de jur împrejur, asta la un metru deasupra pă- mîntului. Trunchiul lui, asemenea cu al unui fag, era împodobit, cu o puzderie de rămurelc, iar mai sus, în locul în care ieşiseră dia trunchi zecile de ramuri solide, coaja copacului' crăpase şi îşi pierduse acum culoarea din pricina apej, ¿le ploaie sau a sevei. Albinele zumzăiau printre frunzele lui lipicioase, strălucitoare în bătaia soarelui, şi se ridicau mai sus şi mai sus, spre ceruri, iar în frunziş se pierdea o scară de funie. Nimeni n-ar fi putut sa se caţare în tei, fără o scară, nici măcar cu harpoane.

— Şi bine orezi, conaşule Kav. spuse Litile John. Iară cela intre rădăcinile copacului, c tocmai dînsul, Vo- ievodu' Codrului, Robin Wood.

Băieţii, care fuseseră atraşi de pîndarul ghemuit într-un

adăpost din vîrful acestei mîndrii a pămîntului, ce se legăna şi şoptea în bătaia vîntului, îşi coborîră ochii de îndată şi se holbară la marele haiduc

.Nu era, aşa cum se aşteptaseră, un om romantic — sau cel puţin nu părea aşa la prima vedere — deşi era aproape la fel de înalt ca şi Little John. Dar orice s-ar zice, aceştia doi erau sir^urii oameni de pe pămîntul ăsta care au fost vreodată în stare să sloboade o săgeată la o distanţă de o milă, cu acel arc englezesc lung, căruia î s-a dus vestea peste mări şi ţări. Era un ins numai vînă şi n-avea pic de osinză pe trup. Nu era, ca John, dezbrăcat pe jumătate, ci înveşmîntat cu discreţie, din cap pînă-n picioare, numai într-un verde şters, şi purta la şold un corn de argint. Avea faţa proaspăt rasă, arsă de soare şi plină de nerv şi arăta ca un om ciudat şi în- tortoclieat, asemc- nca rădăcinilor copacului sub care stătea : dar era astfel din pricină că stătea mai tot timpul în aer liber şi datorită aurii poetice care-l învăluia, mai degrabă decît din pricina vîrstei, fiindcă de-abia împlinise treizeci de ani (va trăi pînă la optzeci şi şapte de ani, şi viaţa lui lungă va fi atribuită faptului că respira mirosul de terebentină al pinilor). în clipa cî.nd îl văzură băieţii, era întins pe «pate şi privea în sus. dai' nu la cer.

Căci Hobin Wood stătea întins în deplină fericire cu capul în poala Marianei. Ea se aşezase între rădăcinile teiului şi era îmbrăcată cu o tunică verde croită dintr-o bucată, şi purta pe şold o tolbă cu săgeţi, prinsă cu o centură de mijloc. Picioarele şi niînile îi erau goale. îşi lăsase să-i cadă pe umeri cascadele strălucitoare ale părului cu reflexe rosietice, pe care îl ţinea de obicei prins în ace, pentru uşurinţă la vinătoare sau la bucătărie, iar undele acestei minunate cascade îi atingeau lui Robin fruntea.

Cinta cu glas molcom un duet cu el, iar şuviţele ei îl gîdilau p:[1] \ ir ful nasului şi-l făceau să rîdă.

Maici Marian cinta :

..Sub copacul verde din pădure.

Stau cu cine mă-ndrăgeşlc
Şi vesel e cin tecul lui.
Vesel şi dulce cum e viersul păsării."
— Haide, vino-ncoace, vino-ncoaee, murmură Robin. „Şi nu-i
duşman pe-aci Doar vîntul, 7'lntul şi frigul."
Izbucnirâ fericiţi în rîs şi reluară d-a capo, cîntind alternativ versurile :
„Cui nu-i pasă de dorin ţi deşarte Şi-i place să stea întins pe spate Să caute hrana ce-o găseşte Şi cu ea se mulţumeşte."
şi apoi, cîntară din nou împreună :
„Vino încoace, vino-ncoace, vino-ncoace. Aici n-o să ne vadă
Nici un vrăjmaş,
Decît iarna,
Iarna cu irig şi zăpadă."
Cm lecui se isprăvi într-un hohot de rîs. Rubin, care-şi învălătucise degetele printre şuviţele gingaşe ca mătasea, o cam smuci de păr pe drăguţa lui şi se ridică în picioare.
— Salul, John, spuse el, văzîndu-i dintr-o ochire.
— Salut, Domnule, spuse Little John.
— Ei, va să zică i-ai adus pe domnişorii aceştia ?
— Ba ei m-au adus pe mine !
— Iii, oricum ar fi, fiţi bineveniţi ! N-am auzit niciodată vorbe rele pe socoteala lui Sir Ector şi n-am pricină să „le fac. vreun rău celor din sămînţa lui. Fiţi, dar, bineveniţi, Kay şi Art, şi spuneţi-mi cine v-a trimis în pădure prin poienile mele pînă aici, tocmai în ziua aceasta atît de potrivită, cinci aveam atîta nevoie de voi ?
— Oh, Robin, il întrerupse doamna lui, doar n-o **să**-i iei !
— Şi- de ce nu, scumpa mea ?
— Fiindcă sînt copii.
— Adică exact de cine avem nevoie.
-— Bine, dar asta-i inuman ! stărui ea supărată şi începu să-şi pună în ordine părul răvăşit.
Haiducul se gîndi că ar fi mai sănătos să nu se ia la harţă cu ea. Aşa că, se întoarse spre băieţi şi-i întrebă :
— Ştiţi să trageţi cu arcul ?
— Bizuiţi-vă pe mine, spuse Art.
— Dacă vreţi, pot să-ncerc, răspunse Kay mai rezervat, în vreme ce toti rîdeau de încrederea în sine a lui Art.
— Haide, Marian, dă-mi unul dintre arcurile tale.
Ea îi dădu un arc şi un pumn de săgeţi de douăzeci şi opt de inci lungime.
— Uite, trage în ţinta aia de-acolo, spuse Robin, întinzîndu-i toate sculele de vînătoare lui Art.
Se uită şi văzu un papagal împăiat care se găsea Îs **o** sută de paşi depărtare. Îşi dădu seama că se purtase cum nu se cuvenea şi spuse zîmbitor :
— Îmi pare rău, Robin Wood, dar mi-e teamă că e cam departe pentru puterile mele.
— Nu-i nimica, răspunse haiducul. Trage oricum ar fi, că mă lămuresc eu după felul cum tragi.

Art îşi potrivi săgeata pe cît putu mai repede şi mai corect, se propti bine pe picioarele desfăcute şi aşezate pe direcţia în care voia să zboare săgeata, îşi sumese umerii, trase arcul pînă la bărbie, luă ţinta la ochi, ridică apoi vîrful la un unghi cam de douăzeci de grade, ochi apoi cu doi iarzi mai la dreapta, fiindcă întotdeauna trăgea spre stînga cînd arcul era mai moale, şi slobozi apoi săgeata. Nu-i vorbă, nici gînd să nimerească dar, orice s-ar zice, nu ochi chiar a-tît de rău, fiindcă săgeata nu zbură prea departe de papagal.

— Ei, acuma tu, Kay.

Kay făcu exact aceleaşi mişcări şi nici el nu trase prea prost.

— Bun ! spuse haiducul. Văd că n-avem de-a face cu cobzari pe-aici !

•— Robiri, îl dojeni cu asprime Marian, dar cine-ţi dă ţie voie să-i bagi pe băieţii ăştia în bucluc ? Trimite-i, te rog, imediat înapoi, la tatăl lor.

— Să ştii că asta n-am de gînd s-o fac, decît dacă vor ei să plece. Dacă stai şi te gîndeşti bine, e pricina lor tot atît cît şi a mea.

— Şi care-i pricina ? întrebă Kay.

Haiducul îşi aruncă pe jos arcul şi se aşeză turceşte pe pămînt, trăgînd-o pe Maid Marian lîngă el. Faţa lui arata că era pus în mare încurcătură.

— E vorba de Morgan the Fay[1], spuse el. E cam greu să ştii ce-i cu ea.

— Eu nici n-aş încerca.

Robin se întoarse supărat spre iubita lui.

— Marian, spuse el. Ştii că n-avem de-ales : ori ne folosim de ajutorul lor, ori va trebui să-i lăsăm pe ceilalţi trei fără ajutor. Nu vreau să le cer băieţilor să meargă acolo, dar ori fac asta, ori îl las pe Tuck în mîinile ei.

Art se gîndi că acum ar fi timpul să pună **o** întrebare plină de bun-simţ, aşa că tuşi politicos şi spuse :

— Vă rog. cine este Morgan the Fay ?

Toţi trei răspunseră într-un glas :

— Ii tare rea ! spuse Little John.

— E o nimfă, spuse Robin.

— Ba nu. nu e. spuse Marian. E **o** vrăjitoare.

— Ei, vedeţi, tocmai âsta-i baiul, că nimeni ou ştie exact ce este. După părerea mea. este o nimfă. Şi să ştii, adăugă el, privind ţintă la soaţa lui, nimeni nu mă poate i'acş şă-mi schimb ideea asta.

Kay întrebă :

~ Vreţi să spuneţi că e dintre acelea care poartă i'Jori de campanulă în loc de pălării şi-şi petrec timpul stînd pe ciupercile otrăvitoare ?

Răspunsul fu un hohot general de rîs.

---

1 Fay — zînă, spiriduş. gnom (engl.}.

Itr Doamne fereşte, nici gîncl de aşa ceva! Nici nu exisiă asemenea făpturi. Crăiasa este adevărată şi e una dintrg cele mai rele^"

Şr Uite ce-i, dacă tot ai de gînd să-i bagi pe băieţii ăştia într-un asemenea bucluc, eu zic că ar fi mai bine barem şă le explici totul de la început, ca să priceapă despre ce este vorba.

■Haiducul trase adînc aer în piept, îşi scoase picioarele de "sub el şi pe faţă îi apăru din nou expresia aceea încurcată.

— Ei, spuse el, după cîte se pare, Morgan asta este crăiasa nimfelor, sau în orice caz are de-a face cu ele şi să ştiţi de la mine că nimfele astea nu sînt făpturile pe care vi le-a descris doica voastră. Unii zic că ele ar fi din Poporul-Celor-Vechi, adică au trăit în Anglia, înainte ca să vină aici romanii — înainte de noi, Saxonii, înaintea tuturor strămoşilor -noştri — şi se mai spune că au fost alungate sub pământ. Unii zic că arată ca fiinţele omeneşti, alţii că arată ca nişte pitici, unii spun că nu e nici o deosebire între ele şi ceilalţi oameni, iar alţii că nu seamănă cu nimic de pe lume, ci că pot îmbrăca diverse forme, după pofta inimii. Dar oricum ar arăta ele. au ştiinţa Galilor din vechime. În vizuinile în care-şi duc traiul, îşi mai aduc aminte de lucruri pe care rasa umană le-a uitat de mult, şi nu puţine lucruri dintre acestea nu e bine nici măcar să le auzi.

Ssst! Hai să vorbim în şoaptă, spuse preafru-moasa doamnă cu o strălucire ciudată în priviri, şi băieţii băgară de seamă că pe toţi parcă-i cuprinsese un fior şi simţiră nevoia să strîngă cercul şi să se apropie mai mult unul de celălalt

— .Ei, şi-aşa ! urmă Robin, coborîndu-şi vocea, lucrul cel mai de seamă despre aceste fiinţe despre care vorbim, şi mă veţi ierta, vă rog, că n-am să le numesc din nou, este că dînsele n-au inimă. Acum nu e atlt virba că sînt doritoare să facă rău, dar dacă s-ar întîmpla să prinzi vreo asemenea făptură şi ai ucide-o şi i-ai desch de pieptul, n-ai găsi înăuntru nici urmă de inimă. Au sngele rece ca peştii. Se găsesc pretutindeni, chiar atunci cînd vorbesc oamenii.

Băieţii se uitară primprejur.

— Haide, haide, nu vă speriaţi, continuă Robin. Dar mai bine să nu mai vorbim despre ele, că aduce ghinion. Vorba e că după cîte cred eu, Morgan asta este crăiasa, să zicem, a Bunului Neam şi stă uneori într-un castel din nordul pădurii noastre, care e denumit Castelul Cha- riot, Marian afirmă că regina nu este chiar o nimfă, ci numai o necramantă, care se găseşte în relaţii de prietenie cu persoanele amintite mai înainte. Alţi oameni zic eă e o fiică a Contelui de Cornwall. Dar nu asta-i important. Toată chestia este că în dimineaţa aceasta, datorită farmecelor ei, Poporul-Cel-Mai-Vechi-Dintre-Toate a luat în stăpînire pe unul din oamenii mei şi pe unul cle-al vostru.

— Nu cumva pe Tuck ? strigă Little John, care nu ştia niniic despre ce se mai întîmplase în ultima vreme, fiindcă tot timpul ăsta fusese de pază.

Robin dădu cu amărăciune din cap.

— Da, vestea asta tristă a venit pe calea copacilor dinspre Nord, iar tu stăteai în Sud, şi am primii ştirea ta despre sosirea băieţilor doar la câteva minute după cealaltă.

— Văi, sărmanul călugăr !

— Spune-le cum s-a intim plat, zise Marian. Dar poate mai bine ai începe cu numele lor.

Da. Unul dintre puţinele 'lucruri pe care le ştim despre Fiinţele Binecuvântate, spuse Robin, este că ele vin cînd sînt strigate animalele pe nume. Staţi să vă lămuresc puţin : de pildă, ele se numesc Vaca, Capra, Porcul şi aşa mai departe. Şi astfel, dacă din întîmplare strigi după una din vacile tale, trebuie să ai întotdeauna grijă s-o arăţi cu degetul cînd o chemi. Altfel s-ar putea crede că faci o invocaţie a vreunei nimfe — ptiu, ar fi trebuii, să spun a unei Mieuţe-Persoane, pe care o cheamă la fel şi, hop !, te trezeşti cu ea pe capul tău şi nici-una, nici-două, te-a şi luat cu ea şi iac-aşa ai isprăvit cu-lu-mea asta.

— Ceea ce pare să se fi întîmplat, interveni Marian, continuînd povestea, este că Hăitarul vostru de la Castel şi-a scos zăvozii la plimbare la marginea codrului şi acolo s-a întilnit cu călugărul Tuck, care stătea la o parolă cu un sărman bătrîn pe care-l cheamă Wat şi care trăieşte prin împrejurimi.

— Iertare, strigară într-un glas cei doi băieţi, da' nu cumva este bătrînul cela de-a trăit în satu' nostru înainte de a-şi fi pierdut minţile ? De fapt, el este cel care i-a muşcat

nasul Hăitarului şi acum trăieşte în pădure şi-i un fel de căpcăun ?

— Mda, e aceeaşi persoană, răspunse Robin, numai că, vai de capul lui, de unde aţi mai scos că ar fi un căp-căun ? Îşi ţine zilele numai cu iarbă, rădăcini şi ghindă şi n-ar face rău nici la o muscă. Mi-e teamă că aţi cam încurcat lucrurile cu el.

— I-auzi măi, cică Wat se hrăneşte numa' cu ghindă !

— Şi ce s-a mai întîmplat, continuă răbdătoare Marian, a fost cam aşa. Mergeau tustrei ca să le treacă timpul mai repede, şi unul dintre eîini (cred că era cel pe care-l cheamă Cavall) începe să sară la bietu' Wat, să-i lîngă faţa. Asta l-a înspăimîntat pe bătrîn şi Hăitarul vostru a strigat „Vino aici, cuţu f", asta ca să-l facă să se oprească. Dar uite e-a uitat să-l arate cu degetul. Poftim, ce se întîmplă dacă uiţi de asemenea lucruri!

— Şi ce s-a întîmplat ?

— Păi. iată ce s-a întîmplat. Un om de-al nostru, Seathelocke. sau Scarlett, cum îi zice în balade, tocmai tăia lemne niţeluş mai departe şi zice că i-a văzut cum au dispărut, pur şi simplu au pierit cu toţii în văzduh, cu tot cu cîinele care era lîngă ei.

— Sărmanul meu Cavall!

— Va să zică, au pus mina nimfele pe ei!

— Alo ! Alo ! Vrei să spui Poporul Păcii.

Te rog să mă ierţi

— !Dar vorba e, dacă Morgan este cu adevărat Regina acestor făpturi, şi dacă vrem să-i scoatem de-acolo înainte ca să fie cu totul fermecaţi — una dintre fostele lor regine, pe care o chema Circe, îi schimba pe cei pe care-i prindea în porci puşi la îngrăşat — atunci eu zic că cel mai bun lucru ar fi să-i căutăm pe prietenii noştri în castelul ei.

— Atunci trebuie să pornim într-acolo !

CAPITOLUL XI

Robin îi zîmbi flăcăului mai mare şi-l bătu pe spate, în vreme ce Art se gîndi plin de disperare la ciinele său iubit. Atunci haiducul îşi clăti vocea şi începu din nou să vorbească.

— Da, ai dreptate că trebuie să mergem acolo, clar trebuie să vă spun acuma şi partea cea mai neplăcută. Nimeni nu poate intra în Castelul Chariot, în afară de ua băieţel sau de-o fetiţă.

— Adică, vrei să spui că voi nu puteţi intra acolo ?

— *Voi* puţjesT intra.

-— Cred că e la fel cum stă treaba şi cu inorogii.

— Exact. Un inorog este un animal fermecat şi numai o fecioară poate să-l prindă. Şi nimfele sînt fermecate şi

numai nevinovaţii pot să pătrundă în castelul lor. De aceea răpesc ele copiii din leagăn, cînd încă nimic rău nu i-a spurcat.

Kay şi Art stăturâ un moment tăcuţi şi îngînduraţi. Apoi Kay spuse :

— Ei bine, eu sînt pregătit. în fond, e aventura mea, nu-i aşa ?

Art adăugă :

— Vreau să merg şi eu. Ştii cît ţin la Cavall.

Robin se uită la Marian.

— Foarte bine, spuse el. Să nu facem prea multă zarvă despre treaba asta, dar să punem la cale planurile după cum se cuvine. Să ştiţi că e foarte frumos din partea voastră că v-aţi hotărît să mergeţi acolo, să-i scăpaţi pe oamenii ăia, fără ca măcar să cunoaşteţi ce vă aşteaptă, dar pe cinstea mea că totul o să se termine cu bine.

— Venim şi noi cu voi, interveni Marian. Grupul nostru vă va însoţi pînă la castel. Aşa că voi va trebui să mergeţi singuri numai spre sfîrşit, cînd o să intraţi înăuntru.

— Da, şi mai mult ca sigur, că după aceea vom fi atacaţi de grifonul ăla al ei.

— Aoleu, e şi un grifon pe-acolo ?

— Te ered că e. Castelul Chariot este păzit de un grifon tare fioros, un cerber neînduplecat. Va trebui să ne slrecurăm şi să trecem de el cînd mergem spre castel, căci altfel va da alarma şi nu veţi putea intra. O să trebuiască să mergem tiptil-tiptil, să nu se audă nici măcar şoaptă de om.

— Va trebui să aşteptăm pînă la noapte.

Băieţii îşi petrecură dimineaţa în modul cel mai plăcut, obişnuindu-se cu două dintre arcurile lui Maid Marian. Robin stăruise să facă lucrul ăsta. Spunea că nimeni nu putea să se deprindă să tragă cu arcul altuia mai lesne decît să cosească cu coasa altuia. La prînz li se serviră turtite reci din carne de căprioară însoţite de o cupă de mied, la fel cum se hrăniră toţi ceilalţi. Haiducii se strînseră pentru masă, de parcă un magician ar fi făcut o scamatorie. Cînd te uitai, nu vedeai picior de om la marginea poienii, şi cînd să întorci capul, drept în mijlocul ci vedeai că apăruseră vreo jumătate de duzină — oameni îmbrăcaţi în verde şi arşi de soare, caro se iviseră în tăcere din tufişurile de ferigă sau din copaci. Pînă la urmă se strînseră cam vreo sută, mîncînd cu poftă şi veselie, şi glumind între ei. Nu deveniiseră haiduci fiindcă ar fi fost ucigaşi sau pentru vreo altă pricină din asta. Erau saxoni care se revoltaseră împotriva cuceririi de către l'ther Pendragon [1] şi refuzaseră să accepte un rege străin. Mlaştinile şi codrii sălbatici ai vechii Anglii mişunau de ei. Păreau ca partizanii din rezistenţă ai ocupaţiilor din alte vremuri. Hrana le era adusă

---

1 Uther Pendragon — rege al umaniei în Legendele Arlluirienc. tatăl lus Artliui.

dintr-un umbrar înfrunzit, unde găteau Marian împreună cu ajutoarele ei.

»

Partizanii postau de obicei o strajă ca să primească mesajele care veneau din pom în pom, de la distanţe foarte mini, şi se culcau după-amiază, în parte răzbiţi de oboseală, fiindcă vînatu! cade cel mai bine atunci cînd oamenii din sat sînt de mult cufundaţi în somn, şi în parte fiindcă dobitoacele codrului aţipesc după-amiaza şi la fel se cuvine să facă şi vînătorii lor. în după-amiaza aceea, totuşi, Robin îi chemă pe băieţi la sfat :

— Uite cum stă treaba, spuse el, m-am gîndit că ar fi mai bine să ştiţi ce-aveţi de făcut. Ceata mea de o sută de oameni va merge cu voi spre castelul lui Morgan the Fay şi va fi împărţită în patru grupe. Voi doi vă veţi găsi în grupa lui Maid Marian. Cînd vom ajunge la un stejar care a fost trăsnit de un fulger în anul marii furtuni, înseamnă că ne găsim la o milă tle eerberul-grifon. Ace- la-i locul în care ne vom da întîlnire, iar după aceea va trebui să ne mişcăm ca nişte umbre. Trebuie neapărat să trecem de grifon fără să ne simtă. Dacă reuşim să trecem de el şi clacă totul merge bine, ne vom opri, înainte de a ajunge la castel, cam la vreo trei-patru sute de metri. Nu ne putem apropia mai mult, din pricina fierului din vîrful săgeţilor noastre, iar din acel moment, va trebui ca voi doi să mergeţi mai departe singuri- singurei.

Kav şi Art, trebuie să vă explic şi vouă ce-i cu fierul. Dacă prietenii noştri au fost cu adevărat luaţi cu sila pe sus de... de Poporul cel Bun — şi dacă Regina Morgan the Fay este cu adevărat crăiasa lor, avem de partea noastră un avantaj. Nimeni din Poporul cel Bun nu poate suferi apropierea fierului. Motivul este că Cei-Mai-Vechi- Dintre-Toţi şi-au început zilele pe vremea cînd toate aratele şi uneltele se făceau din cremene, cu mult înainte ca să fie descoperit fierul, şi toate necazurile lor se trag de la noul metal. Cei ce i-au infrînt. aveau săbii de oţel (ceea ce e chiar mai ceva decît fierul) şi datorită lor au reuşit să-i alunge pe Cei-Vechi sub pămint.

Aceasta este cauza pentru care noi trebuie să ne ţinem deoparte la noapte, de teamă ca nu cumva să-i tulburăm. Dar voi doi, cu o lamă de cuţit de fier bine ascunsă în podul palmei, nu trebuie să vă temeţi de Regină, atîta vreme cît nu vă veţi da de gol. Nişte cuţitaşe ca acestea nu le vor tulbura, dacă nu le veţi da la iveală. Tot ceea ce va trebui să faceţi este să străbateţi ultima porţiune din drum ţinînd bine strînsă în mînă bucata aceea de fier. Intraţi în castel în siguranţă şi croiţi-vă drum spre celula în care se găsesc prizonierii. De indată ce prietenii noştri vor fi protejaţi de metalul vostru, ei vor putea să iasă afară împreună cu voi. Ei, aţi înţeles ce trebuie să faceţi, Kay şi Art ?

— Da, Domnule, spuseră ei. Am înţeles perfect.

— Mai e un lucru. Cel mai important este să ţineţi bine bucata de fier pe care-o purtaţi cu voi, dar poate Ja fel de important este ca nu cumva să mîucaţi. Oricine mănîncă în cetatea Ştiţi-Voi-Cui, va rămîne pe vecie acolo, aşa că nit care

cumva să mâncaţi ceva în castel, (Oricât de ispititor ar arăta. N-o să uitaţi asta, nu-i aşa ? !

— Nu, nu uităm.

— După această amănunţită descriere a ceea ce îi aştepta, Robin se duse să dea ordine oamenilor săi. Le ţinu o lungă euvîntare, explîcîndu-le despre grifon şi felul în care trebuiau să se strecoare pe nesimţite, precum şi despre ceea ce trebuiau să facă cei doi băieţi.

După ce-şi termină cuvîntarea, care fu ascultată în deplină tăcere, se întîmplă un lucru ciudat. O luă de la capăt şi vorbi de la început pînă la sfîrşit, exact cu aceleaşi vorbe. Cînd termină de vorbit a doua oară, spuse :

— Ei, poftim acum, dumneavoastră, Căpitani ! iar suta de oameni se împărţi în grupuri de cîte douăzeci^ şi se îndreptară în diverse părţi ale poienii şi se aşezară în jurul lui Marian, Little John, Much, Searlett şi Robin. De la fiecare dintre aceste grupuri venea un zgomot zumzăit, de parcă erau nişte călugări care înşirau litanii.

— Ce naiba fac ăştia ?

— Sst ! Ascultă ! spuse Art.

Ce să facă ?! repetau cuvîntarea lui Robin, cuvînt cu cuvînt. Probabil că nici unul dintre ei nu ştia să scrie sau să citească, dar învăţaseră să asculte şi să-şi amintească. În felul acesta putea Robin să aibă încredere în toţi oamenii pe câre-i strânsese în jurul lui şi pe care-i trimitea noaptea în tot felul de misiuni — ştiind că fiece om ştia pe dinafară tot ceea ce ştia însuşi conducătorul şi că era în stare să acţioneze de unul singur, atunci cînd ar fi necesar.

După ce oamenii repetară instrucţiunile, şi fiecare cuvinţel era ştiut aşa cumsecade, se distribuiră tuturor săgeţi de război, cîte o duzină de cap. Săgeţile acestea aveau vîrfurile mai mari, şi ascuţite ca briciul, iar penele din coadă erau tăiate în pătrat. Urmă apoi o inspecţie a arcurilor şi doi sau trei oameni fură trimişi să le schimbe corzile. Apoi eu toţii păstrară un moment de tăcere.

— Şi-acum. la drum ! strigă vesel Robin.

Îşi ridică mîna şi făcu un semn spre oamenii lui, iar aceştia, zîmbind, îşi ridicară arcurile în semn de salut. Se auzi apoi ceva ca un freamăt, un foşnet, un oftat pierit, pocnitura unei crenguţe călcată imprudent în picioare, şi-n clipa următoare luminişul din jurul teiului uriaş era la lei de pustiu cum fusese pe vremea cînd omul nici n-apăruse pe pămînt.

— Voi veniţi cu mine ! spuse Marian, atingîndu-i pe băieţi pe umăr.

În urma lor, albinele zumzăiau printre frunze.

Fu un drum greu şi lung. Poienile artificiale care duceau la tei şi erau aşezate în forma unei cruci nu le mai fură de nici un folos după prima jumătate de oră. După aceea, irebuiră să-şi croiască drum prin codrul virgin, fiecare după cît îl ţineau puterile. Şi n-ar fi fost chiar aşa de rău, clacă ar fi putut măcar să calce în picioare sau să reteze crengile şi tufişurile care le

stăteau în cale, dar se înţeleseseră să meargă în cea mai perfectă tăcere. Marian le arătă cum să meargă pieziş, aducîndu-şi un picior după altul; cum să încremenească pe loc cînd se încurcau într-un tufiş şi să iasă cu răbdare din el ; cum să-şi lase cu mare luare aminte picioarele pe pămînt şi să apese pe piciorul fixat, numai cînd erau siguri că nu nimeriseră peste un putreziş ; cum să deosebească, dintr-o ochire, locurile care promiteau să facă drumul mai lesne ; şi cum un fel de ritm al mişcărilor îi putea ajuta la drum, în ciuda tuturor obstacolelor. Deşi erau o sută de oameni, mergînd, umăr la umăr, cu toţii spre aceeaşi ţintă, fiecare nu-şi auzea decît propria respiraţie.

Băieţii se simţiseră nemulţumiţi la început, fiindcă fuseseră băgaţi în ceata condusă de o femeie. Ar fi vrut să meargă cu Robin şi li se părea că, fiind puşi sub comanda lui Marian, nu era altceva cîecît un fel de dădăceală, ca şi cum ar fi fost daţi în grija unei guvernante. Dar nu peste multă vreme îşi dădură seama că greşiseră. Ea fusese împotriva venirii lor în această aventură, dar, odată intraţi în grupul ei, îi accepta ca pe adevăraţi tovarăşi. Şi nu era deloc uşor să-i fii ei tovarăş de drum. În primul rinei, era cu neputinţă să ţii pasul cu ea, dacă nu se oprea din mers ca să te-aştepte, fiindcă mergea de-a buşilea sau se tîra chiar ca un şarpe, aproape la fel de repede, pe cît puteau ei să meargă — iar în al doilea rînd — era un războinic desăvîrşit, ceea ce nu era cazul cu ei. Era o adevărată *Weyve* [1] — dacă nu ţineai seama de părul ei lung, pe care cele mai multe dintre femeile în haiducie, din zilele acelea. îl purtau tuns scurt. Unul dintre sfaturile pe care li—l dăduse înainte de a porni la drum în tăcere, fusese acesta : ochește în sus eîncl tragi cu arcul în luptă, mai degrabă dccît în jos. Fiindcă o săgeată joasă o să se înfigă în pămînt, pe cită vreme o săgeată înaltă s-ar putea să-şi atingă ţinta în al doilea şir de inamici.

„De-o fi să mă-nsor vreodată, gîndi în sinea lui Art — care avea de fapt mari îndoieli în privinţa aceasta — atunci neapărat am să mă însor e-o fată ca asta : un Ici de vulpe de aur."

De fapt, deşi băieţii n-aveau habar de accst lucru. Marian mai era în stare de multe alte minunăţii : ştia să scoată un ţipăt exact ca cel al bufniţei, suflînd într-un fel anume în pumni, ori să scoată un şuierat asurzitor printre limbă şi dinţi, băgînd unul sau două degete în gură; ştia să atragă toate păsările la ea, imitîndu-le chemările şi înţelegea o mulţime din limba lor — cum ar fi, de pildă, ciripitul îngrozit cînd se apropia uliul ; şi mai ştia să facă nişte tumbe minunate. Dai- nici unu! dintre aceste talente nu era necesar pentru moment.

Amurgul aduse cu sine o pîclă deasă — era prima ceaţă din toamna aceea — şi în negură, familiile unite ale bufniţelor fumurii se chemau una pe cealaltă, cele tinere cu un fel de chiţăit mărunt : kii-uik, iară cele bătrîne, slobozeau un strigăt mai demn şi mai grav • guu-ru ; guu-ru. Zgomotul cucu-vau, cucu-vau este de fapt chemarea păsărilor singuratice care-şi caută familia.

Pe măsură ce tufişurile de rug şi obstacolele de tot felul deveneau din ce în ce mai greu de văzut, deveneau totodată parcă mai uşor de pipăit. Era ciudat, dar în tăcerea tot mai profundă, Art îşi dădu seama că putea să se mişte mai tăcut şi nu invers, cum ar fi putut părea normal. Fiind acum redus numai la simţurile pipăitului şi al auzului, în loc să recurgă la văz, el încercă şi reuşi să-şi încordeze alît de bine simţurile de care se putea folosi. încît acum înainta cu mult mai marc uşurinţă, mai iute şi mai tăcut.

Era vremea vecerniei sau. cu alte cuvinte, aproape ora nouă s£Uªa — şi făcuseră cel puţin şapte mile din trudnica pădure — cînd deodată Marian îl atinse pe Kay pe umăr şi-i arătă cu degetul ceva în întunecimea cu irizări albastre.

Vedeau acum destul de bine prin întunericul codrului, pe cît le siătea în puteri unor fiinţe omeneşti şi, în orice caz, mult mai bine dccît aţi reuşi voi. orăşenii din zilele noastre, să vedeţi vreodată. Drept în faţa lor, după şapte mile străbătute prin pădurea neumblată, conduşi de măiestria lui Marian în ale pădurii, se ridica stejarul lovit de trăsnet. Sc hotârîră cu toţii, fără să scoată măcar o şoaptă, să se strecoare pînă la el atît de tăcut, încît chiar membrii micii lui armate, care s-ar fi putut să-i şi aştepte în acel loc, să nu ştie de sosirea lor.

Dar un om care stă nemişcat are întotdeauna un avantaj faţă de cel care înaintează, şi de-abia ajunseră la marginea rădăcinilor stejarului, care se întindeau departe de trunchi, că zeci de mîini prieteneşti îi apucară, îi bătură pe spate uşor ca fulgul şi-i îndrumară spre locurile lor.

Rădăcinile teiului erau ticsite. Parcă erau un stol de grauri sau nişte corbi pe o ramură. în taina nopţii, o sută de oameni respirau de amin două părţile şi Art percepea sunetele pierite ale acestor răsuflări la fel cum ne auzim noi propriul sînge zvîcnind în vine, atunci cînd scriem sau citim în orele tîrzii şi singuratice ale miezului de noapte. Stăteau cu toţii cufundaţi în pîntecul întunecat şi tăcut al nopţii.

Curînd. Art băgă de seamă că o mulţime de greieri dulău o melodie ciudată, cu note ascuţite şi atît de încete, încît abia le puteai auzi şi, în aerul pur al nopţii, ţiuitul lor amintea de ţipătul liliacului. Curios în cîn- tecul lor era că sunetele scîrţîitoare se ridicau doar o dată şi apoi piereau şi numai după ce Marian făcu şi ea ca greierul de trei ori. o dată pentru sine şi de două ori pentru Art şi Kay. înţelese Art că sunetele greierilor nu erau altceva decît apelul haiducilor. Şi după ce greierii tistuiră ele o sută de ori şi toţi haiducii se dovediră prezenţi, veni din nou timpul de plecare.

Se auzi atunci un freamăt, de parcă ar fi trecut viatul prin ultimele frunze ale stejarului împovărai de nouă sute de ani. Apoi o cucuvaie huliură de-abia auzit, un şoarece de cîmp chiţăi, un iepure bufni, un vulpoi îşi latră tuşea profundă şi

---

1 Soţie de haiduc În Evul Mediu. '

zvîcnită ca a unui leu, iar un liliac trecu în zbor nebun deasupra capetelor lor. Frunzele fremătară încă o dată prelung, cam cît i-ar trebui cuiva Bă numere pînă la o sută şi, după aceea, Marian, care făcuse bufnitura de iepure speriat, fu înconjurată de ceata ei de douăzeci şi doi de oameni. Art simţi cum, de fiecare parte, un om îl ia de mînă şi se legară cu toţii într-un cere; apoi băgă de seamă că iarăşi începuseră greierii să ţistuie. frecîndu-şi picioarele. Cîntecul greierului mergea în cerc şi venea spre el şi, cînd ultimul greiere îşi frecă picioruşele şi îşi cîntă viersul, omul din dreapta îl strînse de mînă. Atunci Art făcu şi el ca greierele. Pe dată, omul din stingă slobozi şi el un ţîrîit şi-i strînse şi el mîna. Şi astfel, înainte ca ceata Marianei fcă pornească la drum, pe drumul ei pitit şi neauzit de nimeni, douăzeci şi doi de greieraşi îşi cîntară cîntecul de ducă în noaptea calmă.

Ultima înaintare furişată s-ar fi putut să pară altuia un coşmar, dar pentru Art fu o plăcere dumnezeiască. Se simţi deodată cuprins de exaltarea nopţii şi a întunericului, şi corpul îşi pierdu substanţa, totul era tăcere, şi plutea transportat pe valurile de linişte care-l îmbrăţişau protector. înţelese c-ar putea să meargă pe urmele unui iepure atît de lin şi încet, încît l-ar putea apuca de urechi înainte ca animalul să-şi dea seama că era ur- jnărit. Simţi c-ar putea să alerge printre picioarele oamenilor care mergeau lîngă el, sau să le ia pumnalele strălucitoare din teacă, chiar pe loc, în vreme ce ei se strecurau cu urechile ciulite spre castel. Pasiunea tainei nocturne era ca ud vin dulce în sîngele lui. Era de fapt prea mic şi netrecut prin toate relele vieţii, ca să fie în stare să se mişte atît de tainic precum războinicii care-l însoţeau. Dar vîrsta şi povara îi făceau pe aceştia mai greoi, în timp ce tinereţea şi uşurinţa echipamentului îl făcea să fie mai mobil, în ciuda lipsei de experienţă.

Dacă n-ar fi existat marele pericol care-i păştea, ar ii fost o pîndă uşoară. Tufişurile se mai răriseră şi tul- pinele de ferigă se mai împuţinaseră pe pămîntul mocirlos pe care călcau acum, aşa că se puteau mişca mai uşor. Mergeau ca într-un vis, fără să fie călăuziţi de ţipătul huhurezului sau de chiţăitul liliacului, ci ţinuţi laolaltă numai de ritmul silit la care-i obliga codrul adormit. Unora li se făcuse inima cît un purice, pe alţii îi ardea setea de răzbunare şi dorinţa de a-şi elibera tovarăşii, iar alţii nu se gindeau la nimic şi păşeau toropiţi de somn în marşul lor ciudat, de vis haiducesc.

Se strecurau în tăcere nici măcar de douăzeci de minute, cînd Marian se opri deodată din mers şi arătă spre stînga.

Nici unul dintre băieţi nu citise cartea lui Sir John de Mandeville [1] aşa că evident n-aveau de unde să ştie că un grifon era de opt ori mai mare decît un leu. Dar acum, uitîndu-se spre stînga în bezna îngheţată a nopţii, văzură, piofilîndu-se pe un cer presărat cu stele, ceva ce nu şi-ar fi închipuit niciodată că ar fi putut exista aievea. Acel ceva era un grifon

tînăr, de sex masculin^ care nu-şi schimbase încă niciodată penele.

Partea din faţă, pînă la labe şi umeri, era ca a unui gigantic şoim. Arăta exact cum îl descrisese Sir John ; şi pliscul coroiat de vultur persan, şi aripile lungi, acoperite de pene drepte şi mari, şi ghearele vînjoase — şi, după cum pe drept cuvînt observase Mandeville, toată această nemaipomenită făptură era de opt ori mai mare decît un leu. [1]

La umeri, puteai să-ţi dai seama că nu aveai de~a fac« cu o pasăre, căci lucrurile începeau să se schimbe. Acolo unde un şoim sau un vultur obişnuit s-ar fi mulţumit cu cele douăsprezece pene care-i alcătuiau împreună coada, Falco Leonis Serpentis[2] dădea la iveală o spinare şi un corp leonin, pe care, ca şi picioarele dinapoi, le împrumutase de la Regele deşertului african, iar ca să termine tot acest conglomerat înfricoşător, luase coada de la un şarpe.

Si astfel, băieţii putură vedea ridieîndu-se la peste şapte metri înălţime, în lumina misterioasă a lunii, un autentic grifon care, picotind de somn, îşi ţinea capul coborît în piept, astfel încît ciocul cumplit se odihnea în penele pieptului. Trebuie să recunoaştem că o astfel de lighioană merita de o sută de ori mai mult să fie admirată decît un preaputernic condor. Răsuflarea le îngheţă între dinţi şi—şi cori U nu ară de îndată drumul în mare grabă, păstrînd în cămările minţii imaginea grandioasă a unei copleşitoare viziuni de groază.

'Ajunseră în cele din urmă aproape de castei şi iată că veni şi timpul să se despartă de haiduci. Îşi atinseră în tăcere mîinile cu Maid Marian, iar apoi cei doi băieţi o- porniră înainte prin pădurea rară, îndreptîndu-se spre o lumină slabă care licărea în spatele copacilor.

Se aflară în curînd într-un fel de cîmpie sau luminiş larg. Şi, deodată, încremeniră amîndoi de uimire, neve- nindu-lc să-şi creadă ochilor. Era un castel clădit în întregime din mîneare, poate doar atît că pe cel mai înalt dintre turnurile palatului era iişezat un corb negru, ţinînd în cioc o săgeată.

Adevărul e că Cei-Mai-Vechi-Dintre-Toţi erau mari mîncăi. Asta poate şi din pricină că rareori aveau mîneare atît cît să le ajungă. Şi azi mai poţi citi o poezie scrisă de unul dintre ei, care este cunoscută sub numele de *Viziunea lui Mae Couglinne.* În această viziune se găseşte o descriere a unui castel făcut din diferite feluri de mîneare. Poemul ar suna cam aşa :

„(În lac de lapte cald zăresc,
Pete albe pe-o cîmpie se lăţesc.
Şi văd cu ochii o casă bine-ntocmită.
Cu unt acoperită.
Uşa are doi stîlpi noi din budincă

---

[1] *Sir* Jolia (de) *Mandeville* (sec. al XIV-lea), presupusul autor al lu-- crării *The Voiage and Travaile of Sir John Mandeville* (scrisa, pare-se. Între 1357 şi 1371», o carte de călătorii şi aventuri, în mare parte imaginare, apărută iniţiat în franceză.

« Denumirea latină a acestui fantastic animal care, după cît se vede, era o perfectă îmbinare feudala a şoimului, leului şi şarpelui.

lîaldaehinu-i din unt şi brînză de vacă,
Patu-i din untură de porc minunată,
Şi camera e toată presărată
Cu scuturi din brînză proaspăt **rrămîntată.**

Scuturile le ţin bărbaţi blajini Făcuţi din brînză dulce. bună. Nici unul vreun Gal nu cată să răpună Căci sulițele li-s din unt topit. O uriaşă oală, de carne, mustoasă (Mă bate gîndul s-o atac), Carne cu varză, fiartă, zemoasă Şi lîngă ea, un vas plin cu caimac,
O casă din patruzeci de bîrne de costiţă afumată, Gardu-i din caltaboş — sprijin pentru clanuri — Şi văd că fiece mîneare de la diverse neamuri E-acolo adunată.
Căpriorii casci preafrumoase, divine, Din măruntaie proaspete de porc erau 'nălţaţi Oh, ce minunate grinzi şi ce stîlpi minunaţi Din minunată, gustoasă carne de bovine.

Băieţii stăteau neclintiţi, cuprinşi de uimire şi scîrbă, în faţa unei asemenea cctăţi. Se înălţa din lacul său de lapte într-o lumină ezoterică, ce izvora din puhoiul de materie hrănitoare, o lumină unsuroasă, alunecoasă, difuză. Tocmai acest aspect de basm al Castelului Chariot. sperau Cci-Vechi — temîndu-se de fapt de apariţia unor cuţite ascunse, care le-ar putea distruge puterea — ar putea fi ispititoare pentru copii. Toată construcţia asta de alimente era menită să-i facă să guste şi să-i tîrască asl fel în robie.

Locul mirosea a băcănie, a măcelărie, lăptărie şi pescă-rie, toate amestecate la un loc. în aer plutea un miros oribil care depăşea orice închipuire — un miros dulceag, greţos şi pătrunzător — care le-ar fi tăiat şi cea mai mică poftă să ciupească măcar o bucăţică din castel. Ca să spunem lucrurilor pe nume, adevărata ispită ar Ti fost de fapt s-o ia la goană, de să le sfiriie călciiele.

Dar n-aveai ce-i face. erau acolo oameni care trebuiau salvaţi.

O porniră greoi pe podul seirbos care lega castelul de lumea dinafară — un pod făcut din unt. plin de fire din coada vacii — şi se afundară în el pînă la glezne. Sc cutremurară la vederea maldărului de caltaboşi şi măruntaie de porc. îşi aţintiră cuţitele lor de fier spre soldaţii făcuţi din brînză buna. nouă şi moale şi aceştia se dădură înapoi înfricoşaţi.

în cele din urmă ajunseră la încăperea dinăuntru, în care Morgan the Fay însăşi se tolănea pe patul din splendidă untură de porc.

Era o femeie între două vîrste, grasă şi şleampătă. cu părul negru şi o mustăcioară care-i mijea sub nas, dar, oricum ar fi fost. fără îndoială că era făcută din carne umană, muritoare, nici gînd de brînză, unt,, sau alte materiale asemănătoare. Totuşi, cînd văzu cuţitele, îşi închise ochii — de parcă era în transă. Cine ştie, poate cînd era în afara acestui castel pe cît se poate ele ciudat, sau cînd nu se ocupa cu genul ăsta de farmece stranii, era în stare să capete o înfăţişare mai plăcută ochiului.

Prizonierii erau legaţi de nişte stîlpi întocmiţi din- tr-un minunat şoric.

— Vă rog să mă iertaţi, dacă vă enervez cu fierul ăsta, spuse Kay, dar ştiţi, noi am venit să ne salvăsi prietenii.

La aceste vorbe, crăiasa Morgan se cu tremură din creştet pînă-n tălpi.

■— N-aţi vrea să le spuneţi oamenilor de brînză ai domniei voastre să-i dezlege ?

Regina nu dădu semne că ar dori un asemenea lucru.

— Asta-î o chestie de farmece, spuse Art. Ce zici, s-ar cuveni oare să mergem s-o pupăm, sau să facem un alt asemenea lucru de groază ?

— Ce-ai zice dacă am atinge-o cu fierul ?

•—- Bine, fă tu asta.

— Ba fă-o tu.

— Nu, nu, fă-o tu.

— Bine. hai să mergem împreună.

Aşa că îşi dădură mîna şi se apropiară uniţi de Crăiasă. Ea începu să se zvîrcolească de ceasul morţii pe laviţa ei de untură de porc şi se chirci ca un melc pe care l-ai lovit peste coarne. Vezi bine, apropierea metalului îi provoca dureri cumplite şi acum se chinuia în agonie.

În cele din urmă, chiar în momentul în care erau cît p-aci să o atingă, se auzi un fel de molfăit sau ghiorăit de maţe flămînde — şi toată năluca vrăjită a Castelului Charlot se topi în ruină de parcă n-ar fi fost niciodată aievea, lăsîndu-i pe cei cinci şi pe cline laolaltă în poiana în care fusese cîndva castelul — mirosind încă slab a lapte scîrbos.

•— Ptiu ! Fir-ar draeu' al dracului să fie ! spuse cuviosul călugăr Tuck. Să dea dracu-n pielea mea, dacă n-am crezut c-am mierlit-o de data asta !

— Stăpîne ! strigă Hăitarul.

Cavall se mulţumi să latre ca apucat, să-i apuce de picioare, să se tăvălească cu labele în aer, să încerce să-şi apuce coada în poziţia asta complicată şi, în general, să se comporte ca un idiot. Bătrînul Wat se trăgea zăpăcit de moţul de pe frunte.

— Ei, asta a fost! zise Kay. Asta-i aventura mea, şi vă sfătuiesc s-o pornim repede spre casă.

CAPITOLUL XII

Dar Morgan the Fay, deşi nu putea îndura fierul în înfăţişarea ei de nimfă, mai avea încă în stăpînire grifonul. Printr-o vrajă, în clipa în care castelul ei dispăruse, îi dăduse drumul fiarei din lanţul ei de aur.

Haiducii erau tare mulţumiţi de succesul lor şi mai puţin atenţi decît s-ar fi cuvenit. Se hotărîră să ocolească drumul pe care veniseră şi unde îl văzuseră pe monstru, aşa că o porniră, veseli şi încântaţi, printre copacii învăluiţi de întuneric, fără să le treacă prin cap nici un gînd de pericol.

Se auzi un zgomot ca de locomotivă care-şi anunţa plecarea şi, răspunzînd acestui semnal — suprapunîn- du-i-se ca glasul unei păsări din deserturile Arabiei — se înălţă sunetul cornului de argint al lui Robin Wood.

„Ta-ta-ton-toon i Ton-to-ooon, ta, ta, ton, tooon !" răsună puternic cornul.

Robin suflă cintul de vînătoare şi arcaşii, ascunşi prin clesiş, se iviră cu toţii, tocmai cînd grifonul pornea la atac. Toţi îşi proptiră în faţă piciorul stîng în acelaşi moment şi în aceeaşi clipă sloboziră asemenea puzderie de săgeţi., de aveai impresia că începuse să ningă.

Art văzu făptura aceea cum şovăie în mers, cu o săgeată zdravănă care îi ieşea dintre omoplaţi. Îşi văzu propria săgeată ţîşnind din arc şi se aplecă sirguineios să mai smulgă una de la brm. Văzu cum şirul de arcaşi făcu aceeaşi mişcare, legănîndu-se pe picioare ca la un semnal şi fiecare dintre ei se aplecă să tragă o a doua săgeată. Mai văzu strălucind în bătaia lunii ralanga de săgeţi, numai atît cît ai clipi o dată din ochi. De cînd se ştia, nu făcuse altceva decît să tragă în momii-de paie care scoteau un zgomot caraghios, fîşîit, cînd se-nfigea săgeata în ele. De multe ori tînjise să audă zgomotul pe care l-ar face aceste ucigătoare şi curate proiectile cînd se înfig în carne de duşman. Acum îl auzi.

Pielea grifonului era la fel de groasă ca cea a crocodilului şi numai săgeţile cele mai norocoase sau cu îndemînare trase, îi străpungeau crusta. Fiara venea, venea mereu mai aproape, schelălăind din toate puterile. Oamenii de pe margini începură să se prăbuşească, măturaţi în stînga sau în dreapta de coada biciuitoare.

Art îşi potrivea o săgeată în arc, dar pana de cocoş nu vuia să se aşeze cum trebuie pe coarda arcului. Totul se mişca de parcă era filmat cu încetinitorul.

Văzu masa imensă a trupului fiarei întuneeîndu-i totul în faţa ochilor, răpindu-i lumina strălucitoare a lunii. •Simţi izbitura ghearei uriaşe în piept. Mai simţi cum se dă încet peste cap, în nişte tumbe uriaşe, fără sens, şi cum îl apasă ceva groaznic de greu. Zări o clipită, în caruselul universului, faţa lui Kay îmbujorată de emoţie supremă, şi în cealaltă parte, pe Maici Marian, cu gura larg deschisă, strigîncl ceva. înainte de a aluneca în beznă, se gîndi că strigă la el.

Săgeata lui Kay era adine înfiptă în ochiul grifonului şi, c-înd împinserâ la o parte matahala ucisă, îl găsirâ pe sărmanul Art leşinat. Fiara murise tocmai cînd sărise asupra lui.

Urmă o bucată de timp foarte neplăcută, în care Hobin îi trase la loc clavicula scoasă din încheieturi şi îi făcu o eşarfă dintr-o fîşie ruptă din pelerina lu: verde — şi după aceea, toată ceata se întinse, sleită de puteri, lîngă trupul fiarei ucise. Era prea tîrziu ca să se mai întoarcă la castclul lui Sir Ector, sau chiar să o pornească înapoi spre tabăra haiducilor de lîngă copacul cel mare. Primejdiile expediţiei se sfîrşiseră şi tot ceea ce se mai putea face acum era să aprindă nişte focuri, să pună

străji de pază şi să cadă frînţi de obosealâ şi de emoţiile zilei, acolo unde se găseau.

Art nu dormi mult. Se aşează rezemat de un copac, uitîndu-se la oamenii de pază, care se mişcau încolo şi-n- coace învăluiţi în lumina roşie a rugurilor în jăratec, ascultîndu-i cum schimbau între ei, cu voce înceată, parolele de trecere şi gîndindu-se la emoţiile şi întîmplă- rile zilei.

Toate întîmplările se învălmăşeau în capul lui, pierzîndu-şi uneori ordinea firească şi venindu-i în memorie pe apucate. Văzu grifonul care se pregătea să sară la el, o auzi pe Marian strigînd „Bine ochit!", ascultă zumzetul albinelor amestecat cu ţîrîitul greierilor şi trase o dată, şi încă o dată, trase de sute şi mii de ori în papagali de paie care se schimbau pe loc în grifoni. Kay şi Hăi- tarul eliberat dormeau un somn agitat lîngă el, avînd înfăţişarea străină şi de neînţeles a celor cufundaţi în vise, iar Cavall, care-şi lăsase capul pe umărul lui, îl lingea dih cînd în cînci pe obrajii fierbinţi. Zorile se ridicară încet, atît de încet şi şovăitor încît era imposibil să-ţi dai seama citul se lumina cu adevărat de zi, aşa cum se întîmplă în lunile de vară.

— Ei, băieţi, spuse Robin, după ce făcură ochi şi înfulecară pîinea şi carnea rece de căprioară pe care le aduseseră cu ei, asta e ! Mai vine omu', da' mai şi pleacă ! Altcumva, parcă-] văd pe Sir Ector pornind într-o expediţie împotriva mea, să vă aducă înapoi. Şi vă mulţumesc din inimă pentru ajutorul dat. la spuneţi, ce vreţi să vă dau, aşa, drept amintire şi recompensă ?

— Mi-a plăcut grozav, spuse Kay. Zău că mi-a plăcut. Aş putea cumva să iau cu mine grifonul pe care l-am ucis ?

— Ştiu cu ? ! Eu zic c-ar fi prea greu de cărat. Ce-ar fi să-i iei numai capul.

— Da, n-ar fi rău, răspunse Kay, dacă n-arc nimeni nimic împotrivă să-i tai capul. Doar eu l-am omorît!

— Spune-mi, ce-aveţi de gînd să faceţi cu bătrinul Wat ? întrebă Art.

— Depinde de ce-o vrea el să facă. Poate c-o vrea să hălăduiască de unul singur şi să-şi ţină zilele cu ghindă, ca şi pînă acuma, sau dac-o să vrea cumva să intre în ceata noastră, eu îl primesc cu dragă inimă. Pe vremuri, a fugit din satul vostru, aşa că nu prea cred că-i arde să se mai în toarcă acolo. Tu ce crezi ?

— Dacă ai de gînd să-mi dai şi mie un dar, spuse Art încet, să ştii că aş vrea să-l iau pe el. Ce zici, merge ?

— Ca să-ţi spun pe faţă, replică Robin, atunci să ştii că nu merge deloc. După cîte gîndesc eu, nu poţi să dai oameni drept cadouri : ştii, s-ar putea întîmplă să nu le placă aşa ceva. în orice caz, aşa gîndim noi, saxonii. Şi, mă rog, ce-ai avea de gînd să faci cu el ?

— Nu vreau să-l ţin în robie sau ceva în genul ăsta. Vezi tu, cu am un dascăl care este mare vrăjitor şi doftor şi m-am gîndit că poate i-ar sta în puteri să-i dea înapoi minţile.

Ei, aşa da. Eşti un băiat bun şi cuminte. Dacă-î vorba pe-aşa, atunci cred că s-ar putea să meargă cu tine. îmi pare rău că te-am judecat greşit. Oricum, o să întrebăm dacă vrea să meargă cu tine

.După ce unul dintre oamenii săi plecă să-l aducă pe WaU Robin îl sfătui :
— N-ar fi rău să vorbeşti chiar tu cu el.
Îl aduseră pe sărmanul bătrîn, zîmbitor, zăpăcit, hidos, şi jegos, şi—l puseră în faţa lui Robin.
— Ei, haide, vorbeşte, îl îndemnă acesta.
Art nu prea ştia cum să se descurce cu bătrînul slab la minte, dar în cele din urmă se hotărî şi spuse :
— Ascultă. Wat, n-ai vrea te rog să mergi cu mine acasă, numai pentru cîtăva vreme ?
— Ana Nana YVara Ba Ba, răspunse Wat, trăgîndu-se fie moţul din frunte, zîmbind, înclinîndu-se încoace şi-n- colo şi agitîndu-şi braţele în toate direcţiile.
— Ei, vii cu mine ?
— Wana Baua Vana Vauna.
— Papi, papi ? întrebă Art, cuprins de disperare.
— Ah! strigă afirmativ sărmana creatură, şi ochii îi sticliră de plăcere la perspectiva de a primi ceva de mî acare,
—- Pe-aicea, spuse Art, arătînd cu degetul în direcţia în care ştia, după soare, că se afla castelul tutorelui său. Papi. papi. masa. Tu vii. Eu duc.
— Con aş u ! spuse Wat. amintindu-şi deodată un cuvin t, cel pe care fusese dintotdeauna obişnuit să-l spună oamenilor puternici care îi dăruiseră vreodată ceva de mîncare, singura lui căpătuială din lumea oamenilor.
Cu aceste cuvinte, lucrurile se lămuriseră.
—: Ei, dragii mei, conchise Robin, a fost o aventură plăcută şi-mi pare rău că trebuie să plecaţi. Sper că vă voi revedea.
— Veniţi oricînd vă poftească inima, adăugă Marian, dacă cumva vă plictisiţi. Acuma ştiţi, n-aveţi altceva de făcut decît să urmaţi calea luminişurilor. Şi tu, Art, bagă de seamă ce faci cu clavicula aceea scrîntită, şi nu fugi prea tare eîteva zile.
—- Am să trimit cîţiva dintre oamenii mei să vă însoţească pînă la marginea terenului de vînătoare. După «ceea, va trebui să mergeţi singuri. Eu zic că Hăitarul o să poată duce capul grifonului.
— Adio, spuse Kay.
— Adio, spuse Robin.
— Adio, spuse Art.
— Adio, spuse Marian zîmbind.
•— Adio, strigară toţi haiducii, agitîndu-şi arcurile.
Apoi Kay şi Art şi Hăitarul şi Wat şi Cavall şi escorta lor o porniră pe drumul cel lung spre casă.
Acasă ii aştepta o primire ca-n basme. Cu o zi înainte, întoarcerea tuturor cîinilor, în afară de Cavall şi Hăitar. iar seara, dispariţia lui Kay şi a lui Art, puseseră pe jăratec toată casa. Barem doica lor fusese cuprinsă de-a binelea de istericale. Hob stătuse pînă la miezul nopţii pe afară, cutreierînd toate ungherele pădurii, doar, doar o da de băieţi, bucătarii arseră friptura pregătită pentru cină, iar majurul, prevăzător, lustruise de două ori toată armura şi ascuţise ca briciul toate săbiile şi securile, pentru caz de cotropire. În cele

din urmă, cineva se gîndisc să-l consulte pe Merlyn, pe care-l găsiră cufundat în cel de-al treilea pui de somn.

Vrăjitorul, ca să fie lăsat în pace să-şi continue odihna atît, de vrednic începută, îşi folosise introspecţia, pentru a-i spune exact lui Sir Ector ce anume făceau băieţii în clipa aceea, unde se aflau, şi pe cînd se puteau aştepta să se întoarcă. Prevestise întoarcerea lor la minut.

Aşa încît, atunci cînd mica procesiune de războinici apăru la vedere lîngă podul mobil, fură întîmpinaţi cu mic, cu mare, de toată suflarea din gospodărie. Sir Ector stătea în mijloc, ţinînd în mînă un baston gros cît braţul cu care-şi propusese să le mai înmoaie niţel spinările, fiindcă nu fuseseră ascultători şi ieşiseră din hotarele moşiei sale şi-i provocaseră asemenea supărări; doica stăruise să scoată un steag care era pe vremuri întotdeauna scos, cînd se întorcea Sir Ector acasă în vacanţă, cînd era copil de şcoală — pe bucata de pînză scria „Bine aţi venit acasă" ; Hob îşi uitase de iubiţii lui şoimi şi stătea într-o parte, umbrindu-şi ochii de vultur ca să-i vadă el primul cînd s-or apropia ; bucătarii, şi toată liota de la bucătărie zăngăneau, lovind în crătiţi, ceaune şi tingiri, cîntînd „M-am întors măicuţă de la oaste" sau alt eîntec, a cărui melodie suna atît de fals, încît nu puteai fi sigur ce voiau să cînte ; pisica de la bucătărie mior- lăia şi mieuna de mama focului ; majorul îşi umfla pieptul cu atîta semeţie, încît ţi se făcea frică că ar putea plesni în orice moment, şi poruncea fiştecui, cu o voce plină de importanţă, să fie gata şi să înceapă să strige „Ura" cînd va spune el „Unu, Doi !"

•— Unu, doi ! strigă majorul.

— Ura ! strigă supusă toată lumea, inclusiv Sir liclor.

-— Uitaţi ce-am adus, strigă fericit Kay. Am omorît un grifon şi Art a fost rănit ?

— Hau, hau, hau, lătrară toii clinii şi săriră cu toţii asupra Hăitarul ii, lingîndu-i faţa, zgîriindu-l pe piept cu labele murdare, adulmccîndu-l peste tot. ca să vadă ce făcuse în 4»t vmpul ăsta şi uitîndu-se pofticioşi şi plini de speranţă la capul grifonului, p3 care Hăitarul îl ţinea clî ¡nai sus ia să nu-l poată înhăţa ei.

— Doamne, Dumnezeule, iartă-mă pe mine, păcătosul ! exclamă Sir Ector.

— \'ai de mine, ian te uită la Firfirică ăsta, strigă doica, aruneînd cît colo steagul de bun venit. Ai Doamne milă ! Uite, săracu braţu' lui, rupt şi legat de gît c-o cîrpă \'crde, iartă-mă. Doamne !

— Lasă, doică, că n-am nimic, spuse Art. Ai ! nu mă strmge. că mă doare !

— Spune, pot să-l împăiez ? întrebă Kay.

— Ian te uită ce mai veste şi poveste, spuse Hob. Păi cine-i acilea ?! Nu-i ăsta nioşu' ăla bătrin, de-i veni nebunia la cap şi fugi în codru ? Asta e, uite-l pe Wat !

— Dragii, dragii mei flăcăi, spuse Sir Ector. Ce bucuros sînt să vă văd iarăşi acasă.

— Poftim, uite la tun tu' asta bătrin ! exclamă în triumf doica. A uitat de reteveiu' de la brîu. şi mamă-mamă, ce zicea că-i mai altoie.ste !

-— Hm, mda î făcu Sir Ector. Şi mă rog dumneavoastră, domnilor, cum de-aţi îndrăznit să ieşiţi din hotarele moşiei noastre şi să ne băgaţi pe toţi în asemenea sperieţi ? !

— Ştii, tată, e un grifon adevărat, urmă Kay, care văzuse că n-are nimic de ce să se teamă. Am omorît zeci din ăştia ! Art şi-a rupt clavicula, l-am salvat pe Hăitar şi pe Wat.

— Asta-i numai fiin'că l-am învăţat eu pă pustiu' ăsta toate şmecheriile, spuse cu mare mindrie majurul.

Sir Ector îi sărută pe amîndoi băieţii şi porunci ca grifonul să fie pus în faţa lui.

— Maica ta sfinte 1 exclamă el. Ce mai dihanie ! Gata, am hotărît, îl dau la împăiat şj-l punem în sala de mese. Cît de mare ziceai că e capu' ?

— Doi metri şi opt centimetri de la o ureche la alta. Robiţi spunea că ar putea să fie un trofeu record.

— O să trebuiască să-l băgăm şi-n cronici.

— Mda, nu e un troleu prea rău, nu-i aşa ? remarcă Kay cu un calm studiat.

— Da, sigur că da, am să-l dau la împăiat la Sir Rowland Ward continuă cu mare încintare Sir Ector, şi-o să punerii sub el o plăcută din fildeş cu cuvintele PRIMUL GRIFON AL LUI KAY scrise în negru, şi-o să înscriem şi data.

— Uf ! ! la mai lăsaţi, copilăriile astea ! exclamă doica. Şi-acu, con aş u le Art, sufleţelu' meu. hai dă fuguţa de îndat' la culcare şi nu mai pierde vremea. Şi matale, Sir Ector, zău că ar putea să-ţi fie puţintel ruşine să te joci ca un răţoi cu capete de monştri, cînd sărmanul copil e pe moarte. Şi, tu. dom' majur, ia nu-ţi mai tot umfla pieptu" ăla, că nu sperii pe nimeni ! Ci hai, nu mai pierde vremea, încalecă şi clu-te de adu un chirurg de la Cardoyie.

Îşi flutură şorţul în faţa majurului, care pe dată îşi nărui pieptul falnic şi bătu în retragere ca un pui de găină speriat.

— Da" ţi-am spus că n-am nimica, doică ! stărui Art, zău aşa, eu nu ştiu ce vrei mata de la mine. Mi s-a scrîntit numai puţin clavicula, şi Robin mi-a pus-osu' la loc ieri noapte. Şi-acuin nu mă mai doare nici măcar atîtica.

— Doică, lasă băiatu' în pace ! porunci Sir Ector, luînd partea bărbaţilor împotriva capriciilor muiereşti şi dornic să-şi restabilească superioritatea după treaba cu bîta de care se făcuse că uitase. Merlyn ştie să vadă şi singur de sănătatea băiatului, dacă o să fie cumva nevoie, de asta să n-ai grijă. Da' acuma să-mi spuneţi cine-i Robin ăla de care vorbiţi ?

— Robin VVood ! strigară băieţii într-un glas.

— N-ain auzit niciodată de el.

— Voi îi spuneţi Robin Hood, explică Kay cu un aer superior. Dar de fapt îl cheamă Wood, după numele codrilor în care-şi duce zilele şi al căror spirit este.

— Aşa, aşa, care va să zică cu lioţomanu' ăsta aţi hălăduit! Ei, hai acum la gustarea de dimineaţă şi povestiţi-mi în vremea asta despre el.

Am luat masa, spuse Art, am mîncat de cîteva ceasuri. Spune-mi, pot să-l iau pe Wat cu mine să-l vadă Merlyn ?>»— Poftim, ia te uită şi îa ăsta ! Păi ăsta-i bătrînu' cela eare s-a serîntit la eap şi a pornit-o prin pădure. De unde l-aţi mai cules şi pe-ăsta ? !

— Bunul Popor l-a luat şi pe el prizonier, împreună cu Hăitarul şi Cavall.

— Dar noi am omorît grifonul! se băgă şi Kay în vorbă. Chiar eu l-am omorît.

— Acum vreau să văd dacă Merlyn poate să-i dea minţile înapoi.

— Conaşule Art, interveni cu seriozitate doica. Pînă acum, rămăsese cu răsuflarea tăiată din pricina felului în care o repezise Sir Ector, dar acuma îşi mai revenise puţin din uimire. Conaşule Art, te-aşteaptă pătucu' şi camera matale şi asta fără nici o întîrziere, m-auzi ! Om fi noi, bătrînii. nişte proşti da' ce mai vorbă lungă, că n-am slujit eu Familia cincizeci de anişori bătuţi pe muche ca să mă-nveţe pe mine un mucos care-i datoria mea. Toată ziulica, toca-toca din gură. la mai lasă istoriile astea şi p-altă dată. că acuma parcă văd că-ţi cade braţu' rupt pă podea ! Aşa, şi dumneata, curcan bătrîn ! adăugă ea cu rninie, întorcîndu-se spre Sir Ecior, să nu care cumva să te văz c-aduci pe vrăjitoru' âla în odaia gîzei ăsteia dă copil, că nu ştiu ce-ţi fac ! S-adunară toţi suciţii cu tot felu' de dihănii şi nebuni acilea, că nu mai, poate un om de treabă să-şi vadă de-ale lui în pace ! continuă să bombăne doica triumfătoare. în timp ce se retrăgea de pe cîmpul de bătaie cu captivul ei neputincios. N-am mai auzit asemenea vorbe de cînd mama m-a făcut.

— Vă rog. să-i spună careva lui Merlyn să aibă grijă de Wat, strigă victima peste umăr, cu glas din ce în ce mai îndepărtat.

Se trezi în patul lui răcoros, simţindu-se mai bine. Râtrîna bătăioasă, care avea grijă de el, acoperise ferestrele cu o draperie, aşa că acum odaia era întunecoasă şi plăcută şi putea să-şi dea seama numai după o rază aurie de soare care se strecurase şi bătea în podea, că era ceas tîrziu de amiază. Nu numai că se simţea bine. Se simţea chiar foarte bine, atît de bine, încît nu mai era chip să mai stea în pat. Se mişcă iute şi vru să arunce de pe el cearşaful cu care era învelit, dar se opri săgetat de o durere în umăr, de care uitase cu totul în somn. Apoi,
l'.O
alunecă mai cu grijă jos din pat şi sprijinindu-se eu o mină. se ridică în picioare, îşi vîrî tălpile goale într-o pereche de papuci şi se înfăşură într-un halat de casă. O porni tiptil prin coridorul de piatră, spre scara în spiralâ, care ducea la camera lui Merlyn.

Cînd ajunse în încăperea care-i ţinea loc de sală de clasă, Kay tocmai îşi făcea Edicaţiunea de Prima Categorie. Erau tocmai la dictare, fiindcă atunci cînd deschise binişor uşa,

îl auzi pe Merlyn pronunţînd cu voce cîn- tată celebrul verset mnemotehnic medieval :

— Barabara Cclarent Darii Ferioque Prioris, iar Kay spunea :

— Aşteptaţi o clipă, c-am rămas în urmă. Mi s-a crăpat pana.

— Să vezi ce-o iei tu pe coajă ! remarcă răutăcios Kay, cînd îl văzură. Ştii că la ora asta trebuie să lii la pat, murind de cangrenă sau de altceva asemănător.

— Merlyn, spuse Art, spune-mi, rogu-te, ce s-a întîm- plat cu Wat ?

— Te rog, te rog, încearcă să vorbeşti fără rime sau asonanţe. De pildă : „Ştiu că ştii că ştiuca-i ştiucă, da' mai ştiu că ştii că ştiuca-i peşte", este cu totul nerecomandabil, chiar ca asonantă. Şi-apoi, trebuie să fii foarte atent să eviţi ambiguităţile. la spune, cum se zice, două ouă mouă sau doi oi moi ? ! Ai ? ! Ha, ha, măi băiete, măi ! Păi dacă vine la tine Regele Pellinore, care tîn- jeşte după un ceai cald, s-ar putea să discuţi cu el în genu' ăsta :

— Ai ceai ?

— Am ceai !

— Ce ceai ai ?

— Eu am ceai.

— Ce ai ce ai, ai ?

— Ceai.

— Ah, ceai! Ce ceai ai ?

Aşa că, vezi, drăguţă, nimeni nu poate fi din cale afară de atent cum se deprinde să vorbească.

Kay scrisese în mod evident bine la dictare şi acum bătrînul domn era într-o dispoziţie excelentă.

— Vai, Merlyn, da' ştii despre ce vorbesc ! spuse Art. Ce s-a întîmplat cu bătrînul cela care n-avea nas ?

— L-a vindecat, răspunse Kay.

— Ştiu eu ce să zic, spuse Merlyn, dacă vrei iu să zici că l-am vindecat, poţi să spui şi-aşa. Dar, desigur, cînd cineva a trăit pe lumea asta atît cît am trăit eu, şi pe deasupra şi-n sens invers dccît celelalte făpturi ale lui Dumnezeu, atunci mai înveţi cîte ceva despre patologie. Minunile psihologiei analitice şi ale chirurgiei plastice, mi-e teamă că nu sînt decîl o carte închisă pentru generaţia asta.

— Şi ce i-ai făcut ?

— Oh, l-am supus la o psihanaliză, replică grandios magicianul. Şi, bineînţeles, le-am cusut cîte un nas nou la amîndoi, şi lui Wat şi Hăitarului.

— Ce Tel de nas ? întrebă Art.

— Să vezi caraghioslîcu' naibii, spuse Kav. El voia să-i dau nasul grifonului ca să-l pună, da' ce, eram prost. să-l dau. Aşa că Merlvn a luat riturile de la doi purce- luşi eare-i avem la cină şi le-a folosit pe-acelea. După părerea mea. de-acum înainte ăştia doi or sa grohăie.

— O operaţie foarte delicată, comentă Merlyn, dar perfect reuşită.

— Mda, bine, dacă zici matale, spuse Art, nu prea convins. Sper că o ¿ă fie totul în ordine. Şi ce-au făcut după aia ?

— Păi s-au dus la cuştile -clinilor. Batrînul Wat a zis că-i pare tare rău de ce i-a iăcut Hăitarului. da* zice că uu-şi mai aduce aminte că i-a făcut ceva. Zice că i s-a făcut deodată aşa, negru înaintea ochilor, pe vremuri, odată cînd dădeau copiii cu pietre după el, şi de atunci nu poate să-şi mai aducă aminte de nimica. Hăî- taru' a zis că îl iartă şi că nu-i poartă deloc pică. Şi acuma or să lucreze amîndoi la cîini şi-au zis că n-o să se mai gîndească la ce-a fost în trecut. Şi Hăitaru zice că bătrînu" a fost tare bun cu el cît au fost prizonieri 111 castelu' Crăiesii Zînelor şi că acuma ştie că nu s-ar fi cuvenit să arunce cu pietre într-un om mai bătrîn. Zice că şi-atunci cînd aruncau băieţii cu pietre în Wat se gînclea la treaba asta şi-i părea rău, da* acuma barem, îi pare rău de tot.

— Ei. bine, spuse Art. Mă bucur că totul s-a terminat cum nu se poate mai bine. Crezi c-aş putea să mă duc să le fac o vizită ?

— Pentru Dumnezeu, să nu cumva să faci ceva s-o superi pe doică, exclamă Merlyn, uitîndu-se neliniştit la ei. Batrîna asta m-a pocnit cu un măturoi în cap, cînd am venit să le văd azi înainte de prin/., şi mi-a spart ochelarii. N'u s-ar putea eventual să aştepţi pînă mîine ?

A doua zi, VVat şi Elăitarul erau cei mai buni prieteni, încercările şi suferinţele lor comune, băieţii din sat care aruncau cu pietre în ei şi stîlpii din carne.de porc ck- care fuseseră legaţi de Morgan the Fay, toate astea serveau şi ca legătură între ci, şi erau în acelaşi timp un subiect de care puteai oricînd să-ţi aduci aminte şi să mai schimbi -o vorbă în nopţile lungi petrecute laolaltă cu dulăii. Aveau acum de ce vorbi tot restul vieţii lor. Aşa că, dimineaţa, cînd se sculară, îşi smulseră amîn- rioi nasurile pe care Merlyn cu atîta bunătate le cususe. Explicară cui voia, că s-au obişnuit acum să trăiască şi iară nas şi că, orice ar fi. mai bine să trăiască laolaltă cu cîinii decît cu oamenii.

CAPITOLUL XIII

În ciuda protestului său, nefericitul invalid fu închis îu camera sa timp de trei zile agonizante. Tot timpul era sm&ur-singurel, afară doar de ora culcării, cînd venea Kay, iar Merlvn era silit să facă edicaţiunea strigînd pe gaura cheii, în răstimpul cînd ştia că doica e ocupată eu spălatul.

Singura distracţie a băiatului erau cuiburile de furnici — cele puse intre farfurii de sticlă, pe care le-adusese Merlyn, cînd venise din căsuţa din pădure.

— Spune-mi, nu s-ar putea să mă prefaci în ceva, cită vreme sînt închis în felul ăsta în odaie, scheună el prin crăpătura uşii, de ţi-era mai mare mila.

— Păi n-am cum să fac farmece prin gaura clicii !

— Ce zici ? Prin ce ?

— Prin GAURA CHEII !
— Aha !
Eşti acolo ?
— Da.
— Ce?

Ce

— Fir-ar al dracului cu urlatul ăsta, că o să răguşesc pînă la urmă ! exclamă magicianul, căleîndu-şi în picioare cu furie pălăria. Să mă ia Castor şi Polux şi să... Nu, nu, pardon, am terminat cu asta ! Fereşte-mă, Doamne, de tensiune arteria'ă !

■— N-ai putea cumva să mă faci o furnică ?
— O ce ?
— O FURNICA ! Eu zic că nu-i nevoie de farmece prea mari pentru ca să mă faci furnică, nu-i aşa ? Crezi eă or să intre prin gaura cheii ?

•— Nu, nu cred că-i bine.
— De ce ?
■— Sînt periculoase.
— Păi poţi să te foloseşti pe urmă de introspecţia aia a matale şi să mă faci înapoi iarăşi om, dacă lucrurile merg prea rău. Hai, te rog, fă-mă ceva, că dacă mai stau mult aici, o să mă tîmpesc la cap.
— Mă băiete dragă, furnicile astea nu sînt furnicile noastre normande. Astea vin de pe ţărmul Africii. Sînt beligerante.
— Beligerante ? Ce-i aia ?

în spatele uşii se lăsă o tăcere îndelungată.

— Bine, spuse în cele din urmă Merlyn. în orice caz e mult prea devreme pentru educaţia ta ; da' o s-o faci odată şi odată. Da. Să vedem ce putem face pentru moment. la spune, sînt două cuiburi în drăcia aia din ¿■am era ta ?
— Da. sînt două perechi de farfurii de sticlă.
— Ei, acuma ia de pe jos un fir de rogoz şi sprijină-l! între cele două cuiburi, ca un fel de pod. Ei, ai făcut-o ?
— Da.

Locul unde se găsea semăna cu un cîmp mare plin de bolovani, într-un capăt cu un fel de fortăreaţă turtită — locul dintre farfuriile de sticlă. în fortăreaţă puteai intra prin tunele străpunse în stîncă, şi deasupra fiecărui tunel se găsea o inscripţie care glăsuia : TOT CEEA CE NU KSTE INTERZIS ESTE OBLIGATORIU

Citi cuvintele acestea cu o senzaţie de nelinişte şi neplăcere, deşi nu le înţelegea sensul. Se gîndi în sinea lui : „N-ar fi rău să mă mai uit puţintel primprejur, înainte de a intra înăuntru." Nu ştiu de ce, dar inscripţia aceea ciudată îl lacea să nu aibă chef să meargă mai departe şi tunelul tăiat în piatră îi păru pe dată sinistru şi înfricoşător.

îşi mişcă cu grijă antenele, gîndindu-se la cuvintele anunţului şi, încet, încet, se obişnui cu noile sale simţuri, şi-şi

înfipse bine picioarele în lumea aceea a insectclor de parcă dorea să se piardă în ea. Îşi curăţă antenele cu picioarele din faţă, răsfirîndu-le şi netezindu-le. astfel încît arăta ca un pezevenghi de pe vremea Reginei Vie toria, răsucindu-şi fermecător mustăcioara. Căscă a lene — fiindcă şi furnicile cască — şi se întind, ce mai, exact ca oamenii. Apoi deveni conştient de ceva care-l sîcîia de mai multă vreme — ccva ciudat din capul lui, un fel de zgomot neaşteptat şi foarte clar. Nici măcar nu putea să spună exact dacă era vorba de un zgomot, de un miros complicat — cum să vă explic eu — simţea de parcă ar avea în cap un fel de aparat de radio. Iu orice caz, îşi dădu seama că toate semnalele care-l invadau veneau prin antene.

Muzica avea un ritm monoton, ca un puls, şi cuvintele care o însoţeau erau mare-tare-sare-care, sau mami- mami-mami, sau mereu-rcleu-mereu, sau iubire-fericire- trăire.

La început îi plăcură în special cele cu iubire-fericirc-•trăire, pînă ce-şi dădu seama că nu exista nici cea mai mică variaţie. De îndată ce înceta o serie, începea imediat alta. După o oră sau două, toată treaba asta îi făcea greaţă.

Între pauzele muzicii, în capul lui răsuna şi o voce o voce care părea să dea nişte directive.

— Toţi cei în vîrstă de două zile, vor fi mutaţi îu ARIPA de Vest, spunea vocea, sau alteori :

— Numărul 210.397,WD va raporta la detaşamentul terci, în locul lui 333103,'WD, care a căzut din cuib.

Era o voce sonoră, dar părea întrucîtva impersonală — de parcă farmecul care se desprindea din ea era rezultatul unui lung exerciţiu, ceva în genul unei scamatorii de circ. Era o voce moartă.

Băiatul nostru, sau poate că s-ar cuveni mai bine să spunem furnica, se depănă de fortăreaţă de îndată ce se putu ţine pe noile sale picioare de insectă. Începu cu greutate să exploreze deşertul ele bolovani, l'ără să-l prea tragă inima să meargă spre locul din care veneau poruncile şi plictisit, fiindcă nu putea să vadă nimic interesant. Găsi în cele din urmă nişte poteci printre bolovani, drumuri fără ţintă şi totuşi bine gîndite, clucînd spre magazia de cereale sau spre alte direcţii pe care nu le putea ghici. Una din accste poteci sfîrşea la un bulgăre de pămînt, care ascundea sub el o groapă. În groapa aceea — iarăşi aspectul acela ciudat care-l izbise din prima clipă : scopul fără ţintă — găsi două furnici moarte. Erau aşezate acolo cu bună rinduială şi totuşi la întîmplare, de parcă o persoană ordonată le-ar Ti dus pînă acolo, dar în ultimul moment ar fi uitat motivul pentru care le adusese. Cadavrele se încovrigaseră şi nu păreau să fie nici vesele, nici triste că erau moarte. Iată-le în gaura aceea, nemişcate şi negre, ca o pereche de scaune.

În vreme ce se uita la cadavre, o furnică vie se coborî pe potecă, trăgînd după sine un al treilea leş.

Furnica îi spuse :

— Salut, Barbarus !

Băiatul răspunse cu politeţe „Salut".

Avea mare noroc -— deşi el nu ştia nimic despre asta — că Merlyn nu uitase. în ultima clipă, Merlyn îşi adusese aminte să-i dea mirosul potrivit pentru cuibul din caro făcea parte — fiindcă, dacă ar fi mirosit alt cuib, furnicile l-ar fi ucis de îndată.

Ducă Miss Cavell[1] ar fi fost furnică, ar fi trebuit să i se construiască o statuie sub care să scrie :

MIROSI 'L NI' ESTE UE AJUNSFurnica cea nouă, cu o înfăţişare indecisă, puse jos stîrvul şi începu să tîrască cele două mortăciuni în diferite direcţii. Nu prea părea că ar şti unde să le pună. Sau, mai curînd, ştia ea că trebuia făcut un anume aranjament, dar nu-i trecea prin cap cum să-l facă. Era ca un om cu o ceaşcă ele ceai într-o mînă şi o tartină în cealaltă şi care vrea să-şi aprindă o ţigară cu un băţ de chibrit. Dar, în vreme ce omului i-ar fi venit ideea -să pună jos ceaşca şi sandvişul — înainte de a lua ţigara şi chibritul — furnica asta ar fi lăsat din mînă sandvişul şi ar fi luat chibritul, apoi ar fi lăsat chibritul şi ar fi luat ţigara, apoi ar fi lăsat ţigara şi ar fi luat sandvişul, apoi ar fi lăsat ceaşca şi ar fi luat ţigara, pînă ce, într-un tîrziu, ar fi lăsat sandvişul şi ar fi luat chibritul. După cum se vede, furnica noastră avea tendinţa să-şi atingă obicctivul propus, în urma unei serii de accidente. Era răbdătoare şi nu gîndea. După ce «ar fi tras cele trei furnici moarte şi le-ar fi aşezat în tot felul de poziţii, probabil că în cele din urmă ar fi ajuns să le alinieze sub bulgărele de pămint, şi asta era de Tapt sarcina pe care trebuia ea să o ducă la îndeplinire.

Art urmări toate aceste eforturi de a pune lucrurile în ordine cu o uimire care se schimbă apoi în iritare şi, în fine, în antipatie. Avea chef s-o întrebe de ce nu se gindeşte din timp la lucrurile pe care vrea să le facă — încerca simţăminlul de enervare care te cuprinde cînd vezi că o treabă este făcută de mîntuială, din prostie sau neştiinţă.

Mai tîrziu. ar fi vrut să o întrebe diverse lucruri, cum ar fi : ,,Iţi place să fii cioclu ?" sau „Eşti sclav sau măcar „Eşti fericit ?"

Lucrul nemaipomenit era că n-avea cum să pună toate întrebările acestea. Ca să poată întreba, ar fi trebuit să le pună într-o limbă pe care s-o transmită prin antenele sale — şi descoperi acum. cu un simiămînt de neputinţă, că pur şi simplu nu existau cuvinte pentru lucrurile pe care* voi a să le spună. Nu existau cuvinte pentru fericire, pentru plăcere, şi nici măcar nu existau cuvinte pentru antonimele cuvintelor acestea. Se simţi ca un mut care ar fi \rut să strige „Foci-, cînd i-ar fi casa cuprinsă de flăcări. Cele mai apropiate cuvinte pe care le putea găsi erau „Corect" şi „Greşit" şi nici măcar asta nu putea să

---

1 *Cavell, Edith IMuisa* (1865—1915), soră de caritate şi eroină naţională britanică, executată de germani Jn primul război mondial ca spioană. În faţa plutonului de execuţie a rostit cuvintele devenite mai tirziu celebre : „Patriotismul nu este de ajuns".

spună, ci trebuia să întrebuinţeze în locul lor cuvintele Terminat şi Neterminat.

Furnica sfîrsi cu aranjatul hoiturilor şi se întoarse înapoi pe cărare, lăsind furnicile moarte într-o ordine perfect întîmplătoare. Descoperi că Art ii stătea în drum, fişa că se opri. în faţa sa, mişcindu-şi antenele de radio- locaţie, de parcă era un tanc de luptă. Cu coiful mut şi ameninţător, care-i ţinea loc de faţă, cu pilozitatea sa, cu picioarele din faţă împodobite cu pinteni, semăna mai mult cu un cavaler înzăuat pe un cal înveşmîntat în armură ; era mai degrabă o combinaţie de cal şi călăreţ, un centaur păros acoperit de armură.

Furnica repetă :

— Salut, Barbar us '

— Salut !

— Ce faci ?

Băiatul răspunse fără nici un gînd ascuns :

■— Nu fac nimic.

Furnica rămase dezorientată eîteva secunde, de parcă Einstein i-ar fi expus ultimele sale idei despre teoria relativităţii şi cosmos. Apoi îşi întinse toate cele douăsprezece segmente ale antenelor şi emise în eter, fără să ţină seama de el :

— 105978/UDC[1] raportează diri careul 5. În careul 5 se găseşte o furnică nebună. Terminat. Trec pe recepţie.

De fapt, cuvîntul folosit pentru „nebună" era „Neterminată". Mai tîrziu, Art descoperi că existau numai două atribute în limbă, Terminat şi Neterminat — ceea ce se putea aplica la toate problemele de comparaţie. Dacă seminţele pe care le găseau furnicile colectoare erau dulci, atunci erau seminţe Terminate. Dacă vreun agricultor le tratase cu im sublimat coroziv, atunci erau seminţe Neterminate şi toată lumea ştia despre ce fel de seminţe e vorba. Chiar şi substantivele iubire, mami, fericire şi toate celelalte din emisiunile muzicale radio erau perfect descrise, dacă se spunea despre ele că erau Terminate.

Emisiunea se întrerupse un moment, iar vocea de sten tor spuse :

— S. M. [2] către 105978/UDC. Care este numărul ei ? Terminat. Trec pe recepţie.

Furnica întrebă :

-— Care e numărul tău ?

— Nu ştiu.

După ce şi această ultimă informare fu schimbată cu Statul Major, următorul mesaj ceru să dea, dacă e posibil, o descriere a ei însăşi şi a ceea ce i se întîmplase în ultima vreme. Furnica îl întrebă. Folosea exact aceleaşi cuvinte şi

---

1 UDC = Universal Decimal Classification : (Clasificarea zccimală universală).

2 [1] S.M. = statul Major.

aceeaşi voce ca şi postul de radio. Asta îl făcu să se simtă foarte stânjenit şi furios, două stări de spirit care-i displăceau.

— Da, răspunse el cu sarcasm, fiindcă era evident că făptura din faţa lui nu putea să sesiseze sarcasmul, am căzut în cap şi nu pot să-mi amintesc nimic.

— 105978/UDC raportează. Furnica Neterminată are o amnezie în urma unei căderi din cuib. Terminat. Treci pe recepţie.

— S. M. către 105978/UDC. Furnica Neterminată este numărul 42436/WD[1], care a căzut azi-dimineaţă din cuib în timp ce lucra la detaşamentul Terci. Dacă este competent să-şi continue îndatoririle...

(Acum trebuie să vă spun ceva : Competent să-şi continue îndatoririle era mult mai uşor de exprimat în limba furnicilor, fiindcă se spunea pur şi simplu Terminat, aşa cum tot ceea ce desemna o situaţie contrară primea calificativul Neterminat. Dar, de ajuns despre problemele lingvistice).

...Dacă este competent să-şi continue îndatoririle, transmiteţi lui 42436/WD să-şi reia locul în detaşamentul Terci, înlocuind pe 210021/WD. care a fost trimis să-i lină locul. Terminat.

Furnica din faţa lui repetă mesajul.

După cît se pare, nici n-ar fi putut să născocească o explicaţie mai bună decît povestea cu amnezia în urma căderii în cap, chiar dacă ar fi ştiut şi s-ar fi gîndit cine ştie cît — fiindcă se întîmpla deseori ca furnicile să cadă din cuib. Furnicile noastre erau o specie denumită Messor Barbarus.

— Foarte bine.

Groparul nu-i mai acordă nici o atenţie, ci o porni în jos pe cărare după alt cadavru, sau altceva care era bun de îngropat sau curăţat.

Art o porni în direcţia opusă, ca să găsească detaşamentul Terci. Învăţă pe dinafară propriul său număr şi numărul celui pe care trebuia să-l înlocuiască.

Detaşamentul Terci se găsea într-una din încăperile exterioare ale fortăreţei, şi toţi erau aşezaţi ca un cerc de credincioşi. Intră şi el în cerc, anunţînd că 210021/WD trebuie să se întoarcă la cuibul principal. începu apoi să se îmbuibe, ca şi ceilalţi, cu terci dulce. Treaba asta se făcea răzuind semînţele pe care le adunaseră ceilalţi, mestecînd bucăţelele pînă ce deveneau un fel de pastă sau de supă şi apoi înghiţind aceasta în propria lor guşă. La început, mîncarea avea un gust delicios, aşa că mintii cu lăcomie, dar peste cîteva clipe îşi dădu seama că era cu totul nesatisfăcut. Nu ştia de ce. Tot mesteca şi înghiţea ca un apucat, în acelaşi ritm ea şi restul detaşa- montului, dar era ea şi cum ai hăpăi un ospăţ făcut din nimic, sau ca o masă îmbelşugată din mucava, pe scena unui teatru. într-un fel era ca într-un coşmar, în care puteai să continui să consumi cantităţi uriaşe de chit, fără să fii în stare să te opreşti vreodată.

---

1 W.D. — *War Department* — Ministerul de Război.

În jurul mormanul ui fie semințe era un continuu du-te-vino. Furnicile carc-și umpluseră guşile porneau înapoi spre fortăreața interioară, pentru a fi imediat înlocuite de o procesiune de furnici golite, care veneau «lin aceeași direcție. N-apăreau niciodată alte furnici în procesiune, ci doar aceleași şi aceleași, nu prea multe la număr, mergînd înainte şi înapoi, aşa cum vor face toată viața.

Își dădu deodată seama că ceea ce mitica nu-i intra în stomac. La început, o parte mică din terci îi pătrunsese în stomac şi-i făcuse plăcere întregii sale ființe, dar acum grosul din ceea ce mesteca, se ducea într-un fel de stomac-de-sus sau un fel de guşă, unde se strîngea şi de unde putea oricînd s-o dea afară. Înțelese în acelaşi timp, că atunci cînd va intra în şirul care mergea spre vest, va trebui să verse ceea ce strînsese în guşă fie Sntr-o cămară, fie într-o altă încăpere, de genul ăsta.

Furnicile din detaşamentul Terci discutau în timp ce munceau. Se gîncti că, oricum, asta era un semn bun şi trase cu urechea, să afle cîre ceva despre ce gîndeau.

— Ia ascultă! spunea unul din detaşament. Auzi că vine iar cintecul ăla cu Mami — mami — mami — mami. Eu zic că e un cin tec drăguț (terminat) cintecul ăsta cu mami — mami — mami — mami. Este un cîntec de înaltă clasă (terminat).

O aită observație :

— Eu zic că iubitul nostru Conducător este minunat, nu-i aşa ? Se şoptește că în ultimul război a fost împuns de trei sute de ori şi i s-a acordat FURNICRL'CEA pentru vitejie.

— Ce noroc am avut să ne naştern în cuibul „A", nu-i aşa ? Ce îngrozitor ar fi fost să fim unul din nenorociții ăia din ,,B'.

— Da, şi-ai auzit ce s-a întîmplat cu 310099/WD ! Bineînțeles că a fost de îndată executat, din porunca specială a iubitului nostru Conducător.

Ah, ia ascultă ! Auzi că vine iar cintecul ăla cu Mami — mami — mami — mami. Eu zic că..

.O porni spre cuib cu guşa plină, lăsindu-i sa-şi continue munca. N-aveau nimic despre ce vorbi, nici o veste, nici un cancan. Nu se intimpla niciodată absolut nimic. Chiar şi discuţiile despre execuţii se Tăceau după aceeaşi formulă şi difereau numai în ceea ce priveşte numărul criminalului. După ce terminau cu manii — mami — mami — mami, trebuiau să continue cu iubitul Conducător şi-apoi cu nenorociţii ăia de Barbarus 13 şi apoi ajungeau la cea mai recentă execuţie. Totul se desfăşura ca într-un cerc. Iubiţii, minunaţii, norocoşii erau toţi Terminaţi, iar cei groaznici, oribili, nenorociţi erau NeLerminaţi.

Băiatul se găsi după un timp în sala cea mare a fortăreţei, unde sute şi sute de furnici lingeau şi se hrăneau în creşe, cărau larve în diverse colţuri ca să găsească o temperatură uniformă şi închideau sau deschideau canale de ventilaţie. În mijloc se găsea Conducătorul, care stătea mulţumit de sine, făcînd neîntrerupt ouă, urmărind emisiunile radiofonice, dînd directive şi poruncind execuţii, înconjurat de o mare de adoratori şi lingăi. (Mai tirziu, află de la Merlyn cum stătea treaba cu succesiunea la conducere. Metoda de succesiune era diferită, în funcţie de rasa de furnici. La Bothriomymex, de exemplu, fondatorul ambiţios al unei Noi Ordini invada un cuib de Tapinoma şi sărea în spatele tiranului mai vechi. Acolo, ascuns în mirosul gazdei sale, tăia încetul cu încetul capul fostului tiran, pînă ce căpăta dreptul de Conducere).

Ajuns acolo, Art văzu că de fapt nu exista nici o cămară pentru terci. Dacă cineva voia să mănînce, îl oprea, îi deschidea gura şi se hrănea direct din ea. Nu-l tratau ca pe o persoană, şi pe bună dreptate, căci ei înşişi erau impersonali. Art devenise un chelner mut din care se ospătau meseni muţi. Nici măcar stomacul nu-i mai aparţinea.

Dar n-are rost să intrăm prea mult în detalii despre civilizaţia furnicilor — nu e un subiect prea plăcut. E de-ajuns să spunem că băiatul continuă să trăiască printre ele. conformîndu-se obiceiurilor lor, urmărindu-le ca să înţeleagă cît mai mult din viaţa lor, dar fără putinţa de a pune vreo întrebare. Nu-i vorba numai că limba lor nu avea cuvintele care ar putea prezenta interes pentru fiinţele umane — aşa încît ar fi fost imposibil să întrebi dacă aveau vreo credinţă în Viaţă, Libertate şi Fericire — dar era de-a dreptul periculos să pui orice în-

trebare, cît de mică şi neînsemnată ar fi fost. O întrebare era pentru ele un semn de nebunie. Nu puteai pune întrebări în legătură cu viaţa lor : ea le era dictată. Aşa că Art se tîrî de la cuib la seminţe şi iarăşi înapoi, exclamă în glas* cu ceilalţi că acel cîutec cu Manii —■ manii — manii — mami era drăguţ, deschise gura ca să-i hrănească pe ceilalţi şi încercă sa priceapă cît mai bine şi mai mult din ceea ce vedea în jurul lui. ■ Cîtva timp mai tîrziu, o furnică eercetaşă se rătăci pe podul de rogoz pe care Merlyn îl pusese să-l construiască. Era o

furnică din exact aceeaşi specie, dar venea din celălalt cuib. Furnica fu întîmpinată de una din furnicile cioclu şi ucisă.

Emisiunile radiofonice se schimbară după ce se primi această ştire — sau, mai curînd, se schimbară de îndată ce serviciul de informaţii raportă că unii spioni ai săi au descoperit că rezervele de seminţe ale celuilalt cuib erau înfloritoare.

Cin tecul Mami — mami — mami ■—- mami făcu loc imnului naţional „Furnland, Furnland über Alies[1''] şi seria de instrucţiuni şi ordine era întreruptă din cînd în cînd de conferinţe despre războiu, patriotism sau situaţia economică a ţării. Vocea sonoră spunea că iubita lor ţară e încercuită de o hoardă de murdari Xeno-Cuibaşi, la care corul radiofonic cîn\a : Şi Totul e mult prea bine Cînd sîngele nu ţâşneşte din tine. Ci e sînge de vrăjmaş Ticălos Xeno Cuibaş.

Emisiunile radiofonice explicau de asemenea necontenit că Führnicul (acesta era titlul de războiu al Conducătorului) ordonase, în înţelepciunea sa nemărginită, ca Xenocuibaşn să fie întotdeauna sclavii Naţionalcuibaşilor. Scumpa lor patrie avea în prezent numai o singură tavă — o stare deplorabilă de lucruri care trebuia în mod vital remediată, pentru ca iubita lor rasă să poată supravieţui. O a treia afirmaţie făcută de postul de radio central era că proprietatea sfîntă a Naţionalcuibului era în primejdie de moarte. Astfel, hotarele urmau să-i fie încălcate, animalele domestice (gîndacii) aveau să fie răpite, iar stomacul obştesc secătuit. Art ascultă cu luare aminte două dintre aceste emisiuni, ca să poată mai tărziu să şi le amintească.

Prima dintre ele era alcătuită după cum urmează :

A. Sin tem atît de numeroşi, incit murim de foame.

B. Va trebui deci să încurajăm pe scară largă creşterea familiilor, încît să devenim şi mai numeroşi, şi mai flămînzi.

C. Cînd vom fi atît de numeroşi şi înfometaţi, vom avea dreptul să luăm în stăpânire rezervele de grîne ale altor popoare. în afară de acest drept, noi vom avea atunci şi posibilitatea de a avea o armată numeroasă şi flămândă.

Numai după ce această înlănţuire logică de gîndire a fost pusă în practică şi producţia creşelor se triplă — amîndouă cuiburile avînd posibilitatea între timp să-şi facă terci din belşug pentru nevoile lor, din grîul pe care li—1 dăduse Merlyn — fiindcă trebuie să admitem că naţiunile înfometate nu par niciodată să fie chiar aşa de înfometate încît să nu-şi poată permite să aibă forţe armate mai scumpe şi mai bine înzestrate decît vecinii lor — numai atunci fu transmis şi al doilea tip de conferinţe.

Iată ce conţineau acestea :

A. Sin tem mai numeroşi decît ei, avem deci dreptul la terciul lor.

B. Ei sînt mai numeroşi decît noi, deci încearcă cu ticăloşie să ne fure terciul de la gura copiilor noştri.

C. Sîntem o rasă puternică şi invincibilă şi avem dreptul natural de a subjuga rasa lor inferioară.

D. Ei sînt o rasă puternică şi periculoasă şi îscearcă împotriva naturii să subjuge rasa noastră inofensivă.

E. Trebuie să-i atacăm ca mijloc de auto-apărare.

F. Apărîndu-se, ei ne atacă şi vor deci să ne cotropească.

G. Dacă nu-i vom ataca astăzi, ei ne vor ataca mîine.

H. În orice caz, noi nu-i vom ataca niciodată. Dimpotrivă, noi le oferim avantaje incalculabile.

11*

163 După ce fu transmis acest al doilea gen de proclamaţie, începură slujbele religioase. Acestea datau — Art descoperi mai tîrziu, — dintr-un trecut fabulos, atît de străvechi, încît nu puteai să-l defineşti cu precizie — pe vremea cînd furnicile încă nu trăiau în obşte. Slujbele religioase veneau de pe vremea cînd furnicile erau încă la fel ca şi oamenii, şi multe din acele rugăciuni erau foarte impresionante.

Un psalm din una din slujbele religioase transmise în eter începea, ţinlnd bineînţeles seama de diferenţele de limbă, cu celebrele cuvinte : „Păminţtul e al Paloşului, şi tot ce vieţuieşte pe el este în slăpînirca bombardierului şi al lor ce bombe aruncă" — şi se termina cu înfiorătoarea concluzie : „O, voi, Porţi cereşti, zburaţi-ne creierii şi sfărîmaţi-vă, o, voi, Porţi Eterne, şi llegele Gloriei să pătrundă. Cine-i oare Regele Gloriei ? Chiar Domnul Strigoilor, El c Regele Gloriei !"

Un lucru ciudat cu toate emisiunile acestea de radia era că furnicile de rînd nu erau deloc stîrnite de cîntece şi nu păreau interesate de conferinţe. Toate acestea erau acceptate ca lucruri normale. Pentru ele, acestea însemnau simple ritualuri, la fel cum erau şi cîntecele cu manii — mami sau conversaţiile lor despre lubitul Conducător. Lucrurile acestea nu erau privite ca bune sau rele, emoţionante, raţionale sau groaznice. De fapt, nimeni nu le băga în seamă, ci le accepta ca Terminate.

Şi veni curînd vremea de război. Pregătirile se terminaseră, soldaţii erau instruiţi şi gata de luptă pînă în vîrful unghiilor, zidurile cuiburilor erau împodobite cu lozinci cum ar fi „Muşcătura sau Terciul !" sau „Cu ju- rămînt mă leg ţie, mirosul meu !" şi Art îşi pierduse orice speranţă. Vocile care nu încetau să repete mereu aceleaşi lucruri,, răsunînd în capul lui fără să poată fi făcute să amuţească — lipsa de personalitate şi intimitate, în vreme ce unii mîncau din stomacul lui, iar alţii îi tot cîntau în creier — pustiul jalnic care înlocuia orice simţămînt —- lipsa oricăror valori în afară de totala monotonie şi senzaţia de ticăloşie : toate acestea începură să uciclă bucuria vieţii care-i era proprie copilăriei lui Art.

Groaznicele oşti erau gata să se ciocnească pe cîmpul de bătaie, pentru a-şi împărţi hotarul imaginar între tăvile lor

de sticlă, cînd Merlyn se hotărî să-i vină în ajutor şi să-l salveze. Îl trimise, cu ajutorul magiei sale, înapoi în pat pe bietul explorator al lumii animale, şi zău că tare bucuros mai fu, cînd se găsi iarăşi acolo.

CAPITOLUL XIV

Toamna, tot omul se pregăteşte pentru iarnă. Scara, stăteau strînşi în jurul luminărilor sau candelelor şi-şi treceau vremea, alungind ţînţarii care se strîngeau la lumină. Ziua, băgau vacile în mirişte şi printre buruieni să pască ce mai rămăsese, după ce trecuseră pe-acolo cu secera. Porcii erau scoşi la margine de pădure unde băieţii scuturau stejarii şi-i hrăneau astfel cu ghindă din belşug. Toţi îşi vedeau de treabă. Din hambar se auzeau pocniturile neîncetate ale îmblăciului ; în cîmpie, acolo unde avea să se coacă recolta, plugurile încete şi grozav de grele, făcute din lemn, brăzdau în sus şi în jos pămîntul pentru grîu şi pentru secară, în vreme ce semănătorii se legănau ritmic în mers, cu sacii de seminţe legaţi pe după gît, aruncînd mîna dreaptă în timp ce păşeau cu piciorul sting, şi invers. Care cu roţi cu cram- poane de fier hodorogeau încărcate vîrf cu ierburi şi furaje pentru animale, iar oamenii cocoţaţi pe ele cîntau cu mare înţelepciune :

'Acum, mîndră că-i vara pe ducă Mîna nu ţi se usucă Dacă strîngi iarbă cu spor Şi la iarnă pe cuptor, că vitele pasc liniştite Eu-ţi zic doru-mi pe şoptite.

în vreme ce alţii se cărau cu lemn de foc, să fie cald în castel. Toată pădurea răsuna de zgomotul maiurilor izbind în penele de lemn care despicau butucii îngroşaţi de veacuri

.Şi, zău aşa, toată lumea era fericită. Nu-i vorbă. Saxonii erau slugi la stăpînii lor Normanzi dar, dacă stai şi cugeţi bine, nu-i mare deosebire dintre viaţa lor şi a argaţilor de la fermă, care îşi trag acum zilele de pe azi pe mîine cu cîţiva

şilingi pe săptămînă. Şi, orice-ai zice, nimeni nu flămînzea pe moşia aceea, fie că era şerb, fie că era argat cu plată, fiindcă stăpînul era un om ca Sir Ector, care-şi ştia datoria. Văzut-aţi vreodată un văcar cu capul pe umeri care să-şi flămînzească cu bună ştiinţă cireada ? Atunci, de ce şi-ar fi flămînzit Sir Ector supuşii ? Adevărul e că poate şi astăzi argatul de la fermă primeşte atît de puţini bani, fiindcă ştie că nu trebuie să-şi scoată sufletul muncind —- aşa cum de multe ori se intimplă la oraş — şi apoi are acea libertate a spiritului pe care a obţinut-o omul de veacuri, din eele mai vechi timpuri, atunci cînd lucrează pămI ritul. Şerbii de pe moşie erau plugari. Trăiau într-o colibă cu o singură odaie, laolaltă cu familiile lor, cu păsările din ogradă, cu vreo cîţiva purceluşi care grohăiau prin murdărie, sau cu vreo vacă pe care poate că o chema Crumbocke — ce mai, trebuie să recunoaştem că nu prea auziseră de regulile de higienă ! Dar de bine de rău, nu se poate spune că nu le plăcea. Erau mai toţi zdraveni şi sănătoşi şi trăiau într-un aer care nu era îmbîcsit cu Tumul de fabrică şi, ceea ce era mai presus de orice, inima le era robită meşteşugului de a da rod din pămînt. Ştiau cu toţii că Sir Ector era mîndru de ei. Pentru el, ei erau mai importanţi chiar decît vitele şi. fiindcă se ştie că îşi preţuia vitele mai mult decît orice altceva pe lume, în afară de copiii săi, asta nu era chiar atît de puţin. Sir Ector nu se ţinea deoparte, muncea şi se amesteca printre săteni, se gîndea la bunăstarea lor şi putea oricînd să-ţi spună care om îşi vedea de treabă şi căruia îi plăcea mai mult să stea cu burta la soare. La drept cuvînt, el era eternul fermier — unul dintre acei oameni care par să angajeze cîţiva argaţi, plătindu-le nu ştiu cîţi şilingi pe săptămmă dar care, de fapt, se leagă de ei şi le dă tot felul de lucruri pe nimica, pornind de la căsuţa în care le oferă culcuş, pînă la ouăle şi laptele şi berea făcută în casă, pe care nu le mai pune la socotealâ.

Fără îndoială că în alte părţi ale ţinutului Gramarye existau tot felul de stăpîni ticăloşiţi în rele şi despotici gangsteri feudali pe care îi va pedepsi Regele Arthur — dar răul nu se afla în sistem, ci în oamenii care abuzau.

Sir Ector se plimba cu fruntea înnegurată şi cu mintea dusă liăt-departe printre oamenii care-şi vedeau de treabă, cînd o bătrînă care se ascunsese după un gard de nuiele la marginea mirıştei şi făcea pe sperietoarea de ciori, se ridică deodată lîngă el şi slobozi un ţipăt ne- pămîntean, agitîndu-şi mîinile, Sir Ector sări în aer ca o minge. Era tare nervos şi nu prea în apele lui.

— Piei, drace ! strigă el. Apoi, uitîndu-se mai cu luare aminte la pricina sperieturii sale, adăugă cu voce tare şi plină de indignare : Iartă-mă Doamne !

Scoase scrisoarea din buzunar şi o citi din nou. Suveranul castelului din Pădurea Sălbatică era ceva mai mult decît un moşier. El era şi un căpitan de oaste, ţinut să fie întotdeauna gata să organizeze şi să conducă apărarea moşiei sale împotriva briganzilor şi mai era şi un sportiv care, oricînd

avea timp, îşi petrecea o zi făcînd exerciţii de turnir. Pe lîngă acestea, Sir Ector era şi Maestru de Vînătoare, sau mai bine zis Maestru de cerbi şi cîini de vînătoare — şi vînătoarea se făcea cu haita sa proprie. Clumsy, Trowneer, Phoebe, Colle, Gerland, Tal bot, Luath, Luffra, Apollon, Orthros, Bran, Gelert, Bounce, Boy, Lion, Bungey, Toby, Diamond şi Cavall nu erau ţinuţi numai de frumuseţe. Ei erau constituiţi în Haita de la Pădurea Sălbatică — fără plată de la tezaur, — ţinuţi spre plăcerea regelui două zile pe săptămînă, sub veghea stăpînului lor.

Iată ce spunea scrisoarea, dacă ar fi s-o traducem din latină :

„Regele către Sir Ector, etc.

Vă trimitem pe numitul William Tvvytî, hăitaşul nostru, precum şi pe soţii săi, spre a vîna în Pădurea Sălbatică, cei pomeniţi fiind a veni laolaltă cu haita noastră ele cîini pentru mistreţi (canibus nostris porkericis), pentru ca aceştia prin străduinia lor să prindă doi sau trei mistreţi. Şi Domnia-ta eşti ţinut a porunci să fie pusă la sare carnea ce au ei a aduce şi s-o ţii în bună stare, iară pieile ce au ei a-ţi da eşti ţinut a porunci să fie albite, precum numitul William îţi va fi spus. Şi poruncă îţi dăm ca să le dai celor ce au să vină toate cele necesare traiului, atîta vreme cît vor sta la Domnia-ta şi se vor afla sub porunca mea, iară despre cheltuieli, etc. toate vor fi socotite şi ştiute după cum se cuvine, etc.

Dată şi semnată de mina noastră, la Turnul Londrei, 20 Noembrie, în al doisprezecelea an al domniei noastre.
Uther Pendragon"

Acum, ce-i drept e drept : codrul întreg aparţinea Regelui, şi avea tot dreptul să-şi trimită oamenii şi cîinii să vîneze în el. De asemenea, să nu uităm că multe erau gurile flămînde ce le ţinea pe lîngă el — fie că erau curteni, fie oameni din gardă — aşa că nu era de mirare că dorea să ţină pentru caz de nevoie cît mai mulţi mistreţi, cerbi, ciute şi altele de felul acesta la sare. Âst-i era dreptul său şi nimeni nu se supăra. Vorba vine că nu se supăra, fiindcă Sir Ector considera pădurea ca o proprietate personală şi nu-i plăcea defel să vîneze acolo cîinii regelui — auzi, comedie, parcă ai lui n-ar fi făcut treaba bună î Regele n-avea decît să trimită după cîţiva mistreţi şi ar fi putut şi el singur să facă rost de ei, ba chiar i-ar fi făcut plăcere să-l servească pe măria sa. Lui Sir Ector ii era tare teamă ca ascunzişurile de vînă- toarc să nu fie răscolite de o şleahtă de slugi regeşti — nu ştii niciodată de ce sînt în stare băieţii âştia — şi nu i-ar fi plăcut ca hăitaşul Regelui, individul âla pe care-l chema Tvryti, să strhnbc din nas la vederea adăpostului umil al haitei lui, şi nici să-i tulbure pe hăitaşii săi sau poate chiar să se amestece în aranjarea locaşurilor propriilor lui cîini. De fapt, Sir Ector era speriat, de-a binelea. Şi-apoi, mai era un lucru, la spuneţi, unde dracu' să mai ţină şi haita regală ? Poftim, nu cumva ziceţi să-şi ţină el, Sir Ector, propriii

lui cîini în stradă, aşa, ca potăilc regelui să stea frumuşel în cuşti ? 1

— Iartă-mă. Doamne ! repetă nefericitul moşier. Asta era chiar mai ceva decît plata zeciuielii.

Sir Ector vîrî blestemata de scrisoare în buzunar şi calcă furios în picioare pămînt'ul tocmai arat. Iobagii, vă- zîndu-l că se depărtează, comentară între ei cu veselie :

lan te uită. bătrînu' iar o porneşte creanga

!C'e mai, era o tiranie mizerabilă şi nimic altceva, asta era. Să nu mai spunem că se întîmpla în fiecare an dar, oricum, nu se putea obişnui cu aşa ceva şi pace ! De fiecare dată rezolva problema adăpostului pentru cîini în acelaşi fel, dai" uite că şi de data asta îl frămînta în aceeaşi măsură. Păi, în primul şi în primul rînd trebuia să-şi invite toţi vecinii la locul de întîlnire al vînatoriloj;, anume ca să pară cît mai impresionant sub ochiul neîncrezător al hăitaşul ui regal, şi asta însemna că trebuie să trimiţi vestitori prin pădure pînă la Sir Grummore şi toţi ceilalţi. Apoi, trebuia să le arate la toţi locurile de vînătoare. Regele scrisesc devreme anul acela, aşa că mai mult ca sigur avea de gînd să-şi trimită oamenii chiar pe la începutul sezonului de vînătoare. Sezonul nu începea pînă la 25 decembrie. Probabil că individul acela o să-i bată capul să facă partida de vînătoare într-una din nenorocitele alea de reuniuni de Tloxing Day[1] — care-s mai muli fandosealâ şi nu prea fac cine ştie ce — ş:-o să se siringă sute de slugi care or să strige şi-or să asmuţă cîinii şi-or să gonească mistreţii şi-or să calce în picioare semănăturile şi, în general, or să strice toată vânătoarea. Şi, dacă stai şi te gîndeşti. cum draca' să ştie el de-acum, din noembrie, unde-or să se adune cei mai buni mistreţi tocmai de Crăciun ? ! Cu toţi ăia pe capul'lui, făcînd o asemenea *zarvă* fără rost, nu ştiicii niciodată unde te afli.

Şi, mai era un lucru. Un cîine pe care voiai să-l foloseşti pentru prima oară cum se cuvine pentru marea vânătoare de cerbi din vara următoare, trebuia să-l trimiţi mai întîi, de Crăciun, după mistreţi. Asta se numea că-i începutul edieaţiunii lui — care porneşte de la iepuri şi mai ştiu eu ce alte jivine fără importanţă şi merge pînă la adevărata hăituiala —- şi asta însemna că individul Twyti o să aducă cu sine tot felul de căţeluşi neumblaţi pe Îi» vînătoare, care or să fie un blestem pentru toţi vînătorii.

— Piei, drace ! spuse Sir Ector, şi dădu cu sete cu piciorul într-o anoviliţă de pămînt.

Rămase întunecat cîteva clipe, uifîndu-se la cei doi băieţi iii săi, care încercau să prindă din zbor frunzele ce se desprindeau de pe crenguţe. Nu ieşiseră afară cu această intenţie şi nici chiar în zilele acelea nu credeau de- adevăratelea că fiecare frunză pe care o prindeai însemna o

lună fericită în anul ce-avea să vină. Doar atît că vîntul de la soare-apunc, care spulbera zdrenţele de aur ale copacilor, le făcea să pară fascinante şi greu de prins. în joacă, de dragul de a le prinde din zbor, de a striga şi rîde şi a ţipa veseli cînd ameţeau de-atî.ta privit în sus. numai aşa. ca să se repeadă şi să pună mîna pe fiinţele acelea care fuseseră frunze liniştite pe ram şi care acum cu siguranţă că erau vii, fiindcă tare erau viclene şi ţi se strecurau printre degete, cei doi băieţi ţopăiau ca nişte fauni tineri în ceasul acela de ruină a anului. Umărul lui Art se vindecase şi băiatul se simţea din nou bine ca mai înainte.

Singurul care ar putea fi cu adevărat folositor, ca să arate hăitaşului regal locurile bune de vînat, reflectă mai departe Sir Ector, era lăcăul acela, pe nume Robin Hood. Ba Robin Wood, după cum se pare că-i ziceau acuma — vreo idee nou-născocită, fără îndoială. Dar oricum l-o chema, Wood sau Hood, ăsta era omul care să stie unde ce putea găsi un mistreţ ca lumea. Poţi să fii sigur că de luni de zile îi tot vînează, chiar şi acuma, deşi sezonul de vînătoare a fost închis de mult.

Da, sigur că da, da vezi matale că nu prea poţi să-l rogi pe un om să-ţi zică unde-i vînatul mai bun şi să-ţi arate toate ascunzişurile şi-apoi să nu-l chemi la întîî- nirea vînătorilor. Bine, atunci să-l chemăm ! ? Da, te cred, că bine i-ar mai fi stat lui Sir Ector, stăpîn de moşie şi supus credincios al Regelui, lîngă un proscris ! Ce-ar fi zis hăitaşul Regelui şi toţi vecinii săi de o asemenea ispravă ? Nu că Robin Wood ăsta n-ar fi fost băiat bun; ba nici gînd, era un om cumsecade şi să nu mai vorbim ce vecin bun era. De cîte ori nu-l înştiinţase într-un fel sau în altul pe Sir Ector că dinspre Mlaştini se apropiau hiclenii cu gînd de pradă ? Şi-apoi, făcuse el oare vreun rău cavalerului sau oamenilor săi de pe moşie ? Niciodată. Ei, şi ce dacă mai vîna şi el din cînd în cînd cîte o căprioară cu carnea dulce ? Ce, s-a terminat pădurea ? ! Se zice că sînt patru sau cinci sute de kilometri pătraţi de pădure, şi e de-ajuns pentru toată lumea. Trăieşte şi lasă şi pe altul să trăiască, asta era deviza lui Sir Ector. Da, da asta nu făcea ea vecinii săi să-şi schimbe ideile.

Un alt lucru care-i făcea mult sînge rău lui Sir Ector era balamucul şi harababura ce-aveau să se nască dintr-o asemenea vînătoare. Mai mergea cum mai mergea cu toată adunătura asta de oameni şi ciini neînvăţaţi în pădurile în mod practic artificiale din Windsor, unde vîna măria-sa Regele, făeînd vînători de amuzament, dar altceva era să vînezi în Pădurea Sălbatică. Ia gîndeşte-te numai la grozavii ăştia de zăvozi ai Maiestăţii Sale care ar porni-o ca nebunii după vreun inorog sau mai ştiu eu ce naiba ? Şi doar toată lumea ştie că nu poţi niciodată să prinzi un inorog, dacă n-ai la îndeamnă o fată mare ca s-o ţii drept momeală pentru fiară (în care caz, inorogul îşi lasă cu blîndeţe capul său alb şi cornul de sidef în poala ei) şi astfel, toţi căţelandrii ceia s-or tot duce prin pădure ca apucaţi, după inorog, şi pas de-i mai găseşte după aceea, şi ce-o să spună atunci Sir Ector în faţa suveranului său ? Ei, şi dac-ar fi fost numai inorogii, ar mai fi mers cum ar mai ii mers.

Dar. nici gind !' Mai era şi acea Fiară Glatisantă despre care se vorbea atît de mult, Dacă aveai capul de şarpe, corpul de leopard, coapsele de leu şi picioarele de cerb, şi, în special, dacă făceai un zgomot ca treizeci de perechi de ogari care au pornit în haită, apoi atunci nici nu-i de mirare că toţi căţelandrii regali au să pornească după tine şi n-or să se lase pînă nu te-or sfîşia. Asta-i menirea lor !

Ca să nu mai vorbim de marea supărare a Regelui Pcllinore, dacă numitul William Twyti ar reuşi să-i ucidă fiara pe care-o caută de ani de zile !

Şi mai erau apoi şi balaurii aceia mititei care trăiau ascunşi sub bolovani şi care şuierau ca un ibric care **a** dat în clocot — periculoase jivine, nu-i vorbă !

Vai de mine. sau ce-ai zice. dacă ai da peste nişte balauri în toată firea ! Sau peste un grifon !

O vreme, Sir Ector consideră cu arţag această perspectivă, apoi începu să se simtă mai bine. Ştii că, la o adică, trase el concluzia, n-ar fi chiar aşa ele rău. dacă numitul Twyti şi dobitocii ăia de eîini ai lui s-ar întîlni cu Fiara Căutărilor, zău aşa, ba chiar ar fi foarte nimerit dacă ar fi cu toţii înfulecaţi pînă la unul !

înveselit de această imagine, se întoarse apoi la marginea arăturii, şi o porni greoi spre casă. Cînd ajunse la gardul de nuiele unde bătrîna se întinsese la pîndă ca să sperie ciorile, avu norocul să zărească nişte porumbei care se apropiaseră înainte ca să-i fi văzut ea. ceea ce ii dădu prilejul să sloboadă un asemenea răget, încît se simţi pe deplin răzbunat pentru sperietura care o trăsese cînd auzise ţipătul ei. „Ei, lasă dom'le, că pînă la urmă o să fie c> seară plăcută !

— Noaple bună, cucoană, spuse Sir Ector afabil, cînd bătrîna îşi mai venise în fire de-ajuns ca să-i poată face o reverenţă.

Această îr.tîmplare îl făcu să se simtă atît de bine, încît atunci cînd îl întîlni pe popă mergînd pe uliţa satului, îl invită de îndată la masă.

Se urcă apoi în solariu, care era camera lui preferată, şi se aşeză cu greutate la masă ca să scrie o misivă de supunere şi umilinţă către Regele Uther, în cele două sau trei ore care-i mai rămîncau pînă la masă. Şi poate că vi se pare că-i timpul cam prea lung pentru o seri- "soare, dar chiar de atîta avea nevoie, fiindea amarnic se mai chinuia ba cu ascuţitul penelor, ba presăra prea mult nisip ca să sugă cerneala, ba trebuia să se ducă în capul scărilor şi să-l întrebe pe chelar cum se scria un cuvint sau altul şi deseori trebuia să ia toată scrisoarea de la cap, cînd făcea vreo pală.

Sir Ector stătea în solariu, în vreme ce soarele, care pălise, îşi. arunca ultimele raze portocalii pe chelia lui lucitoare. Se scărpina şi bolborosea nedesluşit, şi muşca, prins de chinurile creaţiei, capătul penei, şi în timp ce încetul cu încetul camera se întuneca, el continua să scrie, încăperea era cam la fel de mare ca şi sala principală a castelului deasupra căreia se

găsea, şi îşi putea permite să aibă ferestre largi, îndreptate spre sud, fiindcă se găsea la etajul doi. Erau două şemineuri, în care buştenii acoperiţi de cenuşă îşi schimbau culoarea din ce-nuşiu în roşu, pe măsură ce se retrăgea lumina soarelui, în jurul focurilor, întinşi în tihnă pe podea, cîţiva dintre dulăii săi favoriţi fornăiau pe nas, învăluiţi în visuri, sau se scărpinau de purici, sau rodeau oase de oaie, pe care le şterpeliseră de la bucătărie. Şoimul pelerin stătea pe un leaţ în colţul său, idol neclintit visînd la alte lumi.

Dacă te-ai duce acum să vizitezi solariul Castelului, n-ai mai găsi nici o, mobilă înăuntru. Dar soarele încă şi acum se revarsă prin ferestrele acelea tăiate într-un zid de aproape un metru grosime şi, prins între cercevele, încălzeşte permanent gresia zidului şi-l face să pară viu, iransmiţîndu-i lumina de ambră a timpului. Şi, clacă ţi-ar trece prin cap să te duci la vreun magazin cu vechituri, s-ar putea să găseşti acolo imitaţii iscusite ale mobile! care poate că exista într-o asemenea încăpere. Erau scrinuri din stejar şi bufete cu lambriuri gotice şi feţe ciudate de oameni sau îngeri — sau diavoli — cioplite în lemnul negru, lustruite cu ceară de albine, mîncate de carii şi lucitoare — mărturii întunecate ale unor vieţi de mult apuse, strînse în sicriul trăiniciei. Dar să ştiţi că mobila din solariu era întrueîtva diferită de ce© din magazinul de vechituri. Capetele diavolilor şi ale îngerilor erau acolo, la fel erau şi lambriurile, dar lemnul avea cu vreo şase sau şapte sau opt secole mai puţin. Aşa că, în lumina caldă a apusului de soare, nu numai cercevelele se înveşmîntau în tonuri de purpură şi chihlimbar. Tot restul, scrin urile solide din cameră (deseori folosite cu lavişe, fiind acoperite cu covoare vesele) erau cioplite din lemn de stejar tînăr, de culoarea aurului, şi obrajii diavolilor şi heruvimilor străluceau de parcă tocmai ar fi primit o săpuneală bună.

CAPITOLUL XV

Era iii noaptea de Crăciun, în ajunul Reuniunii de Boxtrig Dav. Mai întîi de toate, trebuie să vă aduceţi aminte că aceasta se înîîmplă în vesela Anglie a Grama- ryei, cînd baronii rumeni în obraji apucau halca de carne cu mîna, pe vremea cînd fazanii erau serviţi la masă cu pene cu tot. cînd mistreţii erau întinşi pe tavă rîujindu-şi colţii lungi şi înfricoşători la tine — cînd nu exista încă şomaj, fiindcă erau prea puţini oameni caro puteau fi angajaţi —cînd pădurile răsunau de zdrăngăneala armurilor, în vreme ce cavalerii se pocneau unul pe celălalt în cap, iar inorogii păşeau greoi în lumina îngheţată a lunii cu picioarele lor ele argint, gîfiind cu nobila lor respiraţie şi scoţînd fuioare de aburi pe nas în văzduhul limpede.

Asemenea minuni erau curente, dar nu mai puţin însemnate şi plăcute. În Bătrîna Anglie, însă. mai era o ¡minune, una încă şi mai mare. Anume că vremea şi iii să se poarte şi nu-ţi juca niciodată vreo festă.

Primăvara, floricelele se răspmdeau pe câmpii, cuminţi. la vremea potrivită, iar roua strălucea şi păsările cîntau, aşa cum le şade bine. Vara era o căldură strașnică. nu mai puţin de

patru luni încheiate şi, dacă ploua de-ajuns în scopuri pur agricole, atunci să ştiţi că se aranja să plouă numai noaptea, cînd erai în pat. Toamna, frunzele se înroşeau ca flacăra şi foşneau metalic, înainte de a veni vînturile din vest, îndulcitidu-şi tristul rămas bun într-o splendoare de culori. Şi iarna, care era limitată după statut la numai două luni, zăpada se aşternea frumuşel şi neted pe tot pămîntul. Într-un strat de aproape un metru grosime, clar nu se transforma niciodată în zloată.

Aşa... Şi după cum vă spuneam, era în noaptea de Crăciun în Castelul din Pădurea Sălbatică, şi de jur împrejurul Castelului se aşternuse un strat bun de zăpadă, după cum se şi cuvenea. Omătul se pusese din belşug pe clădiri, ca un strat de zahăr pudră pe un tort de ciocolată şi în câteva locuri bine alese, se transformase cu modestie în ţurţurii cei mai cristalini şi de cea mai mare lungime cu putinţă.

Ramurile copacilor din Pădurea Sălbatică erau împodobiţi cu caltaboşi rotunzi de zăpadă şi străluceau de parcă ar fi dat în floare şi, din cînd în cînd, neaua aluneca de pe acoperişul vreunei case din sat, atunci cînd băga de seamă că ar avea prilejul să cadă în capul unui om mai simpatic, spre plăcerea şi veselia tuturor. Băieţii făceau bineînţeles bulgări, clar nu puneau niciodată pietre înăuntru ca să se răănească — Doamne fereşte — între ei, iar cîinii, cînd erau scoşi la plimbare, nu tremurau de frig, ci se bucurau, muşcau zăpada, se rostogoleau prin ea şi păreau grozav de surprinşi şi încîntaţi cînd dispăreau cu totul în vreun nămete mai înalt. În şanţul castelului te puteai da pe gheaţă, şi era mare zarvă şi vuiet din pricina oaselor lustruite pe care băieţii le foloseau drept patine, în vreme ce pe mal li se servea la toţi, fără excepţie, mied parfumat şi castane fierbinţi. Bufniţele ţipau. Bucătarii împrăştiau firimituri din belşug pentru păsărele. Sătenii purtau cu toţii şalurile lor roşii. Faţa lui Sir Ector strălucea încă şi mai roşie decît acestea. Şi cele mai roşii dintre toate, străluceau focurile din căminele şi sobele căsuţelor răspîndite pe uliţa satului, în timp ce, în noaptea întunecată vînturile şuierau şi vuiau în hornuri, iar vechii lupi englezi rătăceau fără ţintă, urmărind să înşface ceva de mîncare cu gura lor bă- loasă, sau uitîndu-se uneori cu ochii lor sîngerii pe gaura cheii.

Era noaptea de Crăciun şi, după cum vedeţi, toate lucrurile care se cuveneau se făcuseră ca la carte. Toţi oamenii din sat veniseră la ospăţul din sala mare a palatului. Se serviseră mistreţi, cu cap şi colţi cu tot, şi carne de căprioară şi purceluş fraged şi carne de vacă şi de oaie şi claponi rumeniţi — numai că nu aveau curcan la tavă, fiindcă pasărea asta nu fusese încă inventată. Mîncaseră apoi budincă cu prune şi gura leului flambat, şi pe vîrful degetelor îţi rămîneau stropi de foc albastru, şi toţi băură mied cît îi ţineau baierele.

Sir Ector trebuie să fi fost foarte sănătos, fiindcă toţi băură în sănătatea domniei-sale cu urări, cum ar fi „Hai, să ne trăieşti Sir Ector !* sau ,,Să te ţină Dumnezeu sănătos, mărite

doamne ![1] şi altele ca acestea. Unii vrură să joace o istorie grozav de dramatică, din acelea care te ţin eu inima la gură şi în care Sl'întul Gheorghe, un Sarazin şi un Doftor caraghios făceau tot felul de treburi surprinzătoare ; de asemeni cîntară citeva colinde, cum ar fi „Steaua'- sau „Fecioara preacurată", cu voci limpezi şi frumoase de tenori. După aceea, copiii cărora nu li se făcuse rău după masa Îmbelşugată, se jucară de-a Baba-Oarba şi alte jocuri potrivite pentru asemenea împrejurare, în timp ce flăcăii şi fetele din sat dansară în mijlocul sălii dansuri cămpeneşti, după ce toate mesele fură strînse. Ăi mai bătrîni se aşezară pe lîngă ziduri, ţinînd în mînă eîte un pahar cu mied dulce şi simţindu-se recunoscători soartei că le trecuse cheful de asemenea tumbe, ţopăieli şi sărituri. În timp ce copiii cărora nici acum nu li se făcuse încă rău, li se jucau printre picioare ; apoi se aşezară şi ei obosiţi, şi curînd adormiră, cu căp- şoarele lor micuţe sprijinite, pline de visuri, pe umerii celor mai bătrîni. La masa cea mare stătea Sir Ector cu toată cavalerimea, care venise pentru vînătoarea de a doua zi, toţi zîmbind şi dînd aprobator din cap şi bînd vin de Burgundia sau vin alb sec sau vin dulce de Madelra.

După un timp, bătură în pahare şi Sir Grummore fu rugat să se producă. El se ridică în picioare şi îşi cîntă vechiul lui cîntec de şcoală, într-un ropot de aplauze — dar din nefericire uitase cea mai mare parte din el şi trebui să mormăie ceva pe sub mustaţă. Apoi îl înghiontiră pe Regele Pellinore să se ridice în picioare şi acesta cîntă plin de sfiiciune :

Născutu-m-am un Pellinore,
În prea-frumosul Lincolnshire
Şi blestemat,
Am căutat
Leat după leat
(Ani şaptespe, pe cinstea mea
Arn numărat)
Pîn'ce-n sulițe m-am luai Şi m-am bătut. Şi m-am luptat Şi nimeni nu a cîştigat. Iar Sir Grummore ne-a chemat Intru marea mea plăcere Să beau o cană de bere Şi să dorm cuprins de lene într-un pat moale de pene.

— Păi, am să vă zic eu, explică Regele Pellinore în- roşindu-se ca un rac eînd se aşează jos, în vreme ce toţi ceilalţi se grăbeau să-l bată pe spate, vedeţi, dumneavoastră, cinstite feţe, arnicu' meu Grummore m-a invitat la donmia-sa, care va să zică, după ce ne băturăm de-ţi era mai mare dragu în sulițe, şi de-atunci, am lăsat draeu' fiara aia de Fiară să meargă şi să se spînzure de primu' gard, ai ? !

— Şi bine-ai făcut, îi spuseră cu toţii. O viaţă are omu' şi trebuie s-o trăiască !

Apoi îi veni rîndul lui William Twyti, care sosise cu o seară înainte, şi celebrul hăitaş se ridică, cu o faţă pe care nu se putea citi nici cel mai neînsemnat gînd şi cu ochii vicleni aţintiţi asupra lui Sir Ector, începu şi dînsul să cînte :

Ia zi, îl ştii
Pe William Twyti Cel cu haina Ruptă-n tur Ce se ţine tot fudul ?
Ia zi, Il ştii
Pe William Twyti
Cel ce-ţi face toată treaba
Pin' ¡să-ntoarcă capu' baba ?

Da, îl ştiu pe William Twyti Şi de stau şi bine cat, Zic c-ar treimi îmbuibat, Mîngîiat şi îmbătat Şi-o să facă treabă bună ¡Noaptea, cînd pe cer e lună

„Ziua, cînd străluce soarele Şi se-nfioară mioarele. Cu săgeţi în buzunare Cu eîinele la picioare !

— Bravo ! strigă Sir Ector. Bravo, mâi băiatule! I-auzi dom'le chestia asta ! Ce ziceţi de asta ? ! Cică ar trebui îmbuibat, mîngîiat şi îmbătat?! Drăguţul ele el! Să n-apuc ziua de mîine, dacă n-am ştiut eu c-o să înceapă să se laude de cum a deschis gura. Grozavi băieţi, hăi- taşii ăştia, nu-i aşa ? Ia dă-i lui Jupîn Twyti vinu' ăsta de Madeira, cu complimentele mele.

Băieţii se Tăcuseră covrig sub laviţele de lîngă foc şi Art îl ţinea pe Cavall în braţe. Lui Cavall nu-i prea plăceau căldura şi ţipetele mesenilor şi mirosul de mied şi tare ar mai fi vrut s-o şteargă, dar Art îl ţinea strîns, fiindcă simţea nevoia să îndrăgească pe cineva, şi săracul Cavall trebuia să stea vrînd-nevrînd cu el, gîfîind de căldură şi scoţînd limba lungă şi roz.

•— Şi-acu, e rîndul lui Ralph Passelewe.

— Haide, Ralph ! Săracu Ralph, ce băiat era !

— Ia zi bătrîne, cine-a omorî t vaca ? !

— Gata, gata, linişte pentru Jupîn Passelewe, care n-a mai rezistat!

La aceste cuvinte, un bătrîn sprinten se ridică în cel mai depărtat şi umil colţ al sălii, aşa cum făcuse cu toate prilejurile asemănătoare în ultima jumătate de veac. N-avea o zi mai puţin de optzeci şi cinci de anişori, era aproape orb, aproape surd, dar mai putea şi încă mai voia cu mare bucurie să cînte cu voce tremurătoare acelaşi cîntecel de chef pe care-l zisese spre delectarea celor din castel încă de pe vremea cînd Sir Ector era în scutece şi se odihnea în leagăn. Fără îndoială, că cei de la masa înaltă n-aveau cum să-l audă — omul era prea bătrîn, ca să meargă alîta drum şi vocea-i era prea slabă — dar toată lumea ştia ce cînta vocea aceea sleită şi toată lumea se bucura. Iată cam ce cînta bătrînul venerabil :

„Cînd bătrînul King-Cole Se plimba pe uliţă Văzu o gingaşă domniţă Ce călcă-ntr-un rahat.
Şi ce făcu, ce făcu, ce făcu Hai zi-ne, zi-ne, ce făcu ? ! C-un gest elegant, Prea- frumoasa de tuni ţă I.şi ridică încet *A* sa dulce rochiţă. Şi bătrînul King-Cole Văzu numai niţel, Un pic de sub fustiţă. Ah, ce-ncîntare, şi ce delectare, şi ce mai savoare ! Bătrînu n-a mai rezistat Şi pe cîată-i s-adresat.

Mai erau vreo douăzeci de strofe din acest cîntec, în care bătrînul King Cole vedea neputincios tot mai multe lucruri, pe care nu s-ar fi cuvenit să le vadă şi, la sfîr- şitul fiecărei strofe, fiecare se înveselea de mama focului, pînă ce, la încheierea cupletului său. bătrînul Ralph fu copleşit de urale şi felicitări şi se aşează zîmbincl pierit în faţa unei halbe umplută vîrf cu mied.

Era acum rîndul lui Sir Eetor să încheie cu discursul său. Se ridică în picioare cu un aer plin de importanţă şi ţinu următoarea cuvîntare :

— Prieteni, arendaşi şi ceilalţi. Aşa neobişnuit cum sînt să vorbesc în public...

La aceste vorbe se auziră mai multe chicoteli şi mulţi comeseni îşi ascunseră un zîmbet pe sub mustaţă, fiindcă toată lumea recunoscu discursul pe care-l ţinuse Sir Ector în ultimii douăzeci de ani, şi toţi îl întîmpinară ca pe un frate.

— ...Aşa neobişnuit cum sînt să vorbesc în public, este de plăcuta mea datorie — aş putea spune de *foarte* plăcuta mea datorie — să urez tuturor bun venit la această sărbătoare modestă. Am avut un an bun, şi aş putea spune, fără teamă de contrazicere, că a fost un an bun şi pe păşune şi pe arătură. Ştim cu toţii cum a cîş- tigat vaca Crumbocke de la Pădurea Sălbatică premiul întîi la expoziţia de vite de la Cardoyle — şi asta pentru a doua oară, iar dacă o mai ciştigăin o dată. cupa se va odihni pentru totdeauna în castelul nostru. Tot mai multă putere şi cinstire pentru noi. Astă-seară, strînşi cu toţii în jurul mesei, am văzut cu tristeţe, cum uncie fele au dispărut dintre noi şi altele s-au adăugat la marea familie pe care o reprezentăm noi, cei adunaţi aci. Asemenea lucruri sînt pe de-a-ntregu[1], în mîinile Providenţei atotputernice, căreia toţi trebuie să-i fim recunoscători. Noi înşine am fost creaţi şi lăsaţi, spre a ne bucura de plăcerile acestei seri. Eu zic că trebuie să lim cu tot ii plini de recunoştinţă pentru binefacerile care ne-au fost date şi arătate de Cel de Sus. Astăzi îl salutăm în mi jlocul nostru pe celebrul Rege Pellinore, ale cărui strădanii de a scăpa Codrul nostru de înfricoşătoarea Fiară a Căutărilor sînt, cred eu, cunoscute tuturor. („Aşa e, aşa e !"). Şi, de asemeni, Sir Grummore Grummursum, un adevărat sportiv şi vînător, care, trebuie să i-o spun verde-n faţă, va tot sta pe muntele său cită vreme îl va aştepta Expediţia sa ! („Hip-hip-ura !"). În fine, nu trebuie să uităm să pomenim că sîntem onoraţi de vizita celui mai celebru hăita.ş al măriei sale, Jupîn William Twyti, carele, sînt sigur, ne va arăta mîine o asemenea vînătoare, că nu ne va veni să credem ochilor şi vom dori ca o haită regală să vîneze tot timpul căprioarele şi mistreţii din pădurea pe care o iubim atît („ia-ba-dii-u-ha-luu !" şi alte strigăte care imitau cornul care sună adunarea cîinilor). Vă mulţumesc, domnilor şi prieteni dragi, pentru salutul spontan pe care l-aţi adresat acestor onorate feţe. Sînt convins că vor accepta acest omagiu în spiritul sincer şi cald în care le-a fost oferit. Şi acum, domnilor, este timpul să-mi închei această scurtă replică. Iată că aproape a mai trecut un an şi noi privim cu toţii la văi torul care sperăm să ne aducă numai bucurii. Să vedem ce va spune juriul la Expoziţia de Vite de la anu ? Prieteni, nu pot altceva decît să vă urez un an bun şi îmbelşugat şi un Crăciun fericit şi după ce Părintele Sidebottom va fi rostit „Ave Maria" pentru noi, vom încheia cîntînd Imnul Naţional.

Uralele care izbucniră la sfîrşitul cuvântării lui Sir Eetor fură stinse de apelurile la linişte ale celor care voiau să-l lase

pe vicar să-şi murmure rugăciunea în Latină ; apoi se ridicară cu toţii în picioare şi cîntară cu loialitate, luminaţi de flăcările roşietice ale buştenilor în jăratec :
Doamne, apără-l pe Regele nostru Pendragon Şi fă ca domnia-i să-i fie în ton, În ton cu măreţia, groaza şi tumultul Sîngele, cruzimea, spada-i şi cuvîntul. Păzeşte-l Doamne de orişice ghinion Pe-al nostru Rege, bunul Pendragon !

Ultimele note se stinseră şi sala se goli curînd de omenirea în sărbătoare. Felinarele pilpîiră af;u'ă pe uliţă şi toată lumea se îndreptă spre case în grupuri cît mai mari., de teama lupilor ce vînează la lumina lunii, iar Castelul Pădurea Sălbatică se cufundă în somnul lui paşnic şi întunecat, în ciudata tăcere a sfînlului omăt.

CAPITOLUL XVI

Art se sculă a doua zi cu noaptca-n cap. Chiar în clipit în care deschise ochii, făcu un efort disperat şi azvîrli cît colo blana de urs care-i servea drept plapumă, şi-şi avîntă trupul în aerul rece, muşcător. Se îmbrăcă, cuprins de o febră ciudată, furios, tremurînd, sărind ca o broască, doar-doar s-o mai încălzi puţintel, suflîndu-şi în mîini aburi care se împrăştiau în aerul îngheţat al camerei şi freeîndu-se cu putere, de parcă ţesăla un cal. Sparse gheaţa care se prinsese într-un lighean şi îşi afundă faţa în apa rece, strimbindu-se ca cineva care mănîncă o lămîie acră, făcu „A-a-ah !« şi-şi frecă cu toată puterea, cu un prosop aspru, obrajii care-l înţepau. După treaba asta, se încălzi din nou şi o tuli degrabă la coteţele clinilor, ca să-l vadă pe hăilaşul Regelui cum îşi făcea ultimele preparative pentru vînătoare.

Jupîn Willian Twyti se arătă în lumina zilei a fi un bărbat zbîrcil. cu înfăţişare chinuită şi hărţuită, purtînd pe faţă o invariabilă expresie de melancolic. Toată viaţa sa fusese silit de meseria-i de vînător să urmărească tot felul de jivine pentru ospăţul regal şi. după ce le prindea, trebuia să le laie în bucăţile potrivite pentru masă. Se pricepea la treaba asta mai abitir ca o calfă de măcelar Trebuia să ştie ce bucăţi aveau să fie date clinilor, şi care anţmc ajutoarelor sale. Trebuia să laie totul exact ca la carte, lăsînd în coadă două vertebre ca să pară bucăţile 'le fileu şi mai atrăgătoare, şi multă vreme după

D asemenea vînătoare tot ce-şi mai putea aminti era fie că urmărise un cerb falnic sau îl făcuse bucăţi şi-l pregătise pe porţii ca să fie servit ia masă.Ca să fim sinceri, nu-i prea plăcea să facă asemenea treabă. Cerbii şi căprioarele în turmă, mistreţii singuratici, tigvele vulpilor, blana jderilor, reţele sperioase de ciute, ascunzişurile viezurilor şi haitele de lupi toate acestea nu însemnau pentru el nimic decît ceva pe care erai pus să-l jupoi şi-apoi să-l tai în bucăţi potrivite şi să-i duci la bucătărie să-l gătească bucătarul. N-aveai decît să-i vorbeşti despre tot felul de lucruri legate de vînă- toare, de ascunzişuri şi de pînde, de unsoare şi seu, de piei şi cuţitaşe, de balega lăsată de căprioare sau alte jivine, de mirosul animalelor sau de vizuinile lor. El ştia că toate astea erau pentru tine numai vorbe, pe care le-ai folosit ca să-i arăţi că nu eşti ageamiu, în

vreme ce pentru el toate astea erau viaţa şi meseria lui. N-aveai decît să-i povesteşti despre un mistreţ solid care era cît pe-aci să te ia în colţ, şi-asta nu mai departe decît iarna trecută, dar singurul rezultat era că-şi păstra înfăţişarea politicoasă şi se uita ţintă la tine cu ochii lui reci şi distanţi. El fusese împuns şi tăiat de şaisprezece ori de colţii mistreţilor, şi picioarele lui purtau cicatrici albite, de piele de-abia prinsă, care-i presărau trupul pînă la coaste. În timp ce vorbeai, îşi vedea mai departe de treabă. Numai un singur lucru era în stare să-l mişte pe Jupîn William Tvvyti. Vara sau iarna, pe ploaie, pe burniţă, pe ninsoare sau pe soare el alerga sau galopa după mistreţi sau cerbi, dar în tot acest timp sufletul lui se găsea în altă parte. Pomeneşte-i numai de un *iepure* lui Jupîn Tvvyti şi, cu toate c-o să-l vezi galopînd mai departe după blestematul cela ele cerb care-i este sortit, tot o să-şi arunce un ochi la vînatul după care-i tînjeşte inima. Asta era singurul lucru despre care-i plăcea să vorbească. Tot timpul era trimis de la un castel la altul, în tot întinsul Angliei şi, cînd era acolo, supuşii regelui îl sărbătoreau şi-i umpleau paharul şi-l îmbiau să vorbească despre marile sale vî- nători. El răspundea întotdeauna numai în monosilabe, posac şi cu mintea aiurea. Dar, clacă cineva pomenea în treacăt de-o vînătoare de iepuri, ciulea de îndată urechile, şi apoi dădea cu paharul în masă şi pomenea despre minunile acestei uimitoare jivine, declarînd că nu puteai niciodată să sufli din corn cîntul de atac, căci acelaşi iepure putea fi o dată bărbatu? şi altă dată femelă. În vreme ce purta şi seu, lăsa murdăria şi rodea, care lucruri nici o jivină de pe ăst pămînt nu le face, în afara sa.

Ari îl privi pe acest mare om citâ va vreme în cea mai deplină tăcere, apoi se întoarse în odaia lui. ca să vadă dacă nu cumva exista vreo speranţă să găsească ceva de mincare la asemenea orâ timpurie. Descoperi spre plăcerea şi mirarea lui. că în casă se găsea mîncarc din belşug, fiindcă întregul castel fusese cuprins de aceeaşi tulburare nervoasă care-t scosese şi pe ei din pat atît de devreme, şi chiar Merlyn îmbrăcase o pereche de pantaloni bufanţi care fuseseră moderni cu câteva secole Asociaţia de Vânătoare „Copoii Univer-

t şi tatii".

Vînătoarea t

1 de mistreţi era pe aceea vreme mare distracţie. Nu semăna deloc cu vînătoarea de bursuci la vizuină sau la refugiu, sau cu vînătoarea de vulpi din Anglia zilelor noastre. Poate că cel mai apropiat lucru ar ri vînătoarea de iepuri cu dihori domestici — numai că în loc de dihori foloseai câini, în loc de iepuri de vizuină aveai un mistreţ, care putea cu uşurinţa să te doboare, sj în loc de puşcă cu alice, aveai o suliţă pentru mistreti, de care depindea toată viaţa ta. De obicei mistreţii nu se vinau ele pe cal. Probabil că motivul pentru aceasta era că sezonul de vînătoare al mistreţilor avea loc "111 cele două luni de iarnă, cînd zăpada latrinei Anglii avea obiceiul să împiedice mersul calului, prinzîndu-i-se de copită şi făcîndu-i galopul prea primejdios. Rezultatul era că porneai la o asemenea vînătoare

pe jos, înarmat numai cu fierul ucigaş, împotriva unui adversar care cântărea ceva mai mult. nu glumă, decât tine şi care putea să te sfîşie cît ai zice peşte de la buric pînă-n **rălci** şi să-ţi reteze capul dintr-o mişcare şi să ti-l aburce pe spinarea lui. la vînătoarea de mistreţi nu exista dccît o singură regulă. Aceasta era : Ţin'-ie bine şi nu te da bătut ! Dacă mistretul ataca, singurul lucru pe care trebuia să-l faci era să te laşi într-un genunchi şi să întinzi sulița specială pentru mistreți în direcţia lui. Minerul îl ţineai cu dreapta şi-l propteai de pămînt, ca să reziste şocului ciocnirii. în vreme ce cu stânga, pe care-o ţineai cît mai întinsă pe suliță, îndreptai vîrful spre fiara care ataca. ¡Suliţa era ascuţită ca un brici şi, cam la jumătate de metru de ta vîrf avea o bucată de metal pusă în cruce.
Această bară orizontală era menită să împiedice ca vîrful să intre mai mult de jumătate de metru în pieptul mistreţului. Fără acea bară pusă în cruce pe lance, un mistreţ furios în plin atac era în stare să se năpustească înainte, în ciuda suliţei care-i intrase în trup, şi tot ar fi ajuns la vînător. Dar, datorită acelei cruci, mistreţul putea fi ţinut la o distanţă de-o suliţă, avînd în acelaşi timp cincizeci de centimetri de oţel în trup. în această situaţie, trebuia să nu te dai bătut.

Animalul cîntărea între o sută şi aproape două sute" de kilograme, şi singurul lui scop în viaţă era să se ţină pe picioare, să se strecoare şi să se ferească pînă ce putea să ajungă la duşmanul lui şi să-l facă bueăţi-bucăţi, în vreme ce singurul obiectiv al atacatorului lui era ca nu cumva să lase să-i scape suliţa, strînsă zdravăn la sub- soară, pînă venea cineva să-i dea mistreţului lovitura de graţie. Dacă vînătorul era în stare să ţină de minerul suliţei, în timp ce vîrful se afla înfipt în mistreţ, atunci era sigur că între el şi fiară se găsea cel puţin o lungime de suliţă, oricît s-ar fi zbătut mistreţul şi oricît l-ar mai fi putut fugări prin pădure. Dacă te gîndeşti la felul în care luptau vînătorii împotriva acestor mistreţi, poate că ai să înţelegi atunci de ce se sculaseră dis-de-dimi- neaţă toţi vînătorii în acea zi de Reuniune de Boxing Day şi de ce îşi mîncau merindea cu noduri în gît.

— Ah, zise Sir (îrummore, rozînd dintr-o halcă de carne de porc pe care o ţinea între degete, venişi la vreme pentru gustare, nu-i aşa ?

— Da, domnule, răspunse Art.

— Fainâ vînătoare pe ziua de azi, ai să vezi! adăugă Sir Grummore. la spune, ti-ai ascuţit bine suliţa ?

— Da, bineînţeles, vă mulţumesc de întrebare, spuse Art, Se duse apoi spre bufet să-şi ia şi el o bucată de carne.

— Ei, haide, Pellinore, îl îndemnă Sir Ector. la cîţiva pui din ăştia bine rumeniţi. Nu mănînci nimica azi dimi- neaţă. Nu ştiu ce-i cu tine.

Regele Pellinore spuse :

— Nu prea cred c-am să mănînc ceva, dar vă mulţumesc pentru amabilitate. Ştiţi, nu prea mă simt în apele mele, ai ?

Sir Grummore îşi ridică nasul din halca de carne pe care-o infuleca şi întrebă cu voce tăioasă

:' — Nerv i ''

— Oh, mei ghid de aşa ceva, strigă Regele Pellinore. Nu. zău că nu-i vorba de asta. Da' mă gîndese c-am mîn- cat ceva aseară care nu mi-a prea priit.

— Hai. iasă prostiile astea, dragul meu, se supără Sir Ector. uite. poftim nişte puişori ca să te pui pe picioare.

Il servi pe nefericitul Rege cu doi sau trei claponi, şi •acesta se aşeză, într-o stare jalnică, la un capăt al mesei, încercînd să înghită cu chiu cu vai cîteva bucăţi din m în care.

—• Fii atent, că o să ai nevoie de mîncarea asta pînă la sKrşitul zilei, dacă nu cumva mă înşel, îl avertiză Sir Grummore, arunelndu-i o privire semnificativă.

— Aşa crezi ?

•— Păi. te cred, urmă Sir Grummore, şi făcu cu ochiul gazdei lor.

Art băgă de seamă că Sir Grummore şi Sir Ector mîncau cu o ardoare mai degrabă exagerată.

În ceea ce îl privea, simţi că nu poate face faţă la mai mult de o friptură de porc, iar cît despre Kav, el nici măcar nu intrase în sufragerie.

După ce terminară micul dejun şi fu consultat Jupîn. Tvvyti, toată lumea o porni spre locul Reuniunii de Bo- xing Day. Poate că toţi cîiuii aceia adunaţi în haită ar putea părea grozavi de pestriţi unui maestru de vînă- toare din zilele noastre. Erau vreo şase zăvozi alb cu negru, care arătau ca nişte corcituri de ogari cu bull- terrieri, sau chiar mai rău. Aceştia erau de fapt cîinii cei mai potriviţi pentru vînătoarea de mistreţi şi erau aşa de răi că pînă şi acum purtau botniţe. Mai fuseseră luaţi şi doi ogari, numai aşa pentru orice eventualitate, precum şi nişte copoi de urmărire, corciţi cu setteri roşii. Aceştia din urmă purtau zgardă. Mai erau şi nişte căţele de vînătoare cu capul prelung, care mergeau întotdeauna la genunchiul stăpînului şi ţineau un trap mărunt ca nişte ponei.bine dresaţi.

Lîngă haită, se ţineau aproape şi pedeştrii. Merlvn. cu pantalonii lui de golf, arăta mai degrabă ca Lordul Baden-Powell[1], în a Tară de faptul că, bineînţeles, acesta din urmă nu purta barbă. Sir Ector era îmbrăcat în haine „prudente" din piele groasă — nu era considerat sportiv să vînezi în armură — şi păşea tîngă Jupin Twyti, purtind pe faţă acea expresie plictisită şi importantă pe carp şi-o arogă întotdeauna proprietarii de cîini. Siv Grummore, care mergea imediat după ei, se umfla în pene şi-i întreba pe toţi dacă-.şi ascuţiseră bine sulițele. Regele Pel- linore se retrăsese mai în urmă, printre săteni, apreciind siguranţa pe care ţi-o dă numărul mare de oameni. Se aflau acolo toţi ţăranii, orice suflet de bărbat de pe moşie, de la Hob şoimarul pînă la bătrînul Wat, cel fără de nas;

1 Lord *Baden-Powell. Robert Stephenson Smyth,* (1857—1941) fondatorul asociaţiei *Boy Scouts* (cercetaşi) (1808).

tot omul ducea o armă în mină, fie o suliţă, fie o furcă sau o coasă tocită prinsă pe eîte o bîtă zdravănă. Veniseră chiar şi vreo eîteva femei mai. tinere îndrăgostite de soţii lor sau fete în vorbii cu vreun băiat din ceată, purtmd coşuri cu merinde pentru oamenii lor. Ce mai, era o adevărată Reuniune de Boxing l)ay.

La marginea pădurii îi aştepta ultimul participant la partida de vînătoare. Era un bărbat înalt, cu înfăţişare distinsă, îmbrăcat în verde din cap pînă-n picioare, şi purta cu sine un arc lung de şapte picioare.

— Bună dimineaţa, Jupine. i se adresă el cu prietenie lui Sir Ector.

— Ah, da, spuse Sir Ector. Da. da, sigur că da, e o dimineaţă bună, nu-i aşa. Păi. da, cum să zic eu, bună, bună dimineaţă !

Îl luă apoi de-o parte pe bărbatul îmbrăcat în verde şi-i zise pe şoptite, dar cu o asemenea voce că fu auzit de toţi ceilalţi :

— Pentru Dumnezeu, dragul meu, te rog sa bagi de seamă. Uite, cel de colo e propriul hăitaş al măriei-sale Regele Pendragon. iar ceilalţi doi sînt Regele Pellinore şi Sir Grummore. Şi acum, te rog, zău aşa. fii băiat bun şi să nu spui nimic ce nu se cade şi nu contrazice pe nimeni. Hai. te rog eu frumos. îa zi : cine-o să fie băiat bun ? !

— N-avea nici o grijă, spuse omul verde cu un glas care-l mai linişti pe bietul Sir Ector. dar mă gîndesc că ar fi cazul să mă prezinţi domnilor.

Sir Ector se înroşi pînă în vîrîul urechilor şi strigă :

— Alo, Grummore, vrei să vii aici un minut ? Uite, vreau să-ţi prezint, un prieten de-al meu, ştii, un vechi amic, ştii. pe dînsu'l îl cheamă Wood. adică vreau să zic Wood cu W, adică nu cu H. Aşaa, da. Uite, fă cunoştinţă şi cu Regele Pellinore. Aşa. Ei, uite-aşa, foarte bine. Jupi n Wood — Regele Pellinore.

— Salve ! spuse Regele Pellinore, care nu scăpase înea de obiceiul ăsta cînd era nervos.

— Hai să trăieşti 1 spuse Sir Grummore. N-ai nici o legătură cu Robin Hood, dacă nu mă înşel.

— Oh, nu, nici cea mai mică legătură, întrerupse Sir Ector în grabă. Ţi-am spus, numele lui se scrie, dublu v, dublu o şi *d* ■— adicătele Wood-lemn, ce-i aşa de greii de priceput, treaba aia din care se face mobila, mobila — ştii ce-i aia mobilă, nu-i aşa ? — şi sulițe şi, şi — păi, astea, sulițe şi, cum îi zice, asta... mobilă !

■— Bună ziua, domnilor, spuse Robin.

— Salve, spuse Regele Pellinore.

-— Mda, da' ştii ce mi se pare nostim e ca şi dînsul şi numitul Hood, poartă numai culoarea verde.

— Da, sigur că da, e nostim, nu-i aşa ? spuse neliniştit Sir Ector. Ştii că dînsul poartă doliu după o mătuşă de-a sa, care a murit căzînd dintr-un copac.

— Oh, cer atunci iertare cu plecăciune, domniei-taîe, spuse Sir Grummore, plin de tact şi necăjit că fără vrerea îui atinsese un asemenea subiect dureros — şi totul se încheie cu bine.

— Ei, ia spune-ţi-mi, domnule Wood, reluă Sir Ector, cînd lucrurile se liniştiră. Unde să pornim vînătoarea ?

De îndată ce fu pusă această întrebare, fu invitat şi Jupîn Twyti să ia parte la conversaţie şi urmă un scurt taifas, în care schimbară un număr impresionant de tot felul de termeni tehnici din arta vînătorii, precum ar fi lesses, care înseamnă bălegar de mistreţ. Apoi începu un lung marş prin pădurea întroienită şi porni marea distracţie.Art scăpase de senzaţia aceea de panică, ce pusese stăpînire pe stomacul lui cînd se dusese dimineaţa în sufragerie. Mişcarea şi vin tul care-i spulbera zăpada în faţă îl înviorase ră şi ochii îi străluceau acum la fel ca şi cristalele de gheaţă în lumina albă a soarelui de iarnă, iar sîngele înccpea să-i zvîenească în vine la gîndul vî-nătorii care se apropia. Se uită la hăilaşul care ţinea, de lesă dinii învăţaţi la mistreţ, şi văzu cum animalele trag din ce în ce mai tare de zgardă, pe măsură ce se apropiau de locul unde se găsea adăpostul mistreţului. Văzu apoi, cum unul cîte unul şi terminiud cu ogarii — care nu au un miros chiar atît de bun — toţi ciinii începură să dea semne de nelinişte şi să scheune de nerăbdare, ll văzu pe Robin cum se apleacă să culeagă cîteva murdării de mistreţ pe care le întinse lui Jupîn Twvti, care dădu aprobator din cap şi apoi întreaga adunare se opri din mers. Ajunseseră la locul primejdios.

Vânătoarea de mistreţi semăna atît cu vânătoarea de pui de lupi, încît erai ispitit să lupţi cît mai mult cu mistreţul; numai că scopul vânătorii acesteia era să ucizi fiara cît mai repede. Art ocupă poziţia în cercul făcut în jurul vizuinii monstrului şi puse un genunchi în zăpadă, înfigînd mînerut suliţei în pămînt, gata pentru orice împrejurare. Simţi tăcerea aşternindu-se peste întreaga asistenţă şi-l văzu pe Jupîn Tvvvti făcînd un semn tăcut spre omul ce ţinea de lesă ciinii. Cei doi cîini învăţaţi să se dea la mistreţi se repeziră imediat în refugiul pe care-l înconjurau vânătorii. Cîinii alergară fără să scoată nici măcar o mîrîitură.

Trecură cinci minute lungi în cursul cărora nu se întîmplă nimic. Inimile le băteau ca nişte tunete în piept şi cîte o vinişoară de pe gîtul fiecăruia din cerc zvăcnea în ritmul inimii. Toţi îşi întorceau capul cu nelinişte dintr-o parte în aita, de parcă fiecare ar 1'i vrut să se asigure de vecinii săi, şi aburii de viaţă pe care-i scoteau pe nas şi pe gură erau purtaţi lin de vântul din nord, în vreme ce fiecare dintre vînători îşi dădea seama ce frumoasă e viaţa pe care un colţ puturos de mistreţ ar putea, în cîteva clipe, să o răpească unuia sau altuia dintre ei, dacă lucrurile,ar fi luat o întorsătură proastă.

Mistreţul nu dădu glas furiei lui. Nu se auzi nici un grohăit din refugiu, şi nici cîinii nu sloboziră vreun lătrat. Numai că deodată, cam la vreo sută de metri depărtare de Art, se ivi o făptură neagră, ce se înălţa la marginea luminişului. Nu părea

să fie un mistreţ, cel puţin nu în primele clipe în care stăteau acolo ; era numai o pată de un negru intens pe albeaţa orbitoare a zăpezii. Apăruse prea repede ca să-ţi dai seama că era într-adevăr fiara pe care o aşteptaseră. Înainte ca Art să fi putut să-şi dea seama bine ce era, se năpusti la Sir Grummore.

Lucrul acela negru se învălmăşi în albul zăpezii, ridicînd nori de nea. Sir Grummore, care se proiecta de asemeni la fel de întunecat pe omăt, — făcu rapid o tumbă într-un nor de zăpadă spulberată. Vîntid de nord purtă un fel de grohăit şi sunetul unui gîfîit furios, dar nu se auzi nici un zgomot de cădere. Cînd fiara se depărta, dar nu înainte de aceasta, Art ştia eîteva lucruri despre fiară — lucruri pe care nu avusese vreme să le vadă atunci cînd mistreţul mai era încă acolo. Îşi aduse aminte de coama îmbelşugată şi aspră din ţepi care i se ridicau pe spate ca o lamă de cuţit, de fulgerul colţului său ucigaş, de coastele acoperite cu păr zbîrlit, de capul pe care-l ţinea aplecat în pămînt şi ¡le flacăra roşie din ochiul lui porcesc.

Sir Grummore se ridică în picioare, teafăr şi nevătămat, scuturînd zăpada care i se prinsese fie haine, înju- rîntl şi dînd vina pe nenorocita de suliţă care nu era bună de nimic. Cîţiva stropi de sînge spumegau pe omăt îmbibîndu-se în albul zăpezii. Jupîn Twyti îşi duse cornul de vînătoare la buze. Cîinii tărcaţi alb cu negru se des- perecheaseră de cum se înălţară sunetele înalte şi tăioase ale eînteeului de atac, şi apoi întreaga scenă se schimbă cu repeziciune. Cîinii care-i căzuseră în spate mistreţului — ăsta-i termenul care ar trebui folosit pentru scoaterea din bîrlog — fură lăsaţi să-l urmărească pentru ca să înveţe şi mai bine să se ţină de mistreţi. Căţelele lă- trau pe de lături, de parcă le venea să chite. Ogarii o porniseră la galop, hămăind prin nămeţi. Toată lumea începu să strige îndemnuri de vînătoare şi să alerge.

— *Avoy, avoy!* strigară hăitaşii. *Shahou, Shahou ! Avaunt, sire, avaunt! [1]*

— *Suie}', swef!* strigă neliniştit Jupîn Twyti. Acum, acuma ! Toată lumea să sloboadă cîinii !

— Hei, ascultaţi! strigă Regele Pellinore. A văzut careva în ce parte a luat-o ? Vai, ce zi agitată, ai ? *Sa sa cy avaunt, cy sa avaunt, sa cy avaunt!*

— Ţin'te tare, Pellinore ! strigă Sir Ector. Vezi ele cîini, ţin'te de cîini ! Ştii că nu-l poţi prinde de unul singur ! *Il est hault! Il est hault*

Hăitaşii făcură şi ei :

— *Tii est ho !*

— *Tilly-ho,* cîntară copacii pădurii.

— *Tully-ho '.* murmurară troienii din depărtare, în vreme ce ramurile încărcate de zăpadă, tulburate de vibraţii, lăsară să

1

Majoritatea strigăturilor şi interjecţiilor de vînătoare sînt alteraţii ale unor cuvinte franceze ; nu trebuie uitat că nobilimea Xranco-normandă era c®a care îşi putea permite să ducă trena unor asemenea vînători.

cadă nori de pulbere strălucitoare pe pămîntul învelit în stratul gros de omăt,

Art se trezi alergind cot la cot cu Jupîn Twyti. Totul începea acum să semene cu vinătoarea cu ogari, numai că era o mică diferenţă : ţineai urma fiarei într-o pădure unde ora greu chiar să te şi mişti. Totul depindea de felul în care lalrau cîinii, mai învrăjbiţi sau mai domol, c-îl şi de melodia pe care o sufla hăitaşul în corn şi oare spunea celor învăţaţi să-i priceapă notele unde se afla şi ce făcea — astfel încît şi ceilalţi ştiau ce au de făcut. Fără acestc semnale, întreaga adunare s-ar fi risipit în două minute — lasă, că şi cu ele tot se pierdu cam jumătate din oameni, e adevărat însă că nu în două minute, ci în trei.

Art se lipi ele Twyti ca un scaieie. Se putea mişca la fel de iute ca şi hăitaşul fiindcă, deşi acesta din urmă avea în urma sa experienţă de-o viaţă de om, Art era mai micuţ şi putea să se strecoare mai uşor printre obstacole, ca să nu mai pomenim că fusese învăţat cum să meargă în pădure de către însăşi Maid Marian. Şi Robi o ţinea pasul cu ei. dar curînd răsuflarea greoaie a lui Sir Eclor şi gîngăvitul lui Pellinore rămaseră în urma lor. Sir Grummore se predase mai(de mult, cînd îşi pierduse mai toată suflarea în urma izbiturii pe care o primise de la mistreţ, şi stătea acum departe în ariergardă, dcclarînd că, oricum, suliţa lui nu mai era aşa de ascuţită pe cît trebuia să fie. Kay rămăsese cu el, ca nu cumva să se rătăcească. Argaţii şi sătenii pierduseră de la bun început orice şansă de a se mai ţine după ei, fiindcă nu pricepeau graiul cornului de vînătoare. Mcrlyn îşi rupsese năclragii şi se oprise să şi-i dreagă prin magie.

Ma jurul îşi scoase atîta pieptul în afară, strigînri cu glas cumplit „Şf> pă el" şi spun în d fiecăruia în ce parte ar trebui să alerge, încît îşi pierdu de-a binclea orice simţ al orientării şi conducea, în şir indian, o grupă nefericită de săteni, în pas alergător, cu genunchii la piept, în direcţiei greşită. Hob se mai ţinea încă după ei.

— Swef, swef, gîfîi hăitaşul regal, adresîndu-i-se lui Art, de parcă ar fi fost un dulău. Nu aşa de repede, băiete, că au luat-o piezîş.

Chiar cînd vorbea în felul acesta, Art băgă de seamă eă hămăiala cîinilor slăbise în intensitate şi aducea mai mult a scheunat şi mirîit.

— Staţi, îi opri Robin, că acuma dăm peste mistreţ. Hărmălaia se stinse aproape de tot.

— *Swef, Swef!* strigă Jupîn Twyti din toate puterile. Ţineţi-vă bine, flăcăii mei, că vin acuşi ! Aiei~s, uite-mă-s aicea ! Îşi aruncă înainte cureaua care-i ţinea cornul de vînătoare pe umăr şi, ducîndu-şi-l la gură, începu să sufle melodia de chemare a cîinilor.

Numai un singur ogar îi răspunse cu o hămăitură stingheră.

— Acu' m-aţin 1 *Hoo arere !* strigă hăitaşul.

Lătratul ogarului prinse să răsune mai cu încredere, şovăi, apoi se ridică din nou în toată vigoarea.

—• *Hoo arere!* Uite-aicea sînt, *amy!* I-auzi-l pe Beaumont cel viteaz ! *Ho moy, ho moy, hole, hole, hole, hole !*

Ogarul fu acoperit de lătrăturile de tenor ale căţelelor. Hărmălaia crescu apoi într-un crescendo furios pe măsură ce tunetul însetat de sînge al hămăiturilor zăvozilor răzbătu dintre celelalte glasuri mai slabe.

— Gata, l-au prins ! spuse scurt Twyti, şi cei trei începură din nou să alerge, în vreme ce hăitaşul sufla din corn semnale de îmbărbătare pentru haita sa.

într-un tufăriş mărunt, cumplitul mistreţ stătea prins la mare ananghie. Îşi proptise picioarele din spate în putregaiul unui copac doborît de furtună şi cum stătea aşa, cu spatele acoperit, nu putea fi apucat de cîini, dar nici nu se putea clinti din loc. Stătea în defensivă, cu buza de sus a ritului răsucită într-un fel de rînjet feroce, care-i descoperea colţii nu mai puţin înspăimîntători. Sîngele din rana pe care i-o crestase în carne lancea lui Sir Grummore izvora din abundenţă şi se prelingea printre ţepii de pe spate şi apoi în jos, de-a lungul piciorului, în vreme ce spuma bojocilor îi şiroia din rît şi pica pe zăpada înroşită de sînge, topind-o.

Ochişorii îngropaţi în cap, azvîrleau priviri în toate direcţiile. Cîinii stăteau în jurul lui, chefnind şi scheunînd şi lătrind din toate puterile la fiara încolţită, iar Beaumont, eu spatele rupt, se chircea la picioarele lui. Nu-i mai acorda nici o atenţie cîinelui, care se răsucea de durere şi care nu-i mai putea face nici un rău. Se ridica acolo, singur, înconjurat de duşmani, negru, cuprins de patimă şi vrăjmăşie, setos de sînge.

— Ei, haide seîrbă ţ Haide, vino *! So-ho,* strigă hăitaşul. înainta cu suliţa ţinută în faţa lui. iar cîinii, încurajaţi de stăpîii'u! lor. înaintau împreună cu el, pas ou pas.

Scena se schimbă la fel de repede pe cît se prăbuşeşte un castel din cărţi de joc. Mistreţul nu mai era încolţit, ci se năpusti cu toată furia împotriva lui Jupîn Twyii. Pe cînd se repezea spre stăpînul lor. cîinii se dădură la el, apucîndu-l de umăr sau de beregată sau de picioare şi se aninară de trupul tui. aşa că ceea ce venea cu iuţeala fulgerului spre Jupîn Tvvyti. nu mai era un mistreţ, ci un ciorchine de cîini prinşi de fiară. Vânătorul nu îndrăzni să-.şi folosească suliţa de teamă să nu omoare vreun ciinc. Ciorchinele înainta fără oprire, de parcă toţi cîinii încleştaţi de el n-ar fi fost în stare să-l oprească citaşi de puţin. Twyti începu să-şi întoarcă suliţa, ca să oprească înaintarea cu minerul dar chiar cînd mai încerca încă să apuce suliţa de celălalt capăt, toată masa aceea de cîini încăieraţi cu fiara se năpUsti peste el.

Se dădu înapoi, făcu o săritură, se poticni de o rădăcină care ieşea de sub zăpadă, se întinse cît era lung pe jos şi fu acoperit de animalele care se luptau. Art ţopăia pe margine, agitîndu-şi în disperare suliţa, clar nu se zărea nici un colţişor

în care ar fi putut să lovească fără teamă. Robiri îşi zvîrti cu aceeaşi mişcare sulița şi-şi trase iataganul, se vîrî în ghemul de îuîrîituri şi apuca foarte calm un cîine de picior şi-l trase de-o parte. Chilele nu se lăsă. şi rămase cu dinţii înfipţi în carnea mistreţului dar, oricum, în spaţiul unde fusese corpul lui, se zărea acum carnea acoperită cu ţepi însîngeraţi a mistreţului. în acest spaţiu se coborî încet iataganul : o dată, de două ori. de trei ori. întregul eşafodaj se clătină, se îndreptă iarăşi, se împiedică din nou şi se lăsă greoi pe stingă. Vânătoarea se terminase.

Jupîn Tvvyti îşi trase încet un picior de sub mistreţ, se ridică, cu mina dreaptă îşi apucă genunchiul, îl mişcă iscoditor în diverse direcţii, dădu din cap parcă vorbind cu sine însuşi şi-şi îndreptă spatele, înlinzmdu-se cle-i pîrîiră oasele. îşi culese apoi sulița de jos fără să spună un cuvînt şi u pomi şehiopătînd spre Beau mont.

îngenunche lîngă el şi-i luă capul în poală. Îl mingile pe Beaumont pe cap şi spuse :

— Ian ascultă-l pe Beaumont, uite la el, dragul de el. Uşurel, uşurel, *Beaumont, mcrn amy. Oyez a Beaumont,* Beaumont cel viteaz. *Swcj, Le douce Beaumont,* swef, *xwef.*[1]

Beaumont ii linse mina, dar nici măcar nu putu să dea din coadă. Hăitaşul dădu din cap către Robin, care stătea în spate şi se uită adînc în ochii cî?'neJui. Vorbi :

— Hai. dormi acum, scumpule, Beaumont cel viteaz, feciorașul tatii, dormi, sărmanei ui de tine.

Apoi paloşul lui Robin îl eliberă pe Beaumont din lumea asta, şi-l trimise să zburde liber cu Oricui[2] şi să se rostogolească printre stele.

O clipă, Art simţi ceva care îl împiedica să se uite la Tupin Twyti. Bărbatul acesta ciudat, învesmîntat în piele, se ridică fără să spună un cuvînt şi mătură cu un gest hotărît clinii de pe cadavrul mistreţului, un gest cu care era obişnuit. Duse cornul la buze şi cîntă cele patru note prelungi ale melodiei de moarte şi de încheiere a vînătorii, fără nici cel mai mic tremur în glas. Dar notele triste ale acestui cînt erau înălţate acum pentru un motiv diferit, şi Art tresări fiindcă i se păru că zărise lacrimi în ochii vînătorului.

Cîntul de moarte îi adună pe toţi cei rătăciţi la timpul oportun. Hob îi ajunsese din urmă şi după aceea veni Sir Ector, dînd la o parte tufele de rug cu sulița de mistreţi, pufăind cu un aer plin de importanţă şi strigînd cu glas mare :

— Bravo. Bravo. Ai dus-o bine, Twyti. Splendidă vânătoare, foarte. Ce mai, aşa trebuie vînată o fiară şi nu altfel. Bravo. Bravo. Ia zi, cît cîntăreşte ?

Ceilalţi se strînseră în grupuri, Regele Pellinore ţopăind în coadă şi tot strigînd :

— Şo pă el ! Şo pă el !, neştiind că vînătoarea se terminase.

Cînc! fu informat de acest eveniment, se opri şi spuse cu o voce pierdută :

— Şo pă el, ai?! după care se cufundă în tăcere.

* Beaumont. prietenul meu. Ascultaţi-l pe Beaumont... Uşurel, duloe Beaw.j.ont... (în franceza veche).

i i3ot stelaţie sudică, reprezentată ca un vînător.

În cele din urmă ajunse la locul isprăvii chiar şi şirul indian al majorului, care-şi ducea încă oamenii în pas alergător cu genunchii la bărbie, şi primiră comanda „Pe loc!" şi „atenţie, stai !" de-abia cînd ajunseră în poiană, în vreme ce majorul îi lămurea cu vădită satisfacţie, că dacă n-ar fi fost el, s-ar fi rătăcit cu toţii. Apăru şi Merlyn, ţinîndu-şi pantalonii cu o mînă, deoarece se pare că nu-i prea reuşiseră vrăjile. Veni şi Sir Grummore, călcînd apăsat şi fiind însoţit de Kay, spu- nînd că aceasta a fost una dintre cele mai frumoase vînători din cîte văzuse, deşi nu o văzuse, şi apoi se trecu fără preget munca de măcelărie.

Mistreţul fu spintecat şi golit de măruntaie, cîinii îşi primiră răsplata, iar sătenii şi argaţii, stînd în picioare în cete şi sporovăind de una şi de alta, îşi înfulecară merindele aduse de-acasă de iubitoarele nevestici ; nici unul nu se aşeză pe jos, fiindcă şi-ar fi udat straiele. Dădură cep unui butoiaş de vin pe care Sir Ector, cu mult spirit de prevedere, pusese să fie cărat, şi toţi se împărtăşiră din parfumul unei înghiţituri bune de nectar. Picioarele mistreţului fură legate împreună şi printre ele. se trecu o prăjină, iar doi oameni îl aburcară pe umeri. William Twyti se dădu înapoi şi sună după datină, plin de res- pect, cîntul de pornire cu prada regală.

Tocmai în acel moment reapăru şi Regele Pellinore. Chiar înainte de a se ivi, îl auzirăm cum călca în picioare crenguţele şi tufişurile, strigînd cît îl ţineau puterile :

— Hei, ascultaţi! Hei, veniţi cu toţii aici, imediat! Veniţi, că s-a intim plat ceva groaznic !

Apăru cu o figură descompusă la marginea poienii, tocmai cînd o cracă plină de zăpadă, pe care o atinse din greşeală, îşi scutură povara în capul lui. Regele Pellinore nu-i acordă nici cea mai mică atenţie. Ieşi din troianul de zăpadă ca şi cum nu l-ar fi băgat în seamă, strigînd înainte :

— Hei, ascultaţi!

— Ce s-a întîmplat., Pellinore ? strigă Sir Ector.

— Oh, veniţi iute 'ncoace ! strigă Regele ca scos din minţi şi, făcînd stînga-mprejur, dispăru iarăşi printre copaci.

— Ce-i eu ăsta, am impresia că s-a zurlit de-a binelea, ce zici ? se interesă Sir Ector.

■— Mda. e un tip foarte emotiv, spuse Sir Grummore, Foarte.

— la hai mai bine să mez-gem şi noi acolo, să vedem ce i s-a mai năzărit.

Procesiunea o porni fără grabă spre Regele Pellinore, urmind pe zăpadă cursul neregulat al paşilor lui, imprimaţi în moliciunea omătului.

Spectacohil care li se înfăţişă înaintea ochilor îi luă pe nepregătite. Regele Pellinore stătea între nişte arbuşti desfrunziţi, cu lacrimi şiroindu-i pe faţă. Ţinea în poală capul

unui şarpe enorm, pe care-l mîngîia cu duioşie. Capul se continua cu un trup lung, slab şi gălbejit, cu pete pe el. Trupul acesta ciudat se sfîrşea cu nişte picioare de Jeu, care la rîndul lor se terminau cu nişte copite de cerb.

— Haide, haide, fii băiat bun, spunea Regele. Zău că n-aveam de gînd să te părăsesc de tot. Ziceam şi eu să dorm numai cîteva zile într-un pat de puf-. Zău, pe cinstea mea că mă întorceam la tine, uite, îţi dau cuvîn- tul meu de cavaler că mă întorceam. Vai de mine, te rog din suflet, Fiara mea dulce, scumpa mea, nu muri " şi nu mă lăsa fără bălegarul tău drag.

Cînd îl văzu pe Sir Eetor. Regele luă în mînă situaţia cu hotărîre. Disperarea îi dăduse autoritate.

— Ei. şi-acu", Ector, nu mai sta acolo ca o nătăfleaţă. Adu imediat aici butoiaşul cela de vin '

Aduseră butoiaşul şi turnară o duşcă zdravănă pentru Fiara Căutărilor.

— Sărmana făptură, spuse Regele Pellinore. plin de indignare. Uite la ea cum s-a stins cu zile, ce mai, pur Şi simplu e pe moarte, şi-asta pentru că nu mai e nimeni care să se întrebe de soarta ei. Zău, că nu mă duce capul, cum de m-a răbdat pe mine inima să fac una ca asta. Auzi, să stau tot timpul la Sir Grummore şi să nu mă gîndesc nici măcar o clipită la buna mea fiară ! Uite la coastele ei. uite cum i-au ieşit prin piele ! Doamne, arată ca doagele unui butoi. Şi ce mîndreţe de fiară mai era ! Uitaţi-vă, oameni buni, la ea, cum zace fără puteri în zăpadă, aproape fără pic de vlagă şi fără să mai vrea să-vşi ducă zilele ! Aide, hai, hai Fiara mea dragă, ia vezi dacă nu poli să mai iei o înghiţitură din vinişoru* ăsta bun. Hai, drăguţa mea, ia o înghiţitură pentru mine. să vezi ce bine-o să-ţi facă ! Auzi, să mă răsucesc în pat, într-un pat de puf — adăugă monarhul cuprins de remuşcări, privîStl cu ură la Sir Grummore — ca un rinichi într-o tavă !

— Bine, da' cum asta. cum de-ai găsit-o ? gîngăvi Sir Grummore.

— Ei, uite aşa, că a vrut Cel de Sus. Şi să ştii că n-am ce-ţi mulţumi pentru treaba asta. Auzi, să fugim de colo-colo ca nişte nerozi şi să-l lovești pe un nevinovat cu latura săbiei unde-l doare mai rău ! Pfui, ce oameni! Uite, am dat de sărmana fiinţă în tufişul acela, şi era toată acoperită cu zăpadă pe sărăcuţu' ei de spate şi avea lacrimi în ochi şi nimănui în toată lumea asta nu-i păsa de sufleţelul ei ! Asta înseamnă să începi să nu mai duci o viaţă regulată. înainte vreme, totul era în regulă. Ne sculam amîndoi la aceeaşi oră, porneam în expediţie la aceeaşi oră, fugeam unul de celălalt acelaşi număr de ore şi, pe la zece şi jumătate, gata, la culcare cu noi. Poftim, poftim ce rezultate are viaţa asta neregulată. Uite în ce hal fără de hal a ajuns, sărmana de ea ! Să ştii că clacă, Doamne ferește, o să moară, e numai şi numai vina ta ! A ta şi a nenorocitului ăla de pat al tău !

— Bine, Pellinore ! Dar ştii că,.,. începu Sir Grummore.

— Ţine-ţi gura ! replică scurt monarhul. Şi nu mai sta acolo să behăi ca un prost, omule. Fă cev a ! Fă rost de încă o prăjină să o ducem acasă pe sărmana Glati- santă. Poftim, şi Eetor ăsta ! Ce, ţi-ai pierdut minţile ? Ştii că trebuie s-o cărăm şi s-o punem în faţa focului de la bucătărie. Trimite iute pe cineva să pregătească pîine caldă şi lapte. Şi tu, ăsta, Twyti, sau cum te-o mai fi chemînd, ia terminã-te cu suflatul în goarna aia tîmpită şi dă o fugă şi adu imediat nişte pături încălzite. Primul lucru pe care trebuie să-l facem cînd ajungem acasă — conchise Regele Pellinore, va fi să-i dăm sărmanei nişte mîncare hrănitoare şi apoi, dacă totul merge bine, îi dau avans cîteva ore şi apoi, ţin'te băiete şi hălăduieşte iarăşi ca mai-nainte. Ei, ce zici de asta, Glatisanto, ai ? Aşa ! Tu o apuci în sus şi eu o iau în jos, ai, ce zici ? Ei, şi tu ăla de-acolo, Robin Hood, sau eine-oi mai fi, — tu crezi că eu nu ştiu, da' vezi că nu-i chiar aşa — ia mai terminã-te cu arcul ăla pe care te tot sprijini şi cu aerele] tale de mare vînător. Hai, pune şi tu mina, că nu ţi s-fi! face rău din atîta, şi ia-l şi pe majorul ăla cu febră musculară sa te ajute. Haide, haide, atenţie ! Ridicaţi-o uşurel, aaşa ! Şi-acum. daţi-i drumul, mă aceştia, găgăuţă,} şi- fiţi atenţi să nu care cumva să vă împiedicaţi. Ce-a veţi voi în cap, ai ? Haide, haide, lasă vorba acolo, dă-i drumu*, nu mai pierde timpu', că te văd ! înainte, marş ! Nişte capete de pisică, asta sînteţi !

Şi cît despre tine, Grummore, adăugă Regele, chiar şi după ce trase severa concluzie de mai sus. n-ai decît să te tăvăleşti în patul tău de puf pîn-o da Domnu' să te înăbuşi în el!

CAPITOLUL XVII

— Mă gîndesc că a venit timpul să mai iei o doză de educaţie, spuse Merlyn, într-o după-amiază, uit.îndu-se la Art peste ochelarii lăsaţi pe nas. Vreau să spun, Timpul în direcţia în care trăiţi voi.

Era o după-amiază de primăvară timpurie şi toată fiinţa arăta mai frumoasă şi mai proaspătă ci rid te uitai pe fereastră. Mantia iernii pierise, luînd cu sine pe Sir Grummore, Jupîn Twyti, Regele Pellinore şi Fiara sa a Căutărilor — aceasta din urmă se pusese pe picioare sub influenţa dragostei şi preocupării, cît şi a pîinii înmuiate în lapte. O pornise ţopăind prin zăpadă, dînd semne vădite ele recunoştinţă, pentru a fi apoi urmată la două ore distanţă de Regele cuprins de emoţie, iar pin- darii din turnuri se uitară la fiară, cum îşi încurca urmele prin zăpadă, dovedind o mare ingeniozitate ; fiara începu această operaţiune de camuflare de îndată ce ajunse la marginea terenului de vînătoare. Alerga cu spatele, sărind douăzeci de picioare pieziş, ştergindu-şi urmele cu coada, eăţărîndu-se prin copaci şi sărind din cracă în cracă şi, în general, executînd tot felul de scamatorii şi giumbuşlucuri cu evidentă plăcere şi bucurie. îl văzură de asemenea pe Regele Pellinore — care îşi ţinuse ascultător ochii închişi, numărînd pînă la zece mii, în vreme ce fiara se depărta — arătînd foarte încurcat atunci cînd ajunse la liziera pădurii şi, în cele din urmă,

decizîndu-se şi pornind-o în galop în direcţia greşită, cu căţeaua tărîndu-se după el.

Era o după-amiază minunată. Pe fereastra clasei se zărea pădurea îndepărtată oare se înveşmîntasc toată într-un verde aprins, orbitor, întreg pămîntul scăpăra şi ¡fremăta în milioane de stropi nelinistili şi toate păsările de pe lume se întorceau acasă să cânte şi sa se iubească. Sătenii ieşeau în fiece seară în grădinile lor şi plantau fasole ţucără şi se părea că odată cu ivirea fasolei, care se căţăra pe garduri şi-şi agăţa cîrceii fragezi de araci şi odată cu ascensiunile melcilor (care se căţărau pe toate eelea mai abitir decît fasolea), mugurii, mieluşeii şi păsările, tot ceea ce era viu pe lumea asta, conspirase să iasă afară şi să se înalţe spre soare.

— Ia spune, ce-ai vrea să fii ? întrebă Merlyn.

Art se uită pe fereastră, ascultînd cîntecul îngînat al sturzului care vestea noul. El spuse :

— Am fost o dată pasăre, dar asta numai noaptea şi numai în sălaş, şi n-am avut nici o clipă prilejul să zbor. Ştiu că n-are rost să înveţi acelaşi lucra de două ori, da' zic totuşi că aş putea să mă fac pasăre şi să mai învăţ cîte ceva despre ele ?

Se pare că băiatul nostru fusese cuprins de mania păsărilor, ceea ce se întâmplă foarte adesea tuturor oamenilor cu scaun la cap în primăvară, şi care uneori duce la asemenea excese, cum ar fi construirea unor cuiburi pentru păsărele.

— Nu văd nici un motiv pentru care să nu te faci pasăre, spuse vrăjitorul. Ce-ar fi să-ncercăm la noapte ?

— Bine, da la noapte dorm toate păsările.

— Cu atît mai bine, asta-i o şansă în plus să nu le pui pe fugă. Uite, o să mergi la noapte împreună cu Arhimede, şi el o să-ţi povestească tot felul de lucruri despre ele.

— Zău, Arhimede ?

— Da, cu cea mai mare plăcere, răspunse bufniţa. Şi eu aveam chef de-o plimbărică.

— Spune-mi, ştii cum şi de ce cîntă păsările ? întrebă Art, gîndindu-se la sturzul pe care-l auzise. Asta-i limba lor ?

— Bineînţeles că au şi ele o limbă. Nu este o limbă atît de bogată ca cea a oamenilor dar, oricum, e destul de mare.

— Gilbert Whitespuse Merlyn, a arătat, sau va arăta — depinde din ce unghi vezi problema — că „limba păsărilor este foarte veche şi, la fel ca şi alte moduri

« W/il(c *Gilbert* (1720—1793), naturalist englez, autor al lucrării *Istoria Naturală ¡¡i Antichităţile din Sclborne* (1739).

vec'h' cíe vorbire, spune foarte puţin, dar se înţelege foarte oudt.“ Mai zice de asemenea undeva : „coţofenele. în sezonul reproducerii, încearcă uneori, — datorită veseliei din inima lor — să cânte, dar fără prea mare succes".

— Mie-mi plac coţofenele, spuse Ari. Ciudat lucru, «iar eu zic că sînt chiar păsările mele favorite.

— Şi de ce mă rog ? întrebă Arhimede.

— Ei. uite-asa. îmi place mie de ele. îmi place obrăznicia lor.

— Părinţi neglijenţi, comentă Merlyn, care se găsea într-o dispoziţie pedagogică, şi copii obraznici şi încăpăţînaţi.

— Mda, e-adevăral, spuse Arhimede gînditor, că toate (coroidele au un oarecare simţ denaturat al umorului.

Art simţi nevoia să se facă înţeles :

— îmi place felul în care iubesc zborul. Vedeţi, ele nu zboară doar aşa, ca celelalte păsări, ele zboară de multe ori de distracţie. Ce frumos e cînd se întorc la casele lor în stol, pe înserate, toate bucurîndu-se de viaţă, şi făcînd tot felul de poante cam din topor şi năpustinclu-se una asupra alteia, ca nişte bădărani veseli care se întorc de la chef. Se întorc uneori pe spate în aer şi se dau peste cap, numai aşa, ca să pară ridicole, sau poate fiindcă au uitat că zboară şi au început să se scar- pine, fără pic de bună creştere, căutîndu-se de purici.

— Să ştii că sînt păsări inteligente, urmă Arhimede, În ciuda umorului lor de speţă inferioară. Ele fac parte din păsările care au parlamente, să ştii de la mine, şi au o orînduire socială bine stabilită.

— Vrei să spui că ati legi ?

— Bineînţeles că au legi. Şi se întîlnesc întotdeauna toamna, pe un cîmp, ca să le ia în discuţie.

— Ce fel ele legi ?

— Păi, cum să-ţi explic eu, în primul rînd legi pentru apărarea statului de coţofană, şi căsătoriilor, şi aşa mai departe. Nu ai voie să te căsătoreşti în afara tribului respectiv al coţofenelor, şi dacă, din cine ştie ce întîm- plare, îţi pierzi într-atîta orice simţ al decenţei şi educaţiei şi te întorci în familie cu o neagră fecioară din împrejurimi, atunci o să te trezeşti că toţi cei din preajmă O să-ţi distrugă cuibul tot atît de repede pe cît ai să fii tu în stare să-l construieşti. Aşa că, pînă la urmă, eşti obligat să mergi la mahala, mă înţelegi, şi de aceea ai să vezi întotdeauna eă în jurul fiecărei colonii, sînt anele cuiburi aşezate mai lăturalnic, la cîţiva copaci depărtare de celelalte.

— l'n alt lucru care-mi place la ele, spuse Art, este tevatura lor. Or fi ele cam hoaţe şi le plac cam prea mult bancurile şi se ceartă şi se bat lot timpul şi cîrîie ca nişte apucate, dar trebuie să recunoaşteţi că au curajul să se siringă gloată în jurul duşmanilor lor. Eu zic că e nevoie de ceva curaj ca să ataci un uliu, chiar dacă ai toată gloata cu tine. Şi-apoi, chiar atunci cînd fac o asemenea treabă primejdioasă, tot sînt nişte clovni şi ie place să glumească.

— Gloată. E aşa cum ai spus tu, sînt gloată şi nimic altceva. Tu ai spus, nu eu ! trînti Arhimede cu dispreţ.

— Mă rog, or fi ele neam prost, clar sînt zvăpăiate şi mie-mi plac !

— Şi care-i pasărea *la* preferată, întrebă Merlyn cu politeţe, ca să nu iasă ceartă.

Arhimede cumpăni întrebarea aceasta cîtăva vreme, şi apoi răspunse :

— Vedeţi dumneavoastră, aceasta este o întrebare complexă. Aş spune că seamănă întrucîtva cu întrebarea „care-i cartea ta favorită?" Oricum, luînd lucrurile în ansamblu, trebuie să vă mărturisesc că prefer porumbelul.

— Ca să-l mănînci ?

— Nu, nu mă refeream la acest aspect al problemei, răspunse bufniţa pe un ton împăciuitor. De fapt, trebuie să recunosc că porumbelul este mîncarea favorită a tuturor răpitoarelor înaripate, bineînţeles dacă sînt destul de mari ca să poată vina un porumbel gras şi bine făcut, dar eu mă gîndeam doar la deprinderile sale.

— Dcscrie-le.

— Porumbelul, spuse Arhimede, este un fel de Quaker [1]. Se îmbracă întotdeauna în cenuşiu. Este un copil care-şi respectă părinţii, un îndrăgostit credincios şi un părinte înţelept şi ştie, la fel ca toţi filozofii, că mîna tuturor se ridică împotriva lui. De-a lungul secolelor a învăţat, aş putea spune că s-a specializat, să evadeze.
Nici un porumbel nu a comis vreodată un act de agresiune şi nici nu. s-a îndreptat cu gînd rău împotriva duşmanilor săi.

O adevărată rasă de iubitori de pace, gonind de colo-colo în caravane de căruţe cu coviltir din calea Indianului distrugător.[1] Ei sînt nişte individualişti iubitori, supravieţuind forţelor masacrului numai prin înţelepciunea fugii lor.

Ştiaţi oare, adăugă Arhimede, că o pereche de porumbei se odihneşte întotdeuna spate în spate, ca să poată arunca priviri în toate direcţiile ?

— Da, am văzut asta la porumbeii noştri domesticiţi, spuse Art. Eu cred că motivul pentru care oamenii încearcă întotdeauna să-i ucidă, este că porumbeii sînt foarte lacomi. Ştiţi, ce-mi place mie la porumbeii de pădure este filfîiala aripilor şi felul în care se avîntă şi apoi îşi închid brusc aripile şi se prăbuşesc atunci cînd zboară unul în jurul altuia, în zborurile lor de dragoste. Ai zice că sînt nişte ghionoaie.

— Aiurea, ghionoaie ; nici gînd de aşa ceva ! spuse Merlyn.

— Da, nu-i chiar aşa. recunoscu Art.

— Şi care-i pasărea dumitale preferată ? întrebă Arhimede, considerînd că şi stăpînul său ar trebui să-şi spună punctul de vedere.

Merlyn îşi împreună degetele în maniera lui Sherlock Holmes, şi răspunse imediat :

— Eu prefer piţigoiul. Prietenul meu Linnaeus[2] îl denumeşte pasărea burlac *(coelebs)*. Stolurile au bunul- simţ

1 Sectă religioasă creştină, fondată spre mijlocul seco'lului al XVII-iea, în Anglia. Au puţine rituri şi întîlnirile lor sînt caracterizate prin multă tăcere şi rugăciuni libere. În general, sînt împotriva războiului, mulţi refuzînd să participe la acesta.

ca pe timpul iernii să se despartă, aşa încît bărbă- tuşii rămîn într-un stol şi femelele în altul. Şi astfel, măcar în lunile de iarnă, este linişte şi pace.

— Îmi permit să vă reamintesc, observă Arhimede, că am început conversaţia în legătură cu posibilitatea păsărilor de a vorbi.

— Un alt prieten de-al meu, adăugă Merlyn imediat cu vocea sa cea mai erudită, afirmă, sau va afirma, că limbajul păsărilor este un rezultat al imitaţiei. Ştiţi, şi Aristolel atribuie tragedia imitaţiei.

» Aluzie Ironică la Quaker» americani carc au fost colonişti destul de perseverenţi, în dauna Picilor Roşii.

' *Linnaeus, Carolus* (Cari Linné, 1707—1778). botanist suedez care a pus la punct sistemul clasificării binomiale. folosit şi în zilele noastre.

Ar! ii meci c ofta din greu şi observă cu o voce profeticii:

— Ei, haide, dacă trebuie neapărat, dă-i drumul şi descarcă-ţi sufletul.

— Da, şi după cum vă spuneam, continuă Merlyn. Vindereul se aruncă asupra unui şoarece, şi sărmanul şoricel, strâpuns de acele necruţătoare ale ghearelor* scoate unicul său ţipăt de agonie : K-e-e-e ! Data viitoare cînd vindereul va vedea un şoricel, sufletul său va striga de la sine Kee, într-un fel de imitaţie a durerii celuilalt. Un alt vindereu, poate chiar perechea lui, va veni la acest ţipăt şi, după cîteva milioane de ani, toţi vindereii se vor striga unul pe celălalt cu această chemare de Kee-Kee-Kee.

— Bine, dar nu poţi spune acelaşi lucru despre toatd păsările.

— Nici nu vreau aşa ceva. Ulii ţipă ca prada lor. Raţa sălbatică orăcăie ca broaştele pe care le mănîneă. Sfrîn- eiocul la fel, repetă ţipătul de moarte al victimelor lui. Mierlele şi sturzii ţăcăne ca şi cochiliile melcilor pe care le sparg cu ciocul. Cintezoii fac zgomotul semințelor pe care le dezghioacă, iar ciocănitoarea imită zgomotul bătăilor în lemnul copacilor din care-şi scoate larvele.

— Bine, dar păsările nu scot doar o singură notă ! 1. — Nu, bineînţeles că nu. Prima chemare a venit dintr-o imitare, şi toate melodiile păsărilor, care îţi încîntă urechea, nu sînt altceva dccît repetarea chemării lor şi cântecul care se naşte din această repetare.

— Aha, înţeleg acum care e părerea dumitale despre graiul păsărilor, spuse Arhimede cu răcealâ în glas. Şi ce poţi spune despre mine ?

— Poftim, dar ştii foarte bine cum stă treaba, răs- punse Merlyn, ştii doar că şoarecele de eîmp, asupra căruia vă năpustiţi, chiţăie kuik, kuik! Uite, de aceea, tinerii din specia voastră strigă kee — Uick !

— Aha, cei tineri ? ! Dar ăia bătrîni ? ! întrebă Arhimede cu sarcasm.

— Huru — lluru. strigă Merlyn, refuzînd să se lase domolit. E evident, dragul meu. După prima iarnă, încep să

imite vîntul care şuieră printre copacii desfrunziţi, în scorburile unde se ascund şi unde preferă să doarmă;

— Aha, aşa stă chestia ! spuse Arhimede, mai rece şi mai distant ca întotdeauna. Va să zică, de data asta observăm că nu mai este deloc problema de pradă.

— Ei, haide, dom'le nu te mai preface, replică Merlyn, Mai sini şi alte lucruri în afară de cele pe care îe Imânînci. Chiar şi o pasăre bea din cînd în cînd, de exemplu, sau se scaldă în apă. Uite, în cîntecul unui prihor auzim notele lichide ale unui rîu, care şopoteşte eurgind la vale.

— Ei, da, mă rog, acum nu mai am ce spune. După cîte se pare, acum nu mai e vorba de ceea ce mîncăm, ci şi de ceea ce bem sau auzim.

*— Şi de ce nu ?

Bufniţa spuse resemnată :

— Bine, să nu mai discutăm !

— După părerea mea, este o idee deosebit de interesantă, interveni Art pentru a-şi încuraja dascălul. Dar tot nu înţeleg cum apare din aceste imitaţii un grai ?

— Păi să vezi : la început le tot repetă, spuse Merlyn, şi apoi încep să facă tot felul de variaţi uni pe tema lor. Nici nu-ţi poţi imagina cîte înţelesuri diferite se pot găsi în tonul şi iuţeala vorbirii. Ia gîndeşte-te că aş spune „Ce zi frumoasă !° aşa, dintr-o suflare, tu ai răspunde ,,Da, aşa e". Dar dacă aş spune „Ce zi *frumoasă*", aşa cu tonuri mîngîietoare pe „frumoasă", ai putea să te gîndeşti că am avut, cine ştie, noroc în ziua aceea. Şi-apoi, dacă aş zice aşa, şoptit şi din adîncul pieptului „Ce zi frumoasă !", te-ai uita probabil primprejur ca să vezi ce m-a înspăimîntat. Ei, uite-aşa, încetul cu încetul, şi-au alcătuit şi păsările un grai.

— Ei, dacă astfel se prezintă lucrurile, sper că n-aveţi nimic împotrivă să ne spuneţi şi nouă, reluă Arhimede, din moment ce ştiţi atîtea lucruri interesante despre graiul nostru, cîte lucruri diferite sîntem noi păsările în stare să exprimăm, modificînd ritmul şi accentul trilurilor a ceea ce dumneata denumeşti „chemarea" noastră?

— O, un foarte mare număr de lucruri. Puteţi, de pildă, striga Kee-uick cu accente tandre, dacă sînteţi cumva îndrăgostiţi, sau Kee-uick cu furie, cînd vreţi să vă speriaţi duşmanul sau sînteţi cuprinşi de ură; puteţi să o strigaţi urcînd glasul ca un ţipăt, dacă nu ştiţi unde vă este tovarăşul, sau dacă vreţi să-i atrageţi atenţia că vreun străin s-a rătăcit pe îîngă cuibul vostru ; dacă vă apropiaţi vreodată iarna de vechiul vostru cuib, s-ar putea să strigaţi Kee-uick cu dragoste, un reflex condiţionat al plăcerilor pe care le-aţi încercat odată în el, iaf°dacă mă voi apropia prea mult şi prea repede de vreunul dintre voi, s-ar putea să strigaţi Keewick — Keewick — Keewick, ca un strigăt zgomotos de alarmă.

— Aşa ! Ei, fiindcă veni vorba de reflexe condiţionate, remarcă cu acreală Arhimede, ştii că prefer să caut un şoricel.

— N-ai decît. Şi cînd îl vei găsi, îndrăznesc să spun că vei scoate un a]t sunet caracteristic pentru bufniţe, deşi nu eşti prea des menţionat în cărţile de ornitologie. Mă refer la sunetul „Tock" sau „Tek", pe care fiinţele umane l-ar denumi un plescâit din buze.

— Şi ăsta ce sunet mai imită ?

— Evident, spargerea oaselor de şoarece.

— Ei, eşti mare meşter dumneatale, spuse Arhimede, şi văd că în ceea ce ne priveşte pe noi, sărmanele bufniţe, o să găseşti întotdeauna o explicaţie pentru toate. Ce pot să-ţi spun din experienţa mea personală este că tot ce-ai spus pînă acum nu face două parale. Un ţipăt poate să-ţi spună nu numai că există un pericol, dar şi ce fel de pericol. Un ţipăt al unei păsări poate să-ţi spună cu precizie, aşa cum ai spune dumneata „Bună ziua" : „Păzea că vine pisica", sau „Ascunde-te că vine uliul", sau „Uite că se apropie bufniţa".

— Dar nici prin cap nu mi-a trecut să te contrazic, se apără Merlyn. Am spus numai că aşa stăteau lucrurile la începuturile limbii voastre. Uite, dacă vrei, încearcă să-mi pomeneşti de o pasăre, o singură pasăre al cărei cîntec n-am să-l pot atribui, la origine, unei imitaţii ?

— Păpăluda, spuse Art.

— Bîzîitul aripilor de bondar, replică dascălul său pe dată.

— Privighetoarea, strigă în culmea disperării Arhimede.

— Ah, spuse Merlyn, lăsîndu-se pe spate în scaunul lui confortabil. Ei. acum să imităm cîntecul de inimă albastră a iubitei noastre Proserpina, înălţînd trilurile ei de trezie, pe cînd încearcă să se dezmeticească în tot eul ei lichid.

— Tru-tru, spuse cu blîndeţe Art.

— Pieu-pieu, adăugă bufniţa încet,

— Muzică ! conchise necromantul în extaz, incapabil să aducă nici cele mai mici semne ale vreunei imitaţii.

— Ei„ salut, spuse Kay, deschizi ud uşa clasei în care se ţinea lecţia de după-amiază. Vă rog să mă iertaţi că am întîrziat la geografie. Dar ştiţi, încercam să dobor cîteva păsărele cu arcul. Uite, am ucis un sturz.

CAPITOLUL XVIII

Art rămase treaz, după cum i se spusese. Trebuia şă aştepte pînă ce-o adormi Kay şi'apoi Arhimede avea să vină să-i aducă farmecul lui Merlyn. Stătea întins sub blana cea mare de urs şi se zgîia pe fereastră la Stelele primăverii, care-şi pierduseră înfăţişarea îngheţată şi metalică, de parcă ar fi fost spălate de curînd şi s-ar fi umflat de apă. Era o seară frumoasă de primăvară, fără yrme de ploaie sau nori. Cerul presărat de stele avea âdîneimea şi culoarea unei catifele din orient. încadrate în fereastra care dădea spre apus, stelele Alderbaran şi Betelgeuse îl goneau pe Sirius, departe, spre orizont, în vreme ce ogarul-stea privea înapoi spre stăpînul său Orion,

care încă nu se ridicase deasupra pervazului ferestrei. Pe fereastră mai pătrundea şi mireasma de-abia simţită a florilor de ceas tîrziu, fiindcă arbuştii de coacăz, vişinii sălbatici, prunii şi măceşii dăduseră în floare şi nu mai puţin de cinci privighetori îţi încîntau urechea între- cîndu-se în frumuseţea trilurilor printre copacii de-abia desluşiţi, învăluiţi în umbra nopţii.

Art stătea întins pe spate, pe jumătate dezvelit de blana călduroasă de urs, cu mîinile încleştate sub ceafă. Era prea frumos ca să poţi dormi, prea cald să te poţi înveli. Se uita afară la stele cuprins de un fel de transă. Iată, curînd va veni iarăşi vara şi va putea dormi pe metereze şi-şi va pierde privirea în frumuseţea stelelor plutind deasupra feţei lui ca nişte fluturi de noapte — şi ăvînd parcă ceva din polenul lor, cel puţin în stelele din Calea Laptelui. Vor fi aproape de el, şi în acelaşi timp atît de depărtate, încît gînduri fără cuvinte, despre spaţiu şi eternitate, se vor învălmăşi în pieptul lui micuţ, făcîndu-l să ofteze fără rost. Îşi va închipui cum se prăbuşeşte în sus, tot mai sus şi mai sus, tăvălindu-se printre ele', fără să le-ajungă vreodată, fără sfîrşit, lăsînd totul în urmă şi pierzînd totul, în graba calmă a spaţiului necuprins.

Cînd Arhimede veni dupa el, tocmai aţipise.

— Mănîncă asta, spuse bufniţa, şi-i întinse un şoarece mort.

Art se simţea atît de ciudat, încît luă fără nici un protest mortăciunea acoperită cu blană şi o vîrî în gură, fără ca măcar să-i treacă prin cap că ar putea fi ceva scîrbos. Aşa că nu fu deloc surprins cînd şoricelul se dovedi a fi o hrană excelentă, cu un gust de fruct zemos, cum ar fi o piersică pe care-o mănînci cu pieliţă cu tot, deşi bineînţeles că pieliţa nu avea un gust la fel de bun ca şoarecele.

— Ei, şi-acum eu zic că cel mai bun lucru ar fi să zburăm puţintel, spuse bufniţa. Haide, sări deocamdată pe pervazul ferestrei de aici, să te obişnuieşti cu tine însuţi înainte de a ne lua zborul.

Art sări pe pervaz şi, în acelaşi timp, dădu fără voie din aripi, la fel cum un săritor în înălţime îşi. leagănă braţele. Ateriza cu o bufnitură pe pervazul ferestrei deschise, aşa cum ştiu întotdeauna bufniţele să facă, dar nu se opri la vreme, îşi pierdu echilibrul şi se răstumă de pe fereastră, prăbuşindu-se în gol. „Ei, uite-aşa !", se gîndi în sinea lui, fără nici un necaz şi cuprins de o veselie nefirească, „Uite-aşa o să-mi frîng gîtul". Lucru de mirare, dar nu putea să ia viaţa în serios. Văzu cum zidurile castelului treceau ca fulgerul pe lîngă el şi cum pămîntul şi şanţul cu apă se înălţau spre el. Dădu brusc din aripi şi pămîntul se lăsă din nou în jos, ca apa într-un puţ care seacă. Peste o clipă, mişcarea aripilor îşi pierduse efectul şi pămîntul se ridica din nou spre el. Dădu iarăşi din aripi. Era o senzaţie cu totul nebănuită mai înainte, să înaintezi cu pămîntul care se retrăgea şi se înălţa sub tine ca un pîntec de uriaş adormit, învăluit în tăcerea absolută a aripilor desfăcute.

— Pentru Dumnezeu ! gîfîi Arhimede lîngă el, plonînd în întuneric, încetează odată cu zborul ăsta ca de ghionoaie. Oricine te-ar lua drept o ciovică, dacă fiinţele astea ar fi fost importate în Anglia. Păi tu ştii ce faci ? ! Prinzi viteză şi te înalţi puţin cînd dai o dată ca speriatu' din aripi. Te ridici niţel şi apoi începi să pierzi din viteză şi să te opreşti. Şi tocmai cînd să te prăbuşeşti, mai dai o clată din aripi şi apoi o iei iarăşi d-a capo Zău că nu mă pot ţine după tine în felul ăsta !

— Şi atunci ce-ai vrea să fac ? întrebă Art nepăsător. Dacă nu fac aşa, o să mă prăbuşesc de-a binelea.

— Tîmpitule ! zise bufnita. Trebuie să-ţi fluturi tot timpul aripile, uite-aşa, ca mine, în loc să faci toate săriturile astea ridicole.

Art făcu ceea ce i se spusese şi fu surprins să vadă că pămîntul devine stabil, fără să mai salte ca înainte, şi se mişcă sub el lin, într-o scurgere calmă de r'îu de şes. Acum nici măcar nu mai simţea că se mişcă.

— Ei da, aşa-i mai bine.

-— Ce curios arată toate lucrurile, observă băiatul cu mirare, acum că avea vreme să se uite în jur.

Şi zău aşa, că tare ciudată înfăţişare mai căpătase toată lumea. În unele privinţe, cea mai bună descriere a. ei ar fi fost să spui că totul arăta ca negativul unei fotografii, fiindcă acum Art vedea mai mult decît spectrul care este vizibil fiinţelor umane. Un aparat de fotografiat cu infraroşii va face fotografii în întuneric, atunci cînd nu putem să vedem nimic, dar va face nişte poze la fel de bune şi pe lumină. Cam acelaşi lucru şi cu bufniţele, fiindcă este cu totul neadevărat că ele pot vedea numai noaptea. Nici gînd de-aşa ceva. Văd la fel de bine şi ziua, numai că ele au şi avantajul că pot vedea la perfecţie şi.în timpul nopţii. Aşa că, bineînţeles, n-or fi proaste să vîneze ziua, dacă pot să vîneze noaptea, cînd toate celelalte fiinţe sînt mai mult ca întotdeauna la voia lor. Lui Art, copacii verzi i-ar fi apărut în timpul zilei înveşmintaţi într-o culoare alburie, de parcă ar fi fost încărcaţi cu flori albe de măr, dar acum, noaptea, totul căpăta o altfel de înfăţişare. Era ca şi cum ar fi zburat în amurg, într-un amurg în care toate lucrurile ar fi fost reduse la nuanţe ale unei aceleiaşi culori şi, la fel ca şi la asfinţit, contururile lucrurilor nu erau chiar atît de clare, fiind uneori ascunse de întuneric.

— Ei, îţi place ? întrebă bufniţa.

•— Oho, te cred ! îmi place chiar foarte mult. Ştii, pe vremea cînd eram peşte, am văzut că în apă erau porţiuni cu apa mai caldă sau unele cu apă mai rece şi văd că acelaşi lucru se întîmplă şi în aer.

— Temperatura depinde de vegetaţia de jos, spuse Arhimede. Pădurea sau ierburile fac ca deasupra lor aerul să fie mai cald.

— Ei, da, replică Art. Acum îmi dau seama de ce reptilele care au renunţat să mai fie peşti, s-au hotărît să devină păsări. Ce mai, nu încape discuţie, e colosal aici sus.

— Aşa, aşa, vezi că începi să înţelegi şi tu cum stau lucrurile, remarcă Arhimede. la spune-mi, ai ceva împotrivă să ne-asezăm puţin ?

— Da cuin să mă aşez ?

— În primul rind trebuie să te opreşti din zbor. Asta înseamnă că trebuie să te înalţi pînă ce pierzi din viteză, şi apoi, tocmai în clipa în care-ţi dai seama că începi să cazi — te aşezi uşurel, uşurel. Ai înţeles ? N-ai observat că păsările zboară întotdeauna în sus cînd vor să se cocoaţe pe o cracă ? Ele nu se lasă niciodată direct în jos pe cracă, ci se lasă în jos pe lîngă ea şi apoi de-abia se ridică. Şi, la capătul scurtului lor zbor, pierd din viteză şi pot să se aşeze.

— Bine, dar păsările se aşază şi pe pămînt. Sau ratele sălbatice ? Ele se pot lăsa şi pe apă ? Şi doar nu se pot ridica pentru ca să se aşeze pe apă...

— Mda, este perfect posibil să aterizezi pe lucruri netede, deşi mult mai greu. Trebuie, pentru asta, să aluneci cu o viteză din ce în ce mai mică o bucată bună de drum, şi apoi să-ţi sporeşti rezistenţa la vînt, făcîndu-ţi aripile căuş, lăsîndu-ţi în jos picioarele şi coada, şi aşa mai departe. Şi nu se poate să nu fi băgat de seamă că sînt foarte rare păsările cărora să lc reuşească bine figura asta. N-ai decît să-ţi aminteşti cum se trînteşte cioara greoi la pămînt şi cum stropeşte raţa sălbatică. Se pare însă că păsările care au aripile ca un căuş sau ca o lingură, reuşesc să facă treaba asta cel mai bine şi bîtlanul sau nagîţul sînt mari specialişti într-o asemenea performanţă. De fapt, trebuie să recunosc cu toată modestia că şi noi, bufniţele, nu sîntem chiar atît de slabe la aterizat pe sol.

— Iar păsările cu aripi lungi cum ar fi lăstunii mari. bănuiesc că sînt cele mai proaste, fiindcă ele nu se pot ridica deloc de pe o suprafaţă plană ?

— Mda, motivele sînt diferite, spuse Arhimede. totuşi faptul rămîne adevărat. Dar spune-mi, te rog, e neapărată nevoie să vorbim zburînd ? Stii, că am început să obosesc.

— Şi eu.

— Asta din pricină că noi, bufnitele, preferăm să ne aşezăm la fiecare sută de metri.

Art copie exaci mişcările lui Arhimede, avîntîndu-se spre ramura pe care o aleseseră. Se lăsă în jos chiar cînd era deasupra ei. se prinse de ea cu picioarele lui îmbrăcate în puf, chiar în ultimul moment, se bălăbăni înainte şi înapoi de vreo două ori şi apoi constată cu bucurie că aterizase cu succes. Îşi strînse aripile.

în vreme ce Art stătea liniştit şi'admira peisajul, prietenul său începu să-i ţină o conferinţă despre zborul la păsări. îi spuse că, deşi lăstunul mare era un zburător atît de iscusit încît putea să doarmă în zbor toată noaptea şi, cu toate că lui Art îi plăcuse grozav felul în care se distrau coţofenele în zbor, adevăratul aeronaut al văzduhului — care nici n-avea treabă cu lăstunul mare — era nagîţul. îi explică cum aceste păsări se

lăsau în voia acrobaţiilor aeriene şi făceau de fapt asemenea figuri, cum ar fi vrile, întoarceri fără viteză, lupinguri sau chiar rostogoliri, numai de dragul perfecţiunii. Ele erau singurele păsări care-şi făceau un obicei din a se azvîrli din înălţime în picaj spre pămînt — poate uneori în afara acelui aeronaut, cel mai vechi, cel mai vesel şi cel mai frumos dintre toţi aeronauţii înzestraţi cu inteligenţă, corbul. Art nu prea acordă mare atenţie conferinţei, ci folosi acest răgaz, pentru a-şi obişnui ochii cu tonurile ciudate ale luminii, aşa cum le vedea el. Îl privi pe Arhimede cu coada ochiului. în tot acest timp, în vreme ce-i vorbea şi-l povăţuia, Arhimede iscodea distrat pămîntul, incercînd să-şi dibuiască vreun ospăţ. Această operaţiune era un spectacol ieşit din comun.

Un titirez care-şi pierde din viteză descrie încet cercuri cu vîrful de sus, înainte de a cădea. Piciorul titirezului rămîne în acelaşi loc, clar celălalt cap va descrie nişte cercuri care vor deveni, în cele din urmă, din ce în ce mai largi

.Tocmai asta făcea şi Arhimede, păsîrind tot timpul un aer de profesor distrat şi vorbindu-i neîncetat. Picioarele lui rămâ i eau nemişcate, dar îşi mişca partea de sus a corpului de jur împrejur, cum ar face cineva care ar încerca să vadă la cinema ce e pe ecran, dacă ar fi avut ghinionul să stea în spatele unei doamne cam trupeşe şi nu putea să se decidă care parte îi oferea cea mai bună perspectivă a ecranului. Cum trebuie să mai pomenim şi de faptul că Arhimede era în stare

să-şi mvîrie capul aproape complet pe umeri, vă puteţi imagina că bufoneriile lui meritau să fie contemplate.

— Ce faci, dragă ? întrebă Art.

Chiar în momentul în care întrebă, Arhimede dispăru. Cu o clipă înainte, se găsea pe cracă o bufniţă liniştită, care conferenţia despre isprăvile nagîţului, şi hop! ia bufniţa de unde nu-i! Numai de departe, de undeva de jos, se auzi o bufnitură şi un fîşîit de frunze, cînd torpila aeriană se năpusti în mijlocul unui tufiş, fără să ţină seama de piedici.

Peste un minut, bufniţa stătea din nou lîngă el pe cracă, zdrobind gînditoare în cioc o vrabie ucisă.

— Pot să fac şi eu aşa ceva ? întrebă Art, căruia îi venea să fie setos de sînge,

— De fapt, spuse Arhimede, după ce aşteptă un pic să-i tihnească dumicatul, nu prea poţi. Vreau să zic că şoarecele fermecat care te-a făcut bufniţă o să-ţi fie de-ajuns o vreme — în definitiv, nu ştiu ce inai vrei, ai mîncat toată ziua ca fiinţă umană — şi nici o bufniţă nu ucide de plăcere. Ca să nu mai vorbim că e cazul să te iau cu mine şi să te duc să-ţi faci educaţia şi, imediat ce-mi termin gustărica, chiar aşa o să trebuiască să facem.

— Şi unde-o să mă duci ?

Arhimede îşi isprăvi vrabia, îşi şterse, binecrescut,-pliscul pe cracă şi-şi îndreptă ochii larg deschişi spre Art. Ochii aceia mari şi rotunzi aveau, după cum a spus un celebru scriitor, o pată de lumină în ei, ca roşul de purpură al unui strugure.

— Ei, acum c-ai învăţat să zbori ca bufniţă, spuse el, Merlyn vrea să încerci şi ca Gîscă Sălbatică.

Locul în care se găsea era absolut întins şi neted. În lumea umană vedem rareori întinderea plată, fiindcă toţi copacii şi casele şi tufişurile dau peisajului un fel de margine dinţată. Chiar şi iarba străpunge pămîntul cu mii şi mii de cuţite verzi. Dar aici, în pîntecul nopţii, nămolul umed, întins şi fără de margini era la fel de lipsit de orice trăsătură ca un cheag de lapte negru. Dacă ar fi fost nisip ud, ar fi avut înăcar valurile acelea de-abia simţite, ca cele din cerul gurii.

în întinderea aceasta plată şi enormă, exista un singur element —.vîntul. Cu adevărat un element distinctiv. Era o dimens'une, puterea întunericului. În lumea umană, vîntul vine de undeva şi merge undeva şi, circulind, trece pe undeva sau prin ceva — printre copaci sau străzi sau printr-un şir de arbuşti. Vîntul acesta nu venea de nicăieri. Sufla printr-o întindere de nicăieri, spre nici un loc. Orizontală, fără nici un sunet, în afară de un fel de vuiet specific, tangibilă, infinită, uimitoarea sa povară dimensională străbătea nămolul. Puteai să-i trasezi urma cu o linie dreaptă. Linia lui. cenuşie şi gigantică era solidă şi neşovăielnică. Ţi-ai fi putut agăţa minerul umbrelei de ea. şi să ştii că ar fi rămas acolo, fără să se clinteaască.

Art, cu fala la acest vînt. simţi că nu era făptură împlinită. în afară de soliditatea umedă de sub labele lui cu

membrană între degete, simţea că trăieşte în nimic — un nimic solid, la fel ca şi haosul. Ale lui erau senzaţiile — senzaţia unui punct geometric, existînd misterios undeva pe drumul cel mai scurt între două puncte ; sau a unei linii, trase pe o suprafaţă plană care avea lungime, lăţime, dar nu avea nici o dimensiune. Nici o dimensiune ! Cuprindea în sine însăşi esenţa dimensiunii. Era energie, curent, forţă, direcţie, un şuvoi continuu, atotcuprinzător, în pragul iadului.

Acest purgatoriu mirean avea nişte graniţe. în depărtare, spre răsărit, poate cam la vreo milă mai încolo, se găsea un zid neatins de sunet. Se ridica puţin, părînd să se întindă sau să se contracte, dar era solid. Era un zid amenin ţător, doritor de victime — fiindcă era marea, marea gigantică şi fără cruţare.

La două mile spre apus, se aflau într-un triunghi trei puncte de lumină. Erau feştilele care aruncau o scînteiere slabă din colibele pescarilor, sculaţi cu noaptea în cap să prindă fluxul în lanţul de golfuleţe din mlaştina sărată. Apele fluxului se zbăteau uneori în direcţie contrară celor ale oceanului. Acestea erau trăsăturile lumii care îl înconjura — sunetul mării şi cele trei luminiţe : întunecime, întindere, vastitate, umezeală ; şi. în golful nopţii, golf- stromul vuitului.

Cînd se făcu ziuă, cuprins de un presentiment tulbure, băiatul îşi dădu seama că se afla în mijlocul unei mulţimi de făpturi asemănătoare lui. Unele stăteau aşezate' în nămolul care acum începu să fie răvăşit de valurile subţirele, dar din ce în ce mai furioase ale mării care se întorcea, iar al iele se lăsaseră purtate de apa care le sculase din somn şi se depărtaseră de-ajuns de mult ca să scape de plesniturile de bici ale mării ce se izbea de mal. Cele aşezate arătau ca nişte ceainice mari, ou gîturile vî- rîte sub aripi. Cele care înotau îşi cufundau din cînd în cînd capetele în apă şi apoi şi le scuturau. Cîteva, tre- zindu-se pe nămol, se ridicau şi-şi fluturau aripile din toate puterile.

Tăcerea profundă care-i învăluise mai înainte era sîîşiată din timp în timp de o bolborosealâ şi de freamătul conversaţiilor. Erau cam patru sute risipite pe întinderea aceea cenuşie —- făpturi pi'ea frumoase, sălbaticele Gîşte Albe, cele pe care dacă le-ai văzut vreodată de aproape, nu le mai poţi uita în vecii vecilor.

Cu mult înainte ca să răsară soarele, se şi pregătiseră de zbor. Cele născute din

aceeaşi familie veneau în cete, şi toate aceste grupuri căutau să se unească unele cu altele, poate sub comanda vreunui bunic sau a vreunui stră-bunic, sau a vreunui conducător din străini. Cînd detaşamentele fură întocmite, în zumzăia]a discuţiilor se ridică un fel de rumoare de emoţie. începură să-şi mişte capetele de colo pînă colo, urmărind parcă ceva ce nu putea fi văzut. Şi apoi,

azvîrlindu-se în vânt, se ridicau toate laolaltă în văzduh, cu zecile deodată, cu aripile larg deschise lopătînd întunericul, şi un strigăt de triumf le gîlgîia în gîtlej. Dădeau un rotocol, se înălţau apoi fără veste drept în sus şi dispăreau din vedere. Cînd se ridicau la douăzeci de metri, ochiul nu le mai putea zări, ascunse în întunericul nopţii care nu se ridicase încă. Primele decolări nu erau zgomotoase.

Aveau tendinţa să nu dea glas bucuriei înainte de a răsări soarele şi erau tăcute, făeînd remarci numai rareori sau strigîndu-şi unicul ţipăt de avertisment, dacă le amenința vreun pericol. Şi atunci, la acest strigăt de primejdie, s-ar fi ridicat cu toatele de pe pământ, înăJţîndu-se grabnic şi dispărînd

.Art începu să fie stăpînit de un simţămint de stinghe-reală. Escadroanele de-abia zărite de lîngă el, care porneau din minut în minut, il molipseau de o dorinţă arzătoare. Deveni neliniştit şi nerăbdător să le urmeze exemplul, dar îi era teamă. Poate că grupurile lor, familiile în care se strîngeau, ar fi fost împotriva amestecului său. Şi totuşi simţea nevoia de a nu sta singur şi izolat. Voia din tot sufletul să li se alăture şi să se bucure de exerciţiul zborului de dimineaţă, care era, atît de vădit, o plăcere nespusă. Toate fiinţele acelea aveau un spirit

de camaraderie, o disciplină liber consimţită şi o adevărată *joie de vivre*.[1]

Cînd gîsea de lîngă Art îşi întinse aripile şi ţîşni în sus, făcu şi el la fel, fără să mai stea pe gînduri. Vreo opt dintre cele din apropiere îşi scuturaseră pliscurile, gest pe care el îl imitase de parcă ar fi prins ceva în el. şi acum, cu aceleaşi opt păsări, se trezi zburînd în văzduhul întins. În momentul în care părăsise pămîntul, vîntul dispăruse ca prin farmec. Senzaţia lui de tulburare şi dorinţele ciudate care-l frămîntau pierîră şi ele, de parcă ar fi fost retezate cu cuţitul. Era înfăşurat în curentul de aer, se lăsa purtat de el şi liniştea poposi în inima lui.

Cele opt gîşte se răspîndiră în linie, una în spatele celeilalte, iar el încheia şirul. O porniră spre răsărit, de unde licăriseră luminiţele acelea, şi acum, în faţa lor, începea să se ridice soarele măreţ.

Hăt departe, undeva, în spatele pămîntului, zăgazul de întuneric al nopţii plesnise şi lăsa să se prelingă primele raze de purpură şi aur. Nimbul soarelui se întindea văzind cu ochii, iar mlaştina sărată de jos începea să se desluşească. O vedea din înălţime ca pe o baltă sau o mocirlă fără formă, care fusese din întîmplare cotropită de apele mării — buruienile ei avînd încă înfăţişare de buruieni, se împerecheaseră cu iarba de mare, pînă ce deveniseră un fel de plantă de apă sărată, dînd la iveală frunze umede şi lunecoase. Pîrîiaşele care şiroiau prin mlaştină nu erau de apă dulce, ci din apă de mare, tulbure de mîl albăstrui. Din loc în loc se ridicau plase lungi, întinse pe prăjini, în care gîştele neştiutoare s-ar fi putut prinde în zborul lor fără grijă. Va să zică asta fusese cauza acelor strigăte de avertisment. De una dintre prăjini atârnau cîteva becaţe ucise şi, departe, spre răsărit, un om care arăta cît o furnică, se trudea cu îndîrjire să-şi ridice sacul din noroi.

Soarele, pe cînd se ridica, tivea argintul viu al băltoacelor de apă şi clisa lucitoare cu o cunună de flăcări Corlele, care-şi piuiseră jalea încă mult înainte de ivirea zorilor, zburătăciră din stuful de pe mal. Lişiţele, care dormiseră pe apă, veniră fluierîndu-şi şuierăturile, ea nişte pocnitori de Crăciun. Raţele sălbatice se inălţară greoi, luînd vîntul pieptiş. Fhuerarii, cu picioare roşii, ţîşniră şi se îmboldiră ca nişte şoricei speriaţi. Un nor de rindunele de mare micuţe, mai dens decît cel de grauri, s-a ridicat în aer cu vuietul unui tren. Şleahta ciorilor se ridică din pinii de pe dune, scoţîiid strigăte de mare veselie. Păsări de ţărm de tot soiul populau linia mareei, umplînd-o cu freamătul unei zarve fericite şi cu nespusă frumuseţe.

Zorile, aurora mării şi desăvârşirea zborului desfăşurat într-o ordine perfectă erau de o frumuseţe atît de intensă, încît băiatul simţi o dorinţă nestăpînită de a cînta. Voia să înalţe un cor frumuseţii vieţii şi, fiindcă în aer se mai găseau o mie de

1 Bucurie de a trăi. (fr.).

gişte la fel ca şi el, nu trebui să aştepte prea mult. Lanţurile de zburătoare, unduindu-se ca fumul pe cer pe cîncl înfruntau răsăritul soarelui, se avîntară deodată în muzică, rîs şi bucurie.

La venirea zilei, se găsea într-o câmpie răvăşită. Tovarăşii săi de zbor păşteau în jurul lui, ciugulind iarba cu smueituri piezişe ale pliscurilor mici şi moi, aplecîn- du-şi gîtul cu zvîeniri neaşteptate, cu totul diferite de arcurile boltite ale graţioasei lebede. întotdeauna, în timp ce se hrăneau, unul dintre ei stătea de pază, cu capul ridicat, ca un şarpe înfuriat şi şuierător. Gîştele se îm- perecheaseră în lunile de iarnă, sau în iernile de dinainte, aşa că erau înclinate să se hrănească în perechi, în familie sau în stol. Femela tînără, vecina lui de locuinţă de pe întinderea de mii, era în primul ei an de viaţă. Din cînd în cînd, arunca o privire plină de inteligenţă spre el.

Băiatul, urmărind-o cu atenţie, îi observă trupul grăsuliu şi bine făcut şi cîteva cute gingaşe pe gît. Aceste cute, văzu el trăgînd cu coada ochiului, erau provocate de o diferenţă în aşezarea penelor. Penele erau concave, ceea ce le separa pe una de cealaltă întocmind o ţesătură de încreţituri, care lui i se părură graţioase.

Curînd, tînăra îl împinse cu pliscul. Pînă atunci, ea făcuse pe sentinela.

— Ei, acum e rindul tău, îi spuse.

Lşi lăsă capul în jos, fără să aştepte răspunsul lui şi începu să pască eu aceeaşi mişcare. Ocupaţia aceasta o făcu să se îndepărteze de eL

Rămase el rie pază. Habar n-avea ce trebuie să păzească şi de cine, şi nu vedea nici urmă de vrăjmaş, nimic în afară de smocurile de iarbă şi de «tovarăşii săi care ciuguleau fără încetare. Dar în orice caz, îi plăcea să facă pe santinela şi-i părea bine că avuseseră încredere în el.

— Ce faci ? îl întrebă ea, trecînd pe lîngă dinsiil cara după vreo jumătate de oră.

— Păi. ce să fac, stau de gardă.

— Ei. asta-i bună ! îi răspunse cu un chicotit (sau să zicem că era un gigîit ?). Măi, da' prost mai eşti !

— De ce ?

— Ei, las[1] că ştii tu !

—• Pe cinstea mea. că nu ştiu. Ce, e ceva în neregulă ? Nu-mi văd de treabă cum se cade ? Zău că nu-nţeleg,

— Dă mai departe paza. Stai de pază de cel puţin două rînduri.

Făcu aşa cum i se spusese şi lovi uşor cu pliscul pe cel care se găsea cel mai aproape de ei. Acesta preluă fără A'orbă schimbul. Se duse apoi l'îngă ea să se hrănească. Ciuguleau firele de iarbă, uitîndu-se unul la celălalt cu ochii ca mărgelele.

— Tu zici că sînt un prost, spuse cu timiditate, mărturisind pentru prima oară unui animal secretul speciei căreia îi aparţinea eu adevărat, dar să ştii că ai părerea asta

1 Personaje dintr-o legendă cu caracter religios din folclorul irlandei,

despre mine fiindcă eu nu sînt cu adevărat o gîscă. Eu m-atn născut om. De fapt, ăsta e primul meu zbor.

Ea fu într-o oarecare măsură surprinsă.

— Asta-i cam neobişnuit. în general, oamenii preferă lebedele. Ultima serie care a venit au fost copiii lui Lir [1] Dar, mă rog, sîntem şi noi din familia an seri formei or, aşa că e explicabil.

— Da, am auzit de copiii lui Lir.

— Ştii că nu prea le-a plăcut. Erau grozav de naţionalişti şi religioşi şi se strîngeau mereu în jurul uneia dintre bisericile din Irlanda. Zău că se putea spune că «le-abia băgau în seamă celelalte lebede.

— Dar mie-mi place, şi încă foarte mult.

— Ei, te cred ! Pentru ce-ai fost trimis la noi ?

Să-mi fac educaţia

.Păscură apoi în liniște, pînă ce propriile lui cuvinte îi reamintiră de ceva care dorea să întrebe.

— Sentinelele, întrebă el. Sîntem în război ?

Ea nu păru să înțeleagă cuvîntul.

— Război ?

— Sîntem un neam luptător ?

— Luptător ? întrebă ea încă nelămurită. Bărbații noștri se luptă uneori pentru nevestele lor. Dar bineînțeles că nu e nici o vărsare de sînge — numai o mică încăierare, ca să se dovedească cine-i mai tare și mai bun. La asta te referi ?

— Nu, voiam să întreb dacă nu luptăm împotriva unor armate — de pildă, împotriva altor gîște.

Fu grozav de amuzată.

— Ce ridicol! Vrei să spui, o mulțime de gîște, toate Incăierîndu-se în același timp ? ! Ei, știi, asta ar fi chiar un spectacol distractiv !

Tonul vocii ei îl surprinse, fiindcă inima lui era încă blîndă, o inimă bună de băiețel.

— Cum distractiv ? E un spectacol distractiv să vezi o armată de gîște ucigîndU-se una pe cealaltă ?

— Ucigîndu-se una pe cealaltă ? O armată de gîșie ueigîndu-se una pe eealalta ?

Ea începu, încetul cu încetul, șovăielnic, să priceapă această idee cumplită și pe față îi apăru o expresie de silă. După ce i se întipări pe chip expresia de dezgust, se depărtă de el. Porni fără nici un cuvînt spre alt capăt al cîmpiei. Art o urmă, dar ea îi întoarse spatele. Rotindu-se în jurul ei să-i prindă privirea, fu uimit să-i vadă scârba oglindită în ochi — o uitătură de parcă i-ar fi făcut vreo aluzie obscenă.

Zise cu stingherealâ în glas :

— Te rog să mă ierți. Nu înțeleg despre ce-i vorba.

— Să nu mai discutăm despre asta.

— Te rog să mă ierți.

Mai tîrziu, Art adăugă, cu necaz :

— Eu zic că ai voie să pui întrebări, nu-i așa ? Mie mi s-a părut o întrebare la locul ei, cu toate santinelele astea care stau de pază.

Dar ea era înfuriată de-a binelea.

— Nu vrei să încetezi odată cu murdăria asta ! Ce minte perversă trebuie să ai! N-ai nici un drept să spui asemenea vorbe. Și bineînțeles că există santinele. Există ulii și ereți, nu-i așa ? Și-apoi sînt tot felul de vulpi și hermine și oameni care întind plase. Toți aceștia sînt vrăjmașii noștri naturali. Dar ce făpturi pot să fie atît de josnice, încît să se strîngă într-o șleahtă și să ucidă alte ființe de-același sînge cu ele ?

— Furnicile. Furnicile fac așa, zău ! spuse el cu îndărătnicie. Și eu nu făceam nimic altceva decît să încerc să-mi fac un picuț de educație.

Ea se înduplecă, într-un efort de a fi bună la suflet. Voia să aibă vederi largi dacă putea, fiindcă era oarecum o snoabă intelectuală.

— Pe mine mă cheamă Lyo-lyok. Eu zic că ai face mai bine să spui că te cheamă Kee-Kwa, şi-atunci ceilalţi or să creadă că vii din Ungaria.

— Cu toţii veniţi aici din locuri diferite ?

— Da, dar bineînţeles, în grupuri. Sînt aici cîteva din Siberia, cîţiva din Laponia şi văd vreo doi din Islanda.

— Bine, dar nu se luptă un grup cu celălalt pentru păşune ?

— Vai, dragul meu, dar prostuţ mai eşti, spuse ea. I<a gîşte nu există graniţe.

— Ce sînt graniţele, dacă nu te superi ?

— Linii imaginare de pămînt, dacă nu mă înşel. Cum poţi avea graniţe dacă zbori ? Furnicile acelea ale tale — şi la fel şi oamenii — ar trebui să înceteze lupta dacă ar trăi în văzduh, ca noi.

— Mie-mi place să lupt, spuse Art. Este ceva cavaleresc.

— Ei, ast,a-i fiindcă eşti încă un ţînc.

CAPITOLUL XIX

Se pare că spaţiul şi timpul pe care-l comanda Merlyn avea ceva magic, fiindcă Art îşi petrecu multe zile şi nopţi printre gîşte, în cursul unei singure nopţi de primăvară, cînd îşi lăsase trupul să doarmă sub blana de urs.

Ajunse să se îndrăgostească de Lyo-lyok, în ciuda faptului că ea era o fată. Îi punea mereu întrebări despre gîşte şi viaţa lor. Şi ea îl învăţă tot ce ştia, cu blîndeţe şi bunătate, şi, cu cît învăţa mai mult, cu atît ajungea mai mult să-i iubească pe semenii ei, viteji, nobili, tăcuţi şi deştepţi. Ea îi spuse cum fiecare Piept-Alb era o persoană — necălăuzită de legi sau conducători, decât atunci când aceştia apăreau spontan, datorită necesităţilor de moment. Nu aveau regi cum era Regele Uther, şi nici legi, ca cele strașnice ale Normanzilor. Nu stăpîneau lucrurile în comun- Grice gîscă care găsea ceva bun de mâncare, considera că lucrul acela era al ei şi ar fi lovit cu ciocul pe oricare alta care ar fi încercat să-i mănânce prada. În acelaşi timp, nici o gîscă nu se gîndea măcar să-şi aroge vreun drept de exclusivitate teritorială în nici o parte a lumii — în afară de cuibul ei, care era, fără îndoială, proprietate privată. Lyo-lyok îl învăţă o mulţime de lucruri despre migrare.

Cînd se făcu ziuă, ceva se schimbase în mlaştina sărată şi prin băltoacele întinse. Omul care se vedea c:t **o** furnică, şi care la fiecare revărsat de zori ieşise afară cu plasele lui lungi şi ţinînd minte mersul fluxului şi refluxului (dacă ar fi făcut o greşeală, aceasta ar fi putut să însemne oricînd pieirea lui), auzi un vuiet îndepărtat în înaltul cerului. Pe întinderile de nămol nu se mai zăreau miile de păsări, şi nici picior de gîscă nu se mai vedea pe imaşurile de unde venise. În felul lui, omul era un tip simpatic, fiindcă rămase neclintit, solemn, şi-şi scoase boneta de piele care-i acoperea capul. În fiece primăvară făcea lucrul acesta cu religiozitate, atunci cînd îl părăseau gîştele sălbatice şi, la fel, în fiecare toamnă, cînd auzea primele gîgîituri ale şirurilor care se întorceau acasă.

Dacă mergi cu vaporul, durează cam două sau trei zile să treci Marea Nordului — atîtea ore în şir să te tîrăşti prin apa vîscoasă. Dar pentru gîştele sălbatice, pentru navigatorii văzduhului, pentru ' aceste sulițe înaripate care sfîşie norii în zdrențe, pentru cmtăreții cerului minați de furtuna care bate cu şaptezeci de mile pe oră, fugărindu-le zborul la fel de 'iute, pentru acești misterioşi geografi, care călătoresc la trei mile înălțime, după cîte se zice, văzînd sub ele pardoseala de cumulus în loc de întinderea de apă, pentru ele era un ■lucru cu totul diferit.

Cîntecele pe care le înălţau cerului erau pline de înţelegerea" acestui lucru, linele dintre cîntcce erau aunVulgare, altele erau saga-uri, unele erau cîntece de chef. Uite unul cam timpii, care-l amuza grozav pe Art :

Ah, ce viaţă măreaţă, o adevărată dulceaţă ! Rătăcim pe cer cu familia Cronk Păşunăm pe cimpii cu clanul Plonk Adevărat măreaţă, această dulceagă de viaţă ! Hank-hank, Hink-hink, Honk-honk.

Eu nu sînt o raţă, fieaţă-nătăUeaţă, care-ţi iace greaţă. Uite la mine, cum gît-ul mi-l aplec Şi-n zbor eu trec, mă-nalţ şi pleC Şi eu, şi Plonk, şi tu, şi Cronk, şi Hink şi Hank şi Honk ! NJci unul nu-i t'leaţă, o fleaţă-nătălleaţă, să-ţi facă greaţă !

Honk-honk, liank-hank, Hink-hink.

Ah, ce dulceaţă de viaţă, să nu fii nătăfleaţă ! Cu bună-cuviinţă, ne hrănim cu toate

Şi smulgeam iarba pieziş, şi fiecare paşte cît poate. Şi eu şi Cronk, şi tu şi Plonk, şi Hink şi Hank şi Honk Minnăm, ne-mbuibăm, ne-ngrăşăm şi nu-i unul să zică că-i greaţă

Hink-hink- Hank-hank, Honk-honk.

Unul sentimental începe cam aşa :

Liber, liber şi fără stăpîn, Cu tine, cu tine, iubita mea Gîsră, cu tine aş vrea, Pe veci să rămîn.

Şi odată, în timp ce zburau deasupra unei insule stîncoase, populate ele gîştele cu gîtul alb, ce mai sînt cunoscute pe numele lor de familie ca Branta Bernicla ; şi care arătau ca nişte fete bătrîne cu mănuşi negre de piele, tocă cenuşie şi mătănii din onix negru, întregul eseadron izbucni în bătaie de joc cu :

Branta Bernicla stă în noroi,
sîe — sic Mînjită de zoi, sic — sîc
Nu ca noi, nu ca noi.

sic — sic în vreme ce noi
sic — sîc Trecem în vînt, trecem în cînt.
sîc — sîc Uite la noi, gîŞte de soi.
sîc — sîc Glorie, glorie, aleluia, Nimeni nu-i ca noi
sîc — sic Glorie, glorie, aleluia, Cine-i mai de soi —
sîc — sîc Glorie, glorie, aleluia, Vesele mai sîntem noi
sîe — sîc Purtate de vînt, pe aripi de cînt. Spre Polul de Nord.
sîe — sîc Unde-ai văzut, gîşte ca noi Aşa nişte gîşte de soi sîc — sîc

Unul dintre eînteeele în stil mai scandinav, de tip saga, era numit „Darurile Vieţii" :

Şi răspunse atunci Kv-yow : Binecuvîntarea vieţii este sănătatea.

Căci lor : lui Picior-Vîslă, Pană-dreaptă, Gît-mlădios şi Ochi de bumb

Lor le e dat al lumii necurmat belşug.

Şi iată ce zice acel ce pe nume se cheamă că-i Ank cel bătrîn : Onoarea şi Cinstea e-a noastră a tuturora. Tu, călăuză, tu harnic gospodar, tu înţelept ce planuri
întocmeşti.
Şi voi comandanţi, ce ne îndreptaţi spre locul unde zorile se pierd.
Voi toţi, chemarea cinstei ascultaţi. Şi zise apoi Lyo-lyok. cea cît fulgul de uşoară : Eu dragostea mai bucuroasă aş zice că ne este podoabă
vieţii dată,
Mînghere de fulg, pas de iubire, căldura de cuib şi zborul în 1tone
Toate acestea pe veci dăinui-vor.
Aahng era pentru Pofta-de-mîneare. Ah, spuse el. Ce oare binecuvîntare mai mare pe lume-i lăsată decît
gustul bun de mîncare ?
Hulpav hăpăie gînsacul, lute înfulecă firul de iarbă.
Minunat e să smulgi floarea, frunza, tulpina, rădăcina
Să mesteci, să clefăi, să-nghiţi,
S-aduni grăunţele dulci ce rămîn
Cînd recolta e strînsă.
Din aripi baţi, te zbaţi.
De viaţa-i o luptă,
Nu uita de te-nfruptă.
Wink-wink slăveşte prietenia :
Acea cinstită caldă camaraderie
Laudă aduce-a fraternităţii falnică, sfîntă flamură
În linie la pupa.
Eşalon
Cap de săgeată, deasupra peste nori,
Sfîşie, flutură, şuieră, g'îgîie
Merg înainte,
înapoi nu privesc :
Toate acestea Eternitatea o învaţă-
Cît despre mine,
Eu liniştea lîncedă lumii lăsată o-aleg Sau ritmul răpăit al zborului rapid Şi gălăgia gîgîită a gîştelor glumeţe, Şi cîntul de corn şi melodia
de cristal a rîsului fără zăgaz, lăsat să se reverse. Şi povestea ce te leagănă-n versete fără de sfîrşit,
Despre o dragoste de mult apusă Şi toate acestea, ce maimuţăreli şi nebunii Sînt socotite a fi
Toate acestea lumii sînt lăsate şi eu le-aleg, Eu, Lyow,
-il dumneavoastră
înlăcrimat

rapsod.Uneori, Cînd se coborau din norii Cirus,' ca să prindă o pală de vînt ¡mai bun, se trezeau în îngrămădirea norilor cumulus — turnuri gigantice de abur sculptat, albe ca rufăria proaspăt spălată şi la fel de solizi ca nişte bezele bune să ti se topească în gură. Poate că una dintre aceste flori uriaşe ale cerului, aceste resturi albe ca neaua ale superbului Pegasus, se întindea în faţa lor kilometri fără de sfîrşit. Îşi îndreptau zborul spre norul îndepărtat, văzîndu-l cum creşte mai mare şi mai mare, tăcut şi imperceptibil, o creştere neclintită — şi apoi, cînd ajungeau la el, cînd erau cît pe-aci să se ciocnească puternic de masa lui aparent solidă, soarele se întuneca deodată. O clipă, fantome sinistre de negură, mişeîndu-se ca nişte şerpi ai văzduhului, se încolăceau în jurul lor. Din toate părţile îi înconjura o atmosferă jilavă, şi soarele, un bănuţ de aramă, se topea pe nesimţite. Aripile de lîngă el se zbăteau în gol, pînă ce fiecare pasăre era un răsunet singuratic într-un neant de gheaţă, o fiinţă după apocalips. Şi erau suspendaţi apoi un timp într-un nimic fără capăt, înconjuraţi de haos şi nimicnicie, fără viteză, fără dreapta sau stînga, sus sau jos, pînă ce, deodată, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat, bănuţul de aramă strălucea iarăşi cu licărirea lui roşietică şi şerpii apăreau iarăşi încolăeindu-se vremelnic în jurul trupului lor. Şi-apoi, cît ai clipi din ochi, erau iarăşi în lumea nestemată — cu marea strălucind sub ei ca o imensă piatră de peruzea şi cu fastuoasele palate ale cerului din nou înălţate, cu roua Edenului care încă nu se uscase.

Unul dintre punctele mai importante ale migraţiei fu acela al trecerii peste ţărmul stîncos al oceanului. Veniră apoi alte şi alte culmi ale călătoriei lor minunate, cînd, de pildă, şirul lor de zburătoare fu intersectat de şirul indian al Lebedelor Bewick care-o porniseră spre Abisco, făcînd un zgomot şi-o larmă de parcă erau o hai tă de căţelandri lătrînd cu boturile acoperite de batiste ; sau cînd depăşirä în zbor o cucuvea crestată, croindu-şi cu bărbăţie drumul înainte — se zice cum că între penele calde ale spatelui acesteia, o pitulice cît un gîndăcel călătorea gratuit. Dar pînă la urmă, adevăratul apogeu al zborului lor fu insula singuratică.

Nici nu era cu adevărat o insulă izolată. Era un adevărat oraş al păsărilor. Pe vîrful falezei strocoase, unde creştea o iarbă măruntă ca o blană de miel, erau miriade de păsări de mare care se trudeau să-şi înjghebe un cuibuşor cît mai confortabil. Sus, pe acest bulevard pietruit se întindea strada cufundărilor, în care păsările erau atît de înghesuite şi se rezemau pe nişte ieşituri atît de înguste, încît trebuiau să stea cu spatele la mare, ţinîndu-se din răsputeri cu ghearele zdravene. Pe strada Aleidelor, dedesubtul celei pomenite anterior, păsările îşi îndreptau spre cer feţele ascuţite de bibelouri, la fel cum fac sturzii cînd clocesc ouăle. Jos de tot se găsea Mahalaua Pescăruşilor. Şi toate aceste păsări — care, la fel ca şi oamenii, nu aveau mai mult de un pui fiecare — erau înghesuite atît de strîns, încît de multe ori capetele îi se încurcau de nu mai ştiau care cine e, şi trebuie spus că, zău

aşa, aveau atît de puţin din celebrul nostru spaţiu vital încît, atunci cînd o pasăre stăruia să se aşeze pe o stîncă plină, una dintre celelalte păsări era obligată să-şi ia zborul sau să cadă în mare. Şi totuşi erau toate vesele, bine dispuse, puse pe şagă şi glume de tot soiul, cam aşa, cum e pe la noi la mahala. Erau ca o mulţime fără număr de ţăţici cu mîinile-n şolduri aşezate în rînd, în cea mai mare tribună din lume, izbucnind în tot felul de gilceve intime, mînrînd seminţe din cornete făcute din hârtie galbenă de ziar, sărind cu gura la chibiţi, cîntînd tot felul de cântece deocheate, trăgîndu-şi de urechi copiii obraznici şi plîngîndu-se de bărbaţii care nu-şi văd de casă.

— la fă-te mai încoa, mătuşică, le-auzeai spunînd, sau :

— Hai, dă-te mai hacana, bunico, să intru şi eu !

— la te uită, fa, că Flossie aia care-a fugit, ştii tu cum, a pus laba pe nişte creveţi, mamă, mamă !...

— la pune carameaua aia deoparte, puişor mamă, şi mai şterge-te la nas.

— Io-te-te la unchiu' Albert, că vine cu berea !

— Hei, nu mai te-mpinge aşa, nu vezi că-i ăsta mi cu' aici, ce, n-ai loc ? !

— Uite, că trece tuşa Ernma, iar a căzut pe scară !

— Ce zici, dragă, îmi stă bine pălăria asta ?

-— Maica ta, ce crezi bă, că ţine să mă fraiereşti ?

De obicei nu se amestecau între ei, dar se mai întâmpla şi astfel. Pe ici, pe colo, pe strada Aleidelor de-o pildă, se întîmpla să vezi cîte-un pescăruş de la mahala care se aşeza pe cîte un locşor şi nu se lăsa pînă ce nu-şi cucerea şi el o palmă de pămînl sub soare, apărînclu-şi cu neostoită rîvnă drepturile. Erau acolo cam zece mii de păsări şi zgomotul ne oare-l răceau era de-a dreptul asurzitor.

Ajunseră apoi la fiordurile şi insulițele Norvegiei. În treacăt fie spus, despre una dintre aceste insule a povestit marele W. H. Hudson[1] o poveste adevărată cu o gîscă, poveste care ar trebui să facă pe mulţi oameni să înţeleagă ce înseamnă o gîscă sălbatică. Iată ce ne povesteşte el : Un fermier de pe coastă, al cărui pămînt- era risipit pe mai multe ostrovuri dintre acestea, avea pierderi mari datorită pagubelor pricinuite ele vulpi — aşa că puse pe una dintre insulițe o capcană. Cînd trecu a doua zi pe la capcană, văzu spre surprinderea sa că se prinsese acolo o gîscă sălbatică bătrînă, evident un Mare Amiral, atît din pricina corpolenţei sale, cît şi a galoanelor cu care pasărea era împodobită. Ţăranul duse gîsea vie acasă, îi tăie vîrfurile aripilor, o legă de un picior şi o băgă laolaltă cu raţele şi celelalte păsări ele curte, pe care le ţinea pe lîngă casă. Unul dintre efectele neplăcute ale înmulţirii excesive a vulpilor era şi acela că fermierul trebuia în fiece

1 *Hudson, William Henry* (1841—1922). naturalist şi scriitor englez, născut în Argentina. Este celebru pentru cărţile sale În legătură cu viaţa din pampas şi pentru cărţile despre viaţa la ţară.

noapte să ferece cotețele găinilor. Pentru treaba asta, omul își făcuse obiceiul să intre ir. curtea păsărilor, să le gonească cu mare ostenealâ în coteț și apoi să închidă portița. După un timp însă, începu să bage de seamă un lucru tare ciudat, și anume acela că păsările de curte, în loc să trebuiască să fie adunate cu multă alergătură și pierdere de vreme, îl așteptau frumușel în cotețe, fiecare la locul ei. Cuprins de mirare, se așeză într-o seară la pîndă și descoperi că autarhul captiv își luase asupra sa sarcina de a aduna și băga în cotețe păsările, treabă pe care o făcea înzestrat cu o vădită inteligență. în fiece noapte, cînd venea ceasul stingerii și zăvorîrii cotețelor, istețul amiral își strîngea tovarășii de captivitate, pe care se hotărise să-i conducă spre binele tuturor și îi băga cu multă prudență în cotețe, de parcă ar fi înțeles situația de primejdie în care se aflau. Amiralul își sfîrși zilele acolo, iar gâștele sălbatice libere, supușii săi de odinioară, nu mai poposiră niciodată pe insula de pe care fusese răpit bătrînul lor conducător, deși, înainte, acesta fusese un loc în care se opreau adesea din zborul lor îndelungat.

Și după multă ostenealâ, iată că ajunseră în cele din urmă la locul spre care țînteau după prima zi de zbor, lăsînd în urmă insulele singuratice. Ei, dragii mei, să fi văzut atunci ce mai fîlfîit de aripi și strigăte de bucurie, ce mai vînzolealâ, ce încântare și schimburi de amabilități și felicitări ! Se rostogoleau din cer, se aruncau ca nebunele în picaj, făceau tot felul de figuri de mari zburători, glisade și bucle, de-ți îngheța sîngele în vine cînd te uitai la ele. Erau mîndre, tare mîndre de ele și de călăuza lor și stăteau ca pe ghimpi în așteptarea plăcerilor familiare pe care le prevedeau.

în ultima parte a drumului, planară cu aripile curbate în jos. în ultima clipă, mai lopătară o dată văzduhul, fluturîndu-le cu putere. Și apoi — hop — uite că se lăsară pe pămînt. Mai rămaseră puțin cu aripile deschise deasupra capetelor și după aceea le strînseră cu multă dibăcie și iuțeală. Marea Nordului fusese traversată.

— la ascultă, Art, — spuse Kay cu un glas care arăta că era scos de-a binelea din sărite, •— vrei chiar să mă dezvelești și să-mi iei toată blana ? Și nu înțeleg ce ai de gîfîi și mormăi întruna ? ! Și, pe deasupra, sforăi de n-ai pereche !

— Eu nu sforăi niciodată ! replică Art cu indignare.

— Oho, și încă cum !

— Ba nu !

— Ba da ! Și gîgîi ca o gîscă.

— Nu-i adevărat!

— Ba da.

— Ba nu. Tu sforăi mai rău cleeît mine !

— l-auzi ce obraz la el !

— Ba da, sforăi.

— Și cum, mă rog, să -sforăi eu mai rău decît tine. dacă tu nu sforăi deloc ? Cît se dondăniră pe socoteala sforăitului, tocmai bine întîrziară la masa de dimineață. Așa că,

fără vorbă multă, se îmbrăcară în grabă şi ieşiră afară în îmbrăţişaj-ea primăverii.

CAPITOLUL XX

Şi iarăşi veni vremea de strîns fînul, şi iată că Merlyn stătea la ei de un an de zile. îi bătuse vîntul, îi ninsese ninsoarea, îi plouase ploaia şi-i arsese soarele. Băieţii se lungiseră şi picioarele li se întinseseră caraghioase, dar altfel nimic n.u se schimbase.

Şi uite-aşa, pe nesimţite, trecură nici mai mult, nici mai puţin, deeit şase ani bătuţi pe muchie.

Uneori venea în vizită la ei Sir Grummore. Alteori, puteai să-l vezi «pe Regele Pellinore galopând prin împrejurimi în căutarea Fiarei Lui, sau cu Fiară după el, dacă se întâmpla ca lucrurile să se mai încurce din cînd în cînd. Cully îşi pierdu dungile verticale din anul întîi de viaţă şi devenea pe zi ce trecea tot mai cenuşiu, tot mai crunt, iot mai dement şi se fălea acum cu nişte splendide dungi orizontale care-i vîrstau pieptul acolo unde în tinereţe se aflaseră galoanele verticale. În fiece iarnă li se dădea drumul ereţilor şi în fiece an erau prinşi alţii. Părul credinciosului Hob încărunţi. Majurul făcu o burtă cît cazanul regimentului şi nu mai putea de ruşine din pricina asta, dar nu se lăsa : striga fără încetare „un-doi, un-doi", cu o voce şi mai răguşită, la orice ocazie potrivită sau nu. Ou alte cuvinte, nimeni nu prea părea să se fi schimbat cu adevărat, în afara celor doi flăcăi.

Ei creşteau mereu, se făceau tot mai înalţi şi mai voinici. Alergau ca şi mai înainte ca nişte mînji 'sălbatici şi, cînd aveau chef, dădeau **o** fugă prin pădure să**-l** vadă pe Robin, şi în tot acest timp avură nenumărate aventuri, care sînt prea lungi pentru a fi amintite.

Orele suplimentare ale lui Merlyn continuară ca şi mai înainte fiindcă, evident, în zilele acelea chiar şi adulţii erau atît de copilăroşi, încît nu vedeau nimic plictisitor în faptul că un om era prefăcut din cînd în cînd în bufniţă. Aşa că, vedeţi, Art fu schimbat în lot acest timp în jivine de tot felul. Singura deosebire era că acum, în lecţiile lor de scrimă şi luptă, Kay şi cu tovarăşul său erau adversar! pe potriva în a jurului burtos şi, cum să vă spun, nu de puţine ori se întîmpla ca din greşeală să le mai scape cîte una mai zdravănă, aşa ca plată pentru zilele amare pe care le înghiţiseră de la el. Primeau şi-acum daruri de la 'cei care-i iubeau şi aveau grijă de ei, idar acum cadourile erau de obicei arme din ce în ce mai potrivite cu lupta şi cu vîrsta lor şi, dind'se măriră în ani, începură să aibă propriile lor armuri şi arcuri de aproape şase picioare lungime, care trăgeau cu săgeţi lungi de aproape nouăzeci de centimetri. Arcul cu care trăgeai nu trebuia să fie mai lung decît înălţimea ta, fiindcă se considera pe bună dreptate că, altminteri, riscai să-ţi risipeşti inutil energia, cam la fel cum ar face cineva care ar folosi o mitralieră ca să împuşte o pitulice. în orice caz, oamenii modeşti şi cu scaun la cap aveau întotdeauna grijă să nu se împovăreze cu arcuri prea mari ; de fapt, obiceiul de a purta

arcuri mai mari decît propria înălţime era un fel de fudulie nesăbuită.

Pe măsură ce treceau ani.i, Kay devenea din ce în ce mai năbădăios. Folosea întotdeauna arcuri prea mari pentru el, şi nici măcar nu reuşea să tragă ca lumea cu ele. Cînd nu te aşteptai, îşi pierdea cumpătul şi provoca pe toată lumea la luptă şi în acele puţine cazuri cînd îl băga cineva în seamă şi primea lupta, era în mod invariabil înfrînt. Devenise de asemenea şi grozav de sarcastic, îşi rîdea de sărmanul majur, tot cicălindu-l şi făcînd aluzii nesărate în legătură cu burta acestuia, - care, e adevărat, se mărise peste poate. Pe Art îl necăjea mereu, pomenind de părinţii săi inexistenţi, şi asta ori de cîte ori se întîmpla ca Sir Ector să nu fie de faţă. După cîte se părea, nu voia să facă toate răutăţile acestea. Lucrurile stăteau cam aşa : era ca şi cum nu i-ar fi plăcut să le facă, dar nu se putea stăpîni.

Art continua să fie un prost, să-l iubească şi să-i admire pe Kay şi să fie atras de păsări.

Merlyn arăta an de an tot mai tînăr — ceea ce era foarte normal şi în firea lucrurilor, deoarece întinerea.

Arhimede se căsători, şi era acum părintele a mai multor familii de tineri, acoperiţi cu o mîndreţe de pene de-abia mijite. Locuiau cu toţii în camera din turn.

Sir Ector se îmbolnăvi de sciatică. Trei copaci fuseseră doborîţi de trăsnet. Jupîn Twyti venea de fiecare Crăciun, păstrîndu-şi aceiaşi înfăţişare, fără să-şi schimbe măcar un îir de păr. Jupîn Passelewe îşi mai aminti o strofă despre Regele Cole.

Anii treceau în mod obişnuit şi Vechea zăpadă Engleză se aşternea, aşa cum se cuvenea să facă — uneori cu un măcăleandru cu pieptul roşu într-un colţ al tabloului, un clopot de biserică sau o fereastră luminată în celălalt — şi iată că, în cele din urmă, veni vremea iniţierii lui Kay drept cavaler cu drepturi depline. Pe măsură ce se apropia ziua ceremoniei, cei doi băieţi se depărtau tot mai mult unul de celălalt •— fiindcă lui Kay nu-i prea convenea să mai aibă de-a face cu *A* rt, păstrînd aceleaşi relaţii, deoarece acum, cînd urma să devină cavaler, trebuia să se poarte mai demn şi nu mai putea să-şi permită să fie intim cu el. Art, care trebuia să devină scutierul lui, se ţinea nemingiiat tot timpul după el, cîtă vreme i se permitea, iar cînd era trimis la plimbare, se ducea cai coada între picioare să se distreze de unul singur, atît cît, putea.

Se duse la bucătărie.

,,Ei, uite că am ajuns un fel de Cenuşăreasă, îşi spuse el. Asta e; chiar dacă pînă acuma am avut tot felul de noroace şi nu ştiu pentru care pricină am primit asemenea educaţie aleasă, uite că a venit şi ceasul să plătesc pentru toate plăcerile mele şi pentru faptul că am putut vedea toţi balaurii aceia minunaţi, toate vrăjitoarele, peştii, girafele, furnicile, gîştele sălbatice şi altele asemănătoare. N-ai ce-i face, o să fiu acuma un prăpădit de scutier, bun numai să-i ţin suliţele lui Kay, în vreme ce el o să se fălească şi o să provoace la luptă pe toţi cavalerii pe care-i întîlneşte. Las' că nu-i nici o

nenorocire, ce-a fost a fost şi barem nu-mi pare rău după zilele care-au trecut şi, dacă stai şi te gîndeşti bine, nici nu-i chiar aşa de rău să fii Cenuşăreasă, dacă poţi să faci treaba asta stînd într-o bucătărie cu o vatră atît de mare, că poţi să rumeneşti şi-un bou la focul ei."

Şi Art se uită cu amară afecţiune la bucătăria care fremăta de activitate şi pe care flăcările din vatră o făceau să pară ca o anticameră a iadului.Educaţia oricărui domn care se respecta consta în zilele acelea din trei faze principale şi anume: paj, scutier şi cavaler, şi, orice s-ar zice, Art trecuse prin primele două. Era cam acelaşi lucru ca şi educaţia care se dă fitului unui gentleman din timpurile noastre, fiindcă şi pe vremea aceea o asemenea învăţătură pornea de la cea mai umilă treaptă ca să ajungă la adevărata poziţie socială, pentru care era destinată. Ca paj, Art învăţase să pună masa, întinzînd pe ea trei feţe de masă şi un covoraş, să aducă de la cuhnie carnea pe o tavă şi să-l servească pe Sir Eetor sau pe oaspeţii săi, ţinînd un gen unchi îndoit la pămînt şi purtînd pe umăr ştergare curate, unul pentru fiecare oaspe şi unul de rezervă pen- îru şters castroanele. Fusese instruit în toate nobilele arte ale servitutii şi, încă din cele mai îndepărtate timpuri pe care şi le putea aminti, păstra în nări tot felul de mirosuri — parfumul de izmă — folosit ca să împrospăteze apa din ulcior — sau mireasma busuiocului, ro- mani tei. ehimenului dulce, isopului şi levănţicii — pe care fusese învăţat să le presare pe podelele acoperite cu rogojini — sau aroma aglicii, şofranului, anasonului şi tarhonului, care erau folosite spre a se drege bucatele pe care trebuia să le ducă la masă. Aşa că, orice s-ar spune, era obişnuit cu odaia cuhniei, ca să nu mai pomenim de faptul că tot omul care locuia la castel îi. era prieten şi se putea duce să-i dea bineţe eînd i se năzărea.

Art stătea în lumina rugului imens şi se uita cu plăcere în jurul lui. îşi rătăcea privirea, holbînclu-se la frigările lungi, pe care le întorsese şi el deseori, pe cînd era mai mic, adăpostindu-se în spatele unei trenţe de rogojină muiată în apă, ca nu cumva să se pîrjoleaseă la"focul ucigător, şi la lingurile şi linguroaiele ale căror minere tc înfricoşau prin lungimea lor şi cu care fusese învăţat să stropească cu untură hălcile de carne în vreme ce se rumeneau. Privea, lăsîndu-i gura apă, la pregătirile pentru ospăţul de seară : un cap de mistreţ cu o lămâie între fălci şi împodobit cu mustăţi de migdale pisate, care avea să fie servit în sunetul trîmbiţelor ; un iei de plăcintă de carne de porc, cu umplutură piperată şi servită cu suc acrişor de mere — din plăcintă răsăreau picioare de pasăre şi frunze de plante aromate, lăsînd să se vadă prin crusta spartă conţinutul care te făcea să înghiţi în sec ; şi, în fine, un desert savuros de boabe de grîu cu scorţişoară fierte în lapte îndulcit, ceea ce promitea să dea mari plăceri mîncăilor din castel. Aşa că băiatul nostru îşi spuse, slobozind un oftat:

— Eh, la o adică nu-i chiar aşa de rău să fii slugă.

— Ce tot oftezi ? întrebă Merlyn, care apăruse nu se ştie de unde. Tot aşa, ca în ziua aceea cînd am mers împreună să privim lupta regelui Pellinore cu Sir Grummore ?

— Oh, nu, spuse Art. Sau, ştiu eu, mai degrabă da, şi pentru acelaşi motiv. Da' să ştii că de fapt nici că-mi pasă. Şi, oricum, sînt sigur că o să devin un scutier mai bun decît ar deveni amicul Kay. Ia uite la şofranul care se prelinge în grîul cu lapte, irite că are exact aceeaşi culoare ca lumina focului cînd bate în tigaia cu şuncă din cuptor.

— Da, e foarte frumos aci, la bucătărie, spuse magicianul. Să ştii că numai proştii vor să fie oameni mari.

— Ivay nu vrea să-mi zică, urmă Art, ce se întîmplă cînd te face cavaler. Spune că e un lucru prea sfînt ca să vorbeşti despre el. Care-i adevărul, ce se întîmplă atunci ?

— Ei, o aiurelă, numai zarvă fără rost. Păi uite, în primul rînd îl dezbraci pe omul pe care vrei să-l faci cavaler şi-l bagi într-o baie înconjurată de draperii scumpe, şi după aia apar doi cavaleri cu experienţă — probabil că Sir Ector o să facă rost pentru treaba asta de bătrînul Grummore şi de Regele Pellinore — şi apoi ăştia doi se aşază pe marginea băii şi-i ţin o conferinţă lungă despre idealurile cavalerismului şi ce înseamnă el. Ei. şi cînd au terminat şi cu treaba asta, toarnă nişte apă din baie peste el şi fac semnul crucii deasupra lui şi după asta îl duc şi-l bagă într-un pat cu aşternuturile curate şi-l lasă acolo pînă se usucă apa pe el. După aia, îl înveşmîntează ca pe un pustnic şi-l duc la capelă să stea acolo treaz toată noaptea, uitindu-se la armura lui şi rostind tot felul de rugăciuni. Ştii, se zice că e grozav de greu să fii singur-singurel în ceasul cela de veghe şi cumpănă, dar dacă stai şi te gîndeşti, nu-i el chiar aşa de singur, fiindcă mai sînt primprejur şi popa, şi omul care vede de luminări să nu se stingă, şi un străjer înarmat şi mai mult ca sigur şi tu, ca scutier ce te afli, va trebui să stai şi tu treaz toată noaptea. Ei, şi-aşa. Dimineaţa, îl lasă să se bage în pat şi să tragă un pui de somn — asta, bineînţeles, după ce mai întîi s-a împărtăşit şi a ascultat slujba religioasă şi i s-a dat o luminare în care au vîrît un bănuţ de metal, cît mai aproape de capătul aprins — iar apoi, după ce se odihneşte un pic ţoală lumea, îi îmbracă iarăşi cu cele mai bune straie şi-l pregătesc de ospăţ. Dar înainte de asta, iii duc în sala cea mare a palatului şi matale ţii la îndemână sabia şi pintenii, iară Regele Pellinore o să-i pună primul pinten, Sir Grummore cel de-al doilea, iar Sir Ector o să-l încingă cu sabia şi-o să-l pupe tare înduioşat şi-o să-l lovească pe umăr şi-o să zică : „Fii dară un bun cavaler !"

— Asta-i totul ?

— Nu, nu încă. Toată lumea o porneşte din nou spre capelă, iar Kay o să-şi ofere sabia popii, popa i-o dă înapoi şi după aceea buna noastră bucătăreasă îl aşteaptă la uşa bisericii şi-i cere pintenii ca răsplată pentru mesele bune ce i le-a dat şi zice : „Păstra-voi pintenii aceştia pentru tine, iar de nu te vei ţine cum se cuvine unui adevărat cavaler, să ştii că-n supă ţi-i voi da !"

— Şi ăsta-i sfîrşitul ?

— Mda, cam asta-i totul, dacă nu mai pomenim despre ospăţ.

— Dacă ar fi să mă facă pe mine cavaler, spuse Art, uitîndu-se visător la focul din vatră, nu m-aş.lăsa pînă ce nu mi-ar da voie să fac veghea nopţii de unul singur, aşa cum face Hob cu şoimii lui. şi m-aş ruga la Domnul să mă facă să întîlnesc tot răul din lume şi să-l adun în fiinţa mea, aşa că dacă l-oi înfrînge, să nu mai rămînă nici sămânţă pe lumea asta, iar de-aş fi înfrânt, să fiu singurul care să sufăr din pricina asta.

— Asta ar dovedi mare îngîmfare din partea ta, spuse Merlyn, şi să ştii că ai pierde şi mult ai mai răbda din pricina asta.

— Şi ce dacă ? ! Nu-mi pasă !

— A, nu-ţi pasă !... Ei, atunci aşteaptă pînă ce s-**o** întîinpla. şi mai vorbim noi.

— Spune-mi, Merlyn, de ce nu gîndesc oamenii cînd se fac mari, la fel ca mine, acuma, cît sînt mic ?

— Ei, drăguţul meu, răspunse Merlyn. Ştii că mă pui în încurcătură. la zi, ce-ar fi să mai aştepţi niţeluş pîn' ce-ai mai creşte şi-o să afli tu atunci răspunsul ?

— Eu zic că ăsta nu-i un răspuns, replică Art pe bună dreptate.

Merlyn îşi frînse mîinile.

— Ei, mă rog... şi ce mai atâta vorbă, de unde ştii c-o să te lase să te ridici împotriva tot răului din lume ?

— Da, da' tot aş putea să mă rog să mă lase, spuse Ari.

— Da, ai putea, repetă Merlyn.

Îşi băgă vîrful bărbii în gură, se holbă cu o înfăţişare tragică la focul ce pîlpîia în vatră şi începu să-şi clefăie cu sîrg barba.

CAPITOLUL XXI

Ziua ceremoniei se apropia tot mai mult, fură trimise şi invitaţiile pentru Regele Pellinore şi Sir Grummore, iar Art se trăgea tot mai necăjit şi toi mai singur în fundul cuhniei.

— Ei, lasă mă băiete, ce te amără.şti aşa ? întreba plin de compasiune Sir Ector. Zău, nu mă gîndeam c-ai să iei lucrurile în rău chiar în halul ăsta. Să mă bată Domnu', dacă te-am mai văzut vreodată aşa de botos şi ursuz.

— Da' nu sînt deloc supărat. Nu-mi pasă nici eît negru sub unghie şi sînt foarte bucuros că o să fie Kay cavaler. Vă rog să nu credeţi că sînt cumva bosumflat, sau altele asemănătoare.

— Ei. las' că ştiu eu că esti băiat bun. spuse Sir Ector. Ştiu eu că nu te-ai îmbufnat de-adevăratelea, dar hai, înveseleşte-te şi nu mai sta aşa pe-aicea, ca **o** cloşcă pe ouă. Ştii tu că, în felul lui, Kay nu-i chiar aşa o belea pe eapu' omului.

— Kay e un băiat excepţional, spuse Art. Numai că sînt trist că nu vrea să mai meargă cu mine la vînătoare cu şoimi, sau altundeva. Parcă nici n-aş mai exista.

— Ei, drăguţule, asta-i din pricina tinereţii, spuse Sir Ector. N-avea grijă că se lămuresc lucrurile ş-o să fiţi. iară împreună. ˬ

— Ştiu, ştiu c-o să fie totul bine. Da' numai că deocamdată nu vrea să merg cu el nicăieri, şi-atunci bine-înţeles că nu pot să mă duc singur. Dar dac-o să mă cheme, o să fac tot ce-o să-mi ceară. Nu zău, Kay i-un băiat tare bun, şi nu eram bosumflat.

— Ei, haide, bea paharu' ăsta de vin dulce, îl îndemnă Sir Ector, şi du-te de vezi dacă n-o putea bătrînu' Merlyn să-ţi mai descreţească fruntea.

— Sir Eetor mi-a dat un pahar de vin dulce, îl anunţă Art, şi m-a trimis la matale să văd dacă nu poţi să-mi descreţeşti fruntea.

— Sir Eetor, spuse Merlyn, este un om înţelept.

— Ei. ce poţi să faci ?

— Cel mai bun leac atunci cînd eşti trist, răspunse Merlyn începînd să pufăie şi să sufle, este să înveţi ceva. Asta e singura metodă care nu dă niciodată greş. Poţi să îmbătrîr.eşti şi să tremuri din toate mădularele, poţi să stai toată noaptea treaz şi să-ţi asculţi zbaterea sînge-- lui în vine, poţi să pierzi singura iubire care-ai avut-o pe pămîntul ăsta, s-ar putea să vezi tot universul răvăşit de răutatea nebunilor, sau să ţi se mînjească onoarea de cloaca minţilor celor mai josnice. La toate astea nu există decît un singur leac — să înveţi. Să înveţi de ce se mişcă lumea şi ce o mişcă. Asta e singurul lucru pe care mintea nu va putea niciodată să-l epuizeze, să-l înstrăineze, acesta este singurul lucru care nu o va chinui, şi mintea nu se va îndepărta niciodată cu teamă sau bănuială de învăţătură. Învăţătura e singurul lucru care nu-ţi dă nici măcar umbra regretului. Învăţătura e lucrul de care ai tu nevoie. Uite cîte lucruri te aşteaptă să le înveţi. Ştiinţa pură este singura, adevărata puritate care există. Poţi învăţa într-o viaţă de om astronomia, istoria naturală în trei vieţi, literatura în şase. Şi apoi, după ce-ai cheltuit un miliard de vieţi pentru biologie şi medicină şi teologie şi geografie şi istorie şi economie — ei bine, după aceea poţi începe să faci o roată de căruţă din lemnul cel mai potrivit sau să-ţi petreci cincizeci de ani învăţînd cum să începi să înveţi să-ţi baţi adversarul la scrimă. Şi după asta, poţi începe din nou cu matematica, pînă ce va veni vremea să înveţi să ari.

— Bine, bine, da' dacă lăsăm toate lucrurile astea la o parte, ce mă sfătuieşti să fac acum, pe loc ?

— Mda, stai să mă gîndesc puţin, spuse vrăjitorul, luînd în consideraţie cererea lui Art. Ne-am petrecut un răstimp de şase ani făcîndu-ţi educaţia şi, în vremea asta, cred că nu greşesc dacă spun că ai fost multe feluri de elemente animale,

vegetale, minerale etc. — cu alte cuvinte, multe lucruri de pe pămînt, aer, foc şi apă ?

— Nu ştiu prea multe lucruri despre animalele pămîntului.

— Atunci mă gîndesc că cel mai bun lucru ar fi să te întîlneşti cu prietenul meu viezurele.

— Nu m-am întîlnit niciodată cu un viezure.

— Bine, spuse Merlyn. în afară de Arhimede, el este fiinţa cea mai învăţată pe care-o cunosc. Sînt convins că o să-ţi placă foarte mult. Fiindcă veni vorba, adăugă magicianul, oprindu-se în mijlocul vrajei sale, mai am să-ţi spun ceva : este ultima oară că pot să te prefac în vreun lucru. S-a consumat toată magia pe care am avut-o la dispoziţie pentru treburi din astea, aşa că, vezi, se apropie şi sfîrşitul educaţiei tale. După ce Kay va fi fost uns cavaler, s-au terminat şi grijile mele. Va trebui atunci să te duci cu el în lumea largă şi să-i fii scutier, iar eu voi pleca în altă pşrte. Ei, ce crezi, ţi-am fost de vreun ajutor ? Ai învăţat ceva de la mine ?

— Da, am învăţat multe şi am fost foarte fericit.

— Ei, atunci e în ordine. încearcă întotdeauna să-ţi aduci aminte de ce-ai învăţat.

După care bătrînul continuă cu vrăjile, ţinti beţigaşul de *lignum vitae* spre Ursa Mică, care tocmai începuse să strălucească în întunericul cerului, de parcă ar fi fost agăţată cu coada de Steaua Nordului şi spuse deodată cu voce tare şi voioasă :

— Petrecere bună în ultima ta vizită. Transmite-i urările mele de fericire Viezurelui.

Vocea lui Merlyn răsună de undeva, din depărtare, şi Art se găsi stînd în picioare lîngă un gorgan din timpuri imemorabile, semănînd cu un imens muşuroi de cîrtiţă, care avea o gaură întunecată în faţă.

— Aha, va să zică aici locuieşte Viezurele la care m-a trimis Merlyn şi, după cîte a spus, ar trebui să mă duc şi să vorbesc cu el. Dar n-am de gînd, şi-aşa e destul de rău că n-am să ajung niciodată să fiu cavaler, şi-acum poftim, uite că şi iubitul meu dascăl, singurul dascăl pe care l-am găsit în singura Expediţie de care am avut şi eu parte, o să mă părăsească şi el, şi gata, s-a terminat cu istoria naturală. Ei, foarte bine, atunci, înainte de a fi condamnat, o să mai am şi eu o noapte de bucurie şi fiindcă acum sînt un animal sălbatic, asta am de gînd să şi fiu.

Aşa că o porni, dîndu-se de-a dura cu sălbăticie prin zăpadă, în ceasul acela de asfinţit din miez de iarnă.

Dacă cumva te simţi disperat, un viezure este un lucru foarte potrivit pentru o asemenea stare. Fiind o rudă de-a urşilor, vidrelor şi nevăstuicilor, vei fi animalul cel mai apropiat de un urs care a mai rămas în Anglia, şi pielea ta va fi atît de groasă încît dacă te muşcă cineva, nici că-ţi pasă. Pe de altă parte, în ceea ce priveşte propria-ţi muşcătură, fălcile tale au ceva în alcătuirea lor care le face să fie aproape imposibil de

dislocat — şi uite aşa, oricît de mult s-ar zbate animalul pe care l-ai prins în fălci, nu există nici cea mai neînsemnată cale de scăpare pentru el. Viezurii sînt una dintre puţinele fiinţe care pot să înfulece fără nici o grijă aricii, la fel de bine cum pot de fapt să mă- nînce orice altceva, de la cuiburile de viespi şi rădăcini, pînă la pui de iepuri.

Se întîmplă ca prima fiinţă care ieşi în calea lui Art să fie un arici care dormea.

— Porc de arici, exclamă Art, cercetîndu-şi victima cu ochii săi miopi şi întunecaţi, să ştii că am să te înfulec !

Ariciul, care-şi ascunsese ochişorii strălucitori ca nişte nasturi şi nasul lung şi foarte sensibil sub peria de ace, şi care-şi împodobise ţepii cu o mulţime de frunze moarte aranjate fără gust, înainte de a se culca pentru iarnă în cuibul său tapetat cu iarbă şi frunziş uscat, se trezi la aceste vorbe şi scheună jalnic.

— Cu cît scheuni mai mult, spuse Art, cu atît mai mult simt că-mi vine să scrîşnesc din dinţi. Asta mă face să-mi fiarbă sîngele în vine.

— Hauliu, coane Bursuc, strigă ariciul, strîngîndu-se ghem încă şi mai tare. Vai dă zilele mele care le-am avut, ai milostenie de un biet golan şi nu te-arăta mai rău decît eşti. Zău aşa, conaş.ule, că n-ai nici ce roade la mine, vai de capu' şi amaru' meu, ce ţi-a căşunat să mă laleşti aşa, pă nepusă masă, eă-s tot numai aţe şi oase, şi te şi plictiseşti să mă tot elefăieşti şi molfăieşti în gură. lartă-mă, conaş mare, zău, îndură-te de un pîrlit rupt în spate şi mîncat de păduchi, că n-arn făcut nici un rău şi nici dreapta n-o ştiu de stînga !

— Ariciule, spuse Art, fără pic de remuşeare, termină cu vaietele astea şi să nu mai aud o vorbă !

Maică, măieuliţă care m-ai făcut, de ce mă laşi Doamne să pier, că-mi rămîne nevasta şi copiii pă drumuri

— !Pun rămăşag că n-ai pe nimeni. Hai, ieşi afară, derbedeule ! Pregăteşte-te să-ţi primeşti osinda.

— Coane Bursuc, imploră nefericitul arici, zău aşa, nu te îndîrji, că eu te ştiam ăl mai bun dă pă lume, mîn- caţi-aşi ochişorii, puişorule. Ascultă şi mata la ce te roagă un pricăjit. Iaca, este multe bucurii pă lumea asta, da' nici una nu-i ca viaţa. Lasă-mă şi pă mine să trăiesc, domnu', şi uite, dacă vrei, îţi cînt şi eu nişte cînti- cele de inimă albastră sau cum vrei matale, sau dacă n-ai chef, te învăţ cum să sugi ţiţa vacii, cînd dă roua de mărgăritar.

— Vrei să cînţi ? întrebă Art, surprins de-a binelea.

— Ihî, să cînt, strigă ariciul. Şi începu în grabă să cînte cu gînd de împăciuire, dar suntele glasului lui se auzeau cam înfundate, fiindcă nu îndrăznea să iasă din ghemul în care se strînsese :

— „Oh, Genevieve", cînta el din stomac, cu inflexiuni tragice de bocet în glasul care părea că vine de undeva, din burtă :

„Oh. dulce Genevieve, trec zile după zile Vin zile după zile Dar încă mai străluce Al amintirii tale dulce Vis neadormit, vis neostoit. Şi eu încă mă mai legăn Purtat de blînde visuri Despre iubiri apuse, Din vremuri de mult duse"

Cîntă de asemenea, fără să-şi tragă suflarea între' cîntece, *Home Sweet Home*[1] şi *The Old Rustic Bridge by the Mill*[2]. Apoi, fiindcă îşi terminase repertoriul, îşi trase iute şi tremurător suflarea şi începu din nou cu *Genevieve*. După acesta, cîntă *Home Sweet Home* şi iarăşi *The Old Rustic Bridge by the Mill*. '!

— Ei, haide, haide, spuse Art, gata. opreşte-te ! N-am să te muşc.

ece de largă popularitate

•— Oh, bogdaproste, ce bun şi milos sinteţi, conaşule, şopti plin de umilinţă ariciul. Să-ţi dea Dumnezeu sănătate şi să ştii că mă rog pentru 'mneatale la toţi sfinţii din ceruri şi la toţi mucenicii, că-ţi făcuşi pomană cu un suflet nevinovat, că nici gînd să mişti un biet golan păduchios şi ne laşi pă noi toţi să trăim, şi pă mine şi pă păduchi.

Apoi, de teamă ca nu cumva această scurtă revenire la domeniul prozei să împietrească din nou inima tiranului, se lansă iarăşi fără suflare în *Genevieve*, pentru a treia oară.

— Termină, dom'le, odată cu cîntecul ăsta, se înfurie Art. Şi desfă-te ! Hai, că nu-ţi fac nici un rău. Hai, măi derbedeule, şi spune-mi de unde-ai învăţat cîntecele astea?

— Păi da, sigur că da ! „Desfă-te'' este şi el un cuvinţel, răspunse individul tremurător — nu se simţea deloc arţăgos în momentul acela — dar ştii că şi „ghemuieş- te-te" nu e cu nimic mai prejos. Şi, ştii matale, dacă s-ăr întîmpla care cumva să-mi vezi nasu' la vremea asta nepotrivită, s-ar cam putea să simţi aşa, un fel de mîn- cărici în ceru' gurii şi să-ţi lase aşa, cînd mi-e lumea mai dragă, gura apă. Ei, şi-atunci, ce te faci neneacă ! Ştii matale cum e, că şi fata mare şi în junghiat u' ţipă la fel, da' nu tot d-aia! Aşa că vezi, conaşule, n-

ar fi la o adică mai bine să-ţi mai cînt o dată cinticelu' ăla cu moara aia de la ţară ?

— Nu, nu. Nu vreau să-l mai aud ! Îl cinţi foarte bine, dar mi-a ajuns. Desfă-te, măi idiotule, şi spune-mi unde-ai învăţat să cînţi.

— Asta-mi vine de la aia că eu nu-s un golan ca orişicare, vorbi cu tremur în glas sărmana făptură,ră- mînînd la fel de bine strîns şi ghemuit ca şi mai înainte. Păi să vezi, conaşule, cînd eram eu mai mititel, pentru ca să zic aşa cînd eram la, scuzaţi vă rog, ţîţa mamii, m-a luat şi 'pă mine un domn d'ăla dă n-avea treabă cu nimenea. Ah, da' să ştii matale că nici c-un deget nu s-a ntins de viaţa mea, nu, că dînsu' era un domn mare, să-mi crape ochii dacă te mint. Şi m-a crescut, şi mi-a dat lapte dulce de vacă, da, şi nu beam decît ca boierii, din farfurie de domn. Eh, am fost şi eu cineva la zilele mele, nu că mă vezi acuma c-am ajuns ca vai de capu' meu, că vrei matale să-mi faci asemenea osîndă.
Nu au fost mulţi golani ca mine pă lumea asta carele să bea apă din cană de porţelan, aşa să ştii !

— Nu înţeleg despre ce vorbeşti, spuse Art.

— Uite, să n-apuc eu să mai văd mormîntu' lu* mama, dacă te mint. Zău că era un domn mare, strigă ariciul plin de disperare. Uite-aşa cum îţi spusei. M-a luat cînd eram prunc şi m-a hrănit şi m-a ţinut pînă cînd m-am mai mărit şi eu. Era un domn,, d-adevărate- lea, şi mă ducea la dînsu-n salon, ce mai, trai pă vătrai. Auzi matale, să bei ca un boier mare din porţelanuri din alea fine şi-apoi, fleoşe, cînd să zici şi tu, „bravo, neneacă", să te trezeşti iar golan pă stradă, făr-un gologan în buzunar, doar cu fudulia, sufletu' ei de viaţă !

— Şi care era mă rog numele domnului aceluia ?

— Aşa, aşa, ca să ştii matale că era un domn, un domn şi nu altceva. Da, şi-avea şi nume, nu aşa un nume uşor, să ţi—1 aduci aminte cînd vrei, un nume tare frumos şi greu, şi uite că acum nu-l mai ţin minte, da* avea un nume de domn, şi te hrănea din porţelanuri, da' din alea adevărate.

— Nu cumva-l chema Merlyn, întrebă cu curiozitate Art.

— Iac-aşa, zău că ăsta era numele. Da, purta un nume frumos şi mîndru, da' n-avea nimica rău în el şi nici prin cap nu i-a trecut să mă mănînce, sau alte asemenea răutăţi. Aşa, aşa, Merlyn îl chema pe dînsu', şi te hrănea din porţelanuri, aşa ca un domn care şi era.

— Ei, haide, desfă-te, exclamă Art. Îl cunosc pe cel care te-a ţinut şi cred că te-am văzut şi pe tine, cînd erai un ţine în vată şi trăiai în căsuţa lui din pădure. Haide, măi băiete, zău că-mi pare rău că te-am speriat. Uite, sîntem între prieteni acuma, şi vreau să-ţi văd năsucul tău umed şi neastâmpărat, numai aşa, ca să-mi aduc şi eu aminte de zilele copilăriei.

— Da, neastîmpărat e o vorbă, răspunse cu încapă- ţînare ariciul, şi nu zic nu, neastîmpărat e, da' ce-ai coane cu el, de vrei să-l astîmperi ?! Şi-acum, dă-i drumu'- nainte, coane Bursuc, scumpule, şi lasă-l pe un pricăjit ca mine

să-şi picotească în pace somnu* de iarnă. Ia mai gîndeşte-te puţintel şi la nişte gîndăcei gustoşi sau la miere dulce, boier mare, şi lasă-mă pe mine-n plata Domnului, şi-ai să vezi că toţi îngerii cerului o să-ţi păzească visele şi-o să-ţi cînte la ureche cintece de aromeală sa te odihneşti şi matale eu suflet,el a' împăcat.

— Bine, da' asta-i o absurditate ! exclamă Art. Nu înţelegi că n-am de fiind să-ţi fac nici un rău, fiindcă te-am cunoscut eînd erai mititel ?

— Da' cum nu ? ! Ce ţi-e şi cu viezurii ăştia ? spuse sărmanul strîngîndu-se mai bine ghemotoc şi vorbind din burtă, uite-aşa o pornesc ei cu tărăboanţa de colo pînă colo şi li-e inima senină ca ochii de copil. Să-i binecuvînteze Domnul, da' nu ştiu ce au că uite-aşa te-apucă în cleşte cînd ţi-e lumea mai dragă şi dacă te-a- pucă o dată, apăi gata, să-l binecuvînteze Domnul pă ăia de l-au apucat, că nu mai are zile, şi-uite aşa scapă lumea de un prost de sihastru care n-a făcut toată viaţa lui nici un rău nimănui. Ce-o fi, Doamne, că-i apucă aşa deodată ?! O fi pielea de pe ei care-i a dracu', că de cînd era copil la mă-sa acasă tot se-apucă unu' pă altu-n gură şi trag şi trag şi trag şi de pielea lor şi de pielea mă-sii, şi nici una nu simte nimica, aşa că vezi, că li se pare de glumă să te strîngă şi pe tine-n fălci, numa' aşa, niţeluş. Ei, săra cu domnu' meu, Mearn sau cum zici matale că-l cheamă, întotdeauna se dădeau la picioarele lui şi-l muşcau de glezne, cînd aveau chef să înfulece ceva, erau din ăia care-i ţinea dinsu' dă cînd erau mititei — şi, maică Preeistă, ce mai ţipa! Da, da, nu-i lucru dă şagă să ai de-a face cu viezurii, de asta poţi să fii sigur 1 Lasă, nu mai spune nimica ! adăugă ariciul, înainte ca Art să poată protesta. Mergi pe dibuite, aşa, ca unul de-ai lor, cu picioarele învelite în cîrpe şi strînse în curele să nu te-audă nici suflet dă fâptură şi dai peste mine. Ce făceam eu acolo ? Îţi stă-' team în drum, voiam eu să sar la matale ? ! Tot ce-aş putea să fac cu unul ca matale, zău aşa, e să-l izbesc bine peste nas. Adică, se zice în scriptura lor, ăla e rălcîiul lu' unu, Achilu. Dă-i tîlharului peste nas, poc- poc, să se înveţe minte, arde-l, poeneşte-l, fă-l praf, pînă i-o trece pofta să se mai ia de un suflet nevinovat; Aşa, să-l faci knock-out, asta ar trebui. Da, numai că vezi, asta ar trebui. Da' cum să facă aşa o treabă un biet amărît ca mine ? Cum să pocnesc un viezure peste bot, cînd n-am nici cu ce, nici nu pot să ajung la el, şj nici nu pot să-l apuc măcar ? Ei, şi-atunci ce să fac ? Doar atît, tac şi-nghit! Şi după toate astea, tot ei e ma care vin la tine şi zice sá te desfaci, sá nu mai stai ghem, că-l înţepi la fălci, ai ?

— Gata, gata ! Lasă. nu te mai desface ! spuse Art cu resemnare. Te rog să mă ierţi, măi băiete, că te-am trezit şi-mi pare rău că te-am speriat. Să ştii că eşti un arici înelntător şi reîntîlnirea noastră mi-a făcut o deosebită plăcere şi m-a mai înveselit puţin. Ei, acuma culcă-te înapoi şi dormi ea atunci cînd te-am întîlnit, iar eu am să mă duc să-l caut pe prietenul meu Viezurele, după cum mi s-a spus. Ei, noapte

bună, măi golane, şi s-auzim de bine. Vezi să nu-ngheţi în zăpadă !

— Da. Poa' să fie şi noapte bună. Şi daeă stai şi te gîndeşti. poa* şi să nu fie. Va să zică întîi desfă-te şi după aia strînge-le ! O dată un lucru, şi-n clipa ailaltă, altceva. Vai de mama noastră, ce lume sucită! Dar, fie, hai treacă de la mine: Noapte bună Gata, acum poţi să pleci! Doamnelor, am avut plăcerea ! Veniţi zăpadă, veniţi stimată grindină, iară noi să continuăm ce-am început!

Cu aceste cuvinte, umilul animal se ghemui încă şi mai zdravăn, se cuibări bine în gaura din pămînt în care se afla, slobozi cîteva grohăituri cirîite, şi pe dată se depărtă într-o lume de vis care era cu atît mai profundă decît tărîmul visurilor noastre umane, cu cît este mai lung somnul de-o iarnă decît liniştea unei singure nopţi.

„Ei bine, gîndi Art, nu se poate spune că pune prea mult la inimă necazurile. I-auzi, dom'le, să adoarmă cît ai zice peşte! M-aş încumeta să spun că nu s-a trezit decît pe jumătate şi cînd o sa se dezmeticească în primăvară, o să creadă că totul n-a fost decît un vis urît."

Se uită o clipă la ghemul murdar de frunze putrezite, iarbă şi păduchi, cum se cuibărise înăuntrul găurii sale, apoi o porni mormăind spre vizuina Viezurelui, urmărin- du-şi propriile sale urme dreptunghiulare întipărite pe zăpadă.

— Aşa, va să zică Merlyn te-a trimis la mine, spuse Viezurele, ca să-ţi termini educaţia. Ei, dragul meu, eu pot să te învăţ numai două lucruri — să sapi şi să-ţi iubeşti căminul. Acestea sînt bazele adevăratei filozofii.

— Vrei să-mi arăţi casa ta ?

— Fără discuţie, spuse viezurele, deşi, desigur, nu o folosesc pe toată. Ştii, este o căsoaie din acelea mari, demo- dată, în care poţi să te şi rătăceşti, mult prea mare pentru o singură persoană. Bănuiesc că unele părţi ale casei mele trebuie să aibă mai bine de o mie de ani. De fapt, locuim patru familii în ea, unul aici, altul în altă parte, în general vorbind, din pivniţă pînă în pod, dar casa este aşa de mare că se întîmplă să nu ne întîlnim luni de zile. Ştiu că vouă, ăstora mai moderni, s-ar putea să vi se pară o hardughie pe ducă, dar să ştii că înăuntru e foarte plăcut şi confortabil.

O porni agale în jos pe coridoarele castelului său fermecat, rostogolindu-şi picioarele unul după altul, cu mersul vîslit, ca de raţă, al viezurilor, faţa lui albă cu dungi negre căpătînd o înfăţişare fantomatică în penumbră.

— Uite, ia-o pe aici, spuse el, dacă vrei să te speli pe mîini.

Bursucii nu sînt ca vulpile. Au un loc special unde aruncă oasele roase şi gunoiul, încăperi de pămînt bine întocmite şi dormitoare al căror aşternut îl schimbă deseori ca să-l păstreze curat. Art fu cu adevărat încîntat de tot ce văzu. Cel mai mult îi plăcu Sala Mare, fiindcă asta era camera centrală a gorganului — era de fapt destul de greu să-ţi dai

seama dacă trebuia să consideri locuinţa lui ca pe un castel sau o universitate — ca şi apartamentele spaţioase şi culoarele care porneau de la ea. Totul era acolo un pic cam prăfuit şi acoperit de pînze de păianjeni, fiindcă încăperea era folosită în devălmăşie de mai multe familii şi nu exista cineva care să aibă ca sarcină curăţenia spaţiilor comune dar, orice s-ar zice, camera avea o înfăţişare solemnă.Viezurele o denumea Camera Comună. De jur împrejurul pereţilor acoperiţi cu lambriuri se aflau picturi de demult ale strămoşilor viezuri, celebri pe vremea lor pentru învăţătura sau cuviosenia lor, şi toate aceste capodopere ale picturii erau luminate de deasupra de licurici cu abajur. Se mai găseau acolo şi nişte scaune solide cu blazonul viezurelui imprimat cu pecete de aur pe locul de şezut, care era făcut din piele fină spaniolă — pielea se cam rosese — şi deasupra şemineului era atîrnat un portret al Fondatorului. Scaunele erau aşezate într-un semicerc în jurul focului, şi fiecare avea lîngă el evantaie de mahon cu care-ţi puteai ieri faţa de flăcări ; mai era acolo şi un fel de masă înclinată cu ajutorul căreia carafele cu băutură puteau fi trecute de la un capăt al semicercului la celălalt. Pe culoarul care dădea afară erau atîrnate cîteva robe negre şi totul părea grozav de vechi.

— Ştii... pentru moment eu sînt burlac, spuse viezurele în chip de scuză, după ce se întoarseră în propria sa cameră confortabilă, ai cărei pereţi erau acoperiţi cu un tapet înflorat — aşa că regret, dar nu am decît un scaun. Dacă nu te superi, va trebui să te aşezi pe pat. Te rog să te simţi ca acasă, dragul meu, cît timp am să pregătesc eu un punci, şi mai povesteşte-mi ce mai e prin lumea largă.

— Ei, nimic nou. Merlyn se simte bine, iar Kay urmează săptămîna viitoare să fie făcut cavaler.

— Ah, da, o ceremonie interesantă.

— Ce braţe enorme ai, remarcă Art, privind u-l cum amestecă alcoolul cu o lingură. Adică, vreau să spun, că şi eu am acuma.

Şi îşi privi propriile sale braţe musculoase. Era alcătuit în special, dintr-un piept zdravăn, care era legat de o pereche de braţe solide ca nişte coapse de ciclist.

— Astea sînt pentru ca să poţi săpa cu ele, spuse cu satisfacţie eruditul viezure. Cîrtiţa şi cu mine sîntem mari specialişti în săpat, şi-ţi dai seama că-ţi trebuie ceva exerciţiu ca să te poţi măsura cu noi.

— Ştii, cînd veneam aici am întâlnit un arici.

— Chiar acum ? În zilele noastre se zice că aricii te molipsesc de febră porcină şi febră aftoasă.

— Ştiu eu, mie mi s-a părut destul de simpatic...

— Mda, au ei aşa un fel de chemare patetică, spuse cu tristeţe bursucul, dar mi-e teamă că în general cînd ii întîlnesc îi cam înfulec. Nu ştiu cum să-ţi explic, dar întotdeauna simt ceva, aşa, irezistibil de plăcut în felul cum îţi trosnesc între dinţi oscioarele lor. Egiptenii, adăugă el — şi prin

aceasta bătrînul viezure înţelegea pe ţigani — se dau şi ei în vînt după arici, pe care-i socotesc nişte delicatese.

— Al meu n-a vrut deloc să se desfacă.

— Ei, ar fi trebuit să-l fi împins în vreo baltă, şi atunci să fi văzut cum ţi-ar fi arătat el sărăcuţele lui de picioruşe, repede-repejor. Ei, haide, poneiul e gata. Stai jos lîngă foc şi simte-te în largul tău.

— Da, e foarte plăcut să stai aici. cînd ştii că afară viscoleşte şi ninge.

— Da, aşa e. Hai acum să bem în sănătatea lui Kay şi pentru succesul lui în lumea cavalerilor.

— În sănătatea lui Kay.

— Aşaa, făcu viezurele, lăsînd jos paharul cu un of Uit. Acum, spune-mi, rogu-te, ce l-a apucat pe Merlyn de te-a trimis tocmai la mine ?

— Vorbea ceva despre învăţătură, spuse Art.

— Ei, dara aşa stă treaba şi dacă umbli după învăţătură, atunci să ştii că ai nimerit exact la locul unde trebuia. Da' spune-mi, nu ţi se pare cam plicticoasă toată treaba asta ?

— Uneori e cam plicticoasă, mărturisi Art, dar alteori nu. Una peste alta, trebuie să-ţi mărturisesc că suport o cantitate destul de mare de învăţătură, dacă e vorba despre istoria naturală.

— Ştii că eu tocmai scriu un tratat, spuse viezurele tuşind cu modestie, pentru a arăta că se pornise să explice lecţia de istorie naturală. Tratatul meu urmăreşte să arate de ce a devenit Omul stăpînul animalelor. Poate că te-ar interesa să auzi teoria mea ? Ştii, e pentru doctoratul meu, adăugă el în grabă, înainte ca Art să poată protesta.

Avea foarte puţine şanse de a citi cuiva tratatele şi conferinţele lui, aşa că nu putea răbda să lase să-i scape o asemenea ocazie grasă.

— Mulţumesc foarte mult, spuse Art.

— Să ştii, măi băiete, că o să fie o treabă foarte bună pentru tine. Este exact lucrul de care ai nevoie ca să-ţi încununeze educaţia. Să studiezi păsările şi peştii şi animalele ; şi-apoi să termini cu Omul. Ce bine c-ai venit ! Ei, şi-acum, unde dracu' am pus manuscrisul ăla ?

Bătrînui scotoci cu labele lui pînă ce dădu la iveală un vraf de hîrtii murdare, din care cineva rupsese cîteva colţuri ca să aprindă focul. Se aşezâ apoi în fotoliul său de piele, care avea o adîncă depresiune în mijloc ; îşi puse tichia de catifea cu ciucure ; şi scoase la iveală o pereche de ochelari gigantici, pe care-i aşezâ în echilibru pe vîrful nasului.

— Hm, făcu viez^feip.

Imediat fu cuprins de o sfiiciune care-l paraliza şi stătu o vreme îm-oşindu-se la falâ şi uitîndu-se ţintă la hirtiile pe care le avea dinainte, incapabil să înceapă a vorbi.

— Ei, haide, dă-i drumul ! ii îndemnă Art.

— Ştii, să nu-ţi închipui că-i cine ştie ce de capul lui, explică el plin de timiditate. E numai o schiţă Tăcută în fugă, să ştii. În orice caz, înainte de a o susţine, am de gînd s-o schimb radical.

— Sînt sigur că o să fie cît se poate de interesantă.

— Ah, vai de mine, nu-i deloc interesantă. E numai aşa, o nimica toată, pe care am făcut-o şi eu printre picături, doar ca să treacă timpul mai uşor. Dcir, în fine,, uite cum începe.

„Hm !" îşi drese glasul viezurele. Adoptă apoi cea mai imposibilă voce în falsetto şi începu să citească cît mai repede cu putinţă :

„Ne întrebăm adeseori, cu totul nejustificat, dacă procesul de evoluţie a început cu oul sau cu găina. Ce a fost mai întîi, oul din care a ieşit prima găină, sau dimpotrivă, o găină a făcut primul ou de pe lume ? În ceea ce mă priveşte, mă aflu în situaţia de a spune că primul lucru creat pe lumea aceasta a fost oul.

Cînd Dumnezeu a făptuit toate ouăle din cure aveau să iasă în cele din urmă peştii şi reptilele şi păsările şi mamiferele şi chiar şi or ni tor incul cu cioc de raţă, el a chemat în faţa Sa toate embrioanele şi a văzut că erau bine întocmite."

— Poate că s-ar cuveni să adaug, sublinie viezurele lăsfeid jos hirtiile pentru o clipă şi uitîndu-se nervos la Art peste ele, că *toate embrioanele acestea sînt foarte asemănătoare unele cu celelalte.* Ele sînt ceea ce ai fost şi tu înainte de a te naşte — fetuşi — şi fie că ai să devii un mormoloc sau un păun sau o girafă sau un om, cînd eşti în stadiul de fetus, cu toţii arată la fel de scîr- boşi şi lipsiţi de apărare ca şi o fiinţă umană. Mă rog, dar acum să continui :

„Embrioanele se aşezară toate în faţa lui Dumnezeu, ţinîndu-şi mîinile lor slabe încrucişate pe burtă şi capetele lor grele lăsate în jos, în semn de respect, şi iată că Dumnezeu Îi se adresă după cum urmează :

— Ascultaţi, voi, embrioane, iată-vă în faţa mea, arătind cu toate întocmai la fel, şi iată că Noi, în bunătatea Noastră, Ne-am hotărît să vă dăm posibilitatea de a alege ceea ce vreţi să fiţi. Cînd vă veţi dezvolta, oricum veţi deveni mai mari, însă Noi ne-am hotărît să vă mai dăm încă un dar. Cine vrea să-şi transforme mîinile într-o pereche de lopeţi sau în furci de grădină, va putea să facă aşa precum îi e voia. Sau, ca să Mă exprim altfel, în prezent aveţi posibilitatea de a vă folosi gura ca să mîncaţi cu ea; ei bine, pe viitor, cine doreşte să-şi folosească gura ca pe o armă puternică de atac sau apărare, poate să facă aşa, numai la simpla cerere şi să devină atunci un crocodil sau un tigru. Ei, haide, faceţi un pas înainte şi alegeţi-vă uneltele pe care le vreţi, dar amintiţi-vă că ceea ce v-aţi ales, e bun ales, şi astea vă vor fi uneltele de viaţă şi de luptă şi cu ele veţi rămîne cît o fi lumea lume.

Ei, şi toate embrioanele se gîndiră şi cumpăniră lucrurile după cum se cuvenea într-o asemenea ocazie importantă şi apoi, unul cîte unul, păşiră în faţa tronului etern.

Fiecăruia i se permisese să-şi aleagă două sau trei caracteristici, aşa că unii doriră să-şi folosească braţele ca maşini de zburat, iar gura să le fie o armă de temut, sau un fel de cleşte de spart nuci, sau burghiu, sau lingură de mîncat, în vreme ce alţii aleseră să-şi folosească corpurile ca bărci şi mîinile ca vîsle.

În ceea ce ne priveşte pe noi, viezurii, ne-am gîndit bine şi am decis să cerem să ni se schimbe pielea în scut, gura în armă de luptă şi braţele în furci.

Şi iată că toate acestea' ne-au fost dăruite. Astfel că toată lumea se specializa într-un fel sau altul, şi cîţiva dintre noi avură chiar nişte idei năstruşnice. De pildă, una dintre şopîrlele deşertului se hotărî să-şi schimbe întregul corp într-o sugativă, iar una dintre broaştele rî- ioase care trăiau la antipozii secetei, se decise pur şi simplu să se schimbe într-o sticlă de apă.

Toată această acţiune de alegere şi dăruire a puterilor animalelor de pe lume dură două zile întregi — dacă nu mă înşel, erau zilele a cincea şi a şasea — şi chiar la sfîrşitul celei de-a şasea zile, numai cu cîteva zile înainte de odihna binemeritată a zilei de duminică, se terminaseră toate embrioanele, în afară de unul singur. Acest embrion era Omul.

— Ei, micuţule, spuse Dumnezeu. Ai tot aşteptat pînă ai ajuns cel din urmă, te-ai tot gîndit şi răzgîndit, şi ai avut vreme destulă să te hotărăşti. Ia spune, ce-ai Vrea să facem pentru tine ?

— Te rog, Doamne, spuse embrionul, după cîte gîn- desc eu, m-ai făcut în forma pe care o am acum pentru motive pe care cel mai bine tot matale le cunoşti şi atunci zic eu că n-ar fi frumos din partea mea să mă schimb. Şi dacă tot am voie să aleg ce-mi convine mai bine, atunci să ştii că am să rămîn aşa cum sînt. Nu-mi voi schimba nimic din ce mi-ai dat pentru unelte, care fără nici o îndoială vor fi mai proaste decît cele pe care mi le-ai ales. Am să rămîn toată viaţa mea un embrion fără apărare, făcînd tot ce-mi va sta în putere să alcătuiesc eu însumi cîteva unelte slabe, după slabele mele puteri, din lemn, fier şi alte materiale pe care Măria Ta ai fost atît de îndurător să mi le aşterni în faţă. Dacă voi dori o barcă, atunci voi încerca s-o înjghebez din lemnul copacilor, şi dacă voi dori să zbor, oi meşteri eu o căruţă sau altceva şi-am s-o fac pînă la urmă. Poate că am fost prost că am refuzat darurile pe care Domnia Ta mi le-ai oferit cu atîta bunătate, dar să ştii că m-am gîndit din răsputeri şi sper acuma că tot ce-am hotărît cu mintea mea slabă va găsi îndurarea şi iertarea Ta."

— Bravo, mă băiete, bine-ai vorbit! exclamă Creatorul ţii un aer încîntat. Ei, ascultaţi aici cu toţii, embrioanelor. veniţi cu toţii aici cu ciocurile şi labele şi aripioarele şi mai ştiu eu ce mai aveţi şi uitaţi-vă cu toţii cu

uimire la primul Nostru Om. El, el e singurul dintre toţi care a ghicit şarada pe care am vrut s-o rezolvaţi. El singur, dintre voi toţi! Şi iată, acum avem marea plăcere de a-i conferi Ordinul Dominaţiei asupra tuturor zburătoarelor Văzduhului, Fiarelor Pămîntului şi Peştilor Mării. Ei, şi-acum duceţi-vă cu toţii şi iubiţi-vă şi înmulţiţi-vă, fiindcă iată că a venit ceasul odihnei mele. Cît despre tine, Omule, toată viaţa ta nu vei fi decît o unealtă dezbrăcată, dar vei avea darul de a te folosi de unelte. Vei arăta tot timpul ca un embrion, pîn' ce te-or îngropa în ţarină, dar toţi ceilalţi nu vor fi decît embrioane în faţa puterii tale. În veci vei rămîne neschimbat şi vei fi întotdeauna imaginea Noastră, vei putea să vezi cîteva din necazurile Noastre şi să simţi cîle va din bucuriile Noastre. În parte. Ne pare rău pentru tine, Omule, dar în parte sperăm că lucrurile au să iasă bine. Ei, haide, şterge-o acum şi încearcă să te descurci ; şi ascultă. Omule, înainte de-a pleca...

— Da, vă rog ? întrebă Adam, întorcîndu-se înapoi.

— Nu, nimic, voiam numai să spunem... ăăă,... voiam..., spuse Domnul ruşinat, răsucindu-şi mîinile. Ei, voiam numai să-ţi spunem : „Să te binecuvînteze Dumnezeu".

— Da, e o poveste drăguţă, spuse Art cam şovăielnic. Mi-a plăcut chiar mai mult decît povestea lui Merlyn despre Rabin. $i este şi foarte interesantă.

Viezurele fu cuprins de jenă :

— Nu, nu, băiete dragă. Exagerezi. Cel mult a fost o parabolă minoră. Ca să nu mai vorbim că mi-e teamă că e niţeluş cam prea optimistă.

— Cum vine asta ?

— Păi, să vezi, e adevărat că omul a primit Ordinul Dominaţiei şi este cel mai puternic dintre animale — poţi chiar să spui cel mai cumplit — dar personal mă cam îndoiesc că este chiar cel mai binecuvîntat dintre toate.

— Eu nu cred că Sir Ector este foarte cumplit.

— Ştiu eu, aşa o fi, dar vezi că dacă Sir Ector al dumitale face o plimbare pe lîngă rîu, nu numai că toate păsările şi fiarele o să se ascundă de el, dar chiar şi peştii s-or grăbi să se depărteze de el. Şi să ştii că nimeni nu face aşa ceva cu cel pe care-l iubeşte.

— Omul este Regele Animalelor.

— Poate, nu zic nu. Sau poate că s-ar cuveni să zicem tiranul lor ? Şi apoi, trebuie să admitem că are cam prea multe vicii.

— Regele Pellinore nu are multe.

— Ei, nu-i chiar aşa. Ar merge imediat la război, dacă Regele Uther ar declara unul. Ştii că Homo Sapiens este aproape singurul animal care poartă războaie ?

— Ba şi furnicile fac la fel!

— Nu mai spune aşa, în joacă, „şi furnicile" ! Să ştii, dragul meu, că există mai mult de patru mii de specii de furnici şi, din toate acestea, nu cred să existe mai mult de cinci care sînt beligerante. Deci, după cîte ştiu eu. sînt cinci specii de furnici, una de termite şi Omul.

— Bine, dar în fiecare iarnă haitele de lupi din Pădurea Sălbatică atacă turmele de oi şi ucid o mulţime.

— Amice, după cum ştii, lupii şi oile nu sînt de-un sînge. Adevăratul război este cel ce are loc între grupe de indivizi din aceleaşi specii. Din sutele de mii de specii pe care le cunosc, nu-mi pot aminti decît cel mult şapte care să fie cu adevărat războinice. Chiar şi Omul are cîteva varietăţi cum ar fi Eschimosul sau Ţiganul sau Laponul şi anumite grupuri de Nomazi Arabi care nu poartă războaie, fiindcă nu au pretenţii asupra unor graniţe. Adevăratul Război este mai rar în natură decît canibalismul. Nu crezi că este într-o oarecare măsură ceva cu totul împotriva legilor firii ?

— În ce mă priveşte, spuse Art, mie mi-ar fi plăcut să merg la război, dacă aş fi avut norocul să fiu făcut cavaler. Da, mi-ar fi plăcut stindardele şi trompetele, armurile strălucitoare şi atacurile pline de vitejie. Ah, ce mult mi-ar fi plăcut să înfăptuiesc isprăvi măreţe şi să fiu un viteaz şi să-mi înfrîng propriile mele temeri. Spune-mi, Viezure, nu-i aşa că în război îţi poţi găsi cu adevărat curajul şi răbdarea şi tovarăşii pe care-i iubeşti ?

Eruditul animal se gîndi o vreme, uitîndu-se fix la focul care ardea în vatră.

În cele din urmă, păru să decidă că cel mai bun lucru ar fi să schimbe subiectul.

— Ia spune-mi, care ţi-au plăcut mai mult, întrebă el, furnicile sau gîştele sălbatice ?

CAPITOLUL XXII

Regele Pellinore sosi pentru importanta petrecere de la sfîrşitul săptămînii într-o deosebită stare de agitaţie.

— Ei, ascultaţi, exclamă el, aţi aflat ? S-a auzit şi pe la voi, ai ? Nu cumva e un lucru de taină, aud ?! Ai ?

— Şi, mă rog, ce-i aşa de taină, ai ? îl întrebară cu toţii.

— I-auzi vorbă ! Păi cum ce ? Regele ! Regele, maiestatea sa ! Asta vă întreb, aţi auzit de Rege ?

— Ce s-a întâmplat cu Regele ? se interesă Sir Ector. Să nu-mi spui că vine iarăşi să vîneze cu toţi blestemaţii ăia de căţelandri ai săi, că mi ştiu ce mă fac !

— Oh, a murit! A murit ! strigă cu voce tragică Regele Pellinore. A murit, sărmanul de el, şi gata, nu mai poate vîna niciodată.

.

Sir Grummore se ridică în picioare plm de respect fii-şi scoase tichia ce-i apăra ţeasta.

'Toţi ceilalţi simţiră că se cuvenea să se ridice în picioare, iar doica izbucni în lacrimi.

— Da, măiculiţă, da, da, rosti ea printre suspine, Măria-Sa e mort şi dus, şi ce mai mîndreţe de bărbat era ! Ce de poze grozave cu el am tăiat eu din Biblia Ilustrată, da, şi pe

toate le-am lipit deasupra prichiciului. încă de pe vremea cînd era săracu' în scutece, şi uite că te-ai du-u-us şi cui m-ai lăsat — le-am tot strîns, pozã după pozã.

— Ţine-ţi firea, doicã, spuse Sir Ector.

— Âi ? Solemn moment, ce ziceţi, nu-i aşa, ai ? zise Regele Pellinore. Uther Cuceritorul, 1066—1216.

— Un moment solemn, spuse Sir Grummore. Regele-a murit. Trăiascã Regele !

— Ar trebui să tragem perdelele, spuse Kay, care era întotdeauna foarte pedant cu respectarea formelor, şi să lăsăm drapelele în bernă.

— Da, aşa e, spuse Sir Ector. Să se ducă cineva şi să-l anunţe pe majur.

Era vădit că această sarcină îi reveni lui Art, fiindcă era cel mai mic în grad dintre cei prezenţi, aşa că o şterse în goană să-l găsească pe majur. Curînd, cei care rămaseră în solariu, auziră o voce mare strigînd din răsputeri:

— Haidi, haidi, un-doi, un-doi, atenţie la mine, comanda ! Jale generală pentru Maiestatea sa Regele, toată lumea coboară drapelul la comanda „doi" ! şi apoi fîlfîitul tuturor steagurilor, stindardelor, fanioanelor, flamurilor, steguleţelor de lance, drapelelor de detaşamente şi, în general, a tuturor semnelor distinctive care împodobeau turnurile castelului şi care puteau, într-un fel sau altul, să fie lăsate în bernă.

Cum ai auzit de chestia asta ? întrebă Sir Ector

— .Îi dădeam ghes prin coclaurile din codru după fiara mea, ştiţi voi, cînd dădui de un călugăr solemn, îmbrăcat după obiceiul Ordinului său în rasă cenuşie, şi acela îmi spuse toată istoria. Ei, ce ziceţi de-asta, noutăţile cele mai fierbinţi !

— Săracu' Pendragon, spuse Sir Ector.

— Regele a murit, spuse cu o voce solemnă Sir Gru- mmore. Trăiască Regele !

— Bine, bine, foarte frumos din partea matale că nu încetezi să pomeneşti de asta. dragul meu Grummore, exclamă enervat Regele Pellinore, dar care-i, mă rog, după părerea matale, regele ăsta care trebuie să trăiască, ai ?

— Păi cum cine ? Urmaşul lui ! spuse Sir Grummore. luat cam prin surprindere.

— Binecuvîntatu' nostru monaf-h, spuse doica cu voce lăcrimoasă, n-avut picior de urmaş. Orişicine care a studiat familia regală poa' să ştie treaba asta.

— Doamne-Dumnezeule ! exclamă Sir Ector. Bine, da' trebuie el să fi avut vreo rudă de sînge mai apropiată !

— Păi tocmai asta-i tot baiul ! strigă Regele Pellinore cu profundă emoţie. Tocmai asta-i toată frumuseţea, dragii mei, pricepeţi, ai ? Nu tu urmaş, nu tu rudă de sînge, şi atunci cine-i âla care-i urmează la tron, ai ? Iaca de ce era aşa

de stîrnit şi călugăru' cela pe care l-am întîlnit şi se tot întreba cine-o fi ăl' de i-o urma regelui la tron ; ei, de-asta ce mai ziceţi, ai ?

— Adică vrei dumneatale să-mi spui mie, exclamă plin de indignare Sir Grummore, cum că la ora actuală nu avem nici un Rege al Gramaryei ?

— Nici urmă de rege, strigă Regele Pellinore. simţin- du-se deodată deosebit de important. Şi, pe deasupra, fiu apărut tot felul de semne şi minuni care nu sînt deloc de luat în rîs.

— Asta-i curat scandal, strigă Sir Grummore. Dumnezeu ştie unde-o să ajungă ţara asta ! Şi asta-i numai din cauza tuturor reformatorilor şi anarhiştilor ăştia!

— la zi, ce fel de semne şi minuni ? întrebă Sir Ector.

— Păi să vedeţi, mai întîi a apărut un fel de spadă într-o stîncă, asta e, fintr-un fel de biserică. Adieătele, vreau să zic, nu într-o biserică, nu ştiu dacă mă-nţelegeţi dumneavoastră, şi nu într-o stîncă, dar ştii, cam aşa ceva, dacă se poate spune astfel, aţi priceput, ai ?

— Să mă bată Domnu' dacă înţeleg ceva. Ce-are a face aicea biserica şi spada ceea ? spuse Sir Grummore.

E într-o nicovală, explică Regele Pellinore

— .Biserica ?
• — Nu, dom'le, spada, spada.
— Păi nu ziceai că spada e în stincâ ?
— Nu, spuse Regele Pellinore. Piatra, adică bolovanu", adică stinca se află afară din biserică.
— Uite aicea, Pellinore, tată, spuse Sir Ector. Eu zic să te odihneşti puţintel, mă băiete. Stai aşa puţin, c-ai obosit, şi p-ormă o porneşti iarăşi. Ia-o încet că nu fuge nimeni după tine. la de-aici, bea şi tu un corn de mied şi dă-i drumu' c-avem vreme destulă.
■— Spada, explică Regele Pellinore, este prinsă într-o nicovală care stă pe-o stîncă. Intră-n nicovală şi-n stîncă. Nicovala e prinsă de stîncă. Stînca-i lîngă o biserică. Ia mai dă-mi nişte mied.
— Şi carc-i minunea aici ? remarcă Sir Grummore. Ce mă mir eu e că se permite să se întîmple asemenea isprăvi. Da' asta e ! Ce pretenţii mai poţi să ai în zilele noastre, cu toţi agitatorii ăştia saxoni ?
— Păi stai să vezi, colega, strigă Pellinore, stîrnin- du-se din nou, nu-i vorba de unde-i stîncă, lasă-mă dom'le să vorbesc şi eu, ai ? ; e vorba de ce e scris pe stîncă, mă-nţelegeţi, ai ?
— Ei, ce e scris?
— - Adicătele, vreau să spun, pe mîneru' săbiei.
— Ei, haide, Pellinore, drăguţule, spuse Sir Ector. Uite-aieî. întoarce-te tu puţin cu faţa la perete, şi stai jos aşa, frumuşel, şi după aia ne spui tu despre ce vrei să vorbeşti. Stai mă, nu te-agita, ia-o încetişor. Nu-i nici o grabă. Aşa, stai aşa cu faţa la perete — uite ce băiat bun e, ai văzut ? — şi vorbeşte aşa, cît poţi tu de încet.
— Sînt scrise nişte cuvinte pe mînerul spadei din stîncă de lîngă biserică, strigă Regele Pellinore de ţi se rupea inima şi aceste cuvinte sînt după cum urmează : — da' vă rog din tot sufletul, încercaţi odată să mă ascultaţi am în doi, în loc să mă întrerupeţi tot timpul pentru nimica toată, că nu se mai poate omu' gîndi ca lumea şi-mi fug toate ideile.
— Ei, care sînt acele cuvinte ? întrebă Kay.
— Acele cuvinte grăiesc aşa, spuse Regele Pellinore, după cîte am înţeles eu de la călugărul îmbrăcat în rasă cenuşie.
— Ei, hai, dă-i drumul ! stărui Kay, fiindcă Regele se oprise iarăşi din vorbă.
— Dă-i drumul, îl îndemnă şi Sir Ector, ce spun cu-vintele alea de pe sabia, de pe nicovala de pe stînca de lîngă biserică ?
— Propagandă de stingă, fără nici o îndoială 1 remarcă Sir Grummore.
Regele Pellinore îşi închise ochii strîns, îşi întinse braţele în amîndouă direcţiile şi anunţă cu voce de stcntor :
— „Cel ce va smulge astă spadă din stîncă şi nicovală, va Ci dreptul Rege al întregii Anglii !"
— Cine-a spus asta ? întrebă Sir Grummore.
— Păi spada, nu ţi-am spus ?

— Vorbăreaţă spadă, remarcă Sir Grummore cu scepticism.

— Scrie pe ea, strigă mîniat Regele Pellinore. Scrie pe ea cu litere de aur.

— Păi de ce n-ai tras-o tu afară, atunhi ? întrebă Sir Grummore.

— Cum, dom'le, nu ţi-am zis că n-am fost acolo ?! Tot ceea ce ţi-am spus mi-a Cost povestit de călugărul de care ţi-am pomenit, şi eu n-am Căcut decît să-ţi repet cuvintele lui.

— Ei, şi-au scos din piatră şi nicovală sabia asta? întrebă Sir Ector.

— Nu, şopti dramatic Regele Pellinore. Asta-i toată chestia, că nu se poate. Nimeni n-a putut să clintească sabia nici atîtica, deşi toată lumea a încercat, mai în joacă, mai în serios, aşa că n-au avut ce face şi pîn-la urmă au trebuit să convoace un turnir în toată Anglia, de Anul Nou, aşa că omul care o să fie în stare la turnir să scoată spada din piatră, ăla o să fie şi Regele întregii Anglii. Ei, ce ziceţi de asta, ai ?

—- Oh, tată, strigă Kay. Omul care va smulge spada din piatră va fi Regele Angliei. Zău, tată, nu s-ar putea cumva să mergem şi noi la turnir şi să facem o încercare ?

— I-auzi, nici gînd de-aşa ceva ! spuse Sir Ector.

■— Da, e drum lung pînă la Londra, observă Sir Grummore, dînd din cap.

— Taică-miu s-a dus odată acolo, spuse Regele Pellinore.

Kay reluă :

— Zău că putem să mergem şi noi. Cînd voi fi uns cavaler, va trebui să particip şi eu la un turnir, şi ăsta de-acuma ss întîmplă să cadă tocmai la momentul potrivit. Cei mai vajnici luptători or să fie acolo, şi-o să putem să-i vedem şi noi pe toţi cavalerii renumiţi şi pe marii regi. Te cred că nu-i vorba de sabia aceea, dar gîndiţi-vă la turnirul care-o să se faeă, poate cel mai mare care s-a organizat vreodată în Gramarve, ca să nu spunem nimic despre toate lucrurile pe care-o să le vedem şi pe care-o să le facem. Dragă tată, lasă-mă şi pe mine să particip la turnirul ăsta, dacă mă iubeşti, să îneere şi eu să cîştig marele premiu în prima mea bătălie.

— Bine, mă, Kay, da' eu n-am fost niciodată la Londra.

■— Asta-i o pricină în plus ca să mergi acuma. Eu zic că omul care nu se duee la un turnir ca acesta dovedeşte că n-are sînge de nobil în vine. Gmdeşte-te numai ce-o să zică lumea de noi, dacă nu mergem să ne încercăm şi noi norocul cu sabia aia. Or să spună cu toţii că familia lui Sir Ector e prea de rînd şi ştia că n-are nici o şansă.

•— Păi, drăguţă, cam aşa şi e : ştim cu toţii că cei din familia noastră nu au nici o posibilitate, replică Sir Ector, vreau să zic cu sabia aceea.

— Îs o groază de oameni la Londra, remarcă Sir Grummore, cu un început de nebunesc avînt în glas. Barem, aşa se spune.

Trase adînc aerul în piept şi se zgîi la gazda sa, cu ochii atît de holbaţi, de parcă erau făcuţi din marmură albă.

— Da, şi-o mulţime ele prăvălii, adăugă deodată Regele Pellinore, începînd şi el să respire din greu.

— La naiba cu totul ! strigă Sir Ector, dînd cu cornul în masă cu atîta putere, încît se crăpă, la hai, dom'le, atuncea cu toţii la Londra, să-l vedem şi noi pe Regele cel Nou.

Toţi se ridicară în picioare ca un singur om.

— Sigur că da, de ce n-aş fi şi eu tot atît de bun ca taică-miu ? exclamă Regele Pellinore.

— Ce mama ei, strigă Sir Grummore. Să nu vedem noi capitala ?

— Ura ! strigă Kay.

— Păzeşte-i Doamne, se închină doica.

În acel moment intrară Art şi Merlyn. dar toată lumea era prea emoţionată ca să mai observi aşa ceva, şi de n-ar fi fost acum niţel uş mai mare, băiatul nostru ¿ir fi fost cu siguranţă cuprins de lacrimi.

— Oh, Art, strigă Kav, uitînd pentru moment că i se adresa numai scutierului său şi revenind la familiaritatea vechilor zile ale copilăriei. Ai auzit ? Plecăm cu toţii la Londra să luăm parte la marele turnir de Anul Nou !

— Nu zău ?

— Da, iar tu-mi vei purta scutul şi lănciile pentru turnir, iar eu voi cîştiga laurii tuturor şi voi deveni un mare cavaler !

-— Ei, să ştii că-mi pare bine că plecăm, spuse Art, fiindcă Merlyn pleacă şi el de la noi.

— Oh, n-o să avem nevoie de Merlyn.

— Pleacă de la noi, repetă Art.

— Cum adică, pleacă ? întrebă Sir Eet'»r. Eu ziceam că noi sîntem ăia care pleacă ?

— Pleacă de la castelul nostru.

Sir Ector spuse :

— Ei poftim, asta ce mai e, Merlyn ? Ei, haide, că nu mai înţeleg nimic.

— Am venit să-mi iau rămas bun, Sir Ector, spuse bătrînul magician. Mîine, elevul meu Kay va fi uns cavaler, iar săptămîna viitoare celălalt elev al meu va pleca să-l însoţească în peregrinările sale, ca scutier. Mi-am terminat treaba aici şi a venit timpul să plec.

— Ei, cum poţi să vorbeşti aşa ? se miră Sir Ector. Eu zic că tu eşti folositor pe la casa omului orice s-ar întîmpla. Zău, dacă vrei, poţi să rămîi şi să mă înveţi pe mine, sau să te faci bibliotecar sau mai ştiu eu ce. Nu face să pleci şi să laşi un bătrîn singur-singurel, după *ce* l-au părăsit şi copiii.

— N-avea nici o grijă, ne mai întîlnim noi, spuse Merlyn. N-are nici un rost să fii aşa de trist.

— Nu pleca, Merlyn, îl rugă Kay.

— Trebuie să plec, răspunse dascălul lor. Ne-am simţit bine împreună cît eraţi voi mititei, dar firea Timpului îl face să zboare mereu. Şi-apoi, mai sînt multe lucruri în alte

părţi ale regatului de care s-ar cuveni să am grijă, uite, chiar în clipa asta, aşa că vedeţi că sînt grozav de ocupat. M-aşteaptă o groază de treburi. Haide, Arhimede, spune frumos „la revedere" la toată lumea.

— La revedere, spuse Arhimede, privind cu duioşie spre Art.

— La revedere, răspunse Art, fără să-şi ridice ochii din podea.

— Bine, da' nu poţi să pleci aşa, strigă Sir Ector, în orice caz nu poţi să pleci iără un preaviz de-o lună.

— Ei, nu zău ? Chiar nu pot pleca ? replică Merlyn, adoptînd pe dată poziţia folosită de filozofii care îşi propun să se volatilizeze. Se ridică în vîrful picioarelor, în vreme ce Arhimede se ţinea strîns de umărul lui, începu apoi să se rotească în vîrful degetelor, încetişor-înceli- şor ca un titirez, apoi din ce în ce mai repede şi mai repede pînă ce ajunse să se vadă ca o pată de lumină cenuşie şi uite că în cîteva secunde dispăru de tot.

— La revedere, Art, strigară două voci slabe, de undeva, din afara ferestrei solarului.

— La revedere, spuse Art pentru ultima oară şi apoi, sărmanul, ieşi iute din cameră.

CAPITOLUL XXIII

Pregătirea pentru ceremonia de trecere a lui Kay în rîndul cavalerilor avu loc în mijlocul unui vîrtej de treburi, fiindcă toţi se găteau pentru plecarea la Londra.

Somptuoasa cadă a lui Kay a trebuit să fie aşezată într-o cămăruţă, între două bare pentru prosoape şi o cutie veche de materiale sportive care conţinea o ţintă de paie pentru săgeţi — pe vremea aceea, aşa ceva se numea *fléchette* — fiindcă toate celelalte odăi erau ocupate de pachete.

Doica îşi petrecea tot timpul cosind izmene călduroase pentru toată lumea, pornind de la principiul că vremea din orice altă parte a ţării, cu excepţia Castelului din Pădurea Sălbatică, trebuia neapărat să fie grozav de păcătoasă, cît despre majur, el lustrui toată armura pînă ce ajunse să se subţieze şi să se fărîme, şi ascuţi săbiile pînă ce se îngustară aproape de tot.

în fine, veni şi vremea s-o pornească.

Mă rog, dacă se întîmplă cumva să nu fi trăit pe vremea Vechii Anglii a secolului al doisprezecelea, sau ştiu eu cînd o fi fost treaba asta, şi dacă nu v-aţi născut într-un castel îndepărtat lîngă Mlaştini, atunci tare mă tem că nu vă va fi prea uşor să vă imaginaţi toate minunăţiile prin care au trecut în cursul călătoriei lor.

Drumul, sau mai degrabă poteca, ducea mai tot timpul pe creasta înaltă a dealurilor sau movilelor sterpe, aşa că puteau să vadă jos, de amîndouă părţile potecii, mlaştinile pustii pe care suspinau tulpinile de trestie acoperite cu zăpadă, puteau auzi trosnetul ghetii şi raţele sălbatice măcăind zgomotos în văzduhul purpuriu al apusurilor de iarnă. Tot ţinutul era aşa. Se mai întîmpla cîteodată să aibă într-o parte a potecii o mlaştină elipocitoare, iar în cealaltă un codru nesfîrşil.

purtînd pe ramuri o poiană albă de nea. Mai vedeau din eînd în cînd cîte o şuviţă de fum ridicîndu-se dintre copaci, sau mai zăreau în depărtare, peste stufărişul de netrecut, cîteva case risipite, şi de două ori intrară în nişte orăşele respectabile care se puteau lăuda chiar cu cîteva hanuri, dar una peste alta trebuie să recunoaştem că Anglia acelor timpuri era lipsită de civilizaţie. Drumurile mai bune erau despă- durite de amîndouă părţile atît cît putea bate un arc, ca nu cumva călătorul să fie măcelărit de tîlharii ascunşi în pădure.

Dormiră şi ei pe unde apucară, uneori în coliba vreunui ţăran care era întotdeauna gata să-i primească cu braţele deschise, alteori în castelul vreunui cavaler care-i invita să se mai hodinească după greutăţile drumului, de vreo cîteva ori se adăpostiră în vreo ce ,melie plină de purici şi jegoasă nevoie mare, care avea însă o vatră călduroasă şi era împodobită la intrare cu o coadă stufoasă de vulpe legată de o prăjină — aceasta era pe vremuri firma folosită la hanuri — şi o dată sau de două ori dormiră chiar pe pămîntul gol, strînşi unul într-altul să-şi mai ţină de cald, înconjuraţi de caii de rădvan care mai păşteau cîte un petec de iarbă ce răzbătea de sub pătura de zăpadă. Şi oriunde mergeau şi oriunde dormeau, vântul de răsărit fluiera printre trestii şi gîşte sălbatice îşi fluturau aripile în înaltul cerului, gîgîind la stelele îngheţate.

Londra era plină pînă la refuz. Dacă Sir Ector n-ar fi avut norocul să stăpînească o bucată de teren în Pie Street[1], pe care se ridicase o mîndreţe de han, ar fi avut mare bătaie de cap să găsească un locşor unde să-şi poată odihni oasele Dar cum întîmplarea făcea ca Sir

[1] Strada Plăcinta.

Ector i/u numai să stăpînească acea bucată de teren, dar să mai şi scoată o bună parte a venitului său din această sursă, putură să capete trei paturi la cinci persoane. Şi se socotiră de- a dreptul norocoşi şi pentru asta.

În prima zi a turnirului, Sir Kay făcu ce făcu şi-i puse pe drum spre arenă cu cel puţin o oră mai înainte de începerea luptei. Toată noaptea nu închisese un ochi, închipuindu-şi cum avea să-i înfrîngă pe cei mai viteji baroni ai Angliei, iar dimineaţa nu putu să pună gura pe mîncarea ce i se pregătise. Acum călărea în fruntea cortegiului, cu obrajii palizi, şi Art nu mai ştia ce să mai facă pentru ca să-l liniştească.

Pentru provincialii care cunoşteau numai terenul de- şelat pe care-şi făceau băieţii antrenamentele de luptă, îa castelul lui Sir Ector, scena de care dădură cu ochii fu de-a dreptul nemaipomenită. Arena de turnir era un fel de groapă imensă, toată înverzită, acoperită de gazon proaspăt, şi cam la fel de mare ca un teren de fotbal. Se găsea la vreo zece picioare mai jos decît terenul din jur, cu marginile înclinate, şi zăpada fusese curăţată cu grijă de pe toată întinderea ei. Terenul fusese apoi acoperit şi încălzit cu fîn, care în dimineaţa acelei zile fusese înlăturat şi acum iarba deasă strălucea încărcată de clorofilă în mijlocul peisajului alb. În jurul arenei, tribunele erau înveşmîntate în culori atît de orbitoare, pline de

strălucire şi în continuă mişcare, încît nu te puteai uita la ele fără să nu-ţi vină să clipeşti. Tribunele de lemn erau zugrăvite în alb şi stacojiu. Corturile de mătase ale celebrităţilor, ridicate de fiecare parte a tribunelor, erau verzi şi azurii şi galbene ca şofranul sau vopsite în tot felul de culori, ca o tablă de şah. Flamurile şi steguleţele care fluturau pretutindeni umpleau întinderea de toate culorile curcubeului, întinzîndu-se şi plesnind văzduhul eu minunatele lor nuanţe.

Bariera ce despărţea arena în două era făcută şi ea din pătrate ca o tablă de şah, în alb şi negru. Cei mai mulţi dintre luptători şi dintre prietenii care-i întovărăşeau nu veniseră încă, clar după puţinii care sosiseră puteai să vezi că mulţimea care se va aduna va transforma scena într-o mare de flori şi puteai ghici cum vor fulgera armurile şi cum vor filfîi în vînd mînecile spintecate ale heralzilor, cînd vor ridica la buze trîmbiţele lor de alamă şi vor şi'îşia şi cutremura norii de lină ai iernii cu bucuria dezlănţuită a fanfarelor.

— Doamne sfinte ! strigă deodată Sir Kay. Mi-am uitat sabia la han.

— Fără sabie nu poţi să lupţi ! spuse Sir Grummore. Nu e în regulă.

— Mai bine te-ai duce să ţi-o aduci. Mai ai încă vreme.

— O să mi-o aducă scutierul meu, spuse Sir Kay. Ce greşeală afurisită ! Ei, scutier, încalecă repede şi dă fuguţa pin" la han şi adu-mi sabia. Vei avea un şiling de la mine. dacă o aduci la vreme.

Art păli 3a fel de tare ca şi Sir Kay şi căpătă o înfăţişare de parca avea de gînd să-l pocnească. Apoi spuse :

— Se face, stăpîne ! şi-şi întoarse buiestraşul spre şirul de oameni venind la turnir. începu să-.şi croiască drum. după puterile lui. spre han.

— Auzi, porcărie, să-mi ofere mie bani, strigă Art în sinea lui. Să se uite la mine. pe nenorocitul ăsta de căluţ care arată mai mult a măgar, de la înălţimea armăsarului său şi să-mi spună : „scutier." Oh. Merlyn. dă-mi răbdare cu dobitocul ăsta şi la-mă să nu-i arunc în mutră seîrba lui de şiling.

Cînd ajunse la han. totul era zăvorit. Toată lumea se îmbulzise să vadă faimosul turnir şi tot omul, cu mic, cu mare, se dusese după gloată, să nu scape asemenea spectacol. Zilele acelea erau nesigure şi nu era întreg la minte cel ce nu şi-ar fi păzit bine casa. chiar atunci cînd dormea în ea. şi nu s-ar fi asigurat mai înainte că era de nepătfuns. Obloanele de lemn zăvorite peste ferestrele de la parter erau de cinci degete grosime, iar uşile erau bine încuiate şi ferecate cu drugi groşi.

„Ei. poftim, acum ce mă fac? se întrebă Art; cum îmi "î.şUg eu şilingul ?"

Se uită cu tristeţe la hanul pustiu şi începu apoi să rîdă. „Săraeu" Kay. spuse el. Toată povestea asta cu nenorocitul ăla de şiling e numai fiindcă-i era frică şi se simţea tare nenorocit,

ş.i uite că acum chiar că arc toate motivele să fie. Da' nu mă las, mă fac cu luntre şi punte şi tot ii găsesc o spadă, chiar de-ar fi să întru în Turnul Londrei. Da, d»r cum să fac rost de-o spadă ? continuă el. De unde să fur una ? Să atac la drumu' mare vreun cavaler, aşa călare cum sînt pe un bleg de buiestraş şi eă-i iau arma cu forţa? Ce naiba, mai bine să caut o prăvălie ! Trebuie să mai fi rămas într-un oraş mare ca ăsta vreun fierar sau vreun armurier care să nu fi tras încă obloanele la dugheană !"

Îşi întoarse calul şi o porni în galop mărunt pe uliţă. La capătul ei se găsea o bisericuţă, eu un loc de veci şi un fel de piaţă mică în faţa uşii bisericii. În mijlocul acelui scuar se găsea un bolovan uriaş cu o nicovală înfiptă în el, iar prin nicovală trecea o frumuseţe de sabie, nou-nouţă.

— Ia te uită, spuse Art, cred că trebuie să fie vreun mormînt de războiu, dar n-ai ce face, eu zic că tot o să meargă. Cred că nimeni nu i-ar purta pică lui Kay pentru un monument de războiu, dacă ar şti în ce nevoie se zbate.

Legă frîul. calului de gard, păşi pe cărarea de pietriş şi apucă sabia.

— Haicle, sabie ! spuse el. Trebuie să-ţi cer iertare şi să te iau pentru o cauză mai bună.

„Ce lucru extraordinar, gîndi Art. Cînd apuc sabia asta mă simt tare ciudat şi totul mi se pare mai clar. Uite capetele astea de balauri sculptate pe biserică şi pe mănăstirea de lîngă ea. Ce minunat flutură toate drapelele acelea vestite de pe latura ei ! Ce mîndru îşi înalţă tisa solzii roşietici spre bîrnele de lemn ale bisericii, parcă vrînd să-l slăvească pe Domnul ! Ce curată e zăpada ' Şi simt un miros ciudat care mă cuprinde, ceva ca de smirnă şi măceş dulce — şi ce-aud, să fie oare o muzică ?"

Era muzică, sunete de nai sau flaut, şi lumina din cimitir deveni atît de limpede, fără să fie totuşi orbitoare, încît puteai să găseşti un ac şi la douăzeci de metri.

— E ceva în locul ăsta, spuse Art. Sînt oameni. Ce vreţi, oameni buni ?

Nimeni nu-i răspunse, dar muzica se înălţă mai tare şi mai tare şi lumina era prea frumoasă.

— Oameni buni, strigă Art. Trebuie să iau spada asta ! Zău că nu e pentru mine, e pentru Kay. Şi-o aduc înapoi, pe cuvîntul meu !

Nici acum nu se auzi nici un răspuns, şi Art se întoarse la nicovală. Văzu literele de aur, pe care nu le citi şi nestematele bătute în minerul săbiei, care azvîrleau fulgere minunate în lumina caldă.

— Haide, sabie ! se rugă Art.

Apucă de miner cu amîndouă mîinile şi se încorda, sprijinindu-şi piciorul în stîncă. Flautele îi însoţiră efortul cu o unduire uşoară, dar nimic nu se clinti.

Art lăsă din mînă plăselele, cînd începură să-l doară palmele, şi se dădu înapoi, văzînd stele verzi.

— E bine înţepenită, spuse el.

O apucă iarăşi şi trase cu toată puterea. Muzica se auzi iarăşi mai puternic, şi lumina căpătă o strălucire de ame- tist ; dar sabia rămase mai departe fixată în piatră.

— Oh, Merlyn. strigă Art, ajută-mă să iau arma asta •

Se auzi atunci un zgomot ca de îmbulzeală, şi o strună vibra prelung. De jur împrejur, ss adunară sute de vechi prieteni. Se căţăraseră cu toţii pe zidul cimitirului, ca la un teatru de marionete — fantome ale zilelor spulberate — şi găseai acolo viezuri şi privighetori şi coţofene vulgare şi iepuri şi gîşte sălbatice şi şoimi şi peşti şi cîini şi drăguţii de inorogi şi viespi singuratice şi guşteri şi crocodili şi arici şi grifoni şi mii de alie animale pe care le întîlnise. De-abia se desluşeau, pe zidul care înconjura bisericuţa, toţi cei ce-l iubeau şi-l ajutau pe Art şi cu toţii vorbiră solemn rînd pe rînd. Unii dintre ei se coborâseră de pe stindardele agăţate de zidurile bisericii,, unde erau pictaţi pe stemele heraldice, alţii ieşiseră din apele şi cerul şi cîmpiile de primprejur — dar cu toţii, pînă la micuţul şoricel de cîmp, cu toţii veniră în ajutorul celui pe care-l iubeau. Art simţi cum îi creşte puterea.

— Haide, trage tare, îl îndemnă o ştiucă de pe unul dintre stindardele heraldice, aşa ca pe vremea cînd era să te înhaţ, Aminteşte-ţi că toată puterea îţi vine din ceafă.

— Ei, ce faci cu braţele ? întrebă cu gravitate viezurele. Haide, embrionul meu drag, găseşte-ţi unealta.

Un erete cocoţat în vîrful arborelui de tisă strigă :

— Hei, ia spune, căpitane Art, care-i prima lege a piciorului ? Parcă am auzit ceva despre cineva care nu lăsa niciodată nimic să-i scape ?

— Ei, nu mai lucra ca o ciocănitoare îmbălmăjită, îl sfătui cu dragoste o bufniţă. Trage continuu, puiul meu drag, şi-ai să vezi c-ai s-o scoţi la capăt.

9Un piept-alb îi spuse :

— Haicle, Art, dacá ai fost tu în stare să zbori peste Marea de Nord. cred că poţi sa-ţi stăpînească cîţiva muşchi c'c la aripă ? Adună-ţi puterile şi tăria minţii şi spada o să iasă din piatră ca din unt. Ei, haicle odată, Homo ¡Sapiens, nu vezi că toţi umilii tăi prieteni aşteaptă să te aclame ?

Art se cluse din nou la spada uriaşă, de data asta pentru a treia oară. Puse dreapta pe ca şi o trase afară din nicovală de parcă fusese înfiptă într-o teacă.

■Se auzirá o mulţime de ovaţii şi un zgomot ca de flaşnetă care tot cînta neîntrerupt. în mijlocul acestei gălăgii, după multă vreme, îl văzu pe Kay şi-i dădu spada. Oamenii de la turnir făceau un tărăboi grozav.

— Bine, dar asta nu e a mea !

— E singura pe care-am putut-o găsi, spuse \rt. Hanul era încuiat.

— Mda, drăguţă spadă. De unde-ai luat-o ?

— Am găsit-o înfiptă într-o stîncă. lîngă o biserică. Sir Kay urmărea cu nervozitate atacul cu lancea, aşteptîndu-şi rîndul. Nu-i acordase prea multă atenţie scutierului său.

— Ce lec aiurit pentru o spadă, comentă el.

-— Da, era înfiptă în piatră şi trecea printr-o nicovală.

— Ce? strigă Sir Kay, înioreîndu-se deodată pe calcîie. Ai spus că spada asia era înfiptă într-o stîncă? Printr-o nicovală ?

— Da, spuse Art. Era un fel de monument de război. Sir Kay rămase cu ochii holbaţi la el cîteva secunde, privinclu-l cu uimire, îşi deschise gura. o închise la loc, îşi trecu limba peste buze, apoi îi întoarse spatele şi se cufundă în mulţime. Îl căuta pe Sir Ector, şi Ari se ţinu după el.

-— Tată, strigă Sir Kay, vino aici un moment !

— Da, băiele. Ce mai căzături reuşesc, dom'le, profesioniştii ăştia, nemaipomenit ! Ei. ce s-a întîmplat, Kay ? Arăţi alb ca tui cearceaf.

— Îţi aduci aminte de spada aceea pe care numai P»e- gele Angliei va putea să o smulgă ?

— Da.

— Ei, poftim, uite-o aici. O am. E în mina mea. Eu am scos-o.

Sir Ector nu spuse nimic necugetat. Se uită la Kay şi apoi se uită lung la Art. Privi apoi iarăşi fix şi drăgăstos]a Kay şi spuse :

— Hai să ne întoarcem la biserică.

— Ei, şi-acuma. Kay drăguţule, spuse el, cînd ajunseră la uşa bisericii. Se uita la urmaşul lui cu bunătate, dar privrndu-l drept în ochi. Uite aici stînca, şi în mină ai spada. Asta te va face Regele Angliei. Eşti fiul meu de care sînt mîndru, şi de care voi fi întotdeauna mîndru, orice ai face. îmi juri că ai scos spada din stîncă prin propriile tale puteri ?

Kay se uită la taică-său. Privi apoi spada şi pe Art. Apoi, încet, încet, i-o întj.nse lui Art. Spuse :

— Sînt un mincinos. Art a scos-o.

Cît despre Art, urmară după aceea citeva momente confuze. În care Sir Ector îi tot poruncea să bage spada înapoi în stâncă — ceea ce el şi făcu — după care Sir Ector şi Kay încercară zadarnic să o scoată. Art puse din nou mina pe ea şi o scoase într-o clipită, după care îl puseră să mai repete această operaţie încă o dată sau de două ori. După aceasta, urmă un ah moment care fu încă şi mai neplăcut şi dureros.

Îl văzu pe scumpul său tutore că arăta deodată mult mai bătrîn şi neputincios şi apoi că îngenunche în faţa lui cu multă greutate, lăstndu-se pe genunchiul bolnav de gută.

■— Sire, spuse Sir Ector, fără să-şi ridice privirea, deşi vorbea cu propriul lui copil.

— Tată, te rog să nu faci aşa ceva, strigă Art, înge- nunehiind şi el. Dă-mi voie să te ajut să te ridici, Sir Ector, că zău aşa, mă faci tare nefericit.

— Ba nu, ba nu, măria ta, spuse Sir Ector, cu lacrimi în glas. Nu v-am fost niciodată tată şi nici nu sînteţi din sîngele meu. Dar cat acum că sînteţi de neam mai mare decît am ghicit.

— ■— O mulţime de oameni mi-au spus că nu-mi eşti tată, răspunse Art, dar nu contează, nu-mi pasă nici cît negru sub unghie.Sire, urmă Sir Eetor eu umilinţă, fi-veţi oare Stă- pînul meu bun şi milostiv eînd ne veţi îi Rege?

— Nu mai vorbi aşa, tată ! se rugă Am.

— Sire, urmă Sir Eetor, nu vă rog nimic mai mult decît să faceţi din fiul meu, fratele vitreg al domniei- vosstre. Sir Kay, seneşalul[1] pămînturilor voastre.

Kay îngenunche şi el şi asta era mai mult decît putea Art să îndure.

— Oh, terminaţi odată ! strigă el. Bineînţeles că poate să fie seneşal daeă o să fie nevoie să fiu Rege. dar te rog- tată, nu mai îngenunchea aşa, fiindcă-mi rupi inima. Te rog. Sir Eetor, ridică-te şi nu mai face ea toată viaţa să-mi pară o grozăvie. Oh, Doamne Dumnezeule, să nu fi văzut niciodată scîrboasa asta de sabie !

După care, izbucni şi Art în lacrimi.

CAPITOLUL XXIV

Mă gîndesc că ar trebui să consacru un capitol aparte încoronării. Baronii făcură fără îndoială mare zarvă, dar cum Art era gata să bage sabia înapoi în stîncă şi apoi s-o scoată iarăşi pînă în ziua Judecăţii de Apoi şi cum nimeni altcineva nu fu în stare să o clintească măcar din loc, pînă la urmă fură nevoiţi să se împace cu gîndul că au un nou rege. Cîţiva nobili Galici se răsculară, dar mai tîrziu fură puşi cu botul pe labe ; în general însă oamenii Angliei şi haiducii ca Robin au fost bucuroşi că lucrurile se lămuriseră. Erau sătui de anarhia pe care o îndураseră sub domnia lui LTther Pendragon ; sătui de stzerani şi stăpîni şi de giganţi feudali, de cavaleri care făceau ce le trăsnea prin cap. sătui de discriminarea rasială împotriva saxonilor, sătui de domnia Bunului Plac.

îrcoronarea a fost o ceremonie grozavă. Dar încă şi mai grozav a fost că semăna foarte mult cu ziua de naştere sau cu Crăciunul. Toată lumea i-a trimis cadouri Lui Art pentru îndemînarea lui de a smulge săbii din stînci, şi mai mulţi cetăţeni din tîrgul Londrei îl rugară să-i ajute să scoată dopurile din blestematele de sticle neascultătoare, să desfacă robinete care s-au înţepenit şi să le dea o mînă de ajutor la alte asemenea urgenţe gospodăreşti care depăşeau slabele lor puteri. Hăitarul şi Wat s-au sfătuit şi s-au gîndit pînă în cele din urmă de i-au trimis un leac împotriva răpciugii, care conţinea chinină şi era de nepreţuit. Lyo-lyok îi trimise eîteva săgeţi făcute din propriile ei pene. Cavall veni pur şi simplu şi îi dădu inima şi sufletul său. Doica de la Pădurea Sălbatică îi trimise un sirop de tuse, treizeci de duzini de batiste toate cu monogramă, o pereche de izmene şi cămăşi din pînză dată în

1 Majordomul unei mari gospodării medievale, un fel cîe administrator al moşiilor feudale.

două. Majurul îi trimise medaliile sale obţinute pe cîmpul de bătaie, pentru a fi păstrate de naţiune. Hob nu închise un ochi toată noaptea (şi se zbătu de ceasul morţii) şi îl trimise apoi pe Cully, împodobit cu cureluşă şi inel de picior din argint, toate nou-nouţe şi, pe deasupra, cu un clopoţel tot de argint şi tot nou. Robin şi Marian au pornit într-o expediţie care le-a luat şase săptămîni şi îi trimiseră apoi o mantie făcută numai şi numai din pielea a nenumăraţi jderi. Little John adăugă la acest dar şi un arc din lemn de tisă de şapte picioare lungime, pe care nici el nu era în stare să-l folosească. Un arici anonim trimise patru sau cinci frunze murdare cu purici pe ele. Fiara Căutărilor şi Regele Pellinore îşi uniră gîndirea şi îi trimiseră eîteva dintre cele mai perfecte bucăţi de bălegar pe care le-au putut găsi, învelite în frunzele verzi ale primăverii, aşezate apoi într-un corn aurit şi însoţite de o minunată cingătoare de catifea roşie. Sir Grummore îi trimise douăsprezece duzini de sulițe, toate purtînd însemnele colegiului său. Bucătarii, pălmaşii, dijmaşii şi şerbii Castelului Pădurea Sălbatică, care primiseră fieştecare o monedă de aur şi fuseseră apoi trimişi la ceremonie într-o ditamai căruţă plină cu bănci şi trasă de boi, aduseră cu ei o enormă copie de argint a vacii Crumbocîce, care cucerise pentru a treia oară campionatul şi, pe lîngă aceasta, şi pe Jupîn Ralph Passelewe să le facă o cîntare la banchetul de încoronare. Arhimede îl trimise pe propriul său stră-strănepot, ca să poată şedea pe spătarul tronului Regelui la ospăţuri şi să facă murdării pe podea.
Lordul Primar şi Membrii consiliului municipal ai Tîr- ţiului Londrei făcură o colectă pentru construirea în Turn a unui spaţios menajerio — grajdo — acvarium în care toate făpturile să fie, spre binele stomacului lor, înfometate o zi pe săptămâni — şi aici, la apusul vieţii lor fericite, la bătrînceţea aripii, piciorului sau aripioarei lor, prietenii lui Art se strîngeau ca să primească hrană proaspătă, culcuş bun. grijă neîntreruptă şi tot coniortul modern. Cetăţenii londrei tihniseră cincizeci de milioane de lire sterline pentru întreţinerea menajeriei, iar organizaţia „Ladies of lîritain"[1] trimise o pereche de papuci de catifea neagră cu iniţialele lui Art brodate cu fir de aur. Kay trimise propriul său trofeu — capul de grifon — însoţit de cea mai sinceră dragoste de frate. Mai erau o mulţime de alte cadouri bine alese, de la tot felul de baroni, arhiepiscopi, prinţi, conţi, regi vasali coroanei Angliei, papi. sultani, comisii şi comisari regali, consilii orăşeneşti, ţari, bei, mahatme indiene, şi aşa mai departe, dar cel mai frumos cadou dintre toate i-a fost trimis, cu deosebită dragoste, de propriul său tutore, bătrînul Sir Ector. Acest cadou era o tichie de prostănac,

1 Doamnele Britaniei (engl.).

lunguiaţă şi înaltă, care arăta ca un şarpe al faraonului[2], pe care puteai s-o aprinzi la un capăt. Art o aprinse şi privi cum o mistuie focul. Cînd flacăra se stinse, în locul ei apăru Merlyn, care stătea în Ţaţa lui, purtind pălăria-i fermecată.

— Ei bine, dragul meu Art. iată că sîntem — sau am fost — din nou aici. Ce drăguţ arăţi cu minunata ta **ecv-** roană nouă ! Ştii, nu mi s-a dat voie să-ţi spun dinainte sau după aceea, dar tatăl tău a fost, sau va fi, Regele Uther Pendragon şi chiar eu, deghizat în cerşetor, am fost acela care te-am dus pentru prima oară la castelul lui Sir Eotor, înfăşurat în scutecele talc aurite. Ştiu totul despre tine, despre naşterea şi spiţa ta şi despre cel care ţi-a dat numele adevărat. Cunosc necazurile şi bucuriile care te aşteaptă şi mai ştiu că nimeni cle-acum înainte nu va mai îndrăzni să te cheme pe numele de flăcău, Art.

Pe viitor, destinul tău glorios va fi să porţi povara ţării şi să laşi nobilimea să-şi bucure buzele, pronunţîndu-ţi titlul : aşa că acum am să-ţi cer privilegiul de a ii primul dintre supuşii măriei talc care să-ţi zică aşa cum meriţi şi cum se cuvine — dragul meu senior. Rege Arthur.

— Şi o să stai cu mine mai multă vreme acum, nu-i aşa ? întrebă Art. nu prea întelegiud despre ce vorbea vrăjitorul.

— Da. Art. spuse Merlyu. Sau mai degrabă, s-ar cuveni să spun (ori am şi spus ?), da. Rege Arthur.

EXPLICIT LIBER PRIMUS

INCIPIT LIBER SECUNDUS

REGiNA VĂZDUHULUI ŞI A ÎNTUNERICULUI

Cînd am să mor şi-am să mă socot scăpat De răul ce datorită tatii s-a'ntîmplat ? Cît timp, cît, timp s-o scurge pin-ce drieu' şi lopata Or spune că blestemul mamii îşi primeşte plata ?

Era un turn rotund, în vîrf cu o giruetă. Girueta era de fapt un corb ţinînd în cioc o săgeată cu care indica direcţia vîntului.

În capătul turnului se afla o cameră rotundă, ciudat de neplăcută. Era grozav de vîntoasă şi, oriunde te aşezai, te trăgea curentul. În partea de răsărit era un fel de nişă sau dulap în perete, care avea o gaură în podea. Prin acea gaură sau ieşire se ajungea la uşile dinafară ale turnului, care erau două la număr şi, la caz de nevoie, în vreme de asediu, puteai să arunci pietre prin acel orificiu, drept în capul atacatorilor. Din nefericire, vîntul sufla şi se înălţa prin hornul acesta ad-hoc şi vîjîia nes- tînjenit prin ferestrele înguste fără geamuri sau se ridica şuierind sinistru prin coş — dacă nu cumva se întîmpla

2 Şarpele faraonului: joc de artificii care dă naştere unei dîre **de foc** în formă de şarpe.

dimpotrivă să sufle în cealaltă direcţie, cobo- rînd în jos pe gaură ca apa printr-un burlan. Gaura era ca un fel de gură uriaşă de aerisire.

Un al doilea dezavantaj era că odaia era tot timpul plină de fum înecăcios de turbă, nu de la propriul ei foc, ci de la soba din camera de dedesubt. Complicatul sistem de vînturi (care nu prea funcţiona bine), trăgea fumul de pe coş. Pe vreme jilavă, zidurile din piatră se acopereau cu broboane de apă. Chiar şi mobila din odaie era neconfortabilă. Ea consta exclusiv din maldăre de pietroaie — care erau pregătite din vreme acolo, pentru a fi aruncate în jos pe gaură — laolaltă cu niscai arbalete genoveze ruginite şi cîteva săgeţi şi o grămadă de turbă pentru soba stinsă. Cei patru copii nu aveau nici un pat. Dacă ar fi fost o cameră pătrată, poate că ar fi dormit şi ei pe nişte lavițe dar, aşa cum era, trebuiau să doarmă pe podea — unde se acopereau cu paie sau cuverturi, pe cît puteau mai bine, ca să nu înghețe peste noapte.

Copiii înjghebaseră din pleduri, deasupra capetelor lor. un fel de cort, sub care se întindeau strîns lipiţi unul de celălalt şi-şi spuneau o poveste. În camera de jos o auzeau pe mama lor, cum zădăra focul cu vătraiul, ceea ce îi făcea să vorbească în şoaptă de teamă ca riu cumva să îi audă. Nu e vorba că' le-ar fi fost teamă de bătaie, dacă mama ar fi venit la ei. O adorau pur şi simplu — mut şi fără reproşuri — deoarece caracterul ei era mai puternic decît al lor. Şi nici măcar nu li se interzisese să vorbească între ei după ceasul culcării. Numai că le transmisese — poate prin indiferenţă, lene sau printr-un fel de cruzime posesivă — un simţ imperfect al binelui şi răului. Copiii se purtau de parcă ar fi fost crescuţi să nu ştie niciodată dacă se purtau bine sau rău.

Limba pe care o vorbeau şoptind era limba gaelică sau celtică folosită în Scoţia. Sau, mai bine zis. era un fel de amestec ciudat de celtică şi vechea limbă a cavalerismului — care le fusese predată, fiindcă vor avea nevoie de ea cînd vor creşte mari. Nu prea ştiau grozav engleza. Mai tîrziu, cînd aveau să devină cavaleri celebri la curtea slăvitului rege, aveau să vorbească cu toţii o engleză perfectă — toţi, cu excepţia lui Gawaine, care, ca şef al clanului, trebuia să-şi păstreze cu bună-ştiinţă accentul scoţian ca să arate că nu se ruşina de obîrşia sa.

Gawaine era cel care spunea povestea, fiindcă era cel mai mare. Stăteau întinşi laolaltă, ca nişte broscuţe ciudate şi tainice, cu trupurile osoase dar bine făcute, gata să se împlinească în putere de îndată ce-ar fi primit o hrană ca lumea. Erau cu toţii blonzi. Părul lui Gawaine era roşcat deschis, iar al lui Gareth mai alb decît paiul uscat. Vîrsta lor era între zece şi paisprezece ani, Gareth fiind cel mai mic dintre toţi. Gaheris era un copil apatic. Agravaine, cel ce venea al doilea după Gawaine, era pacostea familiei — mare pişicher, nu ştiai niciodată ce-i trece prin cap, era înclinat să plîngă mereu şi-i era teamă de durere. Asta din cauză că avea o

imaginaţie prea înfierbîntată şi-şi folosea capul mai mult decît ceilalţi.

— Cu multă vreme în urmă, vitejii mei, spunea Gawaine, cu mult înainte ca noi înşine să ne fi născut sau ca cineva să se fi gîndil la noi, aveam o prea frumoasă bunică, pe nume Igraine.

-— Ea c Contesa de Cornwall, spuse Agravai ne.

-— Bunica noastră este contesa de CornwLili, Încuviinţă Gawaine. iar singerosul rege al Angliei se îndrăgosti de ea.

— Numele său era Uther Pendragon. spuse Agravai ne.

•— la ascultă, cine spune povestea asta ? întrebă cu mînie Gareth. la mai ţinc-ţi gura !

— Regele Uther Pendragon, continuă Gawaine, puse să se trimită după Contele şi Contesa de Cornwall...

— Bunicul şi bunicuţa noastră, preciza Gaheris.

— ... şi le declară sus şi tare că trebuie să stea cu el împreună în casa sa din Turnul Londrei. Apoi, cînd se mutară în acel loc, el îi ceru bunicii noastre să-i devină soţie, în loc să mai rămînă cu bunicul. Bar preacinstita şi preafrumoasa Contesă de Cornwall...

— Bunica, preciză Gaheris.

Gareth exclamă :

-— Ei, fir-ar al ciorilor ! Nu vrei să ne dai odată pace !

Urmă o scurtă gîlceavă înfundată, punctată de ţipete, lovituri şi vaiete.

— Preacinstita şi preafrumoasa Contesă de Cornwall, reluă Gawaine, refuză cu dispreţ avansurile Regelui Uther Pendragon şi îi povesti bunicului nostru despre ele. Ea spuse : „Văd că am fost chemaţi aici pentru a fi dezonoraţi. Drept care, bărbate, eu socot că se cuvine să plecăm pe dată, să ajungem chiar în noaptea aceasta la castelele noastre." Aşa că porniră dînşii din castelul Regelui la miez de noapte...

— În cumpăna nopţii. îl corectă Gareth,

— Cînd toţi cei din casă erau cufundaţi în somn, îşi înşeuară la lumina tremurîndă a unui felinar armăsarii focoşi, iuţi de picior, bine răcuţi, cu ochii de fulgere, cu capul mic şi buze groase, nebuni şi năbădăioşi, şi iată că o porniră călare spre Cornwall, pe cît de repede putea să-i ducă goana bidiviilor lor.

— Fu o goană grozavă, preciză Gaheris.

— Şi-au ucis caii sub ei, adăugă Agravaine.

•— Ei nu. asta nu se poate, spuse Gareth. Bunicul şi bunicuţa n-ar ri alergat nici un cal atîta încît să-l omoare !

•— l-au omorîl ?
întrebă Gaheris

— .Nu, nu i-au omoril, răspunse Gawaine, după ce se gindi un moment. Dar nici mult n-a lipsit.

Îşi continuă mai departe povestirea :

— Cînd Regele Uther Pendragon află a cU.ua zi de dimineaţă ce se înlîmplasc, lu cumplit ele mîniat.

— Fu nemaipomenit de mîniat, corectă Gareth.

— Ba cumplit de mîniat, spuse Gawaine. Regele Uther Pendragon fu cumplit de mîniat. El spuse : „Pe sfînta născătoare chică n-am să pun să mi se facă o plăcintă din capul acelui Conte de Cornwall". Aşa că el trimise bunicului nostru o scrisoare în c-are-i poruncea să se împăneze şi să se garnisească, fiindcă peste patruzeci de zile avea să-l scoată din cel mai puternic castel pe c.are-l stăpînea.

— Avea două castele, sublinie cu semeţie Agravaine. Castelul Tintagil şi Castelul Terrabil.

— Aşa că bunul Conte de Cornwall o trimise pe bunica noastră la Tintagil. iar el se închise în Terrabil, şi Regele Pendragon veni să-i asedieze.

— Iară Regele înălţă multe cori uri de război, strigă Gareth. nemaiputînd să rabde să mai tacă, şi se întinse rie amîndouă părţile mare război, şi multă pustiire şi mare măcel se înfăptui.

— O mie ? sugeră Gahcris.

— Pe puţin două mii. spuse Agravaine. Noi cei din neamul Celtic nici nu ne-am fi încurcat cu mai puţin de două mii. Ca să spunem adevărul, trebuie să fi fost un milion.

— Şi tocmai cînd să eîştige bunicu" şi bunicuţa ase- diilc, şi cînd lucrurile arătau că Regele Uther va fi în- i'rînt fără putinţă de tăgadă, uite că veni un ticălos de vrăjitor pe nume Merlyn...

-—Un nec-romant. spuse Gareth.

— ...şi acest necromant, de vă este cu crezare, prin mijlocirea infernalului său meşteşug, a reuşit să-l bage pe acel perfid de Uther Pendragon înăuntrul castelului bunicuţei noastre. Bunicul făcu de îndată o ieşire din castelul Terrabil, clar în bătălie fu ucis...

— Mişeleşte.

— Şi sărmana Contesă de Cornwall...

— Preacinstita şi preafrumoasa Igraine...

— Bunicuţa noastră...

— ... fu luată prizonieră de necredinciosul, mîrşavul, întunecatul, nemilosul, ticălosul de Rege al Dragonului, şi apoi, în ciuda faptului că dînsa avea trei minunate fiice...

— Frumoasele surori Cornwall.

— Mătuşa Elaine.
— Mătuşa Morgan.
— Şi mămica.
— Şi deşi avea aceste preafrumoase fiice, ea fu suită să-l ia de bărbat pe Regele Angliei — omul care-i ucisese soţul !

Cu toţii judecară în tăcere imensa ticăloşie engleze-ască, copleşiţi de deznodământul acestei cumplite istorii. Aceasta era povestirea favorită a mamei lor, pe care le-o spunea în rarele ocazii în care se ostenea să le spună vreo istorie, aşa că o învăţaseră pe dinafară. În cele din urmă, Agravaine cită un proverb Gaelic, pe care-l învăţaseră de la ea.

-— De patru lucruri, şopti el, trebuie să se ferească un Lothian în viaţă : de cornul vacii, de copita calului, de muşcătura cîinelui şi de rîsul englezului.

Se mişcară neliniştiţi în paie, aseultînd mişcările tainice din încăperea de dedesubt.

Camera de sub povestitorii noştri era luminată de o singură luminare şi de lumina gălbuie, palidă, a focului de turbă. Era o cameră cam sărăcăcioasă pentru un os domnesc, dar avea cel puţin un pat — marele baldachin care în timpul zilei era folosit ca tron. Deasupra focului fierbea un ceaun mare de fier, sprijinit pe trei picioare. Luminarea stătea în faţa unei foi de alamă lustruită, care servea drept oglindă. în acea încăpere se aflau două fiinţe vii : o Regină şi o pisică. Amîndouă aveau părul negru şi ochii albaştri.

Pisica neagră stătea întinsă pe-o parte la căldura focului, de parcă era moartă. Aceasta fiindcă picioarele îi erau legate împreună, ca picioarele unei căprioare care trebuie dusă acasă după ce-a fost doborîtă. Renunţase să se mai zbată şi stătea acum întinsă, aţintindu-şi privirea spre foc, cu ochii pe jumătate închişi, răsuflînd din greu, ciudat de resemnată. Sau era poate sleită — fiindcă animalele ştiu cînd li se apropie sfîrşitul. Cele mai multe au o demnitate în clipa morţii pe care fiinţele umane nu reuşesc să o capete. Pisica aceasta, cu flăcărui ie dansindu-i în uchii piezişi, vedea probabil în clipa aceea cortegiul celor opt vieţi ale sale care se scurseseră, privindu-le cu un stoicism de animal, lăsînd în urmă orice speranţă sau teamă.

Regina apucă pisica. încerca una dintre cele mai cunoscute vrăji, numai ca să se distreze sau, în orice caz, să-şi mai treacă timpul cît erau bărbaţii la război. Era o metodă de a deveni invizibil. Nu era o vrăjitoare profesionistă ca soră-sa Morgan ths Fay — fiindcă îi era prea gol capul ca să ia în series orice meşteşug însemnat, chiar dacă era vorba despre unul

Negru. Făcea asta numai fiindcă otrava magiei îi curgea în vine — aşa cum se întîmplase cu toate femeile din neamul ei.

În apa clocotindă, pisica se zbătu şi se chirci în cîteva înfiorătoare convulsiuni şi slobozi un ţipăt înspăimîntă- tor. Blana ei udă se răsuci în apă şi se zări printre aburi, strălucind ca pielea unei balene prinse în harpon, pe cînd pisica făcea eforturi nebune să sară sau să înoate cu picioarele legate. Gura i se deschise hidos, dînd la iveală gîtlejul roz şi dinţii ei de felină, albi şi ascuţiţi ca nişte spini. După primul ţipăt, nu mai fu în stare să articuleze nici un sunet, ci numai să zvîcnească din labe. Apoi muri.

Regina Morgause a regatului Lothian şi Orkney stătea lîngă ceaun şi aştepta. Din vreme în vreme mai învirtea cu un linguroi de lemn pisica. Putoarea blănii fierte în apă începu să umple întreaga odaie. Cel ce-ar fi privit-o ar fi văzut. în lumina mîngîietoare a focului de turbă, ce minunată făptură era ea în seara aceea : ochii adinei şi mari, părul strălucind metalic cu un luciu întunecat, trupul bine făcut şi aerul acela de pîndă în timp ce asculta şoaptele din camera de deasupra ei.

Gawaine spuse

— Răzbunare !

— Ei nu făcuseră nici un rău lui Pendragon !

— Ei ceruseră numai să fie lăsaţi în pace 1

Mişelia silniciei la care fusese supusă bunica lor din Cornwall era cea care-l durea cel mai mult pe Gareth — imaginea oamenilor slabi şi nevinovaţi, victime ale unei tiranii căreia nu i te puteai împotrivi — vechea tiranie a Galului — care era resimţită ca o nedreptate personală de către orice pălmaş al Insulelor. Gareth era un băietan tare generos. Ura ideea puterii îndreptate împotriva slăbiciunii. Simţea cum i se umflă inima, de parca se sufoca. Gawaine, pe de alta parte, era furios fiindcă această mişelie se făcuse împotriva familiei sale. El nu credea că "este nedrept ca puterea să-şi croiască drum, ci numai că era cu totul mişelesc ca ceva sau cineva să încerce şi să mai şi reuşească să facă ceva rău împotriva clanului său. Băiatul nu era niej deştept, nici prea sensibil, dar era loial — credincios plnă la încăpăţinare, şi uneori, în viaţa de mai tirziu, prostește şi supărător de devotat. Pentru el, atunci, ca şi mai tirziu, era valabilă o singură idee. o singură lozincă : „Trăiască Orkney, fie pe drept sau nu !- Cel de-al treilea frate, Agravaine, era mişcat fiindcă era o chestiune care se referea la mama lui.' Avea simţăminte ciudate fată de ea, pe care şi le ţinea ascunse în adincul sufletului. Cît despre Gahcris, el făcea şi simţea tot ce făceau şi simţeau ceilalţi.

Pisica se desfăcu în bucăţi. Ciocoi ¡tu! îndelungat îi făcuse carnea fîşii-fîşii, pînă ce nu mai rămase nimic în ceaun decît o spumă groasă de păr şi grăsime şi firişoare de carne. Sub ea, oasele albe se ridicau în bulboanele de apă, cele mai grele rămînînd nemişcate la fund, cele mai uşoare ridicîndu-se graţios înconjurate de pieliţe eterice, ca nişte frunze în bătaia vîntului de toiimnă. Regina, strîmbîndu-şi uşor nasul de putoarea înăbuşitoare a fierturii nesărate, strecură lichidul în alt vas. Pe bucata de eîrpă pe care o folosise drept strecură-toare, rămase o drojdie ele pisică, o masa îmbibată constituită din păr încUcit şi larîmc de carne şi oscioare şi zgîrciuri. Suflă asupra acestei drojdii şi începu s-o amestece cu minerul lingurii, agitînd-o ea să se mai răcească. Mai tirziu, fu în stare să-şi bage degetele înăuntru şi să aleagă oasele.

Regina ştia că orice pisică pe deplin neagră avea un anume oscior care. dacă era ţinut în gură după ce fierbeai pisica de vie, putea să te facă invizibil. Dar nimeni nu ştia eu precizie, ,chiar şi pe vremea aceea, care era osul cu pricina. De aceea, farmecul trebuia făcut în faţa unei oglinzi, astfel încît osul potrivit urma să fie descoperit pe calea practicii.

Nu-i vorba, Morgause nu ardea neapărat să devină invizibila — ba chiar, ca să fim cinstiţi, ar fi detestat o asemenea situaţie, fiindcă era frumoasă foc. Dar bărbaţii erau plecaţi. Oricum, era u treabă plăcută, ceva uşor — un farmec pe oarc-l ştiai bine şi-ţi trecea şi vremea mai uşor în felul ăsta. Pe lîngă astea, mai era şi o scuză să zăboveşti în faţa oglinzii.

Regina adună rămăşiţele pisicii în două ' grămezi, una dintre ele o grămadă ordonată de flase calde, cealaltă o masă informă de carne cu oase şi zgîrciuri din care ieşeau încă aburi. Apoi, alese unul dintre oase şi-l duse la buzele ei roşii, ridieîndu-şi graţios degeţelul mic. ca o petală. Ţinu o clijpil osciorul între clinti şi stătu în faţa oglinzii de alamă* lustruită, privindu-se cu somnoroasă plăcere. Aruncă apoi osul în foc şi luă un altul.

Nu era nimeni s-o vadă. Ciudat, chiar şi în aceste împrejurări, era felul în care se tot întorcea de la oglindă la grămăjoara de oase, băgînd mereu cîte un os în gură şi uilîndu-se iar să vadă dacă nu dispăruse şi apoi arun- cînd osul în foc. Se mişca atât de graţios de parcă dansa, ca şi cum ar fi fost cineva acolo s-o vadă şi s-o admire, sau poate ca şi cum i-ar fi fost deajuns să se vadă ea însăşi.

în cele din urmă. înainte de a fi încercat toate oasele, îşi pierdu orice interes pentru această treabă. Aruncă ultimele oase pe jos şi pierzîndu-şi răbdarea, azvîrli toată mizeria pe

fereastră, fără să-i pese unde-o să cadă. înveli apoi focul în cenuşă şi se întinse cu o mişcare ciudată în patul ei mare şi rămase culcată în întuneric multă vreme fără să doarmă — mişeîndu-şi nemulţumită trupul.

— Şi acesta, vitejii mei, conchise Gawaine, este motivul pentru care noi, cei din Cornwall şi Orkney, trebuie să ne ridicăm întotdeauna împotriva mârşavilor Regi ai Angliei şi. mai ales, împotriva celor din clanul Mac Pendragon. De aceea s-a dus tăticul nostru să lupte împotr iva Regelui Arthur. fiindcă Arthur este un Pendragon. Aşa a spus mămica noastră.

— Iar noi va trebui să ţinem vrajba mereu vie, spuse Agravaine. fiindcă mămica noastră este o Cornwall. Doamna Igraine este bunicuţa noastră.

— Trebuie să ne răzbunăm familia 1

— Fiindcă mămica noastră este cea mai frumoasă femeie din lumea aceasta măreaţă, plictisitoare, întinsă sau voioasă a munţilor înalţi.

— Şi fiindcă noi o iubim tare mult.

Şi zău aşa, că tare mult o mai iubeau. Poate că toţi ne dăruim astfel inimile, fără preget, celor care nici măcar nu se gîndesc în schimb la noi.

CAPITOLUL II

Pe parapetele castelului lor din Camelot, în cursul unui răstimp de pace între cele două războaie gaelice, tînărul rege al Angliei stătea împreună cu dascălul său, privind seînteierile de purpură ale serii. O lumină blîndă inunda pămîntul de sub ei şi rîul leneş şerpuia printre venerabila mănăstire şi castelul grandios, în timp ce apa cuprinsă de flăcările apusului reflecta clopotniţele şi turlele şi foişoarele şi stindardele care atîrnau neclintite în văzduhul liniştit.

Lumea se aşternea în faţa celor doi spectatori ca o jucărie, fiindcă se căţăraseră într-un turn înalt de pază care domina întreg oraşul. Vedeau la picioarele lor iarba ce crescuse la poalele turnului — te treceau toate sudorile dacă te uitai în jos — şi un omuleţ micşorat, cu două găleţi pe o cumpănă, îndreptîndu-se spre menajerie. Mai vedeai, departe, spre poarta cetăţii, unde te puteai uita fără să ţi se facă rău, fiindcă nu se găsea chiar sub ochii tăi, un străjer de pază care prelua postul de la sergent. Pocneau din călcîie şi salutau şi prezentau arma şi schimbau tot felul de parole cu voce veselă ca un clopot de nuntă — dar totul se petrecea în cea mai perfectă linişte pentru cei cloi, fiindcă erau hăt departe, cu mult sub ei. Oamenii arătau ca nişte soldăţei de plumb, deşi erau adevăraţi oşteni din garda irlandeză şi paşii lor nu se

auzeau pe iarba bogată, de un verde violent, hrană mănoasă pentru oile regale.

Apoi, în afara zidurilor incintei, se auzea zgomotul sporovăielii cumetrelor care se tîrguiau şi se sfădeau pentru nimica toată, a ştrengarilor ce se luau la trîntă, a căprarilor ce mai trăgeau cîte-o duşcă şi. la toată această zarvă şi frămîntare, se mai adăugau şi cîteva capre behăind de mama focului, doi sau trei leproşi pur- tînd glugi albe şi sunînd clopoţeii să se ferească tot omul din calea lor, un şir de călugăriţe învesmîntate în sutane foşnitoare, care mergeau, două cîte două, să aducă alinare celor săraci, precum şi gălăgioasa licitaţie a unor domni interesaţi de geambaşlîeul de cai. De cealaltă parte a rîului care curgea chiar sub zidul castelului, se vedea un om arînd pe eîmp, cu plugul legat de coada calului. Plugul de lemn scîrţîia la fiecare mişcare. Nu departe de plugar, pe malul rîului. un ins tăcut dădea la peşti, hrănind somonii cu nişte viermi graşi — pe vremea aceea, rîurile nu erau poluate şi mişunau de tot felul de peşti — şi, mai departe, un măgar oferea un concert, întîmpinînd în felul său noaptea care se lăsa. Toate zgomotele acestea ajungeau aproape pierite la cei doi, de parcă ascultau la capătul greşit al unui megafon.

Arthur era acum un tinerei, gata să se cațere pe pragul vieţii. Avea părul blond şi o faţă stupidă sau, în orice caz, puteai citi pe ea lipsa oricărei viclenii. Era o faţă deschisă, cu ochi blînzi şi o expresie eare-ţi inspira siguranţă, de parcă era un învăţăcel silitor care se bucura de viaţă şi nu credea În păcatul originar. Nu fusese niciodată tratat cu nedreptate, de asta puteai fi sigur, aşa că era înclinat să fie bun cu toţi oamenii.

Regele era înveşmîntat într-o mantie de catifea care aparţinuse lui Uther Cuceritorul, tatăl său, şi această mantie era garnisită cu bărbile a patrusprezece regi care fuseseră înfrînţi în zilele trecutului. Din nefericire, unii dintre aceşti regi avuseseră părul roşu, alţii negru, alţii cărunt, iar felul în care le crescuse barba era şi el neregulat. Drept urmare, garnitura aceea de bărbi arăta mai degrabă ca o eşarfă de pene cum mai poartă în zilele noastre actriţele de varieteu. Cît priveşte mustăţile respectivilor regi, ele erau prinse cu nasturi.

Merlyn avea o barbă lungă, albă, care-i ajungea pînă la brîu, ochelari cu ramă de baga şi o pălărie conică, pe care o purta în semn de omagiu adus iobagilor saxoni, al căror acoperămînt tradiţional era fie un fel de cască de baie, fie boneta frigiană sau această pălărie conică, făcută din paie împletite.

Cei doi vorbeau între ei, sehimbînd din cînd în cînd cîteva vorbe care le treceau prin cap, în intervalele de tăcere în care ascultau amîndoi murmurele înserării.

— Ei, asta o, spuse Arthur. Trebuie să-ţi spun că **e** un lucru agreabil să iii rege. A l'usi o bătălie cu adevărat splendidă.

— Aşa crezi ?

— Zău că da. Măcar dacă te gindeşti c-urn a kial- o la sănătoasa Lot din Orkncy, după ce-am început să folosesc Excalibur.

— El te-a doborît primul.

-— Asta nu înseamnă nimica. S-a întîmplat numai din cauză că nu foloseam Excalibur. Dar cum mi-am tras credincioasa mea sabie, au şters-o ca nişte iepuri.

— Da, dar or să vină din nou, toţi şase, spuse vrăjitorul. Regii din Orkney, Garloth, Gore, Scoţia, Turnul şi cei o Sută de Cavaleri au şi pornit-o — de fapt, au şi format ceea ce se va numi Confederaţia Gaelică. Trebuie să-ţi reaminteşti că pretenţia ta la tron JIU este chiar atît de convenţională.

— N-au decît să vină, răspunse Regele. Nu-mi pasă nici atîtiea. De data asta am de gînd să-i bat de să-i zvînt, şi vedem noi după aia cinc-i stăpînul.

Bătrînul îşi îndesă barba în gură şi începu s-o mestece, ca întotdeauna cînd se enerva sau era pus în încurcătură. Mestecă barba pînă rămase cu un fir de păr intre dinţi, încercă să-l scoată cu limba şi în cele din urmă reuşi să-l scoată cu degetele. Odată această operaţiune terminată, începu să-şi despartă barba în două. făcîndu-i două vîrfuri ascuţite.

— Cred c-o să reuşeşti tu într-o zi să înveţi treaba asta, dar numai Domnul ştie ce trudă şi durere înseamnă.

— Hî?

-— Păi da. strigă Merlyn cuprins de enervare. Hi, Hî, Hi ? Asta-i tot ce ştii să spui. Ca un elev tîmpit !

— Dacă nu vorbeşti cum se cuvine, am să dau poruncă să-ţi reteze capul.

—- Aşa, aşa. să mi-l laie ! Sigur că da, uite, asta ar fi o 'treabă bună ! Barem n-ar trebui să mi-l mai bat în- văţîndu-te cum să le porţi în pîrdalnica asta de viaţă !

Arthur îşi schimbă coiul pe parapet şi se uită la bunul şi vechiul său prieten.

— Ei, ce s-a întîmplat, Merlyn ? întrebă el. Am făcut ceva ce nu trebuia ? Te rog să mă ierţi !

Magicianul îşi descreţi barba şi-şi suflă nasul.

— Nu c vorba chiar atît de mult de ceea ce iaci, spuse el. Contează mai mult cam gîndeşti. Dacă e un lucru pe lumea asta pe care nu pot să-l înghit, atunci ăsta este prostia omenească. De cînd mă ştiu, am spus că Prostia este cel mai mare păcat împotriva Sf întul ui Duh.

— Ei, lasă, că atunci eşti şi tu un mare păcătos !

— Poftim, acum mai e şi sarcastic domnul !

Regele îl apucă pe bătrîn de umăr şi-l înloarsc cu faţa la el.

— Ascultă, care-i baiul? Ce, nu eşti în apele tale? Dacă am făcut ceva prostesc, atunci spune-mi şi nu mă mai fierbe aşa ! Şi nu mai fii aşa nervos, că nu are rost.

Această încercare de împăciuire avu efectul contrar de a-l face pe bătrînul necromant încă şi mai furios ca mai înainte.

— Să-ţi spun ! tună el. Şi, mă rog matale, ce-o să se întîmple cînd n-o să mai fie nimeni să-ţi spună? N-o să fii niciodată în stare să gîndeşti cu propria ta tărtăcuţă ? Ce-o să se întîmple cînd voi fi închis în blestemata aceea de movilă a mea, ei, asta să-mi spui dumneata !

— Nu ştiu despre ce movilă vorbeşti.

— La naiba cu movila aia ! Ce movilă ? Despre ce vorbeam ?

— Prostia omenească, spuse Arthur. De la prostie am pornit-o.

— Exact.

— N-are nici un rost să spui „exact". Voiai sa-mi spui ceva despre ea.

— Nu ştiu ce voiam să-ţi spun despre ea. Asta-i din pricină că-l bagi pe om în asemenea draci cu toate întrebările tale tîmpite, că sînt sigur că nimeni n-ar putea să ţină minte nici două minute despre ce vorbea. Cum a început toată discuţia noastră ?

— A început cu bătălia.

— Aşa, acum îmi amintesc, spuse Merlyu. Kw,el aculo a început.

— Şi eu am spus că a fost o bătălie bună.

— Da, da. Aşa-mi amintesc şi eu.

— Da' să ştii, Merlyn. că a fost chiar o bătălie foarte bună, repetă Regele în defensivă. A fost o frumuseţe de bătălie, şi eu am eiştigat-o şi a fost foarte distractiv.

Ochii magicianului se împăienjeniră ea ai vulturului, în timp ce işi cerceta străfundurile minţii. Timp de citeva minute, pe parapete se aşternu liniştea, în vreme ce c. pereche de şoimi pelerini, ea re erau cin trenaţi într-un cîmp din apropiere, zburară deasupra capetelor lor. gonindu-se în joacă unul pe

celălalt, slrigînd Kik-Kik-Kilc şi clopo- ţiud argintiu. Ochii lui Merlyn se limpeziră, apărînd din neştiute adîncimi.

— Ai fost grozav de deştept, spuse el încet, că ai cîşti- gat bătălia.

Arthur fusese îndelung învăţat să fie modest şi era prea simplu ca să observe că vulturul avea de gînd să se năpustească.

— Ei, nu-i chiar aşa. M-a ajutat norocul.

— Nu, nu, ai fost foarte, foarte deştept, repetă Merlyn. Cîţi dintre argaţii curţii au fost ucişi ?

— Nu-mi amintesc.

— Nu.

— Kay spunea... Regele se opri în mijlocul frazei şi se uită la el. Da, aşa e, spuse el. Bine, n-a fost distractiv. Nu mă gîndisem la asta.

— Răboiul a însemnat mai mult de şapte sute. Bineînţeles, erau cu toţii pălmaşi. Nici unul dintre cavaleri nu a fost măcar rănit, în afară de cel ce şi-a rupt piciorul cînd a căzut de pe cal.

Cînd văzu că Arthur nu avea de gînd să-i răspundă, bătrînul continuă cu amară voce.

— Da, uitam că şi tu ai avut cîteva vînătăi şi jullturi neplăcute, adăugă el.

Arthur se uita cu atenţie la unghiile de la mîini

— 'l e urăsc cînd eşti.aşa de nesuferit.

Merlyn era încintat.

— Aşa te vreau, flăeăule ! Asta înseamnă să ai mmt-e în cap şi suflet în tine, spuse el, luîndu-l pe Rege de braţ şi zîmbmd vesel. De asta avem noi nevoie, să stăm pe propriile noastre picioare. Dacă ceri altuia sfaturi, atunci n-am făcut nimica. Ca să nu mai vorbim că nu peste multă vreme n-am să mai fiu cu tine să-ţi spun ce să faci.

— Despre ce tot vorbeşti, că n-ai să mai fii aici şi despre movila aceea şi mai ştiu eu ce altele ?

— Nu-i nimic. Nu-i nimic. Numai că vezi, mi-a venit timpul să mă îndrăgostesc curînd de-o fată pe nume Nimue, care o să-mi fure vrăjile şi-o să mă fereee într**-o** hrubă mai multe secole la rînd. Asia este unul dia lucrurile, care o să se întîmple.

— Bine, Merlyn, dar e groaznic ! Să iii ţintuit într-o peşteră timp de secole, ca o broască rîioasă într-o gaură ! Trebuie neapărat să facem ceva în legătură cu asta !

— Aiurea, spuse magicianul. Despre ce vorbeam ?

— Despre fata aia...

— Nu. Vorbeam despre sfaturi, şi cum trebuie să ai grijă să nu le urmezi niciodată. Ei, poftim, chiar acum am să-ţi dau cîteva deosebit de preţioase. Te sfătuiesc să te gîndeşti bine la bătălii şi la domeniul tău al Gra- maryei, şi la toate lucrurile pe care se cuvine să le facă un rege. Ei, ai să faci toate ce-ţi spun ?

— Da. Bineînţeles că le voi face. Ştii, dar în legătură cu fata aceea care o să înveţe de la tine vrăjile...

-— Vezi tu, dragul meu, trebuie să ţii seama de norod, la fel' ca şi de regi. Cînd ai spus că bătălia a fost splendidă, gîndeai ca taică-tu. Dar eu vreau să gîndeşti ca tine însuţi, şi să faci cinste educaţiei pe care ţi-am dat-o — să-mi aduc aminte cu plăcere de totul, după aceea, cînd voi fi numai un biet bătrîn ferecat într-o hrubă.

— Merlyn

— Haide, haide, că am făcut numai pe nebunu' ! N-ai de ce să-ţi fie milă de mine. Am spus-o numai aşa, pentru efect. De fapt, o să fie chiar foarte plăcut să mă mai hodinesc şi eu un picuţ, aşa, vreo cîteva sute de ani, cît despre Nimue, aştept cu nerăbdare să vină timpul (sau să se întoarcă ?) s-o întîlnesc. Nu, nu, singurul lucru cu adevărat important este treaba asta cu gînditul pentru tine şi chestia cu bătăliile. Te-ai gîndit vreodată serios la starea ţării tale, de pildă, sau ai de gînd să te porţi toată viaţa de parcă ai fi Regele Pendragon ? Tn definitiv, tu eşti Regele Ţării.

— Nu prea m-am gîndit mult la asta.

— Nu. Ei, atunci dă-mi voie să ne gîndim împreună. Ce-ar fi să ne gîndim puţintel la amicul dumitale Gaelic, Sir Bruce Sans Pitié

— Hm ! Individul ăla !

— Exact. Ei, de ce vorbeşti aşa despre el ?

— Este un porc. Ucide fecioare şi, de îndată ce un adevărat cavaler porneşte în apărarea lor, o tulește în

galop cît îl ţin puterile. Creşte un sori de cai de rasă, iuţi şi uşori, aşa că nimeni nu-l poate prinde din urmă, şi mai are obiceiul de înjunghie omul pe la spate. E un tîlhar prădalnic. L-aş ucicîe de îndată cu mîinile mele, dacă l-aş putea prinde.

— Ta te uită ! spuse Meilyn. Eu zic că nu e prea deosebit de ceilalţi. Ce c de fapt toată această artă a cavalerismului ? Nu înseamnă nimic altceva decît să fii de-ajuns de bogat ca să stăpineşti un castel şi o armură, şi apoi, după ce le iii, poţi să-i pui pe Saxoni să facă ce-ţi poftește inima. Singurul risc pe care ţi-l asumi este să te alegi cu eîteva zgîrieturi şi vînătfii, dacă se întîmplă cumva să te lupţi cu un alt cavaler. Amintcşte-ţi numai de lupta dintre Feliinore şi Grummorc, cînd erai încă mic. Totul este o chestie de armură. Toţi baronii tăi pot face felii-felii pe sărmanii oameni din popor după cum le trăz- neştc prin r-ap, însă e-o treabă de-o zi întreagă de trudă ca să se poată răni uşor unul pe celălalt. Şi uite aşa, rezultatul este că ţara întreagă este pustiită. Puterea e Dreptatea, asta e deviza lor. Bruce Sans Pitié este numai un exemplu al situaţiei generale. Uită-te la Lot şi la Nentres şi l'riens şi toată gaşca aia Cădiră, care luptă împotriva ta să-ţi răpească coroana. Trebuie să recunosc că scosul săbiilor din stînci nu este o dovadă legală de paternitate, clar Regii celor Vechi [1] nu luptă împotriva ta pentru asta. S-ar fi răsculat, chiar dacă ai fi fost suveranul lor pe drept, pur şi simplu fiindcă tronul e nesigur. Pc vremea mea se spunea „Necazurile Angliei, bucuriile Irlandei". Asta e singurul lor prilej de a se răfui cu tine pentru nedreptăţile pe cari le suferă neamul lor, de **a** mai lăsa puţin sînge aşa, ca distracţie, precum şi de **a** mai aduna nişte bani de pe urma răscumpărărilor. Da, da' numai că vezi, vînzoleala şi răscoala lor nu-i costă mai nimic pe ei înşişi fiindcă sini înţoliţi în armură din cap pînă-n picioare, şi asta se pare că te amuză şi pe tine. Dar uită-te la biata ţărişoară. Uită-te la hambarele arse, la oamenii înecaţi ale căror picioare ies din iazuri, **la** caii care au crăpat cu burţile umflate la margine de drum, la morile caro zac ruinate, vezi că nimeni nu mai îndrăzneşte să mai meargă pe stradă cu haine împodobite cu bijuterii. Asta înseamnă nobila artă a cavalerismului din zilele noastre ! Asta e moştenirea lui Uther Pendragon ! Şi mai vorbeşti de o bătălie ca de o distracţie grozavă !

— Mă gîndeam la distracţiei mea.

— Ştiu.

1 Aluzie la faptul că populaţia gaelică era mai veche în ţară ctecît

— S-ar fi cuvenit să mă fi gînclit la ~ei ce nu au armură.

— Cam aşa.

— Puterea nu-i Dreptatea, nu-i aşa Mcrlyn ?

— Aha ! replică vrăjitorul, radios. Aha ! Eşti un flăcău şiret, Arthur, dar nu-l prinzi tu cu una, cu două pe dascălul tău. încerci să mă zădărăşti şi să mă faci să ¡¿îndese eu pentru tine. Dar nu mă duci tu chiar aşa wşor. Sînt vulpe bătrînă, mă băiete î Va trebui să gîn- deşti tu insuti. Puterea este sau nu dreptatea — şi dacă nu. de ce nu, şi să-mi dai motivele şi să întocmeşti un plan. Ei. acum să te vedem, cum te descurci ?

— Da' ce... începu Regele, dar văzu cum se strîng sprintenele bătrînului într-o cumplită încruntătură. Foarte bine, urmă e!. Ma g,îndese singur la treaba asta.

Şi începu să se gîndească, mîngîindu-şi buza superioară, unde avea să-i crească mustaţa.

înainte de a părăsi turnul, se petrecu un mic incident. Omul care dusese doua găleţi la menajerie, se întoarse cu ele goale. Trecu chiar pe sub ei, nu mai mare dccit un gîndăcel care se tîra spre uşa de la bucătărie. Arthur care se jucase cu o piatră pe rare o desprinsese din zid, obosise de atîta gindit şi se plecă peste parapet, cu piatra în mină.

— Uite ce mic arată Cursclabie !

— Da, micuţ de tot.

— Mă întreb ce s-ar întîmpla dacă i-aş arunca p'atra asta în cap.

Mcrlyn măsură distanţa.

— La viteza de zece metri pe secundă, spuse el, ? rcd că l-ar omorî de-a biuelea.

— N-am omorît pe nimeni niciodată în felul ăsta, spuse băiatul, cu o nuanţă de curiozitate în voce.

Mcrlyn stătea la pîndă.

N-ai decît. doar eşti Regele. Apoi adăugă : Nimeni nu ţi-ar putea spune nimic dacă ai face-o.Arthur rămase nemişcat, aplecat peste parapet, cu piatra în mină. Apoi. fără să-şi mişte trupul, ochii lui alunecară în lături pentru a-i întîlni pe ai dascăiului său.

Piatra zbură în tichia lui Meiiyn şi bătrînul domn îl fugări vitejeşte în jos pe seă.i, agitîndu-şi bagheta de *lignum vitae.*

Arthur era fericit. Precum omul Edenului înainte de a fi alungat, el se bucura de nevinovăţia şi norocul lui. În loc să fie un pîrlit de scutier, era rege. în loc să fie un biet orfan, era iubit de toată lumea, cu excepţia Gaelilor, şi la rîndul lui iubea pe toată lumea.

După el, s-ar fi putut şi nu încapă în lumea asta, strălucind de roua bucuriei şi de dulceaţa fericirii, nici un strop din amăreala necazurilor.

CAPITOLUL III

. Sir Kay auzise o groază de poveşti despre Regina din Orkney şi era foarte curios să afle mai mult despre ea.

—■ Cine este Regina Morgause ? întrebă el într-o zi. Mi s-a spus că e foarte frumoasă. Ce le-a venit celor Vechi să lupte împotriva noastră ? Şi cum e soţul ei. Regele Lot ? Care-i numele lui adevărat ? Am auzit că cineva îi spunea Regele Insulelor din Afară, iar alţii Regele de Lothian şi Orkney. Unde se află Lothian ? Este lîngă Brazilia ? Nu înţeleg ce urmăreşte revolta asta. Toată lumea ştie că Regele Angliei este suzeranul lor feudal. Am auzit că ea are patru fii. E adevărat că nu se înţelege cu bărbatu-său ?

Se întorceau călare de la munte, unde petrecuseră o zi vînînd potîrnichi cu şoimul, şi Merlyn mersese cu ei numai aşa, de dragul de a mai călări puţintel. În ultima vreme devenise vegetarian — şi în general un adversar din principiu al vînătorilor sîngeroase — deşi în tinereţea lui zănatică făcuse tot felul de răutăţi — şi chiar şi-acum îi plăcea grozav să se uite în taină la zborul minunat la şoimilor. Cercurile lor măiestre, descrise perfect în înaltul cerului — stropi negri pe bolta de sinelă -— şi vÎjÎitul cu care se prăbuşeau asupra potîrnichilor de munte şi felul în care nenorocita pradă, ucisă pe lor, se dădea peste cap în iarbă — toate acestea erau ispite ale ochiului cărora le ceda cu simţămintul neplăcut că păcătuia. Se mîngîia, spunîndu-şi că asta a fost dintot- deauna soarta potîrnichii, să sfîrşeasra în tigaie. Dar era o justificare uşor de înlăturat, fiindcă el nu mai admitea măcar folosirea cărnii drept hrană.

Arthur, care călărea atent ca un tînăr monarh ce era. Îşi luă ochii de pe nişte tufişuri de osul iepurelui care ar fi putut, în acele zile de început de domnie şi de dezmăţ şi anarhie în regat, să ascundă mai ştii ce duşmani care să stea la pîndă şi ridică sprinceana, privind spre dascălul lui. Se întreba cu jumătate din mintea sa la care dintre întrebările lui Kay va alege vrăjitorul să răspundă inai întîi. dar cealaltă jumătate rămînea trează, pîndind perspectivele războinice ale peisajului. Ştia cît de departe rămăseseră în urmă şoimarii — pălmaşul care purta şoimii cu glugă aşezaţi pe cadrul pătrat ce-i atîrna de umeri, prins ru nişte curele, şi cei doi oameni înarmaţi ce mergeau de fiece parte a purtătorului de şoimi —

şi cît de departe putea să-i atingă vreo săgeată rătăcită, ca aceea care l-a ucis pe William Rufus [1].

Merlvn alese cea de-a doua întrebare.

— Războaiele nu se poartă niciodată numai pentru o singură pricină, spuse el. Oamenii se luptă pentru zeci de motive, luate de-a valma. Acelaşi lucru se întîmplă şi cu răs-oalele.

— Bine, dar trebuie să existe şi un motiv mai de seamă, spuse Kay.

— Nu neapărat.

Arthur observă :

— Eu zic că acum putem să mergem la trap. De la tufişurile acelea de osul iepurelui, drumul se întinde neted ca-n palmă şi-o să putem după aceea călări în galop mărunt, să ne ţinem aproape de oamenii noştri. Aş vrea să las puţin caii să mai răsufle şi ei.

Vîntul îi doborî pălăria lui Merlyn. Trebui să se oprească s-o culeagă de jos. După aceea, îşi lăsară caii să meargă în şir la pas.

— Un motiv, spuse vrăjitorul, este duşmănia fără moarte a Gaelului şi a Galului. Confederaţia Gaelică este constituită din reprezentanţii unei rase din vechime care a fost pusă pe goană din Anglia de mai multe rase care sînt reprezentate de voi. Bineînţeles că atunci eînd pot, vă pJătese şi ei cu aceeaşi monedă.

— Istoria raselor mă depăşeşte, spuse Kay. Nimeni nu poate şti din ce rasă e fiecare. Tot ce ştiu eu e cn pricăjiţii ăia nu sînt der-ît nişte şerbi.

Bătrînul se uită la el cu o faţă care-i trăda amu-zamentul.

-— linul dintre cele mai uimitoare lucruri la Normanzi, spuse el, este că nu ştiu nimic despre ceilalţi dinafara lor. Şi tu. Kay, ca un gentleman Normand, duci această trăsătură specifică la limiia ei extremă. Mă întreb dacă ştii mărar ce este un Gael ? Unii oameni ti denumesc Celţi.

— Un Celt[2] este un fel de secure de luptă, spuse Arthur, surprinzindu-l pe vrăjitor cu această informaţie, mai mult decît fusese vreodată uimit de mai multe generaţii.

1

William II „Rufus", rege al Angliei (1087—1100), ucis de-o săgeată rătăcită în timp ce vîna în New Forest. un codru din comitatul Hampshire.

[2] *Celt* are în engleză două înţelesuri: unul desemnează poporul din o unealtă preistorică de piatră sau metal, asemănătoare unei dalte.

Fiindcă era adevărat, cel puţin în ceea ce priveşte unul dintre înţelesurile cuvîntului, deşi Arthur n-ar fi avut de unde să-l ştie.

— Nu, nu genul ăsta de Celt. Eu vorbesc de oameni. Hai mai bine să-i numim ca pînă acuma, Gaeli. Vreau să spun. cei Vechi ?are trăiesc acum în Bretania şi în Cornwall şi în Ţara Galilor şi în Irlanda şi Scoţia. Mă înţelegeţi, Picţii[1] şi toţi ceilalţi.

— Picţii ? întrebă Kay. Cred c-am auzit de Picţi. Aia pictaţi. Se vopseau în albastru.

— Ptiu ! Şi care va să zică, eu sînt ăla care ţi-am făcut educaţia !

Regele spuse gînditor :

— Ai ceva împotrivă să-mi spui cîte ceva despre rase, Merlvn ? Cred că ar trebui să înţeleg situaţia, dacă trebuie să mai avem un război.

De data aceasta, fu rînclul lui Kay să se arate surprins.

— Un alt război ? \sta-i prima oară că aud de aşa ceva. După cîte ştiam, revolta a fost zdrobită anul trecut ?

— Da. dar au făcut o nouă confederaţie de eînd s-au întors acasă, şi li s-au alăturat alţi cinci regi, ceea ce face ca acum să fie unsprezece cu toţii. Regii care au intrai acum în confederaţie sini şi ci de-un neam cu ceilalţi, din rînclul aeJor Vechi. Sînt Clariance din Hum- bcrlandul de Nord, Idres din Cornwall. Cradelmas din Nordul Ţării Galilor, Brandegoris din Slranggore şi An- guish din Irlanda. De data asta mi-e teamă c-o să fie un război în ţoala regula.

— Şi toate astea din cauza raselor, spuse cu dezgust fratele său vitreg. Oricum, o să fie halima mare.

Regele se facu că nu-l aude.

— Zi mai departe, îi ceru lui Merlyn. Vreau să-mi explici. Numai că nu cu prea multe amănunte, adăugă el, tocmai cînd magicianul îşi deschise gura.

Merlyn îşi deschise şi—şi închise gura de două ori, înainte cie a fi capabil să se împace cu asemenea restricţie.

— Cam acum trei mii de ani. începu el, ţinutul prin care mergem noi acum aparţinea unei rase Gaelice care lupta cu securi de aramă. Acum două mii de ani. aceştia fură alungaţi spre vest de o altă rasă Gaelieă. care lupta cu săbii de bronz. Acum o mie de ani, a avut loc o invazie Teutonă făcută de un popor care avea arme de fier, dar aceştia n-au ajuns să cucerească toate insulele Picţilor, fiindcă au sosit Romanii şi s-au amestecat în toate. Ei, dar acum vreo opt sute de ani.

1 Popor războinic din nord-estul Scoţiei în timpul ocupaţiei romane a Bretaniei.

Romanii au plecat şi atunci a venit o altă invazie — a unor oameni care erau denumiţi în general Saxoni — şi ăştia bineînţeles că i-au împins şi ei la rînclul lor pe ceilalţi de dinainte spre vest, ca de obicei. Cînd să se aşeze şi Saxonii ăştia ca lumea, uite că a venit tatăl tău Cuceritorul, însoţit de armata lui de Normanzi şi aşa. încetul cu încetul, am ajuns pînă-n zilele noastre. Robin Wood, cel pe care l-aţi întîlnit, este un partizan saxon.

— Saxon ? Hm, şi eu "credeam că purtăm numele de Insulele Britanice !

— Păi da. aşa şi este. Numai că vezi, oamenii simpli au cam încurcat ţtele. Nimeni nu se compară cu cei din rasa teutonă la încurcat consoanele, zău aşa. în Irlanda încă se mai vorbeşte despre un popor care s-ar numi Fomorieni, în vreme ce, de fapt, aceştia nu sini decît Pomeranieni, iar...

Arthur îl întrerupse chiar în momentul critic.

— Aşa că am ajuns în situaţia, spuse el. că noi, Normanzii, îi avem pe Saxoni de şerbi şi slugi, pe cînd Saxonii au avut cîndva şi ei şerbii lor, care erau denumiţi Gaeli — cu alte cuvinte Cei Vechi. În acest eaz, nu văd de ce Confederaţia Gaelieă ar vrea să lupte împotriva mea — ea rege Normand — cînd de fapt Saxonii au fost aceia care i-au gonit şi i-au ucis şi, în orice caz, treaba asta s-a întîmplat cu sute şi sute de ani în urmă.

— Ei, băiete dragă, subestimezi memoria Gaelieă. Şi-apoi ei nu fac nici o deosebire între voi. Normanzii sînt o rasă teutonică, ca şi Saxonii pe care i-a supus tatăl tău. În ceea ce-i priveşte pe Vechii Gaeli, ei nu fac altceva decît să considere amîndouă rasele voastre ca ramuri ale aceluiaşi popor străin, care i-a izgonit de pe mănoasele pămînturi ale părinţilor lor spre pustietăţile din Nord şi Vest.

Kay spuse cu hotărîre :

— Gata. Eu nu mai suport nici un strop de istorie. În definitiv, am crescut şi noi, ei, fir-ar să fie ! Dacă-i dăm drumul tot aşa, o să ajungem şi la dictare !

Arthur rînji şi începu cu o voce monotonă, pe care şi-o aminteau amîndoi atît de bine :

— *Barabara Celarent Darii Ferioque Prioris,* în vreme ce Kay îi ţinea isonul cu celelalte patru versete.

Merlyn spuse :

— Bine, dar voi mi-aţi cerut-o !

— Da, şi-am primit ce-am cerut !

— Lucrul cel mai de seamă este că războiul se va purta, fiindcă Teutonii sau Galii sau cum i-o mai chema, i-au alungat pe Gaeli cu multă vreme în urmă.

— Nici gînd de-aşa ceva ! exclamă vrăjitorul. N-am spus niciodată aşa ceva.

Rămaseră amîndoi cu gura căscată.

— Ce-am spus eu este că războiul va avea loc pentru zeci de motive, nu pentru unul singur. Un altul dintre motivele acestui război este că Regina Morgause poartă nădragi. Ba mai curînd, ar trebui să zic, fustanelă scoţiană.

Arthur vorbi cu vocea unui elev sîrguincios :

— Stai să lămurim un pic lucrurile. Mai întîi mi s-a dat a înţelege că Lot şi restul s-au răsculat fiindcă ei sînt Gaeli şi noi Gali, iar acum mi se spune că totul e legat de nădragii Reginei din Orkney. Nu s-ar putea cumva să fii puţin mai clar ?

— Noi vorbim despre duşmănia dintre Gaeli şi Gali, dar să ştiţi că mai există şi alte motive de vrajbă. Sper că nu ai uitat că tatăl tău l-a ucis pe Contele de Cornwall înainte ca tu să te fi născut ? Regina Morgause e una dintre fiicele acelui Conte.

— Frumoasele surori Cornwall, observă Kay.

— Exact. V-aţi întîlnit cu una dintre ele — Regina Morgan tbe Fay, atunci cînd aţi fost cu prietenii lui Robin Wood, şi aţi găsit-o pe un pat de untură. Cea de-a treia soră este Elaine. Toate trei sînt vrăjitoare într-un fel sau altul, dar numai Morgan este cea care se ţine serios de treabă.

— Dacă tatăl meu, spuse Regele, l-a ucis pe tatăl Reginei din Orlcney, atunci mă gîndesc că ea are un motiv temeinic să dorească răzvrătirea soţului ei împotriva mea.

— Mda, numai un motiv personal. Motivele personale nu sînt o scuză pentru războaie.

— Şi pe lîngă asta, continuă Regele, dacă rasa mea a izgonit de pe pămînturile sale rasa Gaelică, atunci mă gîndesc că şi supuşii Reginei din Orkney au un motiv la fel de temeinic.

Merlyn se scărpină în bărbie, în mijlocul bărbii sale bogate, cu mîna în care ţinea

dîrlogii, şi cugetă o vreme

— .Uther, spuse el după un răstimp, regretatul tău tată, a fost un agresor. La fel au fost şi predecesorii săi. Saxonii, care i-au izgonit pe Cei Vechi. Dar dacă vom continua să ne răzbunăm pentru isprăvile trecutului, n-am mai termina nici în vecii veciIor. Şi Cei Vechi au fost la rîndul lor agresori, împotriva rasei mai vechi a securilor de aramă şi chiar indivizii aceia cu securi de aramă, au fost şi ei agresori împotriva vreunui alt neam de Eschimoşi care se hrăneau cu scoici. Poţi în felul acesta să mergi mereu mai departe, pîn' ce ajungi la Cain şi Abel. Dar vorba e că acea Cucerire Saxonă a reuşit şi la fel şi Cucerirea Normandă. Tatăl tău i-a supus pe nefericiţii de Saxoni cu mulţi ani în urmă, şi după ce a trecut atîta amar de vreme se cuvine să fii gata să accepţi un *status quo.* Aş vrea de asemenea să arăt că ultima Cucerire Normandă a fost un proces de sudare a mai multor unităţi mici în entităţi mai mari — în vreme ce revolta de-aeum a Confederaţiei Gaelice este un proces de dezintegrare. De aceea zic eu că motivul lor nu este ceea ce s-ar putea numi un motiv bun. Îşi scarpină din nou bărbia şi se înfurie. N-am putut niciodată să-i înghit pe naţionaliştii ăştia, exclamă el. Destinul Omului este să se unească, nu să se dezbine. Dacă o' să ne tot izolăm unul de celălalt, o să sUrsim ca o adunătură de maimuţe uruncînd cu nuci de cocos una în cealaltă, din copaci izolaţi.

— Oricum, spuse Regele, se pare că au fost la mijloc destul de multe provocări. Poate că s-ar cuveni să nu primesc lupta ?

— Şi să cedezi ? întrebă Kay, mai mult amuzat decît dezamăgit.

-— Aş putea să abdic.

Se uitară amîndoi la Merlvn. care-şi întoarse j.ri virile. Călărea mai departe, uitindu-se ţintă drept în faţa lui şi cleiăindu-şi barba în gură.

■— S-ar cuveni să ccdez ?

— Tu eşti Regele, răspunse cu incăp-ălmare batrînul. Nimeni nu ţi-ar putea spune im cuvînt dacă ai l'ace-o.

IVI ai tîrziu, începu să vorbească pe un ton mai blind.

— Ştiai, întrebă el cu o nuanţă de nostalgie în glas. că şi eu am fost unul dintre Cei Vechi ? Tatăl meu a fost un demon, aşa se zice, dar mama mea a fost Gaelă. Singurul sînge uman care-mi curge în vine. este sînițe de Gacl. Şl uite

totuşi că eu denunţ ideile lor de naţionalism îngust, fiind ceea ce politicienii lor ar denumi un trădător — fiindcă, dînd asemenea nume injurioase adversarilor lor. pot să marcheze victorii ieftine în discursurile politice. Şi mai ştii un lucru. Arihur ? Viaţa este şi-aşa destul de amară, fără tot felul de teorii şi războaie şi vrăjmăşii între nobili.

CAPITOLUL IV

Finul fusese strins şi grîul urma să se coacă peste o săptămînă. Stăteau la umbră. la marginea unui eîmp semănal cu grîu, privind la oamenii arşi de soare, cu dinţi albi, sclipitori, care trebăluiau în lumina orbitoare a soarelui, ciocănindu-şi coasele, ascuţindu-şi secerile şi, în general, pregătindu-se să întimpine cum se cuvine sfîrşitu! anului de muncă la eîmp. Era linişte şi pace pe cîmpul de lîngă castel şi nu aveai a te teme de vreo săgeată ueigaşă. În vreme ce se uitau la ţărani cum strîngeau recolta, smulgeau cîte un bob pe jumătate copt din spic şi—1 muşcau cu gindul dus, simţind pe limbă laptele ciudat al bobului de grîu şi carnea aspră a boabelor de ovăz. Gustul sticlos al boabelor de orz le era încă străin, fiindcă planta aceasta nu pătrunsese încă în regatul Gramaryei.

Merlyn le explică :

— Cînd eram eu tinerel, era larg răspîndită ideea că nu e bine să lupţi în nici un fel de războI. O mulţime de oameni în zilele acelea declarau sus şi tare că n-ar lupta cu nici un chip.

-— Poate că aveau dreptate, spuse Regele.

— Nu. Există un motiv întemeiat pentru luptă, şi anume, dacă celălalt o porneşte. Vedeţi voi, războaiele sînt ticăloşia ticăloşiilor. Sînt atît de ticăloase încît nu trebuie permise. Cînd poţi fi perfect sigur că celălalt a pornit războiul, atunci ţi-a venit şi ţie rîndul să faci tot ce-ţi stă în putere ea să-l opreşti.

— Dar amîndouă părţile spun întotdeauna că cealaltă parte este cea care a început războiul.

[1] — Cred şi eu. şi zău că ăsta e un lucru foarte bun. Cel puţin, arată că amîndouă părţile îşi dau seama. În sinea lor. că cel mai ticălos luciu la un război este începutul.

— Bine. dar există şi motive, protestă Artliur. Dacă o parte o înfometează pe cealaltă printr-un mijloc sau altul — există şi mijloace paşnice, economice, care nu sînt de fapt război — atunci cei care mor de foame trebuie să-şi croiască drum afară — nu ştiu dacă mă înţelegi ce vreau să spun ?

— Văd cu ce vrei să spui. răspunse vrăjitorul, dar nu ai dreptate. Nu există nici o scuză pentru război, dar

absolut nici una, şi orice nedreptate pe carc ar l'ace-o naţiunea ta poporului meu — în afară de război — noi am fi cei care ar greşi dacă *cm începe* un război ca să îndreptăm nedreptatea. Unui ucigaş, de exemplu, nu i se permite să pledeze că victima sa era bogată şi-l năpăstuia — atunci, de ce i s-ar permite unei naţiuni ? Nedreptăţile trebuie îndreptate prin raţiune şi bună înţelegere, nu prin forţă.

Kay spuse :

— Ia gîndeşte-te că Regele Lot din Orkney şi-ar alinia armata de-a lungul frontierei noastre din nord, ce-ar putea face Regele nostru pe care-l avem aiei decît sa^şi trimită şi el propria lui armată şi să se posteze pe aceeaşi linie ? Şi gîndeşte-te că toţi oamenii lui Lot şi-ar scoate săbiile din teacă, ce-ar putea face ai noştri decît să-i imite ? Situaţia ar putea chiar să fie mai complicată decît atîta. După mine, este greu să fii sigur dacă şi cînd ai de-a face cu o agresiune.

Merlyn se enervă :

—i Numai pentru că vrei tu să ţi se pară aşa. spuse el. Evident că Lot ar fi atunci agresorul, fiindcă a folosit ameninţarea cu forţa. Dacă mintea ţi e dreaptă, poli întotdeauna să-ţi dai seama cine-i agresorul. în ultima instanţă, ticălosul este cel care loveşte primul.

Kaj stărui cu argumentele sale :

— Bine, să luăm atunci doi oameni, în loc de două armate. Stau unul în faţa celuilalt — îşi scot săbiile, dintr-o pricină oarecare — se mişcă de colo pînă colo ca să reuşească să prindă punctul mai slab al duşmanului, fac chiar tot felul de fente şi figuri cu sabia, făcîndu-se că lovesc, dar se fac numai. Şi vrei să spui că în acest caz agresorul este cel care loveşte primul ?

— Da. dacă n-a mai rămas nimic altceva după care se poate hotărî. Dar în cazul de mai înainte, vinovat este evident cel ce şi-a dus mai întîi armata la frontieră.

— Toată istoria asta cu cel care loveşte primul mi se pare vorbărie goală. Dar dacă presupunem că amîndouă armatele ar lovi în aceiaşi clipă sau dacă n-ai putea vedea cine a dat prima lovitură, fiindcă erau atît de mulţi care stăteau faţă în faţă ?

— Există aproape întotdeauna altceva după care să se poată decide, exclamă bătrînul. Şi mai foloseşte-ţi, dom-nule, bunul-simţ. Ia, de pildă, revolta Gaelică. Ce motiv are Regele de aici să fie agresorul ? El este suzeranul lor feudal. Numai cineva care n-ar fi în toate minţile ar putea susţine că el este cel care atacă. Nu-i nimeni nebun să-şi atace propriile domenii.

— Asta aşa e ! Pot să vă spun că nu mă simt cîtuşi de puţin vinovat că aş fi început războiul. Zău aşa, nici n-am ştiut c-o să înceapă pînă ce n-am văzut că începuse de-a binelea. Asta trebuie să fie datorită faptului că am crescut la ţară.

— Orice om cu judecată, continuă dascălul său, făcîn- du-se că nu bagă în seamă întreruperea, va putea spune cu uşurinţă de care parte se află agresorul în nouăzeci de războaie dintr-o sută. Va putea să-şi dea seama care parte trage profitul de pe urma războiului, şi să ştiţi că acesta este un motiv serios de bănuială. Va putea de asemenea să vadă care dintre părţi a început cu ameninţările sau care a fost prima ce şi-a înarmat braţul. În fine, de cele mai multe ori va putea să-l arate cu degetul pe cel care a lovit cel dintîi.

— Dar ce-ai zice, întrebă Kay, dacă un adversar ar începe cu ameninţările de război, iar celălalt ar lovi primul ?

— Ah, ia mai du-te şi-ţi bagă capul într-o găleată cu apă rece ! Eu n-am spus că în toate cazurile se poate decide cine-i agresorul. Spuneam numai, de la începutul discuţiei noastre, că sînt multe războaie în care agresiunea este limpede ca lumina zilei şi, în acele războaie, în orice caz, datoria fiecărui om la locul lui este să lupte împotriva criminalului. Dacă nu eşti sigur că el c criminalul — şi trebuie pentru aceasta să cugeti bine şi să masori fiecare dram de dreptate — atunci cel mai bun lucru este să te dovedeşti pacifist. îmi aduc- aminte că şi eu am fost eîndva un pacifist fervent, pe vremea războiului cu Burii, cînd ţara mea a fost agresorul şi o femeie tînără a aruncat cu o pocnitoare în mine în noaptea de Mafelcing.

— Spune-ne ceva despre Mafeking, zise Kay. Haide, că m-am săturat de toate discuţiile astea despre ce **e** drept şi ce e nedrept.

— În noaptea de Mafeking... începu vrăjitorul, care era gata să spună oricui despre orice. Dar Regele îl împiedică.

— Vorbeşte-ne despre Lot, grăi el. Vreau să ştiu despre el, dacă va trebui să mă lupt cu el. Pe mine personal a început să mă intereseze ce e drept şi ce e nedrept.

— Regele Lot... începu Merlyn, cu acelaşi glas, numai pentru a fi imediat întrerupt de Kay.

— Nu, spuse Kay, vorbeşte-ne despre Regină. Mi se pare că ea e mult mai interesantă.

— Regina Morgause...

Artliur îşi arogă pentru prima oară în viaţa lui dreptul de veto. Merlyn. zărind zvicnilura sprintenei regiile, se întoarse la Regele din Orknev cu neaşteptată umilinţă.

— Regele Lot, spuse el, nu este decît imul dintre numeroşii nobili ai măriei tale, un prinţişor cu ceva pămînt. E un zero, o nulitate. Nici măcar nu l'ace să te gîndeşti la cl.

— De ce nu ?

— În primul rînd. el este ceea ce în zilele tinerelei mele se numea un Domn de Ascendenţii. Supuşii săi sînt Gaeli şi la fel şi nevastă-sa, dar el însuşi este marfă din import, din Norvegia. Aşa că vezi, este şi el un Gal ca şi line, un membru al clasei conducătoare care a cucerit acum multă vreme Insulele acestea. Asta înseamnă că atitudinea lui faţă de războiu este cam aceeaşi, cum ar fi fost a lui taică-tău. Nu-i pasă nici cît negru sub unghie de Gali sau Gaeli, ci porneşte la războiu în acelaşi fel cum porneau prietenii mei din epoca Victoriană la vînă- loare de vulpi sau poate şi pentru pradă şi răscumpărări. Ca să nu mai vorbim de faptul că la ci în ogradă cînlă mai abitir găina.

— Ştii, Merlyn, spuse Hogele, uneori tare mult aş mai fi vrut să le fi născut şi tu în direcţia timpului, ca toată lumea. Cc Dumnezeu îmi tot baţi capul cu nu ştiu ce vic-torieni şi Noaptea de la Mareking şi...

Merlyn fu cuprins de indignare.

— Legătura dintre sistemul de războiu normand şi vânătoarea victoriană de vulpi este perfectă. Să-i lăsăm deo-camdată pe taică-tu şi pe Regele Lot la o parte şi su studiem literatura de specialitate. la de exemplu miturile normande despre figurile legendare cum ar fi Regii Angevini. De la William Cuceritorul pînă la Henric al Ill-lea. făceau un fel de războiu sezonier. Venea sezonul de războaie şi, ţuşti! o şi porneau la întîlnire în armura lor splendidă care reducea riscul unei răniri la acela la care este supus şi un vînător de vulpi. Asta este moştenirea pe care ai primit-o, Arthur. Ai devenit regele unei ţări în care agitatorii poporului se urăsc între ei pentru motive rasiale, în vreme ce nobilii se luptă între ei pentru distracţie, şi nici nebunul de rasist şi nici suzeranul plictisit nu iau în seamă soarta oşteanului de rînd, singura persoană care iese păgubită din toată această vrajbă. Şi dacă nu vei reuşi să faci ca lumea stT meargă mai bine decît acum. atunci află ele la mine, Rege Arthur, că domnia ta nu va fi decît un şir neîntrerupt de bătălii mărunte. în care agresiunile vor porni fie din motive de pizmă şi ură, fie din căutarea distracţiei şi în toate aceste bătălii numai sărmanul va fi acela care va pieri. De aceea ţi-am cerut să te gîndeşti. De aceea...

-— Eu zic, interveni Kay, că ăla de-acolo este Dinadan care ne face semn cu mîna să venim. Probabil că e gata masa.

CAPITOLUL V

Casa Maicii Morlan din Insulele-din-Afară nu era cu mult mai mare decît o cuşcă bine întocmită pentru zăwzii regali — dar era plăcută şi plină de lucruri interesante. Deasupra uşii erau două potcoave, bătute în cuie. Se mai găseau acolo cinci statuete cumpărate de la pelerini, cu şiraguri de mătănii folosite şi sparte, agăţate de gîtul lor (mărgelele de la mătănii se sparg dacă le foloseşti cu prea multă ardoare) ; cîteva legături de în albit aşezate pe o cutie cu sare ; cîteva gulere de sutană răsucite în jurul unui vătrai : douăzeci de buteleuţe cu rouă de munte (aşa se numeşte whiskvul scoţian), toate golite. în afară de una singură : aproape o baniţă de frunze uscate de palmier, relicvă a Duminicilor Palmierului[1] din ultimii şaptezeci de ani ; şi, în fine, o mulţime de ghemotoace de lînă cu care puteai lega coada vacii cînd făta. Se mai găsea acolo şi o ditamai lamă de coasă pe care bătrîna doamnă spera să o poată folosi pe vreun hoţ — dacă ar exista vreunul atît de prost încît să treacă pe acolo — iar pe cămin cîteva bete de frasin, cu care răposatul ei soţ avusese de gînd să facă nişte îmblăciuri, strînse de-a valma cu bucăţi de piele de ţipar şi de cal. Sub pieile de ţipar se găsea o sticlă enormă cu agheasmă, iar în faţa focului de turbă stătea pe un scăunel unul dintre sfinţii irlandezi care locuia într-o chilie cît un stup şi care ţinea în mină un pahar cu răchie. Era un sfînt păcătos, care căzuse în erezia Polagiană a lui Celestius şi credea

[1] Duminica dinaintea Paşlelui. „ 'Erezie sUnută tio Felatfus (3(10-422). cal,,^, englez, stabilit la Roma,

de aeeea că sufletul era capabil de propria sa salvare. (Acum era ocupat să explice această teorie Măicuţii Morlan şi rachiului scoţian.

— Domnul şi Sfînta Fecioară cu tine. Măicuţă Morlan, spuse Gawaine. Am venit să ne spuneţi o poveste, doamnă, una frumoasă cu războaie.

— Domnul şi Sfînta Fecioară şi Sfîntu' Andrei cu voi, exclamă bătrînica. Şi-mi cereţi să vă spun o poveste, acum că e sfinţia sa acilea, în faţa focului !

— Ah. bună seara, Sfinte Toirdealbhach, nu te-am observat din pricina întunericului.

— Să vă bineeuvînteze Domnul.

— La fel şi pe dumneata.

— Trebuie să fie una cu crime, spuse Agravai ne. Despre crime şi despre nişte corbi care-ţi scot ochii din cap şi ţi-i ciugulesc.

— Nu, nu, strigă Gareth. Să fie una despre o fată misterioasă care se căsătoreşte cu un bărbat, fiindcă el a furat calul fermecat al uriaşului.

— Cinstită să fie fapta Domnului, remarcă Sfîntul Toirdealbhach. Da' văz că 'mneavoastră doriţi musai o istorie din acelea ciudate, să-ţi încreţească pielea pe spinare ?

— Ei, haide, Sfinte Toirdealbhach, spune-ne chiar matale una, zău aşa !

— Spune-ne una despre Irlanda.

— Spune-ne despre Regina Maeve, care tînjea după taur.

— Sau dansează-ne o gigă !

— Iartă-i Doamne, pe copiii ăştia că nu ştiu ce vorbesc! I-auzi ce le mai trăzneşte prin cap, să-l pună pe sfinţia sa să danseze o gigă !

Cei patru reprezentanţi ai nobilimii se aşezară care pe uncie putură — erau numai două scăunele în odaie — şi se holbară la sfînt, păstrînd o tăcere îmbietoare.

— Care va să zică, 'mneavoastră aţi vrea o poveste cu tîlc ?

— Nu, nu. Nici gînd de-aşa ceva. Nouă ne plac poveştile cu lupte. Haide, Sfinte Toirdealbhach. zi-ne aia cînd **i**-ai spart capu' episcopului!

Sfîntul trase o duşcă zdravănă din whiskvul alb şi scuipă în foc.

— Era pe vremuri un rege. spuse el, şi întreaga asistenţă fremătă. aşezîndu-se mai bine pe fund ca să nu obosească pîn' s-o desfăşura povestea.

— Aşa, şi cum vă spusei, era pe vremuri un rege, urmă Sfîntul Toirdealbhach, şi ce să vă mai port cu vorba, că pe regele acesta îl chema Regele Conor Mac Nessa. Şi era dînsul un gogeamite omul, mare cît o balenă, şi trăia împreună cu rubedeniile lui într-un loc denumit Tara-of-the-Kings. Şi nu trecu multă vreme şi. regele trebui să pornească la război împotriva sîngeroşilor O'Hara şi iaca, dragii mei, că fu dînsul lovit în luptă de un glonte vrăjit. Acu' voi trebuie să aflaţi că vitejii din vechime obieinuiau să facă, cu mîinile lor, gloanţe din creierul vrăjmaşilor — iae-aşa, ce mi ti le învîrteau ei în podu' palmii, pîn'să făceau mititele şi rotunjoare şi le lăsau dup'aia să se usuce la soare, pîn' se-ntăreau, de se făceau ca piatra. Eu zic că le trăgeau cu arehebuza, ştiţi, de parcă ar fi fost o praştie sau o săgeată. Ei, şi dacă făcură cum vă spusei, iaca Regele ăsta sâraeu' fu lovit în tîmplă tocmai cu aşa un glonte fermecat şi-i intră glonlele în cap şi se opri pe undeva, prinăuntru, lîngă ţeastă. „M-au copl şi m-au răscopt"', zise Regele şi trimise pe dat' după doftorii lui şi după sfetnici şi

după toţi cei de l-ar fi putut ajuta într-o asemenea ispravă de obstetrică. Şi zice primu' sfetnic „Eşti un om mort, Rege Conor. Glonţu' a ajuns în lobu' creierului.[1]" Da, şi tot aşa ziseră şi toţi jupînii ceia medicali, fără pic de rişpect nici de persoană şi nici de crez. „Şi cu acuma ce mă fac, vai de eapu meu, zice Regele. Că grea soartă mă mai aşteaptă, nici în groapă, nici pe tron, să nu pot eu să mă bat niţel cînd am chef, că cum mă bat, o şi mierlesc 1" Da' doftorii îi zice „Da' nu mai vorbi şi matale cu păcat, că e ceva ce se poate face şi atunci ai să trăieşti mai bine ca un tinerel, da' nu care cumva să te-nfurii sau mai ştiu eu ce, că gata cu viaţa matale. Aşa că, de-aeum încolo să te păzeşti ca de foc de oarece emoţie firească sau nefirească, iar de nu faci aşa, să ştii că glonţu' cela din cap o să-ţi cauzeze o ruptură, iară ruptura se face un flux, care se tot ridică şi se ridică pînă'ce dai în conflamaţie şi dae'ai ajuns acilea, apoi ige ştie că nu mai ai mult şi-ai şi făcut o abrupţie absolută la toate funcţiunile vitale ale vieţii. Aşa că să ştii, Rege Conor, zice ei, asta-i singura matale nădejde, şi dacă nu te ţii de ce zicem noi, te-or mînca viermii de te fac numai găuri-găurele, oale şi ulcele". Şi-acum, să ne fie eu iertăciune, da' bine mai stăteau lucrurile, după cum şi domniile voastre pot a-şi da seama. Şi uite aşa-mi stătea săracu' Conor în Caslelu' lui. şi nici că putea să se rîdă sau să se lupte şi nici tu un git de apă din aceea eare-ţi încălzeşte maţele şi nici să se uite nu putea dînsul la sin dalb de muiere, că cum s-ar uita, pe loc şi crăpa. Iară glonţu' cela fermecat îi stătea în tîmplă, jumate înăuntru, jumate afară şi ăsta-i era blestemu* pînă la capătu' zilelor sale.

— Halal doftori ! spuse Măicuţa Morlan. Ptiu ! că isteţi mai sîntăr㠠!

— Şi cu el ce mai fu ? întrebă Gawaine. A trăit multă vreme în camera aceea întunecoasă ?

— Zici că ce i s-a întîmplat ? Iaca ajung şi la asta. Uite că într-o bună zi se porneşte o furtună grozavă, şi trăsnea şi fulgera şi tuna, că se scuturau zidurile castelului ca nişte plase întinse pe prăjini, iară o parte din zidul de dinafară se prăbuşi. Aşa o vijelie grozavă nici că mai bîntuise prin părţile celea, iară Regele Conor ieşi afară să vadă ce putea face. Şi uite că găseşte el acolo un sfetnic cle-al lui şi zice că ce mai e şi zarvura asta ; iară omul cela era învăţat, aşa că i-a spus lu' Regele Conor. I-a zis cum l-au agăţat iudeii pe Mîntui- toru' nostru d'un copac tocmai în ziua aia şi că de asta s-a stirnit furtuna şi i-a zis de vorbele Domnului. Ei, şi ce să vezi atunc·. Regele Conor al Irlandei dă fu- guţa 'napoi în palat la el, că voia să-şi caute sabia, fiind dînsu', eoprins de furia dreptăţii,

şi-mi fuge săracu' •afară în năpraznă cu sabia ridicată — şi uite aşa a şi murit.

— Şi a murit ?

— Da.

— Vezi bine !

— Ce frumoasă moarte » exclamă Gareth. Nu i-a fost de nici un folos, dar a fost ceva măreţ !

Agravaine spuse :

— Dacă mie mi s-ar spune de către doctori să fiu atent, nu mi-aş pierde cumpătul pentru nimica toată. M-aş gîndi mai înainte de toate la ce se poate întîmpla. Dar ar fi cavaleresc ?

Gawaine începu să-şi mişte plin de neastîmpăr degetele de la picioare.

— A fost o prostie, spuse el în cele din urmă. K-a avut nici un rost.

— Bine, dar încerca să facă şi el ceva bun.

— Nu pentru familia lui. spuse Gawaine. Nu înţeleg de ce s-a aprins aşa de tare.

— Ba cum să nu fie pentru familia lui. Era pentru Domnul, care reprezintă familia tuturor. Regele Con or a pornit în apărarea dreptăţii şi şi-a dat viaţa pentru asta.

Agravaine dădu nerăbdător cu piciorul în cenuşa moale şi ruginie lăsată de turbă. El îl considera pe Gareth un mare prostănac.

— Spune-ne povestea, ceru el ca să mai schimbe subiectul, despre felul cum au fost făcuţi porcii.

— Sau cea despre marele Conon care a fost vrăjit pe cînd stătea pe-un scaun, spuse Gawaine. S-a lipit de scaun şi n-au mai putut să-l desprindă. Aşa că l-au ismuls cu forţa şi apoi a fost nevoie să-i facă o grefă şi să-i lipească pe fund o bucată de piele — dar n-au avut la îndemînă decît piele de oaie, sj de-atunci încolo toţi ciorapii tricotaţi de Eianna au fost făcuţi din lîna care creştea pe fundul lui Conan 1

— Nu, nu, nu mai vrem poveşti. Hai mai bine să stăm şi să vorbim serios, vitejii mei ! Hai să vorbim despre tatăl nostru, care a plecat acum la război, spuse Gawaine.

Sl'intul Toirdealbhaeh mai trase o duşeă de rachiu, după care scuipă din nou în foc.

— Nu-i aşa că războiul e lucru mare? întrebă el cu un ton de nostalgie în glas. Pe vremuri mergeam şi eu la războaie, da' asta era demult, înainte de m-au sfinţit. Numai că ra-ara plictisit de el.

Gawaine spuse :

— Eu nu pot să înţeleg cum e posibil să te plictiseşti ele război. Sînt sigur că n-am să mă plictisesc în vecii vecilor. în definitiv, asta-i treaba unui adevărat gen-teleman. Vreau să zic că asta ar însemna să te plictiseşti de vînătoarea cu şoimii sau de vînat în general.

Războiul, spuse Toirdealbhaeh. ar mai fi el cum ar mai fi, de n-ar fi atîţia oameni în el. Cînd este atîl.ia oameni care se luptă, cum să mai ştii de ce şi cu cine te baţi ? Ei, erau pe vremuri nişte frumuseţi de războaie în Bătrîna Irlandă, dar atunci te băteai pentru un bou, sau o chestie din astea, şi puneai de la început toată inima în luptă

.r — De ce te-ai plictisit de războaie ?

-— Păi, nu v-am spus, e prea multă lume. Asta a făcut să nu mai aibă nimic haz. Păi eine-i ăla să omoare un om sau să-şi lase el oasele pe pămînl pentru un lucru pe care nu-l pricepe sau pentru nimica toată ? De-atunei, m-arn apucat de lupta individuală.

— Asta trebuie să fi fost cu multă vreme în urmă.

— Da, feţii mei, spuse plin de regret sfîntul. Ştii, gloanţele celea de vă spusei de ele, nu fac dotă parale dacă nu le foloseşti în lupta corp la corp. Asta-i virtutea lor.

— Eu sînl de acord cu Toirdealbhach, spuse Gareth. La urma urmei, ce rost are să omori nişte nenorociţi de ţărani care nu ştiu nimic ? Ar fi fost mult mai potrivit ca cei care se supără să se lupte unul cu celălalt, cavaler faţă-n faţă cu alt cavaler.

— Bine, dar unde ajungem în felul ăsta ? Aşa înseamnă că n-o să mai putem avea deloc războaie ' exclamă Gaheris.

— Da, ar fi eu totul absurd, întări Gawaine. într-un război trebuie să fie întotdeauna o mulţime de oameni.

— Altfel n-ai mai avea pe cine ucide, explică Agravai ne.

Sfîntul se mai servi cu o doză nouă de whisky. îngînă cîteva versuri din „Să-mi trăiască, păhărelu' ca sa-i sorb eu nectărelu'" şi apoi aruncă o privire spre Măicuţa Mori an. Simţea cum îl furnică prin vine o nouă erezie care-l copleşea fără putinţă de tăgadă, poate cumva ca rezultat al băuturilor spirtoase îngurgitate şi. neîndoielnic, aceeştă nouă erezie avea ceva de-a face cu celibatul clerului. Mai avusese el şi al ie erezii, una în legătură cu forma tonsurii lui, alta mai banală, în legătură cu data Paştelui, precum şi propria lui erezie Pelagiană. în orice caz, ultima erezie care îl cuprinsese uitîndu-se la Măicuţa Morlan începea să-l facă să-şi spună cum că prezenţa copiilor în odaie nu era chiar atît de necesară.

— Războaiele ! spuse el cu dezgust. Şi, mă rog vouă, de unde pînă unde să vorbească nişte mucoşi ca voi despre asemenea lucruri ? la, hai. ştergeţi-o de-acilca, pînă nu mă aoucă toţi dracii ţ

— Sfinţii, aşa cum ştiau întreg poporul Celor Vechi, erau o specie de oameni de care trebuia să te fereşti să-i înfurii, aşa că băieţii se ridicară în mare grabă. Vai de mine, dar nu vă supăraţi, Sfinţia Ta ! spuseră ei. Zău aşa, n-am avut nici un gînd rău să vă supărăm cu ceva. Voiam numai să facem şi noi un schimb de idei.

— Idei ! exclamă el, întinzîndu-se să apuce vătraiul

— şi cît ai clipi din ochi o tulină cu toţii pe uşă, oprin- du-se doar în mijlocul uliţei acoperită cu nisip. învăluiţi în razele soarelui, în vreme ce din interiorul casei întunecare se auzeau afuriseniile lui.

Pe uliţă, doi măgăruşi prăpădiţi căutau cîteva frun- zuliţe de buruieni printre spărturile zidului de piatră.

Picioarele le erau legate aşa că de-abia puteau să şcîr.oapete şi copitele le crescuseră într-atîta, încît arătau

liste coarne de ţap sau ca nişte patine răsucite. Băieţii îi rechiziţionară de îndată, o idee nouă treeîndu-le prin cap de cum văzură animalele şi acum erau gata s-o ducă l îndeplinire. Cel mai bun lucru, acum după ce ascultaseră poveşti şi discutaseră chestiuni militare, era să-i ducă pe cei doi măgari pînă la portul micuţ de după du ele de nisip, ca să le fie de folos oamenilor care porniseră cu bărcile să prindă peşti. Măgarii erau tocmai po- *tcî-* iţi să care peştele.

Gawalne şi Gareth încălecau pe rînd măgarul mai

- i. unul dintre ei pălindu-l cu o bîtă în timp ce eelă- î.-dî îl călărea fără şa. Măgarul sălta şi dădea din cînd în ciad din picioare, dar se îndîrjea să nu pornească la trap. Agravai ne şi Gaheris călăreau amîndoi pe măgarul mai slab, cel dintîi stînd cu spatele la frate-său astfel încît se aşezase cu faţa la fundul animalului pe care îi pocnea din răsputeri cu o rădăcină groasă de iarbă de

..are. îl izbea mereu în jurul părţilor mai sensibile, ca să-! doară mai tare.

Cînd ajunseră la mare, ofereau ochilor o scenă cu adevărat ciudată — copiii slabi, cărora le curgea din vîr- ful nasului ascuţit cîte un strop strălucitor, cu mîinile osoase ieşindu-le din hăinuţele care le rămăseseră mici şi măgăruşii galopînd cît îi ţineau picioarele, în cercuri mărunte, executînd din cînd în cînd cîte un salt caraghios. atunci cînd biciu.ştile improvizate le mușcau din carne. Totul era ciudat, în special fiindcă măgarii mergeau într-un cerc aproape perfect. în jurul unui punct nevăzut. S-ar ii putut să fie şi ei un sistem solar aparte, fără nimic altceva în spaţiu, aşa cum mergeau mereu

de jur împrejurul dunelor şi ierbii uscate şi aspre a estuarului. Probabil că nici planei ele nu prea au multe idei în cap.

Idcea pe care o aveau băieţii era să le facă măgarilor cît mai mult rău. Nimeni nu le spusese că era un lucru de mare cruzime să-i chinuiască, dar nimeni nu le spusese nimic nici măgarilor. La marginea aceea de lume ei ştiau prea mult despre cruzime ca să mai poată l'i surprinşi de ea. Aşa că micul circ reprezenta un fel de entitate — dobitoacele opunînd o rezistenţă feroce la mişcare şi băieţii lacind tot posibilul ca să le urnească, cele două partide fiind legate împreună prin legătura durerii pe care ambii ¿idversari o acceptaseră fără discuţie. Durerea în sine era într-o asemenea măsură o chestiune de la sine înţeleasă, încît dispăruse din cadru, ca prin- tr-un miraculos proces de negare. Animalele nu păreau să sufere şi copiii nu păreau să se bucure de suferinţa lor. Singura diferenţă era doar că băieţii erau violent însufleţiţi, în vreme ce măgarii erau cît mai slalici cu putinţă! '

în această scenă de Eden şi aproape înainte ca amin- tirea interiorului încăperii Măieuţii Morlan să se fi şters din memoria lor, dinspre mare se apropie o ciudată barcă cu pînze, o barcă vrăjită. împodobită cu vele albe ţesute cu fir, o barcă minunată, mistică, care slobozea parcă o muzică de pe altă lume cînd chila ei sfîşia valurile. înăuntrul ei se găseau trei cavaleri şi o căţea bolnavă de rău de mare. Ar fi fost greu de imaginat ceva mai puţin potrivit cu tradiţia lumii Gaelice decît cele de mai sus.

— la ascultă, spuse vocea unuia dintre cavalerii din barcă, cînd erau încă departe în larg, dacă nu mă înşală ochii, acolo e un castel, ai ? Ascultă la mine, zău că e unu' şi încă frumuşel, ai ?

— Hei, nu mai zgudui barca, drăguţule, că acuşica ne vezi pe toţi în mare, spuse al doilea cavaler.

Entuziasmul Tiegelui Pellmore se evaporă pe dată în urma mustrării şi îi uimi pe băieţii rămaşi stană de piatră, izbucnind în lacrimi amare. Ti puteau auzi hohotele şi suspinele, amestecate cu plescăitul valurilor şi cu muzica bărcii, în vreme ce aceasta se apropia necontenit de mal.

— Oh. mare, oh, aş fi vrut să mă fi înghiţit, ai ? Aş vrea să mă găsesc la doi stînjeni sub apă, asta aş fi vrut. A iii 1 Aiii ! Aiii !

— Hei. n-are rost s-o opreşti aşa, băiete. Ce crezi că-i proastă să se oprească cînd îi spui tu ? Barca asta se opreşte cînd vrea, că e fermecată !

— Dar nu strigam la ea să se oprească, j-o întoarse llcgcle, ziceam numai de durere, ai ii aiii !

— Şi ce dacă strigai, tot n-o să stea !

— Ce-mi pasă mie dacă stă sau ba. tiu am spus Aiii ? Ce, e cal să-i zici aiii sau pti r !

-— Ei. poftim, mai zi şi-acum aiii ! că se opreşte, poftim ce-ai făcut !

Şi, într-adevăr, barca fermecată se opri la ţărm. tocmai în locul unde erau trase de obicei bărcile pescarilor. Trei cavaleri se dădură jos din ea şi se putea desluşi clar acum că cel de-al treilea era un om negru. Era un păgîu tare învăţat, un sarazin, pe nume Sir Palomides.

Plăcută debarcare, spuse Sir Palomides. pe toii dracii ! Oamenii veneau de pretutindeni, în tăcere şi nehotă- rîţi. Cînd se apropiau ele cavaleri, începeau să meargă mai încet, dar cînd se aflau la distantă, veneau fugind cît îi ţineau picioarele. Bărbaţi, femei şi copii veneau iu goană peste dune sau în jos de sub meterezele castelului, numai pentru a înainta cu pas tîrît cînd ajungeau nu departe de ei. La o distanţă de douăzeci de metri se opreau de-a binelea. Făcură în jurul lor un cerc, hol- bîndu-se mutește la noii veniţi, ea oamenii care se hol- bează la picturile de la Galeria Uffizzi. îi studiau. Acum nu mai era nici o grabă, n-aveau de ce să dea fuga la alt tablou. Zău aşa, nici măcar nu mai era vreun aii tablou — şi nici nu fusese vreodată vreunul atît de interesant ca acela de sub ochii lor, doar scenele obişnuite, de zi cu zi, din Lothian ; aceleaşi de cînd se născuseră. Stăteau şi se zgîiau la ei, şi nu s-ar putea spune că privirea lor era duşmănoasă, dar nici prietenoasă. Tablourile există pentru a fi privite pînă te plictiseşti. Se uitau tacticos, pornind de la picioare, în special fiindcă străinii erau îmbrăcaţi în straie ci udate, cum sînt înveşmîn- taţi cavalerii în armură, şi puteai să priveşti cu atenţie la ansamblul construcţiei lor, la articulaţiile meşteşugit lucrate şi să le evaluezi din ochi preţul. Apoi, privirea li se urca pe genunchiere, pe apărătoarele de pulpe şi aşa mai departe. Putea să dureze şi o jumătate de oră pînă ce ajungeai la faţă, care urma să fie examinată cea din urmă.

Gaelii se strînseseră în jurul Galilor, ţinîndu-şi gura deschisă. în vreme ce copiii satului strigau la distanţă vestea nemaipomenită, iar Măicuţa Morlan venea hur- ducăindu-se, cu fustele suflecate, şi pescarii de pe mare se îndreptau vis li uri nebuneşte spre mal. Tinerii prinţi şori de Lothian descălecară de pe măgarii lor, ca în transă, şi intrară şi ei în cercul care se formase şi se tot îngroşa în jurul cavalerilor. Cercul însuşi începea să se împingă înainte, pe măsură ce se adăugau alţi oameni, mişelîndu-se la fel de încet şi de silenţios ca minutarul unui ceas, tăcerea fiind numai din cînd în eînd întreruptă de strigătele repede înfundate ale ultimilor veniţi, care tăceau şi

ei de îndată ce intrau în cerc şi cădeau sub influenţa lui vrăjită. Cer cui se micşora fiindcă, cuprins parcă de o viaţă proprie, voia să atingă cavalerii — nu acum, nu peste o jumătate de oră sau cam aşa ceva, nu pînă ce examenul se va fi terminai, sau poate, cine ştie, niciodată de fapt. Dar oricum, în cele din urmă, ar fi vrut să poată să-i atingă, în parte ca să fie siguri că erau adevăraţi, în parte ca să poată să-şi dea seama mai bine de preţul vesmintelor străinilor. Şi, pe măsură ce evaluarea continua, începură să se întîmple trei lucruri. Măicuţa Morlan şi cumetrele mai în etate purceseră să spună Tatăl Nostru şi alte rugăciuni, atari, în vreme ce femeiuştile tinere se pişcau una pe cealaltă şi chicoteau ; bărbaţii, care-şi scoseseră tichiile în semn de respect pentru rugăciune, porniră să schimbe în Gaelică asemenea remarci ca :

— Ia te uită, frate, la ăla negru, să ne ferească Domnul de-aşa ceva !

Sau :

— Şi-n pat intră cu oalele astea pe ei, sau şi le scot ? Şi dacă şi le scot, cum naiba şi le scot şi cum şi le mai agaţă înapoi ?

Şi în fine, atît în minţile bărbaţilor, cît şi în eele ale muierilor, fără deosebire de vîrsta sau starea lor, începu să crească, aproape vizibil, aproape tangibil, enorma, incalculabila încîlceală care este trăsătura de căpetenie a creierului Gaelic.

Aceştia erau cavaleri ai Sassenaehilor[1], gîndeau ei — asta puteai să ghiceşti de îndată după armura lor — şi dacă e aşa, erau cavaleri chiar ai acelui Rege Arthur împotriva căruia se ridicase pentru a doua oară propriul lor Rege. Aha, va să zică, veniseră, cu viclenia lor de Sassenachi. să-i cadă Regelui Lot în spinare ?! Veniseră, poate, ca reprezentanţi ai suzeranului feudal — stăpînul — să facă o evaluare a dărilor pe care vor trebui să le plătească bieţii oameni ? Erau poate nişte membri ai celei de-e Cincea Coloane ? Ea poate mai complicat — că doar nici un Sassenaeh nu putea să fie atît de simplu încît să vie în ţara duşmanului îmbrăcat în veşminte de Sassenaeh — poate că nu erau eîtuşi de puţin reprezentanţii

1 Termen celtic, desemnau pe englezi sau saxoni.

Regelui Arthur ? Aha. atunci înseamnă că, pentru vreun motiv prea viclean ca să te ducă măcar mintea la el, se travestiseră în ei înşişi ? Unde se ascundea şiretlicul ? Că la mijloc era un şiretlic, asta nu mai încape vorbă, întotdeauna se află un şiretlic ascuns în orişice lucru.

Oamenii din cerc se apropiau tot mai mult, cu trupurile aplecate, de forma unor saci sau a unor sperietori de ciori, cu ochii lor mici licărind în toate părţile cu insondabilă virlenie. cu feţele capă tind o expresie de tîm- penie animalică mai desăvîrşită decît cea pe care o aveau cu adevărat.

Cavalerii se traseră mai aoroape unul de celălalt. Ca să fim sinceri, nici unul nu ştia măcar că Anglia se găsea în stare de război cu Orkney. O porniseră mai de multă vreme într-o Expediţie, care-i îndepărtaseră de ultimele evenimente. Şi nimeni din Orkney nu părea să aibă de gînd să-i încunoştiinţeze.

— Auzi. nu te uita chiar a?um. spuse Regele Pellinore, dar sînt nişte oameni în jurul nostru. Crezi că au ceva cu noi ?

CAPITOLUL VI

La Carlion totul era vraişte datorită pregătirilor pentru cea de a doua campanie. Merlyn făcuse eîteva recomandări despre felul în care va fi cîştigată bătălia, dar, deoarece aceslea prevedeau o ambuscadă cu ajutor tainic primit din străinătate, trcbuiseră să le ţină în secret. Armata lui Lot, care se apropia încet dar sigur, era mult mai numeroasă decît Tortele Regelui, încît fusese necesar să se recurgă Ta tot felul de stratageme. Modul în care avea să fie purtată bătălia era un secret pe care-l cunoşteau doar patru oameni.

Cetăţenii de rînd, care trăiau într-o deplină ignoranţă a înaltei politici de stat, aveau şi ei o mulţime de făcut. Ţepuşele trebuiau ascuţite bine. aşa că pretutindeni în oraş pietrele de moară huruiau cît îi ziua şi noaptea ; erau mii şi mii de săgeţi de întocmit, aşa ca în atelierele meşterilor de săgeţi, cărora li se spunea Fletcheri, ardea lumina la orice oră din noapte, iar sărmanele gîşte de pe islaz erau iot timpul fugărite de răzeşii pe care îi apucase o furie ciudată şi le tot smulgeau penele. Păunii regali erau dezgoliţi ca o mătură jumulită, fiindcă cei mai mulţi dintre ţintaşii de mîna întîi preferau să aibă ceea ce Cliauccr denumea „ale păunului ucigaşe pene", deoarece erau considerate mai elegante. Mirosul cleiului clocotind se ridica

piuă la cer, mutînd celor de pe pămînt nasul din loc. Armurierii, desăvîr.şind proiecţia cavalerilor, tot ciocăneau în fier scoţînd clinchete muzicale, luorînd în două schimburi, ca să meargă treaba mai cu spor, iar fierarii potcoveau caii. În vreme ce călugăriţele nu se opreau o clipă din împletit fulare de lînă pentru soldaţi sau din pregătirea feluritelor bandaje pentru răniţii ce nu vor întîrzia să vină. Regele Lot fixase locul de întîlnire a celor două oşti la Beclegraine.

Regele Angliei se căţără cu trudă pe cele două sute opt scări care duceau la camera din turn a lui Merlyn şi ciocăni la uşă. Vrăjitorul era înăuntru, cu Arhimedc care stătea pe spătarul scaunului său, şi încerca de zor să găsească rădăcina pătrată a lui minus unu. Uitase cum se face treaba asta.

— Merlyn, începu regele gîfîind din greu, vreau să vorbesc ceva cu tine.

Bătrînul închise cartea cu un pocnet furios, sări în picioare şi, apucînd bagheta de *li(jnum vitae*, se năpusti la Arthur de parcă încerca să izgonească o găină răzleţită.

— Cară-te imediat ele aici ! urlă el. Ce l'ac.i aici ? Ce înseamnă porcăria asta ? Nu eşti tu Regele Angliei ? Marş imediat afară şi trimite după mine ! Şterge-o din camera mea ! Ce ruşine ! N-am mai auzit niciodată aşa c nesimţire ! Marş afară şi trimite după mine, ea un rege ce te afli !

— Bine. da' acum tot am venit, şi dacă sînt aici...

— Ba nu, nu eşti aici, i-o întoarse bătrînul plin de ingeniozitate. Şi-l împinse pe Rege afară pe uşă, după care i-o trînti în nas.

-— Ei. ce să-i faci. spuse Regele Arthur şi-o porni trist şi încet în jos pe cele două sute opt scări.

Peste o oră. Merlvn se prezentă în apartamentele regale, ca răspuns la o invitaţie oficială ce-i fusese transmisă prinir-un paj.

— Ei, aşa mai merge, spuse el. şi se aşeză confortabil, picior peste picior. într-un jilţ moale.

— Ridică-te, spuse Artbur şi bătu din palme să vină un paj şi să ia scaunul de sub el.

Merlvn se ridică, clocotind de indignare. Degetele i se albiră din pricina tăriei cu care le sirîngea. ca nu cumva să izbucnească.

— În legătură cu -conversaţia noastră asupra subiectului cavalerilor. începu Regele cu un aer afectat...

— Nu-mi amintesc o asemenea conversaţie.

— Nu ?

— În viaţa mea n-am fost insultat în halul ăsta !

— Bine, dar eu sînt Regele, spuse Arthur. Nu poţi să stai jos în faţa unui Rege.

— Aiurea !

Art începu să rîdă mai mult decîl se cuvenea, iar Tratele lui vitreg, Sir Kay. şi fostul său tutore. Sir Ector, ieşiră din spaiele tronului unde se ascunseseră. Kay luă tichia lui Merlvn şi i-o puse lui Sir Ector, iar Sir Ertor spuse :

— Iaca, pe onoarea mea. că m-am făcut şi necromant. Hocus-Pocus !

începură apoi să rîdă cu toţii ca nişte proşti, şi în cele din urmă nici Merlvn nu se mai putu stăpîni şi se alătură şi el corului de hohote, după care se trimise după scaune şi se aşezară cu toţii şi li se aduseră o mulţime de sticle cu vin, astfel încît sfatul său nu le fie prea sec.

— Ei, vedeţi, spuse Arthur mmdru, am convocat un consiliu.

Urmă o pauză, fiindcă era prima oară că Regele Arthur ţinea o cuvîntare, şi voia să-şi adune gîndurile ca să iasă bine.

— Ei, începu Regele. Ceea ce vreau să vă spun se referă la cavaleri. Vreau să vă vorbesc despre acest subiect.

Merlvn îl pîndi deodată cu un ochi atent. Degetele-i noduroase se plimbau agitate printre stelele şi semnele tainice ale mantiei sale, dar nu dădu nici un semn că ar dori să-l ajute pe vorbitor. Puteai crede că momentul acela era momentul critic al carierei sale — clipa spre care trăise de-a-ndăratelea Dumnezeu ştie cîte veacuri şi acum avea să vadă în sfîrşit dacă trăise sau nu în zadar.

— M-am gîndit, urmă Arthur, la Putere şi Dreptate. Nu cred că ar trebui să faci anumite lucruri numai pentru că *poţi* să le faci. Cred că ar trebui făeute pentru că se *cuvine* să le faci. La urma urmelor, un bănuţ rămine tot un bănuţ, indiferent cîtă Putere s-ar exercita asupra ta ca să ţi se dovedească fie că e un bănuţ, fie că nu. Nu ştiu dacă e clar ?

Nimeni nu răspunse.

— Într-o zi vorbeam cu Merlyn sus pe parapetul cetăţii şi el a pomenit că ultima bătălie pe care am purtat-o —

şi în care au fost ucişi şapte sute de ostaşi de rînd — nu ar fi fost chiar atît de distractivă pe cît o socotisem eu. Fără îndoială, dacă te gîndeşti mai bine la toate bătăliile astea, atunci chiar că nu sînt cine ştie re distracţie. Vreau să spun că oamenii n-ar trebui să fie ucişi, nu-i aşa ? Adică, e totuşi mai bine să trăiască. Bine ! Dar lucrul ciudat mi s-a părut mie faptul că totuşi Merlyn mă ajuta să cîştig bătăliile. Ba mai mult, mă ajută şi acum, şi cu toţii sperăm să rîstigăm bătălia de la Bede- graine, atunci cînd îi va suna ceasul.

— Cîştigăm noi, nici o grijă, strigă Sir Ector. care cunoştea taina.

— Ei, asta mi se pare mie că nu se potriveşte. De ce mă rog să mă ajute să duc războaie, dacă ele sînt un lucru atît de rău ?

Nici acum nu veni de la nimeni nici un răspuns, şi Regele continuă să vorbească cu înflăcărare.

— M-am gîndit atunci, spuse el. începînd să se înroşească la faţă, m-am gîndit că eu... că noi... că ei... că el voia ca eu să cîştig luptele astea pentru un motiv oarecare.

Se opri din vorbă şi se uită la Merlyn, care-şi întoarse capul într-o parte.

— Motivul era (aşa să fie ?) cum eă dacă eu aş ajunge să fiu cu adevărat stăpînul Regalului meu în urma acestor două victorii, asta ar însemna că pe viitor voi putea să opresc bătăliile şi să fac apoi ceva în legătură cu problema Puterii. Ei, am ghicit ? Am dreptate ?

Vrăjitorul nu-şi întoarse capul şi îşi ţinea acum mîi- nile liniştite în poală.

— Am ghicit! exclamă Arthur.

Şi începu să vorbească atît de repede încît de-abia se mai putea înţelege ce spune.

— Vedeţi, spuse el. Puterea nu este Dreptatea. Dar în lumea asta e o grămadă de Putere care umbla creanga şi-şi face de cap şi trebuie neapărat să hotărî ai ceva în legătură cu asta. E ca şi cum oamenii ar fi pe jumălate răi şi pe jumătate buni. Poate că sînt chiar mai mult de jumătate răi şi cînd sînt lăsaţi de capul lor devin sălbatici de-a binelea. N-aveţi decît să vă uitaţi la baronul obişnuit din zilele noastre, oameni ca Sir Bruee Sans Pitié, eare-şi plimbă ţopîrlănia prin ţară, îmbrăcat din cap pînă-n picioare în zale de oţel şi nu face

nimic altceva decît ce-i trăsneşte prin eăpăţîna de dobitoc, numai aşa, pentru distracţie. Asta vine de la îdeea noastră normandă, cum că nobilii deţin monopolul puterii, fără să ne gîndim măcar că mai există şi Dreptatea. Şi-atunci, partea cea mai rea din om biruie, şi-aşa toată ţara e semănată de hoţie şi viol şi jaf şi tortură. Şi oamenii devin fiare. Dar, vedeţi voi, Merlyn mă ajută să cîştîg cele două bătălii tocmai pentru ca să pot pune capăt acestei stări de lucruri. El vrea să pun lucrurile în ordine.

Lot şi Uriens şi Anguish şi toţi ceilalţi — ei reprezintă lumea cea veche, ordinea învechită a celor care vor să se conducă numai după propria lor voinţă. Va trebui să-i înfrîng eu propriile lor arme — mă silesc să fac asta, fiindcă ei trăiesc numai prin silnicie — şi de-abia atunci va începe adevărata mea muncă. Bătălia de la Bede- graine este numai începutul. Merlyn vrea ca eu să mă gîr.desc la ceea ce va veni *după* bătălie, înţelegeţi ?

Arthur se opri din nou ca să aştepte vreun comentariu sau vreo încurajare din partea bătrânului său dascăl, dar faţa magicianului rămase întoarsă într-o parte. Numai Sir Ector,

care stătea lîngă el, putea să-i vadă ochii

— .Şi iată la ce m-am gîndit, continuă Arthur. De ce sa ıı ʟı înbămăm Puterea şi s-o punem să tragă la carul Dreptăţii ? Ştiu că ar putea să pară un lucru fără cap şi coadă, dai- nimeni nu poate să-mi spună că asemenea lucru nu poate să existe. Puterea se află în partea cea rea a oamenilor, şi asta nu poate fi trecut cu vederea. Ştiu că nu poţi s-o tai din trupul omului, dar poate că merge s-o îndrepţi, s-o dirijezi, astfel încît să fie folositoare în loc să fie o pacoste. Nu ştiu dacă aţi înţeles ce-am vrut să spun ?

Ascultătorii erau cu toţii interesaţi de spusele Regelui. Se aplecară înainte să asculte mai bine, în afară de Merlyn.

— Ideea mea este că dară vom putea cîştiga această bătălie din faţa noastră şi să ţinem bine toată ţara în mînă, atunci voi institui un fel de ordin al cavalerismului. Nu-i voi pedepsi pe cavalerii cei răi şi nici nu-l voi spînzura pe Lot, ci voi încerca să-i integrez pe toţi în Ordinul nostru. Acesta va trebui să fie un lucru de mare cinste, vedeţi, şi va fi ceva foarte elegant şi aşa mai departe. Toată lumea va dori să reuşească să intre în Ordin. Şi-am să fac atunci ca jurămîntul Ordinului să sune aşa : „Puterea va fi folosită numai pentru Dreptate". Mă urmăriţi ? Cavalerii din Ordinul meu vor călări în lumea largă, îmbrăcaţi ca şi-acum în oţel, şi lovind în dreapta şi-n stingă cu sabia — şi le voi da posibilitatea să lovească cu sabia, mă înţelegeţi, îi voi lăsa să se lupte şi să dea Mu liber la ceea ce Merlyn denumeşte „spiritul de vînător de vulpi" — dar ei vor fi legaţi prin jurământ să lovească numai în apărarea a ceea ce este bun, să apere fecioarele împotriva lui Sir Bruce şi să dreagă ce s-a făcut rău în trecut şi să-i ajute pe cei năpăstuiţi şi aşa mai departe. Ei, aţi înţeles ce voiam să vă spun ? în felul acesta, Dreptatea va folosi Puterea în loc să lupte împotriva ei şi un lucru rău va fi schimbat într-unui bun. Ei, Merlyn, asta-i tot la ce m-a dus capul. M-am gîndit eît m-au ţinut puterile şi probabil că am greşit, ca de obicei. Dar, oricum, m-am gîndit. Mai bine n-am ce să fac. Te rog, spune ceva !

Vrăjitorul se ridică în picioare, drept ca un stâlp, îşi întinse braţele în amîndouă direcţiile, privi la tavan şi începu să spună primele cuvinte din *Nune Dhnitt-is.*[1]

CAPITOLUL VII

Situaţia la Dunlothian era complicată. De fapt, aproape orice situatie tindea să fie complicată cînd avea într-un fel de-a face cu Regele Pellinore, chiar şi în Nordul Sălbatic. Trebuie pomenit. în primul rînd, că el era îndrăgostit — de aceea şi plînsese în barcă. ICI se grăbi, cu prima ocazie, să-i explice toate aceste detalii Reginei Morgausc, ceea ce arăta că avea rău de dragoste şi nu de mare, cum s-ar fi putut crede.

iată ce se întîmplase. Regele fusese pe urma Fiarei sale în urmă cu c-îteva luni pe coasta de Sud a Gra- maryei, cînd deodată animalul o porni pe mare. înota în depărtîn du-.se în larg. şi numai capul i se mai zărea unduind în apa mării ca un şarpe

de iarbă care s-ar fi apucat de înot. Regele nu avusese altceva de la;-ut decît să strige după o corabie care tocmai trecea pe acolo şi care arăta de parcă ar fi pornit-o la Cruciada. Pe corabie se găseau S.ir Grummore şi Sir Palomides şi dînşii avuseseră bunătatea să întoarcă vasul din drum şi s-o pornească

în urmărirea Fiarei lui Pellinore. Şi-n felul acesta, ajunseră cei trei pe coasla Flandrei, unde Fiara se grăbi'să dispară într-un codru şi iată că acolo, în timp ce erau adăposti ti într-un castel primitor. Pellinore se îndrăgostise de fiica Reginei din Flandra. Totul era în regulă atîta vreme cît lucrurile au mers pe

făgaşul lor obişnuit — fiindcă doamna inimii sale era o făptură între două vîrste. întreprinzătoare şi cu o inimă bărbată şi care, pe lîngă toate aceste calităţi, mai ştia să şi gă- " " 1 în linie dreaptă şi să facă patul

—"e tuturora fură spulberate de so- . Cei trei cavaleri se urcară de îndată în ea, după cum se şi cuvenea, şi se aşezară să vadă ce se va întîmpla, deoarece un cavaler, după cum îndeobşte se cunoaşte, nu poată să refuze aventura. Dar barca o pornise degrabă după capul ei, lăsînd-o în urmă pe fii''a Reginei din Flandra fluturînd nelinişţită batistuţa ei muiată în lacrimi. Fiara Căutărilor îşi scosese capul de după unul dintre copacii din pădure înainte ca ei şi se fi îndepărtat prea mult de pămînt şi. după cile putură ei să-şi dea seama de la distanţă, părea încă şi mai surprinsă dccît Dulcineea lui Pellinore. După aceasta, corabia fermecată tot navigă şi navigă de una singură pînă ce ajunseră în Insulele-de-Afară, şi cu cît se depărtau mai mult de dulcele pămînt al Flandrei, cu atît mai bolnav de rău-de-dragoste se arăta a fi bunul nostru Rege Pel- linore, ceea ce îl făcea cu totul insuportabil pentru

1 Cîntare bisericească, iolosită în anumite slujbe religioase.

tovarăşii săi de drum. îşi petrecea timpul scriind poezele şi scrisori care n-au putut fi niciodată expediate, sau le povestea companionilor săi despre prinţesă, a cărei poreclă în cercul familial era Piggy[1].

O stare de lucruri ca cea descrisă mai sus ar fi putut eventual să fie suportabilă în Anglia, unde oameni ca Pellinore apăreau din cînd în cînd şi îşi cucereau chiar şi un anumit gen de toleranţă din partea semenilor lor. Dar în Lothian şi Orlcney, unde englezii erau socotiţi nişte tirani blestemaţi, situaţia în care se găsea Pellinore dobîndea aproape o imposibilitate supranaturală. Nici unul dintre locuitorii insulei nu reuşea să înţeleagă cu ce încerca să-i păcălească Regele Pellinore — pretinzind a nu fi altceva decît el însuşi — aşa că s-a considerat mai înţelept şi mai sănătos ca nici unul dintre cavalerii din grup să nu fie încunoştiinţat de realitatea războiului cu Regele Arthur. Cel mai bun lucru era să se aştepte cu răbdare pînă ce le vor fi date în vileag toate intrigile.

Colac peste pupăză, mai era un necaz care-i tulbura în special.pe cei patru copii ai Reginei. Regina ¡Vlorgause — după cite se pare, cam rea de muscă — le pusese gînd rău vizitatorilor.

— Şi ce a făcut mama noastră pe munte cu toţi cavalerii ăia ? întrebă Gawaine, într-o dimineaţă, pe cînd mergeau spre Chilia Sfîntului Toirdealbhach.

Gaheris răspunse cu oarecare greutate, după un lung răstimp :

— Au vînat un inorog.

— Şi cum se face asta ?

— Păi trebuie să fie o fecioară care să-l atragă.

— Mama noastră, spuse Agravaine, care şi el cunoştea toate detaliile, a pornit la o vînătoare de inorogi, şi ea a fost fecioara lor.

Vocea îi răsună ciudat cînd făcu această declaraţie.

Gareth protestă :

•— Nu ştiam că vrea un inorog. Nu a spus un cuvînt despre asta.

Agravaine se uită pieziş la el. îşi drese glasul şi cită :

—— O jumătate de cuvint este deajuns pentru cel înţelept.

---

1 Purcica.

— Şi cum a-ţi aflat de treaba asta ? întrebă Gawaine.

— Am ascultat.

Aveau ei un fel propriu de a asculta pe scările în spirală, atunci cînd erau excluşi din sfera de preocupări a mamei lor.

Gaheris îi lamuri, cu un debit, verbal neobişnuit pentru el care era atît de tăcut :

— 1-a spus lui Sir Grummore că melancolia amoroasă a Regelui putea fi risipită numai dacă îi trezeşte iarăşi vechea lui pasiune pentru vînătorî. Ei au răspuns că Regele ăsta are obiceiul să vîneze o Fiară, care însă acum s-a pierdut de tot, Aşa că mama a sugerat că n-ar fi rău să vîneze un inorog în locul Fiarei şi s-a oferit să le fie ea virgina. Eu zic că dînşii s-au arătat uimiţi, nu glumă.

Merseră înainte în tăcere, pînă ce Gawaine vorbi, de parcă ar fi întrebat :

— Am auzit zicîndu-se cum că Regele ar fi în vorbă cu o femeie de prin Flandra, iar Sir Grummore e însurat. Cît despre Sarazin, e negru la piele ?

Nici un răspuns.

— A fost o vînătoare lungă. Am auzit că n-au prins nimic.

— Şi cavalerilor le place să joace jocul ăsta cu mama noastră ?

Gaheris explică a doua oară — o fi fost el băiat tăcut, dar asta nu însemna că era nepăsător.

— Nu cred că înţeleg ei mai nimic.

Merseră înainte, tîrîndu-şi picioarele, fiecare adîncit în propriile sale gînduri şi **a i** prea doritor să şi le dezvăluie.

Sfîntul Toirdealbhach avea o chilie din papură, ca un stup învechit, numai că era ceva mai mare şi făcută din piatră. N-ave a nici o fereastră şi intrai în ea pe o singură uşiţă, pe care trebuia de fapt să te tîrăşti.

— Sfinţia ta, strigară ei. cînd ajunseră acolo, dînd cu picioarele în pietrele aşezate una peste alta, fără a fi legate cu mortar. Sfinţia ta, am venit să auzim o poveste.

Sfinţii[1] era o sursa de hrană spirituală pentru ei — un fel de *guru* tot aşa cum fusese Merlyn pentru Arthur şi el era cel care le dădea puţina cultură pe oare o vor obţine vreodată.

---

1 Mentor în religia Hindu şi sfătuitor spiritual.

•Se întorceau la el ca niște pui de fiară nesătui, doritori să înfulece orice le-o cădea în gură, atunci cînd mania lor îi alungase. El era cel care-i învățase să citească și să scrie.

—- Io-te cine a venit ' spuse S[intui, scolînd capul pe ușă. Să vă dea Domnul toate cele ce vă doriți în dimineața asta !

-— La fel și matale.

— Ei, ce mai e nou pe la voi pe-acasă ?

-— Nimic nou, spuse Gawaine, lăsînd Ui o parte istoria cu inorogul.

Sfînlul Toirdcalbhach slobozi un oftat din adîncuî inimii.

-— Nici la mine.

— Ne-ai putea spune și nouă o poveste ?

—- Ei, iară cu poveștile astea ? Ce bine aveți de pe urma lor ? Și de ce să vă spun tocmai eu o poveste, eu carele mă chinui cu ereziile mele ? Uite că s-au făcut patruzeci de ani de zile de cînd nu m-am mai bătut în luptă ca un bărbat adevărat și-o dată nu m-am mai uitat și eu la o muiere așa cum se cade — și atunci, cum să vă spun eu vouă poveșt i ?

— Ai putea să ne spui o poveste fără bătălii și fără muieri.

— Da ! Și ce rost ar mai avea, mă rog, o asemenea poveste, exclamă el cu indignare, ieșind la lumina soarelui.

Dacă ar fi să te lupți într-o bătălie, spuse Gawalpe, lăsînd la o parte muierile, sînt sigur că te-ai simți mai bine

— .Vai și amar! strigă Toirdcalbhach. Știi ce nu pot să înțeleg eu ? La ce-mi trebuie mie să fiu un sfînt ? Mamă, Doamne, să pun eu mina pe unu' și să mi ți-l pocnesc, cu

bătrînul meu *shillelagh* [1] — la aceste cuvinte scoase la iveală de sub veşminte o armă înfricoşătoare — ei. ia zic-eli voi, n-ar Ti asta mai bine decît toţi sfinţii din Irlanda ?

— Spune-ne despre *shillelayh*.

Examinară cu atenţie bîta, în vreme ce sfinţia sa le povestea cum trebuie făcut aşa ceva. Această activitate de informare şi educaţie fiind terminată, sărută plm de respect arma mult iubită şi o vîrî la loc sub haină, în- sotită de an oftat amar. Juca teatru şi şarja fără ruşine.
Spunc-ne povestea cu braţul cel negru care ieşea pe cos.

—' Nu, n-am chef. da' ştiţi, nici urmă ! Zău, nu ştiu ce am, parcă sini vrăjit.

— Şi noi la fel, spuse Gareth. Totul pare să meargă pe dos.

— Eh. iaca aşa. povestea noastră e una frumoasă şi e o poveste cu o muiere. Cu femeia asta trăia şi un soţ şi locuiau ei împreună la Maiainn Vig. Şi n-aveau decît ■> fetiţă. 1 iitr-o zi merse omul nostru să trebăluiască în mlaştină şi când veni vremea mesei, muierea asta îi trimise pe fetiţă cu ceva de-alc gurii. Şi cum stătea laică-său aşa şi nîînca, uite că deodată sloboade fata un ţipăt : „Uite, tătucii, vezi matale corabia ceea mare de colo-şa, departe, unde se îngîină cerul cu marea ? Şi ştii matale c-aş putea s-o fac să Vină pîn-la noi, la ţărm ?" Da' ta-su zice : „Fugi d-acilca cu vorbe din astea ! Eu, că-s mai mare şi mai tare decît tine, şi tot nu m-ar ţine puterile să fac aşa o ispravă". Şi fata zice : „Daeă-i pe-aşa, poftim matale şi te uită la mine." Şi unde nu-mi merge fetica noastră pin' la o gaură de unde ţîşnea nişte apă dulce şi făcu ce făcu de se învolbură apa. Iară corabia veni pînă la coastă.

— Aha, era o vrăjitoare, explică Gaheris.

— Mă-sa era vrăjitoare, zise Sfîntul, şi-şi continuă povestea : Ei, şi-atuncea zice ea : „Aş putea să fac să se izbească corabia de mal". Da' tat-su zice : „Ba pe naiba". Şi-atuncea fata zice : „Bine, te uită la mine acu ce fac" şi fără prea multă vorbă, sări cu picioarele în apa izvorului. Corabia se izbi de coastă şi se făcu bucăli-bucăţele. „Cine te-a învăţat pe tine să faci asemenea lucruri ?", o întrebă tat-su. „Mămica. Şi eînd pleci tu la treabă, mă învaţă să fac lot felul de lucruri cu albia de-acasă".

— De ce-a sărit în apa izvorului ? întrebă Agravare S-a udat ?

1
* Armfi irlandeză, asemănătoare cu o măciucă.

— Sst ! l/mişte 1

— Cînd ajunse omul nostru acasă la nevastă-sa, lăsă din mînă toporişca cu care tăia turba din mlaştină şi se afundă într-un jilţ. Apoi spuse dînsul „la ascultă, femeie, ce-ai învăţat-o pe fetiţa noastră ? Nu-mi place să ţin în casă otravă din asta, şi cu tine împreună ; să ştii că eu nu mai stau." Aşa că plecă el de-acasă, şi nu l-au mai văzut niciodată. Şi după aceea, cu nu mai ştiu cum s-au descurcat.

'. -r— Trebuie să fie groaznic să ai o vrăjitoare drept mamă, zise Gareth cînd se sfîr.şi povestea.

— Sau de nevastă, spuse Gawaine.

— Ehei, feţii mei, ba mai rău e să nu ai deloc nevastă, oftă sfîntul şi dispăru în stupul lui cu o iuţeală uimitoare, ca omuleţul din ceasornicele elveţiene care arată cum o să fie vremea şi apoi se retrage într-o gaură de cum se face frumos afară.

Băieţii, fără să dovedească prea mare uimire, se aşezară în jurul uşii. aşteptînd să se mai intîmple ceva. Cîn- tăreau în minte problema izvorului, vrăjitoarelor, inorogilor şi diversele obiceiuri ale mamelor.

— Ştiţi ce zic eu, vitejii mei, vorbi pe neaşteptate Gareth, ce-ar fi să pornim şi noi la o vînătoare de inorogi, de capul nostru !

Se uitară cu toţii la el.

— Tot e ceva ; oricum e mai bine decît să stăm fără să facem nimica. N-am mai vă'zut-o pe mămica de mai bine de-o săptămînă.

— A uitat de noi, spuse Agravaine cu amărăciune.

— Ba nici gînd de-aşa ceva. Şi să nu mai vorbeşti în felul ăsta despre mama noastră.

— Ba e adevărat. N-am mers nici măcar să servim la masă.

— Asta fiindcă ea are obligaţia să fie primitoare cu cavalerii aceia.

— Nu-i adevărat.

— Atunci, eare-i motivul, poftim, spune-l ?

— Nu vreau.

— Dacă am putea noi să pornim la vânătoarea de inorogi, spuse Gareth, şi să-i aducem inorogul de care a~e trebuinţă, ce ziceţi, poate că atunci ne-ar lăsa pe noi să servim la masă ?

Problema iu luată în considerare cu un început de speranţă.

— Sfinte Toirdealbhach, strigară ei în gura mare, ei, sfinte, ia ieşi afară ! Vrem să prindem un inorog.

Sfîntul îşi scoase capul pe gaură şi-i scrută bănuitor.

— Ce este un inorog ? Cum arată ? Cum îl prinzi ?

Bătrînul dădu solemn din cap şi dispăru pentru a doua oară, numai pentru a se reîntoarce peste eîteva clipe, mergînd în patru labe şi purtînd cu sine ditamai cărţoiul, singura lucrare laică din posesiunea sa. Ca cei mai mulţi dintre sfinţi, el îşi eîştiga traiul copiind diverse manuscrise şi făcînd desene pentru ele.

— Ai nevoie de-o fecioară drept momeală, îi spuseră ei.

— Nu de fete mari ducem noi lipsă, spuse Gareth. Eu zic că am putea să luăm oricare dintre fetele în casă sau chiar şi dintre bucătărese.

— N-or să vrea să vină.

— Ei, chiar c-o să stăm să le-ntrebăm. Am putea s-o luăm pe fata de la bucătărie. Am putea s-o facem să vină.

— Şi dup-aia, după ce-am prins inorogul de care avem nevoie, o să-l aducem acasă în triumf şi-o să-! dăm mamei noastre ! Şi-atunci o să servim noi la mnsă în fiecare seară !

— Da, o să fie încîntată.

— Şi poate că mai rămînem şi după masă, mai ştii ? !

— Iar Sir Grummore ne va unge cavaleri. O să zică „Nici că s-a mai văzut asemenea faptă de vitejie, pe altarul bisericii mele !"

Sfîntul Toirdealbhach lăsă preţioasa sa carte pe iarbă, chiar în faţa găurii care ţinea loc de uşă chiliei sale. Iarba era plină de nisip şi

presărată cu cochilii de melci morţi, mici rămăşiţe gălbui, cu dungi spiralate în culoarea purpurei. îşi deschise cartea, care era un Bestiarium de-numit *Liber de Natxira Quorundam Animalium*[1] şi avea desene felurite pe fiecare pagină

.Băieţii îl puseră să întoarcă repede foile de pergament, împodobite de frumosul scris gotic, sărind peste fermecătorii Grifoni, Bonaconi. Cocodrili, Manticori, Chaladri, Cinomulgi, Sirene, Peridexioni. Dragoni şi Aspidoche- toni f. Iii bine, nici una dintre fiinţele de mai sus nu i-a făcut să se oprească mai cu luare aminte asupra acestor pagini pline de învăţăminte nepreţuite. Se opriră fericiţi într-un tîrziu, de-abia eînd ajunseră la ce căutau, şi anume la inorog, pe care grecii îl numeau Rinocer.

După cîte se părea, inorogul acesta era o făptură la fel de iute şi de sălbatică precum Antalopa şi putea fi prinsă numai într-un singur fel. Trebuia pentru asta să ai la indemînă o fecioară drept momeală, şi cînd Inorogul o vedea singură-singurică, hop ! uite că şi venea imediat să-şi pună cornul în poala ei. Cartea era împodobită cu un desen al unei virgine cu

[1] Cartea despre felu! de a fi al anumitor animale.

o înfăţişare care nu prea inspira încredere şi care ţinea cu o mină cornul sărmanei făpturi, în vreme ce cu cealaltă făcea semne cîtorva suliţaşi. Expresia ei de duplicitate era întrucîtva compensată de încrederea prostească ou care o privea inorogul.

Gawaine plecă în mare grabă, de îndată ce fură citite instrucţiunile şi însuşite învăţămintele trase de pe urma ilustraţiei, să găsească şi s-o aducă fără întîrziere pe fata de la bucătărie.

— Haide, spuse ol, trebuie să vii cu noi pe munte să prindem un inorog.

— Oh. conaşule Gawaine, strigă fata pe care u apucase strîns şi pe care o chema Meg.

— Da, da, trebuie neapărat. Tu ai să fii momeala. Şi el o să vină şi-o să-şi pună capul în poala ta.

Meg începu să plîngă.

-— Ei haide, nu fi proastă.

— Oh, conaşule Gawaine, eu nu vreau un inorog. Eu îs o fată cuminte, zău aşa, şi-apoi mai am şi toate vasele astea de spălat şi dacă mă prinde Coana Truelove că trag chiulul, zău că mă ciomăgeşte, zău aşa, Conaşule Gawaine.

La care el o apucă zdravăn de cozi şi o duse afară. În bătaia vîntului care sufla de pe înălţimi şi ajungea pînă-n mlaştină, băieţii puseră la cale toate amănuntele vînătorii. Meg, care plîngea neîncetat, era ţinută de păr ca s-o împiedice să şteargă putina şi, din vreme în vreme, trecea de la un băiat la altul, dacă cel care-o ţinea se în- tîmpla să aibă nevoie de amîndouă mîinile ca să poată gesticula.

• Animale fantastice, inventate de ignoranta Evului Mediu.

— Acuma ascultaţi aici. spuse Gawaine. Eu sînt că- pitanul ! Eu sînt cel mai mare. aşa că eu trebuie să fiu căpitanul.

— Mie mi-a venit ideea asta, protestă Gareth.

— Problema este următoarea : în carte se spune că momeala trebuie să fie lăsată singură.

— O s-o şteargă imediat.

— Meg. o ştergi ?

-— Da, vă rog. conasu' Gawaine.

-— Auzi, c-o şterge.

— Atunci trebuie legată.

— Oh, conaşule Gaheris, zău, aşa ţi-c voia, nu-i chip să nu mă legaţi ?

— Ţine-ţi gura. Tu nu eşti decît o fată.

— N-avem nimic cu ce s-o legăm.

— Eu sînt căpitanul, vitejii mei, şi poruncesc precum «& numitul Gareth să dea o fugă pînă acasă şi s-aducă o frînghie.

— Vezi să nu i

— Bine, da nu înţelegi că nu iese nimica dacă nu faci ce spun ?!
— Nu văd de ce m-aş duce eu. La urma urmelor, mie mi-a venit ideea !
— Atunci îi poruncesc lui Agravaine al nostru să se ducă el.
— Nu, nu eu !
— Să se ducă Gaheris '
— Nu vreau.
— Meg, fată nemernică ce eşti, să nu te prind c**-o** ştergi, m-auzi ?
— Da, conaşule Gawaine. Dar, vai, conaşule Gawaine...
— Dacă am găsi o rădăcină de buruiană, spuse Agravaine, am putea să-i legăm cozile de ea, şi s-o ţinern mai uşor.
— Asa o să facem.
— Oh, oh !
După ce problema fecioarei fu rezolvată, cei patru băieţi se aşezară în jurul ei, discutînd faza următoare. Subtilizaseră din camera de arme nişte adevărate sulițe de mistreț, aşa că erau la ora aceea perfect înarmaţi.
— Fata asta, spuse Agravaine, era ca mama mea. Asta făcea ieri mama. Şi eu eram Sir Grummore.
— Şi eu Pelhnore.
— Agravaine poate să fie Grummore tiaeă vrea, dar momeala trebuie lăsată singură. Aşa scrie la carte.
— Oh, conasu' Gawaine, oh, conaşu' Agravaine !
— Termină odată ou bocitu'. O să sperii inorogul.
— Şi apoi noi o să mergem şi-o să ne ascundem. De-aia nu J-a prins mama noastră, fiindcă stăteau cavalerii cu ea.
— **Şi**-atunci eu eram Finn Mac Coul.
— Şi eu eram Sir Palomides.
— Oh, conaşu' Gawaine, te rog, nu mă lăsa singură.
— Lasă gălăgia, spuse Gawaine. Eşti o proastă. Ar trebui să fii mîndră că eşti momeală. Şi mama noastră a fost, chiar ieri.
Gareth adăugă :
— Ei, haide, Meg, nu mai pune totul la inimă şi nu mai plînge. Nu-l lăsăm noi să-ţi facă vreun rău.
— La urma urmelor, nu poate să-ţi facă altceva deoît să te omoare, spuse cu brutalitate Agravaine.
La aceste vorbe, nefericita fată începu să plîngă încă şi mai cu foc.
— De ce-ai spus asta ? întrebă furios Gawaine. întotdeauna îţi place să bagi groaza în oameni. Poftim, acuma plînge şi mai abitir ca înainte.

— Ei haide, spuse Gareth. Uite-aici, Meg. Săraca de Meg, haide, nu mai plînge. Uite, cînd ajungem acasă îţi promit că te las să tragi de vreo cîteva ori cu catapulta mea.
— Oh, conaşu le Gareth !
— Hai să ne vedem de treabă. Nu putem să ne pierdem timpul cu ea.
— Oh, oh !
— Meg, spuse Gawaine, făcînd o mutră înspăimântătoare, dacă nu încetezi să tot bîzîi, să ştii că aşa am să mă uit la tine.
Pe dată, ea îşi şterse lacrimile.
— Ei, spuse el, de îndată ce-o veni inorogul, trebuie să sărim cu toţii şi să-l luăm în pripoane. Ne-am înţeles ?
.— Trebuie să-l omorîm ?
— Da, trebuie să-l omorîm de-a binelea.
— Aha !
— Sper să nu-l doară, exclamă Gareth.
— Sigur că da, ăsta-i genul de speranţă prostească care ţi £S potriveşte, spuse Agravaine.
— Dar nu văd de ce-ar trebui să-l omorim.
— Ca să-l ducem acasă mamei noastre, măi neghiobule !
— Ce ziceţi, întrebă Gareth, nu s-ar putea cumva să-l prindem şi să-l ducem de viu lu' mama? Vreau să zic, am putea s-o l'acem pe Meg să-l ia cu binişorul, dacă se arată blînd.
Gawaine şi Gaheris fură de acord cu propunerea.
— Dacă e blînd, spuseră ei, atunci cel mai bun lucru e să-l prindem de viu. Asta înseamnă să fii un bun vînător.
— L-am putea face să meargă unde vrem noi. spuse Agravaine. Am putea să-l gonim cu lovituri de băţ.
— Am putea s-o gonim şi pe Meg. la o adică, adăugi el, după un răstimp de gîndire.
Se ascunseră apoi formînd o ambuscadă şi se hotărîră să păstreze tăcerea. Nu se mai auzea nimic altceva decît adierea blîndă a vîntului, albinele din iarbă, ciocîrliile în înaltul cerului şi eîteva smiorcăituri de la Meg.
Cînd veni inorogul, lucrurile fură cu totul diferite de ceea ce se aşteptară ei. În primul rînd trebuie să vă spun că era un animal atît de nobil, că purta în fiecare mişcare o frumuseţe nespusă. Pe toţi cei care erau în apropierea lui îi fermeca.
Inorogul era alb, cu copite de argint şi un preafrumos corn de mărgăritar. Păşea graţios peste iarbă şi buruieni, părînd că de-abia o calcă cu mersul său eteric, şi vîntul îi

învălurea coama-i lungă care fusese de curînd ţesălată. Dar cel mai frumos lucru la el erau ochii. De fiece parte a nasului avea cîte o cută albăstruie care ducea pînă la gâvanele ochilor şi le dădea o umbră de melancolică meditaţie. Ochii aceia, încercuiţi de această întunecime tristă şi plină de frumuseţe, erau atît de îndureraţi, de singuri, de blînzi şi de tragici în noblețea lor, încît ucideau pe loc orice altă emoţie în afară de iubire.

Inorogul merse drept la Meg, fata de la bucătărie, şi-şi plecă în faţa ei capul. Pentru aceasta, îşi arcui în-duioşător de frumos gîtul, iar cornul de mărgăritar ţinti pămîntul de la picioarele ei şi copita-i de argint scurmă ţărîna în semn de salut. Meg îşi uitase de lacrimile-i de frică. Făcu un gest

regal de răspuns la
salutul inorogului şi-şi
întinse mîna spre
animal

— .Haide, vino, inorogule, spuse ea. l.asă-ţi capul în poetici rnoa, dacă vroi.

Inorogul slobozi un lei de nechezat şi rîcîi din nou pămîntul cu copita. Apoi, cu multă grijă, se lăsă în jos mai întîi pe un genunchi, apoi pe celălalt, pînă ce se plecă cu totul în faţa ei. Se uita la ea în sus din ac-eastă poziţie, cu ochi topiţi de dragoste, şi, în cele din urmă, îsi lăsă capul pe genunchiul ei. Îşi mmgîîc obrazul lui alb şi întins de netezimea rochiei fetei, uitîndu-se fierbinte spre ca. Albul ochilor săi arunca fulgere, rostogo- lindu-se s-o învăluie toată în adoraţia lui.

Îşi lăsă apoi cu sfiiciune pe pămînt şi picioarele de dinapoi şi se întinse liniştit, uitindu-se în sus spre ca. Ochii îi 'erau plini de încredere şi credinţă şi-.şi ridică piciorul din faă de parcă ar fi vrut să lovească pămmtui. Fu o mişcare scurtă în aer. care spunea ,,Şi acum, ai puţină grijă de mine. Dă-mi putină dragoste. Mîngîî- ic-mi coama, vrei, te reg ?"

Din locul tle unde se ascunsese Agravai ne, se auzi un zgomot de parcă cineva s-ar fi sufocat, şi pe dată ei se şi năpusti spre inorog, purtlnd în mîini lancea ascu- tită pentru vînat porcii mistreţi. Ceilalţi băieţi se ridicară pe călcîie ca sa-l vadă mai bine.

Agravaine se duse la inorog, şi începu să-l împungă din răsputeri cu suliţa în coaste. în pin tecul lui firav, în picioare. Ţipa în vreme ce împungea cu suliţa, şi inorogul se ui la, cuprins de suferinţă, la Meg. Sări în picioare şi se mişcă brusc, uitindu-se încă plin de reproşuri la ea, şi Meg îi luă în mînă cornul de mărgăritar. Fata părea căzută în transă, incapabilă să-l ajute în vreun fel. Iar inorogul nu părea să poată să se smulgă din dulcea strînsoare a mînutei sale. Sîngele, stîrnit ele suliţa lui Agravaine. ţîşni împroşeîndu-i părul alb-albăstrui carc-î acoperea trupul.

Gareth începu să alerge, cu Gawainc tjnindu-se după el.

— Nu ! Nu ! Opreste-te ! strigă Gareth. Lasă-l în pacc ! Nu-l ucide !

Gavvaine ajunse lîngă ej, tocmai cîncl suliţa lui Agravaine pătrunsese sub coasta a eincea. Inorogul se cutremură. Tremura din tot trupul şi-şi intuise deodată picioarele din spate. Se întinseră, aproape drepte, de parcă animalul ar H vrut să facă cea mai fantastică săritură a vieţii lui — şi apoi tremurară pentru ultima oară.în agonia morţii. Tot timpul ochii lui erau fixaţi în ochii lui Meg, care se mai uita încă în jos spre el.

— Ce faci ? Ce faci ? strigă Gawaine. Lasă-l în pace. Să nu-i faci vreun rău !

— Oh, inorogule, şopti Meg.

Picioarele inorogului se întinseră orizontal sub el şi se opriră din tremur. Capul îi căzu în poala lui Meg'.. După o ultimă tresărire, se înţepeni şi pleoapa albastra acoperi pe jumătate ochiul. Făptura se sfîrşise din viaţă.

— Ce-ai făcut ? spuse Garelh. L-ai ucis. Si uite cît era de Trumos.

Agravaine zbieră :

— Fata asta era mama mea. Şi el'şi-a pus capul în poala ei. Trebuia să moară !

— Păi n-am spus e-o să-l ţinem în viaţă ? răcni Gawaine. Am spus c-o să-l ducem acasă şi-o să ni se dea şi nouă voie să servim la cină.

— Săracu' inorogu', se văită Meg.

— Uite, spuse Gaheris, mi-e teamă c-a murit.

Gareth se postă clrept în faţa lui Agravaine. care era cu trei ani mai mare decît el şi-ar fi putut să-l bată cu uşurinţă.

— De ce-ai făcut asta ? întrebă el. Eşti un ucigaş. Era un inorog atît de frumos. De ce l-ai ucis ?

— Capul lui era în poala mamei noastre.

— Şi ce rău era în asta ? Copitele-i erau de argint.

— Era un inorog şi trebuia să fie ucis. Ar fi trebuit s-o Ti ucis şi pe Meg.

— Eşti un trădător, spuse Gawaine. L-am fi putut duce acasă şi ni s-ar fi dat voie să servim la cină.

— Oriee-ar l i fost, acum e mort.

Meg îşi aplecă fruntea peste cea dalbă a inorogului şi începu din nou să bocească.

Gareth mîngîie capul animalului ucis. Trebui să se. întoarcă cu spatele ca să-şi ascundă lacrimile. Palma' mai simţea încă moliciunea şi netezimea nemaiîntîlnită a părului acestui animal minunat. îi văzuse de-aproape ochiul, pe care viaţa îl părăsea cu grabă şi această imagine îi reaminti de tragedia pe care o trăise.

— Ei, haide acum. e mort şi n-ai ce-i face ! declară Gaheris pentru a treia oară. Hai mai bine să-l ducem
— Am reuşit să prindem unul, spuse Gawaîne, care de-abia acum începu să-şi dea seama de fantastica lor realizare.
— Ei, ce era altceva decît o fiară ?
— Şi l-am prins ! L-am prins noi singuri !
— Sir Grummore n-a reuşit să-l prindă.
■— Dar noi, da !
Gawaine îşi uitase de necazul lui cu inorogul. începu să danseze în jurul trupului, fluturîndu-şi lancea de mistreţ, şi slobozind nişte ţipete groaznice.
•— Şi acum trebuie să-l jupuim, spuse Gaheris. Treaba asta se cere s-o facem ca lumea, să-i scoatem maţele şi să-l aburcăm pe-un căluţ şi să-l ducem acasă, la castel, ca nişte adevăraţi vînători.
— Şi să vezi ce încîntată o să fie mama !
— O să zică „Maică Precistă, da' băieţii ăştia ai mei că mult îs voinici !"
— Şi-o să ni se dea voie să fim şi noi ca Sir Grummore şi Regele Pellinore. De-acuma înainte, să vedeţi că totul o să ne meargă ca uns !
-— Şi cum începem treaba ?
— Păi hai să-i scoatem maţele ! spuse Agravai ne.
Garelh se ridică în picioare şi pătrunse între buruienile înalte. Spuse :
- -— Nu vreau să văd cum îl tăiaţi. Dar tu, Meg ?
Meg, care simţea că i se' face rău, nu-i dădu nici un răspuns. Garelh îi desfăcu părul — şi deodată ea o porni ca din puşcă, luînd-o la sănătoasa pe cît putea de iute. departe de locul tragediei, spre castel.
Gareth alergă după ea.
— Meg ! Meg ! strigă el. Aşteaptă-mă ! Nu alerga !
Dar Meg continuă să fugă, iute ca o antaopă, cu pi-cioarele-i goale arătîndu-i tălpile, iar Gareth renunţă.
Se aruncă în iarbă şi începu să plîngă de-adevăra- telea — nici el nu ştia de ce.
Cu jupuitul şi curăţatul, cei trei vînători care rămăseseră erau puşi în mare încurcătură. începuseră ei să despice pielea de pe burtă, dar nu ştiau cum se face o asemenea trebuşoară şi pînă una, alta, găuriseră intestinele animalului. Totul începea să fie oribil, şi animalul care fusese odată frumos şi -mîndru arăta acum de-ţi întorcea maţele pe dos. Fiecare din cei trei iubea inorogul în felul său, Agravaine în felul cel mai sucit şi, pe măsură ce creştea răspunderea lor pentru distrugerea frumuseţii acestui trup, cu atît începeau să-l urască şi mai

mult pentru vina lor. Gawaine îndeosebi începu să urască leşul. îl ura pentru că era mort, fiindcă fusese frumos, fiindcă-l făcea să se simtă o bestie. Îl iubise şi ajutase să fie prins, aşa că acum nu mai rămăsese nimic altceva de făcut decît să-şi verse ruşinea, mînia şi ura pe cadavrul neputincios, ll hăcuia şi—1 tăia şi—1 ciopîrţea şi simţea că-i vine să plîngă.

— N-o să terminăm niciodată cu treaba asta, gîfîiau ei. Şi chiar dacă reuşim să-l curăţăm, cum îl ducem pînă jos ?

— Bine, dar trebuie, spuse Gaheris. Trebuie. Dacă nu reuşim, la ce-am mai început vînătoarea ? Trebuie să-l ducem acasă.

— Nu-l putem căra.

— N-avem un căluţ.

— După ce curăţăm animalul trebuie pus pe un căluţ şi dus acasă, aşa fac oamenii mari.

— Atunci trebuie să-i tăiem capul, propuse Agravaine. Trebuie cumva să-i tăiem eăpăţîna şi s-o ducem măcar pe ca pînă acasă. Eu zic că dacă punem toţi mîna, o seoa- tcm noi la capăt.

Aşa că se puseră cu toţii pe treabă, o trudă dezgustătoare, care le făcea greaţă, dar nu se lăsară şi eiopîrţirâ gîtul.

Gareth se opri din plîns în iarba înaltă. Se rostogoli pe spate şi ochii i se aţintiră spre bolta cerească. Norii, care pluteau maiestuos în adîncimile fără de sUrsit ale înălţimilor îl făceau să ameţească. Se gîndi : Cît e oare pînă la norul acela ? Un kilometru ? Şi pînă la cel de deasupra ? Doi, trei kilometri ? Şi după kilometrul ăsta, încă un kilometru, şi încă unul şi un milion de milioane de kilometri, numai albastru pustiu. Poate c-am să cad acum de pe pămînt, dacă pămîntul ar fi cu dosul în sus, şi-atu noi am să plutesc departe şi mai departe. Am să încerc să mă prind de nori cînd trec pe lîngă ei, dar n-o să mă oprească, şi-am- să merg mereu înainte. Unde oare ?

Gîndul acesta îl făcu pe Gareth să se simtă prost, şi cum îi. era ruşine că fugise de muncă, se simţi şi mai stînjenil. în aceste împrejurări, singurul lucru eare-i mai rămînea de făcut era să părăsească locul în care nu se şi ml ea bine, în speranţa că va lăsa în urmă senzaţia de nemulţumire. Se ridică şi se duse la ceilalţi.

— Ilei, ai prins-o ? întreabă Gawaine.

— Nu, a fugit spre castel.

— Sper că n-o să-i spună nimănui nimic, spuse Ga- hcris. Totu-i să rămînă în secret vînătoarea, că altfel ne-am dus pe copcă.

Cei trei măcelari erau mînjiţi din cap pînă-n picioare cu sînge şi praf şi sudoare şi arătau ca vai de mama lor. Lui

Agravaine îi venise de două ori să verse. Şi totuşi, îşi văzură înainte de treabă şi îi ajută şi Gareth.

— N-are nici un rost să ne oprim tocmai acum, spuse Gawaine. Gîndeşte-te numai cum o să fie dacă-l putem duce lu' mama.

— ,Da. O să vină probabil sus la noi să ne spună noapte bună, dacă o să putem să-i aducem ce şi-a dorit.

— Da, şi-o să rîdă bucuroasă, şi-o să spună că uite ce mai vînători are !

După ce în fine, cu chiu, cu vai, reuşiră să taie sinistrul os al şirei spinării care lega capul de restul trupului, îşi dădură seama că ¡nu puteau cîra ditamai căpăţîna pînă acasă. Se mînjiră de sînge din cap pînă-n picioare încercînd să ridice capul. Atunci, Gawaine propuse să-l tîrască pînă acasă, legat cu o funie. Dar n-aveau nici

— Ştiu eu, l-am putea trage de corn, ce ziceţi ? propuse Gareth. În orice caz, l-am putea urni din loc cît merge drumul în vale.

Numai unul dintre ei putea să apuce ca lumea de corn şi să-l tragă, aşa că făceau cu schimbul la tras, în vreme ce ceilalţi îl împingeau din spate, eînd capul se încurca în vreo rădăcină de buruiană. Chiar şi-aşa era treabă nu glumă, şi la fiecare douăzeci de metri (sau cam aşa) trebuiau să se oprească şi să se schimbe.

— Cînd ajungem la castel, spuse gîfiind Gawaine, îl punem pe banca din grădină. Ştiţi că mama trebuie să treacă pe acolo, că ăsta-i locul ei de plimbare înainte de cină. Ne aşezăm cu toţii în faţa lui pînă cînd vine lîngă noi, şi după aia ne dăm cu toţii la o parte, şi ea o să-l vadă.Ptiii, ce-o să se mai minuneze ! se bucură Gaheris. Cinci ajunseră în cele din urmă în josul dealului, îi aştepta altă piedică. Era peste putinţă să tragă capul pe pămînt plat, fiindcă nu mai aveai cum să apuci cornul.

În mare grabă, fiindcă se apropia ora cinei, Gareth se oreri voluntar să dea o fugă pînă acasă şi s-aducă o fringhie. Şi astfel, legară frînghia în jurul a ceea ce mai rămăsese din cap şi, cu chiu cu vai. cu ochii scurşi, cu carnea ruptă şi sfîşiată, atîrnind de pe oase, murdar, înnoroiat, însîngerat, sfîrtecat de buruieni, ultimele rămăşiţe glorioase ale inorogului — jalnic obiect de expoziţie — fură transportate în ultima fază a călătoriei sale pînă în grădina de plante medicinale. îl ridicară şi-l aşezară pe bancă şi-i aranjară coama cît mai bine cu putinţă. Gareth îndeosebi încercă s-o riclice, ca să dea cît de cît o vagă idee a frumuseţii pe care şi-o amintea.

Regina vrăjitoare sosi punctuală în plimbarea ei de seară, conversînd cu Sir Grummore şi urmată de cîinii ei favoriţi : Tray, Blanche şi Sweetheart. Nici nu-i observă pe cei patru fii ai domniei-sale. Stăteau respectuoşi în front, murdari, emoţionaţi, cu piepturile umflate de speranţă.

— Acum strigă Gavvaine, şi se dădură într-o parte.

Regina Morgause nu văzu inorogul. Mintea îi era ocupată cu alte lucruri. împreună cu Sir Grummore. ea trecu mai departe.

— Mamă [1] strigă Gareth cu o voce ciudată şi alergă după ea, s-o tragă de fustă.

— Ce-i, bălănelule. ce vrei ?

— Oh, mamă ! Ti-am adus un inorog.

— Ce amuzanţi sînt, Sir Grummore, nu-i aşa ? spuse ea. Bine, bine. porumbeii mei, haide, ştergeţi-o acuma şi cereţi la bucătărie să vă dea nişte lapte.

— Bine, mămico, dar...

— - Da, da, urmă ea cu voce joasă. Altă dată. altă dată.

Şi Regina trecu mai departe cu nedumeritul cavaler din Pădurea Sălbatică, la fel cum venise, liniştită şi încărcată de electricitate. Nu băgase de seamă că hainele copiilor ei erau rupte; nici "măcar nu-i certase pentru asta. Cînd află, spre seară, despre inorog, puse să-i bici u ie pentru isprava asta, fiindcă îşi petrecuse o zi nereuşită cu cavalerii englezi.

CAPITOLUL VIII

Cîmpia de la Bedegraine era o pădure de corturi de război. Acestea arătau ea nişte corturi de plajă demodate, vopsite în toate culorile curcubeului. Vreo câteva erau în dungi, chiar ca nişte veritabile corturi de plajă, dar cele mai multe erau vopsite într-o singură culoare, în galben, în verde şi aşa mai departe. Pe laturile cortului erau ţesute sau imprimate însemnele heraldice — enormi vulturi negri, cu două capete, probabil, sau balauri sau lăncii ori stejari sau semne-ealambur care se referea la numele proprietarilor lor. De pildă, Sir Kay avea pe cort desenată o cheie [1] neagră, iar Sir Ulbawcs, ce se găsea în tabăra adversă, avea pe cort o pereche de coate[2] îmbrăcate în mîneci bufante. Numele corect pentru acestea era acela de manşete. Erau apoi o mulţime de flamuri care fluturau în vârful corturilor şi lîngă fiecare cort puteai vedea snopi de suliţe. Baronii mai bătăioşi aveau la intrarea în cort scuturi imense, ca nişte ligheane de aramă, în care, dacă n-aveai ce face, puteai să izbeşti cu minerul lanciei; şi nici una, nici două, baronul ieşea din cort, ca o albină înfuriată, gata să se ia la bătaie cu tine, aproape înainte ca sunetul de clopot al ligheanului lovit să se fi stins. Sir Dinadin, care era un tip grozav de vesel, îşi alîrnase la intrarea în cort o oliţă de noapte. Pretutindeni în jurul corturilor forfoteau bucătari care se luau la harţă cu dulăii ce mîncaseră porţia de la prînz a stăpînului ; paji mititei care îşi scriau porcărele unul pe spatele celuilalt, de îndată ce vreunul nu era atent, menestreli eleganţi cu lăute care cîntau melodii la modă pline de sentimente înduioşătoare, scutieri care încercau, cu cea mai nevinovată mutră posibilă, să-şi vîndă unul altuia cai ologiţi, flaşnetari care încercau să cîştige şi ei un gologan, călcîndu-te pe nervi cu muzica lor, ţigănci care-ţi ghiceau soarta care te-aştepta în bătălie, cavaleri uriaşi cu capetele învelite în turbane făcute la întîmplare, care jucau şah, vivandiere stînd pe genunchii unora dintre ei, şi — pentru distracţia cinstiţilor luptători — se mai găseau pe acea cîmpie : comici, eîntăreţi, acrobaţi, harpişti, trubaduri, contorsionişti, clovni, menestreli, bufoni, scamatori, echilibri.şti, jongleri, dansatori pe sîrmă, dansatori pe scară, dansatori pe pămînt, dansatori pe cărbuni încinşi (âştia erau urşii, însoţiţi de ursarii respectivi), mîneători de foc, precum şi o serie de strigători de bîlci şi şarlatani. Într-un fel, semăna cu ziua derbiului. Imensul codru din Sherwood se întindea în jurul pădurii de corturi mai departe decît putea să bată ochiul omului — şi toată această înfricoşătoare întindere era plină de mistreţi sălbatici, cerbi veritabili, haiduci, dra- goni, şi fluturi. În această pădure se mai pusese de asemenea la cale şi o ambuscadă, dar despre asta chipurile, nu trebuia să ştie nimeni.

Regele Arthur nu acorda nici cea mai mică atenţie bătăliei ce se apropia. Stătea, nevăzut de nimeni, în cortul său, în centrul forfotei, şi ţinea zi de zi sfat cu Sir Ector şi Kay şi Merlyn. Căpeteniile mai mărunte erau încîntate să se gîndească la Regele lor, care ţinea atîtea şi atîtea sfaturi de război, fiindcă vedeau lampa cum arde înăuntrul cortului de mătase la orice oră din zi şi din noapte, ceea ce îi făcea să se simtă siguri că Domnia-Sa punea la cale un splendid plan de campanie. Ca să spunem însă lucrurilor pe nume, conversaţia se purta despre cu totul alte lucruri.

— O să se iste o mulţime de gelozii, spuse Kay. Toţi cavalerii ăştia ai tăi din ordinul pe care ai de gînd să-l organizezi, o să pretindă că ei sînt mai buni şi-or să vrea să stea în eapu[1] mesii.

— Ei, atunci trebuie să facem rost de-o masă rotundă, ca să nu mai avem discuţii cu eapu' mesii.

— Bine, Arthur, da' nu-ţi dai seama, n-ai să poţ; niciodată să aşezi o sută şi cincizeci de cavaleri în jurul unei mese. la stai puţin...

Merlyn, care nu prea se mai băga acum în discuţii, ci şedea cu mîinile încrucişate pe burtă şi zîmbea cu satisfacţie, il scoase pe Kay din încurcătură.

— Un diametru cam de cincizeci de metri, spuse el. Ştiţi, 2 II r.

[1] Kcy pronunţat cam la fel ca şi Kay, înseamnă chele.
[1] Eibows — ccate (ungi.).

— Bine atunci. Hai să zicem că sînt cincizeci de metri. Gîndeşte-te numai la spaţiul din mijloc. Ar însemna să fie o mare de lemn eu o margine subţire de oameni. Şi nici măcar nu poţi să pui mâncare la mijloc, fiindcă nimeni n-o să poată să ajungă la ea.Atunci o să facem o masă circulară, nu una rotundă. Nu ştiu care e cuvin tul potrivit pentru asta. Vreau să spun că aş vrea o masă ca obada unei roţi, iar slugile ar putea să meargă printre spatiile goale, acolo unde-ar fi spiţele roţii. Am putea să-i numim Cavalerii Mesei Rotunde.

— Ce nume potrivit !

— Şi, continuă Regele care se făcea tot mai înţelept pe măsură ce gindea mai mult, cel mai important lucru ar fi să-i strângem cît sînt încă tineri. Cavalerii bătrîni, cei împotriva cărora luptăm, sînt î'n general prea bătrîni ca să apuce să mai înveţe ceva. Eu zic c-o să putem să-i avem în mînă şi să-i facem să lupte pentru cauza cea bună, dar ei tot vor fi înclinaţi să se ţină de vechile lor obiceiuri, la fel ca Sir Bruce, Grummore şi Pellinore — ei da, pe ei putem să-i luăm — chiar mă întreb unde-or mai fi şi ăştia ? Grummore şi Pellinore, ziceam, or să se potrivească foarte bine cu ordinul meu, fiindcă întotdeauna au fost oameni cumsecade. Dar nu prea-mi vine să cred că oamenii lui Lot or să se împace vreodată cu roi. De aceea zic eu că cel mai bun lucru ar fi să-i prindem de tineri. Trebuie să creştem o nouă generaţie a cavalerismului pentru viitor. Copilul ăsta, Lancelot, care a venit Ştiţi-Voi-Cu-Cine. Uite, ăsta e un exemplu bun. De băieţi ca ăştia avem noi nevoie. Ei or să fie adevărata Masă.

— Apropo de Masa asta, spuse Merlyn. Nu văd de ce nu ţi-aş spune că Regele Leodegrance are una care ţi s-ar potrivi de minune. Şi cum tot o să te căsătoreşti cu fiică-sa, am putea să-l convingem să-ţi dea masa ca dar de nuntă.

— Eu, să mă însor cu fiică-sa ?

■— Păi sigur. O cheamă Guenever.

— Ascultă, Merlyn, nu-mi place să cunosc viitorul şi, să-ţi spun sincer, nu prea cred în el...

— Sînt cîteva lucruri pe care trebuie să ţi le spun, fie că o să crezi sau nu în ele. Chestia e că nu mă pot împiedica să nu mă gîndesc că mai e un lucru pe care am uitat să ţi-l spun. Adu-mi aminte altă dată să te avertizez în legătură cu Guenever.

— Vai de mine, nu mai înţeleg nimic, spuse Arthur pe un ton jalnic. Uit cel puţin o jumătate din întrebările pe care vreau să ţi le pun. De exemplu, cine era...

— Şi vei da petreceri speciale, întrerupse Kay, da Rusalii şi aşa mai departe, cînd toţi cavalerii vor veni la masă

şi vor povesti ce-au făcut. Asta-i va face să dorească să lupte în felul acesta nou al tău, ca să poată după aia să aibă ce povesti. Iar Merlyn ar putea să le scrie prin farmece numele pe locul fiecăruia şi deasupra jilţurilor li s-ar putea grava blazoanele ! Asta zic şi eu c-ar fi ceva !

Această idee atrăgătoare îl făcu pe Rege să-şi uite întrebarea şi amîndoi tinerii se aşezară de îndată să-şi deseneze propriile lor blazoane, ca nu cumva vrăjitorul să greşească cu ceva culorile. Cînd erau în mijlocul acestei operaţiuni, Kay privi în sus, cu limba între dinţi,şi remarcă :

— Ah ! Bine că mi-am adus aminte. Vă amintiţi de discuţia aceea pe care am avut-o despre agresiune ? Ei, aflaţi că m-am gîndit la un motiv foarte bun pentru ca să începi un război.

Merlyn îngheţă :

— Aş vrea să-l aud şi eu.

— Un motiv bun ca să începi un război este pur şi simplu să ai un motiv bun ! De exemplu, s-ar putea să fie un rege care ar descoperi un mod nou de viaţă pentru oameni — mă înţelegeţi, vreau să spun ceva care ar fi bun pentru ei. S-ar putea chiar să fie singurul mod de a-i salva de la distrugere. Ei bine, dacă oamenii ar fi prea ticăloşiţi sau prea proşti ca să accepte calea lui, atunci s-ar putea ca el să fie silit să le-o impună cu forţa, spre propriul lor interes. Arthur duce războiul de acum ca să-i impună regelui Lot ideile lui, încheie Kay.

CAPITOLUL IX

Propunerea Reginei de a vîna inorogi a avut un rezultat curios. Cu cît devenea mai nemîngîiat în iubirea sa Regele Pellinore, cu atît mai evident era că trebuia să fie făcut ceva pentru el. Sir Palomides avu o inspi-

[1]Melancolia regală, spuse el, poate fi împrăştiată numai de Fiara Căutărilor. Acesta este subiectul cu care Maharajah Sahib a Cost obişnuit de-o viaţă. Aşa spuneaţi domniile voastre că stau lucrurile.

— Personal, adăugă Grummore. eu cred că Fiara Căutărilor a murit. Şi chiar dacă n-ar ii aşa, a rămas în Fiandra.

— Atunci trebuie să-i îmbrăcăm noi veşmintele, propuse Sir Paiomides. Trebuie să ne asumăm noi rolul de Fiară a Căutărilor şi să ne lăsăm vînaţi.

— Păi, nu prea cred că putem să facem pe Fiara asta, e cam greu, ştiţi...

Dar Sarazinul era prea mult atras de ideea aceasta năstruşnică.

— Şi de ce nu, mă rog ? întrebă el. De ce nu, pe toţi dracii Gheenei ? Contorsionista şi acrobaţii nu dau forma animalelor — ccrbi, capre şi altele asemănătoare — şi nu

dansează în sunetul clopoţeilor şi al tamburinelor iăcînd tot felul de figuri ? Şi noi să nu putem ?

— Bine, Paiomides, dar noi nu sînlcm contorsionista.

— - Atunci trebuie să învăţăm să fim!

— Acrobaţi !

Un acrobat era considerat în acea perioadă un fel de specie inferioară de menestrel, şi Sir Grummore nu aprecia deloc ideea ele a se coborî piuă la a se da în spectacol.

— Şi cum am putea să ne îmbrăcăm ca Fiara Căutărilor ? întrebă el cu voce pieritâ. E un animal al naibii de complicat.

— Descrie-l.

— S-o ia toţi dracii ! Uite, are un cap de şarpe şi corpul de leopard şi şoldurile ca de leu şi copite de cerb. Şi-apoi, ia spune-mi, omule, cum draeu' vrei matale să facem tot zgomotul ăla din pîntecele ei, ca treizeci de perechi de cîini care umblă după vînat ?

— Ei. las' că nu-i mare lucru, putem noi să fim şi pîntecele ei şi să-i dăm glas după cum urmează, replică Sir Paiomides şi începu să sloboade nişte iodlere tiroleze.

—- Stt! Linişte ! strigă Sir Grummore. O să trezeşti lot castelul.

— Atunci ne-am înţeles ?

— Nu ne-am înţeles deloc ! N-am auzit în viaţa mea aşa o tîmpenie. Ca să nu mai vorbim că ea nu face un zgomot ca tine. Uite aşa face, ca mine.

Şi Sir Grummore începu să cotcodăcească şi să gîgîie ascuţit şi fără nici o melodie, ca mii de gîşte sălbatice pe întinderea de smîrcuri.

-— Linişte ! Linişte ! strigă Sir Palomirles.

— Ba n-am să tac deloc. Zgomotul pe eare-l făceai tu era ea un grohăit de porci.

Si astfel, cei doi naturali şti începură să huhurc, să grohăie, să eîrîie, să şehelălăie, să croncăne, să guiţe, să mugească, să latre, să miriie, să fornăie, să behăie, să miaune, să cotcodăcească, să măcăie, să ragă şi să necheze unul la celălalt, pînă ce se înroşirâ la faţă.

— Capul, spuse Sir Grummore, oprindu-se deodată, va trebui să fie din carton.

— Sau din pînză, replică Sir Palomicles. Pescarii de pe aici trebuie să aibă nişte pînză groasă.

-— Şi pentru copite putem să facem rost de nişte bocanci de piele.

■— Şi zugrăvim pe tot corpul nişte pete.

— Şi va trebui de jur împrejurul trupului, cam pe la mijloc să eoasem nişte nasturi...

— ...Şi acolo intrăm noi.

— Iară tu, adăugă cu generozitate Sir Palomides, poli să fii partea din. spate şi să faci pe haita de cîini. Se ştie în mod clar că zgomotul vine din burtă.

Sir Grummore roşi de plăcere şi răspunse cu glas de bădăran, în stilul său specific normand :

— Hai să trăieşti, băi Palomides. Ce mai încoace şi-neolo, trebuie să-ţi zic că eşti un băiat pă cinste.

— Cu plăcere.

Cam o săptămînă de zile, Regele Pellinore nu-.şi prea văzu amicii.

— Hai, te du şi mai scrie o poezie, Pellinore, îi spuseră dînşii, sau ieşi afară şi oftează pe faleză, haide fii băiat bun.

Aşa că el n-avea altceva de făcut decît să rătăcească de eolo-eolo, şi să strige din cînd în cînd „Flandră nu'nu- nată-binecuvîntată" sau „Fiică de regină — frunză de pătlagină" ori de cîte ori îi venea în cap cîte o idee pentru un vers de iubire, în vreme ce întunecata Regină apărea în fata ochilor minţii sale.

Între timp, în camera lui Sir Palomides, la care se ţinea tot timpul uşa zăvorită, se desfăşura o vastă activitate de croitorie şi cusătorie şi tigheleală şi zugrăvit şi, în special, multă ceartă şi discuţii, lucruri care nu se văzuseră mai înainte în acea paşnică încăpere.

— Ascultă, dragul meu. îţi spun că un leopard ***are*** pete negre.

— Negru-roşcat, ca puricele, susţinu cu incăpăţînare Sir Palomides.

— Purice ?! Şi de unde mă rog să luăm acuma purici ? Se uitară unul la celălalt cuprinşi de întreaga furie a creatorilor.

— la încearcă capu'.

— Poftim, uite că l-ai rupt. Ţi-am spus eu c-o să-i rupi.

— Păi era prost întocmit.

— Acum trebuie s-o luăm de la capăt.

Cînd reconstrucţia fu terminată, păgînul se dădu înapoi ca s-o admire mai bine.

— Ei, fii atent la pete, Palomides. Păzea ! Poftim, uite că ai întins vopseaua.

— Mii de iertăciuni !

■— Să te uiţi mai bine pe unde calci

— Da, şi mă rog, cine şi-a scos piciorul prin coaste ? A doua zi, avură necazuri cu partea din spate.
— Picioarele astea din spate sînt prea strimte. -— Nu te încorda prea tare şi nu te-apleca.
— Păi trebuie să mă aplec, că eu sînt spatele.
— Ei lasă, că n-o să crape.
— Ba bine că nu. Ba n-o să crape.
-— Ei, uite c-a şi crăpat!
— Fii atent la coada mea, spuse în a treia zi Sir Grummore. Vezi că o să calci pe ea !
— Nu mai trage asa, Sir Grummore. Mi s-a răsucit gîtul.
— Şi ce, nu vezi din cauza asta ?
— - Nu, nu văd. N-auzi că mi s-a sucit gîtul ?
— S-a dus coada mea !
Urmă o pauză în care se puseră în ordine.
— Ei, hai, de data asta mai multă atenţie ! Să mergi în pas.
— Bine, dă tu comanda !
— Stîngu, stîngu', stîng, drept, stîngu' !
— Nu ştiu ce naiba da' parcă-mi cad şoldurile.
_____ păi dacă nu le ţii pe spatele dumitale adevărat,
să ştii c-o să ajungem să arătăm ca o pisică opărită.
'_____ Şi ce vrei să fac ? Dacă nu pot, nu pot şi nsta-i l
-— Uite e-au sărit nasturii.
■— Să dea draeu-n butonii. ăştia !
■— Că bine zici !
Aşa că în cursul celei de-a patra zile îşi petreeură vremea cosind nasturii şi apoi o luară iarăşi de ia capăt.
— Ei, pot să încep acum să iac exerciţii de lătrat?
— Da, sigur că da.
— Ei, curo sună lătratul meu de-aici, dinăuntru ?
— Splendid, Sir Grummore, sună absolut splendid. Numai că e cam ciudat, oarecum, că vine din spate, nu ştiu dacă mă înţelegi ce vreau să spun.
— Mă gîndeam numai să nu sune prea înfundat.
— Ei, puţin cam înfundat, da nu cine ştie ce.
■— Poate că afară sună bine.
In a cincea zi, ajunseseră foarte departe
— Ar trebui acum să facem exerciţii de galop. În definitiv, nu putem să mergem tot timpul la pas şi, în orice caz, nu cînd ne fugăreşte el.
— Foarte bine.
— Cînd spun „înainte, Marş !" o pornim amîndoi ; 'nainte, Marş !

— Ei, Grummore, vezi dom'le că mă loveşti !
— Te lovesc?
— Fii atent la pat !
— Ce-ai zis ?
— O, vai de mine ! Mamă, ce doare !
— Arză-l-ar focu' să-l arză de pat nenorocit, ca mi-a rupt picioru' !
— Ai rupt iarăşi toţi nasturii.
— Dă-i dracu' de nasturi ! Mi-ai rupt un deget de la picior !
— Ei lasă, că nu mai ai mult şi rămîi şi fără cap !
— N-ai ce-i face, trebuie să ne mulţumim cu mersul la pas.
— Ar fi mai uşor să galopăm, spuse Sir Grummore în a şasea zi, dacă am avea nişte muzică. Ceva, aşa, în stil de galop impetuos.
•— Mă rog, da' n-avem muzică şi pace !
— Nu.
— Ia zi, Palomides, n-ai putea tu să faci o cin tare, drăguţule, cît timp latru eu ?
— Zău e-am putea încerca.
•— Foarte bine, atunci hai s-.o pornim !
— Halei-hop ! Di ii ! Ilalei-hop !
— Ptiu, rir-ar al naibii !
— Va trebui să construim din nou toată treaba, n-avem de ales, spuse spre sfîr.şitul săptămînii Sir Palo- micles. Oricum, putem încă să-i folosim copitele.
— Ei, şi-apoi afară n-o să ne doară atît de tare cînd o să cădem — nu doare cînd cazi pe muşchi, ştii asta,
—• Şi poate că nici pînza n-o să se rupă în halul ăsta!
— Oricum, punem una de două ori mai groasă.
— Da, neapărat.
— Şi-mi pare bine că mai putem încă folosi copitele.
— Zău aşa, măi Palomides, că de data asta chiar că arată ca un monstru !
-— Da, de data asta am izbutit o realizare de mîna întîi.
— Păcat că nu putem să-l facem să scoată foc pe gură sau ceva în genu' ăsta.
— Nu, nu, e pericol de incendiu.
— Ce-ar fi să mai încercăm un galop, Palomides ?
— Fără discuţie.
— Hai atunci să-mpingem patul într-un colţ.
—' Fii atent la nasturi.
— Şi dacă vezi ceva în care intrăm, să te opreşti imediat, ai priceput ?
— Da, da. Nici o grijă.

— Să fii cu ochii-n patru, Palomides.
— S-a fe, Grummore.
— Gata, atunci ?
— Gata.
--------Pornim.
— Splendidă distracţie, Palomides, exclamă cavalerul de la Pădurea Sălbat ică.
— Un galop perfect.
— Şi-ai văzut cum lătrain tot timpul ?
— Păi nici nu se putea să nu bag de seamă, Sir Grummore.
— Ei. află de la mine că nu ştiu să mă fi simţit vreodată aşa de bine.
Gîfîiau de bucuria triumfului, virili în monstrul lor.
— Ascultă, Palomides, ia uită-te la mine cum dau din coadă.
— Incintă tor, Sir Grummore. Da' ia uită-te şi matale la mine cum fac cu ochiul.
— Nu, nu, măi Palomides. Uită-te tu la coada mea. Zău că n-ar trebui să pierzi spectacolul.
— Păi nu, dacă mă uit eu cum dai tu din coadă, atunci trebuie să te uiţi şi tu cum fac eu cu ochiul. Eu zic c-aşa e drept.
— Bine, da' eu nu văd nimic dinăuntru.
— Ei, da' prin gaura fundului, care va să zică orificiul anal, tot vezi ceva !
— Ei, şi-acuma, să mai facem o încercare şi gata. Eu dau din coadă ca dmtr-un bici tot timpul şi latru ca. turbat. Mamă, ce spectacol de groază o să fie !
— Iară eu o să fac tot timpul ba dintr-un ochi, ba din altul.
— Ia zi, Palomides, n-am putea să mai băgăm şi cîtc-o săritură, aşa, în galop, numai aşa, din cînd în cînd? Ştii, cum se cabrează calul ?
-— Păi asemenea figură s-ar putea face mai natural şi mai bine de către partea din spate solo.
— Solo ? Vrei să zici că eu singur ?
— Chiar aşa.
— Ei, trebuie să-ţi spun, dragă Palomides, că este deosebit de frumuşel din partea ta să mă laşi pe mine singur să fac treaba asta. Eşti un băiat de zahăr.
— Vezi, numai că tare mult am vrea să vă mai temperaţi şi să folosiţi cu atenţie membrele trupului, ca nu care cumva, în ardoarea săriturilor, să aplicaţi lovituri neplă-cute în posteriorul părţii dinainte a Fiarei.

— Adică să nu-ţi dau picioare în pardon ? Nici o grijă, Palomides.

— Dă-i bătaie, Sir Grummore !

— Dii, căluţule !

Dii, căluţule ! Hop-la ! Iiop-la ! Ia vînătoare mergem noi, la vînătoa-a-a-re mer-gem-noi ! Ilop-ia ! Hop-la !Regina fusese nevoită să recunoască imposibilul. Chiar şi în aburii minţii sale Gaelice, tot ajunsese şi ea să-şi dea seama că măgarii nu se pot împerechea cu pitonii. N-avea nici un rost să continue să-şi pună în valoare farmecele şi talentele pentru păcătoşii âştia de cavaleri ridicoli — n-avea nici un sens să continue să-i vîneze cu l-n-icie năprasnice „ ceea ce credea ea că e dragostea. Schimbîndu-şi deodată sentimentele faţă de ei, descoperi că-i ura. Erau nişte imbecili, pe lîngă faptul că erau Sassenachi, iar ea ei bine, — ea nu era altceva de cît o sfîntă.

N-o interesa nimic altceva, descoperi ea cu o subită schimbare de rol, nimic decît iubiţii ei copii. Le era cea mai bună mamă de pe lume ! O durea inima de ei, şi pieptul ei matern era plin de calde simţăminte.

Cînd Gareth ii aduse. înfricoşat. în cameră, nişte flori de amp ca semn de umilinţă şi îndurare, fiindcă fuseseră nişte băieţi atît de răi încît trebuiseră să fie biciuiţi, ea-l acoperi de sărutări, aruneînd din cînd în cînd cîte-o privire în oglindă.

Băiatul scăpă din îmbrăţişarea ei şi-şi şterse lacrimile, — în parte stînjemt, în parte extaziat. Florile de cîmp pe care le adusese fuseseră puse dramatic într-o vază care nu avea un strop de apă — era pînă-n vîrful unghiilor o fiinţă casnică — şi băiatul putu în cele din urmă să plece. O şterse din camera regală purtînd cu sine vestea iertării şi se prăvăli ca un titirez, mişcindu-şi iute picioruşele pe scara circulară. Era un castel cu totul diferit de cel în care îşi petrecuse zilele copilăriei şi în care gonise cel ce era acum "Regele Arthur. Lin Normand nici nu l-ar fi recunoscut ca pe un castel, poate în afară de turnul de pază. Asta fiindcă era cu o mie de ani mai vechi clecît orice construcţie normandă.

Castelul acesta, prin care alerga copilul ca să ducă fraţilor lui vestea cea bună a iubirii materne, fusese ridicat la început, în negurile trecutului, ca un simbol ciudat al puterii Celor Vechi — un fort pe un promontoriu adîncindu-se în mare. Goniţi spre mare de vulcanul istoriei, ei fuseseră prinşi la sfrîmtoare pe ultima dintre peninsule. Cu marea, în adevăratul sens al cuvîntului, în spatele lor, pe o limbă stîncoasă de pămînt, îşi construiseră singurul lor zid la baza acelei întinderi de pămînt.

Marea, care le era osîncla, fusese de asemenea ultimul lor apărător de amîndouă părţile peninsulei. Acolo, pe acel promontoriu, acolo îşi îngrămădiseră canibalii zugrăviţi cu vopsea albastră zidul lor uriaş de pietre aşezate una peste alta, fără să fie prinse cu mortar, de paisprezece picioare înălţime şi tot atît de groase, avînd în partea de dinăuntru un fel de terase, de pe care oamenii puteau arunca pietroaiele în vrăjmaş. Pe toată întinderea, de-a lungul zidului, în afară, înfipseseră în pămînt pietre ascuţite, fiecare fiind aţintită în sus într-o alcătuire de *rhevaux*[1] *de* JVLse care semăna cu un arici pietrificat. În spatele acestui arici de piatră şi în spatele enormului zid, se îngrămădeau peste noapte în cocioabe de lemn, împreună cu animalele de pe lîngă casă. Ca să împodobească construcţia, ridicaseră pe prăjini capete de duşmani, iar regele lor îşi construise pentru avuţiile sale o cămară subterană care era în acelaşi timp şi o trecere subterană pentru ultima scăpare. Tunelul mergea pe sub zid, aşa că. dacă printr-o întîmplare fortul era luat cu asalt, regele tot putea să scape, strecurîndu-se pe sub picioarele atacanţilor săi. Era un tunel prin care se putea tîrî doar un singur om şi fusese construit cu un fel de cotitură, astfel încît cel din faţă, ajungînd acolo, să se poată întoarce şi izbi în cap pe urmăritor, în vreme ce acesta din urmă trecea peste obstacol. Cei ce săpaseră subterana fuseseră executaţi de propriul lor preot-rege, ca secretul subteranei să rămînă numai al lui pe vecie.

Toate cele de mai sus se întîmplaseră cu o mie de ani în urmă.

Dunlothian crescuse în conservatorismul Celor Vechi. Aici, la un atac scandinav, se înălţase o căsoaie de lemn pentru ostaşi — acolo, pietrele care fuseseră aşezate unele peste altele ca să alcătuiască zidul exterior fuseseră clădîmate pentru a se construi un turn rotund pentru preoţi. Turnul înalt, cu ocolul pentru vite care se găsea sub cele două camere ele locuit, fusese construit ultimul.

Aşa că băiatul ăsta, pe nume Gareth, alerga printre ruinele risipite la întîmplare, şi alerga iute, ca să clucă mai eurînd vestea cea bună fraţilor lui ; alerga printre şoproane şi stîlpi cu poeme irlandeze — pietre frumoase ale trecutului pline de scrisul irlandez al oghamului, eomemorînd pe un oarecare Deag, fiul lui No, mort cu sute de ani înainte, toate aceste pietre fiind acum răsturnate cu dosul în sus, la temelia unui bastion construit mai tîrziu. Locul se găsea pe vîrful unei

---

1 Scînduri acoperite cu ţepuşe ascuţite de fier îndreptate în toate direcţiile ca armă defensivă împotriva cavaleriei.

stînci măturate de vîn- turi, curăţat în fiecare zi de curenţii de aer ai Atlanticului şi dedesubtul ei se întindea micul sat pescăresc, pierdui printre dunele de nisip. Satul se integra perfect în peisaj, un fel de moştenitor al zecilor de kilometri de dune şi valuri de nisip, al sutelor de kilometri de nori eumulus, îngrămădiţi deasupra lui.

De-a lungul liniei de coastă, sfinţii şi învăţaţii de la Eriu locuiau în igluurile lor de piatră într-o sfîntă mizerie — recitind cincizeci de psalmi în stupurile lor şi cincizeci în aer liber şi cincizeci cu trupurile cufundate în apă rece, în seîrba lor pentru lumea aceasta efemeră. Sfîntul Toirdealbhaeh era departe de a fi tipic pentru această spee:e.

Gareth îşi găsi fraţii în cămară.

Mirosea a uruială de ovăz, şuncă, somn afumat, cod uscat, ceapă, seu de rechin, heringi muraţi în butoaie, funii de cînepă, păpuşoi, fulgi de găină, pînză groasă de în, lapte — aici se bătea untul în fiecare joi — lemn uscat de pin, mere, ierburi uscate, clei de peşte şi lac folosit de meşterii care întocmeau săgeţile, mirodenii de peste mări, şobolani morţi în capcană, carne de căprioară, iarbă de mare, surcele de lemn, murdărie de pisici, lină de la oile de pe munte care nu fusese încă vîndută, precum şi mirosul înţepător al catranului.

Gawaine, Agravaine şi Gaheris stăteau pe grămezile de lînă, mîncînd mere. Se găseau tocmai în mijlocul unei discuţii aprinse.

— Asta nu-i treaba noastră, declară Gawaine cu îneă- păţînare.

Agravaine spuse tînguitor :

— Da' cum să nu fie treaba noastră. Ne priveşte măi mult clecît pe oricare altul şi să ştiţi că nu e în regulă.

— Cum îndrăzneşti să spui că mama noastră nu are dreptate ?

— Păi n-are.

— Ba are, dacă nu eşti în stare decît să mă contra-

— Sînt oameni destul de cumsecade pentru nişte Sassenachi, spuse Gawaine. Sir Grummore m-a lăsat ieri seară să-i încerc şi coiful.

— Asta n-are nimic de-a face cu ce spuneam eu.

Gawaine decretă :

— Nici nu vreau să vorbesc despre asta. E prea josnic.

— Uite la Gawaine cel pur 1

Cînd Gareth intră, îl văzu pe Gawaine îmbujorîndu-se la faţă sub căpiţa de păr roşu şi privindu-l cu ură pe

Agravaine. Era evident eă iar avea să facă unul din accesele lui de furie — dar Agravaine era unul dintre intelectualii aceia ghinionişti care sînt prea mînciri ca să cedeze în fala Cort oi brute. Era tipul de om care e întotdeauna bătut măr într-o ceartă, fiindcă nu e în stare să se apere, clar continuă totuşi cearta pe podea mîrîind :

— Ei hai, poftim, mai loveşte-mă o dată ca să arăţi ce de.şiept eşti.

Gawaine îl privi cu ură :

— Tacă-ţi gura !

— Na, că nu vreau !

— Ei, las' că te fac eu să taci !

— Chiar dacă mă faci sau nu să tac, să ştii că tot una e!

Garcth spuse :

— Hai, termină, Agravaine. Gawaine, lasă-l în pace. Agravaine, să ştii că dacă nu te-astîmperi, o să te omoare.

— Nu-mi pasă dacă mă omoară. N-am spus dcat adevărul.

— Lasă gălăgia !

— Nu vreau. Eu zic că trebuie să-i scriem lui tata o scrisoare despre cavalerii ăştia. Ar trebui să-i spunem despre mama. Ar trebui să...

Gawaine se năpustise asupra lui înainte ca să poată termina fraza.

— Să te ia toţi dracii ! urlă el. Trădătorule, coadă ele topor ce eşti ! Lacă, că ţi-arăt eu ţie !

Fiindcă Agravaine făcuse ceva nemaivăzut în certurile de familie. El era cel mai slab dintre cei doi şi pe deasupra îi era grozav de teamă de durere. Aşa că, pe cînd se prăbuşea la pămînt, se repezise la frate-său cu pumnalul scurt pe care-l avea asupra lui.

— Păzea, fii atent că a scos cuţitu' ! strigă Gareth.

Cei doi se rostogoleau, cînd unul deasupra, cînd celălalt, printre maldărele de lînă de oaie nedărăcită.

— Gaheris, prinde-i mîna ! Gawaine, lasă-l în pace ! Agravaine, dă drumul la cuţit, dă drumul, n-auzi, măi ncbunule ! Agravaine, dacă nu-i dai drumul imediat să ştii c-o să tc omoare ! Ah, clobitocule !

Faţa băiatului se făcuse vînătă şi pumnalul nu se vedea nicăieri. Gawaine, cu mîinile în jurul beregatei lui Agravaine, îl dădea cu sălbăticie cu capul de podea. Garcth îl apucă pe Gawaine de gulerul cămăşii ca să.-l sugrume şi să-i mai ia din putere. Gaheris, jucînd în jurul celor doi combatanţi, se întindea după cuţit.

— Lasă-mă, gîfîi Gawaine. Lasă-mă să-l termin. Slobozi o tuse sau un zgomot înecat, din piept, ca un leu tînăr care-şi înalţă răgetul de furie.

Curios lucru, cînd era cuprins de o asemenea furie oarbă, părea să nu mai ţină seama de nimic, să uite de orice respect pentru viaţa omului. Mai tîrziu, în viaţa lui a omorît chiar mai multe femei, atunci cînd se în- tîmpla să-l apuce asemenea stare — deşi după aceea îşi regreta amarnic fapta.

Cînd Fiara contrafăcută fu terminată, cavalerii **o** iluară şi o ascunseră într-o peşteră de la poalele falezei stîncoase, deasupra nivelului la care se ridica apa în zilele 'de [lux maxim. Apoi, dădură de duşcă nişte whisky ca să-şi sărbătorească împlinirea trudei şi de îndată ce se lăsă întunericul, o porniră în căutarea Regelui.

Îl găsiră în camera lui, cu o pană de gîscă şi o foaie de pergament. Pe pergament nu era scrisă nici o poezie — ci numai un desen care intenţiona să fie o inimă străpunsă de o săgeată, inimă care avea în interior doi P împletiţi în semn de dragoste.

Regele îşi sufla nasul.

— Te rog să mă scuzi, Pellinore, spuse Şir Grummore, dar am văzut ceva pe faleză.

— Ceva scîrbos ?

— Ştiu eu, nu chiar...

— Speram să fie ceva scîrbos.

Sir Grummore cumpăni situaţia şi-l trase pe Sarazin deoparte. Deciseră că era nevoie de mult tact.

— Oh, Pellinore, spuse cu deplină nonşalanţă S:r Grummore, ia spune-mi tu mie, ce desenezi acolo ?

— Şi tu ce crezi că e ?

-— Ştiu eu ? Arată de parcă ar li un desen !

— Păi asta şi e, spuse Regele. Şi-acuma, ştiţi ceva, zău că tare mult aş vrea să fiţi atît de buni şi să plecaţi. Adică, vreau să spun, dacă pricepeţi cumva aluzia.

— Ar fi mai bine să tragi o linie aici, continuă netulburat Sir Grummore.

— Unde ?

-— Uite-aici, unde e porcu*.

— Ascultă, dragul meu, nu ştiu despre ce vorbeşti.

— îmi pare rău, Pellinore, credeam că desenezi un porc cu ochii închişi.

.Sir Palomides gindi că a venit vremea să intervină.

—• Sir Grummore, spuse el cu timiditate, a observat un fenomen să nu-ţi vină să crezi, pe toţi sfinţii!

—• Un fenomen ?
— Un lucru, explică Sir Grummore.
— Ce fel de lucru ? întrebă cu suspiciune Regele.
— Ceva ce-o să-ţi placă.
— Ia ghici ce e ! ? Ceva ce are patru picioare, adăugă Sarazinul.
— Ce e ? întrebă Regele. Animal, vegetal sau mineral ?
—- Animal.
— Un porc ? se interesă Regele, care începea să simtă că amicii lui urmăreau ei ceva.
— Nu, nu, Pellinore 1 Nu-i un porc. Şi mai scoate-ţi, dumnule, din minte porcii ăştia. Lucrul ăsta face un zgomot ca o haită de eîini.'
— Mai precis, ca şaizeci de cîini. explică Sir Palomides.
— A, gata ! Ştiu ! E o balenă ! strigă Regele.
—- Nu, nu Pellinore dragă ! Ai văzut tu o balenă cu picioare ? !
— Care face aşa un zgomot!
— O balenă face aşa ceva ?
— Dragul meu, de unde să ştiu eu asta ? 1 Trebuie să încerci să lămureşti problema.
— Mă rog, ană rog, dar care-i problema ? Ai ? Mie mi se pare că-i un fel de joc de-a menajeria.
— Nu, nu, Pellinore. E ceva ce-am văzut noi cu ochii noştri şi care latră.
— Ascultaţi, vă rog, spuse el tînguitor. Ştiţi ce-aş vrea de la voi V ! Ori tăceţi, ori plecaţi de-aicea ! Ce-mi tot bateţi capul cu balene şi porci şi acum cu tot- felul de lucruri care latră ! Zău, nici nu mai ştiu pe ce lume mă aflu ! Şi chiar nu puteţi voi să lăsaţi un om în pace, să deseneze şi el ce vrea şi apoi să se spînzure şi el liniştit, ai ? Ce părere aveţi, nu vă cer prea mult, ai. ce ziceţi ?
— Pellinore, spuse Sir Grummore, vino-ti în Tire. omule. Păi ştii tu ce-am văzut noi, măi băiatule ? Am văzut Fiara Căutărilor !
— De ce?

De ce

— ?Da, de ce ?

■— De ce spui de ce ?

— Vreau să spun. explică Sir Gruminore, puteai întreba „unde ?« sau ,,cînd ?" Da' de ce, de ce ?

— De ce nu de ce ?

— Pcllinore, ţi-ai pierdut orice simt al bunei-cuviinţe ? N-auzi, domnule, am văzut *Fiara Căldurilor,* nu pricepi — l-am văzut pe faleza de-aici.

-— Nu e un *el.* Este o Ea.

-— Dragă colega, nu contează, zău aşa, nu contează ce este. Principalul e e-am văzul-o.

-— Şi-alunci de ce nu mergeţi s-o prindeţi ?

-— Păi nu c treaba noastră, Pellinore dragă ! Asta e treaba ta. La urma urmelor, e opera vieţii talc, nu-i aşa ?

-— E-o proastă ! spuse Regele.

-— O fi ea proastă sau nu, asta nu-i treaba noaşJră, conchise Sir Grummore pe un ton ofensat. Vorba e, este sau nu este ea *magnum opus*[1] al tău? Numai un Pellinore poate s-o prindă, la spune, de cîle ori nu ne-ai repetat asta ? !

-— Şi ce rost are s-o prinzi ? întrebă monarhul. Ei, ia spune-mi şi mic ? La urma urmelor, e şi ea poate o dată fericită pe faleza aia. Nu înţeleg de ce faceţi atîla scandal, nu înţeleg şi pace ! Ce lucru trist, adăugă el, se-himbînd brusc subiectul, ce mizerie că oamenii nu se pot căsători cînd vor. Vreau să spun, ce-mi foloseşte mie animalul ăsta, ai ? Ce, m-am însurat cu Fiara asta ? Ei, şi-atunei de ce s-o tot fugăresc zi şi noapte ? Mie nu mi se pare ceva logic.

— Ascultă-mă pe mine, Pellinore, tu ai nevoie de o vînătoare bună. Haide, haide, nu mai lenevi !

îi luară pana din mînă şi îi turnară cîteva pahare pline de whisky scoţian, neuitînd să mai guste şi ei puţintel.

— Se pare că e singurul lucru care-mi mai rămîne de făcut, spuse el deodată. La urma urmelor, numai un Pellinore poate s-o prindă.

— Ei, aşa, ai văzut ce băiat curajos ? !

—- Numai că mă simt uneori alît de trist, adăugă el, înainte ca ei să-l poată opri, şi mă g'îndesc tot timpul la fiica Reginei din Flandra. Nu era frumoasă, Grummore, dar zău că tare bine mă mai înţelegeam c.u ca. Eu zic că eram făcuţi unul pentru altul, nu ştiu clacă mă înţelegi. Poate că n-oi fi eu prea deştept, şi poate că intru întotdeauna într-un bucluc cînd sînt lăsat de capul meu, dar cînd eram cu Piggy, ea ştia întotdeauna ce e de făcui. Şi unde mai pui că aveam cine-mi

1 Cea mai mare realizare a unui artist (lat.).

ţine companie. Nu-i chiar aşa de rău să simţi că ai şi tu un suflet de om lîngă tine, cînd nu mai eşti chiar aşa de tînăr, în special cînd toată vieţişoara ta n-ai făcut nimic altceva decît să fii tot timpul pe urmele nenorocitei ăleia de Fiare, ei. ce ziceţi de asta ? În pădure te simţi puţin cam singur. Acuma, nu pot să mă plîng şi să zic că în felul ei nu era şi Fiara Căutărilor o tovarăşă de viaţă. Numai că nu poţi să discuţi despre ce-ţi trece prin minte, şi-n orice caz nu aşa c.um poţi să faci cu Piggy. Şi nici nu ştia să gătească. Acum eu nu ştiu, măi băieţi, de ce vă plictisesc cu toată vorbăria asta, da' zău aşa că uneori îţi vine un bîzdîc, şi nu poţi să mai suporţi. Vedeţi voi, nu-i acelaşi lucru de parcă Piggv ar fi o codană oarecare. Zău aşa, Grummore, o iubesc dom'le, o iubesc de mă rup, şi n-ai idee ce fericit aş fi. dacă s-ar îndura măcar să-mi răspundă la o singură scrisoare.

— Săracu' Pellinore, spuseră ei.

— Azi am văzut şapte gaiţe. Palomides. Zburau ca nişte tigăi. I'na pentru supărare, explică Regele. Două pentru bucurie, trei pentru cununie, şi patru pentru un băiat. Aşa că fiind şapte ar trebui să fie patru băieţi, nu-i aşa, ai ?

— Nici vorbă că da ! spuse Sir Grummore.

— O să-i cheme Aglovale, Percivale şi Lamorak, şi mai era unul cu un nume caraghios, care nu pot să mi-l amintesc. Acum, că tot s-a dus de rîpă, nu mai ai ce să-i faci ! Oricum, trebuie să spun «ă mi-ar fi plăcut să fi avut un băiat pe care să-l cheme Dornar.

— Ascultă aici, Pellinore, trebuie să înveţi să laşi morţii cu morţii. Dac-o tot ţii aşa, ai să te prăpădeşti de tot, măi băiatule ! Ia zi tu, de ce să nu fii' tu un băiat cuminte şi curajos şi să te ţii de Fiara aia a ta ?

— Da, cred că e musai.

— Ei, asta-i. Şi mai lasă grijile astea !

— De optsprezece ani mă tot ţin de capul Fiarei urmă Regele gînclitor. Nu zic, ar fi o idee s-o prind. Unde mi-o fi căţeaua ?

— Ei, ce-ai zice ca stimabilul nostru monarh s-o pornească chiar acum ?

■— Ce ? ! Chiar în seara asta, Palomides ? Pe întuneric ?

Sir Palomides îi dădu în mare taină un ghiont intre coaste lui Sir Grummore.

— Bate fierul cît e cald. şopti el.

— Aha ! Pricep.

— Eu zic că nu contează, spuse Regele. Nimic nu mai contează, de fapt.

— Ei, atunci s-a aranjat., strigă Sir Grummore, pu- nînd stăpînire pe situaţie. Bite cum o să facem. îl punem pe Pellinore într-un capăt al falezei chiar în seara asta, la pîndă, iar noi o să facem pe hait aşii Vi gonim Fiara spre el. Fiara trebuie neapărat să fie acolo, că ai văzut-o doar azi după-masă.)

— Ei, ce părere ai, întrebă el, în vreme ce se găteau pe întuneric, nu-i aşa c-a fost o idee grozavă, c-am spus să venim aici ca să gonim fiara ?

/

— Curată inspiraţie, răspunse Sir/ Palomides. Mi-e capul drept /? /

— Draglă amice, îmi pare rău da nu pot să văd nici pînă-n vîrfu'-jiasului. /

Vocea Sarazinului sună neliniştită.

•— întunericul ăsta, spuse el, pare straşnic de negru, poţi să-ţi bagi şi degetele-n ochi.

— Las' că nu-i mmic. Mai bine aşa, că ne mai ascunde greşelile de machiaj. Poate c-o să iasă luna ceva mai tîrziu.

— Slavă Domnului că sabia lui e de obicei tocită.

— Ei, haide, haide, Palomides dragă, ce dîrdîi aşa de frică ? Eu nu ştiu de ce, da' mă simt absolut splendid. Poate c-o fi din pricina whiskyului. Orice o fi, ai să vezi c-am să latru şi-am să dau din copite astă-noapte ca niciodată.

— Vezi că te prinzi de mine cînd te închei. Ăştia sînt nasturii mei.

■— Iertare, Palomides.

■— la spune, n-ar fi poate mai bine dacă în loc să dai din copite, ai da din coadă ? Ştii, cînd te cabrezi, partea din faţă aş zice mai degrabă că este oarecum deranjată.

■— Nu ! Am să dau şi din coadă şi-am să mă şi cabrez, spuse Sir Grummore cu fermitate.

— Bine, cum zici matale.

— la-ţi te rug O clipă copita de pe coaaa mea, Palomides.

— Nu s-ar putea să-ţi duci coada pe braţ în prima parte a drumului ?

— Păi nu mi se pare c-ar fi prea natural.

— Nu.

— Şi acum, poftim, uite că-ncepe să plouă, adâ.gă plia de amărăciune Sir Palomides. Cînd ţi-e lumea mai dragă, începe să plouă prin părţile astea, de le-apucă şi nebunia, nu alta !

îşi scoase mîna neagră pe gura şarpelui şi simţi picăturile de ploaie. Pînza sub care se aflau zornăia de parcă ar fi dat grindina.

— Haide, haide, draga mea parte-din-faţă, spuse cu mare veselie Sir Grummore, sub efectul paharelor îmbelşugate cu whisky pe care le dăduse pe gît, tu eşti ăla care te-ai gîndit primul la expediţie. Hai, negruţule, haide, te înveseleşte ! ia gînceşte-te numai un pic la Pellinore săracu', pentru el e şi mai rău că n-are nici măcar o bucală de pînză cu pete pe ea să se adăpostească de ploaie.

— Poate c-o să se oprească după un timp.

— Te cred c-o să stea. întotdeauna stă ploaia după un timp, bătrîne păgîn ! Ei, şi-acum. sîntem gata ?

— Da.

— Ei. atunci dă comanda.

— Stîngu ! Stîngu' ! Stîng ! Drept ! Stîngu' !

— Şi nu uita Hop-la !

— Stîngu ! Dreptu ! Hop-la! Hop-la ! Diii ! Poftim ? !

— N-am zis nimica, lătram doar !

■— Hop-la ! Hop-la 1

■— Şi-acum să ne cabrăm puţin !

•— Aoleu, Sir Grummore !

■— Pardon, Palomides !

— Să vezi că nici n-o să mai pot sta pe fund.

Sub faleza care picura stropi grei de ploaie. Regele Pellinore stătea liniştit, privind indecis în faţa lui. Căţeaua lui, legată cu o sfoară lungă, se răsucise de mai multe ori în jurul lui. Cavalerul era îmbrăcat în armură completă, care începea să ruginească, şi ploaia intra înăuntru prin cinci locuri. Curgea de-a lungul picioarelor şi braţelor, dar locul cel mai neplăcut era viziera. Aceastaera construită pe principiul ritului de porc, deoarece se considera că dacă aveai un coif urît, puteai cu mai mare uşurinţă să-ţi înspăimînţi adversarul. In felul acesta. Regele Pellinore arăta ca un porc care-şi băga ritul pretutindeni. Tot datorită acestei construcţii, ploaia îi intra pe nările ritului şi apa i se prelingea în jos pe piept, gîdilîndu-l. Regele cugeta : „Ei, ce să-i faci, se gîndea el. poate că treaba asta o să-i mai liniştească". Nu era prea plăcut pe ploaia asta selrboasă şi cu armura pe tine, dar iubiţii lui camarazi păreau s-o dorească din toată inima. Ar fi greu să găseşti pe cineva mai cumsecade decît bătrânul Grum, iar Palomides părea să fie un tip prietenos, deşi era păgîn. Dacă voiau şi ei să se distreze un pic, era de datoria lui să-i mai înveselească. Pe lîngă asta, şi căţeaua mai trebuia să fie scoasă la plimbare. Păcat că nu puteai s-o faci să nu se răsucească în jurul tău, dar asta e, nu poţi să lupţi împotriva naturii. Mîine va trebui să-şi petreacă toată ziua freeîndu-şi armura cu peria.

Oricum, tot o să aibă barem ceva de făcut, reflectă jalnic Regele, ceva care era mai bine decît să rătăceşti de colo-colo tot timpul, numai cu durerea ta eternă, fră- mrntîndu-ţi inima. Şi uite aşa. începu iar să se gîndească la Piggv.

Cel mai de seamă şi cel mai frumos lucru în legătura cu fiica Reginei de Flandra era că ea nu a rîs de el. O mulţime de oameni rîdeau de tine eînd o porneai tot timpul după Fiara Căutărilor şi nu o prindeai niciodată, dar Piggv nu încercase niciodată să rîclă de el. După cît-e se părea, ea a înţeles de îndată cît de interesantă era toată treaba asta, şi făcuse cîteva sugestii interesante asupra felului în care s-ar putea să i se întindă o capcană. Bineînţeles, nimeni nu pretinde să îl socoteşti cine ştie ce deştept sau să zici că e mare scofală de capul lui dar, orice s-ar zice, era un lucru grozav de plăcut să nu fii luat în bătaie de joc. La urma urmelor, făcea şi el ce putea.

Şi apoi uite c-a venit şi ziua aceea groaznică, cînd s-a ivit la ţărm nenorocita aia de barcă. Se urcaseră în ea. fiindcă, orice-ar fi, cavalerii se cuvine întotdeauna să accepte aventura, şi nici una, nici două, barca o şi pornise cu ei. Ti făcuseră cu mîna lui Piggy, iar Fiara îşi scosese capul din pădure, şi-o pornise cu greu prin apă după ei, avînd o figură

foarte jignită. Dar corabia lor mersese mai departe şi mai departe, iar micuţele siluete de pe ţărm se micşoraseră tot mai mult, pînă ce de-abia putură să mai vadă năframa pe care o flutura Piggy. şi-apoi se pierdură de-a binelea, iar căţelei i se făcu rău.

Îi scrisese din toate porturile. Dăduse scrisori hangiilor de pretutindeni, şi cu toţii se juraseră pe ce-aveau mai sfînt că o să le trimită mai departe. Dar ea, ea nu-i trimisese nici măcar un cuvinte] ele răspuns.

Şi asta numai fiindcă el nu merita, decise Regele. Era nehotărît şi nu era prea deştept şi mereu intra în vreo încurcătură. Şi de ce-ar scrie fiica Reginei din Flandra unei asemenea persoane, în special după ce el plecase şi se urcase într-o barcă fermecată şi se dusese în necunoscutul mărilor ? Asta semăna foarte mult cu o dezertare şi, bineînţeles, avea toate motivele să fie furioasă. Şi între timp, tot ploua înainte, şi apa i se prelingea pe piele şi uite că acum şi căţeaua începu să strănute. Armura ruginise, şi simţea ca un fel de curent la ceafă, acolo unde era înşurubat coiful. Era întuneric şi scîrbos. De pe falează picura nu ştiu ce lipicios.

. — Te rog să mă scuzi, Sir Grummore, matale eşti ăl care-mi fornăie în ureche ?

— Nu, nu, dragă colega. Dă-i drumul, dă-i drumul înainte. Eu nu fac altceva decît să latru cît pot mai bine.

. — Nu mă refer la lătrat, Sir Grummore, dar e un fel de zgomot de suflare, aşa, de o natură cam ciudată şi răguşită.

— Dragule, n-are rost să mă întrebi pe mine. Tot ce poţi auzi aici este un fel de scîrţîit, ca de foaie.

— Eu zic că ploaia are de gînd să stea. Ce-ar fi să f stăm şi noi un pic ?

— Ştiu eu, Palomides, dacă trebuie să te opreşti, opreş- te-te. Da' mi-e teamă că dacă nu terminăm repede cu treaba asta, m-apucă iarăşi junghiu' ăla. De ce vrei să te opreşti ?

—' Nu-mi place că-i aşa întuneric.
Bine, da' nu te poţi opri numai fiindeă-i întuneric.

— Nu. Asta e adevărat.

Ei, dă-i drumu' atunci, băiete. Hai! Stîngu' ♦
Drepttf ! Asta-i treaba !
— .cultă Grummore ! spuse după eîtăva vreme Sir Paion. es. Uite că-i iarăşi !
— Ce ? Ce e ?
— Pufăitul, Sir Grummore.
•— Eşti sigur că nu sînt eu V se interesă Sir. Grummore.

— Absolut. E un pufăit amenințător sau amoros, asemănător cu al unei balene. Păgînul de față ar dori fierbinte să nu fie atît de întuneric.
— Ei, ce să-i facem, nu-i numai cum vrem noi. Şi-acuma, dă-i drumul. Palomides, hai, fii băiat bun şi înainte marş !
După cîteva momente, Sir Grummore spuse cu o voce sepulcrală :
— Ascultă, dragă amice, nu s-ar putea să termini odată cu împinsu' şi lovitu' ăsta ? !
— Ge-ţi veni, Sir Grummore? Nu împing deloc!
— Bine. da' atunci ce e ? !
— Eu zău că nu simt nici o lovitură !
— Bine. da' nu pricepi că pe mine mă împinge cineva din spate ?
— Poate că e coada matale ?
— Nu, c-am răsucit-o în jurul meu.
— În orice caz. ar fi imposibil să te-mping de la spate, fiindcă picioarele din față sînt în față.
- Uite, port im, iarăşi !
Ce iarăşi ?
— Lovitura ! De data asia a fost un atac clar. Palomides, ne atacă !
— Nu, nu, Sir Grummore. Ţi se năzar tot felul de lucruri.
— Palomides. trebuie să ne întoarcem înapoi !
— - De ce. Sir Grummore ?
— Păi ca să vedem ce mă loveşte din spate !
— Da' tot n-ai cum vedea nimica. Sir Grummore. E prea întuneric.
— Ia scoate mina pe gură, şi vezi ce simţi în spate.
— Simt un fel de chestie rotundă.
— Păi ăsta sînt eu. Sir Palomides. Asia sînt eu, că mă pipăi pe fund.
— Sincere scuze, Sir Grummore.
—■ Nu face nimic, amice, nu Tace nimic. Ei, ce mai simţi altceva ?

Vocea bunului Sarazin începu să tremure.•— A,... ă... ceva rece, spuse el, şi... şi lunecos.

— Se mişcă, Palomides ?

— Se mişcă şi... şi fornăie !

■— Fornăie ?

— Fornăie !

Chiar în acel moment se ivi şi luna.

— Doamne, sfinţească-se numele tău ! strigă Sir Palomides, cu voce înaltă şi ascuţită, după ce aruncă -» privire pe gură. Fugi, Grummore, fugi ! Stîngu', dreptu' ! Marş rapid ! Pas alergător, înainte marş ! Mai repede, mai repede! Ţine pasu"! Au, călcîiele mele! Oh, Dumnezeule! Oh, pălăria mea !

N-avea nici un rost, decise Regele. Probabil că se pierduseră, sau umblau creanga pe undeva, ca să se distreze. Era al dracului de umed, cum era aproape întotdeauna în Lothian, şi făcuse tot ce-i stătea în putere ca să le fie pe plac. Şi-acum, poftim, ei se rătăciseră — s-ar putea spune cu o lipsă de respect şi un egoism fără pereche — şi l-au lăsat aici cu blestemata asta de căţea ca să rugineascâ în pace. Asta era prea de tot.

Cu un pas hotărît, o porni spre camera lui de culcare, trăgînd căţeaua după el.

_ La jumătatea drumului în sus, pe o falie. în una dintre cele mai abrupte părţi ale falezei stîncoase, cu cea msi mare parte a nasturilor ei săriţi. Fiara contrafăcută se certa cu stomacul ei.

— Bine, dragă cavalere, da' de unde pînă unde era să prevăd eu o calamitate de asemenea natură ?

— Lasă, că te-ai gîndit tu la ea, răspunse furioasă burta. Tu ai avut ide ea să ne îmbrăcăm în Fiara Căutărilor. A ta e vina ! I

La poalele dealului aştepta chiar Fiara Căutărilor, Într-o atitudine sentimentală, stătea şi-şi aştepta jumătatea. În spatele, ei se întindea marea de argint. în diferite părţi alp peisajului, cîteva zeci din Cei Vechi, strîmbi şi cocoşaţi, stăteau pitiţi şi examinau cu zel situaţia din ascunzişurile lor, de după stînci, dune de nisip, movile de scoici, igluuri şi aşa mai departe, — în- cercînd însă în van să înţeleagă subtilele scerete ale Engleziloţ.

CAPITOLUL X

Pe cîmpia de la Bedegraine era noaptea dinaintea marii bătălii. O serie de episcopi binecuvântau armatele din amîndouă taberele, ascullind spovedanii şi spunând rugăciuni.

Oamenii lui Arthur erau cu toţii plini de respect faţă de această sfîntă activitate, dar cei ai Regelui Lot nu — fiindcă aşa era obiceiul la toate armatele care urmau să fie înfrînte. Episcopii asigurau amîndouă taberele că ei erau absolut siguri că vor învinge, fiindcă Dumnezeu e cu ei, clar oamenii Regelui Arthur ştiau că er.au depăşiţi ca număr în proporţia de unu la trei, aşa încît se gîndiră că cel mai bun lucru pe care-l puteau face era să se spovedească. Oamenii Regelui Lot. care eunoş- teau de asemenea diferenţa dintre armata lor şi cea u inamicului, îşi petreeură noaptea dansînd, bînd, jucînd barbut şi spunîndu-şi unul altuia bancuri porcoase. Cel puţin, aşa afirmă cronicile.

în cortul Regelui Angliei, tocmai fusese ţinută o ultimă reuniune a statului major, şi Merlyn rămăsese la urmă ca să mai discute ceva. Arăta foarte îngrijorat.

— De ce eşti asa de îngrijorat. Merlyn ? Vasăzică, pînă la urmă. tot o să pierdem bătălia ?

— Nu. Ai să cişligi bătălia, după cum ţi-am spus. N-aa-c rost să ţi-o ascund. O să faci tot ce-ţi stă în putinţă, şi-ai să lupţi cu vitejie, şi-ai să chemi la momentul potrivit ajutorul Şlii-tu-Cui. îţi stă în putere să cîştigi bătălia, aşa că nu contează dacă-ţi spun. Nu. E altceva despre care trebuie să-ţi vorbesc şi care mă îngrijorează grozav acum.

— Despre ce-i vorba ?

— Doamne, Dumnezeule ! Păi de ce-aş mai fi aşa de îngrijorat dacă aş putea să-mi amintesc despre ce-i vorba ?

■

— E vorba cumva de Tata aia pe care o cheamă Nimue?

— Nu. Nu. Nu. Nu. Asta-i cu totul idtă chestie. E ceva... E ceva de care nu-mi pot aminti, şi pace !

După un timp, Merlyn îşi scoase barba din gură şi începu să numere pe degete.

— Despre Guenever ţi-am spus, nu-i aşa ?

— Nu cred.

— Nu contează. Şi te-am avertizat despre ea şi Lancelot.

— Avertismentul acesta, răspunse Regele, ar ii oricum unul josnic, chiar dacă ar fi adevărat.

— Şi-apoi ţi-am spus treaba aia cu Excalibur şi cum trebuie să fii atent la teacă ?

— Da.

— Ţi-am spus despre taică-tu, aşa că nu poate să fie vorba despre asta, şi ţi-am făcut şi aluzia aceea în legătură

cu persoana. Ăh. ştii ce mă încurcă, exclamă magicianul, trăgînd de păr în smocuri, e că nu-mi pot aduce aminte dacă-i vorba de trecut sau viitor.

— Ei, lasă, nu-ţă mai face atîtca griji, îl consuli Arthur. Oricum, nu-mi place să cunosc viitorul. Zău, mai bine nu ţi-ai mai bate atîta capul cu chestia asta, fiindcă îmi faci şi mie griji.

— Bine, da' e ceva care trebuie neapărat să-ţi spun. E ceva vital 1

— Gata ! Nu te mai gîndi la asta ! propuse Regele. Poate că aşa o să-ţi aduci aminte. Cred că ar trebui să-ţi iei un concediu. Ai lucrat prea mult cu capul în ultima vreme, cu toate avertismentele astea şi cu pregătirile pentru bătălie.

— Păi chiar că *vreau* să-mi iau un concediu, exclamă Merlyn. Cum se termină bătălia, o şi pornesc pe jos pînă în Humberlandul de Nord. Am acolo un Maestru pe nume Bleise, care^stă în Humberlandul de Nord, şi poate c-o să poată el să-mi spună ce încerc să-mi amintesc. Şi-apoi, s-ar putea să mai vînăm cîteva găinuşe sălbatice. E mare expert în vlnatul găinuşelor.

— Bine, ia-ţij o vacanţă mai lungă. Şi după aia, cînd vii înapoi, ne vom putea gîndi la ceva ca s-o evităm pe Nimue.

. Bătrînul se/opri din număratul pe degete şi se uită pe neaşteptate ţiţ/tă la Rege.

•— Zău, bi eşti un mare inocent, Arthur. Şi un băiat tare bun. / , — De efi ?

— Îţi aminteşti ceva de farmecele pe care ţi le-am făcut chici erai mic ?

— Nu. Mi-ai făcut farmece ? îmi amintesc numai eă mă interesau tot felul de fiare şi păsări. Şi de-aia chiar şi ţin menajeria aceea din Tuni. Dar nu-mi aduc aminte să-mi îi făcut farmece.

— Da. Oamenii nu-şi amintesc, oftă Merlyn. Şi cred că nu-ţi aminteşti nici de parabolele pe care ti le spuneam, cînd încercam să-ţi explic diverse lucruri.

— Ba cum nu ? ! Sigur că-mi amintesc. Era una cu un Rabin, pe care nu ştiu cum îl chema, pe care mi-ai spus-o cînd voiam să-l iau şi pe Kay nu mai ştiu unde. N-am putut niciodată să înţeleg de ce-a murit vaca.

— Bine. Atunci vreau să-ţi mai spun încă o poveste acuma.

— Sigur că da. O să-mi facă plăcere.

— În Orient, poate că în acelaşi loc de unde a venit, şi Rabinul lachanan, se găsea un anume om care

mergea în piaţa din Damasc, cînd, ce să vezi, se întîlni faţă în fată cu Moartea. Văzu pe groaznicul chip al spectrului o expresie de surpriză, dar trecură mai departe şi unul, şi celălalt, fără să-şi vorbească. Omul fu cuprins de groază, şi merse la un înţelept să-l întrebe ce-ar trebui să facă. Înţeleptul îi spuse că, probabil, Moartea venise la Damasc să-l ia a doua zi de dimineaţă. Sărmanul om fu înspăimîntat şi-l întrebă.pe înţelept cum ar putea face să scape. Singurul chip în care ar putea să scape — se gîndiră ei — ar fi ca sărmana victimă să călărească toată noaptea pînă la Alep, şi să o tragă astfel pe sfoară pe hîrca cu coasă.

Aşa că omul nostru călări şi goni toată noaptea pînă la Alep •— nimeni nu mai văzuse o asemenea goană într-o singură noapte — şi cînd ajunse acolo, descălecă şi merse în piaţa oraşului, felicitîndu-se că a păcălit Moartea.

Şi tocmai atunci. Moartea veni la el şi-l bătu uşor pe umăr. „Te rog să mă ierţi, spuse ea, dar am venit să te iau". ,,Păi cum asta, exclamă omul îngrozit, eu ziceam că te-am întîlnit ieri la Damasc!" „Chiar aşa, spuse Moartea. De aceea am şi fost aşa de surprinsă — fiindcă mi se spusese că trebuie să te întîlnesc astăzi la Alep."

Arthur reflectă cîtăva vreme la povestea asta de groază şi apoi întrebă :

— Aşa că n-are nici un rost să încerci să scapi de Nim.ue?

— Chiar dacă aş vrea să scap, spuse Merlyn, n-ar avea nici un rost. Este un lucru despre problema Spaţiului şi a Timpului pe care o să-l descopere filozoful Einstein. Unii numesc treaba asta Destin.

—- Da' eu nu m-aş putea împăca să cad într-o asemenea capcană, ca o broască într-o gaură.

— Mda, rînji Merlyn, oamenii fac o mulţime pentru amor. Şi-apoi, să ştii de la mine, nu-i neapărat necesar ca broasca să fie nefericită în gaura ei, nu mai mult decît atunci cînd dormi, de pildă. Am să mă mai giu- desc la diverse probleme, piuă cînd am să pot iarăşi ieşi afară.

— Ah, va să zică pînă la urmă o să te lase să ieşi afar

— Am să-ţi mai spun ceva. Rege, ceva care ar pujea să fie o surpriză pentru tine. N-o să se întîmple sute de ani de zile, dar să ştii că apoi vom veni iarăşi pe lume ainîndoi. Ştii ce-o să scrie pe mormîntul tău ? *Hic jacet Arthurus Rex quondam Rexque futurus.*[1] Îţi mai aduci aminte ce-ai învăţat la latină ? Asta înseamnă, cel ce-a fost şi fi-va Rege.

— Şi-am să mă reîntorc şi eu, ca şi tine ?

— Unii zic că din valea de la Avilion. [2]

Regele cugetă în tăcere la această problemă. Afară era o noapte întunecoasă, şi în cortul luminat o tăcere perfectă. Străjerii, mergînd pe iarbă, nu puteau fi auziţi înăuntru.

—^^^jNlă întreb, spuse el în cele din urmă, dacă o să-şi mai aminteasca cineva de Masa noastră Rotundă ?

Merlyn nu răspunse. Capul îi era aplecat pe barba albă şi mîinile strînse între genunchi.

— Ce fel de " " "' aceia, Merlyn ? strigă vocea tânărului, p

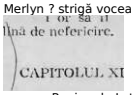

Regina de Lotl/ian se retrăsese în camera ei, tăind orice fel de legături cu oaspeţii, aşa că Pellinore rupse de unul singur postul de peste noapte. După aceea, o porni într-o plimbare cíe-a lungul plajei, admirînd pescăruşii carc zbur;

ra lui ca nişte pene de scris, ale căror ca-

Regele Arthurus, ce fi-va iară Rege în v
tic în care ar sălăşlui sufletul lui Arthu
pete fuseseră cu grijă înmuiate în cerneală. Bătrînii cormorani stăteau ca nişte erucifixuri pe stînci, uscîndu-şi aripile. Se simţea cu de obicei trist, dar pe deasupra se mai simţea şi destul de st.înjenit, fiindcă-i lipsea ceva. Dacă ar fi fost în stare să-şi aducă aminte, şi-ar fi dat seama că e vorba despre Palomides şi Grummore,

Nu peste multă vreme atenţia îi fu atrasă de nişte strigăte, şi merse spre direcţia aceea să cerceteze ce se ţntîmplase.

— Aici, Pellinore ! Hei ! Aici sîntem !

-— Asta-i bună, Grummore, întrebă cl cu interes, ce naiba faci acolo sus, pe faleză ?

— Uită-te la Fiară, măi omule, uită-te la Fiară !

■— Poftim, uite-ţi bătrîna ta GLat.isantă !

— Colega, pentru Dumnezeu, fă, domnule, ceva ! Ain stat aici toată noaptea !

— Da de ce eşti îmbrăcat aşa, Grummore ? Văd că eşti tot plin de pete, sau aşa ceva. Şi ce-are Palomides pe cap ?

— Lasă, dom'le, discuţia !

— Hei, Grummore, da' văd că ai un fel de coadă. Îţi atîrnă la spate.

— Te cred că am coadă. Nu poţi să termini odată cu vorbăria asta şi să faci ceva ? Am stat în blestemata asta de crăpătură toată noaptea şi picăm de obosealâ. Hai, măi Pellinore, omoară-ţi odată Fiara aia a ta !

— Şi de ce, mă rog, s-o omor ?

— Iartă-mă, sfinte, că nu ştiu ce-i fac ! Păi, bine măi, omule, nu încerci tu de optsprezece ani de zile s-o omori ? Ei, haide, Pellinore dragă, fii om cumsecade şi fă ceva. Zău, dacă nu faci repede ceva, să ştii că o să cădem de-aici.

— Ce nu pot eu să înţeleg, spuse Regele plîngărcţ, este ce căutaţi voi aici pe stîncile astea ? Şi de ce v-aţi îmbrăcat aşa ? Arătaţi de parcă v-aţi fi mascat în Fiara Căutărilor. Şi-apoi, de unde a apărut şi Fiara, ai ? Toate lucrurile astea sînt prea neaşteptate pentru mine, asta-i.

— Pellinore, odată pentru totdeauna, vrei sau nu să ucizi fiara ?

— De ce ?

— Fiindcă ne-a gonit aici, sus, pe stînci.

-— E cam neobişnuit pentru Fiară, remarcă Regele. În general, nu se interesează în felul ăsta de oameni.

— Palomides zice că el crede că s-a îndrăgostii de noi, răspunse Sir Grummore cu voce răguşită.

— S-a îndrăgostit de voi ? !

— Păi, sa vezi cum stă chestia, eram îmbrăcaţi ea o Fiară.

— Cine se aseamănă, se adună ! explică cu voce pierită Sir Palomides.

Regele Pellinore începu să rîdă încetişor, pentru prima dată de cînd sosise în Lothian.

— Ei, asta-i bună, spuse el. Păzeşte-mă, Doamne! Aţi mai auzit, oameni buni, de asemenea istorie ? Şi de ce crede Palomides că i-a căşunat pe el ?

— Fiara, spuse plin de demnitate Sir Grummore. s-a tot plimbat în jurul stîncii ăsteia cît e noaptea de lungă. S-a tot frecat de stîncă şi a tors ca o pisică. Şi uneori îşi răsuceşte gîtul în jurul vreunei pietre şi se uită. în sus la noi într-un fel, hm, într-un fel că ţi-e ruşine să spui.

— Ei, ce fel de fel ?

— Păi, dragă colega, eu zic că mai bine te-ai uita chiar acum la ea.

Fiara Căutărilor, care nu acordase nici cea mai mică atenţie sosirii stăpînului ei, se holba în sus la Sir Palomides, punînd tot sufletul în această privire arzătoare. Bărbia şi-o sprijinea de pietrele de la poalele stîncii, cuprinsă de pasiunea devoţiunii şi, din cînd în cînd, dădea prieteneşte din coadă. O mişca lateral pe suprafaţa prun- dişului, unele numeroasele sale smocuri şi foliaţiuni heraldice făceau un zgombt zornăitor, şi uneori scurma pă- mîntul falezei, seoţînd nişte scâncete nostalgice. Apoi, simţind că fusese prea directă, îşi arcuia gîtul graţios şi îşi ascundea capul pe după pîiitec, azvîrlind cîte o privire scurtă şi plină de iubire\cu coada ochiului.

-— Ei, Grummore, şi ce vrei să fac ?

— Vreau să coborîm, spuse Sir Grummore.

— Bine, asta pot să văd şi cu, spuse Regele. Şi mi se pare chiar o idee perfect j/istificată. Pe cinstea mea, nu înţeleg cum a început to/ită tevatura asta, ai ? Dar nici vorbă, zău că-mi dau seama că vreţi să coborîţi.

— Ei, atunci omoar-o, Pellinore. Omoară creatura asta blestemată.

— Ce vorbeşti. dom'Je ! spuse Regele, la te uită la el ! Şi de unde ţi-a mai venii şi ideea asta, ai? Şi spune-mi. şi mie, ce rău ţi-a făcut ea. ai? Toată lumea iubeşte pe cel ce iubeşte. Şi nu văd de ce-ar trebui ucisă sărmana iieruliţă, aşa, numai fiindcă cunoaşte şi ea pasiunea vieţii sale. Şi la o adică,

şi eu sînt îndrăgostit, nu-i aşa, ai ? Asta îmi dă un simţământ de camaraderie.

— Rege Pellinore, spuse cu hotărîre Sir Palomides, dacă nu se iau odată a dracului de repede nişte măsuri urgente, atunci află de la mine că sluga domniei tale o sa fie rapid şi la moment martirizat, R.I.P.

— Bine, dragă Palomides, dar nici nu pot să omor săraca fiară, fiindcă sabia mi-e tocită.

— Atunci ameţeşte-o, năucească-o, zăpăceşte-o, dă-i la cap, Pellinore. Dă-i o lovitură zdravănă în cap cu sabia, omule, şi poate că face dracu' o eomoţie.

— Ţie ce-ţi pasă, Grummore ? Sigur că da, să-i dau la cap !... Da* ia gîndeşte-te că n-o năucesc, ei, atunci eu ce paţ, ai ? S-ar putea ca lovitura s-o scoată din fire. Personal, eu nu văd de ce vreţi voi cu orice preţ să atac eu sărmana fiinţă. În definitiv, ce, v-a făcut ceva ? Doar s-a îndrăgostit de voi, ai ?

— Oricare ar fi motivele purtării animalului, eu ştiu una şi bună, vorba e că noi stăm aici cocoţaţi pe buza prăpastiei.

— Atunci tot ce trebuie să faceţi este să vă daţi jos.

— Adică ce zici tu, să ne dăm jos şi să ne atace Fiara ?

— Ei, o să fie un atac din dragoste, îi asigură Regele. Un fel de a vă face avansuri. Nu cred să vă'pricinuiască vreun rău. Tot ce va trebui să faceţi este să mergeţi în faţa ei pînă ce ajungeţi la castel, ce ziceţi, ai ? De fapt, ¿ţi putea s-o mai şi încurajaţi un pic. La urma urmelor, fiecăruia îi place să i se întoarcă afecţiunea pe care o mărturiseşte.

— Şi vasăzică dumneatale sugerezi, întrebă cu răceală Grummore. ca noi să cochetăm cu reptila asta ?

— Fără îndoială că asta ar uşura mult lucrurile. Vreau să spun, întoarcerea înapoi.

— Şi cum să facem asta, mă rog ?

— Păi, ştiu eu, mă gîndcse că Palomides ar putea să-şi răsucească din cînd în cînd gîtul în jurul gîtului ei, mă înţelegi, iar tu ai putea să dai din coadă. Bănuiesc că n-ai putea s-o lingi pe nas. ce zici. ai ?

— Sluga dumîtale. spuse cu voce slabă şi plină de dezgust Sir Palomides, nu va putea nici să lîngă şi nici să se răsucească. De asemenea, el se află acum pe pune* tul de a se prăbuşi. Adio.

Cu acesie cuvinte, nefericitul păgîn dădu drumul fa-
lezei de care se ţinuse cu amîndouă mîinjle şi păru gata să se scufunde în gîtlejul monstrului —- dar Sir Grummore îl prinse de nasturii care mai rămăseseră şi îl ţinu ¡11 această poziţie.

— Ei, poftim ! strigă Sir Grummore. Uite ce-ai făcut !

— Dar, dragul meu...

— Nu sînt dragul tău. Pur şi simplu ne abandonezi în ghearele disperării şi pierzaniei.

— Vai de mine, ascultă '...

— Da, asta faci ! Fără pic de inimă !

Regele se scărpina în cap.

— Mă gîndcsc, spuse el şovăielnic, că aş putea s-o ţin de coadă, cît timp o luaţi voi la sănătoasa.

— Atunci aşa să faci. Dacă nu faci imediat ceva. Palo- mides o să cadă şi ajungem pe jumătate, vreau să spun că nu rămîne decît o jumate de fiară.

— Şi cu încă nu pot să-mi dau seama, spuse cu tristeţe Regele, de ce-a trebuit să vă niciscaţi voi în felul ăsta. Totul este un mister pentru mine. Oricum, adăugă el. apucînd Fiara de coadă, haide, draga mea, haide. Hei- rup ! Va trebui să facem tot ce ne stă în puteri în împrejurările date. Ei. voi cloi, alergaţi acum cît vă ţin puterile, alergaţi să vă scăpaţi pielea ! Haicle. grăbeşte-te, Grummore, nu mi se pare că Fiara e prea îneîntată, după cile o simt la mină. Şi tu, obraznicii, lasă-l ! Haide, fugi, fugi, Grummore ! Fiară obraznică ! Ptiti ! Scârbă ce eşti ! l.asă-l 1 lute. omule, iute! Şterge-o acum! Nu-l atinge! Fii cuminte ! Stai jos ! Stai jos. la picior^ Nu se-aude, vino la picior! Vezi că nu mai pot s-o mar ţin ! Culcat, culcat ! Vino aici ! înapoi ! Ah, Fiară dracul iii ■ Cum îndrăzneşti ? Păzea, mă. că vine ! Nu vrei să teVastîmperi ? Poftim, uite că m-a muşcat !

\

Ajunseră la podul mobil numai cu o lungime de cap înaintea ei. şi podul fu tras după ci tocmai/la timp ca să scape.

/

— Pfui, făcu Sir Grummore. dcsfăeînd nasturii de la partea cin spate şi ridkîndu-se să-şi şteargă fruntea.

Huo, huideo ! strigară toate cumetrele care se aflau în castel ca să vindă ouă şi alte merinde proaspete.Im ii din castel mai vorbeau ceva engleză, cam stîleită e drept, între aceştia numărîndu-se Sfîntul Toirdeal- bhach şi Maica Morlam — Ha ! Ce fiară mică ii tîmpiiă. Nu mi-e frică de ea ! ! Căcădoaso ! Fricoase !

i ce ridică podul mobil. Ah, ce tremuri toată de noi !

— Hai, te du de-aici! Valea ! strigară diverşii spectatori.

— Frumuselu* de Sir Palomides, spuseră eîtiva dintre Cei Vechi care aveau cunoştinţă de halul fără de hal în caie se găseau după ce stătuseră toată noaptea pe buza prăpastiei — fără să spună însă nimic despre acest lucru, după cum lc era obiceiul, de teamă ca nu cumva să fie prinşi cu mita în sac — să vezi ce-o să facă frumuselu' de Sir Palomides, îl lasă el lai. imediat pe monstru ăsta !

Se întoarseră sa l vadă pe păgîn, şi constatară că cel care căzuse lat era Sir Palomides însuşi, care se prăbuşise pe o lespede de piatră, fără să se mai ostenească să-şi mai scoată capul contrafăcut al fiarei, şi respira acum din greu. l-l scoaseră ei şi-i aruncară o găleată de apă în fată. Apoi, femeile îi făcură vînt cu sorturile, ca să-şi vină în fire.

— 'Ai dă noi, 'aracan dă cin' l-a făcut ! ziseră ele pline de compasiune. Sassenaghu' ! Uite ce mîndrețe de bărbat, negru ca ceaunu' de tuci ! Ce zici, la'.o, nu-şi mai vine în simţiri ? la mai stropcste-l o lecuţă ! Asa, pleosc, zdravănă udătură !

Sir Palomides reveni încetul cu încetul la viaţă, făcînd băşici pe nas.

'— Unde se află al dumneavoastră servitor ? întrebă el.

— Iaca am ajuns, băiete. Gata! Sin tem teferi şi nevătămaţi ! Fiara e afară.

Prin bariera-ghilotină care închidea intrarea în cetate se auzi un urlet nostalgic care nu făcu altceva decît să întărească spusele lui Sir Grummore ; părea că sînt treizeci de perechi de zăvozi ce lătrau la lună. Sir Palomides se cutremură.

— Ar trebui să vedem dacă nu cumva vine şi Regele Pellinore.

— Da. Sir Grummore. Dă-mi numai o secundă să-mi vin în fire.

— Fiara se poate să-i fi făcut vreun rău

— Săracu'.

— - Da' tu cum te simţi ?

-— Indispoziţia e trecătoare, spuse cu curaj Sir Pald- mides.

— N-avem multă vreme de pierdut. Poate că-l mă- nîncă chiar acuma.
— Dă-i drumu', alunei, spuse păgînul, ridicîndu-se în picioare. Înainte, spre metereze !
Aşa că întreaga ceată o porni să se cațere pe scările înguste ale turnului.
Sub ei, arătînd mică şi eu susul în jos de la o asemenea înălțime, Fiara Căutărilor putea ii zărită în rîpa care mărginea castelul pe latura aceasta. Stătea cocoțată pe un pietroi, cu coada într-un pîrîiaş, şi se uita în^sus la podul basculant, ținîndu-şi capul înlr-o parte. Limba îi atîrna afară. Nu se vedea nici urmă de Pcllinore.
■— E clar că nu-l mănincă, spuse Sir Grummore.
■— Dacă nu l-a şi mîneat.
-— Nu prea cred că a avut timp s-o facă, dragul meu.
— Da, şi ar fi lăsat niscai oase, sau alte resturi. În orice caz armura.
■— Întocmai.
— Şi ce zici că s-ar cuveni să facem acu' ?
— Ştiu şi eu ce să zic ?
— Zici că ar trebui să facem o ieşire la atac ?
— Mai bine am aştepta să vedem ce se întîmplă. Palo- ir.ides, tu ce crezi ?
— Graba strică treaba. întîi să te uiți, şi p-ormă să pomeşti, consimți Sir Palomidcs.
După ce-au stat să se uite cam o jumătate de oră sau aşa ceva, grupul Celor Vechi înccpu să se plictisească datorită lipsei de amuzament. O porniră zgomotos în jos pe scări, ca să arunce cu pietre de pe creasta zidului în Fiara Căutărilor. Cei doi cavaleri rămaseră mai la postul lor de observație.
— Grozavă situație.
— Zău aşa !
— Vreau să zic, cînd stai şi-o iei la bani mărunți.
— Păi da 1

— Poftim ! Una la mînă : Piegina de Orkney s-a supărat nu ştiu pentru ce — nu m-am putut opri să nu bag de seamă că toată povestea aia cu inorogul era cam Ciudată. Doi la mînă : Pe Pellinore l-au apucat toate năbădăile şi-ți oftează în cap cît îi ziulica de lungă. Şi, dacă nu mă înşel, şi tu eşti îndrăgostit de La Beale Isoud, nu-i aşa ? Şi-acum, poftim, ca să pună capac la toate, se ține şi Fiara asta de capul nostru.
— încurcată situație.

— Dragostea, spuse cu un simţământ de jenă Sir Grum- more, este un lucru foarte mare, a zis odată unu'. Mare pasiune, domnule, dacă stai şi te gînde.şti mai bine.

Chiar în acel moment, de parcă numai ca să confirme părerea lui Sir Grummr-re, de-a lungul drumului de pe falează zăriră o pereche de siluete înlănţuite care umblau creanga.

— Sfinte Sisoe ! exclamă Sir Grummore. Asta ce mai e ?

Cînd persoanele în chestiune se ap>ropiară, identita- tea lor deveni clară. Unul dintre cei doi era Regele Pelli- nore, care-şi pusese braţul în jurul taliei unei doamne trupeşe, între două vîrste, îmbrăcată cu o fustă de amazoană. Doamna avea o faţă lungă, de cal şi roşie ca o fleică, şi purta în mîna liberă (cealaltă fiind plasată în jarul lui Pellinore) o cravaşa de călărie. Părul îi era strîns în- ir-un coc.

— Trebuie să fie fiica Reginei de Flandra !

■— Hei, ascultaţi, voi de-i ' strigă Regele Pellinore, de îndată ce-i observă. Ascuiiaţi. măi, ia uite aici, ai? Cine s-ar fi gîndit, ia ghiciţi, ai ? Ce ziceţi că am găsit, ai ?

— Aha ! strigă trupeşa doamnă cu o voce tunătoare, lovindu-l uşor şi şăgalnic pe iubitul ei Pellinore cu cravaşa. Da' cine-a găsit pe cine, aha ! ?

— Da, da ştiu ! Nu eu am găsit-o. nu. nu ! Ea m-a găsit pe mine ! Ei, ce ziceţi, de-asta ! ? Şi mai ştiţi ceva ? continuă Regele, în culmea în cin tării. Nu putea să răspundă la nici una. din epistolele mele ! Nu mi-am pus niciodată adresa pe vreo scrisoare ! Auzi, pe nici una ! Nici n-aveam cum să le primim ! Tot timpul am ştiut eu că era ceva în neregulă. Aşa că Piggy s-a urcat pe cal, chiar aşa, şi-a pornit-o în căutarea mea, peste munţi şi peste văi, peste mlaştini şi bălţi ! Fiara Căutărilor a ajutat-o, nu-i vorbă — are un nas excelent — şi corabia aia fermecată a noastră, ei, n-o să mă credeţi, da' să ştiţi că are ceva în cap, fiindcă s-a întors să-i ia cînd a văzut cît sînt de supărat şi trist ! Ce drăguţ din partea ei ! Au găsit-o undeva, pe-un rîuleţ, şi uite c-au venit!

Da' de ce stăm noi aici ? strigă Regele. Era aşa de emoţionat că nimeni nu mai avea timp să vorbească. Adică, de ce strigăm aşa ca proştii V Nici nu-i frumos, ce ziceţi ? Bei, nu vă hotăriţi odată, voi doi de-aeolo, să vă eoborîţi şi să ne deschideţi ? Ce-i cu podul ăsta ? De ce-i ridicat ?

— Păi e Fiara, Pellinore, Fiara ! E în rîpă, colo-şa !

— Şi ce-i cu Fiara ?

— Asediază Castelul !

— Aii, da, da, spuse Regele. Acum mi-aduc aminte. M-a şi muşcat, obrăznicătura ! Şi ce credeţi voi ?

continuă el, agitindu-şi o mină în aer ca să le-arate că era bandajat, l'iggy m-a legat la mină prima-ntîi ! M-a legat cu o fişie din... mă rog, înţelegeţi voi.

— Jupon, lună fiica Reginei de Flandra.

— Da, da, din juponul ei !

Regele fu cuprins de un acces de chicoteli.

— Totu-i foarte bine, Pellinore, totu-i foarte bine. Da" ce faci cu Fiara ?

Maiestatea Sa era beat de fericire.

— — I-auzi, Fiara ! strigă el. Asta-i tot necazul ! Las' c-o potolesc eu cît ai zice peşte ! Hei, hei, ia ascultă ! exclamă el, mergincl pînă la marginea rîpei şi fluturîndu-şi sabia. Ha·cle haide, cară-te de a·ei ! Marş, marş de-aici!

Fiara Căutărilor il privi absentă. Dădu din coadă cu o vagă mişcare de recunoaşte!e, dar apoi îşi îndreptă din nou atenţia spre poarta castelului.

Cele eîteva pietre cu care aruncaseră în ea Cei Vechi fuseseră prinse cu mare îndemînare şi înghiţite pe dată, în stilul puişorilor care prind grăunţele sau pietricelele, şi la fel ca şi ei te scotea din fire prin refuzul încăpăţînat de a părăsi scena.

— Ia lăsaţi podul în jos, porunci Regele. Am eu grijă de ea ! Marş, acum, marş de-aici !

Podul basculant fu cohorit cu oarecare ezitare. Fiara se trase imediat mai aproape de el, avînd pe falâ o expresie plină de speranţă.

— Acum ! strigă Regele. Fugi înăuntru, rit timp acopăr eu retragerea.

Podul era aproape de pămînt şi Piggy o luă la goană înainte de a-l atinge. Regele Pellinore, mai puţin agii sau mai blegit de nobila pasiune, se ciocni de ea chiar în poartă. Fiara Căutărilor intră în ei din urmă, dobo- rîndu-l pe Rege cît era de lat.

— Păzea ! Păzea ! strigară toţi servitorii, ţaţele, soirii arii, armurierii şi toţi ceilalţi binevoitori care erau adunaţi în castel.

Fiica Reginei de Flandra se întoarse ca o tigrcsă, pentru a-şi apăra junele.

— Marş imediat de-aici, obrăznicătură fără pereche ce eşti ! strigă ea. pocnind-o peste bot cu cravaşa de călărie pe sărmana creatură. Fiara Căutărilor dădu înapoi, cu lacrimi ţîşnindu-i din ochi, iar poarta-ghilotină se lăsă între ei.

Seara apăru alt necaz. Deveni evident că Glatisant.a avea intenţia să asedieze castelul pînă ce i s-ar da înapoi perechea mult iubită şi, în aceste împrejurări, oamenii care

aduseseră ouă la piaţă refuzau să plece din cetate fără o escortă.

În cele din urmă. cei trei cavaleri din sud Irebuiră să-i escorteze pînă la poalele slincilor, cu săbiile în numi.

Pe uliţa satului, Sfîntul Toirdealbhaeh aştepta să primească convoiul, un Silenus [1] scandalagiu sprijinit de patru băieţi. Suflarea îi duhnea a whisky şi era turbat de-a binelea, agitîndu-şi cu furie măciuca.

— Ga-ta ! 'ă nu ma' aud po'eşti din astea ! strigă el. la 'ceţi voi icişa lu' bălrînu' [1] Ce. păi nu mă-nsor io cu Maica Mori an şi-o să mă bat chiar acu cu Duncan, şi-am terminat-o cu finsţenia... cu sfineţia... cu fiţenia... ...cu sfinţenia, na c-am nimerit-o !

— Felicitări ! îi spuseră copiii pentru a o suta oară.

— Da. şi cu noi s-a aranjat bine, adăugă Gareih. îl\ i se dă voie să servim în fiecare zi la masă.

— Slăvit fie Domnul ! în fiecare zi, îiu-i aşa ?

— Da, şi mama ne ia la plimbare.

— Ei, bravo. Bravo, puştimea. Ai văzut, ăla care se ţine de-o treabă tot face ce vrea cl pin" la urmă.

Sfîntul zări convoiul şi începu să urle ca un iroehez.

— La luptă, trăiască ribelii contra Sassenaehilor !

-— Haide, haide, astîmpără-te acuma, îi spuseră ei. Linişteşte-te, Sfinţia ta. Săbiile astea nu sînt pentru luptă, hai, stai calm.

— Şi de ce nu sînt pentru luptă ? se interesă el îndignat, şi-apoi porni să-l sărute ps Regele Pcllinore şf să-i duhnească în nas.

[1] Satir din păduri, slujitor al lui Dionyscs (mitol. greacă).

Regele spuse :

-— Ascultă, şi chiar ai de gînd să te-nsori ? Şi eu la fel. Eşti emoţionat ?

Drept răspuns, sfîntul îl apucă pe Rege pe după umc-ri şi-l trase în circiuma Măicuţei Mori an — nu chiar spre totala satisfacţie a lui Pelllnore, fiindcă ar fi vrut să se întoarcă mai repede la Piggv a lui — dar era evident că trebuia să se tragă un chef între burlaci în cinstea fericitului eveniment. Tot aburul gaolic se risipise ca o negură ce era — fie sub influenţa dragostei sau a whis- kyului sau a propriei sale naturi de negură care trebuia pînă la urmă să se ridice •— şi cei trei cavaleri din Sud fură într-un tîrziu acceptaţi ca indivizi şi oaspeţi, fără deosebire de traumă rasială, în inima fierbinte a Nordului.

CAPITOLUL XII

Bătălia de la Bedegraine fu purtată lîngă Sorhaute în pădurea Sherwood, în Duminica Rusaliilor. Fu o bătălie decisivă, fiindcă, într-un fel, era echivalentul pentru secolul al XU-lea a ceea ce mai tîrziu avea să fie cunoscut sub numele de Război Total.

Cei unsprezece Regi erau pregătiţi să lupte împotriva suveranului lor în stilul Normand — stilul „vînătoare de vulpi[1]' al lui Henric al II-lea şi al urmaşilor lui —• pentru distracţie şi pradă şi fără intenţia reală de a-şi face unul altuia vreun rău personal. Ei — regii şi cavaleri i lor ca nişte tancuri blindate, aparţin în d cu toţii nobilimii — erau pregătiţi să-şi asume un risc asemănător celui pe care l-ar fi înfruntat la o vînătoare Eva genul de risc despre care a vorbit Jorrocks. [1] Regele Lot ar fi putut spune pe bună dreptate că răscoala pe care o conducea împotriva lui Arthur era imaginea unei vînători de vulpi fără sentimentul de vinovăţie al accsteia şi cu numa> douăzeci şi cinci la sută din pericolul ei.

• Jorrocks, John personaj principal al unui ciclu de romane d

eDar cei Unsprezece Regi aveau nevoie pentru isprăvile lor de un anumit decor, de o anumită atmosferă. E adevărat că respectivii cavaleri nu aveau nici cea mai mică dorinţă de a se ucide unii pe ceilalţi pe scară mare. dar pe de altă parte nu exista nici un motiv pentru care n-ar putea să ucidă şerbii. într-adevăr, ce fel de vînătoare ar mai fi aceea în care, la sfîrşitul zilei, n-ai avea ce trofee să numeri ?

Astfel că războiul, aşa cum doreau să-l ducă lorzii ¡rebeli, era un fel de dublă bătălie, sau un război îti cadrul altui război. În cercul din afară erau şaizeci de mii de şerbi şi mercenari irlandezi care mărşăluiau de partea Celor Unsprezece, şi aceşti ostaşi prost echipaţi şi înarmaţi ai Celor Vechi erau asmuţiţi împotriva celor douăzeci de mii de pedeştri ai armatei Sassenache a lui Arthur de gîndul tragediei neamului Gaelic.

între armate era o serioasă vrajbă rasială. Dar era o duşmănie controlată de sus — de nobilii, care nu erau chiar aşa de setoşi de sînge de nobil. Armatele erau nişte haite de clini care trebuiau să se lupte sub comanda hăitaşilor. pentru care toată povestea nu era altceva decît un joc care te distra şi te stîrnea. Dacă haita s-ar fi răzvrătit, de pildă, Lot şi aliaţii săi ar fi fost gata să treacă de partea cavalerilor lui Arthur, înăbuşind în sînge ceea ce ar fi considerat ca fiind adevărată răzmeriţă.

Nobilii din cercul interior din amîndouă taberele erau, după tradiţie oarecum mai prietenoşi unul cu celălalt decît cu propriii lor oameni. Pentru ei, oastea era necesară de dragul trofeelor şi pentru motive scenice. Pentru ei, un război frumos trebuia să fie plin de „braţe, umeri şi capete zburînd pe cîmpul de bătaie şi lovituri răsunînd pe apă şi pe pămînt" ' Dar braţele, umerii şi eapctele erau acelea ale mişeilor de iobagi, în timp ce loviturile care răsunau, fără să zboare vreun mădular, erau cele ale nobilimii de fier. Asta era, în orice caz, ideca despre bătălie a statului major a lui Lot. După ce vor fi fost clescăpăţînaţi îndeajuns de mulţi ţărănoi şi după ce căpitanii englezi vor fi primit îndeajuns de multe lovituri peste armură, Arthur va recunoaşte imposibilitatea oricărei alie rezistenţe. Şi-atunei o să capituleze. Se va cădea

• Citatul acesta, la lei ca şi ccn-laltc. provin din Morte *Durthur* a lui lKalory, principala sursă documentară a autorului.

de acord asupra termenilor finali de pace — care vor oferi un profit excelent în răscumpărări — şi totul va rămîne mai mult sau mai puţin la fel ca şi mai înainte — în afară de faptul că ficţiunea suzeranităţii feudale va fi abolită, ceea ce nu va fi nici o pierdere fiindcă, oricum, nu era altceva decît o ficţiune.

Fără îndoială, un război de felul acesta trebuia probabil să fie îngrădit de etichetă, la fel cum este îngrădită de regulile

etichetei şi vînătoarea de vulpi. Va începe la locul fixat mai dinainte, dacă va permite vremea, şi va fi dus conform regulilor fixate de precedentele războaie.

Dar Arthur avea alte idei în cap. Nu i se părea deloc sportiv ca optzeci de mii de oameni umili să fie împinşi la măcel, în timp ce o fracţiune închisă în carapace ca într-un blindaj de tanc, să umble numai după obţinerea unor posibilităţi mai mari de răscumpărare. El începuse să pună un preţ pe capete, umeri şi braţe — pe vitejia posesorilor lor, chiar dacă aceştia nu erau altceva decît nişte şerbi. Merlyn îl învăţase să nu aibă încredere în teorie conform căreia satele puteau fi pustiite pentru rechiziţionări militare, gospodarii ruinaţi, soldaţii măcelăriţi, asta numai ca să plătească el o răscumpărare intactă, cum făcuse Coeur de Lion [1] din legende.

Regele Angliei poruncise ca în felul lui de a duce războiul să nu existe nici o răscumpărare. Cavalerii lui trebuiau să lupte, nu împotriva mercenarilor pedeştri, ci împotriva cavalerilor confederaţiei Gaelice. N-au decît să se lupte mercenarii între ei, dacă tot trebuie să se lupte — pe bună dreptate, dacă aveau ceva de împărţit, lăsînd la o parte problema răscumpărărilor — lasă-i să lupte pe măsura puterilor lor. Cît despre nobili, ei trebuiau să atace pe nobilii rebelilor, de parcă ar fi fost nişte mercenari şi nimic mai mult. Nu trebuiau să accepte nici un compromis, nu aveau voie să respecte nici o regulă de dans de salon. Trebuiau să ducă războiul acasă la stă- pînii lui şi să-i lovească cu îndîrjire — pînă ce ei înşişi vor fi gata să-şi înfrîneze pofta de război, atunci cînd vor fi confruntaţi cu realitatea lui.

După aceea, ştia acum cu siguranţă, soarta vieţii lui avea să fie lupta, sub orice chip, pentru a face ca ameninţarea puterii să nu înfrîngă legile bunei-cuviinţe.

» Inimă de Leu - (ir.).Aşa că, putem eventual crede că oamenii Regelui s-au spovedit în noaptea dinaintea luptei. Ceva din viziunea tînărului lor conducător ajunsese şi la căpeteniile şi la soldaţii săi. Ceva din noul ideal al Mesei Rotunde, care avea să se nască în dureri, ceva despre o acţiune periculoasă şi nesuferită închinată pe altarul dreptei purtări — fiindcă ştiau acum că lupta lor avea să fie dusă cu preţul sîngelui şi al morţii, fără nici o răsplată. Nu vor obţine nimic altceva decît conştiinţa fără ctc preţ de a fi făcut ce se cuvenea să facă, în ciuda fricii care îi cuprindea -— ceva pe care oamenii netrebnici, adesea au denumit-o glorie, cu prea mult sentiment, dar care. indiferent de vorbele lor, rămîne pînă la urmă glorie şi nimic altceva. Această idee sălăşluia în inimile tinerilor care îngenunehează în faţa episeopilor-distribuitori ele dumnezeire — ştiind că vrăjmaşul era de trei ori mai numeros decît ei şi că propriile lor trupuri fierbinţi pu-l temi fi reci la apusul soarelui.

Arthur începu cu o faptă cumplită şi continuă cu altele asemănătoare. Prima dintre nelegiuirile lui fu că nu aşteptă să vină ora potrivită conform etichetei. Trebuia să-şi fi dispus trupele în faţa celor ale lui Lot, de îndată ce s-ar fi terminat micul dejun, şi apoi, cam pe la amiază, când liniile lor erau aşezate în ordine, ar fi trebuit să dea poruncă să înceapă lupta.

Fiind dat semnalul, s-ar fi cuvenit să şarjeze şirurile ele pedeştri ai lui Lot cu cavalerii săi înzăuaţi. în vreme ce cavalerii lui Lot ar fi atacat proprii săi pedeştri, şi atunci ar fi fost un splendid măcel.

în loc să facă ce se cuvenea, el atacă noaptea. Pe întuneric, eu un cumplit strigăt ele luptă -— o tactică cu totul deplorabilă, de grobian — se năpusti asupra taberei rebelilor eu sîngele zvîcnindu-i în vinele gîtului şi cu Fx- calibur dansîndu-i în mină. Acceptase proporţia de trei la unu. Era cu mult depăşit în privinţa numărului de cavaleri. Un singur Rege al rebelilor — Regele celor o Sută de Cavaleri — avea eu sine forţe care reprezentau două treimi din numărul total al celor care vor alcătui mai tîrziu Masa Rotundă. Şi nu Arthur începuse războiul. El lupta în propria lui ţară, la sute de mile înăuntrul graniţelor, împotriva unei agresiuni pe care nu o provocase.

Corturile se prăbuşiră la pamînt, torţele se înălţară cu flacără vie, săbiile zburară din teacă şi strigătele de luptă se amestecară cu lamentările de surpriză. Tumultul, măcelul, demonii spintecaţi, negri în lumina roşie a flăcărilor — ce cumplite scene au cunoscut codrii liniştiţi şi umbroşi din Sherwood !

Fu un început de mare maestru şi fu răsplătii cu succes. Cei unsprezece Regi şi baronii lor erau inveşmin- taţi în armură — dura atîta să-l îmbraci pe un asemenea nobil în fierul armurii, încît, de obicei, treaba asta se făcea de peste noapte. De nu s-ar fi îiitîmplat ca nobilii Gaeli să fie înzăuaţi, apoi trebuie spus că ar l'i fost o bătălie fără istorie şi fără vărsare de sînge, fiindcă ice luptă s-ar mai fi putut purta ? Dar aşa, atacul lui Arthur fu doar o iniţiativă, şi iniţiativa aduse avantajele dorite. Cavalerii Celor Vechi îşi croiră drum cu săbiile din tabăra distrusă, hiptînd corp la corp cu vrăjmaşul. Reuşiră să se reunească într-o masă de armură — care, oricum, era încă de cîteva ori mai mare decît armata înveşmântată în armură pe care ar fi putut-o strînge Regele — dar acum cavalerii Gaeli erau lipsiţi de ecranul lor obişnuit ele proiecţie, întocmit din trupurile şerbilor şi mercenarilor pedeştri. Nu fusese destulă vreme ca mercenarii să se poată organiza şi aceia care mai rămăseseră cu nobilimea erau demoralizaţi sau fără căpetenii. Arthur îşi trimise propriii săi pedeştri, sub conducerea lui Merlyn, să se ocupe cu lupta de infanterie care se dădea îndeosebi în jurul taberei, iar el însuşi, împreună cu cavalerii lui, se aruncară asupra Regilor rebeli. Îi puse pe fugă şi-şi dădu seama că nu trebuie să-i scape din mînă. Erau cuprinşi ele o uimire plină de indignare datorită a ceea ce considerau ca fiind o jignire personală, nedemnă ele un cavaler — era jignitor să fii atacat cu gîndul de a fi ucis, de parcă un baron ar putea să fie omorît la fel ca un iobag saxon.

Cea de a doua necuviinţă a Regelui a fost aceea că a neglijat lupta cu şerbii. Acea parte a bătăliei, lupta rasială, care avea o anumită realitate chiar dacă aparţinea mişeilor, el o lăsă pe seama norod ului — a infanteriei de sub comanda lui Merlyn, în tabăra de unde cavalerii o şi tuliseră. Printre corturi erau cam trei Gaeli la fiecare Gal, dar surprinşi şi luaţi pe nepregătite, se aflau în evident dezavantaj. Arthur nu voia neapărtal să le facă vreun rău — îşi concentra indignarea asupra conducătorilor care le umpluseră tigvele smintite cu idei duşmănoase — dar ştia că aveau şi ei dreptul la porţia lor de luptă. Spera că lupta va ii victorioasă, în ceea ce priveşte propriile lui trupe. Între timp, el se ocupa de conducători — şi, pe măsură ce se crăpa de ziuă, atrocitatea purtării lui devenea evidentă.

Fiindcă cei Unsprezece Regi adunaseră de bine de rău, un fel de surogat de paravan de infanterie, în spatele căruia îi aşteptau atacurile de cavalerie, s-ar fi cuvenit să fi pornit o şarjă de cavalerie asupra acestui scut de protecţie format din pedeştri îngroziţi, ceea ce ar fi avut ca rezultat o enormă

execuţie în masă. În loc să facă aşa ceva, el pur şi simplu îi neglija. Galopă prin rîndurile de infanterişti de parcă nu i-ar fi fost duşmani — nici măcar nu se osteni să-i lovească — şi-şi năpusti atacul împotriva sîmburelui învelit în armură. Infanteria, dinspre partea ei, acceptă îndurarea, plină de recunoştinţă şi mulţumire. Cu alte cuvinte, pedcştrii se comportară de parcă nu era o onoare să ţi se dea voie să mori pentru Lothian. Disciplina, aşa cum au spus după aceea generalii rebeli, nu era partea tare a Picţilor.

Şarjele de cavalerie începură odată cu răsăritul soarelui.

Dacă aţi asistat vreodată la o paradă militară cu cavalerie sau la un cortegiu-spectacol al trecerii vreunui circ prin oraşul dumneavoastră, atunci se poate întîmpla să fi văzut o şarjă de cavalerie. Dacă aşa stau lucrurile, înseamnă că ştiţi că „a vedea" nu este cuvîntul potrivit. Mai curînd „a auzi- — ropotul de tunet zguduind pă- mîntul ca o serie întreagă de baterii de artilerie care trag în foc continuu, învălmăşeala şi răpăiala pe pămînt a copitelor cailor ! Da, şi chiar în această situaţie, vă gîn- diţi probabil la o şarjă de cavalerie, şi nu ta una de cavaleri !Imaginaţi-vă acum, cu caii de două ori mai grei decît căluţii noştri de circ din cortegiile de torţe de la miezul nopţii, şi călăreţii, ei înşişi de două ori mai grei datorită armelor şi armurii. Mai adăugaţi la aceasta, muzica de talgere a armurii şi zornăitul harnaşamentului. Şi mai schimbaţi uniformele cu nişte armuri, pe care hăţurile zdrăngăne asurzitor. Şi schimbaţi uniformele cu nişte oglinzi, aruncind flăcări orbitoare în lumina soarelui, iar lănciile colorate schimbaţi-le eu nişte suliţe de oţel. Lănciile acum se înclină, acum se ridică a moarte. f>ă- înîntul se cutremură sub picioare. În urmă, printre bulgării de lut zburind în aer, pămîntul se umplea de urmele potcoavelor cailor. Nu de oameni trebuie să te temi, nu de săbiile lor, nici măcar de suliţe, ci de copite şi de cai — de ayîntul acelei falange distrugătoare de fier'—- întinsă pe toată lungimea frontului, inevitabilă, pulverizantă, mai zgomotoasă decît mii de beţe bătînd darabana în vasta tobă a pămîntului.

Cavalerii confederaţiei făcură faţă jignirii după cum le stătu în puteri. Se ridicară în faţa inamicului şi se retraseră luptând. Dar noutatea situaţiei lor ca obiecte ale ferocităţii, în ciuda rangului lor, precum şi cea de unitate militară mai mare, atacată cu nerușinare şi aroganţă de o armată care număra mai puţin de un sfert din propriul ei număr -— şi pe deasupra mai ei'a şi necontenit asaltată — toate acestea avură un efect neplăcut asupra moralului lor. Cedară teren în faţa atacurilor

inamicului, încă în ordine, dar se retraseră mereu şi se adunară ca o turmă de oi într-un luminiş al Pădurii Sher- wood — o poiană largă ca un estuar de iarbă împrejmuita de copaci.

În cursul acestei faze a bătăliei, o serie de indivizi făcură dovadă de o deosebită vitejie. Regele Lot cunoseu un succes personal în faţa lui Sir Meliot de la Roche şi împotriva lui Sir Clarianee. Fu descălecat de către Kay, încăleeă din nou cu ajutorul scutierilor numai pentru ca să fie apoi rănit la umăr de către însuşi Arthur — care era pretutindeni — plin de tinereţe, triumfător, încălzit de viitoarea luptei.

Ca general, se pare că Lot fusese un pedant şi nici nu dăduse dovadă de prea mare curaj. Dar în ciuda pedanteriei lui, era un bun tactician. Cam pe la amiază, se pare că-şi dăduse seama că se afla în faţa unui nou mod de a purta războiul, ceea ce cerea un nou sistem de apărare. Demonii cavaleriei lui Arthur nu erau cîtuşi de puţin preocupaţi de răscumpărări, asta devenise clar acum, şi erau gata să se dea cu capul de zidul cavaleriei lui pînă ce vor fi nevoiţi să cedeze. Se decise că cel mai bun lucru era să-i ostenească. La un consiliu strîns în pripă. în spatele liniilor sale, se căzu de acord ca el însuşi, cu alţi patru regi şi jumătate din apărători să se retragă de-a lungul luminişului pentru ea să pregătească o poziţie de rezistenţă. Ceilalţi şase regi erau suficienţi ca să-i ţină în loc pe englezi, în vreme ce oamenii lui Lot s-ar odihni şi s-ar regrupa. Apoi, cînd poziţiile ar fi fost bine pregătite, cei şase regi din prima linie urmau să se retragă în spatele poziţiilor ocupate de Lot, lăsîndu-l pe acesta în prima linie, în timp ce ei înşişi s-ar putea regrupa.

Marea armată se împărţi în două, după înţelegerea la care căzuseră.

Arthur acceptă acest moment de diviziune ca pe ocazia după care tînjise. Trimise în goana calului un aghiotant, care se pierdu printre copaci. Încheiase un pact de întrajutorare reciprocă cu doi prinţi francezi pe nume Ban şi Bors — şi aceşti doi aliaţi veniseră din Franţa cu aproape zece mii de oameni pentru ca să-i acorde sprijin. Francezii se ascunseseră în codru, de ambele părţi ale luminişului, ca rezerve. Tocmai în direcţia lor încercase Regele să-şi împingă duşmanul. Aghiotantul galopă, printre stejarii înfrunziţi licări o clipă armura sa, şi mintea lui Lot întrezări capcana. Se uită numai într-o parte a luminişului, unde Bors îl şi ataca din flanc, dar nu-şi dădu încă seama că în cealaltă aripă se aflau trupele lui Ban.

În acest stadiu al luptei, pe Lot începu să-l părăsească curajul. Era rănit la umăr, atacat de un duşman care părea să

accepte moartea domnilor ca parte integrantă a războiului, şi acum mai căzuse şi într-o cursă.

— Oh. apără-ne de moarte şi de durerea schilodului, se spune că ar fi zis el. căci prea bine văd, Doamne, că în primejdie de moarte ne aflăm !

Îl trimise pe Regele Carados cu un puternic detaşament să-l întîmpine pe Regele Bors, numai ca să afle peste eîteva clipe că un alt aghiotant al Regelui Angliei îl asmuţise asupra lui pe Regele Ban, care-l izbea acum din cealaltă parte. Mai avea încă superioritatea numerică, dar curajul i se dusese de-a binelea.

— Vai, îi spuse el Ducelui de Cambenet, dezumflaţi trebuie că mai arătăm !

Se zice chiar că şi-ar fi plîns „ruşinea şi amarul ursitei".

Carados fu el însuşi descălecat, iar escadronul său spulberat de oamenii Regelui Bors. Avangarda celor şase regi fu pusă pe goană de şarja de cavalerie a lui Arthur. Lot, împreună cu oamenii Regelui Morganore, făcură stingă împrejur ca să facă faţă atacului din coastă, a Regelui Ban.

Rebeliunea ar fi fost sugrumată chiar în ziua accea de-ar mai fi fost măcar o oră de lumină. Dar soarele apuse, venind în ajutorul şi spre salvarea Poporului Celor Vechi şi încă nu apăruse luna. Arthur îşi strînse oastea, judecind pe bună dreptate că răzvrătiţii erau demoralizaţi, şi permise oamenilor săi să doarmă în voie, punîn- du-şi armele pe sub cap, nelăsînd decît cîteva santinele, puţine dar cu ochii în patru.

Armata epuizată a vrăjmaşilor săi, care noaptea trecută nu se gîndiseră la nimic altceva decît să petreacă şi să joace zaruri, petrecu acum iarăşi ore în şir de nespmn pe întuneric, stind de pază sau strîngîndu-se la sfat. Ca toate armatele de munteni care o porniseră împotriva Gramaryci, n-avca nici unul încredere în celălalt. Pe deasupra, se mai aşteptau ca duşmanul să-i mai lovească o dată în noaptea aceea. Erau cuprinşi de panică şi teamă, datorită suferinţelor din acea zi. Erau împărţiţi în privinţa capitulării sau rezistenţei în continuare. Dădură zorile înainte ca Regele Lot să poată să ia vreo decizie.

Infanteria care mai rămăsese la ordinele sale trebuia să se întoarcă din drum, împreună cu mulţimea de vite ce o însoţea, şi să se răzleţească ca să-şi scape picioarele dezgolite, care cum o putea. Cavalerii trebuiau să ce unească într-o singură falangă, pentru ca să reziste şarjelor, şi oricine ar fi fugit după aceea, trebuia să fie pe dată doborît pentru laşitate.

Dimineaţa, aproape înainte ca să se fi alcătuit în formaţie după vrerea lor, Arthur îi atacă. Urmîndu-şi propria sa

tactică, trimise numai o trupă mică de patruzeci de sulițe să înceapă lupta. Oamenii aceştia, o adevărată forţă de şoc, aleasă pe sprinceană dintre cei mai viteji, reluară atacurile furibunde din după-amîaza anterioară. O porniră într-un galop neastîmpărat. loviră cu putere în rîndurile rebelilor şi le rupseră, se regrupară şi veniră iarăşi în atac. Regimentul încăpăţînat se retrăgea din calea lor, posac, abătut, zăpăcit, fără putere să mai ducă lupta.

La amiază, cei trei regi ai aliaţilor loviră cu toa'ă forţa, într-un atac final. Urmă uri moment de învălmăşeală, însoţit de un zgomot ca de tunet — spectacolul lăncilor în ţăndări plutind prin aer în vreme ce caii le loveau cu copitele înainte de a le îngropa în ţărînă. Ţipetele, urletele, zbieretele, vaietele, chiotele zguduiră pădurea. După aceasta, peste brazdele de iarbă călcate în picioare, peste bulgării de clisă azvîrliţi printre urmele de copite, peste rămăşiţele de arme de atac se aşternu o tăcere nefirească. Pe ici, pe colo, câţiva oameni călăreau la pas fără ţintă. Dar nici urmă nu se mai vedea de cavaleria organizată a Gaelilor.

Merlyn îl întîlni pe Rege pe cînd se întorcea călare venind dinspre Sorhaute — un vrăjitor destul de obosit, mergînd încă pe jos. Era îmbrăcat în vesta de zale a infanteriei, cu care insistase să lupte. Aduse cu s:'ne vestea că toate clanurile pedestre capitulaseră.

CAPITOLUL XIII

învăluit în razele de argint ale lunii, într-o zi de septembrie, după cîteva săptămâni de la bătălie, Regele Pellinore stătea pe vârful stîncii împreună cu logodnica lui, privind ţintă spre mare. Curînd aveau s-o pornească spre Anglia ca să se căsătorească. Braţul îi era petrecut în jurul taliei ei, iar urechea îi era turtită de creştetul capului ei. Erau cu totul inconştienţi de lumea din jurul lor.

— Bine, dar Dorn ar e un nume aşa de caraghios, spunea Regele. Nici nu-mi dau seama cum de ţi-a trecut prin cap.

— Dar tu te-ai gîndit la el, Pellinore.

— Nu zău ?

— Da. Aglovale, Percivale, Lamorak şi Dornar.

Or să fie ca nişte heruvimi, spuse Regele

cu înflăcărare. Ca nişte heruvimi 1 Dar ce sînt heruvimii

?în spatele lor, vechiul castel se profila pe cerul presărat de stele. Din vârful Turnului Rotund se auzea un zgomot slab de strigăte, de la Grummore şi Palomicles care se cio- rovăiau cu Fiara Căutărilor. Dînsa mai era incă îndrăgostită de contrafăcutul ei şi mai ţinea castelul sub stare de asediu — asediu care fusese întrerupt numai pentru citeva ore în ziua întoarcerii lui Lot eu armia sa în- frintă. Fusese o adevărată surpriză pentru cavalerii englezi să afle că se găsiseră tot timpul în război cu Regatul Orkney. dar acum, că războiul se terminase, nu mai aveau ce face. Acum toată lumea se retrăsese înăuntru, poclul era mereu tras şi Glatisanta stătea întinsă la lumina lunii, la poalele turnului, cu capul care-i strălucea ca argintul. Pellinore refuzase să facă ceva pentru a o ucide.

Mcrlyn sosise într-o după amiază, în cursul turului său spre nord. pe care-l făcea pe jos, purtînd în spinare (> raniţă cu merinde şi în picioare o pereche de bocanci monstruoşi. Era curăţel şi alb şi strălucea în totul, ca im ţipar gata s-o pornească în călătoria sa spre Marea Sargaselor, fiindcă se apropia timpul întîlnirii cu Ninuie. Dar era distrat, incapabil să-şi amintească de lucrul pe ■•arc ar fi trebuit să-l spună elevului lui şi riu-şi aplecă decît în grabă şi cu nerăbdare urechea la greutăţile lor.

— Seuză-mâ. îi strigară cei de pe creasta zidului, pe când vrăjitorul stătea afară, dar e vorba de Fiara Căutărilor. Regina de Lothian şi Orkney e grozav de furioasă din pricina ei.

— Sîuteţi siguri că-i din cauza Fiarei V

— Păi sigur că da, dragul meu. Vezi, ne-a asediat.

— Noi ne-am mascat, zbieră jalnic Sir Palomides, iutr-un fel de Fiară, stimate domn, şi adevărata fiară ne-a văzut intrînd în castel. Şi poftim, acum dă semne de înflăcărată afecţiune. Creatura asta nu vrea să se care, fiindcă îşi închipuie cum că perechea dînsei s-ar afla înăuntru, şi este o problemă de maximă primejdie să deschidem poarta sau să lăsăm podul.

— Mai bine i-aţi explica. Urcaţi-vă pe metereze s' cxplicaţi-i eroarea.

— Şi crezi c-o să înţeleagă ?

— Eh, orice s-ar zice, este o fiară fermecată, replică magicianul. Pare posibil.

Dar explicaţia fu un eşec total — se uită la ei de parcă ar fi gîndit că se ţin de minciuni.

— Hei, ascultă, Merlyn Mai stai, nu pleca !

— Trebuie să plec, spuse el cu un aer absent. Trebuie să fac ceva. undeva, cumva, dar nu pot să-mi aduc aminte despre ce e vorba. Între timp, va trebui să-mi continui turul meu pe jos. Şi-apoi trebuie să mă întîlnese cu maestrul me-u Bleise din Humberlanclul de Nord, ca să poată să aştearnă pe pergament cronicile bătăliei, şi-apoi o să stăm la pîndă după gîşte sălbatice şi după aia... asta e, n-ai ce-i face, nu-mi pot aminti !

-— Bine, Merlyn, da' fiara asta nu vrea să ne creadă !

-— Nu-i nimic. Nu-i nimic. Vocea îi era vagă şi tulburată. Nu pot să mă opresc. Cu regrete. Vă rog să mă scuzaţi la Regina Morgausc, dar nu pot să mai stau... Vreţi, vă rog, să-i spuneţi că am întrebat cum o mai duce cu sănătatea ?

începu să se răsucească pe degetele de la picioare, gata să dispară în văzduh. După cît se vecie, nu chiar aşa de mult din turul său pe jos era executat chiar pe jos, şi-n orice caz, nu cu piciorul.

• — Merlyn, Merlyn ! stai, dom'le, un pic !

Reapăru o clipă, rostind cu o voce cătrănită :

•— Ei, ce mai e ? !

— Fiara n-o să ne creadă. Ce să facem ?

Se încruntă.

— Faceţi-i o psiho-analiză, spuse el în cele din urmS, începi 11 d să se roteascâ.

•— Bine, Merlyn dar. Stai, stai ! Cum să facem treaba asta ?

— Metoda obişnuită.

— Da' care e ? strigară ei, cuprinşi de disperare.

De data asta el dispăru complet, şi numai vocea **îi** mai pluti în aer.

— Păi aflaţi şi voi ce visuri are şi aşa mai departe. Explicaţi-i cum stă treaba de-adevăralelea în viaţă. Dar nu băgaţi prea mult din Freud.

După aceasta, ca o condiţie a desăvîrşitei beatitudini în care se afla Regele Pellinore — ce refuza să-şi mai bată capul cu mărunţişuri — Grummore şi Palomides tre- buiră să facă tot pasibilul să se descurce singuri.

— Vezi tu, dragă, urla Sir Grummore, cînd o găină face un ouşor...

Sir Palomides îl întrerupte cu o explicaţie despre polen şi stamine.

înăuntrul castelului, în camera regală din Turn, Regele Lot şi consoarta dumisale stăteau întinşi în patul dublu. Regele era cu fundat în somn, epuizai de efortul de a-şi serie memoriile despre războiul la care luase parte. N-a-vea nici un motiv special pentru care să rămînă treaz. Morgause nu putea să închidă ochii nici măcar o clipă.

Mîine avea să plece la Carlion pentru cununia lui Pellinore. Se ducea, aşa cum îi explicase soţului ei, ca un fel de mesager, ca să pledeze pentru iertarea lui. îşi lua şi copiii cu ea.

Lot a fost. grozav de furios în legătură cu călătoria asta şi a vrut să o interzică, dar ştia ea cum să învîrte lucrurile pe deget.

Regina se strecură în tăcere afară din pat şi se duse la sipetul în care-şi ţinea lucrurile mai de preţ. încă de cînd se reîntorsese armata i se tot povestise despre Ar- thur — despre puterea lui, farmecul, nevinovăţia şi generozitatea lui. Măreţia lui fusese evidentă şi răzbătuse chiar din povestirile pline de invidie şi suspiciune ai celor pe c-are-i învinsese.

Se mai auzirâ de asemenea tot felul de vorbe despre **o** anume fată pe nume Lionore. fiica contelui de Sanam, cu care se presupunea cum că tînărul rege ar avea de-a face. Regina îşi deschise în întuneric sipetul şi stătu în peticul de lumină de lună care venea dinspre fereastră, ţinind în mină un nu şi iu ce, o fişie de ceva.

Arăta ca o panglică. Fîşia reprezenta o vrăjitorie mai puiin crudă decît fiertura de pisică neagră, dar nu mai puţin înspăimîntătoare. Dimpotrivă. Se numea Spancel, ceea ce însemna un fel de popritoare cu care erau împiedicate animalele de pe lîngă casă să fugă — şi găseai mai multe asemenea năzdrăvănii în sipeiele Poporului- Cclui-Vcchi. Era mai degrabă un farmec necurat de muiere decît o adevărată vrăjitorie, aşa cum scrie la carte. Morganse îl obţinuse din corpul unui soldat care fusese adus acasă de către bărbatu- său, pentru îngropăciune în Insulele-Dm-Afară.

Era o fîşie de piele umană, tăiată din silueta unui mort. Asta înseamnă că tăiatul începuse de la umărul drept, iar cuţitul — urmîndu-şi cu grijă drumul în două crestături, astfel încît să se obţină o fîşie — mersese în jos pe partea dinafară a braţului drept, în jurul marginii dinafară a fiecărui deget, de parcă ar fi urmărit cusătura unei mănuşi şi apoi pe dinăuntrul braţului, în sus, pînă la subsoară. Apoi o pornise în jos pe latura trupului, pe picior şi în sus pînă între picioare şi aşa mai

departe, pînă ce se termina circuitul sduetei cadavrului, tot la umărul de ia care se pornise. Toată lîşia asta alcătuia o panglică, nu glumă.

Felul în care se folosea un Spancel era următorul : trebuia mai întîi de toate să-l găseşti pe omul pe eare-l iubeai cînd era cufundat în somn. Apoi trebuia să arunci panglica peste capul lui. fără să-l trezeşti, şi sa o legi cu o fundă. Dacă se trezea cumva cînd făceai treaba asta, atunci însemna că, într-un an, moare. Dacă nu se trezea pînă ce nu se termina întreaga operaţie, atunci era legat să se îndrăgostească de tine.

Regina Morgause stătea în lumina lunii, trăgînd Spancelul printre degete.

Nici cei patru băieţi nu dormeau, şi nu erau în camera lor de culcare. Ascultaseră pe scări în timpul cinei regale, aşa că ştiau că aveau s-o pornească spre Anglia, împreună cu mama lor.

Se aflau acuma în Bisericuţa Bărbaţilor — o capelă la fel de veche ca şi Creştinismul pe insulele acelea, deşi nu era mai mare de douăzeci de picioare. Era întocmită din pietre puse unele peste altele, fără să fie lipite cu mortar la fel ca şi zidul cel mare al turnului şi cetăţii, iar lumina lunii pătrundea prin unica ei fereastră fără geamuri, pentru ca să cadă pe piatra altarului. Vasul pentru apă sfinţită, pe care cădea lumina lunii, era săpat în piatră, şi avea deasupra un capac, tot din piatră, tăiat subţire ca o aşchie, tocmai bine să se potrivească.

Copiii din Orkney îngenuncheau în casa strămoşilor lor. Se rugau să poată fi sinceri şi buni cu mama lor care-i iubea; să poată să fie demni de toată duşmănia Clanului Cornwall, aşa cum îi învăţase ea ; să nu uite niciodată pămîntul ceţos din Lothian, unde domnea tatăl lor.

Afară pe fereastră, se vedea luna nouă cum stătea cocoţată sus, sus de tot, în cerul fără de sfîrşit, ca o secure azvîrlită pe cer, ca o unghie tăiată cu grijă şi păstrată pentru farmece la ceas de noapte, iar girueta de vînt se profila pe boltă — corb negru şi sinistru, cătînd spre sud cu săgeata pe care o ţinea în gură.

CAPITOLUL XIV

Din fericire pentru Sir Palomides şi Sir Gru minore, Fiarei Căutărilor îi veni mintea la cap în ultimul moment, chiar înainte ca întreg cortegiul s-o pornească la drum — altfel ar fi trebuit să rămînă la Orkney şi să piardă de tot cununia preafericitului lor amic. Dar chiar şi aşa, tot trebuiră să nu

închidă un ochi toată noaptea. Prea-şi venise brusc în fire animalul.

Nenorocirea era că toată afecţiunea ei fusese transferată reuşitului analist — cu alte cuvinte, căzuse pe capul lui Palomides — după cum atît de adesea se în- tîmpla în psihanaliză, şi iată că acum refuza să-i mai acorde vreun interes fostului ei stăpîn. Regele Pellinore, nu fără cîteva suspine pentru frumoasele timpuri trecute, fu silit să renunţe la drepturile lui în favoarea Sarazinului. Acesta e şi motivul pentru care, deşi Malory ne spune în mod clar că numai un Pellinore ar putea s-o prindă, totuşi. în ultimele părţi ale lucrării „Morte Darthur" o găsim mereu urmărită de Sir Palomides. În orice caz, trebuie admis că nu prea are mare importanţă cine putea s-o prindă, din moment ce nimeni n-a prins-o vreodată.

Lungul marş înspre Sud, spre Carlion, cu litierele care se legănau şi cu escorta călare mergînd hurducat cu steagurile desfăşurate, a fost un lucru cu adevărat captivant pentru toată lumea. Lecticele, ele însele, erau nişte lucruri foarte interesante. O asemenea lectică era alcătuită dintr-o cotiguă obişnuită, avînd la fiece capăt un fel de prăjini. Între aceste prăjini ss azvîrlea un hamac, în care simţeai zdravăn toate zdruncinăturile şi opintelile drumului. Cei doi cavaleri călăreau în spatele ealeştiior regale, încîntaţi că au putut în cele din urmă să iasă din castel şi să ia şi ei parte la căsătorie. Urmau după aceea Sfîntul Toirdealbhach cu Măicuţa Mor Ian, pentru că aveam să asistăm la o dublă cununie.

Fiara Căutărilor încheia coloana, urmărindu-l îndeaproape pe Palomides, de teamă ca nu cumva să fie ia-răşi abandonată

.Toţi sfinţii ieşiseră din stupurile lor ca să-i conducă. Toţi Fomorienii, Fir Bolg, Poporul-Celor-Vechi şi alţii le făceau semn cu mîna fără cea mai mică suspiciune, din locurile de

unde se aflau şi anume : dealuri, faleze stîn- coase, mlaştini, munţi, mocirle, movile de e.retă. Toate căprioarele roşii şi toţi inorogii se aliniară pe vîrfurile înalte ale munţilor, pentru a le spune adio. Rîndunieile de mare veniră dinspre estuar cu cozile lor în furculiţă, ciripind de mama focului a despărţire, de parcă un redactor de la radio le-ar fi pus să imite scena emigrării în alte ţinuturi. Pietroşeii suri, cenuşii pe spate şi galbcni- ruginii pe piept şi fisele treceau în zbor fulgerat pe lîngă ei. dintr-o margine pînă-n cealaltă a drumului înconjurat de stînci cenuşii ; vulturii, şoimii pelerini, corbii şi coţo- fenele se învârteau deasupra lor în cercuri largi ; fumul de turbă îi urmărea de parcă dorea să le atingă încă o secundă vîrful nărilor ; pietrele funerare şi subteranele şi forturile promontoriul ui îşi întindeau pietrele lor preistorice în văpaia soarelui ; păstrăvul de marc şi somonul îşi scoteau capul lucios din apă ; munţii, viroagele şi dealurile acoperite de buruieni a celei mai frumoase ţări de pe lume îşi uneau vocile într-un cor fără de număr ■— şi cluhul lumii Gaclice spunea băieţilor cu voce răsunătoare şi frumoasă : Amintiţi-vă de noi !

Dacă marşul acesta a fost interesant pentru copii atunci splendorile metropolitane ale Carbonului au fost suficiente pentru a le tăia suflarea. Aici, în jurul castelului Regelui se aflau străzi — nu numai o singură uliţă, ca acasă — precum şi castelele baronilor care alimau de puterea regală, mânăstiri, paraclise, biserici, catedrale, piete, case de negutători. Pe străzi se găseau sute şi sute de oameni, toţi îmbrăcaţi în albastru, ori roşu, ori verde sau în alte culori vesele, purtînd pe braţ coşniţe de tîr- guială sau alungind în faţă eîrduri de gîşte sîsîitoare, sau grăbind încoace sau încolo, înveşmântaţi în livreaua vreunui mare lord.

Peste tot răsunau clopote, ceasurile băteau ora în clo- potniţe. stindarde fluturau larg desfăşurate — pînă ce şi văzduhul de deasupra lor părea să fi prins viaţă. Pretutindeni vedeai cîini şi măgari şi cai buiestraşi împodobiţi cu şei sau cioltare colorate şi popi şi liarabale de la ţară — ale căror roti scîrţîiau ca în ziua judecăţii de-apoi — şi tarabe care vindeau turtă dulce aurie şi prăvălii unde erau etalate cele mai frumoase piese de armură, după ultima modă. Se aflau acolo şi negustori de mătase şi negustorul de mirodenii, precum şi bijutieri.

Prăvăliile erau împodobite cu firme zugrăvite frumos, care atîrnau deasupra intrării, ca la hanurile din zilele noastre. Slugi petreceau zgomotos, rhiuind şi eiorovăin- du-se în fala cârciumilor care vindeau vin cinice, şi cucoane bătrîne se tocmeau pe ouă vîndute cu grămada, iar mişei de negutători ambulanţi purtau colivii cu şoimi de vânzare, consilierii

municipali impozanţi îşi plimbau burdihanele împodobite cu lanţuri groase de aur, şi se mai aflau acolo plugari arşi de soare, aproape dezbrăcaţi, doar cu cîteva straie de piele pe ci, şi lese de ogari, care li se încurcau printre picioare, şi ciudaţi vânzători din Orient vînzînd papagali la fel de ciudaţi ca şi ei, şi drăguţe doamne merg'md cu paşi mărunţi, purtînd pe cap pălării caraghioase ca acelea de nitîng, înalte şi ţuguiate la vîrf, unde mai adăugaseră şi un voal ce fîlfîia în bălaia vinlului, şi poate câte un paj, mergînd în faţa unei preacuvioase doamne, purtînd în mină o carte de rugăciuni, dacă stăpîna lui mergea la biserică.

Carlion era un oraş-eetate, înconjurat de ziduri, aşa că toată zarva asta era împrejmuită de metereze care păreau să nu aibă capăt. Zidul avea turnuri la fiecare două sute de metri şi, de asemenea, se deschidea spre lumea dinafară prin patru porţi mari. Cînd te

apropiai de oraş dinspre cîmpie, vedeai turnurile de pază ale castelului şi turlele bisericilor răsărind dintre zidurile cetăţii ca un mănunchi — ca nişte flori înălţîndu-se dintr-o glastră

.Regele Arlhur fu încântat să-şi revadă vechii săi prieteni şi să afle de logodna lui Pellinore. El fusese primul cavaler pe eare-l admirase, atunci cînd era copil în castelul din Pădurea Sălbatică şi se hotărî să-i facă scumpului său amic o cununie de o splendoare neegalată, mai ceva en-n basme. Pentru treaba asta fu rezervată catedrala din Carlion şi nu s-a cruţat nimic ca toată lumea sa petreacă după pofta inimii. Slujba pontificală nupţială fu celebrată de o asemenea galaxie de cardinali şi epi- scopi şi nunţi papali, încît se părea că nu exista un colţ **îji** toată acea biserică imensă care să nu fie plin de violet şi purpuriu şi miros de tămiie şi băieţei cu clopoţcle de argint. Din cînd în cînd, cîte un băiat se năpustea la un. episcop şi-i suna clopoţeii în cap ; alteori, un nunţiu îl prindea în gheare pe cîte un cardinal şi nu se lăsa pînă mu-l tămîia din cap pînă-n picioare. Era ca o bălaie cu flori. în fata altarelor strălucitoare ardeau mii de luminări. Degetele sfinte, boante şi îndemânatice întindeau peste tot, şervete, şervetele şi tot felul de covoraşe, sau ţineau cărţi de rugăciuni, sau se binecuvântau cu temeinicie, ori se stropeau leoarcă unii pe ceilalţi cu apă sfinţită. sau cu respect întindeau trupul răstignit al Domnului, spre a fi sărutat de cei din norod. Muzica era divină, atît cea Gregoriană, cît şi cea Ambroziană, şi bisericii era

înţesată de oameni. Se aflau acolo călugări şi pateri şi stareţi de toate înfăţişările, încălţaţi cu sandale, siînc! printre cavaleri, a căror armură arunca fulgere de foc în lumina luminărilor. Se găsea acolo chiar şi un episcop franciscan. îmbrăcat tot în cenuşiu şi purtînd pe cap o pălărie roşie. Sfitele şi mitrele erau toate aproape făcute din aur masiv. încrustate cu diamante şi tot felul de nestemate, şi-atît le îmbrăca şi le dezbrăca toată popimea din biserica. încît catedrala zornăia din pricina acestor sfinte veşminte. Cît despre latină, era vorbită cu atît a semeţie şi iuţeală, încît grinzile răsunau din pricina pluralurilor genitiv, şi era o asemenea vărsare de poveţe, predici şi binecuvântări, că te-apuca şi mirarea că întreaga congregaţie nu se ridica pe loc spre ceruri. Chiar şi Papa. care era la fel de doritor ca toată lumea ca lucrurile să meargă ca unse, avusese bunătatea să trimită o serie de indulgenţe la toţi de care Şi-a putut aduce aminte.

După căsătorie, veni şi petrecerea. Regele Pellinore şi Regina sa — care stătuseră mînă în mînă în tot cursul ceremoniei anterioare, cu Sf. Toirdealbhach şi Maica Mori an în spatele lor, cu totul zăpăciţi de lumina orbitoare a luminărilor, de tămîie şi stropirea neîntreruptă cu apă sfinţită — fură poftiţi în capul mesei, la locul de onoare şi serviţi de către însuşi Arthur, cu genunchiul plecat la pănxint. Puteţi numai să vă închipuiţi îneînta- rea Măicuţei Morîan. Şi ce mîncare f Se servi plăcintă de păun, piftie de ţi pari. cremă de Devonshire, delfin în sos picant;, salată de fructe frapată, precum şi alte două mii de feluri de mîncare. Se ţinură discursuri, se cuî-tară cîntece, se închinară pahare cu vin în sănătatea tuturor şi se ciocniră nenumărate altele. Un curier specia! sosi în plină viteză din Humberlandul de Nord şi aduse mirelui următorul mesaj : „Urări de bine de la
Merlyn Stop. Cadou sub Tron Stop. Dragoste lui Aglovale, Perei vale, Lamorak, Dornar".

Cînd se mai stinse agitaţia provocată de acest mesaj şi fu găsit şi cadoul de nuntă, se organizară cîteva jocuri în cerc pentru membrii mai tineri ai asistenţei. În acestea excelă un mic paj de pe lîngă gospodăria Regelui. Acesta era un fiu al aliatului de la Bedegraine al lui Arthur — Regele Ban de Benwick — şi numele său era Lancelot. Se jucară tot felul de jocuri pe mere şi alte bunătăţuri, jocuri cum ar fi bîza, care prilejuiră o mulţime de chicoteli gălăgioase, şi avu apoi loc o piesă cu păpuşile, denumită *Mac şi Ciobanii,* care făcu pe toată lumea să rîdă în hohote. Sfîntul Toirdealbhach se făcu de ruşine, năucind pe unul dintre episcopii mai graşi cu o lovi tură* de măciucă în cap, în cursul unei discuţii de principii re- feritoare la Bula papală denumită Laudabiliter. în fine, la o oră

tîrzie, toată petrecerea se sparse după o redare plină de simţire a cîntecului „Auld Lapg Syne “. Regelui Pellinore i se făcu rău şi noua Regină Pellinore îl băgă în pat. explicînd că era surescitat

Hăt departe, în Humberlandul de Nord, Merlyn sări din culcuş. Toată ziulica, din zori pînă la apusul soarelui, stătuseră la pîndă după gîşte sălbatice şi se dusese la culcare rupt de obosealä. Dar deodată îşi aduse aminte în somn, — măi, să fie, ce lucru simplu ! Numele *mamei* lui Arthur uitase el să-l pomenească în zăpăceala în care plecase ! Asta e ! Stătuse tot timpul acolo, fleărind de una şi de alta, despre Uther Pendragon şi despre tot felul de Mese Rotunde şi bătălii şi Guenever şi teci de săbii şi lucruri trecute şi lucruri ce-aveau să vină — dar uitase lucrul cel mai important din toate.

Mama lui Arthur era Igraine — chiar acea Igraine care fusese luată prizonieră la Tintagil, cea despre care vorbiseră copiii din Orkney în Turnul Rotund la începutul acestei cărţi. Arthur fusese zămislit în noaptea în care Uther Pendragon năvălise în castelul ei. Şi cum Uther, fără îndoială, nu avea cum să se căsătorească cu ea pînă ce nu îşi termina doliul după contele ucis, băiatul se

« Cîntec ale cărui cuvinte au reprezentat o parte din contribuţia lui Rcbert Burns, celebru poet scoţian, la cel de-al cincilea volum al *Muzeului muzical scoţian* (1787—1803), tipărit de James Johnson.

născuse prea curînd. Acesta era motivul pentru care Arlhur fusese trimis ea să fie crescut de Sir Ector. Nici un sufieţel pe lumea asta nu ştiuse unde şi ele ce fusese trimis. în afara lui Merlyn şi a lui Uther — şi acum Uther era mort şi îngropat. Nici măcar Tgraine nu aflase niciodată nimic.

Merlyn stătea tremurînd şi. mişcîndu-se încoace şi-n-colo cu picioarele goale pe podeaua *rece*. Să se rotească şi să se învîrtejească şi hop ! ce bine ar fi să zboare de îndată la Carlion, înainte de-o fi prea tîrziu ! Dar bă- trînul era obosit şi zăpăcit de puterea sa de a vedea lucrurile în trecut şi în viitor, şi căpăţîna îi vuia de visurile nopţii. Se gîndi că va face treaba asta dimineaţa — nu putea să-şi amintească dacă toate se întîmplaseră în trecut sau în viitor. Îşi întinse mina vînoasă pe orbecăite spre culcuşul său dulce, în vreme ce imaginea lui Nimue se şi teşea în mintea lui înceţoşată de somn, Şe trudi în aşternut. Barba îi intră sub pătură, nasul i se afundă în pernă. Merlyn adormise iară.

Regele Arthur stătea în jilţul regal în Marea Sală a palatului, care era pustie. Cîţiva dintre cavalerii săi favoriţi mai sorbiseră un pahar cu vin înainte de culcare, ţinîndu-i tovărăşie, dar acum era singur. Fusese o zi obositoare, deşi

acum ajunsese în floarea tinereţii şi a puterii sale ; îşi sprijini capul de spătarul tronului, gîn- dindu-se la întîmplările căsătoriei prietenului său. Din clipa în care trăsese sabia din stîncă, luptase, luptase fără încetare, şi neastâmpărul acestor campanii şi bătălii îl căliseră şi—1 făcuseră un bărbat zdravăn.

în cele din urmă, poate c-o să cunoască totuşi pacea şi liniştea. Se gîndi la plăcerile păcii, la căsătoria lui care se Va înfăptui într-o zi, aşa cum profeţise Merlyn, şi la căminul pe care şi-l va întemeia. Se gîndi la Nimue şi apoi la toate femeile frumoase de pe lume. Pe urmă adormi.

Se trezi cu o tresărire, ca să găsească în faţa lui o frumuseţe eu părul negru şi ochii albaştri, care purta pe cap o coroană. Cei patru neastâmpăraţi copii din nord stăteau în spatele mamei lor, sperioşi şi sfidători, iar ea împăturea nu ştiu ce panglică

.Regina Morgause a Insulelor-Din-Afară se ţinuse cu bună intenţie deoparte de plăcerile petrecerii — îşi alesese momentul cu cea mai mare grijă. Asta era prima dată cînd o vedea tînărul Rege, şi ea ştia că arată acum mai frumoasă ca oricînd.

"E imposibil să explici cum s-au întîmplat lucrurile acelea. Poate că e vorba de Spancel, fişia de piele omenească, care avea totuşi cine ştie ce putere în ea. Sau poate fiindcă ea avea de două ori vîrsta lui, aşa încît avea de două ori mai multă putere decît armele lui. Poate fiindcă Arthur a fost întotdeauna un băiat simplu, care-i lua pe oameni cum voiau aceştia să pară. Poate fiindcă nu cunoscuse niciodată o mamă lîngă el, drept care rolul dragostei de mamă, aşa cum stătea ea cu copiii în spatele ei, îl luă pe nepregătite şi-l năuci.

Oricare ar fi fost. explicaţia, fapt este că Regina Văz- duhului şi a întunericului avu nouă luni mai tîrziu un prunc de la fratele ei vitreg. Acesta fu numit Mordred. Şi iată mai jos, aşa cum a desenat-o mai tîrziu Merlyn, ceea ce a denumit el *„pieă-de-grue"*.

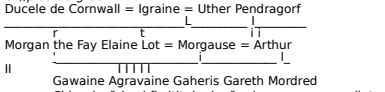

Chiar dacă-l vei fi citit de două ori, ca pe ceva ca dintr-o carte de istorie, acest arbore genealogic este o parte vitală a tragediei Regelui Arthur. Acesta este mw tivul pentru care Sir Thomas Malory şi-a denumit lunga sa carte *Moartea lui Arthur.* Deşi nouă zecimi din povestea sa pare să fie despre Cavaleri care se bat în suliţi şi pornesc expediţii în căutarea Sfintei Cupe din care a băut Isus Hristos la ultima sa cină, şi alte lucruri de soiul ăsta, povestea sa este un tot unitar, şi şe ocupă cu motivele pentru care tînărul nostru avea în cele din urmă să-şi ajungă pedeapsa. Este tragedia, tragedia Aristotelianăşi atotcuprinzătoare a păcatului venind acasă să-şi găsească adăpost. De aceea va trebui să ne amintim de descendenţa fiului lui Arthur, Mordred. şi să ne-aducem aminte, atunci cînd va veni timpul, că regele se culcase cu propria lui soră. Nu ştia că face astfel o faptă împotriva firii şi poate că totul s-a întîmplat din pricina ei şi fără vreerea lui, dar. după cîte se pare, în tragedie inocenţa nu este de-ajuns.

EXPLICIT LIBE II S E C L' N D 1' S.INCIPIT LIBER TERTIUS

CAVALERUL RĂU-FĂCUT

— Ba nu, spuse Sir Lancelot, ...că odată ruşinat, nu te mai speli niciodată.

CAPITOLUL I

În castelul din Benwick. băiatul franţuz se uita la faţa lui, oglindindu-se în suprafaţa lustruită a unui coif de străjer. Acesta strălucea în lumina soarelui cu scînteierea încăpăţînată a metalului. În mod practic, era la fel de bun ca oglindă, ca şi căştile de oţel ale soldaţilor din timpurile noastre, dar asta era cea mai bună pe care o găsise. întorcea coiful pe toate părţile, spcrînd să capete o idee cît de cît exactă a feţei sale, în ciuda protube- ranţelor. încerca să-şi dea seama cam cum arăta şi-i era teamă de ceea ce va descoperi.

Băiatul se gîndi că ceva nu era în regulă la el. De-a lungul întregii sale vieţi — chiar atunci cînd va ajunge un om mare, cu toată lumea la picioarele lui — avea să< simtă golul acesta : ceva în fundul inimii sale, de care era conştient şi ruşinat, dar care nu putea să înţeleagă. N-are rost să încercăm noi să înţelegem. Nu-i nevoie să. ne băgăm noi într-un loc pe care el prefera să-l ţină în secret.

Sala de arme în care stătea băiatul era tapisată cît arme de război. De două ore tot învîrtea în aer o pereche de haltere — el le numea „greutăţi" — şi lălăia un eîntec fără cuvinte şi fără melodie. Băiatul avea cincisprezece ani. Tocmai se întorsese din Anglia, unde tatăl lui. Regele Ban de Benwick îl ajutase pe Regele Angliei- să înăbuşe o răzmeriţă. Vă aduceţi aminte de planul lui Arthur de a-şi strînge cavalerii de tineri şi de a-i pregăti pentru Masa Rotundă ; şi vă mai aduceţi aminte, cred', că la petrecerea de nuntă a lui Pellinore îl remarcase pe Lancelot, fiindcă acesta cîştiga cele mai multe dintre jocuri.

Lancelot, bălăngănind cu violentă halterele şi mor- măintlu-şi cînteeul fără cuvinte, se gîndise tot timpul acesta la Regele Arthur, încordîndu-şi mintea pe cît îl ţineau puterile. Era îndrăgostit de el. De aceea făcea exerciţii cu greutăţile. îşi amintea toate cuvintele unicei conversaţii pe care o avusese cu eroul lui.

Regele îl chemase să stea de vorbă cu el tocmai atunci eînd se îmbarcau spre Franţa — după ce-şi luase rămas- bun, sărutîndu-se frăţeşte cu Regele Ban — şi se retră- sescră împreună într-un colţ al corăbiei. Pînzele zugrăvite în culorile heraldice ale flotei lui Ban şi marinarii trebăluind pe covertă şi desfăcînd velatura, foişoarele întărite şi arcaşii şi pescăruşii ca

nişte fulgi albi de zăpadă spulberaţi prin văzduh, toate acestea au fost martorii discuţiei lor.

— Lance, spusese Regele, vino, te rog, aici un moment, vrei ?

— Măria ta.

— Te-am văzut cuan te-ai jucat la petrecere.

— Măria ta.

— Se părea că nu prea laşi să-ţi scape victoria.

Lancelot privi cruciş la vîrful propriului său nas.

■— Aş vrea să am mai mulţi oameni care să fie buni la jocuri, ca să mă ajute să-mi înfăptuiesc planurile. Planurile astea ale mele sînt pentru clipa eînd mă voi simţi un rege adevărat şi-mi voi pune întreg regatul în ordine. Mă întrebam, dacă tu ai vrea să mă ajuţi, atunci cînd vei fi îndeajuns de mare ?

Băiatul se suci, se fîţîi şi-şi fixă deodată ochii ca nişte fulgere pe faţa interlocutorului său.

— E vorba de cavaleri, continuase Arthur. Vreau să fac un ordin al cavalerilor, cum e ordinul Jartierei, care să pornească la luptă împotriva Puterii. Ai vrea să fii unul dintre noi ?

— Da.

Regele se uită mai îndeaproape la el, incapabil să-şi dea seama, dacă era înelntat sau speriat sau pur şi simplu politicos.

— înţelegi despre ce vorbesc ?

Lancelot îi luase vorba din gură.

— Noi îi zicem *Fort Mayne* [1] în Franţa, explicase el.

» Braţul Puternic (ir. veche).

Omul cu braţul cel mai puternic dintr-un clan devine şeful lui şi face apoi tot ce pofteşte. De aceea numim noi asta *Fort Mayne*. Vreţi să puneţi capăt Braţului Puternic, adunînd un mănunchi de cavaleri care cred mai; eurînd în dreptate decât în putere. Da, aş vrea, aş vrea· chiar foarte mult să fiu unul dintre aceştia. Da' mai întîi. trebuie să mai cresc. Vă mulţumesc. Şi acum trebuie să. vă spun adio.

Şi uite-aşa. plecaseră pe corabie din Anglia — băiatul slînd la prorâ şi refuzînd să-şi întoarcă privirile înapoi, fiindcă nu voia să-şi dezvăluie simţămintele. Se îndrăgostise de Arthur încă din noaptea petrecerii de nuntă, şi purta cu el în Franţa, în inima sa de copil, imaginea acelui strălucit rege nordic aşezat la masă, îmbujorat şi plin de gloria războaielor câştigate.

în spatele ochilor negri care scrutau cu luare aminte coiful, sălăşluia un vis eare-l tulburase noaptea trecută. Acum

şapte sute de ani — sau s-ar putea să fi fost **o** mie cinci sute de ani, după însemnările lui Malory — oamenii luau visurile la fel de serios ca şi psihiatrii din zilele noastre, şi cel al lui Laneelot fusese tulburător. Nu-l tulburase fiindcă ar fi însemnat ceva — fiindcă nu avea habar de ce-ar putea să însemne — ci pentru că îl lăsase cu un simţământ de nemulţumire. Iată ce visase :

Se făcea că Laneelot şi cu fratele lui mai mic, Ector Demaris, stăteau în două jilţuri. Apoi se coborau de pe jilţuri şi încălecau nişte cai. Şi Laneelot zicea :

— Hai să mergem şi să căutăm ce n-o să găsim.

Şi aşa şi făcură. Dar un Om sau o Putere se năpusti asupra lui Laneelot şi-l bătu şi-l prădă şi-l îmbrăcă în alte veşminte care erau aspre şi pline de noduri, şi-l puse să încalece apoi pe un măgar în loc de un cal. Mai era acolo şi un izvor, dar ce izvor, un preafrumos izvor eu

cele mai frumoase ape clipocitoare din cîte văzuse el de când era pe lume, şi atunci eoborîse de pe asinul lui ca să bea din el. I se părea că nimic pe lumea asta nu putea să fie mai frumos şi mai bun decît- să bea din apa izvorului aceluia. Dar de cum îşi apleca buzele spre apa izvorului, apa şi seca parcă prin farmec. Seca şi se afunda, astfel încît nu putea

niciodată să ajungă la
ea. Visul îl făcu să se
simtă nefericit, din
cauză că apele
izvorului aceluia
fugiseră de el

.Arthur şi izvorul din care voise să bea şi halterele care aveau să-l iacă demn de Arthur şi durerea din braţele ostenite de cît ridicaseră greutăţile — toate acestea ii treceau băiatului prin cap, pe cînd răsucea coiful de tablă între degete, dar îl mai chinuia un gînd, mai sîcîilor decît celelalte. Era un gînd despre faţa oglindită în metalul coifului şi despre lucrul care trebuie să fi fost nu tocmai în regulă în adîncurile spiritului său ca să fi dat la iveală o faţă precum asta. Nu era el omul să se amăgească pe sine. Ştia că oricum ar fi întors coiful, i-ar fi spus aceeaşi poveste. Se şi hotărîse că atunci cînd va creşte mare şi va deveni cavaler să-şi dea un titlu plin ele melancolie. El era fiul mai mare, aşa că va fi neapărat uns cavaler, dar nu-şi va spune Sir Lance]ot. Se va numi *Le Chevalier Mal Fet* — Cavalerul Rău-Făcut.

Atît cît putea el să-şi dea seama — şi simţea că trebuie să fie pentru aceasta vreun motiv pe undeva — faţa băiatului era la fel de urîtă ca a unui monstru din menajeria regelui. Arăta ca o maimuţă africană.

CAPITOLUL II

Lancclot a sfîrşit prin a fi cel mai mare cavaler pe care l-a avut Regele Arthur. A fost un fel de Bradman[1] campion absolut la punctajele în atac. Tristram şi Lamorak au fost pe locul doi şi, respectiv, trei.

Dar trebuie să vă amintiţi că nu poţi fi bun la cricket dacă nu năduşeşti bine, învăţînd şi exersînd şi că, într-un fel, turnirele erau o artă la fel cum este şi jocul de cricket. Aş putea chiar să spun că seamănă în multe privinţe cu cricketul. La un turnir se afla întotdeauna un pavilion pentru arbitrul care ţinea socoteala, înăuntru în cort găsindu-se chiar un arbitru care ţinea scorul pe un pergament, la fel cum este ţinut scorul în zilele noastre de arbitrul de cricket. Oamenii care se plimbau ţanţoşi în jurul terenului, îmbrăcaţi la mare fix, circulînd de la Marea Tribună la Cortul Răcoritoarelor, trebuie să fi considerat luptele care se dădeau pe teren nu cu mult diferite de o partidă de cricket. Dura grozav de mult — serviciile lui Sir Lancelot durau deseori o zi întreagă, asta cinci se intimpla să întîlnească un cavaler bun — iar mişcările se răceau cam cu încetinitorul, din cauza greutăţii armurii. După ce începea jocul cu săbiile, combatanţii stăteau unul în faţa celuilalt pe pogonul de pămînt înverzit, şi poate că Sir Gawaine va începe cu o lovitură fentată la cap, pe care Sir Lancelot o va para cu piciorul printr-o frumoasă fandare, şi apoi Lancelot va răspunde cu un atac sub garda lui Gawaine — asta se numea „să dai cu furca" — şi toată lumea din jurul terenului aplauda. S-ar putea ca Regele să se întoarcă către Guenever, în tribuna acoperită, şi să

1 Cunoscut campion la jocul de cricket.

remarce că jocul de picioare al maestrului era la fel de desăvîrşit ca întotdeauna. Cavalerii aveau în spatele coifurilor lor un fel de perdeluţe. ca să-i ferească de fierbinţeala metalului, exact ca batistele pe care jucătorii de ericket şi le pun deseori sub şepcile lor, în zilele noastre.

Exerciţiile cavalereşti erau în aceeaşi măsură o artă pe cît este şi cricketul, şi poate că singurul mod în care Lancelot nu semăna cu Bradman e acela că el era mai graţios. Nu se ghemuia aşa pe paletă şi nu sărea aşa, ţopăind, cinci izbea mingea. Din acest punct de vedere, am putea spune că semăna într-un fel cu Woolley. Da, clar nu poţi să elevii un Woolley stînd liniştit şi aşteptînd să devii un mare campion.

Sala Armelor, unde aştepta cu coiful în mînă băieţelul care avea mai lîrziu să devină Sir Lancelot, era cea mai mare încăpere din castelul de la Benvvick. Aceasta era camera în care băiatul avea să-şi petreacă cea mai mare parte din orele cînd nu dormea, în următorii trei ani.

Camerele castelului principal — pe care le putea vedea de la ferestrele sălii de arme — erau în general micuţe, fiindcă nu puteai să-ţi permiţi să construieşti pentru lux, cînd scopul tău principal era să faci o fortificaţie cît mai sigură. în jurul fortului interior, cu odăile sale mici. se găsea un staul, sau un ocol de vite apărat, în care erau băgate cirezile de vite ale castelului pe timp de asediu. Acesta era înconjurat cu un zid înalt cu turnuri, şi pe partea de dinăuntru a acestui zid se construiseră încăperile mari de care era nevoie pentru că măţi. magazii, odăi pentru soldaţii din pază şi staule. Sala de Arme era tocmai una dintre aceste încăperi. Ea se găsea între un staul pentru cincizeci de cai şi grajdul pentr.u vaci. Armura cea mai bună a familiei -— de fapt, piesele care se folose.au în fiece zi — era păstrată într-o cămăruţă din interiorul castelului, iar în această Sală de Arme erau adăpostite numai armele trupei, piesele de schimb pentru armurile familiei şi diverse instrumente necesare pentru gimnastică, exerciţii sau tot felul de antrenamente fizice.

Sub acoperişul cu căpriori şi imediat lîngă acesta erau atîrnate sau sprijinite o colecţie întreagă de fanioane, steaguri, stindarde şi steguleţe, toate purlînd blazonul şi însemnele lui Ban — France Ancient, cum sînt denumite acum -— care vor fi fost trebuincioase în diverse ocazii. De-a lungul peretelui, erau întinse lănciile de turnir, care se odihneau orizontal pe piroane bătute în pereţi, ca nu cumva să se strîmbe. Acestea arătau la prima vedere ca nişte bare de exerciţii fizice într-o sală de gimnastică, într-un colţ erau puse în mănunchi o colecţie întreagă de suliţi care se indoiseră sau se strâmbaseră sau fuseseră într-un fel stricate, clar care, câne ştie, puteau într-un fel oarecare să fie folositoare la ceva. Un ras tel, înlin- zîndu-se pe toată lungimea celui de-al doilea zid principal, adăpostea

echipamentul pifanilor, compus din cămăşi de zale, veste de zale, mănuşi, suliţi, halebarde, coifuri cu creastă şi săbii ele Bordeaux. Regele Ban avea noroc că locuia la Benwick, fiindcă în felul ăsta săbiile de Bordeaux îi erau la îndemînă şi ele erau cunoscute ca fiind deosebit de bune. Mai erau şi nişte butoaie, sau mai curînd ceva care arăta a butoaie, în care era împachetată în paie armura pentru expediţiile de peste mări — o parte din armură mai rămăsese încă învelită în paie de la ultima Expediţie. Moş Dap, care avea grijă de Sala de Arme, desfăcuse unul dintre butoaie ca să facă un inventar al conţinutului său — şi-l apucaseră toţi dracii cînd descoperise zece livre de curmale şi cinci eăpăţîni de zahăr în butoi. Trebuie să fi fost vreun soi de zahăr din miere, dacă nu cumva erau nişte eăpăţîni de zahăr aduse de prin cruciade. Moşul îşi lăsase lista lîngă butoi şi iată ce conţinea aceasta, printre alte articole : una oală saladă bătută în aur. una paire ganturi, una piesa odăjdii pentru închinăciune, o alta strate, **xeoh** paire de. berigandine,

- Piesă **de** armură pentru corp. făcută din solzi de metal sau pîScî îmbinate.

uu ţucalette noapte pentru pissare din argint, x cami- sete pentru Domnul meu. un peptar de pele, una pungoce pese de şah. Apoi, într-un alcov format de butoaiele cu echipament, se găseau cîteva rafturi care formau un fel de dispensar pentru armurile bolnave. Pe rafturi se aflau sticle gigantice cu ulei de măsline — azi se preferă pentru îngrijitui armurii uleiul mineral, dar pe vremea lui Laneelot nu se pricepeau ei la asemenea fineţuri — laolaltă cu cutii de nisip mărunt pentru lustruit armura, pungi cu solzi pentru brigandine la unşp'ce şilingi şi opt pennv punga de douăzeci de mii de Solzi, cuie de nituit, inele de schimb pentru zale, piei rînccde pentru tăiat fîşii şi petice pentru legătura de genunchi, împreună cu o mie de alte mărunţişuri pe atunci fascinante, dar azi fără nici un interes pentru noi. Erau acolo gambezoane asemănătoare cu apărătoarele de picior folosite de portarii de hockey, sau cu apărătoarele matla- satc folosite de jucătorii de fotbal american. Erau împinse în tot felul de cotloane ale încăperii o mulţime de aparate de gimnastică, cum ar fi diverse momii pe care trebuiai să le nimereşti cu sulița, îngrămădite claie peste grămadă, astfel încît să lase în mijlocul camerei un spaţiu liber, în vreme ce masa de scris a lui Moş Dap era aşezată lîngă uşă. Pe biroul dumnealui se găseau pene de gîscă mînjite cu cerneală, nisip pentru supt cerneala de pe pergament, beţe pentru pedepsirea lui Laneelot cînd era obraznic sau dobitoc, precum şi însemnări şi bilețele, într-o dezordine de ncdescris, privind numărul şi tipul de armură care fusese amanetată în ultima vreme — amanetatul era o instituţie deosebit de importantă pentru armura de preţ — şi care coifuri anume fuseseră făcute ca noi, fiind lustruite de curînd, şi care aveau nevoie de

reparaţii şi ce, cînd, cui, şi de ce se plătise pentru treaba asta. Cele mai multe din adunări erau prost făcute.

Trei ani ar putea părea pentru un băieţel un timp prea lung ca să-l petreacă numai într-o singură încăpere, chiar dacă pui la socoteală că mai ieşea din ca ca să mă- nînce şi să doarmă sau să facă exerciţii de atac cu lancea pe cîmp, în aer liber. Este de-a dreptul dificil să-ţi imaginezi că ar putea exista un flăcău doritor să-şi impună un asemenea regim de viaţă, dacă nu vă veţi da ele la bun început seama că Laneelot nu era un romanţios sau unul care să se dea în vînt după distracţii.

Tennyson şi Prerafaeliţii ar fi întâmpinat greutăţi să-l înţeleagă pe băiatul ăsta posac şi neplăcut, cu faţa lui pocită, eare nu destăinuia nimănui că trăia cu visuri şi rugăciuni. S-ar fi putut întreba ce cloacă de ferocitate îi ridica împotriva sa însuşi şi ce-l făcea să-şi chinuîe trupul atît de fraged. Şi s-ar mai fi întrebat ce-l făcea atît de ciudat.

Pentru început, el trebui să-şi petreacă luni întregi, plictisitoare şi epuizante, atacindu-l pe Moş Dap, purtînd sub braţ o suliţă boantă.

Moş Dap, înarmat din cap pînă-n picioare, stătea pe un scăunel, iar Lancelot-, cu lancea cu vîrful portejat, pornea mereu şi mereu la atac. învăţînd locurile cele mai bune de lovit. Şi-apoi erau ceasurile lungi şi singuratice pe care şi le petrecea în tovărăşia greutăţilor şi multe, multe ore în curtea castelului — înainte de a i se permite să se atingă de arme adevărate — în care învăţa diversele moduri de aruncat, de azvîrlit cu praştia sau \cu suliţa la distanţă ori de luptă cu bîta. După aceea, după un an de trudă, urma promovarea sa la atacul momîii. Aceasta era o prăjină înfiptă în pămînt, şi trebuia să lupte împotriva ei cu sabia şi scutul pe mină — ceva asemănător cu antrenamentul boxerilor la sacul sau mingea de box. Pentru acest exerciţiu trebuia să folosească arme care cîntăreau de două ori mai mult decît cele obişnuite. Şaizeci de livre, adică aproape treizeci de kilograme era greutatea potrivită a săbiei şi scutului pentru lupta cu momîia — astfel incit, atunci când, cu timpul, a ajuns să poată lupta cu arme adevărate, le mînuia cu pricepere. I se păreau chiar uşoare în comparaţie cu cele folosite la exerciţii. Etapa finală, înaintea atingerii nivelului de jucător profesionist de erieket, era cea a parodiilor de luptă. În fine, în acestea, după toate întîrzie- rile şi piedicile datorate disciplinei, era şi el lăsat să lupte aproape la fel ca în bătăliile adevărate, împotriva fraţilor şi verilor săi. Luptele de desfăşurau după reguli absolut stricte. începeau cu aruncarea unei sulițe boante, urmată de şapte lovituri cu sabia, cu vîrful şi tăişul tocite, „fără a se apropia şi nici împreuna şi nici apuca unul pre celălalt cu mînerele săbiilor domniilor lor, supt cazna pedepsei, după cum gîndi-vor de cuviinţă judele locului". În

aceste întreceri nu era legiuit să împungi — adică să-ţi arunci sabia înainte şi să loveşti cu vîrful.
Mai era apoi şi aşa-numita fanfaronadă. Băiatul, care arăta acum viguros, pornea în goană, ataeîndu-i nebunește pe tovarăşii săi, cu sabia scoasă şi pavăza pe celălalt braţ.

Dacă s-a întknplat vreodată să vă cufundaţi în fundul mării îmbrăcat cu unul din costumele acelea vechi, demodate, de scafandru care se aflau în dotarea Marinei Regale înainte de a apărea echipamentul modern pentru oamenii-broască, scufundători independenţi, atunci probabil că ştiţi de ce se mişcă încet scafandrii. Un asemenea scafandru are patruzeci de livre de plumb agăţate de fiecare picior şi două plăci de plumb — fiecare cintărind cincizeci de livre — una pe spate şi alta pe piept. Acestea sînt deosebite de greutatea costumului şi a coifului său. În afară de momentele în care se află în mare. el eîntărește de două ori mai mult ca un om obişnuit. Cînd va trebui să păşească peste o funie sau peste un tub de aer de pe punte, \a trebui să se chinuie din greu — e o treabă asemănătoare cu cățăratul pe un zid. Dacă-l împingi în faţă, greutatea din spate tinde să compenseze, aşa că s-ar putea să cadă pe spate. Lancelot, ca şi scafandru] din timpurile noastre, a fost nevoit să învețe să fie agi] în ciuda forţei gravitaţiei.

Cavalerii în armură semănau cu scafandrii şi în alte privinţe.

Pe lîngă coifurile şi greutatea armurii şi dificultăţile 'de respiraţie, mai trebuiau să fie îmbrăcaţi în aceste costume de fier de asistenţi buni şi grijulii. Trebuiau să aibă încredere în aceşti oameni că-şi vor face treaba aşa cum se cade.

Un scafandru îşi încredinţează viaţa în mîna matrozilor care-l îmbracă. Tinerii aceştia, la fel ca şi pajii sau scutierii, îl dădăceau cu un soi de respect protector.

Şi astfel au trecut trei ani. Trei ani de antrenament. Ceilalţi băieţi nu-şi băteau capul, fiindcă aveau alte lucruri la care să se gîndească — dar pentru tînărul pocit, nu exista nimic decît entitatea unei vieţi obscure şi mistice. Trebuia să se desăvîrşească pentru Arthur, ca să fie cel mai bun la jocuri, şi trebuia să se gîndească la teoriile cavalerismului chiar noaptea cînd era în pat. Trebuia să învețe să stăpînească o părere sănătoasă şi solidă asupra a o sută de probleme disputate — lungimea potrivită a armelor, tăietura platoşei, articulaţia pieselor de armură de la umeri sau dacă lemnul de cedru era mai bun dedt cel de frasin pentru sulițe, după cum paie să **fi** fost considerat de C'haueer.

Iată un scurt exemplu de problemă de cavalerism, la care a cugetat o mulţime în această perioadă. A fost odată un cavaler pe nume Reynaud de lloy, care a avut o partidă de turnir cu un alt cavaler numit John de Holland. Reynaud şi-a strîns cu bună intenţie coiful de turnir giganticul tambur

căptuşit cu paie care se fixa de obicei deasupra coifului propriu-zis —• astfel încît acesta să-i râmînă desfăcut. Suliţa lui John de Holland i-a lovit coiful, care pur şi simplu a căzut la pămînt. Asta însenina că respectivul coif a căzut ele pe Reynaud, în loc să cadă respectivul Reynaud de pe cal. O şmecherie foarte eficace, dar şi foarte periculoasă — toţi cavalerii au discutat o mulţime despre treaba asta, unii spunînel că nu era un gest sportiv, alţii că era corect clar prea riscant, şi alţii afirmînd că era o idee foarte bună.

Trei ani de disciplină aspră n-au făcut din Laneclot **o** fire veselă şi nici nu i-au dezvoltat capacităţi e de a deveni un fluieră-vînt. Dintr-o viaţă, care la vîrsta lui trebuie să-i fi părut că n-o să dureze mai mult de-o săptăanînă, el a dăruit treizeci şi şase de luni ideii altuia, numai fiindcă era îndrăgostit de el. În tot acest timp, se ţinea numai cu visuri. Voia să fie cel mai bun cavaler ele pe lume, ca să-l iubească şi Arthur, la fel cum îl iubea şi el, şi mai voia un alt lucru care era încă posibil în zilele acelea, de demult. Voia ca prin puritatea şi virtutea lui, să poată să îndeplinească vreun miracol de rînd — de pildă, să vindece un orb sau ceva în genul ăsta.

CAPITOLUL III

Toate marile familii care şi-au legat soarta de blestemul lui Arthur aveau o trăsătură comună. Toate trei adăposteau cîte un geniu familial, ceva între dascăl şi confident, persoană care a afectat într-o deosebită măsură caracterul copiilor din fiecare familie. În castelul lui Sir lictor fusese Merlyn, care a avut o influenţă deosebită în viata lui Arthur. în insinguratul şi îndepărtatul Lothiun fusese Simţul Toirclealbhach, a cărui filozofie războinică trebuie să fi avut întrucîtva de-a face cu spiritul de clan al lui Gawaine şi al frai.ilor săi. În castelul Regelui Ban era un unchi de-al lui Lancelot, al cărui nume era Gwenbnrs. De fapt acesta era chiar Moş Dap, pe care l-am întilnit, clar numele lui era Gvvenbors. În zilele acelea, dădeai în general nume copiilor aşa :um numim noi acum minjii şi căţeii de vînătoare. Dacă se întîmpla de pildă să fii Regina Morgause şi să ai patru copii, puneai atunci cite un G în toate numele lor (Gawaine, Agravai ne, Gaheris şi Gareth) — şi dacă, bineînţeles, fraţii tăi erau din întîmplare numiţi Ban şi Bors, atunci soarta ta era. să te cheme Gwenbors. Fiindcă era mai uşor în felul acesta să-ţi aminteşti cine eşti.

Moş Dap era singurul din familie care-l lua în serios pe Lancelot, şi Lancelot era singurul care nu rîdea de Moş Dap. Nu era uşor să nu tc-apuce rîsul cînd îl vedeai pe bătrîn, fiindcă făcea parte din acel gen specific de făpturi omeneşti de care rîcl îndeosebi oamenii ignoranţi — şi anume un veritabil *maestro*. Ramura sa de specialitate era arta cavalerismului. Nu exista în toată Europa o piesă de armură despre care Moş Dap să nu aibă propria lui teorie. Era grozav de rurios pe noul stil gotic, cu crestcle şi festoanele şi ranelurile sale. Considera că e

absolut ridicol să porţi o armură ca o corabie a lui Nelson împodobită cu frînghii marinăreşti, fiindcă era evident că cea mai mică adâncitură a armurii era un loc bun în care s-ar fi putut înfige cu mai multă uşurinţă vârful lancei. Singurul scop al unei armuri bune, spunea el, era să facă să alunece vârful lancei — şi cînd se gîndea la cei din Germania care îşi pictau pe armură dungile acelea oribile, îl apucau toate năbădăile. Nu exista nimic în heraldică pe "are să nu-l cunoască la fel de bine ca pe propriul buzunar. Dacă cineva comitea vreuna dintre greşelile mai grosolane — cum ar fi de exemplu să pună metal pe metal sau culoare pe culoare — devenea atunci înflăcărat de pasiune. Mustăţile-i lungi vibrau la capete ca nişte antene, degetele tremurînde i se îmbinau cuprinse de cea mai cumplită furie şi-şi agita braţele, şi sărea în sus şi-n jos, şi-şi mişca sprîncenele şi mai că fîsîia de enervare.

Un motiv să nu ţii seama de furiile lui Moş Dap era că orice dorea Lancelot, putea fi aflat de la el. Nu numai că era un distins învăţat şi o autoritate în propriul său domeniu, dar mai era şi unul dintre cei mai desă- vîrşiţi spadasini din Franţa. Acesta era de fapt principalul motiv pentru care se ataşase băiatul de el. Asta însemna că poţi să fandezi, să ataci, să ş fi cui cu sabia adversarul sub brutala supraveghere a geniului. Asta însemna să întinzi o spadă grea la o lungime de braţ într-o superbă fandare pînă ce simţi c-ai să te rupi în două, şi numai pentru ca Moş Dap să poată să-ţi prindă vîrful săbiei şi să te facă să te întinzi încă şi mai al naibii.

De cînd îl ţinea minte, omul fusese întotdeauna în- flăcărat, cu ochii de un albastru de oţel, ţopăind şi sărind, pocnind din degete şi strigînd eît îl ţineau plămînii, ele parcă de asta ar fi depins chiar viaţa lui :

— *Doublez ! Dédoublez ! Dégagez > Un ! Deux*

Într-o fumoasă zi de vară tîrzie, La n cel o t stătea cu tmehiu-său în Sala de Arme. În camera mare era o mulţime de praf care dansa în razele de soare, praf pe care-l stîrniseră chiar ei cu cîteva clipe mai înainte, şi în jurul pereţilor se găseau rînduri de armuri lustruite şi raslele de suliţe şi coifuri şi coifuleţe, toate puse pe cuie de lemn. Erau acolo misericordii [1] şi harnaşamente şi flamuri şi steguleţe. toate purtînd blazonul familiei Ban. Cei doi duelgii se aşezaseră jos după o încăierare zdravănă în care Moş Dap fusese atins. Lancelol avea acum optsprezece ani. Era un scrimeur mai bun decît maestrul său — deşi Moş Dap nu voia să admită aşa ceva şi elevul lui pretindea cu tact că nu era.

Cît mai gîfîiau încă. sosi un paj şi le spuse că băiatul era chemat de mama lui.

— De ce ?

Pajul le spuse că sosise un domn care voia să-l vadă, şi :ă Regina spusese că trebuie să vină de îndată.

Regina Elaine stătea în solarium, unde lucrase la o tapiserie, şi cei doi oaspeţi ai săi o încadrau. Trebuie spus că ea nu era Elaine cea care făcea parte dintre surorile Cornwall. Era un nume foarte răspîndit pe vremea aceea, şi mai multe femei din Morte d'Arthur îl purtau, în special după ce cîteva dintre sursele documentare se încurcaseră. Cei trei adulţi de la masa cea lungă din încăperea întunecată păreau să fie un şir de examinatori.
Unu] dintre oaspeţi era un domn în vîrstă, eu o barbă albă şi o pălărie ţuguiată, iar celălalt o cochetă frumuşică şi bine făcută, cu un ten măsliniu şi cu sprîneenele smulse. Toţi trei se uitau la Lancelot, şi bătrînul domn vorbi primul :
— Hm !
Aşteptară apoi.
— I-ai pus numele Galahad, spuse bătrînul domn. Primul lui nume a fost Galahad, adăugă el, şi acum e Lancelot, deoarece a fost confirmat.
— Cum de-ai ştiut ?
-— N-ai ce-i face ! spuse Merlyn. Ăsta-i unul dintre lucrurile pe care le ştii, şi de ce ţi-e dat, nu scapi. Ei, şi-acum, ia stai să mă gîndesc, ce alte lucruri mai trebuie să-ţi spun ?
Tînăra doamnă cu sprîneenele smulse îşi puse mîna la guriţă şi căscă graţios, ca o pisică.
—- De-aeum în treizeci de leaturi va primi speranţa inimii lui, şi va fi cel mai bun cavaler de pe lume.
— Am să trăiesc oare să văd asta ? întrebă Regina Elaine.
Merlyn se scărpină în cap, se lovi peste încheieturile degetelor şi spuse :
— Da.
— Oh, făcu Regina, dar totul e minunat, trebuie să vă mărturisesc. Ai auzit, Lance ? Ai să fii cel mai bun cavaler din lume.
Băiatul întrebă :
— Ati venit cumva de la curtea Regelui Arthur ?
— Da.
•— Totu-i în regulă ?
— Da. Îţi trimite complimente.
-— Regele e fericit ?
— Foarte fericit. Şi Guenever îţi trimite salutări.
— Cine-i Guenever ?
— Doamne sfinte ! exclamă magicianul. Nu ştiai de asta ? A, sigur că da, n-aveai cum să ştii, bineînţeles că nu. îmi cam zornăie nu ştiu ce în cap.
La aceste cuvinte, îşi aruncă privirea spre frumoasa doamnă, ea şi cum ea ar putea fi răspunzătoare pentru zornăială — cum de fapt şi era. Dînsa era Nimue, şi în fine se îndrăgostise de ea.
— Guenever, spuse Nimue, este noua Regină a lui Arthur. S-au căsătorit de eîtăva vreme.

— Taică-său e Regele Leodegrance, explică Merlyn. El i-a dat lui Arthur cadou de nuntă o masă rotundă, precum şi o sută de cavaleri, odată cu ea. în orice caz, e loc la masă pentru o sută şi cincizeci.

Lancelot spuse :

— Oh !

— Regele a vrut să-ţi comunice toate astea, spuse Merlyn. Poate că mesagerul s-a înecai pe drumul pînă aici. Se poate să fi fost o furtună. Zău că a vrut să-ţi comunice.

— Oh ! făcu băiatul, pentru a doua oară.

Merlyn începu să vorbească repede, fiindcă văzu că era o situaţie delicată. După faţa lui Lancelot nu putea să-şi dea seama dacă era jignit sau aşa arăta el întotdeauna.

— Pînă acuma a reuşit să completeze numai douăzeci şi nouă de locuri, spuse el. Mai e loc pentru încă douăzeci şi unu. E loc berechet. Numele tuturor cavalerilor sînt înscrise cu litere de aur pe jilţuri.

Urmă o pauză, în cursul căreia nimeni nu ştiu ce să spună. Apoi Lancelot îşi drese glasul.

■— Era un băiat, spuse el, cînd am fost eu în Anglia. Îl chema Gawaine. A fost făcut unul dintre cavalerii mesei ?

Merlyn căpătă o înfăţişare vinovată şi dădu din cap a aprobare.

— A fost uns în ziua în care s-a căsătorit Arthur.

— Aha !

Urmă o altă lungă pauză.

— Doamna aici de faţă, spuse Merlyn, simţind că ar face mai bine să umple tăcerea, se numeşte Nimue. Sînt îndrăgostit de ea. Ştiţi, acum avem un fel de lună de miere — numai că e una magică — şi acum va trebui s-o pornim spre Cornwall. îmi pare rău că n-am putut să rămînem mai mult la dumneavoastră.

—- Vai, dragă Merlyn, exclamă Regina, dar sper că măcar peste noapte ai să rămîi ?

— Nu. Nu. Mulţumesc. Mulţumesc foarte mult. Da* ştiţi, ne grăbim grozav.

— Dar luaţi un pahar de băutură înainte ele a pleca ?

— Nu, nu. Mulţumesc. Foarte drăguţ din partea dumneavoastră, da' zău aşa, trebuie neapărat să plecăm. Ne aşteaptă nişte farmece în Cornwall.

■— O vizită atît de scurtă... începu Regina.

Merlyn i-o tăie scurt, ridicîndu-se în picioare şi luînd mîna lui Nimuc în a sa.

— Eh, şi-acum, adio, spuse el cu holărîre — şi în numai cîteva învîrtiluri dispărură amîndoi.

Trupurile le dispăruseră, dar vocea magicianului mai rămase în văzduh.

—• Asta e ! îl putură ei auzi spunînd cu o voce uşurată de griji, la spune, îngeraşul meu, ce-ai zice de locul acela de care-ţi povesteam din Cornwall, ăla cu peştera fermecată ?

Laneelot se întoarse la Moş Dap, în Sala de Arme, cu paşi înceţi. Stătea în faţa unchiului său şi-şi muşca buza.

— Plec în Anglia, spuse el.

Moş Dap se uită cu uimire la el şi nu spuse nimic.

— O pornesc astă-seară.

■— Cam pe neaşteptate, remarcă Moş Dap. Maioă-ta nu se hotărăşte de obicei chiar aşa de repede.

— Mama nu ştie.

— Vrei să spui c-o ştergi, aşa... ? !

— Dacă le-aş spune lu' mama şi lu' tata, n-ar ieşi altceva decît un balamuc, lămuri el. Nu-i vorba că dau bir cu fugiţii. Mă întorc eu eurînd. Dar acum trebuie să plec în Anglia cît mai repede.

— Şi zici s-o anunţ eu pe maieă-ta ?

— Da.

Moş Dap îşi muşcă cu furie vîrful mustăţilor şi-şi frinse mîinile.

— Dac-o s-ajungă să afle că aş fi putut să împiedic isprava asta, spuse el, să vezi că Ban o să-mi laie capul.

— N-or să afle, răspunse cu indiferenţă băiatul, şi plecă să-şi vadă de împachetat.

Peste o săptămână, Laneelot şi Moş Dap stăteau într**-o** corabie ciudată, în mijlocul Canalului Mînecii. Corabia avea un fel de castel la fiecare capăt. Mai era un turnuleţ p2 catargul principal, ceea ce îi dădea înfăţişarea unui porumbar plutitor. Avea flamuri la prora şi la pupa. Singura pînză care flutura veselă avea zugrăvită pe ea **o** cruce potentă,[1] în vreme ce o flamură enormă flutura din vîrful catargului. Erau opt vi stas i, iar cei doi pasageri sufereau de rău de mare.

CAPITOLUL IV

Adoratorul ele eroi călări spre Camelot cu inima îndoită. Era greu pentru el la cei optsprezece ani pe care-i număra să-şi fi dăruit întreaga viaţă unui rege, numai pentru a fi uitat — greu să-şi fi petrecut orele acelea fără de sfîrşit, pline de necaz şi durere. în praful Sălii de Arme, luptîndu-se cu săbiile şi sulițele grele, numai ca să-l vadă pe Sir Gawaine primul cavaler uns — şi cel mai greu dintre toate era să-şi fi rupt şalele pentru idealurile omului aceluia mai în vîrstă decît el, numai ea acuma s-o găsească pe mironosiţa de nevastă-sa care venea şi-i răpea

toată dragostea suveranului, fără să pla- tească nici un chior pentru ea. Laneelot era gelos pe Guenever, şi îi era ruşine de sine însuşi.

Moş Dap călărea în tăcere în spatele băiatului îndu- rerat. Ştia el un lucru pe care celălalt era prea cu caşul la gură ca să-l ştie — anume că el pregătise cel mai de ispravă cavaler din întreaga Europă.

Ca un piţigoi emoţionai care s-a trezii că a crescut un cuc de toată mîndreţea. Moş Dap umbla plin de agitaţie în spatele minunii pe care o crease el. Purta harna- şamcntul de luptă, care era strîns într-o ordine desăvîrşită. conform şmecheriilor şi ideilor pe care numai el le ştia — fiindcă, de- acum înainte, el avea să fie scutierul lui Laneelot.

Ajunseră la un vad şi rîul curgea prin mijloc scîu- teind şi clipocind printre pietrele roase şi spălate, numai la cîţiva centimetri sub apă. Cîţiva porumbei de pădure îşi îngînau moleşiţi viersul, şi de cealaltă parte a apei cintătoare apăru un cavaler în armură neagră, cu coiful uriaş de turnir pus pe cap. Stătea nemişcat pe calul lui negru şi pavăza îi era încă în învelitoarea de pînză. Era imposibil să-i citeşti blazonul. Stînd aşa de liniştit şi de

* Crucea potentă sau crucea tir Ierusalim are fiecare brat în turmă

maiestuos în învelişul lui de- fier, cu Tala acoperită de viziera lăsată, astfel încît nu-i puteai distinge nici o trăsătură din întreaga lui -atitudine se desprindea o senzaţie de primejdie. Nu ştiai ce gîndeşte, şi nici ce acţiune o să întreprindă. Era o ameninţare vie.

Lancelot se opri, şi Moş Dap la fel. Cavalerul negru îşi duse calul la pas prin vad şi-şi opri bidiviul drept în faţa lor. îşi ridică lancea într-un gest de salut, şi apoi o aţinti înspre un loc din spatele lui Lancelot. Ori îi spunea să se reîntoarcă de unde a venit, ori îi indica o poziţie potrivită, de unde ar putea să înceapă lupta. Oricare ar fi fost cazul, Lancelot salută cu mănuşa de zale şi făcu stînga-mprejur, pentru a-şi ocupa poziţia de atac. Luă una dintre sulifele pe care le ţinea Moş Dap. Îşi trase pe cap coiful de turnir — care îi atîmase'în spate pe un lanţ — şi-şi înălţă pe cap, precum se cerea, turnuleţul de oţel în poziţie de luptă. Îl prinse şi-l fixă cu nişte cureluşe. Acum devenise şi el un om fără expresie.

Cei doi cavaleri se înfruntară din cele două capete ale poienifei. Apoi, deşi nici unul dintre ei nu rostise vreun cuvinţel, îşi cumpăniră lăncile, dădură pinteni cailor şi începură sa atace. Moş Dap, ascuns în siguranţă după un copac din apropiere, de- abia putea să-şi stăpînească în- cîntarea. Ştia ce o să se întîmple cu cavalerul cel negru, deşi Lancelot însuşi nu ştia, şi începu să-şi trosnească degetele.

Prima oară cînd faci un lucru, ţi se pare de obicei că e grozav de interesant. Cînd te urci pentru prima dată într-un avion, eşti atît de emoţionat că de-abia mai poţi lespira.

Lancelot nu pornise niciodată într-un turnir adevărat mai înainte — şi, cu toate că atacase cu mare în- demînare sute de momîi şi mii de inele, nu-şi pusese niciodată cle-adevăratelea viaţa în primejdie.

În primul moment al atacului, gîndi în sinea lui :

„Gata, nm pornit-o ! Nimic nu poate să mă mai ajute acuma !ª

În cel de-al doilea moment începu să se poarte ca un automat bine pus la punct, în acelaşi fel în care se purtase întotdeauna cu momîile de antrenament şi cu inelele.

Vîrful lancei îl luă pe cavalerul cel negru pe sub coastă, unde se îmbinau bucăţile de armură ale umărului, exact în locul cel mai potrivit pentru lovitură. Calul lui era în plin galop, iar cel al cavalerului negru încă în galop mărunt. Cavalerul cel negru şi calul său se răsuciră rapid pe partea stingă, părăsiră laolaltă pâmîntul într-o elegantă parabolă, şi se prăbuşiră cu un zăngănit cumplit. Pe cînd Lancelot trecu mai departe, îi văzu pe cei doi, cal şi om, intinzîndu-se cît erau de laţi la pământ. cu lancea frîntă a cavalerului între picioarele calului şi o potcoavă strălucitoare a armăsarului sfîşiind pînza de pe scutul căzut la pămînl.. Omul şi calul erau amestecaţi laolaltă. Fiecăruia îi era frică de celălalt şi fiecare îl lovea pe celălalt într-un efort de a se separa. Apoi calul se ridică pe picioarele din faţă, cele din spate se săltară şi ele cu greutate în sus, iar cavalerul se opinti în şezut, ridicînd o mănuşă, de parcă ar fi vrut să se scarpine în cap. Lancelot trase de frîu şi se întoarse la el.

În general, atunci cînd un cavaler îl doboară pe celălalt la pământ, acesta din urmă se pierde cu firea, dă vina căderii pe calul său şi stărtiie să lupte cu spada de-a împicioarelea. Scuza obişnuită e :

— Fiul celei iepe făcutu-mi-a ruşine dar, pe Dumnezeul meu, nicicînd ruşine nu-mi va face spada lui tă- tîne-miu.

Cavalerul negru nu rosti totuşi formula obişnuită. Evi- dent, era o persoană mai veselă decît ar fi putut sugera culoarea armurii sale, fiindcă, stînd aşezat, suflă prin des- chizătura coifului, scoţînd un şuierat de uimire şi admiraţie. T.şi scoase apoi coiful şi-şi şterse fruntea. Pavăza, a cărei pînză fusese ruptă de copita calului purta blazonul regelui : aur, un dragon roşu, ridicat pe picioarele de dindărăt.

Lancelot îşi aruncă sulița într-un tufiş, se dădu jos cît putu de repede de pe cal şi îngenunche lîngă cavaler. Toată dragostea- îl cuprinse — îi revenise la fel de impetuoasă şi caldă ca pe vremuri. Era tipie pentru Arihur să nu-şi piardă firea, era cît se poate de caracteristic să rămână aşezat în ţărînă slobozind exclamaţii de admiraţie, tocmai cînd primise o asemenea căzătură zdravănă.

— Măria ta ! strigă Lancelot, scoţîndu-şi coiful cu un gest umil ; îşi înclină cu ardoare capul, după moda franceză.

•— Regele începu să se tîrască de-a buşilea, încercînd să se ridice în picioare, cuprins de mare emoţie.

— Lancelot ! exclamă el. Păi asla-i bună, da" ăsta-i băiatul ăla, Lancelot ! Eşti băi atu' regelui de Benwick. Mi-adue aminte că tc-am văzut cînd a venit la Bătălia de la Iîedegraine. Mamă, ce mai căzătură ! N-am mai văzut aşa ceva ! Unde-ai învăţat treaba asta ? Grozav, măi băiete ! Veneai la Curtea mea ? Ce mai face Regele Ban ? Cum o mai duce fermecătoarea ta mamă ? Zău aşa, dragul meu, e grozav !

Lancelot se uită în sus la Regele care nu-şi putea stăpîni entuziasmul şi care acum îi întinse amîndouă mîinile ca să-l ajute să se ridice în picioare, şi toată gelozia şi supărarea lui se risipiră ca prin farmec.

Îşi prinseră caii şi porniră la pas, unul lîngă celălalt, spre palatul regal, uitînd de Moş Dap. Aveau atîtea să*şi spună unul altuia încît vorbeau amîndoi fără întrerupere. Lancelot îi transmise mesaje imaginare de la Regele Ban sau de la Regina Elaine, iar Arthur vorbi despre felul în care Gawaine ucisese o doamnă. Ti spuse cît de curajos devenise Regele Pellinore de la căsătoria sa, că pînă la urmă îl omorîse din greşeală la un turnir pe Regele Lot ele Orkney, şi îi mai spuse că Masa Rotundă mergea cît de bine te puteai aştepta, dar, din păcate, foarte încet, însă acum, că venise şi Lancelot. lucrurile se vor îndrepta cît ai bate din palme.

Fu uns cavaler în prima zi —- ar fi putut deveni cavaler oricînd în cursul ultimilor doi ani, dar refuzase să fie ridicat la acest rang ele altcineva în afară de Arthur — şi, în aceeaşi seară, i se Tăcu cunoştinţă cu Guenever. Povestea zice cum că părul îi era bălai, dar nu-i adevărat. Era atît de negru încît te uimea, şi ochii ei albaştri, adinei şi limpezi, aveau un fel de temeritate la fel de surprinzătoare. Fu izbită de înfăţişarea chinuită, pocită, a feţei tînărului, dar nu fu cîtuşi de puţin speriată.

— Iată, făcu Regele, unindu-le mîinile. Iată-l pe Lancelot, cel despre care ţi-am vorbit. El o să Tie cel mai bun cavaler pe care-l am. N-am văzut niciodată o asemenea figură ca cea pe care mi-a făcut-o, zău aşa, zdravănă căzătură ! Vreau să fii bună cu el, Gvven. Tatăl lui este unul din cei mai buni prieteni ai mei.

Îi sărută eu răceală mina Reginei.

Nu băgă de seamă nimic deosebit la ea, fiindcă minten îi era plină de imaginile pe care şi le alcătuise pentru sine. Nu mai era loc pentru imaginea reală a celei ce era ea, în carne şi oase. Se gîndea la ea, numai ca la persoana care-l jefuise şi,

din moment ce tîlharii sînt oamenii fără inimă, necinstiţi şi intriganţi, atunci în mintea lui ea căpătă această formă.

— Bună să-ţi fie inima, spuse Regina.

Arthur adăugă :

— Va trebui să-i spunem ce s-a mai întîmplat de cînd a plecat. Ce de lucruri de povestit ! Cu ce să începem ?

— începeţi cu Masa, spuse Lancelot.

— Oho, nu ! Numai asta nu !

Regina rîse şi-i zîmbi noului cavaler.

— ArthUr se gindeşte tot timpul la ea, spuse. Chiar şi noaptea, tot pe ea o visează. N-o să poată să-ţi povestească dacă nu vorbeşte o săptămînă întreagă.

— Nu merge rău deloc, spuse Regele. Nu poţi spera ca un lucru ca asta să meargă tot timpul ca uns. Dar ideea sălăşluieşte şi oamenii au început s-o priceapă, şi ăsta-i lucrul cel mai de seamă. Sînt sigur că pînă la urmă tot merge.

— Dar partida celor din Orkney ?

— Ne-nţelegem noi cu el pînă la urmă.

— E vina acelui Gawaine ? întrebă Lancelot. Care-i de Tapt. necazul cu partida celor din Orkney ?

Regele căpătă o înfăţişare încurcată. Spuse :

— Adevărata problemă cu ei este Morgause, mama lor. Ea i-a crescut şi le-a dat atît de puţină dragoste şi îngrijire încît acum le e greu să-i înţeleagă pe cei cu inimă bună şi sufletul curat. De aceea sînt temători şi bănuitori şi nu-mi înţeleg ideea, aşa cum aş vrea eu s-o facă. îi avem pe trei dintre ei aici — Gawaine, Gaheris şi Agravaine. Nu-i vina lor.

— Arthur a poruncit primul post de Rusalii în anul cînd ne-am căsătorit, explică Guenever, şi a trimis pe toată lumea în căutarea unor aventuri, ca să vadă cum se aplică în practică ideea lui. Şi cînd s-au întors, Gawaine tăiase capul unei femei şi chiar scumpul de Pelli- nore dăduse bir cu fugiţii şi nu scăpase o demoazelă ce se afla în restrişte. Arthur a fost grozav de furios.

— Nu-i vina lui Gawaine, spuse Regele. E un băiat bun. Mie-mi place. E greşeala femeii aceleia.

— Sper că lucrurile merg mai bine de-atunei ?

— Da. E-o treabă înceată, bineînţeles, dar sînt sigur că am putea să spunem că lucrurile merg mai bine acum.

— S-a căit] VIJ în ore ?

— De căit s-a căit, spuse Arthur. De fapt, n-avea de ce se căi. A Fost una dintre zăpăcelile lui. Dar necazul e altul, că de c-ind s-a însurat cu fiica Reginei de Flandra s-a făcut un viteaz aşa de neînfricat că sna apucat de-a-devăratelea să se ia la bătaie în suliţi cu te miri cine şi culmea e că fie multe ori şi cîştigă. Ţi-am spus cum l-a omorît înir-o zi pe Regele Lot, cînd făceau nişte exerciţii. Asta a însemnat multe duşmănii. Feciorii familiei de Orkney au jurat să răzbune

moartea tatălui lor şi caută să-i verse singele bietului Pellinore. Am mare bătaie de cap să-i fac să se poarte cum se cuvine.

— Lancelot le va ajuta, spuse Regina. Ce bine că avem acum un prieten să ne ajute.

— Da, aşa e. Ei. şi-acum, Lance, bănui că vrei să-ţi vezi camera.

Era în a doua jumătate a verii, şi şoimarii amatori din Camelot îşi dresau pelerinii, desăvîrşindu-le antrenamentul. Dacă eşti un şoimar deştept, atunci şoimul se ridică iute în aer. Dacă nu eşti, atunci ai să Taci tot felul de greşeli şi rezultatul va fi acela că şoimul n-o să-şi termine antrenamentul aşa curînd. Aşa că vedeţi, toţi şoimarii din Camelot încercau să arate că erau deştepţi -— înălţîndu-şi în aer şi apoi chemîndu-şi înapoi şoimii cît mai repede cu putinţă — şi, dacă făceai o plimbare prin cîmpii, găseai în toate părţile maeştri de şoimi, cum li se mai spunea şoimarilor, care, cu o faţă de parcă ar fi supt numai zeamă de cucută dreasă cu lămîie, îşi întindeau frînghiile cu care legau şoimii şi se ciorovăiau cu asistenţii lor. Şoimăritul, aşa cum a arătat Iacob I. este o stîrnire cumplită a tuturor pasiunilor. Asta fiindcă şoimii, ei înşişi, sînt nişte făpturi furioase şi oamenii care lucrează cu ei prind aceleaşi năravuri.

Arthur îi dărui lui Sir Lancelot un şoim islandez. în- tr-o colivie, pentru ca să-şi petreacă plăcut ceasurile de odihnă. Acesta se putea socoti un act de mare măgulire, fiindcă şoimii islandezi se cuveneau să fie folosiţi numai de regi.

În orice caz, aşa ne spune Stareţa Tuliana Berners[1] — cine ştie, poate greşeşte. Unui împărat i se cuvenea un vultur, un rege putea avea un şoim islandez şi, după aceştia, veneau după cum urmează : şoimul pelerin pentru un conte, eretele pentru o doamnă, uliul porumbar pentru un răzeş sau un boiernaş, coroiul pentru un popă şi şerparul pentru dascăl. Lancelot fu încîntat de darul primit şi intră în întrecere cu alţi şoimari mînioşi, care criticau cu furie metodele celorlalţi şi-şi trimiteau unul altuia mesaje de venin îndulcit pînă li se îngălbenea albul ochilor de invidie.

Şoimul islandez care-i fusese dăruit lui Lancelot nu năpîrlise încă de tot. Ca şi Hamlet, era gras şi respira din greu[2]. îndelunga sa recluziune în colivie, în timp ce năpîrlise, îl făcuse să fie plin de draci şi mai tot timpul posomorit. Aşa că Lancelot

1 B*emers Tuliana*, presupusa stareţă a mănăstirii Sopwell în Hertford.

2 Tipărite în Anglia (1486), conţine studii asupra şoimăritului, vînatului şi - în ciuda viziunii regizorale moderne, Hamlet văzut de Shakespeare

trebui să-l antreneze îndelung la funie, vreo cîteva zile la rînd, înainte de a l'i sigur că putea fi lăsat la pradă.

Regele Arthur o rugase pe nevastă-sa să l'ic bună cu tînărul cavaler. Era îndrăgostită de soţul ei, şi îşi dădea seama că apăruse ca un corp străin între Rege şi prietenul lui. Nu era atît de proastă încît să încerce să-şi ispăşească această vină în faţa lui Lancelot, dar îl îndrăgise aşa cum era. Îi plăcea faţa lui colţuroasă, oricit. de hîclă era, şi-apoi Arthur o rugase să fie bună cu el. Era mare lipsă de ajutoare la şoimărit în oraşul Camelot, fiindcă toată lumea se ocupa de treaba asta. Aşa şi Gue- never începu să meargă cu Lancelot ca să-l ajute la ghe- murile de sfoară.

N-o prea băga el în seamă pe femeie. „Uite că vine femeia aceea, îşi spunea în sinea lui, sau : „Uite că pleacă femeia aceea !"

Era întotdeauna cufundat în atmosfera vînatului **cu** şoimii, care era numai în parte o treabă pentru muieri, şi rareori se gîndea la ea mai mult decît ca la o ajutoare de şoimar. Se făcuse un flăcău binevoitor şi bine-crescut, în ciuda urîţeniei lui, şi era un băiat prea bun ca să menţină mull un gînd urît. Gelozia i se schimbă într-un iei de nepăsare faţă de existenţa ei. Îşi continuă soi- măritul, mulţumindu-i cu politeţe pentru ajutor şi accep- tîndu-l cu curtoazie.

Într-o zi ieşi o încurcătură, socotise greşit cantitatea de hrană care s-ar fi cuvenit dată cu o zi înainte. Şoimul islandez era într-o dispoziţie cît se poate de proastă şi Lancelot fu cuprins şi el de o furie surdă. Guenever, care nu era deosebii de pricepută la şoimărit şi care nu îi acorda cine ştie ce interes deosebii, fu înspăimântată de fruntea lui încruntată şi de căutătura-i fioroasă, şi, fiindcă era înspăimântată, deveni stîngace. încerca din toate puterile să se descurce singură, dar ştia că nu, e îndemânatică şi, plină de cele mai bune intenţii, încurcă şi mai tare funia.

Atunci, el îi smulse din mînă ghemul, cu un gest care era aproape grosolan.

— Nu-i bine, nu aşa ! strigă Lancelot, şi începu să desfacă cu degete nervoase frînghia, punînd în ordine treaba pe care ea o făcuse atît de prost şi cu atîta bunăvoinţă. Pe sub sprîncenele încruntate, arunca o uitătură groaznica. l

Fu atunci un moment în care totul rămase neclintit. Guenever înţepeni, rănită în adîncul inimii. Lancelot. simţindu-i tăcerea, rămase şi el nemişcat. Şoimul încetă să mai bată din aripi şi frunzele nu mai foşniră.

În acel moment, tânărul ştiu că jignise o fiinţă vie, de vîrsta lui. Citi în ochii ei gîndul că era un nesuferit şi că o surprinsese cu purtarea lui urîtă. Ea îi dăruise bunătate şi el îi întorsese răutate. Dar cel mai important lucru era că femeia asta era o fiinţă reală. Nu era o mironosiţă, nu era necinstită,

fără inimă şi intrigantă. Era drăguţa Jenny, care simţea şi gîndea.

CAPITOLUL V

Primii doi care au băgat de seamă că Lancelot şi Guenever erau pe cale să se îndrăgostească au fost Moş Dap şi Regele Arthur, el însuşi. Arthur fusese avertizat de lucrul acesta de către Merlyn — care era acum închis în siguranţă în peştera sa de către capricioasa Nimue — şi tot timpul, în subconştient, îi fusese teamă ele asta. Dar nu-i plăcea niciodată să cunoască din timp viitorul şi reuşise să şi-l şteargă din memorie. Reacţia lui Moş Dap fu să-i ţină elevului său o predică, în timp ce stăteau în sălaş cu şoimul islandez care se mai potolise acum.

— Pe tălpile Domnului ! spuse Moş Dap, însoţind această replică de alte exclamaţii asemănătoare. Ce mai e şi asta ? Ce faci ? Se poate aşa. ceva, cel mai grozav cavaler al Europei să lepede tot ce l-am învăţat EU, de dragul ochilor frumoşi ai unei muieri ? Şi, unde mai pui, a uneia măritate pe deasupra !

— Nu ştiu despre ce vorbeşti.

— Poftim ! Nu ştie ! Nu vrei să ştii ! Maică Precistă ! urlă Moş Dap. Păi despre cine vrei, mă rog, să vorbesc dacă nu despre Guenever ?! Slăvit fie Domnul în vecii vecilor, amin !

Lancelot îl apucă pe bătrînul gentleman de umeri şi-l puse jos pe o laviţă.

— Ascultă, unchiule, spuse el cu hotărîre. De mult voiam eu să vorbesc cu matale. N-ar Ti vremea să te întorci la Benwick ?

— Benwick ! strigă moşul, de parcă ar fi fost înjunghiat în inimă.

— Da, Benwick ! Tot nu poţi să continui să pretinzi la nesfîrşit că eşti scutierul meu. Una la mînă, că eşti fratele a doi regi, şi a doua, că eşti de trei ori mai mare decît mine. Asta ar însemna să nu respectăm legile armelor.

— Legile armelor, strigă bătrînul. Ptiu !

— Mă rog, dar n-are nici un rost să zici ptiu !

— Şi eu care te-am învăţat tot ce ştii pe pămîntul ăsta ! Eu să mă întorc la Benwick, fără să văd ce-ţi poate pielea. Păi sigur că da. nici măcar spada n-ai scos-o o dată să văd şi eu cum stau treburile, încă nu l-ai folosit pe Joyeux[1]. Ştii cum se cheamă asta ? Nerecunoştinţa, perfidie, trădare ! Oh, vai mie, durerea asta mă bagă-n groapă ! Oh, pe sufletul meu, mare necaz !

1 Cavalerii aveau obiceiul să dea nume spadelor care-i făceau vestiţi. Astfel, spada lui Arthur era Excalibur, cea a lui Lancelot, Joyeux.

Şi tulburatul bătrîn se porni pe-o serie lungă de imprecaţii galice, incluzînd aşa-numita sudalmă a lui William Cuceritorul *Per Splendorem Dei*[1], precum şi *Pasque Dieu* ceea ce reprezenta cam ce gîndea imaginarul rege Ludovic al XI-lea că ar fi o glumă. Inspirai de acest mod regal de a gîndi, el adăugă exclamaţiile lui Rufus, Henry I, John şi Henry al treilea care erau, în ordinea dată mai sus : Pe Sfînta Faţă a lui Lucca, Pe moartea Domnului, Pe măselele Domnului şi pe Capul Domnului. Şoimul irlandez părînd să aprecieze expunerea, îşi învolbură penele cu mult zel, ca o fată în easă care scutură pe fereastră o cîrpă de praf.

— Bine, dacă nu vrei să te duci, nu te duce, spuse Lancelot. Dar am să te rog atunci să nu mai vorbeşti cu mine despre Regină. N-am ce face dacă ne place unuia de celălalt, şi cred că nu e nimic rău să iubeşti oamenii, nu-i aşa ? Asta nu înseamnă că am fi nişte ticăloşi. Cînd începi să-mi ţii predici despre ea, vorbele tale fac să pară că între noi ar fi ceva urît. Asta e ca şi cum ai gîndi rău despre mine, sau n-ai crede în onoarea mea. Te rog să nu mai pomeneşti din nou despre subiectul asta.

Moş Dap îşi dădu ochii peste cap, îşi răvăşi părul, îşi trosni încheieturile degetelor, îşi sărută buricul degetelor şi făcu alte gesturi menite a-i exprima punctul său de vedere. Dar după aceea nu se mai referi niciodată la acest subiect.

Reacţia lui Arthur fu şi mai complicată. Avertismentul lui Merlyn în legătură cu doamna lui şi cu cel mai bun prieten al său conţinea în sine sîmburele propriei sale contradicţii, fiindcă prietenul tău nu poate să-ţi fie prieten, dacă este în acelaşi timp şi cel care te în- şală cu propria nevastă. Arthur o adora pe Guenever a sa, cu faţa ca o petală de roză, pentru minunata ei frumuseţe, şi avea pentru Lancelot un respect instinctiv care avea să devină curînd afecţiune. Asta făcea dificil şi să-l suspectezi şi să nu-l suspectezi.

Concluzia la care ajunse fu că cel mai bun lucru ar fi să rezolve problema luîndu-l cu sine pe Lancelot în războiul roman. Acesta, în orice caz, îl va despărţi pe băiat de Guenever, şi-apoi, ce plăcut va fi să aibă cu sine un discipol — un ostaş atît de bun — fie că avertismentul lui Merlyn era adevărat sau nu.

Războiul roman era o afacere complicată care era pusă la cale de ani de zile. Nu trebuie să ne mire peste măsură. Era în felul lu.i consecinţa logică a luptei de "la Bcdegraine — continuarea acelei bătălii pe scară europeană. Ideea feudală a războiului pentru răscumpărare fusese nimicită în Britania, dar nu şi în străinătate, şi acum vînătorii străini de răscumpărări se

---

1 Pe măreţia Domnului! (lat.).

dădeau la Regele care de-abia-şi aşezase puterea. Un domn pe numele Lucius, care era Dictatorul Romei — şi e ciudat- să te gin deşt i că ,,Dictator" este chiar cuvântul pe care-l foloseşte Malory — trimisese o solie cerînd de la Regele Arthur un tribut — acesta se numea înainte de război tribut şi după aceea răscumpărare — căreia Regele, după ce se consultase cu parlamentul său, îi răspunse că nu datora nici un tribut ! Aşa că Dictatorul Lucius îi declarase război. De asemenea, mai trimise clînsul şi soli — ca Lars Porsena în Macaulay — în toate punctele cardinale, să adune aliaţi. Avea nu mai puţin de şai-sprezece Rige care porniseră cu el din Roma în Germania de Sus, mărşăluind împreună ca să poarte bătălia cu Englezii. Avea aliaţi din : Ambagc, Arrage, Alisandria, hulea, Hermonia, Euphrates, Affrike, Europa cea Mare, Ertaine, Elamia, Arabi a. Egipt, Damaske, Damiete, Cayer, Capadocia, Tarcia, Turcia, Pouncia, Pampoille, Surrie şi Galatia, pe lîngă alţii din Grecia, Cipru, Macedonia, Cala- bria. Catelandia, Portingalia şi multe mii de Spanioli.

În cursul primelor săptămîni ale pasiunii lui LanceloL pentru Guenever, sosi şi timpul ca Arthur să traverseze Canalul, pentru a preîntâmpina în Franţa pe duşmanii lor — şi în acest război se hotărise el să-l ia pe înflăcă- ratul tînăr cu el. Lancelot, bineînţeles, nu era în vremea aceea încă recunoscut ca şef al cavalerilor Mesei Rotunde, aşa că ar fi fost luat în orice caz. În acea perioadă a vieţii lui purtase numai o singură luptă adevărată şi aceea cu însuşi Arthur, deci căpetenia acceptată a cavalerilor era Gawaine.

Lancelot era furios că fusese luat de lîngă Guenever, fiindcă simţea că aceasta implică o lipsă de încredere. Pe lîngă asta, ştia că Sir Tristam fusese lăsat într-o situaţie asemănătoare împreună cu soţia Regelui Mark din Cornwall. Nu vedea de ce să nu fie lăsat şi el cu Guenever.

Nu e nevoie să intrăm în amănuntele întregii poveşti a campaniei Romane, deşi aceasta dură cîţiva ani de zile. Era genul obişnuit de război, cu lovituri şi atacuri şi strigăte de amîndouă părţile, cu spade trăsnite în cap cu toată puterea, cu o mulţime de oameni doborîţi de pe cal, cu mari vitejii, fapte de bravură şi isprăvi de arme care uimeau în fiecare zi omenirea întreagă. Cu alte cuvinte — era un fel de Bedegraine pe scară mare — cu acelaşi refuz din partea lui Arthur de a considera lupta ca un fel de întreprindere sportivă sau comercială deşi, într-un fel, a avut şi războiul acesta întîmplările lui caracteristice. Gawaine cel roşcovan îşi pierdu cumpătul cînd Eu trimis într-o solie şi omorî un om în mijlocul negocierilor. Sir Lancelot duse o bătălie cumplită în care oamenii săi erau depăşiţi numeric cu trei la unu. Îl ucise pe Regele Lyly şi pe alţi trei mari lorzi, numiţi Alakuke, Herawd şi Heringdale. În cursul campaniei fură număraţi trei uriaşi celebri care-şi pierdură

zilele în luptă — doi dintre ei fiind uciși chiar de mîria lui Arthur. În fine, în ultima luptă, Arthur îi dădu împăratului Lucius u asemenea lovitură în cap, încît Excalibur nu se opri pînă nu-i ajunse la piept, și s-a mai descoperit după aceea că printre cei uciși se găseau și Sowdan al Surriei și Regele Egiptului și Regele Etiopiei, precum și alți șaptesprezece regi din diverse regiuni, împreună cu șaizeci de senatori din Roma. Arthur le puse trupurile în niște somptuoase sicrie — fără nici cea mai mică intenție de sarcasm •— și le trimise, în locul tributului care-i fusese cerut, Primarului Romei. Aceasta l-a făcut pe respectivul Primar, precum și aproape întreaga Europă să-'l accepte ca suzeran. Teritoriile din Pleasance, Pavia, Petersaint și Portul Tremble îi închinară omagiu. Convenția feudală a bătăliei fu abolită odată pentru totdeauna, atît pe Continent cît și în Anglia.

Tn cursul războiului, Arthur începu să-l iubească sincer pe Lancelot și, atunci cînd ajunseră acasă, nu maj credea deloc în profeția lui Merlyn. Aproape că o uitase. S-a' făcut tuturor cunoscut că Lancelot e cel mai mare luptător al întregii armate. Amîndoi erau fenn deciși ca Guenever să nu-i mai despartă și, astfel, primii cîțiva ani trecură fără griji.

CAPITOLUL VI

Ce imagine și-or fi făcut oamenii din timpul acela despre Sir Lancelot ? Probabil că se gîncleau la el ca la jt: tînăr hîd. bun de lupte. Dar el era mai mult decît atîta. Era im cavaler cu respect medieval pentru onoare.

Există o expresie pe care-o mai întîlnești încă și azi pe la țară, expresie care înglobează în sine mult din ceea ce gîndea, simțea și voia să spună el. Țăranii o mai folosesc în Irlanda, ca laudă sau compliment, spunînd: „Cutare are Cuvînt. Face el ce-a promis."

Lancelot încerca să aibă cuvînt. El îl considera a Fi — la fel cum și în zilele noastre îl mai consideră țăranii ignoranți -— cel mai de seamă lucru din stăpînirea unui om.

Dar lucrul ciudat e că sub firma credinței față de sine și față de ceilalți, el avea o natură contradictorie, care era departe de a fi sfîntă. Cuvîntul lui era prețios pentru el nu numai fiindcă era un om bun, dar și pentru că era un om rău. Oamenii răi sînt aceia care au nevoie de principii care să-i țină în frîu. Un lucru e sigur, îi plăcea să rănească oamenii. Tocmai pentru ciudatul motiv că era crud, sărmanul n-a ucis niciodată un om care implora cruțare și nici nu a comis vreo acțiune crudă pe care s-o fi putut împiedica din timp. Unul dintre motivele pentru care s-a îndrăgostit de Guenever a fost acela că prima manifestare față de ea a fost o jignire. S-ar fi putui să n-o fi observat niciodată ca persoană dacă n-ar fi văzut în ochii ei durerea.

Oamenii au motive ciudate pentru a sfirşi ca sfinţi. Un om care nu ar fi Tost chinuit de năzuinţa bunei-cu- viinţe, ar fi fugit pur şi simplu cu nevasta eroului lui şi atunci poate că tragedia lui Arthur nu s-ar fi întîm- plat niciodată. Un individ oarecare, care nu şi-ar fi petrecut jumătate din viaţă torturîndu-se pentru a încerca să descopere ce e drept aşa încît să-şi biruie înclinaţia spre ceea ce e rău, poale că ar fi tăiat nodul gordian care i-a dus la ruină.

Cînd cei doi prieteni au sosit în Anglia. întorcindu-se din Războiul Roman, flota a acostat la Sandwieh. Era o yfi cenuşie de septembrie, cu fluturi de aramă şi sinealä zburînd nebunește prin iarba fragedă ce crescuse după primul cosii, cu potîrnichi slobozind chemări ascuţite ca nişte lăcuste, cu mure care prindeau culoare, cu alune ce-şi adăposteau încă simbureii fără de gust în leagăne de vată.

Regina Guenever ieşise pe ţărm să-i întîmpine şi primul lucru pe ctue Lancelot îl află, după ce dînsa îl sărută pe Rege, a fost acela că ea totuşi putea să-l despartă de prietenul lui. Făcu o mişcare de parcă măruntaiele i s-ar fi răsucit şi înnodat, o salută pe Regină, şi se duse să se trînteaseă într-un pat, la cel mai apropiat han şi rămase acolo cu ochii deschişi, aţintiţi în tavan, toată noaptea. Dimineaţa, ceru permisiunea de a părăsi Curtea.

•— Bine, dar nici n-ai fost încă la Curte, spuse Arthur. De ce vrei să pleci aşa de curînd ?

— S-ar cuveni să plec.

— S-ar cuveni ? întrebă Regele. Ce vrei să spui cu asta, că s-ar cuveni să pleci ?

Lancelot îşi încleştă pumnii, pînă ce incheieturile^de-getelor i se albiră şi-i ieşiră afară şi apoi spuse :

— Vreau să plec într-o Expediţie. Vreau să găsesc 0 aventură.

— Bine, Lance, dar...

— Pentru asta am făcut Masa Rotundă, nu-i aşa ? urlă tînărul. Cavalerii trebuie să plece în expediţii cavalereşti, să se lupte împotriva Puterii, nu-i aşa ? De ce încerci să mă opreşti ? Doar ăsta-i scopul vieţii noastre !

— Ei, haide, lasă ! făcu Regele. Nu-i nevoie să te-n- furii pentru nimica toată. Dacă vrei să mergi, bineînţeles că poţi face tot ce doreşti. Eu m-am gîndit numai că ar fi foarte bine dacă te-am avea împreună cu noi pentru cîteva zile. Hai, nu fii supărat, Lance. Nu ştiu ce ţi-a căşunat.

— întoarce-te curînd, spuse Regina.

CAPITOLUL VII

Acesta fu începutul Faimoaselor Expediţii în căutarea aventurilor. Ele nu erau menite să-i cucerească faimă sau distracţie. Erau numai o încercare de a scăpa de Guenever. Erau zbaterile sale de a-şi salva onoarea, nu de a o statornici.

Va trebui să descriem în detaliu una dintre Expediţiile sale, astfel încît să arătăm felul în care a încercat să-şi distragă atenţia şi să rute povestea lui de iubire, precum şi felul în care a funcţionat acea celebră onoare a sa. De asemenea, această descriere ne va da o imagine a

Gtării. Ar gliei, care l-a silit pe Regele Arthur să-şi elaboreze ş\ sa pună în practică teoria sa a justiţiei. Asta nu însenina că Arthur era un formalist, ci numai că aceea ţară a sa a Gramaryei se afla într-un asemenea hal fie anarhie în acele zile de început, încît numai o idee precum a Mesei Rotunde mai putea Tace ţara să supravieţuiască. Modul de a purta războiul al oamenilor ca Lot fusese stîrpit, dar nu şi stăpînirea necontrolată a baronilor care trăiau ca nişte gangsteri pe propriile lor domenii. Baronii smulgeau dinţii evreilor ca să scoată bani de la ei, sau puneau la rumenit episcopii c-are-i contraziceau. Şerbii care aparţineau unor stăpîni răi erau perpeliţi la foc mocnit, sau stropiţi cu plumb topit, sau traşi în ţeapă, sau lăsaţi să moară cu ochii scoşi, sau se tîrau pe drumuri în mîini şi în genunchi fiindcă li se tăiascră tendoanele picioarelor. Duşmănii meschine bînluiau ţara, spre distrugerea celor săraci şi fără apărare şi, dacă un cavaler se întîmpla să fie doborî! de pe cal într-o bătălie, el era aşa de bine înşurubat şi ambalat, încît numai un expert putea să-i facă vreun rău. Philip Augustus a! Franţei, de pildă, a fost doborît de pe cal şi înconjurat de pedestrime în legendara bătălie de la Bouvines : totuşi, deoarece nefericita infanterie era cu totul incapabilă de a-l străpunge, a fost salvat curînd după aceea şi a continuat să lupte cu atît mai bine cu cît îşi pierduse calmul şi punea pasiune în măcelărirea inamicilor. Dar să lăsăm povestea primei Expediţii a lui Lancelot să vorbească de la sine despre epoca tulbure a Puterii.

La hotarele ţării Galilor, ţinut care poartă numele de Wales, locuiau doi cavaleri pe nume Sir Carados şi Sir Turquine. Amîndoi erau de spiţă Celtică. Aceşti doi baroni conservatori nu i se supuseseră niciodată lui Arthur, şi nu credeau în nici o formă de guvernămînt. în afară de legea forţei. Aveau castele solide şi lefegii ticăloşiţi în rele, care găseau mult mai multe prilejuri pentru blestemăţiile lor sub conducerea baronilor decît ar fi găsit într-o societate în care ar fi domnit pacea şi ordinea. Duceau o existenţă de acvilă, din prada smulsă semenilor lor mai slabi. De fapt, nu e drept să-i compari cu vulturii, fiindcă multe dintre aceste păsări sînt nişte făpturi nobile, în timp ce despre Sir Turquine puteai spune orice pofteai, numai că era un om nobil, nu. Dacă ar fi trăit în zilele noastre, probabil că ar fi fost închis într-un balamuc, sau, în orice caz, toţi prietenii l-ar ii sfătuit cu compasiune să treacă pe la un psihanalist.

Într-o zi, cinci Sir Lancelot călărea cam rle o lună de zile în căutarea aventurii sale — tot timpul depărtîn- du-se de locul

unde-ar Ti vrut să fie, aşa încît fiecare pas al ralului era un adevărat chin — iată că apare în faţa lui un cavaler în armură călărind pe o iapă gigantică, purtînd pe obîncul şeii, aruncat ca o cîrpă nefolositoare, pe un alt cavaler, legat fedeleş. Cavalerul legat leşinase. Era plin de sînge şi noroi, ud leoarcă, şi capul, care atîrna pe greabănul iepei, era împodobit de un păr roşu. Cavalerul care-l făcuse prizonier era un om de o statură enormă şi Lancelot îl recunoscu după blazon ca fiind Sir Carados.

— Cine e prizonierul tău ?

.. Cavalerul cel mare ridică scutul prizonierului său, care atîrna în spate şi arătă blazonul : *aur, galoane de purpură, între trei ciulini verzi.*

— Ce faci cu Sir Gawaine ?

— Vezi-ţj de treaba ta, spuse Sir Carados.

Gawaine trebuie să-şi fi venit în simţiri cînd se oprise iapa, fiindcă i se auzi vocea, venind din jos :

— Ei, omule, care eşti ? Să fie Sir Lancelot ?

-— Ce bucurie, Gawaine. Cum mai stai ?

— Nieicînd mai rău, spuse Sir Gawaine, în afară de cazul în care ajutor îmi va întinde domnia ta, căci de nu mă vei salva, eu nu cunosc cavaler care să poată împlini acest miracol.

Vorbea formal în limbajul superior al cavalerismului — fiindcă în zilele acelea erau două feluri de a vorbi, cum ar fi Germana de Sus şi de Jos, sau Franco-Nor- manda şi Engleza Saxonă.

Lancelot privi la Sir Carados şi spuse în dialectul locului :

— Ce-ar fi să-l laşi pe omul ăsta jos şi să te lupţi

— Dobitocule ! Nici n-am mai văzut aşa un dobitoc, spuse Sir Carados. Am să te servesc şi pe tine în acelaşi fel.

Apoi îi lăsară pe Gawaine pe pămînt, legat, aşa încît să nu poată fugi, şi se pregătiră pentru luptă. Sir Carados avea un scutier care să-i dea sulița, dar Lancelot stăruise să-l lase pe moş Dap acasă. Aşa că trebui să se servească singur.

Lupta fu diferită de cea pe care o avusese cu Arthur. De data aceasta, cavalerii erau de forţe sensibil egale, şi în atacul cu sulița cu care începu, nici unul dintre adversari nu fu doborît de pe cal. Sulițele din lemn de arţar se făcură aşchii, dar ainîndoi rămaseră în şa şi caii rezistară şocului. În lupta cu spadele care urmă. i.ancelot se dovedi mai bun. După ceva mai mult de o oră de luptă, reuşi să-i dea lui Sir Carados o asemenea lovitură peste coiT, încît îi străpunse cutia craniană — şi apoi, în vreme ce mortul se mai legăna încă în şa, îl apucă de guler, îl trase sub picioarele calului său, des- călecă în aceeaşi clipă şi-i zbură capul cît colo. Îl eliberă pe Sir Gawaine, care-i mulţumi din toată inima şi-o porni din nou călare pe

primejdioasele drumuri ale Angliei, fără să se mai gîndească o clipă la Carados. Se întîlni după un timp cu un văr mai tinerel de-al Jui, Sir Lionel, şi, împreună, o porniră călare în căutarea relelelor pe care trebuiau să le îndrepte.

Într-o zi, cînd călăreau de cîtăva vreme, ajunseră într-o după-amiază sufocantă într-un -codru. Lancelot era atît. de ostenit de lupta pe care o dădea în sinea lui cu dragostea pentru Regină, precum şi de zăduful acelei după-amiezi,' încît simţi că nu poate merge mai departe. Si lui Lionel îi era somn, aşa că se hotărîră să se întindă sub un măr dintr-un gard viu, după ce-şi legară caii de o ramură. Lancelot se cufundă imediat în somn, dar bizîitul musculiţelor nu-l lăsă pe Sir Lionel să aţipească •şi. cît sta treaz, văzu un lucru tare ciudat.

Ceea ce văzu dînsul erau trei cavaleri în armură şi cu arme, galopînd de mama focului să-şi scape viaţa, cu un singur cavaler în urmărirea lor. Copitele cailor tunau şi zguduiau pămîntul, aşa că era foarte ciudat că Lancelot nu se trezi, pînă ce giganticul urmăritor îşi ajunse prada şi, după ce-i descălecă unul cîte unul, îi luă prizonieri şi-i legă fedeleş.

Lionel era un băiat ambiţios. Se gîndi că acum era momentul să-i arate celebrului său văr cine era el. Se ridică în linişte, îşi puse în ordine armura şi porni călare să-l provoace pe cavalerul victorios. În mai puţin de un minut zăcea şi el la. pămînt, legat burduf că nu putea mişca un deget şi, înainte ca Lancelot să se trezească, întregul alai dispăruse. Misteriosul învingător în toate aceste patru lupte era Sir Turquine, frate cu acel Carados pe care-l ucisese nu de mult Lancelot. Obiceiul lui era fiă-şi ducă toţi captivii în castelul său întunecat, unde-î dezbrăca la piele şi-i pocnea cu biciul spre mulţumirea inimii lui, aşa de distracţie.

Laneclot mai doimea, cînd pe lîngă el trecu un nou cortegiu, mergi ud în pasul calului. În mijlocul acestui cortegiu călare se afla un baldachin verde de mătase, purtai pe patru suliţi de patru cavaleri strălucit înveşmântaţi. Sub pologmergeau călare pe catîri albi, patru Regine între două vîrste. care aveau o înfăţişare colorată. Tocmai treceau de mărul sub care se afla Lancelot, cînd armăsarul lui n-avu altceva mai buri de făcut decît să necheze.

Regina Morgan ine Fay, care era cea mai mare dintre cele patru — toate vrăjitoare — opri procesiunea şi o porni călare spre Sir Lancelot. Arăta ca un om primejdios. aşa cum stătea întins, îmbrăcat din cap pînă-n picioare 111 armură de război, printre firele lungi de iarbă.

— Ăsta-i Sir Lancelot !

Nimic nu circulă mai repede decît scandalul, în special la oamenii supranaturali, aşa că cele patru Regine ştiau că era îndrăgostit de Guenever. Mai ştiau ele de asemenea cum că era acum recunoscut drept cei mai puternic dintre cavalerii lumii. Erau grozav de geloase pe Guenever din această pricină.

Fură îneîntaţe de ocazia ce li se oferea. în ;epură să se certe între ele pentru dreptul de a-l avea cs obiect al magiei lor.

— Nu-i nevoie să n£ certăm, spuse Morgan the Fay. î fac eu acum o vrajă ca să nu se scoale şase ore. Cînd ajungem cu el în siguranţă la castelul meu, o să aleagă chiar el singur dintre noi pe cea pe care o va dori.

Zis şi făcut. Luptătorul adormit fu purtat pe scutul său de către doi cavaleri şi dus la Castelul Chariot. Castelul nu mai avea înfăţişarea de basm de palat din merinde, ci căpătase aspectul său de fiecare zi, de cetate obişnuită. Acolo Tu întins într-o odaie rece şi pustie, cufundat în somn şi lăsat pînă ce i-or trece farmecele.

Cînd se trezi. Lancelot n-avea habar unde se găseşte. Camera era întunecoasă şi părea să fie făcută din piatră ca o temniţă. Stătea în întuneric, întrebîndu-se c-e-o să i se mai întîmple. Mai apoi începu să se gîndească la Regina Guenever.

Lucrul care se înt.împlă fu acela că o lîmără domniţă îi aduse cina şi-l întrebă de sănătate :

— Ei, cum te simţi, Sir Lancelot ?Păi nu prea ştiu, frumoasă domnită. Nu ştiu cum am ajuns aicea, a.şa că n-aş prea putea să-ţi zic cum mă simt.

— Nu-i trebuinţă să-ţi fie teamă, îi spuse ca. Dacă eşti un om at.it de mare pe cît se spune, cine ştie, poate c-oi putea şi eu să le ajut mîine dimineaţă.

— Mulţume sc. Şi, fie că mă ajuţi sau nu, as vrea să-mi păslrezi un gînd bun. *

Şi astfel dispăru frumoasa Tată.

Dimineaţa se auzi zornăitul zăvoarelor şi scîrţiitul lacătelor ruginita şi mai mulţi mercenari în cămăşi de zale intrară în temniţă. Se înşiruită de fiece parte a uşii, şi în urma lor intrară Reginele-vrăjitoare, toate îmbrăcate cu ce-aveau mai bun prin sipete. Fiecare dintre regine îi Tăcu o reverenţă maiestuoasă.

Sir Lancelot se ridică politicos şi se înclină cu gravitate în l'at,a fiecăreia dintre Regine. Morgan the Fay le recomandă ea pe Reginele de Gore, Northgalis, Easlland şi Insulelele-din-Afară.

— Uite cum stă treaba, spuse Morgan the Fay, ştim despre tine, nu cumva să crezi că nu ştim. Eşti Sir Lanee-lot Dulac, şi ai în prezent o poveste de amor cu Regina Guenever. Se afirmă cum că ai fi cel mai bun cavaler de pe lume şi cle-asia te iubeşte femeia aceea. Ei, cu toate astea s-a terminat acum ; Noi, cele patru Regine, te avem în puterea noastră, şi trebuie să a'egi pe care din noi o vrei să-ţi fie doamnă şi stăpînă. E musai să alegi chiar tu, asta e clar — dar, oricum ar fi, pe una dintre noi tot trebuie s-o alegi. Ei, pe care-o vrei ?

Lancelot spuse :

— Cum aş putea răspunde la o asemenea întrebare?

— Tite-aşa. Trebuie să răspunzi.

— În primul rînd, se apără el, ceea ce spuneţi despre mine şi soţia Regelui Angliei este neadevărat. Guenevcr este doamna cea mai credincioasă stăpînului eî în viaţă. De-as fi liber, sau de-aş avea armura, aş lupta cu orice cavaler pe care-aţi vrea să mi-l puneţi în faţă, pentru a dovedi cele afirmate de mine. Tur în al doilea rînd, cu siguranţă vă declar că n-am de gîncl ca vreuna din voi să-mi fie doamnă şi stăpînă. Tmi pare rău dacă aceste cuvinte v-au sunat la ureche fără curlenie, dar asta-i t©1 ce pot să spun.

- Oh, făcu Morgan the Fay.

— Da, întări Lancelot.

— Asta-i totul ?

— Da.

Cele patru regine se înclinară într-o reverenţă plină de demnitate îngheţată şi părăsiră camera. Paznicii făcură nişte

frumoase întoarceri de stînga-împrejur, zalele zor- năindu-le pe podeaua şi zidurile de piatră. Lumina pieri pe uşă. Uşa se trînti, cheia seîrţîi şi zăvoarele pocniră în lăcaşurile lor.

Cînd frumoasa domniţă veni iarăşi cu masa, dădu semne că ar vrea să-i vorbească. Lancelot băgă de scamă că era o făptură îndrăzneaţă, căreia îi plăcea probabil să-şi vadă de propriul ei drum.

— Spuneai că ai putea să mă ajuţi ?

i> Fata se uită bănuitoare la el şi răspunse :

—"Te pot ajuta, dacă tu eşti cei care se zice că ai fi. Eşti cu adevărat Sir Lancelot ?

— Mi-e teamă că da.

— Atunci te voi ajuta, spuse ea, clacă vrei şi tu să mă ajuţi pe mine.

După care izbucni în lacrimi.

În vreme ce domniţa plîngea, lucru pe care clînsa îl făcea într-un mod înrîntător şi plin de hotărîre, cred că n-ar fi rău să explicăm cîte ceva despre turnirele care aveau loc în zilele de demult în Gramarye. Un turnir adevărat era deosebit de o luptă obişnuită între cavaleri, într-o asemenea luptă, cavalerii luptau unul cu celălalt în suliţi sau cu spada, de obicei pentru un premiu. Dar un turnir era mai mult decît o luptă liberă. Cîţiva cavaleri alegeau în taberele lor luptătorii, aşa încît erau două sau treizeci de persoane de fiecare parte, şi-apoi se năpusteau tahneş-balme.ş unii peste alţii. Aceste bătălii de masă ei;au considerate deosebit de importante — de exemplu, odată ce-ţi plăteai participarea la turnir, puteai, cu acelaşi bilet, să iei parte şi la luptele individuale cu suliţa — clar dacă plăteai numai taxa pentru lupta cu suliţa, nu ţi se dădea voie să iei parte la turnir. Oamenii erau expuşi la răniri grave în învălmăşeală. în general nu erau oameni răi, cu condiţia să fie îndeaproape controlaţi. Din nefericire. în acele zile de demult, nu erau decît rareori controlaţi cît de c-ît.

Vesela Anglie de pe vremea lui Pendragon semăna puţin cu Sărmana Bătrîriă Irlandă de pe vremea lui O'Connell.[1] Peste tot erau tot felul de clici. Cavalerii dintr-o regiune sau locuitorii dintr-un district sau mercenarii vreunui nobil poate că se simţeau, cine ştie cum, îndemnaţi de un simţămînt de ură pentru şleahta vecină. Ura devenea duşmănie, şi apoi regele sau conducătorul unui comitat îl provoca pe conducătorul celuilalt la turnir — şi amîndouă facţiunile se duceau la întîlnire cu intenţia fermă de a-şi face una alteia cît mai mult rău. Cam acelaşi lucru era şi pe vremea papislaşilor şi protestanţilor, sau a Stuarţilor şi a Casei de

1 O'Connell Daniel, (1775—1847), om politic Irlandez.

Orania, cînd se întîlneau cu ghioagele în mînă şi moartea în inimi.

— De ce plîngi ? întrebă Sir Lancelot.

— Oh, vai de mine, suspină domniţa. Groaznicul Rege de Northgalis l-a provocat pe tata la un turnir marţea viitoare, şi are de partea lui trei cavaleri ai Regelui Art- hur, aşa că tatăl meu n-are nimic altceva de făcut clecît să piardă. Şi mi-e teamă că va fi rănit.

— Aha, înţeleg. Şi care-i numele tatălui tău ?

— E Regele Bagdemagus.

Sir Lancelot se ridică în picioare şi o sărută plin de politeţe pe frunte. înţelesese de îndată ce i se cerea.

— Foarte bine, spuse el. Dacă mă scapi din puşcăria asta, voi lupta marţea viitoare de partea Regelui Bagdemagus.

— Oh, mulţumesc ! spuse fecioara, răsucind în mînă năframa. Dar acum teamă mi-e că trebuie să plec, fiindcă or să-mi simtă lipsa.

Te cred că nu era proastă s-o ajute pe Regina vrăjitoare de Northgalis să-l ţină pe Lancelot în închisoare, cînd tocmai Regele de Northgalis era cel ce-avea să se lupte cu taică-său.

Dimineaţa, înainte ca cei din castel să se fi trezit, Lancelot auzi uşa grea deschizîndu-se încetişor. O mînă moale se ascunse într-a sa şi fu condus afară în întuneric. Trecură prin douăsprezece uşi vrăjite, pînă ce ajunseră la sala de arme, şi acolo găsiră toată armura lui, strălucitoare şi gata pentru el. După ce o îmbrăcă, se duseră la grajduri, şi-acolo îl găsiră pe bidiviul său rî- cîind pietrele cu o copită scînteietoare.

Adu-ţi aminte !— Fără îndoială, spuse el. Şi o porni călare pe podul nobil, topindu-se în lumina dimineţii.

Pe cînd se strecuraseră prin coridoarele Castelului Chariot. puseseră la cale planul cum să se întîlnească cu Regele Bagdemagus. Lancelot avea să călărească pînă la o mănăstire de călugări care erau înveşmîntaţi în alb şi care se «jfla în apropiere, şi acolo avea să se întîlnească cu domniţa — care, bineînţeles, era silită să fugă de la Regina Morgan din pricina trădării ei. La acea mănăstire trebuiau să aştepte pînă ce Regele Bagdemagus putea fi incunoştiinţat de schimbare, şi-apoi aveau să facă aranjamentele pentru turnir. Din nefericire, Castelul Chariot se găsea în Pădurea Sălbatică şi, pînă una alta, Lancelot pierdu drumul spre mănăstire. El şi calul lui rătăciră de colo pînă colo toată ziua, lovindu-se de îamuri, îneurcîndu-se în tufişurile de mure şi pierzîn- du-se mereu cu firea. Pe seară dădură peste un cort de mă-taSfr roşie şi înăuntru nu era ţipenie de om.

Descăleca şi se uită la cort. Era ceva ciudat cu el, aşa de luxos şi falnic în pădurea asta locuită numai de coţofene, şi fără picior de om primprejur.

,,E un cort ciudat, gîndi el cu tristeţe, fiindcă mintea îi era plina de Guenever, clar mă gîndesc că la o adică as putea pa-mi odihese oasele peste noapte ; ori se află aici pentru a-mi oferi vreo aventură sau alta, ori proprietarii lui au plecat în vacanţă, şi, în acest caz, n-or să aibă nimic împotrivă să ma adăpostesc şi eu pentru o noapte. Oricum, acum tot m-am pierdut, şi n-am altceva de făcut."

Deshămă calul şi-l priponi. Apoi îşi scoase armura şi u agăţă frumuşel de un copac din apropiere cu scutul deasupra. După asta. mîncă nişte pîine pe care i-i) dăduse fetişcana, bău nişte apă dintr-un pîrîiaş care curgea nu departe de cort, îşi întinse braţele pînă ce-i trosnită coatele, căscă, se pocni cu palma de trei ori peste dinţii din faţă şi se culcă. Patul era somptuos, cu o cuvertură t<»t din mătase roşie, să se asorteze cu mătasea ccvtului. Lancelot se rostogoli în pat, îşi băgă nasul în perna din mătase, o sărută în locul lui Guenever şi adormi pe dată.

Cînd se trezi, luna albea pădurea cu razele ei şi pe piciorul lui sting se aşezase un om gol, care-şi tăia unghiile de la mîini.

Lancelot, care fusese brusc trezit din somnul lui plin de visuri de dragoste, se mişcă deodată în pat, cînd simţi omul. Acesta, la Tel de surprins să simtă o mişcare, sări în sus şi—şi înşfăca spada. Lancelol sări afară de cealaltă parte a patului şi fugi să-şi ia propriile arme de unde le agăţase în copac. Omul veni după el, l'luturînd lama spadei şi încercînd să-l laic pe la spate. Lancelot ajunse în siguranţă la copac şi apoi se întoarse cu arma în mînă. Arătau ciudaţi şi cumpliţi în acelaşi timp, în

lumina lunii, amîncloi goi-goluţi, cu armele lor de oţel argintiu licărind în bătaia lunii pline.

— Acum, strigă omul, şi ţinti o lovitură furioasă spre picioarele lui Lancelot.

În clipa următoare lăsase să-i cadă sabia din mîini şi se ţinea de pînlec cu amîndouă lnimile, încovoiat şi şuierînd de durere. Tăietura pe care i-o făcuse Lancelot lăsa să se scurgă un şuvoi de sînge, care arăta negru în lumina lunii şi puteai vedea ceva din măruntaiele pîntecului cu viaţa lor secretă scoasă la ivealâ.

— Nu mă lovi, strigă omul. Cruţare ! Nu mă mai J.ovi. M-ai omorît 1 (f

— Te rog să mă ierţi, spuse Lancelot. Nici măcar n-ai aşteptat să iau sabia în mînă.

Omul îi dădu înainte cu tînguirile :

— Cruţare ! Cruţare I

Lancelot îşi înfipse sabia în pămînt şi se duse să examineze rana.

— Lasă, că nu-ţi fac nici un rău, spuse el. E în regulă. Dă-mi voie să văd.

— Mi-ai scos ficatul afară, spuse omul acuzator.

-— Mă rog, acum nu pot face mai mult deeit să-ţi spun că-mi pare rău, chiar dacă înainte te-am rănit. Nici măcar nu ştiu de ce ne-am bătut. Sprijinină-te de umărul meu şi-am să te duc pînă la pat.

După'ce-l băgă pe om în pat şi-i opri sîngele, descoperi că rana nu era mortală şi, tocmai în clipa aceea, la intrarea cortului apăru o frumoasă doamnă. Aprinsese o feştilă, aşa că dînsa văzu într-o clipită ce se intimplase şi începu de îndată să ţipe cît o ţinea gura. Se năpusti să-i aducă alinare rănitului şi-l acuză pe Lancelot că este un ucigaş şi făcu un tărăboi fără pereche.

— Termină cu ţipetele ! strigă omul. Nu-i un ucigaş. N-a fost decît o greşeală.

— Eram în pat, spuse Lancelot, cînd a venit şi s-a aşezat pe mine şi amîncloi am fost aşa de speriaţi că ne-am luat la bătaie. îmi pare rău că l-am rănit.

— Bine, da' ăsla-i patul nostru 1 strigă doamna, ca o ursoaică cu pui. Ce făceai în patul nostru ? !

— Zău aşa. spuse el, îmi parc rău. Nu era nimeni în cort cînd l-am găsit, şi mă rătăcisem şi-mi era somn, aşa că m-am gîndit că nu-i nici un bai dacă mă întind şi eu pentru-o noapte.

— Şi nici nu este, spuse omul. Eşti binevenit şi te poţi odihni în pace, şi-apoi nu cred că rana e chiar aşa de gravă. Aş putea să te întreb de nume ?

— Lancelot.

— Ei, asta-i bună ! exclamă omul. Ei, poftim, cu cine m-am găsit să mă iau la luptă. Păi nici nu-i de mirare că

m-ai ştiriceai niţel. Şi tocmai mă întrebam, de ce mi-a fost cruţată viaţa aşa de uşor.

Aşa că stârnirâ să rămînă peste noapte şi dimineaţa îi arătară drumul spre mănăstirea călugărilor albi.

Din această întîlnire nu ieşi nimic- prea important pentru povestea noastră, în afară de faptul că acel cavaler, al cărui nume era Belleus, fu recomandat de către Lan ce lot pentru admiterea la Masa Rotundă, de îndată ce se puse iar pe picioare. Era tipul de om generos de care avea nevoie Arthur, şi Lancelot încercă să-l recompenseze pentru necazul pe care i-l provocase, făcîndu-i rost omului de un loc la Masă.

La mănăstirea călugărilor albi, frumoasa domniţă îl aştepta într-o stare de grozavă enervare. Îi era teamă ca nu cumva s-o fi trădat. Totuşi, de-abia răsunară copilele calului lui pe pietre, că ea şi ieşi fugind cîl o ţineau puterile din camera din turn şi-l întîmpină cu bucurie.

— Tata soseşte aici astă-seară. strigă ea. Oh, ce bucuroasă sînt că ai venit ! Mi-era teamă să nu fi uitat !

Gura schimonosită a lui Lancelot rînji la auzul cuvîntului pe eare-l folosise. Îşi schimbă apoi hainele, făcu **o** baie şi-l aşteptă pe Regele Bagdemagus.

„Ce viaţă complicată şi agitată duce omu' în Gramarye. Îşi spuse el, încercînd să-şi alunge din minte imaginea tinerei Regine. Lucrurile se întîmplă aşa de repecle ! Nici nu mai ştii pe ce lume te găseşti, şi unde mai pui că vărul ăla al meu a dispărut de parcă n-ar fi existat, şi încă nu m-am lămurit ce-a fost cu el. Zău aşa, nu-i uşor să-ţi păstrezi minţile, cu atîtea Regine vrăjitoare şi turniruri în grup şi oameni care ţi se vîră în pat în miezul nopţii."

Apoi îşi puse părul în ordine, îşi netezi mantia şi se coborî să-l întîmpme pe Regele Bagdemagus.

N-are nici uh rost să dăm o lungă descriere a turnirului. Malory o face în locul nostru. Lancelot. Îşi alese trei cavaleri care-i fură recomandaţi de tînăra domniţă ca să-l însoţească, şi aranjă ca toţi patru să poarte ceea ce se numea vergescu. Această denumire desemna pavăza albă, fără nici un semn heraldic, care era purtată de cavalerii încă proaspăt unşi, şi Lancelot stărui asupra acestei stratageme, fiindcă ştia că de cealaltă parte îl vor înfrunta trei dintre tovarăşii săi de la Masa Rotundă. Nu avea nici un interes, ca aceştia să-l recunoască, lucru care ar fi putut provoca resentimente la Curte. Pe de altă parte, considera că era de datoria lui să lupte împotriva lor, din pricina promisiunii pe care o făcuse domniţei.

Regele de Northgalis, care era şeful partidei vrăjmaşe, avea o sută şaizeci de cavaleri în facţiunea sa, iar Regele Bagdemagus numai optzeci. Lancelot îl atacă pe primul cavaler al Mesei Rotunde şi îi scoase acestuia umărul din încheietură. Pe cel de-al doilea îl izbi aşa de tare, încît îi dădu sîngele pe nas şi calul o luă la sănătoasa cu el. Cînd îi rupse şi coapsa Regelui

de Northgalis, toată lumea văzu că, de bună seamă, în linii mari, turnirul se terminase.

Ceea ce urmă după aceasta fu că eroul nostru hotărî să descopere ce se întîmplase cu Lionel. Acum era pentru prima oară liber să facă aceasta — fiindcă, de la dispariţia vărului său, fie că fusese întemniţat de perfidele Regine, fie că trebuise să se achite de obligaţiile pe care şi le asumase faţă de fata ce-l scăpase de mînia lor. Regele Bagdemagus cîştigă premiul turnirului şi domniţa îi fu recunoscătoare aproape pînă la lacrimi. Toată lumea se legă să rămînă prieteni pe vecie şi că numai de-or trimite o vorbuliţă, fieştecare va sări în ajutorul celuilalt, după cum se cuvine între fraţi de cruce. După consumarea acestor efuziuni sentimentale, Lancelot se urcă pe cal, se orientă întrebînd pe mai mulţi ţărani unde se află şi o porni apoi spre pădurea de meri unde-şi pierduse vărul. Se gîndi că dacă mai bate locul unde-şi văzuse ultima oară rubedenia, poate că, cine ştie, mai prinde vreo urmă, deşi se cam răcise între timp.

În crîngul de meri, chiar lîngă copacul unde-l furase somnul, dădu peste-o doamnă ce înainta călare pe un buiestraş. Se vede treaba că respectivul copac era fermecat, motiv pentru care în jurul lui era întreţinută o asemenea circulaţie intensă.

— Doamnă, spuse el, ştie domnia ta de niscai aventuri în pădurea asta ?

— Cum să nu, berechet, răspunse dînsa, numai să fii destul de bărbat să le faci faţă.

•— Ştiu eu, mai e-aş încerca.

— Arăţi a fi un bărbat zdravăn, observă doamna. Ai şi-o înfăţişare vitează, în ciuda urechilor care-ţi sînt aşezate cam departe de ţeastă. Dacă vrei, am să te duc în locul în care trăieşte cel mai cumplit dintre toţi baronii de pe pămîntul ăsta, dar să ştii că nu mai ai multe zile după aia.

— Las', nu-ţi fă griji.

-— Şi-am să le duc acolo, numai de-mi spui cum te cheamă. Ar însemna să fac curată crimă dacă nu eşti un cavaler cu adevărat celebru.

— Numele meu e Lancelot.

— Aha, aşa m-am gîndit şi eu, spuse doamna. Şi să ştii, ai noroc că porţi asemenea nume. După cîte se spune despre domnia-ta, s-ar zice că eşti singurul cavaler de pe lume care ar putea să-l bată pe cel la care te duc acum. Numele său e Sir Turquine.

— Bine.

— Unii zic că e nebun de legat. Ţine în temniţa lui şaizeci şi patru de cavaleri, pe care a pus mîna în lupte, şi-şi petrece timpul bătîndu-i cu spini. Dacă te ia prizonier, atunci să

ştii că te-aşteaptă aceeaşi soartă şi-o să te bată toată ziulica pe pielea goală.

— S-ar părea că merită să te iei la luptă cu el.

— La el acolo, e un fel de lagăr de concentrare.

— Uite, eu pentru aşa ceva m-am pregătit, declară Sir Lancelot. Arthur a. inventat Masa Rotundă tocmai ca să împiedice treburi din astea.

— Dacă te duc la el, trebuie să promiţi ca după aceea să faci ceva pentru mine — vreau să spun, dacă ai să izbîndeşti.

— Şi, mă rog, ce e cevaul acela ? întrebă el precaut. ; — N-ai de ce te teme, spuse doamna. Nu-i vorba decît să învingi pe un alt cavaler, de care ştiu eu că face mari suferinţe unor domnite.

■— Âh. atunci îţi promit cu bucurie.

— Eh, şi-acu. numai Domnul ştie cum o să te descurci. Dar, oricum ar fi, am să spun o rugăciune pentru dom- nia-ta cîtă vreme ai să te lupţi.

" Călăriseră cîtăva vreme, şi uite că ajunseră la un vad asemănător cu aeela în care se luptase pentru prima oară cu Regele Arthur. în copacii din jurul vadului, atîrnau coifuri ruginile şi scuturi melancolice — şaizeci şi patru la număr, cu diagonalele şi galoanele şi ştiucile lor săltăreţe şi mierlele şi vulturii lor în zbor şi cu leii lor cu o hibă ridicată, în poziţie de apărare, toţi arătînd dezolaţi şi abandonaţi. Pielea care acoperea curelele scuturilor se înverzise şi se acoperise de mucegai. Arăta ca un ins tei cu trofee al unui maestru de vînătoare.

În mijlocul poienii, pe arborele cel mai solid, era alîrnat. un lighean imens de aramă, triumfător peste scuturile învinse. Ultimul scut de sub el era cel al lui Lionel — argint, diagonală purpurie, întreruptă de cîteva semne distinctive.

Laneelol ştia ce-avea de Tăcut cu ligheanul, şi chiar asta şi făcu. îşi aşează coiful în poziţie de luptă, călări printre frunzele şiroind pînă la lighean şi—1 lovi cu minerul suliţei pînă ce-i căzu fundul. Apoi el, împreună cu doamna, rămaseră tăcuţi în pădurea care parcă fusese zguduită de zgomotul sălbatic.

Nu veni nimeni.

— Castelul e în spate, îl preveni doamna.

O porniră în tăcere spre porţile castelului şi merseră călare, în sus şi-n jos prin faţa lor, timp de-o jumătate de oră. îşi scoase coiful şi mănuşile de zale, se încruntă şi-şi muşcă de nerăbdare unghiile de la degete.

După ce se scurse o jumătate de oră, un cavaler gigantic veni călare dinspre pădure. Semăna atît de mult cu Sir Carados — cavalerul care fusese trecut pe lumea cealaltă cînd fusese eliberai Sir Gawaine — încît Lan- celst rămase uluit. Nu numai că era de aceeaşi statură, dar unde mai pui că avea şi el aruncat pe obîncul şeii iepei sale un cavaler legat fedeleş. Ca

să pună capac la toate, cel mai ciudat lucru era că sculul cavalerului legat purta şi el însemnele lui Gawaine, cei trei ciulini verzi şi galoanele de purpură. De fapt, era vorba despre al doilea dintre fraţii aceştia tĩihari, care-l capturase pe Gaheris — fratele lui Gawaine. Lancelot îşi privi adversarul cu un ochi critic.

Poate că o momentul potrivit să pomenim că un expert în stilul de luptă şi călărie putea deseori să recunoască un cavaler în armură, chiar dacă era deghizat şi purta o pavăză albă. Peste ani de zile, Lancelot trebui deseori să lupte deghizat, fiindcă altfel nimeni nu mai voia să lupte cu el. Totuşi Arthur şi alţii îl ehiceau în general după felul în care călărea. În zilele ndSstre, recunoaştem pe jucătorii de cricket, chiar atunci cînd feţele le sînt prea îndepărtate pentru ca să le putem vedea, şi lucrurile nu stăteau diferit pe vremea aceea.

Lancelot era un bun specialist în stiluri, datorită practicii lui îndelungate. De cum îl privi o clipă sau doua pe Sir Turc] ui ne, băgă de seamă că nu era bine aşezat. în şa. îi spuse doamnei că dacă Turquine nu se aşază mai bine, atunci gmdeşte. că va putea curînd să elibereze prizonierii. Dar, după cum se dovedi, Turquine se aşează mai bine în şa, aşa încît punctul de vedere critic al lui Lancelot nu se concreliză — dar felul lui de a vedea lucrurile cred că merită amintit, fiindcă oferă informaţii suplimentare asupra artei luptei cu lancea.

Cheia întregii probleme era de fapt felul în care reuşeai să călăreşti. Dacă cineva avea curajul să se arunce în plin galop în momentul ciocnirii, în general putea fi sigur de victorie. Cei mai mulţi însă şovăiau un pieuţ, aşa încît nu se găseau în cel mai potrivit avînt. De aceea cişţigqj de regulă Lancelot luptele eu lancea.

— Cinstite cavaler, spuse el. lasă-l jos pe omul acela rănit şi dă-i pace o clipă. Şi-apoi, să ne măsurăm şi noi puterile.

Sir Turquine călări spre el şi-i spuse printre clinii :

— Dacă eşti cumva un cavaler al Mesei Rotunde, atunci ai'lă că o să am o mare plăcere să te dobor mai înt-îi şi după aceea să te bal. Şi să ştii că pot să-ţi fac aşa ceva şi ţie, şi întregii Mese împreună cu tine.

— Asta mi se pare niţeluş cam prea mult.

După ce fură schimbate aceste cuvinte, se retraseră în maniera obişnuita, îşi cumpăniră lăncile, şi o porniră unul împotriva altuia ca două fulgere. Lancelot, în ultimul moment, băgă de seamă că nu avea dreptate în privinţa felului de a se ţine în şa a lui Turquine. într-o ultimă fulgerare îşi dădu seama că Turquine era cel mai bun sulilaş pe care-l întîlnise şi că venea cu un elan la fel de nîare ca al său propriu şi că ţintea cum nu se poate mai bine. "*

Cavalerii se„eschivară şi se traseră în aceeaşi clipă unul spre celălalt ; sulițele loviră în acelaşi timp : caii. înfrînaţi în mijlocul galopului, se lăsară pe picioarele de dinapoi şi se dădură peste cap : sulițele se făcură ţăndări şi ţîşniră sus în văzduh, dîndu-se graţios peste cap ca rămăşiţele unei explozii puternice: iar doamna de pe buiestraş îşi întoarse privirea în lături. Cînd se uită din nou, amîndoi caii erau la pămînt, cu spinarea frîntă, şi cavalerii zăceau întinşi pe jos.

Două ore mai tîrziu. Lancelot şi Turquine se mai luptam încă în spade.

— Stai, spuse Turquine. Vreau să-ţi vorbesc.

Lancelot se opri.

— Cine eşti ? întrebă Sir Turquine. Eşti cel mai bun cavaler cu care am luptat vreodată. N-am mai văzut niciodată un om cu asemenea suflu : ai antrenament, nu glumă. Ascultă, am în castelul meu şaizeci şi patru de prizonieri, şi-am omorît şi schilodit alte cîteva sute, dar nici unul n-a l'ost aşa de bun ca tine. Dacă vrei pace şi "•rei să-mi fii prieten, să ştii că-i slobod pe cei din castel.

— Poarte frumos din parte-ţi.

-— Am sa fac asta pentru tine, dacă eşti orcine altcineva dccît o anumită persoană. Dar dacă eşti acela, apoi trebuie să mă lupt cu tine pînă la moarte.

— Cine-i persoana ?

— Lancelot. spuse Turquine. Dacă eşti Lancelot., atunci n-am voie să cedez sau să leg prietenie. L-a ucis pe ira-te-mi u Carados.

— Eu sînt.

Sir Turquine slobozi prin coif un şuierat şi lovi CU indeminare. înainte ca duşmanul să fie pregătit.

— Aha, aşa va să zică ? făcu Lancelot. N-aveam decît. să pretind că nu sînt eu, şi-aş fi putut să eliberez prizonierii. Dar văd că tu încerci să mă ucizi fără să mă previi.

Sir Turquine continuă să şuiere.

— Îmi pare rău ele Carados, spuse Lancelot. A fost ucis în luptă dreaptă şi n-a vrut niciodată să cedeze. Nu mi-a cerut o clipă cruţare. A fost ucis în plină luptă.

Mai luptară două ore. Spada nu era singura armă folcsită de cavalerii în armură. Se loveau uneori unii pe ceilalţi cu marginile scuturilor, alteori se pocneau cu minerul spadei. Iarba era toată împroşcată cu picături din sîiigele lor — pete mici ca acelea de pe spinarea păstrăvului, dar cu un fel de coadă la fiecare pată, ea nişte mormoloci. Coifurile grele, umplute cu fîn, ale cavalerilor aveau găuri atît de mici pentru respirat, încît de multe ori încercau o senzaţie de sufocare.

Lupta se termină într-o secundă. Nici unul dintre ei nu vorbea. Lancelot lăsă spada cînd îi veni la îndemînă şi-l prinse pe Turquine de ciocul coifului. Se prăbuşiră amîndoi şi coiful

căzu. Îşi scoaseră pumnalele pentru lupta corp la corp. Turquine se dădu înapoi, se cutremură şi pică mort.

Mai apoi, în vreme ce Gaheris şi doamna îi dădeau nişte apă, Lancelot spuse :

— Orice-o fi făcut omul ăsta, era un luptător, nu glumă. Rău îmi pare că n-a vrut să se dea prins.

— Bine, da gîndeşte-te numai la toţi cavalerii care-au fost schilodiţi şi bătuţi.

— Ei, era de şcoală veche, spuse el. Asta trebuie să stîrpim. Dar oricum, era o cinste pentru vechea şcoală, ca luptător vreau să spun.

— Era o brută, conchise doamna.

— O fi fost el cum a fost, da' să ştiţi că-l iubea pe frate-său. Ascultă, Gaheris, n-ai vrea să-mi împrumuţi calul tău ? Vreau să merg mai departe, şi-al meu a murit, sărăcuţul. Dac-ai putea să mi-l împrumuţi, te-ai duce înainte şi i-ai elibera pe Lionel şi pe ceilalţi din castel. Spune-i lui Lionel să se întoarcă la Curte şi să nu mai fie prost. Eu trebuie să plec mai departe cu doamna aci de faţă. Ei, ce zici ?

— Sigur că poţi să-mi iei calul. Doar l-ai salvat şi pe el şi pe mine. Mereu îi salvezi pe cei din Orkney ! Ultima' oară a fost Gawaine. Şi Agravaine se află acum în temniţa castelului. Te cred că poţi să iei calul, sigur că da, sigur că da.

CAPITOLUL VIIILancelot a mai avut şi alte aventuri în cursul primei sale Expediţii — care a durat un an de zile — dar poate că numai două merită într-adevăr să fie povestite în detaliu. Amîndoua au fost legate de morala conservatoare a asa-numiei *Force Majeure* împotriva căreia îşi începuse cruciada Regele Arthur. Aventurile din această perioada erau oferite de vechea scoală, de atitudinea de stăpîn a baronilor Normanzi — fiindcă puţini oameni pot să poarte ură cu atâta îndîrjire şi făţărnicie ca membrii castei stăpînitoare care este deposedată de privilegiile ei. Cavalerii Mesei Rotunde erau trimişi ca o forţă de şoc împotriva a ceea ce Lancelot denumea *Fort Maj/ne*. şi baronii colerici care trăiau de pe urma acestei *Furi Mayne* puseră mîna pe arme cu toată ferocitatea disperării. Ar fi scris cu toţii ziarului „Times" despre - ¿ista, dacă pe vremea aceea ar fi existat un asemenea ziar. Cei mai buni dintre ei se convingeau că Arthur era un modernist, un tip care voia schimbarea cu orice preţ de dragul schimbării, şi că toţi cavalerii lui erau nişte degeneraţi de la normele atît de sănătoase ale părinţilor lor. Cei mai răi dintre ei inventau nume temute şi-şi lăsau latura brutală a naturii lor să insiste asupra enormităţilor imaginare pe care le atribuiau cavalerilor. Situaţia căpătă aspectul unui adevărat divorţ de bunul simţ. şi tot soiul de poveşti atroce fură acceptate de oameni atroci. Mulţi dintre baronii pe care Lancelot a trebuit să-i doboare, ajunseră într-o asemenea stare de teamă ca nu cumva să-şi piardă vechile lor

privilegii, încît îl considerau un fel de om-gaz toxic. Luptau împotriva lui cu o asemenea lipsă de scrupule, şi ură de parcă ar fi fost însuşi anticrist şi, ce mai, nu mai aveau mult şi credeau şi ei înşişi că nu făceau altceva decît să apere buna dreptate. Lucrurile ajunseră în stadiul războiului civil al ideologiilor.

Într-o frumoasă zi de vară, călărea prin pădurice- parc care împrejmuia un castel ce-i era străin. Copacii creşteau risipiţi şi rari prin verdeaţă — ulmi şi stejari şi mesteceni mari şi Lancelot se gfnclea la Guenever, cu inima grea. înainte de a se despărţi de doamna eare-l dusese la Sir Turquine — şi pentru care înfăptuise trebsoara pe care i-o făgăduise — începuseră o conversaţie despre căsătorie, lucru care-l tulbură grozav. Doamna ii spusese cum că s-ar cuveni fie să-şi ia o soţie, fio o ibovnică de inimă, la care vorbe Lancelot se înfuriase foarte.

— N-am cum să-i opresc pe oameni să trăncănească dacă au chef, spusese el, clar împrejurările fac să-mi fie imposibil să mă-nsor, şi pe de altă parte consider că n-are nici un rost să-mi iau o ibovnică.

Se certară pe chestia de mai sus cîtăva vreme, apoi se despărţiră. Iar acum, deşi de-atunci mai trecuse prin cîteva aventuri, se mai gin dea încă la sfaturile doamnei aceleia şi se simţea tare nefericit.

În văzduh se auzi un clinchet de clopoţei — şi imediat privi în sus.

Un frumos şoim pelerin, cu clopoţeii zornăind în şuieratul vîntului înălţa, tîrînd după sine sfoara cu care era legat, dădea disperat din aripi deasupra capului său, îndrept în du-se spre vîrful unuia dintre ulmi. Pasărea era cuprinsă de draci. De îndată ce-ajunse în vîrful ulmului se aşează pe o cracă, privind primprejur cu ochiul furios şi ţinînd ciocul deschis de atîta gifîialit. Sfoara se răsuci de trei ori în jurul crăcii celei mai apropiate. Cînd băgă de seamă că Sir Lancelot vine spre ea, pasărea încercă să-şi ia zborul, din nou cuprinsă de furie. Sfoara n-o lăsă să se ridice. Rămase atîrnată cu capul în jos, dînd din aripi. îi sări inima din piept de teamă ca nu cumva mîndreţea de şoim să nu-şi rupă vreo aripă. Peste cîteva clipe încetă să mai dea din aripi şi atîrna cu capul în jos, învîrlindu-se încet, avînd o înfăţişare scandaloasă, jalnică şi ridicolă, şi ţinînău-şi capul ridicat ca un şarpe.

— Oh, Sir Lancelot, Sir Lancelot ! strigă o cucoană necunoscută, călărind în mare viteză spre el şi încercînd cu un deosebit efort să-şi frîngă mîinile, în ciuda faptului că era silinţenită în această activitate de frîiele calului, pe care era silită de împrejurări să le ţină. Oh ! Sir Lancelot ! Mi-am pierdut şoimul !

-— Uite-l acolo, spuse el; în copac.

— Oh, vai de mine şi de mine ! strigă doamna. încercam doar să-i leg mai bine cureluşele şi tocmai atunci s-a

rupt sfoara ! Bărbatu-meu o să mă omoare dacă n-o prind iarăşi. E aşa iute la mînie şi e un şoimar atît de pasionat !

-— Ei, doar n-o să vă omoare din asta ? !

-— Oh, ba da, ba da ! N-o să vrea, da' sînt sigură c-o **s**-o facă. E un om atît de pripit !

Sâ-l opresc eu

— ?Oh, nu, spuse cucoana. Nici gînd de-iişa ceva. Cine ştie, poate că-l răneşti. N-aş vrea să-l răneşti pe iubitul meu soţ. Nu crezi c-ai putea mai bine să te urci în copac şi să prinzi şoimul ?

Lancelot se uită la cucoană şi apoi la copac. Apoi slobozi un oftat adînc şi remarcă, după cum relatează Malory :

— Ei bine, preafrumoasă doamnă, cum domnia-ta îmi ştie numele şi-mi cere ca eu, cavalerul, să vă ajut, face-voi tot ce mă ţin puterile şi vă voi aduce şoimul; ci adevfcr grăiesc că prost căţărător sînt eu, iară copacu' mult e înalt, şi puţine ramuri sînt acokc spre a mă ajuta cu ele.

Copilăria şi-o petrecuse învăţînd să lupte. Nu-i rămăsese timp să se cocoate prin copaci, umblînd după cuiburi de păsări, cum făceau toţi băieţii. Rugămintea doamnei, care n-ar fi dat nici cea mai mică bătaie de cap altora crescuţi precum Arthur şi Gawaine, era o adevărată problemă pentru el.

Lancelot îşi scoase plin de tristeţe armura, ar.uncînd din cînd în cînd cite o privire contrariată spre scîrba de copac, pînă ce rămase numai în cămaşă şi nădragi. Atacă apoi primele ramuri cu bărbăţie. în vreme ce cucoana alerga dedesubt, tot sporovăind despre şoimi şi soţi şi vremea frumoasă.

— Bine, bine, spuse el, cu ochii plini de praf de scoarţă şi cu o încruntat ură hîdă pe faţă. E-n regulă, e-n regulă !

În vîrful copacului, şoimul se încurcase într-atîta în sfoara cu care era legat — o răsucise în jurul gîtului şi aripilor, şi avea mereu impresia că omul care vine spre el voia să-l atace — încît Lancelot trebui să-l lase să stea pe braţul lui dezgolit. Şoimul apucă de carnea braţului cu furia întregii sale isterii, iar cavalerul il descurcă uşurel de sfoară, fără să bage în seamă micile pumnale care-i sfîşiau pielea. Şoimarii rareori bagă de seamă rănile pe care le fac şoimii pe care-i dresează, îi interesează prea mult meseria.

Cînd şoimul fu în cele din urmă scăpat de încurcătură şi luat de pe ramură, Lancelot îşi dădu seama că nu va putea să se cobore cu numai o singură mînă.

Îi strigă doamnei, care părea micuţă de tot la rădăcina copac: "Jui :

— Ascultaţi-mă ! Am să-i leg cureluşele de o ramură groasă, dacă am să pot să rup una, şi-apoi am să-l

arunc jos.. Am să aleg una care să nu fie prea crea. ca să ajungă cît maijin. O să trebuiască să-l arunc mai departe de copac, ca nu cumva să se lovească de vreo creangă.

— Oh, te rog, te rog, fii cît se poate de atent ' strigă doamna.

După ce Lancelot făcu ce spusese. începu să se lase în jos cu grijă. Nu era deloc uşor. în special cînd trebuia să stea în echilibru pe cite-o cracă, de-ti înghețа sîngele-n vine. Era cam pe la vreo douăzeci de picioare de pămînt, cînd un cavaler grăsuliu, din cap pînă-n picioare în armură grea, veni galopînd spre copac.

— Ha, Sir Lancelot ! strigă cavalerul cel gras. Aha ? lacă te am acu' la mină, tocmai aşa c.um le pofteam !

Doamna culese şoimul de pe jos şi începu să se înde-părteze.

,— Doamnă ! strigă Lancelot, întrebînclu-se cum de-i ştie toată lumea numele pe-aieea.

Grasul ţipS în gura mare :

— la mai las-o în pace. asasin murdar ce eşti ! Ea e nevasta mea, aşa să ştii. N-a Tăcut decît ce i-am spus eu. N-a Tost decît o păcăleală. Ha ! Ha ! lacă, acum te-am prins fără armura ceea grozavă a ta, şi-am să te omor, puî.şorule, ca pe-o miţă nenorocită !

— N-aş zice că e ceva prea cavaleresc, răspunse Lancelot, cu o grimasă. Lasă-mă barem să mă înarmez şi să ne luptăm în luptă dreaptă.

— Ce fa-a-ace ? ! Să te las să-ţi iei armele ? ! Io-te la puiu' ăsta ? ! Păi tu chiar vorbeşti serios ? Drept cine mă iei ? Gata. m-am săturat de modernismele astea scîrlfoase ' Cînd pun mîna pe-un om care mănîncă copii nevinovaţi' la frigare, îl ucid ca pe-un vierme, aşa cum şi este.

— Bine. dar...

— Aide. aide ! la fă -te-ncoa ' Aide, coboară imediat! Ce, crezi că pot să aştept acilea toată ziulica ? Aide, coboară şi vino cle-ţi ia doctoria ca un bărbat, dacă asta' eşti cu adevărat.

— Te asigur că n-am pus nici un copil la frigare.

Cavalerul cel gras se împurpura la faţă şi urlă :

— Mincinosule! Mincinosule! Piei, diavole! Coboară-te imediat !

Lancelot stătea pe-o cracă. îşi bălăbănea

picioarele şi -şi muşca
unghiile

— .Adică vrei să spui, întrebă el, că ai dat drumul şoimului aceluia, cu tot cu cureluşe, ca să poţi să mă ucizi cînd oi fi dezbrăcat ?

— Vino jos !

— Dacă mă voi coborî, să ştii că voi face tot ce pot să te ucid !

— Măscărici ! strigă cavalerul cel gras.

— Bine atunci, spuse Laneelot, tu ai vru t-o. N-ar trebui să faci asemenea şmecherii murdare. Pentru ultima oară te întreb, mă laşi să mă înarmez ca un gentleman ?

— Nu.

Laneelot rupse o ditamai cracă de lemn putrezit şi sări jos de cealaltă parte a calului, aşa încît calul se afla acum între ci. Cavalerul cel gras călări spre el, şi încercă să-i zboare căpăţîna, apleeîndu-se peste calul care-i despărţea. Laneelot pară lovitura cu bucata de lemn, şi spada cavalerului se-nfipse în ea. Apoi îi smulse spada şi fără prea multe vorbe îi tăie beregata.

— Haide, te cară ! îi spuse Laneelot cucoanei. Şi termină cu bocitul ! Bărbatu-tău era un prostănac, iară tu o pacoste. Nu-mi pare rău că l-am ucis.

Dar îi părea rău.

Ultima aventură fu şi ea legată de trădare şi tot despre o doamnă era vorba. Tinăruî nostru călărea plin de jale prin ţinutul mlaştinilor — oare în zilele acelea nu fuseseră încă secate şi probabil că reprezenta cea mai sălbatică regiune din Anglia. Era un ţinut plin de drumuri tainice printre mlaştini, cunoscute numai Saxonilor care locuiau pe-acolo şi care fuseseră în Crinii de Uther T'en- dragon ; toată cîmpia mirosind a mare, era un măcăit gigantic sub cerul veşnic înnorat. Buhaii de baltă făceau larmă şi ulii de mlaştină dădeau rotocoale deasupra trestiilor şi stufărişului şi milioane de raţe migratoare, raţe sălbatice şi raţe moţate zburau de eolo-colo în formaţii cuneiforme, avînd o înfăţişare de sticle de şampanie înconjurate de un nor de aripi. În mlaştinile sărate păşeau gîştele din Spitzbergen şi ciuguleau, cu gaturile aplecate în curbura lor specifică, iar oamenii din mlaştini le pîndeau cu plase şi capcane. Oamenii aceia din mlaştini aveau pete pe burtă şi degetele de la picioare le erau unite ca la gişte — în orice caz aceasta era credinţa în general răspîndilă în' restul Angliei. De obicei îi omorau pe străini.

Pe cînt! Lancelot călărea de-a lungul unui drumeag îngust care păreţi să nu ducă nicăieri, văzu două persoane care galopau spre el din cealaltă parte. Acestea se dovediră a fi un cavaler şi doamna sa. Doamna mergea în faţă, gonind ca o nebună, şi cavalerul fugea după ea. Spada lui fulgeră pe cerul posomorit.

— Hei ! Hei ! strigă Lancelot, călărind spre ei.

— Ajutor ! ţipă doamna. Ajutor, scapă-mă ! Vrea să-mi taie capul !

— Las-o în pace ! Pleacă de-aici 1 strigă cavalerul. Nu te băga. E nevasta mea şi a comis adulter 1

— Nu-i adevărat, n-am făcut niciodată aşa ceva, se jeli femeia. Numai fiindcă-mi iubesc vărul primar, este gelos pe mine. Şi de ce să nu-mi iubesc vărul primar ? *

— Femeie desfrînată ! exclamă cavalerul încercînd să ajungă la ea.

Lancelot îşi împinse calul între ei şi spuse :

— Eh, zău aşa, nu trebuie să te porţi în felul ăsta cu o femeie. Nu mă interesează a cui e vina, dtir nu poţi omorî femeile.

— Şi de cînd mă rog ?

— De cînd e rege, Regele Arthur.

— Bine da'-i nevasiă-mea ! protestă cavalerul. N-are nimic de-a face cu tine. Hai, pleacă de-aici ! Şi e o adulteră, orice-ai zice !

— Ba nu, ba nu, nu sînt ! se apără doamna. Dar tu eşti un tîrîie-brîu. Şi mai şi bei.

• — Şi cine m-a făcut să beau, mă rog ? Şi unde mai pui că nu poţi compara beţia cu adulterul !

— Ei, haide, haide, liniştiţi-vă amîndoi 1 Hai, că nu mai terminăm niciodată cu bătaia asta de cap. Va trebui să călăresc între voi pî'nă ce vă mai calmaţi. Sper că n-ai nimic împotrivă să te lupţi cu mine, domnule, în loc să o ucizi pe această doamnă ?

— Ba bine că nu, spuse cavalerul. Te-am cunoscut după argint şi diagonala roşie că eşti Lancelot, şi doar nu mă crezi aşa de tîmpit să mă lupt cu tine, în special pentru o călea ca asta. Eu nu pricep ce dracu ţi-a căşunat, ce treabă ai tu cu ea ?

— Voi pleca, spuse Lancelot, de îndată ce-mi vei da cuvîntul tău de cavaler că n-ai să ucizi femei.

— Nu. Nu-ţi promit aşa ceva.

— Sigur că nu vrei! Şi oricum, chiar dac-ai promite, tot nu te-ai ţine de cuvînt.

— Ia uite colo nişte războinici din mlaştină, spuse cavalerul, ia uite-i cum vin în galop după noi. Uită-te înapoi ! Sînt înarmaţi din cap pînă-n picioare.

Lancelot îşi înfrînă calul şi se uită peste umăr. În acelaşi moment, cavalerul se aplecă într-o rînă şi-i zbură capul doamnei. Cînd Lancelot îşi întoarse iar privirile, nevăzînd nici un soldat, o găsi pe doamnă stînd călare lîngă el, dar fără cap. Ea începu încet să se lase spre stînga, vărsînd valuri groaznice de sînge la fiecare zvîc- nire a inimii şi- căzu în ţărînă. Calul lui Lancelot se umplu tot de sînge.

Lui Lancelot i se albiră nările. Spuse :

— Pentru asta am să te omor.

Cavalerul sări imediat de pe cal şi se lăsă la pământ.

— Nu mă ucide ! strigă el. Cruţare ! Era o femeie adulteră !

Lancelot descălecă şi-şi trase spada.

— Scoală-te ! Scoală-te şi luptă, tu, tu...

Cavalerul se tîrî pe pămînt spre el şi-i îmbrăţişă picioarele. Fiind atît de aproape de răzbunător, nu-l lăsa să-şi mişte spada.

— Indurare!

Abjecţia lui îl făcu pe Lancelot să se simtă îngrozitor.

— Ridică-te ! ii ceru el. Ridică-te şi luptă ! Poftim, am să-mi scot armura şi-am să lupt cu tine numai cu sabia.

Dar tot ceea ce putea spune cavalerul era „Indurare, îndurare".

Lancelot începu să se cutremure, nu din pricina cavalerului, ci de cruzimea din sinea lui. Îşi ţinea spada în silă şi-l împinse cît colo pe nemernicul cavaler.

— Uită-te la tot sîngele ăsta !

— Nu mă ucide, se rugă cavalerul. Mă supun, mă supun ! Nu poţi să ucizi un om care-ţi cere îndurare.

Lancelot îşi băgă spada în teacă şi se dădu înapoi din faţa cavalerului, de parcă s-ar fi dat înapoi în faţa propriului lui suflet. Simţi în inimă cruzime şi laşitate, lucrurile care-l făceau să fie bun şi curajos.

— Ridică-te, îi porunci el. Nu-ţi fac nimic. Ridică-te şi pleacă.

Cavalerul se uita la el. în patru labe ca un cline, şi apoi tse ridică în picioare, ploconindu-se şovăitor.

Lancelot se depărta şi vomită.

De Rusalii era obiceiul ca toţi cavalerii ce porniseră în Expediţiile lor în slujba Mesei Rotunde să se adune iarăşi la Carbon ca să-şi povestească aventurile. Arthur găsise că oamenii lui deveneau mai buni apărători ai noului mod de a vedea Dreptatea, dacă trebuiau după aceea să-şi povestească isprăvile. Cei mai mulţi dintre ei prefereau să-şi aducă prizonierii, ca martori ai povestirii lor. Era cam acelaşi lucru de parcă un Inspector General de Poliţie dintr-o foarte îndepărtată parte a Africii şi-ar fi trimis comisarii în junglă, cerindu-le să se întoarcă de Crăciunul următor cu toţi şefii sălbatici pe care-i aduseseră pe calea cea dreaptă. Un lucru e sigur, şefii sălbatici erau grozav de impresionaţi văzînd splendoarea marii (Turti şi deseori se întorceau acasă de-a binelea pocăiţi.

Rusaliile de după prima Expediţie a lui Lancelot fură aproape un fiasco. Apărură cîţiva giganţi jerpeliţi ai Braţului Puternic, care fuseseră capturaţi de facţiunea de Orkney şi

care-şi aduseră omagiul acestei grupări, dar contingentul lui Lancelot fu un adevărat potop.

—- Al cui om eşti ?

— Ai lui Lancelot.

— Dar tu, bunul meu cavaler?

— Al lui lancelot.

După puţin, toată Masa începu să strige răspunsul.

Arthur zicea :

— Bine ai venit la Carlion, Sir Belleus, şi aş putea cumva să te întreb căruia dintre cavalerii mei i te-ai închinat ?

— Lancelot. strigă toată Masa în cor.

Şi Sir Belleus, înroşindu-se foarte, şi întrebîndu-se dacă rideau de el, spunea cu o voce pierită :

— Da. m-am supus lui Sir Lancelot.

Veni şi Sir Bevidere şi recunoscu modul în care tăiase capu! soţiei sale adultere. Îl adusese cu sine şi i se ceru să-l trimită Papii ca penitenţă — după treaba asta, cavalerul deveni într-adevăr foarte sfînt. Gavvaine sosi cu aerul lui ţîfnos şi grosolan şi povesti într-o engleză scoţiană cum fusese salvat din ghearele lui Sir Carados.Guheris, în fruntea unei delegaţii de şaizeci şi patru de cavaleri cu scuturile ruginite, povesti cum fusese scăpat din miinile lui Sir Turquine. Fiica Regelui Bugdemagus sosi înfr-o stare de deosebit entuziasm şi le povesti despre turnirul cu Regele de Northgalis. Pe lîngă acestea, mai veniră mulţi din diverse aventuri pe care nu le-am mai povestit — în special cavaleri care i se supuseseră lui Sir Lancelot cînd era deghizat ca Sir Kay. Acum, poate că vă mai amintiţi din prima carte că Sir Kay avea înclinaţia să mai înfloreasca lucrurile pe ici-pe colo, să se grozăvească şi chiar să şi jignească oaryenii, drept care nu-şi făcuse chiar aşa de mulţi prieteni. Lancelot fusese silit în cursul Expediţiei sale cavalereşti să-l salveze de trei cavaleri care-l urmăreau. Apoi, pentru ca Sir Kay să poată ajunge nevătămat la curte, Lancelot îşi schimbase armura cu el, într-o noapte, în vreme ce acesta era adormit — şi după aceea, cavalerii care-l atacau pe Lancelot sub impresia că era Kay avuseseră o surpriză, nu glumă, în vreme ce cavalerii care-l întîlniseră pe Kay în armura lui Lancelot îl ocoliră de la distanţă, cu multă precauţie. Printre cavalerii supuşi care intrau în această categorie se numărau : Gawaine, Uvvaine, Sagramour, Ector d3 Maris. precum şi alţi trei. Mai veni de asemenea un cavaler pe nume Sir Meliot de Logres, care fusese salvat în împrejurări supranaturale.

Toţi aceşti oameni făcură jurămînt de supuşenie nu Regelui Arthur, ci lui Guenever. Lancelot se ţinuse deoparte un an de zile, dar asta era şi limita îndurării sale. Gîndindu-se tot timpul la Guenever şi tinjind să fie iarăşi cu ea, îşi permisese această unică toleranţă. Îşi trimisese captivii să îngenunche la picioarele ei. Ceea ce fu o acţiune fatală.

CAPITOLUL IX

E destul de greu să explici ce se intîmpla cu Guenever, dacă afirmi că o femeie nu poate iubi în acelaşi timp doi bărbaţi. Probabil că r:u e posibil să iubeşti doi oameni în acelaşi fel, dar există diferite feluri de dragoste. Femeile îşi iubesc copiii şi soţii în acelaşi timp -— şi bărbaţii încearcă deseori un simţămint de iubire carnală pentru **o** femeie, în timp ce cu inima iubesc altă femeie. Cam aşa a ajuns Guenever *să-l iubească pe franţuz, fără să-şi piardă afecţiunea pe care o nutrea pentru Arthur. Ea şi cu Lancelot nu erau cu mult mai mult decît nişte copii cînd a început totul, iar Regele era aproape cu opt ani mai mare decît ei. La douăzeci şi doi de ani, vîrsta de treizeci pare să iie limita senilităţii. Căsătoria între ea şi Arthur fusese ceea ce se numeşte o căsătorie „aranjată". Accasta înseamnă că Tusese fixată prin tratat cu Regele

Leodegrance, fără ca cineva să o consulte. Fusese o unire fericită, aşa cum sînt în general căsătoriile „aranjate", şi înainte ca Lancelot să apară pe scenă, fata îşi adorase soţul celebru, chiar dacă era atît de bătrîn. Simţise pentru el respect, împreună cu recunoştinţă, bunătate, dragoste şi un simţămînt de protecţie. Simţise chiar mat mult decît-toate acestea —- ai putea spune de fapt că simţise absolut totul în afară de pasiunea romanului cavaleresc.

Şi apoi, iată că sosiră captivii. O regină îmbujorată, cu puţin peste douăzeci de primăveri, şi întreaga sală de recepţii a palatului, luminată de torţe, umplîndu-se de nobili cavaleri cu genunchiul lăsat la pămînt.

— Al cui prizonier eşti ?

— Sînt. prizonierul Reginei, spre viaţă sau moarte, după vrerea ei, şi-am fost trimis aici de Sir Lancelot.

— Dar tu ? Al cui eşti ?

— Al Reginei, învins de braţul lui Lancelot.

Sir Lancelot — numele lui pe buzele tuturor: cel mai bun cavaler din lume, deasupra tuturor, chiar şi deasupra lui Tristram ; curtenitorul, bunul, hîdul, invincibilul : şi el era cel care-şi trimisese toţi învinşii la picioarele ei. Era ca la o zi de naştere, atît de multe cadouri deodată ! Era ca într-o carte cu poveşti.Lancelot veni ultimul. Lingă uşă, printre purtătorii de torţe, se iscă un freamăt şi un murmur străbătu întreaga sală. Zăngănilul cuţitelor şi farfuriilor şi cănilor cu capac pentru mied, gălăgia strigătelor prieteneşti care răsunase cu o clipă înainte, asemenea zarvei iscată de păsările de mare pe insula St. Kilda, urletele care cereau nişte eiosvîrte de oaie sau încă o cană de mied — toate amuţiră deodată — şi nu mai vedeai nimic altceva decît petele estompate ale feţelor albe întoarse spre uşă. Iată-l pe Lancelot, nu în armură, ci îmbrăcat într-o minunată mantie de catifea, tivită cu modele de diamant. Şovăi în cadrul întunecat al uşii, pocit şi prietenos, întrebîndu-se ce-i cu tăcerea asta — şi apoi luminile îl învăluiră, ară- tindu-l tuturor ochilor. Feţele se întoarseră din nou. vaietul de păsări de mare reîncepu, şi Lancelot-înaintă să-i sărute Regelui mîna.

Aşa s-au întîmplat lucrurile. Poate-i mai bine să arăţi cum a fost decît să încerci să explici.

— Ei bravo, Lance, spuse Regele Arthur, văd că-i mare veselie şi toţi ştim ele ce. Jenny de-abia meii poate sta liniştită cu atîţia captivi în jurul ei.

— Pentru clînsa au fost aduşi aci, răspunse Lanceîot.

Regina şi cu el nici nu se uitară unul la celălalt. În momentul în care trecuse pragul, simţiseră parcă ceea ce trebuie să simtă doi magneţi pe care-i apropii.

— Ei, şi tot nu pot gîndi că nu mi-au fost închinaţi şi mie, spuse Regele. Rezultatul ar trebui să fie că mi-ai făcut un dar de aproape trei regiuni.

Lancelot simţi nevoia să facă ceva, să spună ceva. ca să nu lase tăcerea să se aştearnă. începu să vorbească de zor :

— Ei, ce înseamnă trei ţinuturi; trei ţinuturi nu e mult pentru împăratul Europei întregi. Vorbeşti de parcă nu l-ai fi înfrînt pe Dictatorul Romei. Şi, ia spunc-mi, cum mai merg domeniile domniei-tale ?

— Păi, merg aşa cum le faci tu să meargă, Lance. N-ar fi avut nici un rost să-l învingi pe Dictator, dacă tu şi ceilalţi nu v-aţi ocupa de civilizaţie. Ce folos ai să fi împăratul Europei, dacă peste tot oamenii se luptă ca nişte nebuni ?

Guenever îşi sprijini eroul în efortul de a lupta împotriva tăcerii. Era prima lor colaborare.

— Ce om ciudat eşti Arthur dragă, spuse ea. Tot timpul te lupţi şi cucereşti ţări şi cîştigi bătălii, şi pe urmă tot tu spui că lupta este un lucru rău.

— Chiar aşa şi e — este un lucru rău. E cel mai rău lucru de pe lume. Oh, Doamne, doar n-o să mă pui să-ţi explic din nou.

— Nu.

— Şi ce-i cu clanul Orkney ? întrebă tînărul în grabă. Cum merge celebra ta civilizaţie ? Putere pentru Dreptate ? Nu uita că eu am lipsit un an încheiat.

Regele îşi lăsă capul în mîini şi se uită jalnic la porţiunea de masă dintre coatele lui. Era un om bun, onest, paşnic, care fusese năpăstuit în tinereţea lui cu un dascăl de geniu. Amîndoi ajunseseră la teoria că nu e bine să ucizi oamenii şi să-i tiranizezi. Pentru a pune capăt acestor lucruri, inventaseră ideea Mesei — o idee vagă, ca aceea de democraţie, sau sportivitate, sau moralâ — şi, poftim, acum, în efortul său de a impune o lume de pace, se trezise băgat pînă-n gît într-o mare de sînge. Cînd se simţea bine cu sănătatea nu se necăjea prea mult, fiindcă ştia că dilema era inevitabilă — dar în momentele de slăbăciune era chinuit de ruşine şi ezitări. Arthur era unul dintre primii nordici care inventaseră civilizaţia sau care doriseră să facă altceva decît făcuse Attila hunul, dar bătălia pe care o ducea împotriva haosului părea uneori să nu merite osteneala. Se gîndea adesea că poate ar fi fost mai bine pentru toţi ostaşii lui morţi să trăiască — chiar dacă ar fi trăit sub imperiul tiraniei şi cruzimii — clar oricum mai bine decît să fie morţi şi îngropaţi.

— Lucrurile merg rău de tot cu cei din Orkney, spuse el. La fel şi cu civilizaţia, în afară de ceea ce ai reuşit să aduci tu. înainte de venirea ta, mă gîndeam că sînt împăratul a

nimic — şi-acum mă simt de parcă aş fi împăratul a trei ţinuturi.

— Şi ce-i aşa de rău cu cei din Orkney ?

— Oh, Doamne, chiar trebuie să vorbim despre asta acum cînd sîntem aşa de fericiţi că te-ai reîntors ? Mă rog, probabil că trebuie.

— E vorba de Morgause, preciză Regina.

— În parte. Morgause are tot felul de istorii amoroase cu oricine pe care poate să pună gabja, acum că a murit Lot. Oh, ce n-aş fi dat ca Regele Pellinore să nu fi avut accidentul acela nefericit în care l-a ornorît pe bărbatu-său ! în orice caz, are un efect foarte prost asupra copiilor ei.

— Cum adică ?

Regele rîcîi tăblia mesei şi declară :

— Tare mult aş fi vrut să nu-l fi învins pe Gawaine, atunci cînd erai deghizat ca Sir Kay. Zău, aproape c-aş fi vrut să nu fi avut asemenea succese răsunătoare cînd l-ai salvat pe el şi pe frate-său de Carados şi Turquine.

— Şi de ce ?

— Masa asta Rotundă, urmă încet regele, a fost un lucru bun cînd ne-am gîndit pentru prima oară la ea. Era necesar să inventăm un mod nou ca luptătorii noş- Irii să se poată manifesta fără să facă rău. Nu văd cum am Ci putut reuşi aşa ceva altfel decît lansîncl un joc, ca la copii. Ca să-i atragem, a trebuit să alcătuim o bandă, la Tel cum au puştii în şcoli. Apoi, toată banda a trebuit să facă un jurănunt întunecat că or să lupte pentru ideile noastre. Ai putea spune, să lupte pentru civilizaţie. Ceea ce am vrut să înţeleg prin civilizaţie atunci cînd am inventat-o, era pur şi simplu că oamenii n-ar trebui să profite de slăbiciunea celorlalţi -— să nu violeze fecioare, să nu jefuiască văduve şi să nu ucidă un om cînd e la pămînt. Oamenii s-ar cuveni să fie civilizaţi. Dar tot ce-am pus noi la cale, s-a transformat într-un sport. Mcrlvn a afirmat întotdeauna că stilul „sportiv" e blestemul omenirii, şi zău că aşa e. Tot planul meu a căzut baltă. Cavalerii ăştia fac din el un fetiş. îl transformă într-un fel de concurs. Merlvn numea treaba asta loco-Mania. Toţi bîrfesc şi se cicălesc şi insinuează şi speculează despre cine pe cine a doborît ultimul, şi cine a salvat mai multe virgine, şi cine-i cel mai bun cavaler al Mesei Rotunde. Am lacul-o rotundă ca să împiedic tocmai lucrul ăsta. dar n-a fost chip să reuşesc. Iar cei din Orkney au fost cel mai mult cuprinşi de nebunia« asta. Probabil că simţămintul de nesiguranţă în legătură cu mama lor e cel care-i face să aibă nevoie de un loc sigur în capul listei. Trebuie neapărat să Tie nemaipomeniţi, să exceleze, să facă totul ca să compenseze pierderea ei. De-asta aş fi vrut ca să nu-l fi învins pe Gavvaine. Allfel e băiat bun, dar îţi va păstra Tără îndoială pică. L-ai rănit în ce-avea el mai scump — punctajul de la iiipte care a devenit o parte a onoarei lor şi e mai important acum chiar decît

sufletul lor. Şi clacă n-ai să bagi de seamă, ai să vezi că toată facţiunea celor din Orkney o să umble să-ţi verse sîngele, la fel cum umblă după săracu' Pellinore. E o situaţie nu prea rozã. Oamenii vor face cele mai josnice lucruri pe socoteala aşa-numitei lor Onoare. Zău că n-ar f> fost deloc rău să nu fi inventat niciodată Onoarea asta, sau sportivitatea sau civilizaţia.

— Ce mai discurs ! făcu Lancelot. Ei, haide, haide, că n-o fi ilracu" chiar aşa de negru ! Clanul celor din Orkney n-o sS-nn facă nici un rău, chiar dae-o să umble să-mi verse sîngele. Cît despre planurile care nu-ţi ies, asta-i curată aiurealã. Masa Rotundă c cel mai strașnic lucru din cîle-au fost vreodată pe lume.

Arthur, care-şi ţinea capul încă în mîini, îşi ridică ochii. Văzu că prietenul său şi nevastă-sa se uitau unul la altul cu pupilele lărgite, cuprinşi parcă de nebunie, aşa că-şi văzu repede de farfuria cu mîncare.

CAPITOLUL X

Moş Dap spuse, învîrtind în mîini coilYd :

— Metalul e ciobit şi rupt. Trebuie să facem rost de altul. Merge, e chiar onorabil să ai coiful plin de lovituri, dar nu face să-l ţii aşa " cînd ai ocazia să-l în locuieşti. Nu de alta, dar asemenea lucru ar putea fi considerat ca o ingîmfare.

Discutau într-o cămăruţă retrasă, cu o fereastră care dădea spre nord, spre un cer rece şi cenuşiu, şi lumina albăstrie se întindea ca o gelatină pe otelul annelor.

— Da.

-— Iii, cum merge Joyeux ? E bine ascuţit ? Îţi place cum se cumpăneşte în mînă ?

— Da.

• •— Da ! Da ! urlă Moş Dap. Ştii să mai spui şi altceva în afară de „Da" ? Pe sufletu' meu, mă, Lancelot, mă întreb uneori dacă nu eşti mut ! Şi ia zi, la urma urmelor ce naiba ţi-a venit, ai ?

-— Moş Dap, spuse el. Îţi aduci aminte că te-am rugat să nu vorbeşti despre un lucru anume ?

— Da.

— Guenever mă iubeşte ?

— S-ar cuveni s-o întrebi pe ea, răspunse unchiul, cu logică tipic franţuzească.

— Ce trebuie să fac? strigă el. Ce trebuie să fac?

E greu să explici dragostea lui Guenever pentru doi bărbaţi în acelaşi timp, e aproape imposibil să explici ce simţea Lancelot. Cel puţin, ar fi imposibil să faci aşa ceva în zilele noastre, cînd toată lumea s-a eliberat de superstiţii şi prejudecăţi şi cînd facem numai ce poftim. De ce nu-i mărturisea Lantelot dragostea sa lui Guenever, sau de ce nu fugea cu nevasta eroului său, cum ar face orice om cu oarecare educaţie în zilele noastre ?

TTn motiv al dilemei consta în faptul că dînsul era creştin. Lumea modernă are mereu tendinţa să uite că foarte mulţi oameni erau creştini în trecutul îndepărtat, şi că pe vremea lui Laneelot nu existau protestanţi, în afară de John Scotus Erigena[1]. Biserica lui. cea în spiritul căreia fusese educat — şi cît de greu e să te debarasezi de educaţia pe care-ai primit-o în copilărie — îi interzicea în mod expres să seducă pe nevasta celui mai buri prieten al său. O altă piedică în calea lui, care nu-l lăsa să facă ceea ce l-ar fi tras inima, era însăşi ideea cavalerismului sau a civilizaţiei, pe care o inventase pentru prima dată Arthur şi pe care apoi i-o strecurase în minte şi lui Laneelot, pe cînd avea încă gîndirea fragedă. Poate că un baron rău, care ar fi crezut în Braţul Puternic, ar fi fugit eu Guenever. chiar şi în ciuda consiliilor Bisericii, fiindcă, a răpi nevasta aproapelui tău era, fără îndoială, o formă a aşa-numitei *Fort Mciyne.* Era în ultimă esenţă, o chestiune de forţă : taurul care este cel mai tare învinge. Dar Laneelot îşi petrecuse copilăria între exerciţii cavalereşti şi înţelegerea profundă a teoriei lui Arthur. Credea la fel de mult ea şi Arthur, sau ca şi Creştinul ignorant, că ar exista un asemenea lucru cum ar fi Dreptatea. în fine, mai exista şi obstacolul naturii sale. În ascunzişurile tainice ale minţii lui ciudate, în hăţişurile acelea nefericite şi fără de ieşire pe care le simţea în adîneurile fiinţei sale. băiatul era schilodit de ceva ce nu putem explica. Nici el n-ar fi putut explica lucrul ăsta. iar pentru noi e prea tirziu să mai încercăm a o face. îl admira pe Arthur şi-o iubea pe Guenever şi se ura pe sine. Cel mai bun cavaler de pe lume : toată lumea îi invidia sentimentul propriei demnităţi care trebuie să-l fi dominat. Dar Lanceiot nu a crezut niciodată că tir fi bun sau respectabil. Sub învelişul său grotesc şi magnific, cu o înfăţişare de Quasimodo, se ascundea ruşinea şi dezgustul de sine, care fuseseră sădite în inima lui, cînd era încă micuţ de tot, de ceva care acum e prea tîrziu ca să mai putem descoperi. Este Toarte uşor să-i faci pe copiii fragezi să creadă că sînt odioşi.

— Mi se pare, spuse Moş Dap, că totul depinde în mare măsură de ceea ce doreşte Regina să facă.

CAPITOLUL XI

Lancelot stătu de data asta mai multe săptămâni la Curte şi, cu fiecare săptămînă care trecea, îi era tot mai greu să plece. Colac peste pupăză, pe lîngă toate obligaţiile sociale cărora trebuia să le facă faţă, mai avea şi unele dificultăţi personale — deoarece punea mai mare preţ pe castitate decît

---

1 E*rigena Iohannes (John) Scotus* — teolog Irlandez din secolul al IX-lea, întemeietorul primei sinteze filozofice şi teologice din Evul Mediu asupra raţiunii şi credinţei *(De divisionae iwturae* — 8(15).

e moda în zilele noastre. Credea, ea eroul lui Lord Tennyson[2], că bărbaţii pot căpăta puterea a zece indivizi numai dacă inimile le sînt pure. Adevărul e că lucrurile chiar aşa se şi întâmplară *şi* anume că avea putere cît zece bărbaţi la un loc, aşa că aceasta a fost explicaţia medievală pentru forţa sa deosebită. Ca un corolar la această credinţă, domni^-sa presupunea că dacă ar ceda dragostei Reginei, şi-ar pierde puterea înzecită. Şi, din această pricină, ca şi pentru celelalte amintite mai sus, lupta împotriva ei cu tot curajul disperării. Trebuie recunoscut că acest lucru nu era prea plăcut nici pentru Guenever.

Într-o zi, Moş Dap îi spuse :

— Eu zic că mai bine ai pleca. Ai pierdut aproape douăsprezece kilograme. Dacă o să pleci, vedem noi, ori crapă buboiul, ori ba. Asta rămîne de văzut, da' oricum, e mai bine s-o termini cît mai repede.

Lancelot spuse : •— Nu pot să plec.

Arthur spuse :

— Te rog rămîi.

Guenever spuse :

— Pleacă.

A doua escapadă în eare-o porni a fost punctul de cotitură al vieţii sale. În Camelot se vorbise o mulţime despre un oarecare Rege Pelles, care era şchiop şi locuia într-un castel din Corbin, bîntuit de stafii. Se zicea că omul e niţel într-o ureche, fiindcă se credea rudă cu Josif din Ărimathaea. Era genul de om care în zilele noastre ar fi devenit un Britanic de rit mozaic şi şi-ar fi petrecut restul vieţii profeţind sfîrşitul lumii prin metoda măsurării coridoarelor din Piramida Cea Mare. Oricum, Regele Pelles era numai puţintel scrîntit, cît despre castelul său era, fără nici o îndoială, bîntuit de stafii. Avea în el o cameră îndeosebi vizitată de strigoi, cu nenumărate uşi prin care pătrundeau tot felul de lucruri care se războiau cu tine în cursul nopţii. Arthur se gîndi că merita să-l trimită pe Lancelot să cerceteze locul.

În drum spre Corbin, Lancelot avu o aventură ciudată, pe care şi-o aminti ani de-a rîndul după aceea cu marc supărare. Avea să o priveascâ ca pe ultima aventură a virginităţii lui şi să creadă, zi de zi, douăzeci de ani la rînd, că, înainte de a se fi întîmplat, fusese omul lui Dumnezeu în timp ce după aceea devenise un prefăcut.

Sub castelul lui Corbin se întindea un sat ce părea să prospere. Avea străzi pietruite şi case din piatră şi poduri vechi. Castelul se ridica pe un deal într-o latură a văii şi pe dealul de pe cealaltă parte se înălţa un turn frumuşel. Toţi oamenii din sat se găseau pe uliţă, de parcă-l aşteptau, iar văzduhul avea

---

2 Referire la poemul *The* Hol*y Craii,* publicat de Tennyson în 1,869.

un nu-ştiu-ce ele vis, ca şi cum soarele tocmai ar fi slobozit un nor de praf de aur. Lancelot se simţea tare ciudat. Sîngele se poale să i se fi umplut de prea mult oxigen, aşa ai fi zis după felul în care era conştient de licee piatră din fiece zid, şi de toate culorile v.äii şi de pasul vesel al calului. Oamenii satului fermecat îi cunoşteau numele.

— Bun venit, Sir Lancelot Dulac, strigară ei, bun venit, floare a cavalerilor ! Tu ne vei scăpa de obidă şi primejdii !

Îşi ţinu calul în frîu şi le vorbi.

— De ce mă chemaţi într-ajutor ? Şi cum de-mi ştiţi numele '! Care-i necazul vostru ?

Îi răspunseră în cor, vorbinclu-i cu toţii solemni şi fără nici o greutate :

— Ah, preacinstite cavaler ! Vezi matale turnul cela de pe deal ? Iacă, în el se află o domniţă întristată, care a fost pusă la fiert în apă clocotită, de mai multe ierni, prin forţa vrăjii, şi nimeni n-o poate scăpa de äst necaz, decît doar ăl mai bun cavaler de pe lume. Sir Gavvaine a fost pe-aici săptămnra trecută, clar n-a putut să facă nimic.

— Dacă Sir Gawaine n-a putut s-o scape, spuse el, sîfit sigur că nici eu nu pot.

Nu-i plăcea genul ästa de întrecere. Riscul de a fi c-cl mai bun cavaler din lume era acela că clacă eşti tot mereu pus la încercare, trebuie să vină odată şi ziua în care nu mai reuşeşti să-ţi păstrezi titlul.

— Eu zio c-ă mai bine aş merge mai departe, spuse el, şi scutură hamurile ralului.

— 13a nu, nicicum, protestară oamenii cu gravitate. Tu eşti Sir Eaneelot şi noi ştim asia. Tu eşti cel ce o vei scoate pe domnita şi stăpîna noastră din apa opăritä.

— Trebuie să plec !

— Şi ea e în mare suferinţă.

Lancelot se sprijini de greabănıul calului său, îşi ridică piciorul drept peste crupa calului şi se trezi pe pămînt.

— Spuneţi-mi ce trebuie să fac, ceru el.

Oamenii lormară în jurul lui o procesiune, şi starostele satului îl luă de mină. O porniră împreună în tăcere pe deal în sus, spre turnul ce se înălţa acolo, şi doar starostele îl lămuri cum stau lucrurile.

— Stăpîna noastră şi a conacului, spuse starostele, era rea mai frumoasă fată din ţară. Aşa că Regina Morgan the Fay şi Regina de Nftrthgălis o geloziră nevoie mare şi, drept răzbunare, aruncară vraja asta peste dînsa. E groaznic cum o doare, şi de cinci ani de zile tot Tierbe. Şi numai cel mai bun cavaler de pe lume poate să desfacă vraja.

Cîncl ajunseră la poarta turnului, se întîmplă alt lucru ciudat. Poarta era închisă zdravăn cu zăvoare şi drugi, ca în vechime. Zidăria intrării era construită cu nişte caneluri adînci

în ea, în care erau introduse grinzi ce se puteau mişca lateral • — de ajuns de grele ca să reziste unui berbec de atac. Acum toate aceste grinzi se retraseră în zid de bunăvoie, iar lacătele de fier se deseuiară cu un zgomot scrîşnit. Uşa se deschise liniştit.

— Intră, îi spuse starostele, şi oamenii rămaseră tăcuţi afară, a.şteptînd să vadă ce-o să se în tîmple.

La primul etaj al turnului se aila un cuptor care păstra tot timpul apa fermecată fierbinte. Lancelot nu putu intra acolo. La al doilea etaj, se afla o încăpere plină de aburi, de nici nu putea să vadă în faţa ochilor. Intră în această odaie, bîjbîind cu mîinile în faţă, aşa cum fac orbii, pînă ce auzi un fel de scîjicet. Un gol în vălul de abur, provocat «le curentul de la uşa care nu fusese atîta vreme deschisă, i-o arătă pe doamna care slobozise ţipătul. Stătea spe- rioasă în baie uitîndu-se la el, o fermecătoare domniţă, care era — după cum se exprimă Malory — goală puşcă, aşa cum a făcut-o maieă-sa.

— Asta-i bună ! spuse el.

Fala roşi, atîi cît putea să mai roşească din moment ce era atît de fiartă, şi spuse cu voce slabă :

— Te rog, dă-mi mîna dumilale.

Se vede treaba, că ştia cum trebuie desfăcută vraja.

Lancelot îi dădu mîna, ea se ridică şi ieşi din baie şi toii oamenii de-afară începură să ovaţioneze, de parcă ştiau cxact ce se intîmpla înăuntru. Aduseseră cu ei o rochie, precum şi lenjeria cuvenită, iar matroanele satului formară un cerc la intrare. în vreme ce fu îmbrăcată roza domniţă.

— Ah. ce minunat e să simţi că eşti îmbrăcată ! exclamă ea.

—- Iubiţic-a mea! strigă vărsînd. lacrimi de bucurie o femeie bătrînă şi grasă care, în mod evident, fusese doica e'. de cînd era mică.

— Sir Lancelot o făcu, strigară sătenii. De trei ori ura pentru Sir Laireelot !

Cînd se stinseră strigăturile, fata fiartă veni la el şi-şi puse mîna într-a sa.

— Mulţumesc, spuse ea. S-ar cuveni acum să mergem la biserică şi să-i mulţumim lui Dumnezeu la fel cum ţi-am mulţumit şi dumitale.

— Sigur că da.

Aşa ca se duseră în micuţa capelă curată din sat şi-; mulţumiră Domnului pentru îndurarea lui. Inge- nuncheară intre zidurile zugrăvite cu fresce, unde cîţiva sfinţi cu înfăţişarea importantă stăteau în vîrful picioarelor ca să evite reducerea la scară, şi vopselele vesele ale ferestrelor colorate revărsau o lumină ciudată asupra capetelor lor.

Erau acolo întinse culori de albastru-cobalt, purpură din mangán, galben din aramă, roşu şi un verde care se obţineau de asemeni din aramă. întreaga parte interioară a locului aceluia era un rezervor de culoare. De-abia pe la jumătatea slujbei religioase îşi dădu seama că putuse sa iacă un miracol, aşa cum îi dorise întotdeauna inima

.Regele Pelles coborî şehiopătînd din castelul său de pe cealaltă parte a văii, ca să a de de ce se iscase toată zarva asta. Se uită la scutul lui Lancelot, îşi sărută distrat copila

fiartă, aplecindu-se spre ea ca o barza ascultătoare, pentru ca fata să poată să-i sărute în fugă obrazul, şi remarcă :

— la te uită, păi dumneata eşti Sir Lancelot ! Bravo, bravo, păi văd c-ai scos-o pe fii-mia din beleaua asta cu cazan u'. Ce drăguţ din partea dum.itale ! Chestia asta a fost proorocită încă de multă vreme. Eu sînt Regele Pelles, văr de-aproape cu Iosif din Arimathaea — şi dumneata, fără discuţie, nu eşti decît un văr de-al optulea cu Domnul nostru Isus Hristos. i

— Doamne iartă-mă !

— Zău aşa, da, da, spuse Regele Pelles. Totul e notat în ordine -aritmetică în pietrele de la Stonehenge' şi am un fel de farfurie sfîntă în castelul meu de la Carbonek, împreună cu un hulub care zboară în toate părţile ţinînd în cioc o cădelniţă de aur. Cu toate astea, a foşi) extrem de drăguţ din partea dumitale s-o scoţi pe fiică-mea din ceaun.

— Tăticule, spuse fata, s-ar cuveni să fim prezentaţi. ' Hogele Pelles dădu din mîini de parcă încerca să alunge un nor de muscuh'ţe-.

— Elaine, spuse el. (Alta cu numele ăsta 1) E fiica mea, Elaine. încântat de cunoştinţă. Şi domnul este Sir Lancelofc Dulac. Incîntat. Totul **e** scris în pietre.

Lancelot, poate influenţat în oarecare măsură de faptul că a cunoscut-o pentru prima oară fără nimic pe ea, se gîndi că Elaine era cea mai frumoasă fată pe care -o văzuse vreodată, în afară de Guenever. Pe deasupra, se* mai simţi şi puţin intimidat.

— Trebuie să vii să locuieşti la mine, íí pofti Regele.Í Şi asta e scris în pietre. Am să-ţi arăt îptr-o zi farfuria sfîntă şi toate celelalte. Te învăţ şi aritmetică. Plăcută vreme.'Nu ţi se scot fetele de la Tiert în fiecare zi. Eu zic că e gata masa.

CAPITOLUL Xli

Lancelot râmase zile întregi la castelul din Corbin. Camerele bîntuite corespundeau aşteptărilor şi nu mai era nimic altceva de făcut. Simţea Ju pieptul lui asemenea

»Loc situat în cîmpia Salisbury, în care nu fost descoperite impor- ţ*ntc vestigii ale civilizaţiilor preistorice britanice.

sentimente inspirate de Guenever — înfiorătoarele chinuri ale dragostei disperate — încît era secat de puteri. Nu putea să-şi adune energia de a pleca în altă parte. La începutul dragostei sale simţise o nelinişte, aşa încît crezuse că ar putea să-şi găsească scăparea' numai dacă se mişca mereu de colo pînă colo sau dacă făcea mereu lucruri noi. Dar acum, toată voinţa lui de a se menţine ocupat fără încetare se spulberase. Simţea că-i era' cu- totul indiferent dacă se găsea într-un loc sau într-altul, că tot n-avea altceva mai bun de făcut decît să aştepte să vadă dacă i se frînge sau nu inima. Era un om prea simplu ca să-şi dea seama că. dacă cel mai bun cavaler din lume te

salva dintr-un cazan cu apă clocotindă şi te vedea fără nici o haină pe tine, apoi n-aveai altă cale decît să te îndrăgosteşti de el — în special dacă erai o fată frumuşică şi nu numărai mai mult de optsprezece primăveri.

Într-c» seară, cînd Pelles fusese deosebii de plictisitor cu toţi arborii săi genealogico-religioşi şi cînd durerea din inima băiatului nu-l mai lăsa să mănînce ca lumea sau măcar să şadă liniştit la masă, majordomul decise că venise momentul să ia lucrurile în mînă. Slujise la familia Pelles de patruzeci de ani, era căsătorit cu doica, cea care-o întâmpinase pe Elaine cu lacrimi de bucurie, şi aproba dragostea, li înţelegea pe tinerii ca Lancelot — tineri care dacă ar trăi în Anglia de azi, ar mai fi fost poate studenţi sau piloţi de turboreactoare. Trebuie spus că acel personaj ar fi devenit un excelent majordom de colegiu.

[1] — Mai doriţi nişte vin, domnule ? întrebă majordomul.

•— Nu. mulţumesc.

Majordomul se înclină politicos şi mai turnă un corn,: | pe care Lancelot îl dădu peste cap fără măcar să se uite la ei.

— Bună recoltă, domnule, urmă majordomul. Maiestatea sa se ocupă foarte mult de pivniţa cu vinuri.

Regele Pelles se dusese în bibliotecă, să mai emită' nişte pronosticuri şi oaspetele rămase în sală. cuprins de tristele.

— Da.

Se auzi un freamăt la uşa cămării şi majordomul se îndreptă într-acolo. în timp ce Lancelot mai bea un pocal.

— Eh, iată domnule un vin cu adevărat bun, continuă majordomul. Maiestatea sa pune mare preţ pe vinul ăsta, şi soţia mea tocmai a adus o sticlă nouă din pivniţă. Observaţi crusta, domnule. E un vin pe care sînt sigur c-o să-l apreciaţi.

•— Toate vinurile sînt la fel pentru mine.

•— Sînteţi un tînăr foarte modest, spuse majordomul, aducînd un pocal mai mare. Dacă pot să mă exprim astfel, vreţi să glumiţi cu mine. Doar recunoşti de la prima pri- yire cînd întîlneşti un mare expert în vinuri.

11 plictisea pe Lancelot, care voia să rămînă singur cu durerea lui şi Lancelot îşi da seama că e plictisit. Pentru acest motiv se întrebă în mod automat dacă nu. cumva fusese, în durerea lui, nepoliticos cu majordomul. Poate că majordomul era într-adevăr pasionat de vinuri şi avea şi el necazurile lui. Aşa că, din politeţe, băui întreg pocalul.

— Foarte bun, spuse el încurajator. O recoltă minunată!

■— Sînt bucuros să aud că-l apreciaţi, domnule.

: — Spune-mi, te rog, întrebă Lancelot, punînd întrebarea pe care o repetă mereu toţi tinerii fără să-şi dea seama că n-are nimic de-a face cu băutura, ai fost vreodată îndrăgostit ?

Majordomul zîmbi discret şi mai turnă un pocal. Pe la miezul nopţii, Lancelot şi majordomul stăteau faţa în faţă,

fiecare într-un cap al mesei, amîndoi cam înfier- bîntaţi. Între ei se afla o fiertură de cuişoare — un amestec de vin roşu, miere, mirodenii şi mai ştiu eu ce-o mai fi adăugat nevasta majordomului.

•— Uite-aşa e cum "ţi spun io, gîngăvi Lancelot, holbîndu-se ca un maimuţoi. Poa' să nu ştie toată lumea, da' eşti un tip simpatic. înţelegător. Poa' să vorbească ;,omu' cu tine ce-are chef. Llai, mai dă o duşeă.

— Sănătate 1 spuse majordomul.

— Ce să fac ? strigă el. Ce să lac ?

Îşi băgă capul oribil între braţe, pe masă, şi începu să hohotească.

— Curaj ! Acţiune sau moarte ! [1]

Bătu în masă cu o mină, privind spre uşa cămării, şi cu cealaltă mai umplu un pocal.

— Hai, beţi ! îl îndemnă el. Bea zdravăn ! Fiţi bărbat, ¡

* Aluzie la celebrul poem „Jj" (Dacă) al lui Rudyard Kipling.

domnule, dacă-mi pot permite să vorbesc atîl de îndrăzneţ. Peste un minut veţi avea veştile bune pe care le-aşteptaţi, şi atunci „prindeţi clipa neînduplecată", cum zice bardul .

— Hun băiat, spuse Lancelol. Să mă ia dracu daca n-as face-o de-as putea.

Ce mi-e tanda, ce mi-e manda, una-i la fel de bună ca şi alia.

— Te cred că e, spuse tînărul, făcând cu ochiul într-un ifel de care mult se temea că trebuie să ti arătat înspăi- mîntător. Ba chiar mai bună, ai, ce zici, chelare !

Şi începu să rin jească asemenea unui măgar.

— Ah, spuse majordomul, ia te uită la nevastă- mea Brisen în uşa cămării, ţinînd în mină un mesaj. îndrăznesc a zice că-i pentru domnia-ta. Ce spune? întrebă majordomul, privindu-l pe tînăr care rămase aşezat, holbîndu-se la hirtie.

— Nhnic, răspunse el, aruncînd hîrtia pe masă şi (pornind-o nesigur pe picioare spre uşă.

Majordomul citi hîrtia.

— Zice că Regina Gucnever e la castelul de la Case la cinci mile de-aici şi că vrea să vă vadă. Zice că Regele nu e cu ea. Sînt cîteva sărutări în scrisoare.

— Ei şi ?

■— Nu îndrăzniţi să vă duceţi spuse chelarul.

— Ce face ! Nu îndrăznesc ? ! urlă Sir Lancelol şi-o porni în întuneric, legănîndu-se pe picioare, rîzînd ca o paiaţă şi strigînd să i se aducă bidiviul.

Dimineaţa se trezi deodată într-o cameră străină. Era 'întuneric de tot, cu ferestrele acoperite de draperii groase şi nu-l durea capul câtuşi de puţin, fiindcă tivea o con-stituţie solidă. Sări din pat şi se duse la fereastră să tragă draperiile. Fu pe deplin conştient, într-o secundă, de toi. ceea ce se întâmplase în noaptea anterioară — de majordom şi de băutură şi de leacul de

dragoste care-i fusese probabil turnat în ea, de scrisoarea de la Guenever şi de trupul întunecat, solid, fierbinte-răcoros care se găsea Sn patul din care tocmai ieşise. Trase perdeaua şi-şi spri

-InmJi ffinT4 lanSaia dC ɵandhi în Re™ U,1ia de Eliberare Naţională a **(52** jini

fruntea de piatra rece a stilpului ferestrei. Se simţea jalnic.

— Jenny, spuse el, după minute care părură ore întregi.

Din pat nu se auzi nici un răspuns. Se întoarse şi se trezi uitindu-se la Tata fiartă, la Elaine. Stătea întinsă în pat, cu braţele _ micuţe şi dezgolite, trăgînd spre sine aşternutul, cu ochii ei violeţi fixaţi în ai săi.

Lan cel ot a fost întotdeauna martirul simţăminlelor sale, nefiind niciodată în stare să şi le ascundă cît de cît. Cînd o văzu pe Elaine, capul i se dădu pe spate. Apoi, faţa lui urîtă căpătă o înfăţişare de profundă şi ultragiată supărare, atît de simplă şi de onestă încît goliciunea sa în lumina crudă a dimineţii era doar demnitate. începu să tremure.

Elaine nu se mişcă, ci numai se uită la el cu ochişorii iuţi, ca de şoricel.

Lancelot se îndreptă spre scrinul unde se afla spada lui.

— Am să te ucid !

Ea nu făcu altceva clecîl să-l privească. Avea opt-sprezece ani. arăta jalnic de micuţă în ditamai patul şi era înspăimîntată.

— De ce-ai făcut asta? strigă el. De ce-ai făcut-o ? De ce m-ai trădat ?

— Trebuia.

— Dar a fost o trădare mîrşavă !

Nu putea să-l ducă mintea, să înţeleagă de ce-o făcuse.

— A fost o trădare ! M-ai trădat !

— Cu ce ?

— M-ai făcut... ini-ai luat... mi-ai furat...

îşi aruncă sabia într-un colţ, şi se aşează pe scrin. Cînd începu să plîngă, liniile grosolane ale feţei lui se răsuciră fantastic. Lucrul pe care Elaine i-l furase era puterea. îi furase puterea lui cît zece. Copiii mai cred şi astăzi asemenea lucruri şi gîndesc că n-or să poată arunca bine mingea în meciul de cricket de mîine, dacă n-au fost cuminţi azi.

. Lancelot se opri din plîns şi vorbi cu ochii în podea.

— Cînd eram mic, spuse el, m-am rugat Domnului să mă lase şi pe mme să fac vreun miracol. Numai cei neprihăniţi pot face miracole. Voiam să fiu cel mai bun cavaler din lume. Eram urît şi singur. Oamenii din satul tău au «pus că sînt cel mai bun cavaler di» lume, şi uite că am făcut miracolul meu atunci cinci te-am scos din apă. Nu ştiam c-o să fie primul şi ultimul meu miracol.

Elaine răspunse :

— Oh, Lancelot, dar ai să mai faci încă o mulţime de alte miracole !

— Niciodată. Mi-ai furat miracolele. Mi-ai furat puterea de a fi cel mai bun cavaler din lume. Elaine, de ce-ai făcut asta ?

Ea începu să plîngă.

Lancelot se ridică, se înveli înlr-un ştergar şi se duse la pat.

— Lasă, nu-i nimic, spuse el. E vina mea că m-am îmbătat. Mă simţeam ca vai de lume şi m-am îmbătat. Mă întreb dacă nu cumva majordomul a încercat să mă ducă ? Dacă aşa stau lucrurile, nu prea a fost frumos din partea lui. Nu mai plînge, Elaine. N-a fost yina ta.

— Ba da, ba da. — —

— Probabil că tatăl tău te-a pus s-o faci, ca să-l aibă pe vărul de-al optulea al Domnului Nostru în familie. Sau poate c-o fi fost vrăjitoarea aia de Brisen, nevasta majordomului. Hai, nu mai fii supărată, Elaine !] S-a terminat acum. Uite, am să-ţi dau o sărutare.

— Lancelot! strigă Elaine. Totul s-a întîmplat fiindcă te iubesc. Eu oare nu am dat nimic ? Am fost fecioară,

Lancelot. Nu te-am jefuit. Oh, Lancelot, a fost... a fost vina mea. Ar trebui să fiu ucisă. De ce nu m-ai ucis cu spada ta ? Dar s-a întîmplat deoarece te iubesc şi n-am avut ce-i face.
^ — Ei, haide, haide, gata cu plînsul!
— Lancelot, gîndeşte-te că o să am un copil !
Încetă să o mai consoleze şi se întoarse la fereastra, 'de parcă îl apucau toate pandaliile.
— Vreau să am copilul tău, spuse Elaine, şi am să-i spun Galahab, cum era primul tău nume.
Încă mai ţinea învelitoarea cu braţele ei micuţe şi goale. Lancelot se întoarse spre ea plin de furie :
— Elaine, i se adresă el, dac-o să ai un copil, atunci să ştii c-o să fie copilul tău. Nu e drept să mă legi de mîini şi de picioare cu sila. Chiar acum am să plec, şi sper că n-am să te mai văd niciodată.

CAPITOLUL XIII

Guenever lucra la gherghef într-o cameră întunecoasă, lucru care nu-i plăcea defel. Era o broderie pentru o învelitoare de scut pentru Arthur, şi avea pe ea dragonul roşu cu laba ridicată. Elaine avea numai optsprezece ani, şi e destul de uşor să explici simţămintele unei copile. Dar Guenever avea douăzeci şi doi. Crescuse şi avea acum ceva din firea unei personalităţi, marcată de simţămintele simple ale copiluluL-regină, care-şi primise cîndva darul — un grup de captivi.

Există un lucru denumit Cunoaşterea lumii, pe care oamenii nu-l dobîndesc pînă ce nu ajung la vîrsta maturităţii. E ceva ce nu poate fi predat celor mai tineri, fiindcă nu e logic şi nu ascultă de legi constante. Nu era ele fapt nici o regulă. Numai că, de-a lungul anilor care aduc femeile spre mijlocul vieţii, se dezvoltă un simţ al echilibrului. Nu-l poţi învăţa pe un copilaş să meargă explicîndu-i în mod logic cum stau lucrurile — pruncul trebuie să înveţe minunea ciudată a mersului prin experienţă proprie. Cam tot aşa, nu poţi învăţa o femeie tînără Cunoaşterea lumii. Trebuie pur şi simplu să fie lăsată în seama experienţei anilor săi. Şi-apoi, cînd va începe să-şi urască trupul obosii, îşi va da deodată seama că a căpătat un nc\j simţ, Acum va putea să continue să trăiască — nu pe bază de principii, nu prin deducţii logice, nu prin cunoaşterea binelui sau răului, ci pur şi simplu printr-un simţ specific şi nestatornic al echilibrului, care desfide adeseori oricare dintre celelalte. Nu va mai spera să trăiască prin căutarea adevărului — dacă femeile speră vreodată aşa ceva — ci îşi va continua de acum încolo viaţa sub călăuzirea celui de-al şaptelea simţ. Echilibrul a fost al şaselea simţ, pe care l-a clobîndit cînd a început pentru prima oară să meargă, iar acum se găseşte în stăpînirea celui de-al şaptelea — Cunoaşterea lumii.

În ceata descoperire a celui de-al şaptelea simţ, prin care şi bărbaţii şi femeile izbutesc să călărească valurile unei

lumi în care există războiu, adulter, compromis, teamă, ridicol şi ipocrizie — această descoperire nu este subiect de triumf. Copilaşul, poate, strigă triumfător pe limba lui : „Am echilibru 1" Dar cel de-al şaptelea simţ este descoperit fără nici un strigăt de triumf. Nu facem altceva decît să-i dăm bătaie înainte. împreună cu grozava noastră Cunoaştere a lumii, călărind valurile ciudate iile vieţii ca pe un lucru obişnuit, la care am devenit insensibili, fiindcă am ajuns într-un stadiu de impas în carc nu ne mai gîndim la nimic altceva.

Şi în acest stadiu începem să uităm că a existat vreodată un moment în care nu avem acest cel de-al şaptelea simţ. începem să uităm, pe măsură ce mergem impasibili înainte, bine echilibraţi, că a existat vreodată un moment cînd trupurile noastre tinere ne erau înflăcărate de impulsul nestăvilit al vieţii. Nu prea e plăcut şi nu te consolează un asemenea gînd aşa că, încetul cu încetul, dispare din mintea noastră.

Dar a existat o vreme cînd fiecare dintre noi stătea golaş în faţa lumii, înfruntînd viaţa ca pe o problemă serioasă care ne priveşte intim şi cu pasiune. A existat o vreme cînd era de un interes vital pentru noi să aflăm dacă există sau nu un Dumnezeu. În mod evident, existenţii sau inexistenţa unei vieţi viitoare ,trebuie să fie de o excepţională importantă pentru cineva care o să-şi trăiască viaţa actuală, fiindcă modul de a trăi actuala viaţă atîrnă de această problemă. A fost o vreme cînd Amorul Liber în contradicţie cu Morala Catolică era o chestiune la fel de importantă ca un pistol cu care s-ar trage în noi.

Şi, dacă ne întoarcem şi mai departe în trecut, au existat momente în care ne întrebam cu tot sufletul nostru ce e lumea, ce e dragostea, ce sîntem noi înşine.

Toate aceste probleme şi simţăminte se şterg din mintea noastră cînd dobîndim cel de-al şaptelea simţ. Oamenii între două vîrste pot să stea fără nici o dificultate în cumpănă între a crede în Dumnezeu sau a-i încălca toate poruncile. Cel de-al şaptelea simţ ucide cu adevărat încetul cu încetul pe toate celelalte, aşa încît nu mai c nimic prea complicat în legătură cu poruncile. Nici nu mai putem să vedem sau să simţim sau să auzim ceva despre ele. Trupurile pe care le-am iubit, adevărurile pe care le-am căutat, Dumnezeii pe care i-am întrebat — sîntem surzi şi orbi acum faţă de toate acestea şi mergem înainte, sigur, şi automat, bine echilibraţi pe picioare, sub protecţia ultimului nostru simţ, mergem mereu înainte spre inevitabilul nostru mormînt. „Mulţumesc Domnului pentru cei bătrîni", cînta poetul.

„Mulţumim Domnului pentru cei bătrîni, Şi pentru însăşi vîrsta senectuţii, pentru boală şi mormint. Cînd fi-vom ninşi de ani şi

bolnavi, şi mai cu seamă atunci cînd în criptă vom Ti întinşi. Scutiţi vom fi de grija de a ne purta-n vreun fel pe ăst pămînt"

Guenevcr avea douăzeci şi doi de ani cînd stătea lîngă ghergheful ei şi se gîndea la Lancelot. Nu ajunsese încă la jumătatea drumului spre criptă, nu era nici măcar bolnavă şi avea doar şase simţuri. E greu să ne formăm o idee despre ea.

Un haos al minţii şi al trupului : vreme a lacrimilor la ceas de amiază şi în vraja luminii de lună ; o încurcătură şi o risipă de credinţe şi speranţe, în Dumnezeu, în Iubire şi în Eternitate : o capacitate de a fi răpit de frumuseţea obiectelor fizice ; o inimă care să te cioară sau să zburde ; o bucurie atît de bucuroasă şi o tristeţe atît de tristă, încît între ele s-ar putea întinde oceane întregi — şi apoi, ca un fel de contracarare a acestor trăsături atrăgătoare, etalon ele dovezi de egoism indecent : neliniştea sau incapacitatea de a te astâmpăra şi de a lăsa în pace pe cei mai în vîrstă ; discuţii impertinente asupra uno.' subiecte precum Frumuseţea, ca şi cum ele ar prezenta vreun interes pentru cei mai bătrîni ; lipsa de experienţă privind momentul cînd adevărul s-ar cuveni să fie trecut sub tăcere, din consideraţie pentru cei între două vîrste ; neastîmpărul general şi obrăznicia şi incapacitatea de a se purta conform celui de-al şaptelea simţ —• acestea trebuie să fi fost cîteva dintre trăsăturile lui Guenevcr la douăzeci şi doi de ani. fiindcă ele sînt ale tuturor. Dar pe lîngа acestea, mai existau şi trăsăturile dominante şi totuşi incerte ale caracterului oi personal — trăsături care o deosebeau de inocenta Elaine. trăsături mai puţin patetice dar mai reale, cele care ţineau de energia ei, care o făcea să l'ie acea Jenny pe care o iubea Lancelot.

— Oh. Lancelot, cînta ea pe cînd broda blazonul de pe scut. Oh, Lance, întoarce-te curîud ! Vino înapoi cu zîmbetul tău strîmb şi cu felul tău ciudat de a

merge, care arată
imediat dacă e.şti
supărat sau încurcat,
vine» înapoi să-mi spui
că nu contează dacă
dragostea e un păcat.
întoarce-te să-mi spui
că e deajuns să fiu
Jenny şi tu să fii Lance,
orice s-ar întîmpla cu
toţi ceilalţi

!lAierul uimitor fu acela că el şi veni. Direct de ia FJaine, direct de la tîlhăria ei, Lancelot veni ca o săgeată ţintită în inima dragostei. Se culcase cu Guenever în imaginaţie, fusese înşelat şi jefuit de puterea lui înzecită, îşi pierduse neprihănirea în ochii Domnului, după cite ânţelegea el, aşa că se gin di că la o adică n-ar fi rău să-şi împlinească pe de-a întregul prihana. Fără nici o •şansă de a mai fi cel mai bun cavaler din lume, de a mai face miracole împotriva vrăjilor, de a mai avea vreo cumpensaţie pentru urîţenia şi pustiul din inima lui, ilînărul se.grăbi spre frumoasa lui să-şi caute alinarea. ■Se auzi ropotul copitelor de cal greu de luptă, ceea ce o făcu pe Regină să-şi lase lucrul din mînă şi să vadă dacă ■jera Arthur care se întorcea de la vînătoare ; se auzi apoi •.zornăitul picioarelor lui înzăuate pe scări, clinchetind ca pintenii loviţi de piatră şi, apoi, înainte ca să-şi fi dat seama de ce se mtîmplase, Guenever rîdea şi plîngea, necredincioasă solului ei, asa cum stiuse întotdeauna că ya fi.

CAPITOLUL XIV

Arthur spuse :

— Iată aici o scrisoare de la tatăl tău, Lance. Spune eă-l atacă Regele Claudas. Am promis c-am să-l ajut împotriva lui Claudas, în schimbul ajutorului pe care mi l-a dat la Bedegraine. Va trebui să plec.

— Aşae.

— Tu ce vrei să faci ?

— Cum adică, ce vreau să fac ?

•— Păi, spune-mi, vrei să vii cu mine sau să rămîi aici ?

Lancelot îşi drese glasul şi spuse :

— Vreau să fac orice-o gîndi domnia-ta că-i mai bine.

— Ştiu că-ţi va fi greu, răspunse Arthur. Nu-mi place cu nici un chip să ţi-o cer. Dar, ai avea ceva împotrivă, dacă ţi-aş cere să rămîi aici ?

Lancelot nu se putu gîndi ce să spună ca să nu se dea cumva de gol, aşa că Regele îi luă tăcerea drept dezamăgire.

— Fără îndoială, ai dreptul să-ţi vezi tatăl şi mama» urmă el. Nu vreau să rămîi aici, dacă suferi prea mult» din asta. Poate că ne-om descurca şi altfel.

— De ce vrei să mă laşi în Anglia ?

— S-ar cuveni să rămînă cineva aici ca să aibă grijă de facţiuni. M-aş simţi mai uşurat în Franţa, dacă as şti că am lăsat în urmă un om de nădejde. Nu peste multă vreme or să fie tulburări în Cornwall, între Tristram şi Mark, şi apoi mai e duşmănia celor din Orkney. Tu, cunoşti toate greutăţile. Şi-apoi e plăcut să ştii că e cineva care să aibă grijă de Guenever.

— Poate, spuse Sir Lancelot, alegîndu-şi cu greutate cuvintele, poate c-ar fi mai bine să te în crezi în altcineva.

— Hai, nu mai vorbi bazaconii ! În cine altuj aş putea avea mai multă încredere ? E deajuns să-ţi arăţi[1] mutra aia a la la Curte şi toţi hoţii or s-o ia de îndată la sănătoasa.

— Da ? Mă mir. că nu-i cine ştie ce arătoasă !

— Măi, banditule ! exclamă plin de afecţiune Regele,, şi-şi bătu prietenul pe spate.

Plecă apoi să aranjeze Expediţia.

Îndrăgostiţii avură parte de un an de bucurie, două-sprezece luni din raiul ciudat pe care-l cunoaşte somonul în albia rîului. printre prundişul de la fund, sub apa limpede cum e cristalul. Douăzeci şi patru de ani aveau să se simtă vinovaţi, dar acest dinţii an a fost singurul care părea să vestească fericirea. Privind înapoi la el, cînd au ajuns bătrîni şi le trecuse timpul, nici măcar nu-şi aminteau că-n anul acela plouase sau dăduse îngheţul. Cele patru anotimpuri erau toate colorate pentru ei ca o petală de trandafir.

— Nu înţeleg, spunea Lancelot, de ce mă iubeşti. Eşti sigură că mă iubeşti ? Nu-i nici o greşeală ?

— Lance al meu.

— Bine, da' uită-te la mutra mea. Sînt aşa de pocit t Zău că acum chiar cred că Domnul ar putea să iubească lumea, oricum ar fi ea, numai fiindcă l-a făcut pe om după chipul şi asemănarea lui.

Alteori erau cuprinşi de o teroare care venea de la el. Cuenever nu încerca nici o remuşcare din pricina ei însăşi, dar se umplea de căinţa iubitului ei.

— Nu îndrăznesc să mă gîndesc. Nu te gîndi. Sărută-mă, Jenny.

-— De ce să te gîndeşti ?

' — Nu mă pot împiedica.

— Lance iubitule !

Erau apoi alte dăţi, cînd se certau pentru nimica toată — dar chiar şi certurile lor erau de îndrăgostiţi şi le păreau atft de dulci cînd îşi aminteau de ele.

— Degetele tale de la picioare sînt ca nişte purcel uşi.

0. a cei zece purceluşj care s-au dus la piaţă !

— Te rog să nu mai spui lucruri d-astea. Nu e respectuos.

— Respectuos ?

-— Da. Respectuos. Şi de ce mă rog n-ai Îi respectuos ?

1. a urma urmelor eu sînt Regina.

— Şi chiar vorbeşti serios curci îmi zici că s-ar cuveni să te tratez cu respect ? Să pun tot timpul un genunchi la pămînt şi să-ţi sărut mîna ?

— De ce nu ?

— Zău că tare-aş vrea să nu mai fii atît de egoistă. Dacă e un lucru pe care nu-l pot înghiţi, este să fiu tratat ca un obiect pe care-l stăpîneşti.
— I-auzi, egoistă ? *(Be* vorbe !
Şi Regina bătea din picior sau se posomora o zi întreagă. Dar îl ierta după ce se pocăia cum se cuvjnc.
Într-o zi, cînd ajunseră la stadiul de a-şi mărturisi tuiul altuia simţămintele intime, cu un fel de uimire nevinovată atunci cînd acestea corespundeau, Lancelot îi făcu parte Reginei de secretul lui.
— Jenny, cînd eram mic, ştii că mă uram. Nu mai ştiu de ce. Mi-era ruşine. Eram un băieţaş foarte sfînt.
— Ei, în orice caz. acum nu mai eşti chiar aşa de sl'înt, rîse ea.
Nu pricepea înţelesul adînc al lucrurilor care-i erau destăinuite.
.— Într-o zi frate-jniu m-a rugat să-i împrumut **o** săgeată. Aveam două sau trei grózav de drepte, cu care eram foarte grijuliu, şi ale lui erau toate ön pic neam strîmbe. l-am zis că-nai pierdusem săgeţile drepte şi-am pretins că nu i le pot împrumuta.
— Vai, vai, ce mai niincinos 1
•— Da. Ştiu că am fost un mincinos. După aceea am avut cele mai cumplite remuşcări, fiindcă i-am spus minciuna aceea şi m-am gîndit că am fost necredincios lui Dumnezeu. Aşa că m-am dus într-un tufiş de urzici care creştea lîngă şanţul cetăţii, şi mi-am băgat în ele braţul cu care slobozeam săgeţile, aşa, ca pedeapsă. Mi-am suflecat mâneca şi mi-am băgat braţul printre urzici.
— Săracu' Lance Da' mare găgăută trebuie să fi fost !
— Bine, Jennv. dar nu m-au înţepat ! Sînt sigur că am dreptate cînd mi-acluc aminte că nu m-au înţepat.
— Vrei să spui c-a fost un miracol ?
— N-am idee. E greu să fii absolut sigur. Eram un băiat atît de visător, trăind tot timpul într-o lume plăsmuită, în care eu eram cel mai mare cavaler al lui Arthur. Cine ştie, poate că mi-am închipuit întimplarea cu urzicile alea. Dar parcă şi-acum mai simt fiorul care, m-a trecut cînd am văzut că nu mă înţeapă.
—— Sînt sigură c-a fost un miracol, spuse Regina cu hotărîre.
— Jenny, toată viaţa mea am vrut să fac miracole. Voiam să fiu sl'înt. Cred c-a fost o ambiţie sau vreo mândrie de-a mea. sau mai ştiu cu ce alt lucru neînsemnat. Nu mi-era deajuns să cuceresc lumea, voiam să cuceresc şi cerul. Eram aşa de hrăpăreţ, că nu-mi era deajuns să fiu cei mai puternic cavaler, trebuia să fiu şi cel mai bun. Asta-i nenorocirea cea mai mare cînd visezi cu ochii deschişi. Dc-asta am încercat să

mă ţin departe de tine. Ştiam că dacă nu voi fi pur, nu voi putea niciodată să fac miracole. Şi să ştii că am făcut şi un miracol. Zău aşa, unul splendid. Am scos o fată din apa clocotindă, şi ea era vrăjită să stea acolo pe veci. O chema Elaine. Apoi mi-am pierdut puterea. Acum că sîntem împreună, nu voi putea niciodată să mai fac miracole.

Nu voia să-i spună tot adevărul despre Elaine. Ia gîndul că i-ar jigni simţămintele dacă ar afla că ea era a doua femeie în viaţa lui.

— Şi de ce nu ?

— Fiindcă sîntem păcătoşi.

— Eu personal n-am făcut nici un miracol, spuse Regina destul de rece. Aşa că am mai puţin de regretat.

— Bine, Jenny, clar eu nu regret absolut nimic. Tu eşti miracolul meu, şi le-aş arunca pe toate la lada de gunoi de dragul tău. încercam numai să-ţi povestesc cîte ceva despre lucrurile pe care le-am simţit cînd eram mic.

— Mă rog. n-aş putea spune că te înţeleg.

— Nu poli să înţelegi că cineva vrea să fie bun la ceva ? Nu, bineînţeles, acum îmi dau seama că tu n-aveai de ce. Numai oamenii cărora le lipseşte ceva, sau sînt răi, sau inferiori, numai ei simt nevoia să fie buni la ceva. Tu ai fost întotdeauna alit de împlinită şi perfectă, încît n-aveai nimic de completat, nu-ţi lipsea nici un lucru a cărui absenţă să încerci s-o înlocui eşti:. Dar eu am simţit întotdeauna nevoia asta. Mă simt uneori Sms- păimîntător, chiar şi acum,'cînd sînt cu tine, şi. mă apucă groaza cînd mă gîndesc că nu voi putea să mai fiu cel mai bun cavaler din lume.

— Atunci eu zic că mai bine ne-am opri,, să te duri să-ţi faci o împărtăşanie ca lumea şi-apoi să mai înfăp- tuieşti nişte miracole.

— Ştii că nu ne putem opri.

— .Să-ţi spun drept, toate astea mi se par cam fanteziste, declară Regina. Nu înţeleg ce vrei. Mi se pare **o** aiurealâ egoistă.

— Ştiu că sînt egoist, clar n-am ce-i face. încerc să nu fiu. Dar cum pot să nu fiu ceea ce am fost făcut ? Oh, chiar nu poţi înţelege ce-ţi spun ? Cînd eram mic. eram singur şi munceam ca un nebun la exerciţiile mele. îmi spuneam că o să fiu un mare explorator, şi. o să traversez Pustiul Cliorasmian ; sau o să fiu un mare rege. ca Alexandru sau ca Sfîntul Ludovic ; sau un mare vraci, să găsesc un balsam care să vindece bolile şi să-l dau ele pomană celor în nevoie ; sau poate să fiu un sfînt şi să vindec rănile numai atingîndu-le, sau să găsesc ceva important — o relicvă din Sfînta Cruce sau Sfînta Cupă de la Cina cea de Taină, sau ceva în genul ăsta. Astea mi-au fost visurile, Jenny. îţi spun doar ia ce visam cu ochii deschişi, şi toate visurile astea îmi sînt acum spulberate. Ţie, ţie ţi-am

dăruit toate năzuinţele mele, Jenny, ca un dar din partea iubirii mele.

CAPITOLUL XV

Anul fericirii lor se termină odată cu întoarcerea lui Arthur — şi aproape imediat se prăbuşi în ruină, dar nu din pricina Regelui. în seara de după sosirea sa acasă, în timp ce le dădea încă amănunte despre înfringerea lui Claudas. aşa cum îi venea în minte, se auzi un oarecare tumult la Ghereta Paznicului şi Sir Bors lu introdus în Marea Sală unde se ţinea ospăţul. Acesta era vărul lui Lancelot, şi-şi petrecuse cîteva zile de odihnă în castelul de la Corbin, cercetînd locurile bîntuite de strigoi. Avea cîteva veşti pentru Lancelot, pe care i le spuse în şoaptă după masă dar, din nefericire, era un misogin şi, ca cei mai mulţi oameni de felul acesta, avea defectul muieresc al mîneărimii de limbă. Veştile respective le mai spuse şi cîtorva prieteni apropiaţi. Curînd, vuia toată Curtea. Vestea cea mai mare era că Elaine de Corbin dăduse naştere unui preafrwmos fiu, pe care-l botezase Galahad — era cel dintîi nume al lui Lancelot, după cum vă amintiţi.

— Aha. va să zică aşa stau lucrurile, spuse Guenever, cînd îşi văzu din nou ibovnicul între patru ochi, vasă-zică de-asta ţi-ai pierdut miracolele. Nu-i decît o minciună sfruntată că mi le-ai dat toate mie.

— Ce vrei să spui ?

Guenever începu să sforăie pe nas. Simţea de parcă avea două degete roşii în spatele ochilor, încercînd să î-i scoată din cap, şi nu voia măcar să se uite la dînsul. încerca să nu-i facă nici o scenă, dar se temea să n-o trădeze inima ei. Îi era ruşine şi scîrbă de ceea ce putea să spună, dar nu se putea stăpîni să-şi ţină gura.

Era asemenea celui care înoată într-o mare agitată şi e luat de valuri.

— Las'că ştii tu ce vreau să înţeleg, spuse ea cu amărăciune, uitîndu-se într-o parte.

— Jenny, voiam să-ţi mărturisesc, dar era prea greu să-ţi explic.

— Păi cred şi eu. înţeleg de ce-i greu. ; •— Nu e ce crezi tu.

— Ce cred eu ! strigă ca. Şi cum ştii tu ce gîndesc eu ? Eu gîndesc ce-ar gîndi toată lumea — că nu eşti altceva decît un nenorocit de seducător, un nemernic, un mincinos ordinar, tu şi cu toate miracolele tale. Şi eu am fost atît de neghioabă încît să-ţi cred minciunile.

Lancelot îşi întoarse capul la fiecare dintre loviturile ei de pumnal, de parcă încerca să le facă să nu-l nimerească în ochi. Se uita în pămînt, să-şi ascundă ochii. Avea ochii mari,

larg deschişi, ceea ce îi dădea de obicei o expresie de teamă sau surpriză.
— - Elaine nu înseamnă nimic peniru mine, mărturisi el.
— Atunci s-ar cuveni să însemne. Cum poţi să spui că ea nu înseamnă nimic pentru tine, din moment ce este mama copilului tău ? Din moment ce ai încercat să-i ascunzi existenţa ? Nu, nu mă atinge, pleacă de- aici !
— Nu. nu pot pleca !
—' Dacă mă atingi, mă duc să-i spun totul Regelui..
— Guenever, la Corbin m-au îmbătat. Mi-au spus apoi că tu mă aştepţi la Castelul Case şi m-au băgat într-o cameră întunecoasă, unde era Elaine. Dimineaţa, cînd jn-am trezit, am şi plecat de-acolo.
— Ce minciună grosolană !
— E adevărul adevărat!
— Nici un prunc n-ar crede-o.
-— Nu te pot face s-o crezi, dacă nu vrei. Cînd am aflat, mi-am scos spada ca s-o ucid pe Elaine.
— Las'că pun eu s-o omoare.
-— N-a Tost vina ei.
Regina începu să tragă de gulerul rochiei, de parca era prea strîns şi-o sufoca.
— Poftim, o mai şi aperi 1 Eşti îndrăgostit de ea. şi mă înşeli. Am bănuit eu asta.
— Jur că spun numai adevărul.
Deodată, o părăsiră puterile şi începu să plîngă.
■— De ce nu mi-ai spus înainte ? întrebă ea. Do ce nu mi-ai mărturisit că ai un copil ? De ce m-ai minţit tot timpul ? Ea era faimosul tău miracol, de care te arătai aşa de mîndru, nu ? Lancelot care suferea la rîndul lui de pe urma emoţiilor puternice, începu să plîngă. O cuprinse în braţe.
— Zău că n-am ştiut nimic de nici un copil. N-am vrut nici imul. Nu asta. căutam eu,
— Dacă mi-ai fi spus adevărul, te-aş fi putut crede.
— Am vrut să-ţi spun. dar n-am putut. Mi-era teamă să nu te supăr.
— Ei, şi-aşa, parcă nu mă doare şi mai mult!...
— Ştiu. ştiu că te doare, dragostea mea.
Regina îşi şterse lacrimile şi se uită la el, zîmbind ca o ploaie de primăvară. Peste un minut se sărutau, simţindu-se ca pămîntul înverzit şi reavăn după ploaie. Se gîndiră că, o dată mai mult, se înţeleseseră atît de bine — dar între ei fusese sădită îndoiala. Acum, în dra- goslea lor, care era mai puternică, apăruseră seminţele vrajbei şi fricii şi ale tulburării, toate crescind în acelaşi timp : Tiindcă dragostea poate exista laolaltă cu ura, fiecare nedîndu-i pace celuilalt, şi aceasta face ca amin- două să cunoască cea mai mare violenţă.
CAPITOLUL XVI

În castelul de la Corbin, copila Elaine se pregătea de călătorie. Venea să-l cucerească pe Lancelol de la Gue- never, o Expediţie al cărui patos îl simţea oricine în afară de tía. N-avea nici o armă cu care să lupte şi ştia cum s-o facă. Aproape că nu avea nici caracterul format. Lancelol nu o iubea. Şi, pe deasupra, mai era şi în disperata situaţie de a-l iubi ea pe el. N-avea nimic de opus maturităţii Reginei decît propria ei imaturitate şi dragoste umilă, nimic în afară de pruncul grăsuţ pe care-l ducea tatălui său — up prunc care nu însemna pentru el nimic altceva decît simbolul unei crude viclenii. Era o Expediţie ca aceea a unei armate fără arme împotriva unei fortăreţe inexpugnabile, o armată care, în acelaşi timp, avea mîinile legate la spate. Elaine. cu o naivitate care putea fi explicată numai de faptul că-şi petrecuse cea mai mare parte a vieţii în izolarea cazanului ei fermacat, se holărîse să o întîlnească pe Guenever pe propriul ei teren. Poruncise să i se facă rochii de o măreţie şi sofisticare extreme — şi, îmbrăcată cu acestea, care o făceau doar să arate mai prosluţă şi mai provincială decît era, se îndrepta acum spre Camelot să-şi poarte bătălia cu Regina Engleză.

Dacă Elaine nu ar fi fost Elaine, poaie că l-ar fi luat pe micul Galahad ca pe o armă. Patosul sentimentelor şi spiritul de proprietate, aplicate în mod corect asupra unui caracter ca cel al lui Lancelot, s-ar fi putut să fie destul de potrivite ca să-l lege de roîini şi de picioare. Dar Elaine nu era deşteaptă, nu înţelegea încercarea de a pune stăpînire pe ero.ul ei. Îl luă pe Galahad cu ea fiindcă-l adora. Îl luă numai fiindcă nu voia să fie despărţită de copilaşul ei şi fiindcă dorea să-l arate lui tă- tine-său şi, în parte, fiindcă dorea să le compare trăsătu- rîie. Trecuse un an de cînd îl văzuse prima nară pe omu! pentru care trăia mintea ei de copil.

Lancelot, în vreme ce Elaine îi plănuia cucerirea, rămase la curte cu Regina. Dar acum rămase fără vremelnica împăcare a inimii pe care şi-o plăsmuise cît timp era Regele plecat. În absenţa Regelui, putuse să se cufunde în clipa trecătoare — dar acum, permanent lîngă Arthur, simţea această apropiere ca un comentariu al trădării sale. Nu-şi îngropase dragostea pentru Arthur în pasiunea lui Guenever, ci o simţea şi acum la fel de viguroasă ca în zilele de început.

Pentru o natură medievală ca aceea a lui Lancelot, cu slăbiciunea sa fatală de a iubi perfecţiunea, aceasta însemna o durere în plus. Nu putea suferi să simtă că sentimentul lui pentru Guenever era un sentiment meschin, fiindcă era sentimental profund al vieţii "lui — şi totuşi fiecare împrejurare conspira acum să-l facă să pară mîrşav. Clipele pripite petrecute împreună, uşile zăvorite, născocirile josnice, manevrele vinovate impuse celor doi amanţi de prezenţa

soţului — toate acestea avură efectul de a mînji ceea ce, dacă nu era frumos, nu avea nici o altă scuză. Ca să mărească această murdărie, mai era şi chinul de a şti că Arthur era bun, simplu şi drept, de a şti că era mereu în pericol de a-l mîhni de moarte pe Arthur, deşi-l iubea atît. Mai era apoi şi necazul cu Guenever, sîmburele care dăduse o tulpină amară, „să- mînţa pe care o semănaseră amîndoi sau pe care o văzuseră semănată unul în ochii celuilalt, atunci cînd se certaseră din pricina suspiciunii ce-şi făcuse loc între ei. însemna o durere pentru el să fie îndrăgostit de o femeie geloasă şi bănuitoare. Îi dăduse o lovitură mortală, necre- zîndu-i pe loc explicaţia despre Elaine. Şi totuşi nu putea să n-o iubească. în fine, mai erau şi elementele revoltate ale propriului lui caracter — dorinţa lui ciudată de puritate şi onoare şi desăvârşire spirituală. Toate aceste lucruri. îmbinate cu teama inconştientă a sosirii lui Elame cu fiul lui, îi zdrobiră fericirea. Se aşeza rareori, rătăcea de colo-colo cu mişcări nervoase, luînd tot felul de obiecte în mină şi lăsîndu-le apoi jos. fără să se uite la ele, mergînd pînă la fereastră şi uitîndu-se afară. Iară să vadă nimic.Pentru Guenever, teama de sosirea lui Elaine nu era inconştientă. Ştiuse din primul moment că Elaine avea să vină. Pentru ea, totuşi, la fel ca pentru toate femeile, temerile depăşeau orizontul masculin. Bărbaţii le acuză deseori pe femei că-i împing spre adulter printr-o gelozie nesăbuită, înainte ca ei măcar să se fi gîndit o clipă la adulter. Şi totuşi gîndul acesta săiăşluia probabil acolo, inconştient şi cu neputinţă de detectat decît de femei. Marea Anna KareniDa, de pildă, l-a împins pe Vronski în situaţia lui specială datorită geloziei sale fără noimă, d:e nebună — şi totuşi această situaţie era singura rezolvare reală a problemei lor, ca şi singura soluţie inevitabilă. Privind mai mult în viitor decît el, ea a împins spre acest viitor, cu un pas rapid, ruinînd prezentul fiindcă vii torul trebuia să fie o ruină.

La fel şi Guenever. Probabil că ea nu-şi bătea c^puî peste măsură cu problema imediată a lui Elaine. Probabil că nici nu avea vreo bănuială reală împotriva acestui act al lui Lancelot. Totuşi, cu presimţirea ei, era conştientă de ce le era sortit şi de toate necazurile ce-i aşteptau, eu mult în afara orizontului iubitului ei. N-ar fi exact să spunem că era conştientă de toate astea în mod logic, dar ele erau prezente în străfundurile minţii ei. Mare păcat că limba este o armă atît de îndoielnică, încît nu putem spune că o mamă nu era „conştientă" că fiul ei plîngea în camera cealaltă — fără să lăsăm totuşi să se înţeleagă că, într-un fel oarecare, inconştient, ea *ştia* că-i plînge copilul. Faptele pe care Guenever le ştia în acest sens, includeau totalitatea situaţiei Arthur-Lancelot, ce« mai mare parte a tragediei de la Curte,

precur» şi dureroasa situaţie a neputinţei ei de a da naştere vreunui copil — neputinţă care n-avea niciodată să fie tămăduită.

Îşi spunea în sinea ei că Lancelot o trădase, că ea era victima vicleniei lui Elaine, că iubitul ei o va înşela din nou. Se c-hinuia cu o mie de idei de acelaşi fel. Dar ceea ce simţea în ţinuturile neumblate ale inimii ei, era un lucru deosebit. Poate că de fapt ea era geloasă nu pe Elaine, ci pe copil. Poate că-i era de fapt frică de dragostea lui Lancelot pentru Artfrur. Sau poate că era vorba de teamă faţă ele întreaga situaţie, de instabilitatea ei şi de răzbunarea inerentă acestei instabilităţi. Femeile ştiu. mult mai bine decît bărbaţii, că legile Domnului nu eînt luate în rîs. Asta fiindcă ele au mai multe prilejuri să înveţe acest lucru.

Oricare ar Ci explicaţia atitudinii lui Guenever, roadele erau durerea pentru ibovnicul ei. Deveni la fel de neliniştită ca şi el, mai lipsită de judecată şi mult mai crudă.

Simţămintele lui Arthur completau starea jalnică a lucrurilor la Curtea Angliei. Din nefericire pentru el. Arthur fusese educat foarte frumos. Dascălul lui îl educase aşa cum e educat copilul în pîntecele mamei, unde trăieşte istoria omului de la peşte la mamifer — şi, la fel ca şi copilul din matcă, fusese în tot acest timp păzit cu dragoste nemărginită. Efectul unei atari educaţii a fost acela că Arthur crescuse fără ci căpăta nici una dintre aptitudinile folositoare pentru traiul pe lumea asta — fără răutate, vanitate, suspiciune, cruzime şi formele mai răs- pîndite ale egoismului. Gelozia i se părea cel mai mîrşav dintre vicii. Era nemaipomenit să-şi urască cel mai bun prieten pe care-l avea sau să-şi chinuiască soţia. 1 se dăduse prea multă dragoste şi încredere pentru ca să se priceapă acum la lucrurile astea.

Arthur nu era unul dintre personajele acelea ale căror motive pot fi cu subtilitate disecate şi analizate. Era numai un om simplu şi iubitor, fiindcă Merlyn crezuse că dragostea şi simplitatea meritau să-ţi conducă viaţa.

Acum, avînd în faţa ochilor o situaţie care, de cînd e lumea şi pămînlul e cunoscută ca fiind deosebit de

dificilă — atît de dificilă încît a şi fost etichetată ca atare şi denumită Eternul Triunghi, ca şi cum ar fi o problemă geometrică, precum Pons Asinorum [1] a lui Euetid — Arthur n-avea altceva de Tăcut decît să se retragă. În general, oamenii încrezători şi optimişti sini. aceia care-şi pot permite să se retragă. Cei lipsiţi de iubire şi credinţă sînt siliţi de

1 A cincea teoremă a primei curţi a lui Euclliil ; prin extensie, orice

pesimismul lor să atace. Arthur era destui ele puternic şi nobil ca să spere că. daca va avea încredere în Lancelot şi Guenever. pînă la urmă lucrurile se vor îndrepta. I se părea că o asemenea atitudine era mai bună decît să încerce să-i aducă pe dată pe calea cea dreaptă prin asemenea acţiuni cum ar fi, de exemplu, tăierea capetelor celor doi îndrăgostiţi, pentru trădare

.Arthur nu ştia că Lancelot şi Guenever sînt amanţi. Nu-i găsise de fapt niciodată împreună şi nu dăduse de vreo probă neîndoielnică a vinovăţiei lor. Era deci în firea felului său curajos de a gîndi. să spere, în aceste împrejurări, că nu-i va găsi împreună •—. mai degrabă decît să le întindă o capcană care să distrugă situaţia. Asta nu înseamnă că era un soţ care ar fi admis o înţelegere tacită. Pur şi simplu spera să scape cu bine din necazul acesta, refuzind să devină conştient de el. în subconştientul lui, fără îndoială, ştia perfect de bine că soţia şi prietenul lui trăiau unul cu celălalt — şi mai ştia de asemenea, inconştient, că dacă ar fi. să-şi. întrebe nevasta, ea ar recunoaşte de îndată. Cele trei mari virtuţi ale ei erau curajul, generozitatea şi cinstea. Aşa eă nu o putea întreba.

O asemenea atitudine nu-i uşura defel situaţia şi nu-l făcea mai fericit, Deveni, nu nervos ca Guenever sau fără pace ca Lancelot, ci rezervat. Se mişca prin propriul lui palat ca un şoricel. Şi totuşi făcu o dală un efort să prindă urzica în mîini.

— Lancelot, spuse Regele, găsindu-l o dată în grădina de trandafiri, în ultima vreme arăţi cam prost. Ce s-a întîmplat 7

Lancelot rupsese un trandafir şi-i smulgea sepalele. Trandafirii de pe atunci -— s-a descoperit în ultima vreme — erau astfel făcuţi încît în spatele petalelor ieşeau de fapt cinci sepale, aşa cum sînt trandafirii reprezentaţi în rozele heraldice.

■— E ceva în legătură, întrebă Regele, sperînd împotriva speranţei — cu fata aceea despre care se spune că are un copil de la tine ?

Dacă Arthur l-ar fi lăsat numai cu prima întrebare şi i-ar fi dat răgazul de tăcere să poată răspunde la ea, poate că toate lucrurile ar fi ieşit la iveală. Dar lui Arthur îi era teamă de ce ar fi putut aduce tăcerea la lumină şi, de cum ii puse cea de-a doua întrebare, pierdu orice ocazie de a mai afla adevărul.

— Da, spuse Lancelot.

•— Bănui că nu prea vrei să te însori cu ea ?

— N-o iubesc.

— Mă rog, fiecare-şi cunoaşte mai bine socotelile.

Lancelot, în dorinţa sa nestăpînită de a-şi uşura sufletul de o parte din jalea care-l măcina •— şi totuşi ne- putîndu-i spune toată povestea adevărată tocmai omului cu care vorbea — începu un basm lung de adormit copiii despre Elaine. Porni să-i spună lui Arthur adevărul pe jumătate : cît de ruşine îi era şi cum îşi pierduse miracolele. Dar era silit să facă din Elaine figura centrală a confesiunii sale şi, după o jumătate de oră, îi prezentase Regelui, fără să-şi dea seama, o poveste în care acesta putea, de bine, de rău, să creadă — o poveste cu care Arthur se putea mulţumi, dacă nu voia să fie conştient de adevărata istorie. Această jumătate de adevăr îi fu sărmanului

Rege de mare ajutor, şi învăţă astfel să-l substituie necazurilor reale ce-aveau să vină în anii de mai tîrziu. Noi, oamenii civilizaţi, care în asemenea împrejurări, am întinde-o pe dată la tribunal să divorţăm şi am apela la pensii alimentare şi alte forme de război de uzură, ne putem acum permite să privim cu un dispreţ suveran pe încornoratul ăsta fără caracter. Dar Arthur nu era altceva decît un sălbatic medieval. El nu ne înţelegea civilizaţia şi nu cunoştea altă cale decît aceea de a încerca să fie prea onest ca să-şi permită degradarea geloziei.

Guenever fu următoarea persoană care-l găsi pe Lancelot în grădina de roze. Era toată numai dulceaţă şi cumpăt.

— Lance, ai auzit vestea ? Tocmai a sosit un sol la Curte să anunţe c-ă fata aceea care te persecuta e pe drum spre noi, şi aduce şi copilul cu ea. Pe seară va fi aici.

— Ştiam c-o să vină.

— Fără îndoială că va trebui să facem tot ce putem pentru ea. Sărmana copilă, cred că e atît de nefericită !

— Nu-i vina mea dacă e nefericită.

— Nu, bineînţeles că nu. Dar oamenii sînt nefericiţi din cauza oamenilor, şi noi trebuie să-i ajutăm daca putem.

— Jenny. ce dulce eşti că te ocupi cu atîta bunătate de lucrurile astea !

Se întoarse spre ea şi făcu o mişcare să-i ia mina. Cuvintele ei îl făcuseră să spere că totul va fi bine. Dar Jenny îşi trase mîna.

— Nu, dragă, spuse ea. Nu vreau dragoste pînă ce nu va pleca fata. Vreau să fii complet liber.

— Liber ?

— Ea e mama copilului tău şi e necăsătorită. Iar noi doi nu vom putea niciodată să ne căsătorim. Vreau să te însori cu ea dacă doreşti, fiindcă acesta este singurul lucru care poate fi făcut.

— Bine, Jenny, dar...

— Nu, Lance. Trebuie să fim oameni cu judecată. Nu vreau să te-atingi de mine cît este ea aici; şi mai doresc să-ţi dai seama dacă pînă la urmă ai putea-o iubi. Barem asta să Fac pentru tine.

CAPITOLUL XVII

EJaine ajunse la turnul deschis şi Guenever o sărută cu răceală.

— Bine-ai venit la Cameiot, spuse ea. De cinci Aii de ori bun-ven it.

— Mulţumescu-ţi, doamnă.

Se uitară una la cealaltă, cu feţe zimbitoare şi vrăjmaşe.

— Lancelot va fi încîntat să te vadă.

— Oh !

— Toată lumea ştie de copil, draga mea. 'Nu-i nimic de care să te ruşinezi. Regele şi cu mine sîntem nerăbdători să vedem dacă seamănă cu taică-său.

— Foarte frumos din partea domnii] or-voastre, răspunse Elaine stinjenită.

— Trebuie să mă laşi să fiu prima care-l văd. I-ai dat numele de Galahad, nu-i aşa ? E bine făcut ? A început să vadă lucrurile ?

— Cîntăreşte cinşpe livre, anunţă fata cu mîndrie. Puteţi să-l vedeţi chiar acum, dacă poftiţi.

Guenever se stăpîni cu un efort abia sesizabil şi se arătă grozav de interesată de pruncul duşmanei.

— Nu, draga mea, spuse ea. Nu trebuie să fiu atît de egoistă. Trebuie să te odihneşti după lunga ta călătorie şi probabil că şi copilaşul trebuie să se mai odihnească. Pot să vin să-l văd astă-seară, după ce a mai dormit puţintel. Avem timp berechet.

Dar, în cele din urmă, trebui să vadă copilul.

Cînd Lancelot se întîlni din nou cu Regina, dulceaţa şi cumpătul ei se duseseră pe apa sîmbetei. Era rnîndră şi rece, şi vorbea de parcă ar fi ţinut o cuvîntare.

— Lancelot. spuse ea. cred că s-ar cuveni să te duci sa-ţi vezi fiul. Elaine e îndurerată că n-ai venit să-l vezi.

—- Tu l-ai văzui ?

— Da.

— E urii ?

— Seamănă cu Elaine.

— Slavă Domnului ! Mă duc de indată.

Regina îl chemă înapoi.

— Lancelot, spuse ea. înspirînd aerul pe nas, am încredere în tine că n-ai să te drăgosteşti cu Elaine sub acoperişul meu. Dacă eu şi cu tine ne-am legat să nu ne atingem unul de celălalt pînă ce se mai lămuresc lucrurile, atunci gîndesc că e drept să te ţii şi tu departe de ea.

— Dar nici prin cap nu-mi trece să am de-a face cu Elaine.

— Păi nici nu gîncleam c-ai să zici altceva. Rine. să ştii că te cred. Dar dacă îti încâlci cuvinlul, alunei află de la mine că între noi doi totul s-a sfîrşit. Absolut, ara terminat pentru totdeauna.

— Eu ţi-am spus ce-aveam de spus.

— Lancelot, m-ai înşelat o dată, aşa că aş dori şi eu să ştiu cum pot Ti sigură de tine ? Uite, am culcat-o pe Elaine în camera de lîngă mine, şi-am să văd dac-o să intri în odaia ei. Vreau să nu-ţi părăseşti camera.

— Cum poftesti.

— Am să trimit după tine la noapte, dacă pol să mă dezbar de Arthur. Dar n-am să-ţi spun cînd. Dacă nu vei Îi în camera ta cînd voi trimite după tine. atunci am să ştiu că eşti cu Elaine.

Fata pîîngea în iatacul ei, în vreme ce Coana Brisen pregătea leagănul pentru băieţel.

— L-am zării lîngă ţintele de tras cu arcul, şi m-a văzut şi el. Dar şi-a întors privirea. Nici măcar copilul nu l-a văzut.

— iii, haide, haide, lasă plîusul, o consolă Coana Brisen. O să arăţi ca naiba !

— N-ar fi trebuit să vin. Mă simt şi mai nenorocită,

— Asta vine de ia Regina aia.

•— E frumoasă, nu-i aşa ?

Bătrîna răspunse întunecat:

— Frumosu' nu dă p-afară. Nu-i frumos ce s-arală, e frumos ce se dovedeşte.

Elaine începu să suspine neajutorată. Arăta destul de urît, cu nasul roşu. ca oamenii cînd abdică de la demnitatea lor.

— Voiam doar ca el să fie mulţumit.

Se auzi un ciocănit la uşă şi Lancelot intră în iatac — ceea ce o făcu să-şi şteargă iute ochii. Se salutară unul pe celălalt cu sfială.

— Sînt bucuros că ai venit la Camelot, spuse el. Sper că tc simţi bine ?

— Da. îţi mulţumesc.

— Cum e... copilul ?

— Fiul domniei voastre, i-l prezentă cu emfază Cţanu Brisen.

întoarse leagănul spre el, şi se dădu înapoi, ca să poată vedea copilul.

— Fiul meu !

Stăteau uitîndu-se la nimicul acela proaspăt, neajutorat, numai pe jumătate fiinţă. Ei erau puternici, cum. zice poetul, iar el era slab, — dar într-o zi, ei fi-vor slabi, iar el puternic.

— Galahad. spuse Elaine, şi se aplecă peste scutece, făcând gesturi prostești şi slobozind sunete fără nici ui! înţeles, cum le place mamelor să facă atunci cînd încep copiii să bage lucrurile în seamă.

Galahad îşi încleştă pumnişorul şi se izbi peste ochi cu el, realizare care păru să îneînte asistenţa feminină. Lancelot le privi cu uimire. „Fiul meu, gîndi el. E parte din mine şi totuşi e frumos. Nu pare deloc să fie o pocitanie ca mine. Da' ce poţi ştii cu copiii ăştia îi întiuse un deget lui Galahad, lovindu-l în palma grăsulie a mînuţei, care îi cuprinse degetul şi se încleştă

de el. Mîna arăta de parcă ar fi fost potrivită la braţ de un meşter de păpuşi care-şi cunoştea meseria. în jurul încheieturii avea o brăţăru.şă de carne.

— Oh, Lancelot ! strigă Elaine.

încercă să se arunce în braţele lui. dar el o împinse cît colo. Se uită la Brisen peste umărul ei, ou teamă şi exasperare. Scoase un sunet sălbatic şi fără noimă, şi apoi se năpusti afară din cameră. Elaine, pierzîndu-.şi sprijinul, se prăbuşi lîngă pat şi începu să suspine şi mai jalnic. Brisevi, stând ţeapănă în picioare, aşa cum rămăsese de cînd încercase să reziste privirii pline de ură a lui Sir Lancelot, se uită cu o expresie enigmatică la uşa închisă.

CAPITOLUL XVIII

Dimineaţa, Lancelot şi Elaine fură chemaţi în camera Reginei. El se duse într-o stare de fericire. Îşi amintea cum trebuie să se fi prefăcut Guenever indispusă cu o seară înainte, ca să poată părăsi camera Regelui. Trimisese apoi, în cel mai deplin întuneric, după iubitul ei. Aceeaşi mînă complice, ca de obicei, il condusese cu mare frică pînă la patul rîvnit. În tăcerea ce le-a fost impusă de apropierea camerei alăturate a Regelui Arthur, dar cu pasionată iubire, făcură tot ce le stătu în putinţă ca să-şi răscumpere liniştea silită. Lancelot era mai fericit azi clecît fusese vreodată, de cînd începuse toată istoria cu Elaine. Se ghidi că dacă ar putea în vreun fel s-o convingă pe Guenever s-o rupă pe faţă cu Regele, aşa încît totul să se desfăşoare la lumină, poate că ar mai exista încă vreo posibilitate de a-şi redobîndi onoarea.

Guenever stătea ţeapănă, de parcă era cuprinsă de rigiditatea morţii, şi faţa îi era albă, golită de sînge — afară de cîte o pată mică, roşie, de fiecare parte a nărilor. Arăta de parcă ar fi fost bolnavă de rău de mare. Era singură.

-— Aşa ! făcu Regina.

Elaine i se uită drept în ochii albaştri, dar Lancelot se opri ca săgetat.

— Aşa !

Stăteau, aşteptînd ca Guenever să vorbească sau să moară.

— Unde ai fost azi-noapte ?

— Eu...

— Nu, nu-mi spune, răcni Regina, mişcîndu-şi mîna, aşa încît putură vedea în ea o batistă făcută ghem, pe care o sfîşiase bucăţi. Trădătorule 1 Mişelule! Piei din castelul meu cu otreapa ta cu tot !

— Noaptea trecută... începu Lancelot. Capul i se învolbura într-o disperare pe care 11-0 băgă în seamă nici una dintre cele două femei.

— Să nu vorbeşti cu mine ! Să nu mă minţi. Pleacă t

Elaine răspunse plină de calm :

— Sir Lancelot a fost ieri-noapte în iatacul meu. Slujnica mea, Brisen, i-a adus pe întuneric.

Regina începu să arate cu degetul spre uşă. Făcea cu degetul mişcări de parcă ar fi lovit, cu pumnalul şi, cum tremura din tot trupul, părul începu să i se desfacă. Arăta respingătoare.

— Afară ! Ieşi afară ! Şi tu, tu, fiaro ! Cum îndrăznești să vorbești în felul acesta în castelul meu ? Cum îndrăznești să recunoşti în faţa mea oroarea asta ? Marş afară, ia-ţi ibovnicul tău ordinar şi eară-te de-aici !

Lancelot respira din greu şi se holba la Regină cu o privire fixă. Poate că nu mai era conştient de ce se ^n- timplă.

— El era convins că merge la tine. spuse Elaine.

Îşi încrucişase mâinile la piept şi o privea cu pasivitate pe Regină.

— Tot minciuna asta veche !

— Nu-i nici o minciună, o asigură Elaine. Nu puteam trăi fără el. Brisen m-a ajutat să pun totul la cale.

Guenever se năpusti spre ea cu paşi nesiguri. Voia s-o lovească peste gură. dar fata nici nu se clinti : stătea de parcă spera ca Guenever s-o lovească.

— Mincinoaso ! ţipă Regina.

Fugi apoi înapoi la Lancelot, care se aşezase pe un scrin şi se zgîia la podea, cu capul în mîini. îl apucă de mantie şi începu să-l împingă sau să-l tragă spre uşă. dar el nici gîncl să se mişte.

— Aha. va să zică ai învăţat-o şi pe ea basmele tale ? Ce, nu te--a dus mintea la ceva mai bun ? Măcar să-mi fi îndrugat ceva mai de Doamne-ajută. Da' te-ai gîndit poate că gogoaşa aia veche merge pentru una ca mine ?

— Jenny... spuse el, fără să-şi ridice privirea.

Regina încercă să-l scuipe, dar nu făcuse niciodată exerciţii de scuipat.

— Cum îndrăzneşti să-mi spui Jenny ? Mai puţi încă a ea ! Eu sînt Regina. Regina Angliei! Nu sînt tîrfa ta !

— Jenny...

— Afară din castelul meu, zbieră Regina cît o ţineau rărunchii. Să nu-ţi mai arăţi niciodată mut};a pe aici ! Pocitania aia de mutră scîrboasă de dobitoc r

Lancelot exclamă deodată spre podea, cu voce tare :

— Galahad !

îşi luă apoi mîinile de pe frunte şi privi în sus. ca să-i poată amîndouă vedea faţa despre care vorbea regina. Avea o înfăţişare surprinsă, şi unul dintre ochi începuse să privească pieziş.

Rosti mai liniştit :

— Jenny !

Dar arăta ca un orb.
Regina deschise gura să spună ceva, dar nu-i ieşi nimic.
— Arthur, urmă el.
Slobozi apoi un strigăt puternic şi sări drept pe fereastră, care se afla la etajul întîi. îl auzirăcum se pră- vale în nişte tufişuri, cu un trosnet şi pocnet de ramuri rupte şi apoi fuge printre copaci şi boschete dînd glas unui fel de strigăt melodios, ca al dinilor cînd pornesc la vânătoare. Zarva pieri în depărtare, şi- apoi, în sala în care se găseau ccle două femei, se aşternu liniştea.
Eïaine, care era acum la fel de albă la faţă precum fusese Regina, dar se mai ţinea încă mîndră şi dreaptă, strigă :
— L-ai înnebunit. Se vede că l-au slăbit minţile.
Guenever nu răspunse nimic.
• — De ce l-ai scos din minţi ? întrebă Elaine. Ai un bărbat bun. care-i numai al tău, cel mai mare rege al pămîntului. Eşti Regină, cu cinste şi fericire, şi-un cămin. Eu n-am cămin, n-am bărbat şi mi-am pierdut şi cinstea. De ce nu ai vrut să-i iaşi să fie al meu ?
Regina rămase tăcută.
— L-am iubit, spuse Elaine. I-am născut un fiu zdravăn, care va Ti cel mai bun cavaler din lume.
— Elaine, spuse Guenever, pleacă de la Curtea mea !
— Plec.
Guenever o apucă deodată de fustă.
— Să nu spui nimănui nimic, vorbi ea repede. Să nu povesteşti nimic din ce s-a întîmplat. Să ştii că dacă nu-ti ţii gura, e pieirea lui.
Elaine îşi eliberă fusta.
— Şi chiar credeai că am să vorbesc ?
•— Dar ce-o să facem? strigă Regina. A înnebunit? O să se vindece ? Ce-o să se întîmple ? Ce-ar trebui să facem ? Ce trebuie să spunem ?
Elaine nu vru să stea de vorbă cu ea. La uşă, se în- toarse totuşi şi-i vorbi cu buze tremurînde :
-*- Da, e nebun, spuse ea. Tu l-ai înfrînt şi l-ai distrus. Şi-acum ce-ai să mai faci cu el ?
Cînd se închise uşa, Guenever se aşezăLăsă să-i cadă batista zdrenţuită. Apoi — încet, profund, primitiv — începu să plîngă. îşi înfundă fata în mîini şi hohoti cu mare disperare. (Sîr Bors, care nu prea o înghiţea pe Regină, îi spusese odată : „Ptiu, fi-ţi-ar boeetu" să-ţi fie, că nu plîngi niciodată decît cînd nu mai ai de ce !")

CAPITOLUL XIX

*

Doi ani mai tirziu. Regele Pelles stătea în solariu îm- preună cu Sir Bliant. Era o frumoasă dimineaţă de iarnă cu cîmpurile acoperite de promoroacă, fără pic de vînt şi cu o

ceaţă care nu era îndeajuns de deasă ca să ascundă porumbeii. Sir Bliant, care rămăsese peste noapte, era îmbrăcat într-o mantie stacojie tivită cu blană de hermină. Calul şi scutierul îi erau în curte, gata să-l conducă înapoi la castelul Bliant, dar cei doi nobili îşi luau gustarea tîrzie înainte de despărţire. Intinzindu-şi mîi- nile spre un splendid foc de buşteni, îşi sorbeau vinul încălzit cu mirodenii, ciuguleau din plăcinte şi vorbeau despre Omul Nebun.

— Sînt sigur că trebuie să fi fost un mare domn. spuse Sir Bliant. Făcea tot soiul de lucruri pe care nu le-ar face nimeni altcineva decît un gentleman. Avea o înclinaţie naturală spre arme.

— Şi-acuma unde e ? întrebă Regele Pelles.

— Păi Dumnezeu ştie. A dispărut într-o dimineaţă cînd era haita de cîini la Castelul Bliant. Dar, oricum, eu sînt sigur că era un gentleman.

Mai sorbiră din vin şi-şi cufundară privirile în flăcările din vatră.

— Dacă mă întrebi care-i părerea mea, adăugă Sir Bliant coborîndu-şi vocea, atunci află că eu cred că era Sîr Lancelot.

— Aiurea, făcu Regele.

— Era înalt şi solid.

•— Sir Lancelot a murit, spuse Regele. Să-l ierte Dumnezeu. Toată lumea ştie asta.

— Nu s-a dovedit nimic.

— Dacă ar fi fost Sir Lancelot, nu te-ai fi putut înşela. Era cel mai urît om din cîţi am văzut vreodată.

— Eu nu l-am întîlnit niciodată.

— S-a dovedit cum că Lancelot a fugit ca nebunu' numai în cămaşă şi nădragi pînă ce-a fost luat în colţi de un mistreţ sălbatic şi a murit într-o sihăstrie.

— Şi cînd s-a întîmplat treaba asta ?

— Crăciunul trecut.

-— Hm ! Cam tot pe-atunci a fugit şi Nebunu' meu la vînătoare. Şi noi tot mistreţi vînam.

— Mă rog, urmă Regele Pelles, mai ştii, *poate* că totuşi era una şi aceeaşi persoană. Şi dacă ar fi, zău că lucrurile sînt grozav de interesante. Cum a sosit amicu' ?

— Păi era în timpul Expediţiei de vară, în anul de dinaintea celui din urmă. Îmi ridicasem cortul într-o poiană frumoasă, ca de obicei şi mă aflam înăuntru, aştep- tînd să apară vreo aventură. Îmi aduc aminte că jucam şah. Se auzi apoi în apropiere nu ştiu ce scandal grozav, ies afară, şi, ce să vezi : un nebun în pielea goală lovea în scutul meu. Piticu' meu doborît la pămînt, frecîndu-şi gîtul — nebunu' mai că i-l frînsese

— striga cît îl ţinea gura după ajutor. M-am dus la individ şi i-ara spus : „Ascultă aici, mă băiete, ştiu că nu vrei să te lupţi cu mine. Hai, zău aşa, fii băiat cuminte şi lasă jos spada aia'-. Ştii, pusese mîna pe una din spadele mele şi. am văzut că era nebun de-a binelea. I-am spus : „Mă băiete, tu nu trebuie să te lupţi; ascultă-mă pe mine că ştiu ce vorbesc. Eu zic că tot ce ai tu nevoie acuma, este să tragi un pui zdravăn de somn şi să mănînci ceva". Şi, pe cinstea mea, că arăta de groază. Era ca un om care văzuse trei nopţi la rînd numai strigoi. Avea albul ochilor sîngeriu de ziceai că l-a năpădit sîngele pe ochi.

— Şi el ce-a spus ?

— N-a zis decît atît: „Adevăr grăiesc domn ieitale, că nici aproape nu te apropia, căci altfel de vei face, pre cinstea mea că moarte îţi voi aduce".

— Ciudat.

— Da, ciudat, nu-i aşa ? Vreau să spun că a fost cam ciudat să vorbească aşa, pe limba nobililor.

— Şi tu ce-ai făcut ?

— Păi ce să fac ? N-aveam pe mine decît cămaşă de noapte, şi omul arăta periculos. M-am întors în cort şi -mi-am pus armura.

Regele Pelles îi întinse altă plăcintă, pe care Sir Bliant o acceptă cu o înclinare a capului.

— După ce m-am înarmat, continuă el cu gura plină, am ieşit afară cu o spadă de rezervă, ca să-l dezarmez pe individ. N-aveam ele gînd să-l lovesc sau altceva în genul ăsta, dar omul era un nebun furios şi ucigaş şi altfel nu era chip să-i iau spada. M-am dus la el, cum te-ai duce la un eîine, ţinînd mîna înainte şi spunînd : „Haide, haide, uite, sărăcuţu' de el, haide, uite, o să fim acum băiat bun şi-o să dăm spada, aşa..." Mă gindojirn că o să fie lesne.

— Ei, şi-a fost ?

— În clipa cînd m-a văzut în armură, şi cu o sabie în mînă, a venit ţintă la mine ea un tigru. În viaţa mea n-am văzut un asemenea atac. Am încercat eu să mai pa- rez loviturile, şi îndrăznesc a spune că l-aş fi ucis în legitimă apărare, clacă mi-ar fi dat măcar o ocazie. Dar singurul lucru pe care-l ştiu e că ¡m-am trezit pe -pămînt. şi nasul şi urechile-mi sîngerau. îmi dăduse o asemenea lovitură, mă-nţelegi, că-mi zguduise creierii din cap.

— Mamă Doamne ! făcu Regele Pelles.

— Lucrul următor pe care-l făcu a fost să-şi azvîrle spada şi să se năpustească drept în cort. Săraca nevastă- mea era acolo în pat, fără nimic pe ea. Dar el nu făcu altceva decît să sară drept în pat, apucă cuvertura, se înveli bine în ea şi adormi buştean.

— După cîte se vede, trebuie să fi fost om însurat, observă Regele Pelles.

— Neva-stă-mea scoase nişte ţipete de te treceau toţi fiorii, sări din pat în cealaltă parte, se băgă iute într-o cămaşă şi veni în fuga mare la mine. Eu mai eram încă năucit şi stăteam întins pe pămînt, aşa că dînsa gin di că murisem. Atunci să fi văzut ce mai tărăboi !

— Şi el a dormit cu toată gălăgia asta ?

— Buştean, puteai să tai lemne pe el. Am reuşit pînă la urmă să ne mai adunăm gîndurile, şi nevastă-mea mi-a pus o mănuşă de zale sub cap, să-mi -oprească sîn- gele din nas, apoi am discutat ocspre cele întîmplato. Piticul meu, care-i unu' mititel da' deştept Toc, zise cu nu s-ar cuveni să-i facem vreun rău. fiindcă era atins de mina Domnului. De fapt, piticul a fost ăia care a spus primul că s-ar putea să fie Sir Lancelot. Anul ăla se vorbea, nu gluină, despre misterul lui Lancelot,

Sir Bliant se opri să mai ia o îmbucătură.

— în cele din urmă, continua el, l-am dus la Castelul Bliant, într-o litieră purtată de cai, cu pat cu tot. Nici măcar nu s-a clintit. Cînd am ajuns acolo, i-am legat mîinile şi picioarele, că nu puteai să ştii ce i-o mai trăsni prin cap cînd s-o scula. Acum, zău că-mi pare rău d ? treaba asta, da' la vremea aia nu puteam să riscăm, dup:3 toate cîte văzuserăm şi se întimpkiseră. L-am băgat într-o odaie plăcută, l-am îmbrăcat cu haine curate, şi nevastă-mea i-a dat hrană din belşug, să se mai întremeze, da' ne-am gîndit totuşi că-i mai sănătos să-l ţinem •legat bine de mîini. Şi-uite aşa l-am ţinut un an şi jumătate.

— Şi cum a plecat pînă la urmă ?

— Las' că ajungem şi la asta. Asta-i partea cea mai tare a poveştii. Într-o după masă, ieşisem prin pădure într-o Expediţie de-o jumate de oră, cînd iacă m-atacă pe la spate doi cavaleri.

— Doi cavaleri ? întrebă Regele. Pe la spate ?

— Da. Erau doi, şi m-au luat din spate. Era Sir Bruce Saunce Pite şi-un prieten de-al lui.

Regele Pelles se lovi pesle genunchi.

— Omul ăsta, exclamă el, este un pericol public ! Nu pot înţelege de ce nu termină odată cineva cu el!

— Tot greul e să-l prinzi. Mă rog, da"' acuma îţi povesteam de Omul Nebun. Sir Bruce şi cu ălălaltu' mă prinseseră la înghesuială, după cum va trebui şi dom- nia-ta să recunoască şi, regret că trebuie să spun, dar am fost silit s-o iau la sănătoasa.

Sir Bliant se opri şi se uită fix la foc. După care se înseninä.

— Ei, asta-i, spuse el, doar nu putem fi cu toţii eroi, nu-i aşa ?

—- Sigur că da, nu toţi, întări Regele Pelles.

Am fost grav rănit, urmă Sir Bliant-, descoperind o formulă de scuză, şi simţeam că leşin

— .Asta e.

.— Cei doi veni că galopînd după mine tot drumul spre castel, unul de-o parte şi altul de cealaltă, şi mă tot loveau mereu. Nici pînă acum nu ştiu cum de-am scăpat cu viaţă.

— Aşa era scfis în Pietre, îl asigură Regele.

— Am trecut de crenelurile turnului de pază, în' goana cea mai mare şi acolo trebuie să ne fi văzut Omul Nebun. Ştii, îl ţineam în camera din turnul de pază. Cum -o fi, cum nu, ne-a văzut. Şi după aia, am aflat că şi-a rupt cătuşele cu mîinile goale. Erau lanţuri de fier şi le-avea âl la picioare. S-a rănit groaznic, răcind treaba asta. A venit apoi năpustindu-se pe poarta laterală, cu mîmile însângerate şi cu lanţurile fluturind în jurul lui, şi l-a azvârlit pe dată pe aliatul lui Bruce din şa, i-a luat spada şi l-a pocnit în cap pe Bruce, aşa încît mi ţi l-a doborît frumuşel de pe cal. Cel de-al doilea cavaler a încercat să-l înjunghie pe Nebun de la spate — era absolut fără nici o armură pe el — dar eu i-am retezat simpaticului amic mîna de la încheietură, tocmai cînd să-şi înfigă cuţitul. Apoi, amîndoi şi-au prins caii, şi pe-aci ţi-e drumul ; au întins-o cît îi ţineau picioarele. Şi zău aşa, n-aş spune că mergeau chiar la pas.

— Da, uite-aşa face Bruce ăla ! Numai chestii din astea !

— Frate-miu locuia la mine în anul cela. I-am spus : „la zi, de ce l-am ţinut noi pe drăguţu' ăsta în lanţuri, spune-mi şi mie, că pe mine nu mă duce mintea". Nici nu ştii ce ruşine mi-a fost, cînd i-am văzut mîinile rănite. „E un preafericit şi îndatoritor, zic eu, şi uite c-acu mă şi scapă cu viaţă. Să nu-l mai legăm iar, ci să-i dăm libertate şi să facem tot ce putem pentru el." Ştii, Pelles, chiar că-mi plăcea Nebunul ăla. Era băiat bun şi respectuos şi recunoscător, şi-mi spunea Stăpîne. Zău, m-apucă groaza cînd mă gîndesc că se poate să fi fost marele Dulac, şi noi carele îl ţineam legat şi-l lăsam să-mi zică cu atîta umilinţă Stăpîne.

■— Şi ce s-a întâmplat pînă'la urmă ?

— A stat liniştit cîteva luni. Apoi a venit la castel haita de cîini pentru vînătoarea de mistreţi, şi una dintre slugi şi-a lăsat calul şi suliţa lîngă un copac. Omul Nebun le-a luat şi a fugit călare. Era ca şi cum ar fi fost stîrnit

de îndeletnicirile de gentleman, mă înţelegi — de parcă **o** armură, sau lupta, sau vânătoarea i-ar fi mişcat ceva în sărmanul lui cap. Astea l-au făcut să vrea să intre şi el în horă.

— Săracu' băiat ! oftă Regele. Săraeu', săracu' de el ! Se poate la o adică să fi fost Sir Lancelot. Se ştie că el a fost ucis de un mistreţ de Crăciunul trecut.

— Aş vrea să aflu povestea asta.

— Dacă omul dumitale a fost Sir Lancelot, atunci a pornit-o călare de-a dreptul spre mistreţul pe care-l vînau hăitaşii. Era un mistreţ celebru care necăjise ani de zile eîinii, şi de aceea hăitaşii nu erau nici umil călare. Lancelot era singurul om care pornise călare la vînă- toare, şi mistreţul i-a ucis calul. Lui i-a făcut o rană groaznică în pulpă, despieîndu-i-o pînă la încheietura genunchiului, înainte de a putea să-i taie capul. De ucis l-**a** ucis lîngă o sihăstrie, diutr-o singură lovitură. Apoi a ieşit şi sihastrul afară, dar Lancelot era atît de înnebunit de durere, încît a aruncat cu spada în bietul om. Toate astea le-am auzit ele la un cavaler care s-a aflat chiar acolo. El zicea că nu încape vorbă că omul e Sir 'Lancelot •— mă înţelegi, era urît şi toate celelalte — şi-a zis că el şi cu călugărul pustnic l-au dus în sihăstrie după ce a leşinat. Zicea că nimeni nu s-ar fi putut vreodată întrema după o asemenea rană şi că, în orice caz, l-a văzut murind. Ceea ce l-a făcut şi mai sigur că Nebunul fusese un mare cavaler era că atunci cînd se perpelea în focurile agoniei lîngă mistreţul ucis, vorbea cu pustnicul spunîndu-i „frate". Aşa că vezi, poate că nu era chiar aşa de nebun pe cît credeam noi.

x — Săracu'Lancelot. spuse Sir Bliant.

— Să-l ierte Dumnezeu, spuse Regele Pelles.

— Amin.

— Amin, repetă Sir Bliant, uitîndu-se în foc. Apoi se ridică în picioare şi scuturâ din umeri. Eh, acu trebuie să plec. Ce mai face fiică-ta ? Am uitat să întreb.

Regele Pelles oftă şi se ridică şi el în picioare.

— Îşi petrece timpul la mănăstire, spuse el. Cred că o să fie primită la anu. Oricum, o să mi se dea voie s-c» văd sîmbăta viitoare, cînd o să vină acasă într-o scurtă vizită.

CAPITOLUL; XX

- După ce se îndepărtă Sir Bliant, Regele Pelles porni şonticăind în sus pe scări să mai facă ceva genealogie biblică. Era pus în încurcătură de afacerea Lan cel oi şi îl interesa din pricina nepotului său Galahad. Cu toţii am fost cîndva aduşi pe marginea nebuniei de soţiile sau de iubitele noastre, dar Regele Pelles era conştient că în firea umană există o trăsătură puternică de caracter care, în general, ne împiedică să fim scoşi chiar complet din minţi. Considera din partea lui Lancelot cel puţin excentric să-şi piardă raţiunea din pricina unei cion-dăneli amoroase — şi de aceea, voia să afle, urmărind genealogia lui Ban, dacă existase vreodată vreo încli-- naţie spre nebunie în familie, care ar putea explica păţania lui Lancelot. Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci aceasta putea să aibă o oarecare influentă şi asupra lui Galahad. Copilul poate

că trebuia să fie trimis la spitalul din Bethlehem, care în timpurile de mai tîrziu a ajuns să fie cunoscut sub numele de Bedlom[1]. Şi fără asta avusese destulă bătaie de cap.

— Tatăl lui Ban — îşi spuse Regele Pelles, lustru în- du-şi ochelarii şi suflînd praful de pe numeroasele lucrări de Heraldică, Genealogie, Necromanţie şi Matematici Mistice — a fost Regele Lancelot de Benwick, care s-a căsătorit cu fiica Regelui Irlandei. Tatăl Regelui Lancelot, la rîndul lui, a fost Jonas, care s-a căsătorit cu fiica lui Manuel de Gaul. Bine, bine, da' cine a fost tatăl lui Jonas ?

Cînd te gîndeşti bine, poate că în mintea lui Lancelot exista într-adevăr o legătură slabă. Poate să fi fost secretul familiei, cel pe care l-am bănuit, cu zece ani în urmă, în străfundul minţii băieţelului aceluia care întorcea pe faţă şi pe dos coiful în Sala de Arme a Palatului Benwick.

Nacien, strigă Regele Pelles. La dracu' cu Nacieri ăsta. Se pare că sînt doi.Se întorsese, trecînd prin Lisais, Hellias le Grose, Nacien Pustnicul — de la care moştenise probabil Lancelot tendinţele sale vizionare — şi Nappus, la uri al doilea Nacicn care, dacă a existat, ar fi răsturnat teoria Regelui că Lan ce lot nu era decîl a opta spiţă a Domnului nostru. De fapt. aproape toţi pustnicii păreau să fie numiţi Nacien în zilele acelea.

— Să-l ia toţi dracii, repetă Regele, şi aruncă o privire afară pe fereastră să vadă ce-i cu zgomotul acela de pe uliţă.

Un nebun — se pare că erau o mulţime în dimineaţa aceea pe acolo — era fugărit prin Corbin de sătenii care ieşiseră cîndva să-l întîmpine pe Lancelot. Omul era gol. slab ca o stafie, şi fugea cu mîinjle ridicate deasupra capului, ca să şi-l apere. Băieţaşii care alergau pe lîngă el, aruncau cu bucăţi de turbă. Se oprea din cînd în cînd, pîndea cîte-un copil şi-l azvîrlea peste gardul viu care mărginea uliţa. Asta-i făcu pe băieţi să schimbe proiectilele : începură să arunce cu pietre. Regele Pelles putea acum să vadă desluşit sîngele eurgîndu-i pe pometii proeminenţi ¿ii obrazului, obrajii scofîlciţi, ochii hăituiţi şi umbrele albăstrii între coaste. Văzu de asemeni că omul îşi croia drum spre castel, j'i În curtea castelului, unde Regele Pelles coborî şontîe- şontîc, se îngrămădeau o mulţime de săteni şi argaţi de la castel care se slrînscră în jurul nebunului, plini de admiraţie. Lăsaseră în jos poarta-ghilotină, ca să nu-i lase pe băieţi înăuntru, şi erau înclinaţi să-l trateze pe îugar cu toată blîndeţea.

1 Balamuc (cngl.).

— Phii, uită-te la rănile lui ' spuse unul dintre răzeşi. Şi ia te uită ce mai cicatrice are acolo !... Poate că înainte de-a înnebuni, a fost un cavaler rătăcitor, aşa că s-ar cuveni să-i acordăm toată curtenia.

;/ Nebunul stătea în mijlocul cercului, iu vreme ce femeile chicoteau, iar pajii îl arătau cu degetul. Îşi lăsă capul în piept şi rămase nemişcat, fără să vorbească, asteptînd să vadă ce o să i se mai întîmple.

— Poate că e Sir Lancelot.

La aceste cuvinte izbucni un hohot general de rîs.

— Nu, vorbesc serios. Nu s-a dovedit niciodată cu adevărat că Lancelot a murit.

Regele Pelles se duse ţintă la nebun şi-l privi drept în faţă. Trebui să se plece piezişş, ca să facă aceasta.

— Iişli Sir Lancelot ? întrebă el.

Fata bărbeasă, suptă; ochii nu-i clipiră nici măcar o citită!

— Ei, eşti sau nu ? repetă Regele.

Dar de la cel slab de minte nu veni nici un răspuns.

— E surd şi în ut, spuse Regele. O să-l ţinem ca bufon. Trebuie să recunosc că arată de ajuns de caraghios. Hai, să-i facă cineva rost de nişte haine — mă înţelegeţi, nişte haine aşa de comedie — şi băgaţi-l să doarmă în porumbar. Daţi-i şi nişte paie curate.

Nebunul îşi ridică deodată amîndouă mîinile şi slobozi un răget, care-i făcu pe toţi să dea înapoi. Regelui îi picară ochelarii de pe nas. Apoi nefericitul îşi lăsă iar mîinile-n jos şi rămase blegit, astfel că înireaga asistenţă chicoti nervos.

— Ia mai bine zăvoriţi-l, hotărî înţelept Regele. Mai întîi de toate siguranţa. Şi nu-i daţi mîncarea cu mina, aruncaţi-l-o. Niciodată nu poţi să ştii ce i se mai năzare.

Aşa că Sir Lancelot fu dus la porumbeii-, ca să fie măscăriciul Regelui Pelles — şi acolo fu încuiat, şi hrănit cu hrană aruncată şi adăpostit pe paie curate.

Cînd veni timpul ca nepotul Regelui, un băiat pe nume Castor, să fie uns cavaler în sîmbăta următoare — aceasta era ceremonia la care venea acasă Elaine, să asiste — fu mare veselie la castel. Regele, care era mort după festivităţi şi eeremonialuri de tot soiul, serbă regeşte acest prilej de bucurie, oferind în clar fiecărui om de pe moşia lui cîte o haină de sărbătoare. Sărbători şi el acest eveniment, din păcate, folosind prea generos pivniţele peste care prezida soţul Coanei Brisen.

•— Haide ! 'ai s'tăieşti ţ strigă Regele.

— Bun îi vinul! replică Sir Castor, care era într-o dispoziţie grozav de bună.

— Toa' lumea a'e o haină ? zbieră Regele.

— Da, vă mulţumim, Maiestatea voastră, răspunseră slujitorii.

— Sigur ?

— Da, sigur, sigur, Maiestatea voastră !

— B'avo 1 Toa' lumea să fie îmbăcată la roare lueş. Hai eă-i bine. Hai că-i bine, mă fra-te !

Şi Regele se înveli cu deosebită afecţiune în propria sa mantie.

În ocazii din acestea era un om cu totul diferit.

— Toată lumea doreşte să mulţumească Maiestăţii voastre cu adîncă plecăciune pentru generosul dar.

— Hai, lasă, lasă !

— De trei ori ura pentru Regele Pelles !

— Ura, ura, ura. hip-hip-ura !

— Da" măscăriciu ? se interesă deodată Regele. Măscăriciu' meu a primit o pelerină... O haină ? ! Unde-i măscări ci u meu ?

La aceste cuvinte se aşternu tăcerea, fiindcă nimeni nu-şi amintise să pună o pelerină deoparte pentru Sir Lancelot.

— Cum adică ? Cum vine asta ? Ad'că n-a pus nimenea o 'ainâ pent'u măscăriciu meu ! Imedia' să mi-L adu... sămi-l ad'ceţi încoa !

Sir Lancelot fu adus din porumbar pentru ca să primească favoarea regală. Stătea nemişcat în lumina torţelor, cu cîteva fire de paie încîlcite în barbă, o jalnică figură îmbrăcată în peticeala de bufon.

— 'ăracu măscăriciu, spuse plin de tristeţe Regele, 'ăracu dă tine. Haide, ia-o p-a mea.

Şi în ciuda tuturor protestelor şi sfaturilor contrare, Regele Pelles se descotorosi cu greu de roba-i costisitoare, pe care-o azvirli în capul lui Lancelot.

— Ga' ! Ga-tta ! Daţi-i drumu' strigă Regele. Liber ! Are liber de la mine ! Poa' să plece unde vrea. Nupoţsâ-ţiomuneuiatcîtîilumea !

Sir Lancelot, stînd drept în picioare în măreţele sale veşminte, părea

ciudat de maiestuos în Marea Sală a Castelului. Dacă i-ar fi fost măcar barba puţin luată din foarfece — (generaţia noastră bine rasă a uitat cît de mult înseamnă pentru un bărbat aranjarea unei bărbi) — dacă n-ar fi fost înfometat în celula sărmanului pustnic, după vînătoarea nefericită de mistreţi, pînă ce ajunsese un fel de schelet pe picioare — dacă măcar nu s-ar fi zvonit atîta că trecuse

pe cea lume ! Dar, chiar aşa cum era, prin Sală se răspîndi un fel de fior de groază. Regele nu-l băgă în seamă. Cu pas măsurat, Sir Lancelot o porni înapoi spre porumbarul său, şi slugile de casă îi făcură loc pe cînd mergea

.CAPITOLUL XXI

Elaine făcuse, ca de obicei, ceea ce nu trebuie. Guenever, în împrejurări asemănătoare, cu siguranţă că ar fi pălit şi ar fi devenit interesantă — dar Elaine se făcuse doar ceva mai durdulie. Se plimba prin grădina castelului cu tovarăşii ei, îmbrăcată în straiele albe de novice şi avea un mers cam din topor. Galahad, în vîrstă acum de trei ani, mergea împreună cu ea, ţinut de mînă.

Elaine vroia să devină călugăriţă nu pentru că ar fi fost cuprinsă de cine ştie ce disperare. Nu avea de gînd să-şi petreacă restul zilelor jucînd rolul unei preaîndure- rate călugăriţe, ca în filmele sentimentale. În doi ani de zile, o femeie poate uita o mare cantitate de iubire — sau în orice caz poate s-o pună deoparte şi să se obişnuiască cu ea, sau să-şi amintească de ea cam la fel cu un om de afaceri care şi-ar aduce aminte de un prilej cînd, datorită ghinionului, n-a putut realiza o investiţie care l-ar fi făcut milionar.

Elaine avea de gînd să-şi părăsească fiul şi să devină mireasa lui Crist, fiindcă vedea că nu are de ales. Nu era un lucru dramatic, şi poate că nu era foarte reveren- ţios — dar ea ştia că nu va mai iubi niciodată vreo fiinţă umană aşa cum îl iubise pe cavalerul mort. Aşa că, de voie, de nevoie, cedă. Nu mai putea naviga contra vântului.

Nu era nefericită din cauza lui Lancelot, şi nu-şi uda perna cu lacrimi. Abia de se mai gîndea la el. Într-un colţ al inimii, el îşi ocupase un locşor, la fel cum ar face o scoică de mare care ar săpa mereu în stîncă. Cît timp îşi săpase scoica locul, o duruse. Dar acum, scoica era în siguranţă, înfiptă bine în stîncă. Avea locul ei şi nu se zbătea să se afunde mai mult. Elaine, plinibîndu-se prin grădină cu fetele care-i ţineau tovărăşie, se gîndea doar la ceremonia la care fusese uns cavaler Sir Castor, şi dacă are să fie de ajuns de multe prăjituri pentru serbare şi că ciorapii lui Galahad trebuiau cîrpiţi.

Una dintre fetele care jucase un fel de joc cu mingea ■ — acelaşi pe care-l jucase şi Nausicaa, cînd sosise Ulise — veni în fuga mare înapoi la Elaine, din tufişurile de lîngă izvor. Mingea care se rătăcise îi purta?« paşii în direcţia aceea.

— E un om acolo, supli ea. de parcă ar fi văzui un Şarpe fişîind printre frunzele uscate. E un om. care doarme lîngă izvor !

Elainc fu interesată — nu fiindcă era vorba despre un bărbat, şi nici fiindcă fata era înspăimîntată, ci fiindcă era neobişnuit să dormi afară în luna lui Ianuar.

— St, taci, spuse Elaine. Mergem şi vedem ce e.

Novicea ■durdulie. în veşminte albe. care mergea în vîrful picioarelor spre Lancelot. fata fără pic de afectare care se îndrepta calm spre el, cu faţa ei rotundă ce refuzase cu încăpăţînate să accepte nobilele trăsături ale durerii, tînăra

matroană care se gîndisc la cîrpiiul ciorapilor lui Galahad — această persoană nu era conştientă de vulnerabilitate sau de nevoi. Mergea plină de calm şi nevinovăţie, ocupată cu tot felul de mărunţişuri. asemenea iepurelui necugetat care saltă hopa-ţopa pe cărarea bătută. Dar Hrul capcanei îl înşfacă deodată şi, adio trai bun !

Elaine îl recunoscu pe Lancelot cu două bătăi de inimă. Prima se înălţă sus. sus de tot şi şovăi cînd să atingă vîrful. Cea de-a doua o prinse din urmă pe cea dintîi, luă avînt pe creasta valului şi amîndouă se prăbuşiră ca un cal cabrat carc se năruie pe spate.

Lancelot era întins în roba sa regească. Sir Bliant, atunci cînd remarcase că lucrurile de gentleman păreau să-i agite ccva sub ţeastă, avusese dreptate. Mişcat de roba regală, de vreo ciudată amintire a blănii de hermină şi a culorii măreţe, sărmanul nebun plecase de la masa Regelui la izvor. Acolo, singur în întuneric, fără vreo oglindă, îşi spălase faţa. Îşi frecase găvanele ochilor cu degete osoase. Cu o ţesală şi o pereche de foarfeci de tuns, pe carc le luase din staul, încercase să-şi aranjeze părul.

Elaine îşi expedie doamnele de companie, îl încre- dinţă pe Galahad uneia dintre ele, şi copilul plecă fără nici un protest. Era un copil misterios.

Elaine îngenunche lîngа Sir Lancelot şi se uită la el. Nu-l atinse şi nu plînse. Ridică mîna ca să i-o mîngîie pe a lui. atît de slabă, dar se răzgîncli. Se aşeză pe vine. Apoi, după multă vreme, începu într-adevăr să plîngă — dar plîngea pentru Lancelot, pentru ochii lui obosiţi, alinaţi în somn, şi pentru cicatricele albe de pe mîinile lui.

4R8 '

— Tată, spuse Elaine, dacă nu mă ajuţi acum, să ştii că nimeni n-o să poată vreodată.

— Ce c. draga mea ? întrebă Regele. Mă doare capul.

Elaine nu-l băgă în seamă.

— Tată, l-am găsit pe Sir Lancelot,

— Pe cine ?

— Pe Sir Lancclot.

— Aiurea, spuse Regele. Fugi de-aicea ! Lancelot a i'ost ucis de-un mistreţ.

— Doarme în grădină.

Regele se smulse deodată din jilţul său de onoare.

— Tot timpul am ştiut-o, strigă el. Numai că am fost prea tîmpit ca s-o cred. E nebunul! Evident, Se clătină un pic şi-şi duse mîna la cap. Lasă totul în grija me^i. Lasă-mă pe mine să aranjez lucrurile. Ştiu exaci ce să fac. Majordomul, să vină ! Brisen ! Unde dracu' s-a dus toată lumea ? Hei ! Hei ! Ah, uitc-l acolo. Aşa. acum, c-helare. du-te şi ad-o pe ncvastă-ta.

Coana Brisen, şi mai adu doi oameni în care putem avea încredere, la stai să văd. Adu-i pe Humbert şi Gurth. Unde ziceai că e ?

■— Doarme lîngă izvor, spuse repede Elaine.

— Aşa. Aşa ! Perfect, Să se spună tuturor ca nu care cumva să intre în grădina de trandafiri. S-a auzit, chelare ? Toţi oamenii să se ţină deoparte, să nu fie nimeni în drum pe unde-o trece Regele. Aşa. Ş' aduceţi un cearceaf. Unul zdravăn. O să-l cărăm în el. de cele patru colţuri. Şi pregăteşte camera din turn. Spune-i lui Brisen să scoată aşternutul la aer. Şi să pună o saltea de puf. Aprindeţi un foc. şi aduceţi doftorul. Şi spuneţi-i să caute la „Nebunie'- în Bartholomeus Anglicus '. Oh, să nu uit ! Dă poruncă să se facă nişte piftie, precum şi alte chestii din astea. Cît e aclîncit în somn o să trebuiască să-l primenim.

Cînct Lancelot îşi veni în fire, în patul curat, gemu. Deschise ochii şi-l privi pe Regele Re I Ies. Apoi se uită la Elaine. Continuă să se uite la ei c.îtăva vreme, şi făcu nişte mişcări cu buzele-i de maimuţă, de parcă voia să vorbească. Apoi adormi iar.

[1] Călugăr mi no rit profesor de teologie la Parts şi au toi al lucrăi-il JJc *proprictatibus* rrrum. o enciclopedie a Fvului Mediu, tipărită pentru priinu datfi în jurul anului 147«.

Data următoare cînd se trezi, văzură că ochii îi erau limpezi. Dar în mod evident, era într-o jalnică stare de spirit. Se baza pe ei ca să-l salveze.

A treia oară cînd se trezi, exclamă :

— Oh, Isuse Ilristoase, cum de-am ajuns aici ?

Îi spuseră cele obişnuite : să se odihnească, să nu mai' vorbească pînă ce nu s-o mai întrema şi aşa mai departe. Doctorul Tăcu semn din mînă spre Orhestra Regală, care începu imediat cu primele măsuri din *Jesu Christes Milde Moder* fiindcă lucrarea Doctorului Bartholomeu recomanda ca nebunii să fie înveseliţi cu cîntul instrumentelor. Toată lumea privea plină de speranţă să vadă efectul, dar Lancelot îi apucă Regelui mîna şi-i strigă cu durere :

— Pentru Dumnezeu, domnule, spune-mi cum am ajuns aici !

Elaine îşi puse mîna pe fruntea lui şi-l făcu să se întindă la loc.

— Ai venit aici ca un nebun, îl lămuri ea, şi nimeni, n-a ştiut cine eşti. Ai avut un şoc.

Lancelot îşi întoarse ochii rătăciţi spre ea şi zîmbi nervos.

— M-am făcut de rîs, spuseiel.

Mai tîrziu întrebă :

— M-au văzut mulţi oameni cît eram nebun ?

CAPITOLUL XXII

Trupul lui Lancelot se răzbună pe mintea care i se însănătoşise. Stătu două săptămîni la pat, în dormitorul aerisit, cu o durere cumplită în fiecare oscior, în vreme ce Elaine se ţinea în afara camerei sale. Îl avea la voia ei, şi ar fi putut să-l doftoricească zi şi noapte. Dar în 'inima ei sălăşluia ceva — fie decenţă, sau mîndrie, ori generozitate, ori umilinţă, sau hotărîrea de a nu se purta ca o mîncătoare de oameni — care l-a cruţat. Nu-l vizita mai mult de o dată pe zi şi nu-i vîra nimic pe gît cu de-a sila.

Într-o zi o opri, tocmai cînd ieşea din cameră. El stătea în capul oaselor, într-o tunică de zi, şi mîinile şi le ţinea liniştite în poală.
Elaine, spuse el, cred că s-ar cuveni să mă gîndeşti la viilor.
Ea-i aştepta sentinţa.
— Nu 'pot răvhîne aici pe vecie, spuse el. '
-— Ştii că vei ii bine-venit atît cît pofteşti.
.— Nu mă pot întoarce la Curte.
Elaine remarcă, cu ezitare în glas :
— Tata îţi va da un castel, dacă ai dori. şi noi... am putea locui împreună acolo.
El o privi şi se uită apoi în lături.
— Sau ai putea avea doar tu castelul.
Lancelot îi luă mîna şi spuse :
— Elaine, nu ştiu ce să spun. Zău că nu ştiu ce să" mai spun.
— Ştiu că nu mă iubeşti.
— Şi crezi atunci că am putea să fim fericiţi ?
— Eu ştiu numai cînd as ti nefericită.
—- Nu vreau să fii nefericită. Dar să ştii că exista diferite feluri de nefericire. Nu crezi cumva că s-ar putea să fii şi mai nefericită dacă am trăi împreună ?
•—- As fi cea mai fericită femeie de pe lume.
— Uite ce-i Elaine, singura noastră şansă e să spunem lucrurilor pe nume, chiar dacă sună groaznic. Ştii că nu te iubesc. ş' că de iubit o iubesc pe Regină. E un lucru care s-a întîmplat şi nu mai poate fi schimbat.. Aşa se petrec lucrurile şi n-ai ce-i face. Iar tu mi-ai întins de două ori o capcană. Dacă n-ai fi fost tu la mijloc, şi-acum aş mai fi fost la Curte. Şi-n felul ăsta, chiar crezi că am putea vreodată să fim fericiţi îm-, preună ?
— Ai fost omul meu. spuse Elaine cu mîndrie. înainte de a fi al Reginei.
El îşi trecu o mînă peste ochi.
— Doreşti să ai un soţ în condiţiile astea :
•— Şi apoi mai e şi Galahad, adăugă Elaine.
Stăteau unul lîngă altul, uitîndu-se în foc. Ea nu plîngea şi nu cerea milă — şi el ştiu şi-i era recunoscător că-l cruţa de toate acestea.
Spuse, cu greutate :
— Voi răiuîne cu tine, Elaine, clacă asta vrei. Nu înţeleg de ce vrei, dar mă rog... Ţin la tine, ţin chiar foarte mult la tine. Nu ştiu de ce, după tot ce s-a întîmplat.
Nu 'vreau să-li fac rău. nu vreau să suferi. Dar, Elaine... nu mă pot căsători cu tine.
— Nu-mi pasă.
— Asta fiindcă, ...asta fiindcă o căsătorie e un contract. Eu... Eu am fost întotdeauna ¡mîndru de cuvîntul meu. Şi dacă nu simt... dacă nu am sentimentul acela pentru

tine... ei, la dracu, Elaine, doar n-tun nici o obligaţie să mă însor cu tine, „cînd tu eşti cea care m-ai tras pe sfoară.

— Nici o ob'ligâţie.

— Obligaţie ! exclamă Lancelot, cu faţa strîmbată. Scuipă cuvîntul în foc de parcă avea un gust rău. Trebuie să fiu sigur că mă înţelegi şi că nu te amăgesc. Nu mă însor cu tine, fiindcă nu te iubesc. Nu eu am început toată povestea asta, şi nu-ţi pot dărui libertatea mea : nu-ţi pot promite că am să stau cu tine pe vecie. Nu vreau ca tu să-mi accepţi aceste condiţii, Elaine : ştiu că sînt umilitoare. Sînt dictate de împrejurări. Dar dacă ţi-aş spune altceva, ar fi nişte minciuni gogonate, şi lucrurile ar sta şi mai rău...

Se întrerupse şi-şi ascunse capul în mîini.

— Nu înţeleg, urmă el. încerc să fac tot ce pot.

Elaine spuse :

— In orice condiţii, tot bunul şi milostivul meu stăpîn yei rămîn e. _

Regele Pelles le dădu un castel care-i era cunoscut lui Sir Lancelot. Vasalul Regelui, Sir Bliant, trebui să se mute pentru a le face loc -— ceea ce acceptă cu atît mai mare bucurie cu cît află că în felul acesta îl obliga *pe* nebunul care-i salvase viaţa.

.— Ei, ia zi, e Sir Lancelot ? întrebă Bliant.

— Nu, spuse Regele Pelles. E un cavaler francez 'care-şi zice „Chevalier Mal Fet". Ţi-am spus că am eu dreptate, Sir Lancelot a murit.

Se aranjase ca Lancelot să trăiască incognito — fiindcă, clacă s-ar fi răspîndit vestea că trăieşte şi locuieşte la Castelul Bliant, ar fi ieşit mare scandal la Curte.

Castelul Bliant era împrejmuit de un şanţ atît de mare cu apă, încît în mod practic se găsea pe o insulă. Singurul fel în care puteai ajunge acolo era cu **e** barcă, ¿le la un turn de apărare de pe latura cu pămînt, şi caste- i'ul în sine era înconjurat ele un gard vrăjit de fier, probabil un soi ele *che val de. frise.* Zece cavaleri Cură numiţi să-l servească pe Sir Lancelot şi douăzeci de doamne eă-i ţină companie Elainei. ,

Ea era nebună de bucurie.

— Să-i spunem Insula Veseliei, propuse ea. O să fim atît de fericiţi acolo. Şi, Lance — se înfiora cînd îl chema cu numele lui de răsfăţ — vreau să-ţi vezi de pasiunile laie. Trebuie să avem turnire, şi vînători cu şoimi şi o mulţime de lucruri. Trebuie să-ţi invîţi prietenii să stea la noi, ca să avem mereu tovărăşie. Promit că n-am să fiu geloasă pe tine. Lance, şi n-am să încerc să mă ţi a scai de tine. Nu crezi c-o să ne simţim de minune dac-o să fim atenţi ? Nu crezi că Insula Veseliei e un nume frumos ?

Lancelot îşi limpezi gîtlejul şi spuse : [1] -—• Da da. e un nume excelent,

•— Şi trebuie să-ţi faci un scut nou, ca să poţi continua să lupţi la turnire fără să fii recunoscut. Ce fel de blazon vrei să ai ?

— Oricare, spuse Lancelot. Putem aranja mai tîrziu chestia asta.

— Le Chevalier Mal Fet — Cavalerul Rău-Făcut. Ce nume romantic ! *Ce* înseamnă ?

— Păi, ştiu eu ? Poate să însemne- mai multe lucruri. Cavalerul Pocit ar fi un înţeles, sau altcumva —• Cavalerul care A Făcut Rău.

Nu-i spuse că ar mai putea de asemenea să însemne şi Cavalerul cu Sleaua Rea, Cavalerul Blestemat,

— Eu nu cred că eşti pocit sau rău.

Lancelot îşi adună puterile. Ştia că ar fi cît se poate de nedrept să stea cu Elaine dacă avea de gînd să se plîngă de asta sau să purceadă la Marea Renunţare dar. pe de altă parte, n-avea nici un sens să se prefacă.

— Asta fiindcă eşti tu drăguţă, spuse el.

O sărută în pripă şi nelndemînatic. ca să acopere răsunetul cuvîntului.

Dar Elaine îl observă.

— Vei putea să supraveghez! personal educaţia lui Gal aliad, urmă ea. Vei putea să-l înveţi toate chichiţele meseriei tale, astfel încît atunci cînd o creşte mare, să fie cel mai nemaipomenit cavaler din lume.

O sărută din nou. Ea spusese „Dacă vom fi atenţi", şi acum încerca să fie atentă. Simţea pentru încercarea ei milă şi recunoştinţă. Era ca un om zăpăcit, care face două lucruri în acelaşi timp, unul din ele important şi celălalt neimportant. Simţea că e dator faţă de cel neimportant. Dar este întotdeauna jenant să fii iubit. Şi nu-i plăcea să accepte umilinţa Elainei, din cauza părerii lui despre sine însuşi.

Sosi şi dimineaţa cînd urmau s-o pornească spre Castelul Bliant, şi cavalerul nou-nouţ, Sir Castor, îi opri pe Lancelot în Sala Mare. Băiatul n-avea decît şaptesprezece ani.

■— Ştiu că-ţi zici Cavalerul Rău-Făcut, spuse Sir Castor, clar cred că eşti Sir Lancelot. Aşa e ?

Lancelot îl luă pe băiat de braţ.

— Sir Castor, spuse el, crezi că e o întrebare demnă de un cavaler ? la să zicem că aş fi Sir Lancelot şi mi-aş spune numai Chevalier Mal Fet — nu crezi cumva că aş putea să am oarecari motive să procedez astfel, motive pe care un adevărat gentleman s-ar cuveni să le respecte ?

Sir Castor roşi pînă-n vîrful unghiilor şi-şi lăsă un genunchi la pămînt.

— N-am să spun nimănui, replică el. Şi-şi ţinu cuvântul.

CAPITOLUL XXIII

' Primăvara veni încet, noul menaj se aşeză şi Elaine aranjă un turnir pentru cavalerul ei. Premiul avea să fie o

preafrumoasă fecioară şi un şoim islandez.Din toate părţile regatului sosiră cinci sute de cavaleri •— dar acel Chevalier Mal Fet doborî pe toţi cei care îndrăzneau să i se ridice împotrivă, cu un Tel de ferocitate distrată, iar turnirul fu un eşec total. Cavalerii plecară de-acolo nedumeriţi şi înspăimântaţi. Nici măcar o singură persoană nu fusese ucisă — îi cruţa pe toţi cu indiferenţă, de îndată ce-i dobora de pe cal, şi nici un cuvînt nu fusese rostit, cel puţin nu de către Cavaler. Cavalerii înfrînţi, pornind în mers hurducat spre casă, cu vînătăile şi zgîrieturile lor, îşi pierduseră cheful care însoţea de obicei asemenea seri de turnir, se întrebau cine-o fi cavalerul acela şi discutau plini de superstiţie între ei. Elain©, zîmbind cu viteiie pînă ce plecă ultimul dintre ei, se duse în camera ei şi plinse. Îşi uscă apoi ochii şi porni să-şi găsească domnul. Acesta dispăruse de îndată ce se terminase lupta, fiindcă se obişnuise să plece de unul singur la apusul soarelui, în fiecare seară, nu se ştie unde anume.

Îl găsi pe parapet, înveşmîntal într-o fiacără de aur. Umbrele lor, şi umbra turnului în care stăteau şi toate nălucile copacilor în flăcări se întindeau pe iarba parcului în dungi largi de indigo. El privea spre Camelot cu ochi plini de disperare. Noul său scut, cu blazonul incogni- to-ului, era proptit în fata lui. Semnul de recunoaştere era o femeie de argint pe un cîmp de nisip, cu un cavaler îngenunchind la picioarele ei.

În simplitatea ei, Elaine fusese încintată de compli-mentul de pe scut. Niciodată nu fusese prea deşteaptă. Acum îşi dădu seama, pentru prima dată, că femeia de argint era încoronată. Stătea neputincioasă, întrebîn- du-se ce-ar putea să facă — dar nu era nimic de făcut, Armele ei erau tocite, din metal moale. Putea folosi doar răbdarea şi speranţa şi umilinţa, sărmane arme în comparaţie cu nebunia dragostei, cu care era martirizată în timpurile acelea de demult rasa umană.

Într-o dimineaţă, stăteau pe un val de pămînt înverzit la marginea lacului. Elaine lucra la o broderie, în vreme ce Lancelot. Îşi urmărea fiul. Galahad. un băiet̨el tăcut şi formalist, juca nişte jocuri ştiute numai de el, cu păpuşile de care rămase ataşat mult timp după ce cei mai mulţi băieţi se simt atraşi de soldaţi. Lancelot îi cioplise din lemn doi cavaleri în armură. Erau călare pe nişte cai cu roţi, de pe care puteau fi descălecaţi, şi ţineau în mîini, în cumpănă, cîte o suliţă. Trăgînd caii unul spre celălalt, cu sfori legate de platforma pe care stăteau, cavalerii puteau fi făcuţi să lupte cu suliţa, şi să se doboare unul pe celălalt din şa. Galahad nici măcar nu se uita la ei. ci se juca doar cu o păpuşă de cîrpâ pe care o chema Sfînta-Sfînta.

— Gwyneth o să nenorocească şoimul ăla, remarcă Lancelot.

Puteau să vadă pe una din doamnele de la castel venind spre ei în mare grabă, cu un coroi ţinut pe pumn. Graba ei stîrnise şoimul, care clădea mereu din aripi — dar Gwyneth nu-l băga deloc în seamă, ci doar îl scutura oui cînd în cînd cu furie, să se mai astâmpere

.! -— Ei, ce s-a în timp]ai , Gwyneth ?

— O, doamnă, doi cavaleri aşteaptă pe malul celălalt şi spun că au venit să se lupte cu Chevalier Mal Fet.

— Zi-le să plece, spuse Lancelot. Zi-le eă nu sînt acasă.

— Bine, domnule, da' portarul le-a şi arătat drumul spre barcă şi ei vin unul ci te unul. Spun că n-or să vină amîndoi deodată, şi că al doilea va veni numai dacă-l bateţi pe cel dinţii. Care se şi află în barcă.

Lancelot se ridică în picioare şi-şi scutură genunchii de praf.

— Spune-i să mă aştepte pe terenul de turnir. Vin şi eu peste douăzeci de minute.

Terenul de turnir era un pasaj lung şi presărat cu nisip, între ziduri, cu un turn la fiecare capăt. Avea tribune pe ziduri, cu o perspectivă bună, ca un teren de tenis, şi era în aer liber. Elaine şi servitorii stăteau în tribune să privească, iar cei doi cavaleri se luptară multă vreme sub privirile lor. Lupta cu sulițele fu egală — amîndoi primiră cîte-o bușitură — şi lupta eu săbiile dura de două ore încheiate. La capătul acestei perioade, ciudatul cavaler strigă :

— Stai 1

Lancelot se opri de îndată, de parcă era un truditor al cîmpului căruia i se dăduse voie să se oprească pentru pauza de prînz. Îşi înfipse spada în pămînt, de parcă era o furcă, şi stătu răbdător. Chiar şi aşa, îşi executase treaba cu răbdarea tăcută a unui argat de fermă. Nu încercase să-i facă vreun rău adversarului său.

-— Cine eşti ? întrebă străinul. Te rog, spune-mi cum te cheamă ? N-am mai întîlnit niciodată un om ca tine.

Lancelot îşi ridică deodată amîndouă mănuşile de zale spre coif, de parcă încerca să-şi îngroape în ele faţa ascunsă şi spuse jalnic :

■— Sînt Sir Lancelot Dulac.

— Ce !

— Sînt Lancelot, Degalis.

— Degalis dădu de-azvîrlita cu spada în zidul de piatră şi începu să alerge înapoi spre turnul de lîngă şanţul cu apă. Cînd ajunse la poarta-ghilotină de Jîngă turnul de pază, îşi duse mîinile la gură şi strigă cu toată puterea ;Ector! Ector! El e, este într-adevăr Lancelot! Haide'neoa ! !

Imediat după aceea fugi înapoi spre prietenul său.

— Lancelot! Dragul, dragul meu prieten ! Eram sigur că eşti tu, eram sigur !

începu să bjjbîie la şireturi, încercând să-şi scoată coiful, cu degetele neîndemînaiice. îşi smulse* propria mănuşă şi le azvîrlî pe toate cu mare zgomot în zid. De-abia mai avea răbdare să vadă faţa lui Sir Lancelot. Lancelot stătea liniştit, ca un copil obosit, care-i dezbrăcat de mîinile mamei.

Coiful fu scos şi porni să se alăture restului pieselor de armură.

— Lancelot !

— Spuneai că Ector e cu tine ?

— Da, fratele tău, Ector. De doi ani de zile te căutăm. Oh, Lancelot, ce bucuros sînt să te văd !

— Trebuie să intraţi înăuntru şi să vă primeniţi.

— Da' ce-ai făcut tot timpul ? Unde te-ai ascuns ? Regina a trimis la început trei cavaleri să te caute. Pînă' la urmă eram douăzeci şi trei care umblam după tirie. Trebuie s-o fi costat douăzeci de mii de lire.

— Am fost şi eu pe ici, pe colo.

— Chiar şi cei din Orkney au mai ajutat. Sir Gawaine este unul din cei ce te caută.

În vremea asta, Sir Ector sosise cu barca — Sir Ector Demaris, nu Sir Ector tutorele Regelui Arthur — şi poarta-ghilotină fusese ridicată pentru el. Alergă la Cavaler, de parcă voia să-l placheze la rugby.

— Frate I

Elaine coborîse din tribună şi aştepta la capătul terenului de turnir. Trebuia acum să le dea binețe, aşa cum ştia prea-bine, celor ce aveau să-i zdrobească inima. Nu se amesteca în manifestările lor de bucurie, ci-i privea **ca** un copil care fusese lăsat afară din joc. Stătea liniştită, adunîndu-şi forţele. Toate puterile ei, toţi grănicerii spiritului ei, toţi erau chemaţi la datorie şi se concentrau ţn citadela spiritului ei-.

— Iat-o pe Elaine.

Se întoarseră spre ea şi începură să facă reverenţe.

— Bine-aţi venit la Castelul Bliant.

CAPITOLUL XXIV

— N-o pot părăsi pe Elaine, declară el.

Ector Deniaris spuse :

— Şi de ce nu ? N-o iubeşti. N-ai nici o obligaţie fată de ea. Nu faceţi altceva decît să vă nenorociţi amîndoi stînd împreună.

— Ba nu, am obligaţii faţă de ea, nu pot să vă explic, dar aşa stau lucrurile.

— Regina, spuse Degalis, e disperată. A cheltuit **o** avere să te caute.

— N-am ce-i face.

— N-are rost să faci pe îmbufnatul, interveni Ector. Mi se pare că faci pe nebunul. Dacă Reginei îi pare rău pentru ce-a făcut, orice-o fi făcut, s-ar cuveni să te porţi generos şi s-o ierţi.

— N-am ce-i ierta Reginei.

— Păi asta spun şi eu. S-ar cuveni să te întorci la Curte şi să-ţi urmezi cariera. Un lucru e oricum sigur, că i-o datorezi lui Arthur ; nu uita că eşti unul dintre cavalerii lui legaţi cu jurămînt. Şi tot timpul ăsta a avut o nevoie teribilă de tine.

— De mine ?

— Iarăşi are necazuri cu clanul Orknev.

— Ce-a'u mai făcut âia ? Oh, Degalis, nici nu ştii cît îmi bucuri inima vorbindu-mi iar de vechile nume. Spune-mi toate bîrfele. S-a mai făcut Kav de ruşine în ultima vreme ? Dinadan tot mai rîde ? Ce-i nou cu Tristram şi Regele Mark ?

— Dacă eşti atît de doritor să afli veşti, atunci ar trebui să te întorci la Curte.

— Ti-am spus că nu pot.

— Lancelot, nu priveşti lucrurile realist. Chiar crezi că poţi să rămîi aici incognito cu muieruşca asta şi totuşi să fii tu însuţi ? Crezi că poţi bate cinci sute de cavaleri la un turnir, fără să fii recunoscut ?

— În momentul în care am auzit de turnir, spuse Ector, ani venit de îndată. Degalis mi-a spus : „Asta ori e Lancelot, ori sînt eu un olandez".

— Asta ar însemna, urmă Degalis. că dacă stărui să rămîi aici, ar trebui să renunţi de tot la arme. încă o luptă ca asta, şi-ţi merge buhul în toată ţara. Da' mai curînd eu aş crede că eşti cunoscut încă de pe acum ca un cal breaz.

— Dată rămîi cu Elaine, înseamnă să renunţi la toate. Ar însemna o retragere absolută — fără Expediţii, fără turnire, fără onoare, fără dragoste; şi poate că, cine ştie, o să trebuiască să stai toaiă ziua în casă. Ştii cum stă treaba, n-ai o faţă chiar aşa de uşor de uitat.

— Orice-ar însemna, Elaine este bună şi blinda. Ector, cînd oamenii au încredere în tine şi depind de tine, nu-i poţi răni. Nici pe-un cîine nu-l poţi trata în felul ăsta.

— Mă rog, da' cu-n cîine nu te-nsori.

— Ei, fir-ar să fie, cia-ţi spun că fata asta mă iubeşte..
— Şi Regina la fel.
Lancelot învârti în mînă tichia.
— Ultima oară cînd am văzul-o pe Regină, vorbi et, mi-a spus să nu mai vin lîngă ea cît o fi lumea şi pă- mîntul.
— Dar a cheltuit douăzeci de mii de lire ca să te caute.
Aşteptă cîtăva vreme, apoi întrebă cu o voce eare răsună aspru :
— Se simte bine ?
— E absolut nenorocită.
Ector adăugă :
— Ştie c-a fost greşeala ei. A plins o mulţime şi Bors i-a spus că e o proastă dar nu s-a certat cu el. Şi Arthur e ca vai de capul lui, fiindcă toată Masa s-**a** răsturnat cu fundu-n sus.
Lancelot dădu cu tichia de pămînt şi se ridică în picioare.
— I-am spus lui Elaine, vorbi el, că nu-i voi promite că am să rămîn cu ea : şi uite că acum trebuie s-o fac.
— O iubeşti ? întrebă Degaliş, punînd degetul pe rană.
— Da. A fost bună cu mine. îmi place foarte mult.
Cum amin doi se uitau la el, schimbă cuvin tul :
— O iubesc, spuse el sfidător.

32*

499 Cavalerii stăteau acolo de-o săptămină şi Lancelot, ascultînd înfometat poveştile lor despre Masa Rotundă, se trezea din ce în ce mai mult la viaţă, pe zi ce trecea. Elaine, stînd la masa înaltă lîngă domnul ei, trăia într-un şuvoi de conversaţii despre oameni ale căror nume nu le auzise niciodată şi despre evenimente pe care nu le putea înţelege. Nu era nimic de făcut, decît să ofere alte feluri de mîncarc, pe care Ector le accepta iară să-şi întrerupă anecdota spusa în momentul acela. Se aplecau pe lîngă ea şi vorbeau şi rîdeau şi Elaîne, văzîndu-şi de treburi, rîclea şi ca. In fiecare zi, Lancelot pornea în tumul lui la ceas de amurg — ea se depărtase în vîrful picioarelor cînd îl găsise pentru prima oară acolo şi el nu ştia că era un *rendez-vous* descoperit.
— Lancelot, spuse ea într-o dimineaţă, te aşteaptă un om de cealaltă parte a şanţului, cu cal şi armură.
-- Un cavaler ?
— Nu. Arată a scutier.
— Mă întreb cine-o mai fi de data asta. Spune-i portarului să-l aducă încoace.
— Portarul zice că nu vrea să vină. Zice că-l aşteaptă acolo pe Sir Lancelot.
— Mă duc să văd cine e.
Elaine îl opri pe cînd cobora spre barcă.
— Lancelot, ce vrei să fac cu Galabad, dacă tu vei pleca ?
-— Să plec ? Cine zice că plec ?

— Nimeni n-a spus, dar vreau eu să ştiu.
— Nu pricep despre ce vorbeşti.
— Vreau să ştiu cum urmează a fi crescut Galaltad.
— Păi, ştiu eu, aşa, obişnuit, după cum se cuvine. Sper că va învăţa să fie un bun cavaler. Dar toată povestea asta n-are nici un sens.
— Asta voiam să ştiu.
Cu toate astea, îl mai opri o dată.
— Lancelot, vrei să-mi mai spui un lucru? Dacă se mtîmplă să pleci, dacă va trebui să mă părăseşti — ai să mai vii vreodată înapoi ?
—> Ţi-am spus că nu plcc.
Elaine punea la încercare înţelesul propriilor ei vorbe, chiar în timp ce le dădea grai, ca un om mergînd încet printr-o mlaştină şi pipăind pămîntul în faţa lui, în timp ce merge.
■— M-ar ajuta să văd de Galabad — m-ar ajuta să continui să trăiesc... dacă aş şti că are vreun rost... dacă aş şti că într-o zi... dacă aş şti că te-ai întoarce.

Elaine, nu înţeleg de ce vorbeşti aşa

— .Lance, nu încerc să te opresc. Poate că-i mai bine peafcru tine să pleci... Poate că-i un lucru care trebuie să se întîmple. Un singur lucru doar voiam să ştiu, dacă am să te mai revăd... fiindcă e important pentru mine.
El îi luă mîinile.
— Dacă voi pleca, spuseel, mă voi întoarce.
Omul de cealaltă parte a şanţului era Moş Dap. Stătea în picioare lîngă armăsarul lui Lancelot, acum cu doi ani mai bătrîn, şi cu toată armura lui obişnuită, frumos stivuită pe şa, ca pentru inspecţia militară a majurului companiei. Totul era corect împăturit şi legat cu cureaua în stilul de cazarmă. Cămaşa de zale era strînsă într-un sui bine întocmit. Coiful şi alte piese de armură erau lustruite, literalmente săptă'mîni întregi fuseseră lustruite, pînă ajunsesei-ă să aibă acel luciu specific care poate fi găsit numai la lucrurile nou cumpărate din magazin, înainte de a fi întunecate de folosirea şi curăţitul în gospodărie. Plutea un miros de unsoare de şa, amestecat cu mirosul caracteristic, ce nu poate fi confundat, al armurii — la fel de specific ea acel dintr-o cabină de profesionişti ele la un teren de golf şi, pentru un cavaler, la fel de excitant.
Toţi muşchii lui Lancelot se încordară ca la un atac în faţa propriei lui armuri, pe care nu o mai văzuse de cînd plecase din Camelot. Arătătorul pipăi locul unde minerul spadei juca rolul de punct de sprijin. Degetul cel mare cunoştea

greutatea exactă în uncii pe care va trebui s-o exercite pe partea cealaltă a punctului de sprijin. Perniţa palmei îi ţînjea după strînsoarea plăselelor. Tot braţul lui îşi amintea echilibrul lui Joyeux şi dorea să-l fluture în văzduh.

Moş Dap arăta mai bătrîn şi nu scoase o vorbă. Ţinu numai frîul şi-i prezentă echipamentul, aşteptînd să se urce cavalerul în şa şi s-o pornească. Ochiul lui sever, sălbatic- ca acel al unui şoim, nu-l slăbea o clipă pe cel ce-i fusese dat în grijă. Îi întinse în tăcere marele coif de turnir, cu panaşul său familiar din pene smulse de la gîtul bîtlanului şi cu fir de argint.

Lancelot luă cu amîndouă mîinile coiful de la Moş Dap şi îl întoarse. Mîinile îi cunoşteau greutatea — exact douăzeci şi două de livre şi jumătate. Văzu lustrul superb, căptuşeala nouă, îmbrăcămintea interioară înlocuită. Era din mătase azurie, brodată de mină, cu fir de aur, cu nenumăraţii crini ai vechii Franţe. Ştiu pe dată ale cui degete făcuseră broderia. Ridică coiful, îl duse la nas şi trase pe nări parfumul căptuşelii.

Imcdi at îi apăru ea în faţa ochilor — nu Guenever, cea pe care şi-o amintise pe metereze —• ei adevărata Jenny. într-o postură diferită, cu fiecare geană a pleoapelor ei, cu toţi porii pielii, cu cea mai mică intonaţie a vocii, cu cea mai slabă schimbare a zîmbetuJui ei.

Cînd se depărta călare de Castelul Illianl. nu se uită înapoi — şi Elaine, stînd în turnul de pe metereze, jm-i făcu cu mina. Îl urmări cum pleacă, cu o concentrare împietrită, liniştită, asemenea cuiva care, naufragiat, adună cît mai multă apă dulce cu putinţă în barca de salvare. Mai avea cîteva clipe ca să adune cît mai mult din imaginea lui Lancelot, pentru a o ţine de-a lungul anilor. Asta-i va rămîne, ce-a adunat din el, şi fiul lor. şi mult aur. îi lăsase toţi banii lui, de ajuns s-aducă o mie de lire venit pe an, o viaţă întreagă — în zilele acelea, r. sumă imensă.

CAPITOLUL XXV

Cincisprezece ani după ce a părăsit-o pe Elaine. Lancelot se mai găsea încă la Curte. Relaţiile Regelui cu Guenever şi cu amantul ei rămăseseră în mare măsură ia fel cum fuseseră şi înainte. Marea diferenţă consta iu faptul că toată lumea era ceva mai în vîrstă. Părul lui Lancelot care devenise sur ca acela de bursuc cînd îşi revenise prima oară din nebunie, deşi nu avusese decît douăzeci şi şase de ani, se făcuse acum alb de-a binelea. Şi părul lui Arthur era prematur nins — dar buzele celor doi bărbaţi erau încă roşii în cuiburile lor de barbă mătăsoasă. Numai Guenever izbutise să-şi menţină negrul de pană de corb al părului. La patruzeci de ani, era încă o mîndreţe de femeie.

O aită schimbare : la Curte venise o nouă generaţie, în inima lor, principalele personaje ale Mesei Rotunde încercau aceleaşi sentimente arzătoare pe care le încercaseră dinlotdeauna — dar acum erau celebrităţi şi nu oameni

.Erau înconjuraţi de admiratori mai tineri, pentru care Arthur nu însemna cruciatul viitorului, ci învingătorul acceptat al trecutului — pentru care Lancelot era eroul a **o** sută de victorii, iar Guenever, romantica Dulcinee a unei întregi naţiuni. Pentru aceşti tineri, imaginea lui Arthur, aşa cum vîna în păduri, însemna însăşi imaginea Regalităţii. Ei nu vedeau un om, ci Anglia. Cînd Lancelot trecea pe lîngă ei, rîzînd de vreo glumă intimă cu Regina, poporul era uimit că poate să ridă.

— Uite, îşi spuneau unul altuia, uite că rîde, de parcă ar fi o persoană vulgară ca şi noi. Ce condescendent, cît de perfect democratic din partea lui Sir Lancelot să rîdă, de parcă ar fi un om obişnuit! Te pomeneşti că mai şi mănîncă şi bea, sau, mai ştii, poate că şi doarme noaptea.

Dar în inima lor, tînăra generaţie era perfect sigură că marele Dulac nici gînd să facă asemenea lucruri.

într-adevăr, multă apă cursese sub podurile Camei o-tului în douăzeci şi unu de ani ! Fuseseră ani de construcţie. Cînd au început, fuseseră anii balistelor şi bombardelor împinse cu greu de-a lungul drumurilor brăzdate de făgaşe, de la un

asediu la altul, ca să arunce distrugerea asupra zidurilor castelelor — anii turnurilor mişcătoare din lemn, puse pe roţi, huruind pînă la turnurile de pază ale rebelilor, aşa încît arcaşii, trăgînd din vîrful lor în jos, puteau să împrăştie moartea în cetăţile trădătoare — anii detaşamentelor de constructori înaintînd în nori de praf uscat, cu tîrnăcoape şi lopeţi pe umăr, ca să submineze parapetele celor răsculaţi, astfel încît pietrele se prăbuşeau şi cădeau instabile. Cînd Arthur nu putuse să ia un castel al Braţului Puternic prin asalt, pusese să se facă tunele sub anumite părţi ale zidului. Aceste tunele, fiind sprijinite pe grinzi de lemn care erau arse atunci cînd venea momentul, se prăbuşeau, doborînd palisadele şi umplînd spaţiul dintre ziduri cu maldăre de moloz.

Anii de început fuseseră ani de bătălie, în care cei care stăruiseră să trăiască după legea spadei, fuseseră făcuţi să piară de ea. Fuseseră ani aprinşi de turnuri întregi de luptători, prăjindu-se ca toţi atîţia Guy Fawkes,[1] — fiindcă marele inconvenient al unui turn de apă-

» *Fawkes, Guy* (1570—1606), conspirator englez. împreună cu alţi catolici **a** pus la cale celebrul „Complot al prafului de puşcă", pentru a-l arunca în aer pe Jacob I şi parlamentul său. Complotul a fost descoperit cu o zi înainte şi complotiştii executaţi. În amintirea prăpădului evitat, englezii obişnuiesc la 5 noiembrie să serbeze ziua, arzîndu-l pe Cuy Fawkes io efigie.

rare ca obiectiv defensiv era că devenea oricînd un excelent coş de sobă — ani răsunînd de sunetul topoarelor de luptă, lovind uşile apărate împotriva accstor topoare — care erau construite bătindu-se în cuie primul strat de placaj orizontal, şi cel de-al doilea vertical, astfel încît lemnul să nu crape de-a lungul fibrei — ani ilustraţi de prăbuşirile tîrşiite ale uriaşilor Normanzi, care. se ştie. puteau fi cel mai bine manevraţi dacă le tăiai mai întîi de toate picioarele, după care puteai ajunge destul de uşor la capetele lor — şi de scînteierea spadelor, lovindu-se de coifuri şi cotiere. scînteiere care, în cazuri extreme, era însoţită de o asemenea ploaie de scîntei veritabile, încît. îi făcea pe cavalerii încleştaţi în luptă să pară cu totul incandescenţi.

Oriunde îţi îndreptai privirile, în cursul primilor ani. imaginile ce ţi se iveau în faţa ochilor trebuiau neapărat să se termine cu o coloană de mercenari în marş. jefuind şi prădind dinspre Mlaştini — sau cu un Cavaler al noii ordini schimbînd lovituri cu un baron conservator, pe care încerca să-l împiedice a-şi ucide iobagii — sau cu o fecioară cu cosiţe de aur salvată din vreun turn înalt cu ajutorul scărilor de piele — sau cu Sir Bruce Saunce Pité călărind cît îl ţineau puterile, cu Sir Lancelot venind după el în apărarea Justiţiei — sau cu cîţiva chirurgi scormonind rănile unui nefericit luptător, ori, punîndu-l să mănînce usturoi sau ceapă, astfel încît, mirosind la locul rănii, să poată descoperi dacă-i fuseseră sau nu perforate

intestinele. După ce-i examinau rănile, le dregeau cu lîna uleioasă de pe ugerele oii, ceea ce constituia un fel de bandaj natural cu lanolină. Aici îl vedeai pe Sir Gawaine stînd pe pieptul adversarului său şi sfîrşindu-i zilele, prin deschizăturile coifului, cu un pumnal lung şi ascuţit denumit îndurarea Domnului. Acolo vedeai cîţiva cavaleri ce se sufocaseră în propriile lor coifuri în cursul unei bătălii, o nenorocire care se în- tîmpla adeseori în zilele acelea de practici violente şi de f urii mărunte. într-o parte vedeai o spînzuratoare încăpătoare, ridicată de unii prinţişori de modă veche, pentru a-i spînzura pe cavalerii Regelui Arthur şi pe Saxonii de rînd, care-i sprijineau — o spînzurătoare poate cam la fel de somptuoasă ca şi cea construită la Montfaucon, care putea susţine şaizeci de trupuri atîmînd ca nişte fucsii galbep-maronii între cei şaisprezece stîlpi de piatră. Spîn- zurătorile mai umile aveau un fel de trepte pe ele. ca reazemele de pe slîlpii de telegraf, aşa încît călăii se puicau căţăra în sus şi-n jos. după voia lor. în altă parte, vedeai o moşie atît de împănată cu capcane pentru oa- meni, ascunse în tufişuri, încît nimeni nu îndrăznea să pătrundă nici măcar o milă înăuntru. în faţă, puteai să dai peste un cavaler smintit prins într-o capcană de ţap, care, săltîndu-l în aer la capătul unei crăci solide, îl lăsase bălăbănindu-se neputincios între cer şi pămînt. în spate, puteai da peste un sălbatic turnir sau o lupta între clanuri, cu toţi heralzii strigînd în gura mare —■ *Laissez les uller.* către şirurile de cavaleri care erau cît p-aci să şarjeze — un strigăt echivalent strigătului „.I-au dat drumu" ce se mai aude azi la concursul hipic Grand National.

Toţi se aşteptaseră ca Lumea să se sfirşească în anul una mie, şi în reacţia care **a** urmat păsuirii, a avut loc o izbucnire tle nelegiuire şi brutalitate care a stricat Europa întreagă secole la rinei. Această izbucnire fusese răspunzătoare pentru doctrina Puterii, care era duşmana Mesei Rotunde. Cruzii lorzi ai Braţului-Puternic îi vînau pe sărmanii haiduci — nu-i vorbă, fuseseră cîteva excepţii ca bunul Sir Ector din Pădurea Sălbatică — pînă ce John din Salisbury fusese silit să-şi sfătuiască cititorii: „Dacă unul dintre aceşti mari şi nemiloşi vînători va fi să treacă pe lîngă locuinţa la. adu de îndată toată merindea pe care o ai în gospodărie, ori o poţi cu uşurinţă cumpăra, au împrumută de pe la vecini : aşa încît să nu fii băgat în necaz, sau măcar învinuit de trădare." Iar Durny ne spune că fuseseră văzuţi copii agăţaţi în copaci de tendoanele coapselor. Nu era lucru nefiresc să vezi un om în armură şuierînd ca un homar şi având o înfăţişare de păsat de *porridge.* fiindcă vrăjmaşii goliseră o găleată cu tărîţe clo- cotinde peste armura sa în cursul unui asediu. Alte spectacole chiar şi mai dramatice au fost menţionate de Chaucer : „Cel de se zîmbăreşte la faţă dară jungherul îl doseşte supt haină,

hoitul ce zace în tufiş cu beregata spintecată, sau moartea cea rece cu gura' căscată spre ceruri."

Pretutindeni era sînge pe lama de oţel, şi fum pe cer. şi forţă neînfrînată — şi. în frămîntarea generală a timpurilor. Gawaine izbutise în cele din urmă să-l ucidă pe bunul, dragul şi vechiul nostru prieten Rege Pcllinore, ca să se răzbune pentru moartea propriului său tată, Regele Lot.

Asta era Anglia pe care o moştenise Arthur, acestea erau durerile facerii unei civilizaţii pe care el căutase s-o inventeze. Acum, după douăzeci şi unu de ani de succese răbdătoare, ţara prezenta un tablou cu totul diferit

.Acolo unde înainte hălăduiau neînfrînaţi cavalerii negri, toţi înarmaţi pînă-n dinţi şi furioşi, ca să ia bir de la orice om destul de necugetat ca să treacă pe lîngă vadul unde se aşezau, acum putea să treacă orice fecioară chiar şi cu aur şi giuvaericale purtate pe propria persoană a dumisale, fără nici cea mai mică teamă de prădăciune sau de alt rău. Acolo unde cîndva groaznicii leproşi — cărora li se zicea Liiite-de-porc — erau văzuţi în mod obişnuit hoinărind prin păduri, înveşmîntaţi în sutane albe cu glugă, sunînd din jalnicele lor limbi de clopot, dacă doreau să-i avertizeze pe ceilalţi, sau pur şi simplu dînd buzna peste tine fără nici un semn dacă nu aveau chef să te anunţe, acum se aflau lazarete curate, conduse de ordinele religioase ale cavalerilor, care aveau grijă de cei ce se întorseseră bolnavi de lepră din Cruciade. Toţi uriaşii tirani erau

morţi, toţi balaurii periculoşi -— dintre care unii se coborau pe vremuri cu un vîjîit ca năpustirea şoimului pelerin — fuseseră scoşi din funcţiune. Acolo unde cîndva se revărsau bandele de prădalnici, cu flamurile întinse şi fluturînd bătăioase, erau acum cete vesele de-pelerini istorisindu-şi unul altuia povestioare porcoase pe drumul lor spre Canterbury. Clerici cuvioşi ce făceau o excursie la iarbă verde pînă la moaştele Preasfintei Fecioare din Walsingham, cîntau *Alleluia Dulce Carmen,* în vreme ce acei mai puţin cuvioşi în- gînau marele cântec de chef al epocii medievale, în propria lor interpretare : *Meiun est propositum în taberna mori*[1]. Vedeai egumeni bine-crescuţi, în galop uşor pe buiestraşi paşnici, înveşmîntaţi în glugi îmblănite, ceea ce era împotriva regulilor ordinului lor, şi răzeşi cu unelte cuvenite, cu şoimul pe braţ, şi ţărani zdraveni ciondănindu-se cu nevestele pentru vreo pelerină nouă, şi cete' vesele pornind la vînătoare, fără nici o armură pe ei. Unii se du-ceau calare la tîrguri mari cît cel din Troyes, alţii la' universităţi care rivalizau cu cea din Paris, unde se găseau douăzeci de mii de învăţaţi din ale căror rînduri ieşiră în cele din urmă şapte pontifi supremi. în mănăstiri, toţi călugării împodobeau literele iniţiale ale manuscriselor lor cu atîtea anluminuri şi cu atîta nebunie de inventivitate, încît era imposibil să mai citeşti cît de cît prima pagină. Cei care nu erau mari maeştri în această artă a caligrafiei şi nu lucrau la primele pagini, copiau cu grijă *História Francorum* a lui Gregory din Tours sau *Legenda Aurea*[2]. sau *Jeu d'Eehechs Moralisé*[3], sau un *Tratat întru Şoitnărenie, —* asta numai ân cazul cînd nu erau ocupaţi cu *Ars Magna* a Vrăjitorului Lully[4] sau cu *Speculum Ma jus,* compus ele cel mai mare dintre magicieni. În cuhnii, celebrii bucătari pregăteau ospeţe care cuprindeau numai pentru o singură masă : ciorbă de fudulii. fiertură de ovăz cu zahăr, vin or rachiu, lămîie şi mirodenii, mreană cu nouă ochi în gelatină, stridii în sos picant cu sînge de iepure, ţi pari în sos *sörré,* păstrăvi la cuptor, muşchiuleţ cu muştar, creier de căprior de peste cinci ani, porc umplut cu tocătură cu mirodenii, friptură de basilisc, gîscă pusă la îndopat şi frăgezită, carne de căprioară cu grîu fiert în lapte, îndulcit şi dres cu scorţişoară, găinuşe fierte în sos înăbuşit, veveriţe rumenite,' ţipari de baltă, gît umplut de clapon, rînză. măruntaie, verzi soare, foaie grasă, mere cu frişcă, turtă dulce, tarte cu fructe, şarlotă de migdale, gutui zaharisite, brînză grasă de Stilton şi prăjiturele. În sala de mese, domnii mai în vîrstă, care-şi desfătaseră cerul gurii cu gustul băuturii, degustau acele ciudate delicatesuri ale Evului Mediu — aroma puternică de balenă şi delfin.

---

1 Soarta mi-e în cîrciumă să mor (lat.).

‘ *Gregory üiη Tonrs* (Ü40 -594), episcop, autor al lucrării menționate : *Istoria Francezilor,* principala sursă documentară pentru prima parte a perioadei Merovingtene a istoriei Franței.

' *Legendă Aurea* (Legenda de aur) — manual medieval de cultură și

® Autoruț se referă La lucrarea „*Tlie Game ana Playe oj the Cliesse-*, o traducere de Caxton. primul tipograf englez. Aceasta reprezintă o traducere a versiunii franceze a lucrării Liber de *Iudo scacchorum* de Jaco- pus de Cessolis și este, probabil, a doua carte imprimată la tiparnița de la Broges (1475). oraș în care a trăit și lucrai Caxton. vreme de treizeci

« *VuUy. lutymonü* (Ranion Lull) (J235—1315V. filozof și teolog spaniol. Principala sa lucrare de filozofie scolastica este Ars *generalis* sive *magna.*

Grațioasele lor doamne își puneau roze și violete în farfurii — gălbinelele 3a cuptor sînt încă socotite a da o deosebită savoare budincii de licee zi — în vreme ce scutierii își arătau slăbiciunea pentru brînza de oaie. În camera copiii or, toți băieții dădeau lumea peste cap, ca să-și convingă mama să le l'acă !a masă „pere-iari", care erau fierte la foc mărunt în sirop de miere și oțet și se serveau cu frișca. Obiceiurile de la masă atinseseră de asemenea o culme a civilizației, care o depășea cu mult pe a noastră. Acum, în loc de farfurii din pîine, se găseau farfurii acoperite, vase pentru parfumat degetele, fețe de masă somptuoase, o supraabundență de șervete, șervețele și ștergare. Mesenii înșiși purtau cununi de flori și grațioase togi. Pajii serveau hrana cu mișcările prescrise ale unui balet. Sticlele de vin erau așezate pe mese, dar berea blondă, fiind mai puțin respectabilă, era pusă dedesubt. Muzicanții, cu orchestre ciudate de clopoței, cor- nuri mari. harpe, viole, Utere și orgă cîntau, în vreme ce se mînca la masă. Acolo unde eîntlva, înainte ca să-și fi înființat Regele Arthur ordinul său cavaleresc, Cavalerul Spălătoriei Turnului fusese silit să-și avertizeze fiica nu cumva să intre pe seară neînsoțită în propria sa sală de mese — de teama celor ce s-ar fi putut întîmpla prin colțurile întunecoase — acum domnea peste tot muzică și lumină. Sub bolțile afumate, unde cîndva baronii murdari și dezordonați rodeau hălcile de carne de pe oasele apucate cu degete pline de sînge și grăsime., se mînca acum cu degetele curate pe care și le spălaseră cu săpun de toaletă parfumat cu ierburi, în vase de lemn. În pivnițele mănăstirilor, chelarii dădeau cep la bere blondă nouă sau veche, la mied dulce, la vinul de porto, claree, sherrv sec, risling, bere brună, vin de metheglyn, cidru de pere, vin roșu cu scorțișoară și whisky alb din cel mai bun. În tribunale, judecătorii împărțeau noua lege a Regelui în loc de cruda lege a lui Fort Mayne. în căsuțe, nevestele cuvioase și cuminți scoteau tăvi fierbinți cu pîine bună de să-ți lase gura apă și puneau bucăți mari de turbă în foc, fără să se uite la cheltuială, și creșteau pe islazuri gîște grase, de-ajuns de multe să hrănească douăzeci de familii,

timp de douăzeci de ani. Saxonii şi Normanzii din vremea urcării pe tron a lui Arthur începeau să se considere Englezi.

Nu-i de mirare că toţi cavalerii tineri şi ambiţioşi din Europa se strângeau la marea Curte. Nu-i de mirare că atunci cînd se uitau la Arthur, vedeau un Rege. cînd se uitau la Lancelot, vedeau un cuceritor.

Unul dintre tinerii care veni în zilele acelea la Curte era Gareth. Celălalt iu Mordred.

CAPITOLUL XXVI

— în zilele noastre, nu mai vedem multe săgeţi sfredelind inimile oamenilor, remarcă Lancelot într-o după-amiază pe terenul de tragere cu arcul.

— Sfredelind ! exclamă Arthur. Ce e.uvînt splendid ca să descrii o săgeată vibrîndă, imediat după ce-a lovit !

Lancelot spuse :

■—- L-am auzit într-o baladă.

Plecară şi se aşezară într-un umbrar, din care puteau să-i urmărească pe tineri făcînd exerciţii cu arcul.

•— E adevărat, spuse Regele melancolic. Nu mai avem luptele de pe vremuri în zilele astea de decadenţă.

— Decadenţă ! protestă comandantul suprem al armatei sale. Şi de ce mă rog eşti aşa de trist ? Credeam că tocmai asta voiai, nu-i aşa ?

Arthur schimbă subiectul.

— Gareth merge bine, bine de tot, urmă el, uitîndu-se la băiat. Ciudat lucru. Nu poate să fie cu mult mai tînăr decît tine, şi totuşi aşa îţi vine să te gîndeşti la el ca la un copil.

— Gareth e un băiat bun.

Regele îşi lăsă mîna pe genunchiul lui Lancelot şi îl 6trînse cu afecţiune.

Ştii că unii ar putea spune că tu ai fost băiatul bun, în ceea ce-l priveşte pe Gareth. A ajuns să fie un Tel de legendă cum a sosit

băiatul ăsta anonim la curte, ca să nu-l recunoască propriii lui fraţi şi cum a robotit hi bucătărie, cum l-au poreclit Beaumains \ cînd voia Kay să fie al naibii, şi cum singura persoană care s-a arătat cumsecade cu el ai fost tu, şi pînă la urmă, a avut şi el marea lui aventură şi a devenit cavaler

— .Mă rog, se apără Lancelot, fraţii lui nu-l văzuseră de cincisprezece ani de zile, aşa că nu-l poţi învinovăţi pe Gawaine pentru asta.

— Dar nu învinovăţesc pe nimeni. Observam doar ce frumos a fost din partea ta să-l bagi în seamă pe un paj de la bucătărie şi să-i dai o mînă de ajutor, ca să-l faci pînă la urmă cavaler. Dar ce-i drept, tu ai fost întotdeauna bun cu toată lumea.

— Ciudat lucru cum vin cu toţii aici, remarcă prietenul său. Adevărul e că nu pot să rămînă deoparte. Orice flăcău care are un pic de sînge-n vine, simte că e musai să vină la Curtea lui Arthur, chiar de-ar fi să lucreze la bucătărie, fiindcă aici e centrul lumii noi. De-aia a fugit şi Gareth de lîngă maică-sa. Ea n-a vrut să-l lase, aşa că a fugit şi a venit incognito.

— Aiurea. Morgause e o băbătie a dracului — asta-i tot ce poţi să spui despre ea. I-a interzis să vină la Curte, fiindcă te urăşte, dar cu toate astea, tot a venit pînă la urmă.

— Morgause e sora mea vitregă, şi i-am făcut mult rău. Nu-i prea plăcut pentru o femeie să-i plece toţi băieţii ca să-l slujească pe cel pe care-l urăşte. Chiar şi Mordred, mezinul ei.

Lancelot căpătă deodată o expresie stînjenită. Avea un dezgust instinctiv faţă de Mordred şi nu-i plăcea lucrul ăsta. Nu ştia că Arthur ar fi tatăl lui Mordred, fiindcă asta era o istorie care fusese înăbuşită încă din zilele de demult, înainte ca el sau Guenever să vină la Curte, la fel cum fusese ascunsă propria naştere a lui Arthur. Dar simţea el că era ceva ciudat între tînărul acesta şi Rege. îl ura pe Mordred iraţional, cum urăşte cîinele pisica — şi îi era ruşine de acest sentiment, fiindcă avea principiul general de a-i ajuta pe toţi tinerii cavaleri.

— Cel mai mult trebuie s-o fi durut cînd a venit Mordred, urmă Regele. Femeile sînt întotdeauna moarte după ultimul lor copil.

— După cîte ştiu eu, n-a fost niciodată cine ştie ce moartă după vreun copil de-al ei. Dacă i-a părut cumva rău că au venit la Curte, atunci asta s-a întîmplat numai fiindcă nu te poate suferi. De ce ?

—- Ei, o poveste urîtă. Zău că n-am nici un chef să ţi-o povestesc. Morga use, adăugă Regele, e o femeie — o femeie cu un caracter prea pronunţat.

Lancelot rîse cam acru.

— Păi chiar că trebuie să fie aşa cum zici măria-ta, spuse el. după felul în care se poartă. Aud că acum a pus laba pe fiul lui Pellinore. Lamorak, deşi e bunică.
— Cine ţi-a spus asta ?
— Păi vuieşte Curtea. ^
Arthur se ridică în picioare şi făcu trei paşi, plin de nervozitate.
— Doamne sfinte ! exclamă el. Şi tatăl lui Lamorak' i-a ucis soţul ! Şi fiul ei l-a ucis pe tatăl lui Lamorak l Şi lui Lamorak de-abia i-au dat tuleiele în barbă !
Se aşează şi se uită la Lancelot, de parcă-i era teamă de ceea ce ar putea să mai spună.
— Ei, cum o fi, cum n-o fi, asta e şi basta !
Regele întrebă deodată, cu bruschețe şi violenţă :
— Unde-i Gawaine ? Dar Agravaine ? Unclc-i Mor- > drcd ?
— S-ar zice c-ar fi pe undeva în aventură.
•— Nu... nu cumva în Nord ?
— Asta nu mai ştiu.
— Unde-i Lamorak ?
— Ei, mă rog, ăsta cred că e în Orkney. fără greş.
Lancelot, vai şi amar ! De-ai cunoaşte-o tu pe soră-mea... de-ai cunoaşte elanul Orkney la ei în bîrlog. Sînt nebuni cu onoarea familiei lor. Dacă Gawaine... Dacă Lamorak... Oh. Doamne Dumnezeule, ai milă de păcatele mele şi de păcatele altora şi de toată încîlceala de pe lumea astei ! Lancelot se uită la el. cuprins de consternare.
— Şi de ce ţi-e aşa teamă ?
Arthur se ridică a doua oară şi începu să vorbească repede.
i
— Mi-e teamă pentru Masa mea. Mi-e teamă pentru ceea ce o să se întîmple. Mi-e teamă că totul a fost greşit.
— Prostii ! ii
— Cînd am pornit Masa asta, am făcut-o ca să opresc anarhia. A fost un canal pentru forţa brută, aşa încît oamenii care trebuiau să folosească forţa să o poată folosi cu rost. Dar totul, totul n-a fost decît o greşeală. Nu, nu mă întrerupe. A fost o greşeală, fiindcă însăşi Masa
Rotundă a fost fondată pe foiţă. Dreptatea trebuie stabilită prin dreptate ; nu poate fi'impusă de *For&e Majeure.* Dar eu, eu asta am încercat să fac. Iar acum păcatele se întorc împotriva mea. Lancelot, mi-e teamă c-aim semănat vînt şi acum culeg furtună.
— Zău că nu pricep 'despre ce vorbeşti.
— Uite că vine Gareth, spuse Regele deodată calm, de parcă totul s-ar fi terminat. Cred c-ai să înţelegi peste un minut. În vreme ce vorbiseră, un mesager cu jambiere de piele sosise grăbit. Regele îl zărise cu coada ociiiului pe cînd îl căuta în grabă pe Sir Gareth şi-i înmînă o scrisoare. îl urmărise pe băiat

cum citeşte scrisoarea o dată, de două ori, de trei ori, şi mai apoi cum vorbi pierdut cu solul ce adusese epistola. Acum, după ce-i' dădu acestuia arcul, fără să-şi dea seama c-o făcuse, Gareth veni încet spre ei.

— Gareth, îl chemă Regele.

Tînărul îngenunche şi-i luă Regelui mina. O ţinea de parcai era o balustradă sau o ancoră de salvare. Se uita la Arthur cu ochi goliţi de expresie şi nu plîngea.

,— Mama a murit, spuse Gareth.

— Cine-a ucis-o? întrebă Regele, de parcă era cea mai naturală întrebare.

-— Fratele meu Agravaine.

— Ce!

Exclamaţia venea de la Lancelot.

— Fratele meu a ucis-o pe mama noastră, fiindcă a găsit-o culcîndu-se cu un bărbat.

— Stai liniştit, Lancelot, te rog, spuse Regele. Apoi către Gareth : Ce i-au făcut lui Sir Lamorak ?

— Agravaine i-a tăiat capul mamei, spuse el. Ca la un inorog.

— Inorog ?

— Te rog, Lancelot.

— El, el a vărsat sîngele mamii.

— Condoleanţele mele.

— Ştiam din totdeauna c-aşa o să facă, spuse Gareth.

— Eşti sigur că vestea-i adevărată ?

-— E adevărată. Da. E-adevărat. Agravaine e cel care-a U'cis şi inorogul.

— Lamorak era inorogul ? întrebă cu blîndeţe Regele. Nu ştia despre ce vorbea nepotul său, dar îneerca să-l ajute. Lamorak e mort şi el ?

— Oh, Unchiule ! Se zice că Agravaine a găsit-o goală în pat cu Sir Lamorak şi i-a tăiat capul. Şi-apoi l-au dat gata şi pe Lamorak.

Lancelot era mai puţin răbdător decît Regele, fiindcă ştia mai puţine despre supărările care se întâmplaseră în zilele de demult.

— Care dintre voi a fost acolo ?

— Mordred, Agravaine şi Gawaine.

— Şi-uite aşa am ajuns să vedem, spuse Sir Lancelot, că cei trei fraţi ai tăi l-au ucis mai întîi pe Regele Pellinore, care n-ar fi făcut rău cu bună ştiinţă nici măcar unei muşte — l-au ucis fiindcă l-a omorît din greşeală pe taică-tău într-un turnir, apoi şi-au ucis propria mamă în pat şi în fine l-au măcelărit pe fjul cel tînăr al lui Pellinore, Lamorak, fiindcă a sedus-o pe mama lor, care avea de trei ori vîrsta lui. Şi bănuieşti c-au sărit toţi trei împotriva unuia ?

Gareth strînse şi mai tare mîna Regelui şi începu să-şi plece capul.

— L-au înconjurat, spuse el cu emoţie, şi Mordred l-**a** înjunghiat pe la spate.

CAPITOLUL XXVIIGawaine şi Mordred veniră ţintă la Camelot din incursiunea lor în tara Celor Vechi, dar Agravaine nu-i însoţi. Se certaseră de îndată ce murise Lamorak, sau, mai degrabă, de îndată ce găsiseră timp să-şi dea seama de ce se întîmplase. Uciderea Reginei Morgause nu fusese făcută cu bună intenţie. Agravaine comisese crima sub impulsul momentului — în pasiunea lui ultragiată, spuse el — dar ei ştiau din instinct că era vorba de gelozie. Aşa că iarăşi îi aruncaseră în faţă vechea acuzaţie, că nu era altceva decît un grăsan a cărui cea mai nobilă ocupaţie era uciderea oamenilor fără apărare sau a femeilor şi îl lăsară, plîngînd, după o scenă furioasă. Gawaine, care-şi aduse aminte de toată adoraţia pentru ciudata lor mamă — o adoraţie, pe care regina-vrăjitoare le-o transmisese fiecăruia dintre fiii săi — călărea acum spre Curtea Regelui, într-o întunecată penitenţă. Ştia că Arthur o să fie furios pentru felul în care a fost ucis Lamorak, fiindcă băiatul fusese al treilea cavaler **al** Mesei Rotunde, dar nu-i era ruşine că-l omorîse. După mintea lui, Lamorak merita să moară ca un mişel fiindcă el şi cu tăică-său făcuseră rău clanului Orkney. Ştia că toată Curtea avea să se uite la el cam pieziş din pricina uciderii propriei sale mame şi mai ştia că iar **o** să înceapă vorbele despre femeia ceea pe care o ucisese în tinereţe, într-un acces de furie. Dar chiar şi asta nu-l frămînta prea mult. Se simţea însă jalnic şi pocăit, fiindcă propria lui scumpă mamă — mama clanului Orkney — îi părăsise — de-abia acum începea şi el să-şi dea seama de ce se întîmplase în adevăr fiindcă trădase idealul lui Arthur şi fiindcă în inima lui era generos. Spera ca Regele să-l spînzure, sau să-l trimită în exil, sau măcar să-l pedepsească sever. Intră în încăperea regală cuprins de o ruşine posacă.

Mordred intră în cameră în spatele lui Gawaine, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Era o fărîmă de om, atît de blond că era aproape albinos ; ochii îi erau atît de albaştri, atît de palid azurii în adîncimile lor ofilite, încît nu puteai să vezi nimic în ei. Era proaspăt ras. Părea că nu exista nici o parte din el pe care puteai s-o sesizezi, nici părul, nici ochii, nici perciunii. Se părea că şi culoarea **îi** ieşise la apă ca să nu lase nimic material. Numai pe fata scheletică şi rozăi, ochii strălucitori aveau o labă de gîscă în jurul lor, un păienjeniş de riduri — o clipire pe care-o puteai presupune de umor, dacă voiai, sau poate de ironie, sau pur şi simplu de încordare a acelor pupile albastre ca cerul ca să poată privi mai bine, mai departe şi mai adine. Se ţinea ţeapăn şi drept, şi mieros şi sfidător în acelaşi timp — dar un umăr îi era mai înalt decît celălalt. Se născuse cam strîmb — o stîngăcie din partea moaşei — ca Richard al III-lea.

Arthur îi aştepta, în dreapta cu Guenever, în stînga cu Lancelot.

Gawaine cel voinic şi roşcovan se lăsă stîngaci pe un genunchi. Nu se uita la Rege, ci vorbea cu podeaua.

— Iertare !

— Iertare, spuse şi Mordred — dar el, îngenunchiind lîngă frate-său vitreg, îl privi pe rege drept în ochi. Avea o voce neutră, frumos modulată — cuvintele pe care le pronunţa puteau să însemne şi opusul a ceea ce spunea.

— Sînteţi iertaţi, spuse Arthur. Plecaţi.

— Să plecăm ? întrebă Gawaine. Nu era sigur dacă nu era exilat.

— Da, plecaţi. Ne putem întîlni la masă. Dar acum», plecaţi. Lăsaţi-mă, vă rog.

Gawaine spuse cu voce grosolană :

■— Jumate a fost făptuită din ghinâ păcătoasă... •

De data asta, vocea lui Arthur nu mai era nici obosită şi nici jalnică :

— Plecaţi'.'

Dădu din picior ca un cal de război, arăt în d cu degetul spre uşă de parcă voia să-i azvîrle afară. Ochii îi fulgerară pe faţa palidă, ca o flacără ţîşnită deodată din scrum, că pînă şi Mordred se ridică la iuţeală. Gawaine era uimit şi se poticni zăpăcit spre uşă, dar cocoşatul îşi veni în fire înainte de a pleca. Făcu o plecăciune ca pe scenă, un simulacru somptuos, pînă la pătai înt de adîncă umilinţă — apoi, îndreplîndu-se din şale, privi în ochii Regelui, zîmbi, şi ieşi afară.

Arthur se aşeză, tremurînd. Lancelot şi Guenever se uitară unul la celălalt peste capul lui. Ar fi vrut să-l întrebe de ce îşi iartă nepoţii, sau să protesteze că era imposibil să ştergi cu buretele un matricid, fără să dăunezi ideii Mesei Rotunde. Dar nu-l mai văzuseră niciodată înainte pe Arthur în furia sa regală. Simţeau că e ceva în ea, ceva ce ei nu înţelegeau, aşa că nu spuseră o vorbă.

Curînd Regele vorbi:

— încercam să-ţi spun ceva, Lance, înainte de a & întrerupti.

— Da.

•— Voi doi aţi fost întotdeauna cei ce mi-ati ascultai planurile despre Masa Rotundă. Vreau să mă înţelegeţi!

— Facem şi noi ce putem.

— Cu mult timp în urmă, cînd îl aveam pe Meriyn să mă ajute, el a încercat să mă înveţe să gîndesc. Ştia că în cele din urmă va trebui să plece, aşa că m-a silit să gîndesc prin mine însumi. Să nu laşi vreodată pe cineva să te înveţe să gîndeşti, Lancelot, E blestemul de pe lume. i

Regele stătea uitînclu-se la degetele lui, şi ei aşteptau, în vreme ce vechile gin duri fugeau în lături peste mîinile lui, ca nişte crabi.

— Meriyn, spuse el, a fost de acord cu Masa Rotundă. Bineînţeles, la timpul ei a fost un lucru bun. Trebuie c-a fost o etapă. Acum să ne gîndim însă cum să mai facem un pas.

Guenever interveni :

— Eu nu văd ce nu-ţi merge la Masa Rotundă, numai fiindcă facţiunea din Orkney a ales calea crimei.

— Asta îi explicam lui Lance. Ideea Mesei Rotunde a fost că Dreptatea avea să fie lucrul important şi nu Puterea. Din nefericire, noi am încercat să stabilim Dreptatea prin Putere, şi asta nu se poate face.

— Nu văd de ce nu.

— Am încercat să sap un canal pentru Putere, ca să curgă spre folosul omenirii. Ideea a fost ca toţi oamenii cărora le place să se lupte să fie astfel educaţi încît să lupte pentru Dreptate, şi speram că asta o să rezolve problema. Ei, da" uite că n-a fost aşa.

-— De ce nu ?

— Pur şi simplu, fiindcă Dreptatea am cucerit-o. Am obţinut lucrul pentru care am luptat şi, poftim, uite că luptătorii au rămas cu noi, şi nu mai avem ce face cu ei. Păi nu vedeţi ce s-a întîmplat ? Ducem lipsă de lucruri pentru care să luptăm, aşa c-o să ni se strice toţi luptătorii. Uite la Gawaine şi la fraţii lui. Cît mai aveam uriaşii şi dragonii şi cavalerii ticăloşiţi din vechea şcoală, mai puteam, de bine, de rău să-i mai ocupăm cu ceva : îi puteam în felul ăsta ţine liniştiţi. Dar acum că ne-am atins toate obiectivele, nu mai au nimic la ce să-şi folosească puterea. Aşa că o folosesc pe Pellinore şi Lamorak şi sorâ-mea — să-i ierte Dumnezeu. Primul semn al descompunerii a fost atunci cînd cavalerii noştri au fost cuprinşi de Joco-Manie — toată prostia aceea despre cine are punctajul cel mai bun la turnire şi aşa mai departe. Acesta e al doilea semn, cînd încep din nou crimele. De aceea spun cu că dragul de Merlyn ar vrea să încep din nou să mă gîndesc, dacă ar fi săracul aici să mai dea o mină de ajutor. E ceva ca lenea şi luxul care te bice din om neom — au slăbit sforile şi nu mai poţi să slăpî- nesti. Nu : nu e vorba de asta. Pur şi simplu merit să-şi rupă careva varga pe spinarea mea, asta e. Trebuia să fi smuls de tot din rădăcină Puterea, în loc să încerc să o adaptez. Deşi nu prea ştiu cum aş fi putut să fac treaba asta. Şi acum Puterea a rămas, fără să mai avem nimic la ce-o folosi, aşa că-şi croieşte singură canalele ei mîrşave.

— Ar trebui s-o pedepsesti, spuse Lancelot. Cînd Sir Becii vere şi-a ucis nevasta, l-ai pus să-i poarte căpăţîna pînă la Papă. S-ar cuveni şi-acum să-l trimili pe Gawaine la Papa.

Regele îşi deschise mhnile şi privi pentru prima oară în sus.

— Am să vă trimit pe toii la Papă, spuse el.

— Ce !

— Nu chiar la Papă. Vezi tu, necazul e — după cît cred eu — că am terminat cu cele lumeşti care <ir putea ii folosite pentru ca să astîmpărăm setea de activitate a Puterii, aşa că n-au mai rămas decât cele spirituale. Toată noaptea m-am gîndit la asta. Dacă nu-mi pot feri luptătorii de ticăloşie, punîndu-i să se măsoare cu lumea — fiindcă lumea au terminat-o — atunci trebuie să-i pun să lupte cu spiritul.

Ochiul lui Lancelol se aprinse, şi începu să-.şi privească interlocutorul cu maximă atenţie. În acelaşi moment, Guenever se retrase în sine. îi aruncă o scurtă privire iubitului ei, o privire pe furiş, apoi îi acordă din nou soţului ei o atenţie rezervată.

— Dacă nu vom face ceva, continuă Regele, atunci Întreaga Masă va cunoaşte ruina. Nu e vorba doar c-au început duşmăniile şi omuciderile : mai e vorba şi de lot felul de porcării pe faţă. Uite la povestea lui Tristram cu nevasta regelui Mark. Şi oamenii par a fi de partea lui Tristram. Morala nu e un lucru de care să vorbeşti cu uşurinţă, dar uite că s-a întîmplat să inventăm un simţ moral, care acum, cîncl nu-l folosim, începe să se lase pe tînjală. Şi "cîncl se întîmplă aşa ceva cu simţul moralei, atunci e chiar şi mai rău decît clacă nu l-ai avea deloc. Am impresia că toate eforturile îndreptate spre un scop pur lumesc, aşa cum a fost celebra mea Civilizaţie, conţin în ele însele germenii propriei lor corupţii.

— Şi ce-ai vrut să spui cu trimiterea la Papă ?

•— Vorbeam doar aşa, metaforic. Vreau să spun că idealul meu despre Masa Rotundă a fost un ideal lumesc. Dacă vrem să-l salvăm, atunci trebuie să-l facem spiritual. Am uitat de Dumnezeu.

— Lancelot nu l-a uitat niciodată, spuse Regina cu o voce ciudată.

Dar ibovnicul ei era prea interesat de spusele Regelui, ca să observe tonul vocii ei.

■— Şi ce intenţionezi să faci

— ?M-am gîndit că am putea încerca să realizăm ceva care ar putea fi folositor spiritului, nu ştiu dacă mă înţelegi. Am realizat lucrurile pentru trup : pace şi prosperitate. Ceea ce ne lipseşte acum e treaba. Dacă vom inventa altă treabă lumească — construcţia imperiului sau ceva în genul ăsta — atunci vom întîmpina din nou aceeaşi problemă, probabil şi mai rău, de îndată ce va fi împlinit noul nostru ţel. Dar de ce n-am putea pune Masa noastră pe picioare, îndreptîndu-i energiile spre spirit ? Ştii ce înţeleg prin spirit. Dacă Puterii noastre **i** s-ar da un canal, astfel încît să lucreze pentru Dumnezeu, în loc să lucreze pentru drepturile omului, atunci cu siguranţă că ar opri cangrena şi eforturile noastre ar merita făcute.

— O Cruciadă ! exclamă Lancelot. Ai de gînd, va să zică, să ne trimiţi la salvarea Mormîntului Sfînt.

— Mda, am putea încerca asta, spuse Regele. Nu mă gîndisem chiar exact la asta, dar s-ar putea să fie un lucru bun de încercat.

-— Sau am putea să căutăm relicve, strigă comandantul, care se aprinsese, nu glumă. Dacă toţi cavalerii ar căuta o bucată din Sfînta Cruce, poate că nici n-ar mai avea nevoie să mai lupte. Vreau să spun, dacă ar fi să mergem într-o cruciadă, încă am mai folosi forţa : am canaliza Puterea împotriva necredincioşilor. Dar clacă am aduna toată Masa şi ne-am pune pe căutat cu toată străduinţa după ceva ce-i aparţine chiar Domnului, păi, atunci chiar că ar merita să ne batem capul — şi, deşi am fi ocupaţi, poate că nici n-ar mai trebui să ne mai luptăm cît de cît. Şi dacă tot am ajuns aici, atunci nici nu-i neapărată trebuinţă să căutăm numai un singur lucru. Păi, i-auzi vorbă, clacă noi, toţi cavalerii noştri — o sută cincizeci de oameni, toţi unu' şi unu', specialişti în expediţii şi căutări, mai ceva ca nişte detectivi — dacă toţi cavalerii noştri, ziceam, or să-şi unească energiile în căutarea diverselor chestii care i-au aparţinut lui Dumnezeu — păi, ce mai, s-ar putea să găsim sute şi sute de lucruri care ar putea să fie de mare valoare. Masa Rotundă, am putea spune, poate c-a fost inventată şi pregătită chiar pentru asemenea scop. Am putea chiar să găsim, cine ştie, şi nişte farmece. Toată creştinătatea ar fi ajutată de ce-am face noi. Gîndeşte-te numai, o sută cincizeci de oameni pregătiţi special pentru diverse căutări! Şi nu-i prea lîrziu să încercăm ! Sfînta Cruce a fost găsită în 326, dar Sfîntul Linţoliu nu a fost descoperit la Lirev pînă în 1360 ! Am putea găsi sulița cu care a fost omorît Domnul ¡Nostru !

— Da, tocmai la asta mă gîndeam.

— Trebuie îndeosebi să căutăm manuscrise.

— Da.

— Trebuie s-o pornim înainte peşte tot, spre Ţara Simtă ! O să fim ca scumpul meu de Joinville.[1]

— Da.

— Cred, spuse Sir Lancelot, că asta este cea mai formidabilă idee care ţi-a venit vreodată !

— De asta mi-e şi teamă, spuse Regele, şi de data asta vocea lui era cea care suna ciudat. M-am gîndit, în timpul nopţii, că poate ţintim prea sus. Ştii, dacă oamenii ating Perfecţiunea, dispar, se spulberă. Asta ar putea să însemne sfîrşitul Mesei. Ia gîndeşte-te, ce s-ar în- tîmpla dacă cineva l-ar găsi pe Dumnezeu ?

Dar mintea lui Lancelot nu era făcută pentru meta- fizică. Nu băgă de seamă schimbarea în vocea Regelui, începu să îngîc.e pentru el marele imn al Cruciadei :

Lignum crucis, Signum ducis, Sequitur exercitus... [1]

— Am putea să căutăm Sfînta Cupă! strigă el triumfător.

În acel moment sosi de la Regele Pelles un curier. Era nevoie de Sir Lancelot, spuse el, pentru ca să ungă cavaler pe un tînăr la o mănăstire. Era un flăcău frumos, cuminte şi cuvios ca un porumbel. Fusese educat la o mănăstire de maici. Numele său, spuse mesagerul, se crede a fi Galahad.

Regina Guenever se ridică în picioare şi se aşează, îşi deschise mîinile şi apoi le închise iar. Ştia că SiF Lancelot se duce la fiul lui, lîngă altă femeie — dar nu-i păsa cine ştie ce.

CAPITOLUL XXVIII

Dacă vreţi să citiţi despre începuturile Expediţiei Ca- valereşti pornite în căutarea Cupei, despre minunile sosirii lui GaJahad (Guenever. dintr-un ciudat amestec de curiozitate, invidie şi groază lăcu o încercare fără prea mare tragere de inimă să-l momească) — şi despre ultima cină de la Curte, cînd veni rulgerul şi raza de soare şi potirele acoperite şi mirosul dulce prin Marea Sală — ei bine, dacă vreţi să citiţi despre toate acestea va trebui să le căutaţi în Malory. Felul acesta de a spune povestea poate fi realizat doar o dată. Faptele materiale au fost acelea că toţi cavalerii Mesei Rotunde au pornit-o ca unul, curînd după Rusalii, cu scopul imediat de a găsi Sfînta Cupă.

Trecură doi ani înainte ca să se întoarcă Lancelot la Curte — iar pentru cei de-acasă era greu şi plictisitor şi se simţeau singuri. Încet-încet, acei cavaleri care supra- vieţuiseră începură să se strecoare înapoi, cîle doi, cîte trei, oameni obosiţi, aducînd cu ei veşti despre pierderi şi înfrînger sau zvonuri de reuşită. Veniră şchiopătînd în cîrje, sau trăgînd de frîu caii epuizaţi care nu-i mai puteau duce sau, aşa cum făcu unul care-şi pierdu mina în bătălie, purtîndu-şi mina tăiată în

[1] *Joinville, Jean de* (1224-1311), militar şi cronicar n^ez. ^a Sn- tovărăşit pe Ludovic al IX-lea în cea de-a şaptea cruciada (1248-1234). ■ Armata urmează lemnul crucii şi-al conducătorului Semn...

cealaltă. Toţi oamenii aceştia arătau obosiţi şi pierduţi. Feţele le erau fanatice şi bolboroseau despre tot soiul de năzbîtii de vis. Corăbii care se mişcau cu de la sine putere, mese de argint pe care se rostiseră ciudate rugăciuni, sulițe care zburau prin aer. imagini de buhai şi de copaci cu spini, clemoni în morminte vechi, regi şi sihastri care trăiau patru sute de ani — toate acestea erau pomenite în zvonurile care umpleau palatul. O socotealã ţinută de Sir Bedivere, arăta că jumătate din cavaleri lipseau. Se presupunea că erau morţi. Dar în tot acest timp, Sir Lancelot nu se întoarse.

— Primul martor demn de încredere reîntors fu Gawaine, care ajunse la Curte într-o jalnică stare de spirit, cu capul bandajat. Era singurul din Clanul Orkney care refuzase să învețe corect engleza și vorbea cu un accent nordic — aproape afectat. încă mai gînclea pe jumătate în gaelică. Era sfidător cu cei din Sud și xnîndru de rasa lui.Cădear-ar Orbirea și întunericul peste Expediția asta. injură Gawaine. Apoi, dacă fost-am vreodată într-o misie mai fără cap și coadă, asta a fost și alta nu.

— Ce s-a întimplal ?

Arthur și Guencver. ca niște copii cuminți, se așezară cu miinile-n poală să-i asculte istoriile. Ca niște copii, stăteau cu urechile ciulite, cernind adevărul pe cît puteau și ei.

— Ce s-o-ntimplat, ziceți ? Apăi, ce să se întimple. ce-o fost e că mi-am irosit opș'pe luni și mai bine ca să umblu după cai verzi pe părețl — zicc-se aventuri •— și-am terminat pe jumătate dus pe cea lume cu ce numiți domniile voastre comoțiune la cap. Să mă păzease? Domnu' de Sfînta Cupă. ducă-se !

— Spune-ne de la început.

- De la început ?

Era surprins de interesul lui unchi-său.

— Măi. să fie, da" e nițel de povestit, de vi-o crește și barba și vi s-or lungi și urechile.

— Ei, povestește, nu-i nimic.

— Aduceți de băut pentru Sir Gawaine. ceru Regina. Stai jos, domnia-ta. Bine-ai venit acasă. Fă-te comod și povestește-ne istoria dumitale — dacă nu cumva ești prea obosit ?

— Păi nu. că ostenit, nu mi-s — doar de n-ar fi durerea asta care mă line în țeastă. Da' povestea pot să vi-o spun. Mulțam frumos, am să iau niște whiski. Ei, ia să vedem, unde începe tărășenia ?

Stăpînul din Orkney se așează și încercă să-și amînteascâ.

— Apoi, cînd plecarăm de la Castelul din Vagon... Eu zic că n-ați uitat că cu toții plecai -am la Vagon, în prima zi. și ne risipirăm de cu dimineața în ziua de-a doua ? Ei. și-atunci cînd plecarăm de-acolo, eu am pornit-o spre nord-vest. Acuma nu pocl să vă zic chiar așa, exact, pe care drum m-am pornit. Numa' că Lancelol lăsă pe fieș- tecare să priceapă, chiar în ziua de dinainte de a ne duce care-ncotro, că moșu cela, Regele Pelles, i-a pomenit o deltă de nu știu ce farfurie sfîntă, 111 âl castel al dumisale. Și Lan cel ot zice că nu știe el ce s-o ascunde acolea, da' zice că așa le-a cumpărat și așa le vinde, și fieștecare creadă ce-o crede. Care-a fost mai deștept a luat-o în direcția aia, da' eu nu im-ain lăsat. Nord-vest, eu asta știam.

Mai trase o dușcă bună.

•— Primele urme care m-atn nimerit şi eu să dau peste ele, spuse el, fură ale lu' Galahad. Că un prostovan de ţărănoi, îngîmfat şi nărod ne-o trimis la el: Flăcăuaşu' aista, — continuă Sir Gawaine, mai dînd pe gît o duşcă şi încălzindu-se în istorisirea isprăvilor sale — flăcăuaşu' aista plăpînd este, ce mai, ăl mai scîrbos pervers care mi-a fost dat să-i trag în pept duhoarea de cînd mama m-o făcut.

■— Da' ce, te-a doborît de pe cal ?

■— Ne, ne, asta fu mai tîrziu. Eu am dat peste urmele 'dumisale de la început. Auzi, continuă el furios, oploşit într-o mănăstire de maici, crescut printre fustele găinilor celea bătrîne ! Cît despre mine, cum nu auzisem de Expediţia lui personală de la ăia care fură să deie piept cu el, — sfinţia sa papă-lapte cu inima lui de codoş !... Ei, da' lasă, că mucosu' e inglez. Apăi, mamă, mamă, ce mi ţi—1 mai fac io bucăţi-bucăţele, dacă trece el hotaru'. Dacă nu care cumva l-or fi şi ciopîrţit pînă acu, conchise el, fulgerat de-o idee.

— Dar ce rău a făcut Sir Galahad ?

— Apăi cugetaţi şi domniile voastre. Omu' e vegetări anist şi abstinent, şi face a crede că e şi vergin. Da' iaca că m-am întîlnit cu Sir Melias — aflaraţi că Sir Melias fu schilodit ca vai de mama lui ? Ei, şi mi-o spus el cum s-o purtat Galahad ăsta. Din nu ştiu care pricină, i-o plăcut lu' Melias de cioflingaru' ăsta şi i-o cerut să-l lese şi pe el să meargă, împreună, aclicăte. Acu' pe mine nu mă duce capu' ce i-o venit lu' Melias să facă una ca asta, fin'că primu' care a cătat să meargă cu Galahad o fost Uwaine. Eh, şi Galahad l-o refuzat! Vezi matale, Sir Uwaine nu era de rangu' lui ! Mă rog, mă rog, da pe Melias a catadicsit să-l lase să meargă, şi unde mai pui că l-o şi uns cavaler ! Ptiu, să ştiu că-mi perpelesc toţi dracii din iad sufletul, da să faci aşa ceva nu-i cu putinţă ! Auzi, să fii făcut cavaler de-un terchea- "berchea, de-un nătîng de opşpe ani ! Şi cînd l-o făcut cavaler pe Melias, cică aşa o grăit, chiar cu cuvintele aistea : „Acu, preacinstite domn, zice el, tu, care te tragi «lin regi şi regine, să te pătrundă sfintele legi ale cava-lerismului şi oglindă pentru toţi cavalerii să fii !" Ei, ce ziceţi de asta ? Un snob din Sud, asta e, un păcătos de snob ! Actu' următor fu că amîndoi vor să-şi vadă de- drumu' lor, şi uite. că ajung la o răscruce de drumuri. Ici-şa Melias zice că hai să merg eu la stîngă şi tu la dreapta. Da' Gálahad zice : „Mai bine-ar fi pe drumu' ăla să n-apuci, fin'că socot că pe drumu' ăla eu pot mat bine ca tine să scap nevătămat." Ei, ce ziceţi, nu-l poţă învinui pe frumuşelu' ăsta de Galahad că e prea modest, ai ? Ei, da' cu toate astea, Melias tot la stîngă a apucat-o, şi uite că o dat ghina peste el de l-a pătruns prin zale lovitura unui cavaler necunoscut care l-a luat pe nepusă masă, aşa cum o prezis Galahad. Şi cît pe-aci să moară — cu măciuca frîntă lîngă el. Cînd marele Galahad l-o găsit rănit, ei, ce zici că zice omu' meu ? Nimic altceva decît : „Va să zică, tot mai bine ar fi fost să o

porneşti pe drumu' ălălaltu' ?'• Iaca cum vorbeşte mişelu' cu un om pe jumătate mort. Şi nici nu l-a ajutat cu cevaşilea.

— Şi ce s-a întîmplat cu Sir Melias ?

— I-a zis lu' Galahad : „Domnule, zice. domnule, lasă moartea să vină asupră-mi cînd o pofti". Şi chiar el a tras ghioaga mai lîngă el. Melias e un cavaler pe cinste, şi am bucuria că pot să vă zic că imai e în viaţă.

Arthur comentă :

— La urma urmelor, Galahad e numai un copil ! Poate că-i vorba numai de necazurile anilor de creştere. Nu cred că ar trebui să-l judecăm prea aspru numai după cîteva greşeli de purtare în lume.

— Ahá, va să zică nu aflarăţi că l-o atacat pe tat-so şi l-o doborît şi pe el ? Şi nu cunoaşteţi că l-o lăsat pe tat-so să îngenunche în faţa lui, ca să-i ceară binecuvântarea ? Şi nu ştiaţi că unii au cerut ca să moară în braţele lu' Galahad şi ăsta i-a lăsat s-o facă, aşa, ca un favor ?

— Mă rog, poate că a şi fost o favoare.

— Ba pe dracu ! exclamă Gawaine, şi-şi înfundă nasul în pocal.

— Da' nu ne~ai spus nimic despre tine însuţi.

— Prima aventură care mi-o fost dată — şi zău că nu era departe să fie şi singura — pică tocmai, să-mi fie cu iertare, la Castelul Fecioarelor. Eu zic că mai bine nu v-aş povesti de treaba asta, în faţa Reginei.

Arthur spuse destul de rece :

Soţia imea nu este un copil de ţîţă sau o imbecilă, Sir Gawaine. Toată lumea cunoaşte obiceiul acelui castel.Guenever spuse plină de politeţe :

.— în franceză, asta se numeşte *droit de seigneur*[1]

— Ei, dacă aşa stau lucrurile, mă roß, am ajuns la Castelul Fecioarelor cu Uwaine şi Sir Gareth. Castelul era ţinut de şapte cavaleri, care stăruiau asupra, mă rog, mă-nţelegeţi, asupra obiceiului, l-am găsit pe ăştia şapte, afară din castel, înarmaţi din cap pînă-n pi cere şi avurăm cu ei o luptă l'ainâ şi i-am ucis pe toţi. Ei, şi cînd terminarăm trebşoara, ce să vezi, ieşi la iveală că Galahad ne-o luase înainte. Adică, îi pusese mai întîi pe fugă, fără să-l ucidă pe vreunu' din ei, iară el era chiar atunci în castel. Cu alte cuvinte, noi am făcut treaba măcelarului. terminînd ce nu începusem.

— Ghinion.

— Galahad a pornit-o mai departe şi nici n-o vrut să vorbească cu alde noi. Vine vorba cum că noi eram ăia. păcătoşii — iară el ăla binecuvîntatu'. Dup'aia n-am habar ce s-o mai fi întîmplat.

— Ai mers mai departe cu Uwaine şj Gareth ?

— Iia nu, după Castelul Fecioarelor ne-am despărţit. Am mers şi eu unde-am văzut cu ochii pînă ce-am găsit o sihăstrie, cu un om evlavios, le ştiţi felul, unu' din ăia de umblă să-ţi scape sufletu'. Cum m-o văzut, m-o şi întrebat: „Să cunosc vreau, zice. ce sade între tine ş! Domnul tău ?" Eu zic să-mi dea şi mie adăpost pentru noapte. El nu şi nu, şi-i dă înainte cu întrebările, ş; cum era şi gazdă şi popă, n-am avut ce-i face, şi cum m-o tot împins să mă spovedesc, n-am putut să-l refuz. Mamá, şi ce tărăboi o mai făcut cu ăia şapte cavaleri — zicea că-s cele şapte păcate mortale, şi mi-o zis, frmnuşă! ca bună-ziua, că nu sînt decît un ucigaş.

— Nu cumva ţi-a spus, întrebă Regele plin de interes, că nu era bine să ucizi oamenii fără vreun motiv, şi-îndeosebi atunci cînd porneşti în căutarea Sfintei Cupe ?

— Ba să mă ia toţi dracii, că chiar aşa o zis. Şi tot predica cum că Galahad îi alungase pe cei şapte fără să facă moarte de om, şi-a mai pomenit că nu se cuvine ca Sfînta Cupă să fie pricină de vărsare de sînge.

— Ce altceva a mai spus ?

■— Apăi. n-aş prea putea să vă mai zio. Ştiu doar că după ce m-o complimentat după cum vă spusei, m—a sfătuit cum că să fac o penitenţă. Cică clacă cineva nu face aşa — şi nu primeşte iertăciunea — apăi zice că nici nu mai are rost să pornească să caute Sfînta Cupă. Era cam ţicnit. Da' şi eu i-am zis atunci că un cavaler rătăcitor are o situaţiune care face ca orice penitentă să nu mai fie de nici o trebuinţă — aşa cum i-am şi arătat — cam la iei cu truditorii pământului, care nu ţin

[1] **Dreptul stă pinului (fr.).**

Postul Mare. I-am trântit moşului minciuna asta, şi-apoi pe-aci ţi-e drumul. După asta m-am întîlnit cu Aglovale şi eu Griflet... Ia stai, ia stai, ce-a mai fost după aia? Aha, ţiu minte, am mers cu dinşii vreme de patru zile... Şi-apoi, iacă ne-am despărţit şi să mă bată întunecimea dacă n-am călărit pin' în ziua de Sînt' Mihai fără să mai dau de vreo aventură ! Acu nu-i putinţă de tăgadă, adăugă Ga- waine, că nici nu mai poţi găsi aventuri ca pe vremuri în Anglia, în ultima vreme. Tot locul îi isprăvit.

— Mai aduceţi-i lui Sir Gawaine ceva de băut.

•— Eh. ¡şi cînd trecu şi se duse şi Sînt' Mihai, iacă mă- ntîlnii cu Ector Demaris. Ce, parcă el avusese mai multă izbîndă ca mine ? Da de unde ? ! Şi-atunci merserăm amîndoi călare pîn-la o bisericuţă din pădure, şi-acolo am şi-adormit şi, ce să vezi, amîndoi am visat acelaşi vis în noaptea ceea. Se făcea aşa, un braţ şi-o mînă, îmbrăcate cu mătuşă grea, ţesută cu fir, şi ţinea în strîn- soare un frâu şi-o luminare. Şi-o voce ne făcu să aflăm cum că amîndoi aveam nevoie de aste două lucruri. După asta, m-am întîlnit cu un alt preot, şi ăla zice că frâul înseamnă să ştii să te stăpînesti, iar luminarea pentru credinţă — pasă-mi-te şi eu şi Ector duceam lipsă de aşa ceva. Te-apucă şi mirarea ce mai poate omu' să mai sucească şi să mai răsucească un vis. După asta, o venit pe capu' nostru nenorocirea neînduplecată, ca cea care se ţinuse scai de capu' meu tot timpu'. Dădurăm, amîndoi, peste vărul meu Uwaine cu scutu' învălit — şi d-aia nu i-am recunoscut blazonul. Ector mi-a cedat mie prima ciocnire cu vărul meu, ruda mea, sîngele meu. Suliţa i-a străpuns tot pieptul şi i-a ieşit pe partea ailaltă. Tre- buie să-i fi sărit un ochi la cămaşa de zale, sau să fi avut vreun defect pe la armură.

— Şi Uwaine, ce-i cu el, a murit ?

— Îhî, mort, dom'le, mort. Asta-i din pricina ghinei 'care m-a pîndit.

Arthur îşi drese glasul.

— Eu zic că ghină a avut Uwaine, ruda dumitale, spuse el. Să-l odihnească Dumnezeu. Poate că n-ar fi fost chiar aşa de rău dacă ai fi ascultat de popa acela care te-a sfătuit la început.

— Păi nici n-aveam dorinţă de ucis. Auzi, pe propriul meu văr, din clanul Orkney ! Şi' unde mai pui că puiul cela de lele din Sud, ăla cu scutul alb, refuzase să meargă împreună cu el!

— Vrei să spui Galahad ? Ce, purta *vergescu,* scutul fără blazon ?

— Îhî, Galahad. Da' nu era *vergescu.* Nu ştiu de unde cotcărise el un scut, care ar fi aparţinut lu' Iosif din Arimathaea, aşa zicea el. Semnu' de recunoaştere era : argint, cu o cruce tare roşie. Adică argintu' era ca să însemne albu'

fecioriei, aşa ni s-a spus, iară crucea cea roşie era pentru Sfînta Cupă... Ptiu, am uitat unde rămăsesem.

— Tocmai îl uciseseşi pe Uwaine, ii aminti Arthur cu răbdare.

— Aşa. Ector şi cu mine am călărit pînă la altă sihăstrie, şi-acolo era popa ăla care ne vorbise despre vis cu treaba cu frîul. Popa era vegetarianist, asta zău că pot să vi-o zic ! Iară a început cu povestea aia despre crimă, şi dă-i şi trage-i pe capu' nostru, că să ne pocăim. Da' noi mai abitir, ne-am cerut iertăciune şi p-aci ţi-e drumu.

— Nu v-a spus că motivul pentru care nici unul dintre voi nu a avut noroc era că voi toţi căutaţi doar pricină de măcel ?

— Ba cum nu, zău că ne-a spus. O zis cum că Galahad ar fi mai bun decît noi fin'că rareori îşi ucidea adversarul — şi în partieolar fin'că nu omorîse pe nimenea în ecşpediţiunea asta. Şi o mai zis că mulţi alţi cavaleri — numai Ector s-o întîlnit cu v'o douăzeci — se găseau în acelaşi necaz cu noi de pe urma păcatelor lor. Şi-o mai zis că omorul e contrar legilor ecşpediţiunii. Da' noi l-am lăsat doar să latre, şi-am întins-o cît mai vorbea încă.

— Şi-apoi ?

— Am ajuns la un castel apoi, eu şi cu Eetor, şi-acolo era un turnir fain. Ne-am alăturat şi noi celor care atacau — mamă, ce bătălie — şi cinci să ne croim şi noi drumu' înăuntru, iaca apare şi Galahad ăla. Domnu' Atot- puternicu ştie ce vînt rău l-o mai adus. pe ăsta acolo, pieri-l-ar ! Se pare că avea el ce-avea cu cavalerii care se băteau aşa, doar de dragul mişcării. Ca să vezi ce făcu, se alătură celor dinăuntru, şi m-alungă de la castel şi mie uite ce mi-o făcut.

Gawaine îşi atinse bandajul.

— Ector n-a vrut să lupte cu el, explică el. Sînt înrudiţi. Da' mie nu mi-a păsat, şi n-am avut nici un folos. Mi-o dat o lovitură care, nu-i vorbă, mi-a despicat coiful şi a spart şi coiful de fier de pe dinăuntry, aşa, aşa — şi-apoi o alunecat şi mi-a ucis şi calu'. Asta chiar că mi-o fost sfîrşitu'. pe Cristos ! Am zăcut la pat vreme de-o lună şi mai bine.

— Şi-apoi ai venit acasă ?

•— Ihî, acasă.

— Chiar că se pare c-ai avut ghinion ! spuse Regina.

— Ghinion !

Gawaine se uită o clipă sau două în fundul pocalului golit. Apoi se mai lumină la faţă.

— Ah, l-am ucis pe Regele Bagdemagus, spuse el. Nu-i chip să nu fi auzit de el. De-asta am uitat să vă spun în poveste.

Arthur ascultase cu luare-aminte şi-şi rumegase gardurile, o mie la număr. Acum făcu o mişcare de nerăbdare

— Du-te de te culcă, Gawaine, spuse el. Trebuie să fii obosit. Du-te de te culcă şi gîndeşte-te la faptele tale.

CAPITOLUL XXIX

Următoarea persoană care se întoarse acasă fu Sir Lionel, unul dintre verii lui Lancelot. Lancelot avea un frate pe nume Ector şi doi veri, pe care-i chema Lionel şi Bors. Lionel era tare supărat, cam tot la fel ca şi Gawaine, dar obiectul supărării sale nu era Galahad. Era propriul său frate, Bors.

— Morala, spuse lionel, e o formă de nebunie. Ară- taţi-mi un om moral care stăruie să facă numai ce-i drept iară încetare, şi-a tun ci am să vă arăt o harababură din care n-ar putea nici un înger să se descurce.

Regele şi Regina stăteau unul lî-ngă celălalt ca de obicei, ca să asculte povestea călătorului. Se cleprinseseră să aducă cu mîna lor merinde în Sala Mare, de îndată ce se întorcea vreun cavaler, ca să-i audă istorisirea în limp ce acesta muica. Lumina cădea între ei pe masă — de la o fereastră înaltă cu vitralii -— aşa încît miinile ei se mişcau printre farfurii şi pahare care erau rubine, smaralde sau bulboane de flăcări. Erau într-o lume magică de nestemate, o poiană sub nişte copaci ale căror frunze erau giuvaericale.

— Şi Bors ţine morţiş la morală ?

— Da. întotdeauna aşa a făcut Bors, spuse Lionel, să-l ia toţi dracii. Se pare că morala e boala familiei. Las'că nici cu La n cel o t nu mi-e ruşine, dar Bors îi face prar pe toţi. Ştiaţi că Bors nu a comis decît o singură dată actul sexual ?

— .Nu zău.

— Zău aşa. Şi cît priveşte Expediţia asta pentru Sfînta Cupă, se pare că a urmat- un fel de curs de Dogmă Catolică.

— Vrei să spui că studiază ?

Lionel o lăsă mai moale. Era nebun după frate-său în a dineul inimii lui, dar trecuse printr-o experienţă care le înăsprise relaţiile. Acum că putea vorbi despre asta şi avusese timp să se mai gîndească. începea să vadă şi celălalt aspect al vrajbei lor.

•— Ei nu, făcu el. Nu trebuie chiar să mă luaţi în serios. Bors e un băiat bun. şi clacă o să existe vreodată vreun sfînt în familia noastră, apoi numai el o să fie, vi-o spun eu. Nu-i el prea deştept la minte, şi-i puţin cam fandosit, dar îi vin cîteodată nişte idei care sînt aur curat. Eu cred că Dumnezeu l-a pus la încercare în cursul Expediţiei şi nu sînt sigur că nu şi-a scos atu- urile. Am încercat să-l omor.

— Mai bine ai începe să ne spui povestea ta de la început, îl sfătui Arthur, că altfel n-o să mai înţelegem nimic.

Ei, povestea mea nu merită să fie istorisită. Am făcut şi eu pe nebunu' şi m-am prostit ca şi Gawaine, şi mi-au spus şi mie vreo cîţiva pustnici că sînt un ucigaş. Dar dacă tot am început, am să vă spun povestea luiBors. Dumnezeu şi toii sfinţii, începu Lionel, l-au pus pe Bors la încercare, clupă cîte cred eu. E ca şi cum avea să fie uns preot şi voiau să fie siguri că e credincios. Ştiţi, eu cred că unde am greşit noi, Gawaine, eu mine şi cu Ector şi toţi ceilalţi care am călcat pe de lături, e că nu am Tost la spovedanie de la bun început. Bors s-a dus încă din prima zi, şi a mai făcut şi-o penitenţă. A promis să nu mănînce nimic decît pîine cu apă şi să poarte pe piele o pînză aspră şi să doarmă pe podea. Bineînţeles că nici gînd să aibă ceva de-a face cu doamnele — dar asta nici nu-i era mare pagubă, că a avut doar o dată de-a face cu ele. Asta-i şi tot necazul lui. Ei, primul lucru care i s-a întîmplat după ce şi-a pus viaţa în ordine a fost c-a început să aibă viziuni. A văzut pelicanul în toată sfinţenia lui, şi o lebădă şi un corb şi nişte lemn putrezit şi nişte flori. Toate chestiile cistea au ceva de-a face cu teologia lui şi, drept să va spun, mi le-a şi explicat, dar nu mai ţin minte. Lucrul următor care i s-a întîmplat e că o domniţă l-a implorat s-o scape de un cavaler pe nume Sir Pridam. Pe doamnă a salvat-o destul de uşor şi a avut prilejul să-l ucidă pe Sir Pridam. Şi-acum fiţi atenţi. Mi-a spus povestea după lupta noastră şi a stăruit că asta era prima lui încercare. Mi-a spus că se simte ca un săritor de circ. care e pus mereu să facă salturi tot mai înalte şi mai înalte, de fiecare dată şi-i e teamă că dacă nu-i iese vreo săriturâ o să l'ie trimis înapoi la grajd. Dacă l-ar fi ucis pe Sir Pridam, s-ar fi terminat şi cu el. L-ar fi trimis din nou la truda zadarnică, cum au făcut cu Gawaine şi cu mine şi cu restul. A adăugat că nimeni nu i-a vorbit despre lucrurile astea — dar că salturile i-au apărut deodată în faţa ochilor, şi parcă cineva îl veghea să vadă ce face — cineva care nu voia să-l ajute sau să-i vîndă un pont, ci pîndea doar să vadă dacă se descurcă. Ei, şi-aşa, pe Pridam nu l-a omorît. A urlat numai la el să 'se 'predea şi l-a pocnit peste faţă cu latul săbiei pînă ce a cedat. Şi uite-aşa a făcut frate- miu o săritură bună. Crezi că se poate să' fi fost ceva împotriva uciderii oamenilor în Expediţia asta, Măria-ta ? Mă înţelegeţi, aşa, un fel de Nu Supranatural ?

— Cred că eşti un om înţelept, Lionel. spuse Regele, chiar dacă ai încercat să-ţi ucizi fratele. Ia zi mai departe

— Ei, încercarea următoare a avut de-a face direct cu mine. De aceea am şi încercat să-l omor, îmi pare tare rău de asta. Tocmai acum mi-am dat seama cît de rău îmi pare. Pe vremea aceea nu am înţeles.

— Cum a fost cea de-a doua încercare ?

— Bors şi cu mine ne-am iubit întotdeauna unul pe celălalt, după cum ştiţi. Supărarea e un fleac, în felul nostru ne-am iubit. Iaca. Bors călărea prin codru, cînd dădu nas în nas

cu două lucruri. Unul eram eu, legat fedeleş pe un cal, cu doi cavaleri de fiece parte, care n-aveau ceva mai bun de făcut decît să mă pocnească cu bice de spini. Celălalt era o fecioară, călărind cît o ţineau puterile, cu un cavaler galopînd după ea, care voia să-i răpească ce-avea dînsa mai scump, adică fecioria. Cele două grupuri de călăreţi mergeau în direcţii opuse, şi Bors era singur-singurel. Şi unde mai pui, remarcă Sir Lionel cu mîhnire, ce ghinion am, domnule, să tot fiu biciuit cu spini. Ştiţi că am mai păţit-o o dată cu Turquine.

— Şi ce-a ales Bors ?

— Bors a hotărît să salveze fecioara. Cînd l-am întrebat la urmă ce mama naibii a însemnat chestia asta, să-şi lase propriul frate în restrişte, mi-a explicat că se gîndise că eu oricum eram înclinat să fiu un cîine ni os — deşi el mă iubeşte — în vreme ce fecioara la urma urmelor tot fecioară este. Aşa că s-a gîndit că datoria tui era să slujească partea mai bună. De-asta am încercat- să-l şi ucid. Dar acum, adăugă Lionel, acum pricep ce voia să zică. Acum înţeleg că asta a fost cea de-a doua încercare a lui, şi trebuie să fi fost o hotărîre greu de luat. nu-i vorbă.

— Săracu' Bors. Sper că nu s-a ţinut prea fudul pentru că a procedat aşa ?

— Nu, a fost foarte umil. De fapt, încercările astea îi ieşeau în faţă aşa. pe neaşteptate,

— Care a Cost cea de a treia încercare ?

— Ei. pe măsură ce înaintau, tot mai ale dracului se făceau. În a treia încercare a venit la el un om îmbrăcat ca Lin popă şi i-a zis că în castelul din apropiere se află o doamnă care era sortită morţii, dacă Bors n-avea să facă amor cu ea. Şi aşa-zisul popă îi arătă cum că pînă atunci se mai făcuse vinovat de moartea propriului lui frate — adică eu — fiindcă preferase nelalocul lui să o ajute pe fecioară decît pe mine şi că dacă acum n-o să păcătuiască cu cucoana ceea, atunci o să aibă şi o a doua viaţă pe conştiinţă. Vedeţi domniile voastre, s-ar fi cuvenit să vă pomenesc că cei doi cavaleri m-au lăsat de mort şi Bors m-a găsit şi mi-a dus trupul la mănăstire să mă îngroape. Bineînţeles, mai tîrziu m-am pus eu pe picioare. Ei, uite-aşa, apare şi doamna în castel — după cum declarase şi prefăcutul popă — şi adeveri şi ea povestea dînsului. Ii spuse că era prinsă de-un farmec care o va face să moară de dragoste, clacă fratele meu nu se va arăta atent cu dînsa. Bors îşi dădu seama acum că va trebui fie să înfăptuiască păcatul mortal şi s-o scape pe cucoana aceea, fie să refuze să-l comită şi atunci s-o lase să moară. Mi-a povestit că şi-a amintit cîte ceva din catehismul elementar, şi dintr-o predică pe care o auzise odată cînd veniseră la Camelot nişte trimişi ai Papei. Decise atunci că nu era ţinut răspunzător pentru faptele doamnei aceleia, în vreme ce pentru ale sale răspundea numai el şi nimeni altcineva. Aşa că o refuză pe femeie.

Guenever chicoti.

-— Da, dar staţi că n-am terminat. Asta n-a fost totul. Doamna era frumoasă de-ţi lua Ochii, şi se urcă în cei mai înalt turn al castelului, însoţită de douăsprezece drăguţe doamne de companie, şi spuse că dacă Bors nu va înceta de a mai fi atît de pur, atunci or să sară toate împreună. Zise că o să le silească ea să procedeze astfel. Şi mai spuse dînsa că nu-i cere altceva decît să se dră- gostească o noapte cu ea — şi ce-i aşa de rău să te mai distrezi puţin — şi atunci toate acele femei fi-vor salvate. După aceea începură cu toatele să strige la Bors şi să-i ceară îndurare şi milă, şi boceau de mama focului. Acu pot a vă spune că frate-miu era în mare impas. Sărmănelele erau atît de înspăimîntate şi frumuşele, şi nu trebuia altceva decît să nu mai fie atît de încăpăţînat şi, gata ! vieţile le şi erau scăpate.

—' Şi ce-a făcut ?

— Le-a lăsat să sară.

— Rușine ! strigă Regina.

— Oh, nu, că nu erau decît o adunătură de duhuri rele, fără îndoială. Tot turnul se întoarse pe dos şi dispăru de îndată şi se dovedi că tot timpul nu fuseră decît nişte prăpădite de duhuri, incluzîndu-l aici şi pe popă.

— Morala poveştii ăsteia este, zic eu, că nu trebuie să comiţi păcatul mortal, chiar dacă douăsprezece viei/ atîrnă de el, observă Arthur. Din punct de vedere dogmatic asta mi se pare destul de judicios.

— Eu nu ştiu care-i dogma, da' ştiu că aproape că i-a albit părul-n cap lu' frate-miu.

— Şi pe bună dreptate. A patra încercare care a fost', dacă a mai fost vreuna ?

— A patra eu am fost, şi ăsta a fost şi ultimul obstacol. La mănăstirea unde mă lăsase să mă îngroape mi-am revenit în simţiri şi cînd m-am mai pus pe picioare, am pornit călare să-l caut. Acum îmi pare rău — în treacăt fie vorba, va trebui să-i cer Măriei-tale iertăciune pentru unele lucruri pe care le-am făptuit — dar, dacă stai bine şi te gîndeşti, pare puţintel cam exagerat ca px-opriul tău frate să te lase să te bată duşmanii pînă la moarte. Ca să nu mai vorbim că trebuia să-mi cerşesc mîncarea de pomană, şi pe vremea aceea nici nu înţelegeam lucrurile care se petreceau cu Bors şi pe deasupra mai şi ştiam că îl văzusem, chiar înainte de a-mi pierde cunoştinţa, cum mă părăsea în voia soartei — ei, trebuie să recunosc că eram cam îndîrjit. De fapt, aveam mare chef să-l ucid. L-am găsit pe Bors într-o capelă în pădure, şi i-am de-clarat de îndată că am de gînd să-l ucid. Am spus : „Îţi voi face ce se cuvine unui mişel şi trădător, căci adevăr grăiesc că mişel şi necinstit eşti, mai mult decît orişice cavaler ce ieşit-a

vreodat' din mîndra noastră casă." Bors a refuzat să lupte. Şi-atunci, eu i-am spus : „De nu vrei să lupţi, te omor ca pe un cîine". Bors a răspuns că, din toţi oamenii, singur cu frate-său nu poate să se lupte. Ba a mai zis că atunci cînd caută Sfînta Cupă nu-i era îngăduit să ucidă nici oameni de rînd, atunci cum să omoare el pe frati-său ? Eu am zis : „Nu-mi pasă mie ce ai tu voie şi ce n-ai voie să faci. Dacă vrei să te aperi, am să lupt cu tine; iar dacă nu, te omor şi aşa". Eram furios. Bors n-a făcut altceva decît să îngenunche şi să ceară cruţare. Acum văd şi eu că Bors n-a făcut decît ce era drept. Pomise după Cupă, se afla an rîndul esca- dronului anti-omicid, iar eu eram fratele lui. Purtarea lui era şi foarte curajoasă. Numai că, vezi, la vremea aceea nu puteam să înţeleg asta. M-am gîndit pur şi simplu că era încăpăţînat şi l-am răsturnat cu picioarele în sus, pe cînd îngenunchea. Mi-am tras apoi spada să-i retez capul.

Lionel ramase în tăcere vreme de un minut, privind îa farfuria din faţa lui, unde se prelinsese o pată strălucitoare de rubiniu de la vitralii, în forma unui ou.

— Ştiţi, spuse el, totu-i foarte bine cînd te ţii de dogme şi morală şi chestii d-astea, atîta vreme cît nu eşti decît tu vîrît în treaba asta ; dar ce te faci cînd se bagă şi alţii în harababură ? Eu zic că a fost foarte bine că Bors a căzut în genunchi şi m-a lăsat după pofta inimii să-l ucid, da' vezi că imediat după aceea a ieşit din capelă un pustnic care a venit năpustindu-se şi s-a aruncat peste trupul lu' frate-miu. Zicea că vrea cu orice preţ să mă împiedice să devin fratricid. Am ucis pustnicul.

— Ai ucis un om fără apărare ?

-— îmi pare nemaipomenit de rău, Măria-ta, dar ăsia-i adevărul. Nu uitaţi că eram cuprins de o furie inspăi-mîniătoare, şi omul acela mă împjedica să ajung Ja Bors, şi nu-mi pot stăpini mîinile. El mă făcea de ocară cu un fel de armă morală, şi-atunci mi-am folosit şi eu arma împotriva armei lui. Simţeam că Bors se ridică împotriva mea într-un fel îiu prea corect şi că pustnicul acela îi ia apărarea. Am simţit că voinţa lui se ridică împotriva alei mele. Dacă voia să salveze pustnicul, atunci să nu mai fie încăpăţînat şi să se scoale şi să lupte cu mine. Nu ştiu dacă mă înţelegeţi, simţeam că pustnicul acela îl priveşte pe el, nu pe mine. Tare mi-e teamă că pur şi simplu m-a apucat, nebunia, recunoscu Lionel după puţin timp.' Ştiţi cum te-apucă. Voiam să lupt, şi era neapărat trebuinţă să am cu cine mă lupta. Spusesem că am să-l ucid dacă nu vrea să se lupte cu mine, şi chiar aşa aveam de gînd să fac. Mă înţelegeţi, nu-i aşa ? E ca atunci cînd te scoli cu faţa la cearşaf.

Urmă o tăcere grea.

■— Eu zic să-mi termin povestea, urmă el siînjenit.

— Dă-i drumul.

— Ei, Bors m-a lăsat să-l ucid pe sihastru. S-a întins doar pe pămînt şi a cerut să-mi iubesc aproapele. Atunci m-a apucat şi mai rău nebunia, poate de ruşine, şi mi-am ridicat spada să-i tai lui frate-miu capul pe loc — cînd poftim că apare Sir Colgrevance din Gore. Se bagă între noi şi zice că să-mi fie ruşine că ce m-a apucat să-i tai lu' frate-miu capu' şi să vărs sînge de frate. Asia a umplut paharu', să vină şi ăsta să-mi predice cu sîngele sihastrului gilgîind la picioarele mele, aşa că m-aro repezit
Ia Colgrevance. Şi, în cîteva minute, individul a început să toată în retragere.

— Ce-a făcut Bora ?

— Săraeu' Bors. Nu-mi place să mă gin dese ce era în sufleţelul lui. Iarăşi trebuia să apuce spada, vedeţi, domniile-voastre, dar n-avea ce-i face şi trebui să o refuze şi n-a putut scăpa altă viaţă. O irosise de pomană pe cea a sihastrului, după cîte se pare datorită încăpăţânării lui, şi acum eu aveam să-l ucid pe nevinovatul Colgrevance, care încercase să-l ajute. Colgrevance tot suspina către el, spunîndu-i : „Haide, te ridică şi ajută-mă, omule. De ce mă laşi să pier pentru tine ?"

— Rezistenţă pasivă, comentă Arthur cu interes sporit. Asta e o armă nouă. Dar pare destul de greu s-o întrebuinţezi. Continuă, te rog.

— Şi-aşa, l-am ucis pe Colgrevance în luptă dreaptă. Rău îmi pare, dar aşa am făcut. M-ain întors înapoi după aceea la Bors, ca să termin treaba. Şi-a acoperit capul cu scutul, clar n-a vrut să lupte.

— Ce s-a întîmplat ?

— A venit Dumnezeu, răspunse băiatul solemn. El s-a băgat între noi şi ne-a luat vederea şi a făcut să ne ardă scuturile.

Urmă o lungă pauză, în care Arthur rumegă primele veşti despre unele lucruri de care-i fusese teamă sau la care năzuise.

— Vedeţi domniile-voastre, urmă Lionel, Bors s-a rugat.

— Şi-a venit Dumnezeu ?

— Eh, nu prea ştiu exact ce s-a întîmplat, dar soarele strălucea pe scuturile noastre. Ceva s-a întîmplat. Ne-am oprit deodată din luptă, şi-am început să rîdem. Am văzut că Bors era un nătărău şi l-am sărutat şi ne-am împăcat. Apoi, mi-a spus povestea lui, aşa cum v-am istorisit-o şi eu, după care a pornit-o pe mare cu o corabie fermecată, îmbrăcată toată în mătase albă. Să vedeţi că dac-o găsi cineva Cupa, atunci numai Bors o să fie ăla; şi ăsta e şi sfîrşitul istoriei mele.

Rămaseră tăcuţi, fiindcă era greu să discuţi despre lucruri ce ţineau de spirit; în cele din urmă, Sir Lionel vorbi pentru ultima dată.

!— Bine,' bine, totu-i bine şi frumos eu Bors, spuse el plîngăreţ, dar ce ne facem cu sihastrul ? Şi cu Sir Colgrevance ? De ce nu i-a salvat Dumnezeu şi pe ei ?

— Dogmele nu sînt lucruri uşoare, răspunse Arthur.

Guenever spuse:

— Nu ştim ce-au făcut în trecut. Şi-apoi -uciderea nu le-a făcut nici un rău la suflet. Poate că, dimpotrivă, le-a ajutat sufletele, să moară în felul ăsta. Poate că Dumnezeu le-a dăruit moartea asta bună, fiindcă era lucrul cel mai bun pentru ei.

CAPITOLUL XXX

»

Cea de-a treia întoarcere mai importantă la Curte fu a lui Sir Aglovale, care sosi la ceas tîrziu de după- amiază, cînd stropii de rubin fugiseră din farfuriile de pe masă şi se căţăraseră pe perete. Era un flăcău de mai puţin de douăzeci de primăveri, cu o înfăţişare nobilă, frumoasă şi cu simţul umorului. Îl mai jelea încă pe Tatăl său, Regele Pellinore — şi arăta aceasta purtînd pe braţul care ducea scutul, o eşarfă neagră. Cel puţin, credeau că este pentru Regele Pellinore. De fapt, de cînd îl văzuseră ultima otiră, murise şi maică-sa. Mai aducea de asemenea cu sine şi vestea morţii unei surori — fiindcă aproape toţi cei din familia lui Pellinore fuseseră lipsiţi de noroc.

— Gawaine e aici ? întrebă Aglovale. Unde sînt Mor- dred şi Agravaine ?

Arunca priviri furişe în jurul lui, de parcă se aştepta chiar să-i găsească în Sală. Deasupra capului, stropii coloraţi de lumină cădeau pe o bucată mică şi primitivă de tapiţerie — care zugrăvea nişte cavaleri în cămăşi de zale, cu apărătoare de nas pe coifurile lor pictate gonind un mistreţ.

Arthur spuse :

tale" Agl0Val6ı 6i Sînt aiCiı Feridrea e în mîinile

— Aha.

■— Ai de gînd să-i omori ?

— Am venit să-l ucid mai întîi pe Gawaine. Poate că pare ciudat, după ce-am căutat Sfînta Cupă.Aglovale, ai tot dreptul să încerci să te răzbuni împotriva celor din Orkney, şi n-am să te opresc dacă vei încerca. Tatăl tău l-a ucis pe tatăl lor, iar fratele tău s-a culcat cu mama lor. Nu. nu-i nevoie să-mi explici despre asta — lasă-mă să-ţi aduc aminte citeva fapte. Mai apoi cei din Orkney ţi-au ucis tatăl şi fratele. Şi-acum tu ai de gînd să ucizi pe cîţiva dintre cei din Orkney, iar feciorii lui Gawaine îţi vor ucide fii, şi-aşa vom merge tot mai departe. Asta-i legea Nordului. Dar acum, Aglovale, eu încerc să aduc în Britani a o nouă lege, prin care oamenii nu trebuie să continue să verse sînge tînăr la nesfirşit. Te-ai gîndit ce treabă anevoioasă este asta pentru mine ? Există o zicală care spune că două rele nu fac un bine, şi zău că tare mult îmi place asta. Nu o aplica la tine — aplică-mi-o mie. Aş fi putut să-, pedepsesc pe cei din Orkney pentru că ţi-au ucis fratele. Aş fi putut să pun să li se taie capul. Ţi-ar fi plăcut să fac asta ?

— Da.

— Poate că s-ar fi cuvenit s-o fi făcut.

Arthur se uită la propriile lui nnîini, cum făcea deseori cînd se găsea la ananghie.

Apoi adăugă :

— Mare păcat că n-ai avut prilejul să-i vezi pe cei dui Orkney acasă la ei. E; n-au avut o viaţă atît de fericită ca a ta.

Aglovale răspunse :

— Şi credeţi că viaţa mea ele familie e chiar aşa de fericită acum ? Ştiaţi că maică-mea a murit acum citeva luni ? Tata îi zicea Piggy.

— Aglovale, îmi pare rău. Nu auzisem.

•— Măria-ta, oamenii rîdeau de tata. Ştiu şi eu că nu era o persoană nemaipomenită. Dar trebuie să fi fost un soţ destul de bun, nu-i aşa, ca mama să moară de singurătate atunci cînd el s-a dus? Mama nu era o persoană prea meditativă, dar s-a topit ca ti luminare după ce ăia din Orkney l-au ucis pe tata şi pe Lamorak. Acum se află şi ea în acelaşi mormînt.

— Aglovale, trebuie să faci ceea ce crezi că e drept. Ştiu că eşti un adevărat Pellinore, şi aşa ai să faci. Nu-ţi voi cere nici o favoare pentru mine. Dar vrei să mă laşi să-ţi pomenesc trei lucruri ? Primul este că tatăl tău este primul cavaler pe care l-am iubit — şi totuşi nu l-am pedepsit pe Gawaine. Al doilea este că toţi cei din Orkney îşi adorau mama. Ea i-a făcut s-o iubească atît de mult, dar ea se iubea doar pe sine. Şi cel de-al treilea lucru — oh. Aglovale, pteacă-ţi urechea la aceasta — este că un Rege poate să lucreze doar cu cele mai bune unelte.

— Mi-e teamă că cel de-ai treilea lucru nu l-am prea priceput. *

—• Spune-mi, crezi că duşmăniile sînt un lucru bun ? întrebă Artliur. Vă aduc fericire în familii ?

— Nu chiar.

— Dacă vreau să opresc legea duşmăniei, crezi că are vreun rost să apelez la Gawaine sau la oameni ca el ?

— Aha.

— Şi ce folos aş avea dacă aş fi executat toată familia de Orkney ? Am fi avut doar trei cavaleri mai puţin de care să mă folosesc. Şi viaţa lor a fost nefericită, Aglo- vale. Aşa că. vezi, toată nădejdea în tine îmi stă.

— Trebuie să mă gîndesc la asta.

— Te rog. Şi nu te pripi cu hotărî rea. Pe mine să nu mă iei în seamă. Fă doar ce crezi tu că e drept, fiindcă eşti un Pellinore — şi ştiu că totul va ieşi cît se poate de bine. Şi acum spune-ne despre aventurile tale din Căutarea Sfintei Cupe, şi uită pentru o seară de necazurile cu cei din Orkney.

Aglovale suspină adine şi spuse :

— Cît mă priveşte pe mine, n-am avut nici o aventură. Dar Cupa asta m-a costat totuşi o soră. Poate ciiiar şi un frate.

— Ce ? A murit sora ta ? Vai de mine. săracul de tine. dar eu credeam că e în siguranţă într-o mănăstire de

— Au găsit-o moartă într-un soi de barcă.

■—• Moartă într-o barcă 1

•—■ Da, o corabie fermecată. Avea în miini o scrisoare lungă, toată despre Sfînta Cupă şi despre t'rate-miu Percv.

—- Îţi facem poate rău dacă întrebăm amănunte ?

— Nu. îmi place să vorbesc ele asta. Mi-a mai rămas Dornar şi se pare că Percv s-a făcut remarcat.

— Dar ce-a făcut Sir Percival ?

Eu zic că mai bine v-aş povesti ce spunea scrisoarea. După cum ştiţi, continuă Sir Aglovale, Percy era cel care semăna cel mai mult cu tata în familia noastră. Era bun şi umil şi un pic cam zăpăcit. Mai era şi timid. Cînd l-a întîlnit pe Bors în barca aia fermecată a lor, s-a ruşinat de el, aşa se spune în scrisoare. Vedeţi domniile- voastre, dînsul era un cavaler neîntinat, precum Galahad. De cîte ori îi vedeam împreună, îmi trecea prin cap că el şi cu tata ar face o pereche bună. Cel puţin un lucru e sigur : la amîndoi le plăceau animalele şi ştiau să se poarte cu ele. Tata avea Fiara aceea a Căutărilor şi Percy se pare că se împrietenise în special cu leii, asta de cînd a plecat. Unde mai pui că Percy era binevoitor şi simplu. Într-o zi, pe cînd încercau să smulgă o spadă binecuvîn- tată dintr-o teacă — vreau să spun ei trei în corabia fermecată — lui Percy i s-a dat voie să facă prima încercare. N-a reuşit, bineînţeles — toate chestiile astea erau rezervate pentru Galahad — dar după ce nu a reuşit, s-a uitat cu mîndrie în jur şi a spus : „Pe sfînta mea credinţă, de data asta chiar că n-am reuşit!" Mă rog,

mă rog, dar văd că mă depărtez de povestea mea. Se zice în scrisoarea aceea că prima aventură pe care a avut-o Percy după ce-a plecat de la Castelul Vagon, a fost să călărească împreună cu Sir Lancelot pînă ce s-au întîlnit cu Galahad. S-au luptat cu el, şi Galahad i-a buşit pe amîndoi. Apoi, Percy l-a părăsit pe Lancelot şi s-a dus la o mănăstire, unde a l'ost împărtăşit. Călugărul l-a sfătuit să-l urmeze pe Galahad la Goothe sau Carbonek, şi să nu se mai lupte niciodată cu el. De rapt. Percy fusese cuprins de un fel de adoraţie entuziastă pentru eroul lui — Galahad — aşa că sfatul acesta i se potrivea de minune. A călărit mai departe spre Carbonek, unde a auzit ceasul mănăstirii bătînd, în vreme ce el îi dădea ghes prin pădure — şi acolo a dat peste Regele Evelake, care avea cam patru sute de ani. Eu zic că-i mai bine să-l las deoparte pe Evelake, fiindcă nu prea înţeleg partea asta. Mi se pare că bătrînu' nu putea să moară pînă ce nu se găsea Sfînta Cupă, sau ceva în genu ăsta. Dar mai e amestecat şi Regele Pelles în chestia asta, şi toată partea asta din scrisoare e de fapt puţin cam încurcată. Oricum ar sta lucrurile, vorba e că Percy s-a luptat cu opt cavaleri şi douăzeci de oşteni năimiţi, care l-au atacat la Carbonek, şi a fost scăpat în ultima clipă chiar de Galahad. Din nefericire, calul lui a fost ucis şi Galahad a plecat mai departe, fără să rămînă nici măcar o zi.

— Ştiţi, spuse Lionel şovăitor, nu zic că nu-i mare lucru să fii sfînt şi invincibil, şi n-am nimic împotriva lui Galahad că e virgin, dar nu credeţi cumva că oamenii ăr trebui să lie ceva mai umani ? N-aş vrea să credeţi că sînt prefăcut, dar băiatul ăsta mă face întotdeauna să mă simt scîrbit ori îngrozit. Adică de ce n-ar putea şi el să zică frumuşel bună-dimineaţa, sau mai ştiu eu ce, în loc să-l salveze pe careva şi după aia să încalece şi să se care în linişte, ţinîndu-şi nasu' âla al lui în sus ?

Arthur nu făcu nici un comentariu, şi tînărul îşi reluă povestirea.

— Percv încerca să se ţină de Galahad, conform instrucţiunilor pe care le primise de la călugăr, dar Galahad o şi pornise, aşa că sărmanul n-a avut altceva de făcut decît să o ia la fugă după el şi să strige : „Hei, ascultă !'" A dat de tot felul de necazuri, încercînd să împrumute un cal de la cineva, şi în cele din urmă a sfîrşit călărind mîrţoaga unei slugi, galopînd după Galahad eît putea. Dar uite că s-a ivit un cavaler cu gust de trîntă şi l-a doborît de pe mîrţoaga —- teamă mi-e că familia noastră n-a fost croită în stilul eroic — şi uite că iarăşi e rămas pe jos şi ia-l pe Galahad de unde nu-i. Ei, şi în acest punct apare o femeie —- s-a descoperit după aceea că era o vrăjitoare, şi nici măcar una prea cumsecade •— şi l-a întrebat cu aprigă voce ce încearcă să facă. Percy a zis : „Păi ce să fac. nici bine. nici prea mult rău. ai ?" Aşa că femeia aceea i-a împrumutat un armăsar negru care s-a dovedit a fi un duh, şi s-

a spulberat în împrejurări dramatice cînd, din fericire, în seara aceea, Percy şi-a făcut cruce. Se afla atunci într-un fel de pustiu, aşa că pînă una-alta s-a apucat să lege prietenie cu un leu, pe care l-a scăpat de un şarpe. Percy a fost întotdeauna mort după Prietenii Noştri Muţi. după cum v-am şi spus. Următoarea faptă care s-a intîmplat a fost aceea că s-a ivit o preafrumoasă, preagraţioasă şi preaplină de nuri domniţă, cu tot echipamentul de camping şi l-a invitat pe Percy la ospăţ. îi era foame — după tot pustiul şi toate păţaniile prin care trecuse — şi nici nu fusese învăţat cu băutura, aşa că, vedeţi domniile-voas- tre, se încinse un chef pe cinste. Mi-e teamă că s-a cam înfierbîntat şi urmarea a fost că apoi a rîs prea mult şi s-a cam stîrnit băiatul şi a rugat-o pe duduie, mă înţelegeţi domn iile- voastre cum stă treaba, hm ! Doamna n-a zis nu, şi tocmai cînd să se împlinească cele cunoscute şi poftite, din fericire ochii lui Percy căzură pe crucea de pe minerul spadei sale, care stătea culcată pe pămînt. Iară îşi făcu cruce, şi tot cortul muierii se întoarse cu fundu-n sus şi pe dată dispăru şi ea într-o corabie, urliiid şi ţipînd şi chelălăind, şi apa ardea în urma ei.. Percv a fost aşa de ruşinat de sine şi cuprins de o asemenea durere de cap a doua zi de dimineaţă cînd se sculă, încît îşi înfipse drept pedeapsă spada în propria-i coapsă. După asta, apăru corabia fermecată cu Borş înăuntru şi amin doi o porniră pe mare, acolo unde-i va purta ea.

Guenever spuse :

— Dacă acea corabie era menită să-i ducă pe oameni spre Sfînta Cupă, pot foarte bine înţelege cum de se afla Bors în ea. Ştim că dînsul a trecut prin nişte încercări îngrozitoare. Dar de ce Sir Perei vale ? Ştii, n-aş vrea să te supăr, Sir Aglovale, dar fratele dumitale nu prea pare să fi înfăptuit cine ştie ce.

— Şi-a păstrat cinstea, spuse Arthur. Era ia fel de curat ca şi Bors ba, aş spune, chiar şi mai curat. Era perfect inocent. Dumnezeu a chemat copiii care suferă să vină la El.

— Bine, dar aşa un tîrîie-brîu, un împleticit !

Arthur se supără.

■— Dacă Dumnezeu e milos, ripostă el, nu văd de ce nu ar permite oamenilor să se împleticească în ceruri. Continuă cu scrisoarea dumitale, Sir Aglovale.

— în acest moment intervine şi soră-mea. După cum ştiţi, ea era călugăriţă şi, cînd i-au tăiat pentru prima dată părul, i-a apărut o viziune care i-a cerut să şi-l păstreze într-o cutie. Soră-mea era o femeie învăţată, care avea vocaţia de a urma studii religioase. Chiar cînd au intrat Percy şi Bors în barcă, s-a ivit din mănăstire o arătare care le-a spus să facă anume lucruri. Primul era să-l caute pe Sir Galahad. Galahad îşi petrecuse noaptea într-o mănăstire, lîngă Carbonek, după ce-l cloborîse pe Sir Gawaine, şi tocmai atunci l-a găsit soră-mea.

Ea l-a pus să se scoale şi să se înarmeze şi împreună au pornit-o călare spre Marea Collibe. unde, în spatele unui puternic castel, au găsit corabia binecuvântată în care-i aşteptau Bors şi Percy. Cu toţii au pornit-o pe mare, pînă ce-au ajuns la o gîtuitură, între două stînei înalte — şi acolo îi aştepta o a doua corabie. Nu prea i-a tras inima să se urce în noua corabie, fiindcă în aceasta se găsea un pergament care-i avertiza pe oameni să nu calce pe punte dacă nu se găsesc în stare de perfectă credinţă — dar Galahad păşi pe punte ca de obicei, cu încrederea aceea nesuferită pe care o are întotdeauna în sine. Ceilalţi l-au urmat şi au găsit acolo un pat bogat, cu o coroană de mătase, şi o spadă pe jumătate trasă din teacă. Era spada Regelui David. Mai erau acolo şi trei fuse fermecate, tăcute din copacul Edenului, precum şi două spade inferioare pentru Percy şi Bors. După cum era şi de aşteptat. spada cea mai de seamă era pentru Galahad. Minerul îi era cioplit dintr-o piatră minunată, braţele plăselelor erau făcute din coastele a două fiare pe nume Calidone şi Ertanax. teaca era din piele de şarpe, iar o parte a spadei era roşie ca sîngele. Numai cingătoarea era din cînepă obişnuită. Sora mea s-a apucat să lucreze la fuse şi a ţesut o cingătoare nouă din propriul ei păr. pe Cure şi-l adusese în cutie, conform instrucţiunilor. Ea le-a explicat povestea săbiei, pe care o cunoştea din studiile ei. şi cum fuseseră fusele întocmite din lemn colorat pe dinăuntru cu sevă şi, în fine, l-a încins pe Galahad cu spada aceea. Era fecioară, şi a fixat sabia la cingătoarea unui virgin ca şi ea, cu propriul ei păr. Se întoarseră apoi la primul lor vas şi navigară spre Carlisle. în drumul lor scăpară pe un bătrîn domn care era ţinut prizonier de cili va oameni ticăloşi în castelul său. Qmorîră în luptă o mulţime din aceşti oameni, drept care Bors şi Percy fură tare necăjiţi, clar Galahad le spuse că era perfect corespunzător cu normele lor să ucidă oameni care nu fuseseră botezaţi — şi s-a dovedit că aceştia nu fuseseră. Aşa că bătrînul de la castel ceru permisiunea să moară în braţele lui Galahad. ceea ce Galahad cu condescendenţă acceptă.

Cînd ajunseră la Carlisle, găsiră un alt castel aparţinînd unei doamne care se umpluse de lepră. Doftorii îi spuseră că singurul leac era să se scalde într-o cadă umplută cu sîngele unei fecioare preacurate de spiţă regească. Orice fecioară care trecea pe acolo şi răspundea cerinţelor era silită să sîngereze, luată fiind cu japca de oamenii de la castel, iar descrierea persoanei se potrivea exact soră-mi. Cei trei cavaleri luptară toată ziua ca s-o scape, dar pe seară motivul vămuielii le fu explicat, şi soră-mea spuse : „Mai bine un rău decît două" Aşa că încuviinţă să i se ia sîngele, opri lupta, şi a doua zi de dimineaţă ei înfăptuiră ce-şi puseseră de gînd. Sora mea îi bmecuvîntă pe doftori, porunci ca trupul să-i fie lăsat să

plutească în sfînta corabie cu această scrisoare în mina ei, şi apoi muri în vreme ce doftorii îi scoteau sîngele.

Sir Aglovale se întoarse spre rege, în timp ce se îndrepta spre dormitorul său, după ce îi fuseseră prezentate condoleanţele şi exclamaţiile de rigoare. Sala era întunecată, şi giuvaerurile de lumină se stinseseră.

— Ah, bine că-mi adusei aminte, spuse el ruşinat. Vrei, Măria-ta, să-i trimiţi pe cei din Orkney să ospăteze cu mine mîine ?

Arthur se uită la el îndeaproape, prin lumina pierită a amurgului, şi apoi pe faţă i se lăţi un imens zîmbet. Îl sărută pe Aglovale, cu o lacrimă care-i lunecă în colţul ochiului. Spuse :

— Ei, uite că acum am un nou Pellinore pe care să-l îndrăgesc.

CAPITOLUL XXXI

Şi totuşi nici o veste de la marele Dulac. Devenise un nume magic care încălzea toate inimile, îndeosebi ale femeilor, oriunde s-ar afla Devenise el însuşi un *maes- tro* — şi era acum considerat aşa cum îl privise el pe vremuri pe Moş Dap. Dacă aţi învăţat să zburaţi ca pilot, sau aţi fost elevul vreunui mare muzician sau al unui mare scrimeur, atunci e de-ajuns să vă aduceţi aminte de profesorul acela, pentru ca să ştiţi cum ajunseseră să gîndească cei din Camelot despre Lancelot. Ar fi murit pentru el — pentru măiestria lui. Şi el se pierduse.

Supravieţuitorii se prelingeau unul cîte unul spre Curte — Palomides, creştinat acum şi plictisit de moarte de Fiara Căutărilor, care tot se ţinea de capul lui şi îm- bătrînit de lunga sa rivalitate poetică cu Sir Tristram pentru dragostea acelei La Beale Isoud — Sir Grummore Grummursum, chel ca un ou, aproape de optzeci de anişori, chinuit de gută, dar încă pornind vitejeşte după aventuri — Ivay, cu ochi ageri şi sarcastic — Sir Dina- dan, făcînd tot felul de bancuri despre propriile înfrîngeri, deşi era atît de obosit că de-abia mai putea să-şi ţină pleoapele deschise •— chiar şi Sir Ector din Pădurea Sălbatică, bătrîn de optzeci şi cinci de ani şi şubrezit rău de tot.

Aduseră cu sine arme fărâmate şi zvonuri. Unul zicea că Galahad, Borş, celălalt Ector şi o călugăriţă fuseseră de faţă la o Liturghie miraculoasă. Fusese celebrată de un mieluşel, şi servită de un om, un leu, un vultur şi un bou. După Liturghie, preotul care a ţinut-o a trecut prin- tr-un miel zugrăvit pe un vitraliu de pe una dintre ferestrele bisericii, fără să spargă sticla, semnificînd astfel imaculata coneepţiune. Un altul povestea cît de nemilos se purtase Galahad cu un duh dintr-un mormînt, cum a răcit izvorul poftelor trupeşti şi cum s-a clat în cele din urmă de-a dura castelul doamnei leproase.

Oamenii aceştia, cu armura lor ruginită şi scuturile ciobite, îl văzuseră pe Lancelot ba aici, ba acolo. Vorbeau despre un om în armură, tare urît, rugîndu-se la margine de

drum la cîte-o răscruce, despre o faţă sleită de puteri dormind în bătaia lunii pe scutul pus drept pernă sub cap. Vorbeau de asemeni şi despre lucruri de necrezut
— despre Lancelot doborît de pe cal. înfrînt, îngenunchind după ce fusese învins.

Arthur puse întrebări, trimise curieri, îşi pomeni căpitanul în rugăciuni. Guenever, într-o periculoasă dispoziţie sufletească, începu să păşească pe marginea pră- pastiei verbale. în orice clipă era gata să spună sau să facă ceva care ar fi compromis-o pe ea sau pe iubitul ei. Mordred şi Agravaine, care se aflaseră printre primii ce se retrăseseră din Expediţie, pîndeau şi aşteptau cu ochi strălucitori. Erau la fel de neclintiţi cum se zice că era şi Lordul Burleigh la consiliile Reginei Elizabeih. sau ca o pisică mieroasă care pînde.şte în taină gaura şoarecelui — o simplă prezenţă, o concentrare.

începură să se răspindească zvonuri despre moartea lui Lancelot, Fusese ucis de un cavaler negru la un vad
— luptase în suliţi cu propriul lui fiu, care-i rupsese gitul — înnebunise din nou după ce fusese înfrînt de fiul lui, şi-acum călărea de colo-colo, fără ţintă — armura îi fusese furată de un misterios cavaler, iar el fusese mîncat de o fiară — luptase împotriva a două sute şi cincizeci de cavaleri, fusese luat prizonier şi spînzurat ca un cîine. O puternică grupare credea a şti sau lăsa a se înţelege că fusese ucis, în timp ce dormea, de către cei din Orkney, şi fusese înţgropat sub un maldăr de frunze veştede.

Şirul sleit de cavaleri se răzleţea în cite doi sau trei, apoi cite unul, apoi cu intervale de zile între călăreţii solitari. Lista de dispăruţi, ţinută de Sir Bedivere, începu să se transforme într-o listă de morţi, pe măsură ce mai toţi cei dispăruţi fie că se întorceau epuizaţi, fie erau confirmaţi ca fiind morţi de către un raport demn de încredere. Şoaptele despre Lancelot începură să capete Un ton de necrolog. Era iubit aproape de toată lumea, aşa încît vorbitorii nu vorbeau decît în şoaptă despre moartea lui, ca nu cumva, vorbind tare despre ea, pînă la urmă vorbele să li se adeverească. Dar şopteau despre bunătatea şi înfăţişarea lui remarcabile ; despre cutare lovitură pe care o aplicase cîndva cutărui cavaler ; despre graţia şi perfecţiunea jocului lui de picioare, fentelor şi eschivelor sale. Cîţiva paji obscuri sau fete de la bucătărie, care-şi aminteau ca azi un zîmbet sau un bacşiş de Crăciun, adormeau pe pernele ude de lacrimi, deşi ştiau că marele căpitan nici gînd să-şi fi amintit măcar de numele lor. Kay uimi pe toată lumea declarînd cu un smiorcăit că regretă că toată viaţa n-a fost decît un netrebnic meschin, şi apoi ieşi repede din încăpere, suflîn- du-şi nasul. în toată Curtea se întinse o tensiune nervoasă şi plutea senzaţia unei nenorociri implacabile.Lancelot veni pe o furtună, ud leoarcă şi neluat în

seamă. Ducea de căpăstru o gloabă care se numea că e o iapă albă, şi căreia nu-i mai rămăsese nici puterea să meargă la trap. Norii negri şi grei de toamnă rămăseseră în urma lor. Trebuie să fi fost la mijloc vreun farmec, ori puterea de a ghici gîndurile, sau cine ştie ce intuiţie — fiindcă toate meterezele şi turnurile palatului, podul mobil de la poarta cea mare erau înţesate cu oameni care aşteptau şi pîndeau şi arătau cu degetul în tăcere, înainte chiar ca el să fi apărut, Cînd putu fi văzută silueta firavă, croindu-şi drum ostenită printre copacii îndepărtaţi de pe terenul de vînătoare, un murmur se ridică din mijlocul mulţimii. El era, Lancelot, într-o mantie stacojie, lîngă bălana lui, lîngă iapa lui dragă. Era teafăr. îndată se ştiu totul despre aventurile sale, înainte măcar să se fi spus vreo vorbă. Arthur alerga de colo- colo ca un nebun, cerînd tuturor să intre înăuntru, să plece de pe metereze, să-l lase pe om în ale lui. Cînd ajunse în cele din urmă la castel, nu mai rămăsese nimeni **ii** cărui prezentă să-l supere. Doar atîta, poarta mare era deschisă şi Moş Dap era acolo, aplecat din şale şi cu părul albit, ca să-i primească iapa.

Sute de ochi, aruncind priviri furişe de după perdele, îl văzură pe omul istovit dînd hamurile scutierului său îl văzură cum stă cu capul plecat, — îl văzură cum se întoarce şi păşeşte spre propriul lui apartament — cum dispare în întunericul scărilor care duceau în turn.

Două ore mai tărziu. Moş Dap se prezentă în odaia Regelui. îl dezbrăcase pe Lancelot şi-l băgase în pat. Sub mantia stacojie, spuse el, se găseau frumoase veşminte albe — iar sub acestea, o cămaşă groaznică de păr. Sir Lancelot îl trimisese cu un mesaj. Era tare obosit şi îi cerea Măriei sale iertăciune. Va trece pe la domnia-sa mîine. Între timp, ca să nu mai tărăgăneze ştirile importante, Moş Dap avea a-i spune Regelui că Sfinta Cupă fusese găsită. Galahad, Percivale şi Bors o găsiseră şi. cu ea, precum şi cu trupul surorii lui Percivale, ajunseseră la Sarras în Babylon. Cupa n-a putut fi adusă în Camelot. Bors va veni în cele din urmă acasă, dar ceilalţi n-aveau să se mai întoarcă nicicînd.

CAPITOLUL XXXII

Guenever se împopoţonase pentru această ocazie. îşi pusese pe faţă tot soiul de dresuri de care nu avea nevoie, şi le pusese tare rău. Avea atunci patruzeci şi doi de ani.

Cînd Lancelot o văzu aşteptîndu-l la masă, cu Arthur lîngă dînsa, inima, nebuna, îşi răzbi învelişul şi i se rupse în piept şi dragostea din ea se vărsă în toate vinele trupului lui. Era dragostea lui, vechea lui dragoste pentru o fată de douăzeci de ani, stînd mîndră pe tronul ei, cu darul de prizonieri la picioare — dar aei.m aceeaşi fată stătea în alte condiţii, cu un machiaj prost întocmit şi cu mătăsurile ţipătoare cu care încerca să sfideze invincibila osîndă a destinului uman. El o văzu ca pe spiritul pasionat al tinereţii nevinovate, acum

asediate de festa jucată tinereţii — festa trădării dinăuntrul trupului, care transformă carnea în oase putrezite. Gătelile ei prosteşti nu erau vulgare pentru el, ci mişcătoare. Fetişcana mai era încă acolo, atrăgătoare încă de după penibila baricadă de ruj. Făcuse ce! mai viteaz protest : „Nu mă voi lăsa înviusă". Sub cochetăria stîngace, se simţea răzbătînd strigătul uman de ajutor. Ochii tineri erau nedumeriţi, spunînd : „Eu sînt, eu, sînt aici, înăuntru — ce mi-au făcut ? Nu mă voi supune !'• O parte a spiritului ei ştia că pudra pe care şi-o întinsese pe faţă o transformase într-o pătachină şi o ura şi încerca să-şi reţină subitul numai cu ochii. Ei spuneau : „Nu te uita la toate astea. Uită-te la mine, doar la mine. Eu. eu sînt încă aici, în ochi. Uită-te la mine, în temniţa în care sînt închisă, şi ajută-mă să ies afară O altă parte spunea: „Nu, nu sînt bătrînă, e doar o iluzie. Sînt frumos aranjată. Vezi, vezi, pot şi eu să fac tot ce sînt în stare să iacă tinerii. Desfid enorma armată a bătrîneţii

Lancelot văzu doar sufletul, un copil nevinovat şi condamnat, păstrîndu-şi poziţiile ce nu puteau fi apărate cu jalnicele arme ale vopselii de păr şi mătasei oranj cu care sperase —- o, Doamne, cu cîte temeri ? — să-i placă. ■£1 văzu:
Pumnul pigmeu, febril, încleştat sfidător spre cer
Mîndria ce voia să triumfe, protagonistul osîndit Înclestîndu-se cu fantomaticul gigant.

Arthur întrebă :

— Ei, te-ai odihnit acum ? Cum te mai simţi ?

■— Sîntem atît de bucuroşi să te vedem, spuse Gue- ' never, atît de bucuroşi să te avem iarăşi printre noi.

Ei. de partea lor, vedeau un om al seninătăţii — genul 'de înţelept pe care-l descrie Kipling în Kim. Il vedeau pe noul lor Lancelot ca pe un colos de tăcere şi percepţie. Venise la ei din înălţimea spiritului lui.

Lancelot spuse :

— Acum sînt odihnit, mulţumesc domniilor-voastre. Cred că vreţi să aflaţi veşti despre Cupă.

Regele spuse :

•— Mi-e teamă că a fost o dovadă de egoism din parte-mi. Dar n-am lăsat pe nimeni să intre aici. Vom perne însă ca povestea să fie scrisă pe pergament şi păstrată printre hrisoavele de la Salisbury. Dar mai întîi de toate am dorit să auzim povestea de la tine, Lance, fără să te oprim.

— Eşti sigur că nu eşti prea obosit să ne-o istori-seşti ?

Lancelot zîmbi şi le luă mîinile.

— Păi nici nu-i prea mult de povestit, spuse el. La urma urmelor nu eu sînt cel ce-a găsit Cupa.

— Aşază-te şi depostește. Vei putea să vorbeşti după ce vei fi mîncat. Ai cam slăbit.

— N-ai pofti un pahar cu hippocras, vinişor cu scorţişoară, ori nişte cidru de pere.

— Nu, acum nu beau, mulţumesc, spuse el.

În vreme ce minca, Regele şi Regina stăteau fiecare în partea sa şi-l priveau. înainte ca el însuşi să ştie că vrea sarea — numai cît degetele i se întindeau ca^să ajungă la ea — şi ei i-o dădeau în faţă. Rîse de feţele lor serioase, care-l făceau să se simtă nelalocul lui şi se făcu că-l stropeşte pe Arthur cu paharul lui cu apă, ca să-i facă să zîmbească.

— Vreţi o relicvă ? întrebă el. Aş putea să vă dau cizmele mele dacă poftiţi. Sînt destul de uzate.

— Lancelot, ăsta nu-i un lucru de care să glumeşti. Cred că ai văzut Sfînta Cupă cu ochii tăi.

— Chiar dacă am văzut-o, ăsta nu-i un motiv să-mi daţi sarea la mînă.

Dar cu toate acestea, ei se uitară înainte la el. Lancelot spuse :

— Vă rog să mă înţelegeţi. Galahad şi ceilalţi sînt cei cărora li s-a dăruit Cupa. Nu mie. Aşa că ar fi nedrept şi m-ar jigni dacă aţi face atîta caz de asta. Cîţi dintre cavaleri s-au întors ?

— Jumătate, răspunse Arthur. Am auzit poveştile lor.

— Ştim doar că cei ce-au făptuit omor şi cei care nu s-au spovedit, au fost întorşi înapoi; şi tu ne istoriseşti că Galahad, Bors şi Percivale au fost îngăduiţi. Mi se spune că Galahad şi Percivale erau virgini: iar Bors. deşi nu era el chiar virgin, s-a dovedit a fi un teolog de mina întîi. Presupun că Bors a trecut pentru dogma lui. iar Percivale pentru nevinovăţia lui. Nu prea ştiu nimic despre Galahad, decît doar că toată lumea zice că-i antipatic.

— Ce, nu-l plac ? E antipatic ?

— Se plîng că este inuman.

Lancelot rămase cu paharul în mînă.

— Este inuman, spuse el în cele din urmă. Dar de ce-ar fi uman ? Trebuie îngerii să fie umani ?

— Nu prea le înţeleg.

— Crezi cumva că dacă Arhanghelul Mihail ar fi să vina aici chiar în clipa asta, ar spune : „Vai, ce vreme plăcută e azi ! Nu iei un pahar de whisky ?"

— De, nu prea cred.

-— Arthur, nu cumva să crezi că sînt grosolan cînd spun asta. Trebuie să-ţi aminteşti că am fost în pustietate. în Incuri ciudate şi fără picior de om, uneori singur- singurel. alteori într-o barcă cu nimeni altcineva decît Dumnezeu şi marea care şuiera. Ştii că de cînd m-am întors între oameni simt că mă apucă nebunia ? Nu de la mare, ci de la oameni. Ţot ceea ce am cucerit-, îmi scapă printre degete, atunci cînd mă

întovărăşesc cu oamenii. O mulţime de lucruri pe care le spuneţi chiar tu şi cu Jenny mie îmi par fără de noimă ; zgomote, zgomote ciudate. gol, pustiu. Ştii ce vreau să spun : „Ah, ce mai faci ? Dar te rog, ici loc ! Ce vreme drăguţă e azi !" Ce rost, ce rost au toate astea. Oamenii vorbesc mult prea mult. Acolo unde am fost eu şi unde este Galahad, înseamnă o risipă de timp să ai „maniere". Manierele sînt necesare numai între oameni ca să facă să meargă afacerile lor neînsemnate. Manierele, ştiţi domniile-voastre, de om sînt făcute, iară nu de Dumnezeu. Aşa că puteţi înţelege cum de Galahad poate părea inuman şi lipsit de maniere şi aşa mai departe pentru oamenii care zumzuie şi cron- căne pe lîngă el. În spiritul său el era departe, trăind în insulele pustii, în tăcere, cu eternitatea.

— Aha.

-— Te rog să nu gîndeşti că am fost grosolan spunîn- clu-ţi lucrurile astea. încerc doar să explic un simţămîul. Dacă ai fi fost măcar în Purgatoriul lui Patrick [1], şi încă ai fi înţeles ce vreau să spun. Oamenii par ridicoli cînd ies afară de-acolo.

— înţeleg exact. Şi-l înţeleg şi pe Galahad.

— Zău că era o persoană simpatică. Ani petrecut multă vreme într-o barcă cu el. aşa că ştiu. Dar asta nu însemna că trebuia neapărat să ne tot oferim unul altuia cel mai bun loc din barcă.

-— Cavalerii cei lumeşti erau cei care-l urau mai mult. Acum înţeleg de ce. Oricum, noi aşteptăm să-ţi auzim povestea ta, nu pe a lui Galahad.

— Da, Lance ; povesteşte-ne ::um te-ai descurcat, şi lasă-i pe îngeri în plata Domnului.

— Cum u-am fost îngăduit, să înîîlnesc vreun înger, spuse Sil- Lancelot cu un zîmbet, cred că asta-i cel mai bun lucru pe care pot să-l fac.

— Ei, haide, dă-i drumul.

— Cînd am părăsit Castelul Vagon, începu comandantul-şef, mi-a trecut prin cap ideea năstruşnică cum că cel mai bun loc cle'căutat ar fi Castelul Regelui Pelles...

Se opri, fiindcă Gucnever făcuse o mişcare bruscă.

— N-am mai mers la caste], spuse el cu blîndeţe, fiindcă am avut un accident. Mi s-a întîmplat ceva care era în afara planurilor mele, şi după aceea am mers unde am fost dus.

■— Ce accident ?

---

1 Peşterii de pe c insulă în Lough Derg, în vestul Irlandei, unde 1 **s**-ar fl revelat Ştiutului Patrick intrarea în purgatoriu, Peştera a devenit loc de pelerinaj.

— N-a fost chiar un accident. A fost prima lovitură a unei pedepse pe care am primit-o şi pentru care sînt recunoscător. Călăream împreună cu Sir Percivale, cînd uite că dădurăm de fiul meu. De la primul atac m-a dat jos de pe cal, fiu-meu.

— Un atac surpriză, spuse Arthur iute.

— A fost o luptă dreaptă.

— Fără îndoială că n-ai vrut să-ţi baţi fiul.

— Ba cum nu, ori c-am vrut să-l bat!

Guenever spuse :

•— Toată lumea trebuie cîteodată să aibă ghinion.

— L-am atacat pe Galahad cu tot meşteşugul pe care-l ştiu, şi el m-a trîntit cum nu m-a bușit nimeni înainte. Zău aşa, adăugă Lancelot, cu unul din rînjetele sale întins pe toată faţa, aş putea spune că mi-a servit una dintre puţinele căzături pe care le-am primit vreodată. Primul lucru de care-mi amintesc că l-am simţit, cînd zăceam pe pămînt, a fost o absolută uluială. Dar mai tîrziu s-a schimbat în altceva.

— Ce-ai făcut ?

— Zăceam pe pămînt, şi Galahad îşi ţinea calul lîngă mine fără să spună o vorbă, cînd a venit o femeie care era schimnică într-o mănăstire lîngă care ne luptasem. Ea a făcut o reverenţă şi a spus :

— Dumnezeu cu tine, cel mai bun cavaler din lume.

Lancelot se uita ţintă la masă, şi-şi mişcă mina înlr-un gest de parcă voia să mîngîie faţa de masă. Îşi drese apoi glasul şi continuă :

— M-am uitat în sus, să văd cine-mi vorbeşte.

Regele şi Regina aşteptau.

Lancelot îşi drese din nou glasul :

— încerc să vă povestesc despre spiritul meu, nu despre aventurile mele. nu ştiu dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Aşa că nu pot ii modest. Sînt un om rău, ştiu asta, "dar am l'ost întotdeauna bun la arme. A i'osl o consolare pentru răutatea mea, să mă gîndesc... să ştiu că eram cel mai bun cavaler din lume.

■— Ei şi ?

— Ei, şi femeia aceea nu vorbea cu mine.

Rumegară situaţia în tăcere, privind un tic nervos care-i agita partea dreaptă a gurii.

— Galahad ?

·— Da, spuse Sir Lancelot. Femeia se uita pe lîngă mine la Ţiul meu Galahad, şi el porni în galop de îndată ce termină de vorbit. Curînd după aceea, plecă şi femeia.

·— Ptiu, ce lucru dezgustător, să spună aşa ceva ! exclamă Regele. Ce jignire murdară şi voită ! Merită să fie biciuită !

— Era adevărat.

-— Dar să vină şi să spună în faţa ta cu bună ştiinţă ! strigă Guenever. Ca să nu mai spunem, că după o singură căzătură...

— Vedeţi domniile-voastre, clînsa era o femeie sfîntă. Dar n-am putut să o înţeleg la vremea aceea... Acum sînt mult mai credincios, spuse el cu o nuanţă de scuză, dar la vremea aceea n-am putut să suport vorbele astea. Am simţit de parcă mi se retezaseră picioarele, şi am ştiut că nu spunea altceva decît purul adevăr. Era de parcă mi-ar fi rupt ultima bucăţică din inimă. Aşa că m-am despărţit de Percivale ca să rămîn cu mine însumi, ca un animal cu rana lui. Percivale a propus să facem ceva, dar eu am spus doar atît : „Fă ce-ţi poftește inima !" Am plecat cu inima grea, unde mă duceau ochii, să găsesc un loc în care să sufăr de unul singur. Am ajuns pînă la urmă la o bisericuţă, simţindu-mă de parcă eram iarăşi gata să înnebunesc. Vezi, Arthur, mintea mi-a fost împovărată ele o mulţime de necazuri care păreau cumva a fi spulberate de faptul că eram un luptător celebru, şi cînd şi aceasta s-a dus, am simţit de parcă nu mi-ar mai fi rămas nimic.

— Totul a rămas neschimbat. Tu eşti încă cel mai grozav luptător din lume.

— Lucrul ciudat era că bisericuţa nu avea nici o uşă. Acum nu ştiu dacă era vorba de păcatele mele, sau ura mea că fusesem doborît, dar vorba e că n-am putut intra înăuntru. Am dormit afară pe scut, şi am visat că a venit un cavaler care mi-a luat coiful şi spada şi calul. Am încercat să mă trezesc, dar nu am putut. Toate însemnele mele de cavaler îmi erau luate, dar eu nu mă puteam scula, fiindcă inima mi-era plină de gînduri amare. O voce şoptea că nu aveam niciodată să mai fiu slăvit — dar eu m-am revoltat doar împotriva vocii, şi uite-aşa, eînd m-am trezit, lucrurile mele se duseseră. Arthur, dacă nu te voi face să înţelegi cum a fost cu noaptea aceea, n-ai să înţelegi nici restul. Mi-am petrecut toată copilăria, cînd aş fi putut să alerg după fluturi, învăţând să fiu cel mai bun cavaler al tău. După aceea m-am ticăloşit, dar un lucru mi-a rămas. Mă simţeam atît de mîndru în sinea mea fiindcă ştiam că se zicea că sînt cel mai bun, fruntea tuturor. Ştiu, ştiu, era un simţămînt josnic. Dar n-aveam nimic, nimic altceva de ce să fiu mîndru. Mai întîi mi s-au dus euvîntul şi miracolele, şi acum, în noaptea de care-ţi vorbesc, s-a dus şi asta. Cînd m-am trezit şi mi-am dat seama că mi-au fost luate armele, am pornit-o ca în ceasul din urmă. A fost dezgustător, dar am plîns şi am blestemat. Atunci au început să mă înfrîngă şi să mă doboare cu toţii.

■— Bietul Lance.

— A fost cel mai minunat lucru care s-a întîmplat vreodată. Dimineaţa, ştiţi, am auzit păsările codrului cîntînd —

şi asta m-a înveselit. Ciudat lucru să fii alinat de păsărele. N-am avut niciodată vreme să umblu după cuiburi de păsări cînd eram mic. Tu ai fi ştiut ce fel de păsări erau, Arthur — dar eu n-am ştiut. Era acolo una micuţă, care-şi în foia coada în aer şi mă privea. Era cam cît bănuţul de la un pinten.

•— Poate că era o pitulice

— .Bine, dacă zici tu, aşa o fi. Poate c-ai să-mi arăţi una mîine ? Lucrul pe care m-au făcut să-l înţeleg păsările astea, fiindcă inima mea pustie nu putea să-l zărească singură, e că dacă aveam să fiu pedepsit, asta era din pricina propriei mele naturi. Ce se intimpla păsărilor era potrivit cu natura lor ele păsări. Ele m-au [acut să pricep că lumea e frumoasă dacă tu eşti frumos, şi că nu poţi să primeşti nimic clacă nu dai. Şi trebuie să clăi fără să vrei să primeşti. Aşa că am acceptat acea înfrîngerc din partea lui Galahacl. precum şi furtul armurii : şi, într-ari moment binecuvântat. am mers să găsesc un duhovnic, ca să nu mai fiu un ticălos.

— Toii cavalerii, spuse Arthur. care au ajuns pînă la Cupă au avut înţelepciunea de a fi mai întîi spovediţi.

— întotdeauna am făcut spovedanii false. Aproape toată viaţa mea am trăit în păcatul mortal. Dar de data asta am mărturisit totul.

— Totul ? întrebă Regina.

— Totul. Vezi tu, Arthur, toată viaţa mea am avut pe conştiinţă un păcat care gîndeam că rui-l pot mărturisi oamenilor, fiindcă...

—• Ei, nu-i nevoie acum să ni-l spui nouă, interveni Regina, dacă asta te doare. La urma urmelor, noi nu sîntem duhovnicii tăi. A fost de ajuns că l-ai mărturisit popii.

—- Las-o în pace şi iart-o, fu de acord Regele. în orice caz ţi-a născut un fiu frumos, care pare să fi obţinui Cupa. Făcea aluzie ta El ui ne.

Lancelot se uită de la unul la celălalt cu o bruscă suferinţă zugrăvită pe faţă şi-şi încleşta pumnii. Toţi trei isi ţinură respiraţia.

— Bine, am mărturisit ce se cuvenea, spuse el în cele din urmă, şi toţi răsuflării din nou — dar vocea îi era de plumb. Mi s-a dat o penitenţă.

Se opri, încă şovăielnic, recunoscind pe jumătate momentul acesta ca răscrucea vieţii lui. Acum, acum era clipa — o ştiau cu toţii — dacă era vorba să vină vreodată clipa cînd să dea lucrurile pe faţă cu Regele şi prietenul său — dar Guenever îi stătea în cale. Era şi taina ei.

— Penitența a fost. să port cămașa de păr a unui anume călugăr pe care-l cunoaștem, continuă el înfrint. în cele din urmă. Se cuvenea să nu m-atiug de carne și de vin și să ascult în fiece zi Liturghia. Și așa am părăsit casa popii după trei zile, și m-am întors înapoi la o troiță lîngă locul unde-mi pierdusem armele. Preotul îmi împrumutase niște arme ca vi mă pot descurca. Ei, și iată eă în noaptea aceea am dormit acolo și am avut un alt vis — iar dimineața, s-a întors cavalerul care-mi lurase armura. M-am luptat, cu el și mi-am recăpătat armele. Nu-i așa, că-i ciudat ?

— Presupun că asupra ta se pogorise harul Domnului, după spovedania cinstită pe care o tăcuseși, așa că acum puteai ii încredințat cu puterea dăruită.

—• Așa am gîndit și eu, clar veți veclea cur nul. M-am gîndit, acum că mi-am scos păcatul din piept, mi se va da voie să fiu iar cel mai bun cavaler ele pe lume. Călăream foarte fericit, încercînd să și cînt puțintel, piuă ce-am ajuns la o cîmpie frumoasă, cu un castel și corturi și tot ce se cuvine — și acolo era un turnir cu cinci sule de cavaleri, înveșmintați în negru și în alb. Cavalerii albi eîștigau, așa că m-am gîndit să mă alătur celor negri. M-am gîndit că voi face mare isprava și voi salva partidei mai slabă, acum că eram iertat.

Se opri și-și închise ochii.

— Dar cavalerii albi, urmă el desehizînrlu-și ochii, m-au făcut prizonier peste puțină vreme.

—■ Vrei să spui că ai fost din nou înfrînt 7

— înfrînt și făcut de ocară. M-am gîndit ea eram mai păcătos decîl orieînd. După ce mi-au dat drumul, am plecat și am blestemat întocmai cum făcusem în prima seară și, cînd a veuit noaptea, m-am întins sub un măr și mi-am plîns amarul pînă ce m-a luat somnul.

— Bine, dar asta e erezie, exclamă Regina, care era un bun teolog, ca cele mai multe dintre femei. Dacă ai fost spovedit și curățat de păcate, și făcuseși penitență și absolvit...

— Da, făcusem penitență pentru un păcat, spuse Eaneelot. Dar uitasem de altul. Noaptea am avut alt vis, și-a venit la mine un bătrîn și mi-a spus: „Vai ție, Lancelot, om ele rea-credință și prost crez, de ce-ți este voința lesne întoarsă întru păcatul de moarte Jennv, toată viața am fost în alt păcat, cel mai rău din toate. Mîndria a fost aceea care m-a împins să fiu cel mai bun cavaler din lume. Mîndria m-a făcut să mă fălesc și să ajut partea mai slabă de la turnir. Ai putea să-l numești păcatul trufiei. Numai fiindcă mărturisisem despre... despre femeie, asta nu mă făcea să fiu un om bun.

— Așa că ai fost înfrînt.

— Da, înfrînt. Și în dimineața următoare m-am dus Sa un alt călugăr să fiu din nou spovedit. De data aceasta, am

făcut o treabă temeinică. Mi s-a spus că nu era de ajuns ca *în* căutarea Sfintei Cupe să fiu cast şi să mă • abţin de la vărsare de sînge. Toată îngîmfarea şi trufia lumii trebuiau lăsate în urmă, fiindcă Domnului nu-i •plăceau asemenea fapte în Expediţia sa. Şi-aşa a trebuit să renunţ la gloria pămînteană. Şi renunţat-am la ea, şi "iertat am fost.

— Ce s-a întîmplat după aceea ?

— A m pornit-o călare pînă la apa Mortoisei, unde un cavaler negru a venit să lupte în sulițe cu mine. M-a doborit şi el.

— A treia înfrângere !

Guenever strigă :

— Bine, da de data asta erai absolvit de-a binelea! " Lancelot îşi puse mîinile peste ale ei şi zîmbi.

— Dacă un băiat fură nişte bomboane, spuse el, şi părinţii îl pedepsesc, după aceea el se poate să fie foarte cuminte şi să-şi regrete fapta. Dar asta nu-i dă dreptul eă mai fure şi alte bomboane, nu-i aşa ? Şi nici nu înseamnă că pentru isprava lui trebuie să i se mai dea «.zaharicale. Dumnezeu nu mă pedepsea, lăsîndu-l pe
cavalerul cel negru să mă doboare — el reţinea doar harul deosebit al victoriei care-i fusese dintotdeauna *în putere să-l dăruie supuşilor săi.

— Bine, dragul meu Lance, să renunţi la gloria ta şi să nu obţii nimic în schimb ?! Păi cînd erai un păcătos erai întotdeauna victorios, aşa că de ce să fii mereu înfrînt, acum că ai fost divin ? Şi de ce să fii întotdeauna îovit tocmai în lucrurile pe care le iubeşti ? Şi ce-ai făcut ?

— Am îngenuncheat în apa Mortoisei, Jenny, acolo unde mă doborîse — şi i-am mulţumit lui Dumnezeu pentru aventura pe care mi-a dăruit-o.

CAPITOLUL XXXIII

Arthur nu mai putu să suporte. r — E dezgustător, exclamă el plin de indignare. Nu vreau să mai ascult aşa ceva. De ce să fie o

fiinţă scumpă, bună şi
cumsetade ca tine
chinuită în felul ăsta

?Mă face să-mi fie ruşine în sinea mea măcar să şi ascult. Ce...

— Stt! făcu Sir Lancelot. Sînt foarte bucuros că am renunţat la dragoste şi la glorie. Şi, ceea ce e mai mult, am fost silit în mod practic să renunţ. Dumnezeu nu şi-a dat atîta osteneală pentru Gawaine ori Lionel, nu-i aşa?

— Bah replică Regele Arthur, pe tonul pe care-l folosise înaintea lui Gawaine,

Lancelot rîse.

— Mă rog, spuse el, asta zic şi eu o remarcă convingătoare. Dar poate că v-ar interesa mai bine să ascultaţi sfîrşitul poveştii mele. în seara aceea m-am întins lîngă rîul Mortoise, şi m-a vizitat un vis să-mi ceară să pornesc pe o corabie. Nu-i nevoie să vă spun că atunci scind m-am trezit, corabia era acolo; şi cînd m-am urcat în ea, am simţit cele mai minunate parfumuri şi senzaţii şi am găsit hrană de potolit foamea — mă rog, tot ce-ţi trece prin cap. Am fost „împlinit cu toate cele la care ghidul m-a purtat sau pe care le-am dorit." Un lucru ştiu, că nu-ţi pot explica la ora asta despre corabie, fiindcă, acum cînd mă aflu împreună cu oamenii, mi se şterge din minte. Nu trebuie să vă gîndiţi neapărat la miros de tămîie sau la veşminte scumpe. Erau şi ele, nu-i vorbă, dar nu ele erau minunăţia. Trebuie să vă imaginaţi şi un miros de catran, precum şi culorile mării. Uneori era de un verde aprins, ca iarba deasă şi puteai vedea fundul apei. Alteori era toată vălurită în terase mari şi încete, iar păsările de apă care zburau de-a lungul suprafeţei dispăreau în adîncituri. Cînd era zbuciumată de furtună, colţii gigantici ai talazurilor se înfigeau în. insulele stîncoase. Noaptea, cînd era calmă, puteai vedea stelele reflectate pe nisipul ud. Erau două stele tare apropiate una de cealaltă. Nisipul era tot vrîstat, ca cerul gurii. Şi mai era apoi şi mirosul de iarbă de mare şi şuierul vîntului singuratic. Erau insule cu păsări micuţe pe ele. ca nişte iepuri, dar ciocurile aveau culorile curcubeului. Iarna era cel mai bine, fiindcă atunci pe insule veneau gîşte — şiruri lungi ca şuviţe de fum slobozind sunete cîntate, ca o haită de cîini, în licărirea rece a dimineţii. N-are rost să fiu indignat de ce mi-a făcut Domnul la început, Arthur, fiindcă mi-a dat mult mai mult în schimb. Astă bucurie întrecea toate cele bucurii lumeşti pe care încercatu-le-am vreodată. Un lucru

şr>j.

riudat pe care-l avea corabia aceea era că se afla în ea o femeie moartă. Avea în mînă o scrisoare care mi-a spus ce făcuseră şi ceilalţi. Şi mai ciudat e că nu mă simţeam cîtuşi de puţin înspăimîntat de ea că era moartă. Avea o faţă atxt de calmă, că mi-era o adevărată tovarăşă de călătorie. Simţeam un soi de comuniune, pe corabie şi în mare. Nici nu ştiu cu ce m-am hrănit. După ce stătusem pe corabia aceasta vreme de o lună, a fost adus la noi Galahad. El mi-a dat binecuvîntarea şi m-a lăsat să-i sărut spada.

Arthur era roşu la faţă ca un curcan.

— Tu i-ai cerut binecuvîntarea ? întrebă el.

— Bineînţeles.

— Mă rog ! făcu Arthur.

— Una peste alta, am navigat pe corabia aceea sase luni încheiate. Timp în care am ajuns să-mi cunosc foarte bine fiul, şi se părea că şi el mă iubeşte. Foarte adesea, spunea cele mai curtenitoare lucruri. Am avut aventuri, tot timpul, cu felurite animale de pe Insulele-din-Afară. Erau nevăstuici de mare care fluierau minunat, şi Galahad mi-a arătat pescăruşii cum zboară deasupra apei, cu umbrele zburînd sub ei, răsturnate. Mi-a spus că pescarii denumesc cormoranul Baba-Cloanţa-Neagra, şi că toţi corbii trăiesc cît oamenii. Zburau în înaltul cerului şi croncăneau, croncăneau, apoi se rostogoleau ca nişte bolovani numai aşa, de distracţie. Într-o zi am văzut o pereche de ciori cu botul şi labele roşii : ce frumoase erau 1 Veneau atrase de muzica corăbiei şi vorbeau ca oamenii. Într-o luni, am ajuns la un pămînt împădurit. Un cavaler alb - a călărit pînă la ţărm şi i-a spus lui Galahad să iasă din barcă. Ştiam că va fi luat să găsească Sfînta Cupă, aşa că am fost tare trist că nu puteam merge şi eu. Îţi aminteşti, cînd erai mic, cum cîte un copil mai răsărit alegea dintre prichindeii de primprejur pe cei ce-aveau să intre în echipe, şi-i alegea pe toţi, numai tu rămîneai de căruţă ? Ei, cam aşa m-am simţit şi eu, doar că ceva mai rău. L-am rugat pe Galahad să se roage pentru mine. I-am cerut să-l implore pe Dumnezeu să mă ţină în slujba lui. Ne-am sărutat apoi unul pe celălalt şi ne-am luat rămas bun.

Guenever se plînse :

— Dacă pogorîse harul asupra ta, atunci eu nu mai înţeleg de ce-a trebuit să rămîi acolo.

— - E greu, spuse Lancelot.

Îşi deschise mîinile şi se uită între ele, la masă.

— Poate că intenţiile mele erau rele, spuse el iutr-un tîrziu. Poate că, în sinea mea, am putea spune, inconştient, nu urmăream un adevărat scop de înălţare spirituală.

Regina deveni subtil radioasă în vreme ce asculta.

— Copilării, şopti ea, vrînd să spună exact contrariul, îi apăsă mina cu căldură, iar Lancelot şi-o retrase.

— Cînd m-am rugat să fiu *păstrat*, spuse el, poate era fiindcă...

— Mie mi se pare, interveni Arthur. că-ţi permiti luxul unei conştiinţe inutil de sensibile.

— Poate. Dar oricum ar fi, nu am fost ales.

Rămăsese aşezat, privind frămîntarea mării dintre mîinile lui şi auzind clămpăni tul de lemn al gîstelrî- de mare pe o stîncă de pe insulă.

— Corabia m-a dus iarăşi pe mare, urmă el după un răstimp, pe un vint: teribil. Nu am dormit prea mult şi m-am

rugat, şi m-am tot rugat. Am cerut ca, în ciuda faptului că nu am fost ales, să mi se permită să capăt *cîteva* veşti despre Sfînta Cupă.

În tăcerea care se aşternu în încăpere, îşi urmăriră fiecare în parte, gîndurile lui tainice. Ale lui Arthur ţinteau la acest spectacol jalnic -— imaginea unui om cu păcate lumeşti, dar cel mai bun dintre ei, tîrîndu-se în urma acelor trei virgini supranaturali; truda lui silnică, curajoasă, zadarnică.

— Ciudat lucru, spuse Lancelot, cum oamenii care nu se pot ruga afirmă că rugăciunile nu sînt niciodată ascultate, cu atît mai mult cu cît cei care se roagă afirmă că rugăciunile lor primesc răspuns. Corabia m-a dus la miezul nopţii, pe-o vijelie puternică, spre spatele castelului Carbonek. Ciudat, de asemeni, că acesta era chiar locul către care ţintisem cînd am pornit-o. În momentul în care corabia trase hi ţărm, am ştiut că avea să-mi fie acordată o parte a dorinţei mele. Nu puteam să văd totul cu ochii mei, fiindcă nu eram un Galahad sau un Bors. Dar ei au fost buni cu mine. Şi-au încălcat firea lor, ca să fie buni. în spatele castelului era întuneric ca moartea. Mi-am pus armura, şi am urcat sus. La intrarea scă-rilor erau doi lei, care încercau să-mi taie drumul. Mi-am tras spada să mă lupt cu ei, dar o mînă m-a lovit peste braţ, A fost o prostie din partea-mi. ştiu, să mă încred în spada mea, cînd aş fi putut să mă încred în Dumnezeu. Aşa că mi-am făcut cruce cu braţul amorţit şi am intrat înăuntru, şi leii nu s-au atins de mine. Toate uşile erau deschise în afară de ultima, şi-acolo am îngenuncheat. Cînd m-am rugat, s-a deschis şi aceea. Arthur, poate să ţi se pară minciună, aşa cum îţi spun. Nu ştiu în ce fel să fac cuvintele să zugrăvească totul. În spatele ultimei uşi era o capelă. Erau la Liturghie. Oh, Jenny, ce biserică, ce biserică frumoasă cu luminile ei minunate şi toate cele ce le vedeam în faţa ochilor ! Ai să spui : Ei. şi ce ? Flori şi luminări 1 Dar nu era vorba despre astea. Poate că nici măcar nu era vreuna. Era,... era strigătul lor — puterea şi gloria. Am avut nevoie de toate puterile, ca să mă tîrăsc înăuntru. Dar n-am putut intra, n-am putut, dragii mei Arthur şi Jenny — era acolo o spadă care mă oprea. Galahad era înăuntru, şi Bors şi Percivale. Mai erau alţi nouă cavaleri, din Franţa şi Danemarca şi Irlanda ; mai era acolo şi doamna aceea din corabie. Acolo era şi Sl'înta Cupă, era acolo, Arthur, pe o masă de argint, precum şi alte lucruri ! Dar mie mi s-a interzis să intru, cu toată dorinţa mea arzătoare. Nu ştiu cine era preotul. Se poate să fi fost Iosif din Arimathaea, se poate să fi fost... ei, asta e. Am intrat, am intrat înăuntru să-l ajut — în ciuda spadei — fiindcă purta ceva prea greu ca să fie cărat. Am vrut doar atît, să-l ajut, Arthur, martor mi-e Domnul. Dar o suflare m-a lovit peste faţă la acea ultimă uşă, ca pala de vînt iscată într-un coş, şi acolo pe loc am căzut fără simţiri.

CAPITOLUL XXXIV

În camera întunecată era un du-te-vino cîe slujnice. Hîrdaiele şi vedrele zornăiau pe scări şi peste tot se ridicau valuri de abur. Cînd fetele călcau în băltoacele de apă de pe podele, făceau un zgomot nemaipomenit, şi din camera cealaltă se auzeau şoapte mistuite amestecate cu zgomotul tainic al mătăsii.Regina urcase cele şase trepte ale scăriţei de lemn care ducea la baia ei, şi acum stătea pe o scîndură înăuntrul ei, cu capul răsărindu-i deasupra. Baia era ca un poloboc mare cu bere, şi capul îi era învelit cu un turban alb. Era goală, în afara unui colier de perle. Într-un colţ se găsea o oglindă — costase o grozăvie — iar în celălalt o măsuţă pe care se puneau aromele şi unsorile. În loc de pudrieră avea o pungă din piele de căprioară cu cretă pisată înăuntru, parfumată cu ulei de trandafir adus din cruciade. Peste tot pe duşumele, printre băltoace, era un talmeş-balmeş de ştergare de în pentru ca regina să-şi usuce trupul, cutii cu giuvaericale, brocarturi, ţoale de tot felul, jartiere, cămăşi de zi şi de noapte, care-i fuseseră aduse din cealaltă cameră să le aleagă. Pretutindeni zăceau tot felul de pălării dispreţuite şi condamnate, care căzuseră în dizgraţie — forme ciudate şi trecătoare pe care le adopta moda, ară tind ca nişte stingătoare de luminări, ca bezele sau coarne de vacă. Plasele de păr care le ţineau împreună erau împodobite cu perle, iar basrftalele erau croite din mătase din Orient. Una dintre doamnele de onoare stătea în faţa căzii reginei, ţinînd o mantie desfăcută pentru a fi inspectată de Regină. Era împodobită cu blazonul în chenar al soţului şi tatălui ei : dragonul ridicat în picioare al Angliei şi cei şase lei micuţi şi fermecători ai Regelui Leodegrance, trecînd cu capul întors spre cel ce-i privea. Regele purta lei pe blazon, din pricina numelui său. Mantia aceasta avea un ciucure greu de mătase, asemenea cordonului unei draperii, pentru ca să o unească pe piept. Tivul de mătase era garnisit cu blană de veveriţă de munte, albastru- argintie.

Guenever îşi pierduse înfăţişarea sulemenită, şi stătea, acceptînd veşmintele ce-i erau prezentate, fără să facă tărăboi. Doamnele de onoare aveau un aer fericit. Mai mult de un an de zile serviseră o Regină capricioasă, crudă, irascibilă, nefericită. Acum era mulţumită cu orice şi nu le mai alerga de colo-colo. Cu toatele erau sigure că Lancelot trebuie să fi devenit din nou iubitul ei. Dar nu era adevărat.

Guenever se holbă la cei şase leişori *„passant regardant*[tc: — mărşăluiau cu limbile şi labele lor roşii, făcînd impertinent cu ochiul spre fundul lor şi dînd din cozile cu flăcări în vîrf. Dădu din cap cu o privire adormită şi mulţumită, iar doamna de onoare purtă mantia spre camera de îmbrăcare. făcînd o reverenţă. Regina o privi cum se duce.

Puteai pretinde că Guenever era ea însămi un soi de mîncătoare de oameni, sau că era una dintre femeile acelea

care stăruie să aibă mereu ultimul c.uvînt. De fapt, era doar ce părea să fie la o cercetare superficială. Era frumoasă, optimistă, iute la mînie, stăruitoare, pretenţioasă. impulsivă, lacomă, fermecătoare — tivea deci toate calităţile necesare pentru o canibală. Dar stînca de care se izbeau toate aceste explicaţii uşuratice este că nu puteai vorbi despre preacurvie, referindu-te la ea. Nu exista nici un alt bărbat în viaţa ei, în afara lui Lancelot şi a lui Arthur. Nu mîncase niciodată pe altcineva, în afara acestora. Şi chiar pe aceştia nu i-a mîncat în adevăratul sens al cuvîntului. Oamenii care tiu fost digeraţi de o leoaică au tendinţa să devină nulităţi — să nu mai ducă altă viaţă clecît pe cea din măruntaiele celei ce i-a devorat. Totuşi, şi Arthur şi Lancelot., bărbaţii pe care aparent ii devorase, îşi duceau propriile lor vieţi şi-şi îndeplineau singuri treburile care le reveneau.

O explicaţie a caracterului lui Guenever, cît de cît valabilă, este că era ceea ce îndeobşte se numeşte o fiinţă „adevărată". Adică nu genul de om pe care poţi cu uşurinţă să-l expediezi, categorisindu-l sub o etichetă sau alta, ca „loială" sau „necinstită", sau „capabilă de sacrificiu de sine" ori „geloasă". Uneori era credincioasă, alteori nu. Nu se purta decît aşa cum se purta ea însăşi. Şi trebuie să fi fost ceva în sinea ei, o oarecare sinceritate a inimii, fiindcă altfel nu ar fi reţinut ea doi bărbaţi ca Arthur şi Lancelot. Cei care se aseamănă se adună, zice un proverb — şi de un lucru poţi fi sigur, că bărbaţii ei erau amîndoi generoşi. Ceea ce înseamnă că şi ea trebuie să fi fost o fiinţă generoasă. Tare greu e să scrii despre o persoană „adevărată".

A trăit în vremuri de restriste, războinice, cmd viaţa tinerilor era la fel de scurtă ca cea a piloţilor profesionişti din secolul XX. În asemenea timpuri, moraliştii mai în vîrstă erau mulţumiţi să mai înmoaie strictetea legilor lor morale în schimbul apărării propriei lor vieţi. Piloţii condamnaţi, cu setea lor de viaţă şi dragostea lor care va fi probabil pierdută atît de curînd, ating o coardă neştiută din inimile femeilor sau poate că deşteaptă ca răspuns o bravadă. Generozitatea, curajul, cinstea, mila, facultatea de a privi viaţa scurtă în faţă — cu siguranţă camaraderia şi tandreţea — aceste calităţi pot explica de ce l-a atras Guenever şi pe Lancelot. şi pe Arthur. Şi mai mult decît orice altceva era curajul — curajul de a lua şi a da din inimă, cît mai era încă vreme. Poeţii le îndeamnă întotdeauna pe femei să aibă genul ăsta de curaj. Ea şi-a cules bobocii de trandafiri cînd a putut, şi lucrul izbitor e că a cules numai doi, pe care-i ţinea tot timpul la inimă, şi că aceştia doi erau cei mai buni.

Marea tragedie a lui Guenever era că nu avea copii. Arthur avea doi copii nelegitimi, şi Lancelot îl avea pe Galahad — dar ea era cea care din toţi trei ar fi trebuit cel mai mult să

aibă copii şi pe care aparent, Dumnezeu o făcuse să aibă nişte copii atît de frumoşi — ea era cea care rămăsese un vas gol, un ţărm fără mare. Asta era lucrul care o îndurera cel mai mult, cînd ajunse la vîfsta la care marea trebuia în cele din urmă să sece. Era lucrul care a prefăcut-o pentru scurt timp într-o femeie dementă, deşi momentul acela mai era încă în viitor. Aceasta poate fi una dintre explicaţiile dublei sale iubiri — poate că-l iubea pe Arthur ca pe un soţ şi pe Lancelot din pricina fiului pe care nu l-a putut avea.

Oamenii sînt lesne orbiţi de Mese Rotunde şi măreţe fapte de arme. Citeşti despre Lancelot care a făcut nu ştiu ce nobilă ispravă, şi cînd venea acasă la dulcineea lui, simţea aşa, un fel de ură faţă de ea, fiindcă îi micşora sau îi strica realizările.

Dar Guenever nu putea să caute Sfînta Cupă. Nu putea să dispară în codrul englez în căutarea unor aventuri de un an de zile, singură cu sulița. Rolul ei era să stea frumuşel acasă, deşi era plină de pasiune, deşi sinceră şi flămîndă în inima ei violentă şi tandră. Pentru ea nu existau distracţii recunoscute; doar ceea ce se poate compara cu partidele de bridge pentru doamnele din zilele noastre. Putea să şoimărească cu un erete, sau să joace baba-oarba, sau alte jocuri de copii. Acestea erau distracţiile femeilor mature de pe vremea ei. Dar şoimii mari, cîinii de vînătoare, heraldica, turnirurile — toate acestea erau pentru Lancelot. Pentru ea, dacă nu cumva avea chef să toarcă sau să brodeze puţin, nu mai exista altă ocupaţie — în afară de Lancelot.

36
56

1Aşa că trebuie să ne imaginăm Regina ca pe o femeie care fusese jefuită de atributul său cel mai de seamă. Pe măsură ce se îndrepta spre vîrsta dificilă, făcu lucruri ciudate. Avea chiar să fie bănuită de a fi otrăvit un cavaler. Deveni chiar nepopulară. Dar nepopularîtatea este deseori un compliment — şi Guenever, deşi a trăit furtunos şi a murit în cele din urmă oarecum neîn- păcată (ea JIU era făcută pentru religie, ca Lancelot), nu a fost niciodată neînsemnată. Ea făcea tot ce fac femeile, pe de-a întregul regeşte, şi în acel moment, în polobocul cu apă caldă şi cu mantia cu pui de lei în faţă, cu asta se ocupa. Făcea treburi regeşti.

După ce un om l-a văzut în mod practic pe Dumnezeu, oricît de uman ar fi el, nu te jputeai aştepta să redevină imediat un amant îndatoritor. Cînd omul în cauză era Lancelot, în orice caz nebun după Dumnezeu, trebuia să fii în acelaşi timp excesiv de optimist şi de crud ca să te aştepţi să se comporte astfel. Dar vezi că femeile sînt crude tocmai în felul acesta. Nu acceptă scuze.

Guenever ştia că Lancelot se va întoarce la ea. O ştiuse încă din momentul în care el se rugase să fie „păstrat". Cunoaşterea aceasta o trezise la viaţă ca pe o floare udată care era gata să se ofilească după zile întregi în care tînjise după un strop. Acest sentiment ştersese rujul şi măturase mătăsurile cu care se împopoţonase şi care-i stîrniseră lui mila atunci cînd o văzuse prima dată după ce se întorsese. Îi rămînea acum numai sarcina de a împlini lin şi pe de-a întregul unirea lor. Nu era nici o grabă.

Lancelot, care habar n-avea că o să-şi trădeze iarăşi muitiubitul lui Dumnezeu de dragul Reginei, fu fericit de atitudinea ei — deşi îl surprinse în acelaşi timp. Se temuse de vreo scenă teribilă de gelozie sau de învinuiri reciproce. Se frăniintase întrebîndu-se cum o să poată să-i explice copilei chinuite, întemniţată în ochii aceia mîzgăliţi cu farduri că nu putea să vină la ea — că avea o obligaţie mai dragă inimii lui, oricît de mare ar fi durerea pricinuită de aceasta. Îi fusese teamă că-l va ataca, că-i va întinde jalnicele sale capcane — capcane care l-ar fi momit cu aftît mai jalnic cu cît erau mai prost întocmite. Zău aşa, de-abia ştia cum să se poarte în faţa tristului spectacol pe care-l bănuia.

În loc de asta, Guenever dăduse în floare şi lepădase fardurile. Nu făcu asupra lui nici cea mai mică încercare de asalt, nu-l învinovăţi în nici un rel. îi zîmbise cu sinceră bucurie. Femeile, îşi spuse în sinea lui, cu mare înţelepciune, sînt nişte făpturi imprevizibile. Ba mai mult, putuse să discute toată problema cu deplină francheţe, şi ea îi dăduse dreptate.

Guenever, stînd în baie şi uitîndu-se, fără să vadă, la leii de pe mantie, avea o privire adormită, de tainică fericire, cînd îşi aducea aminte de conversaţia lor. Avea în faţa ochilor faţa aceea urîtă şi fermecătoare, vorbind aşa ele serios despre interesele inimii lui cinstite. Ea iubea interesele astea — îi plăcea ca bătrânul ostaş să-şi urmeze atît de credincios dragostea lui nevinovată pentru Dumnezeu. Ştia că era sortit înfrângerii.

Lancelot îi spusese, cerîndu-şi iertare şi implorând**-o** ca nu cumva să-l creadă cu ghid de a o jigni : (1) că nu se putea să se întoarcă la vechiul mod de trai, după căutarea Sfintei Cupe ; (2) că, de n-ar fi fost să fie dragostea lor vinovată, poate că i s-ar fi permis şi lui să ajungă la Cupă ; (3) că în orice caz ar fi fost periculos, fiindcă grupul celor din Orkney începea să se uite urât la ei, îndeosebi Agravaine şi Mordred ; şi (4) că aceasta ar fi mare ruşine, atît pentru ei, cît şi pentru Arthur. Dînsul numerotase punctele cu grijă.

Cu alte prilejuri, încercă să-i explice, în cuvinte încurcate şi cu mare greutate, pierzînd o mulţime de vreme, despre felul în care-l descoperise pe Dumnezeu. Se gîndi că dacă ar putea s-o convertească pe Guenever, aceasta ar

rezolva problema morală. Dacă ar putea merge împreună la Dumnezeu, nu şi-ar părăsi ibovnica şi nici nu s-ar mai' pune în discuţie sacrificarea fericirii ei pentru cea a lui.

Regina zîmbi deschis. Doamne, ce scump era! Fusese de acord cu fiece cuvînt pe care-l spusese el — ce mai, era o convertită în toată regula.

Îşi scoase apoi un braţ alb din baie şi se întinse să ia o perie de frecat cu minerul de fildeş.

CAPITOLUL XXXV

Totul părea să fie foarte bine în fierbinţeala primelor clipe ale întoarcerii lui. Se poate ca Reginele să vadă mai departe în viitor decît oamenii de rînd," dar chiar şi viziunea lor pare să aibă o limită. Era plăcut să aştepţi cu un dulce siinţămînt în piept, în vreme ce Lancelot îşi păstra credinţa în divinitate, timp de o săptămînă sau, hai să zicem, o lună. Ei, dar cînd lunile se adunau unele după altele şi se făceau un an, se schimbă povestea, nu mai era chiar aşa de plăcut. Poate că pînă la urmă o să cadă el iarăşi în dulcele păcat —• poate, nu zic ba. Numai că vezi că se mai şi întîmplă ca o femeie să aştepte cam prea multişor să-i vină fericirea şi victoria — s-ar putea să fie prea bătrînă cînd o veni ca să se mai poată bucura de ea. N-ar fi curată neghiobie să tot stai şi să stai şi s-aştepţi să-ţi cadă fericirea în poală, cînd ea se află în pragul uşii şi Timpul te zoreşte ?

Guenever începu să mocnească şi să fiarbă încet, nu mai puţin înfloritoare, dar tot mai furioasă. În adine ui pieptului ei, se strîngeau semne de mare furtună, pe măsură ce în cupa timpului se adăugau lunile lui de sfinţenie. Sfinţenie ? Pe naiba, egoism -— aşa îşi plîngea ea soarta — egoismul care abandonează un alt suflet pentru a şi-l salva pe al său propriu.

Povestea lui Bors, care lăsase douăsprezece presupuse domniţe să fie zvîrlite din turnul castelului mai degrabă decît să le scape cu preţul comiterii păcatului mortal, o cutremurase pînă-n fundul inimii. Şi Lancelot, Lancelot făcea acum acelaşi lucru. Sigur că da, lui îi convenea, pentru că el se simţea foarte bine cu toţi cavalerii şi misticismul şi toate recompensele lumii lui de bărbaţi — ce-l costa să facă marea renunţare ? Dar vezi că pentru o renunţare e nevoie de doi, tôt aşa cum e nevoie de doi pentru dragoste sau sfadă. Nu era ea un corp neînsufleţit să-l slăpîneşti, să-l iei şi sa te lepezi de el după bunul tău plac. Nu te poţi lepăda de inima unei femei aşa cum renunţi la băutură. Da, băutura e a ta, o cumperi şi n-ai decît să pui punct. — nu mai beau şi gata ! Dar sufletul iubitei nu-i al tău : nu-ţi stă la dispoziţie să faci ce pofteşti cu el ; ai o datorie faţă de el,

Lancelot vedea aceste lucruri la fel de clar ca şi eule- zătoarea Guenever — şi, pe măsură ce relaţiile lor se înrăutăţeau, era pus într-o situaţie tot mai dificilă, trebuind să-şi urmeze gîndul. Pentru el era cam acelaşi lucru cum f usese şi pentru Bors, cînd se amestecase călugărul neînarmat. în ceea ce-l privea numai pe el, avea tot dreptul să stăruie să se dăruiască Domnului pe care-l

iubea, la fel cum Bors îi cedase lui Lionel fără luptă. Dar cîn

dGuenever se arunca asupra lui, aşa cum se aruncase călugărul asupra lui Borş, avea el oare dreptul să-şi sacrifice vechea lui iubire, aşa cum fusese sacrificat nefericitul sihastru ? Lancelot, ca şi Regina, a fost şocat de soluţia lui Bors. Inimile celor doi îndrăgostiţi erau prea generoase pentru a se potrivi cu dogma. Generozitatea este cel de-al optulea păcat mortal.

Lucrurile ajunseră să se lămurească într-o dimineaţă, în vreme ce cîntau împreună, singuri în solariu. Pe masă, între ei, stătea un instrument muzical de pe vremuri care se numea regal. Instrumentul arăta ca două biblii mari. Guenever cîntase o bucată scurtă de María Franţuzoaica, iar Lancelot îşi croia cu greu drum printr-o altă piesă de cocoşatul din Arras, cînd deodată Regina îşi guse mîna dreaptă pe toate notele pe care le putea acoperi şi apăsă amîndouă bibliile cu cea stingă. Regalul scoase un scrâşnet îngrozitor şi încremeni.

— De ce-ai făcut, asta ?

— Pleacă mai bine, spuse ea. Du-te. Porneşte într-o Expediţie. Nu vezi că mă sfîrşeşti cu zile ?

Lancelot trase o dată adine aerul în piept şi spuse :

•— Ba da, văd, în fiecare zi.

— Atunci mai bine te-ai duce. Nu, nu-ţi fac nici o scenă. Nu vreau să mă cert cu tine pentru asta, şi nici nu vreau să-ţi schimb gîndul. Dar cred că ar fi mai frumos din parte-ţi să pleci.

— Vorbeşti de parcă ţi-aş face rău cu bună-ştiinţă.

— Nu. Nu e vina ta. Dar uite c-aş vrea să pleci, Lance, să mă laşi puţin să mă odihnesc. Numai puţin. Nu-i nevoie să ne certăm pentru asta.

— Dacă vrei să plec, am să plec, fără îndoială.

— Da, vreau să pleci.

— Poate c-ar fi mai bine.

— Lance, vreau să-ţi dai seama că nu încerc să te trag pe sfoară, să te păcălesc cu ceva, sau să te silesc la ceva. Mă gîndesc doar că n-ar fi rău să ne despărţim o vreme, o lună sau două, aşa, ca între prieteni. Numai atît.

— Ştiu că n-ai încerca să mă păcăleşti vreodată, Jenny. Şi eu nu mai ştiu ce să fac. Speram c-ai să mă înţelegi. C-ai să înţelegi ce s-a întîmplat cu mine. Ar fi fost uşor să pricepi, dacă ai fi fost şi tu pe corabia aceea, sau ai fi simţit şi tu ce-am simţit eu. Dar nu te pot face să simţi, fiindcă tu nu ai fost acolo, aşa că tare mi-e greu.

Mă simt de parcă te~aş sacrifica sau, dacă vrei, de parcă ne-am sacrifica pe amîndoi pentru un nou fel de iubire... Şi pe lîngă asta, adăugă el, întorcîndu-şi capul într-o parte, nu înseamnă că... că n-aş dori şi vechea mea iubire.

După ce rămase tăcut vreme de un minut, uitîndu-se pe fereastră cu mîinile atîrnîndu-i nefiresc de liniştite, urmă cîi o voce aspră, tot fără să se întoarcă :

— Dacă vrei, o să începem din nou.

Cînd se întoarse de la fereastră, camera era pustie. După-masă, ceru să o vadă pe Regină, la uşa odăii ei, dar primi numai un mesaj verbal, implorîndu-l să facă precum îl rugase. îşi împachetă puţinele catrafuse pe care le avea, neînţelegînd ce se întîmplase, dar simţind că trecuse la un fir de păr de nenorocire. îşi luă rămas bun de la bătrînul său scutier cocîrjat, care era acum în orice caz prea bătrîn ca să mai meargă cu el şi plecă **a** doua zi de dimineaţă de la Camelot.

CAPITOLUL XXXVI

[r] Dacă doamnele de companie erau mulţumite de presupusa reînnoire a intrigii amoroase a Reginei, totuşi alţii de la Curte nu erau. Sau, dacă erau cumva mulţumiţi, încercau o plăcere crudă, la pîndă. Tonul Curţii se schimbase pentru a patra oară.

Mai întîi fusese primul simţămînt, tovărăşia de tineri prin care îşi lansase Arthur prima lui mare cruciadă — al doilea al rivalităţii cavalereşti care cu fiecare an devenea tot mai perimată în cea mai mare dintre Curţile Europei pînă ce se transformase aproape într-o duşmănie şi o concurenţă fără conţinut. Apoi entuziasmul Cupei mistuise aerul stricat într-o frumuseţe cu viaţă scurtă. Acum venise cea mai tristă ori mai împlinită perioadă, în care elanurile de entuziasm fuseseră definitiv stinse, şi mai rămăsese să profiţi doar de faimosul nostru cel de-al şaptelea simţ. Curtea avea acum „cunoaşterea lumii" : culegea fructele împlinirii, civilizaţiei, *savoir- vivre,* bîrfei, modei, răutăţii şi a spiritului larg al scandalului.Jumătate din cavaleri fuseseră ucişi — cea mai bună jumătate. De ce se temuse mai mult Arthur de la începutul Expediţiei Cupei, tot nu scăpase. Dacă atingi perse« fecţiunea, mori. Nu mai rămăsese nimic să-i ceară Galahad Domnului, decît moartea. Cei mai buni cavaleri se îndreptaseră spre tărîmul perfecţiunii, lăsînd pe seama celor mai răi să asedieze cetăţile. Drept e că mai rămăsese o plămadă de dragoste — Lancelot, Gareth, Aglovale şi cîţiva zaharisiţi bătrîni, precum Sir Grummore sau Sir Palomides : dar tonul era dat în altă parte. Venea dinspre mîniile posace ale lui Gawaine, zorzoanele lui Mordred şi sarcasmele lui Agravaine. Tristram nu-i făcuse iubirii nici un

serviciu în Cornwall. O Mantie fermecată făcuse înconjurul ţării, şi un asemenea veşmînt, vedeţi domniile- voastre, cică putea fi îmbrăcat numai şi numai de o soţie credincioasă, nu de orişice muiere — ori poate că era vorba de un corn, şi el tot fermecat, din care putea să bea bineînţeles, tot o nevastă care nu călcase vreodată pe de lături. Fusese înfăţişat un mîrşav de scut ipocrit care nu era decît un rînjet plin de subînţelesuri murdare la adresa anumitor ibovnici de înaltă spiţă, un scut al cărui blazon era o aluzie privitoare la încornoraţi. Fidelitatea maritală devenise subiect de bîrfă. Hainele deveniră excentrice. Vîrfurile lungi ale papucilor lui Agravaine erau prinse cu lanţuri de aur de jartierele de sub genunchi, cît despre vîrfurile încălţărilor lui Mordred, lanţurile lor erau prinse de o cingătoare din jurul taliei. Surtucele lor, care la început serviseră să acopere armura, erau lungi în partea din spate şi ridicate în faţă. D-abia puteai să mai mergi de teamă ca nu cumva să calci pe mînecile care atîrnau. Doamnele erau silite să-şi radă frunţile şi să n-arate pic de păr, dacă voiau să se ţină în pas cu moda, în timp ce mînecile lor trebuiau să fie înnodate dacă voiau să nu mătură podelele cu ele. Domnii îşi arătau picioarele într-o măsură la fel de surprinzătoare. Veşmintele le erau colorate în două culori. Uneori un picior era roşu, iar celălalt verde. Şi nu-şi purtau îmbrăcămintea de carnaval necuviincioasă dintr-un simţămînt de veselie nestăpînită. Mordred îşi purta cu dispreţ încălţările lui ridicole.: nu erau decît o satiră la adresa lui însuşi. Curtea era modernă.

Aşa că mulţi ochi erau aţintiţi acum asupra lui Guenever — nu ochi plini de aspră bănuială şi nici îndoioşaţi de caldă complicitate, ci privirile arse de plictis ale calculului mărunt şi cele reci ca gheaţa ale societăţii moderne. Pisicile mieroase pîndeau liniştite în fala găurii şoricelului.

_ Mordred şi Agravaine gîndcau că Arthur e un ipocrit — aşa cum trebuie să fie toţi oamenii de bună-cu- viinţă, dacă presupui că poate exista buna-euvimlă. Pe Guenever o găseau barbară.

La lîeale Isoud, spuneau ei. făcuse într-un mod civilizat un încornorat din Hogele Mark. O făcuse cu stil, în mod public, elegant, cu cel mai bun-gust. Toată lumea putuse să facă tot felul de aluzii Regelui în legătură cu aceasta şi să se distreze de

minune. Avea un talent înnăscut pentru straie şi podoabe, pentru nişte pălării trăsnite, care o făcuseră să arate ca o viţică cherchelită. Unde mai pui că risipise milioane din averea lui Mark pentru limbi de păun la cină.

Gucuever, pe de altă parte, se îmbrăca întocmai ca o ţigancă, petrecea ca o cumătră portărească de la o casă de raport şi-şi ţinea iubitul în taină. Pe deasupra, mai era şi o pacoste. N-avea nici urmă de simţ al stilului. îmbătrînea fără pic de graţie, şi plîngea sau făcea scene ca o ţaţă care vinde peşte în piaţă. Se zvonea cum că-l trimisese pe Lancelot în lume după un scandal teribil, în cursul căruia l-ar fi învinovăţit că ar mai iubi şi alte femei. Se zicea că ar fi strigat: „Las'că văd eu că zi cu zi dragostea-ţi începe să se stingă," Mordred spuse, cu vocea lui muzicală şi echivocă, că, de bine de rău, o ne vastă de pescar mai înţelegea el, dar cum stau lucrurilc cu o ibovnică, care nici măcar de pescar nu e. Vorba aceasta de duh fu cunoscută curînd de toată Curtea.

Arthur, rezervat, şi nefericit în noua atmosferă care începuse să se înstrăineze de dînsul, în loc ca el să fie cel ce da nota, se mişca prin palat în hainele lui simple, incercînd să fie politicos. Regina, mai agresivă — pe cînd o

cunoscuse întâia dată fusese o fată îndrăzneaţă, după cîte îşi aducea el aminte, cil păr negru şi buze roşii, scuturîndu-şi şuviţele de pe frunte — ieşi în întîmpinarca noii situaţii şi încercă să-i facă faţă, distrîndu-se şi pre- tinzînd că şi ea e în pas cu moda. Iarăşi căzu în patima sulimatiurilor şi gătelilor pe care le lăsase cînd se întorsese Lancelot. începu să se poarte de parcă era o

mică smintită. Toate
domniile măreţe au
asemenea spaţii goale,
în care Coroana devine
nepopulară

.Năpasta veni deodată, pe oînd Lancelot era plecat. Senzaţia de pericol care plutise mereu în aer de la în- loarcerea din Expediţia Sfintei Cupe, se cristaliza deodată în cursul unui ospăţ dat de Regină.

Se pare că Gavvaine era mort după fructe. Cel mai mult îi plăceau merele şi perele — şi sărmanii Regină, doritoare de succes în noul ei rol de amfitrioană la modă, avu o deosebită grijă să aibă la masă nişte mere frumoase, atunci cînd dădu un ospăţ pentru douăzeci şi patru de cavaleri, printre care şi Gavvaine.

Ştia că şleahta celor din Cornwall şi Orkncy fusese întotdeauna o ameninţare pentru năzuinţele soţului ei — şi Gavvaine era acum şeful clanului. Spera că ospăţul să fie un sueccs, să contribuie la noua atmosferă, la noul „stil'% spera să reuşească să dea şi ea o masă sofisticată. încerca din răsputeri să-şi împace criticii, devenind o gazdă curtenitoare precum La Beale Isoud.

Din nefericire, mai erau şi alţi oameni care ştiau de slăbiciunea lui Gawaine pentru mere şi încă mai existau amarele sentimente stîrnite de moartea celor din neamul Pellinore. Arthur reuşise să-l lecuiască pe Sir Aglovale de gîndul răzbunării sale, e adevărat, şi vechea vrajbă părea să se fi vindecat. Dar uite că era un cavaler pe nume Sir Pinel, care era o rudă îndepărtată de-a Pelli- norilor, şi el gin dea că răzbunarea era indispensabilă. Sir Pinel otrăvi merele.

Otrava e o armă rea. în cazul acesta, cum deseori se întîmplă. ea lovi în altă parte, şi un cavaler irlandez, pe care-l chema Patriek, mîncă mărul destinat lui Gawaine.

Puteţi să vă închipuiţi situaţia : cavalerii livizi, sărind în picioare în lumina luminărilor, zadarnicele încercări de ajutor, şi ochii lor bănuitori căutîndu-i pe ai celorlalţi, cu ruşinată neîncredere. Toată lumea îi cunoştea slăbiciunea lui Gawaine. Cei din familia lui nu fuseseră niciodată favoriţii Reginei, acum atît de nepopulară. Şi-a- poi, chiar ea dăduse ospăţul. Iar Pinel nu era în situaţia de a explica nimic. Cineva din încăperea aceea îl ucisese pe Sir Patriek, din greşeală, în locul lui Gawaine, şi pînă ce va Ti descoperit ucigaşul, toţi vor fi copleşiţi de aceeaşi bănuială. Sir Mador de la Porte — mai pompos decît restul, sau mai răuvoitor, ori mai cîrcotaş — sfîrşi prin a da glas gîndului care trecea prin mintea tuturor. O acuză pe Regină de trădare.

în zilele noastre, cînd o problemă de justiţie este obscură şi dificilă, fiecare parte angajează avocaţi ca să discute chestiunea. În zilele acelea, clasa dominantă angaja luptători, ca să lupte chestiunea — ceea ce avea acelaşi rezultat. Sir Maclor se hotărî să economisească cheltuiala pentru un luptător, luptînd chiar el pentru propriul lui proces, şi stărui că

şi Guenever trebuie să-şi încredinţeze cauza unui luptător, care să o apere. Arthur, a cărui întreagă filozofie a regalităţii atîrna de justiţie în loc de putere, nu putu face nimic ca să-şi scape soţia. Dacă Mador a cerut Tribunalul de Onoare, atunci trebuie să îl aibă. Şi Arthur nu putea lupta în pricina nevestei lui, tot aşa cum persoanelor căsătorite nu li se permite să depună una împotriva alteia la procesele din zilele noastre.

Poftim, ce mai încurcătură ! Suspiciunea şi zvonurile şi contraacuzaţiile întunecaseră cazul aproape înainte ca să înceapă de-a binelea. Vrajba Pellinore, vechea duşmănie Pendragon-Cornwall, complicaţia cu Lancelot, şi apoi moartea neaşteptată a unei persoane nu prea clar legată de nici unul dintre cazurile de mai înainte toate acestea se amestecau într-o răbufnire de venin care se răsucea în jurul Reginei. Dacă Lancelot ar fi fost acolo, ar fi fost el acela care ar fi luptat pentru ea. Dar ea-l trimisese în lume — nimeni nu ştia unde se afla, unii gîndeau că poate la părinţii lui în Franţa. Probabil că dacă s-ar fi ştiut că e de găsit, Sir Mador şi-ar fi înghiţit acuzaţia.

Poate că-i mai bine să nu mai stăruim asupra zilelor dinaintea judecăţii prin luptă -— să nu mai descriem femeia disperată, îngenuncheată în faţa lui Sir Borş, care nu o agrease niciodată înainte şi care acum, de curînd întors din virginala sa dobîndire a Cupei, ţinea încă şi mai puţin la ea. Îl imploră să lupte pentru ea, dacă Lancelot nu putea fi găsit. Trebui să-l implore pentru asta, sărmana făptură, fiindcă atmosfera la Curte atinsese o asemenea încordare, încît nimeni nu voia să-i accepte învestitura. Regina Angliei nu era în stare să dispună de un luptător.

Noaptea dinaintea bătăliei fu cea mai cruntă. Toată noaptea, nici ea şi nici Arthur nu putură să închidă un ochi. El credea cu tărie în nevinovăţia ei, dar nu putea să se amestece în cursul justiţiei. Ea, afirmîndu-şi patetic şi fără încetare inocenţa, deşi se găsea în încurcătură tocmai datorită celuilalt necaz, ştia că noaptea următoare putea s-o vadă arsă pe rug. Erau împreună martorii tragediei şi umilinţii Mesei lor, umilinţă de la care nimeni nu voia să-i salveze — şi ştiau că Regina acestei Mese Rotunde era acum numită, cu o singură suflare, o nimicitoare de buni cavaleri. În întunericul chinuitor, Arthur strigă deodată plin de disperare :

— Oh, ce oare te mîhneşie, că nu-l poţi pre Sir Lancelot suferi lîngă tine ?

Şi tot aşa a continuat chinul pînă dimineaţă.

CAPITOLUL XXXVII

Sir Borş. misoginul, consimţise în silă să lupte pentru Regină, dacă nu putea fi găsit nimeni altcineva să facă treaba asta. îi explicase că nu prea era în regulă aşa ceva, fiindcă el însuşi fusese prezent la ospăţ — dar, atunci cînd fu descoperit

de Arthur cu Regina îngenuncheată la picioarele lui, roşise, o sculă în picioare şi consimţi. Apoi dispăruse o zi sau două, fiindcă procesul n-avea să aibă loc decît peste două săptămîni.

La Westminster fusese pregătită o pajişte pentru luptă, în jurul terenului întins fusese ridicată o baricadă de buşteni solizi, ca un ţarc pentru cai — iar în mijlocul terenului nu se găsea nici o barieră. Pentru o luptă obişnuită cu sulițele, fără îndoială că ar fi existat asemenea barieră : dar în acest caz, lupta avea să se poarte a *outruuce*, ceea ce însemna că se putea sfîrşi cu spada în mînă, pe jos, aşa că bariera fu lăsată de o parte, într-o parte fusese ridicat un cort pentru Rege, şi un altul pentru Conetabil, în cealaltă parte.

Ţarcul şi corturile erau împodobite cu fîşii de pînză. La fiecare capăt al arenei era cîte o intrare acoperită, cam cum este cea plină de dramatism pe unde intră artiştii de circ în arenă. Într-un colţ al ţarcului, lesne de văzut pentru toţi care aveau ochi să vadă, se afla un snop de vreascuri în mijloc cu o prăjină de fier, care nu putea să ardă sau să se topească. Asta o aştepta pe
Regină, dacă legea se ridica împotriva ei. Înainte ca Arthur să-şi fi început misiunea vieţii sale, un om care ar ii acuzat-o pe Regină de mai ştiu eu ce, ar ii fost executat pe loc. Acum, datorită propriei sale opere, trebuia să fie gata să-şi ardă nevasta.

Căci o nouă idee începuse să se încropească în mintea Regelui. Eforturile de a săpa un canal pentru Putere dăduseră greş, chiar atunci cînd aceasta fusese îndrumată pe căile spiritului, şi acum mergea pe dibuite pe calea abolirii ei. Se hotărîse să nu mai încerce vreo soluţie cu Puterea — ci doar s-o reteze, bucată cu bucată, pînă la rădăcină, stabilind cu totul alte norme. Blîjblîia nesigur după Dreptate, ca un criteriu propriu, numai al său — spre Justiţie ca un lucru abstract care nu se bazează pe putere. Peste cîţiva ani avea să iventeze Dreptul Civil.

Era o zi friguroasă. Panglicile de pînză stăteau întinse pe eşafodajul ţarcului şi corturilor, iar flamurile tremurau încordate în bătaia vîntului. Într-un colţ, călăul îşi sufla în mîini, stînd cît mai aproape de vasul cu mangal de la care urma să ia focul pentru rug. Heralzii din cortul Conetabilului îşi umeziră buzele, pe care suflarea vîntului le crăpa, înainte de a-şi ridica trompetele la gură. Guenever, stînd între străjeri, sub ocrotirea Conetabilului trebui să ceară să i se aducă un şal. Oamenii băgară de seamă că arăta slăbită. Avea faţa suptă a unei femei între două vîrste, aşteptînd încordată şi cu stoicism între feţele vînjoase ale oştenilor.

Bineînţeles, tot Lancelot a fost acela care a scăpat-o pînă la urmă. Borş reuşise să-l găsească la o mănăstire, în

cursul absenţei sale de două zile, şi acum reveni, tocmai la vreme ca să se lupte pentru Regină Ou Sir Mador. Nimeni din cei eare-l cunoşteau nu s-ar fi aşteptat să facă altcumva, fie că fusese sau nu alungat în dizgraţie — clar, cum se crezuse că părăsise ţara, întoarcerea lui avu un veritabil efect dramatic.

Sir Mador ieşi din cotlonul lui de la capătul dinspre miazăzi al arenei şi dădu glas acuzaţiei, în vreme ce heraldul suflă din goarnă. Sir Borş ieşi din gaura lui dinspre nord să parlamenteze ceva cu Regele şi Conetabilul — o discuţie sau o explicaţie lungă şi neclară, pe care oamenii nu o putură prinde din cauza vîntului potrivnic. Spectatorii deveniră agitaţi, întrebîndu-se care-i baiul şi de ec nu porneşte bătăliei în modul obişnuit. Apoi, după mai multe drumuri de la cortul Regelui la cel al Conetabilului şi viceversa, Sir Bors se întoarse în propria lui vizuină. Urmă o pauză penibilă în cursul căreia o javră neagră de salon cu un nas de pugilist cu experienţă scăpă în arenă şi fugi mîncind pămîntul după cine ştie ce lucru cunoscut numai de ea. Unul dintre şefi» heralzilor o prinse şi-o legă cu şiretul ele la trompetă, la care toată lumea izbucni în ovaţii ironice. Apoi se aşternu tăcerea, şi doar vânzătorii ambulanţi îşi lăudau marfa de nuci şi turtă dulce.

Lancelpt ieşi din vizuina dinspre nord, însemnată cu blazonul lui Bors — şi imediat toată lumea din amfiteatru îl recunoscu, deşi era deghizat. Tăcerea care'se lăsă era atît de perfectă, de parcă toţi şi-ar fi ţinut în aceeaşi clipă suflarea.

Nu se întorsese din condescendenţă faţă de Regină. Explicaţia plină de cruzime că „ar fi renunţat la ea" ea să-şi salveze sufletul şi că acum s-ar fi întors la ea dintr-un simţ de dramatică mărinimie, nu era adevărată. Lucrurile erau niţel mai complicate.

Necazul cavalerului acestuia, încă din copilărie — din care nu a ieşit niciodată complet — era că pentru el Dumnezeu însemna o persoană reală. Nu era o abstracţiune care te pedepsea daeă erai rău şi te răsplătea clacă erai bun, ci o persoană reală ca Guenever, sau ca Arthur, sau ca oricare altul. Bineînţeles îşi dădea seama că Dumnezeu era ¡mai bun decît Guenever sau Arthur, dar esenţialul e că era o fiinţă cu caracteristici personale. Lance- lot avea chiar o ideea clară despre cum arăta, şi ce simţea — şi trebuie spus că întrucîtva era îndrăgostit de această persoană.

Cavalerul Rău-Făcut nu făcea parte dintr-un Etern Triunghi. Era un Etern Patrulater, care era tot atît de etern pe cît era de patrulater. Nu renunţase la ibovnica lui fiindcă îi era teamă să nu fie pedepsit de mai ştiu eu ce fel de Bau-Bau, ci era vorba de o confruntare între două persoane pe care le iubea. Una era Regina lui Arthur, cealaltă o prezenţă necuvântătoare care celebrase Mesa de la Castelul Carbonek. Din nefericire, cum se întîmplă deseori în chestiunile de amor,

cele două obiecte ale afecţiunii lui erau contradictorii. Aproape că era ca şi cum ar fi fost confruntat cu o alegere între Jane şi Janet — şi s-ar fi îndreptat spre Janet, nu fiindcă i-ar fi fost teamă că ea l-ar fi pedepsit dacă rămînea cu Jane, ci fiindcă simţea cu profundă milă şi căldură sufletească, că pe ea o iubeşte mai mult. Se poate chiar să fi crezut că Dumnezeu avea mai multă nevoie de el decît Guenever. Acesta era miezul problemei, mai mult de natură emoţională decît morală, şi această alegere îl făcuse să se retragă la mănăstirea aceea, unde sperase să-şi lămurească lucrurile.

Şi totuşi, poate că n-ar fi chiar drept să spunem că mu se întorsese şi din anumite pricini de generozitate. Era un om generos. Era un „maestro". Chiar dacă nevoia lui Dumnezeu de el era mai mare în timpuri normale, acum era evident că prima lui dragoste avea urgent trebuinţă de ajutorul lui. Poate că un om care o părăsise pe Jane pentru Janet are destulă simţire în el ca să se întoarcă la Jane, cînd ea e într-o situaţie disperată, şi acea simţire ar putea fi comparată cu mila sau mărinimia sau generozitatea — dacă n-ar fi demodat şi chiar un pic dezgustător să mai crezi în zilele noastre în aceste sentimente. Lancelot, în orice caz, care se lupta cu iubirea lui pentru Guenever ca şi cu cea pentru Dumnezeu, se întoarse la ea de îndată ce află că are necazuri şi, cînd îi văzu faţa strălucitoare aşteptîndu-l sub escorta ruşinoasă, inima i se încrîncenă sub cămaşa de zale de un simţămînt pătrunzător — numeşte-l cum vrei. dragoste sau milă.

Inima lui Sir Mador de la Porte se strînse în acelaşi timp — dar gata, era prea tîrziu să mai dea înapoi. Faţa i se făcu stacojie în coiful care i-o acoperea şi unde nimeni nu o putea vedea şi simţi ca o fierbinţeală sub stratul de paie care-i căptuşea coiful. Apoi se întoarse în propriul lui colţ şi dădu calului pinteni.

E ceva tare frumos în felul în care pluteşte în aer **o** lance ruptă. Dedesubt, sub ea, pe păraînt., zarva se desfăşoară înainte. Mişcarea leneşă cu care lancea se ridică în aer, dîndu-se peste cap, silenţios şi fără vlagă, pe măsură ce evoluează într-un balet graţios, contrastează cu tumultul de pe pămînt. Pare superioară consideraţiilor pămînteşti şi parcă nu se mişcă repede. Mişcarea rapidă care era, în cazul de faţă, de'borîrea lui Sir Mador pe la coada calului şi cu picioarele în sus — se desfăşură sub evoluţia lancei în aer, care-şi execută propria sa piruetă de sine stătătoare cu graţioasă detaşare şi coborî altundeva, cînd toată lumea uitase de ea. Lancea lui Sir Mador ateriză drept în vîrf, datorită vreunui capriciu balistic, tocmai în spatele şefului heralzilor care ţinea javra cea neagră. Cînd omul se întoarse puţin mai tîrziu şi văzu lancea exact în spatele lui, aproape că i se uita peste umăr. tresări a uimire.

Sir Lancelot descălecă, ca să nu aibă avantajul calului asupra adversarului său. Sir Mador se ridică şi începu să lovească nebuneşte cu spada, încercînd să-şi atingă adversarul. Era grozav de stîrnit.

Fură necesare două lovituri ca să-l termine pe Sir Mador. La prima căzătură, cînd Lancelot veni spre el ca să-i accepte capitularea, îl apucă nu ştiu ce nebuiiie şi se zvîrli de jos asupra semeţului său adversar. A fost o lovitură murdară, fiindcă îl izbi în vintre de jos în sus, tocmai în locul unde armura, de bine-de-rău, trebuie să fie ceva mai slabă. Cînd Lancelot se retrase, ca să-l lase pe Mador să se ridice dacă dorea să continue să lupte, se văzu că sîngele îi şiroia pe apărătoarea de picioare. Era ceva îngrozitor în felul răbdător în care se retrase, deşi fusese rău de tot înjunghiat în coapsă. Dacă şi-ar fi pierdut cumpătul, încă ar fi fost mai uşor de suportat.

A doua oară, apărătorul Reginei îl doborî pe Sir Mador mai zdravăn. Apoi îi smuci coiful cît colo.

— Bine, atunci, spuse Sir Mador. Mă dau bătut. Am greşit. Cruţă-mi viaţa.

Lancelot făcu un lucru frumos. Cei mai mulţi cavaleri ar fi fost satisfăcuţi că au cîştigat procesul Reginei şi ar fi lăsat lucrurile aşa. Dar Lancelot avea un soi de consideraţie metodică pentru oameni — era sensibil la lucrurile pe care aceştia le-ar putea simţi acum ori în viitorul probabil.

— Îţi voi cruţa viaţa, spuse el, numai dacă îmi vei făgădui că nu se va scrie nimic despre otrăvire pe mor- mîntul lui Sir Patrick. Nimic despre Reginâ.

— Făgăduiesc, spuse Mador.

Apoi, în vreme ce pledantul înfrînt era purtat afară din arenă de cîţiva doftori, Lancelot se duse spre loja regală. Regina fusese de îndată eliberată şi acum se afla acolo cu Arthur, care spuse :

— Scoate-ţi coiful, străine.

Cîiid se descoperi, simţirâ cum îi năpădeşte un val de dragoste şi de compasiune la revederea chipului pocit, atît de cunoscut, în timp ce Lancelot stătea în faţa lor, sîngerînd abundent.

Arthur coborî din lojă. O făcu pe Guenever să se ridice în picioare, îi luă mîna şi o conduse în arenă. Făcu după cum se cuvine o plecăciune în faţa lui Sir Lancelot, şi îi trase mîna lui Guenever, aşa încît şi ea îi făcu o reverenţă de toată frumuseţea. Făcu acestea în faţa tuturor oamenilor săi. Vorbi apoi în graiul de modă veche, şi spuse cu glas răsunător :

— Multă mulţămire domniei-tale, căci mare îţi fu truda şi izbînda întru desfătarea sufletului şi minţii noastre şi a Reginei mele.

Guenever, în spatele feţei zîmbitoare şi plină de iubire, suspina de parcă inima îi stătea să-i spargă pieptul.

CAPITOLUL XXXVIII

Şi uite că se întîmplă ca acuzaţia în cazul uciderii lui Sir Patrick să fie lămurită chiar în ziua următoare, cînd sosi Nimue cu o explicaţie obţinută prin clarviziune. Merlyn, înainte de-a o lăsa să-l zăvorască în peşteră, îi dăduse pe mînă Afacerea Britaniei. O pusese să-i promită — asta era tot ce putu să facă — că va avea chiar ea grijă de Arthur, acum că-i cunoştea vrăjile. Se dusese apoi cu supuşenie în temniţa lui, aruncîndu-i **o** ultimă, lungă, pasionată privire. Nimue, deşi zăpăcită şi nu prea punctuală, era în felul ei o fată bună. Apăru cu o zi întîrziere, povesti cum ajunsese mărul să fie otrăvit şi se duse la treburile ei. Sir Pinel confirmă declaraţia, fugind chiar în aceeaşi dimineaţă şi lăsînd o mărturisire scrisă, iar toţi trebuiră să admită că mare noroc **a** fost că Sir Lancelot se afla pe-aproape.

Nu chiar aşa de mare a fost norocul şi pentru Regină. Era teafără şi nevătămată, asta-i drept — dar incredibilul se întîmplă. în ciuda lacrimilor, în ciuda izbucnirii de simţăminte care se iscaseră iarăşi între ei, Lancelot stăruia să rămînă credincios Cupei sale.•— Păi cum nu, te cred că-i convine, exclamă ea •— devenea pe zi ce trece tot mai nebună, şi oamenii din jurul ei sufereau văzind-o în halul acela — sigur că da, lui ce-i pasă !

Era grozav să învăluiască totul în plăcerea asta nou-nouţă. Avea un sentiment măreţ, auzi vorbă, plată bună pentru vigoarea şi limpezimea şi înălţarea inimii. Mai ştii, poate că Dumnezeul ăla ăl lui îi dădea ceva pe care nu i-l putea da ea. Poate că era mai fericit cu Dumnezeu şi mîme-poimîine o să înceapă să facă şi miracole în stingă şi-n dreapta. Dar ea, cu ea ce-o să se întîmple ? El nu se gîndea la ce primise ea de la Dumnezeu. Situaţia era exact la fel, ea-l ocăra de parcă ar fi părăsit-o pentru altă femeie. Îi luase ce-avea ea mai bun, şi-acum, că 'era băU-înă şi nefolositoare, se ducea altundeva. Se purta cu egoismul animalic al Bărbatului, luînd tot ce se putea dintr-o parte şi apoi, cînd nu mai avea ce lua, gata, pe-aci ţi-e drumul ! Era o secătură ! Şi cînd te gîndeşti că îi trecuse prin cap să se încreadă în el! Din- acum, gata, s -a şters pe bot, nu-l mai iubea nici atîtica, şi nu l-ar fi lăsat să se apft-opie de ea nici dacă s-ar tîrî în genunchi. De fapt, îl dispreţuise încă înainte de a începe căutarea Cupei — da, îl dispreţuia -şi se holărîse să termine cu el. Nu care cumva să gîndească că el o părăseşte pe ea, nu, nici gîncl. tocmai pe dos. Ea-l alunga. îl arunca la gunoi ca pe-o cîrpă murdară, fiindcă nu simţea nimic altceva decît dispreţ pentru el. Pentru el şi pentru pozele lui de îngîmfat, şi pentru căpăţîna lui şi pentru meschinăria şi trufia şi prostia lui. Pentru micul lui Dumnezeu neserios şi pentru minciunile lui lăcrimoase, bune de adormit copiii. Aşa, şi dacă tot e vorba să-î spună adevărul, poftim, că nu mai avea nici un chef s-o ascundă, ci să afle atunci clînsul că era la Curte un cavaler tînăr care şi devenise amantul ei: ehe, ba chiar fusese amantul ei încă mult înainte de Expediţia Cupei. Era un tînăr mult mai frumos decît Lancelot. Ce să facă ea cu o carioafă bătrînă şi acrită, cînd avea la picioarele ei un flăcău zdravăn şi rumen în obraji care o adora, da, ăsta-i cuvîntul, adora şi pămîntul pe care călcau paşii ei? Mai bine să se întoarcă jupîn Lancelot la Elaine a lui, la mama celebrului lui fiu. Poate că cine şi ic, or să poată să se roage împreună, toată noaptea. Sigur că da, puteau să vorbească despre copilaşul lor, de C.alahad al lor, care găsise scârba aia de Cupă, da, şi dacă pofteau, n-aveau decît să rîdă în spatele ei de ea, da, rîdeţi, rîdeţi, nenorociţilor, că eu n-am reuşit niciodată să nasc un copil.

Atunci Guenever începea să rîtiă — în vreme ce o parte din ea privea pe fereastra ochiului şi îi era greaţă de zarva pe

care o făcea — şi după rîs urmau lacrimile, şi plîngea amarnic, cu toată inima ei plină de durere.

Ciudat lucru fu acela că Arthur, care dorea să aranjeze un turnir în onoarea achitării Reginei, îl fixă într-un loc nu departe de Castelul Corbin. Locul se poate să fi fost Winchester ori Brackley, unde mai poate fi găsit unul dintre cele patru terenuri de turnir din Anglia. De fapt. nu prea contează unde se afla exact locul acela, principalul e că nu departe de Corbin şi că la Corbin se afla castelul unde îşi ducea viaţa Elaine, acum fără copii şi ajunsă la o anumită vîrstă.

— Probabil că ai să te duci la turnirul ăsta? întrebă cu violenţă Regina. Probabil că n-ai să poţi să lipseşti de lîngă tîrîtura aia a ta ?

Lancelot răspunse :

— Jenny. chiar n-o poţi ierta ? Vai de mine. probabil că acuma e urîtă şi ca vai de capul ei. Ce mai ai cu ea ? Toată viaţa n-a avut un suflet s-o înţeleagă.

— Ia te uită, generosul de Lancelot!

— Dacă nu vrei să mă duc, spuse el, atunci nu mă duc. Ştii doar că n-am iubit niciodată vreo altă făptură umană în afară de tine.

— Da, cum să nu ? Numai pe Arthur. spuse Regina. Şi numai pe Elaine. Numai pe Dumnezeu. Dacă nu cumva or mai fi şi alţii de care n-am auzit eu.

Lancelot dădu din umeri — unul dintre cele mai prosteşti lucruri pe care le poate face cineva, cînd cealaltă parte doreşte să lupte.

— Tu nu vii ? întrebă el.

— Ce-e-e ? Eu să vin ? Adică să stau şi să mă uit cum te giugiuleşti cu ea ? Te cred că n-am să mă duc, ba îţi interzic şi ţie s-o faci.

— Foarte bine. spuse el. Am să-i spun lui Arthur că sînt bolnav. Aş putea spune că nu mi s-a vindecat încă rana.

Se duse să-l găsească pe Rege.

Toata lumea pornise spre locul turnirului şi Curtea era goală, cînd Guenever se răzgîndi. Poate că-l reţinuse pe Lancelot ca să rămînă singură cu dînsul şi, văzind că n-are nici un rost să fie singură cu el, îşi schimbase ghidul— dar de fapt nu părea să ştie motivul.

— Ia ascultă, mai bine te-ai duce şi tu, îl sfătui ea. Dac-o să te ţin aici, ai să spui că o fac din cauză că sînt geloasă şi-o să mi-o reproşezi mereu. Ca să nu mai vorbim ce scandal ar putea să iasă clacă rămîi cu mine. Şi-apoi, nu te vreau. M-am săturat să-ţi mai văd faţa. Haide ! Pleacă !

— Jenny, spuse el cu chibzuinţă, acum nu pot să plec. O să iasă şi mai mare scandal dacă am să mă duc totuşi,

tocmai cînd am spus că nu mă pot duce fdin pricina rănii. Or să se gîndească că ne-am certat.

— Las' să gîndească ce poftesc. Singurul lucru pe care li—1 spun este că trebuie să pleci de aici, înainte de mă apucă toate nebuniile.

-— Jenny, făcu el.

Simţi cum i se frînge inima şi cum nebunia pe care ea i-o mai dăduse o dată ar putea să se întoarcă. Poate că şi ea băgase de seamă lucrul ăsta. În orice caz, se mai domoli un pic. Îl concluse pe drumul spre Corbin cu un sărut plin de dragoste.

„îţi promit că mă voi întoarce", spusese el, şi acum îşi ţinea promisiunea. Era de neconceput să meargă la turnir fără s-o viziteze pe Elaine. Nu numai că-i promisese să se întoarcă la ea, dar era acum deţinătorul ultimelor dorinţe ale unicului ei fiu, acum mort sau, cel puţin, înălţat la ceruri. Nici cel mai crud om n-ar fi putut renunţa să o viziteze cînd avea asemenea dorinţe de transmis.

O să locuiască la Corbin, o să-i povestească despre C.alahacl şi o să lupte în turnir deghizat. O să-i explice lui Artliur că folosise rana doar ea pretext, ca să poată veni pe neaşteptate, sub deghizare, fiindcă acesta era linul dintre lucrurile cele mai la modă. Subterfugiul acesta va fi făcut mai demn de crezare de faptul că va sta la Castelul Corbin în loc de tabăra de turnir. Astfel vor fi împiedicate orice zvonuri rău-voitoare în legătură cu vreo ceartă de ultimul minut cu Regina.

Eu surprins să vadă, pe cînd călărea în sus pe drumul spre şanţul care înconjura castelul, printre ţepii pori ii, că ETaine îl aştepta pe parapet, în aceeaşi atitudine ca cea în care o lăsase cu douăzeci de ani înainte, 11 întâmpină la Poarta Mare.

— Te aşteptam.

Era acum rotofeie şi bondoacă, semănînd mai degrabă cu Regina Victoria, şi-l primi cu credinţă. Spusese că se va întoarce la ea şi iată-l că venise. Nu aşteptase nimic altceva.

Cu următoarele ei cuvinte, îl împunse drept în inimă.

— Acum iii să rămîi de tot. îi spuse, şi tonul vocii ei arăta că aceste cuvinte nu erau cîtuşi de puţin o întrebare.

în felul acesta tălmăcise ea răspunsul lui, atunci cînd E-au despărţit, cu mult timp în urmă.

CAPITOLUL XXXIXDacă vreţi să citiţi despre turnirul de la Corbin, **il** găsiţi la Malory. El era un mare amator de turniruri — ca unul dintre domnii aceia vîrstnici care frecventează tri-bunele de cricket de la Lord's — şi poate că a avut acces la

vreun Wisden[1] antic sau chiar la registrele de scor. El relatează celebrele turniruri cu mare lux de amănunte, cu punctajul obținut, de fiecare cavaler în parte, precum și numele celui care l-a scos din luptă și cum l-a doborît. Dar relatările vechilor jocuri de cricket au tendința să fie plictisitoare pentru cei care nu joacă realmente, așa că va trebui să le lăsăm nepovestite. Singurele lucruri care pot să fie plictisitoare la Malory sînt tabelele detaliate cu punctajele obținute de cavaleri, pe care le dă de vreo două sau trei ori în cartea sa — și nici atunci nu sînt plicticoase pentru cei care cunosc performanțele și forma sportivă a cavalerilor mai puțin însemnați. Pentru scopurile noastre este suficient însă să spunem că Lancelot și-a făcut praf adversarii în toate luptele — îndemînarea îi revenise de cînd cu Sfînta Cupă — și că și-ar fi bătut propriul record dacă rana pe care o primise de la Sir Mador nu s-ar fi redeschis. E și ciudat că a jucat atît de bine în aceste condiții — fiindcă era îndurerat de tripla nenorocire cu Guenever și Dumnezeu și Elaine — dar și alții au obținut performanțe mari în împrejurări asemănătoare. În fine, cînd ajunsese la treizeci sau patruzeci de puncte în ciuda vechii răni (și, în paranteză fie vorba, îi doborîse și pe Mor- dred și Agravaine), trei cavaleri se năpustiră în același timp asupra lui și sulița unuia dintre ei îi pătrunse prin armură. Se rupse, lăsînd vîrful înăuntru.

Lancelot se retrase de pe cîmp cît se mai putea ține încă pe cal, și galopă depărtîndu-se, rezemîndu-se în șa, să găsească un locșor unde să fie numai el singur. Cînd era grav rănit, căuta întotdeauna din instinct singurătatea. Pentru el. moartea avea ceva intim — așa că, dacă trebuia să moară, voia să încerce s-o facă de unul sîngur.

Numai un singur cavaler veni cu el — era prea slab ca să-l alunge — și acest cavaler fu cel care-l ajută să scoată vîrful suliței din coaste și care-i alină suferința cînd în cele din urmă își pierdu cunoștința, „în- torcîndu-l pre dînsul întru bătaia celui vînt." Și tot cavalerul acesta fu cel care-o aduse pe Elaine, disperată, să aibă grijă de el, după ce-l culcase într-un pat.

Importanța turnirului de la Winchester nu stă în cine stie ce mare faptă de arme, nici măcar în cumplita rană a lui Lancelot — fiindcă pînă la urmă tot s-a vindecat. Acest turnir a atins viețile celor patru prieteni ai noștri într-o împrejurare care de-abia de-acum rămîne să fie povestită. Fiindcă Lancelot, pus deodată în fața convingerii neîntemeiate a nefericitei Elaine că avea să rămînă cu ea pentru totdeauna, nu izbutise să-i spună adevărul. Poate că în multe privințe a fost un om slab — slab că a luat-o mai întîi de toate pe Guenever de la cel mai bun

---

1 Wisden *(A Cricketer's Almanack* — Almanahul jucătorului de eric- fcet), publicat pentru prima oară în 1364 de John Wisden & Co.

prieten al său, slab că a încercat să-şi schimbe ibovnica cu Dumnezeu, şi slab fiindcă a ajutat-o pe Elaine să-şi ducă zilele, spunîndu-i că se va întoarce la ea. Acum, în faţa nădejdii nevinovate a sărmanei femei, îi lipsise curajul să-i spulbere iluziile dintr-o singură lovitură.

Una dintre neplăcerile cele mai de seamă cînd aveai de-a face cu Elaine. în ciuda simplităţii şi ignoranţei ei, era că avea o fire sensibilă — mai sensibilă decît cea a rivalei sale. Guenever, deşi îi lipsea energia reginei aceleia, îndrăzneaţă şi superficială. Fusese deajuns de sensibilă să nu-l copleşească cu atenţii supărătoare atunci cînd se întorsese acasă după lunga lui absenţă; să nu**-i** reproşeze nimic — nu considerase niciodată că avea vreun motiv să-i reproşeze ceva; şi, mai presus de orice, să nu-l sufoce cu mila de ea însăşi. Îşi înfrînase cumpătul şi inima năvalnică, în timp ce aşteptau la Castelul Corbin să înceapă turnirul, ascunzînd cu grijă anii lungi în care oăzuise după domnul şi stăpînul ei, precum şi cumplita ei singurătate, acum că fiul lor se dusese. Lari- celot cunoştea foarte bine tot ce-i ascundea ea. Şovăitor şi sensibil el însuşi, uitase felul în care începuse ciudata lor legătură. începuse să se învinovăţească numai pe sine pentru necazurile Elainei.

Aşa că. vezi, cînd îi adresă neînsemnata ei rugăminte, după ce vârsase pentru el ani de zile atîtea şi atîtea lacrimi şi aşteptase atîta ea să-l întîmpine, ce putea el face. decît să încerce să-i facă plăcere ? Trebuia totuşi să-i spună că speranţa ei neclintită era cu totul neîntemeiată. Dar amina treaba asta. Simţindu-se ca un călău care ştie că mîine trebuie să ucidă, încercase să-i lase măcar fărîma de bucurie de azi.

— Lance, spuse ea înainte de turnir, cerîndu-şi ciudata favoare copilăreşte şi cu umilinţă, acum că sîntem împreună, vrei să-mi porţi însemnul în luptă ?

Acum că erau împreună ! Şi în vocea ei el deslușise imaginea a douăzeci de ani de singurătate şi abandonare, şi îşi dădu seama pentru prima dată că în toată această perioadă ea îi urmărise cariera în lumea cavalerismului, la fel ca o şcolăriţă îndrăgostită nebuneşte de jucătorul de cricket Hobbs. Sărmana porumbiţă, văzuse cu ochii minţii toate luptele lui — şi, mai mult ca sigur, că şi le închipuise aievea ; îşi adăpase în taină inima ei însetată cu poveşti auzite de pe la alţii ; se tot întrebase al cui însemn era azi la locul de onoare.

Poate că de douăzeci de tini îşi tot spusese în sinea ei că o să vină pînă la urmă ziua cînd marele, campion va lupta sub însemnul ei şi numai al ei — una dintre ambiţiile acelea ridicole cu care se consolează sufletele nefericite, în lipsa unei hrane normale.

— Nu port niciodată însemne, spusese el, destăinuind adevărul.

Ea nu stăruise şi nici nu se plînsese şi, zău aşa, chiar încercase să-şi ascundă pe cît putea crunta dezamăgire.

— Dar pe-al tău am să-l port, spusese el de îndată. Voi fi mîndru să-l port. Şi unde mai pui că asta mă va ajuta să mă deghizez ca lumea. Nici naiba n-o să mă recunoască. Păi nu vezi, tocmai fiindcă toată lumea ştie că eu nu port însemne şi favoruri, o să fie un travesti perfect ! Phii, ce deşteaptă eşti că ţi-a venit ideea asta ! Şi mă va face să lupt mai bine. Ia spune, care-i însemnul ?

Era o mînecă stacojie, brodată cu perle mari. În două-zeci de ani ajungi să faci o broderie minunată.

La două săptămîni după turnirul de la Winchester, în vreme ere Elaine îşi îngrijea eroul, aducîndu-l la viaţă, Guenever îi făcea o scenă lui Şir Bors, la Curte. Fiind un misogin, Bors avea întotdeauna scene deosebit de instructive cu femeile. El spunea ce gîndea. iar ele spuneau ce gîndcsc, şi nici una dintre părţi nu o înţelegea pe cealaltă.

— Ah, Sir Bors, spuse Regina, după ce trimisese să fie adus în faţa ei în mare grabă de îndată ce auzise de mîneca stacojie — asta din pricină că Bors era una dintre rudele cele mai apropiate ale lui Lancelot. Ah, Sir Bors, auzit-ai domnia-ta cum, cu mare mişelie, trădatu-m-a Sir Lancelot?

Bors băgă de seamă că Regina era „eît pe ce zăludă de cap de mînie şi obidă", drept care se înroşi pînă în vîrful urechilor şi grăi cu exagerată îngăduinţă :

— Apăi, dacă e cumva cineva trădat, ăsta e chiar Lancelot. A fost rănit de moarte de trei cavaleri deodată.

— Şi bucuroasă sînt să aud de asta, strigă Regina, bucuroasă sînt 1 Bine-ar fi să moară ! Nu-i decît un mîrşav de cavaler necredincios !

Bors dădu din umeri şi-i întoarse spatele, cu alte cuvinte, n-are el chef şi vreme de pierdut ca să asculte asemenea vorbărie. Tot spatele lui, pe cînd mergea spre uşă, arăta ce gîndea el despre muieri. Regina se năpusti după el, ca să-l reţină cu forţa, dacă era necesar. Păi nu se lăsa ea aşa, cu una, cu două, nu s-a născut încă ăla care să scape de scandal atît de uşor.

— Şi de ce mă rog matale, să nu-l chem pe nume şi să nu-i spun trădător, zbieră ea, atunci cînd a purtat pe cap mîneca aia roşie la Winchester, la marele turnir ?

Bors, temător ca nu cumva să se pornească asupra sa un atac fizic, răspunse :

— Rău îmi pare de mîneca aia. De n-ar fi purtat-o ca travesti, poate că n-ar fi sărit trei pe unul singur.

— Ptiu, să-i crape obrazul, exclamă Regina. Ei lasă, că n-am ce zice, şi-a primit pedeapsa care o merita, cu toată mîndria şi îngîmfarea lui. A fost bătut în luptă dreaptă.

— Ba, nicicum. Aia n-a fost luptă dreaptă. Au fost trei pe unul singur, şi pe deasupra i s-a mai deschis şi rana veche.

— Ruşine să-i fie, repetă Regina. L-am auzit pe Sir Gawaine zieînd în faţa Regelui că e minunat cît de mult o iubeşte Lancelot pe Elaine.

— N-am cum să-l împiedic pe Gawaine să zică ce poftește, replică Sir Bors pasionat, disperat, patetic, furios şi plin de groază.

Ieşi apoi şi trînti uşa, făcînd ca schimbul de amabilităţi să fie oarecum echilibrat.

La Corbin, Elaine şi Lancelot se ţineau de mînă. El îi zîmbi cam pierit şi spuse cu o voce stinsă :

— Sărmana Elaine. După cît se pare, mereu mă îngrijeşti şi m-aduci la viaţă după vreo păţanie nenorocită. Se pare că nu mă ai niciodată decît doar cînd sînt pe jumătate mort.

— Acum eşti al meu pentru totdeauna, spuse ea radioasă.

— Elaine, vreau să vorbesc cu tine.

CAPITOLUL XL

Atunci cînd Cavalerul Rău-Făcut se întoarse de la Corbin, Guenever era încă în furii. Pentru un motiv oarecare, era hotărîtă să creadă că Elaine devenise din nou ţiitoarea lui, poate fiindcă aceasta părea calea cea mai sigură de a-şi jigni iubitul. Susţinu că tot timpul el nu făcuse altceva decît să se prefacă în toate simţămintele lui religioase — lucru care a fost pe deplin dovedit de faptul că a şters-o şi s-a dat imediat pe brazdă cu Elaine, de cum i s-a oferit prilejul. Da, asta, numai la asta îi era capul, tot timpul. Era un prefăcut., şi încă un prefăcut care nici măcar nu ştia cum să se prefacă. Avură împreună cîteva scandaluri isterice despre slăbiciunea şi ipocrizia lui, alternînd cu alte scene de un tip mai drăgăstos, care erau menite să contracareze ideea că fusese toată viaţa ei îndrăgostită de un prefăcut. Începu să arate mai. sănătoasă, ba chiar din nou frumoasă, ca rezultat al acestor certuri. Dar între sprîncene îi apărură două cute şi căpăta uneori o uitătură înspăimîntătoare, ochii sticlindu-i ca nişte diamante. Eancelot începu să aibă o privire îndărătnică. Se lăsau duşi de valurile vieţii.

Elaine fusese făcută să înţeleagă cum stau lucrurile, şi uite că Elaine fu cea care dădu singura lovitură crudă a întregii ei vieţi. O făcu fără nici o intenţie, omorindu-se.

0 corabie a morţii coborî în jos pe rîu pînă în capitală, fiindcă rîurile erau ceea ce sînt autostrăzile în zilele noastre, şi se împotmoli sub zidul palatului. Ea se afla înăuntru — durdulia potîrniche care toată viaţa ei fusese o neajutorată.

Probabil că oamenii se sinucid din slăbiciune, nu din tărie. Nevolnicele ei eforturi de a călăuzi mîna destinului, ademenindu-şi stăpînul cu viclenii plăpînde sau argumente pe jumătate dezvăluite — toate acestea nu fuseseră de ajuns de puternice pentru a Ti recunoscute în despotismul vieţii. Fiul ei se dusese, apoi la fel şi iubitul, şi nu mai rămase nimic. Chiar şi promisiunea de întoarcere scăpase zadarnicei Siile strînsori.

Cîndva, odinioară, existase ceva pentru care să trăiască, o balustradă pe care să se sprijine — nu o balustradă somptuoasă dar, oricum, deajuns de rezistentă ca să o poată ţine pe picioare. De bine, de rău, lucrurile mergeau şi putuse să-şi ţină zilele. Nefiind niciodată o fată arogantă şi pretenţioasă, făcuse ca puţinul pe care-l avea să-i prisosească la drum lung. Da' uite că acum se spulberase şi puţinul cît îi mai rămăsese.

Coborîră cu toţii să vadă corabia. Nu văzură o fecioară din Astolat,[1] dalbă cum e crinul, ci o femeie între două vîrste, ale cărei mîini, în mănuşi ţepene, se încleştaseră cuminţi pe un şirag de mătănii. Moartea o făcuse să arate mai bătrînă şi parcă deosebită. Faţa severă, cenuşie, din barcă evident că nu era Elaine — care plecase altundeva, ori se spulberase.

Chiar dacă Lancelot era un bărbat slab, sau un maniac-al-jocurilor, sau acea creaţie enervantă, o persoană care încarcă fără încetare să respecte buna-cuviinţă, oricum, rai pare să-i ii fost uşor. Cu tendinţa lui moştenită spre nebunie, şi cu faţa lui fantastică, cu confuzia normelor sale morale şi a credinţelor, trebuie să-i fi fost destul de greu să menţină echilibrul vieţii şi fără diversele lovituri care i-au fost date, mai multe decît i se cuveneau. Ar fi putut suporta poate chiar şi aceste lovituri suplimentare cu care-l min- gîiase soarta dacă ar fi fost binecuvîntat cu o inimă învârtoşată. Dar inima lui fusese lăsată ca o pereche a lui Elaine, şi iată că acum sărmana nu mai putea suporta povara pe care cea a Elainei fusese silită să o lase la pămînt, Toate cele pe care ar fi putut să le facă pentru sărmana făptură, dar care acum era prea tîrziu să le mai Tacă, precum şi toate întrebările infame despre responsabilitate care se împerechează întotdeauna cu irevocabilul — toate se uniră în mintea lui.

—- De ce u-ai fost mai bun eu ea ? strigă Regina. De ce n-ai putut să-i fi dăruit ceva pentru care să trăiască ? Ai fi putut să-i fi arătat un pic de bunătate, să-i fi dat ceva care s-o ţină în viaţă !

---

1 Fecioara din Astolat, sau Elaine le Blanlc, este numele sub care apare Elaine într-o altă cronică, nu în cea a lui Malory.

Guenever, care nu-şi dădea încă seama că Elaine pătrunsese între ei mai puternic decît oricînd, spuse vorbele acestea spontan, şi aşa şi gîndea. Era copleşită de mila pentru rivala ei din barcă.

CAPITOLUL XLI

În ciuda sinuciderii, la Camelot. continuă noul fel de viaţă. Nimeni nu l-ar putea denumi chiar un gen deosebit de fericit, mă rog, asta e — dar vezi că oamenii ţin cu dinţii de viaţă, şi vor să o trăiască înainte. Nu era chiar o viaţă care să-ţi permită să închegi o intrigă ; în cea mai mare parte era bună numai ca fir narativ -— un lucru după altul, alcătuind povestea — un lanţ de accidente inutile. Merită pomenit un accident ridicol care s-a întîmplat cam în vremea asta, nu fiindcă ar avea cine ştie ce consecinţe sau antecedente, ci fiindcă făcea parte întrucîtva din soiul de lucruri care i se întîmplau lui Lancelot. În această poveste, el se purtă în felul lui specific.

Stătea într-o zi întins pe burtă într-o pădure, Wne ştie cu ce gînduri triste mişunîndu-i prin cap, cînd o doamnă-arcaş trecu pe lîngă el, umblînd după vînat

.Povestea nu spune dacă era genul acela masculin de femeie cu mustaţă şi cravată bărbătească, sau dacă era una din zvăpăiatele din lumea filmului care practică tragerea cu arcul fiindcă, vai, e-aşa de nostim ! Mă rog, cum — necum, vorba e că-l vede doamna respectivă pe Lancelot şi se gîndeşte că are de-a face cu un iepure. Dacă stăm bine şi ne gîndim, pînă la urmă trebuie să fi fost una din acele cucoane masculine, fiindcă, deşi este o trăsătură specifică plăcută aceea de a trage în bărbaţi din greşeală luîndu-i drept iepuri, ar fi fost totuşi cam neobişnuit pentru o stea de cinema să şi nimerească, ceea ce s-a şi întîmplat. Lancelot, sărind în picioare cu aproape cincisprezece centimetri de săgeată înfiptă în fesă, se comportă exact ca şi Colonelul Bogey ' — care a marcat punctul la a cloua lovitură la golf. El spuse cu patimă :

-— Ascultă, cucoană sau demoazelă, că rău e ceasu' cînd te-ai brodit şi domnia-ta a purta arc ; şi doar ducă-se pe pustii te-a făcut arcaşă !

În ciuda rănii din fund, Lancelot luptă la turnirul următor — unul deosebit de important, din pricina numeroaselor fapte care s-au petrecut. Adevărata tensiune de la Curte — care era evidentă pentru toată lumea în afară de Lancelot, prea nevinovat ca să fie conştient de asemenea lucruri — începu să se arate pe faţă la luptele de la Westminster, tin lucru e sigur, Arthur începu să-şi afirme poziţia în nefericitul lor triunghi. Făcu aceasta, sărmanul de el, ocupînd deodată locul opus lui Lancelot în aşa- numita „grande mêlée". Se năpusti asupra celui mai bun prieten al său şi încercă să-l lovească şi-şi pierdu cumpătul. Nu făcu nimic necavaleresc şi, după cîte se văzu, nu-i prici nui nici un rău lui Lancelot. Dar oricum ar fi stat lucrurile, fapt rămîne ciudata întorsătură a simţămintelor lor. înainte şi după aceea au fost prieteni. Dar în scurtul acela moment de furie, Arthur era încornoratul, iar Lancelot cel ce-i pusese coarne. Cam asta ar fi explicaţia aparentă,— o recunoaştere inconştientă a relaţiei lor — dar în spatele ei ar putea să mai existe şi un alt gînd. E mult de cînd Arthur fusese Art cel ferice, mult de cînd căminul şi regatul său cunoscuseră culmea fericirii lor. Poate că era plictisit şi obosit ele luptă, obosit de mizeriile

, [1] Personaj comic dintr-un celebru marş britanic cu acelaşi numeC

Micii celor din Orknev şi de moda aceasta nouă şi ciudată şi de greutăţile iubirii şi de justiţia modernă. Poate că o fi luptat împotriva lui Lancelot în speranţa de a fi ucis de el — nu chiar exact o speranţă. în orice caz nu o încercare conştientă. Omul acesta drept şi generos şi bun la inimă poate că o fi ghicit inconştient că singura soluţie pentru el şi pentru cei pe care-i iubea trebuia să se afle în propria lui moarte — după care Lancelot ar putea să se căsătorească cu Regina şi să trăiască în pace cu Dumnezeu — şi poate că i-a dat lui Lancelot şansa de

a-l ucide în luptă dreaptă, fiindcă el însuşi era epuizat. Toate astea poate că erau adevărate. Mă rog, dar oricum ar fi, pînă la urmă n-a ieşit nimic din asta. N-a fost decît o izbucnire trecătoare şi-apoi din nou, dragostea lor a fost la fel ca mai înainte.

Lin alt eveniment important al turnirului a fost acela că Lancelot, în nevinovata lui prostie, şi-a îndepărtai pe cei din Orknev odată şi pentru totdeauna. A doborît de pe cal întreg clanul cu excepţia lui Gareth, unul după celălalt, iar pe Mordred şi Agravaine i-a descălecat chiar de două ori. Numai un sfînt putea fi atît de neghiob să le fi salvat viaţa atît de des din tot felul de Turnuri ale Durerii şi aşa mai departe — dar trebuie recunoscut că faptul de a pune capac hi toate, doborîndu-i de pe cal după pofta numii şi într-o asemenea ocazie, nu puteţi fi decît opera unui tîmpit patentat. Gawaine, e adevărat, era de ajuns de decent încît să refuze să se amestece în comploturi împotriva vieţii lui Lancelot, iar Gaheris era cam mărginit. Dar din acea zi numai o chestiune de timp a despărţit clica lui Mordred şi Agravaine de siguranţa comandan- tului-şef.

['1 ti mul semn care arăta cum or să se închege lucrurile a fost acelea că Gareth luptă de partea lui Lancelot la Westminster. Ciudatele învălmăşeli ale simţăinintelor fură observate de toată lumea — Regele împotriva mîmii sale drepte, iar Gareth împotriva propriilor lui fraţi. Cu o asemenea răsturnare a firii, era clar că avea să vină o furtună. Aceasta v eni după cum îi c obiceiul, dintr-o parte de tinde n-o aştepta nimeni.Miii era pe-acolo şi un cavaler de neam cam prost pe nume Sir Meliagrance, care nu fusese niciodată fericit la Curte. De-ar fi trăit în zilele de mai înainte, cînd omul era judecat ca om, poate că, de bine — de rău, s-ar mai fi descurcat într-un fel. Din nefericire aparţinea generaţiei de mai îrziu, care respecta moda lansată de Mordred, aşa că era judecat după noile norme. Toată lumea ştia că Sir Meliagrance era cam din topor, de neam cam prost, ori, cum se zicea pe-atunei, că nu ieşise chiar din sertarul de sus. Treaba asta o ştia şi el însuşi — sertarul de sus fusese inventat de Mordred — şi cunoaşterea aceasta nu era de natură să-l facă mai fericit. Pe lîngă toate acestea, Sir Meliagrance avea o pricină deosebită de amărăciune care-i înveninase relaţiile cu semenii săi. Era cu disperare şi fără nici o nădejde — şi-aşa fusese de cînd îşi putea aminti — îndrăgostit de Guenever.

Vestea le sosi pe cinci Arthur şi Lancelot se aflau la terenul de popice. Prinseseră obiceiul de a se duce în fiece zi în locul acela prea puţin elegant ca să-şi mai descreţească frunţile cu o mică conversaţie-

Arthur spunea :

— Nu, nu, Lance. Nu l-ai înţeles niciodată nici cît negru sub unghie pe săracu' Tristram.

— Era un nemernic, afirmă Lancelot cu încăpăţînare.

Vorbeau la trecut, fiindcă Tristram fusese ucis în cele din urmă, pe cînd îi cînta la harpă numitei La Beale Isoud, şi fapta fusese împlinită de Regele Mark.

-— Chiar dacă a murit, adăugă cavalerul.

Dar Regele dădu din cap cu violenţă.

— Ba, de unde-ai mai scos că era un nemernic ? A fost w»:i bufon, unul dintre cei care făcea comedie din te miri ce. Se băga întotdeauna în situaţii neînchipuite.

— Un bufon ?

— Un zăpăcit, spuse Regele. Asta e marea tragedie comică. N-ai decît să te uiţi la încurcăturile lui amoroase.

— Vrei să spui Isoud Mîini-Albe ?

— Eu cred cu tărie că Tristram le-a încurcat de-a binelea pe astea două fete. Mai întîi i se aprind cîlcîiele după La Beale Isoud, şi dup-aia uită cu totul de ea. Într-o zi cade la aşternut cu ailaltă Isoud cînd ceva, mai ştiu eu ce făcea el atunci, pac !, îi aduce aminte de ceva. Şi, atunci îl duce pe el capul că de fapt îs două Isoud, nu una — şi-atunci, mă înţelegi, e grozav de tulburat de isprava asta. „Păi cum vine asta, stau în pat cu Isoud Mîini-Albe, îşi zice el, cînd tot timpul eu am fost îndrăgostit de La Beale Tsoud !" Ei, acum te cred că a fost grozav de întors pe dos. Şi-apoi. să Tie aproape neis în baie de Regina Irlandei. Zău aşa. omu' ăsta a fost înzestrat cu sa mii; ţa comediei de bună calitate, şi s-ar cuveni să-t ierţi e-a fost cam mişel.

— Eu... începu Lancelot, dar tocmai în momentul acela sosi şi curierul.

Era un băieţel fără suflare, cu o tăietură în mantie sub suhsoara dreaptă. Îşi ţinu despicătura mantiei închisă cu degetele şi vorbi repede.

Era vorba de Regină, care plccase de Florar, fiindcă era ziua întîj a lunii mai. O pornise dis-de-uimineaţă, aşa cum era obiceiul, gîndind să se întoarcă pînă la zece, cu toate florile de aglice înrourate şi cu violete şi flori de gherghin şi ramuri verzi îmbobocite care se cuveneau a fi adunate într-o asemenea dimineaţă. îşi lăsase paznicii în urmă — cavalerii Reginei, care purtau cu toţii vergescu —- scutul fără semn — ca semn al slujbei lor — şi luase cu dînsa numai pe cei zece cavaleri ai ei în haine obişnuite. Cu toţii fuseseră înveşmântaţi în verde, ca să sărbătorească festivalul primăverii. Agravaine se afla printre ei — în ultima vreme se alăturase reginei ca să o poată spiona mai bine — şi Lancelot fusese lăsat de o parte cu bună-ştiinţă.

Ei, şi uite-aşa mergeau ei călare spre casă cu mare bucurie, toţi sporovăind şi împodobiţi cu ramuri şi flori, cîrid

uite că Sir Meliagrance le sare în faţă, într-o ambuscadă. Treaba aceea cu sertarul de sus îl tot rósese şi-l chinuise şi nu-i dăduse pace pînă ce se hotărîse să fie la urma urmelor bădăran de-adevăratelea, dacă şi-aşa tot omul îl învinovăţea că e de neam prost. Ştiuse că însoţitorii Reginei erau fără platoşă, şi că Lancelot nu era cu ei. Drept care adusese un detaşament puternic de arcaşi şi oameni înzăuaţi ca s-o ia prizonieră.

Se lăsase cu o luptă crîncenă. Cavalerii Reginei o apăraseră pe cît putură ei de bine cu săbii şi iatagane, pînă ce fură cu toţii răniţi, şase dintre ei grav. Apoi Guenever se predă ca să le salveze viaţa. Căzu la învoială cu Sir Meliagrance — a cărui inimă nu era chiar potrivită pentru un ticălos şi nu-l trăgea spre asemenea fapte — că, de-şi va opri din luptă apărătorii, atunci el să promită să-i ia pe cavalerii răniţi împreună cu ea în castelul său, şi să-i lase să doarmă în anticamera dormitorului ei. Meliagrance, care o iubea pe Guenever, îndoindu-«e de propria sa ticăloşie împlinită cu jumătate de inimă şi cunoscînd situaţia deznădăjduită în carc se afla — să-şi silească iubita să-i primească dragostea împotriva voinţei ei — fusese de acord cu aceste condiţii. Sărmanul, adevărul e că nu fusese niciodată croit chiar pe măsura unui mişel.

În zăpăceala care a urmat, datorită eforturilor de a sălta în şa îndurerata procesiune de oameni răniţi şi însîngeraţi, singură Regina nu-şi pierdu capul. Îi făcu semn micului paj, care avea un căluţ odihnit şi iute şi îi trecu inelul dînsei, cu un mesaj pentru Lancelot, Cînd o fi să vadă că se iveşte prilejul, trebuia să galopeze din toate puterile, mai întîi de toate să-şi scape pielea — şi chiar aşa şi făcu, cu arcaşii după el. Şi iată şi inelul.

Lancelot, cam pe la jumătatea poveştii, strigă să i se aducă armura. Pînă cînd fu terminată, Arthur stătea în genunchi la picioarele lui şi se căznea să-i prindă mai bine în cureluşe apărătoarele de gambă.

CAPITOLUL XLI

ICînd arcaşii călări se întoarseră înapoi abătuţi, spunînd că nu putuseră să-l nimerească pe băiat Sir Meliagrance ştiu ce-avea să se întîmple. Era înnebunit de suferinţă, nu numai fiindcă ştia că acţionase cu ticăloşie şi neînţelept, dar şi fiindcă era sincer îndrăgostit de Regină. Oricum, mai avea încă un strop de vlagă în el şi-şi dădu seama că, după ce mersese atît de departe, era prea tîrziu să mai dea înapoi. Lancelot avea să vină neapărat ca răspuns la mesajul trimis, şi era necesar să cîştige timp. Castelul nu era gata pentru un asediu — dar, dacă putea Ti pregătit, atunci existau perspective frumoase de a cădea la învoială cu asediatorii, ţinînd seama că Regina s-ar

afla înăuntru. Vorba e că Sir Lancelot trebuia oprit cu orice preţ, pînă ce castelul va fi gata de apărare. Presupuse corect că Lancelot va veni val-vîrtej în ajutorul Reginei, de cum va pune armura pe dînsul. Drept care, cea mai bună metodă de a-l opri ar fi o a doua ambuscadă, într-o poiană îngustă în pădure prin care va trebui să treacă — o poiană atît de îngustă încît arcaşii cu siguranţă că vor fi în stare să-i ucidă calul, dacă nu chiar să-i străpungă armura. încă de pe timpul Vremurilor Tulburi, toate drumurile fuseseră curăţate de cătină şi tot felul de tufişuri la o distanţă egală cu bătaia unui arc de fiece parte a drumului — dar poiana aceea, din pricina particularităţilor terenului, fusese trecută cu vederea. Şi o săgeată bine ţintită, de la o distanţă nu prea mare, putea pătrunde şi cea mai bună armură, după cum ştia Meliagrance.

Astfel încît fu trimis expres detaşamentul de ambuscadă şi la castel toate fură întoarse cu fundul în sus. Ciobanii goneau dobitoacele în staulele dintre ziduri — şi bine-înţeles că respectivele dobitoace erau deajuns de dobitoace ca să se răzleţească sau să se amestece şi să se încurce între ele sau să nu vrea să treacă pe poartă. Sacagiii aduceau ca apucaţi apă şi o vărsau în hîrdaiele cele mari — era unul dintre castelele acelea aiuristice. care se pare că-şi au origina în Irlanda şi a căror palisadă era fără un puţ sau un izvor. Servitoarele alergau de colo-colo pe marginea isteriei — fiinck-ă Sir Meliagrance, la fel ca mulţi dintre cei originari din sertarul greşit era holărît să-şi primească Regina captivă într-un mod deasupra oricărei critici. Pregăteau pentru ea budoare şi luau gobelinurile din dormitorul lui de burlac ca să le ducă în al ei, şi lustru iau argintăria, şi trimiteau prin vecini să împrumute tacîmuri de aur.

Chiar şi Guenever, condusă într-o micuţă cameră de aşteptare, în vreme ce apartamentele regale erau pregătite s-o primească, spori zăpăceala generală stăruind să i se aducă bandaje şi apă fierbinte şi târgi pentru răniţi. Sir Meliagrance, alergînd în sus şi-n jos pe scări cu strigăte de :

— Da, Doamnă, acuşica, acuşica ! sau : -— Marian, Marian, fi-ţi-ar.... unde mama naibii ai mai pus şi lumînă- rili alea ?, sau : — Murdoch, ia sena ti în moment u' aista toati oili din solar !, tot îşi găsi vreme să-şi sprijine fruntea de piatra rece a unei ambrazuri, să-şi mai potolească în strinsoarea mîinii bătăile înnebunite ale inimii sale zăpăuce. să-şi blesteme nebunia şi prostia şi să mai şi facă tot ce putea ca să răvăşească şi mai mult planurile lui citit de răvăşite.

Regina fu cea dintîi care-şi puse treburile în ordine. N-avea de făcut decît bandajele răniţilor şi, bineînţeles, dorinţele ei fură împlinite primele. Stătea cu doamnele ei de onoare la una dintre ferestrele castelului, un fel de punct de calm în

mijlocul vîrtejului, cînd una dintre fete exclamă că vede ceva venind pe drum.

— E o căruţă, spuse Regina. O fi pentru proviziile castelului.

— Ba nu, că e un cavaler în căruţă, spuse fata, un cavaler în armură. Cred că-l duc la spînzurătoare.

În zilele acelea era considerat un lucru de mare ocară să mergi într-o căruţă.

Mai tîrziu, văzură că în urma căruţei mergea la trap un ca! — în vreme ce căruţa era condusă în cel mai năvalnic galop — iar calul tîra după el friul în praf. Mai apoi fură îngrozite să vadă că toate mărunţaiele calului se bălăbăneau şi ele în praf. Animalul era tot plin ele săgeţi ca un porc spinos şi mergea la trap cu o ciudată înfăţişai» de indiferenţă. Poate că era zăpăcit de şoc. Era calul lu; Lancelot, şi în căruţă se afla Lancelot, bătînd mîrţoaga de la căruţă cu teaca de la sabie. Căzuse în ambuscadă, după cum se aşteptaseră, îşi pierduse cîtăva vreme încercînd să pună mîna pe atacatorii lui — care scăpară destul de uşor de omul de fier acum descălecat, sărind peste şanţuri şi garduri de nuiele — şi apoi o pornise la drum, mergînd pe jos restul drumului, în ciuda armurii sale. Meliagrance mutase pe imposibilitatea unei asemenea deplasări, pentru tin om îmbrăcat cu un echipament care cîntărea aproape cît el însuşi — clar nu ţinuse seama de căruţa pe car? reuşise să o rechiziţioneze Lancelot, Ca să vă puteţi da seama în ce măsură era îngrijorai marele om de soarta Reginei în această împrejurare, trebuie să vă spun că se povesteşte că şi-a îndemnat calul să treacă Tamisa la începutul drumului, de la Podul Westminster pînă la Lambeth; în ciuda faptului că, dacă s-ar fi întîmplat ceva, armura l-ar fi înecat cu siguranţă.

— Cum îndrăzneşti să spui că e un cavaler pe care-l duc la spînzurătoare ? exclamă Regina. I-auzi, ce obrăzni-cătură ! Cum îndrăzneşti să-l compari pe Sir Lancelot cu un criminal '

Sărmana Tată roşi şi-şi ţinu gura, în vreme ce Lancelot putu fi văzut aruneînd hamurile căruţaşului îngrozit şi i'.âpustindu-se pe podul mobil, zbierînd cît îl ţineau bojocii.

Sir Meliagrance auzi de sosirea lui tocmai cînd Lancelot năvălea pe poarta cea mare. Un paznic nervos, luat prin surprindere încercă să i-o închidă în nas, dar primi o zdravănă lovitură peste ureche cu pumnul de fier, ceea ce-l făcu să se întindă cît. era de lat pe jos. Poarta se dădu de perete, nepăzită de nimeni. Lancelot se găsea într-un a din rarele lui furii, poate din pricina suferinţelor calului său.

Meliagrance, care supraveghease cîţiva oameni înarmaţi, În vreme ce spărgeau şoproanele de lemn din Curtea

Mare ca precauţiune împotriva focului grecesc,[1] — simţi că-i îngheaţă sîngele în vine. O luă la goană pe scara din dos şi stătea îngenuncheat la picioarele Reginei, în vreme ce Lancelot se dezlăuţuise în loja paznicului, cerînd să apară Regina.

— Ei. ce mai e acum ? întrebă Guenever, aruneînd o privire acestui om extraordinar şi vulgar care se gudura la picioarele ei — o privire, de ajuns de curios, nu lipsită de o oarecare afecţiune. La urma urmelor, e chiar un compliment să fii răpită din dragoste, mai ales eînd totul se termină cu bine.

— Mă predau, mă predau ! strigă Sir Meliagrance. Ţie, ţie mă predau, scumpetea mea de Regină. Zău aşa, scapă-mă de diavolul ăsta de Sir Lancelot 1

Guenever arăta strălucitor de frumoasă. Poate din pricina Floriilor, sau poate din pricina omagiului pe care i-l acordase cavalerul acesta de neam prost, ori poate din cauza vreunui presentiment, aşa cum se întîmplă cu femeile eînd le-aşteaptă o mare bucurie. În orice caz se simţea fericită, şi nu-i purta pică răpitorului ei.

-— Foarte bine, spuse ea, cu multă veselie şi mare înţelepciune. Cu cît se face mai puţin tărăboi pe socoteala asta, cu atît va fi mai bine pentru reputaţia mea. Am să-neero să-l liniştesc pe Sir Lancelot.

Sir Meliagrance mai că fluieră de uşurare, atît ele greu oftă.

— Da, da. aşa e bine, spuse el. Tot bătrînul cocoş luptător. Hm, hm 1 Vă cer iertăciune, păi cum nu. Ş-acu, nu poftească milostiva ta Maiestate să rămîie peste noapte şi să se hodinească la Castelul Meliagrance, asta după ce-l mai potoleşte pe Sir Lancelot, de dragu' cavalerilor răniţi, nu d-alta !

Nu ştiu, spuse Regina

[1] Aniestpc Inflamabil folosit cte Grecii bizantini împotriva corăbiilor duşmane. Folosit ;ji ia asediul cetăţilor.
Lovitură de gratie (lr.).

— .Păi zău aşa, de dimineaţă aţi pleca liniştiţi, stărui Sir Meliagrance, şi gata, ce aii La voroavă, nimeni n-ar mai zice nimic. Ar fi mai în firea lucrurilor şi n-ar mai bale la ochi. Care va să zică, aţi putea să ziceţi, că n-aţi fost acilea deci! aşa. într-o vizită.

— Foarte bine, spuse Regina, şi se cobori la Lancelol, în vreme ce Sir Meiiagrance îşi ştergea fruntea asudată.

Stătea în Curtea Interioară, strigîndu-şi duşmanul. Cînd îl văzu, şi cînd o văzu şi pe Guenever, vechiul flux electric se aprinse între ochii lor, înainte ca să fi spus un cuvînt. Era ea şi cum Elaine şi toată Expediţia Cupei n-ar fi existat nicicînd. După cîte ne putem noi da seama, ea îşi acceptase înfrîngerea. 101 trebuie să fi văzut în ochii ei că cedase, că era pregătită să-l lase să fie el însuşi — să-fci iubească Dumnezeul şi să facă tot ce poftește — atîta vreme eî! rămînea Lancelot, Era din nou senină şi raţională. Renunţase la nebunia ei posesivă şi era bucuroasă să-l vadă trăind, orice-ar face. Erau fâpturi tinere — aceleaşi fiinţe ai căror ochi se întîlniseră cu clinchetul aproape uitat al magneţilor în Sala afumată de la Camelot, cu atîta amar de vreme în urmă. Şi, renunţînd de-adevă- ratelea la el, cucerise bătălia din greşeală.

— Ei, ce-i cu toată zarva asta ? întrebă Regina.

Adoptaseră un ton uşor, de persiflare. Erau iarăşi îndrăgostiţi.

— Chiar că ai de ce să mă "întrebi.

Apoi adăugă cu voce mai mînioasă şi înro.şindu-se la faţă :

— Mi-a ucis calul.

— Mulţumescu-ţî c-ai venit, spuse Regina. Vocea îi era blîndă. Era vocea cea dintîi pe care şi-o putea el aminti. Îţi mulţumesc c-ai venit atît de repede şi-atît de vitejește. Dar să ştii că s-a predat şi trebuie să-l iertăm.

— A fost o porcărie să-mi ucidă calul meu, bietul.

— Lucrurile au şi fost stabilite şi cearta stinsă.

— Eh, dacă ştiam că ai de gînd să aplanezi totul, replică Lancelol mai degrabă gelos, nu m-aş fi omorît atîta să vin mai iute.

• Regina îi luă mîna dezgolită. Îşi scosese mănuşa de zale.

— Şi zi, îţi pare rău, întrebă ea. că ai făcut totul aşa de bine ?

El rămase tăcut.

— Nu-mi pasă de el, spuse Regina, imbujorîndu-se. M-ara gîndit doar că ar fi mai bine să nu facem scandal.

— Nici eu nu vreau scandal mai mult decît tine.

— Fă atunci cum îţi poftește inima. Luptă-\e cu el, dacă vrei. Tu eşti cel care alege.

Lancelot se uită la ea.

>— Doamnă, spuse el, de fi-va domnia-t?' mulţămită, mie altceva sufletul nici că-mi poftește. Cît despre parte-mi, surind face-voi după voia şi plăcerea măriei-tale.

Întotdeauna cădea în grandoarea limbajului de Curte, cînd era emoţionat.

CAPITOLUL XLIII

Cavalerii răniţi erau întinşi pe brancarde în camera de afară. Camera dinăuntru, unde dormea Guenever, avea o fereastră cu gratii de fier. Nu era nici un geam.

Lancelot băgase de seamă în grădină o scară de lemn care era de ajuns de lungă pentru scopul lui — şi, cu toate că nu se înţeleseseră şi nu-şi fixaseră nici o întîlnire, Regina îl aştepta. Cînd ii văzu faţa numai cute şi riduri la fereastră, cu nasul lui iscoditor proiectat pe stele, nu se gîndi că era o himeră sau un demon. Rămase nemişcată vreme de cîteva bătăi de inimă, simţind sîngele impetuos cum se ridică şi ii năvălește în vinele gîtului şi apoi se duse în tăcere spre fereastră — tăcerea unui complice.

Nimeni nu ştie ce-şi spuseră unul altuia. Malory afirmă cum că „Işi făcură ei fieştecare celuilalt plîngeri despre multe şi felurite lucruri[11]". Probabil că au fost de acord că era imposibil să-l iubeşti pe Arthur şi să-l şi înşeli. Probabil că Lancelot a făcut-o să înţeleagă în cele din urmă cum stau lucrurile cu Dumnezeul lui şi ea l-a făcut să priceapă durerea ei pentru copiii care nu i-au fost sortiţi. Probabil că au căzut de acord amîndoi să-şi accepte dragostea vinovată ca terminată odată pentru totdeauna.

Mai tîrziu, Sir Lancelot şopti :

— Aş vrea să vin înăuntru.

— Şi eu la fel de mult.

•— Cum, doamnă, şi chiar ai vrea, cu toată inima domniei-tale, să fim alături ?

— Cu adevărat.

Ultima zăbrea de iier, pe eînd o nipse, îi tăie carnea miinii pînă la os.

Şi mai tîrziu şoaptele se stinseră şi în întunericul odăii, se aşternu tăcerea.

Regina Guenever stătu întinsă multă vreme în pat în dimineaţa următoare. Sir Meliagrance. doritor să pună cît mai repede şi mai sigur capăt întregii poveşti, se agita în anticameră, dorind ca să plece cît mai degrabă. E clar că nu voia delo- să-şi prelungească propria tortură, ţinînd sub acoperişul lui o Regină pe care-o iubea şi pe care nu putea s-o aibă cu nici un chip.

În cele din urmă, în parte pentru a-i grăbi plecarea şi în parte din curiozitatea de nestăpînit a iubitului, intră în dormitor ca s-o trezească — o comportare posibilă în zilele acelea în care se acordau deseori audienţe, cînd suveranul mai era încă în pat.

— Ieri are, începu Sir Meliagrance, da' ce vă doare. Doamnă, ele steteţi pînă acu' în pat şi dormirăţi aşa mult ?

Se uita la pierduta lui frumuşele din pat, prefăcîndu-s« că nu se uită. Sîngeie de la mîna tăiată a lui Lancelot era întins pretutindeni pe cearşafuri.

— Trădătoareo î strigă Sir Meliagrance deodată. Tră- dătoareo 1 Eşti necredincioasă Regelui Arthur !

Îşi ieşise din pepeni de furie şi gelozie, văzîndu-se înşelat. Presupuscse, din moment ce propria lui întreprindere dăduse ure.ş, :ă Regina era o Temeie pură ; şi că el, încercînd să îi bucure sufletul şi trupul, era cel ce greşise. Dar acum vedea că tot timpul îl trăsese pe sfoară, preiaeîndu-se doar a fi prea virtuoasă ca să-l iubească, în vreme ce se hîrjonea şi se întindea cu cavalerii ei răniţi chiar sub nasul lui. Trăsese în pripă concluzia că sîngeie venea de la un cavaler rănit — păi altfel de ce-ar mai fi stăruit tîrîtura să-i aibă în anticamera ei ? Cea mai sălbatică invidie se îmbinase cu furia. Nu băgă nimic de seamă la zăbrelele ferestrei, care fuseseră puse înapoi cît mai cu grijă cu putinţă.

-— Trădătoareo ! Trădătoareo ! Te acuz de înaltă tră- dare !

Zbieretele lui Sir Meliagrance îi aduseră pe cavalerii răniţi, şontîc-şontîc pînă la uşă — freamătul se întinse — cameriste, servitoare, paji, grădinari, vreo cîţiva rîndaşi, ioţi veniră cu emoţie să participe la scandal.

-— Sînt cu toţii nişte necredincioşi, strigă Sir Melia- grance, toii sau «âţiva. Acilea a fost unul din cavalerii răniţi.

Ouenever spuse :

•— Aceasta este o minciună, iii pot s-o dovedească.

— E o minciună sfruntată, strigară cavalerii. Alege cu care dintre nci vrei să te lupţi. Ne luptăm cu line.

•— Nu zău ? Ba nu, cu dracu' o să , ă luptaţi, nu cu mine, zbieră Sir Meliagrance. Basta cu vorba voastră mhiclră. Eu ştiu ce zic şi ce văz : un cavaler rănit s-a cuicat cu Maiestatea sa !

Şi tot arăiă mereu cu degetul la singele de pe aşternut, ceea ce neîndoios era o dovadă bună, pînă ce sosi Sir Lancelot, strecurîndu-se printre oamenii de pază ai Reginei., acum ruşinaţi. Nimeni nu băgă de seamă că mina îi era într-o mănuşă.

•— Ce s-a întîmplat ?

Meliagrance începu să-i povestească cu frenezie, ges- ticulînd, punînd eu emoţie stăpînire pe o nouă persoană gata să-i asculte povestea. Părea un om nebun de durere.

Lan cei ot spuse cu răceală :

-- Îmi dai voie să-ţi reamintesc despre propria-ţi purtare faţă de Reginâ ?

— Nu ştiu ce vrei să spui. Nici nu-mi pasă. Ştiu doar un singur lucru — că în camera asta a fost un cavaler.

— Fii atent la ce vorbeşti !

Lancelot se uita cu asprime la el, încercînd să-l avertizeze şi să-l facă să-şi vină în minţi. Armîndoi ştiau că această acuzaţie trebuia să se sfîrşească printr-un proces prin luptă, şi Lancelot voia să-l facă să înţeleagă cu cine va trebui să lupte. în cele din urmă, Sir Meliagrance îşi dădu seama de asta. Se uită la Lancelot cu neaşteptată demnitate.

-— Atunci fii: şi tu atent, Sir Lancelot, spuse el liniştit. Ştiu că eşti cel mai bun cavaler de pe lume, dar fii atent cum ai să lupţi într-o luptă strîmbă. La urma urmelor, mai ştii, poate c-o mai da şi Dumnezeu din cer o loviturăăluia rău, că lui Dumnezeu îi place dreptatea, aşa să ştii.

Credinciosul iubit al Reginei strinse din dinţi.

— Asta las-o pe seama lui Dumnezeu, spuse el.

Adăugă apoi, cu multă josnicie :

-— Iar cît mă priveşte pe mine, eu afirm deschis că nici unul dintre aceşti calaveri răniţi nu a fost în camera Reginei. -Şi daca vrei să le lupii pentru asta, am să mă bat cu tine.

Lancclot avea, pi na la urmă, să lupte penLu Peginr. de trei oii, eînd onoarea şi viaţa acesteia erau în pericol : prima oară pentru o cauză dreaptă î 1 luptă eu Sir I.Tador, a doua oară în acest îndoielnic joc de cuvinte cu Sir Meliagrance, şi a treia oară într-un conflict, în care nu avea nici un pic de dreptate — şi fiecare luptă i-a adus tot mai aproape de distrugere.

Sir Mciiagrance îşi aruncă mănuşa. Era atîi de sigur de adevărul afirmaţiei sale, încît devenise încăpăţînat, aşa cum fac o imenii în altercaţii violente. Era pregătit să moară mai degrabă decît să dea înapoi. Lancclot luă mănuşa — ce altceva putea face ? Toată lumea începură asiste la dichisurile cuvenite unei provocări în toată regula, sigilarea obişnuită a gajurilor cu pecete şi aşa mai departe, precum şi fixarea datei. Sir Meliagrance se mai linişti. Acum că era prins în angrenajul justiţiei, avea timp să reflecteze şi, ea de obicei gîndurile îl împinseră în direcţia contrară. Era un om tare inconsecvent.

— Sir Lancclot, spuse el, acum că am stabilit să ne luptăm, n-ai să-mi faci ceva mişelesc, pe la spate, între timp ?

— De bună seamă că nu.

Lancelot se uită la el cu neprerăcută uimire, inima lui era ca a lui Arthur. Mereu se băga în bucluc — aşa cum făcuse de pildă doborîndu-i pe cei din Orkney la turnirul de la Westminster — prin aceea că subestima ticăloşia omenirii :

-— Şi vom fi prieteni pînă la bătălie ?

Bătrînul oştean simţi îndelung încercatul spasm de ruşine. Avea să lupte cu omul acesta pentru ceva care în mod practic era adevărat.

— Da, spuse el cu entuziasm, prieteni !

Se îndreptă spre Meliagrance, cuprins de un val de remuşcări.

— Atunci, acum o să facem pace între noi, spuse Meliagrance cu voce satisfăcută. Aruncăm toate supărările peste bord. N-ai vrea să-mi vizitezi castelul ?

— Ba cum nu !

Meliagrance îl conduse pretutindeni prin castel, dintr-o odaie în alta, pînă ce ajunseră într-o încăpere care avea o trapă. Scîndura se dădu peste cap şi trapa se deschise. Lancelot căzu de la şaizeci de picioare înălţime, aterizând pe un strat gros de paie în temniţa castelului. Apoi Meiia- grauee dădu poruncă să fie ascuns unul dintre cai şi se întoarse ia Regină anunlînd-o că apărătorul ei a pornit-o înainte. Binecunoscutul obicei al lui Lancelot de a pleca pe neaşteptate făcu povestea să pară verosimilă. Aceasta i se păru lui Meliagrance cea mai bună metodă de a se asigura că Dumnezeu nu va alege partea strîmbă în acest conflict — fiindcă nici Meliagrance nu prea se descurca cu normele lui morale.

CAPITOLUL XLIV

Cea de-a doua judecată prin luptă a fost la fel de senzaţională ca cea de odinioară cu Madur. În primul rînd, deoarece Lancelot a sosit, în ultimul moment, cu o limită încă şi mai îngustă. Îl aşteptaseră şi, pînă la urmă, renunţaseră la el şi —1 convinseseră pe Sir Lavine să lupte în locul lui. Sir Lavine mai că intrase în arenă cînd marele om veni călărind în plin galop, pe un cal alb care aparţinea lui Meliagrance. Fusese ţinut prizonier în temniţă pînă în dimineaţa aceea — cînd fata care-i aducea de mîncare îl eliberase în cele din urmă în absenţa stăpînului ei, în schimbul unui sărut. Suferise de pe urma unor complicate scrupule în legătură cu acel sărut, dar hotărîse în sfîrşit că, de bine, de rău, putea fi admis.

Meliagrance fu doborît încă de la prima şarjă şi refuză să se ridice.

— Mă predau, spuse el. Sînt învins.

-— Scoală, scoală imediat! Nici măcar n-ai luptat.

— Ba nu ! protestă Sir Meliagrance.

Lancelot rămase în aşteptare cuprins de uimire. Îi datora individului o papară bună pentru porcăria cu calul lui care fusese mişelește ucis şi pentru mîrşăvia cu trapa în care fusese aruncat. Dar ştia că, în esenţă, acuzaţiile pe care i le aducea mişelul erau drepte, şi nu-l atrăgea deloc ideea de a-l ucide.

Indurare, imploră Sir Meliagrance.Lancelot îşi întoarse ochii în lături spre cortul Reginei, care stătea sub paza Conetabilului. Nimeni nu-i putea vedea căutătura întrebătoare din pricina coifului său Uriaş.

Guenever o văzu sau mai degrabă o simţi în inimă, îşi întoarse degetul mare în jos, pe deasupra balustradei lojei în care se găsea, şi tainic împunse cu mîna în direcţia pămîntului de mai multe ori. Meliagranee, gîndea ea, (Ta un om prea periculos ca să-l laşi în viaţă.

În arenă se aşternu o linişte desăvîrşită, în timp ce toată lumea aştepta fără să răsufle, aplec-îndu-se în faţă şi holbîndu-se la cei doi combatanţi ca un cerc de păsări *le pradă a căror victimă nu a sucombat încă. Toţi aşteptau acea *„foup de grâce"*[1] precum plebea în amfiteatrele romane sau la o luptă cu taurii în Spania, şi toţi erau siguri că Lancelot îl va sfîrşi. Acuzaţia lui Meliagranee fusese, după părerea lor, mult mai serioasă decît cea a lui Mador — şi ei gîncleau, precum Guenever, că merita din plin să piară. Fiindcă în acele zile dragostea era guvernată de o convenţie diferită de a noastră. Pe atunci ea era cavalerească, matură, de duratâ, evlavioasă, aproape platonică. Nu era o chestiune în legătură cu care îţi puteai permite să faci cu uşurinţă acuzaţii grave. Dragostea, pe vremea aceea, nu începea şi se sfîrşea, ca în zilele noastre, într-un lung *week-end*.

Spectatorii îl văzură pe Lancelot şovăind şi zăbovind deasupra omului întins la pămînt, îi auziră apoi vocea înăbuşită de coif. Făcea propuneri.

— Ascultă, spunea el, îţi ofer avantaje, dacă vrei să te scoli şi să lupţi cu mine după cum se cade, pînă la moarte. îmi voi s,eoate coiful şi toată armura din partea stingă a trupului, şi voi lupta fără scut, iar mîna stingă îmi va fi legată la spate. Ei, aşa-ţi convine, îndrăznesc a crede ? Acum vrei să te scoli şi să lupţi cu mine aşa ?

De la Sir Meliagranee veni un soi de schelălăit isteric şi apoi îl văzură cum se tîra în patru labe spre Joja regelui şi făcea gesturi violente.

— Hă, hă, să nu care cumva să faceţi uitate ce-a zis, striga el. Gata, tot orau' l-a auzit. Nu mai ţine, nu mai ţine ! Îi accept condiţiile. Nu mai merge să se răzgîn- dească. Fără armură-n stînga, fără scut sau coif, şi cu mîna legată la spate. Ei, a auzit fiştecare ? Gata, s-a marcat!

- Regele' strigă : -— Taci şi adastă !

Heralzii şi portăreii se coborîră 111 arenă şi Melia- grance îşi puse l'rîu gurii. Toţi se simţeau ruşinaţi de purtarea lui nevrednică. în tăcerea neplăcută ce se aşternuse, în vreme ce el mai mormăia şi stăruia să Fie pe deplin respectate condiţiile fixate, mîini şovăitoare îl dezarmau lară tragere de inimă pe Sir Lancelot şi-l legau. Simţeau că ajutau la execuţia cuiva pe care-l iubeau foarte mult, fiindcă avantajele oferite

erau prea grele. După ce l-au legat şi i-au dat spada, îl bătură pe umăr — împingînclu-l spre Meliagrance cu mîngîierile lor grosolane şi înduioşate, şi-şi întoarseră în lături faţa.

în arena plină de nisip fu ea o zvîcnire, ca un fulger, ca mişcarea unui somon care sare peste un zăgaz. Era Lancelot care-şi arăta partea dezgolită ca să atragă lovitura. Şi, atunci cînd lovitura veni, se auzi un clincănit al formelor în schimbare — cam la fel cum e la caleidoscop, cînd se schimbă imaginea. Lovitura pe care-o dădea Meliagrance se schimbase într-o lovitură pe care-o dădea Lancelot.

Sir Meliagrance fu tîrît afară din eîmp de cai. Coiful şi capul lui îi erau în două bucăţi.

CAPITOLUL XLV

Ei, asia a fost lunga poveste a felului în care străinul din Benwick a răpit dragostea Reginei Gucncver, în care **a** părăsit-o pentru Dumnezeul lui şi cum s-a întors în cele din urmă la ea, în ciuda tabu-ului. E o poveste de iubire din zilele trecutului, cînd adulţii iubeau cu credinţă — nu povestea prezentului, în care adolescenţii urmăresc spasmele ignobile ale cinematografului. Aceşti oameni luptaseră vreme de un sfert de secol pentru a ajunge la înţelegerea lucrurilor, şi, acum, în faţa lor se întindea Vara lor Tîrzic. Lancelot îl dăruise lui Guenever pe Domnul lui, iar ea îi dăduse în schimb libertatea. Elaine, care nu fusese niciodată mai mult clecît o parte neînsemnată în toată încurcătura lor, îşi cucerise în cele din urmă propria ei pace. Arthur, al cărui colţ al triunghiului era cel mai puţin fericit dintr-un punct de vedere personal, nu era chiar atît de nenorocit. Merlyn nu-l destinase unei fericiri personale. El fusese creat pentru bucurii regale, pentru soarta unei întregi naţiuni.

Sorţii naţiunii fuseseră cei ai izbînzii, acum, la apusul vieţii lor, datorită celor două victorii nemaivăzute ale lui ban cel ol. Noua modă şi uşurinţa contemporanilor şi putreziciunea pitită în inima Mesei Rotunde se aseunseseră şi marea lui idee se pusese din nou pe picioare. Inventă atunci Legea ca Putere. Şi-apoi, Arthur nu avea pricină pentru vreun reproş particular. Se ţinuse deoparte de durerile lui Guenevcr şi ale lui Laneelot. avînd încredere în mod inconştient, că n-au să-i aducă la cunoştinţă problema lor, nu de teamă sau datorită vreunei slabe complicităţi, ci din cel mai nobil dintre motive. Puterea fusese în mina Regelui. Fusese în situaţia unui soţ care putra, printr-o singură poruncă, să rezolve problema veşnicelor triunghiuri, dind-o pe seama butucului călăului sau a stîlpului infamiei ! Soţia sa şi iubitul ei fuseseră la discreţia lui — şi pentru acest motiv, nu pentru vreunul de laşitate ■— inima lui generoasă fusese hotărîtă să rămînă neştiutoare.

Vara Tîrzie era aproape, s-o atingi cu mîna. bîrfa fusese înăbuşită. Grosolănia zdrobită. Clica celor din Orknev nu putea decît să bombăne, o nemulţumire îndepărtată şi aproape

tainică. În chiliile lor în care copiau manuscrisele, în mănăstiri, precum şi în castelele marilor nobili, scribii inofensivi măzgăleau la cărţile lor de rugăciuni şi la Tratatele de Cavalerism, în vreme ce zugravii împodobeau literele mari şi desenau cu mare osîrdie armoniile heraldice. Aurarii şi argintarii ciocăneau mereu cu ciocanaşe la tot felul de podoabe din aur. încolăceau sîrm.a de aur şi incrustau împletituri de cea mai cumplită complexitate pe cîrjele episcopilor. Drăguţe doamne ţineau în casă prihori sau vrăbii, sau încercau din răsputeri să-şi înveţe coţofenele să vorbească. Gospodinele care se gîndeau să-şi facă provizii din vreme îşi umpleau dulapurile cu melasă ca doftor ie împotriva aerului stricat şi cu unsori făcute în casă, pe numele lor de Flos Unkuentorum, destinate pentru reumatici, precum şi bobiţe ele mosc pentru mirosit. De Postul Mare se aprovizionau, cumpărînd curmale şi bomboane verzi cu ghimber şi migdale, şi heringi la 4 şilingi şi 6 penny căruţa.

Şoimarii şi îngrijitorii sălaşului aţîţau şoimii spre bucuria inimii lor. Tn noile curţi de judecată -— fiindcă se terminase cu Fort Mayne — oamenii dreptăţii trudeau ca nişte albine ca să săvirşească tot soiul de înscrisuri pentru : pagube şi stricăciuni ce cu bani se pot îndrepta, înscrisuri pentru treburi de cantelarie, lăcrimaţii, vrajbă între vecini, sechestru cu portărei, sechestru cu pază, mituire a juraţilor, pentru cazuri care nu suferă amînare, *fieri facias,* cu alte cuvinte un înscris care să îndrituiască pe conetabil a obţine satisfacţie de la înalta judecată spre plata a oarece datorii sau pagube de pe urma acareturilor pîrîtului, pensie alimentară, ridicare ele sechestru, cauţiune, drept de liberă trecere, ipotecă, redobîndire de drepturi, scutire de bir şi scutire în parte, *Quorum bonorum, Sic et non, Pro et conta, Jus primae nociis,* şi *Qucstio quid juris ?* Pungaşii şi tîlharii — e adevărat — puteau fi spînzurati, fiindcă au furat lucruri pînă în valoare de un şiling —• fiindcă codificarea justiţiei era încă slabă şi incîlcită — dar asta nu era chiar aşa ele rău pe cît pare a fi, atunci cinci îţi aminteşti că pentru un şiling puteai cumpăra două gîşte, sau patru galoane ele vin, sau patruzeci şi opt de pîini — orice-ai zice, o încărcătură cam obositoare pentru un hoţ. Pe ulitele satelor, îndrăgostiţii care nu erau de neam se plimbau la ceas de apus cu braţele în jurul taliei celuilalt, aşa încît dacă-i vedeai din spate dădeau impresia unui X mare.

Ţara Gramarye a lui Arthur cunoştea vremuri ele pace, şi bucuriile păcii se aşterneau în faţa lui Lancelot şi a lui Guenever. Dar să nu uităm că mai exista şi un al patrulea colţ al careului.

Dumnezeu era totemul lui Lancelot. El era cealaltă persoană a bătăliei lor, şi acum El alese momentul final ca să le iasă în cale. Băieţelul care se uitase în coiful lustruit, visînd izvorul care se depărta mereu de buzele lui însetate, legănase

la suflet ambiţia de a săvîr.şi un miracol de rînd. Reuşise el să facă un fel de miracol, atunci cînd o salvase pe Elaine din cada ei, fiindcă era cel mai bun cavaler din lume — înainte ele a fi atras de Elaine în cursă în seara aceea groaznică, cu care ocazie încălcase sfînta interdicţie. Un sfert de secol îşi lot amintise cu mare supărare seara aceea, şi ea îl însoţise prin toate căutările sale pe urmele Cupei. Înaintea acestei fapte, se socotise omul lui Dumnezeu. De atunci nu fusese decît un prefăcut. Şi uite că venise acum timpul cînd era silit să-şi înfrunte soarta şi osînda.

Era pe atunci un cavaler din Ungaria, pe numele său Sir Urre, care primise nişte răni într-un. turnir cu şapte ani mai înainte. Cavalerul nostru se luptase cu un om numit Sir Alphagus, pe care-l şi ucisese, după ce căpătase aceste răni — trei dintre ele la cap, patru pe trup şi una pe mîna stingă. Mama acelui Alphagus ucis er^ o vrăjitoare spanioloaică şi ea aruncase asupra lui Si; Uri-e din Ungaria blestemul ca nici una dintre rănile sale să nu se poată vreodată vindeca. Tot timpul îi sîngerau şi aveau să-i sîngereze, vezi bine, pînă ce ăl mai bun cavaler de pe lume l-ar veghea, l-ar griji şi i-ur mîngîia rănile cu mîna, făcînclu-le astfel să se închidă.

Sir Urre din Ungaria fusese de multă vreme purtat din ţară în ţară — probabil că era vorba de o hernofilie — în căutarea celui mai bun cavaler care ar putea sti-l ajute. în cele din urmă, înfruntă şi Canalul Mînecii ca să ajungă pe pămîntul acela străin, nordic. Toată lumea îi spusese, pretutindeni, că singura lui şansă era Lancelot, şi în cele din urmă se duse să-l caute.

Arthur, care întotdeauna l-a considerat ca pe cel mai bun dintre toţi, era sigur că Lance va putea să facă isprava aceasta — dar se gîncli că e drept ca fiecare cavaler al Mesei Rotunde să poată face o încercare. Mai ştii, poate că se găsea pe undeva ascunsă vreo nestemată nebănuită, aşa cum se mai întîmplase şi înainte.

Curtea se afla în vremea aceea la Carlisle, pentru sărbătoarea de Rusalii, şi s-a căzut de acord ca toaiă lumea să se întîlnească în lunca oraşului. Sir Urre fu cărat acolo cu o litieră şi pus pe jos pe o pernă învelită cu ţesătură de aur, în aşteptarea începerii vindecării. O sută şi zece cavaleri — patruzeci erau plecaţi îa diverse expediţii •— stăteau în picioare în jurul lui, în rin duri ordonate, în cele mai bune veşminte ale lor, şi peste tot erau întinse covoare şi fuseseră ridicate corturi, pentru ca domniţele să poată privi în linişte.

Arthur îl iubea pe Lancelot al lui atît de mult, încît voia să-i dea prilejul de a-şi împlini misiunea într-un cadru strălucitor, în care ar fi putut fi făcută şi o încoronare.

Acesta este sfîrşitul cărţii despre Sir Lancelot, şi-acum avem să-l vedem în ea pentru ultima dată. Se ascundea în odaia cu harnaşamente a castelului, de unde putea să spioneze

cîmpul. în cameră erau o mulţime de hamuri de piele, agăţate în ordine printre şei şi zăbale strălucitoare. Descoperise că erau de ajuns de solide ca să-i suporte greutatea. Aştepta acolo, pitit, rugindu-se ca cineva —- Garcth poate ? — să efectueze la iuţeală miracolul dorit ; sau, clacă nu. măcar să-l treacă cu vederea şi absenţa să nu-i fie observată.

Ei, ce credeţi, găsiţi că e un lucru aşa de plăcut să fii cel mai bun cavaler din lume? Da? Gindiţi-vă atunci şi cum va trebui să vă apăraţi titlul. Gindiţi-vă la toate probele şi examenele, ia toate acele încercări repetate, neîndurătoare, scandaloase, care vă vor fi aplicate zi după zi — pînă în ziua cea din urmă, ziua care trebuie să vină, cînd veţi fi înfrînt. Mai gîndiţi-vă că există o pricină de seamă pentru insucces, pricină pe care aţi încercat patetic să o ascundeţi vreme de douăzeci şi cinci de ani bătuţi pe muchie. Şi-acum gîndiţi-vă că trebuie să ieşiţi afară, în faţa celei mai mari şi mai onorabile cu putinţă galerii care poate fi adunată, pentru a. face o demonstraţie publică a păcatului vostru. Ei cu toţii aşteaptă să învingeţi, dar veţi pierde: veţi da acum în vileag înşelăciunea pe care aţi practicat-o vreme de un sfert de veac, iar ei vor şti de îndată motivul înfrângerii — acel motiv de ruşine pe care aţi căutat să-l dosiţi de propria-vă minte şi carc, atunci cînd se furişa în tăcerea camerei pustii, vă chinuia făcîndu-vă să scuturaţi capul, pentru a alunga musca aceea chinuitoare. Miracolele pe care doreaţi să le faceţi cu multă vreme în urmă pot. fi săvîrşite numai de cel ce e pur în inima şi sufletul său. Cei de afară aşteaptă să împliniţi acest miracol, fiindcă le-aţi înşelat încrederea, lăsîndu-i să creadă că inima vă e pură — şi acum, cu trădarea şi adulterul şi crima zvircolinclu-se şi storeîndu-vă inima ca pe o zdreanţă, acum trebuie să ieşiţi la lumină, în bătaia soarelui, pentru încercarea onoarei.

Lancelot stătea ascuns în cămară, printre hamuri şi şei, alb cum e hîrtia. Guenever era acolo, afară, ştia el, şi ea era la fel de palidă. îşi frînse mîinile şi se uită la flamurile zdravene, şi se rugă pe cît putu de tare.

„Sir Servause le Breuse !" strigară heralzii, iar Sir Servause păşi în faţă — un cavaler în coada listei participanţilor la întrecere. Era un bărbat sperios, preocupat numai ele istoria naturală, care nu se luptase în viaţa lui cu nimeni. Se duse la Sir Uxre, care gemea din pricina atîtor atingeri dureroase, şi făcu şi el ce putu.

„Sir Ozanna le Cure llarcty !" " Şi tot aşa, îi tot dă drumul înainte, parcurî?,înd întreaga listă de una sută şi zece cavaleri, ale căror nume strălucitoare sînt date de către Malory în ordinea cuvenită, aşa că puteţi aproape vedea frumoasa croială a pieptarelor lor de zale, culorile blazoanelor şi vesela strălucire a fiecărui panaş. Capetele împodobite cu pene îi făceau să arate ca nişte viteji indieni. Pintenii le zornăiau,

umplînd văzduhul de sunetul lor fremătător. îngenunchează cu toţii, şi Sir Urre se chircea ele durere, fără nici un rezultat.

Lanc-elot nu se spînzură cu vreun ham. îşi încălcase tabuul, îşi înşelase prietenul, se întorsese la Guenever şi—1 ucisese pe Sir Meliagrance într-o luptă nedreaptă. J£ra acum gata să-şi primească osinda. Se duse spre lungul şir de cavaleri care aşteptau în soare. Prin însăşi încercarea lui de a scăpa atenţiei generale, se pusese în situaţia de a ocupa locul cel mai bătător la ochi dintre toate : ultimul. Paşi cle-a lungul şirurilor curioase, pocit ca întotdeauna, stîngaci, ruşinat, un veteran gata să fie zdrobit. Mordred şi Agravaine păşiră mai în faţă.

Cînd Lancelot îngenunche în faţa lui Urre, el îi spuse Regelui Arthur aceste vorbe :

— Şi trebuie oare să fac această treabă eu, după ce toată lumea a dat greş ?

■— De bună seamă că da. Ţi-o poruncesc.

-— De mi-o poruncesţi, atunci trebuie. Dar ar fi o îngîmfare din parte-mi să încerc — după toţi. N-aş putea fi scutit ?

— Văd că nu vrei să înţelegi cum stau lucrurile, spuse Regele. Fără îndoială, că nu e vorba de nici o îngîmfare şi trufie ca să încerci. Dacă nici tu n-o poţi face, atunci nimeni nu poate.

Sir Urre, care era acum sleit de puteri, se ridică în coate.

— Rogu-te, spuse el. Pentru domnia-ta am venit pînă aici.

Lancelot avea lacrimi în ochi.

-— Oh, Sir Urre, spuse el, să pot să vă ajut, numai Dumnezeu ştie cu cită dragă inimă aş face-o. Dar tu nu înţelegi, nu înţelegi.

— Pentru Dumnezeu, spuse Sir Urre.

Lancelot se uită spre Răsărit unde credea el că sălăşluieşte Domnul, şi spuse ceva în minte

.Una peste alta, vorbele lui erau cam acestea.

— Nu vreau glorie, clar poţi să ne salvezi cinstea ? Şi clacă vrei să-l vindeci pe cavalerul acesta de dragul lui, te rog, lă-o. Apoi îl rugă pe Sir Urre să-i arate capul.

Guenever care pînclea din cortul ei ca un uliu, îi văzu pe cei doi bîjbîind împreună. Văzu apoi un freamăt printre oamenii din apropiere, şi pînă la ea răzbătu un murmur şi-c> bolborosealâ şi ţipete. Nobilii strînşi începură să-şi arunce căciulile în aer şi să strige şi să-şi dea mîna. A rt'nur striga mereu şi mereu aceleaşi cuvinte, apueîndu-l brutal pe Gawaine ele cot şi zbierîndu-i drept în ureche.

— S-a închis ca o cutie 1 S-a închis ca o cutie !

Cîţiva cavaleri mai în etate dănţuiau ca apucaţi, lovindu-şi scuturile între ei ca nişte copii care-şi lovesc palmele. Mulţi dintre nobili rîdeau ca nebunii şi se pocneau unul pe celălalt pe spate. Sir Bors îl sărută pe Sir Anguish de Irlanda, căruia nu-i făcea nici o bucurie această acţiune. Sir Galahalt, prinţul cel înalt, căzuse peste teaca propriei lui săbii. Generosul Sir Belleus, care nu-i purtase nici o pică fiindcă-i tăiase burta, scoţîndu-i aproape ficatul afară în seara aceea ele demult lîngă coitul din mătase roşie, făcea un zgomot groaznic, încer- cîncl să cinte din frunză. Sir Becii vere. grozav de pocăit de eind cu vizita sa la papă. zornăia cîteva oase sfinte pe care le adusese acasă ca suvenir al pelerinajului său : scriseseră pe ele cu litere meşteşugite „Suvenir de la Roma'v Sir Bliant. amintindu-şi de bunul său sălbatic, îl îmbrăţişă pe Sir Castor, care nu uitase nici cinci cavalereasca mustrare a lui Lar.celot. Bunul şi sensibilul Aglovale, cel ce uitase vrajba Pellinorilor. schimba nişte lovituri zdravene pe spate cu frumosul Gareth. Mordred şi Agravaine se uitau încruntaţi şi minioşi. Sir Macîor, roşu ca un curcan, se impăcă cu Sir Pinel otrăvitorul, care se întorsese înapoi incognito. Regele 1'elles promitea pe cuvint de cinste tuturora o haină nouă, şi anume, cea de pe el. Moş Dap, cu părul ca neaua, aşa de băt'rîn încît devenise pur şi simplu fabulos, încerca să sară peste bastonul său. Corturile erau acum coborîte, drapelele fluturau.

Uralele care începură acum. val după val, erau ca nişte salve sau ca tunetul, aşa cum se rostogoleau în jurul turnurilor din Carlisle. Tot cîmpul şi toţi oamenii de pe cîmp şi toate turnurile castelului păreau să salte îu sus şi-n jos ca suprafaţa unui lac sub ploaie.

În mijloc, cu totul uitat, iubitul ei îngenunchea, numai el singur. Singuratic-a şi neclintita lui siluetă era cea care cunoştea o taină ascunsă celorlalţi. Miracolul era că i se îngăduise să facă un miracol.

„Iară atunci, spune Malory, Sir Lancelot plînse, de parcă ar fi fost un copil care aspru fusese bătut."

EXPLICIT LIBER TERTIUSINCIPIT LIBER QUARTUS

LUMINAREA ÎN VÎNT

Se gîndi un pic şi spuse : Am găsit'Grădina Zoologică spre folos multora dintre pacienţii mei. Aş prescrie pentru Dl. Pontifex un curs despre mamiferele superioare. Nu cumva să gîndeasc-ă să le ia pe cale medicală...

Scurgerea anilor nu fusese blîndă eu Agravaine. Chiar cînd avea patruzeci de ani arătase de vîrsta actuală, care era cincizeci şi cinci. Rareori era treaz.

Mordred, fărîma aceea de om rece, nu părea să aibă vreo vîrstă. Anii lui, la fel ca şi adîncimile ochilor săi albaştri şi inflexiunile vocii sale muzicale, erau neutri, nu angajau cu nimic.

Cei doi stăteau în arcadele palatului Orkney din Camelot, privind afară la şoimii care se însoreau pe butucii lor în curtea înverzită. Arcadele aveau cîte o boltă înzorzonată după noua modă, în ale căror graţioase cadre şoimii ieşeau în evidenţă cu nobilă nepăsare — un şoim islanclez, un porumbar, o şoimăniţă şi masculul ei, şi patru ereţi mici care fuseseră păstraţi toată iarna şi totuşi supravieţuiseră. Locurile de odihnă ale şoimilor erau curate — fiindcă vînătorii din acele zile considerau că dacă participi la sporturi sîngornase, atunci era de datoria ta să ascunzi bestialitatea şi murdăria. Toate erau împodobite cu piele spaniolă de culoare stacojie şi erau înzestrate cu scule bune. Lesele şoimilor erau împletite din piele albă de cal. Şoimul islandez avea o lesă albă ca neaua şi cureluşe de picior tăiate din piele garantată de inorog, ca tribut al poziţiei sale speciale în viaţă. Fusese purtat tot drumul din Islanda, şi ăsta era cel mai neînsemnat lucru pe carc-l puteau face pentru el.

Mordred zise eu vocea sa agreabilă :

— Pentru Dumnezeu, să plecăm de-aici. Pute.

Cînd vorbi, şoimii se mişcară uşor, astfel încît clopoţeii sloboziră o şoaptă cristalină. Clopoţeii fuseseră aduşi din Indii, fără să se ţină seama de cheltuială, şi perechea de clopoţei purtată de şoimul islandez era din argint curat. O bufniţă imensă care era uneori folosită drept momeală, dar care în prezent stătea pe un leaţ la umbra arcadei, îşi deschise ochii cînd răsunară clopoţeii. înainte de a-i deschide, părea să fi fost împăiată, un maldăr murdar de pene. Dar chiar în clipa în care mijiră, deveni o creatură din Eclgar Allan Poe. De-abia te mai puteai uita la ea. Erau nişte ochi roşii, ucigaşi, înfiorători,

părînd de fapt să emane lumină. Erau ca niște rubine umplute cu flăcări. Pasărea se numea Marele Duce.

— Eu nu simt nimic, spuse Agravaine. Trase aerul pe nas, plin de suspiciune, încercînd să miroasă. Dar simțul gustului și al mirosului erau duse pentru totdeauna și pe deasupra mai avea și-o durere de cap.

■— Duhnește a Crimă, spuse Mordred cu voce de st^n- tor sunind artificial, și a Lucru împlinit și a Cei-Mai-Buni. Hai să mergem în Grădină.

Agravaine se întoarse stăruitor la subiectul pe care-l discutaseră.

— N-are nici un rost să faci atîta scandal din asta, spuse el. Noi știm ce-i drept și ce-i strîmb, dar nimeni altcineva habar n-are. N-or să vrea să asculte.

-— Dar trebuie s-asculte.

Aşchiile mărunte din irisul ochilor lui Mordred ardeau într-o lumină de peruzea, la fel de strălucitoare ca și cea a ochilor bufniței. în loc să mai fie un filfizon cu umărul schilod, îmbrăcat în haine extravagante, el devenise o Cauză. Deveni, în această problemă, tot ceea ce nu era Arthur — opusul incompatibil al Englezului. El deveni invincibilul Gael, vlăstarul raselor disperate mai vechi decît cele ale lui Arthur, și mai subtile. Acum mai cu seamă, cînd ardea cuprins de elanul Cauzei sale. Justiția lui Arthur părea *burgheză* și obtuză pe lîngă el. Părea, pur și simplu, să nu fie altceva clecît o mărginită mulțumire de sine pe lîngă sălbăticia și spiritul funebru al Pic-țilnr. Strămoșii săi materni erau aceia care îi clădeau ghes și—1 făceau să-l respingă cu dispreț pe Arthur — strămoși a căror civilizație, ca și cea a lui Mordred, fusese matriarhală ; care călăriseră fără șa, atacaseră cu carele de luptă, luptaseră cu vicleșuguri și-și împodobiseră sinistrele cetăți cu capetele vrăjmașilor. Mărșăluiseră, cu plete lungi și cu înfățișare sălbatică, ne spune un scriitor din vechime „cu spada în mînă, împotriva rîurilor care inundau uscatul, sau împotriva oceanului stîrnit de furtunâ^'. E= erau rasa reprezentată acum de Armata Republicană Irlandeză mai degrabă decît de Naționaliștii Scoțieni, care-și uciseseră întotdeauna stăpînii și apoi îi învinovățiseră că au fost uciși — rasa care-și putea face un erou național dintr-un om ca Lync-hahaun, numai fiindcă lăsase o femeie gală fără nas, mușcîndu-i-l — rasa care fusese eliminată de vulcanul istoriei în colțurile cele mai depărtate ale globului, unde, cu un simț otrăvit al inferiorității și revanșismului, își mai proclamă și azi antica lor megalomanie. Erau Catolicii care se puteau năpusti direct împotriva oricărui papă sau sfînt — Adrian, Alexandru, sau ST. Ieronim — dacă politica sfintului respectiv nu le era pe plac și nu se potrivea cerințelor

lor imediate ; erau apărătorii sensibili pînă la isterie, îndureraţi şi jefuiţi ai unei moşteniri prădate. Erau poporul a căror sfidare barbară, vicleană şi vitează fusese înrobită, cu multe veacuri înainte, de străinii pe care-i reprezenta Arthur. Acesta era unul dintre obstacolele care se ridicau între tată şi fiu.

Agravai ne spuse :

— Mordred, vreau să vorbesc cu tine. Nu prea paie să avem un loc unde să şedem. Uite, şezi pe treaba aia acolo, iar eu am s:î stau aici. Nu ne aude nimeni.

— Nu-mi pasă dacă ne-aud. Asta şi vreau. Ar trebui s-o spunem cu voce tare, nu să şuşotim prin colţuri.

— Şoaptele or să ajungă pînă la urmă unde trebuie.

— Nu, nu-i adevărat. Uite, tocmai asta n-o să se în- tîmple. El nu vrea să le-audă şi, atîta vreme cît şoptim, va putea întotdeauna să se facă că nu le-aude. N-a rămas cineva Regele Angliei toţi anii ăştia, fără să ştie cum să-şi folosească ipocrizia.

Agravaine se simţi stînjenit. Ura lui pentru Rege nu era o realitate pregnantă ca la Mordred —, el avea oarecari resentimente personale faţă de toată lumea în afară de Lancelot. Atitudinea lui era mai curînd de pizmă nechibzuită.

Nu văd ce rost are să te plîngi de ce s-a întîmplat în trecut, spuse el întunecat. Nu ne putem aştepta ca oamenii să ni se alăture, cîncl toate sînt aşa de încurcate şi s-au întîmplat aşa de demult

.-■- S-ar fj pelrecul[1] ele demult, dar asta nu schimbă faptul că Arthur e tatăl meu şi că m-a lăsat în voia valurilor şi a scartei într-o barcă, cînd eram un ţine.

— Mă rog, poate că nu l-o schimba pentru tine, spuse Agravaine. dar lucrurile nu stau aşa şi cu alţii. E o asemenea încurcătura că toată lumea dă din umeri. Nu poţi să pretinzi de la oamenii de rînd să-ţi aducă aminte de tot soiul de bunici şi surori vitrege şi de alte lucruri în genul ăsta. în orice caz, oamenii nu mai pornesc în zilele noastre la război pentru pricini personale. E nevoie de un scandal naţional — ceva care să aibă de-a face cu politica, un buboi care nu mai are mult şi-o să crape. E nevoie să foloseşti uneltele pe care le ai la îndemînă. Uite, de pildă, ăla, cum îl cheamă ? John Ball ', ăla, care crede în comunism : are mii de sprijinitori care ar fi gata să •dea o mînă de ajutor într-o răscoală, pentru propriul lor scop. Apoi Saxonii. Am putea spune că sîntem în favoarea unei mişcări naţionale. Aşa că am putea, de pildă, să le unim numele. Dar ştii. trebuie să fie o mişcare pe scară mare şi populară, ceva ce poate tot omul să simtă. Trebuie să fie îndreptată împotriva unui număr mare de otimeni, cum ar fi Evreii sau Normanzii sau Saxonii, aşa ca toată lumea să fie furioasă. Ori o să fim conducătorii Celor-Vechi, care caută dreptate împotriva Saxonului : sau a Saxonilor împotriva Normanzilor , sau a iobagilor împotriva societăţii. Avem nevoie de un stindard, da. şi de un semn distinctiv. Mă gînclesc că zvastica ar fi foarte bună. Dar nici vorbă de o duşmănie personală împotriva bătrînului, n-ai avea nici un folos. Oricum, ţi-ar lua o jumate de oră să o explici, chiar dacă ai începe să zbieri de pe acoperişuri.

— Aş putea striga că maică-mea i-a fost soră, şi că din pricina asta a încercat să mă înece.

— Dacă n-ai ce face ! spuse Agravame.

Discutară. înainte ca sa se trezească bufniţa, despre strîmhătăţile din trecut făcute familiei lor — despre bunica lor. [graine, care fusese siluită de tatăl lui Arthur —- despre toate duşmăniile de mult duse dintre Gael şi Gal, care le fuseseră povestite de bătrâni lor doică în vechiul Duri lot hian. Sîngele. mai rece al lui Agravai oe putea re-

[1] Ball, John (secolul al XIV-lea>, preot englo* considerat eretic şi re- cunoaşlu atr.bto nedreptăţi ti fiind prea depărtate şi încurcate pentru a servi ca arme împi triva Kegclui. Acum ajunseră la cea mai recentă nedieplate — păcatul lui Arthur cu sora lui vitregă care se sfîrşise cu iecicarea de a ucide bastardul rezultat din această legătură incestuoasă. Acestea, fără îndoială, ea puteau fi arme mai puternice, dar necazul era că bastardul în cauză era chiar Moidred. Frica fratelui său mai mare îl făcu să priceapă eă un fiu nu prea putea să-şi ridice propria nclegitimitate c.i un stindard sub care să-şi detroneze

tatăl. Pe lîngă acestea, afacerea fusese demult. înăbuşită de Arthur. S-ar părea că ar fi fost o politică nechibzuită ca tocmai Mordred să fie cel care sa o scoată iarăşi la iveală.

Stăteau în tăcere, privind podeaua. Agravaine era într-o stare proastă, cu pungi sub ochi. Mordred era la fel de zvelt şi firav ca totdeauna, o siluetă îngrijită, îmbrăcată după ultima modă. Exagerările veşmintelor sale constituiau pentru el un bun camuflaj, sub care de-abia îi mai puteai zări umărul schilod.

El spuse:

— Nu sînt mîndru.

Privi cu amărăciune la fratele lui vitreg, punind mai multe semnificaţii în privirea aceea decît. putea vreodată să-şi dea seama interlocutorul său. Cu ochii spunea: „Priveşte-mi cocoaşa. Nu am nici un motiv să fiu mîndru de naşterea mea/'

Agravaine se ridică nerăbdător în picioare.

— Orice ar fi, trebuie să beau ceva, spuse el, bătînd din palme. Să vină pajul.

Îşi trecu apoi degetele Tremurătoare peste pleoape şi rămase apatic, privind cu dezgust la bufniţă. Mordred, în vreme ce aşteptau să vină băutura. îl urmări din ochi eu dispreţ.

— Dacă răscoleşti răhatrf vechi, spuse Agravaine, înviorat de vinul cu mirodenii ce purta numele de hippoeras. atunci să ştii că te trezeşti şi tu înăuntru. Adu-ţi aminte eă aici nu sîntem în Lothian. Sînlcm în Anglia lui Arthur şi Englezii lui îl iubesc. Sau or să refuze să te creadă, sau, dacă cumva te-or crede, au să dea vina pe tine, nu pe el. cn ai adus lucrurile la lumină. Cu siguranţă că nici un om n-o să urmeze o asemenea revoltă.

Mordred se uită la el. îl ura, ea şi pe bufniţă — condamnîndu-l ea pe un laş. Nu putea suporta să i se pună beţe în roate în reveria sa răzbunătoare, aşa că-şi vărsa mînia pe Agravaine în sima lui. sputiîndu-şi ci fiate-său nu era deci. un trădător beat. al familiei.

Agravaine văzu aceasta şi, îmbărbătat de jumătate de butelcă, ii rîsc în faţă. Îl bătu pe umărul sănătos, silindu-l pe fratele lui mai tinăr să-şi umple paharul.

— Haidi, hai, ia bea, spuse el, chicotind. Mordred bău asemenea unei pisici căreia i se administrează o doctorie,

— Ia zi, ai auzit cumva. întrebă Agravaine cu aer comic, de un preaputernic sfînt numit Lan ce lot ?

Clipi cu unul dintre ochii cu pungi sub ei, privind în jos, înspre nas, cu mare bunăvoinţă.

■—- Dă-i drumul !

— Socot, dară, că ai auzit despre al nostru *preux chcvalier.* [1]

— Îl cunosc de bună seamă pe Sir Laneelot.

— Şi cred că nu greşesc de spun că acest pur domn ne-a cam bușit pe amîndoi o dată sau de două ori ?

— Prima dată cinci m-a descălecat Laneelot, urmă Mordred, a fost atît de demult, încît nici nu-mi mai pot aminti. Dar asta nu înseamnă nimic. Fiindcă cineva te poate împinge jos de pe cal cu un băţ, şi asta nu înseamnă că e mai bun decît tine.

Era un lucru ciudat — acum că vorbeau despre Laneelot — că resentimentul viu al lui Mordred se schimbase într-o totală indiferenţă. Dar Agravaine, care înainte de aceasta fusese fără tragere de inimă, deveni brusc interesat şi vorbăreţ.

— Păi cum nu, urmă el. Şi unde mai pui că nobilul nostru cavaler a fost tot timpul iubitul Reginei Angliei.

— Ei, tot omul ştie că Gwen e ibovnica lui Laneelot încă de dinainte de potop, şi ce-i eu asta ? Şi Regele o ştie. I s-a spus pe puţin de trei ori, după ştirea mea, şi nu crccl să mă înşel. Drept care nu prea văd ce-am putea face.

Agravaine îşi puse degetul lîngă nas ca un cimpoier beat criţă, apoi îl agită spre frate-său.

— Apăi da, cum nu. De spus i s-a spus, da' pe ocolite, anunţă el. I s-au trimis tot felul de aluzii, cum ar fi scuturi cu însemne pe ele care aveau duble înţelesuri, ori corniuri din care puteau bea numai nevestele credincioase. Dur nimeni nu i-a spus-o vorde în faţă, în plină Cure. Numai Meliagrance a făcut o acuzaţie generali, şi chiar şi aceea a avut loc în zilele judecăţii prin luptă. Ia gîn- deşte-te ce B-ar înlîmpla dacă ar fi să-l denunţăm pe -Sir Lancelot personal, acum, după aceste noi legi la modă, astfel încît Regele să fie silit să cerceteze.

Morclred îşi miji ochii, la fel cum făcuse bufniţa.

— Ei, cum zici ?

— După mintea mea eu nu văd ce s-ar putea întîmpla, în afară de o dezbinare. Arthur are nevoie de Lancelot drept comandant al oştilor sale. De-aici îi vine puterea, fiindcă toată lumea ştie că nimeni nu se poate ridica împotriva forţei brute. Dar dacă am putea băga o fărîmă de zîzanie între Arthur şi Lancelot din pricina Reginei, ei da, atunci puterea lor s-ar frînge. Aşa, şi-atunci de-abia vine vremea

1 Viteax cavaler (ir.).

adevăratei politici. Atunci vine vremea celor nemulţumiţi. Atunci ar veni vremea să guşti şi tu din faimoasa ta răzbunare.

— l-am putea zdrobi, fiindcă s-ar zdrobi între ei.

— Dar asta înseamnă chiar niţel mai mult.

— înseamnă că cei din Cornwall ar fi chit pentru bunicul şi eu pentru mama...

— ...nu folosindu-ne forţa împotriva forţei, ci folosin- du-ne doar capul.

•— Asta înseamnă că aş putea să mă răzbun pe omul care a încercat să mă înece pe c-înd eram prunc...

— ...sărindu-le mai întîi în spate, şi-apoi nu mai trebuie decît să fim puţintel atenţi.

— în spatele celebrului nostru...

— ...Sir Lancelot 1

Acum, la Curtea unui tată care fusese de ajuns de chibzuit să ascundă povestea naşterii sale, nefericitul Mordred se găsise fratele recunoscut al lui Gawaine, Agravaine, Gaheris şi Gare.th. se aflase tratat cu iubire de Regele-Tată pe care mama lui îl învăţase să-l urască din tot sufletul — se descoperise slut, inteligent, critic, într-o civilizaţie care era prea fără fasoane pentru o critică pur intelectuală — şi se văzuse, în fine, urmaşul unei culturi nordice care a fost din totdeauna duşmană de moarte moralei grosolane a sudului.CAPITOLUL II

Pajul care-i adusese lui Sir Agravai ne cupa cu hippocras, intră prin uşa dintre arcade. Se înclină pînă la pă- rnînt, cu acea exagerată curtenie care era cerută pajilor înainte de a deveni scutieri pe drumul lor spre treapta de cavaler, şi anunţă :

— Sir Gawaine, Sir Gaheris, Sir Gareth.

Cei trei fraţi îl urmară, aduc-încl cu ei violenţa aerului proaspăt şi pe cea a ultimelor lor isprăvi, aşa că acum clanul era tot reunit în păr. Toţi aveau, cu excepţia lui Mordred, nevestele lor pe care le dosiseră Dumnezeu ştie pe unde, că nimeni nu le văzuse vreodată la faţă. Puţini erau însă cei care îi văzuseră pe bărbaţi să stea despărţiţi prea multă vreme. Cînd erau împreună, aveau ceva Copilăros în purtare, care era mai degrabă incintător. Poate că de fapt toţi paladinii din povestea lui Arthur aveau ceva copilăros — dacă a fi simplu înseamnă să fii copilăros.

Gawaine, care era capul familiei, intră primul, ţinînd pe pumn o şoimăniţă căreia îi dăduseră primele pene ale tinereţii. Bărbatul zdravăn avea acum şuviţe mai deschise la culoare prin părul roşu ca morcovul. Deasupra urechilor era gălbui, de culoarea di hor ului domestic, şi curînd se va înălbi de tot. Gaheris arăta la fel ca el sau, în orice caz, semăna mai mult cu el decît cu ceilalţi. Dar era o copie mai slabă : nu atît. de roşcovan, nu atît de puternic, nu aşa de mare, şi de încăpăţînat. Ca să spunem lucrurilor pe nume, era cam prostănac. Gareth, cel mai tînăr dintre fraţii de aceeaşi mamă şi tată, îşi păstrase încă urmele tinereţii. Păşea cu un oarecare elan, de parcă se bucura că trăieşte.

— le-te-te ! exclamă vocea răguşită a lui Gawaine din prag, o şi luaraţi cu băuturiea ?

Mai păstra încă accentul de baştină în dispreţul englezei pure, dar nu mai gîndea în gaelic-ă. Engleza i se perfecţionase în ciuda voinţei sale. Adevărul e că îmbătrînea.

—> Măi, Gawaine, măi !

Agravaine, care ştia că-i este dezaprobat obiceiul de a mai trage cîte o duşcă înainte de amiază, întrebă politicos :

— Aţi avut o zi bună ?

— Apăi rea nu fu, cu o şoimăniţă deşteaptă.

Gawaine, care observase că Mordred căsca voit, spuse :

— Ei, ai putea să-ţi mai cruţi suflarea.

— Am avut o şoimană frumoasă, povesti el. După felul în care şi-a prins vînaiul, ue-am gîndit că am putea să-i dăm un nume.

-— Şi cum i-aţi zis ? întrebară ei cu condescendenţă.

— Fiindcă vine de la Lundv, şi începe cu L, ne-am gîndit că n-ar fi o idee rea, dacă am chema-o după Lance- lot. Am putea să-i zicem LaneeloUa, sau ceva în genul ăsta. O să fie o şoimănit.ă de prima clasă.

Agravaine se uită la Gareth pe sub pleoape. Spuse cu voce joasă :

-— Atunci poate că ar fi mai bine dacă i-ai zice Gwen.

Gawaine se întoarse din curte, unde pusese peregrina pe bulucul ei.

-— Hai, las-o baltă ! făcu el.

— Să-mi fie cu iertare dacă nu spun adevărul. . — Că mult îmi pasă mie de adevăr sau ba. Eu tot ce spun asta e, ţine-ţi gura !

— Gawaine, rosti Mordred adresîndu-se văzduhului, este un asemenea *preux chcvalier* că nimeni nu are voie să spună vreo josnicie în faţa lui, că iese pe dată scandalul. Vezi dumneata, dinsul e putemic — şi-l maimuţăreşte pe marele Sir La n cel o t.

Roşcovanul se întoarse spre cl cu demnitate :

— Mult nu mi-s tare, frate, şi nici nu cat a mă tîrgui în privinţa asta. Ci vreau doar să mi-i ţin pe cei din preajmă a se purta cu bună-cuviinţă.

— Şi, fără îndoială, spuse Agravaine, e bună-cuviinţă să te culci cu nevasta Regelui, chiar dacă familia Regelui ne-a lovit familia şi-au făcut un copil mamei noastre şi-apoi au încercat să-l înece.

Gaheris protestă :

— Arthur a fost întotdeauna bun cu noi. Termină măcar acum cu văicărelile tale !

— Fiindcă îi e teamă de noi.

■— Eu nu văd, spuse Gareth, de ce i-ar fi teamă lui Arthur de noi, cînd îl are pe Lancelot. Ştim cu toţii că el este cel mai bun cavaler din lume şi poale pune de îndată pe orişicare la locul lui. Ce, nu-i aşa, Gawaine ?

-— Cît despre mine, io nici că am ce vorbi despre asta.

Deodată, Mordred izbucni, înflăcărat ele tonul semeţ al lui Gawaine.

— Foarte bine, atunci află c-ă am eu ce vorbi. Oi fi eu slab la lupte, dai- am curajul să mă ridic pentru familia

mea şi pentru drepturile ei. Eu nu sînt un făţarnic. Toţi de la Curte ştiu că Kegina şi Comandantul Şef sînt amanţi, şi uite totuşi că noi sîntem chipurile cavaleri puri, şi protectori ai doamnelor şi nimeni nu vorbeşte despre nimic altceva decît despre aşa-numita Sfîntă Cupă. Agravaine şi cu mine ne-am hotărît să mergem acum la Arthur, în plină Curte, şi să întrebăm de Regină şi de Lancelot în prezenţa lui.

— Mordrcd, exclamă capul elanului, nicicum vei face asemenea ispravă ! Căci păcat ar fi.

—- Ba bine că nu, spuse Agravaine, iar eu o să merg eu el.

Careth rămase rupt între durere şi uimire.

•— Rine, da' ăştia chiar asta au de gînd să facă! protestă el.

Ieşit din momentul de uimire, Gavvaine preluă conducerea şi intră în acţiune.

— Agravaine, eu sînt şeful clanului, şi ţi-o interzic.

— Mi-o interzici ?

— Da, ţi-o interzic. Căci nătîng fi-vei de-o vei face.

— Preacinstitul Gavvaine, remarcă Mordrcd, găseşte că eşti nătîng.

De data asta, lainicul bărbat se răsuci spre el ca un ca' speriat de năluci.

— Apăi pina-acilea-ţi fu ! urlă el. Crezi că mă tem să-ţi ard una peste bot numai fin'eă eşti schilod, şi-ţi baţi joc din pricina asta de mine ? Apăi, băieţaş, dacă tot mîrîi la mine, află e-am să te-olîngesc de nu te vezi, auzi au ba ? !

Mordrcd îşi auzi vocea vorbind rece, părînd să vină de undeva de dindărătul urechilor sale.

— Gavvaine, mă surprinzi. Ai produs o succesiune **de** gînd uri.

Apoi, în vreme ce gigantul se îndrepta spre el, aceeaşi voce enunţă :

— Ei. haide, loveşte-mă. Aşa-ţi arăţi curajul.

— Oh, termină, Mordred, stărui Gareth. Nu poţi să încetezi o clipă să mai cicăleşti omul la cap ?

— Mordred n-ar ci căli, aşa cum spui tu, aruncă Agravaine, dacă l-aţi lăsa în pace.

Gavvaine explodă ca un tun care era considerat pe vremea aceea o modă nouă. Se răsuci lăsînclu-l în plata Domnului pe Mordred, ca un taur zădărît, şi ţipă la amî.ucloi :•

— Să mă ia toţi dracii, nu vreţi a vă astîmpara, sau Vreţi să vă azvirl pe amîndoi a Tară ? Oare nu putem avea pace în familia asta niciodată ? Tnchideţi-vă odată clanţa aia. pentru numele lui Dumnezeu, şi lăsaţi trăncăneala asta lîmpită despre Sir Lancelot.

— Nu-i rîmpită deloc, protestă Mordred. şi nici n-avem de gînd s-o lăsăm.

Se ridică în picioare.

— Ei, A gravai ne, întrebă el. Mergem la Rege ? Mai vine cineva ?

Gawaine li se puse în drum.

— Mordred, n-ai să mergi.

— Şi cine-o să mă oprească ?

— Eu.

— Viteaz individul, remarcă vocea îngheţată, încă de undeva din văzduh, şi cocoşatul se mişcă să treacă mai departe.

Gawaine îşi întinse mîna roşie, cu peri ca aurul pe spatele degetelor, şi-l împinse înapoi. în acelaşi timp, Agravaine îşi întinse şi el mîna albă. cu degetele grăsulii, spre minerul spadei sale.

— Nu mişca Gawaine, am o spadă.

— Tu nu poţi fără spadă, cîine ! strigă Gareth.

Viaţa fratelui mai rînăr se potrivi deodată unui şablon pe care-l recunoscu de la sine. Mama lor ucisă, şi inorogul şi bărbatul care trăgea acum spada şi un copil dintr-o căinară care înălţa un pumnal seînteietor : toate aceste lucruri îl făcură să strige.

— În regulă. Gareth, îşi arătă Agravaine colţii, alb ca hirlia, ştiu ce vrei să spui, şi uite că-mi scot spada.

Situaţia scapă de sub control : începură să acţioneze ca nişte marionete, de parcă totul se mai întîmplase înainte — ceea ce de fapt era adevărat. Gawaine, la vederea sclipirii oţelului, fu cuprins de una din furiile sale oarbe. Tl lăsă pe Mordred, izbucni într-un torent de imprecaţii, îşi trase cuţitul de vinătoare care era singura armă pe care o purta şi înainta spre Agravaine — aceste lucruri fiind făcute în acelaşi timp. Grasul, de parcă ar fi fost aruncat în defensivă de ciocnirea cu furia lui frate-său, se ret rase, ţinîndu-.şi spada în faţă cu mîna tremurătoare.

— Da' cum nu, cum nu, răgea Gawaine, ştii prea bine ce vi-a a spune, l'rumuşelule măcelar. 10 musai să scoli

spada la frat-tu, ai, fin'că ţi-o plăcut de cînd te ştii să ucizi oamenii neînarmaţi. Blestemu' ceasului de apoi cadă pe capu' tău ! Hai, bagă spada în teacă, omule ! Hai, bag-o-n teacă ! Adică cum, doar nu ţi-a fost de ajuns că ţi-ai omorii mama ? Lua-te-ar drac-u' ori laşi odată jos spada ceea, ori ai atîta suflet în tine să lupţi ca lumea cu ea. Agravaine...

Mordred alunecă în spatele lui, cu o mînă pe propriu-i pumnal. într-o secundă licărirea metalică a oţelului fulgeră în umbră, aprinsă de ochii de bufniţă, şi în aceeaşi clipă Gareth sări în apărarea lui Gawaine. îl prinse pe Mordred de încheietura mîinii, strigînd :

— Ei, gata, de-ajuns ! Gaheris, uită-te la ceilalţi !

— Agravaine, bagă sabia-n teacă 1 Gawaine, lasă-l în pace.

— La o parte, băiete ! îl învăţ eu singur minte pe cîinele ăsta 1

— Agravaine, lasă imediat spada, că te ucide. Hai, iute, măi ! Nu fii prost. Gawaine, lasă-l în pace. N-a vrut. să spună asta. Gawaine ! Agravaine 1

Dar Agravaine făcuse o slabă fandare spre şeful familiei, pe care Gawaine o apără dispreţuitor cu cuţitul. Acum falnicul bătrîn, cu timplele.de culoarea clihorului de casă, se năpusti şi-l prinse de talie. Spada zăngăni de pardoseală, în timp ce Agravaine mergea de-a-ndăratelea spre masa unde se găsea vinul, cu Gawaine peste el. Pumnalul se ridică plin de venin, ca să completeze iz- bînda ■— dar Gaheris i-l prinse de la spate. Era un tablou vivant de o silenţiozitate perfectă, cu totul neclintit. Gareth îl ţinea pe Mordred. Agravai ne, ascunzîndu-şi ochii cu mîna liberă, se înfiorase în aşteptarea loviturii fatale a cuţitului. Iar Gaheris ţinea braţul răzbunător în suspensie.

în acest complicat moment uşa dintre arcade fu deschisă pentru a doua oară şi curtenitorul paj anunţă la fel de impasibil ca întotdeauna :

•— Maiestatea sa Regele !

Toată lumea se relaxă. Dădură drumul la ce ţineau în mîini şi începură să se mişte. Agravaine se ridică în capul oaselor gîfîind. Gawaine se depărtă de el, trecîndu-şi mîna peste faţă.

— Ah, Doamne, mormăi el. De n-aş mai avea asemenea furii păcătoase !

Regele apăru în prag.

Inlră bătrînelul liniştit care făcuse atît de mult timp tot binele pe care-l putuse face. Arăta mai bătrîn decît v ir sta lui, care era considerabilă. Ochii săi regali pricepură situaţia, fără

ca măcar să clipească. Se mişcă de-a lungul arcadelor, ca să-l sărute cu blîndeţe pe Mordred, zimbin- du-le tuturor.

CAPITOLUL III

Lancclot şi Guenever stăteau la fereastra solariului. I'n observator din zilele noastre, care ar cunoaşte legendele Arthuriene numai de la Tennyson şi oameni de felul lui, ar fi fost surprins să vadă că celebrii îndrăgostiti erau de mult trecuţi de prima tinereţe. Noi, care am învăţat să ne bazăm interpretarea dragostei pe intriga convenţională băiat-Tată a lui Romeo şi Julieta, am fi uluiţi dacă am putea păşi înapoi în Evul Mediu — cînd poetul cavalerilor putea scrie despre Bărbat că el avea *„an cici un dieu, pur terre line déesse"*. [1] îndrăgostiţii nu erau atunci recrutaţi din rîndul adolescenţilor şi tinerilor : ei erau, dimpotrivă, oameni copţi, care ştiau pe ce lume trăiesc. în zilele acelea oamenii se iubeau unul pe celălalt toată viaţa lor, fără înlesnirile tribunalului pentru divorţuri şi ale psihiatrului. Aveau un Dumnezeu în cer şi o zeiţă pe pămînt — şi, din moment ce oamenii care se închină unor zeiţe trebuie să exercite oarecare precauţii în legătură cu cele cărora li se închină, nici nu le alegeau pe baza unor principii trecătoare, ţinînd numai de pasiunile cărnii, şi nici nu le abandonau cu uşurinţă, cînd ardoarea cărnii începea să slăbească.

Laneelot şi Guenever stăteau la fereastră în turnul înalt, şi Anglia lui Arthur se întindea sub ei, sub razele orizontale ale apusului de soare.

Era acea Gramarye a Evului Mediu, pe care unii s-au obişnuit să-l considere ca Evul Beznei, şi Arthur îl făcuse să fie ce era acum. Cînd bătrînul Rege venise la tron, fusese o Anglie a baronilor în armură, a foametei şi a războiului. Fusese ţara judecăţii prin Ordalie cu fierul roşu şi a Legii Engleze [2], şi a eîntecului trist, fără cuvinte, al lui

«L.i cor un Dumnezeu, pe pămînt o zeilă (fr.).

Morfa-Rhuddlan [1]. Atunci, pe coastă, oriunde putea ajunge vreun vas străin, nu mai răminea nici măcar un animal, nici un pom roditor. Atunci, în ţinuturile mlăştinoase şi în codrii fără sfîrşit, ultimii dintre Saxoni se apărau împotriva legii crude a lui Uther Cuceritorul ; atunci cuvintele „Normand" şi „Baron" erau echivalentul cuvântului modern „Sahib" [2] ; atunci capul lui Llewellyn ap Griffith [3], cu cununa lui de viţă. putrezise pe ţepuşele Turnului ; munci întîlneai la margine ele drum cerşetori, oameni mutilaţi care îşi cărau mîna dreaptă în cea stingă, iar cîini de vînătoare şontîeăiau pe lîngă ei. la rîndul lor mutilaţi, prin tăierea tălpii unui picior — astfel încît să nu mai poată vina 111 pădurile lorzilor. Cînd a venit Ar Unuia putere, ţăranii erau obişnuiţi să se zăvorască în căsuţele lor în fiece noapte ca pentru un asediu, şi-l rugau pe Dumnezeu să le dăruiască pace în întunericul nopţii, gospodarul repetind

rugăciunile folosite pe mare la apropierea furtunii şi termin în d cu cuvintele „mîntuie-ne şi ajută Doamne", la care toţi cei prezenţi răspundeau : „Amin". în castelul baronului, în zilele acelea de demult, găseai sărmani cu maţele scoase afară — şi intestinele încă vii le erau arse în faţa lor — oameni spintecaţi ca să se vadă dacă nu-şi înghiţiseră cumva aurul, oameni înecaţi cu pilitură de fier, atîrnaţi cu capul în jos în fum iute, alţii în gropi cu şerpi sau cu garotiri de piele în jurul capului, ori înghesuiţi în cutii pline cu pietre care le rupeau oasele. N-ai dccît să cercetezi literatura perioadei, cu istoriile sale despre familii mitologice, cum ar fi Plantageneţii, Capeţii şi aşa mai departe, ca să vezi în ce stare se găsea ţara. Regi legendari ca John, prinseseră obiceiul de a spînzura cîte douăzeci şi opt de ostated înaintea cinei ; sau ca Philip, care era apărat de „garda cu ghioage", un fel de trupe de şoc, ce-şi păzeau stăpînul cu ghioage ; sau, ca Ludovic, îşi decapitau duşmanii pe eşafoade sub care erau siliţi să stea copiii victimelor, sub ploaia de sînge. Asta e, în orice caz, ceea ce

[1] Bard din Ţara Galilor.
[2] Cuvînt anglo-indian, desemnînd pe stăpîn.
[3] Llewellyn ap Gruffydd. (n. 1282). prinţ galez, a refuzat să-l recunoască suzeran pe Edward I al Angliei (1272). şi a fost înfrînt cînd englezii au ancxat Ţara Galilor.

ne spunea pe vremuri Ingulf de Croyland pînă ce s-a descoperit că totul era o mistificare. Pe vremea aceea existau Arhiepiscopi porecliţi „P'ielea-iobagului", precum şi biserici folosite ca forturi — cu tranşee în cimitire printre oseminte — şi liste de preţuri, cuprinzînd amendele aplicate ucigaşilor, şi trupuri de excomunicaţi zăeînd neîngropale, şi ţărani înfometaţi care mîncau iarbă sau coajă de copac sau se mîncau între ei. (Unul dintre ei a mîncat patruzeci şi opt de oameni). Mai erau atunci pe de o parte eretici care se perpeleau în focul rugurilor —într-o singură zi fuseseră arşi patruzeci şi cinci de Templieri — iar pe de altă parte capete de captivi aruncate din catapulte în castele asediate. Ici vedeai ci te un şef al Jacqueriei zvîrcolindu-se în lanţurile lui, în vreme ce era încoronat cu un tripod înroşit în foc. Colo un Papă se plîngea în vreme ce era ţinut să se răscumpere, sau un altul se zvârcolea şi se făcea ghem, cînd era otrăvit. Comorile erau îngropate în zidurile castelelor, în formă de bare de aur. iar constructorii erau după aceea executaţi. Copiii care se jucau pe străzile Parisului se înveseleau cu trupul neînsufleţit al vreunui Conetabil, iar alţii, împreună cu femeile şi bătrînir, fuseseră lăsaţi să moară de foame în afara zidurilor oraşelor asediate, cu toate c-ă erau înăuntrul cercului asediatorilor. Hus şi Terome, cu mitrele apostaziei pe cap. se perpeliseră şi fuseseră cuprinşi de flăcările rugurilor. Imbecilii schilodiţi de la lumieges pluteau în jos pe Sena. Giles de Retz fusese găsit cu nu mai puţin de o tonă de oase de copii, calcinate, în castelul său, după ce ucisese o cotă de două sute şi patruzeci pe an, vreme de nouă ani. Dueelc de Berry îşi pierduse regatul, datorită nepopularităţii pe care o clo- bîndise. deoarece îi păruse rău de cei opt sute de pede.ştri care fuseseră ucişi într-o bătălie. Junele Conte de St. Pol învăţase arta rezbelului, t'iindu-î daţi douăzeci şi patru de prizonieri vii pe care să poată să-i măcelărească în diverse moduri spre a c-ăpăta experienţă. Ludovic al Xl-lea. altul

dovedii râ lucrarea este un I'nls; din secolul al XV'-loa.

[7] nevoită a ţăranilor din Nordul Franţei împotriva nobilimii feudali- <tS58>. A fosa provocata (le jafurile soldaţilor răl.VRori după Bsită- dintre regii aceia născociţi, îşi ţinuse episcopii nesuferiţi în colivii destul de scumpe. Ducele Robert fusese supranumit „Magnificul" de nobilii săi — dar „Diavolul- de enoriaşii lui. Şi în tot acest timp, înainte de a veni Arthur la tron, oamenii de rînd — dintre care paisprezece dintr-un oraş fuseseră mîncaţi de lupi numai într-o singură săptă- mînă, din rîndul cărora o treime aveau să moară de Moartea Neagră ale căror cadavre fuseseră îngrămădite în gropi „precum slănina la afumat", pentru care refugiul la ceas de înserare adesea au fost codrii şi

mlaştinile şi peşterile, pentru care, în şaptezeci de ani se ştie a t'i fost patruzeci şi opt de ani de foamete — aceşti oameni îşi ridicau privirile la nobilimea feudală denumită „stă pinii cerului şi pământului" şi — zdrobiţi în bătaie de episcopii carp, fiindcă nu aveau voie să verse sînge, îi loveau eu drugi de fier — strigau cît îi ţinea gura că Hristos şi sfinţii lui din cer dormeau. *„Pourquoi"1,* cîntau bieţii nenorociţi în mizeria lor.
Pourquoi nous luisser faire donimage?
Nous wmmes hommex cnmme ils sont! [2]

Da, astfel fusese surprinzător ele moderna civilizaţie pe care o moştenise Arthur. Dar nu aceasta era civilizaţia la care priveau din înaltul turnului cei doi îndrăgostiţi. Acum. în siguranţă, în apusul de soare din faţa lor, se întindea fabuloasa Veselă Anglie a Evului Mediu mai puţin întunecat. Lancelot şi Guenever îşi aţinteau ochii asupra „Epocii Individului".

Ce uimitoare epocă a fost aceea a cavalerismului! Fiecare era în esenţă el însuşi — fiecare era tumultuos ocupat să răspundă capriciilor naturii umane. Exista un asemenea elan în peisajul care se întindea în faţa ferestrei lor, o asemenea dezlănţuire de oameni şi de lucruri neaşteptate, încît nici nu ştii de unde să începi să descrii toate astea.

Bezna şi Evul Mediu ! Secolul al nouăsprezecelea a avut un mod neruşinat de a-şi lipi etichetele pe toate celea. Fiindcă acolo, sub fereastra Gramaryei lui Arthur,

' Cuini;» fatală, probabil bubonică, răspincMa în Asii, şi E**uiujk**, în secolul al Xiv-lca.

' Dc -■ laşi Sil ni **kc** facă rflu ?
SirUcm oameni ca şi el. (fr.).

razele soarelui aruncau flăcări dintr-o sută de giuvaertiri de vitralii în mănăstiri de maici şi călugări, sau dansau din turnurile catedralelor sau castelelor, ceea ce constructorii lor chiar şi urmăriseră, orieînd ar părea de ciudat. Arhitectura, în acele întunecate zile ale lor. era o asemenea patimă a inimii dătătoare de lumină, încît oamenii dădeau fortăreţelor lor nume de dragoste. Castelul Joyous Gard[1] nu era un exemplar unic într-o' epocă ce nc-a lăsat castele cu nume ca Beaute, Plaisance, sau Malvoisin [2] — vecin rău pentru duşmanii săi — o epocă în care chiar şi un mocofan precum imaginarul Richard Coeur de Lion, care suferea de pe urma furunculozei, îşi putea numi castelul „Gaillarcl'- şi să vorbească despre el ca despre „frumoasa mea fiică de un anişor", chiar şi acel legendar ticălos William Cuceritorul avea şi o a doua poreclă : „Marele Constructor". Gîndiţi-vă numai la sticla aceea în sine cum arăta, cu cele cinei culori ale sale străbătînd materia în adîncurile ci. Era mai grosolană decît a noastră, mai groasă, întocmită în bucăţi mai miei. O îndrăgeau cu aceeaşi pasiune pe care o dăruiau şi castelelor lor, şi Villars de Ronnecourt, impresionat de un exemplar de vitraliu deosebit de reuşit, s-a oprit să-l deseneze într-una din călătoriile sale. cu explicaţia că

„mă aflam pe drum spre a da ascultare unei invitaţii în ţara Ungariei, cinci am desenat astă fereastră, căci mult plăeutu-mi-a între toate celelallele." Imaginaţi-vă interioarele acelor biserici din vechime — nu interioarele cenuşii şi pustii cu care sîntem obişnuiţi — ci cele arzînd de culoare, acoperite cu fresce în care toate persuanelc desenate stau în vîrful picioarelor, interioare pline de fîlfîitul tapiseriei sau a brocarturilor aduse de la Bagdad. Inchipuiţi-vă şi interioarele unor asemenea castele cum erau vizibile de la fereastra lui Guenever. Acestea nu mai erau turnurile sinistre ale timpurilor cînd venea Arthur la domnie. Acum erau pline ele mobilă şlefuită de mîiui meşterului — artist tîmplar, în loC de cea a dulgherului ; acum zidurile lor se vălureau în faţa arcadelor fără uşă, inve.şmîntate în eleganţa şi exuberanţa flexibilă din Ar- ras. tapiserii ca cele ale Turnirului de la St. Denis. care,

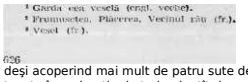

626

deşi acoperind mai mult de patru sute de iarzi pătraţi, fuseseră ţesute în mai puţin de trei ani, atît de mare era ardoarea creaţiei. Chiar şi azi dacă ai să cercetezi cu mai multă atenţie un castel ruinat, vei putea uneori să mai găseşti cîrligele de care erau agăţate aceste tapiserii scânteietoare. Şi aminteşte-ţi apoi de aurarii din Lor- raine, care întocmeau racle în forma unor bisericuţe, cu nava laterală, statui, transepturi şi toate cele cuvenite, ca o căsuţă de păpuşi; adu-ţi aminte de olarii din Li- moges, şi de opera lor, şi de cioplitorii germani în fildeş, şi ele pietrele de granat montate în metal irlandez. În fine, dacă vreţi să vă imaginaţi efervescenţa artei creatoare care a existat în celebrul nostru Ev al Beznei, trebuie atunci să vă debarasaţi de ideea că, în Europa, cultura scrisă ar fi intrat odată cu căderea Constanţi - nopolului. Fiecare copist din orice ţară era în acele zile un om de cultură — profesia i-o cerea. „Fiece literă scrisă, spunea un egumen medieval, este o rană pricinuită diavolului". Biblioteca din St. Piquier, încă din secolul al nouălea, avea 256 de volume, incluzîndu-i pe Virgiliu, Cicero, Terenţiu şi Macrobius. Caro] al V-lea avea nu mai puţin de nouă sute zece volume, astfel încît colecţia sa personală era aproape la fel ele mare ca şi colecţia *„Everyman Library"* din zilele noastre.

Şi mai erau apoi, în sfârşit., sub ferestrele acelea şi oa-menii în sine — seînteietor amestec de ciudăţenii — care socoteau că posedă, pe lîngă trupuri, şi elementele denumite suflete, şi care îşi satisfăceau datoriile faţă de acestea din urmă în cele mai surprinzătoare moduri.

Era o epocă ele plenitudine, epocă în care te bălăceai în orice pînă la gît. Poate că Arthur şi-a impus idealul său Creştinătăţii, din pricina bogăţiei propriei sale educaţii sub Merlyn.

Fiindcă Regele, sau cel puţin acesta este felul în care îl descrie Malory, era sfîntul protector al Cavalerilor. El nu era un Breton ţopăind de colo-colo înveşmântat în haine din cardamă din secolul al cincilea — şi nici unul elin acei *noiweaux rich.es (le la Pol.es,* care trebuie să-i fi îndurerat şi ultimii ani ai lui Malory. Arthur a fost regele nucleului unui cavalerism, care înflorise poate cu două sute de ani înainte ele a începe să scrie vechiul nostru autor. El a fost simbolul a tot ceea ce a fost bun în Evul Mediu, şi a făcut de unul singur toate aceste lucruri.

După cum îl zugrăveşte Malory, Arthur al Angliei a fost campionul unei civilizaţii care este greşit prezentată în cărţile de istorie. Şerbul epocii cavalerilor nu eru un sclav fără speranţă. Dimpotrivă, avea cel puţin trei căi legale de a se riclica, dintre care cel mai important a fost Biserica Catolică. Datorită contribuţiei lui Arthur, această biserică — încă cea mai mare dintre toate breslele deschise pentru învăţaţii de pe întreg pămîntul — devenise un drum deschis pentru cel mai de jos sclav. Un ţăran Saxon a devenit Papă ca Adrian al IV-lea, fiul unui dulgher a fost Grigore al VII-lea. În Evul ăla Mediu al lor dispreţuit de noi, puteai deveni cel mai mare om din lume, pur şi simplu învăţînd. Şi e o greşeală să consideri că civilizaţia lui Arthur nu făcuse mare lucru în domeniul acestei faimoase ştiinţe a noastre. Oamenii de ştiinţă, deşi se întîmpla ca pe vremea aia să fie numiţi vrăjitori, au inventat nişte lucruri aproape la fel de grozave ca cele pe care le-am inventat noi — doar atîta că noi ne-am obişnuit cu invenţiile lor prin îndelunga folosire. Cei mai mari magicieni, cum ar fi Albertus Magnus[1], călugărul Bacon [2] şi Raymond Lully, cunoşteau mai multe secrete pe care noi le-am pierdut azi, şi au descoperit ca o chestiune secundară ceva ce mai pare încă a fi principalul obiect de uz curent al civilizaţiei noastre şi anume, praful de puşcă. Au fost cinstiţi pentru învăţătura lor şi Albert cel Mare a fost făcut episcop. Unul dintre ei, pe nume Baptista Porta se pare că a inventat şi cinematograful — deşi, dînd dovadă de mare înţelepciune, s-a decis să nu-şi dezvolte invenţia.

Cît despre aviaţie, în secolul al X-lea un călugăr pe nume Aethelmaer făcea experienţe în domeniul acesta, şi poate că ar fi reuşit de n-ar fi fost un accident în potrivirea cozii avionului. S-a zdrobit, ne spune William

[1] *» Albertus Magnus (1193—1180), conte de Boilstädt*, filozof german şi dascăl al lui Torna d'Aquino. Activitatea sa ca alchimist s-a concentrat îndeosebi asupra acţiunii acidului nitric asupra metalelor, rafinării aurului, cercetări asupra sulfurilor etc.

[2] *Bacon Roger* (1214—92), călugăr franciscan şi filozof englez, denumit şi „doctor *mirabilis"*, datorită marii sale culturi. Principala sa lucrare a fost *Opus majus, o* enciclopedie a ştiinţei timpului său.

de Malmesbury \ • — „quod caudani în posteriori parte oblitus fuerat adaptare™ . [7]

Chiar şi în ceea ce priveşte mondenitatea, evul beznei nu a rămas chiar aşa de mult în urma noastră. Trebuie recunoscut că avea cel puţin nişte nume scăpărătoare pentru cocktailurile lor cele mai grozave, pe care le numeau : Tichia Ţîl'nei, Cîine Turbat, Părintele Fiu-de-Tîrfă, Hrana îngerilor. Laptele Balaurului. Du-te-Ia-Perete, Mergi-Crăcănat şi Ridică-Picioru'.Priveliştea ce se putea zări de la fereastră era minunată, deşi în unele privinţe întrucîtva ciudată. Acolo unde

noi avem acum cîmpuri îngrădite şi parcuri, pe vremea aceea se aflau islazurile satului, mlaştini şi bălţi, precum şi codri de dimensiuni gigantice. Pădurea Sherwood se întindea pe sute şi sute de mile, de la Nottingham piuă spre mijlocul Yorkului. Cît despre truda care se desfăşura pe pămînlul insulei noastre, albinărittil şi speriatul coţofcnelor pe cîmpii şi aratul eu boi : toate acestea trebuie să le cauţi în Psaltirea Lutterell, unde toate sini preafrumos şi cu multă meşteşugire zugrăvite. în zilele acelea, de erai cumva atras de lucrurile deosebite, poate că ai fi avut norocul să zăreşti un cavaler în armură trecând călare pe sub fereastră. Ai fi observat atunci capul lui, ras în jurul urechilor şi la spate : clar în vîrf, părul i se ridica precum cel al unei păpuşi japoneze, astfel încît craniul îi arăta ca o căpiţă de fin. Nodul din vîrf constituia un excelent tampon pentru lovituri, sub coif. Poate că următorul care trecea pe acolo era un copist şi poate că era călare pe un bu iest ras. Părul lui era exact opusul celui al cavalerului — fiindcă era complet chel în vîrful capului, din pricina tonsurii. Atunci cînd s-a dus prima dată la episcop, pentru a fi uns călugăr-copist, şi-a luat cu sine şi o pereche de foarfeci. Apoi, dacă pofteai să vezi vreo persoană mai deosebită călărind pe sub fereastra ta. puteai să te întîlneşti cu un cruciat care promisese să sloboadă morniîntul Domnului. Fără îndoială. te puteai aştepta ea un asemenea om să poarte crucea pe mantie, numai eă atunci înseamnă să uu-ţi Ci dat seama că era aşa de încântat de toată treaba lui. Încît şi-a pus acelaşi simbol aproape pretutindeni unde putea de bine, de rău să se potriveascâ. La l'el ca un proaspăt Boy Scout[1] transportat de entuziasm, el îşi lipea crucea pe blazon, pe haină, pe coif, pe şa, şi pe zăbala calului. Următorul eare-ţi trecea pe sub fereastră era poate un soi de frate-b.ic Cristercian, care, dacă te luai după îm-brăcămintea sa, părea a fi om tare învăiat şi deprins cu cartea. Nici gînd. fiindcă dînsul era e.r *of fino** analfabet. Treaba lui era să lipească sigiliile de plumb pe bulele papale şi, pentru păstrarea Secretului Papal, aveau grijă să se asigure că omul nu era în stare să citească un cuvînt. Pe urmă trecea poate un Saxon ce purta barbă şi un fel de tichie frigiană, în semn de sfidare — sau poate vedeai un cavaler din mlaştinile de la Graniţa de Nord. Acesta din urmă, fiindcă 'Işi cîştiga traiul de pe urma prăzilor la ceas de noapte, purta pe armură luna şi stelele pe fond azuriu. Ici vedeai niste fum în depărtare, ridicîndu-se de la foalele unui alchimist care se străduia, cu multă înţelepciune, să schimbe plumbul în aur — meşteşug care ne-a rămas şi nouă moştenire, numai eă noi ne-am apropiat de treaba asta folosind fuziunea

Colo, departe, în împrejurimile unei mănăstiri, vedeai poate o procesiune de călugări mîrriosi, făcîuti un mars cu

picioarele goale în jurul instituției lor — dar poale eă mergeau împotriva soarelui, în afurisenie, fiindcă se certaseră cu starețul. Poate, dacă priveai în direcția aceea, vedeai o vie îngrădită cu oase — se descoperise în primii ani ai domniei lui Arihur. eă oasele erau un gard excelent pentru vii, pentru cimitire și chiar pentru forturi — și poate, dacă te uitai în cealaltă parte, vedeai o poartă de castel care arăta ca panoul de trofee al unui paznic de grădină zoologică. Era complet acoperită de capete de lupi, mistreți, cerbi și așa mai departe, toate bătute în cuie. Departe de tot, spre sîînga, s[1] desfășura poate vreun tmnir după legile stabilite de Geofrey de Preully. și Eiga-de-Arnre examina eu grijă pe combatanți, cum lac arbitrii la meciurile de box, să vadă dacă nu erau lipiți de șa. Arbitrii la o judecata prin duel între un oarecare conte de Salisbury și un Episcop de Salisbury, sub presupusul Rege Edward al ITI-lea găsiseră că luptătorul ce apăra onoarea episcopului avea felurite rugăciuni și incantații cusute pretutindeni pe tot trupul, sub armură — ceea ce era aproape la fel de urît ca un boxer care ar ascunde o potcoavă în mănușă. Sub pervazul ferestrei, o pereche de nunții papali constipați călătoreau poate plini de tristețe înapoi spre Roma. Asemenea solie a fost odată trimisă cu bule papale, spre a-l excomunica pe Barnabas Visconti, dar Barnabas n-a făcut altceva decît să-i pună să-și mănînc-e bulele — cu pergament, panglicuțe, sigilii de plumb și toate celelalte, pînă la ultima fîrîmiță. Imediat după ei pășea poate un pelerin cu experiență, spri- jinindu-se într-un toiag zdravăn, noduros și potcovit, care arăta ca un *alpeiislock,* fiind domnia- sa împovărat de tot felul de medalii binecuvântate, relicve, odoare, moaște și așa mai departe. El își spunea hagiu sau *palmer,* căci aducea o frunză de palmier din Țara Sfîntă și, dacă era un om cu adevărat umblat, atunci relicvele sale poate că includeau o pană smulsă de la Arhanghelul Gabriel (care, după cum se știe, e căpetenia îngerilor), cîțiva dintre cărbunii pe care fusese fript Sfîntul Laurențiu, un deget al Sfîntului Duh „întreg și neatins, așa cum fost-a dintotdoauna[1]*, „o butelcuță din sudoarea Sfîntului Mihai, strînsă pe cîncl dînsul luptatu-s-a cu diavolul", o bucățică din „tufișul în care Domnul i-a grăit lui Moise", o jiletcă de-a lui Sfîntu' Petru, sau cîleva picături din Laptele Preacuratei Fecioare, păstrat la Walsingham. După hagiu ar fi venit în căutare de pradă o figură ceva mai sinistră : unul dintre aceia care „ziua dorm și veghează noaptea, bine mănîncă și beau bine, dar nimic nu stăpî- nesc întru stăpînirea lor". Acela era haiducul, proscrisul, despre care se scria astfel :

„Pentru haiduc aceasta să fie legea, ca oamenii să-l ia

şi pre el să-l lege, fără de milă, şi spînzurat să fie, şi vîntului să-i fie dat întru grijă şi legănare."

Dar înainte de a-şi ajunge ultima legănare în bătaia vîntului, voia să trăiască o viaţă liberă. Şi soaţa lui mergea pe jos cu hotărîre pe lîngă el, avînd şi dînsa un preţ pus pe capul ei — cu părul ras înainte de a lua calea codrilor şi cunoscută sub numele de *„Weyve".~D~m* vreme în vreme ea strecura cîte o privire în spate, la pîndă să audă zbieretele şi îndemnurile cu care ar putea să fie urmăriţi.

Şi iaca, venea un baron cu o plăcintă fierbinte purtată cu multă grijă înaintea lui, căci era legat să aducă o asemenea plăcintă Regelui o dată pe an, astfel ca Mă- ria-sa Regele Arthur să-i soarbă mireasma ca plată a birului său feudal.

Şi uite colo un alt baron, cum mergea în plin galop după vreun balaur sau mai ştiu eu ce, şi cînd cu gîndu' nu gîndeai, buf! se dădea de pămînt de-ţi era mai mare •mila, în vreme ce calul o lua razna. Dar dacă se întîmpla aşa, atunci unul dintre slujitorii domniei sale îl ajuta să încalece de îndată pe propriul său cal — la fel cum am face noi cu un maestru de vînătoare din zilele noastre — fiindcă aceasta era legea feudală. În negurile Nordului, în asfinţitul palid, se ivea lumina bordeiului vreunei harnice vrăjitoare care nu numai că făcea o imagine de ceară a cuiva cu care nu era de acord, dar mai şi boteza chipul plăsmuit în ceară — acosta era factorul operativ — înainte de a înfige nişte ace în păpuşă. Unul dintre prietenii ei preoţi, în treacăt fie spus, care se dusese la Micul Stăpîn, ar putea cumva să aibă bunăvoinţa de a rosti o Slujbă de Requiem împotriva oricărei persoane de care doreai să scapi şi cînd ajungea la *„Requiem aeternum dona ei, Domine*" [1], păi exact asta voia să spună, chiar clacă omul era în viaţă. Tot aşa de departe spre Vest, în acelaşi asfinţit, îl puteai vedea pe Enguerrand de Marigny, cel care a construit imensa spînzurătoare de la Montfalc-on, putrezind şi bălăbănindu-se în aceeaşi spînzurătoare, fiindcă fusese găsit vinovat de Magie Neagră. Ducii de Berry şi Brit- tany, doi oameni plini de bună-cuviinţă, mergeau poate la trap cle-a lungul drumului, în zale de satin care imitau oţelul. Âştia doi nu voiau să accepte avantajele armurii şi, găsind că satinul e mai răcoros la purtat, se hotărîră să fie obişnuiţi şi bravi. Lancelot poate că făcea şi el lucruri din astea. Deasupra lor, pe coasta dealului, dar neobservat de ei, stătea Joly Joly Wat, cu oala lui cu catran

1 Dă-i Doamne, odihnă veşnică (lat.).

lîngă el. Era cea mai tipică figură din Gramarye, catranul fiind antisepticul oilor sale. Uacă i-ai fi spus : „nu mai tîrnosi mangalul", ar fi fost imediat de-acorcl cu tine. Pare-se că ei era cel ce inventase zicala asta, numai că cle-a lungul timpului catranul a fost schimbat cu mangalul.

Undeva, poate că încă şi mai departe, un falit primea o mamă de bătaie zdravănă în vreo piaţă publică — nu din duşmănie -— ci în speranţa fierbinte că clacă va plînge şi va ţipa de ajuns de tare, vreun prieten sau vreo rubedenie din mulţime s-ar îndura să-i plătească datoriile, din compasiune. Mai departe, spre Sud, spre bazinul Mediteranean, se putea întîmpla să vezi un marinar cum e pedepsit pentru păcatul de a fi jucat jocuri de noroc, sub rigorile unei legi a lui Richard Coeur ‘de Lion. Pedeapsa consta din a fi aruncat de trei ori în apă de pe catargul principal, iar camarazii lui aclamau cu urale vesele fiecare cădere pe burtă şi plescăitura care o însoţea. O a treia pedeapsă ingenioasă putea fi aplicată chiar în piaţa de sub tine. Un neguţător de vin a cărui marfă era de calitate proastă, era ţintuit la stîlpul infamiei şi apoi făcut să bea o cantitate excesivă din propria lui licoare — după care, restul din bărdacă îi era turnat în cap. Măiculiţă Doamne, şi ce mai durere de cap îl ţinea a doua zi ! la direcţia aceasta, dacă se întîmplă să fii un om cu vederi mai largi, apoi se poate să te fi distrat să o vezi pe obraznica ele Alisoun [1] care striga „Văuliu după ce primise neobişnuitul sărut de care ne povesteşte Chaucer.

Ştiaţi că în evul acela întunecat caro se zărea de la fererstra lui Guenever. exista atîta bună-cuviinţă în lume, încît Biserica Catolică putea impune o pace tuturor luptelor — ceea ce purta numele de Armistiţiul Domnului — şi care dura de miercuri pîr.ă luni, de asemeni şi de Postul Crăciunului şi de Postul Paştelui ? Ei, ia ziceţi, erau ei. cu Bătăliile, Foametea, Moartea Neagră şi lobăgia lor mai puţin luminaţi decît noi cu Războaiele, Blocada, Gripa şi Recrutarea noastră ! Ei, şi ce dacă erau atît de dobitoci încît să creadă că pămîntul ar fi centrul universului ; parcă noi nu credem că omul este splendida floare a creaţiei? Dacă durează un milion de ani ca un peşte să devină o reptilă, s-a schimbat oare Omul, în cele cîteva sute de ani ai noştri atît de mult ca să nu-l mai recunoaştem ?

CAPITOLUL IV

Lancelot şi Guenever priveau la asfinţitul Epocii Cavalerilor din înălţimea ferestrei lor din turn. Profilurile lor

---

1 Personaj din *Povestirea, morarului* din *Povestiri* din Canterbur».

întunecate se desprindeau ca decupatc pe cadrul strălucitor al luminii. Cel al lui Lancelot, al bătrânului pocit, era conturul unei himere. Ar fi putut foarte bine să fi fost zidit într-o hîdă meditaţie în Notre Dame, biserica contemporană cu el. Dar, la maturitate, profilul îi era mai nobil ca înainte. Liniile hidoşeniei se estompaseră în trăsături ce lăsau să se întrevadă puterea. Ca şi buldogul, rare este unul dintre cei mai înşelători câini, Lancelot căpătase o faţă în care oamenii puteau avea încredere.

Lucrul înduioşător era că amîndoi cîntau. Vocile lor, care-şi pierduseră tăria celor în floarea tinereţii, se ţineau încă cu stăruinţă de melodia cîntecului. Dacă erau slabe, erau barem pure. Se acompaniau unul pe celălalt.

Cînd vine vesela lună a lui mai (cînla Lancelot) Şi ziua în stropi îşi împarte lumina, Inima din piept fără teamă ţi-o dai Căci lupta pe dat" îşi dezvăluie taina.
Cînd (cînta Guenever),
Cînd soarele pe cer se înalţă.
Drumul silit urmîndu-şi mereu,
Văpaia se stinge ascunsă de ceaţă.
Dar inima-mi în piept mi-o simt ca de leu

Dar vai (cîntau ei împreună), Dar vai, ori de-i zi, ori de-i noapte Desfătările mele pieirii-s sortite Şi tot ce-odată am iubit, E mort acum şi pustiit Şi tot ce-odat-am avut E rupt-acum şi desfăcut

.Se opriră, cu o apogiatură neașteptată pe portativ, și Lan celot spuse :

—Vocea ta e bună. Teamă mi-e c-a mea a început să cam rugînească.

-— N-ar trebui să bei alcool.

— Vai, să spui tu așa ceva, uite. nu mă așteptam de la tine! Păi de cînd cu Slin ta Cupă, am fost aproape abstinent !

— Mă rog, mă rog, da' cum să-ți spun, parcă mi-ar îi plăcut mai mult să nu mai pui gura pe băutură.

— Păi dacă-i pe așa, află atunci că s-a terminat cu băutura, gata, nu mai beau nimic, nici măcar apă. O să mor de sete la picioarele tale, și Arthur o să-mi facă o înmormîntare grozavă și n-o să te ierte niciodată pentru ce mi-ai făcut.

— Da. Și eu o să merg la mănăstire să-mi ispășesc păcatele și am să trăiesc ani mulți și fericiți. Ei, acum ce mai cîntăm ?

Lancelot răspunse :

— Nimic. N-am chef să ernt. Vino și stai aici lîngă mine, lennv.

— Ce-i ? Te face ceva nefericit ?

— Nu. N-am fost niciodată așa de fericit de cînd mă știu. Și zău așa, îndrăznesc a spune că nicicînd nu voi mai fi așa.

— Și de ce mă rog ești așa de fericit ?

— Nu știu. Fiindcă a venit totuși primăvara și ne-aș- teaptă vara cea plină de lumină. Brațele tale or să se arămeaseă iară, numai un picuț. unde le zărește soarele mai mult, aicea sus, iar coatele or să-ți fie trandafirii. Dar drept să-ți spun, nu știu de nu cumva îmi plac mai mult locurile uncie nu te vede soarele, cum ar fi partea de dinăuntru a coaielor tale.

Guenever bătu în retragere din fața acestor îndrăzneție și fermecătoare complimente.

•— Mă întreb ce-o fi făeînd oare acum Arthur ?

— Arthur îi vizitează pe alde Gawaine, iar eu vorbeam despre coatele tale.

— Aha !

■— Jenny, eram fericit fiindcă îmi porunceai ce să fac. Asta-i adevărul. Mă băteai la cap să nu mai pun gura pe băutură. îmi place să ai grijă de mine și să-mi spui ce s-ar cuveni să fac.

— Păi s-ar zic-e că ai chiar nevoie.

— Să știi că am nevoie, spuse ei. Și apoi, cu o impe- tuozitate eare-i surprinse pe amindoi : Pot să viu la noapte ?

— Nu.

-— De ce n u ?
— Lance, te rog nu mă mai întreba. Ştii că Arthur e acasă, şi e mult prea periculos.
-— Lui Arthur nu-i pasă.
-— Dac-ar t'i să ne prindă Arthur, spuse ea cuminte. Vei trebui să ne ucidă.
El tăgădui vorbele acestea :
— Arthur ştie totul despre noi. Merlyn l-a avertizat de atîtea ori. şi Morgan the Fay i-a trimis în dar două aluzii fără perdea, şi-apoi unde mai pui e-a fost şi scandatul acela cu Sir Meliagranee. Dar adevărul e că el nu vrea să tulbure apele. Nu ne-ar prinde niciodată decât dacă, cine ştie euin. ar fi obligat s-o facă.
— Lancelot, spuse ea cu furie, află ea n-am ele gînd să te ascult vorbind despre Arthur de parcă ar fi un codo.ş.
— Dar nici prin gînd nu mi-a trecut să vorbesc despre el în asemenea, fel. De unde-ai mai scos-o şi pe-asta ? El a fost primul prieten pe care l-am avut, şi-l iubesc: foarte mult.
— Atunci înseamnă că vorbeşti despre mine de parcă eu aş fi o otreapă.
— Şi-acum văd că te şi purţi ele parcă ai fi.
-— Poarte bine, dacă asta e tot ce ştii să scoţi pe gură. atunci ia Că bine şi pleacă !
— Cum nu, ca să poţi face dragoste cu el, dacă nu mă înşel !
— Lancelot !
— Oh, Jennv 1
Sări în picioare, ager ca întotdeauna şi o prinse în braţe.
— Nu fii supărată. îmi pare rău că am vorbit aşa.
— Pleacă ! Pleacă de-aici ! Lasă-mă-n pace !
Dar c-l continuă să o ţină strîns în braţe, asemenea celui care ţine cu de-a sila un animal sălbatic să n-o ia la sănătoasa.

•

■— Hai, nu fii supărată, lartă-mă te rog. Ştii că n-am vrut să spun asta, m-a luat gura pe dinainte.
— Eşti un animal.
— Nu, nu sînt, şi nici tu nu eşti. Jenny. am să te lin în braţe pînă ce n-ai să mai iii supărată pe mine. Am spus vorbele astea, fiindcă mă simţeam ca vai de capul meu.
Vocea ei înăbuşită şi stăpînită remarcă cu jale :
— Păi chiar acum ai spus că nu-ţi încapi în piele de fericire.
— Ei, poftim, uite că nu sînt fericit. Sînt fo;.rt? ne-fericit şi nenorocit cu toate cîte-s pe lumea asta.
— Şi crezi că eşti singurul ?

— Nu, nu crecí. Şi zău că-mi pare rău de ce-am zis. Mă va face şi mai nefericit, că am zis aşa ceva. Haide, fii scumpă şi nu mă mai necăji, că şi-aşa sînt destul de nefericit.

Ea se domoli. Anii le mai temperaseră firile arzătoare.

— Bine, haide, că nu mai zic nimica.

Dar zîmbetul ei şi îngăduinţa nu făcură dec-ît să-l stîrneasc-ă din nou.

— Atunci vii cu mine, Jenny ?

— Ei, te rog, iară o iei de la început ?

— Zău că nu pot să mă stăpînesc, spuse ei plin de disperare. Nu ştiu ce să fac. Doamne Dumnezeule, toată viaţa aşa ne-am trăit-o, dar primăvara parcă-i şi mai rău. la zi, de ce nu vrei să vii cu mine la Joyous Gard şi să dăm totul pe faţă şi să nu mai avem treabă cu nimeni ?

— Lance, clă-mi drumul şi fii om cu scaun la cap. Haide, uite stai acolo jos şi hai să mai cîntăm un cîntec.

— Dar eu nu vreau să cînt.

■— Şi eu nu vreau să mai aud nimic despre toate astea.

— Dacă ai vrea să vii cu mine la Joyous Gard, s-ar termina cu toate odată pentru totdeauna. Am putea şi noi, cum-necum, să ne trăim împreună bătrîneţele şi să fim fericiţi şi să nu mai trebuiască să tot înşelăm pe toată lumea în fiece zi şi am putea să murim în pace.

— Păi, parcă spuneai că Arthur ştie totul despre noi, spuse ea, şi că nu-l înşelăm deloc.

— Da, dar lucrurile nu stau chiar aşa. îl iubesc pe Arthur şi nu pot suporta să-l văd uitîndu-se la mine şi să ştiu că el ştie. Vezi tu, adevărul e că Arthur ne iubeşte.

— Bine, Lance, dar dacă-l iubeşti aşa de mult. ce rost are atunci să fugi cu nevastă-sa ?Vreau barem sa fie lotul pe iată, spuse el cu în- căpăţînare, cel puţin acum, la sfîrşit.

— Ei bine, uite că nu vreau eu.

■ -— De fapt, şi acum era din nou furios, — tot ce vrei tu este să ai doi bărbaţi. Femeile vor întotdeauna totul.

Ea ocoli cu răbdare scandalul.

— Ba nu vreau deloc să am doi soţi, şi te rog să mă crezi că nici mie nu-mi face mai mare plăcere decît ţie : dar spune-mi. ce rost ar avea să dăm totul pe faţă ? Aşa cum stau lucrurile acum e groaznic, ştiu, dar cel puţin Arthur ştie despre asta numai în sinea lui, şi noi ne putem încă iubi unul pe celălalt şi sîntem în siguranţă. Dac-aş fugi cu tine, rezultatul ar fi că totul s-ar da peste cap. Arthur ar trebui să-ţi declare război şi să asedieze Joyous Gard, şi atunci unul sau celălalt dintre voi ar fi ucis, dacă nu chiar amîndoi, şi ar mai fi omo- rîţi sute de alţi oameni, şi poţi fi sigur că nimeni n-ar ieşi în cîştig din povestea asta. Pe lîngă toate astea, eu nu vreau să-l părăsesc pe Arthur. Cînd m-am măritat cu el, am jurat să stau cu el, şi a fost întotdeauna atît de bun cu mine şi ştii c-ît îl iubesc. Măcar atîla să fac şi eu pentru el, să continui să-i ofer un cămin şi să-l ajut după puterile mele, chiar dacă te iubesc şi pe tine. Aşa că nu văd ce rost ar avea să dăm lucrurile pe faţă ? De ce să-l facem pe Arthur de ruşine în ochii lumii ?

Nici unul dintre ei nu observase, în amurgul din ce în ce mai profund, că Regele însuşi intrase pe cînd vorbea ea. Stînd cu faţa la fereastră, ei puteau desluşi prea puţin din încăperea din spatele lor. Dar el intrase. Rămase o fracţiune de secundă să-şi adune minţile, care-i erau departe, cumpănind problema celor din Orkney sau vreo altă chestiune de stat. Se opri se în intrarea acoperită de o draperie, mîna lui palidă cu sigiliul regal licărind în întuneric, pe cînd dădea la o parte draperia, şi apoi, fără să tragă măcar o secundă cu urechea, lăsase să cadă draperia şi dispăruse. Plecase să găsească un paj să-l anunţe.

— Singurul lucru decent, spunea Lancelot, frîngîn- du-şi mîinile între genunchi, singurul lucru decent ar fi să plec, să plec şi să nu mai vin niciodată înapoi. Dar creierul nu mi-a rezistat data trecută, cînd am încercat.

— Sărmanul meu Lance, ai văzut ce bine ar fi fost să nu ne fi oprit din cîntal. Acum iarăşi o să te-apuce crizele alea ale laie. De ce nu lăsăm totul în plata Domnului ? Grozavul ăla de Dumnezeu al tău să aibă grijă de toate. N-are nici un rost să încerci să gîndeşti, sau să faci ceva, fiindcă ar fi drept sau strimb. Habar n-am ce-i drept şi ce nu-i. Dar ia zi, nu

putem noi să ne î«credem în noi înşine, şi să facem ce-om putea, şi să sperăm că totul o ieşi bine pînă la urmă ?

— Tu-i eşti nevastă şi eu i-s prieten.

— Da, atunci, dacă-i pe-aşa, cine ne-a făcut să ne iubim unul pe celălalt ? întrebă ea.

-— Jenny, nu ştiu ce să facem.

-— Atunci nu fă nimica. Vino aici şi dă-ini un sărut frumos, şi Dumnezeu o să aibă grijă de amîndoi.

—- Iubita mea !

De data aceasta, pajul tropăi pe scări cu zgomotul obişnuit pe care-l fac pajii, aducind cu sine în acelaşi timp şi lumină. Arthur poruncise să se aducă luminări.

Camera fu învăluită într-o lumină roşietică în jurul celor doi ibovnici, care-şi dădură drumul unul altuia în mare grabă. începu să dea la iveală splendorile podoabelor ei, în vreme ce băiatul aprindea feştilele. Pajiştile înflorite şi crîngurile bogate în păsări din Arras fremă- tau şi murmurau pe cei patru pereţi ai încăperii. Draperia de la uşă se ridică din nou şi Regele intră în cameră.

Arăta bătrîn, mai bătrîn decît oricare dintre ei. Dar era nobila bătrineţe a respectului de sine. Uneori, chiar şi în zilele noastre, poţi întîlni eîte un om de şaizeci de ani sau mai bine, care se ţine drept ca o trestie şi al cărui păr este negru. Ei făceau parte din această categorie. Lancelot, acum că-l puteai vedea bine, era o mîndră desăvîrşire a rasei umane — un fanatic al responsabilităţii umane. Guenever, şi aceasta ar putea fi surprinzător pentru cineva care o cunoscuse în zilele ei furtu- natic-e, arăta blîndă şi drăguţă. îţi venea, nu ştiu cum, să o protejezi. Dar Arthur era cel ce te impresiona cel mai mult din toţi trei. Era îmbrăcat atît de obişnuit şi era aşa de blînd şi răbdător cu lucrurile lui simple. Adeseori, cînd Regina întreţinea o distinsă companie sub torţele aprinse în Marea Sală, Lancelot îl găsise stînd de unul singur într-o cămăruţă, cîrpind ciorapii. Acum, în mantia sa simplă de culoarea albastră — albastrul fiind o vopsea scumpă în zilele acelea — era rezervat pentru regi sau pentru sfinţii şi îngerii de pe icoane — se opri pe pragul camerei scinteietoare şi zîmbi :

— Bună, Lance. Bună, Gwen.

Guenever. încă respirînd agitat, îi întoarse salutul.

— Bună, Arthur. Ne-ai luat prin surprindere.

-— Te rog să mă ierţi. Tocmai m-am întors.

-- Ce făceau alde Gawaine ? întrebă Lancelol. pe vechiul lui ton pe care nu reuşise niciodată să-l facă să pară natural.

— Cînd am sosit, se certau.

-— Păi cum nu, chiar că li se potriveşte ! exclamară ei. Şi tu ce-ai făcut ? Pe ce se certau ?

Vorbeau de parcă era o chestiune de viaţă sau de moarte. încercînd în felul acesta să-şi ascundă propria stîn jenealã. Regele privi fix iu faţa lui.
•— N-am întrebat.
— Vreo afacere de familie, lară îndoială, spuse Regina.
— Fără îndoială.
— Sper că nimeni n-a păţit nimic.
— Nu. nimeni.
— Fi bine, atunci, strigă ea. băgînd îndată de seamă că uşurarea ei părea absurdă, totul a fost în regulă.
— Da. totul a fost în regulă.
Văzură că ochii lui scînteiau. Era amuzat de încurcătura lor şi atmosfera era normală şi calmă.
— Ei, ia spuneţi-mi, continuă Regele, chiar e nevoie să mai vorbim de alde Gawaine 7 Nu pot şi eu primi o sărutare de la soţioara mea ?
— Dragule.
îi trase capul spre ea şi-l sărută pe frunte, gindindu-se la el ca la bunul, credinciosul, prietenosul ei urs.
Lancelot se ridică în picioare.
-— Poate că s-ar cuveni să mă retrag.
— Nu pleca. Lance. E plăcut să te avem împreună cu noi pentru eîtâva vreme. Haide, stai lîngă foc şi ein- tă-ne un cîntec. Nu mai e mult şi-o să ne putem lipsi de foc.
— Da, zău aşa. Tăcu Guenever. Cînd te gîndesti că nu mai e mult. şi vine vara.

— Ei, dar oricum, tare e plăcut să stai lîngă foc — la tine acasă.E plăcut pentru tine în căminul tău, spuse Lancelot cu voce ciudată.
— Asta ce mai e ?
— Eu n-am un cămin.
— Ei lasă, Lance, las' c-o să al. Aşteaptă pînă ce-o să ai vîrsta mea, şi atunci să începi să-Îi baţi capul cu asta.
— I-auzi, zise Regina, doar orice femeie pe care alin tilni t-o a fugit după tine cît a ţinut-o suflarea.
— Cu toporul, adăugă Arthur.
— Ei, jumate din ele tot m-au cerut de bărbat !
— Poftim, şi mai te plîngi că n-ai şi tu un cămin.
Lancelot începu să rîdă, şi ultima fărîmă de tensiune părea să se fi spulberat.
— Ei, le-ai însura, întrebă el, cu o femeie care fuge după tine cai toporul ?
Regele consideră problema cu gravitate înainte de a răspunde.
— Asta n-aş putea s-o fac, spuse în cele din urmă, fiindcă sînt însurat.
— Cu Gwen, preciză Lancelot.
Era ciudat. Păreau a fi început să vorbească cu înţelesuri rupte ele cuvintele pe care le foloseau. Erau ca nişte furnici ce vorbesc cu antenele.
— Cu Regina Guenever, spuse Regele, contrazicîri- du-l.
— Sau Jenny ? sugeră Regina.
— Da, fu el de acord, dar numai după o lungă pauză, sau Jenny.
Urmă o tăcere mai profundă, pînă ce Lancelot se ridică pentru a doua oară.
— Ei, trebuie să plec.
Arthur îi puse o mînă pe braţ.
— Nu, Lance, mai stai un minut. Vreau să-i spun lui Guenever ceva astă-seară, şi aş vrea să auzi şi tu. Sîntem împreună de atîta vreme. Vreau să-mi descarc sufletul şi să vă povestesc la amîndoi despre o istorie veche, fiindcă tu faci parte din familie.
Lancelot se aşezâ.
— Aşa. Acum daţi-mi fiecare o mînă, iar eu am să stau între voi, uite-aşa. Aşa, dragii mei. Regina mea şi Lance al meu, nici unul dintre voi să nu mă învinovăţiţi, pentru ceea ce am să vă spun acum.
iLancelot spuse eu glas amar :
— Nu sîntem noi în situaţia de a învinui pe cineva, Măria ta.
— Nu ? Mă rog, nu ştiu c-e vrei să spui cu asta ; dar vreau să vă spun istoria a ceva ce am făcut eu pe cînd

eram tînăr. S-a petrecut înainte de a mă fi însurat cu Gwen, şi mult înainte ca tu să fi fost uns cavaler. Aveţi ceva împotrivă să ascultaţi asemenea întâmplări de demult ?

— Bineînţeles că nu, dacă vrei să ni le spui.

■— Dar nu credem că ai făcut ceva rău.

•— Treaba asta a început înainte de a mă fi născut eu, zău aşa, căci taică-miu s-a îndrăgostit de contesa de Cornwall, şi l-a ucis pe Conte ca să poată pune stăpînire pe ea. Ea mi-a fost mamă. Partea asta a istoriei o ştiţi.

— Da.

— Dar poate că nu ştiţi că m-am născut într-un moment destul de stînjenitor. Era prea curînd după căsătoria tatălui şi mamei mele. De aceea s-au hotărît să păstreze tăcerea în privinţa mea şi să musamalizez-e toată povestea, şi m-au trimis în scutece ca să fiu crescut de Sir Ector. Merlyn a fost persoana care m-a dus.

— Şi apoi, spuse cu voce veselă Lancelot, ai fost adus înapoi la Curte, cînd a murit tatăl tău, şi ai scos o spadă fermecată dintr-o stîncă, ceea ce a dovedit că erai regele legitim îndreptăţit prin naştere să ia tronul Angliei, şi ai trăit de-atunci ani mulţi şi fericiţi, şi-am încălecat pe-o şa, şi v-am spus povestea mea. N-aş zice c-a fost o poveste rea.

•— Da, dar din nefericire nu asta a fost povestea mea.

— Cum ?

— Ei bine, dragii mei, am fost luat de la pieptul mamei anele în momentul în care m-am născut, şi ea n-a ştiut niciodată unde am fost dus. Şi nici eu n-am ştiut cine a fost mama mea. Singurii care ştiau despre legătura dintre noi au fost Uther Pendragon şi Merlyn. Mulţi ani după aceea, pe cînd eram rege, am întîlnit familia mamei mele, fără să ştiu încă cine erau ei. Uther murise, ¿ar Merlyn era întotdeauna aşa de zăpăcit cu a doua vedere a lui, încît a uitat să-mi spună, aşa că ne-am întîlnit ca nişte străini. Şi m-am gîndit că una dintre ele era deşteaptă şi chipeşă.

■— Celebrele surori Cornwall, pomeni cu răceală Regina.

— Da, dragă, celebrele surori Cornwall. Rămăseseră trei fike de la răposatul conte şi, bineînţeles,- deşi eu n-o ştiam, ele îmi erau surori vitrege. Le chema Morgan ihe Fay, Elaine şi Morgause, şi erau considerate a fi cele mai frumoase femei din Britania.

Aşteptară ca vocea-i liniştită să reia firul povestirii,, ceea ce făcu fără cea mai mică şovăire.

— M-am îndrăgostit de Morgause, adăugă vocea, şi-am avut împreună un copil.

Dacă vreunul din cei doi simţi vreo surpriză, un resentiment, milă sau invidie, nu o arătară. Singurul lucru surprinzător pentru ei era că taina fusese păstrată atîta vreme. Dar puteau ghici după vocea lui, că suferea şi că nu dorea să fie întrerupt pînă ce nu-şi va fi purificat inima pe de-a întregul.

Se uitară ţintă în foc în cea mai lungă dintre tăcerile lor. Apoi Arthur dădu din umeri.

— Aşa că, vedeţi, spuse el, eu sînt tatăl lui Mordred. Gawaine şi ceilalţi îmi sînt nepoţi, dar el este fiul meu pe de-a întregul.

Lancelot văzu după ochii lui că poate vorbi.

— Şi chiar aşa să fie, eu zic că povestea ta nu e ticăloasă. N-ai ştiut că ea ţi-era soră vitregă. Nu o întîlni- seşi pe Gwen. Şi, probabil, cunoscîndu-i faptele de mai tîrziu, pot spune că a fost greşeala lui Morgause. Femeia aceea a fost un diavol.

— Era sora mea — şi mama fiului meu.

Guenever îi mîngîie mina.

•— Ce rău îmi pare.

— Pe lîngă asta, spuse el, era o făptură tare frumoasă.

— Morgause... începu Lancelot.

— Morgause a plătit pentru partea ei de vină cu capul aşa că se cuvine s-o lăsăm să odihnească în pace.

— Tăiat., spuse Lancelot, de propriul ei copil, fiindcă a găsit-o în pat cu Sir Lamorak...

— Te rog, Lancelot.

— Iertare.

— Şi eu tot nu cred că a fost o faptă ticăloasă, Arthur. La urma urmelor, tu n-ai ştiut că era sora ta.

Regele trase adînc aerul în piept, şi începu din nou, cu vocea mai înecată.

•— Nu v-am spus încă, spuse el, partea cea mai rea e ceea ce am făcut.

— Ce anume ?

— Vedeţi, eram tinerel, aveam nouăsprezece ani. Şi Merlyn a venit prea tărziu ca să-mi spună ce făptuisem. Toată lumea mi-a spus ce păcat groaznic era şi cum din aşa ceva nu putea ieşi nimic decît supărare şi durere şi, de asemenea, tot felul de lucruri despre cum va fi Mor- dred, dacă s-ar naşte. M-au înspăimîntat cu tot felul de profeţii oribile, şi am făcut ceva care cle-atunci mi-a tot chinuit cugetul. Mama noastră o ascunsese pe Mor- gause de îndată ce s-a aflat că rămăsese grea.

-— Şi ce-ai făcut ?

— I-am lăsat să dea o proclamaţie că toţi copiii născuţi într-o anumită perioadă, trebuiau îmbarcaţi pe o corabie mare şi lăsaţi să fie luaţi de apele mării. Voiam să-l distrug pe Mordred pentru însuşi binele lui, şi nu ştiam unde se va naşte.

— Şi-aşa au făcut ?

— Da, şi corabia a fost lăsată să plutească în voia valurilor şi a eşuat pe o insulă. Mai toţi sărmanii prunci s-au înecat, dar Dumnezeu l-a salvat pe Mordred şi l-a trimis după aceea înapoi să mă ruşineze. Morgause mi l-a adus pe neaşteptate într-o zi, mult după ce îl primise înapoi. Dar ea pretindea întotdeauna faţă de ceilalţi că el era fiul lui Lot, la fel ca şi Gawaine şi restul băieţilor. Bineînţeles că nu voia să vorbească despre lucrurile astea cu oamenii din afară, şi lot aşa au procedat şi ceilalţi fraţi ai lui.

— Ei. atunci, dacă nimeni nu ştie nimic despre treaba asta în afară de cei din Orknev şi de noi înşine, spuse Guenever, şi dacă Morclred este teafăr şi nevătămat...

— Nu trebuie să-i uiţi pe ceilalţi prunci, spuse el nenorocit. Şi acum îi visez.

| —• De ce nu ne-ai spus-o înainte ?

— Mi-era ruşine.

De data asta Laneelot explodă.

-T- Arthur, exclamă el. N-ai nimic de ce să-ţi fie ruşine. Tot ce-ai făcut, ţie ţi-a fost făcut, cînd erai prea tînăr să judeci lucrurile cumsecade. Dacă as pune mîna pe brutele care sperie copiii cu poveşti despre păcat, le-aş frînge gîlul şi alta nu ! La ce foloseşte asta ? Gîn- deşte-te la toate suferinţele astea, şi pentru nimica ' Şi săracii copii !

•— Toţi înecaţi.

Se aşezară din nou, vritîndii-se la flăcări, pînă ce Guenever se întoarse spre soţul ei.

— Arthur, întrebă ea, de ce ne-ai spus povestea asta tocmai azi ?

El aşteptă, alegîndu-şi cuvintele.

— Aşa fiindcă mi-e teamă că Mordred îmi poartă pică, sărmanul băiat — şi pe bună dreptate.

— Trădare ? se interesă Comandantul-Şef.

— Ei, nu chiar exact trădare, Lance ; dar cred că este nemulţumit.

— Taie-i mucosului capul, şi termină odată pentru totdeauna cu el.

— Nu. Doamne, nici prin gînd nu-mi trece aşa ceva ! Uiţi că Mordred este fiul meu. Îl iubesc, l-am făcut băiatului mult rău, şi familia mea, într-un fel sau altul, i-a năpăstuit,

pe alde Cornwall, şi n-aş putea să mai adaug şi eu ceva la această nedreptate. Pe lîngă toate astea, sînt tatăl lui. Mă pot recunoaşte în el.

— N-aş zice că e chiar aşa o mare asemănare.

— Ba cum nu. Mordred este ambiţios şi fuge după onoruri, la fel cum am făcut eu dintotdeauna. Doar fiindcă are un trup slab nu face faţă încercărilor şi competiţiilor noastre, şi asta l-a îndîrjit, aşa cum m-ar fi îndîr- jit şi pe mine clacă -n-aş fi fost mai norocos. Este şi viteaz, într-un fel ciudat, şi este credincios alor lui. Vedeţi voi, maică-sa l-a aţiţat împotriva mea, ceea ce era firesc, şi în mintea lui eu simbolizez răul. E aproape sigur că pînă la urmă o să reuşească să mă ucidă.

— Şi chiar vorbeşti serios, cînd spui că ăsta ar fi un motiv să nu-l ucizi pe loc ?

Regele se arătă deodată surprins sau dezgustat. Stătuse destins între ei, fiindcă era obosit şi nefericit, dai> acum se ridică demn şi-l ţintui cu privirea pe căpitanul său de oaste drept în faţă.

— Trebuie să-ţi aduci aminfcs că eu sînt Regele Angliei. Cîncl eşti Rege, nu poţi să execuţi oamenii după cum îţi trăsnește. Un rege este conducătorul poporului său, şi el trebuie să le fie exemplu şi să se poarte după dorinţa lor.

Îi iertă lui Lancelot expresia uimită de pe faţă şi îi luă iarăşi mîna.

— îţi dai seama, dragul meu, explică el, că atunci cînd regii sînt nişte tirani care cred în forţă, şi oamenii lor vor fi la fel. Dacă eu nu reprezint legea, atunci n-o să mai existe lege nici pentru poporul meu. Şi e firesc să vreau ca poporul meu să îmbrăţişeze noua lege, fiindcă atunci vor fi mai prosperi şi, în consecinţă, şi eu voi fi mai înfloritor.

Îl privră, întrebîndu-se ce idee voia să le transmită. El le susţinu privirea, în cer cînd să le vorbească cu ochii.

— Vezi tu, Lance, eu trebuie să fiu absolut echitabil. Nu-mi pot permite să mai fac lucruri ca povestea aceea cu copiii pe care o am pe conştiinţă. Singurul fel în care mă pot apăra de forţă este prin dreptate. Departe de a dori să-şi execute duşmanii, un adevărat rege trebuie să dorească să-şi execute prietenii,

— Şi soţia ? întrebă Guenever.

—• Şi soţia, răspunse el cu gravitate.

Lancelot se mişcă stînjenit în jilţul lui, remarcînd într-o încercare de umor :

— Sper că n-ai să-i tai capul Reginei prea curînd ?

Regele îi mai ţinea încă mîna, şi se mai uita încă la el.

— Dacă Guenever sau tu, Lancelot, aţi fi dovediţi a fi vinovaţi de un rău adus regatului meu, apoi ar trebui să vă tai capul la amindoî.

— Doamne Sfinte ! exclamă ea. Atunci sper că nimeni n-o să dovedească aşa ceva !

— Şi eu sper.

— Şi Mordred ? întrebă Lancelot, după un timp.

— Mordred este un tînăr nefericit, şi mi-e teamă că' ar putea încerca orice mijloace pentru a-mi tulbura viaţa. Dacă, de exemplu, ar putea găsi un mod de a ajunge la mine lovindu-mă prin tine, dragul meu, sau prin Gwen, sînt sigur că-l va folosi. Acum înţelegi ce vreau să spun ?

— Da.

— Aşa că dacă s-ar înthnpla vreodată să vină clipa în care vreunul din voi ar putea, mă rog... ar putea să-i ofere un pretext favorabil... veţi avea grijă de mine, nu-i aşa ? Sînt în mîinile voastre, dragilor.

—- Dar mi se pare aşa de absurd...

— Ai fost bun cu el, spuse Lancelot, de cîncl a venit aici. De ce ar vrea să facă rău...

Regele îşi împreună mîinile în poală, şi părea că se uită pe sub pleoapele lăsate la flăcările din vatră.

•— Uiţi, spuse el cu blîndeţe, că n-am fost niciodată în stare să-i dăruiesc lui Gwen un fiu. Cînd voi fi mort, Mordred poate că va fi Regele Angliei.

— Dacă va încerca vreo violenie, spuse Lancelot, în- cleştîndu-şi pumnii, atunci îl omor cu mîna mea.

Pe dată mîna cu vine albăstrii se puse pe braţul său.

•— Ei, ăsta este un lucru pe care nu trebuie să-l faci niciodată, Lance. Orişice ar face Mordred, chiar de-ar face vreo încercare să-mi ia viaţa, trebuie să-mi promiţi că-ţi vei aminti că el e urmaşul meu de sînge. Am fost un om ticălos...

— Arthur ! exclamă Regina. Să nu mai vorbeşti »şa. E atît de ridicol că mă face să-mi fie ruşine.

— Cum ? Nu gîndeşti că sînt un ticălos ? întrebă el cu surprindere.

— Bineînţeles că nu.

•— Dar eu mă gîndeam, după povestea aceea cu copiii...

■— Nimănui, strigă Lancelot cu violenţă, nimănui nici măcar nu-i trece un asemenea gînd prin cap.

Regele se ridică în lumina focului, părînd încurcat şi încîntat. Considera că e ridicol ca cineva să creadă că nu era ticălos, dar le era recunoscător pentru dragostea lor.

— Mă rog, spuse el, în orice caz nu-mi propun să mai rămîn un ticălos. Treaba unui rege este să împiedice vărsarea de sînge, dacă poate, nu s-o provoace.

Se uită la ei încă o dată, pe sub sprîncene.

— Aşa că acum, dragii mei, termină el pe un ton vesel, mă voi duce la Tribunalul de Pledoarii şi voi veghea să fie dusă la bun sfîrşit cîte ceva din celebra noastră Justiţie. Tu rămii aici cu Gwen, Lance, şi înveseleşte-o după povestea asta nenorocită — tu eşti un băiat bun.

CAPITOLUL V

Cînd Arthur spusese că are de gînd să vegheze ia bunul mers al celebrei lui Justiţii, asta nu însemna că avea de fapt să prezideze Curtea. Tribunalele erau de multe ori conduse personal de regi în Evul Mediu, chiar şi pînă la aşa-numitul Henric al IV-lea, care se pare că stătuse şi pe jilţul-vistiernicului şi pe cel al Regelui. Dar în seara aceeea era prea tîrziu să mai împartă legea. Arthur plecă să citească pledoariile pentru a doua zi, practică pe care o urma ca un om conştiincios ce era. Acum Legea era preocuparea lui cea mai de seamă, efortul său final împotriva Puterii.

Pe vremea lui Uther Pendragon nu puteai vorbi de o lege în adevăratul înţeles al cuvîntului, în afară poate de un fel de etichetă copilăroasă şi unilaterală, rezervată doar pentru stăpîni. Ohiar şi acum de cîncl Regele începuse să încurajeze Dreptatea, să pună odată pentru totdeauna în lanţuri puterea lui Fort Mavne. şi tot mai erau trei feluri de lege cu care trebuia să te lupţi. Încerca să le strîngă într-una singură pe toate trei, şi anume Dreptul Obiceiului, Dreptul Canonic şi Dreptul Roman şi să dea la iveală un singur Cod pe oare spera să-l numească Codul Civil. Această ocupaţie, precum şi cititul pledoariilor de a doua zi, era ceea ce îl chema la trudă' în fiece seară, în singurătatea şi tăcerea Camerei Dreptăţii.

Camera Dreptăţii era la celălalt capăt al Palatului. Nu era pustie, aşa cum s-ar fi cuvenit.

Deşi erau cinci oameni în ea. aşteptîndu-l pe Rege. poate că primul lucru pe care l-ar fi băgat în seamă un oaspete din vremurile noastre, ar fi fost camera în sine. Ceea ce te surprindea la ea era că draperiile o făceau pătrată. Era noapte, aşa că ferestrele erau acoperite, iar uşile nu rămîneau niciodată neacoperite. Rezultatul era că te simţeai ca într-o cutie : aveai senzaţia ciudată, pe care trebuie să o cunoască fluturii prinşi în sticla de insectar, de a fi îngrădiţi simetric. Te şi întrebai pe uncie au fost introduşi cei cinci oameni din cameră, de parcă aveai de-a face cu un joc complicat. De jur împrejurul pereţilor, de la podea pînă la tavan, în. r în duri duble, poveştile lui Davicl şi Batsheba, a Susanei şi Bătrînii erau istorisite în tablouri flexibile cu culori vesele în tonuri

aprinse. Lucrurile ofilite, palide pe care le vedem noi azi n-au nici cea mai mică legătură cu tapiseriile luminoase, strălucitoare care transformau Camera Dreptăţii într-o cutie zugrăvită.Cei cinci bărbaţi scînteiau în lumina luminărilor. Era prea puţină mobilă ca să-ţi distragă ochiul ele la ei — numai o masă lungă cu pergamente pregătite pentru a fi cercetate de Rege, jilţul înalt al Măriei sale, şi, într-un colţ, uu pupitru ridicat şi un scaun combinat, locul în care citea Regele. Culoarea locului era dată de pereţi şi de oameni. Fiecare dintre ei purta o robă de mătase cu blazonul lor — un Galon şi trei ciulini, diferenţiaţi la fratele mai tînăr cu diverse însemne de gradaţie, astfel încît arătau ca o mînă de cărţi de joc desfăcute în evantai. Erau familia lui Gawaine şi, ca de obicei, se certau.

Gawaine striga :

— Uite, ac-u' îţi zic pentru ultima oară, Agravai ne, nu vrei să termini odată dracu cu trăncăneala ta nenorocită ? Nu vreau să am nici în din. nici în mînecă cu rîca ta personală.

— Nici eu, spuse Gareth.

— Şi apoi dacă tot o să ne imput capu", n-ai să faci filta decît c-o să învrăjbeşti clanul. Ţi-arn zis verde-n Ţaţă că nici unu' din noi n-o să te ajute în asemenea lucrare. N-ai decît să rămîi singur cu otrava din tine.

Mordred se ţinuse deoparte cu sarcastică răbdare.

— Eu sînt de partea lui Agravaine, spuse el. Lancelot şi mătuşa mea sînt o ocară pentru noi toţi. Şi dacă nimeni altul nu vrea, atunci Agravaine şi cu mine o să ne luăm răspunderea.

Gareth se năpusti la el cu violenţă :

— Că nici nu se putea găsi vreo jigodie mai potrivită pentru asemenea faptă de ruşine.

— Mulţumesc.

Gawaine făcu un efort să fie mai împăciuitor. Nu era un om împăciuitor din fire, aşa că efortul căpătă de fapt o formă fizică, ca un cutremur de pămînt.

— Mordred, spuse el, pentru numele Sfintului, aplea- că-ti, măi. urechea la glasul judecăţii. Hai, zău aşa, ia fii tu flăcău de ispravă şi las-o baltă ! Că io mi-s cel mai mare dintre voi, şi chitesc mai bine tot răul ce s-o isca din treaba aiasta.

— Orişice o ieşi, eu mă duc ia Rege.

■— Dar, Agravaine, nu pricepi mă, că de faci asemenea ispravă, numa şi ntuna război poa' să iasă şi alta ba. Nu vezi că asta ar însemna că Arthur şi Lancelot vor trebui să pornească unul împotriva altuia, şi juma' din prinţii Angliei s-or da de partea lui Lancelot din pricina numelui lui, şi s-o isca războiu' civil ?

Căpetenia clanului se mişcă greoi pînă la Agravaine ca un animai cu fire blîndă care face o şmecherie şi-l bătu pe umăr cu laba lui uriaşă. — "

— Măi, măi, băiete ! Uită şi tu nimicu cela de lovitură şi zîzania de dimineaţă. Că tot omu' are draci şi-l mai apucă aşa, cinci nu te-aştepţi, da' sîngele apă nu se face şi tot fraţi rămînem. Şi nu pricep ce-ţi căşună de te ţ'ot dai la Sir Lanc-elot, ştiind cu toţii tot binele ce ni-l îăcu de atîta vreme. Apăi nu ţii seama că te-a scăpat pe tine, precum şi pe Mordred, din laba lu' Sir Turquine ? D-aia ii sînteţi datori vînduţi pentru viaţa voastră ! Şi iot aşa şi eu, mă omule, că şi pe mine m-o scos din ghearele lui Sir Carados, că de nu, şi-acuma mă mai perpeleam în Tur nu" Durerii.

— N-a făcut-o decît spre onoarea lui.

Gareth se întoarse spre Mordred.

— Poţi spune tot ce pofteşti despre Lancelot şi' Guenever c-înd sîntem numai noi, fiindcă din nefericire e adevărat, dar să nu te mai prind că te rînjeşti ai auzit ? Cînd am venit prima dată la curte ca paj la cuhnie, el a fost singura persoană care s-a purtat frumos eu mine. N-avea habar cine sînt, dar îmi dădea mereu bacşişuri, şi mă înveselea, şi mă apăra de Kay, şi el a fost cel care m-a uns cavaler. Toată lumea ştie că toată viaţa lui n-a făcut nici măcar un singur lucru urît.

— Cînd eram cavaler tînăr, spuse Gawaine, să mă ierte Cel de Sus, da' nu rareori mă băgăm în certuri şi vrajbe zădărîte, şi mi-era obiceiul de a cădea în păcatul mîniei —- adevăr vă spun, şi omoram omu' după ce se predase. Şi pe lîngă asta, am ucis odată o fătucă. Dar ¡Lancelot nicicînd n-a mihnit făptură mai slabă decît dînsu'.

Gaheris adăugă :

— Îi apără pe cavalerii tineri şi încearcă să-i ajute să-şi c-îştige titlul de cavaler. Nu văd de ce ai duşmănia asta pe el.

Mordred dădu din umeri, fluturîndu-şi mîneca hainei, şi se prefăcu că-i vine să caşte.

— Cît despre Lancelot, observă el, Agravaine are ce are cu el. Dihonia mea e cu veselul Monarh.

•— Lancelot, declară Agravaine, s-a înălţat mai sus decît îi e rangul.

-— **Bei** nu, spuse Gareth. E omul cel mai mare pe care-l cunosc.

— Eu n-am o pasiune de şcolar pentru el...

O uşă de cealaltă parte a draperiei scîrţîi în

balamale. Clanţa
scrîşni

— .Tăcere, Agravaine, stărui Gawaine în şoaptă, ţine-ţi gura.

•— Da' cum nu...

Mina lui Arthur ridică draperia.

— Te rog. Mordred, şopti Gareth.

Regele era în încăpere.

— Şi numai drept e, spuse Mordred, ridicludu-şi vocea astfel încît să trebuiască să fie auzit, ca Masa noastră Rotundă să capete dreptate, la urma urmelor.

Iar Agravaine, prefăcîndu-se a nu fi observat că a intrat' cineva, adăugă replica sa cu voce tare :

— A venit timpul ca cineva să spună adevărul.

— Mordred, linişte !

— Adevărul, şi nimic altceva decît adevărul! încheie cocoşatul cu un fel de triumf.

Arthur, care venise lipăind prin coridoarele de piatră ale palatului său cu gîndurile aţintite asupra caznei care-l aştepta, se opri în prag fără să arate vreun semn de mirare. Bărbaţii Galonului şi Ciulinului, întorcîndu-se spre el, îl văzură pe bătrînul Rege în ultima clipă a gloriei sale. Rămaseră tăcuţi vreme de cîteva zvîcniri ale inimii şi Gareth, cu durerea cunoaşterii, îl văzu aşa cum era. Nu-l văzu pe eroul de poveste romantică, ci un om simplu care făcuse tot ce-l ţineau puterile — nu un conducător al cavalerilor, ci învăţăcelul care încercase să fie credincios ciudatului său dascăl, vrăjitorul, gîndind pentru aceasta tot timpul — nu pe Arthur al Angliei, ci un bătrînel singuratic care-şi purtase coroana o jumătate din viaţă înfruntîncl soarta potrivnică.

Gareth se aruncă în genunchi.

— N-are nimic de-a face cu noi!

Gawaine, lăsîndu-se greoi într-un genunchi, mai încet, se alătură fratelui lui.

— Doamne, am venit în nădejdea c-tam să-mi stăpînesc fraţii, dar n-au vrut să m-asculte. Nu vreau să ascult ce-or să vă spună.

Gaheris fu ultimul care îngenunche.

— Vrem să plecăm înainte de a vorbi ei.

Arthur intră în odaie şi-l ridică cu blindeţe pe Gawaine.

— De bună seamă că puteţi pleca, dragii mei, spuse el, dacă asta vă e voia. Sper că nu o să provoc o vrajbă de familie ?

Gawaine se întoarse întunecat spre ceilalţi:

— E o vrajbă, spuse el, învelindu-se în vechiul limbaj cavaleresc ca într-o mantie, ce va să pustiască floarea cavalerilor în lumea toată ; e mare stricăciune împlinită întru

paguba nobilei noastre frăţii ; şi astea toate din pricina a doi cavaleri nefericiţi !

După ce Gawaine ieşi dispreţuitor ca o vijelie din cameră, împingîndu-l în faţa lui pe Gaheris şi urmat de Gareth cu un gest neajutorat, Regele păşi în tăcere spre tronul lui.

— Ei bine. nepoţii mei, spuse el cu voce egală, luaţi Joc şi spuneţi-mi ce poftiţi.

— Stăm mai degrabă în picioare.

— Faceţi după cum vă e voia, bineînţeles.

Un asemenea început nu se potrivea politicii lui Agravai ne. El protestă :

— Ei, haide, Mordred, hai să stăm jos ! Nu, zău aşa, doar n-o să ne certăm cu Regele nostru. Nici prin cap nu ne trece aşa ceva.

— Fu rămîn în picioare.

Agravaine se aşează cu umilinţă pe una din pernele de pe podea.

— Nu mai vrei o pernă ?

— Nu, mulţam frumos, doamne.

Bătrînul privea şi aştepta — la fel ca un om care avea să fie spînzurat şi s-ar supune călăului, dar care oricum nu l-ar ajuta să-i pună laţul de gît. Privea cu o ironie obosită, lăsînd pe seama lor toată treaba.

— Poate că ar fi mai înţelept, spre Agravaine, cu o şovăială bine-prefăcută, să nu mai spunem nimic.

— Poate că da.

Mordred depăşi brusc situaţia fără reticenţe.

— Ei, asta-i ridicol ! Păi am venit, aici să-i spunem Unchiului ceva şi drept e să i se spună.
I*[1]— E neplăcut.

— în cazul acesta, dragii mei flăcăi, dacă preferaţi, eu zic să nu mai vorbim despre chestiunea asta. Nopţile astea de primăvară sînt prea frumoase ca să ne batem capul cu lucruri neplăcute, aşa că de ce nu v-aţi duce voi doi acuma frumuşel să vă împăcaţi cu Gawaine ? Uite, aţi putea să-l rugaţi să vă împrumute uliul ăla porumbar deştept al lui pentru mîine. Tocmai îmi zicea Regina ce i-ar mai place la cină un soklan fraged.

Lupta pentru ca, poate pentru ei toţi.

Morclred, ţintindu-l pe taică-său cu ochi de flacără, anunţă fără nici un alt preambul :

— Am venit să-ţi spunem ceea ce fiece om de la Curte a ştiut dîntotdeauna. Regina Guenever este pe faţă ibovnica lui Sir Lancelot.

Bă'trînul se aplecă să-şi îndrepte mantia. O trase peste picioare, ca să şi le încălzească, se ridică din nou şi-i privi în faţă.

— Sînteţi gata să dovediţi această acuzaţie ?

— Sîntem.

— Ştiţi, îi întrebă el cu blîndeţe, că a mai fost făcută şi înainte ?

— Ar fi fost de mirare să nu fi fost.

—- Ultima dată cînd au fost lansate zvonuri de genul acesta, ele au provenit de la o persoană pe nume Sir Meliagrance. Cum chestiunea nu era susceptibilă de dovadă în nici un alt fel, ea a fost lăsată în seama deciziei luptei personale. Sir Meliagrance a învinuit-o pe Regină de preacurvie şi trădare şi s-a oferit să lupte pentru părerea lui. Din fericire, Sir Lancelot a fost de ajuns de bun să apere cauza Maiestăţii sale. Vă amintiţi rezultatul.

■— Ne amintim prea bine.

— Cînd, în cele din urma, lupta a avui loc. Sir Meliagrance a căzut lat pe spate şi a stăruit să se predea lui Sir Lancelot. A fost imposibil să-l facem să se scoale, pînă ce Lancelot nu s-a oferit să-şi scoată coiful şi partea stingă a armurii şi să i se lege o mină la spate. Sir Meliagrance a acceptat oferta şi a fost ciopîrţit ca la carte.

— Ştiu toate astea, exclamă fratele cel mai tînăr, nerăbdător. Lupta personală nu dovedeşte nimic. E în orice caz o justiţie nedreaptă. Cîştigă numai bătăuşii.

Arthur oftă şi-şi împreună mîinile. Continuă cu aceeaşi voce liniştită, pe care nu o ridicase de la începutul discuţiei.

— Eşti încă foarte tînăr, Morclred. Mai ai ele învăţat, aproape toate felurile de împărţit dreptatea sînt nedrepte. Dacă poţi să propui un alt mod de a rezolva problemele în discuţie, în afara luptei personale, voi fi bucuros să-l încerc.

— Fiindcă Lancelot este mai puternic decît ceilalţi şi o apără întotdeauna pe Regină, asta nu înseamnă că Regina are întotdeauna dreptate.

— Asta aşa e. Dar vedeţi, punctele în discuţie trebuie cumva rezolvate, odată ce ne sînt impuse. Dacă a afirmaţie nu poate fi dovedită, atunci trebuie rezolvată într-un fel diferit, şi aproape toate aceste feluri sînt nedrepte pentru cineva. Asta nu înseamnă că va trebui să lupţi tu însuţi împotriva apărătorului Reginei, MordreţJ. Poţi să ridici problema infirmităţii şi să-l angajezi pe cel mai puternic om pe eare-l cunoşti să lupte pentru tine şi Regina ar găsi, bineînţeles, pe cel mai puternic om pe care l-ar cunoaşte ea. Ar fi în mare parte cam acelaşi lucru, dacă fiecare ar angaja pe cel mai bun pledant pe •care l-ar cunoaşte ca să-i apere cauza. În ultimă instanţă, tot cel mai bogat cîştigă de obicei, fie că-l angajează pe pledantul cel mai costisitor sau pe cel

mai scump luptător, aşa eă n-are rost să pretinzi că e pur şi simplu o chestiune de forţă brută. Nu, Agravaine, continuă el, cînd acesta din urmă făcu mişcarea ca să ia cuvîntul, nu mă întrerupe acum. Vreau să clarific odată pentru totdeauna aceste decizii prin luptă personală. După cîte înţeleg eu, e o problemă de avuţie : de avuţie şi baftă şi, bineînţeles, e vorba şi de voinţa Domnului. Cînd avuţiile sînt egale, am putea spune că va cîştiga partea mai norocoasă, la fel cum am da cu banu'. Ei, ia spuneţi-mi, sînteţi voi siguri că dacă o veţi învinui oficial pe Regina Guenever de trădare, o să cadă banul aşa cum vreţi voi ?

Agravaine intră în discuţie cu imitaţia sa de sfială. Băuse în ultima vreme mai cumpătat şi mîna nu-i mai tremura.

— Dacă o să-mi fie cu iertăciune, unchiule, iaca ce voiam şi eu să zic. Noi speram să judecăm cauza fără nici o luptă.

Arthur îşi ridică de îndată privirea.

—- Ştii foarte bine, spuse el, că judecata prin ordalie a fost abolită şi ar fi imposibil s-o facem prin purificare, pentru că n-am putea găsi numărul necesar de egali în rang pentru o Regină. -

— Agravaine zîmbi.Noi nu ştim prea mult despre noua lege, spuse el mieros, dar ne-am gîndit că atunci cînd ar putea fi dovedită o afirmaţie în una dintre aeele noi tribunale ale Domni ei-tale, atunci nici nu s-ar mai isca necesitatea unei lupte. Dai- de bună "Seamă, că noi, în neştiinţa noastră, lesne putem cădea în greşeală.

— Curtea cu Juri, observă Sir Mordred plin de dis-preţ, aşa i-ai spus, dacă nu mă înşel ? Praf în ochii oamenilor, vezi bine !

Agravaine, jubilind în sufletul lui rece, gîndi : „A căzut în propria lui capcană 1"

Regele bătu cu degetele în braţul jilţului său. Tl înghesuiau, atacîndu-l din amîndouă părţile şi obligîndu-l să dea înapoi. Spuse cu voce înceată :

-— Cunoaşteţi o mulţime despre Lege.

— De pildă, unchiule, dacă Lancelot ar fi realmente găsit în patul lui Guenever, în faţa martorilor, atunci n-ar mai fi nevoie de luptă, nu-i aşa ?

— Să-mi fie cu iertare, Agravaine. dar aş preferi să Vorbeşti despre mătuşa ta, folosindu-i titlui, cel puţin în faţa mea — chiar şi în legătură cu subiectul ăsta.

— Mătuşa Jenny, remarcă Mordred.

— Da, cred că l-am auzit pe Sir Lancelot cum o chema astfel.

— „Mătuşa Jenny !ᴱ „Sir Lancelot" ! „Să-mi fie cu iertare" ! Şi ei probabil că acum se pupă prin colţuri.

— Mordred, vorbeşte ca omul, sau va trebui să părăseşti camera.

— Sînt sigur că nu vrea să fie obraznic, unchiule. Numai că, ştii, e grozav ele necăjit pentru dezonoarea ce se face nepătatei tale reputaţii. Voiam doar să cerem dreptate, şi ştii că Mordred e atît ele preocupat — mă rog — de reputaţia Casei lui. Nu-i aşa, Mordred ?

— Mă doare în cot de Casa mea Regală.

Regele a cărui faţă începuse să arate şi mai descompusă, oftă şi-şi păstră răbdarea.

— Ei, Mordred, spuse el, eu zic că mai bine să nu ne ciorăvăim pe mărunţişuri. Nei mai am puterea să mă mai cert şi pentru ele. îmi spuneţi că soţia mea este amanta celui mai bun prieten al meu, şi după c-îte se pare vreţi să dovediţi aceasta prin demonstraţie, aşa că mai bine sa ne oprim la asta. Sper că înţelegeţi implicaţiile acuzaţiei ?

— Nu, nici gînd.

•— Sînt sigur că Agravaine le va înţelege, în orice caz. Implicaţiile sînt acestea : Dacă insistaţi asupra unei dovezi civile, în loc de un apel la Curtea de Onoare, chestiunea va merge înainte pe linia dovezilor civile.
în cazul că veţi dovedi acuzaţia, omului care v-a salvat pe amîndoi de Sir Turquine i se va tăia capul, iar soţia mea, pe care o iubesc Coarte mult, va trebui să fie arsă de vie, pentru trădare. Dacă nu veţi reuşi să vă dovediţi acuzaţia, trebuie să vă previn că pe tine, Mordred, am să te exilez, ceea ce te va lipsi de orice speranţă de succesiune, aşa cum stau lucrurile, iar pe Agravaine am să-l condamn, la rindul lui, la ardere pe rug, deoarece făcînd această acuzaţie falsă, va fi comis el însuşi o fnaltă trădare.

— Toată lumea ştie că am putea să ne dovedim ile îndată acuzaţia.

— Foarte bine, Agravaine : eşti un jurist priceput şi eşti hotărîl să aplici legea. Cred că nu are nici un rost să-ţi amintesc că mai există asemenea lucruri precum ar fi îndurarea ?

— Soiul acela de îndurare, întrebă Mordred, care lasă copiii în voia valurilor ?

-— Mulţumesc-, Mordred. Uitasem.

— Noi nu dorim îndurare, spuse Agravai ne, noi vrem dreptate.

— înţeleg situaţia.

Artbur îşi puse cotul pe genunchi şi-şi acoperi ochii cu degetele. Stătu cu capul plecat un moment, adunîn- du-şi puterile datoriei şi demnităţii, apoi vorbi din umbra inîinii sale.

— Cum propuneţi să-i surprindem ?

¡Matahala era numai lapte şi miere.

— Păi, cu voia Domniei-tale, unchiule, de-ai pleca o noapte, atunci am strînge o ceată de oameni înarmaţi şi l-am prinde pe Lancelot în camera Reginei. Dar ar trebui să pleci, că altfel nu vine el.

— Eu nu cred că aş putea cu bună ştiinţă să întind soţiei mele o capcană, Agravaine. Cred că e drept să-ţi spun că răspunderea dovedirii e treaba voastră. Da, aşa cred că e drept. E clar că am dreptul de a refuza să devin — mă rog, un fel de complice. Nu e de datoria mea să plec cu intenţie, pentru ca să vă ajut pe voi. Nu, eu zic că pot să refuz să fac aşa ceva cu inima curată.

— Dar nu poţi refuza la infinit să pleci. Nu-ţi poţi petrece restul vieţii înlănţuit de Regină, ca să-l ţii pe Lancelot la distanţă. Ce părere ai de vînătoarea la care trebuia să' iei parte săptămîna viitoare ? Dacă nu vei merge la vînătoare, înseamnă că-ţi vei schimba planurile intenţionat, ca să opreşti cursul, justiţiei.

— Nimeni nu poate opri cursul justiţiei, Agravaine.

— Va să zică o să pleci la vînătoarea aceea, unchiule Arthur, şi avem permisiunea de a da buzna în odaia Reginei, dacă se află acolo Lancelot ?

Bucuria din vocea lui era atît de indecentă încît pînă şi Mordred fu dezgustat. Regele se ridică, trăgîndu-şi roba în jurul lui, de parcă ar fi fost cuprins de frig.

■— »Să mergem !

— Şi n-ai să-i spui dinainte ? Vocea omului se poticnea de emoţie. N-ai să-i previi după ce-am făcut acuzaţia ? N-ar fi corect.

— Corect ? întrebă el.

Se uită la ei de la o distanţă imensa, fixîndu-**r pe** fiecare în parte cu strălucirea ochiului de şoim.

— De pot vorbi o clipă, Mordred şi Agravaine, ca persoană particulară, singura speranţă care mi-a mai rămas e ca Lancelot să vă ucidă pe amîncioi şi pe toţi martorii — o ispravă care, mîndru sînt s-o spun, nu i-a depăşit nicicînd puterile lui Lancelot al meu. Şi mai pot adăuga şi asta, că, în calitatea mea de Ministru de Justiţie, dacă nu veţi reuşi o clipă să stabiliţi această monstruoasă acuzaţie, atunci am să vă urmăresc fără pic de remuşcare, cu toată vigoarea legilor pe care voi înşivă le-aţi pus în mişcare.

CAPITOLUL VI

Lancelot şiia cu Regele se dusese să vîneze în Pădurea Nouă, aşa că era sigur că Regina va trimite după el. în dormitorul lui era întuneric, în afară de lumina unei candele în faţa unei icoane, şi el păşea pe podele îmbrăcat într-un halat de casă. în afară de halatul acesta în culori vesele şi de un fel

de turban legat în jurul capului, era gata de culcare ; cu alte cuvinte, era gol.

Era o încăpere mohorîtă, fără extravaganţe. Pereţii erau pustii, şi deasupra sofalei mici şi tari nu se afla nici un polog. Ferestrele nu erau acoperite cu sticlă. Aveau un fel de pînză opacă şi usuroasă care le astupa. Marii comandaţi au adeseori dormitoare din acestea urîte, de campanie — se zice că Ducele de Wellington dormea la Castelul Walmer pe un asemenea pat de campanie — iară nici o mobilă decît un scaun sau un cufăr vechi. Camera lui Lancelot avea un lădoi ca un sicriu, legat în fier. în afară de acesta şi de pat, nu mai era nimic altceva -de văzut — cu excepţia spadei sale gigantice care stătea sprijinită de perete, eu aurelele atirnînd în jurul ei.

Pe scrin era un coif. După cîtăva vreme, îl ridică şi-l duse în dreptul candelei, unde rămase cu aceeaşi expresie uimită pe care o avusese întipărită pe faţă şi băieţelul acela, cu mulţi ani în urmă — uitîndu~se la imaginea lui reflectată în oţel. O puse jos,, şi apoi începu iarăşi să se plimbe de colo pînă colo.

Cînd se auzi bătaia în uşă, gîndi că era semnalul. îşi luă spada şi întinse mîna spre zăvor, c'înd uşa se deschise de ia sine. Gareth intră înăuntru.

— Pot să intru ?

— Gareth!

Se uită la ei uimit, şi spuse apoi fără entuziasm :

— Intră. îmi pare bine să te văd.

•— Lancelot, am venit să te avertizez.

După ce se uită mai atent la el, bătrînul rin ji.

— Sfinte Sisoe ! făcu el. Trag nădejde că nu vrei **Bă**-mi spui despre ceva peste măsură de grav ?

— Ba da, e foarte serios.

— Ei bine, atunci, vino înăuntru şi închide şi uşa.

— Lancelot, e în legătură cu Regina. Nu ştiu cum să încep.

— Nu te mai osteni atunci să mai începi.

Îl apucă pe tînăr de umeri, şi începu să-l împingă înapoi spre uşă.

— A fost foarte frumos din partea ta că ai venit să mă pui în gardă, spuse el, strîngîndu-i umerii, clar nu prea cred eu să-mi spui ceva de care eu să nu ştiu.

— Oh, Lancelot, ştii c-aş face orice ca să te-ajut.Niei nu ştiu ce-or să' spună ceilalţi cînd or auzi că am fosl la tine. Dar n-am putut să stau deoparte.

— Care-i necazul ?

Se opri din mers ca să se uite iarăşi la el.

— E Agravaine şi Mordred. Te urăsc. Mai degrabă Agravaine. E gelos. Mordred îl urăşte cel mai mult pe Arthur. Am încercat şi noi ce-.am putut ca să-i oprim, dar au mers înainte. Gawaine zice că el nu vrea să aibă cu nimic de-a face eu asta, cu nici un chip şi Gaheris **el**—a fost niciodată în stare să se hotărască. Aşa că a 'trebuit să vin chiar eu. A trebuit să vin chiar dacă e împotriva propriilor mei fraţi şi a propriului meu elan, fiindcă ţie îţi datorez totul şi n-aş putea lăsa să se întîinple o astfel de nenorocire.

— Sărmanul meu Gareth ! În ce hal eşti !

— S-au dus la Rege şi i-au spus pe faţă că tu... — că te duci în dormitorul Reginei. Am încercat noi să-i oprim şi n-am stat să ascultăm, dar să ştii că asta au spus.

Lancelot dădu drumul umărului. Făcu doi paşi prin cameră.

— Ei lasă, nu mai te necăji, spuse el, întorcîndu^e. Mulţi au mai spus aşa înainte, dar n-a ieşit nimic din asta. Trece şi asta.

— De data asta nu. Îţi spun eu că simt în inima mea că nu trece.

— Aiurea.

— Ba nu-i nici un aiurea, Lancelot. Oamenii ăştia te urăsc. De data asta n-or să încerce nici o luptă, nu după Meliagrance. Sînt prea vicleni. Or să facă ceva să te prindă în capcană. Or să te lovească pe la spate.

Dar veteranul nu făcu altceva decît să zîmbească şi să-l bată pe spate.

. — Prea-ţi faci multe gânduri, ai început să-ţi închipui toate cele, anunţă el. Hai, du-te acasă de te culcă, prietene, şi las-o baltă. Să ştii c-a fost foarte frumos din partea ta să vii — dar acuma du-te acasă şi mai descreţeşte-ţi fruntea, că îmbătrâneşti înainte de vreme; hai, trage-i aşa un somn dulce. Dacă Regele ar fi avut de gînd să facă un asemenea tărăboi, atunci nu s-ar fi dus la vînătoare.

Gareth îşi muşcă degetele şi-.şi luă inima în dinţi ca să vorbească pe faţă.

— Te rog, nu te du azi-noapte la Regină.

Lancelot îşi ridică una din extraordinarele sale sprân-cene, dar, după ce se gîndi mai bine, o lăsă iar în jos.

— De ce nu ?

— Sînt sigur că e o capcană. Sînt sigur că Regele a plecat în noaptea asta cu intenţie, ca să te facă să te duci la ea, şi atunci Agravaine va fi acolo să te prindă.

Arthur n-ar face niciodată aşa ceva.

.— A şi făcut.

— Prostii ! Fugi de-aici ! Îl cunosc pe Arthur încă de cînd tu-ţi anai murdăreai scutecele, şi-ţi spun eu că n-ar face aşa ceva.

— Bine. dar e un risc !

— Dacă e un risc. atunci am să mă bucur de el.

— Te rog !

De data asta îşi puse mina în talia lui Gareth şi începu să-l împingă de-a binelea spre uşă.

— Ei. acuma ascultă, dragul meu paj de cuhnie. Mai întîi de toate, îl cunosc pe Arthur : în al doilea rînd, îl cunosc pe Agravaine. Chiar crezi că ar trebui să mă tem de el ?

— Dar viclenia...

— Gareth, odată, pe cînd eram flăcău tînăr, a trecut pe lîngă mine ţopăind o cucoană, care fugea după un şoim ce scăpase cu sfoară cu tot. Sfoara s-a încurcat într-un copac, şi şoimul s-a cocoţat tocmai în vîrr. Femeia m-a făcut să mă urc în copac şi să-i iau şoimul. N-am fost niciodată grozav la căţărat. Cînd am ajuns în vîrf şi-am eliberat şoimul, iaca vine şi soţu' femeii, din cap pînă-n picioare în armură, şi zice că alta nu vrea de la mine, decît atîta, să mă scurteze niţeluş de-un cap. Toată isprava cu şoimul nu fusese decît ca să aná facă să-mi scot armura, ca s-ajung la mîna lui. Eram în copac numai în cămaşă, fără măcar un pumnal.

— Şi ?

— Păi, l-am pocnit în cap cu o cracă. Şi era un tip mult mai bun decît săracu' bătrînu' Agravaine. chiar dacă ne-au mai chinuit şi pe noi reumatismele de cînd s-a întîmplat istoria asta.

— Ştiu că-i poţi face faţă lui Agravaine. Dar dacă te atacă cu o bandă înarmată ?

— Las" că nu face el nimica

-— Ba face,

Se auzi un fel de zgîrietură la uşă, o bătaie uşoară ca fulgul. Poate că era doar un şoricel, dar ochi lui Lancelot, devenirá totuşi visători, arătînd că gînclul îi era dus în altă parte.

— Mă rog, dac-o face aşa ceva, spuse el curând, atunci am să mă lupt cu banda lor. Dar să ştii că situaţia este imaginară.

— N-ai putea să nu te duci azi-noapte?

'Ajunseseră la uşă, şi căpitanul Regelui vorbi cu gW hotărît.

— Uite cum stă treaba, spuse el, dacă tot trebuie să ştii, Regina a trimis după mine. Eh, tu ce zici, cred că nu prea pot să zic nu, odată ce-am fost chemat ?

— Aşa că trădarea mea faţă de Neamul Celor Vechi va fi fost nefolositoare ?

— Ei, nu-i chiar aşa. Oricine ar şti, le-ar iubi că ai înfruntat-o. Dar putem avea încredere în Arthur.

•— Şi te vei duce, în ciuda a tot ce s-ar putea întîmpla ?

— Da, pajul aneu de cuhnie, şi chiar acuşica. Doamne sfinte, ia mai leapădă faţa asta tragică. Lasă lotul în seama vulpii bătrîne şi fugi la culcare.

•— Asia înseamnă Rămas-bun.

•— Ba nicicum, înseamnă doar Noaple-bună. Şi, ceea ce e mai de seamă, Regina aşteaptă.

Şi omul acela, trecut bine de anii tinereţii, îşi azvîrli o mantie pe umăr, la fel de uşor de parcă era încă în floarea juneţii demult apuse. Trase zăvorul şi rămase în prag, întrebîndu-se ce uitase.

— Oh, Doamne, de te-as putea opri !

■— Dar vai, nu poţi!

Păşi în întunericul coridorului, alungind din minte subiectul neplăcut şi dispăru. Ceea ce uitase era spada lui.

CAPITOLUL VII

Guenever îl aştepta pe Laneelot la lumina luminărilor minunatului ei dormitor, treeîndu-şi peria prin: părul cărunt. Arăta neobişnuit de frumoasă, nu ca o stea de cinema, ci ca o femeie care avea un suflet şi-o simţire. Cînta de una singură. Era un imn înălţat spre cîn- tarea tuturor bucuriilor — frumosul *Veni, Sonete Spi- ritus,*[1] care se zice că ar fi fost compus de un Papă.

Flăcările luminărilor, ridieîndu-se paşnice şi tăcute în văzduhul nopţii, erau reflectate de leii auriţi care ţineau baldachinul de un albastru profund. Pieptenii şi periile seînteiau datorită pietrelor încrustate în ele.

> Vino, Sfinte Duh. (lat.).

'Un scrin mare din îearan lustruit avea îngeri şi sfinţi smălţuiţi în lambriuri. Draperiile de brocart se ondulau pe pereţi în falduri largi — şi. pe podea, de un lux disperat şi condamnabil, se afla un covor veritabil. Asta ii făcea pe oameni să se simtă stingheriţi c-înd călcau pe el, fiindcă la început covoarele nu erau destinate pentru acoperitul ¡podelelor, ci al zidurilor. Arthur de obicei îl ocolea.

Guenever eînta şi se pieptăna, vocea ei joasă potrivi ndu-se cu încremenirea luminărilor, cînd uşa se deschise încet. Comand an tul -şef îşi aruncă mantia lui neagră pe scrin şi veni să stea în picioare în spatele ei. Il văzu în oglindă fără uimire.

— îmi dai voie s-o fac eu în locul tău ?

— Dacă vrei.

Luă peria şi începu s-o treacă prin avalanşa de argint eu degete dibace în urma deselor exerciţii, în timp ce Regina îşi închise ochii.

După un timp, vorbi :

— E ca... Nici măcar nu ştiu. Nu e ca mătasea. E mai curînd ca o apă care se revarsă, numai că are şi ceva de nor. Norii sînt făcuţi din apă, rai-i aşa ? E o negură risipită, sau marea în îngheţul iernii, sau o cascadă, sau o şiră de fin acoperită de promoroacă ? Da, e fin, adînc şi moale şi înmiresmat.

— Ba e un chin, spuse ea.

— E marea, spuse el cu glas solemn, în care m- atn născut. Regina îşi deschise ochii şi întrebă :

— Ai venit fără primejdie ?

— Nu rn-a văzut nimeni.

>— Arthur zicea că se întoarce mîine.

— Da ? Ah, uite un fir alb.

— Smulge-L

— Săracu' firu* de păr, spuse el. Uite, ce subţire e! De ce e părul tău aşa de frumos, Jenny? Ar trebui să împletesc cam sase fire de-ale tale ca să fac unul cît al meu. Să trag ?

— Da, trage.

— A durut ?

— Nu.

— De ce oare nu ? Cînd eram mic, îmi trăgeam surorile de păr, şi ele mă trăgeau pe mine, şi mă durea al naibii. Oare ne pierdem simţurile cînd imbătrîiim, şi nu mai simţim durerile şi bucuriile ?

■— Nu, explică ea. Asta-i din cauză eă mi-ai smuls numai unul singur. Ia să tragi de o- şuviţă întreagă, să vezi ce te doare. Ia uite.

îşi lăsă capul în jos, ca să poată să-l ajungă, şi ea, întinzînd în spate un braţ alb, îi răsuci un cîrlionţ în jurul degetelui. îl smuci pînă ce el se strîmbă.
— Da, mai doare încă, salvă Domnului 1 Ce uşurare !.
•— Aşa te trăgeau surorile tale ?
— Da, dar eu le trăgeam de păr şi mai ceva. De cîte ori se apropia de mine vreuna din surori, îşi ţinea cozile cu amîndouă mîinile şi se uita urit la mine.
Ea rîse.
— Ce bine-mi pare că n-am fost una din surorile tale.
— Oh, dar nu te-aş fi tras niciodată de păr. Al tău e frumos. As fi vrut să fac altceva cu el.
— Ce-i fi făcut ?
— Aş fi... ei bine, cred că m-aş fi încovrigat în el ca un şoricel şi aş fi adormit. Şi acum aş vrea să fac la fel.
— Nu pînă ce nu termin.
— Jenny, întrebă el deodată, crezi că o să dureze ?.
■— Ce vrei să spui ?
— Gareth a venit la mine chiar acum să ne pună în gardă că Arthur a plecat cu bună ştiinţă ca să ne întindă o capcană, şi că Agravaine sau Mordred au de gînd să pună mina pe noi.
— Arthur n-ar face niciodată un lucru ca ăsta.
■— Asta am spus şi eu.
— f)acă nu cumva a fost silit, reflectă ea.
— Nu văd cum ar putea să-l oblige.
Ea schimbă brusc subiectul.
— Frumos din partea lui Gareth să se ridice împotriva fraţilor lui.
Zău aşa, eu zic că e unul din cei mai cumsecade oameni de la Curte. Şi Gawaine e băiat bun, dar e iute la mînie şi destul de nelndurător.
— Este credincios.
— Da, Arthur spunea că dacă nu eşti un Orkney, îţi. par nişte oameni groaznici ; dar, dacă eşti cumva unul dintre ei, atunci chiar că ai noroc. Se bat ca nişte mîţe înfuriate, dar se iubesc de-adevăratelea intre ei. E un adevărat clan.
Divagaţia Reginei îl adusese întrucîtva la acelaşi subiect de la care pornise.
— Lance. întreba ea cu o voce speriată, crezi cumva că ar fi putut să forţeze mina Regelui ?
— Cum adică ?
— Athur are un îngrozitor simţ al dreptăţii.
— Ştiu eu ?
— Ţii minte discuţia aceea de săptămâna trecută. Cred că încerca să ne prevină. Ascultă.! N-ai auzit ceva V

— Nu.
— Mi s-a părut că aud pe cineva la uşă.
— Mă duc să văd.
Se duse la uşă şi o deschise, dar nu era uimem acolo.
— Alarmă falsă.
— Mă rog, da' mai bine zăvorăşie-o.
Trase grinda de lemn — un ditamai drug din lemn de stejar de cinci ţoii grosime, care alunecă într-un locaş adine în carnea zidului. Întorcîndu-se la lumina luminărilor, despărţi părul strălucitor în şuviţe potrivite şi începu să le împletească cu iuţeală. Mîinile i se mişcau ca nişte suveici.
— E o prostie să fi nervoasă, observă el.
Ea mai făcea încă tot felul de presupuneri şi răspunse cu o întrebare.
— Îţi mai aduci aminte de Tristram şi Iseult ?
— Bineînţeles.
— Tristram se culca cu nevasta Regelui Mark şi Regele l-a omorît pentru asta.
— Tristram era un mocofan.
Eu ziceam că era băiat bun.
— Asta voia el să te facă să crezi, dar era un cavaler din Cornwall, ca toţi ceilalţi.
— Se zice că era al doilea cavaler din lume. Sir Lancelot, Sir Tristram, Sir Lamorak...
— Vorbe ele clacă.
■— Dc ce zici că era un mocofan ? întreba ea.
— Păi asta-i o poveste lungă. Tot nu-ţi mai aduci aminte cum erau pe vremuri cavalerii, înainte ca Arthur să fi pornit Masa Rotundă, aşa că nu ştii cu ce geniu te-ai măritat. Nu vezi ce diferenţă este între Tristram şi, poftim, să zicem Gareth, de pildă.
— Ce diferenţă ?
— Pe vremuri, fiecare cavaler îşi apăra pielea lui. Cei de sub vechea orânduire. oameni ca Sir Bruce Saunce Pitié, erau nişte piraţi. Ştiau că sînt inatacabili în armura lor şi făceau ce pofteau. Era o perioadă de măcel pe faţă şi neruşinată obscenitate. Cînd s-a urcat Arthur pe tron. au fost grozav de furioşi. Vezi tu, el credea în Bine şi Rău.
— Şi încă mai crede.
— Din fericire, el a avut un caracter tare, precum şi ideea asta a lui. Cam cinci ani i-au trebuit ca s-o pună pe picioare, şi ideea era că oamenii trebuie să fie buni. Eu trebuie să fi fost unul dintre primii cavaleri care au prins de la el ideea bunătăţii, şi eram atunci tare tinerel şi a făcut ca ea să devină parte din sufletul meu. Toaţ£ iumea spune mereu ce cavaler

perfect şi bun sînt eu, dar asta n-are nimic de-a face cu mine. E ideea lui Arthur. Asta a vrut el să transmită noii generaţii, unor oameni cum e Gareth.

— Şi de ce era Tristram, un mocofan ?

— Păi, aşa era şi gata, ce vrei să-i faci ? Arthur zice că era un bufon. Trăia în Corwäll ; nu fusese niciodată educat de Arthur ; dar prinsese şi el mirosul modei. Îşi băgase în cap cîteva idei trunchiate că toţi cavalerii mari se cuvine să fie buni, drept care se dădea de ceasu' morţii şi încerca să trăiască după modă, fără să o înţeleagă însă ca lumea sau să o simtă în sufletul lui. Era un fel de maimuţăreală de copil. în sinea lui, nu era cîtuşi de puţin burT. Se purta ca un animal cu nevastă-sa, îl teroriza mereu pe sărac-u bălrînu' Palomides îindeă era negru, şi se purta ruşinos cu Regele Mark. Cavalerii din Cornwall sînt din, Poporul-Celor-Vechi şi au fost întot-deauna, în sinea lor, ostili ideii lui Arthur, chiar dacă pe ici, pe colo, au mai prins şi ei cîte ceva din ea.

— Ca Agravaine.

— Da. Mama lui Agravaine era din Cornwall. Motivul pentru care mă urăşte Agravaine mai abitir ca toţi e fiindcă eu mă ridic în apărarea ideii. Lucru ciudat, dar noi toţi, cei trei, pe care oamenii de rînci îi numeau cei mai buni cavaleri din lume — adică Lamorak, Tristram şi cu mine — am fost ca un ghimpe în ochiul Celor Vechi. Au fost încântaţi cînd a fost ucis Tristram, fiindcă el copiase ideea şi, de bună seamă, chiar familia lui Gawaine "â fost cea care l-a ucis de fapt pe Sir Lamorak prin vicleşug.

— Eu zic, spuse ea, că motivul pentru care te urăşte Agravaine seamănă cu vechea istorie cu strugurii acri. Nu prea cred eu să-i pese lui prea mult de idee, dar, fără discuţie, crapă de invidie pe oricine e un luptător mai bun decît el. Nu-l putea suferi pe Tristram din pricina burduşelii pe care acesta i-a tras-o pe drumul spre Joyous Gard şi a ajutat să fie ucis Lamorak, fiindcă băiatul îl bătuse la Luptele de la Priorat, iar tu, ia spune, de cîte ori l-ai doborît ?

■— Nu-mi aduc aminte.

— Lance, îţi dai seama că ceilalţi doi oameni pe care-i ura sînt morţi ?

•— Toată lumea moare, mai devreme sau mai tîrziu. Deodată, Regina îşi smulse cozile din degetele lui. Se răsuci pe scaun şi, ţinînd cu o mînă o cosiţă, se holbă la el cu ochii rotunjiţi.

— Cred că-i adevărat, ce spunea Gareth ! Cred că vin să ne prindă astă-noapte î

[11] Sări din scaun şi începu să-l împingă spre uşă.

•— Du-te, du-te ! Pleacă cît mai e timp.
— Dar Jenny...
— Nu, nu, nici un dar ! Ştiu că e adevărat. Simt eu aşa. Uite, uite-ţi pelerina. Oh, Lance, te rog pleacă lepede. Pe Sir Lamorak l-au înjunghiat pe la spate.
— Ei, haide, Jenny, nu mai te enerva pentru nimica toată. E numai o închipuire...
— Nu-i nici o închipuire. Ascultă ! Ascultă !
■— N-aud nimic.
■— Uită-te la uşă.
Minerul care ridica ivărul uşii, o bucată de fier forjat lucrată ca o potcoavă de cal, se mişca încet spre stînga. Se mişca la fel ca un crab, nesigur.
— Ce-i cu usa ?
— Uită-te la clanţă !
Rămaseră privind-o ca fascinaţi, cum se mişca orbeşte, în zmuciturі, o recunoaştere şovăielnică pe furiş a terenului.
— Oh, Dumnezeule, şopti ea. Şi-acum e prea tîrziu i Clanţa căzu înapoi la locul ei şi se auzi o lovitură puternică, de fier, izbind lemnul uşii. Era o uşă zdravănă din placaj dublu, un strat aşezat vertical şi celălalt orizontal, şi din partea cealaltă, cineva bătea în uşă cu o mănuşă de zale. Vocea lui Agravaine, răsunînd în hruba coifului lui, striga cu voce mare :
— Deschideţi uşa, în numele Regelui!'
— S-a sfîrşit cu noi, spuse ea.
— Cavaler necredincios, striga vocea nechezată, fiindcă lemnul vibra sub metal. Sir Lancelot, acum îţi Sună ceasul mişeliei.
Multe alte voci se uniră în zbieretele de-afară. Paşii Se fier, tropăituri, spadele lovite de trepte, toate acestea, s'cutite de obrocul ferelii, zăngăneau pe pietre. Uşa se cutremură, sprijinită în drugul de lemn.
Lancelot căzu fără vrere şi el în limbajul cava-lerismului.
— Şi nu se află nici o armură în astă odaie, întrebă eî, ta trupu-mi să-mi pot învăli în dinsa ?
— Nimic. Nu e nimic, nici măcar o spadă.
Rămase în picioare, stînd cu faţa la uşă, <*u o expresie încurcată, aferată, muşcîndu-şi degetele. Mai mulţi pumni băteau toaca pe ea, aşa că se zgudui, şi vocile răsunau ca hămăitul unei haite de ciini.
— Oh, Lancelot, spuse ea, n-ai nimic cu ce să lupţi, şi eşti aproape gol. Ei sînt înarmaţi şi sînt mulţi. Vei ii ucis, iar eu arsă de vie, şi uite că dragostea noastră a ajuns la amar sfîrşit.
Era furios că nu poate să rezolve problema.

— Măcar să fi avut armura, spuse el cu supărare, e de-a dreptul ridicol să fii prins ca un şobolan în capcană. Se uită prin cameră, blestemi ndu-se că-şi uitase arma.

— Cavaler necredincios, bubui vocea, ieşi afară din odaia Reginei!

O altă voce, muzicală şi stăpînită, îşi înălţă timbrul plăcut :

— Şi cată bine a şti că patrusprezece oameni înarmaţi ne-aflăm aci, şi n-ai scăpare.

Era Morclred, şi bătaia din uşă crescu şi mai tare.

— Ei, lua-i-ar toţi dracii, făcu el. Nu putem lăsa să se întindă tot zgomotul ăsta. Va trebui să plec, că altfel scoală tot castelul.

Se întoarse spre Regină şi o luă în braţe.

.— Jenny, scumpa mea, eu zic că eşti cea mai nobilă Regină a Creştinătăţii. Vei fi tare ?

•— Dragul meu.

— Scumpa mea Jenny. Să ne sărutăm. Ei, asta-i, ai fost întotdeauna buna mea doamnă şi ai izbîndit întotdeauna pînă acum. Nu fii spăimîntată nici de astă dată. Dacă mă vor omorî, adu-ţi aminte de Sir Bors. Toţi fraţii şi nepoţii mei vor avea grijă de tine. Trimite-i veste lui Bors şi Demaris, iar ei te vor scăpa, de-i nevoie. Te vor duce teafără şi nevătămată la Joyous Gard şi vei putea trăi acolo pe pămîntul meu, ca o Regină ce eşti. Mă înţelegi ?

— Dacă tu vei fi omorît, eu nu vreau să fiu salvată.

— Ba da, spuse el cu hotărîre. E important ca cineva să rămînă în viaţă şi să explice povestea noastră, aşa cum se cuvine. Asta este truda pe care va trebui s-o împlineşti tu. Pe lîngă asta, aş vrea să te rogi pentru sufletul meu.

— Nu. Rugăciunile vor trebui să fie făcute de altcineva. Dacă le vor ucide, n-au decât să mă ardă de vie. Îmi voi primi cnoartea la fel de împăcată ca oricare Regină Creştină.

O sărută cu iubire şi o aşează într-un jilţ.

— E prea tîrziu să ne certăm, spuse el. Ştiu că vei ră- mînc Jenny a mea orice s-a întîmpla, iar eu tot Lanc-elot trebuie să fiu.

Apoi. mai aruncând încă priviri fugare prin cameră, adăugă cu mintea aiurea :

— Nu-i bai că mi-au căutat rîcă, dar rău au făcut că ţi-au căutat şi ţie pricină.

Ea îl privi, încercând să nu plîngă.

— Mi-aş da piciorul, spuse el, să am o armură — măcar o spadă, aşa, ca să-şi aducă şi ei niţel aminte de mine.

— Lance, dacă m-ar omorî pe mine şi le-aş scăpa pe tine, aş fi fericită.

— Iar eu aş fi grozav de nefericit, răspunse el, des- coperindu-şi deodată o puternică bună dispoziţie. Aşa, aşa, barem să facem şi noi tot ce putem. Să mă bată Cel de Sus, da' să ştii că începe să-mi placă istoria asta!

Puse luminările pe capacul scrinului de Limoges, aşa încît să-i fie în spate atunci cînd va deschide uşa. Îşi luă mantia neagră şi o strînse cu grijă în patru, de-a lungul, după care o răsuci în jurul mîinii stingi şi a antebraţului ca proiecţie. Lua scăunelul de lîngă pat, îl cumpăni în mina dreaptă, şi se mai uită o dată în jurul camerei. Tot timpul, zgomotul de-afară crescu din ce în ec mai mult, şi doi oameni încercau în mod vădit să facă o spărtură în uşă cu topoarele, încercare care era împiedicată de placajul dublu al uşii. Se duse la uşă şi-şi ridică vocea, la care afară se aşternu o tăcere imediată.

— Preacinstiţi Lorzi, spuse el, gătaţi cu zarva şi cu nesăbuinţa voastră. Voi deschide uşa aceasta, iară dom- niile-voastre veţi putea face ce veţi pofti cu mine.

— Ieşi afară atunci, strigară ei de-a valma. Haide, ce mai aştepţi ? Că de nici un folos nu ţi-este să te ridici împotriva noastră, a tuturora. Ci lasă-ne pe noi în cameră şi-ţi vom cruţa viaţa dacă vei veni la Regele Arthur.

Îşi înfipse umărul în uşa care săltă şi împinse uşuFel drugul înapoi în locaşul lui, în perete. Apoi, ţinînd încă uşa închisă cu umărul — oamenii din cealaltă parte încetaseră să mai izbească cu topoarele în uşă, simţind că se pregăteşte ceva — îşi înţepeni piciorul drept bine în pămînt, cam la jumătate de metru de uşcior şi lăsă uşa să se deschidă. Se opri cu o zmucitură, lovindu-se de piciorul lui, lăsînd o deschidere îngustă, aşa că era mai mult întredeschisă decît deschisă de-a binelea, şi un singur cavaler, din cap pînă-n picioare în armură bîjbîi prin deschidere, ascultător ca o marionetă trasă pe sfori. Lancelot trînti uşa după el. trase drugul, apucă spada in- dividului de mîner cu mîna învelită în mantie, îl smuci în faţă, îi puse o piedică, îl altoi în cap cu scăunelul, în vreme omul cădea, şi se aşeză cît ai clipi din uchi pe pieptul lui — la fel de agil ca întotdeauna. Totul se petrecu cu ceea ce părea a fi uşurinţă şi dezinvoltură, de parcă omul înarmat ar fi fost lipsit de puteri.

Un munte de om, care intrase cu toată înălţimea şi lăţimea impresionantă a armurii sale şi care rămăsese o secundă să-şi caute adversarul privind prin tăietura coifului — individul dăduse impresia de docilitate — părea să fi venit şi să-i fi dat de bunăvoie spada lui Lancelot şi să se fi aruncat

apoi singur la pămînt. Acum huiduma de fier zăcea întinsă, mai cuminte ca oricînd, în vremjp ce adversarul lui cu picioarele goale îi împingea propria spadă prin deschizătura vizierei. Făcu cîteva opinteli şi zvîrcoleli, dînd semne de protest doar cînd adversarul se lăsă cu amîndouă mîiniie pe minerul spadei şi o înfundă în coif.
Lancelot se ridică în picioare, ştergîndu-şi mîiniie pe halat.
•— îmi pare rău că a trebuit să-i omor.
Deschise viziera şi privi :
— Agravaine de Orkney !
Din spatele uşii izbucnirâ nişte zbierete groaznice, însoţite de toate loviturile, ciocănitul, izbiturile topoarelor şi înjurăturile de rigoare, în timp ce Lancelot se întoarse spre Regină.
— Ajulă-mă la armură, spuse el scurt.
Ea veni de îndată, fără silă, şi îngenunchează împreună lîngă trup, dezbrăcîndu-l de armura atît de preţioasă.
— Ascultă, spuse el în vreme ce lucrau. Asta ne dă o şansă neaşteptată. Dacă-i voi putea alunga, am să mă întorc să te iau şi vei veni cu mine la Joyous Gard.
— Nu, Lance. Am făcut destul rău. Dacă reuşeşti să-ţi croi eşti drum afară, trebuie să te ţii deoparte pîn-s-or mai linişti apele. Iar eu am să rămîn aici. Dacă Arthur o să mă ierte şi dacă scandalul va putea fi înăbuşit, atunci te vei putea întoarce mai tîrziu. Dacă nu aná iartă, poţi să vii să mă salvezi. la spune, asta unde se pune ?
— Dă-mi-o mie. Las' că mi-o pun eu.
— Uite-o şi pe cealaltă.
— Mai bine făceai să vii, spuse el, luptîndu-se cu cămaşa de zale ca un fotbalist care-şi trage tricoul.
— Nu. Dacă vin, totul e terminat odată pentru tot-deauna. Dacă rămîn, cine ştie, poate că reuşim s-o mai dregem, de bine, de rău. Ai să poţi oricînd să mă scapi, dacă o să fie nevoie.
— Nu-mi place să te las.
— Dacă sînt condamnată şi dacă mă scapi, uite că-ţi promit c-am să vin la Joyous Gard.
— Şi dacă nu ?
" — Şterge coiful de sînge cu tmantia, spuse ea. Dacă nu. atunci vei putea să te întorci mai tîrziu, şi totul va fi cum a fost.
— Foarte bine. Ei, ajunge. Mă descurc şi fără restul.
Se îndreptă din spate, ţinînd spada însîngerată şi privi la trupul neînsufleţit al celui care-şi ucisese mama.

— Fratele lui Gareth, spuse el gîndilor. Poate că era beat. Dumnezeu să-l odihnească — deşi pare absurd să speri aşa ceva.

Bătrîna doamnă îl întoarse cu faţa spre luminări.

•— Asta înseamnă adio, şopti ea, pentru cîtăva vreme.

■— Da, adio.

— îmi dai o sărutare ? întrebă ea.

Ei îi sărută mîna, fiindcă era înarmat şi mînjit cu sînge şi acoperit de metal. Se gîndiră în aceeaşi clipă la cei treisprezece oameni de afară.

— Aş vrea să iei ceva de-al meu. Lance, şi să-mi laşi ceva de-al tău. Vrei să schimbăm inelele ?

Le schimbară.

— Domnul fie cu inelul meu, spuse ea, aşa cum sînt şi eu cu el.

Lancelot se întoarse pe călcîie şi se îndreptă spre uşă. Oamenii de-afară strigau în gura mare :

* — Ieşi afară din camera Reginei ! Trădător al Regelui! Deschide uşa ! Făceau cît mai mult zgomot cu putinţă, ca să iasă scandalul mai mare. Stătu cu faţa la tumult, cu picioarele desfăcute şi le răspunse în limbajul onoarei.

— Isprăveşte cu zarva, Sir Mordred, şi primeşte-mi sfatul. Te du domnia ta şi oamenii tăi cu toţii de la astă uşă a odăii regale, şi nu mai slobozi asemenea ţipete şi vorbe de ocară precum faci. Şi plecaţi, şi vă duceţi de aici, şi nu mai faceţi atîta larmă, şi eu m-oi înfăţişa mîine înaintea Regelui; şi atunci abia se va vedea care din dosrmiile-voastre, au cumva toţi deopotrivă va pofti a mă învinui pre mine de trădare şi înşelăciune. Şi fivoi acolo spre a vă răspunde aşa cum se cuvine unui cavaler, că eu aici venit-am fără gînd de ocară au prihană şi dovedi-voi ¿sta acolo, şi-am să izbîndesc cu mîkiile mele.

— Ptiu, ruşine ţie, trădătorule, strigă vocea lui Mordred. Te-om prinde noi cît oi fi tu de viclean, şi te-om căsăpi după pofta inimii!

O altă voce strigă :

— Şi află prin aceasta că avem voia şi încuviinţarea Regelui Arthur, să te luăm viu ori mort.

Lancelot îşi lăsă viziera peste faţa-i întunecată şi împinse drugul de la uşă în lături cu vîrfu spadei. Lemnul rezistent, zburînd în lături şi izbindu-se de perete, lăsă să se vadă pragul înţesat de oameni în armură şi terţe tremurătoare.

— Ah, ia spuneţi-mi, strigă el cu înverşunare, păi cum vine asta, n-aţi mai adus nici o altă graţie cu voi ? Sîn- teţi singuri ? Apoi atunci ţineţi-vă bine.

CAPITOLUL VIII

Clanul lui Gawaine aştepta în Camera Dreptăţii, o săptămînă mai tîrziu. Camera arăta diferită la lumina zilei, fiindcă ferestrele erau neacoperite. Nu mai era **o** cutie, nu mai era amenințarea aceea nedesluşită, nu mai avea nici blîndeţea înşelătoare a celor patru pereţi, nu mai era acea capcană cu tapiserii care ispitea floreta lui Hamlet să împungă peste tot după şobolani.

Soarele de după-amiază se revărsa prin ferestre, iluminînd tapiseria cu Batsheba, aşa cum stătea cu sinii ■ ei rotunzi într-o cadă pe-parapetul unui castel, care părea să fi fost construit cu cuburi de copii — scoţîndu-l la iveală pe David pe acoperişul de la cealaltă uşă, cu coroana şi barba şi harpa lui — unduindu-se cu o sută de cai, lăncii paralele, coifuri şi armuri care se îmbulzeau în scena bătăliei în care era ucis Uriah. Uriah însuşi cădea în cap de pe bidiviul lui, cam aşa cum ar face un săritor de la trambulină, destul de lipsit de experienţă, sub influenţa unei lovituri pe care unul dintre cavalerii adversari i-o aplicase în regiunea abdomenului. Spada îi intrase pe jumătate în trup, aşa că sărmanul om se desfăcuse în două bucăţi, şi o mulţime de viermi purpurii, zugrăviţi foarte realist, care erau meniţi a fi maţele lui, se revărsau în afară într-o manieră sinistră.

Gawaine stătea întunecat pe una din lavițele laterale puse acolo pentru petiţionari, cu braţele încrucişate şi cu capul sprijinit de gobelin. Gaheris, cocoţat pe masa cea lungă, îşi făcea de lucru cu cureluşele unei glugi de piele pentru şoim. încerca să le modifice, astfel încît să se strîngă mai tare şi cum împletitura acestor cureluşe era complicată, se încurcase de tot. Gareth stătea lîngă el, făcînd eforturi deosebite ca să pună mîna pe glugă, fiindcă era sigur că ar fi putut imediat să-i dea de capăt. Mordrecl, cu Ţaţa albă şi cu braţul într-o eşarfă, se apleca
Î11 ambrazura uneia dintre Terestre, privind în afară, fl mai durea încă.

— Acuma ar trebui să intre sub tăietură, spuse Gareth.

— Ştiu, ştiu. Dar încerc s-o bag pe asta mai întîi.

•— Lasă-mă pe mine să încerc.

— Stai o clipă. Uite că merge.

Mordred spuse de la fereastră :

— Călăul e gata să înceapă.

— Oh.

— Va fi o moarte crudă, spuse el. întrebuinţează lemne uscate, aşa că n-o să iasă fum, şi va arde înainte de **a** se sufoca.

— Te cred, observă Sir Gawaine, morocănos.

— Săraca bătrînă, spuse Mordred. Aproape că-ţi pare rău de ea.
Gareth se întoarse spre el cu violenţă :
— Ar fi trebuit să te gîndeşti la asta mai dinainte.
— Dacă nu mă înşel, continuă Mordred, aproape într-un monolog, însuşi suzeranul nostru trebuie să privească execuţia de la fereastra asta.
Gareth îşi pierdu de tot cumpătul.
— Nu poţi să-ţi ţii o clipă limba ? Oricine s-ar putea gîndi că-ţi place să te uiţi cum sînt arşi oamenii de vii.
Mordred răspunse plin de dispreţ :
— Ei, parcă ţie nu-ţi place. Numai că te gîndeşti că nu se cade să vorbeşti aşa. O s-o ardă numai cu cămaşa pe ea.
— Pentru Dumnezeu, tacă-ţi gura !
Gaheris spuse, în felul lui tărăgănat:
.— Eu zic că nu-i nevoie să-ţi faci griji.
Ca un fulger, Mordred se îndreptă spre el.
— Ce vrei să spui, cum adică nu-i nevoie să-mi fac griji ?
— Auzi vorbă, păi la ce adică să-şi facă griji, spuse Gawaine furios. Adică crezi domnia-ta cum că Lancelot n-o să vie ca s-o scape ? Păi *el* laş şi mişel nu e, cu nici un chip !
Mordred gîndea repede. Poza lui calmă de lîngă fereastră dăduse loc emoţiei nervoase :
— Dacă va încerca să o scape, va fi o luptă. Regele Arthur va trebui să lupte împotriva lui.

Regele Arthur va privi de-aici

— .Bine, dar e monstruos ' explodă el. Vrei să spui eă i se va da voie lui Lanceiot să o şteargă cu Regina, chiar sub nasul nostru ?

— Eh, uite, chiar aşa s-o întîmpla.

— Dar atunci înseamnă că nimeni nu va fi pedepsit!

— Doamne sfînte, măi omule, strigă Gareth. Ia ascultă, tu chiar *vrei* să o vezi pe biata femeie arzînd ?

— Da, vreau. Da. Da. Vreau \ Gawaine, ai de gînd să stai acolo şi să laşi să se întîmple porcăria asta, după ce propriul tău frate a fost ucis ?

— Apăi eu i-am zis lu* Agravaine să nu se bage.

— Laşilor, mişeilor! Gareth! Gahcris! Spuncţi-i să Îacă ceva. Nu puteţi lăsa lucrurile să meargă astfel ! tL-a ucis pe Agravaine, fratele vostru.

—- După c-ît m-ajută pe mine mintea cea slabă, dragă Mordred, Agravaine a fost însoţit de treisprezece cavaleri, înarmaţi din cap pînă-n picioare şi aţi în cercat să-i luaţi viaţa lui Lanceiot, cîncl n-avea nimic altceva pe dînsu* clecît un halat de casă. Num a' că urmarea a fost că Agravaine însuşi a fost omorît, împreună cu toţi ceilalţi treisprezece cavaleri -— în afară de unu, care a luat-o la sănătoasa.

— N-am fugit.

-— Apăi, domnia-ta ai scăpat cu viaţă.

— Gawaine, jur că n-am fugit. Am luptai cu el c-ît în-au ţinut puterile. Dar mi-a rupt braţul, şi-atunci n-am mai avut ce-i face. Pc onoarea mea. Gawaine, am încercat eă lupt.

Aproape că plîngea.

— Nu sînt un laş.

— Dacă n-ai fugit de-acolo, întrebă Gaheris, atunci cum se explică faptul că Lanceiot te-a lăsat pe tine să pleci, după ce i-a ucis pe toţi ceilalţi ? Interesul lui era să vă ucidă pînă la unul, fiindcă atunci n-ar mai fi rămas nici un martor.

— Mi-a rupt braţul.

— Da, clar nu te-a ucis.

— Vă spun adevărul-adevărat.

— Dar nu te-a ucis.

Fie din pricina durerii de la braţ. fie de furie, omul începu să plîngă ca un copil.

— Voi, voi, trădătorilor ! întotdeauna e aşa. Fiindcă nu sînt puternic, sînteţi împotriva mea. Sînteţi de partea dobitocilor cu muşchi şi nu vreţi să credeţi ce vă spun. Agravaine e mort şi îngropat, şi voi n-aveţi de gînd să pedepsiţi pe nimeni pentru mîrşăvia asta. 'Trădătorilor,, mişeilor ! Şi totul va fi cum a fost şi pînă acum !

Izbucni în hohote de plins, pe cînd Regele intră îri încăpere. Arthur, cu o înfăţişare ostenită, păşi încet spre tron şi se aşează. Făcu un gest spre ei, să ia din nou loc. Gawaine se lăsă să cadă din nou pe laviţa de pe care se ridicase, în vreme ce Gareth şi Gaheris rămaseră în picioare, observîndu-l pe Rege cu priviri încărcate de milă, toate acestea pe fundalul suspinelor lui Mordred.

Arthur îşi trecu mîna peste frunte.

— De ce plînge ?

— Iaca aşa, ne lămurea, spuse Gawaine, cum a ueis Lancelot treisprezece cavaleri, da' nu s' ce i-a căşunat de s-a gîndit mai bine şi nu l-a omorît şi pe Mordred al nostru. Eu zic că parcă-parcă i-a apucat aşa, o dragoste, unul de ălălaltu'.

— Cred că pot să vă explic. Vedeţi domniile-voastre, eu l-am rugat pe Sir Lancelot să nu-mi ucidă fiul, acum zece zile.

Mordred spuse cu îndîrjire :

— Mulţumescu-ţi pentru nimica.

— Nu mie trebuie să-mi mulţumeşti, Mordred. Lancelot ar fi cel căruia ar trebui să-i mulţumeşti pentru asta.

— Aş vrea să mă fi ucis.

— îmi pare bine că nu a făcut-o. încearcă să fii un' pic mai iertător, fiul meu, acum că am intrat în necazul ăsta. Aminteşte-ţi că-ţi sînt tată. Nu mi-a mai rămas nimeni, în afară de tine.

— Aş vrea să nu mă fi născut, niciodată.

— Şi eu, sărmanul meu băiat. Dar vezi eă te-ai născut, şi-acum trebuie să facem şi noi ce putem.

Mordred merse spre el cu grabă, cu un fel de neru-şinată prefăcătorie.

— Tată, spuse el, ştii că Lancelot trebuie să vină şi s-o salveze ?

— M-am aşteptat la asta.

■— Şi-ai pus cavaleri care să-] oprească ? Ai pus **o:** pază bună ?

.■— Garda e cît, se poate de puternică, Mordred. Am încercat să fiu drept.

— Tala, spuse cl cu înflăcărare, trimite-] pe Gawaine şă pe ei doi sa întărească paza. Va veni probabil cu <uiaiie puternică.

— Vrei, Gawaine ? întrebă Regele.

— Mulţam frumos, unchiule. Da" mai bucuros fi-voi să nu-mi ceri aşa ceva.

— S-ar cuveni să-ţi cer, Gawaine. din spirit de dreptate faţă de paza care este acolo- Vezi tu. n-ar fi drept să

las o pază slabă, dacă m-aş ghidi că vine Lancelot, căci asta ar fi trădare faţă de propriii mei oameni. Ar însemna să-i sacrific.

— - Că mi-oţi cere au ba, cu voia Măriei tale, eu tot nu mă duc acolo. l£u le-am zis la amindoi. cînd o fost să pornească toată tevatura, că eu nu voiesc a mă băga în asemenea aventură. Şi nici chef n-am s-o văd pe Regina Guenever eu în" arde şi se perpelească, şi trebuie să vă zic domniilor voastre că cu nădejde trag că nici nu s-o în- tîmpla asemenea năpastă, nicicum s-ajut ca să fie arsă. Şi eu asta tun avut de zis.

— Asta sună a trădare.

— Apăi trădare poate c-o părea unora dintre cinstitele feţe aci de faţă, da' uite c-am şi eu niscai inimă iu piept şi pe Reginâ cu tare o îndrăgesc.

— Şi eu o iubesc pe Reginâ, Gawaine. Eu sînt cel care m-am căsătorit cu ea. Dar cînd se ridică o problemă de justiţie publică, simţămintele oamenilor obişnuiţi trebuie lăsate de-o parte.

— Teamă mi-e că nu le pot lăsa.

Regele se întoarse spre ceilalţi.

— Garelh ? Gaheris ? Vreţi să mă îndatoraţi, punîu- du-vă armura şi să mergeţi să întăriţi paza ?

— Unchiule, te rog, nu ne cere aşa ceva.

— Nu-mi face nici o plăcere să ţi-o cer, Garelh.

— Ştiu că nu-ţi face, dar te rog, nu ne sili. Lancelot este prietenul meu, şi cum oare aş putea eu să lupt împotriva lui ?

Regele îi atinse inîna.

— Lancelot s-ar fi aşteptat să te duci şi să lupţi pentru Regele tău. dragul meu, indiferent împotriva cui ai lupta. Şi el crede în dreptate.

— Unchiule, nu pot lupta împotriva lui. El e omul care m-a făcut cavaler. Dacă asta ţi-e voia, am să merg. dar n-am să merg în armură. Mi-e teamă că şi eu îti sînt trădător, Mărite Doamne.

— Eu sînt gala să merg în armură, spuse Mordred. chiar dacă mi-e braţul rupt.

Gawaine observă cu sarcasm :

— Cum nu, că ţie o să-ţi fie ca-n vată, măi, măi, **ce** mai viteaz ! Ou toţii cunoşteam cum că Regele l-a legat pe Lancelot, ca pe domnia-ta să nu le strice.

•— Trădătorii le !

•— Şi Gaheris ? întrebă Regele.

— Voi merge şi eu cu Caret h, neînarmat.

— Ei, cred că asta-i tot ce putem face. Sper că am încercat să iac tot ceea ce se cuvenea.

Gawaine se ridică de pe laviţă şi păşi greoi spre Rege, plin de compasiune grosolană, din topor.

— Făcuşi mai mult decît poate gîndi careva cu gîndu', spuse el cu căldură, luînd mina palidă, cu vine albăstrii, în laba sa greoaie, şi acu trebuie să vedem cît mai bine ce-o mai fi. Lasă'-i pe fraţii mei să se ducă neînarmaţi. N-o să le facă nimica, de le-o vedea feţele. Iară eu, încaltea, o să stau de-o să văz toiul, de-acilea, dinăuntru.

— Plecaţi atunci.

— Să-i spun călăului să înceapă ?

— Da, dacă trebuie, Mordred. Dă-i inelul meu şi ia mandatul de la Sir Bedivere.

— Mulţumesc, tată, mulţumesc. Nu durează decît un minut. *

Faţa palidă, arzînd de entuziasm şi deocamdată plină de o ciudat de sinceră recunoştinţă, dispăru din odaie. Plecă după fraţii lui, care se duseseră să întărească garda; ochii îi străluceau aprinşi, şi-un rictus nervos îi răsucea gura. Bătrînul Rege, rămas cu Gawaine, îşi cufundă capul în mîlni.

— Doamne Dumnezeule, putea barem să se poarte cu mai multă bună-cuviinţă. Ar fi putut măcar să arate că nu e atît de încîntat.

Gawaine îşi puse mîna pe umărul prăbuşit.

■— Nu te teme, unchiule, spuse el. O să iasă bine pînă la urmă. Lancelot o va scăpa la vremea potrivită, şi n-o să i se clintească fir de păr.

— Am încercat să-mi fac datoria.

— Şi zău aşa, că te-ai căznit ele mai mare lauda.

— •— Am condamnat-o, fiindcă asa cerea legea. Am făcut ce-am putut ca sentința să fie executată.Da' las'că n-o să fie, o scapă Lancelot

— Gawaine, doar n-o să crezi că încerc s-o fac scăpată. Eu sînt Justiția Angliei, și treaba noastră este acum s-o ardem de vie, fără nici o remușcare.

— D-apăi vezi bine, unchiule, și fiștecare știe prea bine cum ai încercat. Dar asta tot nu schimbă adevărul că amîndoi tare am vrea în inima noastră să scape tea- fără și nevătămată.

— Oh, Gawaine, spuse el. Sînt însurat cu ea cle- atUa amar de vreme !

Celălalt îi întoarse spatele și se duse la fereastră.

— Acu nu-ți mai face griji. O ieși bine și necazul ăsta.

— Ce e bine ? strigă bătrînul, privindu-l cu o față nenorocită. Ce e rău ? Dacă Lancelot vine pînă la urmă să o scape, poate să-i omoare pe oamenii aceia nevinovați din pază, pe care i-aim pus s-o ardă. Ei s-au încrezut în mine și eu i-am pus acolo ca să nu-l lase să se apropie, fiindcă asta-i Justiția. Dacă o salvează, vor fi ei uciși. Dacă nu vor fi uciși, va fi ea arsă. Doamne, arsă pînă ce-**o** să moară, Gawaine, în flăcările acelea groaznice, dogoritoare — și ea, ea e preaiubita mea Gvven.

— Nu te mai gîndi la asta, unchiule. N-o să se în- tîmple.

Dar Regele izbucni în lacrimi.

— De ce nu vine imediat, atunci ? De ce aş̦teapta aut de mult ?

Gawaine spuse cu voce sigură *:*

— Trebuie să aștepte pînă ce e în loc deschis, în piață, căci altcumva ar însemna să atace castelul.

— Am încercat să-i avertizez, Gawaine. Am încercat să-i avertizez cu cîteva zile înainte de a fi prinși. Dar era greu să spui lucrurile pe șleau, fără să jignești sentimen- tele oamenilor. Și eu, eu am fost un dobitoc. N-am vrut să fiu conștient de asta, n-am vrut să pricep. Speram ci dacă n-am să-mi dau seama de toate, pînă la urmă or să se îndrepte lucrurile. Crezi c-a fost greșeala mea ? Crezi că aș fi putut să-i salvez, dacă aș fi procedat altminteri ?

— Ai făcut lot ce-ai putut.

— Cînd eram tînăr, am făcut ceva ce nu era drept, și din asta a izvorît- toată nenorocirea vieții mele. Crezi că poli opri consecințele unei acțiuni reale, adăugîndu-i după aceea altele bune ? Nici ginți Am încercat tot mereu cle- atunci să o acopăr cu fapte bune, dar răul se împrăștie în cercuri din

ce în ce mai mari. Nu i se poate pune capăt. Crezi că şi asta este o consecinţă ?
— Parcă poţi să ştii ?
— Ce groaznic e să aştepţi În feluil asta î strigă el. Şi pentru Gwen trebuie să fie încă şi mai rău. De ce nu
0 aduc odată afară, să termine !?
— Nu mai e mult.
— Şi nu e greşeala ei. Să fie a mea oare ? Ar fi trebuit oare să fi refuzat să accept dovezile lui Mordred şi să fi trecut cu vederea întreaga afacere ? Ar fi trebuit s-o achit ? Aş fi putut să las deoparte noua mea lege. Aşa ar fi trebuit să fac ?
— Ai fi putut face şi-aşa.
— Puteam să fi acţionat după cum doream.
— Chiar aşa !
— Dar ce s-ar fi întîmplat apoi cu justiţia ? Care ar fi fost consecinţele ? Consecinţe, dreptate, fapte rele, copii înecaţi ! Toată noaptea m-au chinuit.
Gavvaine vorbi liniştit, cu voce schimbată.
— Uită de asemenea lucruri. Trebuie să-ţi aduni puterile întru împlinirea a ceea ce e greu. Vrei să faci aşa ?
Regele se prinse de braţele tronului.
—• Da.
— Teamă mi-e că va trebui să vii la fereastră. Acu o aduc afară.
Bătrînul nu făcu nici o mişcare, doar că degetele,
1 se încleştară pe lemn. Stătea cu privirea aţintită în gol în faţa lui. Apoi se smulse în picioare, lăsîndu-şi toată greutatea în mîini şi se duse la datorie. Dacă el nu ar fi prezent, execuţia nu ar fi legală.
— E în cămeşa albă.
Rămaseră împreună în tăcere pentru cită va vreme, privind ca nişte oameni care ar trebui să fie lipsiţi de sentimente. În momentul acela de răscruce era un fel de amorţeală, de indiferenţă, care făcea ca vorbirea lor să pară o simplă conversaţie.
— Asa e.
— Ce fac ?
•— Zău eă n-am habar.
— Se roagă, probabil.
— Ihî. Io-te şi episcopu' în faţă.
Privirâ cu luare aminte desfăşurarea ceremoniei religioase.
— Ce ciudat arată !
— Ei, sînt şi dînşii oameni ca tot o mu[1].
— Crezi că acum că m-am arătat mulţimii, ce zici, în-aş putea aşeza ? întrebă el ca un copil.
■— E musai să rămâi acilea.
— Nu cred că pol.

— Păi dacă-î musai !
— Biiie. Gawaine, dar ce m-aş face dacă s-ar uita sus, încoace ?
—- Dacă nu rămîi aci, află ea ri-o să fie nimica după lege.
Afară, în piaţa mic.şorata de sub fereastra lor. oamenii păreau să eînte un imn. Era imposibil să distingi cuvintele sau melodia. Vedeau doar popii din procesiune ocupaţi de pregătirile de cuviinţă pentru trecerea în tărîmul morţii, şi cavalerii sclipitori în soare, stană de piatră, şi capetele oamenilor, ca nişte coşuri cu nuci de cocos, de jur împrejurul pielei. Nu era uşor să o vezi pe Regină. Era prea mult ascunsă vederii în vâltoarea ceremonialului, fiind condusă ba aici, ba acolo, ţintia a numeroase stoluri mititele de pisarnici ai regatului sau de duhovnici, fiind recomandată călăului ce avea să-i sfîrşească zilele, fiind sfătuită să îngcnunche şi să se roage, fiind îndemnată să se ridice şi să ţină o cuvântare, fiind împroşcată cu noroi, dîndu-i-se luminări să le ţină, fiind iertată şi ce- rîndu-i-se să ierte la râului ei. fiind purtată cu răbdare înainte, fiind călăuzită spre ieşirea din viaţă cu ceremonie şi demnilale. Tn orice caz, nu era nimic murdar îrfr-o crimă legală în acel Ev al Beznei.
Regele întrebă :
■— Vezi venind vreo scăpare ?
— Nicicum.
— Ce lung pare timpul !
Afară, dincolo de fc-reaslră. îngînarea psalmilor încetă, iăsînd o tăcere dezolantă.
— Cît mai durează ?
— Apăi numa cîteva minute.
— Or s-o lase să se roage V
— Da' cum să n-o lese ?
Bătrînul întrebă deodată :
— Crezi că s-ar cuveni să ne rugăm ?
— După cum ţi-e voia.
— S-ar cuveni să îngenuncheat ?
— Eu zic că nu contează.
— Ce să zicem ?
— Habar n-am.
— Să spun TaLâi Nostru ? Asla-i tot ce-mi pot aminti.
— Las Vă merge, merge de minune.
— Să-l spunem împreună ?
•— După cum ţi-e voia.
•— Gawaine, teamă mi-e că va trebui să îngenunchez.
— Tară eu stau în picioare, spuse stăpînul din Orkney.
■— Acum...

Tocmai îşi începeau rugăciunea lor de amatori cînd, de undeva, din spatele pieţei, răsună sunetul slab al unei trompete.
— Sst ! Unchiule, taci !
Rugăciunea se întrerupse în mi jlocul vorbei.
— Vin nişte soldaţi. Şi cai, după cîtc se parc.
într-o clipă, Arthur, Tu în picioare, la Fereastră.
— Uncie ?
— Trompeta î
Şi acum, clar. pătrunzător, triumfător, chitul alămii străbătea pînă şi în camera lor. Regele, zgîlţîindu-l pe Gawaine ele cot. începu să strige cu voce tremurîndă :
— Lancclot. Laneclot al meu ! Ştiam eu. ştiam eu c-o să vină !
— Îhî î Lancclot e !
— Uită-te la el. Tot în argint.
— Da. da. Argent, cu diagonală roşie •
•— Ce falnic călăreţ, drăguţa de el !
— Ia uite la ei toţi!
Şi zău aşa, că merita să priveşti. Piaţa se transformase într-o avalanşă, ca într-o scenă din Vestul Sălbatic. Coşurile cu fructe fură sparte, aşa că nucile de cocos se scurseră pe jos. Cavalerii din gardă încălecaţi, ţopăind pe lîngă armăsarii lor cu un picior în scara şelci, în vreme ce calul se invîrtea în jurul axei călăreţului său. Dascălii îşi aruncau cădelniţele cît colo. Popii îşi croiau drum, care cum putea, prin mulţime. Episcopul, care voia să rămînă, era împins în mare grabă spre biserică, în vreme ce cîrja venea după el ca un stindard, fiind purtată mult deasupra tumultului de vreun diacon credincios. Un polog, care fusese purtat pe patru prăjini 'deasupra cuiva sau a ceva, zăcea acum cu prăjinile într-o parte, ca un pacbcbot luptîndu-se cu valurile în Atlantic.
Fluxul de năvălitori, de cavalerie strălucitoare cu armele zăngănind şi muzică de alămuri, curgea în piaţă, cu penele fluturînd de parcă erau capete de Indieni, cu spadele xidicîndu-se şi coborîndu-se ca o maşinărie ciudată. Abandonată de mănunchiul de ministranţi, care o ascundeau privirii pe cinci i se ofereau ultimele ceremonii, Guenever* rămase ca o baliză luminoasă. în cămaşa ei. albă, legată de stîlp, era singura care rămînea neclintită în freamatul nebun. Plutea deasupra lor a tuturora. Bătălia se încinse la picioarele ei.
•— Ia te uită ce mai pinteni, şi cum se îndeamnă caii !
— Io nici c-am mai văzut aşa o şarjă !
•— Vai, săracul om din gardă !
Arthur îşi frîngea mîinile.
-— S-a prăbuşit cineva.
— E Segwarides.
— Ce mai încăierare !

— Atacurile lui, afirmă Regele cu tărie, au. fost întotdeauna irezistibile, întotdeauna ! Doamne, ce lovitură !
■— la uite-l pe Sir Pertilope.
.— Ba nu. E Perimones, frate-său.
— Măiculiță, ce mai săbii faine ! Și ce colori ! Că bine-ai mai izbit, Sir Gillimer, zău așa !
— Nu, nu ! Uită-te la Lance] ot ! la te uită cum se avîntă și sfîșie și lovește ! Gata, Aglovale e pe jos ! Uite, Se duce spre Regină.
— Priamus o să-l oprească.
— Priamus-prostii ! învingem, Gawaine — noi învingem ! Uriașul se întoarse spre el, rânjind plin de entuziasm.
— Adică care „noi" ?
— Ei, ia lasă-mă... poftim, „ei" atunci, e bine așa, măi tontule. Sir Lancelot, vezi bine. El o să cîștige ! Uite că s-a terminat și cu Sir Priamus.
— Sir Bors e la pămînt.
.— Nu contează. încalecă înapoi într-un minut. Da' uită-te mai bine la el, cum se duce la Regină. Vai, uită-te, i-a adus o rochie și-o mantie.
— Zău că da !
— Lancelot al meu nu vrea s-o lase pe Guenever a mea să fie văzută în cămașă.
— Apăi nu vrea.

— Uite că o îmbracă.lar ea zîmbeşte.
•— Domnu' să-i aibă în pază pe amîndoi, sărmanii. Dar vai şi amar, toţi pedestraşii ăştia !
•— S-a terminat, am putea a spune !
— Eu zic că n-o să omoare mai mult decît e nevoie, Putem să ne încredem în el pentru asta ?
-[1]- Putem a-i da crezare.
— Nu e Damas ăla de sub cal ?
— Ba da. Damas purta Întotdeauna un panaş roşu. Cred că-l trag afară ? Ptiu, că iuţi au mai fost!
— Guenever e în picioare.
Sunetele de trîmbiţă ajunseră din nou în încăpere, de data asta într-un fel diferit.
— Gata, se duc. Asta-i retragerea, Doamne, Dumne-zeule, ce mai zăpăceală ?
— Sper că nu sînt mulţi răniţi. Ce zici, vezi ceva ? Să ne ducem în ajutorul lor ?
— Ei, mulţi or să rămînă ţepeni de pe urma istoriei ăsteia, zise Gawaine.
— Credincioasă gardă.
— Peste o duzină.
— Vitejii mei! Şi e numai greşeala mea !
— Apăi eu n-aş zice că a fost greşala vreunui om anume : de nu cumva o fi a lu* frata-cniu, da' el acutna-i mort, şi de morţi să nu vorbeşti de rău. Da', iaca, s-adună şi ultimii. Vezi domnia-ta mantia albă a Reginii, colo-şa, deasupra norodului ?
— Să-i fac semr« ?
— Nu.
— N-ar fi frumos X
— Nu.
— Ei, dacă-i-aşa, atunci poate că nu trebuie. Dar zău aşa, tare frumos ar fi să fac şi eu ceva, acum, că se duce.
Gawaine se întoarse spre el cu un elan de iubire.
— Unchiule Arbhur, spuse el, adevăr îţi grăiesc că mare om mai eşti. Şi drept ţi-am spus că totul o să iasă bine până ta urmă. ;
— Şi tu eşti un ora mare, Gawaine, un om. bun şi cum-secade.
Se sărutară după obiceiul cel vechi, plini de bucurie, pe amîndoi obrajii.
•— Aşa, spuseră ei. lacwaşa t

— Şi-acum ce facem ?.Apăi domnia-ta să ne spună asia.

Bătrînul Rege privi în jur de parcă ar fi căutat lucrul pe care trebuia să-l facă. Bătrîneţea, ideea de infirmitate, toate se spulberaseră ca prin farmec. Se ţinea mai drept. Obrajii îi erau rumeni. Ridurile din jurul ochilor păreau un mănunchi de raze.

— Cred că pentru început n-ar fi rău să tragem un chef de să-i meargă vestea.

— Nu-i rău, nu-i rău deloc ! Ia să-i dăm o strigare după pajul cela.

•— Paj, paj ! strigă el din uşă. Unde drac.u te-ai mai clus ! Paj ! Hei, măi tîlharule, ia adu-ne ceva să dăm de duşcă. Ia zi, ce făceai ? Te uitai cum e arsă stăpîna-ta, ai ? Ei, uite că n-ai avut şi tu noroc de asemenea spectacol ! Te-ai păcălit, mă găgăuţă !

Copilul de casă slobozi încîntat un ţipăt c-hiţăit şi o porni tropăind înapoi pe scări în jos.

— Şi-apoi, după ce beurăm ? întrebă Gawaine.

Arthur se întoarse plin de veselie, frecindu-şi mîinile.

— Uite, că nu m-am gîndit. O să se întîmple ceva. Poate că l-om putea face pe Lancelot să-şi ceară iertare, sau o înţelegere în felul ăsta — şi atunci se va putea întoarce. L-am putea pune să explice că se afla în dormitorul Reginei, fiindcă trimisese după el, ca să-i plătească banii pentru lupta cu Sir Meliagrance, deoarece dînsa i-a încredinţat lui cazul, dar el nici n-a vrut să audă de aşa o plată. Şi apoi, desigur, el a trebuit s-o salveze, fiindcă ştia că este nevinovată. Da, cred c-am putea aranja lucrurile în felul ăsta. Dar pe viitor, or să trebuiască să se poarte ca lumea.

Entuziasmul lui Gawaine se evaporase înainte de cel al lui unchiu-său.

— Tare mă-ndoiesc... începu el.

Regele îl privi.

— Tare mă-ndoiesc că vei reuşi domnia ta să aranjezi lucrurile astfel, atâta vreme cît Mordred este în viaţă.

Ridicînd cu o mină palidă tapiseria de la intrare, făptura fantomatică, pe jumătate în armură, cu braţul prins într-o eşarfă, se profilă în prag.

— Niciodată, glăsui el, cu un îndîrjit simţ al replicii dramatice, niciodată, atîta vreme cît Mordred este în viaţă.

Arthur se întoarse pe Cîlcîie surprius. Cercetă ochii aceia înfrigurati, se îndrepta apoi spre fiul său cu o nuanţă de îngrijorare.

-— Ei, ce-i, Mordrcd ?

— Ei. ce-i, Arthur !?

— Ian, ascultă, nu care cumva să vorbeşti cu Măria- sa în felul ăsta. Cum de cutezi V
— Nu vorbi deloc cu mine.
Vocea lui lipsită de orice ton îl oprise pe Rege lu mijlocul drumului. Acum îşi mai adună firea.
—Ei, haide, haide, spuse el cu blîndeţc. Ştim, ştton cu toţii c-a fost un măcel groaznic.. Am văzut de la fereastră. Dar, oricum, e mai bine ca mătuşa ta să fie în siguranţă şi toate formele justiţiei să fie satisfăcute...
— A fost un măcel cumplit...
Vocea era ca aceea îi unui robot, dar plină de înţelesuri.
— Pedestraşii...
—• Gunoaie.
Gawaine se întoarse spre fratele lui vitreg c-a un mecanism. Se întoarse cu tot trupul.
— Mordred, întrebă el, de parcă limba îi era încleiată. Morclred, unde l-ai lăsat pe Sir Gareth ?
— Unde i-am lăsat pe amîndoi ?
Gawaine înccpu să strige ca un apucat, bolborosind cuvintele.
— Pe mine să nu m£ maimuţăreşti, urlă el. Şi nu mai ţipa ca un papagal. Grăieşte unde sînt.
— Du-te şi caută-i, Gawaine, printre oamenii din piaţă.
Arthur începu :
— Gareth şi Gaheris...
— Zac în piaţă. Era greu să-i recunoşti, din cauza sîngehn.
— Doar n-au nimica, nu-i aşa ? Erau neinarmaţi. Nu cumva sînt răniţi ?
— Sînt morţi.
— Prostii, Mordred.
— Prostii, Gawaine.
— Dar n-aveau armură, protestă Regele.
— N-aveau armură.
Gawaine spuse, apăsînd cumplit pe fiecare cuvînt :
— Mordred, de vorbeşti în dodii şi mă minţi...
— „.atunci preadreptul Gawaine îşi va ucide şi ultimul din singele lui ce-a mai rămas în viaţă.
— Mordred.
— Arthur, răspunse el.
Întoarse spre el o faţă de piatră, avînd zugrăvită pe ea, nebunie, venin, umilinţă şi nefericire.
— Dacă e adevărat, e groaznic. Cine ar fi putut să vrea să-l ucidă pe Gareth, şi încă nelnarmat ?
— Cine ?
— Nici măcar nu aveau de gînd să lupte. Voiau numai să stea acolo, fiindcă le-am poruncit-o eu. Unde mai pui că

Lancelot e cel mai bun prieten al lui Gareth. Băiatul era în relaţii prieteneşti cu familia lui Ban. Pare imposibil. Eşti sigur că nu faci vreo greşeală ?
Vocea lui Gawaine umplu deodată întreaga încăpere :
■— Mordred, cine i-a ucis pe fraţii mei ?
-— Zău aşa, cine ?
Se năpusti asupra cocoşatului, fierbînd! de furie.
— Cine altul dec-îţ Sir Lancelot, puternicul meu amic.
— Mincinosule ! Trebuie să mă duc să văd cu ochii mei. Ieşi împleticindu-se din cameră, încă năpustindu-se, cu acelaşi elan cu care se năpustise spre frate-său.
— Bine. Mordred, dar eşti sigur că sînt morţi ?
— Capacul ţest ei lui Gareth era zburat, spuse el cu indiferenţă, şi avea o expresie foarte surprinsă. Gaheris nu avea nici o expresie, fiindcă îi era capul despicat în două. Regele era mai mult încurcat decît îngrozit. Spuse cu tristeţe mirată :
— Nu se poate să fi făcut Lance aşa ceva. Îi cunoştea... Îi iubea... Nu purtau coifuri, aşa că i-a putut recunoaşte. Doar el l-a uns cavaler pe Gareth. N-ar fi făcut niciodată un lucru ca ăsta.
— Nu, bineînţeles.
•— Dar spui că l-a făcut.
— Spun că l-a făcut.
•— Trebuie să fi fost o greşeală.
— Trebuie să fi fost o greşeală.
•— Ce vrei să spui ?
— Vreau să spun că preacinstitul şi nefericitul Cavaler, căruia i-ai permis să-ţi pună coarne şi să fugă cu ne- vastă-ta, s-a distrat înainte de a pleca, ueigîndu-mi fraţii —• amîndoi neinarmaţi, şi amîndoi preaiubiţii lui prieteni.
Arthur se aşeză pe laviţă. Pajul cel mic. întorcîndu-se ■cu băutura poruncită, făcu o plecăciune :
-— Băutura domniei-tăle, Măria-ta.
— Ia-o cle-aicî.
— Sir Lucan Chelarul zice, domnule. Îi dă cineva o mînă de-ajutor să aducă răniţii înăuntru, domnule, şi zice că sînt pe undeva ceva bandaje sau ce face ?
— Intreabă-l pe Sir Bedivere.
— Da, domnule.
— Paj, strigă el. în vreme ce copilul pleca.
— Domnule ?
■— Cîte pierderi ?
— Se zice că-s douăzeci de cavaleri morţi, domnule. ■Sir Bellianee cel Mindru. Sir Scgwarides, Sir Grillel, Sir Brandiles, Sir Aglovale. Sir Tor, Sir Gauter, Sir ■Gillimer, cei

trei fraţi ai lui Sir Reynold, Sir Damas. ■Sir Priainus, Sir Kay Străinul. Sir Driant, Sir Lambegus, Sir Hermînde, Sir Pertilope.

— Dar Gareth şi Guḥeriş ?

— N-am auzit nimic de ci. domnule.

Phngînd în hohote şi încă alergind. roşcovanul cît muntele intră iarăşi în cameră. Alergă la Arthur ca un copil. Rosti printre suspine :

— E adevărat ! E adevărat 1 Am găsit un om carele a văzut cum se petrecură lucrurile. Săracu" Gaheris şi micuţu de Gareth — ¡pe amîndoi, pe amîndoi i-a ucis cîlnele, neînarmaţi!

Căzu în genunchi. Işî îngropa capul alb-nisipiu î-ti mantia bătrânului Rege.

CAPITOLUL IX

Într-o însorită zi de iarnă, şase luni mai tîrziu, Jo- yous Gard era împresurat. Soarele strălucea perpendicular pe direcţia vint ului de nord, luminînd partea dinspre răsărit a brazdelor îu albul promoroacei. În afara castelului, graurii şi verdele fluierai- al zăvoaielor căutau doar-doar or găsi ceva prin iarba uscată. Copacii fcaioşi îşi ridicau spre cer scheletul, ca nişte hărţi medievale ale sistemului circulator sau nervos. Bălegarul, dacă dădeai cu piciorul în el, răsuna ca lemnul. Totul avea culoarea iernii, lichenii de un verde palid, ca o perniţă de catifea verde care fusese lăsată ani de zile în bătaia soarelui. Copac-ii-schelet, la Tel ca şi perniţa, aveau un pufuleţ pe trunchiurile lor. Coniferele se acoperi seră cu el de-a lungul draperiilor funerare. Gheaţa trosnea în smîrcuri şi băltoace şi în şanţul îngheţat ce înconjura cetatea. Joyous Gard el însuşi se ridica semeţ, minunat tablou în soarele fără putere.

Castelul lui Lancelot nu arăta cumplit. Turnurile de apărare din vremurile urcării pe tron a lui Arthur făcuseră loc unei veselii a apărării, greu de imaginat acum, în zilele noastre. Nu trebuie să vă închipuiţi o asemenea fortăreaţă ca pe cetăţile pe care le vedeţi astăzi, ruinate şi dărăpănate, cu mortarul năruindu-se dintre pietre. Erau bine zidite. Puseseră crom în tencuială, aşa că zidul arăta oarecum de parcă ar fi fost făcut din aur. Turnurile sale acoperite cu plăci de ardezie, conice, după moda franceză, se îmbulzeau, ridicîndu-se din parapete complicate într-o sută de neaşteptate ambiţii. Vedeai acolo podeţe fantastice, acoperite ca Podul Suspinelor, mergînd de la capelă pînă la vreun turn. Vedeai scări exterioare, ducînd Dumnezeu ştie unde — poate la Dumnezeu. Coşurile răsăreau, cîncl nu te aşteptai, prin găuri destinate pentru aruncarea bolovanilor. Ferestre din vitraliu veritabil, înalte şi ferite de orice primejdie, străluceau acolo unde cîndva

erau ziduri pustii. Stindarde şi steguleţe heraldice, crucifixuri, himere, burlane cu lucrături, giruete, clopotniţe, turle, foişoare — toate acestea se înghesuiau pe acoperişurile înclinate ba într-o parte, ba în alta, uneori din ţiglă roşie, alteori din piatră acoperită cu muşchi, alteori din ardezie. Locul acela era un oraş, nu un castel. Era o plăcintă pufoasă, care-ţi aluneca uşor pe gît, nu pîinea fadă şi nedospită din vechiul Dunlothian.în jurul veselului castel se afla tabăra asediatorilor săi. Regii, în zilele acelea, îşi luau eu ei în campanie tapiseriile din casă, ceea ce te poate oarecum ajuta să înţelegi felul de tabără pe care-o ridicau. Corturile erau roşii, verzi, ecosez, în dungi. Cîteva dintre ele erau de mătase, într-un labirint de culori şi otgoane, de icuri pentru cort şi suliţe înalte, de jucători de şah şi vivandiere, de interioare cu tapiserii şi tacâmuri de aur, Arthur al Angliei îşi întinsese tabăra ca să-şi înfometeze prietenul.

Lancelot şi Guenever stăteau lîngă un Toc de bușteni în sala castelului. Focul nu se mai făcea acum în mijlocul încăperii, lăsînd fumul să iasă cum putea prin ferestruicile de sub tavan. Aici aveau o vatră aşa cum scrie la carte, bogat împodobită cu sculpturi reprezentînd armele şi însemnele heraldice ale Casei de Benwick, şi jumătate de copac mocnea în foc înăbuşit în cămin. Gheaţa de afară făcuse pămîntul prea alunecos pentru cai. Aşa că era o zi de armistiţiu, deşi nedeclarat.

Guenever spunea :

— Nu pot să-mi imaginez că ai putut tu să faci yna ca asta.

— Nici eu, Jenny. Zău, nici măcar nu ştiu că am fă- cut-o, în afară de faptul că toată lumea spune aşa.

— Nu-ţi poţi aminti nimic ?

— Eram stîrnit, nu glumă, şi mi-era groază să nu ţi se întîmple c-eva. în jurul meu era o gloată de oameni care dădeau din săbii şi tot felul de arme şi cavalerii încercau să mă oprească. Trebuia să-mi croiesc drum.

— Nu prea-ţi seamănă o astfel de purtare.

-— Cred că nu-ţi închipui că am vrut-o, nu-i aşa ? întrebă el cu amărăciune. Gareth mă iubea mai mult decît îi iubea pe fraţii lui. Aproape că am fost naşul lui. Oh, pentru bunul Dumnezeu, hai să nu mai vorbim despre asta.

•— Bine, haide, lasă, făcu ea. Eu zic că e mai bine de el acolo unde se află acum, sărăcuţul.

Lancelot lovi gînditor bușteanul, stînd rezemat cu un braţ pe prichici, şi uitîndu-se la văpaia spulberată cu cenuşă.

•—Avea ochi albaştri.

Se opri, încercînd să-i regăsească în foc.

— Cînd a venit la Curte, n-a vrut să-şi numească părinţii. Asta din pricină că a trebuit la început să fugă de-acasă, pentru a veni la noi. Era mare duşmănie între maică-sa şi Arthur, şi bătrîna nu voia cu nici un chip să-l lase să vină. Dar nu s-a putut ţine deoparte. Voia să aibă şi el povestea lui romantică de cavalerism şi onoare. Aşa că a fugit la noi, şi n-a vrut să spună cine era. N-a cerut să fie făcut cavaler. Îi era de-ajuns să fie la marea Curte, pînă ce-<şi va dovedi tăria.

Împinse înapoi în foc o ramură care ieşise din cămin.

— Kay l-a pus să lucreze la cuhnie şi i-a dat o po-reclă : „Mîini-Frumoase". Kay a fost întotdeauna mare măgar. Şi apoi... o, Doamne, cît de mult pare să fi trecut de-atunci.

În tăcere — în vreme ce stăteau nemişcaţi, fiecare cu un cot pe poliţa de deasupra căminului şi cu un picior îndreptat spre foc — cenuşa imponderabilă se vînzoli şi se presără pe podea.

— - Îi dădeam uneori cîte-un bacşiş, să-şi mai cumpere şi el vreun nimic. Beaumains, pajul de la cuhnie. Nici nu ştiu de ce m-a iubit atîta. L-am uns cavaler cu mîi- nile mele.

Se uită la degetele lui cu uimire, mişcîndu-le de parcă nu le-ar fi văzut mai înainte.

— Apoi a luptat în aventura Cavalerului Verde, şi atunci am aflat ce bun luptător era... Bunul Careth, urmă el, aproape cuprins de uimire, l-am ucis cu aceleaşi mîini cu care l-am făcut cavaler, fiindcă a refuzat să-şi poarte armura împotriva mea. Ce oribile fiinţe sin tem noi oamenii ! Dacă vedem o floare cîncl mergem pe cîmp, îi zburăm capul cu un băţ. Ui le-aşa s-a dus şi sărmanul Gareth.

Guer.ever luă cu durere m'îna vinovată.

— N-ai avut ce face.

— Ba da, aş fi avut. Era cuprins de obişnuita lui nefericire, religioasă. A fost vina mea, vina mea, amarnica mea vină. Asta-i numai fiindcă am împărţit lovituri în dreapta şi-n stînga, în mulţime.

— Trebuia să mă salvezi.

-— Da, dar puteam să mă fi luptat numai cu cavalerii înarmaţi. În loc de asta, eu am început să-i căsăpesc pe pedestraşii pe jumătate înarmaţi, care n-aveau nici o şansă. Eu eram cap-ă-pied, din creştet pînă-n tălpi în armură, iar ei erau în cidr-bouille, numai cu pieptare de piele, numai nişte ţepuşe şi piele. Şi am tăiat la ei cu osîrdie şi Dumnezeu m-a pedepsit. Numai fiindcă mi-am uitat jurămîntul de cavaler, de-asta m-a

făcut Domnul să-l ucid pe sărmanul Gareth, şi pe Gaheris, la fel.

— Lance ! spuse ea cu voce ascuţită.

— Şi-acum ara intrat în nenorocirea asta infernală, continuă el, refuzîncl să asculte. Acum trebuie să mă lupt împotriva propriului meu Rege, care m-a făcut cavaler şi m-a învăţat tot ce ştiu. Cum pot să lupt împotriva lui ? Şi cum să lupt măcar împotriva lui Gawaine ? Am ucis trei dintre fraţii lui. Cum aş putea să mai adaug încă o crimă la atîtea ? Dar Gawaine nu mă va lăsa niciodată să scap. Acum nu mă va imai ierta în vecii vecilor. Nu-l învinovăţesc pentru asta. Arthur ne-ar ierta, dar Gawaine nu-'l lasă. Şi trebuie acum să stau asediat în gaura asta ca un laş, cînd nimeni nu vrea de fapt să se lupte cu mine, în afară de Gawaine, şi apoi să aştept să iasă cu fanfarele lor şi să cînte :

Cavaler trădător leşi afară de te bate Huo ! Huideo ! Huo !

— Nu contează ce strigă şi ce cîntă. N-or să facă din tine un laş, numai fiindcă urlă porcăria asta.

— Şi propriii mei oameni încep să gîndească aşa. Bors, Blamore, Bleoberis, Lionel — îmi tot cer să ies afară şi să lupt. Şi cînd am să mă duc, ei, spune-mi, ce-o să iasă din asta ?

— După cât mă duce pe mine mintea răspunse ea, ceea ce se va întîmpla este c-ai să-i baţi, şi-apoi ai să-i laşi să trăiască şi-ai să le ceri să se ducă acasă. Toată lumea îţi respectă bunătatea.

El îşi ascunse capul în îndoitura cotului.

— Ştii ce s-a întîmplat în ultima bătălie ? Bors a avut o luptă în sulițe chiar cu Regele.

şi l-a doborît. A

sărit apoi de pe cal şi s-a aplecat asupra lui Arthur cu spada trasă. Am văzut ce se întîmplă, şi-am galopat ca nebunul ; Bors a

întrebat : „Să pun capăt războiului acestuia ?" „Să nu cutezi, am strigat eu, că-i vai de capul tău 1" Aşa că l-am pus pe Arthur înapoi pe cal şi l-am implorat, l-am rugat în genunchi, să plece de- aici şi să ne lase în plata Domnului. Arthur a început să plrngă. Ochii i s-au umplut de lacrimi şi m-a privit ţintă şi n-a spus nimic. Arată mult mai bătrîn. El nu vrea să se

lupte cu noi, dar e şi Gawaine la mijloc. Gawaine era cîndva de partea noastră, dar i-am măcelărit fraţii în nemernicia mea

— .Las-o balta c-u nemernicia. E vorba aici numai de furia'lui Gawaine şi ele viclenia lui Mordred.

— Şi dacă ar îi vorba numai de Gawaine, se lamcntă el. încă ar anai ii o speranţă de pace. în sinea lui, el e un om cumsecade. E un om bun. Dar Mordred e tot timpul acolo, înţepindu-l cu tot felul de aluzii şi facîndu-l să se simtă nenorocit. Şi mai e apoi toată vrajba asta dintre GaeVi şi Gali şi acel Nou Ordin al lui Mordred, Zău că nu văd sfîrşitul nenorocirilor noastre.

Regina propuse pentru a suta oară :

— Ar fi de vreun folos dacă m-as iu toarce la Arthur şi m-aş arunca la picioarele lui, eei'iud îndurare ?

— Le-am oferit-o, şi ei au refuzat-o. N-are nici un rost să înfrunţi o asemenea osînclă. După toate astea te-ar mai şi arde pe rug.

Ea părăsi focul şi se îndreptă spre marea ambrazură a ferestrei. Afară, lucrurile de asediu se întindeau sub ochii privitorului. Câţiva soldaţi miniaturizaţi din tabăra duşmană jucau cu mare veselie „Vulpea-şi-gîştele" pe un eleşteu îngheţat. Rîsul lor clar ajungea pînă la ei, rupt din cauza distanţei de mişcările pieselor care-l pro- vocaseră.

— Şi în tot acest timp războiul continuă, spu-se ea, şi pedeştrii care nu sînt cavaleri sini ucişi, dar nimeni nu bagă de seamă.

— În tot acest timp.

Ea observă, fără să se întoarcă :

— Cred că mă voi duce înapoi, dragă, şi să încerc, cine ştie, poate am noroc. Chiar dacă voi fi arsă, lot ar fi mai bine decît ce ne aşteaptă.

El o urmă la fereastră.

— Jenny, aş veni cu tine, dacă ar avea vreun rost. Am putea merge împreună şi să-i lăsăm să ne taie capul, dacă ar exista măcar o singură nădejde să opreşti prin asta războiul. Dar toată lumea a înnebunit. Chiar daci ne-am preda, Bors şi Ector şi restul ar continua vrajba — chiar dacă noi am fi ucişi. Şi, pe lîngă asta, mai sînt vreo sută de alte duşmănii, pentru toţi aceia pe care i-am ucis în piaţă şi pe scări, şi pentru lucrurile carc s-au petrecut vreme de jumătate de secol sub domnia lui Arthur. Curînd nu voi mai putea să-mi ţin prietenii în frîu, chiar aşa cum stau lucrurile. Hebes le Renoumes, Villiers the Valiant, Urre din Ungaria: or să înceapă cu toţii să ne răzbune şi totul va fi încă şi mai rău decît acum. Urre îmi este cumplit de recunoscător.

— Civilizaţia pare să fi înnebunit, spuse ea.

■— Da, şi se pare că noi am făcu t-o astfel. Borş, Lionel şi Gawaine răniţi, şi toată lumea setoasă de sînge. Eu

trebuie să ies la atac cu cavalerii mei şi să mă năpustesc, prefăcîndu-mă că lovesc, şi poate că Arthur e împins spre mine sau vine Gawaine, şi atunci trebuie să mă acopăr cu scutul şi să mă apăr şi nu am voie să lovesc înapoi. Oamenii au observat acest lucru şi spun că nedînd tot ce pot în lupta asta, nu fac altceva decît să prelungesc războiul, ceea ce le înrăutăţeşte lor situaţia.

— Şi nu spun decît adevărul.

— Bineînţeles că e adevărat. Dar alternativa ar" fi să-i ucid pe Arthur şi pe Gawaine, şi cum aş putea face una ca asta ? Dacă Arthur te-ar lua înapoi şi ar pleca, zău că ar fi cel mai bine.

Acum douăzeci de ani ar fi izbucnit un scandal îngrozitor în urma unei sugestii atît de lipsite de tact. Era măsura toamnei vieţii lor faptul că acuma nu fu decît un pic amuzată de vorbele lui.

— Jenny, ştiu că spun un lucru îngrozitor, dar e adevărat.

— Bineînţeles că e adevărat.

■— Se pare că te tratăm ca pe-o marionetă.

•— Cu toţii sîntem nişte marionete.

Îşi sprijini capul de piatra rece a ambrazurii, pînă ce ea îi luă mina.

— Hai, nu te mai gîndi la toate astea. Rămîi în castel şi ai răbdare. Poate c-o să aibă Dumnezeu grijă de noi.

— Ai mai spus asta cîndva înainte.

— Da, în săptămîna înainte de a ne prinde.

•— Chiar dacă Dumnezeu nu vrea, remarcă el plin de amărăciune, am putea apela la Papă.

— La Papă ! Lancelot îşi ridică ochii.

— Ce vrei să spui ? »

•— Păi cum, Lance, nu-ţi dai seama... Dacă Papa ar trimite bule ambelor părţi, ameninţînd că ne va excomunica, dacă nu vom ajunge la o înţelegere ? Dacă am cere o decizie papală ? Bors şi ceilalţi vor trebui s-0 accepte. Sigur...

O privi cu atenţie, în timp ce ea îşi alegea cuvintele.

•— E-ar putea numi pe Episcopul de Roehester să pună în acţiune condiţiile păcii...

— Ce condiţii anume ?

Dar ei îi intrase în cap ideea şi se aprinsese rău de tot.

— Lance, amîndoi ar trebui să le acceptăm, oricare ar fi ele. Chiar dacă ele ar însemna... chiar dacă ele ar fi rele pentru noi, ar însemna pace pentru popor. Şi cavalerii

noştri n-ar avea nici o scuză să-şi dezlănţuie duşmăniile, fiindcă ar trebui să cedeze şi să asculte de Biserică...

— Ei ?

Se întoarse spre el cu o faţă plină de pace sufletească şi uşurare — expresia aceea competentă »şi nedramatică pe care o au femeile cînd trebuie să alăpteze, sau să înfaşe un prunc, sau cînd trebuie să îndeplinească o altă treabă care cere competenţă. El nu ştia cum să-i răspundă.

— Am iputea trimite n/iine un sol, propuse Guenevcr.

— Jennv !

Nu putea suporta ideea că ea se lasă trimisă de la unul la celălalt — şi nu mai era tînără — sau că va trebui s-o piardă, sau că nu va trebui s-o piardă. Între vieţile oamenilor săi şi dragostea lor şi vechile lui totemuri, nu-i mai rămăsese nimic altceva decît ruşinea. Ruşinea aceasta o văzu Gucncver, şi-l ajută să se dezbare. îl sărută plină de iubire. Afară, corul zilnic îşi începea cîn- tarea :

Cavaler trădător leşi afară ele te bate Huo ! Huideo ! Huo !

— Haide, spuse ea, mîngîindu-i părul alb. Nu-i asculta. Lancelot al meu trebuie să rămînă în castel, şi-o să vadă c-o să fie un sfîrşit fericit.

CAPITOLUL X

— Şi va să zică Sfinţi a-sa le-a făcut pace, spuse Mor- dred cu furie sălbatică.

Ihî.Se aflau În Camera Dreptăţii, Gawaine şi el, aştep-tând ultimele etape ale tratativelor. Amîndoi erau înveş-mîntaţi în negru — dar cu ciudata deosebire că Mordred părea strălucitor în hainele lui negre, un fel de Hamlet, în timp ce Gawaine arăta mai degrabă ca groparul. Mordred începuse să se îmbrace cu această dramatică simplitate de cîncl devenise liderul partidului populaï. Scopurile lor erau legate de un fel de naţionalism, luptînd pentru o autonomie gaelică, precum şi de masacrul evreilor, ca răzbunare pentru un sfînt mitic pe nume Hugh din Lincoln. Membrii partidului se numărau cu miile, răspîndiţi în toată ţara, şi purtau semnul lui : un pumn stacojiu încleştat pe un bici, şi se auto-intitulau "Haidamacii". Fratele mai mare, care purta uniforma numai ca să-i facă plăcere celui mai mic, era învăluit într-un negru parcă mai cinstit — adevărata şi disperata întunecare a jalei.

— Ia în chipuie-ţi, continuă Mordred. Dacă n-ar fi fost Papa, n-am fi avut niciodată frumuseţea asta de cortegiu, în care tot omul purta rămurele de măslin şi îndrăgostiţii nevinovaţi erau îmbrăcaţi în alb.

— Apăi nici vorbă, că tare frumos fu.

Mintea lui Gawaine nu se mişca uşor pe cărările ironiei aşa că acceptă sarcasmul ca o enunţare de fapte.

— A fost bine pusă în scenă.

Fratele mai mare se mişcă stînjenit, de parcă ar fi vrut să-şi îndrepte poziţia, dar se întoarse la aceeaşi de la care pornise. Spuse şovăielnic, de parcă ar fi întrebat sau ar fi implorat ceva :

— Lancelot zice în scrisorile sale că l-o ucis pe Gareth al nostru din greşeala, 'ce că nici nu l-o văzut.

— Da, aşa face Lancelot întotdeauna, dă în dreapta şi-n stînga în oamenii neînarmaţi, fără să se uite cine sînt. Dintotdeauna era celebru pentru asta.

De data asta ironia era aşa de evidentă, încît pînă şi Gawaine o luă ca atare.

— Apăi eu cat a zice că nu prea mi se pare a fi cu putinţă.

— Cu putinţă ? Păi te cred că nu e. Lancelot nu se poartă niciodată aşa. El era doar acel preux chevalier care cruţa întotdeauna pe cei învinşi — care n-a ucis niciodată vreo făptură mai slabă decît el. Doar ăsta a fost drumul lui Lancelot spre popularitate şi glorie. Crezi"- cumva că deodată s-a dezbărat el de poza asta şi a început să omoare oamenii neînarmaţi de-a valma ?

Cu un patetic efort de a fi drept. Gawaine spuse :

— Păi nu prea pare a fi nici urmă de pricină pentru care i-ar fi ucis.

— Pricină ? Era Gareth fratele nostru sau nu ? L'-a ucis ca represalii, din răzbunare fiindcă cei din familia noastră au fost aceia de l-au prins eu Regina.

Cu mai multă băgare de seamă adăugă :

—■ Şi-apoi fiindcă Arthur te iubeşte alîta, şi el era gelos pe influenţa ta la Curte. Ce crezi, a pus lucrurilc la cale din vreme, ca să slăbească clanul Orkney.

—- S-a slăbit pe sine.

— Pe lîngă asta, era gelos pe Gareth. Se temea că fratele nostru o să-i încalce domeniile. Gareth al nostru îl copia, ceea ce nu-i convenea acestui preux chevalicr. Doar nu poţi să ai doi cavaleri fără prihană.

Camera Dreptăţii fusese pregătită pentru ultimul spectacol pompos. Arăta pustie, cu numai doi oameni în ea. Stăteau într-un fel curios, unul în spatele celuilalt pe treptele tronului, ceea ce însemna că nu se priveau în faţă. Mordred privea la ceafa lui Gawaine, iar Gawaine în podea. Spuse cu vocea uşor sugrumată :

— Gareth a fost cel mai bun dintre noi.

Dacă s-ar fi întors cu iuţeală, ar fi fost poate surprins de concentrarea cu care era urmărit cu privirea. Faţa celui mai tînăr era în contradicţie cu muzica vocii lui. Dacă l-ai fi privit cu mai multă atenţie, poate ai fi băgat de seamă că înfăţişarea lui Mordred în ultimele şase luni devenise mai ciudată.

— Dragul de el, exclamă, să fie ucis chiar de omul în care credea cel mai mult.

— Asta mă va învăţa să n-am nicicând încredere în omul din Sud.

Mordred schimbă pronumele cu un accent imperceptibil.

* > — Da, asta o să ne înveţe.

Bătrînul tiran se întoarse spre el. Prinse mîna cea albă ca să o siringă, vorbind cu voce tulburată.

— Nu ştiu cum, da' zău aşa, eu ziceam că toate se trag din răutăţile lui Agravaine — ale lui Agravavne şi ale laic. Mă gindcam cá ai nu ştiu ce idee preconcepută împotriva lui Sir Laneelot. Mi-c şi ruşine.

— Sîngelc apă nu se face.

— Asta e. Mordred. Poale cinevaşilea să trăncăne despre idealuri - ilespre ce-i drept şi ce ba şi tot soiul de voroave dinlr-astca dar pînă la uiinu. tot la cei de-un sîuge cu tine ajungi. Iaca-mi trece prin minte cum fura Garetli din livada popii, de lîngă deal...

Se ridică stîngaci şi păşi. iar cel mai tînăr il sprijini.

•— Părul îi era aproape alb de bălan ce era. atunci cînd ţie afla încă băiet la muma acasă.

— Kay îi zicea Miini-Frumoase.

— Ei, voia să-l zădărască, nu î-o zicea de bine.

— Oum o fi, dar era adevărat. Krumoase mîini iftai avea.

— Şi acum e iu niormiul.

Gmvaine se aprinse la falâ pînă-n sprineene. şi vinele i se umflară la timpie.

— - Toate blestemele Domnului pe capul lor ! Iii află că n-am de gînd să încliei pacea asta. Nu vreau să-i iert. Adică de ce mă rog să caute Regele Artltur să liniştească vrajba ? Şi ce-i fierbe Papii oala în treaba asta ? Frate-miu a fost măcelărit, şi atu ştiu să fi pierit vreunul dintr-ai lor, aşa că pe Dumnezeu Atotputernicul din cer, răz- bunarea-i a mea şi n-am să las să-mi scape !

— Laneelot o să ne scape printre elege ie. E prea lunecos ca să-l apuci.

Vezi să nu. De dala asia am pus gabja pe el. Prea mult au iertat cei elin Cornwall.

Mordred se mută pe scări.

— Te-ai gîndit vreodată ce le-a făcut celor din Cornwall şi Orkncv Masa Rotundă ? Tatăl lui Arthur l-a ucis pe bunicul nostru. Arthur a sedus-o pe mania. Şi Laneelot nc-a ucis pe trei dintre fraţii noştri, pe lîngă Florence şi Lovel. Şi totuşi, ia uită-te la noi. uite cum stăm aci, gata să ne vindem onoarea ca să-i împăcăm pe doi Englezi. Pare-am fi nişte jigodii laşe. cu coada între picioare !

— Apăi nu-i chiar aşa. că nu-i vorba ele să fii laş. Papa îl poate sili pe Rege să-şi ia Regina, dar nu văzui să fie vr'un cuvînt în bule despre Sir Laneelot. Ii acordăm sanctuarul să aducă muierea şi, de asemenea, o să-l lăsăm să şi plece. Dar. după aia...Şi de ce mă rog l-am lăsa să ne. scape, chiar şi-acum ?
— Din pricină că are un salvconduct. Ce Dumnezeu, an ăi Mordred, sintem doar cavaleri !
— Nu trebuie să ne coborîm la a folosi arme josnice, chiar dacă duşmanii noştri nu se dau în lături ?
— Îhî, zău aşa. Lăsăm porcu' mistreţ să alerge după lege, şi-apoi îl urmărim pînă l-om săvîrşi din viaţă. Arthur s-a cam ramolit: face el după voia noastră, n-ai teamă.
— Ce trist lucru, spuse Sir Mordred, să vezi cum sărmanul Rege pare să-şi piardă puterea, de cînd a început toată afacerea asta.
— Da, trist lucru. Totuşi mai ştie el diferenţa dintre bine şi rău.
■— Oricum, e o schimhare la el.
— Adică, vrei a spune că-şi pierde puterile.
■— Ce iute ghiceşti !
Sarcasmele lui erau la fel de uşoare ca şi cum ai încerca să-l sîeîi pe un orb.
— Nu poate totul să meargă după pofta lui. N-ar fi trebuit să se fi alăturat cu un cavaler trădător, încă de la început.
— Şi nici să se fi căsătorit cu Gwen.
— Vezi bine, vina e de partea lor. Nu noi căutarăm ceartă.
— Asta aşa e.
— Regele trebuie să se ridice să apere dreptatea. Şi chiar dacă Sfinţia sa l-ar face cumva s-o ducă pe muierea aceea în patul lui, noi tot avem dreptul nostru asupra lui Sir Lancelot. Măi băiete, pînă una-alta, el a făcut trădare, nu glumă, cînd a luat-o pe Regină cu sine, la fel cum făcu eînd îi ucise pe fraţii noştri.
— Toată dreptatea e de partea noastră.
Zdrahonul îi luă din nou celuilalt mîna palidă, lucind jilavă în laba lui bătătorită. Spuse cu mare greutate :
— Mare durere ar fi să fiu singur pe lume.
-— Avem aceeaşi mamă, Gawaine.
— Da !
— Şi era şi mama lui Gareth...
— Llite că vine Regele.

Ceremonia de împăcare ajunsese în stadiile sale finale. În sunete de trompete, demnitarii Bisericii şi Statului începură să se strecoare în sus pe scări. Curteni, episcepi,
Heralzi, aprozi, judecători şi spectatori — cu toţii vorbeau în tâmp ce intrau în încăpere. Cubul de tapiserie începu să înflorească odată cu apariţia lor. în Horea de feţele netede ale doamnelor cu asemenea podoabe pe cap, arătînd ca nişte semilune sau nişte conuri sau ca uimitoarea coafură purtată de Ducesa din „Alice în Ţara Minu- nilor[1]. Cu corsajele lor viu colorate, cu talia la sub- soară, cu rochiile lor lungi şi mînecile fluturînde, înveşmântate în camelin din Tripoli sau în taita sau în mătăsuri grele, aceste făpturi delicate pluteau spre locurile lor, lăsînd o dîră de parfum de smirnă sau miere — cu care îşi spălaseră dinţii. Curtezanii lor — scutieri tineri îmbrăcaţi după ultima modă, mulţi dintre ei purtînd însemnul lui Mordrecl — cel al Haidamacilor — intrau'cu piişi mărunţei, păşind cu picioarele lor încălţate în pantofi cu tocuri înalte, cu care era imposibil să te urci pe scară. La prima treaptă îşi scoteau pantofii, pe care îi aduceau sus pajii lor. Impresia pe care ţi-o lăsau aceşti tinerei era aceea de picioare îmbrăcate în ciorapi lungi de damă — de fapt, se considerase chiar necesar să se voteze o lege draconică, care stăruia ca hainele lor să fie de ajuns de lungi ca să le acopere fundul. Mai erau acolo mai mulţi consilieri de mare răspundere, purtînd nişte pălării cu totul extraordinare, dintre care cîteva arătau ca nişte învelitori pentru ceainic, altele ca nişte turbane, altele ca nişte aripi de păsări, şi unele ca nişte manşoane de blană. Robele acestora erau plisate şi căptuşite, avînd gulere înalte ca păunii de mare, epoleţi şi cingători bătute cu pietre scumpe. Se mai aflau acolo şi feţe bisericeşti cu t¡chiuie elegante de pus în vîrful creştetului, ca să nu răcească în locul unde purtau tonsura, aceştia fiind îmbrăcaţi în haine sobre care contrastau cu cele ale laicilor. Mai putea fi văzut acolo un cardinal itinerant purtînd minunăţia aceea de pălărie cu pom pon care mai împodobeşte încă hîriiile de scris ale colegiului Wolsey de la Oxford. Erau o sumedenie de ■blănuri de tot felul, inclusiv o potrivire foarte elegantă de pielicele albe şi negre de miel, cusute în romburi contrastante. Vorbitorii făceau o gălăgie ca un stol de grauri.

Aceasta era partea întîi a ceremoniei. Cea de a doua parte începea cu apropierea sunetului trompetelor. Veneau apoi mai mulţi cisterciew,[1] secretari, diaconi şi alte

1 Membri ai ordinului religios fondat în *1098 la Citeaux, în Burgundia.*

preacuvioase J"eţe bisericeşti, toţi împovăraţi cu călimări cu cemeală făcută din scoarţă de porumbar fiartă, cu pergament, nisip, bule, pene, şi soiul acela de briceguţ pe care-l purtau scribii întotdeauna în mîna stingă, atunci rând scriau. Mai aveau de asemenea şi răbojuri ţinute pe beţe, precum şi dările de seamă ale ultimei reuniuni.

Cea de a treia secvenţă a ceremoniei Fu constituită de venirea Episcopului de Rochester, numit nunţiu. Sosi cu toată pompa datorată unui nunţiu, deşi îşi lăsase baldachinul jos pe scări. Era un senior cu părul ca mătasea, purtîndu-şi cu demnitate mantia şi cîrja, stiharul şi sfîntul inel — un om binecrescut, cuvios, cunoscînd puterea spirituală.

În cele din urmă, trompeţii ajunseră chiar la uşă şi intră „Anglia". În hermină girea, care-i acoperea umerii şi braţul sting cu o fîşie mai îngustă pe cel drept — cu o pelerină albastră de catifea şi o coroană copleşitoare — greu din pricina maiestăţii şi sprijinit, aproape literalmente sprijinit de ofiţerii săi care aveau această sarcină, Regele era condus spre tronul său de pe estrada acoperită de un baldachin de aur cu broderii de dragoni furioşi ţesuţi cu fir roşu — şi acolo, atunci cînd mulţimea se dădu într-o parte să-i facă loc, apărură Gawaine şi Mordred care-l aşteptau să-l primească. Se prăbuşi pe jilţul în care fu aşezat. Nunţiul, care stătea în picioare, se aşeză şi el pe tronul din faţa lui, împodobit cu alb şi aur. Zumzetul se stinse.

— Sîntem gata să începem ?

Vocea cu ison popesc a celui din Rochester domoli tensiunea :

— Biserica este gata.

— La fel şi Statul.

Acesta era mormăitul lui Gawaine, uşor agresiv.

— Mai e ceva ce s-ar cuveni rezolvat înainte de venirea lor ?

— Apăi totul e bine pus la cale.

Rochester îşi întoarse ochii spre stăpînul din Orkney.

— Îi sîntem mult îndatoraţi lui Sir Gawaine.

— Pentru nimica toată, domnia-ta.

— În acest caz, spuse Regele, cred că trebuie să-i spunem lui Sir Lancelot că această Curte aşteaptă să-l primească.

— Becii vere, ia trimite să aducă prizonierii.

Se observă că Gawaine căpătase obiceiul de a vorbi îu numele tronului şi că Artbur îl lăsa să o l'acă. Nunţiul era totuşi mai puţin supus.

— Un moment-. Sir Gawaine. Trebuie să arăt în mod clar că Biserica nu priveşte pe aceşti oameni ca pe nişte

prizonieri. Misiunea Sfinţiei sale, pe care cu îl reprezint aci, este una de pacificare, nu de răzbunare.

— Biserica poate privi prizonierii după cum poftește dar, vedeţi domnia-voastră, noi toi după capul nostru cel prost o să ne ţinem şi tot aşa om vorbi, după cum Vii-e limba. Aduceţi prizonierii.

— Sir Gawaine...

— Suflaţi cântarea pentru Maria-sa Regina. Curtea se poate aşeza.

În mijlocul muzicii de mascaradă şi a trompetelor care răspundeau din afară, toate privirile se îndreptară spre uşă.

Printre blănuri şi mătăsuri trecu un freamăt'. Cu bîrşîi't de paşi, în mijlocul mulţimii se desfăcu un culoar, în arcada, acum liberă privirii, Lancelot şi Guenever îşi aşteptau replica.

Era ceva patetic în grandoarea lor, de parcă erau gătiţi pentru uu joc şaradă, la care nu se prea pricepeau. Erau îmbrăcaţi în veşminte albe, cu fir de aur, iar Regina, care nu mai era nici tânără şi nici frumoasă, îşi purta cu 0 totală lipsă de graţie ramura de măslin. Coborîră timid pe cărarea deschisă în faţa lor. ca nişte actori bine-inten- ţionaţi care încercau să facă tot ce puteau, dar nu-şi prea cunoşteau meseria. îngenuncheată în faţa tronului.

— Mult-temutul meu Rege.

Tresărirea de milă fu sesizată de Mordred.

— Fermecător !

Lancelot îl privi pe fratele mai mare.

— Sir Gawaine.

Orkney îi arătă spatele.

Se întoarse spre Biserică.

— Domnul meu de Roehester.

— Fii binevenit, fiul meu.

— Am adus-o pe Regina Guenever, la porunca Regelui şi eea a Papei.

Urmă o tăcere jenantă, în care nimeni nu îndrăzni să intervină.

— E de datoria mea, atunci, dacă nimeni nu Vrea să răspundă, să afirm nevinovăţia Reginei Angliei.

— Mincinosule !

— Venit-am să dovedesc cu fiinţa mea că Regina e cinstită, credincioasă, bună şi curată Regelui Arthur, şi-mi voi ţine astă făgădiuială orişicare mi s-ar ridica împotrivă, afară doar de-ar fi Regele sau Sir Gawaine. Căci e datoria mea faţă de Regină ca să vă fac o asemenea propunere.

— Sfântul Părinte ne cere să-ţi acceptăm propunerea, Lancelot.

Patosul care se zămislise şi creştea în încăpere fu rupt pentru a doua oară de facţiunea Orkney.

— Ocara să cadă pe trufaşele lui vorbe, strigă Gawaine. Cît despre Regină, să ceară mila noastră şi să primească iertarea noastră. Dar tu, tu, cavaler laş şi necredincios, ce pricină ai avut tu să dai pierzaniei pe al meu frate ce te iubea mai mult decît pe cei de-un sînge cu el ?

Amîndoi începuseră să folosească limbajul cavaleresc, potrivit cu locul şi pasiunea ce-i frămînta.

— Dumnezeu din ceruri preabine ştie că nu mi-i de nici un folos inimii mele ca să-ţi cer iertăciune, Sir Gawaine. Mai degrabă mi-aş fi ucis propriul meu nepot, pe Sir Borş. Dar nu i-am văzut, Gawaine, şi plătit-am pentru asta !

-— Ba, c-ai făcut-o în necazul meu şi-al casei de Orkney !

— Mă căiesc şi mă pocăiesc şi inima mă doare, răspunse el, că domnia-ta poate cu gîndul astfel să gîn- deasc-ă, Sir Gawaine, căci ştiu că de vreme ce-mi eşti potrivnic, nicicînd nu voi mai afla împăcarea cu Regele.

— Adevărate cuvinte grăit-ai, numite Lancelot. Domnia-ta venit-ai sub paza salvconductului şi sanctuarului ea s-o aduci pre Regină, dar de-aci ai să pleci ca ucigaşul carele eşti.

— De sînt eu ucigaş, să mă ierte Domnul. Dar să cunoşti domnia-ta că nicicînd n-am ucis eu prin trădare şi mişelie.

Protestul era menit să-i sublinieze nevinovăţia — clar iu primit ca ceva mai mult decît lăsau să se înţeleagă cuvintele la prima vedere, Gawaine, îndeştîndu-şi o mină pe pumnal, zbieră :

— Bag eu de seamă unde baţi. Adică vrei să zici că Sir Lamorak...

Episcopul de Rochester îşi ridică mănuşa.

— Gawaine, au nu putem noi lăsa sfada asta pe altă dată ? Treaba noastră de-acum e s-o repunem pe Regină m drepturile domniei-sale. Fără îndoială că Sir Lancelot va pofti să ne dea o explicaţie a necazului, aşa încît Biserica să poată fi îndreptăţită în înţelegerea sa.

— Mulţumescu-ţi, domniei-tale.

Gawaine se uită cu ură în jurul lui, pînă ce vâcea, obosită a Regelui deschise dezbaterile. Înaintau greoi, cu stîngăcie, într-o serie de salturi.

— Ai fost surprins cu Regina.

— Măria-ta, am fost chemat la doamna şi Regina Măriei-tale, nu cunosc întru care pricină ; dar nu intru bine pe

uşa odăii, că de îndată aud cum Sir Agravainc şi Sir Mordred bat în ea, făcîndu-mă trădător şi mişel.

— Şi pe drept îţi spuneau.

— Domnia-ta, Sir Gawaine, în dihonia lor dînşii nu se dovediră de partea dreptăţii. Eu vorbesc pentru Regină, şi nu pentru lauda mea.

■— Bine, bine, Sir Lancelot.

Cavalerul Rău-Făcut se îndreptă atunci spre cel mai vechi prieten al său, spre prima persoană pe care o iubise din tot sufletul. Se lepădă de limbajul cavaleresc, regăsindu-şi limba cea de toate zilele.

— Şi jiu putem fi iertaţi ? Nu putem noi să fim iarăşi prieteni ? Ne-am întors plini de căinţă, Arthur, cînd ştii foarte bine că nu era nevoie să fi venit deloc. Nu vrei să-ţi aminteşti de zilele trecutului, cînd am luptat împreună şi eram prieteni? Toată răutatea asta ar putea fi ştearsă prin bunăvoinţa lui Sir Gawaine, dacă tu ne-ai acorda îndurare.

— Regele acordă justiţie, spuse roşcovanul. Ia zi, domnia-ta ai acordat îndurare fraţilor mei ?

— Eu mi-am arătat îndurarea fală de voi toţi, Sir Gawaine. Cutez a spune că vorbesc fără a mă făloşi faţă de domniile voastre atunci cînd zic că mulţi din odaia asta îmi sini îndatoraţi pentru libertatea, dacă tiu chiar pentru viaţa lor. Am luptat pentru Regină şi în dihoniile altora, aşa că de ce n-aş face-o pentru propria mea vrajbă ? Ba aş putea spune c-am luptat chiar şi pentru domnia-ta, 8ir Gawaine, şi te-am scăpat de la o moarte ruşinoasă.

— Şi totuşi acum, spuse Sir Mordred, n-au mai rămas decît doi Orkney.

Gawaine îşi aruncă pe spate capul.

— Regele poale face cum pofteşte. Eu m-am hotărît încă de-acum şase luni, cînd l-am găsit pe Sir Gareth într-o băltoacă de sînge — neînarmat.

— Oh, de-ar fi dat Dumnezeu să fi fost înarmat, fiindcă atunci poale că mi-ar fi ţinut piept. Poate că m-ar fi ucis şi am fi scăpat de nenorocirea noastră.

•— Frumoasă şi nobilă cuvîntare.

Bătrînul luptător strigă deodată plin de pasiune din adîncul pieptului, spre oricine ar fi vrut să-l asculte :

■— De ce să credeţi că voiam să-i ucid ? Eu l-am făcut cavaler pe Gareth. Îl iubeam. În momentul în care am auzit că era mort, am ştiut că n-ai să mă ierţi niciodată. Am ştiut eă asta însemna sfîrşitul speranţei. Era împotriva interesului meu să-l ucid pe Sir Gareth.

Mordred şuieră :

— Era împotriva inimii noastre.

■Lancelot încercă un ultim efort de convingere.

— Gawaine, iartă -mă. Inima-mi sîngerează pentru ceea ce am făcut. Ştiu cît te doare pe tine, fiindcă m-a durut şi pe mine. Nu vrei să dai pace ţării, dacă am să fac o penitenţă ? Nu mă sili să lupt pentru viaţă, ci mai bine lasă-mă să fac un pelerinaj pentru Gareth. Voi porni de la Sandwich numai în cămaşă şi voi merge în picioarele goale pînă la Carlisle, şi la fiecare zece mile voi înălţa o cîntare pentru sufletul lui.

— Sîngele lui Gareth, spuse Mordred, nu poate fi răscumpărat cu cînticele, aşa gîndim noi — oricît de multă plăcere ar face o asemenea ispravă Episcopului de Ro- chester.

Răbdarea bătrînului cavaler se isprăvi.

— Ţine-ţi limba !

Gawaine se aprinse pe moment.

— Poartă-te ca lumea, lichea ueigaşă, sau te-njuri- ghiem chiar la picioarele Regelui !

— Eu zic că-ţi avea nevoie ele mai mult...

Din nou interveni nunţiul.

— Sir Lancelot. te rog. Măcar cîţiva dintre noi să ne păstrăm decenţa şi calmul cuvenit. Gawaine, stai jos! A fost oferită pentru sîngelc lui Garcth o penitenţă, prin care s-ar putea pune capăt războiului. Dă-ne răspunsul.

După un moment de tăcere răbdătoare, uriaşul cu părul nisipiu adoptă un ton superior.

— Am auzit cuvîntarea lui Sir Lancelot şi marile sale propuneri de pace, dar el mi-a ucis fraţii. Asta n-am s-o pot niciodată ierta, şi mai presus de toate, trădarea fui faţă de Sir Gareth. Dacă unchiul meu, Regele Arthur, poftеşte a-i acorda iertarea, atunci Regele îmi va pierde supuşenia mea şi a tuturor Gaelilor. Şi oricum am învîrti limba în gură, adevărul tot adevăr rămîne şi-l cunoaştem. Omul e un trădător dovedit, faţă de Rege şi faţă de mine.

— N-a rămas nimeni în viaţă, Gawaine, care să mă facă pe mine trădător. Cît despre Reginâ, am explicat totul.

— Cu asta am terminat. N-am de gînd să fac vreo aluzie la acuzată, dacă nu se cuvine. Eu vorbesc despre ce-o să-ţi fie osînda ta.

— Dacă asta va fi judecata Regelui, am s-o accept.

— Regele s-a şi înţeles cu mine, înainte de a veni domnia-ta.

— Arthur...

— Vorbeşte Regelui cu titlul său.

— Măria-la, e-adevărat ?
Dar bătrînul îşi înclină doar capul.
-- Cel puţin vreau s-o aud din gura Regelui '
Mordrcd spuse :
— Vorbeşte, tată !
îşi scutură capul ca un urs zădârît. Clătina din cap c.r mişcările greoaie ale unui urs. clar nu voia să-şi ridice privirile din podea.
— Vorbeşte.
— Lancelot, fu auzit spunînd. ştii cum ne desparte adevărul. Masa Rotundă e zdrobită, cavalerii împrăştiaţi sau morţi. Nu ţi-am căutat niciodată ceartă, Lance, şi nici tu mie.
-— Dar nu i se poate pune capăt ?
-— Gavvaine zice..., începu el slab.
■— Gavvaine !
-— Dreptatea...
Gavvaine se ridică în picioare, mătăhălos şi falnic.
— Regele meu, domnul şi unchiul meu. liste voinţa Curţii ca eu să pronunţ sentinţa asupra acestui mişel trădător ?
Tăcerea deveni absolută.
-— Aflaţi atunci, domniile-voastre cu toţii, că acesta este Cu vin tul Regelui. Regina se va întoarce la el în libertate, precum a fost mai înainte, şi nici un pericol nu o va pîndi pentru nimic ce-ar fi a se bănui mai înainte de astă zi. Aceasta este voinţa Papei. Dar tu, Sir Laneelot, tu vei pieri din ochii noştri şi vei Ti surghiunit din acest Regat în vreme de einsprezece zile şi nopţi ca drept fiind un mişel dovedit ; şi apoi, cu voia Domnului Dumnezeu, te vom urma după acest timp, ca să dărîmăm pe capul tău cel mai puternic castel al Franţei.
-— Gawaine, ceru cl cu trudă, nu mă urmări. Voi accepta surghiunul. Voi trăi în castelele mele din Franţa. Dar nu veni după mine, Cavvaine. Nu lungi războiul la infinit.
— Lasă asta pe seama celor mai buni ca tine. Castelele sînt ale Regelui.
•— Dacă vii după mine, Gavvaine, nu mă provoca la luptă : nu-l lăsa pe Arthur să-mi pornească împotrivă. N-am să pot lupta împotriva prietenilor mei. Gawaine, pentru Dumnezeu, nu ne face să ne luptăm.
— Lasă palavrele, omule. Dă-nc Regina şi îndepărtea- ză-te iute din Curtea aceasta.
Laneelot se con centră cu un fel de ultim efort. I.şi plimba privirile de la Reprezentantul Angliei la călăul lui.

Se întoarse încet spre Regină, care nu scosese un cuvînt. Văzu ridicola ei rămurică ele măslin, stîngăcia ei şi vesmintele nepotrivite. Cu capul ridicat, cl înălţă tragedia lor la adevărata ei noblețe şi gravitate.

— Ei bine, doamnă, pare-se că trebuie să ne despărţim.

O luă ele mină, o conduse pînă în mijlocul camerei, transpunind-o în doamna amintirilor lui. Ceva din strin- soarea mîiuii lui, din mersul lui, din siguranţa vocii o făcu să reînHorească — ora ultima lor asociere —- şi se transformă iarăşi în acel Trandafir al Angliei care fusese pe vremuri. O ridică din nou la acea culme a victoriei pe care o uitaseră. Maiestuos ca într-un dans, himera o purtă pînă în centru. Acolo, ca şi cum un arc de triumf le mărginea regatul, o opri din mers. Era ultima dată că Sir Lancelot, Regele Arthur şi Regina Guenever aveau sa fie împreună.

—- Regele meu şi vechii mei prieteni, un cuvînt doar înainte de a pleca. Osînda mi-e să părăsesc această frăţie, pe care am servit-o toată viaţa. Asta înseamnă să părăsesc ţara voastră şi să fiu urmărit cu război. Mă ridic atunci, pentru ultima dată, ca apărător al Reginei. Mă ridic să vă spun vouă, iubită doamnă şi Regină, în prezenţa acestei întregi Curţi, că, dacă vreun pericol v-ar ameninţa pe viitor, atunci un sărman braţ va veni din Franţa să vă apere — şi asta s-o ţină minte cu toţii.

îi sărută degetele cu încetineală în mişcări, se întoarse ţeapăn şi începu să păşească în tăcere de-a lungul cărării mărginită de oameni, ce se deschidea în faţa lui. în timp ce mergea, viitorul se închidea în juru-i.

Cinsprezece zile pînă la Dover, acesta era timpul acordat oricărui criminal dovedit, care fusese apărat de Sanctuar. Trebuia să facă acest drum după cum îl făcea tot criminalul şi anume „fără cingătoare, descălţat, cu capul gol, numai cu cămaşa pre dînsul, de parcă ar fi dus spre spânzurătoare". Trebuia să meargă în mijlocul drumului, strîngînd în mînă un mic crucifix, care era simbolul strîngînd în mînă un mic crucifix, care era simbolul sanctuarului. Probabil că Gawainc sau oamenii săi or să sica la pîndă pe urmele lui, doar-doar o lăsa din mînă pentru o clipă crucifixul-talisman. Dar chiar şi atunci, fie că mergea în cămaşă sau cu platoşă, tot bătrînul lor Comandant rămînea. Mergea fără oprire, fără grabă, uiţi ndu-se drept în faţa lui. De cum trecu pragul, privirile care-l învăluiră lăsau să se citească îndurarea. Oamenii se simţeau vulgari în Camera Dreptăţii, după ce soldaţii o părăsiră, şi mulţi aruncau priviri piezişe bic-iurilor roşii, cu o spaimă tainică. -

„CAPITOLUL XI

Guenever stătea în iatacul Reginei de la Castelul Carlisle. Patul uriaş fusese strîns şi refăcut într-un fel de canapea. Arăta ordonat şi dreptunghiular sub baldachinul lui, aşa că nici nu-ţi venea să te aşezi pe el. Lîngă el se afla un cămin cu o oală pusă la încălzit, un jilţ înalt şi pupitrul la care puteai citi. Se mai afla acolo şi o carte de citit, poate aceea a lui Galeotto [1] pe care o pomeneşte Dan te. Costase cam acelaşi preţ cît nouăzeci de boi, dar cum Guenever o citise de şapte ori, nu mai era prea atrăgătoare. O fulguială tîrzie răslrîngea lumina serii, strălucind mai mult pe tavanul iatacului decît pe podea, aşa încît toate umbrele obişnuite căpătaseră o formă ciudată. Erau albăstrii şi aşezate altfel ca de obicei. Doamna cosea, stînd aşa cum se cuvenea în jilţul înalt, cu cartea lîngă dînsa. şi una dintre doamnele de onoare, stînd pe treptele patului, cosea şi ea.

Guenever împungea pînza cu mintea pe jumătate golită de gînduri, ca a unei cusătorese, cealaltă jumătate a minţii ei rătăcind alene printre necazuri. Tare ar fi vrut să nu fi fost la Carlisle. Prea era aproape de Nord — care era ţara lui Mordred — prea departe de securitatea civilizaţiei. De pildă, i-ar fi plăcut să fie acum În ¡Londra — în Turn, poate, l-ar fi plăcut ca în loc de întinderea posomorită de zăpadă, să privească pe fereastra Turnului zumzetul şi distracţiile metropolei ; Podid Londrei, cu casele răspîndite aiurea, cle-abia ţinîndu-se în pămînt şi căzînd mereu în rîu. îşi aducea aminte de el ca de un pod cu o deosebită personalitate, fie că era vorba despre casele mai sus-amintite, sau de capetele răsculaţilor înfipte în ţepuşe, fie că îi amintea de locul în care Sir David în armură se luptase în sulițe cu Lordul Wellcs. Pivnițele caselor se sprijineau în stîlpii podului şi acesta avea o capelă a sa proprie şi un turn să-l apere. Era un perfect oraş-jucărie, cu gospodine care-şi scoteau

• Aluzie la o lucrare care ar ii apărut, pare-se, în acea perioadă. Galahalt, sau Galahault sau Galeotto, este acel „haut prince'• din Sar- luse şi Insulele Lungi care apare în Morte Darthur a lui Malory, ca personaj romantic, amestecat în intriga iubirii dintre Lancelot şi Guinevere. Este cavalerul francez care-l recomandă pe Lancelot reginei, în Inicthul lui Dante există o reicrire la această poveste.

capul pe fereastră, sau aruncau găleţile legate cu frînghii în rîu ca să scoată apă, sau aruncau lăturile (tot în rîu, bineînţeles), sau atirnau rufele la uscat, sau ţipau după tîncii lor, cinci trebuia să fie ridicat podul mobil.

Măcar pentru treaba asta şi tot; ar fi meritat să fii în Turn. Aici, la Carlisle, totul era tăcut ca moartea. Dar acolo, în turnul Cuceritorului, un reflux şi un flux constant de mahalagii însufleţeau gerul de-afară. Chiar şi menajeria lui Arihur, pe care o ţinea acum în Turn. Îţi dădea un simţămînt de echilibru, pe lîngă mirosul pe care-l raspîndca. Ultima achiziţie era un elefant matur, dăruit de Regele Franţei şi special desenat pentru posteritate de neobositul vînător ele noutăţi care era Matthew Paris. [1] ^

Cînd Guenever ajunse la elefant, puse jos lucrul de mină şi începu să-şi frece degetele. îi amorţiseră. Şi nu se mai dezmorţeau aşa de iute ca pe vremuri.

— Ai pus firimituri pentru păsări, Agnes ?

— Da, doamnă. Prihorul a fost tare vioi azi. A cîntat un tril întreg, cînd l-a supărat una dintre mierle care era mai lacomă.

— Sărăcuţele de ele. Ei, dar oricum, cred că peste cîtcva săptămîni or să cînte toate.

— Ce mult pare să fi trecut de cînd a plecat toată lumea, spuse Agnes. Curtea e la fel ca şi păsările acum, atît de tăcută şi împietrită.

— Iii. or să vină ci înapoi, fără îndoială.

— Da, doamnă.

Regina îşi reluă lucrul şi începu să împungă cu multă grijă.

— Se zice că Sir Laneelol a fost viieaz.

— Sir Laneelol a fost întotdeauna un viteaz, doamnă.

— în ultima scrisoare se zice că Gawaine a avut un duel cu cl. Doamne, ce nenorocit trebuie să se fi simţit ca să primească să se lupte.

Agnes spuse cu tărie :

1 Paris wraltlK-w. (?—125«). călugăr şi istoric, considerai maro nuu-slru în ale scrisului, desenatului şi picturii religioase.

— L'ite, eu nu pot să-mi-clau seama de ce vrea Regele să pornească cu Sir Gawaine acela împotriva celui mai bun prieten al său. Toată lumea poate să vadă că asta-i numai din pricina unei furii oarbe. Şi apoi să pustieşti pămînliil Franţei, numai ea să-i Faci în ciudă lui Sir Lancelot şi să provoci toată vărsarea asta teribilă de sînge şi să spui toate grozăviile pe care le îndrugă Haidamacii. Zău aşa, doamnă, că nimănui nu-i l'ace vreun bine să săvîrşească asemenea blestămăţii. Ce-a /ost, a fost, ce tot să mai scormoneşti durerile vechi. Ei uite, asta nu pot să pricep eu, de ce nu lasă ei lucrurile să se liniştească? Viii cu viii, morţii cu morţii.

■— Eu zic că Regele merge cu Sir Cawaine fiindcă încearcă să fie drept El «înclešta că cei din Orknev au dreptul să ceară dreptate pentru moartea lui Garcth — şi cred că lucrurile stau într-adevăr aşa. Ca sa nu mai vorbim că dacă Regele nu s-ar ţine de Sir Gawaine, n-ar mai avea pe nimeni de partea lui. Era mai mîndru de Masa Rotundă decît de orice altceva pe lumea asta, şi poftim că acum s-a făcut ţăndări şi vrea şi el să mai păstreze pe cineva din vechii lui tovarăşi.

— Zău, că prost fel de a ţine Masa unită mai este şi ăsta, auzi. să lupţi împotriva lui Sir Lancelot, spuse Agi ies.

— Sir Gawaine are dreptul la justiţie. Cel puţin, aşa se zice. Şi nici alegerea Regelui nu-i chiar la voia lui. Îi luat pe sus de voinţa poporului — de cei care vor să facă cuceriri şi prăclăciuni în Franţa, şi care au cerut cu tărie să se pornească la război, sau care se saturaseră de pacea lungă pe care a reuşit el s-o menţină, sau care sînt nerăbdători să-şi facă o carieră militară ori să verse sînge ea răzbunare pentru cei ce-au murit în piaţă. Sînt apoi toţi tinereii aceia din partidul lui Mordred, care cred în naţionalism, şi care au fost învăţaţi să gîndeaseă că soiul meu nu este decît un ramolit de conservator ; mai sînt apoi rudele acelora care au murit luptînd pe scările din faţa iatacului meu, şi-apoi e clanul Orkney, cu pizma lor ancestrală care le întunecă minţile. Războiul e ca un foc, Agnes. Poale că numai un om l-a aprins, dar e de ajuns să se întindă şi să nu-l mai poţi stăpîni. Războiul nu se poartă pentru un lucru anume.

— Of, of, şi iar of, doamnă, toate chestiile astea tari şi mari — zău aşa, că nu sînt pentru noi. Ei, da' ia spuneţi-mi, ce zice la scrisoare ?

Guenevcr rămase tăcută cîtăva vreme, privind epistola fără s-o vadă, în vreme ce J'rămînla în minte problemele soţului ei. Apoi spuse cu voce înceată :

■— Regele îl iubeşte pe Lan celot atît de mult încît este silit să fie nedrept cu el — de teamă să nu fie nedrept cu alţi oameni.

— Da, doamnă.

— Zice, spuse Regina, observînd deodată cu tresărire scrisoarea la care se ui la. că Sir Gawainc ieşea călare în faţa Castelului în fiece zi, şi striga cu voce mare că Lancclot e un laş şi un trădător. Cavalerii lui Lancclot erau furioşi, şi au ieşit la luptă unul cîte unul, dar el i-a atacat pe toţi şi i-a doborît, iar pe unii dintre ei i-a rănit rău de tot. Aproape că i-a ucis pe Borş şi pe Lionel, pînă ce în cele din urmă a trebuit să iasă la luptă chiar Lancclot. Oamenii din castel l-au obligat. T-a spus lui Sir Gawaine că a fost silit la asta, ca o fiară încolţită.

— Şi ce-a zis Sir Gawainc ? „

— Sir. Gawainc a zis : „Ci lasă flecăreala şi aide de te luptă, să ne alinăm inima."

— Şi-aşa iiu făcut ?

— Da, s-au duelat în faţa castelului. Toată lumea a promis să nu se amestece, şi au început lupta la ora nouă dimineaţa. Ştii doar că Sir Gawaine poate întotdeauna să lupte mai bine dimineaţa. De aceea au început aşa de devreme.

— Vai, vai, arată-ţi Doamne milosîrdia pentru Sir Lancclot. auzi. să so lupte eu vrăjmaşii' cînd ăsta e de trei ori mai puternic ! Fiindcă ştiţi, doamnă, ce-am auzit că zice lumea : zice că Cei-Vcchi au în ei sînge de nimfă, adică le iese prin păru' âla roşu al lor, mă-nţelegeţi. coniţă. şi-asta-l face pe Sir Gawaine puternic cît trei oameni înainte de amiază, fiindcă soarele luptă pentru el!

— Trebuie să fi fost groaznic, Agnes. Dar Sir Lancclot e prea mîndru, ca să nu-i fi acordat avantajul acesta.

■— Tdă-ntreb de n-a fost ucis.

— Aproape că da. Dar s-a apărat cu scutul şi a parat loviturile tot timpul şi s-a retras. Răvaşul spune că a primit multe atacuri grozave, dar a reuşit să se apere pînă la amiază. Atunci, bineînţeles, cînd puterea nimfelor s-a prăpădit, a putut şi el să atace, şi a sfîrşil dîndu-i lui Gawaine o asemenea lovitură în cap. c-ă l-a doborît la pămînt. N-a mai putut să se scoale.

-— Vai, Sir Gawaine !

— Da, şi-ar fi putut să-l ucidă cînd ar fi poftit.

— Dar n-ii făcut-o.

— Nu. Sir Lancelot s-a ridicat de deasupra lui şi s-a 'dat înapoi şi s-a sprijinit în spadă. Gawaine l-a rugat să-l ucidă. Era mai furios decît l-ai fi văzut vreodată şi a strigat: „De ce te opreşti ? Ilaide, dacă-i pe-aşa - cmoară-mă şi termină-ţi isprava de măcelar. Să ştii că nu mă predau. Omoară-mă pe loc, fiindcă altcumva află c-ani să mă lupt iarăşi cu tine, dacă ai să-mi cruţi viaţa." Şi tot timpul ăsta plîngea cu lacrimi amare.

— Adică acum putem să spunem, comentă Agnes cu înţelepciune, că Sir Lancelot a refuzat să lovească un cavaler doborît la pămînt.

■— Chiar aşa putem spune.

— întotdeauna a fost un domn bun şi cumseeadc, deşi nu ceea ce am putea numi o frumuseţe.

•— A fost cel mai bun dintre toţi.

Rămaseră tăcute amîndouă, ruşinate de simţămintele Jor, şi începură iară să împungă cu acul.

Curînd, Regina spuse :

— S-a cam întunecat, Agnes. Ce zici. n-am putea să aprindem nişte feştile de rogoz ?

— Cum de nu, doamnă. Şi eu mă gîndeam la asta.

începu să le aprindă de la focul din vatră, tot bodogănind despre un anume loc înapoiat şi despre sălbatici nordici care merg mai mult în pielea goală şi care nici luminări nu sînt în stare să aibă, în vreme ce Guencver fredona un cîntec cu mintea dusă aiurea.

Era duetul pe care-l cînta pe vremuri cu Lancelot, şi, cînd îşi dădu seama de asta, se opri brusc.

■— Gata, doamnă. Oricum, parcă s-a mai lungit nişel ziua.

— Da, curînd vine primăvara.

Aşezîndu-se şi tot împungînd cu acul în lumina fumurie, Agnes reluă şirul de întrebări de-acolo de unde-l lăsase.

— Şi ce-a zis Regele de toată povestea asta ?

■— A plîns cînd a văzut cum a fost Gawaine cruţat. Asta l-a făcut să-şi aducă aminte de tot soiul de lucruri, şi s-a simţit aşa de nenorocit, că pînă la urmă a căzut la pat.

— Asta-i cam ceea ce s-ar numi un atac de nervi, doamnă ?Da, Agnes. S-a îmbolnăvit de inimă rea, şi Gawaine avea o comoţie, aşa că le-a fost la amîndoi ca vai de lume. Dar cavalerii ţin înainte asediul.

— Asta e. Nu s-ar zice că-i o scrisoare prea vesel ă, nu-i aşa, doamnă ?

■— Nu, nu e.

— Îmi amintesc că am primit şi eu odată o scrisoare, dar asta e, ce să-i faci, se zice că veştile proaste vin cel mai repede.

— Ei, c-e-avem noi altceva decît scrisori acum eă s-a golit Curtea şi lumea s-a împărţit în tabere de duşmani şi n-a mai rămas nimeni, decît Lordul Protector.

— Vai de mine, ce ţi-e şi cu Sir Mordred ăsta: niciodată n-am putut înghiţi oamenii ca el. Pentru ce tot strigă şi cuvîntează şi bate capul oamenilor, şi-şi scoate pălăria ca să-i facă să strige „ura" ! ? De ce nu poa' să se îmbrace mai vesel, ca tot omul, în loc să se învârtă de colo pînă colo îmbrăcat tot în negru, de parc-ar fi ducă-se pe pustii, Doamne iartă-mă ? Zău aşa, eu cred că s-a molipsit de-asta de la săracu' Sir Gawaine, că şi-ăla numai aşa umblă...

— Uniforma e purtată chipurile în semn de doliu după Gareth.

— Păi ăstuia nici eă i-a păsat de Gareth, i-auzi, că mult l-a durut pe el de frat-su. Eu nu cred că-i pasă de cineva pe lumea asta.

•— Îi păsa de maică-sa, Agnes.

— Asta aşa e, da' vezi că şi ea s-a trezit cu beregata tăiată, fiindcă nu era mai bună decît a lăsat-o Dumnezeu. Haita dracului, asta sînt cu toţii, ascultaţi-mă pe mine, doamnă, că ştiu ce vorbesc.

— Regina Morgause, spuse gînditoare Guenever, trebuie să fi fost o fiinţă tare ciudată. E un lucru pe care-l ştie toată lumea acum că Mordred a fost făcut Lord Protector, aşa că nu mai contează dacă vorbesc despre asta. Dar zău aşa, că grozavă femeie trebuie să fi fost ea de l-a prins în mreje pe Regele nostru cînd avea patru copii ai ei. Şi asta încă nu-i nimic, dar unde mai pui că l-a vrăjit şi pe Sir Lamorak, cînd era bunică. Trebuie să fi avut un efect nemaipomenit asupra fiilor ei, dacă unul dintre ei avea asemenea simţăminte sălbatice pentru ea, încît a ucis-o cînd a prins-o cu un bărbat în pat. Şi avea pe atunci aproape şaptezeci de ani. Iar pe Mordred l-a supi cred cu sînge cu tot, ca un păianjen.

— Pe vremuri ştiţi ce se zicea, că surorile Cornwall sînt vrăjitoare. Desigur, cea mai a naibii era Morgan

thc Fav. Dar las' că nici cu Morgause asta a noastră nu mi-e ruşine.

— Aproape că-ţi pare rău pentru Mordred.

-— Ei, mai bine v-aţi ţine mila pentru dumneavoastră, doamnă, că de la el n-o să căpătaţi nici pic.

— Mă rog, dar de cînd i s-a dat pe mină regatul, a fost foarte politicos.

— Păi da, cum nu. Pisica blindă zgîrie rău. Asta-i unul din ăia care tace şi face.

Guenever consideră aceste vorbe, ţinîndu-şi lucrul de mină în lumină. întrebă cu oarecare nelinişte în glas :

— Doar nu crezi că Sir Mordred are de gînd să facă vreo faptă rea, Agnes, ce-ţi veni ?

— Are sufletul întunecat.

•— Doar n-are să facă vreo răutate cînd Hogele l-a lăsat să aibă grijă de ţară şi de noi ?

— Regele ăsta al dumneavoastră, doamnă, mă iertaţi că îndrăznesc să vorbesc aşa, da' să ştiţi că nu mă duce mintea să-i nuti înţeleg faptele. Adică cum asta? Mai înlîi, pleacă să se lupte cu cel mai bun prieten al lui, numai fiindcă i-o spune Sir Gawaine, şi după aia n-are ce face şi-l lasă pe ăl mai îndîrjit vrăjmaş al său să fie Lord Protector. Eu chiar că nu mai înţeleg ce l-a făcut să se poarte aşa; i-o fi luat Domnul minţile şi ochii din cap, mai ştii...

— Mordred n-a încălcat niciodată legea.

— Asta fiindcă-i prea viclean.

— Regele spunea că Mordred va trebui să l'ie urmaşul la tron, şi doar nu poţi să-l iei în acelaşi timp şi pe Rege şi pe urmaşul lui din ţară, aşa că bineînţeles trebuia să fie lăsat ca Proiector. A fost foarte drept.

•— Iii. doamnă, cu dreptatea asta ne ducem de rîpă, o să vedeţi.

Apoi eusură mai departe. După un timp Agnes adăugă :

•— Regele s-ar fi cuvenit să stea aici, şi dacă tot trebuia, atunci barem să-l fi lăsat pe Mordred să se ducă.

— Aş fi vrut să fi rămas acasă.

După un timp, explică : ■— Cred eă Regele vrea să fie cu Sir Gawaine, doar- iăoar l-o mai domoli niţel.

Brodau în continuare, cuprinse de un simţămînt de stingherealä, acul topindu-se în materialul negru cu o lungă strălucire, ca a stelelor căzătoare.

— Ţi-e teamă de Sir Mordred, Agnes ?

■— Da, doamnă, cam mi-e.

— Şi mie. Se plimbă de colo-colo, în ultima vreme, ca o pisică, cle-abia calcă pe pămînt şi... şi se uită la oameni într-un

lei ciudat. Şi apoi mai sînt şi toate discursurile astea despre Gaeli şi Saxoni şi Evrei, şi toate zbieretele şi istericalele astea. L-am auzit săptămîna trecută cum rîdea de unul singur. Era groaznic.
— E un om tare viclean. Poate că ascultă chiar acum.
— Agnes !
Guencvcr lăsă să-i cadă acul de parcă ar fi fost lovită.
— Ei. ia nrai lăsaţi frica, doamnă, că n-o fi chiar aşa ; Glumeam şi eu, ca omul.
Dar Regina rămase îngheţată de spaimă.
— Du-te la uşă. Cred că ai dreptate.
■— Oh, doamnă, mai că n-as face-o.
-— Deschide-o imediat, Agnes.
•— Doamnă da' ia gîndiţi-vă că e-acolo !
Prinsese şi ea frică. Lumina pîlpîitoare dată de feştilele de rogoz nu era de ajuns. Cine ştie, poate că era chiar acolo, în cameră, în vreun colţ întunecat. Se ridică cu O tresărire, ca o potîrniche cînd e uliul deasupra ei, şi-.şi trase fusta. Pentru amîndouă femeile, castelul deveni deodată prea întunecos, prea gol, prea singuratic, prea nordic, prea plin de noapte -şi de iarnă
— Dac-o deschizi, o să plece.
— Dar trebuie să-i dăm timp să plece.
îşi forţau vocile, simţindu-se de parcă erau sub o aripă neagră.
— Du-lc lîngă uşă şi vorbeşte tare atunci, înainte de a o deschide.
— Doamnă, şi ce să zic ?
— Zi, ,,să deschid uşa ?" Şi atunci cu am să zic : „Da, cred că e timpul să ne culcăm".
-— Cred că c timpul să ne culcăm.
— Ei, hai, dă-i drunru'.
-— Bine, doamnă. Să-ncep ?

— începe odată, şi mai repede.Zău că nu ştiu, dacă pot s-o fac.
— Oh, Agnes, te rog, mai repede !
— Foarte bine, coniţă. Cred că acum pot s-o fac.
Infruntînd uşa de parcă aceasta avea de gînd s-o »tace, Agnes i se adresă cît putu de tare.
— Am de gînd să deschid uşa !
— E timpul să ne culcăm !
Nu se întîmplă nimic.
— Acum. deschide-o ! spuse Regina.
Trase zăvorul şi dădu uşa de perete, iar în cadrul uşii, zîmbitor. se afla Mordred.
— Bună seara. Agnes.
•— Oh, domnule.
Nenorocita femeie îi făcu o reverenţă neliniştită ca o zbatere de pasăre, strîngîndu-şi cu o mînă pieptul, şi-o luă zorită la fugă spre scări. El se dădu politicos deoparte. După ce femeia plecă, Mordred păşi în cameră, somptuos în costumul lui de catifea neagră, cu un diamant rece, sclipind în lumina feştilelor din mijlocul insignei sale stacojii. Oricine nu l-ar mai fi văzut de o lună sau două şi-ar fi dat seama de îndată că e nebun — dar îşi pierduse minţile, treptat. încît cei care locuiau împreună cu el fiu-şi dădură seama de acest lucru. Era urmat de mopsul lui pitic, negru şi minuscul, care-şi mişca necontenit ochii strălucitori şi coada bîrligată.
— Agnes a noastră pare să Tie cam nervoasă, spuse" el. Bună seara, Guenever.
liuna seara. Mordred.
— Hm, o mică broderie gingaşă ? Credeam că împleteşti ciorapi pentru soldaţii noştri.
-— Do ce-ai venit ?
— Oh. numai aşa, o vizită obişnuită înainte de culcare. Trebuie să-mi ierţi punerea în scenă.
— întotdeauna aştepţi în faţa uşii ?
-- Iii, trebuie să intri cumva pe o uşă, doamnă. E mai comod decît să intri pe fereastră — deşi, după cîte ştiu eu. s-ar părea că unora le plăcea să intre şi pe fereastră.
■—- Mă rog. Vrei să stai jos ?
îşi luă jilţul cu un gest aferat, căţelul sărindu-i imediat în poală. într-un fel, era tragic să te uiţi la el, fiindcă făcea acelaşi lucru pe care-l făcuse şi maică-sa.
Juca, juca tot timpul teatru şi încetase definitiv să mai fie real.
Se scriu şi s-au scris tragedii în care blonde fatale îşi trădează ibovnicii şi-i distrug, în care Cresside, Cleopatrc,

Dalile, şi uneori chiar fiice obraznice ca Jessica[1] îşi duc iubiţii sau părinţii în nenorocire ; dar nu ele sînt sîmburele tragediei. Ele sînt zorzoanele sufletului uman. Ce importanţă are dacă Antoniu s-a aruncat în sabia lui ? Aceasta n-a făcut altceva decît să-l ucidă. Pofta carnală a mamei şi nu cea a amantei este cea care surpă şi descompune mintea. Aceasta este cea care condamnă personajul tragic la moartea care-l pîndeşte. Jocasta,[2] şi nu Julieta este cea care sălăşluieşte în inima tragediei. Gertrudeşi nu prostuţa Ophelia este cea eare-l împinge pe Hamlet în braţele nebuniei. Esenţa tragediei nu rezidă în a fura sau a lua. Orice gîsculiţă de fetişcană e în stare să răpească o inimă. Numai că adevărata tragedie înseamnă să dai, să sporeşti, să adaugi, să înăbuşi fără perne. Tragedia Desdemonei, prădată de viaţă şi onoare este nimica toată pe lîngă aceea a unui Mordreci, lipsit de tot ceea ce reprezenta el însuşi — sufletul lui furat, copleşit, zdrobit, secat, în timp ce personalitatea maternă trăieşte, înfloreşte triumfătoare, superfluu şi-l copleşeşte cu dragostea ei sufocantă, aparent fără nici cea mai mică rea-intenţie. Mordred a fost singurul fiu al casei de Orkney care nu s-a căsătorit niciodată. El a fost cel care, cînd fraţii lui au şters-o în Anglia, a rămas singur cu maică-sa vreme de douăzeci de ani, cămara ei cu rezerve de viaţă. Şi-acum că era moartă, el devenise mormîntul ei. Morgause exista în el ca un vampir. Cînd se mişca, sau cînd îşi sufla nasul, o făcea cu mişcările ei. Cînd juca teatru devenea la fel de ireal cum fusese şi ea, cînd pretinsese că e virgină şi poate momi inorogul. Se bălăcea şi el în aceeaşi magie crudă. începuse chiar să aibă căţeluşi pe care-i plăcea să-i mîngiie, ţinîndu-i în poală, la fel cum îi plăcuse şi ei — deşi îi urîse întotdeauiia pe ai ei cu aceiaşi îndârjită gelozie cu care îi urîse şi amanţii.

— Parcă simt o răceală în aer astă seară, ce zici ?

— în februarie e lăsat să fie rece, după legea firii.

— IVlă re feream la fragilitatea relaţiilor noastre personale.

•— Protectorul pe care l-a numit soţul meu e legat a fi bine primit de Regină.

•— Protectorul. Dar nu şi bastardul Regelui, dacă nu mă înşel ?

Lasă din mînă acul şi broderia şi-l privi drept în faţă.

[1] Jessica, fiica lui Shylock din piesa *Neguţătorul din Veneţia,* a lui Sliakespeare.
= Jocasta — mama lui Oedip şi soţia lui Laius, regele Tebei. » Gertrude, regina Danemarcei şi mama lui Hamlet în tragedia lui Shakespeare.

— Nu înţeleg de ce vii în felul ăsta şi nu ştiu ce vrei.

N-avea nici un chef să fie duşmănoasă, dar el o silea. Nu-i fusese niciodată frică de nimeni pe lumea asta.

— Ah, mă gîndeam doar la o discuţie despre situaţia politică — doar aşa, o mică discuţie nevinovată.

Regina simţea că ajunseseră la un gen de criză şi asta îi slăbea puterile. Era prea bătrînă acum ca să mai aibă de-a face cu nebuni, cleşi jiu avea încă nici cea mai mică suspiciune în privinţa sănătăţii lui mintale. Atîta doar că ironia stînjeniloare a tonului vocii lui o făcea să se simtă ea însăşi nerealä — o făcea incapabilă a-şi da friu liber propriilor ginduri. Dar nu voia să cedeze.

— Voi fi bucuroasă să aud ce pofteşti a-mi zice.

— Oh, asta-i deosebit de generos din parte-ţi... Jenny.

Era ceva monstruos. O transforma într-una din fante-ziile lui, şi nu-i mai vorbea deloc ca unei persoane îeale.

Spuse plină de indignare :

— Vrei te rog să fii atît de bun şi să mi te adresezi CU.titlul meu, Mordred ?.

— Vai de mine, dar se poate, cum să nu! Trebuie să-mi cer iertare dacă am încălcat cumva domeniile lui Lancelot.

Sarcasmul acţionă asupra ei ca un tonic. O ridică la poziţia ei reală de doamnă cu sînge regesc, de matroană respectabilă ce nu-şi încovoia spatele îîi faţa oricui şi care strînsesc cu deplin succes în degetele ei reumatice, împodobite cu inele seînteietoare, frîncle lumii întregi vreme de cincizeci de ani.

— Tare cred, spuse ea de îndată, că o să-ţi vină cam greu să faci aşa ceva.

-— Oh-la-la ! Mă rog, mi-e teamă că mi-am găsit ce mi-am căutat. Ai avut dintotdeauna o limbă iute, Regină Jenny.

— Siv Mordred, dacă nu ie poli purta ca un gentleman, să ştii c-ara să plee.

■— Şi unde le-ai duce, mă rog ?

— M-aş duce oriunde : oriunde o femeie destul de băl rină ea să-ţi fie mamă, ar Ti feritä de purtarea aceasta necuviincioasă.

— Da, sigur că da, numai că vezi, întrebarea este — observă el meditativ, unde anume ai fi în siguranţă? Cum să scapi oare de mine ? Planul pare în ultimă analiză menit eşecului, dacă iei în considerare faptul că toată lumea a plecat în Franţa, şi că eu am rămas acum chinuitorul regatului.

Bineînțeles, ai putea să te duci în Franța... dacă ai putea să ajungi acolo.

înțelese, sau începea să înțeleagă.

-— Nu știu ce vrei să spui.

-— Da? Ei, atunci eu zic c-ar trebui să te gîndești puțin.

— Dacă vrei te rog să mă ierți, spuse ea ridicîndu-se, am să-mi chem femeia.

— Da" cum nu, cum nu. eheam-o, eheam-o neapărat. Deși va trebui-după aceea s-o trimit înapoi.

— Agnes primește ordine de la mine.

— Da ? Mă cam îndoiesc. Dar, mă rog, hai să încercăm.

— Mordred, vrei să pleci sau nu ?

— Nu, Jcnny, spuse el. Vreau să rămîn. Dar, dacă ai bunăvoința să stai jos cuminte un minut, îți promit să mă port ea un perfect gentleman — ca unul dintre acei ai domniei-tale preux chevaliera, pe cuvîntul meu.

— Nu am de ales.

— Nu prea.

— Ce vrei ? întrebă ea.

Se așeză, încrucișîndu-și mîimle în poală. Era obișnuită cu o viață de primejdii.

— Ei haide, haide, făcu el, într-o dispoziție grozavă, nebun de-a binelea, bucurîndu-se de jocul acesta de-a șoarecele și pisica. Nu face să ne purtăm așa de grosolan. Mă înțelegi, trebuie să ne simțim și noi în largul nostru, înainte de a începe conversația, altfel o să pară cam nefirească.

— Te-ascult.

Ah, nu, nu. Să-nu" spui Mordy, sau un alt nume din ăsta, așa, mai intim. Alintă-mă. În felul ăsta o să pară mai natural cînd am să-ți spun -Jenny. Așa o să mi se pară lucrurile mult mai plăcute.

Ea refuză să răspundă.

— Guenever, ai cea mai mică idee despre situația ta ?

— Situația mea este aceea de Regină a Angliei, la fel cum a la este aceea de Protector.

— Asta în vreme ce Arthur și Lancelot luplă unul cu celălalt în Franța,

— Așa este.

— Ei, ce-ai zice dacă ți-a.ș spune, întrebă el, mîngîind mopsul, că azi de dimineață am primit o scrisoare ? Și că Arthur și Lancelot au murit ?

— Nu te-aș crede.

— S-au omorît unul pe celălalt în bătălie.

— Nu e adevărat, îi răspunse ea calmă.

— Ca să spunem lucrurilor pe nume, nu e. Dar cum aî ghicit ?
— Dacă nu era adevărat, atunci să ştii c-a fost o cruzime să vorbeşti aşa. De ce-ai spus asta ?
— O mulţime de oameni ar fi crezut-o, Jenny. Şi cred că o mulţime or s-o şi creadă.
— Şi- de ce mă rog ar crede-o ? întrebă ea, înainte de a fi prins sensul vorbelor lui.
Atunci se opri, ţinîndu-şi suflarea. Pentru prima dată, începu să se simtă înfricoşată : îi era teamă pentru Arthur.
— Doar nu vrei să spui...
— Oh, clar cum nu, exclamă el jovial, pot şi spun. Şi acuma, ia fii tu atît de amabilă şi spune-mi ce crezi că s-ar întîmpla dac-a.ş anunţa moartea sărmanului Arthur ?
— Rine, Mordred. dar nu poţi, sînt sigură că n-ai putea să faci un asemenea lucru ! Dar ei trăiesc... Datorezi tot ce ai... Credinţa ta faţă de senior... Dar n-ar fi adevărat! Arthur te-a tratat întotdeauna cu atîta scrupuloasă dreptate...
El răspunse cu o privire înghețată :
— N-am cerut niciodată să fiu tratat cu dreptate. Asta e ceva pe care-o face el oamenilor ca să se distreze.
— Rine, dar e tatăl tău !

— '— Oho, cît despre asta, trebuie să-ţi spun că n-am cerut să mă nasc. De altfel, cred că şi asta a făcut-o ca să se distreze.înţeleg.

Stătea jos, răsucind broderia în mîini, încercînd să raţioneze.

— De ce-mi urăşti bărbatul ? întrebă ea, aproape cu uimire.

— Nu-l urăsc. îl dispreţuiesc.

— Nu ştia că mama ta e sora lui, atunci cînd s-au întîmplat toate, explică ca cu blîndete.

— Şi presupun, că nu ştia că eu sînt fiul lui, cînd ne-a aruncat pe toţi, de-a valma, în barcă şi ne-a lăsat în voia valurilor ?

— Avea doar nouăsprezece ani, Mordred. L-au înspăi- mînlat cu profeţiile lor, şi-a făcut şi el ce l-au pus sfetnicii să facă.

— Mama mea a fust o femeie bună pînă ce l-a în- t îl nit pe Regele Arlhur. Avea o casă fericită cu Lot de Orkncv, şi i-a născut patru fecioraşi zdraveni. Ce s-a întîmplat după aceea ?

— Dar ea avea de două ori vîrsta lui ! Mai curînd mă gîadese. că...

O opri, ridieîndu-şi mina.

— Vorbeşti despre mama mea.

— îmi parc rău, Mordred, dar zău că...

— Mi-am iubit mama.

— Mordred...

— Regele Arthur a luat o femeie care era credincioasă soţului ei. Cînd a părăsit-o. era o destrăbălată. Şi-a sfîrşit viaţa goală într-un pat de desfrîu, împreună cu Sir Lamorak, pe drept ucisă de propriul ei copil.

— Mordred, n-are nici un rost să mai vorbeşti, dacă lui poţi să înţelegi... dacă nu poţi să crezi că Arthur este un om bun şi că regretă şi e tare nenorocit. Nici nu ştii cît ţine la tine. Tocmai îmi spunea cît de mult te iubeşte, numai eu o zi sau două înainte de a fi început toată povestea asta nefericită...

— N-are dec-ît să-ţi ţină dragostea pentru el.

— A fost întotdeauna atît de drept, pledă ea.

— Oh. preacinstitul şi preanobilul Rege ! Da, păi cum nu. e uşor să fii drept, cînd nu mai ai de ce. Ei. ştii că are haz, mosu' ! Dreptate ! Ei bine, n-are decît să-şi ţină şi dreptatea tot pentru domnia-sa !

Ea vorbi din nou, încercînd să nu ridice glasul :

— Dacă te vei proclama rege, or să vină cu toţii din Franţa să se lupte cu tine. Vom avea atunci un dublu război în loc de unul singur, şi de data asta, războiul va fi purtat în Anglia. întreaga alianţă a cavalerilor va ii mînjită.

El nu făcu altceva dec-ît să surîdă cu o pură încîntare.

— Pare de necrezut, spuse ea, strîngînd broderia în degete.

Nu-i mai rămînea nimic de făcut. O clipă îi trecu prin minte că, dacă s-ar umili în faţa lui, clacă ar cădea în genunchii ei înţepeniţi şi bătrîni implorîndu-i cruţarea, poate că s-ar îndupleca. Dar era evident o încercare sortită eşecului. Mordred îşi urma traiectoria fixată, ca un clopot care se bălăbăne într-un anumit fel pe frînghie. Chiar şi conversaţia lui părea să fie, cum şi era de fapt, un rol vorbit. Şi rolul se va termina conform scenariului.

— Mordred, spuse ea neputincioasă, ai milă de oamenii din ţara asta, clacă nu vrei să te înduri de Arthur şi de mine.

îşi dădu jos mopsul pitic din poală şi se ridică, zîmbindu-i cu dementă satisfacţie. Se întinse, privind în jos spre ea, fără să o vadă cîtuşi de puţin.

— Vai de mine. de tine am să mă îndur, spuse el. chiar dacă n-am să fac acelaşi lucru cu Arthur.

— Ce vrei să spui ?

— Mă gîndeam la o potrivealã, lennv, la o simplă potrivealã.

îl privi fără să scoată o vorbă.

■— Da. Tatăl meu a comis incest cu mama mea. Nu crezi că ar fi un aranjament nostim, dragă Jenny, dacă ar fi să răspund căsătorindu-mă cu nevasta tatălui meu ?

CAPITOLUL XII

Era întuneric în cortul lui Gawaine, în afara unui făraş cu mangal care îl lumina nedesluşit de jos în sus. Cortul era sărăcăcios şi lăsat în paragină, în comparaţie cu splendidele corturi ale cavalerilor englezi. Pe patul tare erau întinse c-îteva pleduri de tartari de Orkney, şi singurele podoabe ale cortului erau un clondir din plumb umplut cu apa sfinţită pe care o lua ca medicament, purtînd inscripţia „Optimus egrorum, meclicus j'it Thomas bonorum"[1], împreună cu un mănunchi ofilit de

[1] Să fie Thomas doctorul cel mai bun al bolnavilor celor mai cum-

iarbă neagră, legat de prăjina care susţinea cortul. Aceştia erau zeii lui casnici.

Gawaine era întins cu faţa în jos pe cuverturi. Omul plîngea, încet şi neputincios, în vreme ce Arthur, stând lîngă el, îi mîngîia mîna. Rana îl supsese de toate puterile, că altfel nu s-ar fi apucat el să-şi boicească soarta. Bătrînul Rege încerca să-i mai aline suferinţa.

— Nu te mai amărî atîta, Gawaine, îl consolă el. Ai făcut şi tu ce-ai putut.

— A doua oară, m-a cruţat a doua oară într-o singură ■lună.

— La n cel o t a fost întotdeauna foarte puternic. Parcă nici nu l-ar atinge anii.

— Atunci de ce nu m-a isprăvit, la asta nu m-ajută mintea? De două ori l-am rugat să sîîrşească odată cu totul. I-am spus că dacă mă va lăsa să mă dreagă iară doftorii, ti-am să fac altcumva decît că m-oi bate iarăşi cu el de cum mă pun pe picioare! Mamă Doamne, adăugă el tîn- guilor, că tare mă mai chinuie capu' ista !

Arthur răspunse cu un oftat :

— Asta din pricină că ai primit amîndouă loviturile în acelaşi loc. Curat ghinion !

— Te-apucă şi ruşinea, zău aşa.

— Ei, atunci nu te mai gîndi la asta. Hai, slai liniştit, sau or să te-apuce iarăşi fierbinţelile, şi n-o să mai fii în stare să te lupţi cine ştie cîtă vreme. Şi-atunci ce ne facem ? Nu mai facem două parale fără Gawaine al nostru care să ne conducă în luptă.

— Nu sînt decît un om de paie, Arthur, spuse el. Sînt doar o farfara mîncată de patimi rele şi nu pot să-l ucid.

— Oamenii care cred că nu sînt buni la nimica, sînt întotdeauna cei mai buni.. Hai să schimbăm subiectul şi să vorbim despre ceva plăcut. Anglia, de exemplu.

— N-o să mai vedem niciodată Anglia.

— Prostii! O să vedem Anglia, chiar în primăvara asta. Păi dacă stai bine şi te gîndeşti, aproape că-i primăvară. Ghioceii au ieşit de nu mai ştiu cînd, şi cutez a spune că Guenever trebuie să şi aibă în grădină cîteva flori de şofran. E grozavă la grădinărit.

— Guenever a fost tare bună cu mine.

-— Gwen a mea este bună cu toată lumea, spuse cu mîndrie bătrînul. Mă întreb ce-o ii făc-înd acuma ? Probabil că se duce la culcare. Sau poate că stă trează mai tîrziu, şi mai vorbeşte cîte ceva cu fratele tău. Ce plăcut ar fi să te gîndeşti că tocmai în clipa asta vorbesc despre noi, zicînd poate vorbe de laudă despre curajul şi bărbăţia lui Gawaine ; sau poate că

Gwen zice că ce bine i-ar părea ca moşneagul ei să se întoarcă acasă.

Gawaine se mişcă neliniştit în pat.

— Şi pe mine mă cam bate gîndu' s-o pornesc către casă, murmură el. Dacă Lancelot urăşte clanul Orkney, aşa cum zice Mordred, atunci de ce mă rog îl tot cruţă pe capul familiei ? Poate că pînă la urmă, mai ştii, l-o fi ucis pe Gareth din greşeală.

— Sînt sigur că de vină a fost doar ceasu' rău. Dac-ai să vrei să pui umărul şi să sfîrşim odată cu războiul ăsta păcătos, eu zic c-o să putem să-l terminăm curînd. Ştii că acum se spune că noi am lupta ca să-ţi facem ţie dreptate. Eu şi ceilalţi care vrem să ne luptăm, va trebui să ne aplecăm în cele din urmă în faţa hotărîrii tale. Dacă te mulţumeşti să-i pui cap şi să te împaci, atunci să ştii că n-o să fie nimeni mai fericit ca mine.

— Aşa o fi, dar vezi că m-am jurat să lupt cu el pîn' la moarte.

— Ai încercat de două ori, şi asta nu-i de glumă.

— Şi de fiecare dată am luat-o pe coajă, spuse el cu amărăciune. Ar fi putut de două ori să facă să se termine războiul. Da' nu, nu merge, că ar părea că mi-e frică dacă am ajunge la un compromis.

— Cei mai viteji oameni sînt cei cărora nu le pasă dacă par a fi nişte laşi. Adu-ţi numai aminte cum s-a ascuns Lancelot în Joyous Gard luni de zile, în timp ce noi îi cîntam provocări la poartă.

— Dară nici nu pot să uit faţa lu' Gareth, săracu'.

•— A fost un lucru trist pentru noi toţi.

Gawaine încerca să gîndească, un efort care nu-i devenise mai lesnicios prin practică. Şi unde mai pui că în întunericul nopţii aceleia era de două ori mai greu, din cauza capului. Încă de pe vremea cirul Galahad îl izbise în cap de se alesese cu o comoţie, cînd o pornise în Expediţia pentru căutarea Sfintei Cupe, avea tendinţa să capete dureri de cap şi acum, printr-o curioasă întîm- pjare. Lancelot îl pocnise de două ori, în două dueluri separate, în acelaşi loc.

— Şi de ce mă rog să cedez, întrebă el, numai fiindcă mă bate mereu ? Asta ar însemna că fug de el. Dacă l-aş putea doborî cumva într-o a treia întîlnire, ei, atunci, poate. Şi să-l cruţ pe individ. Mda, aşa ar mai merge, am li chit.

•—- Cimpurile, spuse Regele gînditor, vor îi curînd, iu Anglia, numai flori de leac şi margarete. Ce bine ar fi să dobîndim şi noi pacea.

— Da, şi unde mai pui şi soi mări tul de primăvară.

Omul se răsuci în patul lui de-abia luminat, într-o mişcare de aducere aminte, dar încremeni fulgerat de durerea cumplită ce-i străbătu ţeasta.

— Sfinte Atotputernice, da' ştiu că mă ţine o zvîcniîl? în cap de mă zăpăceşte şi-alta nu.

— Vrei cumva să-ţi aduc o cârpă udă, sau un pahar cu lapte ?

— Ba nu. N-ai ce-i face. N-ajută nimic.

— Sărmanul Gawaine. Sper că nu ţi s-a rupt nimica înăuntru.

— Lucrul care s-a rupt e cugetul meu. Hai mai bine să vorbim despre alte lucruri.

Regele spuse şovăitor :

— N-ar trebui să vorbesc prea mult. Mă gindesc-că s-ar cuveni să mă duc acum, şi să te las să dormi.

— Ba nu, să stai. Nu cumva să pleci şi să mă laşi singur. N-ai idee ce mă supără să rămîn de unu' singur.

— Doctoru' spunea că...

— Apăi la toţi dracii cu doftorii aiştia, că greaţă mi-e de ei. Şi zau aşa, mai adastă un pic, că n-o fi foc. Ţine-mi mîna. Povesteşte-mi de Anglia.

-— Mîine ar trebui să vină poşta, şi-atunci o să putem citi ceva veşti despre Anglia. O să primim ultimele noutăţi, şi o să avem şi-o depeşă de la tînărul Mordred, şi poate e-o să-mi scrie şi Gvven a mea.

— Scrisorile lui Mordred îs reci ca gheaţa.

Arthur se grăbi să-l apere.

— Asta numai din pricină că are o viaţă nefericită. Poţi fi absolut sigur că în sinea lui arde un foc de dragoste. Gwen spunea pe vremuri că toată căldura lui era îndreptată spre maică-sa.

-— Da, pe mama o iubea.

— Poate că era îndrăgostit de ea.

•— Asta ar expJica ele ce era gelos pe domnia-ta.

Gavvaine fu surprins de această idee nouă, care-i trecuse pentru prima oară prin cap.

— Poate d-aia l-a şi lăsat pe Sir Agravai ne s-o ucidă, cînd cu povestea aia cu Lamorak... Săracu' băiat, toată lumea s-a purtat cîinește cu el.

— E singurul frate de mi-a mai rămas şi mie.

— Ştiu. Dar Lanc-elot n-a vrut, a fost doar un accident tragic.

Stăpînul din Lothian îşi mişcă febril bandajul.

— Da' nu se poate, nu se poate. Cum vine asta, accident ? Hai să mai zic că purtau coiful, da' de unde, n-aveau nimic pe cap, mă înţelegi ? E musai să-i l'i cunoscut.

— Am mai vorbit despre asta.
— Da. e zadarnic.
Bătrînul întrebă cu tragică sfială :
-— Nu crezi că ai putea vreodată să-l ierţi, Gawaine, orice s-ar întîmpla pe lumea asta, nu-i aşa ? Să ştii că nu încerc să fug de datoria mea, dar dacă justiţia ar putea fi temperată de milă...
■— Am s-o tcmperesc cînd o ajunge el la mila mea, şi nu înainte.
■— Mă rog, numai tu poţi hotărî. Uite că vine doctorul să-mi spună c-am stat prea mult. Intră, doctore, intră.
Dar în cort intră zorit Episcopul de Rochester, ducînd pachete şi un felinar de fier.
— Ah, tu eşti, Rochester. Credeam c-ă-i doctoru'.
— Seara bună, Măria-ta. Bună seara şi domniei-tale, Sir Gawaine.
— Bună să-ţi fie inima.
— Eh. cum mai merge azi capul ?
— Apăi mai bine, mulţam frumos domniei tale.
— Eh, asta-i o veste excelentă. Şi eu, adăugă el cu viclenie, şi eu v-am adus domniilor-voastre cîteva veşti. Poşta a venit mai devreme !
— Scrisori !
— Una pentru domnia-ta, şi i-o înmînă Regelui, una lungă.
— Dară pentru mine, nici una nu-i? întrebă Gawaine.
— Nimic, teamă mi-e, săptămîna asta. Data viitoare o să ai mai mult noroc.
Arthur duse scrisorile la felinar şi rupse sigiliul.
■— Mă scuzaţi că citesc.
— De bună seamă. Doar n-o să ne ţinem după tot ceremonialul, cînd e vorba despre scrisori din Anglia. Doamne Sfinte, nu m-am gîndit niciodată c-am să ajung călător pe drumuri la vîrsta mea şi să trebuiască să umblu hai-luii prin străinătăţuri...
Murmurul episcopului se stinse. Arthur nu făcuse nici o mişcare. Nici tiu se înroşise, nici nu pălise, nici nu lăsă să-i cadă scrisoarea din mînă, nici nu rămase cu ochii aţintiţi în gol. Citea doar liniştit. Dar Rochester se opri din vorbă şi Gawaine se ridică într-un cot. Îl priveau cum ei teste, cu gura deschisă.
" — Măria-ta...
— Nimic, spuse el. vrînd parcă să-i dea la o parte cu un gest al mîinii. Vă rog să mă iertaţi. Veşti.
— Sper că...
— Dă-mi voie să termin, rogu-te. Vorbeşte cu Sir Gawaine.
Gawaine întrebă :
— îs cumva veşti proaste... S-ar putea să văz şi cu ?

— Nu, te rog, mai lasă-mă un minut...
— Mordred ?
— Nu. nu. Nu-i nimica. Doctorul zice că... Sfinţia ta, aş vrea să-ţi vorbesc ceva afară.
Gawaine începu să se salte în poziţie şezîndă.
— Vreau să mi se zică şi mie.
— Haide, că nu-i nimic de ce să te enervezi. Cu!că-te.
Ne întoarcem imediat înapoi.
—- Apăi aliaţi domniile-voastre că de plecaţi fără să-mi spuneţi şi mie, mă ţin după voi.
— Nu-i nimica, ti-am sous. O să te doară capul.
— Ce e ?
— Nimic. Doar că...
— Ei ?
— Ei bine. poftim, Gawaine, spuse el, lăsînd deodată la o parte orice rezistenţă, se pare că Mordred s-a proclamat Regele Angliei, în cadrul Noii Ordini a dumisale.
U — Mordred !
— Le-a spus Haidamacilor lui că noi am murit, mă înţelegi, explică Arthur, de parcă ar fi fost up lucru de la sine înţeles, şi apoi...
— Mordred zice că noi am murit ?
— Zice că noi sîntem morţi şi...
Dar asta nu putea să mai exprime în cuvinte.
— Şi ce ?
— Şi... are de gînd să se căsătorească cu Gwen.
Urmă un moment de tăcere deplină, în vreme ce mina episcopului căuta pierdută crucea ce-i atîrna pe piept, iar laba gigantică a lui Gawaine se încleştă cu disperare de aşternutul patului. Apoi vorbiră amîndoi deodată.
— Lordul Protector..., începu episcopul.
— Apăi nicicum nu poate fi astfel de ispravă pe măsura adevărului. Doar n-o face frati-miu asemenea lucru.
— Din nefericire, e adevărat, spuse Regele răbdător. Aceasta este o scrisoare de la Guenever. Dumnezeu ştie cum a reuşit s-o strecoare.
— Dar vîrsta Reginei...
— După proclamaţie, a ceru t-o de nevastă. Nu avea pe nimeni care s-o ajute. Regina i-a acceptat propunerea.
— L-a acceptat pe Mordred ?
Gawaine reuşise să-şi lase picioarele pe marginea patul ui.-
— Unchiule, dă-mi scrisoarea
O luă din mîna fără vlagă, care i-o dădu cu un gest reflex, şi începu s-o citească, înclinînd-o spre lumină.
Arthur continuă să explice.

— Regina a acceptat propunerea lui Mordred şi a cerut permisiunea să plece la Londra să-şi pregătească trusoul. Cînd a ajuns la Londra cu puţinii care i-au mai rămas credincioşi, a fugit la Turn şi a zăvorit porb'e. Slavă Domnului, e un fort puternic. Acum o asediază în Turnul Londrei, şi Mordred întrebuinţează arme de foc.

Rochester întrebă cu uimire :

— De foc?

— Foloseşte tunul.

Era prea mult pentru intelectul sărmanului bătrîn preot.

— Asta-i prea de tot ! E de necrezut ! spuse el. Auzi dumneata, să zică că noi am murit, şi să se căsătorească cu Regina ! Şi după toate cele să mai folosească şi puşca cea mare !...Acum că s-a ajuns să se folosească şi armele de ioc, spuse Arthur, s-a terminat cu Masa Rotundă. Trebuie să ne grăbim spre casă.

— Auzi, să folosească tunul împotriva oamenilor !

— Trebuie imediat să mergem s-o salvăm, Sfinţia-în. Gawaine poate să rămînă aici...

Dar stăpînul din Orkney era jos din pat.

— Gawaine, ce faci ? Culcă-te imediat înapoi.

— Vin cu domniile-voastre.

— Gawaine, culcă-te înapoi. Rochester, ajută-mă să-l bag în pat.

— Ultimul meu frate şi-a încălcat jurămîntul de credinţă.

— Gawaine...

— Şi Lancelot... Ah, Doamne, capul meu !

Stătu în picioare legănîndu-se şovăielnic în lunjina chioară, ţinîndu-şi bandajul cu amîndouă mîinile, în vreme ce umbra lui se mişca grotesc în jurul prăjinii care susţinea cortul.

CAPITOLUL XIII

Anguish din Irlanda visase o dată la un vînt care sa le doboare toate castelele şi oraşele — şi, după cîte se pare, cam asta îşi pusese în cap şi viforul ăsta de-acum. Sufla în jurul castelului Benwick cu toată puterea pedalelor orgii sale. Sunetele pe care le scotea sunau ca o masă informă de mătase ce-ar fi trasă cu toată tăria printre ramurile copacilor, sau ca părul tras prin pieptene ; ca nişte maldăre de nisip revărsîndu-se la nesfîrşit din cupa unui excavator ; ca nişte gigantice cearşafuri sfîşiate ; ca mii de tobe răpăind într-o bătălie îndepărtată ; ca un şarpe nesfîrşit răsucindu-se şi încolăcindu-se şi şerpuind prin vegetaţia măruntă a lumii alcătuită din copaci şi case şi castele; ca nişte bătrîni oftînd şi femei ţipînd şi lupi urlînd prin faţa casei. Viforul şuiera, murmura, gemea, zbîrnîia, palpita, bubuia, zumzuia, huruia în

coşurile caselor. Şi mai ales, suna ca o făptură vie : vreo făptură elementară şi monstruoasă, jelindu-şi osînda. Era vîntul damnaţiunii dantești, purtîndu-şi îndrăgostiţii şi cocorii pierduţi; satană ce nu cunoştea pacea de Sabat, trudind şi fremătînd.

În oceanul de vest hărţuia întinsul mării, ridic-înd cu ghiotura apa din apă şi purtînd-o spumă în depărtări. Pe pămîntul uscat făcea să se încovoaie în faţa sa toţi copacii. Tufişurile de spini, răsucite şi strînibe. care crescuseră cîte două din aceeaşi rădăcină, îşi izbeau trunchiul unul de celălalt, scoţînd scrîşnete jalnice. Pc crengile muşcătoare şi biciuitoare ale copacilor, păsările aşteptau să treacă greul furtunii, cu capul spre direcţia vîntului, cu corpurile la orizontală, ghearele lor gingaşe prefăcute în ancore. Şoimii pelerini de pe stînci stăteau cu stoicism în bălaia vîntului, cu cotlcţii răvăşiţi de ploaie şi cu penele ude ridicate în vîrful capului. Gîştele sălbatice ce-şi croiau drum spre adăpostul lor de noapte, în lumina amurgului, de-abia reuşeau să facă un metru pe minut împotriva curentului de aer, şi ţipetele lor aţîţate le erau furate de vînt şi duse hăt-departe, aşa încît treceau pe lîngă tine înainte de a le auzi, deşi zburau doar la cîteva picioare. Raţele sălbatice şi fluieraşii, zburînd în înaltul cerului, dispăreau înainte de a apare. Rafalele de vînt care răzbăteau pe sub uşile castelului supuneau la marc cazną rogojinile ce frentătau pe pardoseală. Iluiau şi vuiau în burlanul scărilor în formă de tirbuşon, zăngăneau şi trînteau obloanele de lemn de la ferestre, scînceau şi schelălăiau strident şi pătrunzător, trecînd printre creneluri. fluturau tapiseriile reci în unduiri glaciale şi-şi căutau drum pe sub gulere, în jos, de-a lungul şirei spinării. Turnurile de piatră se înfiorau sub bătaia lor, tremurînd în întregime, de parcă ar fi fost corzile de bas iile unui instrument muzical. Plăcile de ardezie zburau de pe acoperişuri şi se făceau praf de pămînt, pocnind din vreme în vreme ca nişte puşcoace.

Bors şi Bleoberis stăteau ghemuiţi deasupra unui foc viu, căruia vîntul îndîrjit părea să-i fi dat proprietatea de a răspîndi lumină fără căldură. Chiar şi focul părea îngheţat, de parcă era pictat. Mintea le era ca tulburată de năpasta văzduhului.

— Dar de ce-au plecat atît de repede ? întrebă Bors tîriguitor. De cînd mă ştiu pe lumea asta n-am auzit sau văzut ca vreun asediu să fio ridicat în felul ăsta. S-au cărat cu toţii într-o singură noapte. S-au clus ele parcă i-ar fi luat vîntul.

— Trebuie să fi primit vreo veste proastă. Probabil că ceva nu merge prea bine în Anglia.

— Mai ştii…

-— Dară s-ar fi hotărît să-l ierte pe Laneclot. atunci ar fi trimis un mesaj.

— Mă rog, dar tare mi se par tuate aiurea ; auzi dumneata, să ridici pînzele şi s-o porneşti cu toată flota cît ai zice peşte, fără să-ţi anunţi duşmanul l

—- Ce crezi, o fi fost vreo revoltă în Cornwall, sau în Ţara Galilor, sau în Irlanda ?

— întotdeauna au avut ei de furcă cu Cei-Vechi, constată cu indiferenţă Bleoberis.

— Da' nu prea-mi vine mie să cred că-i vorba de-o revoltă. Eu zic mai curînd c-o fi dat boala pe neaşteptate în Rege, şi-atunci au trebuit să-l ducă de grabă acasă. Sau poate c-o fi picat năpasta pe Gawaine. Ştii, lovityr« aia zdravănă de i-a dat-o Lancelot a doua oară, poate că i-o fi străpuns ţeasta şi l-o fi tulburat pe la creieri ?

■— Poate.

Borş mai aţîţă focul.

-— Auzi, s-o şteargă aşa, fără o vorbă.

-— De ce nu face Lancelot nimica ?

— Păi ce vrei să Tacă ?

•— Habar n-am.

— Regele l-a surghiunit.

— Da.

-— Păi atunc-ea, ce vrei să mai facă ? Nu mai e nimic de făcut.

— Oricum ar sta lucrurile, spuse Bleoberis, parcă-pareă aş vrea totuşi să facă ceva.

O uşă se deschise cu zgomot în fundul scărilor turnului. Tapiseriile se învîrtejiră. rogojinile se ridicară, focul se înecă în fum şi vocea lui Lancelot învăluită de pala de vînt, strigă :

— Bors ! Bleoberis ! Demaris ! ;- — Aici ! Prezent 1

— Unde?

-— Aici sus.

Pe cînd uşa depărtată se închise. în cameră se aşternu din nou liniştea şi pacea. Rogojinile se lăsară din nou po podele, şi paşii lui Lancelot răsunară clar pe treptele de piatră, acolo unde înainte de-abia i se auzise strigătul. Intră în cameră în mare grabă, ducînd în mină o scrisoare.

— Bors, Bleoberis. Vă căutam.

Amindoi se ridicară în picioare.

— A venit o scrisoare din Anglia. Curierii au fost duşi de vînt în sus pe coastă, cam la cinci mile de-aici» Haide, că trebuie să plecăm imediat.

— În Anglia?

— Da, da. în Anglia, bineînţeles, l-am spus lui Lionel să se ocupe de treburile transportului, iar tu. Bors, vreau să ai grijă de furaje. Va trebui să aşteptăm să se mai domolească vijelia.
— De ce plecăm ? întrebă Bors.
— S-ar cuveni să ne spui şi nouă veştile...
— Veştile ? Tăcu el nedesluşit. N-am acum timp de asta. O să vă spun în barcă. Poftim, citiţi scrisoarea.
I-o întinse lui Bors, şi plecă înainte ca ei să fi putut a-i răspunde.
— Ei poftim !
— Citeşte, ce spune ?
-— Păi nici măcar jiu ştiu de la cine e.
— Poate că zice acolo în scrisoare.
Lanc-clot apăru. înainte ca ei să-şi fi extins cercetările mai departe de data scrisorii.
— Bleoberis, spuse el, am uitat. Vreau să ai grijă de cai. Ki. hai. dă-mi scrisoarea. Dacă o să începeţi amindoi acum s-o buchisiţi, păi atunci o să dureze toată noaptea.
— Ce zicc ?
■— Cele mai multe vesti au venit prin curier. Se pare că Mordred s-a revoltat împotriva lui Arthur, s-a proclamat Conducător al Angliei şi a cerut-« pe Guenever de nevastă.
— Dar c măritată, protestă Bleoberis.
-- Păi de asta s-a şi terminat cu asediul. Apoi. după cile se vede, Mordred a ridicat o armată în Kcnt, ca să se opună debarcării Regelui. Făcuse publică ştirea că Arthur fi murit. Şi acum o asediază pe Regină în Turnul Londrei, şi foloseşte tunul.
— Tunul !
— L-a întîlnit pe Arthur la Dover şi a pornit o bătălie ca să împiedice debarcarea. A fost o luptă grozavă, jumătate pe mare şi jumătate pe uscat, dar Regele a eîstigat. Aşa că a ajuns pe pămînt.

—• Cine-a scris scrisoarea

?Lancelot se aşează deodată pe un scaun.

— E de la Gawaine, de la sărmanul Gawaine ! Acum e mort.

— Mort!

— Păi atunci cum mai poate să scrie... începu Bleoberis.

— E o scrisoare înspăimântătoare. Gawaine a fost un om de treabă. Voi toţi care m-aţi silit să mă lupt cu el, n-aţi fost în stare să vedeţi ce suflet avea în el.

— Citeşte-o, propuse Bors cu nerăbdare.

— Se pare că lovitura ceea pe care i-am dat-o în creştetul capului a fost periculoasă. N-ar fi trebuit niciodată s-o pornească la drum în starea în care era. Dar se simţea singur şi ca vai de capul lui şi fusese trădat. Ultimul lui frate s-a dovedit a fi un trădător. A stănuit să se întoarcă şi el să-l ajute pe Rege — şi, în timpul debarcării, a încercat să dea şi el o lovitură. Din nefericire, duşmanii l-au pocnit tocmai peste rana cea veche, şi a murit din pricina ei cîteva ore mai tîrziu.

— Mă rog, da' nu văd ce te supără pe tine toată istoria asta.

■— Ascultaţi scrisoarea.

Lancelot se duse cu ea la fereastră şi rămase tăcut, examinînd scrisul. Avea ceva înduioşător în felul în care erau întocmite literele, scrisul fiind atît de diferit de autorul lui. Gawaine nu prea era omul la care să te gîndeşti că s-ar pricepe la scris. Ba chiar ar fi părut mai natural să fi fost analfabet, ca cei mai mulţi dintre ceilalţi. Şi totuşi poftim, în loc de scrisul gotic ascuţit, care se folosea atunci, în faţa ochilor lui Lancelot se întindeau rîndurile ordonate de minuscule litere galeze, la fel de ordonate şi rotunde şi micuţe ca atunci c-înd le învăţase de la vreun sfînt de demult. În întunecatul Dunlothian. Scrisese atît de rar de atunci, încît meşteşugul caligrafiei îşi păstrase frumuseţea. Era o mînă de fată bătrînă ori de băiat de modă veche, stînd cu picioarele îndoite în jurul unui scăunel şi scoţîndu-şi limba afară printre dinţi, din cauza atenţiei cu care scria. Purtase toată această precizie inocentă, acele rotocoale şi codiţe graţios de demodate, de-a lungul mizeriei şi pasiunii, pînă la adînci bătrîneţi. Părea ca şi cum din armura neagra ar fi ieşit deodată premiantul clasei : un băieţel nevinovat cu mucii strălucindu-i în vîrful nasului ' înroşit, cu picioarele goale cu degetele vinete de frig. cu un cîrlig de pescuit în ghemul ele morcovi subţirei care-i erau degetele. „Către Domnia-Sa Sir Lancelot, floarea nobililor cavaleri ce i-am văzui au am auzit dinspre dînşii în zilele ce-mi fură dăruite

de Domnul : Io, Sir Cavvaine, din Lot, Regele Orknev-ului şi nepot după soră nobilului Rege Arthur, îţi trimit domniei-tale aceste salutări, după cum adeveresc mai jos cu propria-mi mîuă. Şi vreau a spune ca toată lumea să cunoască cum că Io, Sir Cavvaine, Cavaler al Mesei Rotunde, eăutatu- mi-am moartea din mîinile Domniei-Tale — şi nu prin vrednicia ori voinţa Domniei-Tale, ci a mea fu ispita. Drept care cu stăruinţă şi prea-plecată umilinţă mă rog Domniei-Tale grabnic să te întorci pe astă glie şi să vezi de mormîntul meu şi, de-i cu putinţă, să tc rogi o rugăciune la Domnul întru pacea şi hociina sufletului meu.
Şi tocmai în ziua în care-ţi scriu acest zapis, să ştii că fost-am lovit de moarte în aceeaşi vătăinătură, carele am primit-o de la mina Domniei-Tale, Sir Lancelot, — căci de un bărbat mai nobil nici că se putea să fiu lovit.
Si deopotrivă, Sir Lancelot, te mai rog pe Domnia-Ta, întru dragostea ce no-a legat odinioară...'[4]

Lancelot se opri din citit şi aruncă scrisoarea pe masă.

— Poftim, asta e, spuse el, nu mai pot să mai citesc. Mă îndeamnă să viu de grabă, să-l ajut pe Rege împotriva fratelui său : ultima lui rubedenie. Gawaine îşi iubea familia, Bors dragă, şi uite că pînă la urmă n-a mai rămas nici tmul dintr-ai lui. Cu toate astea, mi-a scris ca să mă ierte. Ba a mai şi spus că totul nu s-a întîmplat decît din pricina lui. Numai Dumnezeu ştie ce frate bun a fost.

— Şi cu Regele ce se cuvine să facem ?

— Trebuie să ajungem în Anglia cît mai repede. Mor- drecl s-a retras la Canterbury, unde-o să se dea o nouă bătălie. Cine ştie, poate că acum s-a şi terminat. Curierii au fost întîrziaţi de furtună. Totul depinde de cît de repede putem ajunge.

Blcoberis spuse :

— Mă duc să văd de cai. Cînd pornim ?

— Mii ne. Diseară. Acum. Cum stă vîntul. Zoreşte-te !

— Bine.

— Si tu, Bors, furajul.

— Da.

Lancelot îl urmă pe Bleoberis pînă la scări, dar se întoarse chiar în uşă.

— Regina asediată, făcu el. Trebuie s-o eliberăm !

— Da.

Bors, lăsat singur cu vîntul şuierător, culese scrisoarea de pe masă plin de curiozitate. O înclină în lumina din ce în ce mai slabă, admirînd g-ul care semăna cu un ***z,*** b-ul buclat, şi t-ul curbat, ca lama plugului. Fiecare rînd ordonat era ca brazda pe care o lasă aceasta în urmă şi la fel de dulce ca pămîntul

reavăn. Dar spre sfîrşit, brazda devenea şovăielnică. întoarse scrisoarea, privind semnătura cafenie. Buchisi sfîrşitul epistolei — bătînd din buze, în vreme ce rogojinile loveau mărunt podelele şi fumul răbufnea şi vîntul vuia.

„...şi în astă-zi fu scrisă scrisoarea mea, ci numai cu două ceasuri şi jumătate înainte de moartea mea, scrisă cu a mea proprie mînă, şi tot aşa iscălită mai gios cu parte din sîngele inimii mele.

Gawaine de Orkney

Numele îl citi în încheiere de două ori şi clănţăni din dinţi.

-— Gawaine, bag de seamă, spuse el cu voce tare, dar nu prea sigur de el, eu zic că în Nord l-or fi pronun- ţînd Chuchullain. Nu poţi niciodată să fii sigur cu limbile astea vechi.

Puse apoi jos scrisoarea, se duse spre fereastra ce lăsa să se vadă un peisaj dezolant şi începu să îngîne o melodie pe nume : „Negură, negură pe dealuri", ale cărei cuvinte s-au pierdut pentru noi în viitoarea timpurilor. Cine ştie, poate c-or fi fost. ca astea de-acum, moderne, care spun că :

„Şi sîngele încă mi-e vîrtos şi inima în Highland Şi visurile ne leagănă în minunatele Hebride."CAPITOLUL XIV

Acelaşi vînt de jale fluiera şi-n jurul cortului Regelui la Salisbury. înăuntru domnea un calm deplin pe lîngă stihiile dezlănţuite de-a fără. Era un interior somptuos, poate din cauza tapiseriilor — şi Uriah era acolo, încă în poziţia aceea din clipa morţii, cînd era desfăcut în două de spadă ca un unghi de o bisectoare — sau poate din cauza sofalei aşternută cu blănuri grele, sau a luminărilor scânteietoare. Era un adevărat cort imperial. Armura Regelui strălucea posomorit pe un rastel în fundul cortului.

Un şoim prost-erescut, supus viciului de a slobozi ţipete ascuţite, stătea neclintit pe un leat ca de papagal, purtîndu-şi gluga şi meditînd la vreun coşmar ancestral. Un ogar, alb ca fildeşul, ghemuit cu labele sub el, cu coada curbată într-o seceră osoasă, aşa cum fac toţi ogarii, îl privea pe bătrîn cu ochi umezi şi blînzi de căprioară, plini de milă. O minunată tablă de şah smălţuită, cu piese din cristal şi jasp era aşezată în poziţia de şah-mal lîngă pat. Pretutindeni erau risipite hîrtii. Acopereau masa diacului, pupitrul la care se citeau documentele. scaunele — hîrtii plictisitoare privind cîrmuirea, asupra căreia încă se mai stăruia cu vitejie; documente legale, care cuprindeau lot felul de legi care trebuiau introduse în cod ; de intendenţă şi armament şi ordine de zi. Un ditamai ceaslov stătea deschis în locul unde se scrisese despre un anume, „William ot Lane, mişel nelegiuit", care fusese condamnat să fie spînzurat, *sus- pendatur* pentru vina de a fi prădat la drumul mare. Pe margine, cu scrierea ordonată a diacului, se putea citi laconicul epitaf „st*sp.*". potrivit cu atmosfera de tragedie. Acoperind pupitrul de citit, se înălţau vrafuri fără de sfîrşit ele petiţii şi „lăcrimaţii"[1], toate adnotate cu rezoluţia şi semnătura regală. Pe acelea pe care Regele le aprobase, scrisese cu trudă : „Le *ruy le veult*". Regele o vrea. Petiţiile respinse erau marcate cu subterfugiul politicos folosit întotdeauna de monarhie : „Le *Roy s'ad-visera*", Regele se va consulta. Pupitrul de citit şi jilţul erau anrîndouă dintr-o bucată, şi—1 puteai vedea acolo chiar pe Măria-sa Regele, cu capul prăbuşit pe pupitru. Capul îi zăcea între hîrtii, răvăşindu-le. Arăta de parcă era mort — şi nici nu mai avea mult.

Arthur era epuizat. Fusese zdrobit de cele două bătălii pe care le purtase pînă acum, cea de la Dover şi cealaltă la Barham Down. Nevaslă-sa era prizonieră. Cel mai vechi prieten al lui era surghiunit. Fiu-său încerca să-l ucidă. Gawaine era mort şi îngropat. Masa lui Rotundă se spulberase. Ţara îi era în război. Şi totuşi încă ar mai Ti putut înfrunta în vreun fel toate lucrurile astea, dacă nu ar fi fost distrusă însăşi dogma

fundamentală a inimii şi minţii sale. Cu multă vreme în urmă, cînd aceea minte şi inimă ale unui băieţel sprinten pe nume Art — atunci, demult, fusese învăţat de mărinimia întruchipată într-un moşneag ce-şi tremura barba albă. Fusese deprins de Merlyn să creadă că omul era un animal care poate fi făcut mai bun ; că, una pqste alta, omul era o fiinţă mai degrabă cumsecade decît rea ; că merita să încerci să faci bine ; că n-ar exista un asemenea lucru cum ar fi păcatul originar. Fusese lucrat ca o armă pentru folosul omului, pornindu-se de la presupunerea că oamenii sînt buni. Fusese educat, de acel bătrîn dascăl ce se amăgea pe sine, să fie un fel de Pasteur sau Curie sau un descoperitor plin de răbdare iii insulinei. Misiunea pentru care fusese destinat era aceea de a lupta împotriva Forţei, boala mintală a umanităţii. Masa lui, ideea lui despre Cavalerism, Sfînta Cupă. devotamentul lui pentru Justiţie — toate acestea însemnaseră doar paşi în direcţia efortului pentru care fusese îndrumat. Era ca omul de ştiinţă, care ar fi urmărit toată viaţa lui să descopere secretul cancerului. O asemenea viaţă ar fi putut — pînă la sfîrşit •— să-i facă pe oameni mai fericiţi. Dar toată construcţia ei depindea de o primă condiţie : aceea ca omul să fie bun.

Aruncîndu-şi acum privirea înapoi spre faptele vieţii lui, i se părea că tot timpul nu făcuse altceva decît să se zbată ca să stăvilească un torent, care, de fiecare dată cînd reuşea să-l oprească, rupea zăgazul în altă parte, şi-atunci iar trebuia s-o ia de la capăt. Era curentul acelei „*Force Majeure*In timpul primelor zile dinaintea căsătoriei lui. încercase să răspundă puterii cu putere — în bătăliile sale împotriva Confederaţiei Gaelice — numai ca să-şr dea seama, pînă la urmă, că două rele nu făceau un lucru bun. Dar reuşise să zdrobească odată pentru totdeauna visul feudal al războiului. Apoi, cu Masa lui Rotundă, încercase să înhame Tirania la forme mai blînde, aşa încît să-i poată utiliza puterea în scopuri folositoare, trimisese pe oamenii forţei în lmuea largă, ca să-i scape pe cei asupriţi şi să îndrepte răul — s«i dob< are puterea indiv iduală a baronilor, la fel cum de- borîse el puterea regilor. Aşa şi făcură — pînă ce, în cursul timpului, scopurile fuseseră atinse, dar forţa rămase nedomolită în mîinile sale. Atunci căutase o nouă cale şi îşi trimisese cavalerii să vadă de treburile lui Dumnezeu, în căutarea Sfintei Cupe. Dar şi încercarea aceasta fusese un eşec, fiindcă cei care izbîndiseră în Expediţia lor deveniseră perfecţi şi deci pierduţi pentru lume, în vreme ce ceilalţi care nu izbîndiseră, se întoarseră curînd cu nimic mai buni ca înainte. în cele din urmă. cat:lase să facă de fapt o hartă a forţei, astfel încît să o lege de mi ini şi de picioare prin justiţie. încercase să introducă în cod culpa proastei

întrebuinţări a forţei de către indivizi, astfel încît s-o limiteze, opunîn- du-le justiţia impersonală a statului. Fusese gata să-şi jertfească soţia şi pe cel mai bun prieten impersonalităţii Justiţiei. Şi atunci, chiar cînd puterea individuală părea să fi fost învinsă. Principiul Forţei apăruse din nou pe la spate, într-o altă formă — în aceea a puterii colective, a ferocităţii de şleahtă, a numeroaselor armato care nu se supuneau legilor individuale îngrădise puterea unităţilor singulare, numai ca să-şi dea seama apoi că fusese preluată într-o formă mai cumplită, de mulţime, învinsese crima, ca să fie acum confruntat cu războiul. Pentru asta nu mai existau legi.

Războaiele zilelor sale de tinereţe, acelea împotriva lui Lot şi a Dictatorului Romei, fuseseră simple bătălii ca să răstoarne convenţia feudală a modului de a purta război ca un fel de vînătoare de vulpi, sau ca un joc ele poKer. în care miza erau banii de răscumpărare. Ca să termine odată pentru totdeauna cu ideea asta. introdusese ideea di război total. Şi acum. la bătrîneţe, acest război total se întorsese ca să se aciuiască pe pământurile ţării sale sub forma de ură totală, ca cea mai modernă dintre formele războiului.Acum, cu fruntea sprijinită de hîrtii şi cu ochii închişi, Regele încerca să nu se gîndească la nimic. Fiindcă, dacă exista un asemenea lucru ca păcatul originar, dacă omul în toate acţiunile sale era un mişel, dacă Biblia avea dreptate să spună că inima oamenilor era mai ales mincinoasa şi ticăloasă fără speranţă, atunci însemna că scopul vieţii sale fusese irosit în van. Cavalerismul şi Justiţia deveneau nişte iluzii de copil, dacă trunchiul pe care încercase să le altoiască avea să fie Haidamacul, avea să fie *Homo jerox* în loc de *Homo Sapiens*.

În spatele gîndului acestuia, mai sălăşluia unul încă şi mai cumplit, pe care nici măcar nu îndrăznea să-l sesizeze. Poate că omul nu era nici bun nici rău, ci era doar o maşină într-un univers nesimţitor — curajul lui nu era aitceva decît un reflex la pericol, ca tresărirea automată la înţepătura acului. Poate că nu existau virtuţi, dacă nu cumva şi săritura omului înţepat cu acul nu era şi ea o virtute şi umanitatea nu era decît un măgar fără judecată, ce trăgea automat, atras de morcovul dragostei la moara fără sens a reproducerii. Poate că Puterea era o lege a Naturii, necesară pentru a-i menţine apţi pe supravieţuitori. Poate că şi el avea nevoie de ea.

Dar nu mai putea ţine piept vălmăşagului de gînduri. Simţea de parcă i s-ar fi atrofiat ceva între ochi, acolo unde se prinde baza nasului de craniu. Nu putea dormi. Avea coşmaruri. Mîine urma să aibă loc bătălia finală. Şi între timp mai erau toate hîrtiile astea de citit şi de semnat. Dar nu putea

nici să le citească, nici să le semneze. Nu putea nici măcar să-şi ridice fruntea de pe pupitru.

De ce se luptă oamenii ?

Bătrînul fusese dintotdeauna un gin di tor sîrguincios, niciodată unul inspirat. Acum, creierul lui epuizat aluneca treptat în cercurile lui obişnuite : cărările bătătorite, ca acelea ale măgăruşului, care trage la roata de moară, cărările pe care se tîrîse de mii de ori în zadar.

Era oare vina conducătorilor ticăloşiţi care duceau mulţimile inocente la măcel sau, dimpotrivă, gloata ticăloasă era cea care-şi alegea conducătorii după pofta inimii ei murdare ? La suprafaţă, nu prea părea posibil ca un conducător să poată sili un milion de Englezi să facă ceva împotriva voinţei lor. Dacă, de pildă, lui Mordred i-ar fi venit ideea să-i facă pe Englezi să poarte rochii sau să stea în cap, atunci cu siguranţă că nu s-ar fi alăturat partidului lui — oricît de viclene sau inteligente sau convingătoare sau chiar îngrozitoare ar fi fost argumentele lui. Atunci, înseamnă că un conducător trebuie neapărat să ofere ceva care să-i atragă pe cei pe care-i conduce ? Poate că el nu face nimic altceva decît să dea cu umărul într-o oonstructie care sta să cadă şi care oricum s-ar fi prăbuşit de la sine, chiar clacă n-ar mai fi lovit-o ? Dacă toate acestea sînt adevărate, atunci războaiele nu erau calamităţi în care nevinovaţii plini de bunăvoinţă se găseau împinşi de conducători răi. Deveneau atunci nişte mişcări speculative, mai profunde, mai subtile la origine. Şi, pe drept euvînt, nu prea credea că ei sau Mordred şi-ar fi dus ţara la pierzanie. Dacă ar fi fost aşa de uşor să-ţi duci ţara într-o direcţie sau alta. de parcă ar fi o purei că legată cu o sfoară, atunci de ce mă rog nu reuşise el să o ducă pe tărîmul cavalerismului, întru dreptate şi pace? Că doar, slavă Domnului, încercase o viaţă întreagă.

Şi-apoi iarăşi — acesta era cel de-al doilea cerc al gînclirii lui, ca în infernul dantesc — dacă nici el şi nici Mordred nu puseseră nenorocirea în mişcare, atunci cine fusese pricina ? Şi unde-şi găsea în general originea însăşi esenţa războiului ? Fiindcă oricare război părea să fie atît de adînc înrădăcinat în războaiele care l-au precedat. Mordred te ducea înapoi la Morgause, Morgause la Uther Pendragon, Uther la înaintaşii lui. Era ca şi cum Cain l-ar fi ucis pe Abel, răpindu-i ţara, după care oamenii lui Abel ar fi căutat din nou să-şi recâştige fără încetare avuţia pierdută. Omenirea mersese mai departe, îşi continuase traiul nevrednic, epocă după c-pocă, răz- bunînd răul prin rău, sîngelc vărsat cu alt sînge vărsat. Nimeni nu ieşea în cî.stig de pe urma faptelor acestora, fiindcă amhrdouă taberele suferiseră întotdeauna şi totuşi nu exista

nici o ieşire. Războiul actual putea fi pus pe seama lui Mordred, sau a lui însuşi. Dar mai era totuşi datorat şi unui milion de Haidamaci, lui Lanc-elot, lui Guenever, lui Gavvaine ; era vina tuturor. Cei care trăiseră după legile spadei, erau siliţi să moară de ea. Era ca şi cum totul ar fi fost sortit să iasă prost atîta vreme cît omul refuza să uite trecutul. Nedreptăţile lui Uther şi ale lui Cain erau rele care ar fi putut fi îndreptate numai prin miracolul uitării.

Surori, mame, bunici : totul era înrădăcinat în trecut ! Acţiuni de orice fel ale unei generaţii puteau să aibă cunsecinte incalculabile asupra alteia', aşa că pînă şi un strănut era ca o pietricică aruncată într-o baltă, care isca unde ce ajungeau cine ştie la ce maluri îndepărtate. După cîte se părea, singura speranţă ar H fost să nu acţionezi deloc, să nu tragi speula cu nici un preţ, să stai liniştit, să nu le bagi în nimic, ca o pietricică nearuncată. Dar asta era prea groaznic.

Ce era Drept, şi ce era Rău ? Ce deosebea Acţiunea de Inacţiune? „Dacă m-ar pune cineva s-aleg şi aş mai fi iarăşi tînăr, gîndi bătrînul Rege, atunci m-aş îngropa de viu într-o mănăstire, de teamă ca nu cumva să fac ceva care să ducă la Durere..."

Binecuvântarea uitării : asta era cel mai important. Dacă lot ce-ar face un om, sau tot ce-ar fi făcut păruitele lui, nu era clecît un şir nesfîrşit de Acţiuni menite să aducă vărsarea de sînge, atunci nu mai rămînea dccît un singur lucru : trecutul trebuie să l'ie şters cu buretele şi toate lucrurile trebuie luate ele la începui.

Gîndurile bătrînului îşi croiau drum cu trudă. Nu-l duceau nicăieri; se întorceau înapoi şi făceau acelaşi drum de două ori ; şi totuşi, era atît de obişnuit cu ele, încît nu se putea opri. Şi intră apoi într-un alt cerc.

Poale că principala cauză a războiului era proprietatea, aşa cum spusese John Ball, comunistul. „Şi lucrurile nici c-au mers bine în Anglitera. declarase el, şi nici că vor merge, cîtă vreme n-or fi toate cele de-a valma, şi pîn-ce n-or mai fi domni şi nici şerbi."

Poate c-ă războaiele au fost purtate întotdeauna fiindcă oamenii spun : regatul *meu,* nevasta *mea,* iubitul *meu,* proprietatea *mea.* De fapt, aşa gîndeau în sinea lor şi el şi Lancelot şi toţi ceilalţi. Cine ştie, poate că atîta vreme cît oamenii or să încerce să slăpînească lucrurile separat unul de celălalt, tot atîta vreme o să existe şi războiul. Lupul l'lămînd o să atace întotdeauna renul cel gras, săracul va încerca întotdeauna să-l năruie pe bancher, servul se va ridica întotdeauna să facă revoluţii împotriva stăpânilor, şi naţiunea săracă-lipilă va lupta împotriva celei bogate. Poate că

războaiele se purtau numai între cei care aveau şi cei ce nu aveau. Nenorocirea era că nu puteai niciodată să defineşti ce înseamnă să „ai". Un cavaler înveşmîntat într-o armură de argint se va numi de îndată că este un deposedai atunci cînd va întîlni un altul în aur.

„Dar hai să zicem, gîndi el, hai să zicem măcar o clipă că «a avea», oricum ar fi definită această stare, este cheia problemei. Eu am, şi Mordred nu are. Dar protestă în sinea lui, contrazicîndu-se : bine, totuşi nu-i drept să pun problema în felul ăsta, de parcă Mordred sau eu am fi cei care au stirnit furtuna. Fiindcă, zău aşa, ce sîntem noi altceva decît nişte embleme pentru forţele complexe care par să fie împinse înainte de un impuls nevăzut. Parcă ar fi un impuls chiar în structura intimă a societăţii. Mordred este îndemnat acum la luptă aproape fără să mai poată să se oprească, de un puhoi de oameni, prea mulţi ca să mai poţi să-i numeri pe toţi. Apoi sînt oamenii care cred în John Ball, afirmînd că sînt cu toţii egali, sau oamenii care văd în orice revoltă o şansă de a-şi instaura propria lor putere. Este o întîlnire de forţe între cei Avuţi şi cei Deposedaţi, o nebunească ciocnire între trupuri omeneşti, nu între conducători. Dar hai să trecem şi peste asta. Hai să admitem vaga idee că războiul se datorează «posesiei» în generai. În acest caz, jsingurul lucru cu judecată ar fi să refuzi să ai ceva. De fapt, aşa cum a arătat de cîteva ori Rochester, acesta era şi sfatul Domnului. A fost bogătaşul ameninţat cu urechea acului, au mai fost şi acei zarafi.

Dacă aşa ar sta lucrurile, păi arunci n-ar fi decît o problemă de împărţire a proprietăţii ca atare. N-ar fi decît o problemă de a împărţi totul — chiar şi gîn- durile, vieţile. Dumnezeu spusese oamenilor că vor trebui să înceteze să trăiască ca indivizi. Vor trebui să intre în şuvoiul vieţii, ca un strop care cade într-un rîu. Domnul spusese că numai oamenii, ei înşişi, erau aceia care puteau să renunţe la personalităţile, la eul lor gelos, la individualitatea lor neînsemnată de fericire şi mîhnire, care va muri în pace şi va intra în hora celor mulţi. Acela ce dorea să-şi împlinească viaţa era îndemnat s-o piardă mai întîi."

Şi totuşi sălăşluia ceva în bătrînul cap nins de ani, ceva ce nu putea accepta punctul de vedere dumnezeiesc. Nu-i vorbă, era clar că poţi vindeca un cancer al uterului dacă extirpi de la început uterul.

Remediile totale şi severe pot înlătura orice — inclusiv viaţa. Poveţele ideale, pe care nimeni nu e făcut să le urmeze, nu sînt eu adevărat de nici un folos. Căci ce rost are să povăţuieşti din cer pămîntul ?

Şi iată că acum se aştern ea în faţa lui un alt cerc prea-bine cunoscut. Poate că războiul se datora fricii : fricii de incertitudine, de posibilitatea de a avea încredere în semenul tău. Dacă nu există adevăr, şi dacă oamenii nu spun adevărul, atunci înseamnă că există întotdeauna un pericol în afara individului propriu-zis. Ţie, ţie însuţi puteai să-ţi spui adevărul, dar ce siguranţă poţi avea că vecinul tău va fi sincer cu tine V Această incertitudine trebuie să sfîrşească prin a face din vecin un adevărat pericol al existenţei tale. Asta ar Fi fost, în orice caz. explicaţia lui Lancelot privind războiul. El căpătase obiceiul să spună că cel mai de preţ avut al omului era Cuvîntul lui. Sărac-u' Lancelot, şi tocmai el îşi încălcase cuvîntul : mă rog, dar oricum ar fi, ptilini oameni existaseră pe lumea asta care să aibă un Cuvînt ca Lance.

Poate că războaiele se iscau fiindcă naţiunile nu aveau încredere în Cuvînt. Le era teamă, şi atunci n-aveau de ales decît lupta. Naţiunile sînt ca oamenii — au simţăminte de inferioritate, sau de superioritate, sau de răzbunare, sau de teamă. Nu este nici o greşeală să personifici naţiunile.

Suspiciune şi teamă : spirit de posesiune şi lăcomie : resentiment pentru nedreptatea ancestrală : toate acestea păreau să facă parte din flacăra care aprinde războiul. Şi totuşi nu ele erau soluţia. Bătrînul nu o putea găsi pe cea adevărată. Era prea bătrîn şi obosit şi nenorocit ca să poată ginţii constructiv. Ce era el sărmanul ? Doar un om care nu voise să facă decît bine, care fusese îmboldit spre acest efort de gîndire de un necromant excentric, cu o deosebită slăbiciune pentru umanitate. Justiţia fusese ultima lui încercare — să nu facă nimic care n-ar fi drept. Dar totul s-a terminat cu un eşec. Se dovedise prea greu, chinuitor de greu, să facă ce-şi pusese în cap. Şi-acum era sfîrşit.

Arthur dovedi că totuşi nu era sfîrşit cu lotul, ridi-cîndu-şi capul de pe masă. În inima lui era ceva invincibil, o trăsătură de măreţie în simplitate. Se ridică în picioare, drept ca un flăcău, şi întinse mîna după clopoţelul de fier.

— Paj, spuse el, pe cînd băieţelul intră tropăind în încăpere, frecîndu-se la ochi.

— Doamne !

Regele se uită la el. Chiar şi în agonia ultimelor sale clipe, mai era în stare să-i bage în scamă pe ceilalţi, în special clacă erau tineri, fără experienţă sau oameni de bună-cuviinţă. Atunci cînd, în cortul său, ii alinase durerile trupului şi sufletului lui Gawaine, el era cel care ar fi avut mai multă nevoie de alinare.

— Dragul, sărmanul meu băieţel, spuse el. La ora asta se cuvenea să fii în pat.

îl observă pe băiat cu o atenţie încordată, ce-i intrase în obicei. Trecuse multă vreme de cinci nu mai văzuse inocenţa şi certitudinea tinereţii.

— Ascultă, spuse el, vrei să fii bun şi să duci biletul ăsta episcopului ? Dacă doarme, nu-l mai trezi.

— Da, Măria-ta.

— Mulţumesc.

Pe cînd sprintena făptură se îndepărta, strigă după el.

— Ei, paj !

— Măria-ta ?

— Cum îţi spune ?

— Tom, Măria-ta. răspunse băieţelul politicos.

•— De unde eşti ?

— De lîngă Warwick, Măria-ta.

— De lîngă Warwick.

Bătrinul părea să încerce să-şi imagineze locul, de parcă ar fi un Paraclis Terestru, sau o tară descrisă de Mandevillc.

— Dinlr-un loc pe nume Ncwbold Revell. E frumos pe la noi.

— Cîţi ani ai ?

— Păi în noiembrie împlinesc treisprezece ani, Măria-ta.

— Şi te-am ţinut treaz toată noaptea?

— Nu, Măria-ta. Am dormit buştean pe o şa din sală.

— Tom din Ncwbold Revell, spuse el cu uimire. După cîte se pare, am băgat o mulţime de lume în povestea noastră, la spune-mi, Tom, ce intenţionezi să faci miine ?

— O să mă lupt. Doamne. Am un arc bun.

•— Şi vrei să omori oameni cu arcul ăsta?

— Da, Măria-ta. Ba chiar mulţi, după cîte trag nădejde.

— Dar dacă ar fi să te-omoarc ei pe tine. ce-ai zice?

— Păi atuncea am să fiu mort, Măria-ta.

— Va să zică aşa.

— Să iau acum scrisoarea ?

— Nu. Aşteaptă o clipă. Vreau să vorbesc cu cineva, numai că mi-e mintea tulbure.

— Vreţi să vă aduc un pahar cu vin ?

— Nu, Tom. A.şază-te şi încearcă să asculţi cu luare- aminte. Uite, dă la o partea piesele alea de'şah de pe scăunel, la zi, pricepi lucrurile cînd ţi se spun ?

— Da, Măria-ta. Sînt grozav de bun la pricepeală.

— Ai putea să pricepi dacă ţi-aş cere să nu le lupţi mîine ?

— Aş vrea să lupt, spuse băiatul cu dîrzenie.

— Toată lumea vrea să se lupte, Tom, dar nimeni nu ştie de ce. Ce-ai zice dacă ţi-aş cere să nu lupţi, ca o favoare specială făcuta Regelui ? Ai face aşa ceva ? ,

■— Aş iace ce mi s-ar spune.

— Ascultă, atunci. Stai jos un minut şi-am să-ţi spun o poveste. Sînt un om foarte bătrîn, Tom, şi tu eşti tînăr. Cînd vei fi bătrîn, vei putea să povesteşti ceea ce ţi-am spus astă-noapte, şi asta şi vreau să faci. îmi înţelegi voia ?

— Da, Măria-ta. Aşa cred.

— Ei, uită-te cum stau lucrurile. A fost odată un Rege, pe nume Regele Arthur. Asta-s eu. Cînd s-a urcat pe tronul Angliei, a găsit o ţară în care toţi regii şi baronii se luptau unii împotriva altora ca nebunii şi, cum îşi puteau permite să lupte în costume scumpe de armură, nu exista în mod practic nimic care putea să-i oprească să facă tot ce le trăsnea prin cap. Şi făceau o mulţime de lucruri rele, fiindcă trăiau prin forţă. Şi uite că Regele nostru avu o idee, şi anume că forţa se cuvenea folosită, dacă pînă la urmă tot trebuia s-o foloseşti, în favoarea Dreptăţii şi nu pentru sine. Bagă asta la cap, măi băiete. S-a gîndit că dacă ar putea să-i pună pe baroni să lupte pentru adevăr şi să ajute pe cei slabi, şi să îndrepte toate relele, atunci poate că lupta lor n-ar mai fi la urma urmelor un lucru chiar aşa de rău, cum era pe vremuri. Aşa că i-a adunat pe toţi cei pe care-i ştia că sînt cinstiţi şi credincioşi, şi i-a îmbrăcat în armură, şi i-a făcut cavaleri, şi i-a învăţat ideea lui, şi i-a aşezat pe toţi la o Masă Rotundă. Erau' o sută şi cincizeci în zilele fericite, şi Regele Arthur îşi iubea Masa din toată inima. Era mai mîndru de ea, decît era de propria lui soaţă iubită şi, vreme de mulţi ani de zile, noii lui cavaleri călătoreau de colo-colo, ucigînd căpcăuni şi salvînd domniţe şi scăpînd sărmani prizonieri şi în- cercînd să facă dreptate pe lumea asta. Asta a fost ideea Regelui nostru.

— Eu zic c-a fost o idee bună. Măria-ta.

-— A fost, sau ba. Dumnezeu ştie.

— Şi ce s-a întîmplat cu Regele pînă la urma V întrebă copilul, c-înd povestea părea să fi secat.

— Pentru oarecare pricină, lucrurile merseră prost. Masa Rotundă s-a dezbinat şi a început un război înclîrjit şi toţi au fost ucişi.

Băiatul îl întrerupse plin de încredere.

— Ba nu. spuse el. nu toţi. Regele a cîştigat. O să cîştigăm.

Arthur zîmbi nedecis şi clătină din cap. Nu voia nimic altceva decît adevărul

— Toţi au fost ucişi, repetă el, toţi, în afară de un anumit paj. Ştiu eu despre ce vorbesc.

— Măria-ta?

— Pajul acela purta numele de Tom din Newbold Revell de lîngă Warvvick. şi bătrînul Rege îl expedie de-a- colo înainte de bătălie, sub pedeapsa de cumplită dizgraţie. Vezi tu.

Regele voia să mai rămînă cineva în viaţă care să-şi aminteaască de celebra lui idee. Tare mult dorea ca Tom să se întoarcă la Newbold Revell. unde să se facă om mare şi să-şi trăiască viaţa în pacea din War- wickshire — şi mai voia ca el să spună tuturor care ar vrea să-l asculte despre vechea idee, pe care amîndoi o crezuseră cînclva că a fost de folos. Ei, ce crezi. Thomas, ai putea să faci asta ca să-l mulţumeşti pe Regele tău ?

Copilul răspunse, cu ochii puri ai adevărului absolut:

— Aş face orice pentru Regele Arthur.

— Bravo, eşti un flăcău de ispravă. Şi acum ascultă, dragule. Nu care cumva să-i încurci pe toţi oamenii àştia legendari. Eu sînt cel care-ţi spun despre ideea mea. Eu sînt cel care îţi poruncesc să porneşti călare spre Warwic- kshire de îndată şi să nu mai lupţi deloc cu arcul tău mîine. Ei. înţelegi toate astea?

— Da. Rege Arthur.

— Şi-mi promiţi c-o să ai după aceea grijă de tine ? Vei încerca să-ţi aminteşti că eşti un fel de recipient care trebuie să poarte mai departe ideea, acum, cînd lucrurile merg rău, şi că întreaga speranţă depinde numai de faptul ca tu să rămîi în viaţă ?

—* Aşa am să fac !

— Parcă mi se pare că sînt cam egoist să te folosesc în felul ăsta.

— E o onoare pentru sărmanul paj al domniei- tale, bunul meu stăpîn.

— Thomas, ideea mea cu cavalerii aceia a fost un fel de luminare, ca una dintre acestea de-aici. Am purtat-o ani de zile, ţinînd mîna pavăză tot timpul ca s-**o** feresc de vînt. Deseori a pîlpîit, gata să se stingă. Acum, acum îţi dau ţie luminarea — n-ai s-o laşi să se stingă, nu-i aşa ?

— Fii fără grijă, Măria-ta. O să ardă mereu.

— Bunul Tom. Cel ce-acluce lumina. Cîţi ani ziceai că ni ?

— Aproape treisprezece.

— Poate încă şaizeci de ani, atunci. O jumătate de secol.

— Am s-o dau altor oameni, Măria-ta. Altor Englezi.

— Şi-ai să le spui în Warwickshire : „Şi-adevăr zic vouă, că minunată şi de mare preţ a fost luminarea ce a purtat-o dînsul" ? Aşa, flăc-ăule, şi eu am purtat-o, şi-acum du- o şi tu mai departe. Acum ascultă: uite, Tom, dă-i bătaie, că timpu' nu mai aşteaptă. Trebuie s-o porneşti fără înlîrziere. Şi

să-l iei pe cel mai bun fecior de iapă pe care poţi domnia-ta să-l găseşti, şi-apoi fugi val-vîrtej cît te ţin puterile în Warwickshire şi nici pasărea în zbor să nu te-ajungă din urmă.

— Bine, bine ştafeta mea, am să fug în goana mare, şi luminarea o să ardă înainte.

— Bine, Tom, aşa să faci atunci şi Domnul să te binecuvânteze. Dară să nu uiţi să-l chemi pe Episcopul de Rochester, înainte să pleci.

Băieţelul îngenunche să-i sărute mîna stăpînului său — iar mantia lui, după cîte ne spune Malory, căpătase ✪ înfăţişare absurd de nouă.

■— Măria-ta, Stăpînul meu şi-al Angliei, spuse băiatul.

Arthur îl ridică cu blîndeţe, ca să-l sărute pe umăr.

— Sir Thomas de Warwick, spuse Regele, şi băiatul plecă.

Cortul ei'a gol, impresionant şi măreţ. Vîntul se tînguia şi luminările şiroi au ceară. Aşteptînd să vină episcopul, omul nostru, bătrin, tare bătrin, se aşează la pupitrul lui de citit. Ochii ogarului, prinzînd în ei licărul luminărilor pe cinci îl privea, ardeau într-o irizare spectrală — două cupe de ambră în lumina funebră. Canonada lui Mordred. care avea să însoţească tot întunericul nopţii pînă la bătălia de-a doua zi de dimineaţă, începu din nou să-.şi bată toaca afară. Regele, secătuit de ultimul său efort, se lăsă pradă mîlinirii sale. Chiar şi atunci cînd mîna oaspetelui său' ridică marginea cortului, tăcuţii stropi ai amărăciunii i se prelingeau pe faţă. apoi în jos pe nas, şi căzeau pe pergament cu mici ticăituri regulate, ca un ceasornic din bătrîni. îşi întoarse capul într-o parte, nedorind să fie văzut, incapabil să se mai stăpî- nească. Perdeaua cortului căzu, în vreme ce ciudata siluetă în mantie şi pălărie intră molcom înăuntru.

— Merlyn ?

Dar nu era nimeni acolo : îl visase într-un somn furat, asa cum fac deseori moşnegii.

Merlyn ?

începu din nou să se gîndească, dar acum mintea i se mişca liberă, clară ca niciodată. îşi aminti de bălrînul necromant care-i dăduse învăţătura vieţii — care-l învăţase prin exemplul animalelor. Da, acum îşi amintea, erau — vezi bine — cam o jumătate de milion de diferite specii de animale, în vreme ce omul nu era decît el singur. Bineînţeles- că şi omul era un animal — doar nu era un element vegetal sau mineral, nu-i aşa ? Şi Merlyn îl învăţase despre animale aşa incit specia unică să înveţe, urmărind problemele miilor de specii. îşi aminti de furnicile beligerante, carc-şi revendicau hotarele, şi

despre gîştcle paşnice, care nu erau preocupate de graniţe, îşi aminti de lecţia pe *care-o primise de la viezure. Îşi aminti de Lyo-lyok şi de insula pe care o văzuseră în migraţia lor. unde toate acele păsări, pescăruşi, raţe, gîşte, bolgroşi şi atîtea şi atîtea altele trăiau în pace, păs- trîndu-şi fiecare felul ei de civilizaţie, fără să facă război — fiindcă nici una nu revendica vreun hotar. Şi-a- tunci, văzu în faţa lui ideea limpede şi desluşită ca o hartă. Lucrul cu adevărat fantastic în legătură cu războiul era că întotdeauna el era purtat, pentru nimic — literalmente pentru nimic. Frontierele sînt linii imaginare.
Nu exista nic-i o linie vizibilă între Scoţia şi Anglia, deşi sîngcle de la Flodclen [1] şi de la Bannoc-kburn - pentru ea a fost vărsat. Geografia era cea care provocase războiul, ea era cauza — geografia politică. Nu exista nimic altceva. Naţiunile nu au nevoie să aibă acelaşi tip de civilizaţie, şi nici acelaşi gen de conducător, în orice caz nu mai mult decît botgro.şii şi pescăruşii. N-aveau decît să-şi menţină propriile lor civilizaţii ca Eschimoşii şi Ho- tentoţii, dacă voiau să-şi dea una alteia libertăţi comerciale şi liberă trecere şi acces la căile de circulaţie mondiale. Ţările ar trebui să clevină un şir de regiuni — dar regiuni care să-şi poală menţine propria lor cultură şi legile locale. Ar trebui doar ca liniile imaginare de pe suprafaţa pămîntului să fie *neimaginate.* Păsările purtate de văzduh le treceau, le spulberau prin firea lucrurilor. Ce lucruri nebuneşti le păruseră graniţele acelea lui Lyo-lyok şi tovarăşelor ei, şi cît de ridicole ar părea ele Omului, dacă ar învăţa să zboare.

Batrînul Rege se simţi împrospătat, cu capul limpede, gata aproape să înceapă de la capăt.

Va veni o zi — trebuie să fie o asemenea zi — cînd se va întoarce în Gramarye cu o nouă Masă Rotundă, fără de colţuri la fel cum lumea oamenilor nu are nici ea vreunul — o masă fără de hotare între naţiuni, care, în acea zi. se vor aşeza toate să ospăteze şi să se bucure acolo. O speranţă de a împlini aceasta se găseşte în cultură. Dacă oamenii ar putea fi convtnşi să citească şi să scrie, nu numai să nrănînce şi să facă dragoste, atunci incă ar mai fi o şansă ca să ajungă pînă la urmă la raţiune.

Dar atunci era prea tirziu pentru un nou efort. De data aceasta, destinul îi era să moară sau, cum spun unii, să fie purtat spre Avilion, unde să aştepte zile mai "bune. De data aceasta, soarta lui Laucelot şi a salei Guenever era să primească tonsura şi vălul", în vreme

[1] C.a'âlia de pe cîmpul l'Jodden (1513). în care englezii au respins o invazie scoţiană. Scoţienii nu suferii grele pierderi, iar reyele lor. laccb

» Bătălia de la Bannockburn (1314). în care Roberl I al Scoţiei a provocat o înfringere zdrobitoare armatelor lui Eduard al ll-lea al Angliei.

' însemnele călugăriei

.ce Mordred va fi ucis ca un mişel. Soarta unuia sau altuia nu e nimic alta decît un strop, deşi poate unul strălucitor, în gigantica, albastra frănrîfîlare a mării scăldate în soare.

Tunurile vrăjmaşului mai bubuiau încă în dimineaţa cu nori zdrenţuiţi, cînd Maiestatea Angliei se înălţă, ca să primească viitorul cu inimă împăcată.

EXPLICIT LIBER REGIS QUONDAM REGISQUE FUTURI»

ÎNCEPUTUL

* Aci se termină cartea Regelui ce va să fie iarăşi Rece.C U P R I N S

I SPADA. DIN STINCA.....U
II KKC.INA văzduhului şi întunericu-
.....266
UI C! \V M ERI'L RAU-FACUT.....3ms
IV LUMINAREA ÎN VINT

H

Republica Socialista Români

al COLECŢIA ROMANULUI ISTORIC

Legendele regelui Arthur şi ale Cavalerilor

Mesei Rotunde reunite într-o operă de mare originalitate, în care adevărul istoric se întîlneşte cu parodia, realul cu absurdul, comicul cu tragicul, trecutul cu prezentul şi romanul istoric cu romanul psihologic de dragoste.

Lei 26